

Helsingin kaupunki
Helsingfors stad

**Talousarvio 2014
ja taloussuunnitelma 2014–2016**

**Budget 2014
och ekonomiplan 2014–2016**

Khs - Stn 28.10.2013

**Kaupunginjohtajan ehdotus
Stadsdirektörens förslag**

	YLEISPERUSTELUT – ALLMÄNNA MOTIVERINGAR	7
	PÄÄTÖSEHDOTUKSET – FÖRSLAG TILL BESLUT	75
	TALOUSARVION SITOVUUS – BUDGETENS BINDANDE VERKAN	78
	Selityksiä – Förklaringar	81
	KÄYTTÖTALOUSOSA – DRIFTSEKONOMIDELEEN	
1	KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA – STADSDIREKTÖRSROTELN	87
1 01	Vaalit, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi – Val, till centralvalnämndens disposition	88
1 02	Kaupunginvaltuusto – Stadsfullmäktige	89
1 03	Tarkastuslautakunta- ja virasto – Revisionsnämnden och kontoret	90
1 04	Kaupunginhallitus – Stadsstyrelsen	95
1 10	Kaupunginkanslia – Stadskansliet	99
1 14	Keskitetysti maksettavat menot – Utgifter som betalas centraliserat	111
1 27	Kunnallisverotus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Kommunalbeskattning, till stadskansliet disposition	113
1 35	Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Betalningsandelar till Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster, till stadskansliet disposition	114
1 39	Muu yleishallinto – Övrig allmän förvaltning	115
	Helsingin Energia -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors Energi	121
	Helsingin Satama -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors Hamn	131
	Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads ekonomiförvaltningstjänst	139
2 R	AKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI – BYGGNADS- OCH MILJÖVÄSENDET	147
2 05	Helsingin kaupungin tukkutori – Helsingfors stads partitorg	148
2 08	Hankintakeskus – Anskaffningscentralen	152
2 09	Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto – Nämnden för allmänna arbeten och byggnadskontoret	156
2 10	Rakentamispalvelu – Byggtjänsten	168
2 35	Pelastustoimi – Räddningsväsendet	174
2 37	Ympäristötoimi – Miljöväsendet	179
2 42	Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Samkommunen Helsingforsregionens trafiks betalningsandelar, till stadskansliet disposition	188
	Helsingin kaupungin HKL -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads trafikverk HST	189
	Helsingin kaupungin Palmia -liikelaitos – Helsingfors stads affärsverk Palmia	198
3	SOSIAALI-, TERVEYS- JA VARHAISKASVATUSTOIMI – SOCIAL-, HÄLSOVÄRDS- OCH BARNOMSORGSVÄSENDET	207
3 10	Sosiaali- ja terveysvirasto – Social- och hälsovårdsverket	208
3 20	Varhaiskasvatusvirasto – Barnomsorgsverket	230
4	SIVISTYS- JA HENKILÖSTÖTOIMI – BILDINGS- OCH PERSONALVÄSENDET	243
4 02	Opetusvirasto – Utbildningsverket	244
4 04	Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n tukeminen, Khn käytettäväksi – Stöd till Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, till Stns disposition	265
4 11	Suomenkielinen työväenopisto – Finska arbe-tarinstitutet	266
4 12	Ruotsinkielinen työväenopisto – Svenska arbetarinstitutet	274
4 15	Kaupunginkirjasto – Stadsbiblioteket	280
4 16	Helsingin taidemuseo – Helsingfors konstmuseum	287
4 17	Kulttuuritoimi – Kulturväsendet	293

4 18	Kaupunginmuseo – Stadsmuseet	304
4 19	Orkesteritoiminta – Orkesterverksamhet	311
4 21	Korkeasaaren eläintarha – Högholmens djurgård	317
4 31	Nuorisotoimi – Ungdomsväsendet	323
4 41	Liikuntatoimi – Idrottsverksamhet	330
4 53	Työterveyskeskus – Företagshälsovårds-centralen	337
4 55	Tietokeskus – Faktacentralen	343
	Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads personalutvecklingstjänster	350
5	KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIIINTEISTÖTOIMI – STADSPLANERINGS- OCH FASTIGHETSVÄSENDET	357
5 11	Kaupunkisuunnittelutoimi – Stadsplaneringsväsendet	358
5 21	Kiinteistötoimi – Fastighetsväsendet	365
5 22	Asuntotuotantotoimisto – Bostadsproduktions-byrån	380
5 31	Rakennusvalvonta – Byggnadstillsyn	387
TULOSL	ASKELMAOSA – RESULTATRÄKNINGSDELEN	
	Tuloslaskelma – Resultaträkning	397
	Helsingin kaupungin tuloslaskelma – Helsingfors stads resultaträkning	398
7 TULOSL	ASKELMAOSA – RESULTATRÄKNINGSDELEN	399
7 01	Toiminnan rahoitus – Finansiering av verksamheten	399
7 02	Rahoitus- ja sijoitustoiminta – Finansierings- och investeringsverksamhet	401
7 03	Rahastointi – Fondering	406
7 05	Poistoerot – Avskrivningsdifferenser	408
	INVESTOINTIOSA – INVESTERINGSDELEN	
8	INVESTOINTIOSA – INVESTERINGSDELEN	413
8 01	Kiinteä omaisuus – Fast egendom	413
8 02	Talonrakennus – Husbyggnad	416
8 03	Kadut, liikenneväylät ja radat – Gator, trafikleder och banor	421
8 05	Väestönsuojat – Skyddsrum	428
8 06	Puistorakentaminen – Anläggande av parker	429
8 07	Liikuntarakentaminen, liikuntalautakunnan käytettäväksi – Byggnad av idrottsplatser, till idrottsnämndens disposition	431
8 08	Korkeasaaren eläintarha – Högholmens djurgård	433
8 09	Irtaimen omaisuuden perushankinta – Grund-anskaffning av lös egendom	434
8 18	Helsingin kaupungin tukkutori – Helsingfors stads partitorg	436
8 21	Kuntayhtymät, kaupunginkanslian käytettäväksi – Samkommuner, till stadskansliet disposition	437
8 22	Arvopaperit, Khn käytettäväksi – Värdepapper, till Stns disposition	438
8 29	Muu pääomatalous – Övrig kapitalhushållning	439
R	AHOITUSOSA – FINANSIERINGSDELEN	
	Rahoituslaskelma – Finansieringskalkyl	445
	Helsingin kaupungin rahoituslaskelma – Helsingfors stads finansieringskalkyl	446
9 R	AHOITUSOSA – FINANSIERINGSDELEN	447
9 01	Pitkävaikutteinen rahoitus – Långfristig finansiering	447
	Rahastot – Fonder	455

Talousarvioon liittyvät taulukot – Tabeller till budgeten

1. Ottolainat – Upptagna lån

Talousarvion liitteet – Bilagor till budgeten

1. Vuoden 2014 talousarvioon sisällyvistä avustusmäärärahoista sidotut avustukset ja avustuksenluonteiset korvausmäärärahat – Understöd och understödmässiga ersättningsanslag, som skall anvisas ur understödsanslagen i 2014 års budget
2. Vuoden 2014 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely – Specifikation av medlems-avgifterna i 2014 års budget
3. Konserniin kuuluvat yhtiöt ja säätiöt – Bolag och stiftelser inom koncernen
4. Investointiohjelma vuosiksi 2014–2018 – Investeringsprogram för åren 2014–2018
5. T alonrakennushankkeiden rakentamishjelma vuosiksi 2014–2018 – Byggnadsprogram för husbyggnadsprojekt för åren 2014–2018
6. Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2014–2016 – Hyres- och aktieobjekt, planerade ny- och ombyggnadsprojekt under åren 2014–2016
7. Liikuntatoimen rakentamishjelma vuosiksi 2014–2018 – Byggnadsprogram för idrottsplatser för åren 2014–2018

TALOUSARVIO – BUDGET

TALOUSSUUNNITELMA – EKONOMIPLAN

YLEISPERUSTELUT

1 JOHDANTO

Vuoden 2014 talousarvioesitys perustuu lauta- ja johtokuntien tekemiin talousarvioehdotuksiin, joiden valmistelu pohjautui kaupunginhallituksen 25.3.2013 antamiin talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimisohjeisiin.

Laatimisohjeissa edellytettiin, että lauta- ja johtokunnat laativat talousarvioehdotuksensa sopeuttamalla toiminnasta aiheutuvat menot ohjeissa annetun raamin tasolle. Talousarvioesityksessä on otettu huomioon kaupungin strategiaohjelman tavoitteet, toiminnalliset muutokset ja väestönkasvu sekä viimeisin talouden ja toiminnan seurantaraportin ennuste.

ALLMÄNNA MOTIVERINGAR

1 INLEDNING

Förslaget till budget för år 2014 utgår från nämndernas och direktionernas budgetförslag, vilka baserar sig på stadsstyrelsens anvisningar 25.3.2013 om hur budgetförslaget och ekonomiplaneförslaget ska utarbetas.

Enligt anvisningarna för budgetarbetet ska nämnderna och direktionerna utarbeta sina budgetförslag genom att anpassa utgifterna för verksamheten till den ram som ges i anvisningarna. Budgetförslaget beaktar målen i stadens strategiprogram, de funktionella ändringarna, befolknings- tillväxten och den senaste prognosen i uppföljningsrapporten för ekonomin och verksamheten.

2 YLEINEN TALOUSTILANNE JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 Yleinen talouskehitys

Yleistä talouskehitystä kuvaava tarkastelu pohjautuu valtion talousarvioehdotuksen yhteydessä (16.9.2013) esitettyyn arvioon suhdannenäkymistä.

Vuosi 2012 oli Suomen kansantalouden kysynnän osalta heikko, sillä kysyntäerät pysyivät edellisen vuoden tasolla. Kansainvälisessä taloudessa on kesän 2013 jälkeen odotettu käännettä ylöspäin, samoin euroalueen puolitoista vuotta kestäneen taantuman päättymistä. Yhdysvalloissa ja Japanissa viimeaikainen kehitys on ollut positiivista ja Kiinan talouskasvun hidastuminen on ollut ennakoitua maltillisempaa. Viimeisimmän tilastotiedon ja talouden kehitystä kuvaavien indikaattorien valossa näyttää siltä, että taloustilanteen heikkeneminen olisi pysähtynyt ja loppuvuodesta 2013 kehitys kääntyisi pieneen kasvuun.

Kansainvälisen talouden mahdollinen käänne parempaan antaa viitteitä siitä, että Suomessa maltillinen talouden kasvu voisi alkaa ulkomaankaupan piristymisen vaikutuksesta. Kokonaisuudessaan taloudellinen tilanne erityisesti euroalueella on kuitenkin altis ennakoimattomille muutoksille. Kohtalaisen pienetkin muutokset voivat kääntää kasvun jälleen negatiiviseksi.

Vuonna 2013 Suomen BKT:n ennustetaan jäävän keskimäärin 0,5 % viime vuotta alhaisemmaksi. Yksityinen kulutus ei kasva ollenkaan ja kestokulutustavaroiden kysyntä vähenee liiki 3 % edellisvuodesta. Tuonti supistuu vientiä enemmän. Kulutuksen kasvua rajoittaa työttömyyden nousu, vaisut tulevaisuuden odotukset ja reaalisien ostovoiman heikkous. Yksityiset investoinnit laskevat edelleen ja yksityisten investointien talouskasvusta laskee selvästi.

Teollisuustuotannon alamäki jatkuu Suomessa tällä hetkellä edelleen sekä rakenteellisten että suhdannetekijöiden johdosta. Palvelutuotannon määrän ennustetaan pysyvän edellisvuoden tasolla. Työttömyys kääntyy loppuvuodesta maltilliseen nousuun ja vuoden keskimääräiseksi työttömyysasteeksi muodostuu 8,3 %. Työllisten määrä supistuu ja työllisyysaste kääntyy myös heikompaan suuntaan edellisvuoteen verrattuna. Kuluvan vuoden osalta inflaatio jää alle kahden prosentin.

Vuonna 2014 Suomen talouskasvun ennakoidaan olevan 1,2 %. Kasvu muuttuu laajapohjaisemmaksi ja kysyntäeristä vain investoinnit pienentävät kasvua. Viennin ennakoidaan kääntyvän 3,7 prosentin nousuun ja tuonti lähtee myös talouden piristymisen seurauksena kolmen prosentin kasvuun.

Investoinnit alenevat edelleen johtuen eritoten kone- ja laiteinvestointien heikosta tilanteesta. Talonrakennusinvestoinneissa päästään kuitenkin jo lievään kasvuun. Lisäksi teollisuustuotannon ennakoidaan kääntyvän parin prosentin kasvuun. Tämä osaltaan vetää mukanaan myös palvelusektorin kasvu-uralle. Inflaatio kiihtyy kahden prosentin tuntumaan.

2 DET ALLMÄNNA EKONOMISKA LÄGET OCH OMVÄRLDEN

2.1 Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Den allmänna ekonomiska utvecklingen granskas utifrån de prognoser om konjunkturutsikterna som presenterades i samband med budgetpropositionen (16.9.2013).

Om man ser till efterfrågan inom samhällsekonomin i Finland var år 2012 svagt, eftersom efterfrågeposterna höll sig på föregående års nivå. När det gäller den internationella ekonomin har man efter sommaren 2013 väntat att den ska vända uppåt, liksom att den ett och ett halvt år långa recessionen i euroområdet ska ta slut. I Förenta staterna och Japan har den senaste tidens utveckling varit positiv och i Kina saktar den ekonomiska tillväxten in mindre än väntat. I ljuset av den senaste publicerade statistiken och de indikatorer som beskriver den ekonomiska utvecklingen verkar det som om det ekonomiska läget skulle ha upphört att försämrars och en mycket måttfull tillväxt äga rum i slutet av år 2013.

En eventuell vändning till det bättre inom den internationella ekonomin tyder på att en måttfull tillväxt kan komma igång i Finland i och med att utrikeshandeln piggnar till. Som helhet är det ekonomiska läget särskilt i euroområdet dock känsligt för oförutsedda förändringar. Även tämligen små förändringar kan göra att tillväxten på nytt blir negativ.

År 2013 förutspås Finlands BNP stanna i medeltal 0,5 % lägre än fjolårets nivå. Den privata konsumtionen ökar inte alls i år och efterfrågan på sällanköpsvaror minskar med nästan 3 % från i fjol. Importen krymper mera än exporten. Konsumtionsökningen begränsas av den stigande arbetslösheten, de dämpade framtidsförväntningarna och den svaga reala köpkraften. De privata investeringarna fortsätter att minska och de privata investeringarnas BNP-andel sjunker betydligt.

Industriproduktionens utförsbacke fortsätter i Finland på grund av både strukturella och konjunkturbetingade faktorer. Produktionen av tjänster förutspås ligga kvar på föregående års nivå. Arbetslösheten börjar öka måttfullt i slutet av året och den genomsnittliga arbetslöshetsgraden blir 8,3 %. Sysselsättningen krymper och sysselsättningsgraden försämrars också jämfört med föregående år. Inflationen stannar under 2 % i år.

År 2014 blir den ekonomiska tillväxten 1,2 %. Tillväxten blir bredbasigare och av efterfrågeposterna drar endast investeringarna ner tillväxten. Exporten vänder i en uppgång på 3,7 % och importen ökar också med 3 % när ekonomin piggnar till.

Investeringarna fortsätter att minska framför allt på grund av det dåliga läget för investeringar i maskiner och anordningar. När det gäller husbyggnadsinvesteringar når man dock redan en lätt tillväxt. På utbudssidan är det positivt att industriproduktionen börjar växa med ett par procent. Den drar också med sig servicesektorn in på ett tillväxtspår. Inflationen tilltar till omkring 2 %.

Työmarkkinoilla tilanne pysyy edelleen pääosin ennallaan eikä työttömyysaste laske talouden lievistä piristymisestä huolimatta kuin 8,2 prosenttiin. Työmarkkinoiden kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa, koska työpaikat ja työnhakijoiden tietotaidot eivät kohtaa.

Vuoden 2015 talouskasvun ennustetaan olevan 1,9 %. BKT:n kasvuvauhti ylittää talouden potentiaalisen tuotannon kasvun, vaikka historiallisesti katsottuna talouskasvu on yhä vaimeaa. Talouden kasvupotentiaali on alhainen, sillä väestöllisten tekijöiden johdosta työpanos ei kasva, Teollisuuden rakennemuutos on pienentänyt viime vuosina tuotantokapasiteettia ja investoinnit uuteen tuotantoon ovat tällä hetkellä vähäiset.

Sekä lyhyissä ja pitkissä koroissa oletetaan vain maltillista korkotason nousua seuraavien kahden vuoden aikana. Matalasta korkotasosta huolimatta luotonanto on ollut euroalueella vähäistä ja arvioiden mukaan tämä olisi seurausta ennen kaikkea luoton kysynnän vähäisyydestä eikä niinkään pankkien haluttomuudesta jälleenahtoiutukseen.

Julkisen talouden tilanne pysyy heikkona lähivuosien ajan. Väestön ikärakenteen muutos vähentää työikäisten määrää ja kasvattaa ikäsidonnoisia julkisia menoja, mikä vaikeuttaa julkisen talouden rahoitusta.

Myös heikko suhdannetilanne rasittaa julkista taloutta. Julkisyhteisöjen rahoitusasema on alijäämäinen ensi vuonna jo kuudetta vuotta peräkkäin eikä julkinen talous näytä tasapainottuvan tänäkään jälkeen. Koko julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on kohoamassa ensi vuonna ensimmäistä kertaa toisen maailmansodan jälkeen yli 60 prosentin.

Välittömin, julkisen talouden tuloihin tai menoihin suoraan kohdistuvien toimien julkisen talouden ongelmia ei voida yksin ratkaista. Keskeisessä asemassa ovat työllisyysastetta, talouden muuta kasvuperustaa ja julkisen palvelutuotannon tuottavuutta vahvistavat rakenteelliset uudistukset.

Läget på arbetsmarknaden förblir i huvudsak oförändrat och arbetslöshetsgraden sjunker bara till 8,2 % trots den låtta ekonomiska återhämtningen. Tillgången och efterfrågan på arbetsmarknaden möts inte eftersom jobben och de arbetssökandes kunskande inte möts.

År 2015 förväntas den ekonomiska tillväxten vara 1,9 %. BNP växer snabbare än ökningen i den potentiella produktionen inom ekonomin, trots att den ekonomiska tillväxten fortfarande är dämpad historiskt sett. Den ekonomiska tillväxtpotentialen är låg, eftersom arbetsinsatsen inte ökar på grund av befolkningsrelaterade faktorer, strukturförändringen inom industrin har under de senaste åren minskat produktionskapaciteten och nyinvesteringarna är för närvarande ringa.

Under de följande två åren antas räntenivån stiga endast måttfullt i fråga om både korta och långa räntor. Trots den låga räntenivån har kreditgivningen varit ringa i euroområdet och det verkar som om detta snarare skulle vara efterfrågebetingat än bankernas ovilja till andrahandsfinansiering.

Läget för den offentliga ekonomin förblir svagt de närmaste åren. Åldersstrukturens förändring minskar antalet personer i arbetsför ålder och ökar de åldersrelaterade offentliga utgifterna, vilket försvårar finansieringen av den offentliga ekonomin.

Även det svaga konjunkturläget belastar den offentliga ekonomin. Nästa år uppvisar den offentliga sektorns finansiella ställning underskott redan för sjätte året i följd och den offentliga ekonomin uppnår inte jämvikt ens därefter. Hela den offentliga skulden i relation till BNP överstiger nästa år för första gången efter krigsåren 60 %.

Problemen inom den offentliga ekonomin kan inte lösas enbart med direkta åtgärder som riktar sig mot inkomsterna eller utgifterna inom den offentliga ekonomin. Strukturella reformer som stärker sysselsättningsgraden, ekonomins övriga tillväxtunderlag och den offentliga serviceproduktions produktivitet är centrala.

Taulukko – Tabell 1. Kansantalouden muutos edelliseen vuoteen verrattuna – Samhällsekonomisk förändring jämfört med föregående år

	2012	2013	2014	2015
BKT, kasvu – BNP, ökning %	-0,8	-0,5	1,2	1,9
Kulutus, kasvu – Konsumtion, ökning %	0,3	0,4	0,8	1,2
Investoinnit – Investeringar %	-1,0	-4,0	-0,8	3,1
Työttömyys – Arbetslöshet, %	7,7	8,3	8,2	7,9
Kuluttajahinnat, nousu – Konsumentpriser, ökning %	2,8	1,6	2,1	2,0

Lähde: VM – Källa: FM

2.2 Kuntatalouden tilanne

Kuntatalouden tilanteen tarkastelu pohjautuu valtion talousarvioehdotuksen yhteydessä (16.9.2013) esitetyn peruspalvelubudjetin tietoihin.

2.2 Kommunernas ekonomiska läge

Kommunernas ekonomiska läge granskas utifrån uppgifterna i den basservicebudget som presenterades i samband med budgetpropositionen (16.9.2013).

Vuonna 2012 kuntatalous heikkeni selvästi, kun menot kasvoivat huomattavasti nopeammin kuin tulot. Toimintamenot kasvoivat 5½ %, kun verotulojen ja valtionosuuksien kasvu jäi 2½ prosenttiin. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate heikentyi 2,5 mrd. eurosta 1,8 mrd. euroon, eikä se riittänyt kattamaan poistoja. Investoinnit jatkoivat edelleen kasvuaan, ja nettoinvestoinnit nousivat 3,5 mrd. euroon. Kuntatalouden velka kasvoi vuonna 2012 ennätyskellisen paljon, 1,5 mrd. euroa.

Vuonna 2013 kuntatalous pysyy alijäämäisenä, vaikkakin eräiden kuntatalouden tunnuslukujen arvioidaan viestivän kuntatalouden syvenevän heikentymiskiirteen osittaisesta oikenemisestä. Kuntien toimintamenojen nimellisen kasvun arvioidaan hidastuvan runsaaseen 3 prosenttiin, koska kustannusten nousu hidastuu. Menojen volyymikasvuksi arvioidaan noin prosentti ja peruspalvelujen hintatason nousuksi n. 2 %. Ansiotason nousu kuntasektorilla hidastuu 1,8 prosenttiin edellisvuoden 3,6 prosentista. Kuntatalouden henkilöstömäärän arvioidaan pysyvän edellisen vuoden tasolla. Edelleenkin vuonna 2013 vuosikate riittää kattamaan poistoja ja velan määrän kasvuksi arvioidaan noin 1,6 mrd. euroa.

Kuntien verotulojen kasvuksi vuonna 2014 ennakoidaan 2 % kun arvioidaan veropohjan kehitystä ilman mahdollisia kunnallisvero- tai kiinteistöveroprosenttien korotuksista. Kunnallisveron tuoton arvioidaan kasvavan noin 1½ %. Valtionosuudet alenevat 1½ %. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuu vuonna 2014 uusi 362 milj. euron suuruinen vähennys osana valtiontalouden sopeutustoimia. Toisaalta jäteveron tuotto ohjataan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta ja tämä pienentää edellä mainittua valtionosuusleikkausta noin 70 milj. eurolla. Yhteensä verotulojen ja valtionosuuksien kasvuksi ennakoidaan vain 1 % vuonna 2014.

Toimintamenojen arvioidaan kasvavan nimellisesti 3,5 % ja peruspalvelujen kustannustason arvioidaan nousevan 2,1 %. Näillä oletuksilla kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate heikkenisi vuonna 2014 lähes 800 milj. eurolla, ja kuntatalouden alijäämä syvenisi. Velan määrä kasvaisi runsaalla 2 mrd. eurolla.

Maan hallitus sopi elokuun 2013 lopussa rakennepoliittisesta ohjelmasta talouden kasvuedellytysten vahvistamiseksi ja kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi. Rakennepoliittisen ohjelman mukaan kuntien tehtäviä ja veloitteita puretaan yhden miljardin euron kustannuksia vastaavasti. Toinen miljardi euroa kuntien talouden tasapainottamiseksi saavutetaan kuntien verorahoitusta lisäämällä ja tuottavuutta parantamalla. Hallitus valmistautuu päättämään konkreettisesti ohjelmasta osa-aluekohtaisine toimineen ja niiden aikatauluineen vuoden 2013 marraskuun loppuun mennessä. Ohjelmaan sisältyvät toimenpiteet eivät siten vielä sisälly tulevien vuosien kuntatalouden näkymiä kuvaaviin lukuihin.

Vuosina 2015–2017 kuntatalouden näkymät heikkenevät vuoden 2014 tilanteesta edelleen, sillä ilman uusia toimenpiteitä toimintamenojen kasvu uhkaa jatkua kuntien tulojen kasvua selvästi nopeampana. Talouskasvu jatkuu hitaana, joten myös verotulojen kasvu on vaatimatonta. Valtionosuuksien ja verotulojen arvioidaan kokonaisuudessaan kasvavan vuosina 2014–2017 keskimäärin 2,5 % vuodessa.

Kommunalekonomien forsvagades klart år 2012, när utgifterna ökade betydligt snabbare än inkomsterna. Omkostnaderna ökade med 5,5 %, medan skatteinkomsterna och statsandelarna ökade med 2,5 %. Det sammanlagda årsbidraget för kommunerna och samkommunerna minskade från 2,5 miljarder euro till 1,8 miljarder euro, och det räckte inte ens till för att täcka avskrivningarna. Investeringarna fortsatte att öka och nettoinvesteringarna steg till 3,5 miljarder euro. Skulden inom den kommunala ekonomin ökade år 2012 med 1,5 miljarder euro, vilket är exceptionellt mycket.

År 2013 uppvisar den kommunala ekonomin fortsatt underskott även om vissa nyckeltal antas signalera att djupdykningen inom den kommunala ekonomin delvis bromsas upp. Den nominella ökningen i kommunernas omkostnader beräknas avta och vara drygt 3 %, eftersom kostnadsökningen avtar. Ökningen i utgiftsvolymen beräknas vara ca 1 % och höjningen i prisnivån för basservicen ca 2 %. Ökningen i inkomstnivån avtar från 3,6 % föregående år till 1,8 %. Inom den kommunala ekonomin beräknas antalet anställda hålla sig på samma nivå som föregående år. Årsbidraget räcker inte heller år 2013 till för att täcka avskrivningarna. Skuldbeloppet beräknas öka med ca 1,6 miljarder euro.

Kommunernas skatteinkomster förväntas öka med 2 % år 2014. I kalkylen ingår inte några antaganden om höjningar av kommunalskattesatsen eller fastighetsskattesatsen. Intäkterna av kommunalskatten beräknas öka med ca 1,5 %. Statsandelarna minskar med 1,5 %. Som ett led i anpassningsåtgärderna inom statsfinanserna görs ett avdrag på 362 miljoner euro i statsandelen för basservicen. En ökning i euro motsvarande intäkterna från avfallsskatten styrs dock till kommunerna via statsandelssystemet och ökar statsandelarna med 70 miljoner euro. Den sammanlagda ökningen i skatteinkomster och statsandelar beräknas vara endast 1 % år 2014.

Omkostnaderna beräknas öka nominellt med 3,5 %. Kostnadsnivån för basservicen beräknas stiga med 2,1 %. Utifrån dessa antaganden kommer kommunernas och samkommunernas sammanlagda årsbidrag att minska med nästan 800 miljoner euro och underskottet i den kommunala ekonomin att fördjupas. Skuldbeloppet beräknas öka med drygt 2 miljarder euro.

Regeringen kom i slutet av augusti 2013 överens om ett strukturpolitiskt program för att stärka förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och åtgärda hållbarhetsunderskottet. Enligt programmet ska uppgifter och förpliktelser avvecklas inom kommunerna motsvarande kostnader till ett belopp av en miljard euro. För att kommunerna ska nå ekonomisk balans täcks ytterligare en miljard euro med ökad skattefinansiering och bättre produktivitet. Regeringen förbereder sig för att besluta om det konkreta programmet och dess delområdesspecifika åtgärder och tidtabellen för dem före utgången av november 2013. Åtgärderna i programmet är därför inte beaktade i de siffror som beskriver utsikterna för den kommunala ekonomin under de närmaste åren.

Åren 2015–2017 försämras utsikterna för den kommunala ekonomin ytterligare jämfört med år 2014, eftersom omkostnaderna hotar att fortsätta öka avsevärt snabbare än vad kommunernas inkomster gör om inga nya åtgärder vidtas. Den ekonomiska tillväxten är fortsättningsvis långsam, och ökningen i skatteinkomsterna är således anspråkslös. Statsandelarna och skatteinkomsterna beräknas åren 2014–2017 totalt öka med i genomsnitt 2,5 % per år.

Valtiontalouden sopeutustoimet ovat keskeisin kuntien tulopohjaa vuosina 2014–2016 rapauttava tekijä. Valtiontalouden vuosien 2014–2017 kehysten mukaan valtionosuuksia tullaan edelleen leikkaamaan siten, että vuonna 2014 leikataan edellisten leikkausten päälle edellä mainittu 362 milj. euroa ja vuonna 2015 leikataan 175 milj. euroa ja vuonna 2016 edelleen 40 milj. euroa. Näin ollen vuosina 2012–2016 tehtävä valtionosuusleikkaus olisi yhteensä lähes 1,4 mrd. euroa kun vuosille 2012 ja 2013 tehdyt yhteensä lähes 800 milj. euron leikkaukset huomioidaan.

2.3 Taloudellinen tilanne Helsingin seudulla ja Helsingissä

2.3.1 Seudun talous- ja työllisyystilanne

Tuotannon lasku näyttäisi ennakoarvion mukaan pysähtyneen Helsingin seudulla kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna tuotanto kasvoi ennakkoinnin mukaan 0,5 prosenttia. Teollisuuden tuotanto laski edelleen toisella neljänneksellä. Sen sijaan liike-elämän palveluissa, informaatiopalveluissa ja kotitalouksien palveluissa reaalin liikevaihto kasvoi. Tuotannon kasvu kääntyi laskuksi viime vuoden kolmannella neljänneksellä, mutta voimakkainta se oli tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä eli -3,5 prosenttia. Helsingin seudun tuotannon trendi on seurannut valtakunnallista trendiä viimeisen vuoden aikana. Tosin koko maassa tuotannon määrä kääntyi heikkoon laskuun jo viime vuoden toisella neljänneksellä, mutta ennakkotietojen mukaan huhti-kesäkuussa tuotanto kasvoi 0,2 prosenttia.

Uudellamaalla teollisuuden ja rakentamisen suhdanneodotukset synkenivät kesän alussa. EK:n heinäkuussa 2013 tekemän tiedustelun mukaan suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -25, kun huhtikuudessa tiedustelussa vastaava saldoluku oli -1. Tuotanto pysyi likimain ennallaan toisen vuosineljänneksen aikana. Kolmannella neljänneksellä tuotanto supistunee aavistuksen verran. Tuotantokapasiteetti on kokonaan käytössä 67 prosentilla alasta. Henkilökunnan määrä pysyi kesän alussa kausivaihtelu huomiotta ottaen ennallaan. Lähikuukausina työvoimaa suunnitellaan vähennettävän.

Koko maassa teollisuusyritysten suhdannekehitys on ollut kesän alkupuolella vaisua ja tämänhetkistä suhdannetilannetta luonnehditaan yleisesti tavanomaista heikomaksi. Suhdannenäkymien saldoluku painui heinäkuussa lukemaan -8 (huhtikuussa +1). Teollisuusyritysten tuotannon kehitys oli huhti-kesäkuussa hieman aiempia odotuksia heikompaa, ja tuotantomäärät laskivat aavistuksen. Lähikuukausien aikana tuotannon ennustetaan pysyvän nykytasolla. Vuoden viimeiselle neljännekselle on hienoisia odotuksia tuotannon kääntymisestä loivaan nousuun.

Vuoden 2012 puolivälin jälkeen kaupan myynti on ollut laskussa. Voimakkainta - eli kymmenesosan - lasku oli tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja huhti-kesäkuussa vähennystä oli -3,1 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Helsingin seudulla yritysten maksaman yhteenlasketun palkkasumman on jatkanut kasvuaan alkuvuoden tasanteen jälkeen. Huhti-kesäkuussa lisäystä edellisvuodesta oli 2,2 prosenttia. Kasvuvauhti oli noin puolet siitä, mikä oli taso kahden vuoden aikana vuoden 2010 puolivälistä viime vuoden puoliväliin asti.

Anpassningsåtgärderna inom statsfinanserna är det som mest bryter ned kommunernas inkomstunderlag åren 2014–2017. Enligt ramarna för statsfinanserna åren 2014–2017 kommer statsandelarna att skäras ned ytterligare, närmare bestämt med 362 miljoner euro år 2014, med 175 miljoner euro år 2015 och med 40 miljoner euro år 2015 utöver tidigare nedskärningar. Statsandelarna minskar följaktligen med sammanlagt nästan 1,4 miljarder euro åren 2012–2016 med nedskärningarna på sammanlagt nästan 800 miljoner euro för åren 2012 och 2013 beaktade.

2.3 Det ekonomiska läget i Helsingforsregionen och Helsingfors

2.3.1 Det ekonomiska läget och sysselsättningsläget i regionen

Minskningen i produktionen kommer enligt en förhandsprognos att stanna i Helsingforsregionen under andra kvartalet av det innevarande året. Enligt prognosen var produktionen under andra kvartalet 0,5 procent högre än i föj. Industriproduktionen minskade fortfarande under andra kvartalet. I fråga om servicen inom affärslivet, informationstjänsterna och tjänsterna för hushåll ökade däremot den reella omsättningen. Produktionsökningen blev en minskning under tredje kvartalet i föj, men den kraftigaste minskningen, dvs. -3,5 procent, skedde under första kvartalet 2013. Produktionen i Helsingforsregionen har följt den riksomfattande utvecklingstrenden under det senaste året. Produktionsvolymen började sjunka i hela landet redan under andra kvartalet 2012, men enligt förhandsuppgifter ökade produktionen i april-juni med 0,2 procent.

I Nyland mörknade konjunkturutsikterna för industri och byggnad i början av sommaren. Enligt Finlands näringslivs förfrågan i juli 2013 var saldotalet för konjunkturutsikterna -25 i juli då det motsvarande saldotalet i förfrågan i april var -1. Produktionen höll sig nästan på samma nivå under årets andra kvartal. Produktionen minskar sannolikt en aning under tredje kvartalet. Produktionskapaciteten utnyttjas till fullo inom 67 procent av branschen. Antalet anställda ändrades med beaktande av säsongvariationen inte i början av sommaren. Arbetskraften kommer enligt planerna att minskas under de närmaste månaderna.

I hela landet har konjunkturutvecklingen varit svag under början av sommaren och den nuvarande konjunkturen beskrivs allmänt som svagare än vanligt. Saldotalet för konjunkturutsikterna sjönk i juli till -8 (+1 i april). Produktionsutvecklingen för industriföretag var i april-juni något svagare än väntat och produktionsvolymerna sjönk en aning. Produktionen väntas stanna på den nuvarande nivån under de närmaste månaderna. För årets sista kvartal finns det små förväntningar om att produktionen börjar stiga långsamt.

Efter mitten av år 2012 har försäljningen inom handeln sjunkit. Den kraftigaste minskningen – en tiondel – skedde under första kvartalet 2013 och i april-juni var minskningen -3,1 procent jämfört med samma tidpunkt i föj.

Den sammanlagda lönesumman för företagen i Helsingforsregionen har fortsatt öka sedan avbrottet i början av året. I april-juni var ökningen 2,2 procent jämfört med året innan. Tillväxthastigheten var ungefär hälften av den nivå som uppnåddes under två år mellan mitten av år 2010 och mitten av år 2012.

Helsingin seudulla työttömyysaste oli työ- ja elinkeinoministeriön mukaan 2013 heinäkuussa 9,7 %. Koko maan työttömyysaste oli 12,2 %. Helsingin seudun työttömyysaste oli 1,7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten. Työttömiä oli Helsingin seudulla yhteensä 70 498, mikä oli 22 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaasta väestöstä oli vuoden toisella neljänneksellä Helsingissä 74,0 % ja Helsingin seudulla 74,3 %. Työllisyysasteet laskivat vuoden takaisesta.

2.3.2 Helsingin työllisyystilanne

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Helsingissä oli vuoden 2013 heinäkuun lopussa 33 779 työtöntä työnhakijaa. Helsingin työttömien määrä kasvoi vuoden takaisesta 21 %. Työttömyysaste oli heinäkuussa 10,6 %. Vastaava luku edellisvuoden heinäkuussa oli 8,9 %.

Heinäkuun lopussa Helsingissä oli 7 315 pitkäaikaistyötöntä, joka oli 24 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Kansallisuukseltaan muita kuin suomalaisia oli työttömänä 6 919, joka on 1 349 enemmän kuin vuosi sitten.

Nuoria oli Helsingissä työttömänä heinäkuussa 3 789 henkilöä. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli vuoden 2013 heinäkuussa 25 % enemmän kuin vuosi sitten. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi heinäkuun lopussa 16 %:lla vuoden takaisesta.

Enligt arbets- och näringsministeriet var arbetslöshetsgraden 9,7 % i Helsingforsregionen i juli 2013. Siffran för hela landet var 12,2 %. Arbetslöshetsgraden var i Helsingforsregionen 1,7 procentenheter högre än ett år tidigare. Antalet arbetslösa i Helsingforsregionen uppgick till sammanlagt 70 498, vilket är 22 % mer än ett år tidigare.

Enligt en arbetskraftsundersökning vid Statistikcentralen var sysselsättningsgraden, dvs. den andel av befolkningen i åldern 15–64 år som har arbete, 74,0 % i Helsingfors och 74,3 % i Helsingforsregionen under andra kvartalet år 2013. Sysselsättningsgraden sjönk från år 2012.

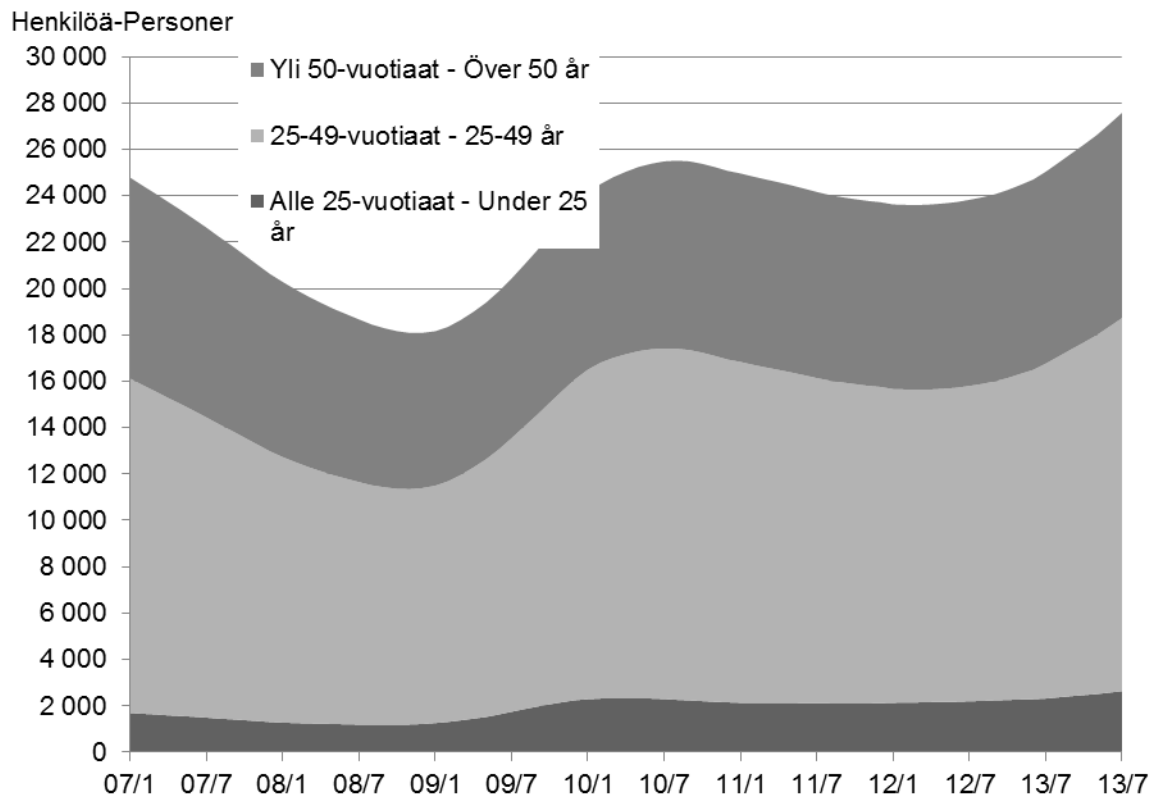
2.3.2 Sysselsättningsläget i Helsingfors

Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik fanns det 33 779 arbetslösa arbetssökande i Helsingfors vid utgången av juli 2013. Antalet arbetslösa i Helsingfors ökade med 21 % från året innan. Arbetslöshetsgraden var 10,6 % i juli. Motsvarande siffra för juli 2012 var 8,9 %.

Det fanns 7 315 långtidsarbetslösa i Helsingfors vid utgången av juli, vilket är 24 % mer än ett år tidigare. Antalet arbetslösa som inte har finsk nationalitet var 6 919, vilket är 1 349 fler än ett år tidigare.

Det fanns 3 789 arbetslösa under 25 år i Helsingfors i juli 2013, 25 % fler än ett år tidigare. Antalet 50 år fyllda arbetslösa hade vid utgången av juli ökat med 16 % i förhållande till läget ett år tidigare.

Kuva – Figur 1. Työttömät työnhakijat ikäryhmittäin Helsingissä 2007–2013/7 (liukuva vuosikeskiarvo) – Arbetslösa arbetssökande enligt åldersgrupp i Helsingfors 2007–2013/7 (glidande årsmedelvärde)

2.3.3 Väestökehitys

Helsingin väkiluku kasvoi vuoden 2012 aikana 8 584 hengellä ja asukasluku oli 603 698 vuodenvaihteessa 2012/2013. Edellisen vuoden kasvu oli 6 835 henkeä. Muuttovoitto kasvoi 1 500 hengellä ja lisäsi väestöä vuoden 2012 aikana 6 916 henkilöllä. Syntyneiden määrä kasvoi hieman, ja luonnollisen väestönkasvun osuus kasvusta oli 1 674 henkeä.

Viime vuosien väestönkasvua on lisännyt Helsingin muuttotappion väheneminen seudun muihin kuntiin. Muuttotappio oli viime vuonna 1 200 henkeä, kun se oli edellisvuonna 2 150 asukasta. Muualta Suomesta saatu muuttovoitto kasvoi sekkin edellisvuodesta, ja oli 4 400 henkeä. Ulkomailta muuttaneiden määrä oli edelleen viime vuosien korkealla tasolla, ja ulkomailta saatu muuttovoitto oli samansuuruinen kuin edellisvuonna, 3 700 henkeä.

Suuri osa viime vuosien väestönkasvusta selittyy maahanmuuttajilla. Muiden kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä kasvoi vuoden 2012 aikana 5 300 hengellä, ja vieraskielisen väestön määrä on nyt 73 600, noin 12 prosenttia helsinkiläisistä. Ruotsinkielisten määrä kasvoi edelleen hieman, ja osuus on 6 prosenttia väestöstä.

2.3.3 Befolkningsutveckling

Folkmängden i Helsingfors ökade med 8 584 år 2012 och invånarantalet uppgick till 603 698 vid årsskiftet 2012/2013. År 2011 hade folkmängden ökat med 6 835. Inflyttningsöverskottet, som var 1 500 högre än året innan, ökade folkmängden år 2012 med 6 916. Antalet födda ökade något och den naturliga befolkningsökningens andel av ökningen var 1 674.

Det minskande utflyttningsöverskottet till regionens övriga kommuner har under de senaste åren bidragit till befolkningsökningen. Utflyttningsöverskottet var i fjol 1 200, då det året innan var 2 150. Inflyttningsöverskottet i förhållande till det övriga Finland ökade även det från de föregående åren och var 4 400. Antalet inflyttade från utlandet var på samma höga nivå som under de föregående åren, och inflyttningsöverskottet i förhållande till utlandet var i samma storleksklass som i fjol, 3 700 personer.

En stor del av befolkningsökningen har de senaste åren berott på invandringen. Antalet invånare med annat modersmål än finska eller svenska steg år 2012 med 5 300 personer och antalet personer med främmande språk som modersmål uppgår nu till 73 600, cirka 12 procent av helsingforsarna. Antalet personer med svenska som modersmål ökade fortfarande något och andelen är nu 6 procent av befolkningen.

Päivähoitoikäisten eli 0–6-vuotiaiden lasten määrä kasvoi 1 100 hengellä ja oli 42 224 henkeä vuoden 2012 lopussa. Lasten määrä on nyt samalla tasolla kuin 1990-luvun lopussa. Peruskoulun ala-asteikäisten 7–12-vuotiaiden määrä laski vuodesta 2002 vuoteen 2011 yli 4 700 henkilöllä, mutta kääntyi vuoden 2011 aikana kasvuun. Viime vuonna kasvua oli 550 henkeä. 13–15-vuotiaiden määrä laski edelleen noin 200 hengellä. Peruskouluikäisistä ruotsinkielisiä on 6,2 ja vieraskielisiä 15 prosenttia.

16–18-vuotiaiden määrä alkoi laskea vuoden 2010 aikana ja ikäluokan koko pieneni viime vuonna 440 hengellä. Yli 65-vuotiaiden määrä kasvoi edelleen nopeasti, 3 700 henkeä. Yli 75-vuotiaiden määrä kasvoi edellisvuotta enemmän, 670 hengellä, ja yli 85-vuotiaiden määrä kasvoi 200 hengellä. Vanhusväestön määrän kasvun ennustetaan selvästi nopeutuvan 2010-luvulla. Työikäisten, 19–64-vuotiaiden määrä kasvoi sekin reilusti edellisvuotta enemmän, 3 900 hengellä.

Kaupungin tuottamista palveluista erityisesti vanhusten palvelujen kysyntä kasvaa nopeasti. Päivähoitopalvelujen kysyntään vaikuttaa lasten määrän kehityksen lisäksi vanhempien työllisyysnäkömät ja asiakkaiden valinnat eri palvelumuotojen välillä.

Helsingin asukasluku on kasvanut vuoden 2013 kesäkuun loppuun mennessä lähes 4 300 henkilöllä, mikä on 800 henkeä enemmän kuin viime vuoden vastaavana aikana. Tämän vuoden kasvuksi ennakoitakaan 10 000 henkeä.

Helsinki sai alkuvuonna 2013 muuttovoittoa edellisvuotta enemmän, yli 3 500 henkilöä. Kotimaan muuttovoitto oli 2 260 henkeä, kun viime vuonna saatiin 1 200 hengen muuttovoitto. Sekä Helsingin seudun muista kunnista että muusta Suomesta tulevat muutot ovat lisääntyneet edelleen, ja seudullinen muuttotappio oli alkuvuonna ennätysmallisen pieni, vain 200 henkeä. Ulkomainen muuttoliike kasvatti väkilukua lähes saman verran kuin vuonna 2012 tammi–kesäkuussa eli 1 300 henkilöllä. Lapsia syntyi kuitenkin 50 vähemmän kuin alkuvuonna 2012 ja syntyneiden enemmisyys kuolleisiin nähden vähentyi hieman edellisvuodesta.

Helsingin väkiluku ylitti 600 000 henkilön rajan elokuussa 2012 ja 650 000 asukkaan raja saavutettaneen vuonna 2020. Päivähoitoikäisten määrän ennustetaan kasvavan vuosina 2013–2016 keskimäärin 1 000 lapsella vuodessa. Peruskouluikäisten, 7–15-vuotiaiden määrä kasvaa aluksi 500–650 hengellä, mutta vuodesta 2015 alkaen yli 1 000 hengellä vuodessa. Iältään 16–18-vuotiaiden määrän ennakoidaan vähenevän vuoteen 2018 saakka, jolloin määrä on 1 600 nykyistä pienempi. Myös muulla Helsingin seudulla tämä ikäluokka pienenee.

Suurten ikäluokkien siirtyminen eläkeikään on jo alkanut, ja yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa tänä vuonna 3 500 hengellä ja 3 000–2 500 vuosina 2014–2017. Eläkeikäisten määrän ennustetaan olevan 20 prosenttia nykyistä suurempi vuonna 2020. Myös vanhimpien, yli 85-vuotiaiden määrä kasvaa nopeasti ja määrä kasvaa nykyisestä 12 000:sta lähes 15 000:een tällä vuosikymmenellä.

2.3.4 Helsingin taloudellinen asema elokuussa 2013

Vuosi 2012 oli Helsingin kaupungin taloudessa hieman talousarviossa odotettua myönteisempi, mutta selvästi

Antalet barn i dagvårdsåldern, dvs. 0–6 år, ökade med 1 100 och var 42 224 vid utgången av år 2012. Antalet barn är nu på samma nivå som i slutet av 1990-talet. Antalet barn i lågstadietåldern 7–12 år sjönk från år 2002 till år 2011 med fler än 4 700, men började öka under år 2011. År 2012 var tillväxten 550 personer. Antalet personer i åldern 13–15 år minskade fortfarande, nu med cirka 200. Av barnen i grundskoleåldern har 6,2 procent svenska som modersmål och 15 procent ett främmande språk som modersmål.

Antalet 16–18-åringar började minska år 2010 och hela åldersklassen minskade med 440 år 2012. Antalet 65 år fyllda ökade fortfarande snabbt, med 3 700. Antalet 75 år fyllda ökade snabbare än året innan, med 670, och ökningen i fråga om 85 år fyllda var 200. Antalet äldre väntas öka betydligt snabbare på 2010-talet. Antalet personer i arbetsför ålder, 19–64 år, ökade även det betydligt mer än föregående år, med 3 900.

När det gäller tjänster som staden producerar antas i synnerhet efterfrågan på äldreomsorg öka snabbt. Efterfrågan på dagvård påverkas inte bara av utvecklingen i antalet barn utan också av föräldrarnas sysselsättningsutsikter och val mellan olika dagvårdsformer.

Helsingfors folkmängd ökade fram till utgången av juni 2013 med nästan 4 300, vilket är 800 mer än under motsvarande tid år 2012. I år uppskattas ökningen uppgå till 10 000 personer.

Helsingfors inflyttningsöverskott under början av år 2013 var större än år 2012, över 3 500. Inflyttningsöverskottet i förhållande till det övriga Finland var 2 260, mot ett överskott på 1 200 år 2012. Flyttningsrörelsen både från andra kommuner i Helsingforsregionen och det övriga Finland har fortsatt öka och utflyttningsöverskottet i förhållande till regionen var under början av året rekordlåg, endast 200 personer. Flyttningsrörelsen till och från utlandet ökade folkmängden med 1 300 i januari–juni, vilket är nästan lika mycket som år 2012. Födelseöverskottet i förhållande till antalet döda minskade något jämfört med år 2012, eftersom det föddes 50 färre barn än året innan.

Folkmängden i Helsingfors överskred 600 000 i augusti 2012 och 650 000-strecket väntas bli nått år 2020. Antalet barn i dagvårdsåldern förutspås under åren 2013–2016 öka med i genomsnitt 1 000 barn om året. Antalet barn i grundskoleåldern 7–15 år ökar inledningsvis med 500–650, men från och med år 2015 med över 1 000 per år. Antalet 16–18-åringar förutspås minska till år 2018, då antalet är 1 600 mindre än nu. Den här åldersklassen minskar också i den övriga Helsingforsregionen.

De stora årskullarna har redan börjat nå pensionsåldern och antalet 65 år fyllda ökar i år med 3 500 och med 3 000–2 500 under åren 2014–2017. Antalet personer i pensionsåldern beräknas år 2020 vara 20 procent större än nu. Även antalet 85 år fyllda ökar snabbt, från nuvarande 12 000 till närmare 15 000 vid utgången av decenniet.

2.3.4 Helsingfors ekonomiska läge i augusti 2013

År 2012 var något positivare än väntat i Helsingfors stads ekonomi, men betydligt svagare än år 2011. Helsingfors

vuotta 2011 heikompi. Helsingin verotulot pysyivät lähes vuoden 2011 tasolla, sillä verotulot olivat ainoastaan 0,7 prosenttia vuotta 2011 paremmat. Kunnallisverojen kasvu oli 4,0 prosenttia. Kasvu oli hieman parempi kuin maassa keskimäärin, sillä Helsingissä väestömäärä kasvaa nopeammin kuin Suomessa keskimääräisesti. Suhteutettuna väestökasvun vauhtiin kunnallisverotulot eivät kuitenkaan kasvaneet Helsingissä yhtä nopeasti kuin muualla maassa. Tämä johtuu ennen kaikkea siitä, että Helsingin väestö kasvusta suuri osa tapahtuu tulomuutona ulkomailta. Yhteisöverotilitykset laskivat vuonna 2012 koko kuntakentällä hieman yli neljänneksen johtuen yhteisöveron veropohjan heikkenemisestä sekä kuntien saaman yhteisövero osuuden pienenemisestä edellisestä vuodesta. Helsingin saamen yhteisöverotulojen pudotus oli -21,3 prosenttia. Pudotus oli hieman muuta kuntakenttää pienempi.

Kaupungin palvelutuotannon toimintamenojen kasvu vauhdittui 4,8 prosenttiin edellisen vuoden 2,5 prosentista. Vuodesta 2008 Helsingin lainakanta on lähes kaksinkertaistunut nykyiseen noin 1,2 miljardiin euroon. Edellisestä vuodesta Helsingin lainakanta kuitenkin pieneni, koska kaupungin lainanottoa lykättiin loppuvuodesta seuraavaan vuoteen ajoituksellisista syistä. Tämä näkyi kaupungin maksuvalmiuden heikkenemisenä vuoden 2012 lopussa. Lainakannan nopean kasvuvauhdin hillitsemiseksi Helsinki on pyrkinyt vuosina 2010–2012 parantamaan palvelutuotannon tuottavuutta hillitsemällä vuosittaisten toimintamenojen kasvua. Vuonna 2012 tässä ei onnistuttu kuten vuonna 2011, jolloin menokasvu oli muuta kuntasektoria alempi.

Vuonna 2012 kaupungin vuosikate heikkeni selvästi edellisestä vuodesta, sillä verotulojen kasvu jäi vähäiseksi ja toimintamenojen kasvu toteutui korkeana. Vuosikatteen jäätyä edellisvuotta heikommaksi tulorahoitus ei riitä investointien rahoittamiseen. Tämä epäsuhta on näyttäytynyt viime vuosina nousseena lainakantana.

skatteintäkter stannade nästan på 2011 års nivå, då skatteintäkterna var endast 0,7 procent bättre än året innan. Kommunalskatten ökade med 4,0 procent. Ökningen var något bättre än i landet i medeltal, eftersom folkmängden i Helsingfors växer snabbare än i Finland i medeltal. I förhållande till befolkningstillväxten ökade kommunalskatteintäkterna i Helsingfors dock inte lika snabbt som i övriga landet. Det här beror framför allt på att en stor del av Helsingfors befolkningstillväxt skedde i form av inflyttning från utlandet. Samfundsskatteintäkterna minskade år 2012 inom hela kommunfältet med litet över en fjärdedel på grund av en försvagad skattebas och en minskning i andelen samfundsskattemedel som kommunerna är berättigade till jämfört med året innan. Helsingfors samfundsskatteintäkter minskade med 21,3 procent. Minskningen är något mindre än inom det övriga kommunfältet.

Tillväxten av omkostnaderna från stadens tjänsteproduktion ökade till 4,8 procent, efter att ha varit 2,5 procent året innan. Från år 2008 har Helsingfors lånestock nästan fördubblats till nuvarande ca 1,2 miljarder euro. Helsingfors lånestock minskade dock jämfört med året innan, eftersom stadens upplåning sköts upp från slutet av året till nästa år på grund av tidsmässiga orsaker. Det här syntes i form av en försvagad likviditet i slutet av år 2012. För att dämpa den snabba tillväxttakten i lånestocken försökte Helsingfors åren 2010–2012 förbättra produktiviteten inom serviceproduktionen genom att stävja tillväxten i de årliga omkostnaderna. År 2012 lyckades detta inte lika bra som år 2011, då utgiftsökningen var lägre än inom den övriga kommunsektorn.

År 2012 försämrades stadens årsbidrag avsevärt från året innan som en följd av att skatteintäkterna ökade endast en aning och omkostnaderna ökade kraftigt. Då årsbidraget var svagare än året innan räcker inkomstfinansieringen inte till för att finansiera investeringarna. Den här diskrepansen har under de senaste åren resulterat i en stigande lånestock.

Helsinki rakentaa parhaillaan uusia asuinalueita satamatoiminnoilta vapautuneille alueille ja peruskorjaa aiempaa enemmän koulu-, päiväkot-, sairaala- ja muita peruspalvelurakennuksia. Tämän seurauksena kaupungin investointitaso on noussut viime vuosina merkittävästi. Vuonna 2012 kaupunki ilman liikelaitoksia investoi noin 483 miljoonalla eurolla, joka oli lähes vuoden 2011 investointien tasolla.

Vuoden 2013 toisen talousarvion toteutumisennusteen mukaan kaupungin käyttötalouden tasapaino näyttää toteutuvan hieman talousarviossa ennakoitua parempana. Helsingin kaupungin käyttömenojen kasvun ennakoidaan kuitenkin toteutuvan maan keskimääräistä korkeampana. Ilman liikelaitoksia tarkasteltuna vuosikatteen ennakoidaan toteutuvan hallintokuntien käyttömenojen ylitysten myötä 43 milj. euroa talousarviota heikompana. Poistoista vuosikate ilman liikelaitoksia kattaa vain 10 %. Vuosikate on vuoden 2012 tilinpäätökseen nähden 125 milj. euroa heikompi. Koko kaupungin tasolla vuosikate kattaa poistoista 81 %. Kaupungin strategiaohjelmassa todetaan, että valtuustokaudella 2013–2016 rahoitetaan nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella. Vuoden 2012 tilinpäätöksessä investointien tulorahoitusprosentti oli ilman liikelaitoksia tarkastellen 33 % ja koko kaupunki huomioiden 68 %. Tuoreimmassa ennusteessa vastaavan luvun arvioidaan ilman liikelaitoksia tarkastellen olevan vain 6 % ja koko kaupunki huomioiden 44 %.

Ennusteen mukaan toimintamenot ilman liikelaitoksia sekä nettobudjetoituja sisäisiä palveluntuottajia Staraa ja Tilakeskusta tarkasteltuna uhkaavat toteutua 4,1 % vuotta 2012 korkeampina. Luku on hieman korkeampi edelliseen ennusteeseen verrattuna (jolloin ennustettu menokasvutase oli 3,9 %). Korkeaan menokasvuun ovat syynä sosiaali- ja terveysviraston oman toiminnan, toimeentulotuen, erikoissairaanhoidon (HUS), opetusviraston ja rakennusviraston menojen ylityspaineet.

Mikäli ennusteen mukaista 4,1 %:n toimintamenokasvua ei kyetä hidastamaan, vaarantuu strategiaohjelman mukainen talouden tasapainottamisen ja tuottavuuden parantamisen tavoite.

Emokaupungin investointien ennakoidaan toteutuvan samalla tasolla kuin viime vuonna. Liikelaitoksissa puolestaan ennustetaan investoitavan sekä viime vuotta että talousarviossa suunniteltua enemmän. Kaupungin investointien rahoittaminen edellyttää yli 300 milj. euron nettolainanottoa. Kaupungin henkilöstömäärä lisääntyi 179 henkilöllä viime vuoden kesäkuun lopun tilanteeseen verrattuna. Henkilöstömäärä on kasvanut erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa. Palkkoja oli maksettu kesäkuun loppuun mennessä 0,9 % enemmän kuin vastaavana ajankohtana viime vuonna. Palkkasumman vähäinen kasvu johtuu henkilöstön rakenteen muutoksesta ja vastaavalla ajanjaksolla viimevuonna maksetusta 150 euron kertaerästä.

Helsingfors bygger som bäst nya bostadsområden på platser varifrån hamnfunktioner har flyttat bort och reparerar grundligt byggnader med skolor, daghem, sjukhus och annan basservice i större utsträckning än tidigare. Stadens investeringsnivå har som en följd av detta höjts betydligt de senaste åren. År 2012 investerade staden, då affärsverken inte räknas med, för cirka 483 miljoner euro, vilket nästan motsvarar investeringsnivån år 2011.

Enligt den andra prognosen för utfallet av 2013 års budget ser balansen i stadens driftsekonomi ut att bli något bättre än det som förutsågs i budgeten. Helsingfors stads driftsutgifter förutspås dock öka mer än genomsnittet i landet. Då affärsverken inte räknas med förutspås årsbidraget bli 43 mn euro mindre än budgeterat som en följd av förvaltningarnas överskridning av driftskostnaderna. Enligt prognosen täcker årsbidraget, då affärsverken inte räknas med, endast 10 % av avskrivningarna. Årsbidraget för år 2013 är 125 mn euro sämre jämfört med 2012 års bokslut. På hela stadens nivå täcker årsbidraget 81 % av avskrivningarna. I stadens strategiprogram konstateras att en betydligt större andel av investeringarna finansieras med internt tillförda medel under fullmäktigeperioden 2013–2016. Enligt 2012 års bokslutsuppgifter var andelen investeringar med internt tillförda medel inom serviceverksamheten med affärsverken obeaktade 33 % och med hela staden beaktad 68 %. Enligt den senaste prognosen är det motsvarande talet med affärsverken obeaktade endast 6 % och med hela staden beaktad 44 %.

Enligt prognosen riskerar omkostnaderna då affärsverken och de nettobudgeterade interna serviceproducenterna Stara och Lokalcentralen inte räknas med att bli 4,1 % högre än år 2012. Talet är något högre än i prognosen för år 2013 (då den uppskattade utgiftstillväxten var 3,9 %). Den höga utgiftstillväxten beror på överskridningsbehoven inom social- och hälsovårdsverkets egen verksamhet, utkomststöd, den specialiserade sjukvården (HNS), utbildningsverket och byggnadskontoret.

Om den prognostiserade omkostnadsökningen på 4,1 % inte kan stävjas, äventyras både målet i strategiprogrammet att balansera ekonomin och målet att förbättra produktiviteten.

Moderstadens investeringar förutspås bli ungefär lika stora som år 2012. Affärsverken förutspås däremot investera mer jämfört med både fjolåret och budgeten. Finansieringen av stadens investeringar kräver en nettouplåning på över 300 mn euro. Antalet anställda inom staden ökade med 179 i förhållande till läget i slutet av juni 2012. Antalet anställda har ökat särskilt inom social- och hälsovårdsväsendet. Löner hade före utgången av juni betalats 0,9 % mera än under motsvarande tid året innan. Den långsamma ökningen av lönesumman beror på ändringar i personalstrukturen och engångssumman på 150 euro som betalades under samma tidsperiod i fjol.

Helsingin verotulojen kasvun ennakoidaan lähivuosina seuraavan koko maassa tapahtuvaa yleistä kehitystä. Helsingin veropohjan vahvistamista on edelleen jatkettava elinkeino- ja asuntopoliittikan toimin. Helsingin väestö kasvaa, mutta sen myönteiset vaikutukset muuttoliikkeen rakenteen vuoksi tulevat vasta viiveellä. Helsingin väestönkasvu koostuu tällä hetkellä pitkälti ulkomailta tapahtuvasta maahanmuutosta sekä kaupungissa jo asuvan ulkomaalais-taustaisen väestön määrän kasvusta.

Kaupungin uusien alueiden ja toisaalta olemassa olevien palvelutilojen ylläpitämiseen liittyvät investointihaasteet tulevat jatkumaan koko 2010-luvun. Helsingissä lähivuosina toteutettavat uudet aluerakentamiskohteet vaativat merkittäviä investointeja. Kuitenkin tulot uusista alueista verotulojen muodossa tulevat vasta vuosien päästä. Tämä lisää paineita käyttömenojen kasvun hillitsemiselle sekä monien investointihankkeiden tarkastelulle.

Julkisella taloudella on talouskriisin mukanaan tuoman epävakauden lisäksi edessään merkittävä haaste suurten ikäluokkien eläköitymisessä ja siitä seuraavassa työvoimaan kuuluvien osuuden vähenemisessä. Edellytykset työllisten määrän kasvulle heikkenevät. Väestön ikääntymisestä aiheutuvan palvelukustannusten kasvun vuoksi muuta menokasvua joudutaan rajoittamaan. Lainakantaa joudutaan kuitenkin kasvattamaan taloussuunnitelmakauden loppuun asti, mikä on riskialtista kaupungin rahoituksellisen tasapainon kannalta. Edellä mainitut lähtökohdat asettavat tiukat puitteet toiminnan suunnittelulle lähivuosina.

Tillväxtprocenten för skatteintäkterna i Helsingfors väntas de närmaste åren följa den allmänna utvecklingen i landet. Skattebasen i Helsingfors måste stärkas ytterligare genom närings- och bostadspolitiska åtgärder. Befolkningen i Helsingfors växer, men på grund av migrationens struktur framträder de positiva effekterna först senare. Befolkningsökningen beror för närvarande i hög grad på inflyttning från utlandet och en ökning i den befolkning med utländsk bakgrund som redan finns i Helsingfors.

De investeringsutmaningar som hänför sig till upprätthållandet av servicelokaler i stadens nya områden och i de befintliga kommer att fortsätta hela 2010-talet. De nya områden som byggs ut i Helsingfors de närmaste åren kräver avsevärda investeringar. Inkomster i form av skatteintäkter fås emellertid från dessa områden först om flera år. Detta ökar trycket på att dämpa ökningen i driftsutgifterna och granska ett flertal investeringsprojekt.

Den offentliga ekonomin är instabil till följd av den ekonomiska krisen och står dessutom inför en betydande utmaning genom att de stora årskullarna går i pension och den andel som utgör arbetskraft följaktligen minskar. Förutsättningarna för att antalet personer som har arbete ska öka blir sämre. Att servicekostnaderna stiger då befolkningen åldras innebär att den övriga utgiftsökningen måste begränsas. Lånestocken måste dock ökas ända till slutet av ekonomiplaneproduktionen, vilket är riskfyllt med tanke på stadens finansiella balans. De ovannämnda utgångspunkterna gör att ramarna för verksamhetsplaneringen är snäva de närmaste åren.

3. STRATEGIAOHJELMA 2013–2016

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.4.2013 strategiaohjelman vuosiksi 2013–2016. Strategiaohjelma on lähtökohtana valmisteltaessa vuoden 2014 talousarvioehdotusta ja taloussuunnitelmaehdotusta vuosiksi 2014–16 sekä muita valtuustokauden suunnitelmia ja toimenpiteitä.

Strategiaohjelman toteuttamisen ja seurannan väline on kaupungin talousarvio. Strategiaohjelma esitetään vuosittain kaupungin talousarvion yleisperusteluosassa. Valtuustokauden aikana strategiaohjelmaa tarkistetaan, mikäli kaupungin toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä kaupungin toimintaan tai talouteen vaikuttavia muutoksia. Strategian tarkistamistarvetta arvioidaan vuosittain kaupunginvaltuuston talousarvioehdotuksen valmistelua koskevassa lähetekeskustelussa.

Virastot ja liikelaitokset valmistelevat keväällä talousarvioehdotuksensa lauta- ja johtokuntien päätettäväksi. Talousarvion laatimisen yhteydessä virastot, liikelaitokset ja tytäryhteisöt määrittelevät omassa strategiatyössään kaupungin strategiaohjelmasta johdetut oman toimialansa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Valtuusto päättää talousarvion yhteydessä sitovista ja muista toiminnallisista tavoitteista.

VISIO

Helsinki on asukkaiden yhteisöllinen asuinpaikka ja pääkaupunki, jossa palvelut toimivat ja päätöksenteko on avointa, ja jossa tiede, taide ja luovuus kukoistavat.

Helsinki on maailmanluokan liiketoiminta- ja innovaatiokeskus, jonka menestys koituu asukkaiden hyvinvoinnin ja koko Suomen hyväksi.

Metropolialuetta kehitetään yhtenäisesti toimivana alueena, jossa on luonnonläheinen ympäristö ja hyvä asua, oppia, työskennellä sekä yrittää.

ARVOT

Kaupungin arvot ovat:

1. Asukaslähtöisyys
2. Ekologisuus
3. Oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus
4. Taloudellisuus
5. Turvallisuus
6. Osallisuus ja osallistuminen
7. Yrittäjämysteisyys

EETTISET PERIAATTEET

Kaupunki painottaa kaikessa toiminnassaan rehellisyyttä, oikeudenmukaisuutta, yhdenvertaista kohtelua sekä avoimuutta. Kaupunki pyrkii, yhdessä kuntalaisten kanssa, rakentamaan vakaan ja turvallisen ympäristön, kunnioittamaan kuntalaisten ja henkilöstönsä laillisia oikeuksia sekä tukemaan heidän hyvinvointiaan ja viihtyvyyttään. Hyvä maine on kaupungille tärkeä toimintaa ohjaava periaate.

3. STRATEGIPROGRAM 2013–2016

Stadsfullmäktige godkände 24.4.2013 ett strategiprogram för åren 2013–2016. Strategiprogrammet är utgångspunkt för förslaget till budget för år 2014 och förslaget till ekonomiplan för åren 2014–2016. Strategiprogrammet är utgångspunkt också för andra planer och åtgärder under fullmäktigeperioden.

Stadens budget är ett verktyg för verkställandet och uppföljningen av strategiprogrammet. Strategiprogrammet ingår årligen i budgetens allmänna motiveringar. Strategiprogrammet justeras under fullmäktigeperioden om det har skett betydande ändringar i stadens omvärld som påverkar stadens verksamhet eller ekonomi. Behovet av att justera strategin bedöms årligen vid stadsfullmäktiges remissdebatt om beredningen av budgetförslaget.

Förvaltningarna och affärsverken bereder under våren sina förslag till budget som som föreläggs nämnderna och direktionerna. I samband med utarbetandet av budgeten fastställer förvaltningarna, affärsverken och dottersammanslutningarna i sitt eget strategiarbete de funktionella och ekonomiska målen för sitt verksamhetsområde, som härleds ur stadens strategiprogram. Fullmäktige beslutar i samband med budgeten om de bindande och övriga funktionella målen.

VISION

Helsingfors är en bostadsort med gemenskap mellan invånarna och en huvudstad där servicen fungerar, beslutsfattandet är öppet och vetenskap, konst och kreativitet blomstrar.

Helsingfors är ett centrum i världsklass för affärsverksamhet och innovationer. Dess framgång leder till ökad välfärd för invånarna och kommer hela landet till godo.

Metropolområdet utvecklas som ett enhetligt fungerande område där det finns en naturnära miljö och där det är gott att bo, studera, arbeta och driva företag.

VÄRDERINGAR

Stadens värderingar är:

8. - Invånarcentrering
9. - Ekologisk inriktning
10. - Rättvisa och likabehandling
11. - Resurshushållning
12. - Trygghet
13. - Delaktighet och medverkan
14. - Företagsvänlighet

ETTISKA PRINCIPER

Staden betonar i all sin verksamhet hederlighet, rättvisa, likabehandling och öppenhet. Den vill skapa en stabil och trygg omgivning tillsammans med invånarna, respektera invånarnas och de anställdas lagstadgade rättigheter och främja välbefinnande och trivsel hos invånare och anställda. Gott rykte är för staden en viktig princip som styr verksamheten.

Kaupunki tuottaa tai järjestää kuntalaisille laadukkaita palveluita asukaslähtöisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti kaupungin molemmilla kielillä. Kaupungin henkilöstö ymmärtää ja ennakoii kuntalaisten tarpeet. Yhteinen helsinkiläisyys kunnioittaa eri väestöryhmiin kuuluvien oman kielen ja kulttuurin säilyttämistä sekä kaikkien asukkaiden kulttuurisia oikeuksia. Helsingissä ei suvaita rasismia – helsinkiläinen voi olla monenlainen ja jokainen on yhdenvertainen. Naisten ja miesten välinen tasa-arvo on kaikkien ihmisten perusoikeus ja yhteiskunnallinen perusarvo. Päätöksenteossa huomioidaan sukupuoli-, yhdenvertaisuus- ja ympäristövaikutukset.

Kuntalaisten ja asiakkaiden tiedot käsitellään niitä koskevien säädösten mukaisesti yksityisyyden suojaa kunnioittaen.

Kaupungin viestintä on avointa, ajankohtaista, ennakoivaa ja totuudenmukaista, ja sen tulee antaa kaupunkilaisille, joukkoviestimille, viranomaisille ja muille sidosryhmille riittävät tiedot päätöksenteosta ja palveluista. Suhtautuminen sidosryhmiä kohtaan on aktiivista, palveluhenkistä ja kaupungin kokonaisuutta tukevaa.

Työntekijöiden osaaminen ja asiantuntemus on kaupungin voimavara. Jokainen kaupungin henkilökuntaan kuuluva toimii rehellisesti ja vilpittömästi. Kaupunki kohtelee sidosryhmiään yhdenmukaisten periaatteiden mukaan ja pitää lähtökohtana, että myös ne kunnioittavat kaupungin hyuksymia eettisiä periaatteita. Kaupunki ei ohjaa sopimus-kumppania tai muuta osapuolta tekemään mitään sellaista, mitä kaupunki ei voisi säädösten tai toimintaperiaatteidensa mukaan itse tehdä.

Päätöksenteko on avointa, julkista ja tasapuolista. Läpinäkyvyyttä edistetään kaikessa taloudellisessa toiminnassa korruption ja lahjonnan ehkäisemiseksi. Henkilökohtainen etu ei saa vaikuttaa millään tasolla päätöksentekoon. Kaupungin henkilökuntaan kuuluvan tulee välttää sellaisia henkilökohtaisia sivutoimia tai toimintaa, jotka voivat olla ristiriidassa heidän velvollisuuksiensa kanssa kaupunkia kohtaan.

Kaupungin toiminnassa ei sallita minkäänlaisia väärinkäytöksiä tai vilpillistä toimintaa, eikä kaupungin omaisuutta tai varoja saa käyttää oman edun tavoitteluun. Väitteet tällaisesta toiminnasta tutkitaan ja ryhdytään tarvittaessa oikeudellisiin toimiin.

Kaupungin työntekijä ei saa vaatia, ottaa vastaan tai hyväksyä lahjaa tai muuta etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa. Esimiesten on huolehdittava, että työntekijät tuntevat kaupungin ohjeet ulkopuolisten kustantamien matkojen ja muiden taloudellisten etujen vastaanottamisesta.

Kaupunki noudattaa hankintatoiminnassaan kansainvälisen työelämän perusnormeja mm. lapsityövoiman käytön vähentämiseksi. Kaupunki torjuu aktiivisesti harmaata taloutta ja edellyttää sitä myös sopimuskuoppaneiltaan.

Kaupunki on aktiivinen yhteistyössään verottajan, muiden kaupunkien, elinkeinoelämän ja kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta kansallisesti ja kansainvälisesti voidaan ehkäistä

Staden producerar själv eller ordnar högklassiga tjänster för invånarna på ett invånarcentrerat, effektivt och ekonomiskt sätt på stadens båda språk. Dess anställda förstår och förutser behov hos invånarna. Helsingfors är gemensamt, vilket betyder att det respekteras att olika befolkningsgrupper bevarar sitt eget språk och sin egen kultur och att alla invånare har kulturella rättigheter. Rasism tolereras inte i Helsingfors – helsingforsarna kan vara olika men är ändå jämlika. Jämställdhet mellan kvinnor och män är en grundläggande rättighet för alla och ett grundläggande samhällsligt värde. Konsekvenserna ur ett jämställdhetsperspektiv, konsekvenserna i fråga om likabehandling och miljökonsekvenserna beaktas i beslutsfattandet.

Uppgifterna om invånarna och användarna behandlas i enlighet med författningarna i fråga och med respekt för integritetsskyddet.

Stadens kommunikation är öppen, aktuell, förutseende och sanningsenlig och ska ge invånarna, medierna, myndigheterna och andra intressentgrupper tillräcklig information om beslutsfattande och service. Inställningen till intressentgrupperna är aktiv och serviceinriktad och utgår från stadens bästa.

Personalkompetens och -expertis är en resurs för staden. Alla stadens anställda uppträder hederligt och ärligt. Staden bemöter sina intressentgrupper enligt enhetliga principer och utgår från att också dessa respekterar de etiska principer som staden godkänner. Staden styr inte avtalspartner eller andra parter i syfte att få dem att göra sådant som staden inte kan göra själv på grund av författningar eller stadens egna verksamhetsprinciper.

Beslutsfattandet är öppet, offentligt och objektivt. Transparens främjas i all ekonomisk verksamhet för att korruption och mutor ska förebyggas. En personlig fördel får inte på någon som helst nivå påverka beslutsfattandet. Stadens anställda ska undvika sådana privata bisysslor och sådan verksamhet som kan strida mot deras skyldigheter mot staden.

Inga som helst oegentligheter eller ohederliga handlingar är tillåtna i stadens verksamhet, och stadens egendom och medel får inte användas när syftet är egen vinning. Påståenden om sådant undersöks, och rättsliga åtgärder vidtas vid behov.

Stadens anställda får inte kräva, ta emot eller godkänna en gåva eller en annan fördel som påverkar, är ett försök att påverka eller är ägnad att påverka den verksamhet som hänförs sig till anställningsförhållandet. De anställda i chefsställning ska se till att medarbetarna vet hurdana stadens anvisningar är när det gäller att ta emot resor finansierade av utomstående och andra ekonomiska fördelar.

Staden följer i sin upphandlingsverksamhet de grundläggande normerna inom det internationella arbetslivet, bl.a. den som går ut på att utnyttjandet av barnarbetskraft ska minska. Den bekämpar aktivt den grå ekonomin och kräver att avtalspartnerna gör detsamma.

Staden är aktiv i sitt samarbete med skattemyndigheten, andra städer, näringslivet och frivilligorganisationer för att den grå ekonomin ska kunna bekämpas nationellt och

harmaata taloutta. Helsinki pyrkii osaltaan torjumaan vero-
varojen päätymistä veroparatiiseihin.

Helsinki on kansainvälisesti aloitteellinen, kehittyvä ja osaa-
va toimija globaalin vastuun kantamisessa paikallisesti.
Tätä toteutetaan muun muassa edistämällä taloudellista,
sosiaalista sekä ympäristön huomioon ottavaa kehitystä.
Helsinki kantaa vastuunsa ilmastonmuutoksen torjumises-
sa. Globaalin vastuun kantaminen on kaupungin toiminnan
kokonaisvaltaista laatua ja sen kehittämistä.

Kaupunki on kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja
tasa-arvoa korostava työnantaja, joka kunnioittaa henkilös-
tönsä oikeutta mielipiteisiin, vakaumuksiin ja yhdistystoimin-
taan osallistumiseen. Henkilöstöön kuuluvia kohdellaan
yksilöinä siten, että he voivat työskennellä parhaalla mah-
dollisella tavalla oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan toteuttaen.
Kaupunki järjestää henkilöstölleen turvallisen ja terveellisen,
tasa-arvoisen ja monimuotoisen työskentely-
ympäristön, jossa ei esiinny minkäänlaista syrjintää. Kau-
pungin työpaikoilla ei sallita työpaikkakiusaamista, suku-
puolista, rasistista tai seksuaalista häirintää eikä muutakaan
sopimatonta käytöstä missään muodossa. Kaupunki toimii
savuton työpaikka -periaatteen mukaisesti.

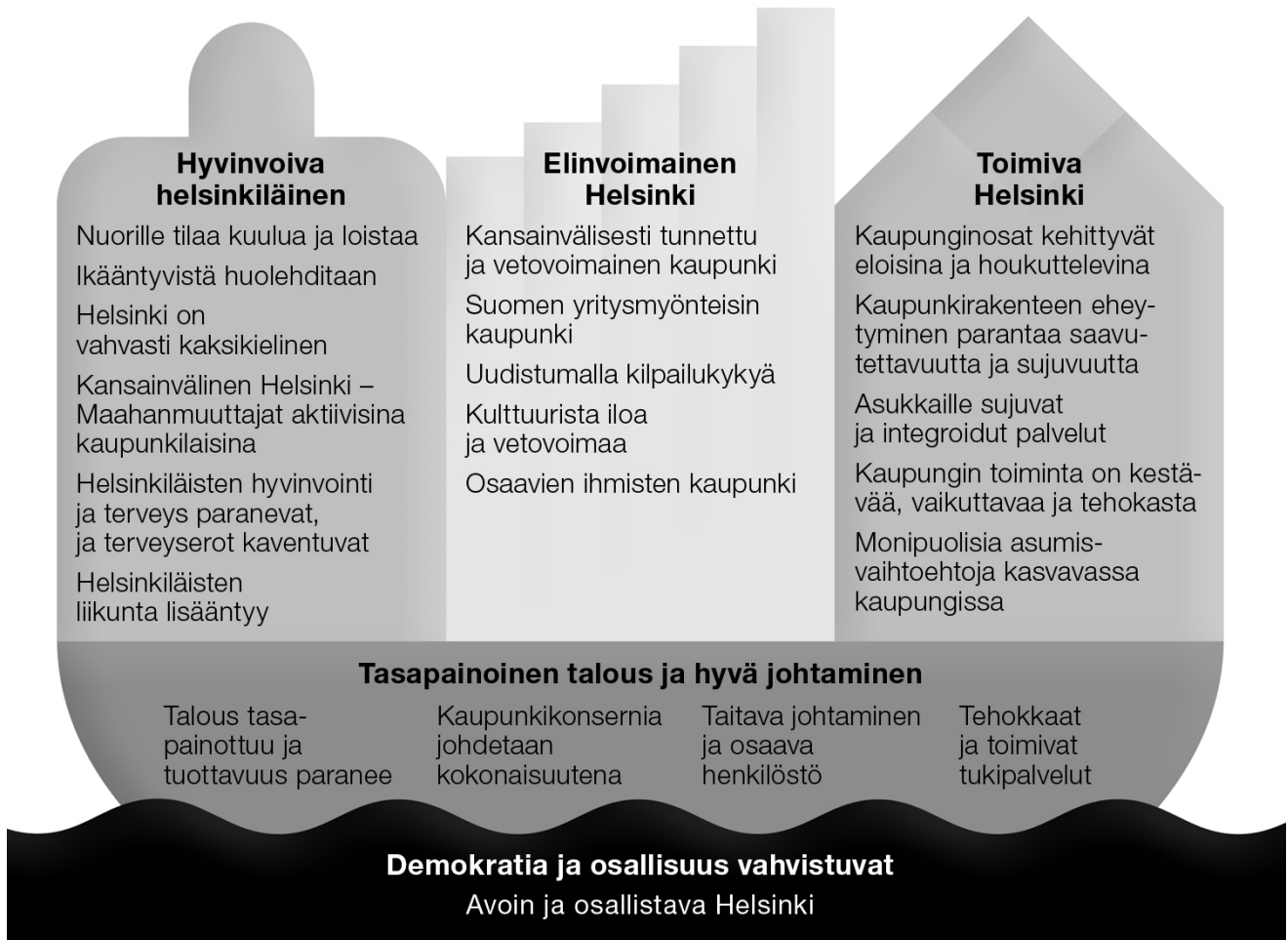
Jokainen esimies vastaa osaltaan siitä, että eettiset periaat-
teet saatetaan henkilöstön tietoon ja että kaikki henkilös-
töön kuuluvat noudattavat niitä.

internationellt. Den gör sitt för att motverka att skattemedel
hamnar i skatteparadis.

Staden är initiativkraftig, utvecklingsbenägen och kunnig på
internationell nivå när det gäller att ta ett globalt ansvar
lokalt. Den främjar därför bl.a. en ekonomisk och social
utveckling där hänsyn tas till miljön. Den tar också sitt an-
svar i kampen mot klimatförändringen. Att staden tar ett
globalt ansvar innebär totalitet och utveckling i dess
verksamhet.

Staden är en arbetsgivare som i all sin verksamhet betonar
likabehandling och jämställdhet och respekterar sina an-
ställdas rätt till åsikter, övertygelser och föreningsdelta-
gande. De anställda behandlas som individer, på så vis att
de kan arbeta på bästa möjliga sätt i enlighet med sina
rättigheter och skyldigheter. Staden ordnar en trygg, sund,
jämlig och heterogen arbetsmiljö där ingen som helst dis-
kriminering förekommer. Mobbning, trakasserier på grund
av kön, rasistiska trakasserier, sexuella trakasserier och
annat olämpligt beteende tillåts inte i någon form på sta-
dens arbetsplatser. Staden tillämpar principen om rökfri
arbetsplats.

Alla anställda i chefsställning ansvarar för att deras medar-
betare blir informerade om de etiska principerna och följer
dem.

Kuva 1. Tavoitteet

Bild 1. Mål

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

1 HYVINVOIVA HELSINKILÄINEN

Nuorille tilaa kuulua ja loistaa

Lisätään nuorten koulutusta, työllisyyttä sekä osallisuutta yhteiskuntaan ja lähiyhteisöön. Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenee.

Toimenpiteet:

- Toteutetaan nuorten koulutus- ja yhteiskuntatakuu. Yhteiskuntatakuun toteuttaminen koordinoidaan kaupungin tasolla yhtenä kokonaisuutena. Kaupunginhallitus ohjaa kehittämistyötä.
- Harkitaan nuorten yhteiskuntatakuun toteutumista edistävän eri toimijat yhteen tuovan Duuni-ryhmän perustamista. Olennaista on elinkeinoelämän, järjestöjen, yrittäjien ja työnantajien mukanaolo.
- Alle 18-vuotiaiden kesätyöpaikkoja lisätään yhdessä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.
- Ennaltaehkäistään nuorten työttömyyttä tulevaisuustiskillä, josta jokainen peruskoulun päättänyt nuori saa tarpeensa mukaan lyhyt- tai pitkäkestoista tukea tulevaisuuden suunnitteluun
- Toteutetaan nuorten yhteiskuntatakuuhanke Respa,

MÅL OCH ÅTGÄRDER

1 VÄLMÅENDE HELSINGFORSARE

Utrymme för de unga att höras och lysa

Utbildningen, sysselsättningen och delaktigheten i samhället och näromgivningen ökar bland de unga. Antalet unga utanför utbildning och arbetsliv minskar.

Åtgärder:

- Utbildnings- och samhällsgarantin för unga blir uppfylld. Det som krävs för att samhällsgarantin ska bli uppfylld samordnas som en helhet som omfattar hela staden. Stadsstyrelsen styr utvecklingsarbetet.
- Staden överväger att sammanföra olika aktörer till en grupp (Duuni) som främjar arbetet med att uppfylla samhällsgarantin för unga. Det är viktigt att näringslivet, organisationer, företagare och arbetsgivare är med i gruppen.
- Staden ökar antalet sommarjobb för ungdomar under 18 år tillsammans med företag och den tredje sektorn.
- Arbetslöshet bland unga motverkas genom Framtidsdisken, där alla som gått ut grundskolan får det kort- eller långvariga stöd de behöver för sin framtidsplanering.

josta kaikki koulutuksen ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat alle 30-vuotiaat nuoret saavat uraohjausta ja tukea.

- Peruskoulun päättäneiden sijoittumista ja kiinnittymistä toisen asteen koulutukseen tuetaan Avoimen opiston avulla ja lisäämällä koulujen vastuuta nuorten ohjauksesta toisen asteen koulutukseen
- Nuorten kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen sekä nuorten äänen kuulumista tuetaan. Nuorten vaikuttamiskanavat Ruuti ja RuutiExpo vakiinnutetaan, niiden vaikuttavuutta parannetaan ja varmistetaan eri sosiaaliryhmien osallistumismahdollisuudet.
- Nuorisotoimessa kokeillaan nuorten omalla vastuulla olevia tiloja.
- Nuorisotyötä tehdään aktiivisesti verkossa – nuoret kohdataan kasvokkain ja virtuaalisesti.
- Kehitetään keinoja päiväkotij- ja koulukiusaamisen ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi
- Tavoitteena on, että kaikilla nuorilla on mahdollisuus harrastukseen. Lisätään ryhmälähtöiseen harrastustoimintaan osallistuvien nuorten määrää.

Lapsi ja nuori tulee autetuksi omassa lähiyhteisössään.

Toimenpiteet:

- Selvitetään terveystarkastuksista poisjääneiden lasten ja nuorten tilanne
- Tehdään syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten tukemisesta yhteinen prosessi sosiaali- ja terveysviraston, varhaiskasvatuksen, opetustoimen, liikuntatoimen ja nuorisotoimen kanssa
- Palveluverkon kehittämisessä ja palvelujen määrässä otetaan huomioon eriarvoistumisen torjuminen ja nuorten määrä eri alueilla.

Lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia tuetaan varhaiskasvatuspalveluilla ja koko kaupungin kasvatuskumppanuudella.

Toimenpiteet:

- Monipuolistetaan palveluvalikoimaa ja kehitetään palveluverkkoa varhaiskasvatuspalveluissa.
- Toteutetaan varhaiskasvatuksen yhteiset prosessit muiden lapsi- ja perhepalveluja tuottavien hallintokuntien kanssa lapsen tukemisessa.
- Käytetään uudenlaisia asukasosallisuutta lisääviä vuorovaikutuksen välineitä vanhempien kanssa tehtävässä yhteistyössä varhaiskasvatuksessa.

Lastensuojelun pitkäaikainen asiakkuus ja kodin ulkopuoliset sijoitukset vähenevät.

Toimenpiteet:

- Kehitetään kotiin vietäviä palveluja.
- Tehdään asiakassuunnitelma kuntouttavista palveluista.
- Kehitetään koulun, päiväkodin ja lastensuojelun yhteistyötä.
- Puututaan varhain asiakaslasten vanhempien mielen-terveys- ja päihdeongelmiin.
- Selvitetään toimeentulotukea saavien lapsiperheiden tilanteita ja kehitetään kohdennettua perheitä tukevaa ennalta ehkäisevää työtä.
- Erityistä tukea syrjäytymisen ehkäisyyn tarvitsevilla alueilla tiivistetään perhetyön ja neuvolatoiminnan toiminnallista yhteyttä ja ensimmäistä lastaan odottaviin perheisiin toteutetaan kotikäynti

- Projektet RESPA med koppling till samhällsgarantin för unga genomförs. Alla under 30 år som står utanför utbildning och arbetsmarknad får karriärvägledning och stöd.
- De som gått ut grundskolan får stöd som syftar till att de ska fortsätta med utbildning på andra stadiet och engagera sig i studierna. Detta sker genom öppna yrkesinstitutet och genom ett ökat ansvar för skolorna att leda de unga in på andra stadiet.
- De unga får stöd i sitt växande till aktiva medborgare och bättre möjligheter att göra sin röst hörd. De ungas påverkanskanaler Krut och KrutExpo blir etablerade och görs mer verkningsfulla, och möjligheter att delta säkras för unga ur alla socialgrupper.
- Ett försök med lokaler som de unga själva ansvarar för genomförs inom ungdomsväsendet.
- Ungdomsarbete utförs aktivt på webben – möten med de unga ansikte mot ansikte och virtuellt.
- Staden utvecklar metoder för att förebygga och ingripa mot mobbing i daghem och skolor.
- Målet är att alla unga ska kunna ha en hobby. Antalet unga som deltar i hobbyverksamhet i gruppform ökar.

Barn och unga får hjälp i sin egen näromgivning.

Åtgärder:

- Situationen hos barn och unga som stannat borta från hälsoundersökningar utreds.
- Barn och unga som riskerar att bli utslagna får stöd genom en process gemensam för social- och hälsovårdsverket, barnomsorgen, utbildningsväsendet, idrottsförvaltningen och ungdomsväsendet.
- Servicenätet utvecklas och servicevolymen slås fast utifrån en önskan att motverka en ökande ojämlikhet mellan olika områden och utifrån antalet unga i områdena.

Totalt välbefinnande hos barn främjas genom barnomsorgstjänster och genom ett partnerskap för fostran som omfattar hela staden.

Åtgärder:

- Tjänsteutbudet görs mångsidigare, och nätet av barnomsorgstjänster utvecklas.
- Barn får stöd genom processer inom barnomsorgen gemensamma för förvaltningar som tillhandahåller tjänster för barn och familjer.
- En ny typs interaktionsredskap som ökar invånardeltagandet används i samarbetet med föräldrarna kring barnomsorgen.

Långvarigt klientskap och placering utanför hemmet blir mindre vanliga inom barnskyddet.

Åtgärder:

- Tjänster förlagda till hemmet utvecklas.
- En klientplan utarbetas för rehabiliterande tjänster.
- Samarbetet mellan skolan/daghemmet och barnskyddet utvecklas.
- Mentala problem och missbruksproblem hos föräldrar till klientbarn tas tag i tidigt.
- Situationen hos barnfamiljer som får utkomststöd utreds, och förebyggande riktat arbete som stöder familjerna utvecklas.
- Den funktionella kontakten mellan familjearbetet och verksamheten på rådgivningsbyrån intensifieras i områden där det behövs särskilt stöd som motverkar utslagning, och ett hembesök görs hos familjer som väntar sitt första barn.

Ikääntyvistä huolehditaan

Ikääntynyt ja alle 65-vuotias toimintakyvyltään alentunut asukas saa tarvitsemansa hoidon, kuntoutuksen ja palvelut viiveettä oikeassa paikassa.

Toimenpiteet:

- Toimeenpannaan palvelualue malli ja lisätään kotona asumista.
- Määritellään palveluketjun optimaalinen palvelurakenne ja odotusajat.
- Kasvatetaan kotona asuvien osuutta 75 vuotta täyttäneistä ja pienennetään laitoshoidon osuutta ympärivuorokautisesta hoidosta.
- Valtuustokauden aikana tehdään ehdotus ikääntyneiden helsinkiläisten palvelujen järjestämisen kokonaisuudesta 2020-luvulla vanhuspalvelulaki huomioiden.
- Huomioidaan ikäihmisten päihdeongelmat.
- Otetaan huomioon kasvava muistisairaiden määrä palvelujen järjestämisessä.
- Painotetaan kotipalveluita ja omaishoitoa vanhuspalveluiden järjestämisessä.
- Huomioidaan maahanmuuttaja ikäihmisten vanhuspalveluiden kehittämisessä.
- Kotipalveluja vahvistetaan.

Helsinki on vahvasti kaksikielinen

Helsingin kaltaisessa pohjoismaisessa hyvinvointikaupungissa kaksikielisyys on valttia. Helsingin pitää olla maamme paras kaupunki – också på svenska! Tämä edellyttää niin toimivia palvelukokonaisuuksia, sekä johdonmukaista strategista työtä. Palveluverkkoa kehitettäessä huomioidaan ruotsinkielisten palveluiden tarve, jotta palvelut voidaan mitoittaa tarkoituksen mukaisesti.

Toimenpiteet:

- Kehitetään kaupungin henkilökunnan kielivariantia.
- Palvelusetelit luovat myös mahdollisuuden täydentää kaupungin omaa tuotantoa varsinkin niillä alueilla missä tällä hetkellä on palveluiden suhteen aukkoja.

Kansainvälinen Helsinki - Maahanmuuttajat aktiivisina kaupunkilaisina

Kansainvälinen Helsinki on poikkihallinnollinen kokonaisuus. Lisätään maahanmuuttajien osallisuutta ja työllisyyttä sekä pienennetään maahanmuuttajien työttömyyttä ja maahanmuuttajannuorten syrjäytymistä. Tavoitteena on maahanmuuttajien ja kantaväestön yhdenvertainen asema ja yhdenvertaiset oikeudet ja velvollisuudet.

Toimenpiteet:

- Parannetaan maahanmuuttajataustaisten helsinkiläisten työllistymisen mahdollisuuksia muun muassa parantamalla opinto-ohjausta, suuntaamalla oppisopimuskoulutusta ja tuettua työllistämistä, jossa työn oppimiseen yhdistetään kielen oppimista. Nostetaan näyttötutkintojen määrää.
- Tuetaan maahanmuuttajaopiskelijoiden sijoittumista työmarkkinoille valmistumisen jälkeen.
- Turvataan maahanmuuttaja- ja maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten peruskoulun päättäminen ja toiselle asteelle pääsy ja sieltä valmistuminen.
- Maahanmuuttajaperheiden vanhemmuutta tuetaan

De äldre tas om hand

De äldre invånarna och de invånare under 65 år som har nedsatt funktionsförmåga får den vård, den rehabilitering och de tjänster de behöver utan dröjsmål och på rätt plats.

Åtgärder:

- En modell med serviceområden införs, och andelen äldre som bor hemma ökar.
- Den optimala tjänstestrukturen och väntetiderna i tjänstekedjan preciseras.
- Andelen hemmaboende som fyllt 75 år ökar, och andelen institutionsvård i dygnetruntvården minskar.
- Ett heltäckande förslag om hur tjänsterna för äldre helsingforsare ska organiseras på 2020-talet utarbetas under fullmäktigeperioden. Lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (äldreomsorgslagen) beaktas i förslaget.
- Missbruksproblem hos äldre beaktas.
- Det ökande antalet äldre med minnesstörningar beaktas när tjänsterna organiseras.
- Hemtjänst och närståendevård betonas när äldreomsorgen organiseras.
- Äldre invandrare beaktas när äldreomsorgen utvecklas.
- Hemtjänsten stärks.

Helsingfors är starkt tvåspråkigt

Tvåspråkighet är en trumf i en nordisk välfärdsstad som Helsingfors. Helsingfors ska vara landets bästa stad – också på svenska! Detta kräver såväl fungerande servicehelheter som ett konsekvent strategiskt arbete. Behovet av service på svenska beaktas när servicenätet utvecklas för att servicen ska bli dimensionerad på ett ändamålsenligt sätt.

Åtgärder:

- Språkresurserna hos stadens anställda utvecklas.
- Servicesedlar ger en möjlighet att komplettera stadens egen produktion särskilt i områden där det i dagens läge förekommer luckor i servicen.

Ett internationellt Helsingfors – Invandrarna som aktiva helsingforsare

Det internationella Helsingfors är en tväradministrativ helhet. Delaktigheten och sysselsättningen ökar och arbetslösheten minskar bland invandrarna. Utslagningen bland invandrarungdomar minskar. Målet är att invandrarna och majoritetsbefolkningen ska ha samma ställning och samma rättigheter och skyldigheter.

Åtgärder:

- Möjligheterna till sysselsättning förbättras för helsingforsare med invandrarbakgrund bl.a. genom utvecklad studiehandledning och genom riktad läroavtalsutbildning och stödd sysselsättning där helsingforsarna i fråga lär sig språket samtidigt som de lär sig arbetet. Antalet fristående examina höjs.
- Invandrarstuderande får stöd för att komma in på arbetsmarknaden efter att ha slutfört sina studier.
- Barn och unga som kommer som invandrare eller har invandrarbakgrund garanteras möjligheter att gå ut grundskolan och att fortsätta på andra stadiet och slutföra sina studier där.

- erilaisin tukimuodoin neuvoloissa, päivähoidossa, leikkipuistossa, perhepalveluissa ja peruskoulussa.
- Maahanmuuttajataustaisten lasten kielellistä kehitystä tuetaan päivähoidon, neuvolan ja perusopetuksen toimenpitein.
- Maahanmuuttajien ulkomailla hankitun osaamisen tunnistamista, tunnustamista ja täydentämistä ja työmarkkinoille siirtymistä tehostetaan yhteistyössä työhallinnon kanssa.
- Mahdollistetaan myös ruotsinkielinen kotoutuminen.
- Organisoidaan systemaattista vapaaehtoistyötä täydentämään viranomaistoimintaa.
- Virastoissa vahvistetaan osaamista maahanmuuttajien kohtaamisessa.

Helsingkiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat, ja terveyserot kaventuvat

Helsingkiläisten terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat. Terveysvaikutukset arvioidaan kaupungin päätöksenteossa tavoitteena terveyserojen kaventaminen

Tupakointi ja päihteiden käyttö vähenevät sekä ylipainoisten helsingkiläisten määrä vähenee.

Selvitetään miten hyvinvointierojen muutoksia Helsingissä voidaan entistä tarkemmin seurata ja miten seurannan tuloksia voidaan hyödyntää hyvinvointierojen kaventamiseksi.

Toimenpide:

- Toteutetaan ohjelmat: Savuton Helsinki – ohjelma, vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelma, ylipaino-ohjelma.

Hyvinvoinnin ja terveyden suhteen huono-osaiset ovat ensisijaisia asiakkaita.

Toimenpide:

- Huolehditaan aktiivisesta ajanvaraus- ja palveluohjauksesta valituille asiakkaille hoitosuunnitelman laatimiseksi.

Päihde- ja mielenterveyspalveluja tarvitseva asukas saa hoidon tarpeen arvion jonottamatta sekä hoitosuunnitelman, hoidon, kuntoutuksen ja palvelut viiveettä oikeassa paikassa.

Toimenpiteet:

- Päihde- ja mielenterveysyistä johtuvat sairauspoissaolot ja työkyvyttömyysjaksot vähenevät.
- Määritellään palveluketjun optimaalinen palvelurakenne ja odotusajat.
- Nimetään useita palveluja tarvitseville asiakkaille palveluohjaaja.

Psykiatrian ja päihdehuollon asiakkaiden sairaala- ja laitospaikat lyhenevät ja toistuvat sairaala- ja laitospaikat vähenevät.

- Föräldrarna i invandrarfamiljer får olika former av stöd i sitt föräldraskap på rådgivningsbyråerna, inom dagvården, i lekparkerna, genom tjänsterna för familjer och i grundskolan.
- Barn med invandrarbakgrund får stöd i sin språkliga utveckling inom dagvården, på rådgivningsbyråerna och inom den grundläggande utbildningen.
- Staden samarbetar med arbetsförvaltningen när det gäller att få kunskap som invandrare fått i andra länder identifierad, erkänd och kompletterad effektivare och övergången till arbetsmarknaden smidigare.
- Integration möjliggörs också på svenska.
- Systematiskt frivilligarbete organiseras som komplement till myndighetsverksamheten.
- Kunskapen i att bemöta invandrare stärks vid förvaltningarna.

Helsingforsarnas välbefinnande och hälsa förbättras, och skillnaderna i hälsa blir mindre

Skillnaderna i hälsa och välbefinnande mellan helsingforsarna minskar. Konsekvenserna för hälsan bedöms i stadens beslutsfattande med målet att skillnaderna i hälsa ska bli mindre.

Rökningen, alkoholkonsumtionen och narkotikabruket minskar, och de överviktiga helsingforsarna blir färre.

Staden utreder hur förändringar i skillnaderna i välbefinnande i Helsingfors kan följas noggrannare och hur resultaten från uppföljningen kan utnyttjas så att skillnaderna blir mindre.

Åtgärd

- Programmet Ett rökfritt Helsingfors, ett åtgärdsprogram som syftar till ansvarsfull alkoholkonsumtion och ett överviktsprogram genomförs.

Sådana som är sämre lottade i fråga om välbefinnande och hälsa kommer i första hand som klienter.

Åtgärd

- Aktiv vägledning om tidsbeställning och tjänster ordnas för vissa utvalda klienter för att en vårdplan ska kunna utarbetas.

Invånare som behöver missbrukar- och mentalvård får en bedömning över vårdbehovet utan att köa och en vårdplan, vård, rehabilitering och tjänster utan dröjsmål och på rätt plats.

Åtgärder:

- Den sjukfrånvaro och de perioder med arbetsförmåga som beror på missbruksproblem och mentala problem minskar.
- Den optimala tjänstestrukturen och väntetiderna i tjänstekedjan preciseras.
- En servicevägledare utses för klienter som behöver flera tjänster.

Sjukhus- och institutionsperioderna förkortas för klienter inom den psykiatriska vården och missbrukarvården, och de återkommande sjukhus- och institutionsperioderna blir färre.

Toimenpiteet:

- Vahvistetaan varhaista puuttumista, avohoidon akuutti-toimintoja ja pitkäaikaishoitoa sekä sairaala- ja laitospaikkojen jatkohoitoja.
- Vähennetään hallitusti sairaala- ja laitospaikkoja.

Mielenterveys- ja päihdepalveluihin pääsee joustavasti ja tarvittaessa lähetteettömästi.

Toimenpiteet:

- Käynnistetään seuranta psykiatria- ja päihdekeskusten asiakkaiden hoitosuunnitelmista sekä hoidon keskeyttäneistä potilaista ja asiakkaista.
- Käynnistetään seuranta hoidon keskeyttäneistä potilaista ja asiakkaista.

Hoidon jatkuvuus turvataan henkilöstön työtapoja uudistamalla.

Toimenpiteet:

- Otetaan mobiilipalvelut laajasti käyttöön.
- Tunnistetaan hoidon jatkuvuuden kannalta kriittiset asiakasryhmät.
- Palvelutarve arvioidaan moniammatillisesti asiakkaan aidossa ympäristössä, tarvittaessa yhteistyössä omaisten tai läheisten kanssa.
- Lisätään kotikäyntejä.
- Osallistutaan asiakas- ja potilastietojärjestelmän toteutukseen.
- Monisairaiden hoitoon kehitetään moniammatillisia toimintamalleja.

Palvelun saatavuus paranee keskeisissä sosiaali- ja terveyspalveluissa palvelulupausten mukaisesti.

Toimenpiteet:

- Määritellään palvelulupaus keskeisille palveluille, joiden saatavuutta parannetaan.
- Kiinnitetään huomiota diabeteshoitajien saatavuuteen.
- Vahvistetaan omaishoidon asemaa.

Toimeentulotuki kohdistuu nykyistä useammin lyhytaikaiseen tarpeeseen.

Toimenpiteet:

- Tehdään arviointi ja tarvittavat toimenpiteet varmistamaan toimeentulotuen päätösten tasalaatuisuus, ohjeiden mukaisuus ja takaisinperinnän toteutuminen.
- Edellytetään, että sosiaalityöntekijä tapaa kaikki alle 25-vuotiaat, toimeentulotukea hakevat henkilökohtaisesti ja heidän kohdallaan toimitaan aktiivisesti tilanteeseen puuttuen.

Helsingin liikkuvuus lisääntyy

Tavoitteena on terveyttä edistävän liikunnan lisääminen ja liikkumattomuuden vähentäminen.

Toimenpiteet:

- Liikunnan kansalaistoimintaa aktivoidaan ja liikuntaseurojen avustusten myöntämisperusteita uudistetaan siten, että painopiste on lasten ja nuorten liikunnan tukemisessa.
- Asukkaita kannustetaan omaehtoiseen liikkumiseen ja liikunnallisesti aktiiviseen elämäntapaan toteuttamalla

Åtgärder:

- Det tidiga ingripandet och akutfunktionerna inom öppenvården stärks, likaså långtidsvården och den eftervård som hör till sjukhus- och institutionsperioderna.
- Antalet sjukhus- och institutionsplatser minskar på ett kontrollerat sätt.

Mental- och missbrukarvård fås smidigt och vid behov utan remiss.

Åtgärder:

- Vårdplanerna för klienterna på psykiatri- och missbrukarcentralerna och för patienter och klienter som avbrutit vården börjar följas upp.
- Patienter och klienter som avbrutit vården börjar följas upp.

Vårdkontinuiteten tryggas genom nya arbetssätt för personalen.

Åtgärder:

- Mobiltjänster införs i stor omfattning.
- Klientgrupper som är kritiska i fråga om vårdkontinuiteten identifieras.
- Tjänstebehovet bedöms mångprofessionellt i klientens egen omgivning. Vid behov sker detta i samarbete med anhöriga eller andra närstående.
- Antalet hembesök ökar.
- Staden är med och genomför ett klient och patientdatasystem.
- Mångprofessionella verksamhetsmodeller utvecklas för vården av sådana som har flera sjukdomar.

Tillgången förbättras i enlighet med löften om tjänster när det gäller de viktigaste social- och hälsovårdstjänsterna.

Åtgärder:

- Hurdant löftet om tjänster ska vara bestämt i fråga om kärntjänsterna, och tillgången förbättras.
- Att det ska finnas tillgång på diabeteskötare betonas.
- Närstående får starkare ställning.

Utkomststödet hänförs sig oftare till ett kortvarigt behov.

Åtgärder:

- En bedömning görs och behövliga åtgärder vidtas utifrån att besluten om utkomststöd ska överensstämma med varandra, anvisningarna följas och återkrav vara möjligt.
- Socialarbetarna ska personligen träffa alla under 25 år som söker utkomststöd, och ett aktivt ingripande i dessa situation ska göras.

Helsingforsarna börjar röra på sig mer

Målet är att den hälsofrämjande motionen ska öka och stillasittandet minska.

Åtgärder:

- Samhällsaktiviteten inom idrotten ökar, och grunderna för understöd till idrottsföreningar ändras så att tyngdpunkten ligger på idrott för barn och unga.
- Invånarna uppmuntras genom hälsomotionsprojekt att röra på sig på eget initiativ och välja en aktiv livsstil med motion.

- terveysliikuntahankkeita.
- Koululaisia kannustetaan välitunnilla ulkoiluun.
- Terveysvaikutukset arvioidaan kaupungin päätöksenteossa.
- Huomioidaan ulkoliikuntamahdollisuudet kouluissa ja päiväkodeissa.
- Liikunnan poikkihallinnollista järjestämistä vahvistetaan ja luodaan hyviä käytäntöjä eri virastojen välisenä yhteistyönä.
- Liikuntapaikoissa huomioidaan esteettömyys ja erityisryhmien tarpeet.
- Vahvistetaan liikuntapaikkojen suunnittelun asiakaslähtöisyyttä ja vähän liikkuvia ryhmiä kannustetaan liikumaan.

2 ELINVOIMAINEN HELSINKI

Kansainvälisesti tunnettu ja vetovoimainen kaupunki

Lisätään Helsingin tunnettua vahvistamalla kaupungin markkinoinnin vaikuttavuutta.

Toimenpiteet:

- Helsinkiä markkinoidaan kohdennetusti, pitkäjänteisesti ja kaupungin vahvuuksiin perustuen.
- Kaupungin markkinoinnin periaatteet, kohteet ja toimenpiteet uudistetaan.
- Kaupunkimarkkinointia kehitetään kokonaisuutena, joka sisältää matkailumarkkinoinnin, tapahtumien ja kongressien Helsinkiin saamista koskevan markkinoinnin, investointien ja osajien houkuttelemiseksi tehtävän markkinoinnin, uusien asuin- ja työpaikka-alueiden markkinoinnin sekä kiinteistömarkkinoinnin.

Meri-Helsinki tarjoaa elämyksiä kaupunkilaisille ja matkailijoille sekä liiketoiminta-mahdollisuuksia yrityksille.

Toimenpiteet:

- Kaupunki edistää yritystoiminnan, matkailun ja vapaaajan mahdollisuuksia ranta-alueilla ja saaristossa sekä vesiliikenteen kehittymistä.
- Helsingin ranta-alueiden ja saarten virkistyskäytön lisäämiseksi sekä alueiden kehittämiseksi laaditaan poikkihallinnollinen Merellinen-Helsinki-ohjelma. Ohjelma laaditaan yhdessä kaupungin ulkoisten sidosryhmien, kuten alan järjestöjen ja yritysten kanssa. Ete-läsataman aluetta kehitetään

Tapahtumien Helsinki on hauska kaupunki.

Toimenpiteet:

- Kaupunki laatii kuvauksen tapahtumajärjestämiseen soveltuvista paikoista koko kaupungin alueella.
- Tapahtumajärjestämisen yleiset ja yhdenvertaiset linjaukset uudistetaan liittyen esimerkiksi melurajoitukseen, aluevuokriin sekä yritys- ja järjestöyhteistyöhön.
- Helsinkiin haetaan suurtapahtumia ja kilpailukyvyyn kannalta merkittäviä kongresseja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Mahdollistetaan laaja tapahtumien kirjo koko kaupungissa yhteisöllisyyden tukemiseksi.

Helsingin vetovoima erityisesti venäläisten ja aasialaisten matkailijoiden sekä investointien kohteena kasvatetaan merkittävästi.

- Skoleleverna uppmuntras att vara ute under rasterna.
- Konsekvenserna för hälsan bedöms i stadens beslutsfattande.
- Möjligheter till utomhusidrott för skolor och daghem betonas.
- Idrott organiseras tväradministrativt i större utsträckning, och goda rutiner skapas genom samarbete mellan olika förvaltningar.
- Tillgänglighet och behov hos specialgrupper beaktas på idrottsplatserna.
- Idrottsplatser planeras mer användarcentrerat, och grupper som rör på sig för lite uppmuntras att motionera.

2 ETT LIVSKRAFTIGT HELSINGFORS

En internationellt känd och attraktiv stad

Helsingfors blir bättre känt genom att marknadsföringen görs mer verkningsfull.

Åtgärder:

- Helsingfors marknadsförs hos vissa målgrupper, på ett långsiktigt sätt och utifrån dess styrkor.
- Principerna, objekten och åtgärderna revideras i stadens marknadsföring.
- Marknadsföringen utvecklas som en helhet, och dit hör turismmarknadsföring, marknadsföring som går ut på att få evenemang och kongresser till Helsingfors, marknadsföring avsedd att locka investeringar och expertis, marknadsföring som gäller nya bostads- och arbetsplatsområden och fastighetsmarknadsföring.

Havs-Helsingfors ger invånare och turister upplevelser och företag möjligheter till affärsverksamhet.

Åtgärder:

- Staden förbättrar möjligheterna till företagsverksamhet, turism och fritidsaktiviteter i strandområdena och skärgården och arbetar för en utvecklad sjötrafik.
- Ett tväradministrativt program Havs-Helsingfors utarbetas för att strandområdena och öarna i Helsingfors ska börja användas för rekreation i högre grad och för att områdena ska utvecklas. Staden utarbetar programmet tillsammans med externa intressentgrupper, såsom organisationer och företag i branschen. Södra hamnen utvecklas.

Helsingfors med sina evenemang är en rolig stad.

Åtgärder:

- Staden sammanställer en beskrivning över platser i hela Helsingfors lämpliga för evenemang.
- De allmänna riktlinjer som är lika för alla evenemang revideras t.ex. i fråga om bullerbegränsningar, hyror för områden och företags- och organisationsarbete.
- Staden satsar tillsammans med samarbetspartner på att få stora evenemang till Helsingfors, likaså kongresser som är viktiga vad konkurrenskraften beträffar.
- Ett brett spektrum av evenemang möjliggörs i hela Helsingfors som stöd för samhörighetskänslan.

Attraktionen hos Helsingfors som mål särskilt för ryska och asiatiska turister och investeringar ökar stort.

Toimenpiteet:

- Matkailupalveluita kehitetään suurimpien matkailijaryhmien, erityisesti venäläisten matkailijoiden tarpeisiin.
- Kaupunki turvaa omalta osaltaan hyvät liikenne- ja elinkeinoelämän yhteydet Venäjälle, erityisesti Pietariin.
- Elinkeino yhteistyötä edistetään Aasian suuntaan ja Helsinkiin houkutellaan lisää matkailijoita ja investointeja Aasiasta.
- Helsingin kansainvälisen edunvalvonnan periaatteet arvioidaan ja uudistetaan.
- Helsinki-Tallinna-kaksoiskaupungin kehitystä ryhdytään seuraamaan yhtenä kokonaisuutena.
- Helsinki kehittää matkailuaan myös yhteistyössä Uudenmaan ja muun Suomen kanssa.

Helsingin EU-projektitoiminta keskittyy vaikuttavuudeltaan merkittäviin aloitteisiin painottaen erityisesti saavutettavuuteen, kilpailukykyyn sekä palvelutuotannon innovointiin liittyviä hankkeita.

Toimenpide:

- EU-hankkeissa hyödynnetään Helsingin EU-toimistoa

Suomen yritysmyönteisin kaupunki

Helsinki on Suomen yritysmyönteisin kaupunki vuonna 2016. Yrityksille tarjotaan monipuolisia sijoittumismahdollisuuksia kaupungin eri osissa.

Toimenpiteet:

- Huolehditaan tonttitarjonnan riittävydestä varaamalla erilaisia alueita yritystoiminnan tarpeisiin. Tuotannollisen toiminnan mahdollisuudet säilyä ja laajentua varmistetaan kaupunkisuunnittelulla ja tonttipolitiikalla.
- Laaditaan suunnitelma yritysalueiden kehittämisestä.
- Elinkeino poliittisesti merkittävimpien yritysasiakkuuksien hoitamiseen otetaan käyttöön toimintamalli.
- Huolehditaan työpaikkojen sijoittumisesta eri kaupunginosaan ja pyritään lisäämään erityisesti itäisen Helsingin työpaikkoja.
- Elinkeinoelämä otetaan nykyistä vahvemmin mukaan kokonaisvaltaiseen kaupunkisuunnitteluun.
- Hyödyntämällä ympäristöä ja mahdollistamalla innovatiivisia matkailupalveluja luodaan uusia työpaikkoja.
- Otetaan yritysvaikutusten arviointi mukaan päätöksentekoon.
- Varmistetaan pienten ja keskisuurten yritysten toimitilojen saatavuus ja teollisuuden toimintaedellytykset.
- Kaikkien merkittävien maankäytön ja rakentamisen hankkeiden osalta toteutetaan elinkeinovaikutusten arviointi. Lyhennetään investointeja harkitsevien yritysten vasteaikaa kaavoituksen osalta.
- Vahvistetaan mikroyritysten, pienten ja keskisuurten yritysten toimintamahdollisuuksia (esim. Kaapelitalomalli).

Helsinki tarjoaa erinomaisen toiminta- ja kasvu ympäristön eri toimialojen yrityksille. Kaupunki pyrkii toiminnallaan vaikuttamaan erityisesti ICT-, hyvinvointi-, matkailu-, ympäristöliiketoiminta- ja maotoilualojen kasvuun.

Åtgärder:

- Turisttjänsterna utvecklas med tanke på de största turistgruppernas, särskilt de ryska turisternas, behov.
- Staden säkrar för egen del goda trafik- och näringslivs-förbindelser till Ryssland, särskilt till S:t Petersburg.
- Näringslivssamarbete med Asien främjas, och fler asiatiska turister och investeringar lockas till Helsingfors.
- Principerna för stadens internationella intressebevakning utvärderas och omarbetas.
- Hur tvillingstaden Helsingfors–Tallinn utvecklas börjar följas som en helhet.
- Staden utvecklar sin turism också i samarbete med det övriga Nyland och med Finland i stort.

Stadens EU-projektverksamhet koncentreras på initiativ med stor verkningsfullhet, och tyngdpunkten ligger särskilt på projekt som har att göra med tillgänglighet, konkurrenskraft och innovativ tjänsteproduktion.

Åtgärd

- Helsinki EU Office anlitas i EU-projekten.

Finlands mest företagsvänliga stad

Helsingfors är Finlands mest företagsvänliga stad år 2016. Företagen får mångsidiga etableringsmöjligheter i olika delar av Helsingfors.

Åtgärder:

- Ett tillräckligt tomtutbud tryggas genom att olika områden reserveras för företagsverksamhet. Möjligheter att bevara och utvidga produktionsverksamhet ges genom stadsplanering och tomtpolitik.
- En plan utarbetas för hur företagsområdena ska utvecklas.
- En verksamhetsmodell tas i bruk när det gäller hur relationerna med de näringspolitiskt viktigaste företagskunderna ska skötas.
- Staden ser till att det finns arbetsplatser i de olika stadsdelarna och har som mål att arbetsplatserna ska bli fler särskilt i östra Helsingfors.
- Näringslivet inkluderas i högre grad i den övergripande stadsplaneringen.
- Nya jobb skapas genom att miljön utnyttjas och innovativa turisttjänster blir möjliga.
- Konsekvenserna för företag bedöms i beslutsfattandet.
- Tillgång på lokaler för små och medelstora företag säkras, och verksamhetsförutsättningar för industri tryggas.
- Konsekvenserna för näringslivet bedöms i fråga om alla stora markanvändnings- och byggprojekt. Svarstiden för företag som överväger investeringar förkortas vad planläggningen beträffar.
- Verksamhetsförutsättningarna för mikroföretag, små företag och medelstora företag stärks (exempelvis kan modellen Kabelhuset tillämpas).

Helsingfors är en ypperlig verksamhets- och tillväxtmiljö för företag inom olika branscher. Staden vill med sin verksamhet gynna tillväxt särskilt inom informations- och kommunikationsteknik, välbefinnande, turism, miljöteknik (cleantech) och design.

Toimenpiteet:

- Avaintoimialojen toimintaedellytyksiä edistetään maankäytöllä ja tonttipolitiikalla, hankinnoilla ja hankintakäytäntöjen kehittämisellä sekä tiiviillä vuorovaikutuksella ja uusilla yhteistyön tavoilla yritysten ja yrityksiä edustavien järjestöjen kanssa
- Alojen kehitystä edistetään perustamis- ja kasvuyritysneuvonnalla, yhteistyöllä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa, markkinointitoimenpiteillä sekä osallistumalla erilaisiin kehittämissohjelmiin ja –hankkeisiin.
- Osa työllisyyden hoidon määrärahoista kohdennetaan vahvemmin elinkeinopoliittisin perustein. Toimenpiteet suunnataan voimakkaiden rakennemuutosten aiheuttamien työmarkkinavaikutusten vaimentamiseen ja työvoimapulasta kärsivien toimialojen tarpeisiin.

Kaupungin keskustan asema maan johtavana kaupan, matkailun ja virkistyksen keskittymänä turvataan panostamalla alueen viihtyisyyteen, elävyyteen ja hyvään saavutettavuuteen eri liikennemuodoilla.

Toimenpide

- Keskustaa kehitetään yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Helsingin ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus paranee ja metropolialueen merkitys lento-, juna- ja meriliikenteen solmukohtana vahvistuu. Kaupungin sisällä ja seudullisesti keskeisten työpaikka-alueiden saavutettavuus eri liikennemuodoin paranee.

Toimenpiteet:

- Länsisatamaan rakennetaan uusi matkustajaterminali vastaamaan Itämeren kasvavia matkustajamääriä. Selvitetään vaihtoehdot Länsiterminalin liikenneyhteyksien sujuvuuden parantamiseksi
- Vaikutetaan valtioon, jotta Suomessa käyville risteilyaluksilla poistetaan väylämaksut tai niitä pienennetään.
- Pasila-Vallila-Kalasadama -akselia kehitetään työpaikka- ja yritysvyöhykkeenä ja liikenteellistä toimivuutta parannetaan esimerkiksi raideratkaisuin.
- Yritysten sijoittumista Helsinkiin parannetaan kehittämällä liikennepoliittisia ratkaisuja joustavasti yritysten tarpeisiin.

Uudistamalla kilpailukykyä

Yhteistyössä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa kampuksista kehittyi innovaatio- ja liiketoimintakeskittymiä, joissa syntyy uusia yrityksiä ja työpaikkoja.

Toimenpiteet:

- Toteutetaan yhteistyössä yliopistojen kanssa toimenpiteet sellaisten yritysten houkuttelemiseksi Viikin tiedepuistoon, Kumpulän kampukselle ja Meilahteen, jotka hyötyvät kyseisten kampusten läheisyydestä.
- Suunnitellaan Metropolia Ammattikorkeakoulun Myllypuron kampusalue. Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan liiketoimintaedellytysten luominen kampuksen yhteyteen.
- Tiivistetään yhteistyötä vuoden 2013 alussa aloittavan uuden Taideyliopiston kanssa.

Ätgärder:

- Verksamhetsförutsättningarna inom nyckelbranscherna stärks genom markanvändning och tomtpolitik, genom upphandling och bättre upphandlingsrutiner och genom tät växelverkan och nya former av samarbete med företag och med organisationer som företräder företag.
- Utveckling inom branscherna främjas genom etableringsrådgivning och rådgivning för tillväxtföretag, genom samarbete med universitet, yrkeshögskolor och forskningsanstalter, genom marknadsföring och genom medverkan i olika utvecklingsprogram och -projekt.
- En del av sysselsättningsanslagen kanaliseras i högre grad på näringspolitiska grunder. Åtgärder vidtas för att de konsekvenser på arbetsmarknaden som har att göra med kraftiga strukturförändringar ska dämpas och behoven inom branscher med arbetskraftsbrist bli tillgodosedda.

Helsingfors centrum behåller sin ledande ställning i landet när det gäller handels-, turist- och rekreationskluster tack vare satsningar på arbetsmarknaden som har att göra med olika trafikformer.

Åtgärd

- Staden utvecklar Helsingfors centrum i samarbete med aktörer i området.

Helsingfors blir tillgängligare externt och internt, och metropolområdets betydelse som knutpunkt inom flyg-, tåg- och sjötrafiken stärks. De arbetsplatsområden som är viktigast i Helsingfors och regionalt sett blir tillgängligare med olika trafikformer.

Åtgärder:

- En ny passagerarterminal som räcker till för den växande passagerartrafiken på Östersjön byggs i Västra hamnen. En utredning görs om alternativa sätt att få trafikförbindelserna till Västra terminalen smidigare.
- Staden försöker påverka staten så att den slopar eller sänker farledsavgifterna för kryssningsfartyg som anlöper Finland.
- Axeln Böle–Vallgård–Fiskehamnen utvecklas som arbetsplats- och företagszon, och trafiken där görs smidigare exempelvis genom en spårlösning.
- Möjligheterna för företaget att etablera sig i Helsingfors förbättras genom flexibla trafikpolitiska lösningar baserade på behov hos företagen.

Konkurrenskraft genom förnyelse

Campusområdena utvecklas med hjälp av universitet och högskolor till kluster för innovation och affärsverksamhet där nya företag etableras och jobb skapas.

Åtgärder:

- Staden vidtar tillsammans med universiteten åtgärder som lockar sådana företag till Viks forskarpark, Gumtåkt campus och Mejlans som har nytta av närheten till ett visst campus.
- Ett campus planeras för yrkeshögskolan Metropolia i Kvarnbäcken. Att förutsättningar för affärsverksamhet bör skapas i anslutning till campus beaktas när området planeras och byggs ut.
- Staden intensifierar samarbetet med Konstuniversitetet, som inledde sin verksamhet vid ingången av år 2013.

Helsinki on kansainvälisesti tunnettu kehittämis- ja kokeilu-ympäristö uusille tuotteille ja palveluille.

Toimenpiteet:

- Östersundomista suunnitellaan uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvien ratkaisujen pilottialue ja houkutteleva sijaintipaikka cleantech-alojen yrityksille.
- Muissa aluerakentamisprojekteissa hyödynnetään alueiden erityispiirteet uuden liiketoiminnan edistämisessä. Uusia asuin- ja työpaikka-alueita hyödynnetään uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämis-, kokeilu- ja käyttöönottoympäristöinä.
- Selvitetään mahdollisuudet luoda Helsinkiin terveyden ja hyvinvoinnin osaamiskeskittymä, johon sijoittuisi käyttäjälähtöistä tuote- ja palvelukehitystä tekeviä yrityksiä sekä julkisen ja kolmannen sektorin toimijoita.
- Käynnistetään uusiutuvan energian käyttöön ja tuotantoon sekä energiatehokkuuteen liittyviä kokeiluja.
- Vahvistetaan julkisen ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyötä.

Helsinki vahvistaa asemaansa muotoilun suurkaupunkina käyttämällä muotoilua kaupungin uudistamisessa ja palveluiden kehittämisessä.

Toimenpiteet:

- Helsingin muotoiluprofiilia hyödynnetään kaupungin kansainvälisessä viestinnässä ja markkinoinnissa, yritysaluemarkkinoinnissa sekä matkailumarkkinoinnissa
- Valituille kaupunginosille luodaan muotoilun ja teknologian avulla kaupunginosien luonnetta korostava valaistus
- Helsinki Design Weekistä kehitetään yhdessä järjestäjien, muotoilutoimialan ja seudun toimijoiden kanssa Pohjoismaiden suurin designtapahtuma

Helsinki on tunnettu ympäristöviisas vihreän talouden kaupunki. Resurssitehokkuus paranee sekä omassa toiminnassa että yhteistyössä yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa.

Toimenpiteet:

- Rakennetaan kumppanuuksia elinkeinoelämän kanssa siten, että yritysten kilpailukyky ja ympäristövastuullisuus vahvistuvat ja syntyy uutta innovatiivista liiketoimintaa esimerkiksi älykkäiden teknologioiden, resurssitehokkuuden ja hiilineutraalien tuotteiden ympärille.
- Edistetään uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa yhteistyössä yritysten sekä tutkimus- ja kehittämistahojen kanssa.
- Itämerihaasteen toimenpideohjelma uudistetaan.

Kulttuurista iloa ja vetovoimaa

Helsingin omaleimainen kaupunkikulttuuri kehittyy. Kulttuuri on kaikkien ulottuvilla. Lasten ja nuorten kulttuuri- ja taidekasvatukseen kiinnitetään huomiota niin kouluissa kuin muissa kaupungin toiminnoissa. Kulttuuri- ja liikuntapalveluissa huolehditaan sukupuolten tasa-arvoisesta kohtelusta.

Toimenpiteet:

- Kulttuurikeskuksen aluetalot avautuvat enemmän lähiyhteisöön ja tarjoavat pienille ryhmille mahdollisuu-

Helsingfors är en internationellt känd utvecklings- och experimentmiljö för nya produkter och tjänster.

Åtgärder:

- Östersundom är avsett att bli pilotområde för lösningar som har att göra med förnybar energi och energieffektivitet och en attraktiv etableringsplats för företag inom cleantechbranschen.
- I andra områdesbyggnadsprojekt utnyttjas områdenas karakteristiska drag när det gäller att locka ny affärsverksamhet. Nya bostads- och arbetsplatsområden görs till utvecklings-, experiment- och introduktionsmiljöer för nya produkter och tjänster.
- En utredning görs om möjligheterna att skapa ett kunskapskluster för hälsa och välbefinnande i Helsingfors. Företag som arbetar med användarcentrerad produkt- och tjänsteutveckling kan etablera sig där, likaså aktörer inom den offentliga sektorn och den tredje sektorn.
- Försök inleds med användning och produktion av förnybar energi och med energieffektivitet.
- Samarbetet mellan aktörerna inom den offentliga sektorn och aktörerna inom den tredje sektorn stärks.

Staden stärker Helsingfors status som designstorstad genom att använda design vid förnyelse och tjänsteutveckling.

Åtgärder:

- Helsingfors designprofil utnyttjas i stadens internationella kommunikation och marknadsföring, i marknadsföringen av företagsområden och i turismmarknadsföringen.
- Vissa stadsdelar får med hjälp av design och teknik en belysning som framhäver deras karaktär.
- Staden utvecklar tillsammans med arrangörerna, designbranschen och aktörer i regionen Helsinki Design Week till det största designevenemanget i Norden.

Helsingfors är en känd miljösmart stad med grön ekonomi. Resurseffektiviteten förbättras både i stadens egen verksamhet och i samarbetet med företag och forskningsanstalter.

Åtgärder:

- Staden bygger partnerskap med näringslivet för att företagen ska bli konkurrenskraftigare och ta större miljöansvar och för att ny innovativ affärsverksamhet ska uppstå exempelvis kring smart teknik, resurseffektivitet och kolneutrala produkter.
- Staden arbetar för att ny miljö- och energiteknik ska utvecklas och börja tillämpas. Den gör detta tillsammans med företag och forsknings- och utvecklingsaktörer.
- Åtgärdsprogrammet för Östersjötmaningen revideras.

Kulturen gläder och attraherar

Helsingfors karakteristiska stadskultur utvecklas. Kulturen är tillgänglig för alla. Kultur- och konstbildning för barn och unga ägnas särskild uppmärksamhet inte bara i skolorna utan också i andra av stadens funktioner. Att alla ska behandlas lika oberoende av kön beaktas i kultur- och idrottsverksamheten.

Åtgärder:

- Kulturcentralens områdeshus öppnar sig mer mot näromgivningen och ger små grupper en chans att

den esitystensä esiintuomiseen.

- Koululaisten pääsyä kulttuuri- ja liikuntapalveluihin helpotetaan. Koulujen pihoja ja puistojen leikkipaikkoja käytetään lähiliikuntapaikkoina.
- Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden saatavuutta edistetään kehittämällä sähköisiä palveluja ja viemällä niitä erilaisiin kaupunkitiloihin.
- Taiteen näkymistä kaupunkiympäristössä vahvistetaan uudistettujen prosenttiperiaatteiden myötä.
- Kaupungin taide- ja museokokoelmat avataan avoimen datan hengessä kaikille nähtäväksi ja kehitetään lainausjärjestelmä.
- Keskustakirjastoa viedään eteenpäin yhteistyössä valtion ja muiden toimijoiden kanssa vaarantamatta lähikirjastoverkkoa.
- Tanssitaiteen näkyvyyttä ja toimintaedellytyksiä kaupungissa parannetaan yhteistyössä alan toimijoiden kanssa, mahdollisesti Tanssin talo -hanketta edistämällä

Monipuolinen kulttuurituotanto tarjoaa osallistumismahdollisuuksia. Maahanmuuttajien roolia taiteen ja kulttuurin kuluttajina ja tuottajina vahvistetaan.

Toimenpiteet:

- Kulttuurin avustusjärjestelmät uudistetaan muuttuvan kentän tarpeisiin.
- Liikuntaseurojen avustusjärjestelmä uusitaan ja liikuntapalvelujen tukimuotoja selvitetään.
- Taiteilijoiden ja muiden kulttuuritoimijoiden yrittäjyyden toimintaedellytyksiä parannetaan.
- Kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatorakenne uudistetaan siten, että kulttuurialan hallinnointi kokonaisuutena paranee. Kaupunginteatteri säilytetään itsenäisenä.

Osaavien ihmisten kaupunki

Kansainvälistä osaamisen hyödyntäminen lisääntyy Helsingin kilpailukyvyyn rakentamisessa. Vahvistetaan Helsingin kaupungin ja yliopistojen välistä yhteistyötä.

Toimenpiteet:

- Edistetään yhdessä yliopistojen, korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden asettautumista Helsinkiin sekä heidän mahdollisuuksiaan työllistyä erityisesti yrityksiin.
- Osallistutaan työelämäyhteyksien avaamiseen Suomessa olevia osaajien ja kansainvälistä osaamista tarvitsevien yritysten yhteistyöhankkeissa.
- Kehitetään ulkomaalaisille työntekijöille ja heidän perheilleen suunnattuja asettautumispalveluja käyttäjälähtöisesti.
- Kehitetään kielikylpy ja kielisuihku toimintoja niin että tarjonta vastaa paremmin kysyntää.
- Kehitetään saamelaisten päivähoito ja kielipesätoimintaa

Koulujen eriarvoistumiskehitys pysäytetään ja lähikoulun merkitystä vahvistetaan. Varmistetaan kaikille nuorille koulutus- ja työllistymispolku.

Toimenpiteet:

- Lisätään ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen opiskelijapaikkoja.
- Positiivista erityiskohtelua vahvistetaan. Koulujen soveltuvuuskoeluoikkien verkoston laajuus linjataan ja

uppträda där.

- Skoleleverna får bättre möjligheter att delta i kultur- och idrottsverksamhet. Skolgårdarna och lekplatserna i parkerna används för näridrott.
- Kultur- och bibliotekstjänsterna blir tillgängligare genom att de elektroniska tjänsterna utvecklas och sådana tjänster tillhandahålls på olika platser.
- Konst börjar synas mer i stadsmiljön tack vare nya procentandelsprinciper.
- Stadens konst- och museisamlingar görs i andan av öppna data tillgängliga för alla, och ett utlåningssystem utvecklas.
- Staden går vidare med centrumbiblioteket i samarbete med staten och andra aktörer.
- Staden gör danskonsten synligare och förbättrar verksamhetsförutsättningarna för danskonst i Helsingfors i samarbete med aktörer inom branschen, eventuellt genom att främja ett projekt som gäller ett Dansens hus.

En mångsidig kulturproduktion ger möjligheter till delaktighet. Invandrarna får en starkare roll som konsumenter och producenter av konst och kultur.

Åtgärder:

- Systemen för kulturunderstöd revideras i enlighet med de behov som förändringar på fältet för med sig.
- Systemet för understöd till idrottsföreningar revideras, och frågan om stödformer inom idrotten utreds.
- Konstnärer och andra kulturaktörer får bättre förutsättningar för företagande.
- Beslutsfattandet och organisationen inom kulturbranscherna omstruktureras med syftet att kulturadministrationen som helhet ska förbättras. Stadsteatern förblir självständig

En stad med kunnigt folk

Internationell kompetens utnyttjas bättre i arbetet på att göra Helsingfors konkurrenskraftigt. Samarbetet mellan staden och universiteten stärks.

Åtgärder:

- Staden förbättrar tillsammans med universiteten, högskolorna och näringslivet möjligheterna för internationella högskolestuderande att bosätta sig i Helsingfors och få arbete särskilt på företag.
- Staden är med och knyter arbetslivskontakter i samarbetsprojekt mellan experter i Finland och företag i behov av internationell kompetens.
- Staden utvecklar på ett användarcentrerat sätt tjänster som utländska anställda och deras familjer behöver när de bosätter sig i Helsingfors.
- Språkbads- och språkduschverksamheten utvecklas så att utbudet bättre motsvarar efterfrågan.
- Daghems- och språkboverksamheten för samer utvecklas.

Utvecklingen mot att skolor får olika status stoppas, och närskolornas betydelse stärks. Alla ungdomar garanteras en utbildnings- och sysselsättningsväg.

Åtgärder:

- Antalet studieplatser ökar inom den grundläggande yrkesutbildningen och den yrkesinriktade tilläggsutbildningen.
- Den positiva särbehandlingen stärks. Riktlinjer dras

arvioidaan verkoston merkitys lähikouluperiaatteen kannalta.

- Peruskoululaisia tuetaan jatkamaan toiselle asteelle ja pysymään koulutuksessa. Oppilaan ohjausta peruskoulun viimeisellä vuodella ja toisella asteella tehostetaan niin, että ohjaus toisella astella kestää vähintään puoli vuotta.
- Vakinaistetaan maahanmuuttajanuorten lukioon ja ammatilliseen koulutukseen valmistava koulutus
- Oppilashuollon resursseja kohdennetaan positiivisen diskriminaation periaatteen mukaisesti lukioihin sekä niille ammatillisen koulutuksen aloille, joilla läpäisyaste on heikoin.
- Ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoja lisätään ja ammatillisen koulutuksen tiloja yhtenäistetään ja laajennetaan.
- Kouluille turvataan riittävät mahdollisuudet erikoistua ja panostaa omiin vahvuusalueisiinsa. Myös sopimuskouluilla on tärkeä asema osana helsinkiläistä koulukenttää ja lähikouluverkostoa

Opetustilat ovat laadukkaat ja mahdollistavat yhteiskäytön.

Toimenpiteet:

- Koulu- ja oppilaitosverkko sopeutetaan oppilaiden ja opiskelijoiden muuttuvia palvelutarpeita vastaavasti ja tarkistamalla tilamitoitusperusteet ottamalla huomioon kaikki kaupungissa sijaitsevat koulut ja oppilaitokset.
- Koulujen tiloja avataan asukkaiden ja kolmannen sektorin käyttöön ja käytöstä saatavia resursseja kohdennetaan kouluille.

3 TOIMIVA HELSINKI

Kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina

Uusista alueista rakentuu toiminnoiltaan ja rakennetulta ympäristöltään persoonallisia sekä asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia

Toimenpiteet:

- Uusien alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa luodaan kaupunkimaista ympäristöä ja alueiden identiteettiä vahvistavia paikkoja.
- Uusilla alueilla huolehditaan julkisten ja yksityisten palvelujen oikea-aikaisesta toteuttamisesta. Alueellisten palvelukonseptien suunnittelussa otetaan huomioon alueen tarpeiden muuttuminen elinkaaren aikana.

Esikaupungit ja asuinalueet säilyttävät vetovoimansa asukkaiden ja elinkeinoelämän toimijoiden näkökulmasta.

Toimenpiteet:

- Kaupunginosien keskuksia vahvistetaan monipuolisella täydennysrakentamisella ja kaupunkiympäristön uudistamisella. Painopistealueena ovat poikittaiset joukkoliikenneyhteydet ja niiden mahdollistamat uudet toimintojen tiivistymät.
- Raideliikenteen asemanseutujen viihtyisyyttä ja turvallisuuden kokemista parannetaan.
- Yleisten alueiden aluesuunnitelmissa parannetaan katujen, virkistysalueiden ja aukoiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.
- Arvioidaan käytöstä poistuvien tai vajaakäytössä olevi-

upp för omfattningen på nätet av klasser med antagning på basis av lämplighetsprov, och nätets betydelse med tanke på närskoleprincipen bedöms.

- Grundskoleeleverna får stöd som syftar till att de ska fortsätta med utbildning på andra stadiet och stanna kvar där. Elevhandledningen effektiviseras sista året i grundskolan och på andra stadiet och pågår minst ett halvt år på andra stadiet.
- Den utbildning som förbereder invandrandedomar för gymnasie- och yrkesutbildning blir permanent.
- Elevvårdsresurser kanaliseras i enlighet med principen om positiv särbehandling till gymnasierna och de studieriktningar inom yrkesutbildningen där slutförandegraden är lägst.
- Antalet nybörjarplatser inom yrkesutbildningen ökar, och yrkesutbildningslokalerna förenhetligas och byggs till.
- Skolorna får tillräckliga möjligheter att specialisera sig och satsa på sina egna styrkeområden. Avtalsskolorna har en viktig ställning som en del av skolvärlden och nätet av närskolor i Helsingfors.

Undervisningslokaler är högklassiga och möjliggör sambruk.

Åtgärder:

- Nätet av skolor och läroanstalter anpassas efter förändringar i behoven hos elever och studerande, och grunderna för lokaldimensionering justeras med beaktande av alla skolor och läroanstalter i Helsingfors.
- Skollokalerna får användas av invånarna och den tredje sektorn, och de resurser som fås genom detta kanaliseras till skolorna.

3 ETT FUNGERANDE HELSINGFORS

Stadsdelarna utvecklas som levande och lockande

De nya områdena blir personliga i fråga om funktionerna och den bebyggda miljön och mångsidiga i fråga om invånarstrukturen.

Åtgärder:

- Nya områden planeras och byggs ut på ett sådant sätt att det skapas en urban miljö och platser som stärker den lokala identiteten.
- Nya områden får offentlig och privat service i rätt tid. Koncepten för service i områdena planeras med beaktande av att behoven förändras under livscykeln.

Ytterstads- och bostadsområdena behåller sin attraktion hos invånarna och hos aktörer inom näringslivet.

Åtgärder:

- Stadsdelscentrumen stärks genom mångsidigt kompletteringsbyggande och förnyelse i stadsmiljön. Tvärgående kollektivtrafik prioriteras, liksom nya verksamhetskluster som denna trafik möjliggör.
- Trivseln och trygghetskänslan förbättras i stationsområdena för spårtrafiken.
- Planer för allmänna områden utarbetas med utgångspunkt i att gator, rekreationsområden och öppna platser ska bli finare, säkrare och snyggare och börja fungera bättre i den allt tätare stadsstrukturen.
- En bedömning görs över möjligheterna att använda sådana lokaler och tomter avsedda för boende, service

en asumisen, palveluiden ja yritystoiminnan tilojen ja tonttien käyttömahdollisuudet.

Helsinki on hauska ja houkutteleva kaupunki.

Toimenpiteet:

- Asukkaiden vastuunottoa lähiympäristöstään vahvistetaan lisäämällä mahdollisuuksia pitää huolta yhteisestä kaupungista sekä hyödyntää kaupunkitilaa tilapäiskäyttöön kuten tapahtumien järjestämiseen ja kaupunkivilyyn.
- Vahvistetaan yhteisöllisyyttä lisäävän kaupunkikulttuurin mahdollisuuksia eri alueilla.
- Julkisen kaupunkitilan käytettävyyttä kehitetään muun muassa esteettömyyttä ja turvallisuutta edistämällä.

Kaupunkirakenteen eheytyminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta

Toiminnallista eheyttä vahvistetaan sekä rakentamalla uusia kaupunginosia että tiivistämällä nykyistä kaupunkirakennetta joukkoliikenneyhteyksien varaan. Kehitetään kaupunginosien keskuksista monitoimintaisia ja viihtyisiä sijoittamalla asumista, palveluita ja työpaikkoja limittäin.

Toimenpiteet:

- Valtuustokaudella laaditaan uusi yleiskaava, joka eheyttää kaupunkirakennetta ja parantaa eri osa-alueiden saavutettavuutta.
- Jokerivyöhykkeitä kehitetään liikenteen, asumisen ja työpaikkojen alueina.
- Raideliikenteen suunnittelu etenee samanaikaisesti maankäytön suunnittelun kanssa Jätkäsaressa, Kalasatamassa, Pasilassa ja Kruunuvuorenrannassa.
- Yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä perustetaan metsäinen suojeluverkosto tavoitteena nostaa suojelualueiden määrä kaupungin maa-alueista luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi.
- Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja.

Parannetaan liikennepoliittikan eri osa-alueiden koordinaatiota.

Toimenpiteet:

- Yhdensuuntaistetaan liikkumista ja liikennettä koskevien eri toimenpidealueiden tavoitteet ja valinnat laatimalla Helsingin kokonaisvaltainen liikenteen kehittämissuunnitelma. Ohjelmalla parannetaan liikkumiseen kohdistettavien kaupungin resurssien vaikuttavuutta ja tuottavuutta.
- Konkretisoidaan toimenpiteitä, joilla Helsingin kaupunki tukee seudullisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ) tavoitteiden toteutumista.
- Laaditaan HLJ 2015.

Edistetään kestävästä liikkumisesta lisäämällä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä. Tavoitteena lisäys prosenttiyksiköllä vuosittain, 4 prosenttiyksikköä valtuustokauden aikana.

Toimenpiteet:

- Joukkoliikennettä kehitetään mm. HSL:n runkolinjasto-suunnitelman ja poikittaisen joukkoliikenteen kehittämissuunnitelman mukaisesti.
- Joukkoliikenteen liityntäpysäköintiä ja terminaalien

och företagsverksamhet som inte längre används alls eller som används ineffektivt.

Helsingfors är en rolig och lockande stad.

Åtgärder:

- Invånarna får att ta större ansvar för närmiljön genom att de ges bättre möjligheter att ta hand om det gemensamma Helsingfors och utnyttja stadsrummet för tillfälliga ändamål, såsom evenemang, och för stadsodling.
- Möjligheterna till stadskultur som stärker samhörighetskänslan förbättras i olika områden.
- Det offentliga stadsrummet görs mer användbart bl.a. genom att tillgänglighet och trygghet främjas.

Stadsstrukturen kompletteras med bättre tillgänglighet och smidighet som resultat

Helsingfors görs mer komplett både genom att nya områden byggs ut och genom att den nuvarande stadsstrukturen förätas där det finns kollektivtrafik. Stadsdelscentrumen utvecklas så att de får olika slag av verksamhet och blir trivsamma. Detta uppnås med en blandning av bostäder, servicelokaler och arbetsplatser.

Åtgärder:

- En ny generalplan utarbetas under fullmäktigeperioden. Den gör stadsstrukturen helare och olika områden tillgängligare.
- Jokerzonerna utvecklas som trafik-, bostads- och arbetsplatsområden.
- Spårtrafik planeras parallellt med markanvändningen när det gäller Busholmen, Fiskehamnen, Böle och Kronbergsstranden.
- I samband med att generalplanen godkänns skapas det ett nätverk av skyddade skogar med målet att en större del av stadens markområden ska bli skyddade och mångfalden i naturen därmed öka.
- Serviceställena och arbetsplatsområdena blir tillgängligare genom att kollektivtrafikförbindelserna förbättras och nätet av gång- och cykelvägar byggs ut.

De trafikpolitiska delområdena samordnas bättre.

Åtgärder:

- Målen och valen inom de olika åtgärdsområdena som gäller mobilitet och trafik likriktas genom att ett heltäckande program för utveckling av trafiken i Helsingfors utarbetas. Programmet gör att de resurser som staden använder för trafiken blir mer verkningsfulla och produktiva.
- Staden konkretiserar de åtgärder som den vidtar för att målen i trafiksystemplanen för Helsingforsregionen (HLJ) ska nås.
- HLJ 2015 utarbetas.

Hållbar mobilitet främjas genom att andelen gång-, cykel- och kollektivtrafik blir större i trafiken. Målet är en ökning med en procentenhet om året, vilket motsvarar fyra procentenheter under fullmäktigeperioden.

Åtgärder:

- Kollektivtrafiken utvecklas i enlighet med bl.a. en plan för huvudlinjer och en plan för utveckling av den tvärgående kollektivtrafiken som utarbetats av Helsingforsregionens trafik.

toimivuutta parannetaan.

- Helsingin kaupungin alueella tarvittavat joukkoliikenteen etuusjärjestelyt (mm. joukkoliikennekaistat ja liikennevaloetuuudet) toteutetaan.
- Jalankulku- ja pyöräilyverkostojen jatkuvuutta ja turvallisuutta parannetaan. Kaupunkipyöräverkko rakennetaan joukkoliikenteen osaksi ja lisätään tietoisuutta kevyen liikenteen terveys- ja ympäristöhyödyistä.
- Edistetään kattavan sähköautojen latausverkoston luomista.
- Priorisoidaan joukkoliikenteen, kävelyn tai pyöräilyn osuutta nostavat liikennehankkeita.
- Toteutetaan Pyöräilynedistämishjelman suosituksia.
- Perustetaan poikkihallinnollinen ratikkaprojekti kehittämään raitioliikennettä ja valmistautumaan sen laajentamiseen.
- Pyritään aikaistamaan raide-Jokerin toteutusta.

Turvataan kantakaupungin liikenteen toimivuus

Toimenpide:

- Laaditaan suunnitelma kantakaupungin liikenteen toimivuuden parantamiseksi

Asukkaille sujuvat ja integroidut palvelut

Palvelu käynnistyy ensimmäisessä kohtaamispaikassa. ”Tulit juuri oikeaan paikkaan. Miten voin auttaa?”

Toimenpiteet:

- Arvojohtamisella vahvistetaan asiakaslähtöistä palveluasennetta ja asiakkaan arvostamista.
- Hyödynnetään käyttäjälähtöistä palvelumuotoilua sekä parannetaan palvelumuotoilun osaamista.
- Edistetään asiakkaan valinnanmahdollisuuksia.
- Huomioidaan palvelukehittämisessä myös heikommat ryhmät.

Asukas- ja asiakastyytyväisyys paranee

Toimenpiteet:

- Asukkaita ja asiakkaita palvelee yhden oven periaatteella.
- Asukas- ja asiakasnäkökulma tuodaan esiin jokaisen työntekijän henkilökohtaisessa työn laadussa.
- Määritellään perusterveydenhuollon palveluiden sisällöt ja muodostetaan palveluista asiakaslähtöisiä kokonaisuuksia.
- Vakinaistetaan palveluseteli palvelujen järjestämis- ja johtokunnissa. Käytön laajentamisesta päätetään lauta- ja johtokunnissa. Varmistetaan tasa-arvoiset palvelut kaikissa sosioekonomisissa ryhmissä.
- Toteutetaan käytäntöjä, jotka edistävät palvelutuotannon kustannusten vertailua kaupungin yksiköiden välillä ja suhteessa muihin palvelutuottajiin.

Kuntalaisten itsepalvelua sekä palveluneuvontaa ja palveluohjausta vahvistetaan.

Toimenpiteet:

- Tuetaan keskitetyllä palveluneuvonnalla ja -ohjauksella kaupunkilaisten arjessa selviytymistä.
- Laaditaan neuvontapalvelujen toteutusohjelma.
- Lisätään käyttäjäpaneelien käyttöä ja etsitään keinoja arvioida palveluita myös niiden ulkopuolelle jäävien näkökulmasta.

- Infartsparkeringen i anslutning till kollektivtrafiken börjar fungera bättre, likaså terminalerna.
- Kollektivtrafiken inom Helsingfors prioriteras och får därför bl.a. egna körfält. Trafiksignalerna fungerar så att kollektivtrafiken gynnas.
- Nätet av gång- och cykelvägar blir mer sammanhängande och säkrare. Stadscykelnätet blir en del av kollektivtrafiken, och kännedomen om gång- och cykeltrafikens positiva inverkan på hälsan och miljön ökar.
- Ett heltäckande nät av laddningsplatser för elbilar främjas.
- Trafikprojekt som ökar andelen kollektiv-, gång- eller cykeltrafik prioriteras.
- Rekommendationerna i programmet för främjande av cykelåkning följs.
- En tväradministrativ projektgrupp för spårvagnar tillsätts för uppgiften att utveckla spårvägstrafiken och förbereda en utbyggnad av den.
- Staden försöker få spår-Jokern i drift tidigare.

En fungerande trafik i innerstaden tryggas.

Åtgärd

- En plan för bättre fungerande trafik i innerstaden utarbetas.

Invånarna får flexibel och integrerad service

Servicen börjar på den första mötesplatsen. ”Du har kommit helt rätt. Vad kan jag hjälpa dig med?”

Åtgärder:

- Serviceattityden blir mer användarcentrerad och användarna respekteras mer tack vare värderingsbaserat ledarskap.
- Användarcentrerad tjänstedesign tillämpas, och kunskapen om tjänstedesign förbättras.
- Användarna får bättre valmöjligheter.
- Också svagare grupper beaktas när servicen utvecklas.

Invånarna och användarna blir nöjdare.

Åtgärder:

- Invånarna och användarna betjänas enligt principen en enda dörr in.
- Invånar- och användarperspektivet tas upp när det gäller kvaliteten på varje anställds individuella arbete.
- Innehållet i primärvårdstjänsterna preciseras, och tjänsterna sammanförs till användarcentrerade helheter.
- Servicesedeln blir permanent när det gäller olika sätt att tillhandahålla tjänster. Nämnderna och direktionerna beslutar om användningen ska utvidgas. Lika tillgång till tjänster i alla socioekonomiska grupper säkras.
- Staden inför rutiner som gör det lättare att jämföra dess enheter sinsemellan och med andra tjänsteproducenter vad kostnaderna för tjänsteproduktion beträffar.

Självbetjäningen för invånarna, servicerådgivningen och servicevägledningen stärks.

Åtgärder:

- Invånarna får stöd genom centraliserad servicerådgivning och -vägledning för att klara sig bättre i vardagen.
- Ett program för rådgivningstjänster utarbetas.
- Staden tillämpar användarpaneler i större omfattning och söker sätt att utvärdera tjänster också från exkluderades synpunkt.

Kaupungin toiminta on kestävä, vaikuttavaa ja tehokasta

Ympäristökriteerien käyttöä lisätään ja resurssitehokkuutta parannetaan.

Toimenpiteet:

- Uuden yleiskaavan tavoitteeksi asetetaan energiatehokas kaupunkirakenne.
- Asemakaavoituksella turvataan energiatehokkaan rakentamisen toteuttamisedellytykset.
- Yleisten alueiden rakentamisen ja ylläpidon energia- ja materiaalitehokkuutta parannetaan mm. tehostamalla ylijäämämassojen hyödyntämistä ja purkumateriaalien uudelleen käyttöä ja kierrätystä.
- Elinkeinoelämän ja kaupungin kumppanuuksia edistetään siten, että ympäristövastuullisuus vahvistuu ja syntyy innovatiivista ja uutta liiketoimintaa älykkäiden teknologioiden, resurssitehokkaiden palveluiden ja hiilineutraalien tuotteiden ympärille.
- Kaupunki edistää uudenlaisten ympäristö- ja energiateknologioiden käyttöönottoa rakentamisen kehittämissankkeissa.
- Kalasatamasta luodaan älykkään kaupunkirakentamisen mallialue.

Koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.

Toimenpiteet:

- Energiantuotannon päästöjä vähennetään 20 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.
- Helsingin Energian sähkön ja lämmön tuotantorakennetta muutetaan siten, että uusiutuvien energialähteiden osuus on vuoteen 2020 mennessä noin 20 %
- Kaupunginvaltuuston käsittelyyn tuodaan vuonna 2015 päätösehdotus siitä, rakennetaanko Vuosaaren uusi biopolttoainetta hyödyntävä voimalaitos vai toteuttaanko Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksilla muutosinvestoinnit biopolttoaineen osuuden kasvattamiseksi.
- Helsinki toteuttaa selvityksen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista kustannusarvioineen päästöjen vähentämisen vuoden 2013 loppuun mennessä.

Kaupunki sopeutuu ilmastonmuutokseen.

Toimenpiteet:

- Parannetaan tulva- ja hulevesien sekä lumen hallintaa sekä sään ääri-ilmiöihin varautumista. Tarpeelliset tilavaraukset otetaan huomioon kaupunkisuunnittelussa.
- Monipuolisella kasvillisuudella kompensoidaan rakennettujen alueiden tuottamia kasvihuonekaasupäästöjä.

Vastuullisen energiapolitiikan tärkein työkalu on energiansäästö

Toimenpide:

- kaupunki laatii tavoitteet energiansäästön lisäämiseksi energiansäästöneuvottelukunnan suosittelun pohjalta.

Stadens verksamhet är hållbar och effektiv

Miljökriterier tillämpas i större utsträckning, och resurseffektiviteten förbättras.

Åtgärder:

- Den nya generalplanen har en energieffektiv stadsstruktur som mål.
- Förutsättningar för energieffektivt byggande tryggas i detaljplanearbetet.
- Bättre energi- och materialeffektivitet tillämpas när allmänna områden anläggs och underhålls. Till detta hör att överskottsmassor utnyttjas och rivningsmaterial återanvänds och återvinns effektivare.
- Partnerskap mellan näringslivet och staden främjas för att miljöansvaret ska bli starkare och innovativ och ny affärsverksamhet uppstå kring smart teknik, resurseffektiva tjänster och kolneutrala produkter.
- Staden arbetar för att ny miljö- och energiteknik ska tillämpas i projekt där byggandet utvecklas.
- Fiskehamnen blir ett modellområde för smart stadsbyggande

Koldioxidutsläppen i Helsingfors som helhet ska år 2020 vara 30 % mindre än år 1990.

Åtgärder:

- Utsläppen från energiproduktionen ska år 2020 vara 20 % mindre än år 1990.
- Helsingfors Energi ändrar strukturen på sin el- och värmeproduktion så att andelen förnybara energikällor år 2020 har ökat till ca 20 %.
- Stadsfullmäktige får år 2015 besluta om ett förslag som går ut på att ett nytt kraftverk som delvis drivs med biobränsle ska byggas i Nordsjö eller investeringar görs i sådana ändringar på Hanaholmens och Sundholmens kraftverk att andelen biobränsle ökar.
- Staden gör en utredning om alternativa genomförandesätt inklusive kostnadskalkyler för utsläppsminskningen fram till utgången av år 2013.

Staden anpassar sig till klimatförändringen.

Åtgärder:

- Staden förbättrar hanteringen av översvänningsvatten, dagvatten och snö och förbereder sig bättre för extrema väderfenomen. Att behövt utrymme måste reserveras för ändamålet beaktas i stadsplaneringen.
- De utsläpp av växthusgaser som de bebyggda områdena orsakar kompenseras med mångsidig växtlighet.

Det viktigaste redskapet för ansvarsfull energipolitik är energisparande.

Åtgärd

- Staden ställer upp mål för ökat energisparande utifrån rekommendationer från energisparkommissionen.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa

Asuntotuotannolla vastataan kasvavan Helsingin tarpeisiin.

Toimenpiteet:

- Uudella yleiskaavalla mahdollistetaan pitkän aikavälin edellytykset riittävälle asuntotuotannolle.
- Kaupunki hankkii yhdyskuntarakentamiseen soveltuvaa maata omistukseensa. Kaupunki luovuttaa vuosittain asunto-tuotantoon tontteja vähintään 325 000 kem².
- Vuosittain laaditaan asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 500 000 kem².
- Helsinkiin rakennetaan vuosittain 5 500 asuntoa uudistuotantona sekä käyttötarkoituksen muutoksin.
- Kaupungin omana asuntotuotantona rakennetaan vuosittain 1 500 asuntoa.
- ATT:n toimintaedellytykset varmistetaan.
- Kaupungin asumisen ja maankäytön ohjaamisessa noudatetaan voimassa olevan AM -ohjelman linjauksia.

Erilaisille kotitalouksille on tarjolla laadukkaita, kohtuuhintaisia ja elämäntilanteeseen sopivia asumisvaihtoehtoja.

Toimenpiteet:

- Vuosittaisesta asuntotuotannosta 20 % toteutuu valtion tukemina vuokra-asuntoina, 40 % Hitas-, osaomistus-, asumisoikeus-, nuoriso- ja opiskelija-asuntoina sekä 40 % sääntelemättöminä vuokra- ja omistusasuntoina.
- Kaupungin omassa asuntotuotannossa 50 % asunnoista toteutetaan valtion tukemana aravuokratuotantona ja 40 % välimuodon tuotantona. Vapaarahoitteisten asuntojen osuus vuosituotannosta voi olla 10 %, mikäli se on kortteli- tai aluekokonaisuuksien tasapainoisuuden kannalta tarkoituksenmukaista.
- Eri puolille kaupunkia sijoittuvan kohtuuhintaisen asuntotuotannon turvaamiseksi tulee kaupunkisuunnittelun ja asuntorakentamisen tukea jokaisessa vaiheessa kohtuuhintaisiin asumiskustannuksiin tähtäävää toteutustapaa.
- Edistetään tontinluovutuksissa määräaikaista tontinluovutuksia.
- KSV selvityksen pohjalta linjataan autopaikkojen rakentamista tavoitteena kohdistaa kustannukset paremmin autopaikkojen käyttäjille.

Asuntorakentamisella tuetaan kaupungin vetovoimaisuutta sekä kestävästä kaupunkikehitystä. Kaupunkisuunnittelun ja asuntokonseptien kehittämisen keinoin turvataan Helsingin houkuttelevuus seudun omistusasuntomarkkinoilla.

Toimenpiteet:

- Kaupunkimaisten pientalojen sekä houkuttelevan kerrostaloasumisen kehittämistä jatketaan ja kohteita toteutetaan sekä projektialueilla että täydennysrakentamisena.
- Omatoimista rakentamista ja rakennuttamista tuetaan luovuttamalla omakotitontteja ja priorisoimalla mahdollisuuksien mukaan tontinluovutuksessa ryhmä rakennuttamishankkeita.
- Pientaloalueiden rakentamista keskitetään alueille, joiden toteuttaminen on kokonaistaloudellisesti perus-

Mångsidiga boendialternativ i det växande Helsingfors

Behoven i det växande Helsingfors tillgodoses genom bostadsproduktion.

Åtgärder:

- Den nya generalplanen möjliggör en tillräcklig bostadsproduktion på lång sikt.
- Staden förvärvar mark lämplig för samhällsbyggande. Den upplåter årligen tomter för en bostadsproduktion på minst 325 000 m² våningsyta.
- Detaljplaner utarbetas årligen för en bostadsproduktion på minst 500 000 m² våningsyta.
- Det tillkommer årligen 5 500 bostäder i Helsingfors, genom nyproduktion och ändringar i användningen.
- Staden bygger själv 1 500 bostäder om året.
- Verksamhetsförutsättningar säkras för bostadsproduktionsbyrå.
- Staden styr boendet och markanvändningen i enlighet med riktlinjerna i det gällande programmet för ändamålet.

Olika slags hushåll erbjuds bostäder som är av hög klass, betingar ett rimligt pris och är lämpliga i livssituationen i fråga.

Åtgärder:

- En andel på 20 % av den årliga bostadsproduktionen består av hyresbostäder med statligt stöd, 40 % består av hitas-, delägar-, bostadsrätts-, ungdoms- och studentbostäder, och 40 % består av hyres- och ägarbostäder utan reglering.
- En andel på 50 % av stadens egen bostadsproduktion består av Ara-hyresbostäder med statligt stöd, och 40 % består av en mellanform. Andelen fritt finansierade bostäder kan utgöra 10 % av årsproduktionen om detta är ändamålsenligt med tanke på balansen i kvarters- eller områdeshelheterna.
- Produktion av bostäder till ett rimligt pris i olika delar av Helsingfors betyder att det i alla faser av stadsplaneringen och bostadsbyggandet måste ses till att genomförandesättet är sådant att boendekostnaderna blir rimliga.
- Upplåtelse för en viss tid främjas när tomter upplåts.
- Riktlinjer för hur bilplatser ska anläggas bestäms utifrån en utredning som gjorts vid stadsplaneringskontoret, och avsikten är då att användarna i högre grad ska stå för kostnaderna.

Staden vill genom bostadsbyggandet öka Helsingfors dragningskraft och främja hållbar stadsutveckling. Den utvecklar stadsplaneringen och bostadskoncepten i syfte att göra Helsingfors attraktivt på ägarbostadsmarknaden.

Åtgärder:

- Staden fortsätter att främja boende i urbana småhus och attraktivt boende i flervåningshus. Hus uppförs både i projektområden och i områden där kompletteringsbyggande är aktuellt.
- Staden stöder sådana som själva vill bygga eller låta bygga och upplåter därför egnahemstomter. Den prioriterar i möjligaste mån grupper när den upplåter tomter för byggherreprojekt.
- Småhusbyggandet koncentreras till platser där småhusområden är motiverade totalekonomiskt sett.

teltua.

- Puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä edistetään.

Helsingin asuntokanta uudistuu energiatehokkaammaksi sekä elinkaariasumiseen soveltuvaksi.

Toimenpiteet:

- Kaupungin luovuttamalle asuntotontille rakennettaessa edellytetään A-luokan energiatehokkuusvaatimusta. Pyritään kohti nollaenergiarakentamista
- Kaupungin oman asuntokannan peruskorjaustoiminnassa pyritään tavoitteellisesti C-energialuokkaan.
- Esteettömiä asumisvaihtoehtoja lisätään täydennysrakentamisalueilla. Asunto-osakeyhtiöille tarjottavaa neuvontaa jatketaan hissiprojektin ja peruskorjausneuvonnan avulla.

Asunnottomuus vähenee

Toimenpiteet:

- Laaditaan yhteinen suunnitelma kaupungin eri virastojen yhteistyönä
- Vahvistetaan asumiskuntoutusohjelma psykiatria- ja päihdepalveluissa
- Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmaa jatketaan. Kiinnitetään erityistä huomiota nuorten asunnottomuuden ehkäisemiseen.

4 TASAPAINOINEN TALOUS JA HYVÄ JOHTAMINEN

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

Velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaali kasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1% tuottavuuden parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016 ja rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla.

Toimenpiteet:

- Emokaupungin nettomenoille asetetaan talousarvioraami, jossa kaupungin käyttömenojen reaali kasvu on asukasmäärän kasvu -1% tuottavuustavoite.
- Asetetaan strategiakaudelle vuotuiseksi investointien tasoksi 435 miljoonaa euroa. Otetaan käyttöön vuosittainen 10-vuotinen investointiraami osana raamiohjausta.
- Vuotuista asuinkaavoituksen tavoitetta nostetaan 5500 asuntoon (500 000k^m). Tontinluovutuksessa pyritään kovan rahan asuntotuotannon osalta markkinaehtoisuuteen ja kaupungin tulonmuodostuksen maksimointiin.
- Virastot laativat suunnitelmat eläköitymiseen varautumiseksi 30.6.2013 mennessä. Suunnitelmat perustuvat valtuustostrategian tavoitteeseen tuottavuuden kasvusta. Suunnitelmissa huomioidaan kasvavan väestön aiheuttamat erot eri hallintokuntien välillä.
- Kaikki hallintokunnat laativat tilankäyttöohjelmat ja tehostamissuunnitelmat, joissa otetaan huomioon teknologian muutokset sekä palvelujen ja työn uudet muodot. Hallintotyössä edistetään avokonttoreiden käyttöön siirtymistä. Tavoite on, että kaupungin omas-

- Staden främjar träbyggande och användning av förnybara byggmaterial och sådana byggmaterial som belastar miljön så lite som möjligt.

Bostadsbeståndet i Helsingfors förnyas så att det blir mer energieffektivt och lämpar sig för boende i alla skeden av livet.

Åtgärder:

- Energieffektivitet enligt klass A krävs för byggande på bostadstomter upplåtna av staden. Målet är nollenergibyggande
- Energiklass C är målet när stadens egna bostäder renoveras.
- Alternativen för tillgängligt boende blir fler i områden med kompletteringsbyggande. Bostadsaktiebolagen får också i fortsättningen råd genom hissprojektet och renoveringsrådgivningen.

Bostadslösheten minskar

Åtgärder:

- Olika förvaltningar inom staden utarbetar tillsammans en gemensam plan.
- Ett program för boenderekhabilitering fastställs inom den psykiatriska vården och missbrukarvården.
- Programmet för minskning av långtidsbostadslösheten förlängs. Särskild vikt fästs vid att bostadslöshet bland ungdomar motverkas.

4 BALANSERAD EKONOMI OCH GOTT LEDARSKAP

Ekonomi kommer i balans, och produktiviteten förbättras

Staden bromsar under fullmäktigeperioden 2013–2016 skuldsättningsutvecklingen genom att se till att den reella ökningen i moderstadens omkostnader motsvarar ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är årsmålet för produktivetsförbättringen, och genom att finansiera en betydligt större andel av investeringarna med internt tillförda medel och inkomster från försäljning av fast egendom.

Åtgärder:

- En budgetram bestäms årligen för moderstadens nettoutgifter. Den reella ökningen i stadens omkostnader motsvarar i budgetramen ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är målet för produktivitetstillväxten.
- Ett årligt belopp på 435 miljoner euro bestäms för investeringarna under strategiperioden. En årlig tioårsram för investeringar införs som en del av ramstyrningen.
- Årsmålet för planläggningen för bostäder höjs till 5 500 bostäder (500 000 m² våningsyta) om året. Marknadsmässighet och maximering av stadens inkomstbildning är mål då tomter upplåts för fritt finansierad bostadsproduktion.
- Förvaltningarna utarbetar planer för hur de ska förbereda sig inför pensionsavgångar. Planerna ska vara klara 30.6.2013. De baserar sig på målet för produktivitetstillväxten i fullmäktigestrategin. Att befolkningsökningen påverkar förvaltningarna olika beaktas i planerna.
- Alla förvaltningar utarbetar program för lokalanvändningen och planer för effektivisering av denna och beaktar då tekniska förändringar och nya former av ser-

sa käytössä olevien kokonaistoimitilojen kokonaispinta-alan määrää ei kasva strategiakaudella.

- Jokaisen investointihankkeen yhteydessä on esitettävä selvitys onko hanke toteutettavissa sitovan investointi- ja toimintamenoraamin puitteissa sekä toteuttaako hanke, tuottavuudelle, tilatehokkuudelle ja eläköitymiseen varautumiselle strategiassa asetetut tavoitteet.
- Tonttien ja rakennusten myyntitavoitteita nostetaan velkaantumisen hillitsemiseksi.
- Kaupunki ennaltaehkäisee menojen kasvua laadukkaila ja tehokkailla julkisen sektorin hyvinvointipalveluilla.
- Kaupunki ylläpitää ja vahvistaa verotulopohjaansa harjoittamalla hyvää elinkeinopolitiikkaa ja seuraamalla työllisyysasteen kehittymistä

Tuottavuus paranee

Toimenpiteet:

- Tehdään ja toteutetaan vuosille 2013–2016 kaupungin kokonaisvaltainen tuottavuusohjelma, joka tulee esitellä kaupunginhallitukselle 30.6.2013 mennessä.
- Toteutetaan työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämishanke, jossa kehitetään konkreettisia toimia työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Kaupunginhallitus seuraa työhyvinvoinnin sairauspoissaolojen kehittymistä.
- Vahvistetaan kaupunginhallituksen ja keskushallinnon roolia hallintokuntien rajat ylittävien prosessien ohjauksessa.
- Tilankäytön tehostamista ohjataan keskitetysti.
- Määritellään ja toteutetaan ne palvelut ja palveluprosessien osat, jotka siirretään sähköiseksi palveluksi (esimerkiksi hakemukset ja ajanvaraukset).

Toiminnan tuottavuus paranee välitöntä asiakastyötä lisäämällä

Toimenpiteet:

- Kohdennetaan palveluja ja vastaanottoaikoja tarvetta vastaaviksi.
- Selkeytetään yhteistyötä ja työnjakoa sekä poistetaan päällekkäisyyksiä työn tekemisen tapaa ja tehtävä-alueita uudistaen.
- Lisätään asiakas- ja potilasvastaanottopohjiin työntekijäkohtaisesti vastaanottoaikoja.

Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä vähennetään

Toimenpiteet:

- Selvitetään eri keinoja järjestää valtiolle maksettavien sanktiomaksujen sijaan työttömille veroja tuottavaa työtä tai esimerkiksi työllistymiseen johtavaa oppisopimuskoulutusta.

Taitava johtaminen ja osaava henkilöstö

Johtaminen on kaupungissa kansallisesti ja kansainvälisesti korkeatasoista.

Toimenpiteet:

- Uudistetaan kaupungin johtamisjärjestelmä. Uudistuksen tavoitteena on kunnallisvaalituloksen heijastumi-

vice och arbete. En övergång till öppna kontor främjas när det gäller administrativt arbete. Målet är att den totala ytan på de lokaler som används av staden själv inte ska öka under strategiperioden.

- För varje investeringsprojekt krävs en utredning som visar om projektet kan genomföras inom den bindande investerings- och omkostnadsramen och om projektet är sådant att målen i strategin nås i fråga om produktivitet, lokaleffektivitet och förberedelse inför pensionsavgångar.
- Målen för försäljning av tomter och byggnader höjs för att skuldsättningen ska dämpas.
- Staden förebygger en utgiftsökning genom högklassiga och effektiva friskvårdstjänster inom den offentliga sektorn.
- Staden bevarar och stärker sin inkomstskattebas genom att bedriva en god näringspolitik och följa hur sysselsättningsgraden utvecklas.

Produktiviteten förbättras.

Åtgärder:

- Ett övergripande produktivetsprogram utarbetas för staden för åren 2013–2016, och programmet genomförs också under denna period. Programmet ska föreläggas stadsstyrelsen före 30.6.2013.
- Ett utvecklingsprojekt som gäller arbetslivet och arbetshälsan genomförs. Projektet går ut på att konkreta åtgärder som förbättrar arbetshälsan och minskar sjukfrånvaron ska utvecklas. Stadsstyrelsen följer utvecklingen i arbetshälsan och sjukfrånvaron.
- Stadsstyrelsen och centralförvaltningen får en starkare roll i den förvaltningsövergripande processstyrningen.
- Lokalanvändningen effektiviseras genom centraliserad styrning.
- De tjänster och de delar av tjänsteprocesser som blir elektroniska (exempelvis ansökningar och tidsbeställning) preciseras och organiseras.

Verksamheten blir produktivare genom att det direkta klientarbetet ökar.

Åtgärder:

- Tjänster och mottagningstider kanaliseras i enlighet med behovet.
- Samarbetet och arbetsfördelningen görs klarare, och dubbleringar eliminerar genom att arbetssättet och uppgiftsstrukturerna revideras.
- Fler mottagningstider för klienter och patienter införs i mottagningsschemana för de enskilda anställda.

Långtids- och ungdomsarbetslösheten minskar.

Åtgärd:

- Staden utreder olika metoder att i stället för att betala sanktionsavgifter till staten ordna så att arbetslösa får skatteinbringande arbete eller exempelvis läroavtalsutbildning som leder till sysselsättning.

Skickligt ledarskap och kunnig personal

Ledarskapet hos staden är högklassigt nationellt och internationellt.

Åtgärder:

- Stadens ledarskapssystem reformeras. Syftena med detta är att kommunalvalsresultatet ska återspeglas

nen kaupungin johtoon, demokraattisen päätöksenteon ja sen vaikuttavuuden parantaminen ja kaupunginvaltuuston ja -hallituksen roolin vahvistaminen kaupungin johtamisessa. Uudistusta valmistelemaan nimetään kaupunginhallituksen jaosto, jossa edustettuina ovat kaikki kaupunginhallitusryhmät. Jaosto tekee esitykset johtamisjärjestelmän uudistamisesta niin, että ne voivat astua voimaan vuoden 2017 alussa.

- Palvelutoimintaa johdetaan virastoissa ja liikelaitoksissa tavoitteiden suuntaan tasapainoisella johtamisella ja hyödyntämällä palkitsemisjärjestelmää, pohditaan palkitsemisjärjestelmiä osaksi tuottavuus- ja työhyvinvointitavoitteita
- Palvelutoiminnan laadunhallinnan välineet ovat EFQM-mallin käyttö, auditoinnit, itsearviointit, ulkoiset arvioinnit, kaupunginjohtajan laatupalkintokilpailu ja valmennukset sekä prosessien johtaminen ja parantaminen.
- Toiminnan mittaaminen on osa johtamiskulttuuria.
- Johtajuutta ja urakehitystä tuetaan koulutuksella ja esimiesvalmennuksin. Johtamisen muutosvalmiutta ja palvelumuotoiluosaamista parannetaan. Johtamista seurataan esimiesarvioinnein säännöllisesti.
- Palvelujen laatuun kiinnitetään erityistä huomiota.
- Toteutetaan rakentamisen laadun parantamisen hanke tavoitteena elinkaarikustannusten pienentäminen. Hankkeessa hyödynnetään ulkopuolista osaamista ja auditointia.
- Hankintaosaamista parannetaan.
- Käydään lävitse teknisen puolen virasto- ja vastuurakennetta sekä nykyiset virastorajat leikkaavat prosessit. Uudistetaan tämän pohjalta virasto- ja lautakuntarakennetta.

Kehitetään prosessien johtamista ja johtamistapoja sekä parannetaan asukkaiden palveluketjuja tehostamalla toimialarajat ylittävien prosessien ohjausta

Toimenpiteet:

- Määritellään konsernijohdettavat teema- ja asiakokonaisuuudet strategiohjelman pohjalta. Valituista toimenpiteistä muodostetaan kaupunginhallituksen ohjaama strategiohjelman muutoshankkeiden toteuttamisen hankesalkku.
- Keskeisissä toimialarajat ylittävissä tavoitteissa toimenpiteet valmistellaan samaan palveluketjuun osallistuvien virastojen ja liikelaitosten yhteistyönä. Yhteiset toimenpiteet sisällytetään samansisältöisinä ao. lautaja johtokuntien talousarvioehdotuksiin.
- Toimialarajojen ylittävää johtamista toteutetaan pilottihankkeilla, joissa kokeillaan johtamisvaltuuksien muutoksia määräaikaaisesti ja tarvittaessa johtosääntöjen muutoksilla.
- Lisätään usean hallintokunnan yhteisten sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrää talousarviossa.
- Asetetaan vuosittain talousarviossa yhteisiä tavoitteita koko kaupungin kannalta merkittäviin tavoitteisiin (kuten asiakastytyväisyys, johtaminen, henkilöstöön, tietotekniikka tai tilojen käyttö).
- Lisätään usean viraston ja liikelaitoksen yhteisten tulospalkkiotavoitteiden osuutta tulospalkkiojärjestelmässä.
- Selvitetään kaupungin ulkopuolisten toimijoiden avustusten ja tukien myöntämisen keskittäminen kaupunginhallitukselle. Jatkossakin lautakunnat tekevät esityksen tukien myöntämisestä kaupunginhallitukselle.

hos stadens ledning, att det demokratiska beslutsfattandet ska bli bättre och mer verkningsfullt och att stadsfullmäktige och stadsstyrelsen ska få en starkare roll i arbetet med att leda staden. Stadsstyrelsen får en sektion med uppgift att bereda reformen. Alla stadsstyrelsegrupper blir representerade i sektionen. Sektionen ska komma med sina förslag enligt en sådan tidsplan att det reformerade ledarskapssystemet kan börja tillämpas vid ingången av år 2017.

- Serviceverksamheten leds vid förvaltningarna och affärsverken i riktning mot målen genom balanserat ledarskap och ett belöningssystem. Möjligheten att belöningssystemen hänförs till målen för produktiviteten och arbetshälsan övervägs.
- Hjälpmedel för kvalitetsledning i serviceverksamheten är EFQM-modellen, auditering, självvärdering, extern värdering, tävlingen om stadsdirektörens kvalitetspris, utbildning, processledning och processförbättring.
- Verksamhetsmätning är en del av ledarskapskulturen.
- Ledarskap och karriärutveckling stöds genom utbildning och chefsträning. Förändringsbenägenheten i ledarskapet och kunskapen om tjänstedesign förbättras. Ledarskapet följs regelbundet upp genom chefsutvärdering.
- Särskild vikt fästs vid kvaliteten på tjänsterna.
- Ett projekt som gäller förbättring av byggkvaliteten genomförs med målet att livscykelkostnaderna ska sjunka. Extern expertis och auditering utnyttjas.
- Upphandlingskompetensen förbättras.
- Förvaltnings- och ansvarsstrukturen på tekniska sidan går igenom, likaså de processer som överskrider de nuvarande gränserna mellan förvaltningar. Förvaltnings- och nämndstrukturen förnyas utifrån resultatet.

Ledarskapet och ledarskapssätten i processerna utvecklas, och tjänstekedjorna för invånarna förbättras genom att processer som överskrider gränser mellan verksamhetsområden styrs effektivare.

Åtgärder:

- Tema- och sakgrupper som ska ledas på koncernnivå preciseras utifrån strategiprogrammet. De valda åtgärderna samlas i en projektportfölj för förändringsprojekten i strategiprogrammet, och stadsstyrelsen styr portföljen.
- När det gäller primära mål som överskrider gränser mellan verksamhetsområden utarbetar de förvaltningar och affärsverk som är med i samma tjänstekedja åtgärder i samråd. De gemensamma åtgärderna tas sedan oförändrade med i nämndernas och direktionernas budgetförslag.
- Ledarskap som överskrider gränser mellan verksamhetsområden tillämpas i pilotprojekt där försök görs med tidsbundna förändringar i ledarskapsbefogenheter. Instruktionerna ändras vid behov.
- Antalet bindande ekonomiska mål och verksamhetsmål gemensamma för flera förvaltningar ökar i budgeten.
- Gemensamma mål ställs årligen upp i budgeten när det gäller mål som är viktiga för hela staden (användarnöjdhet, ledarskap, personal, IT, lokalanvändning m.m.).
- Andelen resultatpremiemål gemensamma för flera förvaltningar och affärsverk ökar i resultatpremiestystemet.
- Staden utreder om uppgiften att bevilja externa aktörer understöd och bidrag kan koncentreras till stadsstyrelsen. Det är meningen att nämnderna också i fortsättningen ska förelägga stadsstyrelsen förslag om under-

Kaupungin osallisuuteen ja demokratiaan tähtäävä aluetyö yhdistetään kaupungin kattavaksi kokonaisuudeksi.

Kaupunki on vastuullinen ja oikeudenmukainen työnantaja. Henkilöstön sairauspoissaolojen ja kokoaikaisten työkyvyttömyyseläkkeiden määrä vähenevät. Helsinki on monimuotoisuuden johtamisen mallikaupunki. Henkilöstön osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia päätöksentekoon lisätään.

Toimenpiteet:

- Vakinaisen henkilöstön palvelussuhde turvataan, jos työ organisaatiomuutosten takia tai muusta syystä loppuu. Tämä edellyttää henkilöstöltä valmiutta siirtyä tehtävästä toiseen.
- Otetaan käyttöön yhtenäiset henkilöstöhallinnon prosessit ja uusi henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä tukemaan laadukasta henkilöstöjohtamista.
- Työhyvinvointi- ja työturvallisuusriskit ennakoidaan ja hallitaan.
- Toimintaympäristön muutokset ennakoidaan strategia-työssä ja muutosten vaikutukset henkilöstötarpeeseen ja osaamiseen hallitaan.
- Monimuotoisuuden johtamista parannetaan kaikissa virastoissa ja liikelaitoksissa.
- Maahanmuuttajien määrä kaupungin henkilöstössä lähenee heidän osuuttaan väestöstä.
- Kaupunki on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen. Kaupunki toteuttaa järjestelmällisesti sukupuolivaikutusten arviointia ja edistää toiminnassaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Lisätään naisjohtajien määrää.
- Työpaikkatason esimiesvalmiuksia parannetaan.

Kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena

Kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena

Toimenpiteet:

- Tytäryhteisöt noudattavat hyväksytyin konsernistrategian peruslinjauksia (strategia käsiteltävä hallituksissa).
- Kaupungin talousarviossa asetetaan tulostavoitteet myös merkittävimmille tytäryhteisöille.

Konserniohjausta tehostetaan ja selkeytetään

Toimenpiteet:

- Kaupunginhallituksen konsernijaoston asemaa konsernityhteisöjen ohjauksessa selkiytetään ja vahvistetaan
- Konsernijaosto ohjaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjä kokonaisuutena
- Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen johtamisen kokonaisvastuu on kaupunginjohtajalla. Kaupungin palvelutuotannon osana toimivien tytäryhteisöjen substanssiohjaus on ao. rootelin johtajalla ko. sektorin kokonaisnäkömyksen varmistamiseksi. Tarvittavia eri toimialojen tytäryhteisöjen ohjaussignaaleja tuodaan johtajistokäsitteilyyn kaupunkikonsernin kokonaisnäkömyksen vahvistamiseksi.
- Kilpailuilla markkinoilla toimivien tytäryhteisöjen ohjaus keskitetään konsernijaostolle.

stöd. Stadens områdesarbete med delaktighet och demokrati som syfte blir en helhet som omfattar hela Helsingfors.

Staden är en ansvarsfull och rättvis arbetsgivare. Sjukfrånvaron bland de anställda minskar, likaså antalet anställda som avgår med invalidpension på heltid. Staden är en förebild när det gäller mångfaldsledning. Personalens medbestämmande och möjligheter att påverka beslutsfattandet ökar.

Åtgärder:

- Den ordinarie personalens anställningsförhållanden är tryggade även om arbetet upphör på grund av organisationsförändringar eller andra omständigheter. Detta betyder att personalen måste vara beredd att övergå till andra uppgifter.
- Enhetliga processer införs och ett nytt datasystem tas i bruk inom personaladministrationen som stöd för en högklassig personalledning.
- Arbetshälso- och arbetarskyddsrisiker förutses och hanteras.
- Förändringar i omvärlden förutses i strategiarbetet, och de följer förändringarna har i fråga om personalbehovet och kompetensen hanteras.
- Mångfaldsledningen förbättras vid alla förvaltningar och affärsverk.
- Antalet invandrare bland stadens anställda närmar sig invandrarnas andel av befolkningen.
- Staden är jämställd och jämlik. Den gör systematiskt konsekvensanalyser ur ett jämställdhetsperspektiv och främjar jämställdhet och jämlikhet i sin verksamhet. Antalet kvinnliga chefer ökar.
- Ledarskapsfärdigheterna på arbetsplatsnivå förbättras.

Stadskoncernen leds som en helhet

Stadskoncernen leds som en helhet.

Åtgärder:

- Dottersammanslutningarna följer de grundläggande riktlinjerna i den godkända koncernstrategin (strategin ska behandlas i styrelserna).
- Resultatmål ställs i stadens budget upp också för de viktigaste dottersammanslutningarna.

Koncernstyrningen effektiviseras och blir klarare.

Åtgärder:

- Stadsstyrelsens koncernsektion får en klarare och starkare ställning i uppgiften att styra dottersammanslutningarna.
- Koncernsektionen styr dottersammanslutningarna inom stadskoncernen som en helhet.
- Totalansvaret för att leda dottersammanslutningarna inom stadskoncernen ligger på stadsdirektören. När det gäller dottersammanslutningar som deltar i stadens tjänsteproduktion sköts substansstyrningen av roteldirektören i fråga för att sektorn ska bli sedd som en helhet. Behövliga styrsignaler till dottersammanslutningar inom olika sektorer behandlas av stadsdirektörskollegiet för att fokus tydligare ska ligga på stadskoncernen i dess helhet.
- Styrningen av dottersammanslutningar verksamma på den konkurrensutsatta marknaden koncentreras till stadsdirektören.

Omistajapolitiikkaa selkeytetään

Toimenpiteet:

- Kaupunginhallituksen konsernijaosto asettaa strategiaohjelman peruslinjauksia noudattaen tytäryhteisökohtaisesti omistuspohjaa, kehittämissiisioita ja toimintaa koskevat omistajapolitiittiset tavoitteet.
- Tehdään tytäryhteisöjen salkuttaminen markkinaehtoiseen ja muuhun toimintaan. Kaupunginhallituksen konsernijaostolle valmistellaan salkutuksen periaatteet ja ne viedään kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Salkukumuutokset tämän jälkeen delegoidaan kaupunginhallitukselle.
- Kaupungin palvelutuotannon osana toimivien yhteisöjen tulosta arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten ja minkälaisilla kustannuksilla yhtiö hoitaa sille asetetun palvelutehtävän.
- Suoraan markkinatilanteessa toimivien kaupunkikonsernin yhtiöiden toimintaperiaatteet vastaavat kilpailijoiden toimintaperiaatteita.
- Palmian, Helsingin Energian ja Helsingin Sataman toiminta- ja hallintomallit järjestetään kilpailuneutraaliteettisäännösten edellyttämällä tavalla.
- Kaupungin kilpailuilla markkinoilla olevat toiminnot järjestetään kilpailuneutraaliteettisäännösten edellyttämällä tavalla
- Valmistellaan HKL:n operatiivisen toiminnan ja infran toimintamalli vuoden 2013 loppuun mennessä.

Organisaatiota kehitetään asukkaiden palvelujen parantamiseksi

Toimenpiteet:

- Tilahallinnon, rakennuttamisen ja rakentamisen toimintojen kehittämistä jatketaan toisistaan erillisiksi kokonaisuuksiksi tavoitteena selkeät työnjaot ja läpinäkyvä toimintamalli.
- Vähennetään organisaatioyksiköitä konsernin sisällä.
- Keskushallinnon kolme virastoa yhdistetään.
- Tukipalvelujen keskittämistä jatketaan.

Tehokkaat ja toimivat tukipalvelut

Tietotekniikka palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin kehittämistä

Toimenpiteet:

- Sähköisiä asiointipalveluja laajennetaan palvelujen saatavuuden parantamiseksi ja lisätään palvelujen saatavuutta verkon kautta toimistoajan ulkopuolella.
- Helsinki aktivoi eri toimijoita synnyttämään uusia ratkaisuja ja palveluja.
- Helsinki kehittää palveluprosesseja ja teknisiä rajapintoja avoimuuden, saavutettavuuden ja yhteensopivuuden periaatteiden mukaisesti.
- Forum Virium tukee kaupungin digitaalisten palvelujen ja ulkoisten palvelujen ja ICT-ekosysteemien kehittämiseen.
- Tietotekniikan ja palvelutuotannon kehittämistä jatketaan siten, että keskeisenä tavoitteena on automatisoinnin lisääminen.
- Tietotekniikan avulla tuetaan kaupungin työntekijöiden henkilökohtaisen työn tuottavuutta.
- Kaupunki jatkaa kaupungin yhteiskäyttöisen tietotekniikan infrastruktuurin ja kaupunkiyhteisten tietotekniikka-

Ägarpolicyn blir klarare.

Åtgärder:

- Stadsstyrelsens koncernsektion ställer utifrån de grundläggande riktlinjerna i strategiprogrammet upp ägarpolitiska mål som gäller ägarbasen, utvecklingsvisionen och målen för verksamheten i de enskilda dottersammanslutningarna.
- En portfölj skapas för dottersammanslutningarna med tanke på marknadsmässig och annan verksamhet. Principer utarbetas för portföljen och föreläggs stadsstyrelsens koncernsektion. Principerna ska sedan godkännas av stadsfullmäktige. Uppgiften att godkänna ändringar i portföljen delegeras till stadsstyrelsen.
- När det gäller dottersammanslutningar som deltar i stadens tjänsteproduktion utvärderas resultatet i första hand utifrån hur och till vilka kostnader bolaget i fråga sköter de tjänster som uppdragits åt det.
- Verksamhetsprinciperna för de bolag inom stadskoncernen som direkt befinner sig i en marknadssituation motsvarar verksamhetsprinciperna för konkurrenterna.
- Palmia, Helsingfors Energi och Helsingfors Hamn får verksamhets- och förvaltningsmodeller som baserar sig på bestämmelserna om konkurrensneutralitet.
- Stadens funktioner på den konkurrensutsatta marknaden organiseras i enlighet med bestämmelserna om konkurrensneutralitet.
- HST får en verksamhetsmodell för den operativa verksamheten och infrastrukturen före utgången av år 2013.

Organisationen utvecklas så att tjänsterna för invånarna blir bättre.

Åtgärder:

- Lokaladministrationen, byggherreverksamheten och byggandet vidareutvecklas till separata helheter med en klar arbetsfördelning och en transparent verksamhetsmodell som mål.
- Antalet organisationsenheter inom koncernen minskar.
- De tre verken inom centralförvaltningen slås ihop.
- Staden fortsätter att centralisera stödtjänster.

Effektiva och fungerande stödtjänster

Informationstekniken gagnar invånarna och bidrar till att staden utvecklas.

Åtgärder:

- De elektroniska tjänsterna byggs ut för att tillgängligheten ska bli bättre, och tillgängligheten på webben utom kontorstid ökar.
- Staden aktiverar olika aktörer så att de kommer med nya lösningar och tjänster.
- Staden utvecklar tjänsteprocesser och tekniska gränssnitt i enlighet med principerna om öppenhet, tillgänglighet och kompatibilitet.
- Forum Virium Helsinki bidrar till att stadens digitala tjänster, de externa tjänsterna och ekosystemen inom informations- och kommunikationstekniken utvecklas.
- Informationstekniken och tjänsteproduktionen vidareutvecklas med ökad automatisering som primärt mål.
- Informationstekniken gör stadens anställdas individuella arbete mer produktivt.
- Staden fortsätter att utveckla och underhålla sin gemensamma IT-infrastruktur och sina gemensamma IT-tjänster för att säkra kontinuitet och utveckling i sta-

palvelujen kehittämistä ja ylläpitoa turvatakseen toimintansa jatkuvuuden ja kehittymisen.

- Perustetaan kaupunginhallituksen alaisuuteen IT-jaosto, joka valvoo kaupungin tietotekniikkastrategiaa sekä tietohallinto- ja tietotekniikkainvestointeja eri hallinnonaloilla. Tavoitteena on yhteisten perus - IT tehtävien hoitaminen keskitetysti keskushallinnossa.
- Tietotekniikan ja palvelutuotannon kehittämistä jatketaan siten, että keskeisinä tavoitteina on automatisoinnin lisääminen henkilöstön työn tukeminen.

Tilojen käyttöä tehostetaan.

Toimenpiteet:

- Toimitilojen käytön kehittäminen kytketään yhteen uuden yleiskaavasuunnittelun kanssa.
- Ulkopuolisille (=ei kaupungin omaan käyttöön) vuokratujen toimitilojen omistuksesta luovutaan. Tavoitteena on luopua 60 000 htm² tiloja vuosittain.
- Myytäväksi tulevien asemakaavassa suojeltujen rakennusten suojelutavoitteet päivitetään.
- Laaditaan asukaslähtöiseen näkökulmaan perustuen pitkän tähtäimen palvelujen saatavuuden tavoitetilat, joissa tarkastellaan kokonaisuutena palvelujen saavutettavuus, sähköisten palvelujen laajentaminen, tilankäytön tehostaminen ja tilojen yhteiskäyttö.
- Toteutetaan virastojen ja hallintokuntien poikki ulottuva toimitilojen ohjelma, jonka tavoitteena on tilankäytön tehokkuuden kasvattaminen ja säästöt tilakustannuksista.

Hankintatoimintaa tehostetaan ja ympäristövastuuta lisätään.

Toimenpiteet:

- Palvelustrategiaa monipuolistetaan jatkamalla edellisellä valtuustokaudella aloitettua palvelustrategiatyötä.
- Lisätään innovatiivisia hankintoja.
- Hankintojen keskittämistä kaupungin toiminnassa jatketaan.
- 50 %:ssa kaupungin hankinnoista huomioidaan ympäristönäkökulma vuoteen 2015 mennessä.
- Hankintojen hallintaa yhtenäistetään kehittämällä yhtenäistä hankintatiedon tuottamista, raportointia, mittarointia ja analysointia.
- Oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet uudistetaan. Samalla arvioidaan kilpailuttamisen hyödyt ja haitat.

DEMOKRATIA JA OSALLISUUS VAHVISTUVAT

Avoin ja osallistava Helsinki

Avoin Helsinki

Avoimessa kaupungissa kaupunkilaiset ovat mukana yhteisön jäsenenä ja päätöksentekoprosessit avataan kaupunkilaisille. Kaupungin tuottama asiakirja- ja muu tietoaaineisto on helposti ja esteettömästi kaupunkilaisten avoimesti käytettävissä ja kaupungin ulkopuolisessa toiminnassa hyödynnettävissä. Valmistelun avoimuutta lisätään ja kannustetaan kaupunkilaisia käyttämään sähköisiä tiedonhaku-, osallistumis- ja vuorovaikutuskanavia.

dens verksamhet.

- Stadsstyrelsen får en IT-sektion som övervakar stadens IT-strategi och förvaltningarnas data- och IT-investeringar. Målet är att gemensamma grundläggande IT-uppgifter ska skötas centraliserat inom centralförvaltningen.
- Informationstekniken och tjänsteproduktionen vidareutvecklas med ökad automatisering och stöd för personalens arbete som primärt mål.

Lokalerna används effektivare.

Åtgärder:

- Lokalanvändningen utvecklas som en del av planeringen för en ny generalplan.
- Staden avstår äganderätten till lokaler som är uthyrda till utomstående, med andra ord inte används av staden själv. Det är meningen att den årligen ska avstå lokaler på 60 000 m² lägenhetsyta.
- Skyddsmålen uppdateras när byggnader skyddade i detaljplanen ska säljas.
- Längsiktiga strategiska mål för tillgången till tjänster ställs upp utifrån invånarperspektivet. Tjänstetillgängligheten och möjligheterna att bygga ut de elektroniska tjänsterna, effektivisera lokalanvändningen och använda lokaler gemensamt undersöks då som en helhet.
- Staden genomför ett förvaltningsövergripande lokalprogram i syfte att göra lokalanvändningen effektivare och spara in på lokalkostnaderna.

Upphandlingsverksamheten blir effektivare och miljöansvaret större.

Åtgärder:

- Servicestrategin blir mångsidigare genom att strategiarbetet, som inleddes under den föregående fullmäktigeperioden, fortsätter.
- Innovativa upphandlingar görs i större utsträckning.
- Staden fortsätter att centralisera upphandlingen i sin verksamhet.
- Miljöaspekten ska år 2015 ha börjat beaktas i 50 % av stadens upphandlingar.
- Upphandlingshanteringen förenhetligas genom att skapas ett gemensamt sätt att producera, rapportera om, mäta och analysera upphandlingsinformation.
- Staden reviderar principerna för konkurrensutsättning av delar av stadens egen verksamhet. Samtidigt bedömer den för- och nackdelar med konkurrensutsättning.

DEMOKRATIN OCH DELAKTIGHETEN STÄRKS

Ett öppet och inkluderande Helsingfors

Ett öppet Helsingfors

En öppen stad präglas av att invånarna har en plats i gemenskapen och beslutsprocesserna är öppna för invånarna. De handlingar och det övriga informationsmaterial som produceras av staden kan fritt, lätt och obehindrat användas av invånarna och dessutom användas i annan verksamhet än stadens egen. Beredningen blir öppnare, och invånarna uppmuntras att använda elektroniska kanaler för informationssökning, medverkan och interaktion.

Toimenpiteet:

- Kaupunkilaisille rakennetaan yhteispalautekanava mahdollistamaan käyttäjäpalautteen antamisen.
- Kehitetään verkkopalveluja ja vuorovaikutuskanavia sekä edistetään niiden käyttöönottoa.
- Tuotetaan uusia sähköisiä ja vuorovaikutuksellisia menetelmiä, joilla kaupunkilaiset pystyvät osallistumaan kaupungin kehittämiseen.
- Julkista tiedon avaamista jatketaan Ahjo-järjestelmää kehittämällä ja Helsinki Region Infoshare – hankkeessa.
- Virtuaalisen ja sähköisen viestinnän kehittämiseen panostetaan.

Osallistava Helsinki

Edustuksellista demokratiaa vahvistetaan, kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään sekä niitä koskevia menetelmiä parannetaan. Alueellisen demokratian kehittämistä jatketaan alueellisen kokeilun hankkeista saatavien kokemusten pohjalta. Tuetaan suoran demokratian toteutumismahdollisuuksia ja aktiivista kuntalaisuutta.

Toimenpiteet:

- Kaupunkilaisten ja hallintokuntien väliseen vuorovaikutukseen luodaan pysyvät rakenteet. Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia parannetaan.
- Tuetaan alueellisen osallistumisen pilottien toteutusta ja kehitetään uusia toimintamalleja niiden pohjalta.
- Osallistavaa budjetointia kokeillaan mm. opetustoimessa, nuorisotoimessa ja kirjastotoimessa. Osallistavan budjetoinnin mahdollisuuksia selvitetään myös muissa palveluissa.
- Huolehditaan digitaalisen syrjäytymisen ehkäisemisestä tarjoamalla sähköisiä oppimis- ja osallistumismahdollisuuksia.
- Luodaan demokratiatilojen toimintamalli ja madalletaan kynnyksiä olemassa olevien tilojen käyttöönottamiseksi.
- Otetaan neuvoo-antavat kansanäänestykset käyttöön.
- Helsinki on Suomessa avoimen datan edellä kävijä. Muutoksella saadaan lisää innovatiivisuutta ja luovia palveluja Helsinkiin. Päätöksentekoprosesseja avataan (ICT), vaihtoehtoisten ratkaisujen tuominen päätöksenteon pohjaksi.

Åtgärder:

- En gemensam feedbackkanal skapas för invånarna för att dessa ska kunna ge användarkommentarer.
- Webbtjänster och interaktiva kanaler utvecklas, och åtgärder vidtas för att de ska bli tagna i bruk.
- Det produceras nya elektroniska och interaktiva metoder genom vilka invånarna kan vara med och utveckla staden.
- Arbetet med att göra den offentliga informationen tillgänglig fortsätter genom att systemet Ahjo utvecklas och projektet Helsinki Region Infoshare pågår.
- Staden satsar på att utveckla den virtuella och den elektroniska kommunikationen.

Ett inkluderande Helsingfors

Den representativa demokratin stärks, invånarna får större möjligheter till delaktighet och inflytande, och metoderna i fråga förbättras. Staden fortsätter att utveckla den lokala demokratin utifrån erfarenheterna från projekten inom försöket med lokalt deltagande. Den främjar möjligheterna att genomföra direkt demokrati, likaså ett aktivt invånarskap.

Åtgärder:

- Permanenta strukturer skapas för växelverkan mellan invånare och förvaltningar. De unga får bättre möjligheter till delaktighet och inflytande.
- Pilotförsök med lokalt deltagande får stöd, och nya verksamhetsmodeller utvecklas utifrån försöken.
- Försök med deltagande budgetering görs bl.a. inom utbildningsväsendet, ungdomsväsendet och biblioteksväsendet. Möjligheterna till sådan budgetering utreds också när det gäller andra tjänster.
- Digital utslagning motverkas genom elektroniska möjligheter till lärande och delaktighet.
- En verksamhetsmodell för demokratilokaler skapas, och det görs lättare att börja använda befintliga lokaler för ändamålet.
- Rådgivande folkomröstningar börjar tillämpas.
- Staden är föregångare i landet i fråga om öppna data. Förändringen resulterar i mer innovation och kreativa tjänster i Helsingfors. Beslutsprocesserna blir öppna (informations- och kommunikationsteknik), och beslutsfattandet börjar basera sig på alternativa lösningar.

4 HELSINKI-KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖT

Helsingin kaupunkikonsernin muodostavat Helsingin kaupunki ja ne tytäryhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. Kaupunkikonsernia johdetaan ja kehitetään kokonaisuutena ja kokonaistaloudellisesti. Tilanteessa 20.8.2013 Helsingin kaupungilla oli 72 tytäryhtiötä ja 11 tytäräätiötä, suurin osa näistä yhteisöistä on kaupungin sataprosenttisesti omistamia. Konserniin kuuluvat yhtiöt ja säätiöt on lueteltu liitteessä 3.

Yhtiöitä ja säätiöitä käytetään täydentämään kaupungin palvelutuotantoa ja hoitamaan konsernin eräitä muita tehtäviä. Kaupunki tuottaa tytäryhteisömuodossa palveluja mm. seuraavilla toimialoilla: opetus, kulttuuri, sosiaalitoimi, terveystoimi, kiinteistöt, pysäköinti, matkailu, liikunta, energia, bussiliikenne, elinkeino ja henkilöstö. Lähimpänä emoyhteisöä ovat palvelutoiminnan tukiyhteisöt, joiden palvelut kaupunki kokonaisuudessaan käyttää. Kilpailuilla markkinoilla toimivat palveluyhteisöt myyvät palvelujaan myös muille toimijoille. Alueen elinvoimaisuutta tukevia yhteisöjä ja yrityksiä ovat mm. kehittämis- ja markkinointiyhtiöt. Kaupungilla on sen tehtäviä toteuttavissa tytäryhteisöissä ensisijaisesti omia julkisen palvelun tavoitteita, vaikka yleistavoitteena on, että toiminta on myös kustannustehokasta ja taloudellisesti kannattavaa.

Kaupungin omistajapolitiikan lähtökohtana on kaupunginvaltuuston strategiaohjelma ja muut omistajapolitiikkaa koskevat päätökset. Konsernijaosto laatii tarpeen mukaan tytäryhteisökohtaisia omistajapolitiittisia linjauksia.

Strategiaohjelman 2013–2016 mukaan kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena, konserniohjausta tehostetaan ja selkiytetään, omistajapolitiikkaa selkiytetään ja organisatiota kehitetään asukkaiden palvelujen parantamiseksi. Tytäryhteisöt noudattavat hyväksytyt strategiaohjelman peruslinjauksia. Kaupunginhallituksen konsernijaosto asettaa strategiaohjelman peruslinjauksia noudattaen tytäryhteisökohtaisesti omistuspohjaa, kehittämissiiviot ja toimintaa koskevat omistajapolitiittiset tavoitteet.

Kaupungin palvelutuotannon osana toimivien tytäryhteisöjen tulosta arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten ja minkälaisilla kustannuksilla yhteisö hoitaa sille asetetun palvelutehtävän. Tytäryhteisöt salkutetaan markkinaehtoiseen ja muuhun toimintaan. Kilpailuilla markkinoilla toimivien tytäryhteisöjen ohjaus keskitetään konsernijaostolle, ja niiden toimintaperiaatteet ovat vastaavat kuin kilpailijoilla. Kaupunkikonsernin johtamista kehitetään edelleen konsernilähtöisemmäksi ja kokonaistaloudellisemmaksi. Käytännön tasolla tytäryhteisöjä ohjataan tehokkaammin yhtenäisiin toimintatapoihin ja johtamis- ja hallintokäytäntöihin konsernin sisällä. Konsernijohtamisessa korostuu palvelujen laadun, vaikuttavuuden ja tuottavuuden sekä riskienhallinnan ohjaus.

4 HELSINGFORSKONSERNENS DOTTERSAMMANSLUTNINGAR

Helsingfors stadskoncern bildas av Helsingfors stad och av de dottersammanslutningar i vilka staden har bestämmanderätt. Stadskoncernen leds och utvecklas totalekonomiskt och som en helhet. I läget 20.8.2013 hade Helsingfors stad 72 dotterbolag och 11 dotterstiftelser och staden äger största delen av dessa sammanslutningar till hundra procent. Bolagen och stiftelserna inom koncernen är förtecknade i bilaga 3.

Bolagen och stiftelserna används för att komplettera stadens tjänsteproduktion och för att sköta vissa andra uppgifter inom koncernen. Staden producerar tjänster i form av dottersammanslutningar bl.a. på följande områden: undervisning, kultur, socialväsendet, hälsovårdsväsendet, fastigheter, parkering, turism, idrott, energi, busstrafik, näringsliv och personal. Närmast modersammanslutningen finns de stödsammanslutningar för serviceverksamhet vilkas tjänster staden anlitar helt och hållet. De servicesammanslutningar som verkar på den fria marknaden säljer tjänster också till andra aktörer. Sammanslutningar och företag som främjar områdets livskraft är bl.a. utvecklings- och marknadsföringsbolagen. Staden har i de dottersammanslutningar som utför dess uppdrag i första hand egna mål för den offentliga servicen, även om det allmänna målet är att verksamheten också ska vara kostnadseffektiv och ekonomiskt lönsam.

Utgångspunkten för stadens ägarpolitik är stadsfullmäktiges strategiprogram och de övriga beslut som gäller ägarpolitiken. Koncernsektionen utarbetar vid behov ägarpolitiska riktlinjer för de enskilda dottersammanslutningarna.

I strategiprogrammet 2013–2016 anges det att stadskoncernen leds som en helhet, koncernstyrningen effektiviseras och blir klarare, ägarpolicyn blir klarare och organisationen utvecklas så att tjänsterna för invånarna blir bättre. Dottersammanslutningarna följer de grundläggande riktlinjerna i strategiprogrammet. Stadsstyrelsens koncernsektion drar upp riktlinjer i strategiprogrammet, varvid sektionen beträffande de olika dottersammanslutningarna beaktar ägarunderlaget, utvecklingsvisionen och de ägarpolitiska målen för verksamheten.

Resultatet för de dottersammanslutningar som fungerar som en del av stadens tjänsteproduktion bedöms i första hand efter hur och med hurdana utgifter sammanslutningen utför serviceuppdraget som den föreskrivits. Dottersammanslutningarna delas upp i verksamhet på marknadsvillkor och annan verksamhet. Styrningen av dottersammanslutningar som fungerar på den fria marknaden koncentreras till koncernsektionen och deras verksamhetsprinciper svarar mot konkurrenternas. Ledningen av stadskoncernen utvecklas ytterligare mot en mera koncernorienterad och totalekonomisk riktning. I praktiken styrs dottersammanslutningarna effektivare till gemensamma verksamhetssätt och ledarskaps- och förvaltningsrutiner inom koncernen. I koncernstyrningen betonas styrningen av servicekvaliteten, genomslagskraften, produktiviteten och riskhanteringen.

4.1 Yhtiöt

Seuraavassa luettelossa on esitetty sellaiset Helsingin kaupungin tytäryhteisöt, joiden avustamiseen on talousarviossa varattu määrärahoja.

Finlandia-talo Oy

Luvun Muu yleishallinto kohtaan 1 39 05, Yhteisöjen tukeminen, sisältyy 660 000 (760 000) euron avustus yhtiölle.

Helsinki Stadion Oy

Yhtiölle on varattu liikuntatoimen avustuksissa 204 000 (182 000) euroa.

Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy

Yhtiölle on varattu liikuntatoimen avustuksissa 687 000 (870 000) euroa.

Oy Gardenia-Helsinki Ab

Luvun Muu yleishallinto kohtaan 1 39 05, Yhteisöjen tukeminen, sisältyy 608 000 (608 000) euron avustus yhtiölle.

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy

Luvussa 2 37 Ympäristölautakunta on varauduttu 62 000 (62 000) euron vuokra-avustukseen.

Urheiluhallit Oy

Liikuntatoimen avustuksiin sisältyy 3 316 000 (3 492 000) euron avustus.

Vuosaaren Urheilutalo Oy

Liikuntatoimen avustuksiin sisältyy 2 376 000 (2 335 000) euron avustus.

4.2 Säätiöt

Kaupunki on edustettuna seuraavien säätiöiden hallintoelimissä ja kaupungilla on niissä määräysvalta.

Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö

Luvun Muu yleishallinto kohtaan 1 39 05, Yhteisöjen tukeminen, sisältyy 50 000 (50 000) euron avustus säätiölle.

Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö

Luvun Muu yleishallinto kohtaan 1 39 05, Yhteisöjen tukeminen, sisältyy 101 800 (101 800) euron avustus säätiölle.

Helsingin teatterisäätiö

Luvun Kulttuuritoimi kohtaan 4 17 06, Avustus Helsingin teatterisäätiölle, on varattu 8 535 000(8 535 000) euron avustus säätiölle.

4.1 Bolag

Nedan nämns de av Helsingfors stads dottersammanslutningar som i budgeten får understöd i form av anslag.

Finlandia-huset Ab

På momentet 1 39 05, Understöd till sammanslutningar, i kapitlet Övrig allmän förvaltning ingår ett understöd på 660 000 (760 000) euro till bolaget.

Helsinki Stadion Oy

Bland understöden för idrottsverksamhet finns ett understöd på 204 000 (182 000) euro till bolaget.

Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy

Bland understöden för idrottsverksamhet finns ett understöd på 687 000 (870 000) euro till bolaget.

Oy Gardenia-Helsinki Ab

På momentet 1 39 05, Understöd till sammanslutningar, i kapitlet Övrig allmän förvaltning ingår ett understöd på 608 000 (608 000) euro till bolaget.

Huvudstadsregionens Återvinningscentral Ab

I kapitlet 2 37 Miljönämnden ingår en reservation för ett hyresunderstöd på 62 000 (62 000) euro.

Urheiluhallit Oy

Bland understöden för idrottsverksamhet finns ett understöd på 3 316 000 (3 492 000) euro för bolaget.

Vuosaaren Urheilutalo Oy

Bland understöden för idrottsverksamhet finns ett understöd på 2 376 000 (2 335 000) euro för bolaget.

4.2 Stiftelser

Staden är företrädd i de nedannämnda stiftelsernas förvaltningsorgan och har bestämmanderätt i dessa.

Stiftelsen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus

På momentet 1 39 05, Understöd till sammanslutningar, i kapitlet Övrig allmän förvaltning ingår ett understöd på 50 000 (50 000) euro till stiftelsen.

Stiftelsen för Helsingforsnejdens sommaruniversitet

På momentet 1 39 05, Understöd till sammanslutningar, i kapitlet Övrig allmän förvaltning ingår ett understöd på 101 800 (101 800) euro till stiftelsen.

Helsingfors teaterstiftelse

På momentet 4 17 06, Understöd till Helsingfors teaterstiftelse, i kapitlet Kulturväsendet ingår ett understöd på 8 535 000 (8 535 000) euro till stiftelsen.

Helsinki-viikon säätiö

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan avustusmäärärahoista on varattu 1 513 000 (1 513 000) euroa säätiölle.

Jääkentäsäätiö

Liikuntatoimen avustusmäärärahoista on varattu 879 000 (1 038 000) euroa säätiölle.

Stadion-säätiö

Liikuntatoimen avustusmäärärahoista on varattu 1 910 000 (1 570 000) euroa säätiölle.

Kaupunki varautuu jatkossa osallistumaan Olympiastadionin peruskorjaukseen kaupunginvaltuuston 28.11.2012 hyväksymän Suomen valtion kanssa solmitun sopimuksen kaupungin ja valtion välisestä yhteistyöstä Helsingin Olympiastadionin perusparannushankkeen rahoittamisesta mukaisesti.

UMO-säätiö

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan avustusmäärärahoista on varattu 780 000 (780 000) euroa säätiölle.

Tytäryhteisöille asetettavat tulostavoitteet

Talousarviossa on asetettu tytäryhteisökohtaisia tulostavoitteita kaupungin avustusta saaville tytäryhteisöille sekä muille keskeisimmille tytäryhteisöille. Strategiaohjelmassa vuosille 2013–2016 konserniajattelu painottuu aiempaa enemmän. Tytäryhteisökohtaisten tulostavoitteiden kattavuutta laajennetaan seuraavien vuosien talousarvioissa strategiaohjelman 2013–2016 linjauksiin perustuen.

Tytäryhteisöjen tulostavoitteet vuodelle 2014:

Kaikille tytäryhteisöille yhteisenä tavoitteena on kaupungin omalle toiminnalle asetettua tuottavuuden nousua vastaava tuottavuuden kasvu (vähintään 1 %)

Tytäryhteisökohtaiset tulostavoitteet ryhmiteltynä rooteiltain:

Stiftelsen Helsingfors-veckan

Ett anslag på 1 513 000 (1 513 000) euro ur kultur- och biblioteksnämndens understödsanslag har reserverats för stiftelsen.

Isbanestiftelsen

Ett anslag på 879 000 (1 038 000) euro ur understödsanslagen för idrottsverksamhet har reserverats för stiftelsen.

Stadion-stiftelsen

Ett anslag på 1 910 000 (1 570 000) euro ur understödsanslagen för idrottsverksamhet har reserverats för stiftelsen.

Staden bereder sig på att i fortsättningen delta i ombyggnaden av Olympiastadion enligt avtalet som ingicks med finska staten om samarbete mellan staden och staten i fråga om finansieringen av ombyggnaden av Helsingfors Olympiastadion, som stadsfullmäktige godkände 28.11.2012.

UMO-stiftelsen

Ett anslag på 780 000 (780 000) euro ur kultur- och biblioteksnämndens understödsanslag har reserverats för stiftelsen.

Resultatmål för dottersammanslutningarna

I budgeten har det satts resultatmål för enskilda dottersammanslutningar, närmare bestämt för de dottersammanslutningar som får understöd av staden eller som i övrigt är mest centrala. I strategiprogrammet för åren 2013–2016 betonas koncerntänkandet mer än tidigare. Resultatmålen för de enskilda dottersammanslutningarna görs mer täckande i budgetarna för de följande åren med stöd av riktlinjerna i strategiprogrammet 2013–2016.

Resultatmål för dottersammanslutningarna för år 2014:

Ett gemensamt mål för alla dottersammanslutningar är en produktivitetsökning som motsvarar målet för produktivitetsökningen i stadens egen verksamhet (minst 1 %).

Resultatmålen för de enskilda dottersammanslutningarna grupperade enligt rotel:

Kaupunginjohtajan toimiala – Stadsdirektörsroteln	Sitova tavoite – Bindande mål	Muu tavoite – Övrigt mål
Helen Sähköverkko Oy - Helen Elnät Ab	Hinnoittelu täyttää viranomaisveloitteet - Prissättningen uppfyller myndighetsåliggandena	
Mitox Oy		Yhtiö toimii liiketaloudellisesti kannattavasti–Bolaget är ekonomiskt lönsamt
Suomen Energia-Urakointi Oy		Yhtiö toimii liiketaloudellisesti kannattavasti–Bolaget är ekonomiskt lönsamt
Rakennus- ja ympäristötoimi – Byggnads- och miljöväsendet	Sitova tavoite – Bindande mål	Muu tavoite – Övrigt mål
MetropoliLab Oy	MetropoliLab Oy varmistaa ja turvaa elintarvikkeiden, veden ja ympäristön tilan seurantaan tarvittavien laboratorioanalyysi- ja näytteenottopalvelujen saatavuuden pääkaupunkiseudulla kaikissa epidemia- ja muissa poikkeus- ja häiriötilanteissa sekä takaa näiden saatavuuden alueen yrittäjille, viranomaisille ja kuntalaisille – MetropoliLab Oy säkerställer och tryggar tillgången i huvudstadsregionen till sådana laboratorieanalys- och provtagnings tjänster som behövs för uppföljningen av livsmedels-, vatten- och miljötillståndet i alla epidemisituationer och andra undantags- och störningssituationer och garanterar att sådana tjänster finns att tillgå för företagarna i området.	Yhtiö toimii liiketaloudellisesti kannattavasti–Bolaget är ekonomiskt lönsamt
Oy Helsinki-Gardenia Ab	Tavoitteena on laatia ohjelma talouden tervehdyttämiseksi. – Målet är att ta fram ett program för sanering av ekonomin.	Helsinkiäisten oman alueen luontotietouden ja -kokemusten lisääminen tarjoamalla kaikenikäisille kaupunkilaisille suunnattuja toimintoja. Tavoitteena tavoittaa vähintään 15 000 kaupunkilaista. – Att öka helsingforsarnas naturkunskaper och naturupplevelser i deras eget område genom att erbjuda aktiviteter avsedda för stadsbor i alla åldrar. Målet är att nå minst 15 000 stadsbor.
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy – Huvudstadsregionens återanvändningscentral Ab		Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n keskeinen tehtävä on edistää luonnonvarojen säästämistä. Tavoitetta tukeva määrällinen tavoite vuodelle 2014 on lisätä uudelleenkäyttöön ohjattujen tavaroiden määrää 10 % edellisestä vuodesta. – Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab:s viktigaste uppgift är att främja sparandet av naturresurser. Detta stöds av det kvantitativa målet för år 2014 att öka antalet föremål som styrs till återanvändning med 10 % från året innan.
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Hintojen nousu enintään kustannustason nousua vastaava – Prisstegringen motsvarar högst stegringen i kostnadsnivån	Tilausten täyttöaste tulee olla vähintään 89 %. Vuoden 2013 täyttöasteen ennustetaan olevan 88,87%. – Realiseringsgraden för beställningar är minst 89 %. År 2013 uppskattas realiseringsgraden vara 88,87 %.
Sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatustoimi – Social-, hälsovårds- och barnomsorgsväsendet	Sitova tavoite – Bindande mål	Muu tavoite – Övrigt mål
Helsingin Seniorisäätiö		Säätiön palveluiden kehittämistä jatketaan samojen linjausten pohjalta kuin kaupungin omia vanhuspalveluita. Palvelurakennemuutoksen mukaisesti muunnetaan laitospalveluja palveluasumismuotoiseksi ja tarpeen mukaan lisätään niiden palvelujen tuottamista jotka kohdentuvat kotona asuville vanhuksille (mm. päivätoiminta, arviointi- ja kuntoutustoiminta). – Utvecklingen av stiftelsens tjänster fortsätter enligt samma riktlinjer som stadens egna äldre tjänster. I överensstämmelse med omstruktureringen av servicen omvandlas institutionstjänster till serviceboende och ökas produktionen av tjänster för hemmaboende äldre enligt behov (bl.a. dagverksamhet, bedömnings- och rehabiliteringsverksamhet).
Oulunkylän sairaskotisäätiö		Säätiön ylläpitämän, kaupungin sidosyksikkönä toimivan Oulunkylän kuntoutussairaalan tuottamat palvelut ja resurssit hyödynnetään. – Tjänsterna och resurserna vid Äggetby rehabiliteringssjukhus, en enhet anknuten till staden med stiftelsen som huvudman, utnyttjas.

Niemikotisäätiö – Stiftelsen Uddhemmet		Säätiön palveluiden kehittämistä jatketaan samojen linjausten pohjalta kuin kaupungin omien mielenterveyspalvelujen. Palvelurakennetta kohdennetaan innovatiivisesti ja tarvittaessa nopein toimin täydentämään kaupungin tuottaman kuntouttavan toiminnan ja kuntouttavien asumispalvelujen kokonaisuutta. – Utvecklingen av stiftelsens tjänster fortsätter enligt samma riktlinjer som stadens egna mentalvårdstjänster. Servicestrukturen inriktas innovativt och vid behov med snabba åtgärder så att den kompletteras helheten med den av staden producerade rehabiliteringsverksamheten och boendetjänsterna för dem som ska rehabiliteras.
Sivistys- ja henkilöstötoimi – Bildnings- och personalväsendet	Sitova tavoite – Bindande mål	Muu tavoite – Övrigt mål
Helsingin teatterisäätiö – Helsingfors teaterstiftelse		Kaupunginteatterin tavoitteena on tuottaa vähintään 18 ensi-iltaa vuosittain ja saavuttaa 330 000 katsojaa. – Stadsteatern har som mål att producera minst 18 premiärer årligen och uppnå 330 000 åskådare.
Helsingin Musiikkitalosäätiö		Säätiö pyrkii tulevaisuudessa aktiiviseen varainhankintaan, yhteistyökumppaninhankintaan sekä oman pääoman kasvattamiseen voidakseen kehittää toimintaansa tehtävänsä mukaisesti. Varainhankintasuunnitelman valmistuttua vuoden 2013 loppuun mennessä säätiö aloittaa vähintään yhden konkreettisen projektin siihen liittyen vuoden 2014 aikana. – Stiftelsen eftersträvar i fortsättningen aktiv medelanskaffning, anskaffning av partner och ökning av det egna kapitalet för att kunna utveckla sin verksamhet enligt sin uppgift. Då medelanskaffningsplanen färdigställts för utgången av år 2013 inleder stiftelsen minst ett konkret projekt i anslutning till planen under år 2014.
UMO-säätiö-Umo-stiftelsen		Tavoitteena on järjestää vähintään 53 konserttia. Konserttien yleisötavoitteena on vähintään 15 000 kuulijaa. Omavarainhankinnan tavoite on vähintään 22 %. – Målet är att arrangera 53 konserter. Publikmålet för konserterna är 15 000 åhörare. Målet för den egna medelanskaffningen är 22 %.
Helsinki-viikon säätiö – Stiftelsen Helsingforsveckan		Helsingin Juhlaviikkojen tavoitteena on panostaa luoviin, osallistaviin ja matalan kynnyksen hankkeisiin. Lisäksi kehitetään yleisötyötä ja jatketaan koulujen kanssa tehtävää taidekasvatuskumppanuutta. Kokonaiskävijätavoite on yli 150 000 ja pääsymaksullisten esitysten täyttöaste on vähintään 80 %. Pääsylipputulojen osuus on vähintään 25 % tulobudjetista ja yritysyritysyhteistyörahoituksen osuus vähintään 20 % tulobudjetista – Helsingfors festspel har som mål att satsa på kreativa projekt med låg tröskel, som sporrar till deltagande. Dessutom utvecklas publikarbetet och fortsätter konstfostranspartnerskapet med skolorna. Totalmålet för antalet åskådare är över 150 000 och beläggningsgraden på avgiftsbelagda föreställningar är minst 80 %. Inträdesbiljetternas andel av intäktsbudgeten är minst 25 % och finansieringen från företagssamarbete utgör minst 20 % av intäktsbudgeten.
Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö – Stiftelsen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus		Vuosaaren taiteilijatalo pyrkii toimimaan kustannustehokkaasti ja kestävästi. Tavoitteena on eri taiteenalojen ja ikäryhmien tasapuolinen edustus vuokralaisia valittaessa sekä nopea valintaprosessi vuokralaisten vaihtuessa. Lisäksi tavoitteena on huolehtia talon hyvästä kunnosta noudattamalla 17.11.2011 päivätyn kuntoarvion mukaista korjaussuunnitelmaa.– Konstnärshuset i Nordsjö vill arbeta kostnadseffektivt och hållbart. Målet är att olika konstgenrer och åldersgrupper ska vara jämlikt företrädade vid valet av hyresgäster och att valprocessen ska vara snabb då hyresgäster byts. Ett annat mål är att se till att huset är i gott skick genom att reparationsplanen enligt bedömningen av husets skick, daterad 17.11.2011, följs.

Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	Tytäryhteisöjen ja liikuntaviraston tulee yhteistyössä yhtenäistää asiakasjärjestelmiä ja erilaisia menettelytapoja, jotka parantavat sekä helpottavat helsinkiläisten ja muiden asiakkaiden liikuntapalvelujen käyttöä ja lisäävät palvelutuotannon läpinäkyvyyttä, parantavat tuottavuutta ja tuovat kustannussäästöjä – Dotersammanslutningarna och idrottsverket ska i samverkan förenhetliga kundsystemen och olika tillvägagångssätt som förbättrar och underlättar användningen av idrotts tjänster för helsingforsare och övriga kunder och ökar transparensen, förbättrar produktiviteten och skapar kostnadsbesparingar i tjänsteproduktionen.	
Urheiluhallit Oy	Tytäryhteisöjen ja liikuntaviraston tulee yhteistyössä yhtenäistää asiakasjärjestelmiä ja erilaisia menettelytapoja, jotka parantavat sekä helpottavat helsinkiläisten ja muiden asiakkaiden liikuntapalvelujen käyttöä ja lisäävät palvelutuotannon läpinäkyvyyttä, parantavat tuottavuutta ja tuovat kustannussäästöjä.– Dotersammanslutningarna och idrottsverket ska i samverkan förenhetliga kundsystemen och olika tillvägagångssätt som förbättrar och underlättar användningen av idrotts tjänster för helsingforsare och övriga kunder och ökar transparensen, förbättrar produktiviteten och skapar kostnadsbesparingar i tjänsteproduktionen.	
Vuosaaren Urheilutalo Oy	Tytäryhteisöjen ja liikuntaviraston tulee yhteistyössä yhtenäistää asiakasjärjestelmiä ja erilaisia menettelytapoja, jotka parantavat sekä helpottavat helsinkiläisten ja muiden asiakkaiden liikuntapalvelujen käyttöä ja lisäävät palvelutuotannon läpinäkyvyyttä, parantavat tuottavuutta ja tuovat kustannussäästöjä.– Dotersammanslutningarna och idrottsverket ska i samverkan förenhetliga kundsystemen och olika tillvägagångssätt som förbättrar och underlättar användningen av idrotts tjänster för helsingforsare och övriga kunder och ökar transparensen, förbättrar produktiviteten och skapar kostnadsbesparingar i tjänsteproduktionen.	
Helsinki Stadion Oy	Jatkokehittää sekä parantaa Töölön urheilukeskittymää kokonaisuutena yhteistyössä kaupunkikonsernin muiden ko. alueen liikuntasektorin toimijoiden kanssa. – Fortsätta utvecklingen av och förbättra idrottskoncentrationen i Tölö som en helhet i samverkan med stadskoncernens övriga aktörer inom idrottssektorn som är verksamma i området.	
Jääkentäsäätiö – Isbanestiftelsen	Jatkokehittää sekä parantaa Töölön urheilukeskittymää kokonaisuutena yhteistyössä kaupunkikonsernin muiden ko. alueen liikuntasektorin toimijoiden kanssa. - Fortsätta utvecklingen av och förbättra idrottskoncentrationen i Tölö som en helhet i samverkan med stadskoncernens övriga aktörer inom idrottssektorn som är verksamma i området.	
Stadion-säätiö – Stadionstiftelsen	Jatkokehittää sekä parantaa Töölön urheilukeskittymää kokonaisuutena yhteistyössä kaupunkikonsernin muiden ko. alueen liikuntasektorin toimijoiden kanssa. Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishanke 2012-2018 etenee niin, että suunnitelmat ovat päättäjien arvioitavina rahoituspäätöksiä varten. – Fortsätta utvecklingen av och förbättra idrottskoncentrationen i Tölö som en helhet i samverkan med stadskoncernens övriga aktörer inom idrottssektorn som är verksamma i området. Ombyggnads- och förnyelseprojektet för Olympiastadion 2012–2018 fortskrider så att planerna är hos beslutsfattarna för bedömning med tanke på finansieringsbesluten.	
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi – Stadsplanerings - och fastighetsväsendet	Sitova tavoite – Bindande mål	Muu tavoite – Övrigt mål
Alla oleville yhtiöille yhteiset tavoitteet – Gemensamma mål för bolagen nedan	1. Kiinteistöjen ylläpitokustannusten nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruinen – Kostnadsstegringen inom fastighetsunderhållet högst lika stor som den indexstegring som beskriver underhållskostnaderna	1. Tuottavuusmittauksen toteuttaminen – Genomförande av produktivetsmätningen

	2. Kiinteistön lämpöenergian kulutus lämmitystarve huomioon ottaen alenee edellisvuodesta 2 % – Förbrukningen av värmeenergi med beaktande av uppvärmningsbehovet sjunker med 2 % från året innan
	3. Asiakastytyväisyyssmittauksen toteuttaminen – Genomförande av mätningen av kundtillfredsställelsen
Yhteisökohtaiset tavoitteet – Mål vid de enskilda samman- slutningarna	Sitova tavoite – Bindande mål
Muu tavoite – Övrigt mål	
Auroranlinna Koy – Fastighets Ab Auroraborg	
Finlandiatalo Oy – Finlandia-huset Ab	Tilojen vuokrausaste vähintään 45 % – Uthyrningsgraden för lokalerna minst 45 %
Helsingin kaupungin asunnot Oy – Helsingfors stads bostäder Ab	Asukastytyväisyyssmittauksen jatkaminen ja sähköisen asioinnin kehittäminen – Fortsättning av kundtillfredsställelseundersökningen och utveckling av e-tjänster
Helsingin korkotukiasunnot Koy	
Helsingin Leijona Oy – Helsingfors Lejon Ab	Tilojen vuokrausaste vähintään 90 % – Uthyrningsgraden för lokalerna minst 90 %
Koy Helsingin Toimitilat – Fastighets Ab Verksamhetsloka- lerna i Helsingfors	Kiinteistöjen korjausvelan seurannan toteutus – Genomförande av uppföljning av fastigheternas reparationsskuld
Kiinteistö Oy Kaapelitalo – Fastighets Ab Kabelhuset	Tilojen vuokrausaste säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla. – Uthyrningsgraden för lokalerna minst på föregående års nivå
Kiinteistö Oy Helsingin Sähkötalot – Fastighets Ab Helsing- fors Elhus	
Kiinteistö oy Tennispalatsi – Fastighets Ab Helsingfors Tennispalats	
Lasipalatsin Mediakeskus Oy – Glaspalatsets Mediacent- rum Ab	Tilojen vuokrausaste vähintään 97 % – Uthyrningsgraden för lokalerna minst 97 %
Auroranlinna Koy – Fastighets Ab Auroraborg	

5 TALOUSARVIOEHDOTUS

5.1 Talousarvioehdotuksen tunnuslukuja

Tarkastuslautakunnan vuoden 2012 arviointikertomuksessa todetaan, että strategiakauden 2009–2012 tavoitetta kustannustason nousua alhaisemmasta toimintamenojen kasvusta ei kokonaisuutena saavutettu, vaikka vuosina 2011–2012 asukaskohtaisten menojen kasvua pystyttiinkin hillitsemään. Kaupungin tulee jatkaa tuottavuuden parantamista ja käynnistää palvelujen ja investointien uudelleenarviointi siten, että tulorahoitus riittää pitkällä tähtäimellä niiden rahoittamiseen.

Suomen julkisessa taloudessa on tehty kuluneella hallituskaudella merkittäviä kuntien tulopohjaa leikkaavia päätöksiä. Valtiontalouden 2013–2016 kehyspäätöksen mukanaan tuomat kuntien tulopohjaa heikentävät 500 milj. euron valtionosuusleikkaukset toteutetaan portaittain kasvaen vuosina 2013–2015. Vuonna 2012 on jo toteutettu 631 milj. euron leikkaukset. Lisäksi hallituskauden loppupuolella jouduttaneen tekemään uusia leikkauksia, mikäli hallituskaudelle asetetut julkisen talouden tasapainotavoitteet aiotaan saavuttaa.

Helsingin oman palvelutuotannon rahoitustilannetta on viime vuosina helpottanut se, että Helsingin Energian kertyneistä pääomista on voitu siirtää kaupungin palvelujen rahoittamiseen vuosittain merkittävä summa rahaa. Ilman näitä siirtoja kaupungin talous ei olisi hyvinä verotulovuosinaan ollut tasapainossa. Helsingin Energian kehitysohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa tammikuussa 2012. Kehitysohjelman, energiamarkkinoiden kilpailutilanteen sekä tulevan yhtiöittämisvelvoitteen vuoksi kaupungin talous ei voi tulevina vuosina tukeutua läheskään entisessä määrin Helsingin Energian ylimääräisiin tuloutuksiin.

Viime vuosina kaupungin investoinnit ovat olleet korkealla tasolla muun muassa uusien aluerakentamiskohteiden rakentamisen käynnistämisen, joukkoliikenteeseen liittyvien hankkeiden ja kiinteistöjen korjausinvestointien vuoksi.

Kaupungin lainakannan kaksinkertaistuminen vuodesta 2008 ja tulevien investointien edellyttämät rahoitustarpeet muodostavat aikaisempaan verrattuna merkittävästi suuremman riskin. Lainakannan kasvua on hillittävä, jotta vuosittaiset lainanhoitokustannukset eivät nouse liian korkeiksi. Taloudellinen epävarmuus heikentää lainansaantia kohtuullisin ehdoin. Helsingin tavoitteena on keskipitkällä aikavälillä saavuttaa tilanne, jossa peruspalvelujen rahoitus on nykyistä kestävämmällä pohjalla eikä palvelutaso ole riippuvainen liiketoiminnan, lähinnä Helsingin Energian ylimääräisistä tuloutuksista.

Edellä esitettyyn kaupungin rahoitusohjelman haasteeseen kaupunki vastaa valtuustokaudelle 2013–2016 asetettuja strategiaohjelman taloustavoitteita toteuttaen

Vuoden 2014 talousarvion lähtökohtana oli valtuustokauden 2013–2016 strategiaohjelman mukainen talouden tasapainoa ja tuottavuuden parantamista koskeva tavoite:

5 BUDGETFÖRSLAGET

5.1 Nyckeltal i budgetförslaget

I revisionsnämndens utvärderingsberättelse för år 2012 konstateras följande: ”Som helhet nåddes inte målet för strategiperioden 2009–2012 att omkostnaderna ökar mindre än kostnadsnivån stiger, även om staden lyckades bromsa ökningen av utgifterna per invånare åren 2011–2012. Staden bör fortsätta att förbättra produktiviteten och börja omvärdera servicen och investeringarna på ett sådant sätt att den interna finansieringen på lång sikt räcker till för att finansiera dem.”

Inom Finlands offentliga ekonomi har man under den innevarande regeringsperioden fattat beslut om nedskärningar som försvagar inkomstbasen för kommunerna. De nedskärningar i statsandelarna som statsekonomiska rambeslutet för 2013–2016 för med sig och som försvagar inkomstbasen med 500 mn euro genomförs stegvis i växande takt under åren 2013–2015. Nedskärningar på 631 mn euro har redan genomförts år 2012 och ytterligare nedskärningar måste sannolikt göras i slutet av regeringsperioden för att uppnå de för regeringsperioden uppställda målen om att få balans inom den offentliga ekonomin.

Under de senaste åren har stadens finansieringsläge för egen serviceproduktion förbättrats i och med att en ansevärd summa pengar har kunnat överföras från Helsingfors Energis kapital för finansiering av kommunala tjänster. Utan dessa överföringar skulle stadens ekonomi inte ha varit i balans ens under de goda skatteinkomståren. Helsingfors Energis utvecklingsprogram godkändes av stadsfullmäktige i januari 2012. Till följd av utvecklingsprogrammet, konkurrensläget på energimarknaden och den framtida bolagiseringssskyldigheten kan stadens ekonomi under de kommande åren inte lika mycket som hittills förlita sig på extra inkomstöverföringar från Helsingfors Energi.

De senaste åren har stadens investeringsnivå varit hög i budgeten, bl.a. till följd av nya objekt för områdesbyggande, projekt som hänför sig till kollektivtrafiken och reparationsinvesteringar i fastigheter.

Den snabba fördubblingen i stadens länestock sedan år 2008 och behovet att finansiera kommande investeringar utgör en betydligt större risk än tidigare. Tillväxten i stadens länestock måste dämpas, så att de årliga kostnaderna för lånen inte blir för höga. Den ekonomiska osäkerheten försvagar möjligheten att få lån på rimliga villkor. På medellång sikt har Helsingfors stad som mål att nå en situation där finansieringen av basservicen är hållbarare än nu och servicenivån inte är beroende av de extra inkomstöverföringarna från affärsverksamheten, för det mesta från Helsingfors Energi.

Staden svarar på utmaningen i fråga om stadens finansieringsbas genom att realisera budgetmålen i strategiprogrammet 2013–2016.

Budgeten för 2014 utgår från målet att förbättra den ekonomiska balansen och produktiviteten i enlighet med strategiprogrammet för fullmäktigeperioden 2013–2016:

- velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaaliikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016 ja rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulo-rahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla.

Tavoitteen mukainen käyttömenokasvun hidastaminen aloitetaan talousarviosta 2014.

Arvio kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) vuosina 2014–2016 on pienentynyt kevään ja kesän 2013 aikana. Tuoreimman ennusteen mukaan peruspalvelujen hintaindeksin muutoksen arvioidaan olevan kuluvana vuonna 1,9 %, vuonna 2014 arviolta 2,1 %, vuonna 2015 arviolta 1,9 % ja vuonna 2016 arviolta 2,3 %.

Uusi kesällä 2013 päivitetty väestöennuste nostaa jonkin verran arvioita kaupungin väestökehityksestä vuonna 2012 tehtyyn ennusteeseen verrattuna. Kaupungin kokonaisväestönkasvu jatkuu hieman viime vuonna tehtyä ennustetta korkeampana. Uuden väestöennusteen mukaan väkiluku 1.1.2014 on 6 429 henkilöä enemmän kuin viime vuonna tehdyssä ennusteessa. 1.1.2015 väkiluku on 9 450 suurempi kuin edellisessä ennusteessa. Vuoden 2013 aikana väkiluvun ennustetaan kasvavan 9 878 henkilöllä. Tämä tarkoittaa noin 1,6 %:n vuosikasvua. Edellisessä ennusteessa kasvuarvio oli 5 921 henkilöä (joka tarkoitti noin 1,0 %:n vuosikasvua). Strategiaohjelman taloustavoitteen mukaisessa menokasvua ohjaavassa laskelmassa väestönkasvuennusteeksi vuodelle 2014 arvioidaan 1,4 %.

Tuoreimmilla kustannustason nousun ja väestönkasvun ennusteilla emokaupungin käyttömenojen kokonaistaso vuonna 2014 on 4,6694 mrd. euroa kun menotasossa huomioidaan eräät nettobudjetoiduiksi vuodeksi 2014 siirtyneet toiminnot. Vuoden 2014 alusta perustetaan kaupunkiyhteinen ICT-palvelukeskus, joka ottaa asteittain vastuulle kaupunkiyhteisten ICT-peruspalveluiden järjestämisen. Lisäksi vuoden 2014 alusta sosiaali- ja terveysviraston eräät varastotoiminnot siirtyvät hankintakeskuksen hoidettavaksi. Mainittujen nettobudjetoitujen toimintojen kustannukset katetaan virastojen määrärahoista ja siten käyttömenojen kokonaistasossa näkyy uusia kustannuksia 17,26 milj. euroa kahteen kertaan vuoden 2014 alusta alkaen.

Vuoden 2014 talousarvio on laadittu siten, että toimintamenot ilman liikelaitoksia tarkasteltuna kasvavat vuonna 2014 vuoden 2013 talousarvioon verrattuna 2,9 %. Kaupungin yhteenlasketut vertailukelpoiset toimintamenot kasvavat edellä mainitut kaksi nettobudjetoitujen toimintojen laajentumiseen liittyvää organisaatiomuutosta huomioiden +2,5 % vuoden 2013 talousarvion tasosta. Tarkasteltaessa vuoden 2014 talousarviota vuoden 2012 tilinpäätökseen nähden kaupungin yhteenlasketut vertailukelpoiset toimintamenot kasvavat organisaatiomuutokset huomioiden +5,9 %.

Vuoden 2013 ennusteen mukaan vuoden 2013 talousarvion toimintamenot ylittyvät 28 milj. euroa ja tulot alittavat 32 milj. euroa. Vuoden 2014 talousarvion toimintamenojen loppusumma vertailukelpoisilla luvuilla tarkastellen on +1,9 % vuoden 2013 ennustetta suurempi.

- ”Staden bromsar under fullmäktigeperioden 2013–2016 skuldsättningsutvecklingen genom att se till att den reella ökningen i moderstadens omkostnader motsvarar ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är årsmålet för produktivetsförbättringen, och genom att finansiera en betydligt större andel av investeringarna med internt tillförda medel och inkomster från försäljning av fast egendom.”

Tillväxten i driftsutgifterna börjar göras långsammare i enlighet med målet fr.o.m. budgeten 2014.

Den uppskattade förändringen i kostnadsnivån (prisindexet för basservicen) för åren 2014–2016 har sjunkit under våren och sommaren 2013. Enligt den senaste prognosen beräknas prisindexet för basservicen stiga med ca 1,9 % år 2013, med ca 2,1 % år 2014, med ca 1,9 % år 2015 och med ca 2,3 % år 2016.

Uppskattningarna om befolkningsutvecklingen i Helsingfors är något positivare i den uppdaterade befolkningsprognosen från sommaren 2013 än i prognosen från år 2012. Den totala befolkningstillväxten i Helsingfors fortsätter på något högre nivå än i prognosen från 2012. Enligt den nya befolkningsprognosen är invånarantalet 1.1.2014 sammanlagt 6 429 personer större än i prognosen år 2012. Vid ingången av 2015 överskrider invånarantalet prognosen med 9 540 personer. Invånarantalet väntas öka med 9 878 personer år 2013, vilket betyder att den årliga tillväxten uppgår till ca 1,6 %. I den föregående prognosen uppgick tillväxten till 5 921 personer (årlig tillväxt på 1,0 %). Enligt kalkylen som håller styr på utgiftstillväxten i enlighet med strategiprogrammets budgetmål uppgår den prognoserade befolkningstillväxten år 2014 till 1,4 %.

Enligt de nyaste prognoserna om stegringen i kostnadsnivån och befolkningstillväxten ska moderstadens driftsutgifter år 2014 är 4,6694 md euro. I utgiftsnivån ska man beakta att vissa funktioner får en nettobudget år 2014. Från ingången av 2014 bildas en ICT-servicecentral som är gemensam för stadens förvaltningar och som gradvis tar över ansvaret för att ordna ICT-basservicen vid stadens förvaltningar. Dessutom övergår vissa lagerfunktioner från social- och hälsovårdsverket till anskaffningscentralen från ingången av 2014. Kostnaderna för de nettobudgeterade funktionerna i fråga täcks med anslag från förvaltningarna. Nya kostnader på 17,26 mn euro syns därför dubbelt i den sammanlagda utgiftsnivån från ingången av 2014.

Budgeten för 2014 har utarbetats utgående från att omkostnaderna, med affärsverken obeaktade, ökar med 2,9 % år 2014 jämfört med året innan. Stadens sammanlagda jämförbara omkostnader ökar med +2,5 % från budgetnivån 2013 med beaktande av de två organisationsändringarna ovan som hänför sig till de utvidgade nettobudgeterade funktionerna. I förhållande till bokslutet 2012 ökar stadens sammanlagda jämförbara omkostnader i 2014 års budget med 5,9 % med beaktande av organisationsändringarna.

Enligt prognosen för 2013 kommer omkostnaderna i 2013 års budget att överskridas med 28 mn euro och inkomsterna att under underskridas med 32 mn euro. De sammanlagda omkostnaderna i 2014 års budget är +1,9 % större än i prognosen för 2013 granskat med jämförbara siffror.

Strategiaohjelman taloustavoitteen mukainen menokasvu vuodelle 2015 on 2,3 % ja vuodelle 2016 se on 2,2 %. Taloussuunnitelmavuosien 2015–2016 osalta on toistaiseksi varauduttu strategiaohjelman mukaiseen menokasvuun kaupunginjohtajan toimialalla keskitetysti. Varauksen suunnitelmasta toimialoille päätetään näiden vuosien talousarviovalmistelun yhteydessä.

Tulevien vuosien toimintamenojen kasvua joudutaan tarkastelemaan uudelleen vuoden 2015 raamitarkastelun yhteydessä kun hallituksen rakennepoliittisen ohjelman vaikutukset ovat tiedossa. Ohjelman linjausten mukaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita puretaan sekä taloutta tasapainotetaan muun muassa verorahoitusta lisäämällä ja tuottavuutta parantamalla yhteensä kahdella miljardilla eurolla.

Ennusteen mukaan vuosina 2014–2016 Helsingin lainakanta (mukaan lukien liikelaitokset) kasvaa 1 514 milj. eurosta 2 595 milj. euroon. Helsingillä on taloussuunnitelmakauden 2014–2016 lopussa lainaa noin 4 076 euroa asukasta kohti.

Enligt strategiprogrammets budgetmål ökar utgifterna år 2015 med 2,3 % och år 2016 med 2,2 %. För ekonomiplaneären 2015–2016 har man hittills förberett sig på en utgiftstillväxt i enlighet med strategiprogrammet centraliserat inom stadsdirektörsroteln. Hur reserveringen allokeras mellan verksamhetssektorerna bestäms i samband med att budgeten för åren i fråga bereds.

Ökningen i omkostnaderna under de kommande åren måste omvärderas i anslutning till granskningen av budgetramen för år 2015 då effekterna av regeringens strukturpolitiska program är kända. Enligt riktlinjerna i programmet minskas kommunernas uppgifter och skyldigheter och balanseras ekonomin bl.a. genom ökad skattefinansiering och förbättring av produktiviteten för sammanlagt två miljarder euro.

Enligt prognosen kommer Helsingfors länestock (med affärsverken) ökar åren 2014–2016 från 1 514 mn euro till 2 595 mn euro. Vid utgången av ekonomiplaneperioden 2014–2016 har staden lån på ca 4 076 euro per invånare.

Taulukko – Tabell 2. Helsingin kaupungin talouden tunnuslukuja (ilman liikelaitoksia ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivia rahastoja, sisältäen sisäiset erät) – Nyckeltal för Helsingfors stads ekonomi (omfattar varken affärsverken eller fonder som utgör självständiga balansenheter, omfattar interna poster)

	Käyttö – Förbr 2012	Ennuste – Progn 2013	TA – BDG 2014
	milj. €	milj. €	milj. €
Vuosikate – Årsbidrag	154	29	45
Poistot – Avskrivningar	283	290	304
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) – Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-43	-177	-118
Investoinnit – Investeringar	483	481	435
Lainakanta – Länestock	912	1 082	1 313
Vuosikate % poistoista – Årsbidraget täcker avskrivningarna, %	54 %	10 %	15 %
Investointien tulorahoitus-% – Investeringar med internt tillförda medel, %	32 %	6 %	10 %

Taulukko – Tabell 3. Helsingin kaupungin talouden tunnuslukuja (sisältäen liiketoiminnan ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivat rahastot) – Nyckeltal för Helsingfors stads ekonomi (omfattar affärsverksamheten och fonder som utgör självständiga balansenheter)

	Käyttö – Förbr 2012	Ennuste – Progn 2013	TA – BDG 2014
	milj. €	milj. €	milj. €
Vuosikate – Årsbidrag	439	331	327
Poistot – Avskrivningar	397	409	433
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) – Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	139	15	47
Investoinnit – Investeringar	650	746	708
Lainakanta – Länestock	1 201	1 514	1 774
Vuosikate % poistoista – Årsbidraget täcker avskrivningarna, %	111 %	81 %	75 %
Investointien tulorahoitus-% – Investeringar med internt tillförda medel, %	68 %	44 %	47 %

5.2 Verotulot

Kaupungin verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta, kiinteistöverosta ja koiraverosta. Vuonna 2014 kaupungin verotulojen arvioidaan olevan kokonaisuudessaan 2 922 milj. euroa.

5.2.1 Kunnallisvero

Vuonna 2013 kunnallisveroa arvioidaan kertyvän elokuun alussa tarkistetun ennusteen mukaan 2 379 milj. euroa eli talousarvion mukaisesti.

Kunnallisveron tuotoksi vuonna 2014 arvioidaan 2 446 milj. euroa. Tämä on 2,8 % vuoden 2013 kunnallisveron ennustetta enemmän.

Helsingin vuoden 2014 kunnallisveron tuoton arvio perustuu valtion ja Kuntaliiton arvioihin kuntien yhteenlasketusta kunnallisveron tuoton kasvusta sekä kaupungin vuonna 2013 saamiin verotilityksiin. Helsingin kunnallisveron tuottoarvion pohjana ovat valtiovarainministeriön elokuussa 2013 esittämät suhdannenäkymät vuodelle 2014, jossa Suomen vuoden 2014 bruttokansantuotteen kasvuksi ennakoitiin 1,2 %.

Jos ennusteet talouskasvusta vuodelle 2014 muuttuvat, tämä vaikuttaa työllisyyskehityksen kautta myös arvioon kunnallisverotuloista vuonna 2014. Toinen kunnallisveroennusteita vaikeuttava keskeinen tekijä on ansiotuloverojen ja pääomatuloverojen kehittymisen suhde. Talouskasvun esimerkiksi heikentyessä pääomatulojen kasvu hidastuu ansiotulojen kasvua enemmän ja tämä saattaa muuttaa kuntien ja valtion saamien tuloverotilitysten jakosuhteita. Näiden jakosuhteiden muuttumisen ajankohtien ennakoiminen on vaikeaa, mutta jakosuhdemuutokset saattavat vaikuttaa kuitenkin merkittävästi kullekin vuodelle kohdentuviin verotilityksiin ja tilityserien oikaisuihin.

5.2.2 Yhteisövero

Vuonna 2013 yhteisöveroa arvioidaan kertyvän elokuun alussa tarkistetun ennusteen mukaan 260 milj. euroa eli 15 milj. euroa talousarviota vähemmän.

Yhteisöveron tuotoksi vuonna 2014 arvioidaan 270 milj. euroa. Arvio perustuu kuntaryhmän 34,86 %:n jakoosuuteen sekä arvioon veropohjasta. Tämä on 15 milj. euroa eli 3,8 % vuoden 2013 yhteisöveron elokuun alun tuottoennustetta vähemmän. Se on edelleen myös 65 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2011 yhteisöveron tilitykset.

Helsingin vuoden 2014 yhteisöveron tuoton arvio perustuu valtion ja Kuntaliiton arvioihin kuntien yhteenlasketusta yhteisöveron tuoton kasvusta sekä kaupungin vuonna 2013 saamiin verotilityksiin. Tuottoarvion pohjana ovat valtiovarainministeriön elokuussa 2013 esittämät suhdannenäkymät vuodelle 2014, jossa Suomen vuoden 2014 bruttokansantuotteen kasvuksi ennakoitiin 1,2 %.

Helsingin suhteellinen osuus kuntien yhteenlasketusta yhteisöveron tuotosta on vuoteen 2011 asti ollut noin 17–18 %. Vuodelle 2011 Helsingin osuus nousi noin 21 %:iin. Se oli seurausta erityisesti muutaman rahoitusalan yrityk-

5.2 Skatteintäkter

Stadens skatteintäkter utgörs av kommunalskatt, samfundsskatt, fastighetsskatt och hundskatt. År 2014 beräknas stadens totala skatteintäkter bli 2 922 mn euro.

5.2.1 Kommunaliskatt

Kommunaliskatten beräknas år 2013 bli 2 379 mn euro enligt en i början av augusti justerad prognos. Beloppet motsvarar det budgeterade.

Intäkterna från kommunalskatten beräknas år 2014 bli 2 446 mn euro. Detta är 2,8 % mera än den beräknade kommunalskatten år 2013.

Stadens beräknade intäkter från kommunalskatten år 2014 baserar sig på statens och Kommunförbundets beräkningar över den sammanlagda tillväxten i kommunernas intäkter från kommunalskatten och på den redovisade skatt som staden fått år 2013. Prognosen för stadens beräknade intäkter baserar sig på konjunkturutsikter för år 2014 som finansministeriet presenterade i augusti 2013 och i vilka Finlands bruttonationalprodukt beräknas öka med 1,2 % år 2014.

Om prognoserna om den ekonomiska utvecklingen år 2014 förändras, inverkar detta genom sysselsättningsutvecklingen också på de beräknade intäkterna från kommunalskatten år 2014. En annan avgörande faktor som försvårar prognostiseringen av intäkterna från kommunalskatten är utvecklingen i relationen mellan förvärvs- och kapitalinkomstskatterna. När den ekonomiska utvecklingen till exempel försvagas minskar kapitalinkomsterna mer än vad förvärvsinkomsterna ökar, vilket kan ändra fördelningen av intäkterna från inkomstskatter mellan kommunerna och staten. Det är svårt att beräkna tidpunkten för när fördelningen ändras men ändringen kan ha en betydlig inverkan på de årligen redovisade skatterna och på korrigeringarna i de redovisade beloppen.

5.2.2 Samfundsskatt

Samfundsskatten beräknas år 2013 enligt en i början av augusti justerad prognos inbringa 260 mn euro, dvs. 15 mn euro mindre än budgeterat.

De beräknade intäkterna från samfundsskatten år 2014 uppgår till 270 mn euro. Beräkningen baserar sig på kommunernas andel på 34,86 % och på den beräknade skattebasen. Beloppet är 15 mn euro, dvs. 3,8 %, mindre än de prognostiserade intäkterna från samfundsskatten år 2013 och 65 mn euro mindre än den redovisade samfundsskatten år 2011.

Stadens beräknade intäkter från samfundsskatten år 2014 baserar sig på statens och Kommunförbundets beräkningar över den sammanlagda tillväxten i kommunernas intäkter från samfundsskatten och på den redovisade skatt som staden fått år 2013. De beräknade intäkterna grundar sig på finansministeriets konjunkturutsikter för 2014 som framlades i augusti 2013 och i vilka Finlands bruttonationalprodukt beräknas öka med 1,2 % år 2014.

Stadens relativa andel av kommunernas sammanlagda intäkter från samfundsskatten var 17–18 % fram till år 2011. Då höjdes Helsingfors stads andel till ca 21 %, vilket i synnerhet berodde på den positiva resultatutvecklingen vid vissa före-

sen hyvästä tuloskehityksestä vuosina 2009 ja 2010. Helsingin osuuden kehittymisen ennustaminen vuodelle 2014 ja siitä eteenpäin on hankalaa ja saattaa riippua yksittäisen toimialan yritysten tuloskehityksen muutoksista. Talouden heilahtelut ovat olleet suuria vuosina 2009–2013. Se on vaikuttanut mm. eri toimialojen tuloskehityksiin ja siten yritysten maksamiin yhteisöveroihin. Vuoden 2012 verotuksen valmistuminen loppuvuodesta 2013 saattaa muuttaa Helsingin saamaa prosenttiosuutta yhteisöveron tuotosta. Yleisestä taloustilanteesta johtuvan epävarmuuden vaikutus yhteisöveropohjaan sekä Helsingin saaman osuuden ennakoinnin vaikeus luo epävarmuutta vuoden 2014 yhteisöverotuloarvion toteutumiselle.

5.2.3 Kiinteistövero ja koiravero

Kiinteistöveron tuotoksi on vuonna 2014 arvioitu 205 milj. euroa. Tästä yleisen kiinteistöveron osuus on 166 milj. euroa, josta noin 70 % kertyy muista verokohteista kuin asuinrakennuksina toimivien kiinteistöjen maapohjasta maksettavasta verosta. Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveron osuus on 37 milj. euroa ja rakentamattomien tonttien osuus 2 milj. euroa. Arvio perustuu vuoden 2013 tapaan veroprosentteihin 0,8 % yleisen kiinteistöveron osalta ja 0,32 % vakituisten asuinrakennusten osalta sekä rakennuskelpoisten, mutta rakentamattomien tonttien osalta 1,8 % kiinteistöveroon. Viimeksimainitun osalta saattaa tulla syksyn 2013 mittaa lainsäädännön muutoksesta johtuvaa päivitystarvetta, koska rakentamattoman rakennusmaan verotusta pääkaupunkiseudulla saatetaan muuttaa. Asiaan liittyvä lakiesitys HE 76/2013 annettiin eduskunnalle 19.6.2013. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kiinteistöverolain säännöksiä, jotka velvoittavat 14 pääkaupunkiseudun ja sen kehysalueen kunnan määräämään rakentamattomalle rakennuspaikalle vähintään 1,5 prosenttiyksikköä yleistä kiinteistöveroprosenttia korkeampi kiinteistöveroprosentti. Enimmäismäärä olisi nykyiseen tapaan 3 prosenttia. Lisäksi laista poistettaisiin säännökset, joiden nojalla mainitut kunnat voivat jättää kantamatta korotettua kiinteistöveroa rakennuspaikalta, joka rajoittuu saman omistajan omistamaan rakennuspaikkaan, jolla sijaitsee omistajan omassa vakituksessa asuinkäytössä oleva asuinrakennus.

Kiinteistöveron tuoton arvio perustuu verohallinnolta saatuihin vuoden 2013 maksuunpanon ennakkotietoihin sekä arvioon yhteenlaskettujen verotusarvojen kasvusta.

Koiraveron tuotoksi on arvioitu 0,5 milj. euroa.

5.3 Valtionosuudet

Vuonna 2013 valtionosuuksia arvioidaan elokuun alussa tehdyn ennusteen mukaan kertyvän Helsingissä 274 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus lasketaan siten, että kullekin kunnalle erikseen lasketusta valtionosuuden laskennallisesta perusteesta vähennetään kunnan omarahoitussuosuus (vuonna 2014 ennakkotietojen mukaan 3 310,86 euroa asukasta kohden), joka on kaikissa kunnissa asukasta kohti yhtä suuri. Valtionosuusprosentti on vuonna 2013 ennakkotietojen mukaan kunnan peruspalvelujen valtion-

tag inom finanssektorn åren 2009 och 2010. Det är svårt att prognostisera hurdan Helsingfors stads andel blir år 2014 och framåt. Utvecklingen kan bero på förändringar i resultatutvecklingen vid företag inom en enskild verksamhetssektor. Fluktuationerna i det ekonomiska läget har varit stora åren 2009–2013, vilket har påverkat bl.a. resultatutvecklingen inom olika sektorer och därigenom de samfundsskatter företagen betalar. Beskattningen för 2012 som färdigställs i slutet av 2013 kan ändra Helsingfors stads procentandel av intäkterna från samfundsskatten. Det är oklart hurdan inverkan det osäkra allmänna ekonomiska läget har på samfundsskattebasen och svårt att förutse Helsingfors andel. Det är därför osäkert om de beräknade intäkterna från samfundsskatten år 2014 kan uppnås.

5.2.3 Fastighetsskatt och hundskatt

Intäkterna från fastighetsskatten beräknas år 2014 uppgå till 205 mn euro. Den allmänna fastighetsskattens andel är 166 mn euro, varav ca 70 % inflyter från andra skatteobjekt än från mark med fastigheter som består av bostadshus. En andel på 37 mn euro hänför sig till hus som används för stadigvarande boende och en andel på 2 mn euro till obebyggda tomter. Beräkningen baserar sig liksom år 2013 på följande procentsatser: 0,8 % som allmän skattesats, 0,32 % som skattesats för hus som används för stadigvarande boende och 1,8 % som skattesats för byggbara obebyggda tomter. I fråga om den sist nämnda kan uppdateringar med anledning av ändringar i lagstiftningen bli nödvändiga under hösten 2013 eftersom beskattningen av den obebyggda byggmarken i huvudstadsregionen eventuellt kommer att ändras. Lagpropositionen RP 76/2013 om frågan tillställdes riksdagen 19.6.2013. Regeringen anger följande i sin proposition: "Enligt förslaget ska de bestämmelser i fastighetsskattelagen enligt vilka 14 kommuner i huvudstadsregionen och dess kransområden är förpliktade att för obebyggda byggplatser bestämma en skatteprocentsats som är minst en procentenhet högre än den allmänna fastighetsskatteprocentsats som tillämpas i kommunen ändras så att skatteprocentsatsen för obebyggda byggplatser ska vara minst 1,5 procentenhet högre än den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen. Den maximala procentsatsen ska vara 3 procent som för närvarande. Det föreslås dessutom att de bestämmelser ska slopas enligt vilka de nämnda kommunerna kan avstå från att ta ut förhöjd fastighetsskatt för en byggplats som gränsar till en av samma ägare ägd byggplats där en bostadsbyggnad som ägaren själv använder för permanent boende är belägen."

De beräknade intäkterna från fastighetsskatten baserar sig på förhandsuppgifter från skatteförvaltningen om 2013 års debitering och på den prognostiserade ökningen av de sammanlagda beskattningsvärdena.

Hundskatten väntas inbringa 0,5 mn euro.

5.3 Statsandelar

Enligt en prognos i början av augusti beräknas staden få statsandelar på 274 mn euro år 2013.

Kommunens statsandel för basservice beräknas så att det från den kalkylmässiga statsandelsgrunden, som beräknas separat för varje kommun, dras av en självfinansieringsandel, som är lika stor för alla kommuner räknat per invånare (enligt förhandsuppgifterna 3 310,86 euro per invånare år 2014). Procenten för kommunens statsandel för basservice, som beskriver kostnadsfördelningen mellan staten och

osuudessa 29,57 %. Valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa. Peruspalvelujen valtionosuuden lisäksi kunnat saavat ns. muita opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia ja ne määräytyvät pääpiirteisään samantapaisesti kuin peruspalvelujen valtionosuus.

Vuonna 2014 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän Helsingissä 255 milj. euroa. Tätä arviota tehtäessä ei ole ollut vielä käytettävissä valtion talousarvioehdotukseen liittyvän peruspalvelubudjetin mukaisia lopullisia tietoja. Valtionosuuksien muutos vuodesta 2013 selittyy alla mainittujen tekijöiden yhteissummalla. Kustannustason nousua vastaava indeksikorotus (+2,4 %) nostaa valtionosuuksia. Valtiontalouden vuosien 2014–2017 kehyspäättökseen mukainen vuodelle 2014 kohdistuva valtionosuusleikkaus (koko kuntakentän tasolla –362 milj. euroa) sen sijaan laskee valtionosuuksia. Vuodesta 2014 eteenpäin kunnille kohdennetaan jäteveron tuotto ja se tilitetään kunnille valtionosuuksien kautta.

Valtionosuuksiin sisältyvän verotulotasauksen muutos pysyy ennallaan vuonna 2014 verrattuna vuoteen 2013. Kaupunki joutuu maksamaan verotulotasauksista alustavan laskelman mukaisesti noin 312 milj. euroa.

kommunerna, är enligt förhandsuppgifterna 29,57 % år 2013. Utom kommunens statsandel för basservice får kommunerna s.k. övriga statsandelar för undervisnings- och kulturverksamhet som i huvudsak bestäms i likhet med statsandelen för basservice.

Helsingfors beräknas få statsandelar på 255 mn euro år 2014. Då denna beräkning gjordes fanns uppgifterna i basservicebudgeten i anslutning till statens budgetproposition ännu inte att tillgå. Förändringen i statsandelar jämfört med år 2013 kan förklaras med summan av faktorerna nedan. Indexhöjningen (+2,4 %) som motsvarar höjningen i kostnadsnivån ökar statsandelarna. Däremot sjunker statsandelarna till följd av nedskärningen i statsandelarna i enlighet med det statsekonomiska rambeslutet för 2014–2017 (på hela kommunfältet –362 mn euro). År 2014 och framåt styrs intäkterna från avfallsskatten till kommunerna i form av statsandelar.

En ändring i skatteintäktutjämningen, som hör till statsandelsystemet, gör att staden år 2014 får ungefär lika mycket i statsandelar som år 2013. Staden måste enligt en preliminär beräkning betala ca 312 mn euro som skatteutjämningsbelopp.

Taulukko - Tabell 4. Verotulot ja valtionosuudet - Skatteintäkter och statsandelar

	TP - BSL 2012 milj. €	TA - BDG 2013 milj. €	Ennuste - Prognos 2013 milj. €	TA - BDG 2014 milj. €	TA - BDG 2014/2013 % -muutos - förändr.%	TA/Ennuste - BDG/Prognos BDG/Prognos % -muutos - förändr.%	TS - EP 2015 milj. €	TS - EP 2016 milj. €
Kunnallisvero - Kommunalskatt	2 306,4	2 359,0	2 379,0	2 446,0	3,7	2,8	2 532,0	2 618,0
Yhteistövero - Samfundsskatt	263,4	275,0	260,0	270,0	-1,8	3,8	280,0	240,0
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	188,7	197,0	192,3	205,0	4,1	6,6	209,0	213,0
Koiravero - Hundskatt	0,5	0,8	0,5	0,5	-37,5	6,4	0,5	0,5
Verotulot - Skatteintäkter	2 759,0	2 831,8	2 831,8	2 921,5	3,2	3,2	3 021,5	3 071,5
Valtionosuudet - Statsandelar	297,3	270,0	274,0	254,6	-5,7	-7,1	254,6	254,6
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä - Skatteintäkter och statsandelar sammanlagd	3 056,3	3 101,8	3 105,8	3 176,1	2,4	2,3	3 276,1	3 326,1

5.4 Toimintatulot

Toimintatulot ilman liikelaitoksia tarkasteltuna kasvavat vuonna 2014 vuoden 2013 talousarvioon verrattuna 2,8 %. Vuoden 2013 ennusteeseen nähden tulojen arvioidaan kasvavan 4,2 %.

Myyntituloja syntyy tavaroista ja palveluista, jotka on tarkoitettu myytäväksi tuotantokustannukset kattavaan hintaan sekä maksutuloja asiakasmaksuista tai muista maksuista, joissa tuotantokustannuksia ei pyritä kattamaan, kuten esim. sairaala- ja hoitomaksut.

Tuet ja avustukset sisältävät tulonsiirtoja, jotka eivät ole korvausta suoritteiden myynnistä tai rahoitusosuutta investointimenoon eivätkä suoraan tuloslaskelmaan kuuluvia valtionosuuksia. Tällaisia tuloja ovat mm. työllistämistuki, valtion välittämät ja kunnan suoraan EU:lta saamat EU-tuet ja avustukset.

5.4 Verksamhetsintäkter

Verksamhetsintäkterna ökar år 2014 med affärsverken obeaktade med 2,8 % jämfört med 2013 års budget. De beräknas öka med 4,2 % i förhållande till prognosen för år 2013.

Försäljningsinkomster fås från varor och tjänster avsedda för försäljning till ett pris som täcker produktionskostnaderna, och avgiftsinkomster fås från brukaravgifter och andra avgifter som inte förväntas täcka produktionskostnaderna, såsom sjukhus- och vårdavgifter.

Understöden och bidragen innefattar inkomstöverföringar som inte utgörs av ersättning för prestationsförsäljning, av en finansieringsandel i anslutning till investeringsutgifter eller av statsandelar som direkt ingår i resultaträkningen. Här avses bl.a. sysselsättningsstödet och EU-understöd och EU-bidrag som staten förmedlar eller som kommunen får direkt.

Taulukko - Tabell 5. Toimintatulot - Verksamhetsintäkter

	TP - BSL 2012 milj. €	TA - BDG 2013 milj. €	Ennuste - Prognos 2013 milj. €	TA - BDG 2014 milj. €	TA - BDG 2014/2013 % -muutos - förändr.%	TA/Ennuste - BDG/Prognos % -muutos - förändr.%	TS - EP 2015 milj. €	TS - EP 2016 milj. €
Myyntitulot - Försäljningsin- komster	253,3	250,5	251,0	276,1	10,2	10,0	281,2	284,9
Maksutulot - Avgiftsinkomster	192,3	202,7	205,1	203,0	0,1	-1,0	201,3	201,8
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	106,7	92,0	106,9	109,0	18,5	2,0	108,4	107,5
Vuokratulot - Hyresinkomster	634,3	647,1	651,3	661,7	2,2	1,6	683,1	706,9
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	41,2	41,0	36,3	45,0	9,9	24,2	45,2	45,6
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	128,4	153,5	118,1	131,6	-14,3	11,4	134,6	137,5
Yhteensä - Sammanlagt	1 356,1	1 386,8	1 368,7	1 426,4	2,8	4,2	1 453,8	1 484,3

5.5 Toimintamenot

5.5.1 Toimintamenot yhteensä

Toimintamenot ilman liikelaitoksia tarkasteltuna kasvavat vuonna 2014 vuoden 2013 talousarvion verrattuna 2,9 %. Vertailukelpoisilla luvuilla tarkastellen kaupungin yhteenlasketut toimintamenot kasvavat edellä mainitut kaksi nettobudjetoitujen toimintojen laajentumiseen liittyvää organisatiomuutosta huomioiden +2,5 % vuoden 2013 talousarvion tasosta.

Vuoden 2013 ennusteeseen nähden toimintamenot kasvavat 2,3 %. Vuoden 2014 talousarvion toimintamenojen loppusumma vertailukelpoisilla luvuilla tarkastellen on +1,9 % vuoden 2013 ennustetta suurempi.

5.5 Omkostnader

5.5.1 Omkostnader sammanlagt

Omkostnaderna ökar år 2014 med affärsverken obeaktade med 2,9 % jämfört med 2013 års budget. Stadens sammanlagda jämförbara omkostnader ökar med +2,5 % från budgetnivån 2013 med beaktande av de två organisationsändringarna ovan som hänför sig till de utvidgade nettobudgerade funktionerna.

Omkostnaderna ökar med 2,3 % i förhållande till prognosen för år 2013. De sammanlagda omkostnaderna i 2014 års budget är +1,9 % större än i prognosen för 2013 granskat med jämförbara siffror.

Taulukko - Tabell 6. Toimintamenot menolajeittain - Omkostnader enligt utgiftsslag

	TP - BSL 2012 milj. €	TA - BDG 2013 milj. €	Ennuste - Prognos 2013 milj. €	TA - BDG 2014 milj. €	TA - BDG 2014/2013 % -muutos - förändr.%	TA/Ennuste - BDG/Prognos % -muutos - förändr.%	TS - EP 2015 milj. €	TS - EP 2016 milj. €
Palkat - Löner	1 222,3	1 248,8	1 236,9	1 277,1	2,3	3,3	1 279,0	1 280,6
Henkilösivumeno - Lönebi- kostnader	425,1	433,2	428,9	435,1	0,4	1,5	435,3	435,5
Palvelujen ostot - Köp av tjäns- ter	1 730,4	1 783,4	1 795,3	1 829,3	2,6	1,9	1 838,9	1 846,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	161,3	176,2	161,4	183,6	4,2	13,7	186,3	187,6
Avustukset - Understöd	365,6	353,0	387,7	396,1	12,2	2,2	400,4	410,9
Vuokrat - Hyror	476,4	500,2	512,3	514,4	2,8	0,4	519,7	522,4
Muut menot - Övriga utgifter	10,7	43,8	44,1	33,8	-22,9	-23,3	116,9	197,8
Yhteensä - Sammanlagt	4 391,7	4 538,7	4 566,5	4 669,4	2,9	2,3	4 776,4	4 881,1

¹ Sisältää varaukset yleiselle kustannustason nousulle. – Innefattar stadens centraliserade lönereserv

5.5.2 Kaupunginjohtajan toimiala

Pääluokan menot kasvavat 12,1 % vuoden 2013 talousarvion verrattuna. Muutoksesta pääosa selittyy vuoden 2014 alusta perustettavalla kaupunkiyhteisellä ICT-palvelukeskuksella, joka ottaa asteittain vastuulleen kaupunkiyhteisten ICT-peruspalveluiden järjestämisen. Mainittu nettobudjetoidun toiminnon kustannukset katetaan

5.5.2 Stadsdirektörsroteln

Utgifterna inom huvudtiteln ökar med 12,1 % jämför med 2013 års budget. Största delen av förändringen kan förklaras med den för hela staden gemensamma ICT-servicecentralen, som gradvis tar över ansvaret för att ordna ICT-basservicen vid stadens förvaltningar. Kostnaderna för den nettobudgerade funktionen i fråga täcks

virastojen määrärahoista. Muu osuus toimialan menokasvusta selittyy keskitettyihin eriin (mm. koko kaupunkia koskevien keskitettyjen tietotekniikkahankkeiden toteuttaminen) sekä mm. vaalien järjestämiseen liittyvillä vuodeksi 2014 nousevilla määrärahavaroilla.

Vuoden 2014 alusta aloittavassa kaupunginkansliassa yhdistyvät aiempien hallintokeskuksen, henkilöstökeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen toiminnot. Kaupunginkanslian tehtävänä on toimia kaupunginhallituksen alaisena virastona kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajiston yleisenä suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelimenä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti

Kaupunginkanslian tavoitteena organisaatiomuutoksen avulla on tehostaa ja sujuvoittaa kaupungin konserniohjausta, mahdollistaa työllisyyden hoidon, elinkeinojen kehittämisen sekä maahanmuuttajien kotouttamisen muodostaman kokonaisuuden hallinta, edistää hallinnon prosessien siirtymistä verkkoon ja kehittää kansalaisten osallistumista.

Kaupungin viihtyisyyttä ja turvallisuutta varaudutaan lisäämään edellisen vuoden tapaan kaupunginhallituksen käyttöön varatulla keskitetyllä määrärahalla. Sillä on tarkoitus jatkaa kaupunkiympäristön viihtyisyyden hankkeita yhteistyössä asukkaiden, kaupungin hallintokuntien ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Määrärahassa varaudutaan mm. hankkeeseen, jossa vähennetään puistojen, aukoiden ja kadunvarsien roskaisuutta palkkaamalla kesäisin nuoria.

Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen liittyviin hankkeisiin varaudutaan kaupunginhallituksen käyttövaroihin sijoitetulla 2,0 milj. euron määrärahalla.

Kaupunkirakennetta kehittävien hankkeiden (mm. uudet asuntoalueet sekä muiden osapuolten kanssa yhteistyössä tehtävät hankkeet) ja hankkeiden toteutukseen liittyviin selvitys- ja suunnittelutehtäviin sekä markkinointiin ja korvauksiin varaudutaan kaupunginkanslian käyttöön osoitetulla keskitetyllä 2,5 milj. euron määrärahalla.

Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluvien liikelaitosten eli Helsingin Energian, Helsingin Sataman ja taloushallintopalvelun talousarvioiden perusteluosat esitetään pääluokassa 1 ja vaikutukset kaupungin talousarvioon pääluokissa 7 ja 9.

5.5.3 Rakennus- ja ympäristötoimi

Pääluokan menot pienenevät 1,3 % vuoden 2013 talousarvioon verrattuna. Toimialan bruttobudjetoitujen toimintojen (HKR:n kadut ja puistot, ympäristökeskus, pelastuslaitos sekä HSL:n maksuosuus) osalta menokasvu 2013 talousarviosta 2014 talousarvioon on 1,8 %

Rakennusvirasto edistää kaupungin asuntotuotantotavoitteen toteutumista nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamisprosessia tehostaen hallintokuntarajat ylittäviä prosesseja sekä nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamispalvelujen hankintaa ja toimeenpanoa.

Yleisten alueiden aluesuunnitelmissa parannetaan katujen, virkistysalueiden ja aukoiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Lisäksi painotetaan ylläpitoa tehostavia suunnitelmaratkaisuja uudis- ja peruskorjaushankkeissa sekä lisätään ylläpidon vaikuttavuutta toimenpiteiden paikallisella priorisoinnilla ja

med anslag från förvaltningarna. Den övriga utgiftsökningen inom verksamhetsområdet kan förklaras med stigande anslagsreserveringar för år 2014 i anslutning till centraliserade poster (bl.a. centraliserade IT-projekt som gäller hela staden) och bl.a. anordnandet av val.

Stadskansliet, som inleder sin verksamhet vid ingången av 2014, kombinerar de funktioner som tidigare hörde till förvaltningscentralen, personalcentralen och ekonomi- och planeringscentralen. Stadskansliet, som är ett verk under stadsstyrelsen, sköter uppgiften som allmänt planerings-, berednings- och verkställighetsorgan för stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och stadsdirektörskollegiet i enlighet med de godkända målen.

Stadskansliet syftar till att genom organisationsreformen göra stadens koncernstyrning effektivare och smidigare, göra det möjligt att hantera sysselsättning, näringsutveckling och integrering av invandrare som en helhet, främja överföring av de administrativa processerna till webben och uppmuntra medborgarna till aktivt deltagande.

Det är viktigt att trivseln och säkerheten ökar i Helsingfors, och liksom i föl ställs det därför ett centraliserat anslag till stadsstyrelsens disposition för att projekt som ökar trivseln i stadsmiljön ska kunna fortsätta i samråd med invånarna, stadens förvaltningar och de centrala intressentgrupperna. Anslaget är avsett bl.a. för ett projekt som går ut på att skräpigheten i parker, på öppna platser och vid gator ska minska genom att det till sommaren anställs ungdomar.

I stadsstyrelsens dispositionsmedel ingår 2,0 mn euro för projekt som förbättrar invandrares ställning på arbetsmarknaden.

Ett centraliserat anslag på 2,5 mn euro ställs till stadskansliets disposition för utredningar, planering, marknadsföring och ersättningar som hänför sig till projekt som utvecklar stadsstrukturen (bl.a. nya bostadsområden och projekt i samarbete med andra parter) och till genomförandet av projekten.

Motiveringsdelarna för affärsverken inom stadsdirektörsroteln, Helsingfors Energi, Helsingfors Hamn och ekonomiförvaltningstjänsten, ingår i huvudtitel 1 och effekterna på stadens budget i huvudtitlarna 7 och 9.

5.5.3 Byggnads- och miljöväsendet

Utgifterna inom huvudtiteln minskar med 1,3 % jämfört med 2013 års budget. För de bruttobudgerade funktionerna inom verksamhetsområdet (byggnadskontorets gator och parker, miljöcentralen, räddningsverket och betalningsandelen till HRT) är utgiftsökningen från 2013 till 2014 års budget 1,8 %.

Byggnadskontoret främjar höjandet av stadens mål för bostadsproduktion med en snabbare planerings- och byggnadsprocess som uppnås genom effektivare processer över förvaltningsgränserna och snabbare upphandling och implementering av planerings- och byggnadstjänster.

I områdesplanerna för allmänna områden förbättras kvaliteten på gator, rekreatiomsområden och öppna platser, säkerheten, renligheten och funktionaliteten i den tätare stadsstrukturen. Dessutom betonas planlösningar som effektiviserar underhållet i ny- och ombyggnadsprojekt och ökar effektiviteten av underhållet genom lokal prioritering

täsmäkohdennuksella.

Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja toteuttamalla katu- ja puisto-osastolle kuuluvat joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyt viivytyksittä ja varmistamalla matkaketjujen sujuvuutta ylläpidon keinoin. Kestävää liikkumista edistetään luovuttamalla paikkoja kaupunkipyöräasemille ja pyöräpysäköintiin sekä sähköautojen latauspisteille.

Koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Kaupunki laatii tavoitteet energiansäästön lisäämiseksi energiansäästöneuvottelukunnan suositusten pohjalta. HKR-Rakennuttaja toimii energiansäästöneuvottelukunnan koordinoijana ja käytännön työn toteuttajana sekä asiantuntijana koko kaupungin energiatehokkuustyössä.

Vanhusväestön liikkumista asuinympäristössään edistetään parantamalla yleisten alueiden esteettömyyttä rakenteellisin ja ylläpidon keinoin sekä varmistamalla terveysasemien, palvelutalojen ja senioriasuntojen esteetön saavutettavuus joukkoliikenteellä.

Tuottavuutta parannetaan tuotannonohjauksella ja ostopalveluiden hankintaa kehittämällä. Kaupungin oman ja kilpailutetun tuotannon suhde mitoitetaan tuottavuusvaatimusten mukaisesti.

Sähköisiä osallistumis- ja vuorovaikutuskanavia kehitetään yleisten alueiden aluesuunnitelmien ja investointihankkeiden suunnittelussa. Merkittävässä investointihankkeissa otetaan käyttöön sähköinen keskustelufoorumi.

Staran visiona on olla alansa halutuin palveluntuottaja ja työnantaja – vastuullinen ja kilpailukykyinen edelläkävijä. Visio tukee hyvin kaupungin strategiaa palveluajattelun, johtamisen ja henkilöstön osalta. Erityistä huomiota kiinnitetään vastuullisuuteen sekä edelläkävijyyteen. Eettisten vaatimusten noustessa Stara asettaa tavoitteekseen kehittää hankintojaan kaupungin strategiaohjelman mukaisesti.

Stara toimii tilaajien kanssa yhteistyössä, jotta kaupunkirakenteen strategian mukaiset tavoitteet mielenkiintoisista, toimivista ja kauniista asuinalueista ja ympäristöistä toteutuvat. Sekä asiakkaiden että asukkaiden vaatimustaso kasvaa, mikä tuo painetta asiakaspalvelun ja työn laadun nostamiseen. Kiristyneen taloustilanteen vaatimusten mukaan Stara tekee yhä enemmän kokonaisurakkatarjouksia ja uuden teknologian tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä korostetaan.

Pelastuslaitoksen toimintaympäristön merkittävimmät muutokset taloussuunnitelmakaudella 2014–2016 ovat toimintojen ohjaaminen uudistuneen pelastuslain, terveydenhuoltolain ja ensihoitoasetuksen mukaisiksi. Kaupunki kasvaa nopeasti, ja uudisrakentaminen on vilkasta. Länsisataman, Kalasataman, Pasilan ja länsimetron suunnittelu sekä rakentaminen ja Pesararadan suunnittelutehtäviin asiantuntijana osallistuminen vaativat yhä enemmän asiantuntijapalveluita myös pelastuslaitokselta.

Ensihoitotoimintojen järjestämisvastuu siirtyi Helsingin kaupungin terveyskeskukselta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin alaisuuteen 1.1.2013. HUS:n laatima

och specifik inriktning av åtgärder.

Tjänster och arbetsplatsområden görs lättare att nå i och med att kollektivtrafikförbindelser och gång- och cykeltrafiknätverk utvecklas genom att sådana kollektivtrafikhållplatser som hör till gatu- och parkavdelningen anordnas utan dröjsmål och smidigheten i resekedjorna säkras med hjälp av underhåll. Hållbar förflyttning främjas genom överlåtelse av platser för stads cykelstationer och cykelparkering och laddningspunkter för elbilar.

Hela Helsingfors koldioxidutsläpp minskar med 30 % före år 2020 jämfört med 1990 års nivå. Staden tar fram mål för att öka energisparandet utifrån energisparkommissionens rekommendationer. HSB-Byggherre fungerar som samordnare och genomförare av det praktiska arbetet för energisparkommissionen och som expert i energieffektivitetsarbetet för hela staden.

De äldres möjligheter att förflytta sig i sin boendemiljö främjas genom att förbättra tillgängligheten i allmänna områden med hjälp av strukturella åtgärder och underhåll och säkra att hälsostationer, servicehus och seniorbostäder är obehindrat tillgängliga med kollektivtrafiken.

Produktiviteten förbättras genom produktionsstyrning och utveckling av upphandlingen av köpta tjänster. Dessutom optimeras förhållandet mellan självledd och konkurrensutsatt produktion så att det motsvarar produktivitetskraven.

De elektroniska deltagande- och interaktionskanalerna utvecklas i planeringen av områdesplaner för allmänna områden och investeringsprojekt. I betydande investeringsprojekt utnyttjas ett elektroniskt diskussionsforum.

Stara har som vision att vara den mest eftertraktade serviceproducenten och arbetsgivaren inom sin bransch – en ansvarsfull och konkurrenskraftig föregångare. Visionen stöder bra stadens strategi med tanke på servicetänkandet, ledarskapet och personalen. Särskild uppmärksamhet fästs vid ansvarigheten och föregångarskapet. Då de etiska kraven höjs ställer Stara som mål att utveckla sina upphandlingar i enlighet med stadens strategiprogram.

Stara samarbetar med beställarna i syfte att förverkliga målen i strategin för stadsstrukturen, dvs. bygga intressanta, funktionella och vackra bostadsområden och miljöer. Både kundernas och invånarnas kravnivå blir högre, vilket ökar trycket att höja även nivån på kundservicen och arbets kvaliteten. Stara gör allt flera totalentreprenadanbud och utnyttjandet av möjligheterna som den nya teknologin erbjuder framhävs.

De största förändringarna i räddningsverkets omvärld under ekonomiplaneperioden 2014–2016 är att styra funktionerna i enlighet med den nya räddningslagen, hälso- och sjukvårdslagen och förordningen om prehospital akutsjukvård. Helsingfors växer snabbt och nybyggandet är livligt. Planeringen av och byggandet i Västra hamnen, Fiskehamnen och Böle, planeringen och byggandet av västmetron och medverkan som sakkunnig i planeringen av centrumslingan kräver allt mera sakkunnigtjänster också av räddningsverket.

Ansvaret för ordnande av den prehospitäl akutsjukvården övergick från Helsingfors stads hälsovårdscentral till Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt 1.1.2013. I HNS

ensihoidon palvelutasopäätös määrittää ensihoidon tavoiteltavan palvelutason yhtenäisin kriteerein Helsingissä ja muualla Uudellamaalla. Malmin sairaalan toiminnot on sijoitettu Marian sairaalaan vuoteen 2014 saakka, mikä vaikuttaa ensihoidon palvelutasoon. Taloussuunnitelma-kaudella pelastuslaitoksen on turvattava perustason ensihoitoyksiköiden henkilöstön pätevyys nykyisiin tehtäviinsä lisäkouluttamalla henkilöstöä ensihoitoasetuksen vaatimalla tavalla.

Ympäristökeskuksen toiminnassa korostuu se, että ilmastomuutoksen hillintään ja siihen varautumiseen liittyvää lainsäädäntöä kehitetään taloussuunnitelma-kaudella. Terveysturvallisuuden ja ympäristösuojelun uudistamiset ovat käynnissä.

Elintarvikelain muutoksen johdosta on siirrytty hyväksymismenettelystä kevyempään hallinnointiin. Elintarvikehuoneistojen valvontatiedot ovat tulleet julkisiksi 1.5.2013 lähtien. Elintarvikevalvonnan valtiollistamista koskeva selvitys on osana hallitusohjelmaa.

Asukkaiden, yritysten ja muiden toimijoiden valmiuksia toimia ympäristövastuullisesti parannetaan kehittämällä ympäristövastuullisia toimintatapoja. Ympäristökeskus edistää Helsingin kehittymistä ympäristöviisaaksi vihreän talouden kaupungiksi. Elinkeinoelämän, tutkimusmaailman ja kaupungin ilmastokumppanit -verkoston toimintaa koordinoidaan yhdessä elinkeinopalvelujen kanssa.

Kaupunginjohtajien ilmastoverkosto edistää EU:n energia- ja ilmastotavoitteiden toteuttamista ja ekotehokasta kaupunkikehitystä. Sen avulla nostetaan esille uusia aloitteita, lisätään yhteistyötä ja levitetään hyviä käytäntöjä suurten kaupunkien kesken. Suuret kaupungit toteuttavat ympäristökeskuksen koordinoiman yhteishankkeen, jossa kaupunkien energia- ja ilmastoneuvontaa tekevät toimijat verkostoituvat ja kussakin kaupungissa toteutetaan asukaslähtöinen ilmastokampanja. Hankkeessa kehitetään hyviä ilmastoneuvonnan käytäntöjä ja tuetaan uudella tavalla kaupunkilaisten arkisia ilmastotoimia.

Rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvien liikelaitosten eli HKL:n ja Palmian, talousarvioiden perusteluosat esitetään pääluokassa 2 ja vaikutukset kaupungin talousarvioon pääluokissa 7 ja 9.

5.5.4 Sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatustoimi

Pääluokan menot kasvavat 3,4 % vuoden 2013 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2013 ennusteeseen verrattuna pääluokan menot kasvavat 1,6 %.

Kaupunginvaltuusto päätti 30.11.2011, että sosiaalivirasto ja terveyskeskus yhdistetään yhdeksi sosiaali- ja terveysvirastoksi ja sosiaaliviraston päivähoito eriytetään omaksi varhaiskasvatustaloksi. Uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2013.

Vuosina 2011–2014 on tullut ja tulee voimaan säädöksiä, jotka lisäävät asiakkaan ja potilaan valinnanmahdollisuuksia sekä muuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon sisältöä ja organisointia. Ensimmäisenä astui voimaan uusi terveydenhuoltolaki 1.5.2011. Se on yhteinen sisältölaaki perusterveydenhuollolle ja erikoissairaanhoidolle ja ensimmäinen osa sosiaali- ja terveydenhuollon vaiheittaista uudistamista.

beslut om servicenivå bestäms den eftersträvade servicenivån för den prehospitala akutsjukvården med enhetliga kriterier i Helsingfors och övriga Nyland. Funktionerna på Malms sjukhus har flyttats till Maria sjukhus till 2014, vilket inverkar på servicenivån för den prehospitala akutsjukvården. Under ekonomiplanepreioden ska räddningsverket vid enheterna för prehospital akutsjukvård på basnivå trygga personalens kompetens för de nuvarande uppgifterna genom att vidareutbilda personal enligt de krav som ställs i förordningen om prehospital akutvård.

I miljöcentralens verksamhet betonas det att lagstiftningen som hänför sig till stävandet av klimatförändringen och förberedelserna för den utvecklas under ekonomiplanepreioden. En revidering av hälsoskyddslagen och miljöskyddslagen är på gång.

På grund av ändringen av livsmedelslagen har förfarandet för godkännande ersatts med lättare förvaltning. Bevakningsuppgifterna för livsmedelslokaler blev offentliga 1.5.2013. En utredning om förstärkning av livsmedelstillsynen är en del av regeringsprogrammet.

Invånarnas, företagens och andra aktörers färdigheter att fungera så att de bär ansvar för miljön i sitt handlande förbättras genom att verksamhetssätt som beaktar miljöansvaret utvecklas. Miljöcentralen främjar utvecklingen av Helsingfors till en miljösmart stad med grön ekonomi. Näringslivet, forskningsvärldens och stadens nätverk för klimatsamarbete samordnas tillsammans med näringsstjänsten.

Stadsdirektörernas klimatkampanj syftar till att främja EU:s energi- och klimatomål och en ekoeffektiv stadsutveckling. Med hjälp av nätverket lägger man fram nya initiativ, ökar samarbetet och sprider god praxis mellan storstäderna. De stora städerna genomför ett gemensamt projekt som samordnas av miljöcentralen. Det går ut på att städernas energi- och klimatrådgivningsaktörer bildar ett nätverk och att det i varje stad genomförs en invånarorienterad klimatkampanj. Genom projektet utvecklas god praxis inom klimatrådgivningen och stadsbornas dagliga klimathandlingar stöds på ett nytt sätt.

Motiveringsdelarna för affärsverken inom verksamhetsområdet för biträdande stadsdirektören för byggnads- och miljöväsändet, HST och Palmia, ingår i huvudtitel 2 och effekterna på stadens budget i huvudtitlarna 7 och 9.

5.5.4 Social-, hälsovårds- och barnomsorgsväsändet

Utgifterna inom huvudtiteln ökar med 3,4 % jämfört med 2013 års budget och med 1,6 % jämfört med prognosen för 2013.

Stadsfullmäktige beslutade 30.11.2011 slå ihop socialverket och hälsovårdscentralen till ett enda social- och hälsovårdsverk och inrätta ett särskilt barnomsorgsverk för socialverkets dagvård. Den nya organisationen inledde sin verksamhet 1.1.2013.

Flera författningar som ökar klientens och patientens valmöjligheter och förändrar innehållet i hälso- och sjukvården och sättet att organisera denna träder och har trätt i kraft åren 2011–2014. En ny hälso- och sjukvårdslag var den första av dem och trädde i kraft 1.5.2011. Laginnehållet är gemensamt för primärvården och den specialiserade sjukvården. Det är fråga om första delen av en reform som

Käynnissä on lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteita ja järjestämistä koskevan lainsäädännön valmistelu sekä sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistus. 1.7.2013 tuli voimaan ns. vanhuspalvelulaki eli laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista. Vuoden 2014 alusta Euroopan unionin potilasdirektiivi laajentaa potilaiden mahdollisuuden käyttää muiden jäsenvaltioiden sairaanhoitopalveluja. Muutoksen lopullinen sisältö ja kustannusvaikutukset ovat vielä avoimia.

Helsingin väestön ikärakenne tulee muuttumaan merkittävästi seuraavien vuosikymmenien aikana. Ikärakenteessa suurin muutos tulee olemaan ikääntyneiden asukkaiden määrän ja väestöosuuden kasvu. Kasvu on nopeinta 65–74-vuotiaiden ryhmässä. Alle kouluikäisten väestön kasvu on noin 1000 lasta vuosittain suunnittelukauden aikana.

Helsingin eri kaupunginosien asukkaat ovat keskenään erilaisia sosiaali- ja terveyspalvelu tarpeeltaan. Kaupunginosien erot ovat suuria väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa, koulu-tuksessa, tulotasossa, työttömyydessä ja vieraskielisten osuudessa väestöstä.

Uuden sosiaali- ja terveysviraston sosiaali- ja terveyspalveluissa on mahdollista huomioida vahvemmin ennaltaehkäisy sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja siirtää painopistettä raskaimmista palveluista kevyempiin. Lapsiperheiden palveluissa näkyy raskaan hoidon väheneminen mm. painotuksena perhesijoituksiin lastensuojelulaitosten sijasta. Kehitysvammahuollossa puretaan laitosasuminen. Ikääntyneiden palveluissa on käynnissä rakennemuutos, jossa voimavaroja siirretään kotona asumisen ja omaisten jaksamisen tukemiseen. Ympäri vuorokautisen hoidon sisällä lisätään asumispalveluja ja vähennetään pitkäaikaista laitoshoidoa. Tarkoituksena on vaikuttavan ja taloudellisesti kestävä palvelurakenteen luominen. Lasten neuvolapalvelut ja lastensuojelu, nuorten terveysneuvonta ja sosiaalityö, päihde- ja mielenterveyspotilaiden hoito, ikääntyneiden ja toimintakyvyltään alentuneiden henkilöiden ehkäisevät, hoitavat ja kuntouttavat palvelut on mahdollista tuottaa aikaisempaa asiakaskeisemmin ja kustannusvaikuttavammin.

Sosiaali- ja terveysviraston nykyrakenne mahdollistaa uudella tavalla asiakas- ja potilaskeisessä sosiaali- ja terveyspalvelujen integroimisen. Isot ydintoiminnan osastot kattavat keskeisten hoitoketjujen kokonaisuuksia. Avo- ja laitospalvelut ovat samassa osastossa samoin kuin ehkäisevät ja hoitavat toiminnot. Näkemys eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä on mahdollista muodostaa aikaisempaa kokonaisvaltaisemmin.

Ikääntyneiden ja monisairaiden palveluketjun sujuvuutta parannetaan kuvaamalla tasapainoinen palveluketju ja määrittelemällä odotusajat. Siirtoviivehoitopäivämaksut poistetaan. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tarvitseva asukas saa hoidon tarpeen arvion jonottamatta sekä hoitosuunnitelman, hoidon, kuntoutuksen ja palvelut viiveettä oikeassa paikassa. Luodaan mielenterveys- ja päihdeongelmien konsultaatio- ja hoitoonohjauksella lastensuojelun asiakaslasten vanhemmille. Turvataan asumispolku lastensuojelun laitoshuollossa oleville nuorille.

genomförs stegvis inom social- och hälsovården. Beredningen av lagstiftningen om strukturer inom och ordnandet av social- och hälsovården och förnyelsen av socialvårdslagstiftningen är dessutom aktuella. Räknet från 1.7.2013 trädde den s.k. äldreomsorgslagen, dvs. lagen om stöd- jande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre, i kraft. Från ingången av 2014 kommer Europeiska unionens patientdirektiv att utvidga patientens möjlighet att använda sjuk- och hälsovårdstjänster i andra EU-länder. Man vet ännu inte direktivets slutliga innehåll eller hurdana dess kostnadseffekter kommer att vara.

Åldersstrukturen hos Helsingfors stads befolkning kommer avsevärt att förändras under de kommande årtiondena. Den största förändringen gäller ökningen i antalet äldre invånare och i deras andel av befolkningen. Befolkningen ökar mest i åldersgruppen 65–74-åringar. Under detta årtionde ökar befolkningen under skolåldern med ca 1 000 barn årligen.

Invånarna i de olika stadsdelarna i Helsingfors har sinsemellan olika behov av social- och hälsovårdstjänster. Skillnaderna mellan stadsdelarna är stora i fråga om invånarnas hälsa och välbefinnande, utbildning, inkomstnivå, arbetslöshet och andelen invånare med främmande modersmål.

Inom det nya verkets social- och hälsovårdstjänster är det möjligt att bättre beakta de förebyggande åtgärderna, främja hälsan och välbefinnandet och flytta prioriteringen från den tunga servicen till lättare serviceformer. Inom tjänsterna för barnfamiljer syns minskningen av tunga serviceformer bl.a. i att placering i familjer betonas i stället för barnskyddsinstitutioner. Inom omsorgen om utvecklingsstörda kommer anstaltsboendet att avvecklas. Tjänsterna för äldre genomgår en strukturförändring i och med att resurser flyttas till boendet i hemmet och stödet till anhöriga. Inom dygnetruntvården ökar boendetjänsterna och den långvariga institutionsvården minskas. Meningen är att bygga upp en effektiv och ekonomiskt hållbar servicestruktur. Barnrådgivningen och barnskyddet, hälsorådgivningen och socialarbetet för unga, vården av missbrukar- och mentalpatienter och den förebyggande, vårdande och rehabiliterande servicen för äldre och för personer med nedsatt funktionsförmåga kan produceras mer kundorienterat och kostnadseffektivt än tidigare.

Social- och hälsovårdsverkets nuvarande struktur gör det möjligt att göra saker och ting på ett nytt sätt med klient- och patientprioritering och genom att integrera social- och hälsovårdstjänster. De stora avdelningarna för kärnfunktionerna omfattar helheter för viktiga vårdkedjor. Öppenvården och institutionstjänsterna lyder under samma avdelning, liksom de förebyggande tjänsterna och vårdtjänsterna. Det är möjligt att bilda en mer helhetsbetonad uppfattning än tidigare om välbefinnandet och hälsan hos invånare i olika åldrar.

Servicekedjan för äldre och personer med flera sjukdomar görs smidigare genom att göra upp en beskrivning av en balanserad servicekedja och genom att fastställa väntetiderna. Avgifterna för fördröjningsdagar inom vården avskaffas. Invånare som behöver missbrukar- eller mentalvård får en bedömning av vårdbehovet utan att köa och en vårdplan, vård, rehabilitering och service utan fördröjning på rätt ställe. En modell för konsultation och vårdhänvisning byggs upp för de föräldrar till barnklienter inom barnskyddet som har problem med mental hälsa eller missbruket. För ungdomarna inom barnskyddets institutionsvård säkerställs en boendestig.

Alle kouluikäisten väestön kasvu on noin 1000 lasta vuosittain suunnittelukauden aikana. Päivähoitoikäisten määrän kasvu kohdistuu etenkin uusille asuntoalueille. Päivähoitopalvelujen kysyntään vaikuttaa lasten määrän kehityksen lisäksi vanhempien työllisyystilanne ja asiakkaiden valinnat eri palvelumuotojen välillä. Päivähoidon asiakasmaksuihin liittyviä muutoksia on valmisteilla mm. päivähoitomaksun määräytyminen tuntiperusteisesti. Varhaiskasvatustalouden uudistamisen valmistelua seurataan. Alle 3-vuotiaiden lasten vanhemmille maksettava osittainen hoitoraha esitetään lakimuutoksessa korvattavaksi uudella joustavalla hoitorahalla. Esityksen mukaan kunnan järjestämä päivähoito ei estäisi osittaisen hoitorahan saamista. Joustavan hoitorahan käyttöönottamisella voi olla vaikutuksia jo vuodelle 2014.

Varhaiskasvatustaloustoiminta kehittää palvelutuotantoaan jatkuvasti asiakkaiden tarpeita vastaavaksi. Keskeiset tavoitteet ovat varhaiskasvatuksen avoimen toiminnan kehittäminen ja asiakkaiden valinnanmahdollisuuksien lisääminen sekä talouden hallinnan parantaminen. Yksityisiä palveluntuottajia on tuettu toiminnan käynnistämiseksi talousarviovuosittain. Vuoden 2014 talousarviossa varaudutaan käynnistämistuen käyttöön.

5.5.5 Sivistys- ja henkilöstötoimi

Pääluokan menot kasvavat 2,2 % vuoden 2013 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2013 ennusteeseen verrattuna pääluokan menot kasvavat 0,5 %.

Uudet maa- ja vesialueiden vuokrasopimukset vähentävät liikuntatoimen vuoden 2014 menoja. Lisäksi monet hallintokunnat ovat saaneet ennakoitua enemmän valtion harkinnanvaraisia avustuksia erillishankkeisiin vuonna 2013.

Opetusviraston toiminnassa korostuu se, että kaupungin koulujen ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelijamäärän lasku pysähtyi vuonna 2012 ja kääntyi vuonna 2013 kasvuun, joka jatkuu koko suunnittelukauden. Väestöennusteen mukaan lukioikäisten helsinkiläisten määrä vähenee vastaasti koko suunnittelukauden, mikä tulee vähentämään lukiokoulutuspaikkojen kokonaistarvetta.

Kokonaisoppilasmääräennuste kaupungin suomenkielisissä perusasteen kouluissa vuodelle 2014 on noin 34 340 oppilasta. Kaupungin suomenkielisten peruskoulujen kokonaisoppilasmäärän ennustetaan nousevan vuoden 2013 oppilasmäärästä noin 1,5 prosenttia eli noin 490 oppilasta vuonna 2014. Kaupungin ruotsinkielisissä perusasteen kouluissa kokonaisoppilasmääräennuste vuodelle 2014 on noin 3 270 oppilasta eli noin 30 oppilasta enemmän kuin vuonna 2013. Kaupungin suomenkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennakoidaan olevan 7 325 opiskelijaa vuonna 2014, joka on noin 1,4 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2013. Ruotsinkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennakoidaan olevan lähes vuoden 2013 tasoa. Ruotsinkielisessä lasten päivähoidon kysynnän ennakoidaan kasvavan suunnittelukaudella hiukan.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden ja opiskelijoiden määrä kasvaa edelleen.

Under detta årtionde ökar befolkningen under skolåldern med ca 1 000 barn årligen. Antalet barn i dagvårdsåldern ökar främst i de nya bostadsområdena. Utöver utvecklingen av barnantalet inverkar föräldrarnas sysselsättningssituation, kundernas val mellan olika serviceformer och flyttningsrörelsen på efterfrågan på dagvårdstjänster. För närvarande bereds ändringar i kundavgifterna inom dagvården, bl.a. ska en timbaserad dagvårdsavgift tas i bruk. Beredningen av att förnya lagstiftningen om småbarnsfostran och den partiella vårdpenningen följs upp. I en proposition om en lagändring föreslås det att den partiella vårdpenningen för föräldrar med barn under 3 år ska ersättas med en ny flexibel vårdpenning. Enligt propositionen utgör kommunal dagvård inget hinder för den partiella vårdpenningen. Införandet av den flexibla vårdpenningen kan påverka redan året 2014.

Barnomsorgsverket utvecklar sin serviceproduktion fortgående för att den ska svara mot kundernas behov. De viktigaste målen är att utveckla den öppna verksamheten inom småbarnsfostran, att öka valmöjligheterna för klienterna och att förbättra ekonomihanteringen. Privata serviceproducenter har varje budgetår fått understöd i form av startpeng. Också i 2014 års budget förbereder man sig på att utnyttja startpengen.

5.5.5 Bildnings- och personalväsendet

Utgifterna inom huvudtiteln ökar med ca 2,2 % jämfört med 2013 års budget och med 0,5 % jämfört med prognosen för år 2013.

Nya arrendeavtal för mark- och vattenområden sänker utgifterna inom idrottsväsendet år 2014. Många förvaltningar har dessutom fått mer behovsprövade statsandelar än prognoserat för specialprojekt år 2013.

Utbildningsverkets verksamhet präglas av att antalet elever och studerande i stadens skolor och läroanstalter slutade minska år 2012 och har börjat öka år 2013. Ökningen fortsätter hela planeringsperioden. Enligt befolkningsprognosen kommer antalet helsingforsare i gymnasieåldern att minska under hela planeringsperioden, vilket gör att det totala behovet av gymnasieplatser blir mindre.

Det totala antalet elever i stadens finska grundskolor väntas år 2014 bli ca 34 340. Detta innebär en ökning med ca 1,5 %, ca 490 elever, från år 2013. Det totala antalet elever i stadens svenska grundskolor väntas år 2014 bli ca 3 270, vilket är ca 30 mer än år 2013. Antalet studerande i stadens finska gymnasier väntas bli 7 325 år 2014, vilket är ca 1,4 % mindre än år 2013. Antalet studerande i de svenska gymnasierna väntas år 2014 vara nästan lika stort som år 2013. Efterfrågan på svensk barn-dagvård väntas öka något under planeringsperioden.

Antalet elever och studerande med invandrarbakgrund fortsätter att öka.

Kaupungin strategiaohjelman linjausten mukaisesti perusopetuspalvelujen mitoituksen lähtökohtana on lähikouluperiaate: perusopetusta tarjotaan omalla asuinalueella. Opetuksen palveluverkkoa kehitetään yhdessä kaupungin viirastojen kanssa. Osana kaupungin palveluverkon kokonaistarkastelua koulu- ja oppilaitosverkkoa sopeutetaan muuttuviin palvelutarpeisiin. Palveluverkon käyttöä pyritään tilavähennysten ohella tehostamaan toteuttamalla lähikouluperiaatetta kaupungin peruskouluissa ja sopimuskouluissa.

Koulujen ruokahuolto- ja siivouspalveluiden kilpailutusta jatketaan ja lisätään maltillisesti.

Laatuvaatimukset sekä henkilökohtaisten oikeuksien toteutumisen ja joustavuuden vaatimukset koulutuksessa kasvavat.

Teknologiakehitys on edelleen nopeaa, tietoyhteiskunnan tarjoamat toimintatavat yleistyvät.

Kansainvälistyminen ja monikulttuurisuus lisääntyvät. Joka neljäs Suomen vieraskielisistä peruskoululaisista kävi vuonna 2010 koulua Helsingissä. Vuonna 2025 lähes joka neljäs Helsingin peruskoululaisista on vieraskielinen.

Kasvitarhapalveluiden järjestäminen peruskoulun oppilaille siirtyy vuoden 2014 alusta opetusvirastosta osaksi nuorisoiainkeskuksen toimintaa.

Ammatillisen koulutuksen tarve kasvaa edelleen. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 27.6.2013 järjestämisluvan mukaisia lisäkoulutuspaikkoja 250 vuodelle 2014. Talousarvio perustuu 8 040 opiskelijan tasoon ja oppisopimuskoulutuksen määrä on 3 000 sopimusta vuonna 2014.

Suomenkielinen ja ruotsinkielinen työväenopisto ovat mukana kehittämässä sähköistä asiointia pääkaupunkiseudun kuntien yhteishankkeena. Pääkaupunkiseudun opistojen yhteinen opistojärjestelmä (toiminnanohjausjärjestelmä) otetaan käyttöön vuoden 2013 aikana. Lisäksi pääkaupunkiseudun opistot luovat yhteistä kehityssuunnitelmaa opetushallituksen hankerahoituksen avulla vuosina 2012–2014.

Molemmat opistot panostavat opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa ikääntyvän väestön, ulkomaalaisten, maahanmuuttajien ja työttömien määrän kasvuun.

Kaupunginkirjasto tarjoaa käyttäjilleen vaihtoehtoisia tapoja käyttää kirjastoa sekä kirjastoverkon että verkkokirjaston kautta. Tarjolla on enenevässä määrin verkosta ladattavaa tai sen kautta käyttöön tarkoitettua aineistoa.

Kaupunginkirjaston ydintoiminta on ajantasaisen ja monipuolisen aineiston tarjonta sekä tiedonsaannin turvaaminen siten, että asiakkaita myös opastetaan tiedonhaussa.

I enlighet med riktlinjerna i stadens strategiprogram är närskoleprincipen utgångspunkt då den grundläggande utbildningen dimensioneras: grundläggande utbildning ges i det egna bostadsområdet. Utbildningsverket utvecklar servicenätet för undervisningen tillsammans med andra förvaltningar inom staden. Då stadens servicenät som helhet går igenom anpassas nätet av skolor och läroanstalter efter förändringar i servicebehoven. Det är meningen att servicenätet, utöver att lokaler avstås, ska effektiviseras på så sätt att närskoleprincipen följs i fråga om både kommunala grundskolor och avtalsskolor.

Konkurrensutsättningen av mat- och städtjänster för skolorna inte bara fortsätter utan ökar också måttfullt.

Kraven på kvalitet, kravet att individuella rättigheter ska tillgodoses och kraven på flexibilitet i utbildningen ökar.

Den tekniska utvecklingen fortsätter i snabb takt, och de metoder som är möjliga i informationssamhället blir allmänare.

Internationaliseringen och den kulturella mångfalden ökar. Var fjärde grundskoleelev med främmande modersmål i Finland gick år 2010 i skola i Helsingfors. År 2025 har nästan var fjärde grundskoleelev i Helsingfors ett främmande modersmål.

Skolträdgårdssamarbetet för grundskoleelever överförs vid ingången av år 2014 från utbildningsverket till ungdomscentralen.

Behovet av yrkesutbildning fortsätter att öka. Undervisnings- och kulturministeriet beviljade 27.6.2013 staden 250 utbildningsplatser till i enlighet med tillståndet att ordna utbildning. Budgeten baserar sig på att antalet studerande uppgår till 8 040 och på att läroavtalsutbildningen omfattar 3 000 avtal år 2014.

Finska arbetarinstitutet och svenska arbetarinstitutet är med och utvecklar den elektroniska kommunikationen genom ett projekt gemensamt för kommunerna i huvudstadsregionen. Ett nytt institutssystem (system för verksamhetsstyrning) som är gemensamt för instituten i huvudstadsregionen börjar användas år 2013. Dessutom utarbetar instituten i huvudstadsregionen åren 2012–2014 en gemensam utvecklingsplan med hjälp av projektmedel från utbildningsstyrelsen.

Både finska arbetarinstitutet och svenska arbetarinstitutet beaktar då de planerar och genomför undervisningen att den äldre befolkningen växer och att antalet utlänningar, invandrare och arbetslösa ökar.

Stadsbiblioteket erbjuder användarna olika alternativ när det gäller biblioteksanvändning, både ett nät av bibliotek och ett webbliotek. Mängden medier som kan laddas ner från webben eller annars användas via den blir allt större.

Stadsbiblioteket har som kärnverksamhet att erbjuda aktuella och mångsidiga medier och säkra tillgång till information, också på så sätt användarna får handledning i informationsökning.

Taidemuseon keskeisenä menestystekijänä on korkeatasoinen erikoisnäyttelyohjelmisto, joka palvelee monipuolista kävijäkuntaa ja lisää uusien kävijäryhmien kiinnostusta kuvataiteeseen. Taidemuseon tavoitteena on luoda yhä parempaa, käyttäjäläheistä palvelukulttuuria kaikilla toimintansa alueilla. Vuorovaikutteinen asiakaspalvelukulttuuri on toiminnan kehittämisen perustana. Taidemuseo keskittää toimintansa Tennispalatsiin, jolloin päällekkäisiä toimintoja ja palveluja poistuu, mikä tehostaa työskentelyä.

Kulttuurikeskuksen ydintoiminta kohdistuu kaupungin strategiaohjelman osiin hyvinvointi ja palvelut ja kilpailukyky.

Kulttuurikeskuksen strategisena tavoitteena on vahvistaa viraston yhteiskunnallista roolia ja vaikuttavuutta. Kulttuurikeskuksen keskeisenä tavoitteena on työskennellä sen hyväksi, että Helsinki on monipuolinen ja omaleimainen kulttuurin keskus. Se on kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella.

Kulttuurikeskus vahvistaa Helsinkiä festivaalikaupunkina. Savoy-teatteri toimii korkeatasoisena vierailuteatterina erityisalueenaan maailmanmusiikki.

Kaupunginmuseo siirtyy nettobudjetoiduksi yksiköksi vuoden 2014 alusta lähtien. Talousarviokohdan määrärahojen sitovuustaso valtuustoon nähden on toimintakate eli nettomääräisesti tulojen ja menojen erotus.

Kaupunginmuseon aktiivinen toiminta kotimaisissa ja kansainvälisissä museoalan verkostoissa ja onnistuneet kumpanuudet edistävät myönteistä mielikuvaa Helsingistä.

Kaupunginmuseo jatkaa ja kehittää erilaisista taustoista tuleville räätälöityjen opastusten tarjontaa. Väestön ikääntyminen lisää tarvetta kohdistaa erityishuomio vanhemman väestön palvelutarpeisiin. Museon rooli kulttuurin välittäjänä korostuu myös maahanmuuttajataustaisen väestön, lasten ja perheiden keskuudessa näiden väestöryhmien kasvaessa.

Sähköisten palvelujen kysyntä kasvaa edelleen. Verkkoratkaisujen avulla kaupunginmuseo tavoittaa laajempia yleisöjä ja parantaa tietosisältöjen saatavuutta.

Kaupunginorkesterin siirtyminen uuteen Musiikkitaloon vuonna 2011 on parantanut orkesterin toiminnallisia edellytyksiä. Oheispalveluihin on kiinnitetty ennakoon erityistä huomiota. Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitu eri kuntalaisryhmien tarpeet ja lisätty vuorovaikutteista yhteistyötä. Sähköisiä järjestelmiä hyödynnetään sekä yksityisasiakkaiden yhteydenpidossa että yritysmarkkinoinnissa.

Suurena haasteena on edelleen nykyisen yleisön säilyttäminen ja uuden yleisön sitouttaminen tulevina vuosina. Haaste on myös saumattoman ja tuloksekkaan yhteistyön rakentaminen kolmen toimijan ja Musiikkitalon hallinnon välillä.

Korkeasaaren eläintarha toimii kiinteässä yhteistyössä useiden kansainvälisten luonnonsuojelua tukevien järjestöjen kanssa.

En central framgångsfaktor för Helsingfors konstmuseum är ett högklassigt specialutställningsprogram som betjänar en mångsidig besökarkrets och gör nya besökargrupper mer intresserade av bildkonst. Konstmuseet har som mål att utveckla en allt bättre användarnära servicekultur i alla sina funktionsområden. Verksamhetsutvecklingen bygger på interaktiv kundservicekultur. Tack vare att konstmuseet koncentrerar sin verksamhet till Tennispalatset försvinner dubbleringarna i fråga om funktioner och tjänster, vilket gör arbetet effektivare.

Kulturcentralens kärnverksamhet hänför sig till det som sägs om välbefinnande, tjänster och konkurrenskraft i stadens strategiprogram.

Kulturcentralen har som strategiskt mål att stärka sin sociala roll och verkningsfullhet och som nyckelmål att arbeta för Helsingfors som ett mångsidigt och personligt centrum för kultur. Den är en internationellt intressant föregångare inom kulturen i Östersjöområdet.

Kulturcentralen stärker Helsingfors som festivalstad. Savoy-teatern är en högklassig gästspelsteater med världsmusiken som specialitet.

Stadsmuseet blir vid ingången av år 2014 en enhet med nettobudgetering. Anslagen på budgetmomentet är bindande gentemot stadsfullmäktige i fråga om verksamhetsbidraget, dvs. nettobeloppet för skillnaden mellan inkomsterna och utgifterna.

Stadsmuseets aktiva verksamhet inom inhemska och internationella museinätverk främjar liksom lyckade partnerskap en positiv uppfattning om Helsingfors.

Stadsmuseet fortsätter med skraddarsydda guidningar för personer med olika slags bakgrund och utvecklar också utbudet. I och med att befolkningen åldras blir det angelägnare att fästa särskild vikt vid de äldres behov av tjänster. Stadsmuseets roll som kulturförmedlare blir viktigare också när det gäller befolkningen med invandrarbakgrund, barnen och familjerna eftersom dessa befolkningsgrupper växer.

Efterfrågan på elektroniska tjänster fortsätter att växa. Stadsmuseet kan nå fler och göra informationsinnehållet mer tillgängligt genom webbblösningar.

Att stadsorkesteren flyttade till det nya Musikhuset år 2011 har förbättrat förutsättningarna för dess verksamhet. Särskild vikt har i förväg fästs vid kringtjänster. Olika invånargrupperns behov har beaktats då verksamheten planerats och genomförts. Samtidigt har det interaktiva samarbetet ökat. Kontakterna med privatpersoner och marknadsföringen till företag sköts genom elektroniska system.

En stor utmaning är att behålla den nuvarande publiken och få en ny att bli trogen. En annan utmaning är att bygga upp ett friktionsfritt och resultatrikt samarbete mellan de tre aktörerna och musikhusadministrationen.

Högholmen samarbetar nära med flera internationella organisationer som stöder naturskyddet.

Korkeasaari jatkaa yritys- ja yhteistyöryhmien kanssa sekä yhteistyösopimuksin että tapahtumajärjestelyin omarahoituksen lisäämiseen tähtäävää kehittämisohjelmaa. Korkeasaari kehittää lisäksi toimintaansa ympäristökasvatuksen ja kouluopetuksen tukena mm. luontokouluilla ja erilaisilla tapahtumilla.

Nuorisoasiainkeskuksen toimintaa tulee leimaamaan nuorten 6-17-vuotiaiden kokonaismäärän väheneminen ja samalla monikulttuuristen nuorten määrän kasvu. Nuorisokulttuuriset ilmiöt näkyvät kaupunki- ja katukulttuurissa. Kasvutarhapolveluiden järjestäminen peruskoulun oppilaille siirtyy vuoden 2014 alusta opetusvirastosta osaksi nuorisoasiainkeskuksen toimintaa.

Nuorisoasiainkeskuksessa lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelmahankkeen toimintamallit vakiinnutetaan. Hankkeessa edistetään lasten ja nuorten mahdollisuutta osallistua paikallista nuorisotyötä ja politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Erityistä huomiota kiinnitetään vierakielisten ja heikossa asemassa olevien nuorten äänen kuulumiseen nuorten vaikuttamiskanavassa Ruuti.

Liikuntavirasto pyrkii lisäämään kaupunkilaisten liikuntaa tuottamalla palveluja erilaisille asiakasryhmille ja lisäksi aktivoimalla sekä tukemalla muita liikuntapalvelujen tuottajia, liikuntaseuroja ja liikuntalaitoksia. Liikuntatoimen investoinnit suunnataan alueellisesti tasapainoisesti kaupungin väestön tarpeiden perusteella.

Voimavarojen suuntaamisessa suositaan väestöryhmiä, joille terveyden eriarvoisuuden riskit kasautuvat. Näiden ryhmien vähäisen liikunnan tunnistamista tehostetaan ja heille tarjotaan edullisia liikuntamahdollisuuksia. Lähiöliikunta on integroitu liikunnanohjaukseen. Maahanmuuttajille järjestetään liikuntatoimintaa. Ikääntyneiden toimintakykyä ylläpidetään liikuntaviraston senioriliikunnalla.

Liikuntatoimi tekee yhteistyötä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa erityisesti ulkopalveluiden tuottamisessa.

Sivistys- ja henkilöstötoimen apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvan liikelaitoksen eli Oiva Akatemian, talousarvioiden perusteluosat esitetään pääluokassa 4 ja vaikutukset kaupungin talousarvioon pääluokissa 7 ja 9.

5.5.6 Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi

Pääluokan menot kasvavat 3,2 % vuoden 2013 talousarvioon verrattuna. Ilman nettobudjetoituja kiinteistöviraston tilakeskusta ja asuntotuotantotoimistoa menot kasvavat 0,4 %. Tilakeskuksen tulojen ja menojen erotuksena syntyvä toimintakate pienenee 1,4 % koska kiinteistöjen pitoon liittyvät kustannukset ovat nousseet. Asuntotuotantotoimiston toimintakate pysyy samansuuruisena kuin vuoden 2013 talousarviossa

Kaupungin strategiaohjelmassa 2013–2016 asetettiin kaupungin tavoitteeksi luoda kaavoituksella ja tonttien luovutuksella edellytykset 5 500 asunon rakentamiseen vuosittain. Rakennettavien asuntojen hallintamuotojakauma perustuu asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan (AM-ohjelma).

Högholmen fortsätter med ett utvecklingsprogram som syftar till ökad självfinansiering. Detta sker tillsammans med företags- och samarbetsgrupper och gäller både samarbetsavtal och evenemangsarrangemang. Högholmen utvecklar sin verksamhet som stöd för miljöfostran och skolundervisningen, bl.a. med en naturskola och olika evenemang.

Ungdomscentralens verksamhet kommer att präglas av att det totala antalet 6–17-åringar minskar och antalet mångkulturella ungdomar samtidigt ökar. Fenomen inom ungdomskulturen syns i stads- och gatukulturen. Skolträdgårdsverksamheten för grundskolelever överförs vid ingången av år 2014 från utbildningsverket till ungdomscentralen.

Ungdomscentralen etablerar verksamhetsmodellerna inom projektet för en plan för interaktion med barn och unga. Dessa får genom projektet bättre möjlighet att delta i behandlingen av ärenden som gäller ungdomsarbete och politik på lokal nivå. Särskild vikt fästs vid att unga med främmande språk och unga i en svag ställning ska få sin röst hörd genom systemet Krut.

Idrottsverket syftar till att få helsingforsarna att röra på sig mera genom att tillhandahålla motions- och idrottstjänster för olika grupper och genom att aktivera och stödja andra som tillhandahåller sådana tjänster, idrottsföreningar och idrottsanläggningar. Idrottsinvesteringarna kanaliseras balanserat geografiskt sett, utifrån behovet hos befolkningen i stadsdelarna.

Vid resursinriktningen gynnas befolkningsgrupper hos vilka riskerna med hälsomässig ojämlikhet hopar sig. Brist på motion i dessa grupper identifieras effektivare, och förmånliga motionsmöjligheter erbjuds. Förortsmotion har integrerats i idrottsinstruktionen. Idrottsverksamhet ordnas för invandrare. Äldres funktionsförmåga bevaras genom seniormotion.

Idrottsverket samarbetar med motsvarande enheter i de andra kommunerna i huvudstadsregionen särskilt i fråga om friluftstjänster.

Motiveringsdelarna för affärsverket Oiva Akademia, som hör till verksamhetsområdet för biträdande stadsdirektören för bildnings- och personalväsendet, ingår i huvudtitel 4 och effekterna på stadens budget i huvudtitlarna 7 och 9.

5.5.6 Stadsplanerings- och fastighetsväsendet

Utgifterna inom huvudtiteln ökar med 3,2 % jämfört med 2013 års budget. Då fastighetskontorets lokalcentral och bostadsproduktionsbyrå med nettobudgetering inte räknas med ökar utgifterna med 0,4 %. Det verksamhetsbidrag som utgör skillnaden mellan lokalcentralens inkomster och utgifter minskar med 1,4 % eftersom kostnaderna för fastighetsunderhåll har stigit. Bostadsproduktionsbyråns verksamhetsbidrag håller sig på samma nivå som i 2013 års budget.

I stadens strategiprogram för 2013–2016 sattes det upp som mål att staden genom planläggning och tomtöverlåtelse ska skapa förutsättningar för byggande av 5 500 bostäder årligen. Fördelningen av besittningsformer baserar sig på programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet).

AM-ohjelma täsmentää valtion ja Helsingin seudun kuntien kesäkuussa 2012 allekirjoittamaa maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimusta 2012–2015. Kaupunkisuunnitteluviraston ja kiinteistöviraston yhteistyöllä turvataan hallinta- ja tuotantomuotojakauman toteuttamisedellytykset.

Uusi yleiskaava laaditaan strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti ja varmistetaan minimissään 9 miljoonan asuinkerrosalan kaavoittaminen. Uudessa yleiskaavassa huolehditaan yritysalueiden riittävydestä tarpeita vastaavaksi sekä varmistetaan sataman toimintaedellytykset että kansainvälisen tason logistiikan kehittämisedellytykset. Myös alue- ja alakeskuksia vahvistetaan yritysten sijoittumispaikkoina ja keskustan johtava rooli varmistetaan.

Täydennysrakentamisella tuetaan verkostokaupunkirakennetta. Asemakaavoilla edistetään ekologista kaupunkirakentamista. Asemakaavoissa osoitetaan sujuvat, jatkuvat ja houkuttelevat jalankulun ja pyöräilyn reitit ja toteutetaan pyöräilyn edistämishjelmaa. Suunnitelmassa turvataan ja parannetaan viherverkoston eheyttä, saavutettavuutta ja puoleensavetävyyttä sekä varmistetaan riittävät tilavaraukset virkistystoiminnoille.

Kantakaupungin liikenteen toimivuus turvataan. Myös merkittävien joukkoliikennehankkeiden toteuttamisedellytykset asemakaavoituksessa turvataan. Linjojen etuusjärjestelyt toteutetaan runkolinjastosuunnitelman mukaisesti ja raitiovaununprojektiä toteutetaan strategiaohjelman mukaisesti. Liikkumisen kehittämishjelma ja jalankulun tutkimus laaditaan.

Merkittävien liikennesuunnitteluhankkeiden vuorovaikutusta tehostetaan.

Liikenneviraston Pissararadan suunnitteluun osallistutaan sovittulla tavalla.

Tavoitteena on tarjota tontteja asuntorakentamiseen asuminen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman toteuttamiseksi. Asuntorakentaminen jatkuu vilkkaana Jätkäsaarella ja Kalasatamassa. Tiiviiden pientaloalueiden toteuttamista edistetään. Täydennysrakentamiskorvauksella edistetään asuntojen lisärakentamista kaupungin vuokratonteilla. Toimitilatontteja luovutetaan lähinnä Jätkäsaaresta, Ruskeasuolta ja Pitäjänmäeltä. Teollisuus- ja varastotonttien pääasiallinen luovutuskohde on Kivikon teollisuusalue. Östersundomissa jatketaan aktiivista maanhankintaa maapoliittisten periaatteiden mukaisesti.

Strategiaohjelman 2013–2016 ja AM-ohjelman toteuttamiseksi varataan tontteja ja järjestetään erityyppisiä tontinluovutuskilpailuja. Pientalorakentamista edistetään varaamalla tontteja omatoimiseen, tuottajamuotoiseen ja rakennuttajakonsulttivoituneeseen rakentamiseen. Omatoimista rakentamista ja rakennuttamista tuetaan luovuttamalla omakotitontteja ja edistämällä ryhmärakentamishankkeita.

Helsingin keskustan elinvoiman vahvistamiseksi kiinteistöviraston toiminta kohdistuu Töölönlahden, ydinkeskustan (mm. kaupungintalokorttelit), Eteläsataman, Keski-Pasilan, kampusten kehittämiseen sekä Hakaniemen kehittämiseen. Lisäksi edistetään keskustan maanalaisten hankkeiden toteutumista.

BM-programmet preciserar avsiktsförklaringen mellan staten och kommunerna i Helsingforsregionen om markanvändningen, boendet och trafiken i 2012–2015. Genom samarbete mellan stadsplaneringskontoret och fastighetskontoret säkras förutsättningarna för att fördelningen av besittnings- och produktionsformer kan förverkligas.

En ny generalplan utarbetas i enlighet med målen i strategi-programmet och planläggning av högst 9 miljoner m² bostadsyta säkerställs. I den nya generalplanen tar man hand om att anvisa tillräckliga företagsområden som motsvarar behovet och säkerställer förutsättningarna för både välfungerande hamnfunktioner och logistikutveckling på internationell nivå. Dessutom stärks områdescentrumen och lokalcentrumen som etableringsplatser för företag och centrumets ledande ställning säkerställs.

Kompletteringsbyggandet stöder stadens nätverksstruktur. Man utarbetar detaljplaner som främjar ekologiskt byggande i staden. I detaljplaner anges smidiga, oavbrutna och lockande gång- och cykelrutter och ett program för främjande av cykelåkning genomförs. I planerna säkerställs och förbättras grönområdenas enhetlighet, deras tillgänglighet och attraktionskraft och tillräckliga lokaler för rekreativfunktioner säkras.

Smidig trafik i innerstaden säkerställs. Också förutsättningarna för att genomföra de viktigaste kollektivtrafikprojekten säkras i detaljplanerna. Arrangemangen kring linjernas trafikprioritering genomförs i enlighet med stormålsplanen. Ett program för utveckling av framkomligheten utarbetas och en undersökning om fotgängartrafiken görs upp.

Växelverkan ökas i fråga om betydande trafikplaneringsprojekt.

Staden deltar i planeringen av Trafikverkets projekt Centrumslingan enligt överenskommet sätt.

Målet är att erbjuda tomter för bostadsbyggande i syfte att genomföra programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning. Det livliga byggandet av bostäder fortsätter både på Busholmen och i Fiskehamnen. Anläggningen av tätbebyggda småhusområden främjas. Kompletteringsbyggande av bostäder på stadens arrendetomter främjas med ersättning för kompletteringsbyggande. Staden överläter tomter för verksamhetslokaler huvudsakligen på Busholmen, i Brunakärr och i Sockenbacka. Tomter för industri- och lagerbyggnader överläts främst i Stensböle industriområde. Aktivt markförvärv i Östersundom fortsätter i enlighet med de markpolitiska principerna.

Strategiprogrammet 2013–2016 och BM-programmet implementeras med tomtreserveringar och olika slags tomtöverlätelsetävlingar. Småhusbyggande främjas genom att tomter reserveras både för självbyggeri och för byggande i produktions- och byggherrekonsulters regi. Staden stöder sådana som själva vill bygga eller låta bygga genom att upplåta egnahemstomter och främja projekt för gruppbyggande.

I syfte att stärka Helsingfors centrumets livskraft riktar fastighetskontoret sin verksamhet till utveckling av Tölöviken, stadskärnan (bl.a. stadshus kvarteren), Södra hamnen, Mel-lersta Böle, campusområdena och Hagnäs. Dessutom främjar verket genomförande av de underjordiska projekten i stadens centrum.

Metroasemien ja rautatieasemien vaikutusalueelta luovutetaan tontteja sekä toimitila- että asuntorakentamiseen. Tällaisia kohteita on Malmin, Ilmalan, Ruoholahden, Kalasataman, Käpylän, Herttoniemen, Itäkeskuksen, Puotilan, Myllypuron ja Mellunkylän asemien läheisyydessä.

Täydennysrakentamista edistetään kaupungin vuokratonteilla, erityisesti kiinteistöyhtiöiden hallinnassa olevissa kohteissa. Varikkoalueiden kehittämissuunnitelmissa luodaan uusia toimitila- ja asuntoalueita olemassa olevan rakenteen sisälle esim. Koskelan liikennevarikko. Tärkeimmät täydennysrakentamiskohteet ovat Myllypuron alue, Ormuspelto Malmilla, Isonnevantien alue Haagassa ja Linnanpelto Mellunkylässä.

Kiinteistöviraston toimesta kaupungin omistamien rakennusten energiatehokkuutta parannetaan korjauksien ja ylläpidon avulla ja vaikutetaan tilojen käyttäjien käyttötottumuksiin.

Uudis- ja peruskorjaushankkeissa rakennukselle asetetaan energiatehokkuustavoitteet, joiden toteutumista ohjataan ja seurataan hankkeen eri vaiheissa. Lisäksi uudisrakentamisessa edistetään energiatehokkaita ratkaisuja käyttämällä tontinluovutuskilpailujen yhtenä laatukriteerinä energiatehokkuutta ja uusiutuvien energiamuotojen käyttöä sekä kaukolämpöverkkoon liittymistä. Tontinluovutusehtoihin sisällytetään rakennusten energiatehokkuutta koskevat ehdot.

Strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti tavoitellaan kiinteän omaisuuden vuosittaista 100 milj. euron myyntiä. Tämän lisäksi pyritään lisäämään määräaikaista tontinluovutuksia sitovan tavoitteen mukaisesti.

Kaupungin omassa käytössä olevien toimitilojen kokonaispinta-ala ei kasva strategiakaudella. Kaupungin omistuksessa olevien toimitilojen käyttö- ja investointimenojen hillitsemiseksi toteutetaan rakennusomaisuuden myyntitoimia. Myynnin toteuttamiseksi tavoitellaan 20 000 htm² vuotista myyntimääriä. Tällä toimenpiteellä pyritään vähentämään rakennusomaisuuden ylläpitoon liittyvää kustannustaakkaa ja samalla vähentää kaupungin tukipalveluihin liittyviä kustannuksia. Lisäksi osallistutaan aktiivisesti hallintokuntarajojen yli ulottuviin tilankäytön tehostamisen hankkeisiin.

Asuntotuotantotoimisto rakennuttaa ja peruskorjaa asuminen ja siihen liittyvän maankäytön ohjelman ja asiakkaiden tavoitteiden mukaisesti laadukkaita ja elinkaarikustannuksiltaan edullisia asuntoja. Asuntotuotantotoimiston asiakkaita ovat kaupungin asuntoja omistavat yhtiöt ja asuntojen ostajat. Asuinkiinteistöjen yhteyteen tuotetaan lisäksi palvelutiloja, kuten päiväkotia ja myymälätiloja.

Uudisrakennuskohteiden aloitukset ovat tämän hetkisen näkemyksen mukaan 892 asunnon tasolla vuonna 2014, jos kaikkien kohteiden asemakaavat saavat lainvoiman. Rakennusvalvontavirasto sitoutuu käsittelemään saapuneista lupahakemuksista vähintään 80 % kuudessa viikossa.

Inom metro- ja järnvägsstationernas influensområden överläts det tomter för byggande av både verksamhetslokaler och bostäder. Sådana objekt finns i närheten av stationerna i Malm, Ilmala, Gräsviken, Fiskehamnen, Kottby, Herttonäs, Östra centrum, Botby gård, Kvarnbäcken och Mellungsby.

Kompletteringsbyggandet främjas på stadens arrendetomter, speciellt i objekten i fastighetsbolagens besittning. Genom projekt för utveckling av depåområdena skapar man nya områden för verksamhetslokaler och bostäder inom den befintliga stadsstrukturen, t.ex. Forsby depå. De viktigaste kompletteringsbyggobjekten är Kvarnbäckens område, Ormuså kern i Malm, Stormyrvägens område i Haga och Borgå kern i Mellungsby.

Fastighetskontoret förbättrar energieffektiviteten i byggnader i stadens ägo med hjälp av reparationer och underhåll, och påverkar användningsvanorna hos lokalinnehavarna.

I fråga om nybyggnads- och ombyggnadsobjekt sätter man upp mål för energieffektiviteten i byggnaderna. Hur dessa mål genomförs följs upp i olika faser av projektet. Inom nybyggnadet främjas energieffektiva lösningar. Detta sker genom att energieffektivitet utgör ett av kvalitetskriterierna i tomtövertävlingskonkurrensen, liksom användning av förnybara energiformer och anslutning till fjärrvärmånätet. I tomtövertävlingskonkurrensen upptas villkor om energieffektivitet.

I enlighet med strategiprogrammets mål strävar man årligen att sälja fast egendom till ett värde av 100 mn euro. Därutöver strävar man att öka antalet tomtövertävlingskonkurrens för viss tid i enlighet med det bindande målet.

Den totala ytan för verksamhetslokalerna i stadens eget bruk ökar inte under strategiperioden. I syfte att dämpa ökningen i drifts- och investeringsutgifterna för verksamhetslokalerna i stadens ägo säljer staden en del av sin byggnadsegendom. För att kunna genomföra försäljningen vill staden uppnå en årlig försäljningsvolym på 20 000 m² lägenhetsyta. Med den här åtgärden strävar man att minska den kostnadsbelastning som beror på underhållet av byggnadsegendomen och samtidigt kostnaderna för stadens stödtjänster. Dessutom deltar man aktivt i förvaltningsöverskridande projekt för effektivisering av lokalanvändningen.

Bostadsproduktionsbyrån låter bygga och upprusta högklassiga bostäder med förmånliga livscykelkostnader i enlighet med dels målen i programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning, dels kundernas målsättning. Byråns kunder består bl.a. av stadens fastighetsbolag och av bostadsköpare. Dessutom producerar bostadsproduktionsbyrån servicelokaler, såsom daghem och butiker, i anslutning till bostadsfastigheter.

Enligt den nuvarande uppfattningen kommer byggandet av 892 bostäder i nybyggnadsobjekt att inledas år 2014 om detaljplanerna för alla objekt vinner laga kraft. Byggnadstillsynsverket förbinder sig till att behandla minst 80 % av de tillståndsansökningar som kommer in inom 6 veckor.

Taulukko - Tabell 7. Käyttötalousoosan menot toimialoittain - Utgifter i driftsekonomidelen enligt rotel

	TP - BSL	TA - BDG	Ennuste - Prognos	TA - BDG	TA - BDG	TA/Ennuste -	TS - EP	TS - EP
	2012	2013	2013	2014	2014/2012	BDG/Prognos	2015	2016
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	% -muutos - förändr. %	% -muutos - förändr. %	milj. €	milj. €
Kaupunginjohtajan toimiala - Stadsdirektörsroteln	189,9	199,6	208,6	223,7	12,1	7,2 ¹	306,8	387,5
Rakennus- ja ympäristötoimi - Byggnads- och miljöväsenedet	631,5	666,5	632,1	657,7	-1,3	4,1	669,6	679,1
Sosiaali, terveys- ja varhaiskas- vatustoimi - Social-, hälsovårds och barnomsorgsväsenedet	2 409,7	2 449,5	2 493,3	2 532,7	3,4	1,6	2 532,7	2 532,7
Sivistys- ja henkilöstötoimi - Bildnings- och personalväsenedet	877,9	903,0	918,4	922,7	2,2	0,5 ³	922,9	922,8
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteis- toimi - Stadsplanerings- och fastighetsväsenedet	275,1	307,6	302,6	317,3	3,2	4,9	324,3	327,9
Käyttötalousoosa yhteensä - Driftsekonomidelen sammanlagt	4 384,1	4 526,2	4 554,9	4 654,2	2,8	2,2	4 756,3	4 850,0
Tuet, kaupunginkanslian käy- tettäväksi – Understöd till stads- kansliets disposition	7,6	12,5	11,6	15,2	22,0	30,7	20,1	31,1
Toimintamenot yhteensä - Omkostnader sammanlagt	4 391,7	4 538,7	4 566,5	4 669,4	2,9 ⁵	2,3 ⁶	4 776,4	4 881,1

¹ Muutoksesta pääosa selittyy vuoden 2014 alusta perustettavalla kaupunkiyhteisellä ICT-palvelukeskuksella. – Förändringen förklaras främst av stadens gemensamma ICT-servicecentral som bildas vid ingången av 2014.

² Toimialan bruttobudjetoitujen toimintojen (HKR:n kadut ja puistot, ympäristökeskus, pelastuslaitos sekä HSL:n maksuosuus) osalta menokasvu 2013 talousarviosta 2014 talousarvioon on 1,8 % – För de bruttobudgeterade funktionerna inom verksamhetsområdet (byggnadskon-torets gator och parker, miljöcentralen, räddningsverket och betalningsandelen till HRT) är utgiftsökningen från 2013 till 2014 års budget 1,8 %.

³ Uudet maa- ja vesialueiden vuokrasopimukset vähentävät liikuntatoimen vuoden 2014 menoja. Lisäksi monet hallintokunnat ovat saaneet ennakoitua enemmän valtion harkinnanvaraisia avustuksia erillishankkeisiin vuonna 2013. – Nya arrendeavtal för mark- och vattenområden sänker utgifterna inom idrottsväsenedet år 2014. Många förvaltningar har dessutom fått mer behovsprövade statsandelar än prognoserat för specialprojekt år 2013.

⁴ Toimialan menokasvuprosentin muutokseen vaikuttaa valtaosin nettobudjetoidun tilakeskuksen toimintavolymin taso taso - Förändringen i tillväxtprocenten för rotelns utgifter påverkas främst av den nettobudgeterade lokalcentralens verksamhetsvolym.

⁵ Vertailukelpoisilla luvuilla tarkastellen kaupungin yhteenlasketut toimintamenot kasvavat edellä mainitut kaksi nettobudjetoitujen toimintojen laajentumiseen liittyvää organisaatiomuutosta huomioiden +2,5 % vuoden 2013 talousarvion tasosta. – Granskat med jämförbara siffror ökar stadens sammanlagda omkostnader med +2,5 % från budgetnivån för 2013 med beaktande av de två organisationsändringar ovan som hänför sig till utbyggnad av de nettobudgeterade funktionerna.

⁶ Vuoden 2014 talousarvion toimintamenojen loppusumma vertailukelpoisilla luvuilla tarkastellen on +1,9 % vuoden 2013 ennustetta suurempi. – Granskat med jämförbara siffror är slutsumman för omkostnaderna i 2014 års budget +1,9 % större än i prognosen år 2013.

5.5.7 Investointimenot

Kaupungin investointimenot ovat yhteensä 708,4 milj. euroa, josta kaupungin (ilman liikelaitoksia) investointiosan menot ovat 435,0 milj. euroa ja liikelaitosten investoinnit 273,4 milj. euroa. Investointien taso suurenee vuoden 2013 talousarvioon verrattuna 12,0 milj. euroa (1,7 %). Suunnitelmakaudella vuoden 2015 investointimenojen on arvioitu olevan 822 milj. euroa. Suunnitelmavuonna 2016 investointien tason arvioidaan nousevan 870 milj. euroon. Kuntalain muutoksen mukaisesti Helsingin Energia ja Helsingin Satama yhtiöitetään vuoden 2015 alusta lukien.

Kaupungin (ilman liikelaitoksia) investointiosan menot ovat 7,5 % pienemmät kuin vuoden 2013 talousarviossa. Olemassa olevan rakennuskannan ja kunnallistekniikan korjaamisen sekä parantamisen ohella merkittävän osan investoinneista muodostavat uusien Kalasataman, Jätkäsaa-ren, Pasilan ja käynnistyvän Kruunuvuorenrannan alueiden rakentaminen. Taloussuunnitelmakaudella investointien taso on strategiaohjelman mukainen investointiraami 435 milj. euroa. Suunnitelmakaudella uusien alueiden esiraken-tamisen sekä katujen ja puistojen rakentamisen osuus kokonaisinvestoinneista on noin viidesosa. Suunnitelma-

5.5.7 Investeringensutgifter

Stadens investeringensutgifter är sammanlagt 708,4 mn euro, varav utgifterna för moderstaden (utan affärsverken) i investe-ringsdelen är 435,0 mn euro och affärsverkens investe-ringar 273,4 mn euro. Investeringensnivån har jämfört med 2013 års budget ökat med 12,0 mn euro (1,7 %). Investe-ringsutgifterna under ekonomiplanepreioden har beräknats uppgå till ca 822 mn euro år 2015 och öka till 870 mn euro år 2016. I enlighet med en ändring i kommunallagen bolagise-ras Helsingfors Energi och Helsingfors Hamn från ingången av år 2015.

Utgifterna för staden (med affärsverken obeaktade) i inve-steringsdelen är 7,5 % mindre än i budgeten för 2013. En stor del av investeringarna består dels av reparation och renovering av det befintliga byggnadsbeståndet och kom-munaltekniken, dels av byggandet av de nya områdena Fiskehamnen, Busholmen, Böle och av de inledande bygg-arbetena i Kronbergsstranden. Under ekonomiplanepreioden har investeringarna beräknats uppgå till 435 mn euro som är investeringsramen i strategiprogrammet. Grundbe-redningen i nya områden som ska byggas och byggandet av gator och parker utgör cirka en femtedel av totalinveste-

kauden jälkeen investointien osuus nousee alueiden edellyttämien suurten liikenneinvestointien vuoksi tasolle, joka on noin neljännes kokonaisinvestoinneista. Talonrakennuksen korjausten osuus on suunnitelmakaudella ja kauden jälkeenkäytön usean vuoden ajan keskimäärin 30 % kokonaisinvestoinneista.

Talousarviovuonna liikelaitosten investoinneista merkittävin on Helsingin Energia -liikelaitoksen osuus, 156,5 milj. euroa, joka sisältää 68,9 milj. euron investoinnit voimalaitoksiin (mm. Salmisaaren ja Vuosaaren voimalaitosten automaation ja sähköistyksen modernisoinnin). Helsingin liikennelaitos -liikelaitoksen investointien taso on talousarviovuonna 90,8 milj. euroa, johon sisältyy joukkoliikenteen perusinvestointeja (63,0 milj. euroa). Helsingin Sataman investoinnit (23,3 milj. euroa) kohdistuvat matkustajasatamiin Länsisatamassa ja Eteläsatamassa sekä mm. Vuosaaren tavarasataman toiminnallisiin muutoksiin.

Taloussuunnitelmakaudella liikelaitosten investointitaso kasvaa voimakkaasti. Investoinnit ovat vuonna 2015 yhteensä 386,6 milj. euroa ja vuonna 2016 yhteensä 435,1 milj. euroa. Nousu johtuu Helsingin Energian investointien (suurimpina varautuminen tuuli- ja ydinvoimaosuuksiin tehtäviin sijoituksiin, varautuminen Vuosaaren monipolttoainevoimalaitoksen ja tunnelin rakentamiseen sekä IE-direktiivin eli teollisuuspäästöjen direktiivin vaatimat investoinnit Salmisaaren ja Hanasaaren voimalaitoksilla) ja HKL-liikelaitoksen investointien kasvusta (suurimpina uudet metrojunat ja raitiovaunut sekä automaattimetron). Helsingin Sataman investointien lisäys taloussuunnitelmakaudella kohdistuu Länsisatamaan laajennusalueen käyttöönottoon.

Länsimetro toteutetaan Espoon ja Helsingin yhteisen Länsimetro Oy:n hankkeena.

ringarna under planperioden. Efter planperioden kommer investeringarnas andel med anledning av de stora trafikinvesteringar som områdena förutsätter att stiga till en nivå som utgör cirka en fjärdedel av totalinvesteringarna. Andelen reparationer inom husbyggnaden uppgår till nästan 30 % av totalinvesteringarna under ekonomiplanepreioden och stannar på samma nivå även flera år framåt.

Av affärsverkens investeringar under budgetåret står affärsverket Helsingfors Energi för den största andelen, 156,5 mn euro. Här ingår investeringar på 68,9 mn euro i kraftverk (omfattar bl.a. moderniseringen av automations- och elsystemet vid Sundholmens och Nordsjö kraftverk). Affärsverket Helsingfors trafikverks investeringar uppgår under budgetåret till 90,8 mn euro som består av grundinvesteringar i kollektivtrafiken (63,0 mn euro). Helsingfors Hamns investeringar (23,3 mn euro) hänför sig till passagerarhamnarna i Västra hamnen och Södra hamnen och bl.a. funktionella ändringar i Nordsjö godshamn.

Under ekonomiplanepreioden ökar investeringsnivån kraftigt vid affärsverken. Investeringarna uppgår år 2015 till sammanlagt 386,6 mn euro och år 2016 till sammanlagt 435,1 mn euro. Ökningen beror på tillväxten i Helsingfors Energis investeringar (de största är förberedelserna på investeringar i vind- och kärnkraftsandelar och på byggande av ett flerbränslekraftverk och en tunnel i Nordsjö samt de investeringar som IE-direktivet, dvs. direktivet om industriutsläpp, kräver på Sundholmens och Hanaholmens kraftverk) och affärsverket HST:s investeringar (de största är de nya metrotågen och automatmetron). De ökade investeringarna vid Helsingfors Hamn under ekonomiplanepreioden hänför sig till ibruktageandaget av utbyggnadsområdet i Västra hamnen.

Västmetron byggs av Länsimetro Oy som ett gemensamt projekt för Esbo och Helsingfors.

Taulukko - Tabell 8. Investoinnit - Investeringar

	TP - BSL	TA - BDG	Ennuste - Prognos	TA - BDG	TA - BDG	TA/Ennuste - BDG/Prognos	TS - EP	TS - EP
	2012	2013	2013	2014	2014/2013	% -muutos - förändr.%	2015	2016
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	% -muutos - förändr.%	% -muutos - förändr.%	milj. €	milj. €
Investointiosa - Investeringdelen	482,70	470,22	481,43	435,00	-7,5	-9,6	435,00	435,00
Helsingin Energia -liikelaitos - Affärs- verket Helsingfors Energi	73,48	58,10	122,30	156,51	169,4	28,0	179,40	213,02
Helsingin Satama -liikelaitos - Affärs- verket Helsingfors Hamn	15,90	23,25	22,46	23,25	0,0	3,5	29,16	37,38
HKL-liikelaitos - Affärsverket HST	76,56	141,98	116,77	90,79	-36,1	-22,2	175,17	181,83
Palmia -liikelaitos - Affärsverket Pal- mia	0,86	2,50	2,50	2,50	0,0	0,0	2,50	2,50
Taloushallintopalvelu -liikelaitos - Affärsverket Ekonomiförvaltningstjän- sten	0,09	0,30	0,30	0,30	0,0	0,0	0,30	0,30
Henkilöstön kehittämispalvelut - liikelaitos - Affärsverket Personalut- vecklingstjänster	0,01	0,08	0,08	0,05	-37,5	-37,5	0,05	0,05
Liikelaitokset yhteensä - Affärsverken sammanlagt	166,91	226,21	264,41	273,40	20,9	3,4	386,57	435,08
Kaikki yhteensä - Alla sammanlagt	649,61	696,43	745,85	708,40	1,7	-5,0	821,57	870,08

5.6 Hallinnon kehittäminen

Keskushallinnon organisaatiota on uudistettu talousarviovuodelle 2014. Hallintokeskus, henkilöstökeskus sekä talous- ja suunnittelukeskus yhdistyvät vuoden 2014 alussa kaupunginkansliaksi.

Hallinnon kehittäminen painottuu kaupunginhallituksen 24.4.2013 hyväksymän Strategiaohjelma 2013–2016 linjauksiin. Vuonna 2014 keskeisimpiä kehittämiskohteita ovat kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatorakenteen uudistaminen sekä teknisen puolen virasto- ja vastuurakenteen uudistaminen virastojen vastuurakennetta ja virastorajat leikkaavia prosesseja kuvaavan selvityksen pohjalta. Lisäksi työstetään liikelaitosten toiminta- ja hallintomalleja.

5.7 Johtamisen kehittäminen

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto valmistelee strategiaohjelman mukaisesti esitykset kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamisesta.

Johtamisesta kehitetään strategisempaa, yhtenäisempää ja poikkihallinnollisempaa. Lisäksi kehitetään prosessin johtamista ja johtamistapoja. Tämä tapahtuu mm. toteuttamalla toimialarajat ylittävän johtamisen pilottihankkeita. Kaupungin johdon valmennuksessa tehdään yhteistyötä Aalto-yliopiston kanssa jatkamalla vuonna 2012 käynnistettyä kaupungin Executive MBA-ohjelmaa.

Johdon ja muun esimieskunnan osaamisen kehittäminen ja valmennukset ovat henkilöstökoulutuksen keskeisiä painopisteitä. Vuoden 2014 muita painopisteitä ovat edelleen tulevaisuuden henkilöstötarpeiden ja osaamisen ennakointi sekä hallinta, monimuotoisten työyhteisöjen johtaminen ja kaupunkiyhtenäisten HR-prosessien luominen.

Organisaatio- ja muita muutoshankkeita tuetaan valmennus-, kehittämis- ja koulutustoimenpitein. Nämä toimenpiteet samoin kuin johdon ja esimiesten valmennusohjelmat sekä muut keskeiset henkilöstökoulutukset toteutetaan yhteistoiminnassa Oiva Akatemian kanssa.

5.8 Henkilöstöpoliittiset toimenpiteet

Strategiaohjelmakauden 2013–2016 henkilöstöä koskeva osuus on kiinteä osa kaupungin kokonaisstrategiaa. Strategiaohjelmakauden keskeinen päämäärä on saada aikaan kaupungin toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista tukevia henkilöstöratkaisuja. Henkilöstöhallinnon toimijoiden ja esimieskunnan käyttöön on tuotettu ja tuotetaan myös uusia henkilöstöasioiden hallintaa helpottavia työvälineitä ja toimintatapoja henkilöstöhallinnon eri osa-alueilla. Strategiakauden keskeinen tehtävä on varmistaa, että ko. työvälineet ja toimintatavat ovat käytössä kaikissa virastoissa ja liikelaitoksissa.

HR-tietojärjestelmän kokonaisuudistus on vuosikymmenen merkittävin henkilöstöhallinnon toimintoihin vaikuttava ja niitä uudistava hanke. Henkilöstömenojen kasvun hallinta on johdon ja henkilöstöhallinnon toimijoiden erityinen haaste.

5.6 Utveckling av förvaltningen

Organisationen av centralförvaltningen har reformerats för ekonomiplaneåret 2014. Förvaltningscentralen, personalcentralen och ekonomi- och planeringscentralen slås ihop till stadskansliet räknat från ingången av 2014.

I utvecklingen av förvaltningen prioriteras riktlinjerna i strategiprogrammet för 2013–2016, godkänt av stadsstyrelsen 24.4.2013. Viktiga utvecklingsmål år 2014 är att beslutsfattandet och organisationen inom kulturbranscherna omstruktureras och att förvaltnings- och ansvarsstrukturen på tekniska sidan går igenom på basis av en beskrivande utredning om processer som överskrider den nuvarande ansvarsstrukturen och gränserna mellan förvaltningar. Dessutom bearbetas verksamhets- och förvaltningsmodellerna för affärsverken.

5.7 Ledarskapsutveckling

Stadsstyrelsens ledarskapssektion bereder förslag till reformer i stadens ledningssystem i enlighet med strategiprogrammet.

Ledarskapet utvecklas i mer strategisk, enhetlig och tväradministrativ riktning. Dessutom utvecklas ledarskapet och ledarskapsätten i processerna. Detta sker genom pilotprojekt för ledarskap som överskrider gränserna mellan verksamhetsområdena. Inom träningen för stadens ledning samarbetar man med Aalto-universitetet genom att fortsätta stadens program Executive MBA som inleddes år 2012.

Tyngdpunkten för personalutbildningen ligger på utveckling och träning av ledningen och cheferna. År 2014 betonas dessutom fortsättningsvis vikten av att förutse och hantera de framtida personalbehoven och det framtida kunnandet, ledarskapet i mångformiga arbetsgemenskaper och HR-processerna gemensamma för hela staden.

Organisationsprojekt och andra ändringsprojekt stöds med tränings-, utvecklings- och utbildningsåtgärder. Dessa åtgärder förverkligas i samarbete med Oiva Akademia, såsom också träningsprogram för ledningen och cheferna och annan central personalutbildning.

5.8 Personalpolitiska åtgärder

Personalandelen under strategiperioden 2013–2016 är en fast del av den övergripande strategin för staden. Ett centralt mål för strategiperioden är att åstadkomma personallösningar som gör det lättare att nå stadens verksamhetsmål. För aktörerna och cheferna inom personalförvaltningen har det utvecklats och utvecklas även nya verktyg och förfaringssätt som underlättar hanteringen av personalärenden inom de olika delområdena för personalförvaltningen. Ett viktigt mål för strategiperioden är att säkerställa att arbetsredskapen och förfaringssätten i fråga utnyttjas vid alla förvaltningar och affärsverk.

Årtiondets viktigaste projekt som påverkar och förnyar de personaladministrativa funktionerna är den totala reformen av HR-datasystemet. En speciell utmaning för ledningen och personaladministrationen är att hejda ökningen av personalutgifterna.

Kaupungin työterveyspalveluilla edistetään strategisia tavoitteita, jotka liittyvät eläkkeelle siirtymisiin kohottamiseen ja työhyvinvoinnin edistämiseen. Työkykyriskejä ennakoidaan seulomalla säännöllisesti koko henkilöstöstä ne, jotka ovat työkyvyn tuen ja seurannan tarpeessa. Työterveyspalveluilla sairaanhoidolla turvataan hyvä ja tarpeenmukainen hoito työkykyä haittaavissa sairauksissa. Tavoitteena on erityisesti pitkien sairauspoissaolojen vähentäminen. Työyhteisöjen toimintaa ja työolojen terveellisuutta parannetaan yhteistyöllä työpaikkojen kanssa ja esimiesten johtamistehtävää tukemalla. Päämääränä on työelämän laadun parantaminen ja työurien pidentäminen. Kaupungin työsuojeluneuvottelukunta laatii lakisääteisen työhyvinvoinnin toimintaohjelman toimikaudekseen eli vuosille 2014–2017. Kutakin toimintavuotta varten laaditaan yksilöity toteuttamissuunnitelma.

Strategiaohjelman henkilöstöä koskevan osuuden toimeenpano ja muu kehittämistyö toteutetaan yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa noudattaen voimassa olevia yhteistoiminnan periaatteita. Vakinaisen henkilöstön aseman turvaaminen edellyttää henkilöstöltä valmiutta siirtyä tarvittaessa tehtävästä ja toimintayksiköstä, myös virastosta tai liikelaitoksesta toiseen. Näissä järjestelyissä hyödynnetään kaupunginhallituksen hyväksymiä uudelleensijoituksen periaatteita.

5.9 Elinkeino- ja työllisyyspolitiikka

Elinkeino- ja työllisyyspolitiikan tavoitteena on strategiaohjelman mukaisesti huolehtia kaupungin talouden tasapainosta lisäämällä yritysten toimintamahdollisuuksia ja työllisyyttä. Yritysten toimintaedellytyksistä huolehditaan tarjoamalla tontteja elinkeinoelämän tarpeisiin. Liikennejärjestelmän kehittämisessä huolehditaan, että liikennetarkaisut palvelevat elinkeinoelämää ja työmatkaliikennettä.

Kaupungin kilpailukykyä edistetään elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaan liittyvien kehittämishankkeiden sekä elinkeinopolitiikan edunvalvonnan keinoin. Yritysten liiketoimintaedellytyksiä kehitetään valituilla painopistealoilla ja yrityksille tarjottavilla sijoittumismahdollisuuksilla. Keskeisenä tavoitteena on jatkaa kaupungin yritysmyönteisyyden ja siihen liittyvän palvelukulttuurin vahvistamista. Kaupunki tarjoaa yrityksille laadukkaita neuvontapalveluita ja edistää kasvuyrittäjyyttä sekä työvoiman saatavuutta yhteistyössä kumppanien kanssa. Yhteistyötä kaupungin sisällä ja yritysten ja seutukumppanien suuntaan lisätään edelleen, jotta varmistetaan toimien tehokkuus ja vaikuttavuus. Samoin kansainvälisen toiminnan ja EU-hankkeiden koordinoitua ja ohjausta kehitetään edelleen. Korkeakoulu-yhteistyöllä edistetään innovaatioiden kaupallistamista ja kaupungin kehittymistä vetovoimaisena opiskelijakaupunkina.

Vuoden 2014 alusta aloittavan kaupunginkanslian elinkeino-osastossa yhdistyvät elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttoasiat sekä kansainvälinen toiminta. Elinkeino-osaston painopisteenä on sisäisen rakenteen uudistamisen kautta kaupungin kilpailukyky ja sen kehitys varmistamalla yritysten toimintaedellytykset sekä näin uusien työpaikkojen syntyä kaupunkiin. Tätä tavoitetta toteutetaan tehokkaalla elinkeino- ja innovaatiopolitiikalla, kaupunkimarkkinoinnilla, toimivilla yritys- ja työllisyyspalveluilla yrittäjille ja kasvuyrityksille sekä työllisyyden entistä proaktiivisemmalla hoidol-

Stadens företagshälsovård främjar de strategiska målen som hänför sig till höjning av pensioneringsåldern och främjandet av välbefinnandet i arbetet. Eventuella risker för arbetsförmågan förutses genom att regelbundet sälla fram de anställda som behöver stöd för och uppföljning av arbetsförmågan. Med sjukvård från företagshälsovårdssynpunkt säkerställs god och ändamålsenlig vård vid sjukdomar som riskerar arbetsförmågan. Målet är att minska i synnerhet långa sjukfrånvaroperioder. Funktionsförmågan och hälsosamma arbetsförhållanden i arbetsgemenskaperna förbättras genom samarbete med arbetsplatser och stöd för chefernas ledningsuppgift. Målet är att förbättra kvaliteten på arbetslivet och att förlänga arbetskarriärerna. Stadens arbetarskyddskommission utarbetar ett lagstadgat handlingsprogram för arbetshälsa för sin verksamhetsperiod 2014–2017. För varje verksamhetsår utarbetas en individuell genomförandeplan.

Personalandelen i strategiprogrammet verkställs och det övriga utvecklingsarbetet utförs i samråd med personalen enligt de gällande samarbetsprinciperna. För att den ordinarie personalens ställning ska kunna tryggas, måste de anställda vara beredda att vid behov övergå från en enhet och en anställning till en annan. Detsamma gäller omplaceringar mellan förvaltningarna och affärsverken. Vid omplacering tillämpas omplaceringsprinciperna godkända av stadsstyrelsen.

5.9 Närings- och sysselsättningspolitik

Närings- och sysselsättningspolitiken syftar till att i enlighet med strategiprogrammet sörja för stadens ekonomiska balans genom att öka verksamhetsmöjligheterna för företag och höja sysselsättningen. För företag skapas verksamhetsförutsättningar genom att erbjuda tomter för näringslivets behov. I utvecklingen av trafiksystemet ser man till att trafiklösningarna tjänar näringslivet och de dagliga arbetsresorna.

Stadens konkurrenskraft främjas med hjälp av utvecklingsprojekt som hänför sig till innovationspolitiken och genom åtgärderna för näringspolitisk intressebevakning. Företagens förutsättningar för affärsverksamhet utvecklas i valda tyngdpunktsområden och med etableringsmöjligheter som erbjuds för företag. Ett centralt mål är att alltjämt stärka stadens företagsvänlighet med därtill hörande servicekultur. Staden erbjuder företag högklassiga rådgivningstjänster och främjar tillväxtföretagsamhet i samråd med olika partner. Samarbetet inom staden och med företag och regionala partner ökas ytterligare, så att det säkerställs att åtgärderna är effektiva och verkningsfulla. Likaså vidareutvecklas samordningen och styrningen av den internationella verksamheten och EU-projekten. Med högskolesamarbete främjas en kommersialisering av innovationer och stadens utveckling som en attraktiv stad för studerande.

Vid ingången av 2014 inleder stadskansliets näringslivsavdelning sin verksamhet. Avdelningen kombinerar närings-, sysselsättnings- och invandringsärendena och den internationella verksamheten. Näringslivsavdelningens prioriteringsområde är att stärka stadens konkurrenskraft genom reform av den interna strukturen och dess utveckling genom att säkerställa verksamhetsförutsättningarna för företag och härigenom få nya jobb i staden. Målet genomförs med hjälp av effektiv närings- och innovationspolitik, stadsmarknadsföring, välfungerande företags- och sysselsättningstjänster

la. Kansainvälisten osaajien ja muiden maahanmuuttajien erityistarpeista huolehtiminen on osa kilpailukykyistä kaupunkia.

Tärkeitä kehittämiskohteita ovat myös kaupungin kansainvälisen tunnettuuden, vetovoiman lisääminen, avoimen, sallivan ja yritysmuotoisen Helsingin edistäminen ja markkinointi sekä muotoilupääkaupunkivuoden hyvien käytäntöjen jatkaminen kaupunkimarkkinoinnin keinoin. Tavoitteena on houkuttaa entistä enemmän kansainvälisiä osaajia, opiskelijoita, matkailijoita ja investointeja Helsinkiin.

Merkittävänä osana kaupungin elinkeinopolitiikkaa säilyvät matkailuelinkeinon edistäminen ja kaupunkia elävöittävien tapahtumien järjestäminen samoin kuin tapahtumien hyödyntäminen matkailumarkkinoinnissa. Lisäksi kaupunki pyrkii edelleen parantamaan sijoitustaan kansainvälisten kongressien järjestäjänä. Maahanmuuttopolitiikan tavoitteena on kaupungin kokonaisedun edistäminen maahanmuuttoon ja maahanmuuttajiin, kansainväliseen muuttoliikkeeseen sekä etniseen monimuotoisuuteen liittyvissä asioissa.

Mm. osallistamalla työ- ja elinkeinoministeriön valmistelemaan Innovatiiviset kaupungit -ohjelmaan (INKA) tiivistetään yhteistyötä seudun kuntien, yliopistojen ja korkeakoulujen sekä elinkeinoelämän ja valtion elinkeinoliittisten organisaatioiden kanssa. Kuuden suurimman kaupungin yhteinen "Avoimet ja ketterät kaupungit" lisää yhteistyötä kuutoskaupunkien kesken mm. smart cities –toimenpiteissä. TEM on valinnut "Avoimet ja ketterät kaupungit" – verkoston toteuttamaan EU-säännösten mukaista vähintään 5 % EAKR-rahoituksesta saavaa yhdenmättyä kaupunkialueiden kestävää kehittämistä. Verkoston hankkeet toteutetaan ns ITI-menettelyinä. ITI eli yhdenmätty alueellinen investointi on EU:n ohjelmakauden 2014–20 väline eri toimintaohjelmien (EAKR, ESR, koheesiorahasto) rahoituksen yhdistämiseen. Metropolialueen kilpailukykystrategian toimenpiteillä tehostetaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun ja koko metropolialueen kuntien kanssa alueen kansainvälisen kilpailukykyyn parantamiseksi.

Kaupunki laatii vuosittain työ- ja elinkeinotoimiston kanssa työllisyydenhoidosta yhteistyösopimuksen, jossa sovitaan yhdessä toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan puolivuosittain.

Kaupunki parantaa työttömien työllistymisedellytyksiä tarjoamalla työkokeilu- ja työpaikkoja, palkkatuettuja työpaikkoja, ammatillista rekrytointi- ja oppisopimuskoulutusta sekä valmiuksia tukevia kursseja. Helsinki-lisää maksetaan yrityksille ja yhteisöille pitkäaikaistyöttömien, vajaakuntoisten ja Respan asiakaskuntaan kuuluvien nuorten palkkaamisesta tukityöhön. Proaktiiviseen toimintaan kuuluu myös uusien toimintamallien kehittäminen yhteistyössä valtion ja muiden kumppaneiden kanssa ottaen huomioon erityisesti rakennemuutoksen tuomat uudet haasteet.

för företagare och tillväxtföretag och mer proaktiva sysselsättningsåtgärder är tidigare. Att ta hand om specialbehoven hos det internationella kunniga folket och andra invandrare utgör en del av en konkurrenskraftig stad.

Viktiga utvecklingsobjekt är också att främja stadens internationella namnkunnighet och dragningskraft, främja och marknadsföra ett öppet, tolerant och företagsvänligt Helsingfors och att fortsätta med bästa praxis från designhuvudstadsåret inom stadsmarknadsföringen. Målet är att locka allt mer internationellt kunnigt folk, och fler studerande, turister och investeringar till Helsingfors.

Att främja turistnäringen, att arrangera evenemang som gör staden levande och att utnyttja evenemangen i turistmarknadsföringen är fortfarande en betydande del av stadens näringspolitik. Dessutom vill Helsingfors alltjämt förbättra sin position som arrangör av internationella kongresser. Målet för invandringspolitiken är att Helsingfors bästa ska främjas i frågor med anknytning till invandring, invandrare, internationell migration och etnisk mångfald.

Staden samarbetar tätare med kommunerna, universiteten och högskolorna i regionen och med näringslivet och statens näringspolitiska organisationer bl.a. genom att delta i programmet Innovativa städer (INKA) som har beretts av arbets- och näringsministeriet. De sex största städernas gemensamma nätverk Avoimet ja ketterät kaupungit ökar samarbetet mellan dessa städer bl.a. genom åtgärderna enligt initiativet Smart cities. Arbets- och näringsministeriet har valt nätverket Avoimet ja ketterät kaupungit att i enlighet med EU-lagstiftningen genomföra integrerad hållbar stadsutveckling som finansieras med minst 5 % av Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) resurser. Nätverket förverkligar projekten genom integrerad territoriell investering (ITI) som är ett medel för att integrera insatser från flera operativa program (Eruf, ESF, sammanhållningsfonden) under EU-programperioden 2014–2020. Genom åtgärderna för metropolområdets konkurrenskraftstrategi effektiviserar samarbetet med kommunerna i huvudstadsregionen och i hela metropolområdet i syfte att förbättra den internationella konkurrenskraften i regionen.

Staden utarbetar årligen tillsammans med arbets- och näringsbyrån ett samarbetsavtal där de kommer överens om gemensamma åtgärder. Utfallet av avtalet följs upp halvårsvis.

Staden förbättrar förutsättningarna för de arbetslösa att få arbete genom att erbjuda möjligheter till arbetsprövning, lönesubventionerat arbete, yrkesinriktad rekryterings- och läroavtalsutbildning och kurser som stöder arbetsfärdigheterna. Helsingforstillägg betalas till företag och föreningar som sysselsätter långtidsarbetslösa, partiellt arbetslösa och ungdomar som är klienter i projektet Respa i stödarbete. Den proaktiva verksamheten omfattar även utveckling av nya verksamhetsmodeller i samarbete med staten och andra partner med speciellt avseende på de utmaningar som strukturreformen medför.

Nuoria pyritään tukemaan entistä kokonaisvaltaisemmin. Tulevaisuustiskiltä saavat apua koulutuspolulle ohjautumiseen kaikki peruskoulusta tulevat nuoret, jotka ovat ilman koulutuspaikkaa. Respa-hankkeessa työttömät nuoret suunnittelevat tulevaisuuttaan henkilökohtaisen uravalmentajan kanssa, joka myös auttaa suunnitelmien toteuttamisessa.

Kaupunki vähentää työttömyyttä tarjoamiensa palveluiden lisäksi kehittämällä uusia yhteistyömalleja yritysten ja yhteisöjen kanssa. Resurssien käytössä huomioidaan sekä työllisyysenhoidon painopisteet eli nuoret, maahanmuuttajat ja vaikeasti työllistyvät että uudet toimintamallit.

Talousarvion kohdalle 1 04 02 on varattu 2,0 milj. euroa maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamisen hankkeisiin.

Aiempina vuosina työllisyysenhoidon talous- ja suunnittelukeskukselle varatuista määrärahoista rahoitettu NYP-yrityspalveluiden toiminta (0,95 milj. euroa) on nyt sisällytetty kohtaan kaupunginkanslia 1 10 01.

Kaupunginkanslian talousarvion kohdalla 1 10 04 Työllisyyspolitiikka on 34,1 milj. euroa.

Opetusviraston talousarvion kohdalla 4 02 013 Työllisyysenhoidon hoitaminen on varauduttu nuorten työpajatoiminnan jatkamiseen. 2,2 milj. euron määrärahalta.

Sosiaali- ja terveystoimen talousarviokohdalla 3 10 05 Työllisyysenhoidon hoitaminen on varattu 6,1 milj. euroa.

Työllisyysenhoidon on yllä mainitut varaukset yhteen lasien varattu vuodelle 2014 noin 45,4 milj. euroa. Valtiolta vuonna 2014 saatavat tuet ja avustukset on arvioitu edellisvuosien suuruisiksi 12 milj. euroa.

5.10 Tuottavuuden parantaminen

Vuonna 2011 käynnistetty tuottavuus- ja työhyvinvointiohjelma jatkuu vuosina 2013–2016 kaupungin kokonaisvaltaisena tuottavuusohjelmalla. Strategiaohjelman mukaisesti tuottavuutta parannetaan 1 % vuosittain koko valtuustokauden ajan. Johto- ja lautakunnat ovat sisällyttäneet tuottavuuden parantamistoimet vuoden 2014 talousarvioesityksiin ja ne konkretisoituvat edelleen virastojen ja liikelaitosten vuoden 2014 käyttösunnitelmissa. Taloussuunnitelma vuosia koskevat toimenpiteet täsmentyvät kyseisten vuosien talousarvioesityksissä.

Tuottavuus on väline käyttömenojen kasvun hillitsemiseksi. Tuottavuuden parantavia toimenpiteitä ovat mm. vuotuisten investointien tason rajaaminen 435 miljoonaan euroon, eläköitymiseen varautumiseksi laadittavat suunnitelmat, tilankäyttöohjelmat ja tehostamissuunnitelmat sekä menojen kasvun ennaltaehkäisy.

Tuottavuuden kehittymistä mitataan tuottavuusindeksillä. Talousarviossa virastojen ja liikelaitosten tuottavuusindeksit pääosin paranevat vuonna 2014 ja koko valtuustokauden aikana. Valtuustokauden tuottavuustavoitteen saavuttaminen on kuitenkin haasteellista ja edellyttää palvelujen volyymin, sisällön, rakenteen ja tuottamistapojen laajempaa uudelleenarviointia. Tuottavuutta parantamalla virastoilla on mahdollisuus kasvattaa liikkumavaraa tarvittavien toimintojen järjestämiseen.

Man strävar att mer helhetsorienterat stödja ungdomar. Framtidsdisken hjälper alla de ungdomar som är utan utbildningsplats efter grundskolan att hitta in på en studiestig. Projektet Respa gå ut på att arbetslösa ungdomar planerar sin framtid med hjälp av en personlig karriärhandledare som också hjälper ungdomarna att förverkliga sina planer.

Staden minskar arbetslösheten utöver de tjänster staden tillhandahåller även genom att bygga upp nya samarbetsmodeller med företag och sammanslutningar. I användningen av resurserna beaktas såväl tyngdpunktsområdena för sysselsättningsåtgärderna, dvs. ungdomar, invandrare och svårsysselsatta, som de nya verksamhetsmodellerna.

På budgetmomentet 1 04 02 reserveras 2,0 mn euro för projekt som förbättrar invandranas ställning på arbetsmarknaden.

Verksamheten för NYP företagservice (0,95 mn euro), som tidigare finansierats från ekonomi- och planeringscentralens anslag för sysselsättning, ingår nu i momentet 1 10 01, Stadskansliet.

På stadskansliets budgetmoment 1 10 04, Sysselsättningspolitik, anges anslag på 34,1 mn euro.

På utbildningsverkets budgetmoment 4 02 13, Sysselsättning, finns anslag på 2,2 mn euro för fortsatt verkstadsverksamhet för unga.

På social- och hälsovårdsväsendets budgetmoment 3 10 05, Sysselsättning, reserveras 6,1 mn euro.

För sysselsättningsåtgärderna reserveras år 2014 sammanlagt ca 45,4 mn euro. Stöden och bidragen från staten år 2014 uppskattas till 12 mn euro i likhet med tidigare år.

5.10 Produktiviteten förbättras

Det produktivets- och arbetshälsoprogram som inleddes år 2011 fortsätter åren 2013–2016 som stadens helhetsbetonade produktivetsprogram. I enlighet med strategiprogrammet förbättras produktiviteten med 1 % årligen under hela fullmäktigeperioden. Direktionerna och nämnderna har inkluderat åtgärderna för bättre produktivitet i budgetförslagen 2014 och de konkretiseras i driftsplanerna för förvaltningarna och affärsverken år 2014. Åtgärderna för ekonomiplaneåren preciseras i budgetförslagen för åren i fråga.

Genom produktiviteten kan man dämpa ökningen i driftsutgifterna. Produktiviteten främjas bl.a. genom att begränsa investeringsnivån till 435 mn euro, utarbeta planer inför pensioneringarna, göra upp program för lokalanvändningen och för effektivisering av denna och förebygga utgiftsökningen.

Produktivitetens utvecklingen mäts med produktivetsindexet. Produktivetsindexen för förvaltningarna och affärsverken förbättras för det mesta i budgeten för år 2014 och under hela fullmäktigeperioden. Det är dock en stor utmaning att uppnå produktivetsmålet för fullmäktigeperioden och detta förutsätter att servicens volym, innehåll, struktur och produktionsätt omvärderas på bredare basis. Genom att förbättra produktiviteten kan förvaltningarna öka spelrummet för att ordna de nödvändiga funktionerna.

5.11 Riskienhallinta

Riskienhallinnassa huomioidaan strategiset, taloudelliset sekä operatiiviset riskit kaikilla organisaatio- ja toimintasoilla sekä eri toiminnoissa, prosesseissa ja ulkoistetuissa palveluissa. Virastot ja liikelaitokset jatkavat kaupunginhallituksen vuonna 2011 hyväksymän riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeen mukaisten käytäntöjen toteuttamista. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeistukseen on tulossa muutoksia vuoden 2014 alussa. Uudistuksia käsitellään tarkemmin syksyn 2013 koulutus- ja infotilaisuuksissa.

Riskienhallinta tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja talousarvion toteutumista. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan onnistumista seurataan osana talouden ja toiminnan raportointia.

Talousarviossa riskienhallinnan tarkastelussa keskitytään kaupunkitasolla vaikuttavien merkittävien riskien tunnistamiseen. Useimmat virastot ja liikelaitokset ovat selvittäneet talousarvioehdotuksissaan riskienhallinnan toteuttamista sekä strategisiin, taloudellisiin ja operatiivisiin tekijöihin liittyviä sisäisiä ja ulkoisia riskejä.

Ennallaan pysyvien verotuloarvioiden sekä talouden yleisen heikon kasvunäkymän ja siitä seuraavan julkisen talouden alijäämäisyyden vuoksi kaupungin vuoden 2014 talousarvion valmistelua tehdään parhaillaan tilanteessa, jossa kaupungin taloudellinen liikkumatila lähivuosina näyttää erittäin pieneltä.

Kaupungin lainakannan nopeasti edennyt kasvu ja tulevien investointien rahoitustarpeet muodostavat aikaisempaan verrattuna merkittävästi suuremman riskin. Kaupungin rahoituksellisen aseman turvaamiseksi kaupungin tulee pidättäytyä kaikista menokasvua lisäävistä toimenpiteistä.

Kaupungin rahoitukselliseen tasapainoon vaikuttavia riskitekijöitä ovat lisäksi toimintamenojen kasvu, Helsingin Energian kehitysohjelman ja tulevan yhtiöittämisvelvoitteen taloudelliset vaikutukset sekä maan hallituksen mahdolliset toimenpiteet kuntatalouden ja erityisesti Helsingin rahoitusasemaan liittyen.

Rakentamisen ja kiinteistöjen kunnossapidon riskit sekä rakennusten sisäilmaongelmien hallitseminen on muodostumassa tulevaisuudessa kaupunkitasoiseksi riskiksi, jolla on merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia.

Kaupunkilaisten hyvinvoinnin tavoitteiden toteutumisen osalta riskeinä ovat edelleen väestöryhmien väliset terveyserot ja nuorten syrjäytyminen.

5.12 Harmaan talouden torjunta

Helsingin kaupunkikonsernissa noudatetaan Khn 19.12.2011 hyväksymää ohjetta harmaan talouden torjumiseksi kaupungin hankintojen yhteydessä. Ohje sisältää menettelytavat, joilla varmistetaan, että palveluiden toimittaja on täyttänyt vero-oikeudelliset ja työnantajavelvoitteensa.

Harmaan talouden torjuntaa tehdään viranomaisyhteistyöllä Verohallinnon ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston (AVI) kanssa. Helsingin kaupunki saa AVI:ltä säännöllisesti tiedot työsuojelutarkastusten yhteydessä havaituista kaupunki-

5.11 Riskhantering

I stadens riskhantering beaktas de strategiska, ekonomiska och operativa riskerna på alla organisationsnivåer, i de olika funktionerna och processerna och i de externaliserade tjänsterna. Förvaltningarna och affärsverken fortsätter sin nuvarande praxis i enlighet med de av stadsstyrelsen år 2011 godkända anvisningarna för riskhanteringen och den interna kontrollen. Anvisningarna för riskhanteringen och den interna kontrollen kommer att ändras i början av 2014. Ändringarna behandlas mer i detalj vid utbildningarna och informationsmötena under hösten 2013.

Riskhantering stöder uppnåendet av de uppsatta målen och utfallet av budgeten. Utfallet av riskhanteringen och den interna revisionen följs upp som en del av rapporteringen om ekonomi och verksamhet.

I budgeten granskas riskhanteringen främst utifrån hur de största riskerna på stadsnivå identifieras. De flesta förvaltningarna och affärsverken har i sina budgetförslag redogjort för hur de genomför riskhantering och vilka interna och externa risker som hänförs till de strategiska, ekonomiska och operativa faktorerna vid förvaltningen eller affärsverket.

Budgeten för år 2014 bereds för tillfället i en situation där stadens ekonomiska spelrum verkar var mycket litet under de kommande åren med anledning av att de uppskattade skatteinkomsterna förblir oförändrade, utsikterna för den allmänna ekonomiutvecklingen ser svaga ut och den offentliga ekonomin visar ett underskott.

Den snabba ökningen i stadens länestock och behovet att finansiera kommande investeringar utgör en betydligt större risk än tidigare. För att trygga sin finansiella ställning ska staden avstå från alla åtgärder som gör utgiftsökningen större.

Andra riskfaktorer som påverkar stadens ekonomiska balans är ökningen i omkostnaderna, de ekonomiska effekterna av Helsingfors Energis utvecklingsprogram och den framtida bolagiseringsskyldigheten och regeringens eventuella åtgärder som inverkar på kommunekonomin och i synnerhet på Helsingfors stads finansiella ställning.

Riskerna i fråga om byggverksamheten och underhållet av fastigheterna samt hanteringen av problemen med inneluften i byggnaderna verkar i framtiden bli en risk på hela stadens nivå som har avsevärda ekonomiska och funktionella konsekvenser.

Då det gäller utfallet av målen för stadsbornas välbefinnande har riskerna fortfarande att göra med hälsoskillnader mellan befolkningsgrupper och utslagning av unga.

5.12 Den grå ekonomin förebygg

Vid upphandlingar följer Helsingfors stadskoncern anvisningarna om förebyggandet av den grå ekonomin, godkända av Stn 19.12.2011. I anvisningarna anges tillvägagångssätt med vilka det säkerställs att leverantören av varor eller tjänster har fullföljt sina skatterättsliga skyldigheter och skyldigheter som arbetsgivare.

Förebyggandet av den grå ekonomin effektiviseras genom samarbete med skatteförvaltningen och regionförvaltningsverket i Södra Finland (RFV). Helsingfors stad får regelbundet uppgifter av regionförvaltningsverket om de ekonomibrott

konsernin tilaajayksiköiden tilaajavastuulain mukaisista rikkomuksista. Kaupunki ja sen tytäryhteisöt toimittavat neljännesvuosittain tiedot kaikista yli 7 500 euron palveluhankinnoista verohallinnolle saaden verottajalta vastaavasti ns. verohallintopalautteen siitä, miltä osin palvelun toimittajilla on ollut verottajan tietoihin nähden poikkeamia. Verottajan ilmoittamien verolajikohtaisten häiriölajien ristiinajotaulukoiden pohjalta kaupunginkanslia laatii kaupunginhallitukselle harmaan talouden seurantaraportin.

inom stadskoncernen som bryter mot lagen om beställarsvar och som upptäckts vid arbetarskyddsinspektioner. Staden och dess dottersammanslutningar lämnar kvartalsvis ut uppgifterna om alla de upphandlingar som överskrider 7 500 euro till skatteförvaltningen och får i gengäld s.k. skatteförvaltningsrespons om i vilka delar det har funnits avvikelser i serviceleverantörernas uppgifter jämfört med skattemyndigheternas registeruppgifter. På basis av tabeller från samkörning av störningsuppgifter enligt skatteslag anmälda av skattemyndigheten upprättar stadskansliet en uppföljningsrapport över den grå ekonomin för stadsstyrelsen.

PÄÄTÖSEHDOTUKSET

Kaupunginhallituksen johtosäännön mukaisesti kaupunginjohtajan tehtävänä on päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarvio- ja tilapäislainojen ottamisesta, lainojen takaisinmaksusta ja lainaehdojen muuttamisesta. Vuoden 2014 talousarvioehdotuksen mukaan talousarvioinvestointien rahoittamiseksi tarvitaan 472 milj. euron lainanotto. Lisäksi tulisi varautua lyhytaikaiseen lainatarpeeseen tilapäislainavaltuuksin, mm. kuntatodistusohjelmaa käyttäen.

Kaupunginjohtaja tulisi lisäksi oikeuttaa ottamaan uutta lainaa mahdollisesti enneaikaisesti poismaksettavien lainojen tilalle (ns. lainojen konvertointi). Konvertointiin tarvitaan lainanottovaltuus, vaikka kaupungin lainapääoma ei lisäänty.

Lisäksi kaupunginjohtaja tulisi oikeuttaa tekemään leasing-sopimuksia päätösehdotuksessa mainituin ehdoin.

Kaupungin liikelaitosten johtosääntöjen mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää lainanotosta Kvston vuosittain vahvistamien lainanottovaltuuksien rajoissa. Kvsto päättää valtuuksista talousarviossa ja laina hankitaan kaupunginkanslian toimesta.

HKL -liikelaitoksen johtokunnalle tulisi antaa enintään 64 milj. euron lainavaltuus investointien rahoittamiseen. Lainarahoituksesta noin 4 milj. euroa kohdistuu metro- ja raitiovaunuhankintoihin. Metro- ja raitiovaunuhankintojen osalta vaihtoehtoisena rahoitusmuotona tulee varautua leasingrahoitukseen. Mahdolliset leasingsopimukset käsittävät kalustohankinnan kokonaisarvon (metrovaunut noin 146 milj. euroa ja raitiovaunut noin 113 milj. euroa). HKL -liikelaitoksen johtokunnalle tulisi siten antaa oikeus tehdä leasingsopimuksia enintään 259 milj. euron pääomavaroista.

Helsingin Energian johtokunnalle tulisi antaa enintään 100 milj. euron lainavaltuus käytettäväksi tarvittaessa Helsingin Energian investointien rahoittamiseen vuonna 2014.

Edellä olevan perusteella Khs esittää Kvston päätettäväksi,

- 1) että kaupunginjohtajalla on oikeus vuonna 2014
  - a) ottaa 500 milj. euroa kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja, joiden laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 30 vuotta ja joiden nimelliskorko lainanottohetkellä saa olla enintään 7 prosenttia tai joiden emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korko saa olla lainanottohetkellä enintään 7 prosenttia,
  - b) ottaa tilapäislainoja, joita saa kulloinkin olla enintään 200 milj. euroa,
  - c) tehdä 100 milj. euron pääomavaroista ja enintään 7 prosentin korolla leasingsopimuksia, joiden vuokra-aika on enintään 30 vuotta,
  - d) tehdä korko- ja valuuttariskin suojaamiseksi tarkoitettuja johdannaisopimuksia otettaessa uusia lainoja tai koskien olemassa olevaa lainakantaa kuitenkin siten, että sopimuksia voidaan solmia kotimaisen tai ulkomaisen osapuolen kanssa, jonka pitkäaikainen luottokelpoisuus on hyvä sekä

FÖRSLAG TILL BESLUT

Enligt instruktionen för stadsstyrelsen har stadsdirektören till uppgift att inom av stadsfullmäktige godkända gränser besluta om upptagande av budgetlån och tillfälliga lån, om återbetalning av lån och om ändring av lånevillkoren. Enligt förslaget till budget för år 2014 behövs det lån på 472 mn euro för finansiering av budgetinvesteringar. Likaså bör det med tanke på behovet av kortfristiga lån beviljas rätt att ta upp tillfälliga lån, bl.a. med hjälp av ett kommuncertifikatsprogram.

Stadsdirektören bör dessutom berättigas att ta upp nya lån i stället för sådana lån som eventuellt återbetalas tidigare än planerat (s.k. konvertering av lån). För konvertering behövs fullmakt att ta upp lån, fastän stadens lånekapital inte ökar.

Vidare bör stadsdirektören ha rätt att ingå leasingavtal enligt villkoren i beslutsförslaget.

Enligt instruktionerna för stadens affärsverk beslutar affärsverkets direktion om upplåning inom de av Stge årligen fastställda gränserna för upplåningsbefogenheter. Stge beslutar om befogenheterna i budgeten och lånet upptas genom stadskansliets försorg.

Direktionen för affärsverket HST bör ges rätt att uppta lån på högst 64 mn euro för finansiering av investeringar. Av lånefinansieringen gäller ca 4 mn euro metro- och spårvagnsupphandlingar. Som en alternativ finansieringsform för metro- och spårvagnsupphandlingarna bör det finnas beredskap för leasingfinansiering. Eventuella leasingavtal omfattar totalvärdet för materielupphandlingen (metrovagnar ca 146 mn euro och spårvagnar ca 113 mn euro). Direktionen för affärsverket HST bör således ges rätt att ingå leasingavtal för ett kapitalvärde på högst 259 mn euro.

Direktionen för affärsverket Helsingfors Energi bör ges rätt att uppta lån på högst 100 mn euro som vid behov används för finansiering av investeringar vid Helsingfors Energi år 2014.

På grundval av det ovanstående föreslår Stn att Stge beslutar

- 1) att stadsdirektören under 2014 har rätt
  - a) att uppta inhemska och/eller utländska lån om 500 mn euro med en löptid på minst ett år och högst 30 år och med en nominell ränta på högst 7 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet eller en på grundval av emissionskursen och den nominella räntan beräknad effektiv ränta på högst 7 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet,
  - b) att uppta tillfälliga lån, dock så att de tillfälliga lånen får uppgå till högst 200 mn euro,
  - c) att ingå leasingavtal på högst 30 år för ett kapitalvärde på 100 mn euro och med en ränta på högst 7 procent,
  - d) att ingå derivatavtal som skydd mot ränte- och valutarisker vid upptagande av nya lån eller i fråga om befintliga lån, dock så att avtal kan ingås med inhemska eller utländska parter som under en lång tid har god kreditvärdighet, och

- 2) että HKL -liikelaitoksen johtokunnalla on oikeus vuonna 2014
- ottaa enintään 64 milj. euroa kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja, joiden laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 30 vuotta ja joiden nimelliskorko lainanottohetkellä saa olla enintään 7 prosenttia tai joiden emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korko saa olla lainanottohetkellä enintään 7 prosenttia.
  - tehdä enintään 259 milj. euron pääoma-arvosta ja enintään 7 prosentin korolla leasingosopimuksia, joiden vuokra-aika on enintään 30 vuotta.
- 3) että Helsingin Energia liikelaitoksen johtokunnalla on oikeus vuonna 2014 ottaa enintään 100 milj. euroa kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja, joiden laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 30 vuotta ja joiden nimelliskorko lainanottohetkellä saa olla enintään 7 prosenttia tai joiden emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korko saa olla lainanottohetkellä enintään 7 prosenttia.

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Johtosääntömallin mukaan lautakuntien tehtävänä on päättää hinnoista, maksuista, vuokrasta ja korvauksista, sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista. Khn mielestä olisi perusteltua päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Edellä olevan perusteella Khs esittää Kvston päätettäväksi

- 4) että niiden maksujen, joista ei ole erikseen päätetty, yleisinä perusteina noudatetaan omakustannushinnan mukaista taikka viranomaisen päättämää alemmaa taksaa.

Khn päättämien avustusten käytön valvontaa koskevien ohjeiden mukaan kaupungin viranomaisilla ja tarkastusvirastolla on mahdollisuus ja oikeus tarkastaa avustussensaajain varainkäyttöä avustusehtojen täyttämisen selvittämiseksi. Samalla Khs katsoo, että avustusehtoja olisi tarkoituksenmukaista täydentää siten, että avustettavien yhteisöjen tulee noudattaa Khn antamia ohjeita. Lisäksi Khn mielestä on tarpeellista, että Khlle annetaan mahdollisuus käyttää avustusmäärärahaa asianomaisesta toiminnasta kaupungille lainojen takaamisen tai muun syyn johdosta syntyneiden saatavien korvaamiseksi. Khs esittää, että Kvsto päättäisi

- 5) kehottaa lauta- ja johtokuntia avustusten myöntämispäätöksissä ilmoittamaan avustuksen ehdoksi, että avustettavien yhteisöjen tulee toiminnassaan ja taloudenhoidossaan noudattaa Khn antamia ohjeita ja

oikeuttaa Khn käyttämään avustusmäärärahoja kaupungille avustettavasta toiminnasta lainojen takaamisen tai muun syyn johdosta mahdollisesti syntyvien saatavien korvaamiseen.

Kaupungin hallintokuntien toimintoihin voidaan käyttää ulkopuolista yksityistä rahoitusta siten, että hallintokunnat sisällyttävät talousarvioehdotustensa tulopuolelle alakohdan Ulkopuolisin varoin rahoitettu toiminta, jolle merkitään asianomai-

- 2) att direktionen för affärsverket HST under 2014 har rätt
- att uppta inhemska och/eller utländska lån om högst 64 mn euro med en löptid på minst ett år och högst 30 år och med en nominell ränta på högst 7 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet eller en på grundval av emissionskursen och den nominella räntan beräknad effektiv ränta på högst 7 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet.
  - att ingå leasingavtal på högst 30 år för ett kapitalvärde på högst 259 mn euro och med en ränta på högst 7 procent.
- 3) att direktionen för affärsverket Helsingfors Energi under 2014 har rätt att uppta inhemska och/eller utländska lån om högst 100 mn euro med en löptid på minst ett år och högst 30 år och med en nominell ränta på högst 7 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet eller en på grundval av emissionskursen och den nominella räntan beräknad effektiv ränta på högst 7 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet.

Enligt 13 § i kommunallagen ska fullmäktige fatta beslut om de allmänna grunderna för de avgifter som ska tas ut för kommunens tjänster och andra prestationer. Enligt instruktionsmodellen har nämnderna till uppgift att besluta om priser, avgifter, hyror och ersättningar och att godkänna grunder enligt vilka en tjänsteinnehavare kan fatta beslut om sådana. Stn anser att det vore motiverat att i anslutning till godkännandet av budgeten besluta om de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer. På grundval av det ovanstående föreslår Stn att Stge beslutar

- 4) att såsom allmänna grunder för de avgifter om vilka det inte har beslutats separat följs en taxa som motsvarar självkostnadspriset eller en lägre taxa beskriven av en myndighet.

Enligt Stns direktiv om övervakningen av hur understöden används har stadens myndigheter och revisionskontoret möjlighet och rätt att granska understödstagarnas medel disponering för att utreda om villkoren för understödet uppfylls. Stn anser det vara ändamålsenligt att det i dessa villkor görs en komplettering om att de sammanslutningar som får understöd ska följa Stns direktiv. Dessutom anser Stn att Stn bör beredas möjlighet att använda understödsanslag för ersättande av utgifter som staden åsamkats genom verksamheten i fråga på grund av borgen för lån eller av annan orsak. Stn föreslår att Stge beslutar

- 5) uppmana nämnderna och direktionerna att i besluten om beviljande av understöd ställa som villkor för understödet att de sammanslutningar som får understöd i sin verksamhet och ekonomi följer Stns direktiv och

bemyndiga Stn att använda understödsanslag för ersättning av utgifter som staden eventuellt åsamkas genom verksamheten i fråga på grund av borgen för lån eller av annan orsak.

För funktionerna vid stadens förvaltningar är det möjligt med extern privat finansiering, varvid förvaltningarna på inkomstsidan i sina budgetförslag ska införa undermomentet Externt finansierad verksamhet, på vilket de beräknade inkomsterna

sen toiminnan arvioidut tulot. Vastaavat arvioidut menot merkitään ao. menolajeille. Ao. hallintokuntien talousarvioiden erityisperusteluissa on mainittu, miten suuri osa määrärahasta on varattu ulkopuolisin varoin rahoitettavaa toimintaa varten. Tätä osaa määrärahasta saa käyttää vain saman verran kuin ulkopuolista rahoitusta on kertynyt. Edellä olevan perusteella Khs esittää Kvston päätettäväksi

- 6) että hallintokunnilla, joilla on talousarviossa varattu määräraha ulkopuolisin varoin rahoitettua toimintaa varten, on oikeus käyttää kyseistä määrärahaa ainoastaan ehdolla, että tulopuolelle kertyy ulkopuolisista rahoituslähteistä vastaava summa.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Yksittäisten virastojen talousarvioasetelmien kehittämistä on edelleen jatkettu. Tarkoituksena on palvella paremmin toiminnan ohjausta ja päätöksentekoa. Talousarviorakenteen uusimisen yhteydessä on pyritty kehittämään virasto- ja laitoskohtaisesti myös sisäisiä suunnittelu- ja seurantajärjestelmiä. Jotta kehitystyö saadaan joustavaksi, talousarviorakenteessa suoritettujen uudistusten hyväksyminen on tarkoituksenmukaista suorittaa edelleen talousarviokäsittelyn yhteydessä. Näin ollen Khs esittää, että Kvsto päättäisi

- 7) hyväksyä vuoden 2014 talousarvioehdotuksen valmistelun yhteydessä toteutetut talousarviorakenteen muutokset ja

oikeuttaa Khn jatkamaan virastojen ja laitosten talousarviorakenteen uudistamista sekä sisäisen laskentatoimen ja raportoinnin kehittämistä.

Kvston työjärjestyksen 22 §:n mukaan valtuutetulla on oikeus tehdä aloitteita kaupungin yhteisistä asioista. Aloite, joka koskee määrärahan ottamista seuraavan vuoden talousarvioon, tulee tehdä viimeistään 15. maaliskuuta. Khn on esitettävä aloite valtuuston käsiteltäväksi talousarvion yhteydessä.

Liitteenä Khn vastaukset 60 talousarvioaloitteeseen. Edellä olevan perusteella Khs esittää, että Kvsto päättäisi

- 8) katsoa mainittujen aloitteiden 1–60 tulleen lopullisesti käsitellyiksi.

Edellä olevaan viitaten Khs esittää, että Kvsto päättäisi

- 9) hyväksyä oheisen ehdotuksen Helsingin kaupungin talousarvioksi vuodeksi 2014 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen ohjeellisena vuosille 2015–2016.

för funktionen i fråga antecknas. Motsvarande beräknade utgifter antecknas för de berörda utgiftsslagen. Specialmotiveringarna i de enskilda förvaltningarnas budgetar anger en hur stor del av anslagen som reserverats för externt finansierad verksamhet. Denna del av anslagen får bara användas i samma utsträckning som extern finansiering har flutit in. På grundval av det ovanstående föreslår Stn att Stge beslutar

- 6) att de förvaltningar som i budgeten har ett anslag reserverat för externt finansierad verksamhet har rätt att använda detta anslag endast på villkor att ett motsvarande belopp från externa finansieringskällor upptas på inkomstsidan.

Fullmäktige ska före utgången av året godkänna en budget för kommunen för följande kalenderår. I samband med att den godkänns ska fullmäktige också godkänna en ekonomiplan för tre eller flera år. Budgetåret är ekonomiplanens första år.

Utvecklingen av de enskilda verkens budgetupställningar har alljämt fortsatt. Avsikten är att bättre tjäna verksamhetsledningen och beslutsfattandet. I anslutning till att budgetstrukturen läggs om har de olika verken och inrättningarna velat utveckla också sina interna planerings- och uppföljningssystem. För att utvecklingsarbetet ska bli smidigt, är det ändamålsenligt att förnyelserna i budgetstrukturen fortfarande godkänns i samband med budgetbehandlingen. Stn föreslår därför att Stge beslutar

- 7) godkänna de ändringar i budgetstrukturen som gjorts vid beredningen av förslaget till 2014 års budget och

bemyndiga Stn att fortsätta att förnya verkens och inrättningarnas budgetstruktur samt utveckla det interna räkenskapsväsendet och rapporteringen.

Enligt 22 § i arbetsordningen för Stge har fullmäktige rätt att väcka motioner om stadens gemensamma angelägenheter. En motion som gäller upptagande av anslag i budgeten för följande år ska väckas senast den 15 mars. Stn ska förelägga fullmäktige motionen för behandling i anslutning till budgeten.

Stns svar på 60 budgetmotioner är bifogade. På grundval av det ovanstående föreslår Stn att Stge beslutar

- 8) anse motionerna 1–60 vara slutligt behandlade.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår Stn att Stge beslutar

- 9) godkänna bilagda förslag till Helsingfors stads budget för år 2014 och förslag till ekonomiplan som anvisning för åren 2015–2016.

TALOUSARVION SITOVUUS

1 YLEISTÄ

Talousarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyy kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Kaupunginvaltuuston nähden sitovaksi eräksi talousarviossa voidaan määrittellä määräraha, tuloarvio tai toimintakate. Toiminnallisia tavoitteita voidaan myös määrittellä sitoviksi. Sitovuus merkitsee sitä, että esim. määrärahaa ei voi ylittää ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Talousarviossa on bruttobudjetoituja ja nettobudjetoituja yksiköitä sekä Kvston perustamia kunnan liikelaitoksia. Näille kaikille määritellään erikseen talousarvion sitovuustaso.

Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden sitova erä on bruttobudjetoituilla yksiköillä menojen yhteissumma (=määräraha) ja nettobudjetoituilla yksiköillä toimintakate. Kunnan liikelaitoksia sitovat erät on esitetty tuloslaskelma- ja rahoitusosassa.

Talousarviokirjassa kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät on varjostettu lukuun ottamatta liitteen 1 sitovia eriä.

Mikäli tulot yhteensä, tavoitteet sekä eräiden hallintokuntien tuottotavoitteet ovat hallintokuntia sitovia kaupunginvaltuustoon nähden, on ne erikseen määritelty ao. hallintokunnan kohdalla.

Yhteisöille myönnettävien avustusten määrärahat on määritelty sitoviksi talousarvion liitteen 1 mukaisesti (Vuoden 2013 talousarvioon sisältyvistä avustusmäärärahoista sidotut avustukset ja avustuksenluonteiset korvausmäärärahat). Lauta- ja johtokunnilla on oikeus muuttaa avustusliitteessä mainittuihin järjestön eri käyttötarkoituksiin myönnettyjen avustusten välistä jakoa kokonaisavustuksen ollessa sitova. Avustusta ei kuitenkaan voi siirtää sellaiseen käyttökohteeseen, johon talousarviovuodelle ei ole varattu avustusta.

2 KÄYTTÖTALOUSOSAN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT

2.1 Bruttobudjetoituidut yksiköt

Menot yhteensä on sitova lukutasolla (talousarvio-tilin kolmen merkin tarkkuudella) seuraavilla talousarvioluvuilla

1 01	Vaalit
1 02	Kaupunginvaltuusto
1 03	Tarkastuslautakunta ja –virasto
1 27	Kunnallisverotus
1 35	HSY-kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi
2 35	Pelastustoimi
2 37	Ympäristölautakunta
2 42	HSL-kuntayhtymän maksuosuudet,

BUDGETENS BINDANDE VERKAN

1 ALLMÄNT

I budgeten godkänner stadsfullmäktige målen för kommunens verksamhet och ekonomi. Budgeten ska iakttas i kommunens verksamhet och hushållning. Ett anslag, en beräknad inkomst och ett verksamhetsbidrag kan i budgeten göras till en post som är bindande gentemot stadsfullmäktige. Också verksamhetsmål kan bli bindande. Att t.ex. ett anslag är bindande innebär att det inte får överskridas utan ett beslut av stadsfullmäktige.

I budgeten finns enheter med bruttobudgetering och enheter med nettobudgetering och kommunala affärsverk inrättade av Stge. För alla dessa fastställs det separat hur bindande budgeten ska vara.

I regel är de sammanlagda utgifterna (= anslagen) inom enheterna med bruttobudgetering och verksamhetsbidraget inom enheterna med nettobudgetering bindande poster gentemot stadsfullmäktige. De poster som är bindande för de kommunala affärsverken framgår av resultaträknings- och finansieringsdelen.

I budgetboken är de bindande posterna skuggade, frånsett de bindande posterna i bilaga 1.

Om de sammanlagda inkomsterna, målen och vissa förvaltningars avkastningsmål är bindande för förvaltningarna gentemot stadsfullmäktige, är de fastställda särskilt vid de olika förvaltningarna.

Anslagen för understöd till sammanslutningar är angivna såsom bindande i enlighet med bilaga 1 till budgeten (Understöd och understödmässiga ersättningsanslag som ska anvisas av understödsanslagen i 2012 års budget). Nämnderna och direktionerna har rätt att ändra fördelningen av understöd för olika i understödsbilagan avsedda ändamål inom en organisation, medan totalunderstödet är bindande. Understöd får dock inte överföras på objekt som inte har något understöd för budgetåret.

2 BINDANDE ANSLAG I DRIFTSEKONOMIDELEN

2.1 Enheter med bruttobudgetering

Utgifter sammanlagt är bindande på kapitelnivå (de tre första siffrorna av budgetkontot) i fråga om följande budgetkapitel

1 01	Val
1 02	Stadsfullmäktige
1 03	Revisionsnämnden och –kontoret
1 27	Kommunalbeskattning
1 35	Avgiftsandelar för Samkommunen Helsingforsregionens miljöjänster, till stadskansliets disposition
2 35	Räddningsväsendet
2 37	Miljönämnden
2 42	Avgiftsandelar för Samkommunen

	kaupunginkanslian käytettäväksi		Helsingforsregionens trafik, till stadskansliets disposition
4 04	Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n tukeminen, Khn käytettäväksi	4 04	Stöd till Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, till Stns disposition
4 11	Suomenkielinen työväenopisto	4 11	Finska arbetarinstitutet
4 12	Ruotsinkielinen työväenopisto	4 12	Svenska arbetarinstitutet
4 15	Kaupunginkirjasto	4 15	Stadsbiblioteket
4 31	Nuorisotoimi	4 31	Ungdomsväsendet
4 55	Tietokeskus	4 55	Faktacentralen
5 11	Kaupunkisuunnittelulautakunta ja –virasto	5 11	Stadsplaneringsnämnden och –kontoret
5 31	Rakennusvalvonta	5 31	Byggnadstillsyn

Menot yhteensä on sitova kohtatasolla (talousarvio-tilin viiden merkin tarkkuudella) seuraavilla talousarvioluuvuilla

1 04	Kaupunginhallitus
1 14	Keskitetysti maksettavat menot
1 10 01	Kaupunginkanslia
1 10 02	Keskitetty tietotekniikka
1 10 04	Työllisyyspolitiikka
1 10 05	Eläkkeet
1 10 06	Työsuhdematkalippu
1 39	Muu yleishallinto
2 09 01	Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto, Katu- ja viheralueiden ylläpito sekä yleishallinto
3 10	Sosiaali- ja terveysvirasto
3 20	Varhaiskasvatusvirasto
4 02	Opetusvirasto
4 17	Kulttuuritoimi (bruttobudjetoitujen yksikköjen osalta)
4 19	Orkesteritoiminta (bruttobudjetoitujen yksikköjen osalta)
5 21	Kiinteistölautakunta ja –virasto (bruttobudjetoitujen yksikköjen osalta)

2.2 Nettobudjetoidut yksiköt

Seuraavien lukujen/kohtien ”**Toimintakate**” on sitova

1 10 03	ICT- palvelukeskus
1 39 15	Yleishallinnon muut menot ja tulot, kaupunginjohtajan käytettäväksi
2 05	Helsingin kaupungin tukkutori
2 08	Hankintakeskus
2 09 04	Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto, HKR-Rakennuttaja
2 10	Rakentamispalvelu
4 16	Kaupungin taidemuseo
4 17 02	Kulttuuritoimi, Savoy-yksikkö
4 18	Kaupunginmuseo
4 19 02	Orkesteritoiminta, Käyttövarat, Khn käytettäväksi

Utgifter sammanlagt är bindande på momentnivå (de fem första siffrorna av budgetkontot) i fråga om följande budgetkapitel

1 04	Stadsstyrelsen
1 14	Utgifter som betalas centraliserat
1 10 01	Stadskansliet
1 10 02	Centraliserad informationsteknik
1 10 04	Sysselsättningspolitik
1 10 05	Pensioner
1 10 06	Personalbiljett
1 39	Övrig allmän förvaltning
2 09 01	Nämnden för allmänna arbeten och byggnadskontoret, Underhåll av gatu- och grönområden, allmän förvaltning
3 10	Social- och hälsovårdsverket
3 20	Barnomsorgsverket
4 02	Utbildningsverket
4 17	Kulturväsendet (enheterna med bruttobudgetering)
4 19	Orkesterverksamhet (enheterna med bruttobudgetering)
5 21	Fastighetsnämnden och –kontoret (enheterna med bruttobudgetering)

2.2 Enheter med nettobudgetering

Under följande kapitel/moment är **verksamhetsbidraget bindande**

1 39 15	Övriga utgifter och inkomster för allmän förvaltning, till stadsdirektörens disposition
2 05	Helsingfors stads partitorg
2 08	Anskaffningscentralen
2 09 04	Nämnden för allmänna arbeten och byggnadskontoret, HSB-Byggherre
2 10	Byggtjänsten
4 16	Stadens konstmuseum
4 17 02	Kulturväsendet, Savoyenheten
4 18	Stadsmuseet
4 19 02	Orkesterverksamhet, Dispositionsmedel, till Stns disposition

4 21 Korkeasaaren eläintarha
 4 41 Liikuntatoimi
 4 53 Työterveyskeskus

5 21 03 Kiinteistölautakunta ja -virasto, Tilakeskus
 5 22 Asuntotuotantotoimisto

3 TULOSLASKELMA-, INVESTOINTI- JA RAHOITUSOSAN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT

Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden **sitovia määrärahoja ovat menot** kohtatasolla (talousarvioihin viiden merkin tarkkuudella).

Investointiosassa lauta- ja johtokunnilla on oikeus tehdä alakohtien välisiä siirtoja. Määrärahaa ei kuitenkaan voi siirtää sellaiselle hankkeelle, johon talousarviovuodelle ei ole varattu määrärahaa.

Kunnan liikelaitoksia sitovat perustamispäätösten mukaisesti perustamislainan korot ja peruspääoman tuotto, jotka on esitetty tuloslaskelmaosassa tuloina luvun 7 02 alakohtina, ja perustamislainan lyhennykset tuloina rahoitusosan luvun 9 01 alakohtina.

4 21 Högholmens djurgård
 4 41 Idrottsverksamhet
 4 53 Företagshälsövärdcentralen

5 21 03 Fastighetsnämnden och -kontoret, Lokalcentralen
 5 22 Bostadsproduktionsbyrån

3 BINDANDE ANSLAG OCH BERÄKNADE INKOMSTER I RESULTATRÄKNINGS-, INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSDELEN

I regel är **utgifterna bindande anslag** gentemot stadsfullmäktige på momentnivå (de fem första siffrorna av budgetkontot).

I investeringsdelen har nämnderna och direktionerna rätt att göra överföringar mellan undermomenten. Ett anslag får dock inte överföras på ett projekt som inte har något anslag för budgetåret.

I enlighet med grundläggningsbesluten är räntorna på grundläggningslånet och avkastningen på grundkapitalet bindande för de kommunala affärsverken. De är inkomstförda i resultaträkningsdelen som undermoment i kapitel 7 02. Amorteringarna på grundläggningslånet är inkomstförda som undermoment i kapitel 9 01 i finansieringsdelen.

Selityksiä

Käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan talousarviotaulukoiden sarakkeessa 2 ja investointiosan talousarviotaulukoiden sarakkeessa 3 on esitetty määrärahojen käyttö vuoden 2012 tilinpäätöksen mukaan.

Käyttötalousosassa, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 3 ja investointiosassa sarakkeeseen 4 on otettu vuoden 2013 talousarvioon merkityt määrärahat. Kursiivilla on merkitty Kvston 25.9.2013 sekä sitä aikaisemmin kuluvan vuoden tileille myöntämät ylitysoikeudet.

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 5, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 4 ja investointiosassa sarakkeeseen 5 on merkitty lauta- ja johtokuntien ehdottamat määrärahat vuodelle 2014. Seuraavien lukujen/kohtien/alakohtien em. sarakkeissa olevat määrärahat ovat virastojen tai laitosten (ei lauta- tai johtokuntien) ehdottamia:

Luku	1 02	Hallintokeskus
Kohdat	1 04 01, 1 04 03	Hallintokeskus
Kohta	1 04 02	Talous- ja suunnittelukeskus
Luvut	1 10 - 1 14	Talous- ja suunnittelukeskus
Luku	1 27	Talous- ja suunnittelukeskus
Luku	1 35	Talous- ja suunnittelukeskus
Kohta	1 39 01	Tietokeskus
Kohdat	1 39 02 – 1 39 15	Talous- ja suunnittelukeskus
Luku	2 42	Talous- ja suunnittelukeskus
Luku	4 04	Talous- ja suunnittelukeskus
Kohta	4 17 05	Talous- ja suunnittelukeskus
Luku	4 21	Korkeasaaren eläintarha
Luku	4 53	Työterveyskeskus
Luku	4 55	Tietokeskus
Luku	7 01	Talous- ja suunnittelukeskus
Kohta alakohdat	7 02 01 01 - 69	Talous- ja suunnittelukeskus
Kohta	7 02 02	Talous- ja suunnittelukeskus
Kohta	7 02 05	Talous- ja suunnittelukeskus
Luvut	7 03 – 7 05	Talous- ja suunnittelukeskus
Kohta	8 01 02	Talous- ja suunnittelukeskus
lukuun ottamatta alakohtia Muu esirakentaminen ja Alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet		
Kohta	8 09 02	Talous- ja suunnittelukeskus

Förklaringar

Kolumn 2 i budgettabellerna i driftsekonomidelen, resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 3 i tabellerna i investeringsdelen anger anslagsförbrukningen enligt bokslutet för år 2012.

Kolumn 3 i driftsekonomidelen, resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 4 i investeringsdelen består av de i 2013 års budget upptagna anslagen. De anslagsöverskridningar som Stge 25.9.2013 och tidigare beviljat för konton i 2013 års budget är angivna med kursiv.

Kolumn 5 i driftsekonomidelen, kolumn 4 resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 5 i investeringsdelen består av de anslag som föreslagits för 2014 av nämnder och direktorer. Anslagen i de ovannämnda kolumnerna i fråga om följande kapitel/moment/undermoment är föreslagna av verk och inrättningar (inte nämnder eller direktorer):

Kapitel	1 02	Förvaltningscentralen
Momenten	1 04 01, 1 04 03	Förvaltningscentralen
Moment	1 04 02	Ekonomi- och planeringscentralen
Kapitel	1 14	Ekonomi- och planeringscentralen
Kapitel	1 27	Ekonomi- och planeringscentralen
Kapitel	1 35	Ekonomi- och planeringscentralen
Moment	1 39 01	Faktacentralen
Momenten	1 39 02 – 1 39 15	Ekonomi- och planeringscentralen
Kapitel	2 42	Ekonomi- och planeringscentralen
Kapitel	4 04	Ekonomi- och planeringscentralen
Moment	4 17 05	Ekonomi- och planeringscentralen
Kapitel	4 21	Högholmens djurgård
Kapitel	4 53	Företagshälsövärdscen- tralen
Kapitel	4 55	Faktacentralen
Kapitel	7 01	Ekonomi- och planeringscentralen
Moment	7 02 01	Ekonomi- och planeringscentralen
undermomenten	01 – 69	Ekonomi- och planeringscentralen
Moment	7 02 02	Ekonomi- och planeringscentralen
Moment	7 02 05	Ekonomi- och planeringscentralen
Kapitlen	7 03 – 7 05	Ekonomi- och planeringscentralen
Moment	8 01 02	Ekonomi- och planeringscentralen

frånsett undermomenten Övrig grundberedning och Utredningar och åtgärder i anslutning till ibruktagande av områden

Kohta	8 09 02	Talous- ja suunnittelukeskus	Moment	8 09 02	Ekonomi- och planeringscentralen
-------	---------	------------------------------	--------	---------	----------------------------------

Kohta	8 09 04	Hallintokeskus	Moment	8 09 04	Förvaltningscentralen
Kohta	8 09 23	Korkeasaaren eläintarha	Moment	8 09 23	Högholmens djurgård
Kohta	8 09 27	Henkilöstökeskus	Moment	8 09 27	Personalcentralen
Kohta	8 09 28	Työterveyskeskus	Moment	8 09 28	Företagshälsovårdscen- tralen
Kohta	8 09 29	Tietokeskus	Moment	8 09 29	Faktacentralen
Luku kohdat	8 22 06, 07, 12, 14, 19, 21	Talous- ja suunnittelukeskus	Kapitel momenten	8 22 06, 07, 12, 14, 19, 21	Ekonomi- och planerings- centralen
Luku	8 29	Talous- ja suunnittelukeskus	Kapitel	8 29	Ekonomi- och planerings- centralen
Kohta	9 01 01	Talous- ja suunnittelukeskus	Moment	9 01 01	Ekonomi- och planerings- centralen
Kohta alakohdat	9 01 02 52-54	Talous- ja suunnittelukeskus	Moment undermo- menten	9 01 02 52-54	Ekonomi- och planerings- centralen
Kohta	9 01 03	Talous- ja suunnittelukeskus	Moment	9 01 03	Ekonomi- och planerings- centralen

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 6, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 5 ja investointiosassa sarakkeeseen 6 on merkitty vuoden 2014 talousarvion määrärahat.

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 7, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 6 ja investointiosassa sarakkeeseen 7 on merkitty vuoden 2015 taloussuunnitelmaan sisältyvät määrärahat.

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 8, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 7 ja investointiosassa sarakkeeseen 8 on merkitty vuoden 2016 taloussuunnitelmaan sisältyvät määrärahat.

Investointiosassa sarakkeeseen 1 on merkitty ao. luvun kohdan tunnus ja sarakkeeseen 2 kohdan sekä alakohdan nimike selityksineen.

Perusteluosan suluissa olevat luvut ovat vuoden 2013 lukuja, ellei tekstissä toisin ole mainittu.

Tuottavuuden kehityksen indeksisarjan perusvuosi on vuosi 2011 (= 100) ellei tekstissä ole toisin mainittu.

Taulukoissa jokainen luku on pyöristetty erikseen tarkasta arvosta, joten laskutoimitukset eivät kaikilta osin täsmää.

Yhdistelmä sidotuista avustuksista on liitteessä 1. Talousarvioon on lisäksi liitetty erittely jäsenmaksuista (liite 2) sekä luettelo konserniin kuuluvista eräistä yhtiöistä (liite 3). Liitteessä 4 on esitetty investointiohjelma, liitteessä 5 talonrakennushankkeiden ja väestönsuojien rakentamishjelma, liitteessä 7 liikuntapaikkojen rakennushjelma viideksi vuodeksi sekä liite 6 sosiaali- ja terveysviraston osake- ja vuokrahuonehankkeista.

Talousarviomäärärahojen käyttöoikeus on ao. lauta- tai johtokunnalla, ellei talousarvion luvun, kohdan tai alakohdan yhteydessä ole toisin ilmoitettu.

Kolumn 6 i driftsekskonomidelen, kolumn 5 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 6 i investeringsdelen består av de i 2014 års budget upptagna anslagen.

Kolumn 7 i driftsekskonomidelen, kolumn 6 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 7 i investeringsdelen består av de i ekonomiplanen upptagna anslagen för 2015.

Kolumn 8 i driftsekskonomidelen, kolumn 7 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 8 i investeringsdelen består av de i ekonomiplanen upptagna anslagen för 2016.

Kolumn 1 i investeringsdelen består av momentets beteckning och kolumn 2 av momentets och undermomentets beteckning med förklaring.

Siffrorna inom parentes i motiveringsdelen är 2013 års siffror, om annat inte är angivet i texten.

Grundår för den indexserie som beskriver produktivitetstvecklingen är 2011 (= 100), om annat inte är angivet i texten.

I tabellerna är varje tal avrundat separat från det exakta värdet, och alla uträkningar stämmer därför inte.

En sammanställning av de bundna understöden utgör bilaga 1. Till budgeten har dessutom fogats en specifikation av medlemsavgifterna (bilaga 2) och en förteckning över vissa bolag inom koncernen (bilaga 3). Bilaga 4 utgörs av ett investeringsprogram, bilaga 5 av ett byggnadsprogram för husbyggnadsprojekt och skyddsrum, bilaga 7 av ett program för anläggning av idrottsplatser för fem år och bilaga 6 av ett social- och hälsovårdsvärkets aktie- och hyresprojekt.

Vederbörande nämnd eller direktion har rätt att disponera budgetanslagen, om annat inte är angivet i anslutning till kapitlet, momentet eller undermomentet.

KÄYTTÖTALOUSOSA
DRIFTSEKONOMIDELÉN

1 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA – STADSDIREKTÖRSROTELN

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	95	708	133	13 114	13 114	13 114	13 114
Maksutulot - Avgiftsinkomster	258	27	259	27	27	27	27
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	14 586	10 259	10 349	12 485	12 485	11 600	10 700
Vuokratulot - Hyresinkomster	99	93	71	68	68	68	68
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	3 148	2 558	4 065	3 874	3 874	3 874	3 874
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	18 186	13 645	14 877	29 568	29 568	28 683	27 783
Palkat - Löner	64 769	58 805	57 365	67 079	67 079	67 382	67 344
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	34 085	26 571	25 342	32 271	32 271	31 841	31 496
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	66 484	71 802	75 824	88 759	88 759	89 148	89 642
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	2 418	1 530	1 367	1 489	1 489	1 510	1 523
Avustukset - Understöd	11 718	7 285	8 770	7 938	7 938	7 938	7 938
Vuokrat - Hyror	8 397	8 196	7 608	8 128	8 128	8 166	8 180
Muut menot - Övriga utgifter	2 046	25 391	32 306	18 057	18 057	100 824	181 392
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	189 917	199 580	208 582	223 721	223 721	306 809	387 515
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-171 730	-185 935	-193 705	-194 153	-194 153	-278 126	-359 732
Poistot - Avskrivningar	4 891	7 223	6 988	7 225	7 225	8 474	10 044
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-176 622	-193 158	-200 693	-201 378	-201 378	-286 600	-369 776
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-25,0	9,0	98,7	116,7	-3,0	-3,1
Menot - Utgifter		5,1	4,5	7,3	12,1	37,1	26,3
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	7 357	6 594	5 685	6 553	6 553	6 541	6 543

Koko kaupungin keskitetty menovaraus kustannustason nousun huomioimiseksi vuosina 2015 ja 2016 sisältyy toimialan menoihin. – En centraliserad utgiftsreservering för hela staden med tanke på beaktande av stegringen i kostnadsnivån åren 2015 och 2016 ingår i verksamhetsområdets utgifter.

1 01 Vaalit, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi – Val, till centralvalnämndens disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	1 739	0	0	900	900	900	
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 739	0	0	900	900	900	0
Palkat - Löner	2 453	210	210	1 620	1 620	1 690	1 930
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	367	42	42	324	324	338	386
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 310	140	140	715	715	795	925
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förmödenheter och varor	36	65	65	100	100	120	130
Vuokrat - Hyror	108	120	120	195	195	245	255
Muut menot - Övriga utgifter	6	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	4 279	577	577	2 954	2 954	3 188	3 626
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 540	-577	-577	-2 054	-2 054	-2 288	-3 626
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-2 540	-577	-577	-2 054	-2 054	-2 288	-3 626
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-86,5	0,0	412,0	412,0	7,9	13,7
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	99	100	100	90	90	90	90

Vuoden 2014 määräraha sisältää varauksen europarlamenttivaalien järjestämiseen. Vuoden 2015 määrärahat sisältävät varauksen eduskuntavaaleihin. Vuoden 2016 määrärahoissa on varauduttu kunnallisvaaleihin.

Vaaleja koskevissa määrärahoissa on varauduttu sähköisen äänioikeusrekisterin laajenevaan käyttöönottoon vaalipäivän äänestyspaikoilla.

Määrärahoissa on lisäksi varauduttu kaupungin omien ennakoäänestyspaikkojen lisääntymiseen. Ennakoäänestyspaikkojen perustamisen keskeisimmät kustannukset liittyvät henkilöstökuluihin, tietotekniikka- ja koulutusmenoihin sekä tilavuokriin.

Vuoden 2016 määrärahojen kohdalla on huomioitava, että valtio ei maksa korvauksia kunnille kunnallisten vaalien järjestämisestä.

Anslaget för år 2014 innehåller en reservering för Europaparlamentsvalet. Anslagen för år 2015 innehåller en reservering för riksdagsvalet. Anslagen för år 2016 innehåller en reservering för kommunalvalet.

Anslagen för val innehåller en reservering för att det elektroniska rösträttsregistret tas i bruk i större utsträckning under valdagen på röstningsställena.

Anslagen innehåller dessutom en reservering för att stadens egna förhandsröstningsställen kommer att bli fler. De största kostnaderna för grundandet av förhandsröstningsställen hänförs till personalkostnader, utgifter för informationsteknik och utbildning och fastighetshyror.

I fråga om 2016 års anslag bör det noteras att staten inte betalar ersättningar till kommunerna för anordnandet av kommunala val.

1 02 Kaupunginvaltuusto, kaupunginkanslian käytettäväksi – Stadsfullmäktige, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palkat - Löner	752	1 052	1 052	1 060	1 060	1 060	1 060
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	6	9	9	13	13	13	13
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	257	394	358	382	382	382	382
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	1	3	3	3	3	3	3
Avustukset - Understöd	82	255	255	255	255	255	255
Vuokrat - Hyror	565	550	586	590	590	590	590
Muut menot - Övriga utgifter	13	12	12	14	14	14	14
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 676	2 275	2 275	2 317	2 317	2 317	2 317
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 676	-2 275	-2 275	-2 317	-2 317	-2 317	-2 317
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 676	-2 275	-2 275	-2 317	-2 317	-2 317	-2 317
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		35,7	0,0	1,8	1,8	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	558	550	586	590	590	590	590

Kaupunginvaltuuston menot muodostuvat pääasiassa valtuutettujen palkkioista ja tilakustannuksista.

Määrärahaa maksetaan kulukorvaukset ilman tilivelvollisuutta kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle 3 480 euroa ja kummallekin varapuheenjohtajalle 1 750 euroa sekä niille valtuustoryhmien puheenjohtajille, jotka eivät kuulu kaupunginvaltuuston eivätkä kaupunginhallituksen puheenjohtajistoon eivätkä ole kaupunginhallituksen jäseniä, kullekin 840 euroa.

Määrärahaan sisältyy valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen tarkoitettu 255 000 euron määräraha, joka on suuruudeltaan 3 000 euroa valtuutettua kohden. Talousarviossa on varauduttu luottamushenkilöiden asiointilippujen kustannuksiin ja valtuustosalin korjauksen lisävuokraan.

Stadsfullmäktiges utgifter består i huvudsak av ledamöternas arvoden och av lokalkostnader.

Anslaget omfattar kostnadsersättningar utan redovisnings-skyldighet, 3 480 euro för stadsfullmäktiges ordförande, 1 750 euro för vardera vice ordföranden och 840 euro för var och en av de ordförande för stadsfullmäktigegrupper som inte hör till stadsfullmäktiges eller stadsstyrelsens presidium eller är ledamöter i stadsstyrelsen.

I anslaget ingår 255 000 euro för stöd till fullmäktigegrupperna. Stödet uppgår till 3 000 euro per fullmäktigeledamot. Budgeten omfattar en reservering för biljetter för kostnaderna för de förtroendevaldas tjänstearenden och extra hyra till följd av reparationen av fullmäktigesalen.

1 03 Tarkastuslautakunta- ja virasto – Revisionsnämnden och kontoret

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palkat - Löner	1 083	1 119	1 102	1 137	1 137	1 108	1 110
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	358	364	364	367	367	357	357
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	389	385	383	352	352	402	393
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	26	24	33	36	36	37	40
Avustukset - Understöd	2	2	2	3	3	3	3
Vuokrat - Hyror	205	197	206	215	215	203	207
Muut menot - Övriga utgifter	2	0	2	1	1	1	1
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 065	2 091	2 092	2 111	2 111	2 111	2 111
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 065	-2 091	-2 092	-2 111	-2 111	-2 111	-2 111
Poistot - Avskrivningar	8	8	8	8	8	3	8
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-2 073	-2 099	-2 100	-2 119	-2 119	-2 114	-2 119
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		1,3	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	190	185	191	200	200	188	190

Tarkastuslautakunta järjestää kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen, yhteensovittaa kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen ja arvioi valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kaupunkikonsernissa.

Helsingin kaupungin tilintarkastaja huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta.

Tarkastusvirasto arvioi lautakunnan apuna valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista ja hoitaa osan lakisääteisestä tilintarkastuksesta tilintarkastajan kanssa sovitulla tavalla. Lisäksi virasto valmistelee lautakunnalle valtuuston päätettäväksi esitettävät tarkastusta koskevat asiat.

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Valtuuston hyväksymä uusi strategiaohjelma vuosille 2013–2016 tulee vaikuttamaan arvioinnin sisällölliseen kohdentamiseen, missä korostuu muun muassa konserniohjauksen ja -tavoiteasetannan näkökulma. Myös kaupunkikonsernin rakenteessa tapahtuvat muutokset vaikuttavat arviointi- ja tarkastustoimintaan.

Revisionsnämnden organiserar granskningen av stadens förvaltning och ekonomi, samordnar granskningen av staden och dess dottersammanslutningar och bedömer huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i stadskonsernen.

Helsingfors stads revisor utför den lagstadgade granskningen av stadens förvaltning och ekonomi.

Revisionskontoret biträder nämnden vid bedömningen av om de mål som fullmäktige ställt upp har nåtts och sköter en del av den lagstadgade granskningen på ett sätt som överenskommit med revisorn. Verket bereder dessutom de revisionsärenden som nämnden ska förelägga fullmäktige.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Det av fullmäktige godkända nya strategiprogrammet för åren 2013–2016 kommer att påverka hur innehållet i utvärderingen inriktas, där bland annat koncernstyrningens och koncernmålsättningens aspekt betonas. Också omstruktureringar i stadskonsernen påverkar utvärderings- och granskningsverksamheten.

Tarkastuslautakunta työskentelee kaudella 2013–2016 kahtena jaostona aiemman kolmen jaoston sijasta.

Tilintarkastuspalveluja hankitaan 500 päivää/vuosi kaudella 2013–2016 (550 kaudella 2009–2012). Kilpailutuksen valmistelussa otettiin huomioon mm. kaupungin organisaatorakenteen muutokset ja muiden suurten kaupunkien tilintarkastuspäivien määrä niiden asukasluukuun ja muihin volyymitietoihin suhteutettuna.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Strategiakautteen 2013–2016 ajoittuvat kaupungin sisäiset organisaatorakenteen muutokset sekä muutokset kaupunkikonsernissa tulevat vaikuttamaan myös tilintarkastuksen ja arvioinnin toteuttamiseen.

Kilpailuttaminen

Tarkastustoimen merkittävimmät kilpailutettavat hankinnat ovat Helsingin kaupungin tilintarkastuspalvelut ja konserniyhtiöiden ja säätiöiden tilintarkastuspalvelut. Vuonna 2014 ovat voimassa vuosien 2013–2016 kilpailutuskierroksen tuloksena solmitut sopimukset. Tilintarkastuspalveluiden osuus viraston bruttomenoista taloussuunnitelmakaudella on noin 10 prosenttia.

Viraston muissa hankinnoissa hyödynnetään kaupungin yhteishankintaelinten suorittamaa kilpailutusta. Hankinnat tehdään vuosittain laadittavan viraston hankintasuunnitelman mukaisesti.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kehittämisen vaatimat toimenpiteet otetaan toiminnan ohjauksessa huomioon kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen sekä viraston riskienhallintasuunnitelman mukaisesti.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Tarkastuslautakunta palvelee kaupunginvaltuuston strategisia ohjaustarpeita tuottamalla valtuustolle kuntalaissa tarkoitettua oleellista ja hyödyllistä arviointitietoa arviointikertomuksen muodossa. Arviointi toteutetaan suunnitelmallisesti ja se kohdennetaan valtuustokauden 2013–2016 aikana kaupungin uuden strategiaohjelman kaikkiin pääkohtiin.

Tarkastusvirasto toteuttaa kaupungin strategioita huolehtimalla omien tarkastus- ja arviointipalvelujensa laadusta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta. Henkilöstön osaamista vahvistetaan riittävällä koulutuksella ja osaamisen jakamisella sekä huolehtimalla henkilöstön työhyvinvoinnista.

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan tavoitteena on tuottaa kaupunginvaltuuston strategisia ohjaustarpeita varten tietoa valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta. Arvioinnin tulokset kuvaavat

Revisionsnämnden arbetar under perioden 2013–2016 med två sektioner i stället för de tidigare tre.

De köpta revisionstjänsterna uppgår till 500 dagar/år under perioden 2013–2016 (550 dagar under perioden 2009–2012). Då konkurrensutsättningen förbereddes beaktades bl.a. förändringarna i stadens organisationsstruktur och antalet revisionsdagar i de övriga stora städerna i proportion till deras invånarantal och andra volymuppgifter.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

De interna omstruktureringarna inom staden och ändringarna i stadskoncernen under strategiperioden 2013–2016 kommer också att påverka hur revisionen och utvärderingen genomförs.

Konkurrensutsättning

De största upphandlingar inom revisionsväsendet som konkurrensutsätts är revisionstjänsterna för Helsingfors stad och för concernsammanslutningarna och stiftelserna. År 2014 gäller de avtal som träffats med stöd av konkurrensutsättningen för åren 2013–2016. Revisionstjänsternas andel av verkets bruttoutgifter under ekonomiplanepreioden är cirka 10 procent.

I verkets övriga upphandlingar utnyttjas den konkurrensutsättning som stadens organ för gemensamma upphandlingar har genomfört. Upphandlingarna görs enligt en årlig upphandlingsplan för verket.

Riskhantering

De åtgärder som utvecklingen av riskhanteringen och den interna tillsynen kräver beaktas i styrningen av verksamheten i enlighet med såväl anvisningarna för stadens interna tillsyn och riskhantering som verkets riskhanteringsplan.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Revisionsnämnden tillgodoser stadsfullmäktiges behov i fråga om strategisk styrning genom att för fullmäktige producera sådana väsentliga och nyttiga utvärderingsuppgifter som avses i kommunallagen i form av en utvärderingsberättelse. Utvärderingen genomförs planmässigt och inriktas under fullmäktigeperioden 2013–2016 på alla huvudpunkter i stadens nya strategiprogram.

Revisionskontoret genomför stadens strategier genom att se till de egna revisions- och utvärderingstjänsternas kvalitet, produktivitet och genomslagskraft. De anställdas kompetens stärks med hjälp av tillräcklig utbildning och kunskapsdelning och genom omsorg om personalens arbetshälsa.

Revisionsnämndens utvärderingsverksamhet har som mål att med tanke på stadsfullmäktiges behov av strategisk styrning producera information om hur de av fullmäktige uppställda målen har nåtts. Resultaten av utvärderingen

demokraattisen päätöksenteon vaikuttavuutta. Arviointitoiminnassa tuottavuutta parannetaan edelleen hyödyntämällä kaupungin suurimpien virastojen ja laitosten tutkimuksesta ja arvioinnista vastaavien henkilöiden verkostoa, jolloin tavoitteena on nopeuttaa arviointitiedon saatavuutta ja laajentaa kaupungin tuottaman tiedon hyödyntämistä.

Tilintarkastuksen osalta tavoitteena on järjestää Helsingin kaupunkikonsernin tilintarkastus niin, että se suoritetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti tilintarkastusta koskevien säädösten ja määräysten sekä hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Tarkastuslautakunta ja -virasto jatkavat arviointi- ja koulutusyhteistyötä pääkaupunkiseudun tarkastustoimen kanssa. Tavoitteena on osallistua vuosittain järjestettävään PKS-tarkastuslautakuntien seminaariin.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Ydin- ja tukiprosesseja sekä toimintatapoja kehitetään jatkuvasti ja tuloksellisuutta parannetaan tietotekniikkaa hyödyntämällä ja pitämällä henkilökunnan osaaminen korkealla tasolla. Tilintarkastuksen ammattitaitoa mitataan kaupungin tilintarkastusyhteisön antamalla palautteella ja arvioinnin ammattitaitoa tarkastuslautakunnalle vuosittain tehtävällä asiakaskyselyllä.

Eläkkeelle siirtymisten yhteydessä tarkastellaan mahdollisuutta järjestää työt siten, että viraston tehtävät pystytään hoitamaan yhtä tehokkaasti pienemmällä henkilömäärällä. Tavoitteena on yhden hallinnon vakanssin vähennys taloussuunnitelmakaudella. Samalla ammattitaidon taso ja laadukkuus pyritään varmistamaan muun muassa kannustamalla henkilökuntaa osallistumaan tilintarkastajatutkintoihin.

Hyvä työhyvinvointi parantaa tuottavuutta. Tarkastusvirastossa työhyvinvoinnin mittaamiseen käytetään työhyvinvointikyselyn ja motivaatiokyselyn tuloksia sekä sairauspoissaolojen seurantaa. Tarkastusviraston sairauspoissaaloprosentti pyritään säilyttämään alhaisella tasolla (0,9 % vuonna 2012 ja 1,2 % vuonna 2011).

Tarkastusviraston tuottavuutta mitataan tuloskorttiin pohjautuvalla tuottavuusindeksillä. Tuotosindeksi koostuu kuudesta osatekijästä, joista työpanosten käyttöön liittyvien tekijöiden painoarvo on 50 %, työn laatekijöiden painoarvo 40 % ja henkilöstötekijöiden painoarvo 10 %. Panosindeksi on muodostettu julkisten menojen hintaindeksillä (kuntatalouden yleishallinto) deflatoiduista toimintamenoista.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Tarkastusviraston toiminnassa noudatetaan henkilöstön kanssa yhteistyössä päivitettyä henkilöstöohjelmaa ja kaupungin sekä viraston tasa-arvosuunnitelmaa. Työhyvinvointia edistävät toimenpiteet sisältyvät henkilöstöohjelmaan ja työhyvinvointisuunnitelmaan.

Tarkastusvirasto laatii yhteistyössä henkilöstön kanssa kullekin toimintavuodelle koulutussuunnitelman. Koulutussuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon

beskriver det demokratiska beslutsfattandets genomslagskraft. Produktiviteten i utvärderingsverksamheten förbättras alltjämt genom att utnyttja nätverket av anställda som ansvarar för utredningen och utvärderingen vid de största förvaltningarna i syfte att göra tillgången till utvärderingsuppgifter snabbare och öka utnyttjandet av den information som staden producerar.

Målet i fråga om revisionen är att organisera revisionen av Helsingfors stadskoncern så att den sker kostnadseffektivt och högklassigt i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller för revisionen, liksom också god revisionsssed.

Revisionsnämnden och -kontoret fortsätter utvärderings- och utbildningssamarbetet mellan revisionsväsendena i huvudstadsregionen. Målet är att delta i det årliga seminariet för revisionsnämnderna i huvudstadsregionen.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Kärn- och stödprocesserna och tillvägagångssätten utvecklas fortlöpande och resultatet förbättras genom att personalens kunskande hålls på en hög nivå. Yrkeskunskapen inom revisionen mäts med respons från stadens revisionsammanslutning och yrkeskunskapen inom utvärderingen med en årlig kundenkät hos revisionsnämnden.

I anslutning till pensioneringarna granskas möjligheten att organisera arbetena så att revisionskontorets uppgifter kan skötas lika effektivt med en mindre personal. Målet är att dra in en anställning inom administrationen under ekonomiplanepreioden. Verket vill samtidigt säkerställa standarden och kvaliteten på yrkeskunskapen bland annat genom att uppmuntra anställda att avlägga revisorsexamen.

En god arbetshälsa förbättrar produktiviteten. Revisionskontoret mäter arbetshälsan genom att använda resultatet av en arbetshälsoenkät och en motivationsenkät och genom att följa upp sjukfrånvaron. Revisionskontoret försöker bevara den låga sjukfrånvaroprocenten (0,9 % år 2012 och 1,2 % år 2011).

Revisionskontorets produktivitet mäts med ett produktivetsindex som baserar sig på ett balanserat styrkort. Output-index består av sex delfaktorer, där faktorer kring användningen av arbetsinsatser har 50 procents vikt, kvalitetsfaktorer kring arbetet 40 procents vikt och personalfaktorer 10 procents vikt. Input-index är bildat av omkostnaderna deflaterade med prisindex för offentliga utgifter (allmän förvaltning inom den kommunala ekonomin).

Verkets personalplan 2014–2016

I revisionskontorets verksamhet följs det personalprogram som uppdaterats i samråd med de anställda, liksom stadens och verkets jämställdhetsplan. Åtgärder som främjar arbetshälsan ingår i personalprogrammet och arbetshälsoplanen.

Revisionskontoret utarbetar i samråd med de anställda en utbildningsplan för varje verksamhetsår. I arbetet på utbildningsplanen beaktas verkets, personalens, revisions-

viraston, henkilöstön, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan näkökulmat. Suunnitelmassa hyödynnetään koulutuskyselyn, osaamiskartoituksen, asiakastytyväisyyskyselyjen, työhyvinvointikyselyn ja kehityskeskustelujen tuloksia sekä yksilötason kehittämissuunnitelmia.

Toiminnan tavoitteiden ja tuottavuuden toteutuminen turvataan arvioimalla avoimeksi tulevien vakanssien tarpeellisuutta, käyttämällä hyväksi toimintaympäristömuutokset huomioon ottavia tehtäväjärjestelyjä ja lisäämällä henkilöstön valmiuksia edetä uralla vaativampiin tehtäviin.

Henkilöstöhankinnassa panostetaan hyvään työnantajakuvaan ja aktiiviseen rekrytointiotteeseen. Korkeakouluysteistyötä, josta on saatu hyviä tuloksia, jatketaan. Henkilöstön osaamista kehitetään strategiasuuntautuneesti toteuttamalla virastotasoisista osaamisen kehittämissuunnitelmaa.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Tarkastusviraston jo luovuttua muissa virastoissa tarkastajien käytössä olleista tiloista tullaan toimitilojen käytön tehostamisessa panostamaan viraston omiin tiloihin. Tarpeettomaksi käyvät työhuoneet tullaan luovuttamaan kaupungin muiden toimintojen käyttöön.

Lisäksi tilojen käyttöä tehostetaan muun muassa pari- ja tiimityötapoja kehittämällä ja etätyömahdollisuuksia parantamalla.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kaupungin tietotekniikkaohjelmaa toteutetaan viraston oman toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Viraston ja lautakunnan keskinäinen asiointi tapahtuu pääasiassa sähköisesti. Kaupunkitasoisten tietojärjestelmien uusiminen tuo mukanaan merkittäviä oppimisvaateita mutta lisää tuottavuutta helpottamalla laajojen aineistojen tarkastamista.

Tarkastusvirasto osallistuu kaupungin tietotekniikkaosaston vastuulla olevaan kehittämishankkeeseen, jonka yhtenä tavoitteena on saada vuoden 2014 aikana käyttöön tarkastajien työpaperiden sähköinen arkistointi.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Arviointikertomus ja tilintarkastuskertomus valmistuvat 30.4.2014 mennessä.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Lakisääteinen tilintarkastus suoritetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sopimuksen mukaisten 500 tarkastuspäivän puitteissa.

nämndens och revisorns synpunkter. I planen utnyttjas resultatet av utbildningsenkäten, kunskapskartläggningen, kundnöjdhetenkäterna, arbetshälsoenkäten och utvecklingsamtalen, liksom utvecklingsplanerna på individuell nivå.

Att verksamhetsmålen och produktiviteten nås säkerställs genom behovsprövning av anställningar som blivit lediga, genom utnyttjande av uppgiftsarrangemang som beaktar förändringarna i omvärlden och genom ökning av de anställdas beredskap att avancera till mer krävande uppgifter.

Inom rekryteringen satsas det på en fördelaktig arbetsgivarbild och ett aktivt rekryteringsgrepp. Högskolesamarbetet, som har lett till goda resultat, fortsätter. Personalens kompetens utvecklas strategiinriktat med hjälp av kompetensutvecklingsplaner på verksamhetsnivå.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

I och med att revisionskontoret redan har avstått från de lokaler revisorerna har haft till sitt förfogande vid andra verk satsas det på verkets egna lokaler då lokalanvändningen effektiviseras. Arbetsrum som blir obehövliga kommer att överlämnas för andra av stadens funktioner.

Dessutom effektiviseras lokalanvändningen bland annat genom att utveckla sätten att arbeta i par och team och möjligheterna att arbeta på distans.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Stadens IT-program genomförs i enlighet med revisionskontorets egen verkställighetsplan. Kommunikationen mellan revisionskontoret och -nämnden sker huvudsakligen elektroniskt. Att datasystemen på stadsnivå förnyas medför avsevärda inlärningskrav, men ökar också produktiviteten genom att granskningen av omfattande material underlättas.

Revisionskontoret deltar i ett utvecklingsprojekt som stadens IT-avdelning ansvarar för. Ett av målen för projektet är att under år 2014 införa elektronisk arkivering av revisorernas arbetspapper.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

En utvärderingsberättelse och en revisionsberättelse färdigställs före 30.4.2014.

Övriga verksamhetsmål

Den lagstadgade granskningen utförs högklassigt och kostnadseffektivt inom de avtalsenliga 500 revisionsdagarna.

Tarkastusvirasto selvittää tarkastuslautakunnan arviointikäytäntöön ja raportointitapaan liittyviä kaupunginvaltuuston odotuksia.

Revisionskontoret utreder stadsfullmäktiges förväntningar med avseende på revisionsnämndens utvärderingspraxis och rapporteringssätt.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Henkilötyöpäivät – Dagsverken	3 791	3 683	3 683	4 030	3 820	3 820
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Kustannukset/työpäivä – Kostnader/arbetsdag, € ¹	457	479	479	453	478	478
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Tilintarkastuspäivät, ulkoisen tilintarkastajan toteutuneet tarkastuspäivät (per tilivuosi) – Revisionsdagar, utfall för den externa revisorns revisionsdagar (per räkenskapsår)	650	500	500	500	500	500
Tarkastuskohteena olevat virastot ja liikelaitokset, lukumäärä – Förvaltningar och affärsverk som är föremål för revision, antal	34	34	34	32	32	32
Konserniyhteisöt, lukumäärä – Koncernsammanslutningar, antal	120	120	120	120	120	120
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä – Antal anställda	19	19	19	19	18	18
Tarkastusta ja arviointia tekevän henkilöstön määrä – Antal anställda som utför granskning och utvärdering	17	17	17	17	16	16

¹ Kustannukset/työpäivä sisältävät muut paitsi JHTT-tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan aiheuttamat kustannukset – Kostnader/arbetsdag omfattar alla kostnader utom dem som föranleds av OFR-revisorn och revisionsnämnden

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tarkastus- ja arviointitoiminnan tuottavuuden kehittyminen – Produktivitetsutveckling för revisions- och utvärderingsverksamheten (2011=100)	101,8	101,9	103,1	102,1	104,0	105,4

1 04 Kaupunginhallitus – Stadsstyrelsen

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	50	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	17	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	67	0	0	0	0	0	0
Palkat - Löner	6 103	1 638	1 638	1 638	1 638	1 638	1 638
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	1 869	388	389	311	311	311	311
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	3 112	466	506	560	560	560	560
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	837	31	31	46	46	46	46
Avustukset - Understöd	2 888	0	0	0	0	0	0
Vuokrat - Hyror	1 725	1 005	965	1 030	1 030	1 030	1 030
Muut menot - Övriga utgifter	845	18 302	25 809	10 661	10 661	10 661	10 661
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	17 379	21 830	29 338	14 246	14 246	14 246	14 246
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-17 312	-21 830	-29 338	-14 246	-14 246	-14 246	-14 246
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-17 312	-21 830	-29 338	-14 246	-14 246	-14 246	-14 246
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		25,6	34,4	-34,7	-34,7	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	1 156	1 005	965	1 030	1 030	1 030	1 030

1 04 01 Kaupunginhallitus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Stadsstyrelsen, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palkat - Löner	1 268	1 630	1 630	1 630	1 630	1 630	1 630
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	292	385	385	309	309	309	309
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	200	215	255	329	329	329	329
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	19	21	21	26	26	26	26
Vuokrat - Hyror	976	1 005	965	1 030	1 030	1 030	1 030
Muut menot - Övriga utgifter	32	40	40	50	50	50	50
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 787	3 296	3 296	3 374	3 374	3 374	3 374
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 787	-3 296	-3 296	-3 374	-3 374	-3 374	-3 374
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-2 787	-3 296	-3 296	-3 374	-3 374	-3 374	-3 374
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		18,3	0,0	2,4	2,4	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	976	1 005	965	1 030	1 030	1 030	1 030

Kaupunginhallituksen menot muodostuvat pääasiassa kaupunginhallituksen jäsenten, sekä komiteoiden ja toimikuntien jäsenten palkkioista, kaupunginjohtajien palkka- ja henkilöstökustannuksista ja tilakustannuksista.

Määrärahaa maksetaan kulukorvaukset ilman tilivelvollisuutta kaupunginhallituksen puheenjohtajalle 3 480 euroa, kummallekin varapuheenjohtajalle 1 750 euroa, kaupunginjohtajalle 3 480 euroa, kullekin apulaiskaupunginjohtajalle 1 750 euroa sekä Khn jäsenille kullekin 840 euroa vuodessa.

Määrärahaa maksetaan myös luottamushenkilöiden puhelinten käyttökustannukset.

Stadsstyrelsens utgifter består i huvudsak av arvoden till ledamöterna i stadsstyrelsen och kommittéer, av stadsdirektörernas löne- och personalkostnader och av lokal-kostnader.

Ur anslaget betalas årliga kostnadsersättningar utan redovisningsskyldighet, 3 480 euro för stadsstyrelsens ordförande, 1 750 euro för vardera vice ordföranden, 3 480 euro för stadsdirektören, 1 750 euro för varje biträdande stadsdirektör och 840 euro för varje ledamot i stadsstyrelsen.

Ur anslaget betalas också kostnader som hänför sig till de förtroendevaldas telefonanvändning.

1 04 02 Käyttövarat, Khn käytettäväksi – Dispositionsmedel, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	50	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	12	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	62	0	0	0	0	0	0
Palkat - Löner	4 830	0	0	0	0	0	0
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	1 575	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	2 743	0	0	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	798	0	0	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	2 888	0	0	0	0	0	0
Vuokrat - Hyror	750	0	0	0	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	71	17 493	25 000	9 831	9 831	9 831	9 831
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	13 656	17 493	25 000	9 831	9 831	9 831	9 831
		17 089					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-13 594	-17 493	-25 000	-9 831	-9 831	-9 831	-9 831
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-13 594	-17 493	-25 000	-9 831	-9 831	-9 831	-9 831
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		28,1	42,9	-43,8	-43,8	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	180	0	0	0	0	0	0

Kaupunginhallituksen käyttövaroihin, yhteensä 9 831 000 (17 306 000) euroa, sisältyy yleiset käyttövarat sekä kaupungin viihtyisyyteen ja turvallisuuteen liittyvien hankkeiden varat. Määräraharauksen pieneneminen edellisestä vuodesta johtuu eräiden keskitetysti varattujen hankekokonaisuuksien mm. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä suurtahtumiin varattavat määrärahat, keskitetysti varattavan määräraharauksen pienentämisestä.

Yleisiin käyttövaroihin sisältyy myös mm. 2,0 milj. euron määräraha maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen liittyviin hankkeisiin.

Yleisissä käyttövaroissa on myös varauduttu mm. pääkaupunkiseudun yhteistyöstä ja seutuyhteistyöstä aiheutuviin yleisiin kustannuksiin.

Kaupungin viihtyisyyteen ja turvallisuuteen osoitetulla määrärahalla on tarkoitus jatkaa kaupunkiympäristön viihtyisyyttä lisääviä hankkeita yhteistyössä asukkaiden, kaupungin hallintokuntien ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Määrärahassa varaudutaan mm. hankkeeseen, jossa vähennetään puistojen, aukoiden ja kadunvarsien roskaisuutta palkkaamalla kesäisin nuoria.

Stadsstyrelsens dispositionsmedel, sammanlagt 9 831 000 (17 306 000) euro, omfattar allmänna dispositionsmedel och medel för projekt som hänförs till trivsels och säkerheten i staden. Att de reserverade anslagen är mindre än föregående år beror på att de anslag som reserveras centraliserat har skurits ned i fråga om vissa centraliserade projekthelheter, bl.a. välfärdsplanen för barn och unga och anslagen för stora evenemang.

I de allmänna dispositionsmedlen ingår också bl.a. 2,0 mn euro för projekt som förbättrar invandras ställning på arbetsmarknaden.

Allmänna dispositionsmedel reserveras också bl.a. för de allmänna kostnaderna för samarbetet i huvudstadsregionen och det övriga regionsamarbetet.

Det är tänkt att anslaget för trivsels och säkerheten i staden ska användas för fortsatta projekt som ökar trivsels i stadsmiljön, närmare bestämt för ett samarbete med invånarna, stadens förvaltningar och de centrala intressentgrupperna. Anslaget omfattar också en reservering bl.a. för ett projekt genom vilket skräpigheten i parker, på öppna platser och vid gator minskas genom att det för sommaren anställs ungdomar.

Määrärahoista rahoitetaan myös mahdollisia kansalaisosallistumisen jatkohankkeita.

Käyttövaroissa on varauduttu Checkpoint Helsinki kuvataidehankkeen mahdolliseen jatkamiseen.

Kaupunginhallituksen käyttövaroihin sisältyvät varaukset kaupunginjohtajan vuoden 2014 laatupalkintokilpailun järjestämistä varten 100 000 (100 000) euroa, tiedepalkintoa varten 10 000 (10 000) euroa ja tutkimusapurahoihin 77 000 (77 000) euroa.

Med anslagen finansieras också eventuella fortsatta projekt för medborgardeltagande.

I dispositionsmedlen ingår en reservering för en eventuell förlängning av bildkonstprojektet Checkpoint Helsinki.

Av stadsstyrelsens dispositionsmedel reserveras 100 000 (100 000) euro för anordnande av kvalitetspristävlingen 2014, 10 000 (10 000) euro för ett vetenskapspris och 77 000 (77 000) euro för forskningsstipendier.

1 04 03 Vieraanvaraisuus, virkamatkat ym., kaupunginjohtajan käytettäväksi – PR, tjänsteresor m.m., till stadsdirektörens disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	5	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	5	0	0	0	0	0	0
Palkat - Löner	5	8	8	8	8	8	8
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	2	3	4	2	2	2	2
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	168	251	251	231	231	231	231
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	19	10	10	20	20	20	20
Vuokrat - Hyror	0	0	0	0	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	742	769	769	780	780	780	780
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	936	1 041	1 042	1 041	1 041	1 041	1 041
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-931	-1 041	-1 042	-1 041	-1 041	-1 041	-1 041
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-931	-1 041	-1 042	-1 041	-1 041	-1 041	-1 041
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		11,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Talousarviokohdan määrärahaan sisältyvät mm. virkamatkat, 162 000 (162 000) euroa ja edustusmenot 853 000 (853 000) euroa.

Anslaget på budgetmomentet omfattar bl.a. 162 000 (162 000) euro för tjänsteresor och 853 000 (853 000) euro för representationsutgifter.

1 10 KAUPUNGINKANSLIA – STADSKANSLIET

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	95	708	133	13 114	13 114	13 114	13 114
Maksutulot - Avgiftsinkomster	258	27	259	27	27	27	27
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	9 681	8 909	8 349	10 385	10 385	9 500	9 500
Vuokratulot - Hyresinkomster	99	93	71	68	68	68	68
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	2 673	2 558	4 065	3 874	3 874	3 874	3 874
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	12 806	12 295	12 877	27 468	27 468	26 583	26 583
Palkat - Löner	46 923	50 631	47 585	51 526	51 526	51 806	51 526
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	30 762	24 916	24 109	30 423	30 423	29 995	29 602
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	36 374	43 744	47 216	58 216	58 216	58 510	58 883
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	1 370	1 407	1 235	1 304	1 304	1 304	1 304
Avustukset - Understöd	3 923	3 428	4 913	4 080	4 080	4 080	4 080
Vuokrat - Hyror	5 670	6 320	5 731	6 098	6 098	6 098	6 098
Muut menot - Övriga utgifter	459	477	283	881	881	881	881
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	125 481	130 923	131 072	152 528	152 528	152 674	152 374
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-112 675	-118 628	-118 195	-125 060	-125 060	-126 091	-125 791
Poistot - Avskrivningar	4 866	7 215	6 980	7 217	7 217	8 471	10 036
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-117 540	-125 843	-125 175	-132 277	-132 277	-134 562	-135 827
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-4,0	4,73	123,4	123,4	-3,2	0,0
Menot - Utgifter		4,3	0,11	16,5	16,5	0,1	-0,2
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	4 696	4 754	4 172	4 643	4 643	4 643	4 643

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginkanslian perustamisesta 24.4.2013. Vuoden 2013 aikana on valmisteltu uutta organisaatiota ja vuoden 2014 toimintasuunnitelma valmistellaan loppuvuodesta 2013.

Kaupunginkansliaan 1 10 on yhdistetty aiemmat hallintokeskuksen, henkilöstökeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen toiminnot ja määrärahat sekä näiden virastojen hallinnoimat muut talousarviokohdat. Talousarvion kohta 1 10 01 sisältää kaupunginkanslian toiminnot, 1 10 02 kaupungin keskitetyn tietotekniikan, 1 10 03 ICT-palvelukeskuksen, 1 10 04 työllisyyspolitiikan, 1 10 05 eläkkeet ja 1 10 06 työsuhdematkalipun.

Stadsfullmäktige fattade 24.4.2013 beslutet att inrätta stadskansliet. Under 2013 har den nya organisationen beretts och verksamhetsplanen för 2014 bereds i slutet av 2013.

I budgetmomentet 1 10, Stadskansliet, ingår de funktioner och anslag som tidigare hänförde sig till förvaltningscentralen, personalcentralen och ekonomi- och planeringscentralen samt de övriga budgetmomenten för dessa förvaltningar. Budgetmomentet 1 10 01 omfattar stadskansliets funktioner, 1 10 02 stadens centraliserade informationsteknik, 1 10 03 ICT-servicecentralen, 1 10 04 sysselsättningspolitiken, 1 10 05 pensionerna och 1 10 06 personalbiljetten.

1 10 01 Kaupunginkanslia – Stadskansliet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	95	708	133	610	610	610	610
Maksutulot - Avgiftsinkomster	258	27	259	27	27	27	27
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	386	709	198	285	285	200	200
Vuokratulot - Hyresinkomster	99	93	71	68	68	68	68
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	1 349	609	1 475	1 016	1 016	1 016	1 016
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	2 187	2 146	2 136	2 006	2 006	1 921	1 921
Palkat - Löner	24 925	27 292	26 360	27 935	27 935	27 935	27 935
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	8 206	9 231	9 053	9 334	9 334	9 334	9 334
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	18 056	20 181	20 245	20 265	20 265	20 265	20 265
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	1 280	1 297	1 136	1 209	1 209	1 209	1 209
Avustukset - Understöd	499	48	313	80	80	80	80
Vuokrat - Hyror	5 176	5 642	5 086	5 272	5 272	5 272	5 272
Muut menot - Övriga utgifter	381	477	281	549	549	549	549
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	58 523	64 168	62 474	64 644	64 644	64 644	64 644
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-56 336	-62 022	-60 338	-62 638	-62 638	-62 723	-62 723
Poistot - Avskrivningar	918	810	575	772	772	770	726
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-57 254	-62 832	-60 913	-63 410	-63 410	-63 493	-63 449
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-1,9	-0,47	-6,5	-6,5	-4,2	0,0
Menot - Utgifter		9,6	-2,64	0,7	0,7	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	4 497	4 546	3 992	4 343	4 343	4 343	4 343

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Vuoden 2014 alusta aloittavassa kaupunginkansliassa yhdistyvät aiempien hallintokeskuksen, henkilöstökeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen toiminnot. Kaupunginkanslian tehtävänä on toimia kaupunginhallituksen alaisena virastona kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajiston yleisenä suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelimenä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti

Kaupunginkanslian kuten koko kaupungin toimintaympäristön keskeisenä haasteena on taloudellisen tilanteen epävarmuus. Kaupunginkanslian talousarvio on valmisteltu yhdistämällä aiemmat hallinto-, henkilöstö- ja talous- ja suunnittelukeskuksen toiminnot ja määrärahat noudattamalla strategiaohjelman taloustavoitteita.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringarna i omvärlden påverkar budgeten 2014

Stadskansliet, som inleder sin verksamhet vid ingången av 2014, kombinerar de funktioner som tidigare hörde till förvaltningscentralen, personalcentralen och ekonomi- och planeringscentralen. Stadskansliet, som är ett verk under stadsstyrelsen, sköter uppgiften som allmänt planerings-, berednings- och verkställighetsorgan för stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och stadsdirektörskollegiet i enlighet med de godkända målen.

Den största utmaningen i stadskansliets och hela stadens omvärld är det osäkra ekonomiska läget. Stadskansliets budget har beretts genom att slå ihop de funktioner och anslag som tidigare hänförde sig till förvaltningscentralen, personalcentralen och ekonomi- och planeringscentralen med beaktande av de ekonomiska målen i strategiprogrammet.

Kaupunginkanslian tavoitteena organisaatiomuutoksen avulla on tehostaa ja sujuvoittaa kaupungin konserniohjausta, mahdollistaa työllisyyden hoidon, elinkeinojen kehittämisen sekä maahanmuuttajien kotouttamisen muodostaman kokonaisuuden hallinta, edistää hallinnon prosessien siirtymistä verkkoon ja kehittää kansalaisten osallistumista.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Keskushallinnon virastona kaupunginkanslia tuottaa sisäisiä hallintopalveluja kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja kaupunkikonsernille. Nämä ovat joko viranomaistehtäviä tai strategisen suunnittelun tehtäviä, jotka tehdään kaupungin omana toimintana.

Kaupunkilaisille, vierailijoille, matkailijoille ja muille kävijöille kaupunginkanslia tuottaa neuvonta- ja tiedotuspalveluja. Yrityksille tarjotaan neuvontapalveluja. Tietotekniikan osalta virasto on osaltaan mukana sähköisten asiointipalvelujen tuottajana. Kasvava väestön ja vierailijoiden määrä lisää näiden palvelujen kysyntää ja käyttäjiä. Näiden palvelujen tuotannossa hyödynnetään ulkopuolisia palvelun tuottajia.

Kilpailuttaminen

Kaupunginkanslia käyttää hankintakeskuksen kilpailuttamia puitesopimuksia aina, kun se on mahdollista. Kaupunginkanslian merkittävin hankintakokonaisuus ovat kaupungin keskitetyt tietotekniikkapalvelut ja -hankkeet, joiden kilpailuttamisen kaupunginkanslia valmistelee.

Riskienhallinta

Kaupunginkanslian riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan menettelytapoja yhtenäistetään vuoden 2014 aikana kaupungin ohjeiden ja parhaiden käytäntöjen mukaisesti. Keskushallinnon valmiussuunnitelma päivitetään vastaamaan uutta organisaatiota ja tehtäviä. Kaupunginkanslian vastualueen merkittävimpiä riskejä ovat muun muassa henkilöstöön, talouteen, tietojärjestelmiin sekä prosessien sujuvuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvät riskit. Viraston oman riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan lisäksi kaupunginkanslia vastaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kehittämisestä kaupunkikonsernissa. Lisäksi virasto arvioi riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyyttä sisäisen tarkastuksen toimesta.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kaupunginkanslian päätehtäviä ovat johtosäännön mukaisesti elinkeinopolitiikan kehittäminen, työllisyysasioiden hoito, maahanmuuttopolitiikka, kansainvälinen toiminta, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toiminnan käytännön järjestelyt, kirjaamotoiminta, kaupunkitasoinen turvallisuuden, valmiuden ja varautumisen suunnittelu, henkilöstöpolitiikka, työnantajatoiminta, oikeudellinen edunvalvonta, talouden, toiminnan ja strategian suunnittelu, aluerakentamisen ohjaus, sisäinen tarkastus, tieto- ja viestintäteknologioiden ohjaus, neuvonta ja vuorovaikutuksen kehittäminen.

Stadskansliet syftar till att genom organisationsreformen göra stadens koncernstyrning effektivare och smidigare, göra det möjligt att hantera sysselsättning, näringsutveckling och integrering av invandrare som en helhet, främja överföring av de administrativa processerna till webben och uppmuntra medborgarna till aktivt deltagande.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Som ett verk inom centralförvaltningen producerar stadskansliet interna förvaltningstjänster för stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och stadskoncernen. Det är fråga om antingen myndighetsuppgifter eller strategiplaneringsuppgifter som staden själv producerar.

För helsingforsare, turister och andra besökare tillhandahåller stadskansliet rådgivning och informationstjänster. Rådgivningstjänster erbjuds även för företag. Verket deltar dessutom i att producera elektroniska tjänster. Det växande antalet invånare och besökare i staden ökar efterfrågan på dessa tjänster och innebär nya användare. Utomstående serviceproducenter utnyttjas i produktionen av tjänsterna.

Konkurrensutsättning

Stadskansliet använder de av anskaffningscentralen konkurrensutsatta ramavtalen alltid när det är möjligt. De centraliserade IT-tjänsterna och IT-projekten utgör stadskansliets största upphandlingshelhet. Stadskansliet bereder konkurrensutsättningen av tjänsterna.

Riskhantering

Rutinerna för riskhanteringen och den interna kontrollen harmoniseras år 2014 i enlighet med stadens anvisningar och bästa praxis. Beredningsplanen för centralförvaltningen uppdateras så att den motsvarar den nya organisationen och uppgifterna. Till de största riskerna inom stadskansliets ansvarsområde hör bl.a. risker som hänför sig till personalen, ekonomin, datasystemen och processernas smidighet och verksamhetens kontinuitet. Utöver verkets egen riskhantering och den interna kontrollen ansvarar stadskansliet också för utveckling av riskhanteringen och den interna kontrollen inom stadskoncernen. Dessutom bedömer den stadskansliets interna revision riskhanterings och den interna kontrollens funktionalitet och tillräcklighet.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Viktiga uppgifter inom stadskansliet enligt instruktionen är utvecklingen av näringspolitiken, sysselsättningen, invandrarpolitiken, den internationella verksamheten, de praktiska arrangemangen kring stadsfullmäktiges och stadsstyrelsens verksamhet, registratorskontorets verksamhet, säkerhets- och beredningsplaneringen på stadsnivå, personalpolitiken, arbetsgivarverksamheten, den juridiska intressebevakningen, ekonomi-, verksamhets- och strategiplaneringen, styrningen av områdesbyggandet, den interna revisionen, styrningen av data- och kommunikationsteknologierna och utvecklingen av rådgivning och växelverkan.

Kaupunginkanslian keskeiset tavoitteet ovat (1) varmistaa kanslian vastuulla olevien keskushallinnon toimintojen häiriötön ja luotettava toteutus, (2) strategiaohjelman toteuttamisen ohjaus kaupunkikonsernissa sekä (3) huolehtia kaupunginkanslian vastuulle kuuluvien strategiaohjelman toimenpiteiden valmistelusta ja toteuttamisesta.

Kaupunginkanslian vastuulla olevia keskeisiä kokonaisuuksia strategiaohjelman toteuttamisessa ovat

- talouden tasapainosta huolehtiminen
- kaupungin kansainvälisen tunnettuuden ja yritysmyönteisyyden parantaminen
- monipuolisten asumisvaihtoehtojen edistäminen ja kaupunginosien kehittämisedellytysten mahdollistaminen
- tietotekniikan ja sähköisten palvelujen kehittäminen
- läpinäkyvän hallinnon ja osallisuuden kehittäminen
- osaavan henkilöstön ja johtamisen kehittäminen

Talouden tasapainottamiseksi kaupunginkanslia toteuttaa talouden ja toiminnan ohjaamisessa strategiaohjelman talouden ja tuottavuuden tavoitteita. Velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaaliikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016 ja rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulo- ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla. Kaupunginkanslia valmistelee talousarvion raamin, talousarvion ja talousarvio-ohjeet strategiaohjelman mukaisesti. Kaupunginkanslia seuraa talousarviovuoden aikana talousarvion toteutumista, ohjaa virastoja, liikelaitoksia ja tytäryhteisöjä tavoitteiden mukaisesti ja puuttuu poikkeamiin.

Talouden tasapainon edellyttämän kaupungin tulovirran lisäämiseksi kaupunginkanslia jatkaa kaupungin kilpailukykyä kehittämistä. Vuonna 2014 valmistellaan strategiaohjelmaan sisältyvät ehdotukset kaupunkimarkkinoinnin kehittämiseksi, Meri-Helsingin kehittämisohjelma sekä toimenpideohjelma kaupungin yritysmyönteisyyden ja työllisyyden lisäämiseksi. Vuonna 2013 aloitettuja toimenpideohjelmaa avaintoimialojen kasvuedellytysten vahvistamiseksi sekä yritysalueiden kehittämisen kokonaisuutta jatketaan.

Asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi ja asuntotuotannon turvaamiseksi kaupunginkanslia jatkaa aluerakentamisprojektien koordinoitua talousarvion ja investointiraamin puitteissa. Vuoden 2014 aikana parannetaan erityisesti täydennysrakentamisen ohjausta ja kehittämistä asuntotuotantotavoitteiden saavuttamiseksi.

Maahanmuuton osalta kaupunginkanslia valmistelee keväällä 2014 strategiaohjelman osion ”Kansainvälinen Helsinki – Maahanmuuttajat aktiivisina kansalaisina” aikataulutetun toimenpideohjelman.

Hallinnon tehostamista ja läpinäkyvyyttä toteutetaan Ahjojärjestelmää kehittämällä.

De viktigaste målen för stadskansliet är (1) att säkerställa att de funktioner inom centralförvaltningen som är på kansliets ansvar genomförs störningsfritt och tillförlitligt, (2) att styra genomförandet av strategiprogrammet inom stadskoncernen och (3) att bereda och verkställa de åtgärder i strategiprogrammet som hör till stadskansliets ansvar.

Stadskansliet bär ansvaret för viktiga helheter i genomförandet av strategiprogrammet. Stadskansliet

- sörjer för stadens ekonomiska balans
- främjar stadens internationella namnkunnighet och företagsvänlighet
- främjar mångsidiga boendalternativ och utvecklingsförutsättningar för stadsdelar
- bygger upp datatekniken och de elektroniska tjänsterna
- utvecklar genomskinlig förvaltning och deltagande
- ordnar utbildning för att få kunnig personal och utvecklar ledarskapet

För att få budgeten i balans genomför stadskansliet strategiprogrammets ekonomi- och produktivetsmål i styrningen av ekonomin och verksamheten. Staden bromsar under fullmäktigeperioden 2013–2016 skuldsättningsutvecklingen genom att se till att den reella ökningen i moderstadens omkostnader motsvarar ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är årsmålet för produktivetsförbättringen, och genom att finansiera en betydligt större andel av investeringarna med internt tillförda medel och inkomster från försäljning av fast egendom. Stadskansliet bereder budgetramen, budgeten och anvisningarna för hur budgetförslaget ska utarbetas i enlighet med strategiprogrammet. Stadskansliet följer under budgetåret hur budgeten utfaller, styr förvaltningarna, affärsverken och dottersammanslutningarna i enlighet med målen och ingriper i eventuella avvikelser.

Stadskansliet fortsätter utveckla stadens konkurrenskraft i syfte att öka stadens inkomster som är förutsättningen för att nå ekonomisk balans. År 2014 bereds de förslag till ökning av stadsmarknadsföringen som ingår i strategiprogrammet, ett program för utveckling av Havs-Helsingfors och ett åtgärdsprogram som syftar till att göra staden företagsvänligare och att öka sysselsättningen. Åtgärdsprogrammet för bättre tillväxtpotentialer för nyckelsektorerna och helheten för utveckling av företagsområdena som inleddes år 2013 fortsätter år 2014.

I syfte att genomföra de bostadspolitiska målen och att säkerställa bostadsproduktionen fortsätter stadskansliet samordna områdesbyggprojekten inom ramen för budgeten och investeringsramen. År 2014 förbättras i synnerhet styrningen och utvecklingen av kompletteringsbyggandet i syfte att uppnå bostadsproduktionsmålen.

I fråga om invandring bereder stadskansliet våren 2014 ett schemalagt åtgärdsprogram för strategiprogrammets avsnitt Ett internationellt Helsingfors – Invandrarna som aktiva helsingforsare.

Förvaltningen effektiviserar och görs genomskinligare genom att systemet Ahjo utvecklas.

Vuorovaikutuksen ja osallisuuden kehittäminen on kaupunginkanslian uusi tehtävä. Tälle kehittämiselle luodaan suuntaviivat vuoden 2014 aikana. Tässä työssä hyödynnetään aiempien viestinnän ja tietotekniikan osastojen osaamista, neuvonnan kokemuksia ja vuonna 2013 toteutettavien demokratiahankkeiden tuloksia. Kehittämisessä otetaan huomioon monikulttuuristuvan kaupungin ja maahanmuuttopolitiikan tarpeet.

Henkilöstöpolitiikassa jatketaan ennakoituihin perustuvaa henkilöstösuunnittelua. Henkilöstön osaamista vahvistetaan tilaamalla Oiva Akatemialta kaupungin keskitettyä koulutusta. Osaamisen johtamisessa painopiste on kaupunkiyhtenäisen toimintatavan luomisessa ja vahvistamisessa. Kaupunkiyhtenäisten HR-prosessien kehittämistä jatketaan ja valmistaudutaan vuonna 2016 HR-tietojärjestelmän käyttöönottoon.

Työhyvinvointimäärärahalla tuetaan työhyvinvointia ja turvallisuutta edistäviä kaupunki- sekä virasto- ja liikelaitostasoisia hankkeita. Vuoden 2014 pääpaino on strategiaohjelman työhyvinvoinnin ja työelämän kehittämisen painotuksen mukainen. Keskeiset tavoitteet ovat sairauspoissaolojen vähentäminen, työtapaturmien vähentäminen ja eläkkeelle siirtymisiän nostaminen.

Kaupunginkanslia varaa rahoituksen noin 800 nuoren palkkaamiseen kesätöihin. Lisäksi virastoilla ja liikelaitoksilla on mahdollisuus ottaa yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoita harjoittelijoiksi kaupunginkanslian varoin. Määräraha mahdollistaa noin 90 harjoittelijan palkkaamisen.

Kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamiseksi valmistellaan kaupunginhallituksen johtamisen jaostolle tarvittavat selvitykset ja esitykset. Kaupungin organisaatiota kehitetään selvittämällä teknisen puolen organisaatiouudistusta. Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevan kuntalain muutos tuli voimaan 1.9.2013. Helsingin Energia-, Helsingin Satama ja Palmia-liikelaitosten toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä valmistellaan ehdotukset kilpailuneutraliteettisäännösten edellyttämällä tavalla.

Virastojen ja liikelaitosten palvelujen johtamisen kehittämisessä painopiste on ylimmän johdon, keskijohdon ja esimiesten valmennusten jatkamisessa.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Viraston tuottavuuden parantaminen nojaa prosessien kehittämiseen tietotekniikan avulla sekä erityisesti eläköitymisen ja muun henkilöstövaihtuvuuden hyödyntämiseen. Vapautuvia vakansseja täytetään vain harkitusti ja tehtävien uudelleenjärjestelyvaihtoehtot selvitetään aina ennen vakanssin täyttämistä.

Keskushallinnon organisaatiouudistuksella tavoitellaan mm. valmisteluprosessin uudistamista ja sujuvoittamista. ICT-palvelukeskuksella tavoitellaan kaupunkiyhteisten ICT-peruspalveluiden (kaupungin tietoliikenneverkko, vakioitu työasemaverkko sekä sähköposti ja pikaviestintä) järjestämisen tuottavuuden parantamista.

Utveckling av växelverkan och delaktighet är en ny uppgift för stadskansliet. Riktlinjer för utvecklingen dras år 2014. I arbetet utnyttjas de tidigare kommunikations- och IT-avdelningarnas kunskaper i och erfarenheter av rådgivning och resultaten av demokratiprojekt som genomförs år 2013. Behoven hos den allt mångkulturellare staden och de invandrarpolitiska behoven beaktas i utvecklingsarbetet.

Personalplanering som baserar sig på prognostisering fortsätter förverkligas inom personalpolitiken. Personalkompetensen stärks genom att beställa stadens centraliserade utbildning från Oiva Akademia. Inom kunskapsledningen ligger tonvikten på att skapa och förstärka ett gemensamt förfaringssätt för hela staden. Stadens gemensamma personaladministrativa processer utvecklas vidare och man förbereder sig på att år 2016 ta i bruk ett HR-datasystem.

Med arbetshälsoanslaget främjas arbetshälsan och säkerheten genom projekt som gäller hela staden eller enskilda förvaltningar och affärsverk. År 2014 ligger fokus på utveckling av arbetshälsan och arbetslivet i enlighet med strategiprogrammet. Viktiga mål är att minska sjukfrånvaron och antalet arbetsolyckor och att höja pensioneringsåldern.

Stadskansliet reserverar ett anslag för anställning av ca 800 unga sommarjobbare. Förvaltningarna och affärsverken kan ta universitets- och högskolestuderande som praktikanter, och stadskansliet har ett anslag avsett för ändamålet. Anslaget räcker till för ca 90 praktikanter.

Nödvändiga utredningar och förslag om reformering av stadens ledarskapssystem föreläggs stadsstyrelsens ledarskapssektion. Stadens organisation utvecklas genom att utreda möjligheterna till en organisationsreform på den tekniska sidan. Ändringen i fråga om bolagiseringsskyldigheten i kommunallagen trädde i kraft 1.9.2013. Förslag om organisering av verksamhets- och förvaltningsmodellerna för affärsverken Helsingfors Energi, Helsingfors Hamn och Palmia bereds på det sätt som bestämmelserna om konkurrensneutralitet förutsätter.

I utvecklingen av ledarskapet av tjänster vid förvaltningarna och affärsverken poängteras fortsatt utbildning för den högsta ledningen, chefer på mellannivå och lägre chefer.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Verkets produktivitetstillväxt bygger på att processerna utvecklas med hjälp av datateknik och speciellt på att utnyttja pensionsavgångarna och den övriga personalomsättningen. De befattningar som blir vakanta tillsätts bara efter prövning och alternativa arrangemang utreds alltid innan den vakanta befattningen tillsätts.

Med omorganiseringen av centralförvaltningen strävar man bl.a. efter att förnya beredningsprocessen och att göra den smidigare. ICT-servicecentralen bildas för att förbättra ICT-basservicens (stadens datakommunikationsnätverk, standardiserat arbetsstationsnätverk, e-post och snabbmeddelanden) produktivitet.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Kaupunginkanslian toiminnan käynnistyminen vuoden 2014 mahdollistaa keskushallinnon toiminnan parantamisen ja yhteisten prosessien tehostamisen. Strategiaohjelman tuottavuustavoitteen edellyttämä suunnitelma eläköitymiseen varautumiseksi valmistellaan vuonna 2014.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Kaupunginkanslian uuden organisaation rakentamisen yhteydessä syksyllä 2013 on käynnistetty hallintokeskuksen, henkilöstökeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen käytössä olevien tilojen kartoitus. Kaupunginkanslia valmistelee vuoden 2014 aikana tilankäyttösuunnitelman, jossa otetaan huomioon strategiaohjelman tavoitteet toimitilojen ja erityisesti hallinnon tilojen käytön tehostamisesta. Tilankäyttösuunnittelun yhteydessä kaupunginkanslia jatkaa keskustakortteleiden elävöittämistä.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Vuoden 2014 aikana ryhdytään toteuttamaan strategiaohjelman mukaisia Tietotekniikka palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin kehittämistä – osion toimenpiteitä. Kaupungin tietotekniikan hyödyntämisen ohjaus ja koordinointi perustuvat kaupunginhallituksen 30.1.2012 hyväksymään kaupungin tietotekniikkaohjelmaan 2012–2014.

Kaupunginhallituksen tietotekniikkajaosto seuraa tietotekniikkaohjelman laatimista, toimeenpanoa ja toteutumista. Kaupunginkanslia valmistelee tietotekniikkajaostolle esityksiä tietotekniikan ja tietohallinnon periaatteista sekä tarvittavat tietotekniikan hankeohjelmaan liittyvät esitykset. (Kappale tiivistetty Khn johtosäännöstä, pöydällä Khs 9.9.2013).

Tietotekniikan hyödyntämisen ja sähköisen asioinnin kehittämisessä kaupunginkanslian tehtävänä on luoda hyötyjä uudesta organisaatorakenteesta, jossa tietotekniikka- ja viestintä ovat yhdessä vuorovaikutuksen ja osallisuuden kehittämisen kanssa samassa osastossa. Vuoden 2014 aikana huolehditaan nykyisten palvelujen jatkuvuudesta ja valmistellaan osaston osaamisia hyödyntäen kehityspolkua tulevaisuuteen.

Tavoitteet ja mittarit

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Talouden ohjauksen tasapainotavoite: Pidetään emokaupungin käyttömenojen reaalkasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Kaupunginkanslian hallinnon tuottavuuden parantamisen tavoitteet: Kaupunginkanslian omien toimintamenojen osuus emokaupungin käyttömenoista pienenee.

Verkets personalplan 2014–2016

Stadskansliet inleder sin verksamhet vid ingången av 2014, vilket gör det möjligt att effektivisera funktionerna och de gemensamma processerna inom centralförvaltningen. År 2014 bereds en plan för hur stadskansliet ska förbereda sig inför pensionsavgångar.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

I samband med uppbyggandet av den nya organisationen för stadskansliet hösten 2013 har man inlett en kartläggning av lokalerna i förvaltningscentralens, personalcentralens och ekonomi- och planeringscentralens bruk. Stadskansliet bereder år 2014 en lokalanvändningsplan med särskilt avseende på strategiprogrammets mål i fråga om effektivare användning av verksamhetslokaler och i synnerhet av lokalerna i förvaltningens bruk. I samband med planeringen av lokalanvändningen fortsätter stadskansliet arbetet på att göra centrumkvarteren mer levande.

IT och elektronisk kommunikation

År 2014 börjar stadskansliet genomföra åtgärderna i enlighet med strategiprogrammets avsnitt Informationstekniken gagnar invånarna och bidrar till att staden utvecklas. Styrningen och samordningen av hur staden ska utnyttja datateknik grundar sig på stadens IT-program 2012–2014, godkänt av stadsstyrelsen 30.1.2012.

Stadsstyrelsens IT-sektion följer upp arbetet med att göra upp, verkställa och genomföra IT-programmet. Stadskansliet förelägger IT-sektionen förslag till principer för informationsteknik och informationsförvaltning och nödvändiga förslag som hänför sig till projektprogrammet för informationsteknik. (Sammandrag av instruktionen för stadsstyrelsen, bordlades vid stadsstyrelsens sammanträde 9.9.2013).

Stadskansliets uppgift i fråga om utnyttjandet av informationstekniken och den elektroniska kommunikationen är att komma med fördelar av den nya organisationsstrukturen där datatekniken och kommunikationen är placerade på samma avdelning som utvecklingen av växelverkan och delaktighet. År 2014 ser man till att de nuvarande tjänsterna bevaras och bereder den framtida utvecklingsstigen genom att utnyttja kunskapen på avdelningen.

Mål och mätare

Bindande verksamhetsmål

Mål för balansering av budgetstyrningen: den reella ökningen i moderstadens omkostnader motsvarar ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är årsmålet för produktivitetsförbättringen.

Målen för bättre produktivitet inom stadskansliets förvaltning: Andelen stadskansliets egna omkostnader av moderstadens driftsutgifter minskar. Personalantalet vid

Kaupunginkanslian henkilöstömäärä ei kasva.

Helsingin sijoittuminen kuntien elinkeinopolitiikkaa ja yrittäjäilmastoa koskeissa mittauksissa paranee.

Palautejärjestelmä on käytössä koko kaupungissa ja palautteen käsittelyajat raportoidaan.

Tavoitteena on, että 60 % kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätettäväksi tulevista asioista käsitellään enintään 100 kalenteripäivässä.

Muut toiminnalliset tavoitteet, määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta valmistellaan viraston toimintasuunnitelmaa laadittaessa loppuvuodesta 2013 ja sisällytetään viraston tulosbudjettiin.

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Kaupunginkanslian tavoitteena on kaupungin talouden kokonaisohjauksen lisäksi toteuttaa omassa toiminnassaan kaupungin tuottavuustavoitteet. Kaupunginkanslian toiminnoista elinkeino-osaston elinkeinon kehittäminen ja matkailu sekä talous- ja suunnitteluosaston aluerakentaminen edistävät osaltaan kaupungin verotulojen kasvattamisen tavoitteita. Hallinnon toiminnoissa tehostetaan toimintaa mm. tietotekniikkaa hyödyntämällä niin, että väestöltään kasvavan kaupungin hallinto hoidetaan nykyisin voimavaroin.

stadskansliet ökar inte.

Helsingfors förbättrar sin placering i mätningar som gäller kommunernas näringspolitik och företagsklimat.

Responssystemet används på hela stadens nivå och behandlingstiderna för responsen rapporteras.

Ett mål är att 60 % av de ärenden som föreläggs stadsfullmäktige och stadsstyrelsen behandlas inom högst 100 kalenderdagar.

Övriga funktionella, kvantitativa och ekonomiska mål och produktionsuppföljningen bereds i samband med att verksamhetsplanen för verket utarbetas i slutet av 2013 och inkluderas i verkets resultatbudget.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Stadskansliet har som mål att utöver styrningen av stadens totalekonomi genomföra stadens produktivetsmål i sin egen verksamhet. Av stadskansliets alla funktioner främjar näringslivsavdelningens utveckling av näringarna och turismen samt ekonomi- och planeringsavdelningens områdesbyggande stadens mål att öka skatteinkomsterna. Verksamheten inom förvaltningsfunktionerna effektiviserar bl.a. genom att utnyttja datateknik utgående från att förvaltningen i staden med växande befolkningsantal ska skötas med de nuvarande resurserna.

1 10 02 Keskitetty tietotekniikka – Centraliserad informationsteknik

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	1 213	1 949	2 540	2 758	2 758	2 758	2 758
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 213	1 949	2 540	2 758	2 758	2 758	2 758
Palkat - Löner	1 633	2 493	2 433	3 163	3 163	3 443	3 163
Henkilösivumeno - Lönebidrag	547	843	832	1 051	1 051	1 144	1 051
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	14 019	18 216	20 001	20 508	20 508	20 702	21 075
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	69	70	88	73	73	73	73
Vuokrat - Hyror	323	498	525	526	526	526	526
Muut menot - Övriga utgifter	2	0	2	32	32	32	32
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	16 594	22 120	23 881	25 353	25 353	25 920	25 920
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-15 382	-20 171	-21 341	-22 595	-22 595	-23 162	-23 162
Poistot - Avskrivningar	3 948	6 405	6 405	5 695	5 695	6 401	7 610
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-19 330	-26 576	-27 746	-28 290	-28 290	-29 563	-30 772
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		60,7	0,0	41,5	41,5	0,0	0,0
Menot - Utgifter		33,3	7,96	14,6	14,6	2,2	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	31	28	43	0	0	0	0

Määräraha on tarkoitettu koko kaupungin hallintoa koskeviin tietotekniikkapalveluihin ja -hankkeisiin. Se sisältää myös kaupunkiyhteisten järjestelmien kehittämiseen ja ylläpitämiseen osallistuvan kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosaston tietotekniikkahenkilöstön henkilöstömenot.

Määrärahassa on varauduttu kaupungin tietotekniikkaohjelman mukaisiin kehityshankkeisiin, joita ovat mm. tietoteknisen infrastruktuurin kehittäminen, kokonaisarkkitehtuurin ja menetelmien kehittäminen, sähköinen asiointi, toimipisterekisteri, paikkatieto, henkilöstöhallinnon järjestelmä ja potilas- ja asiakastietojärjestelmä. Kehittämiseen on varattu yhteensä 8 960 000 euroa.

Keskeisiä hallintokunnille toteutettuja yhteisiä palveluja ovat kaupungin tietoliikenneverkko, vakioitu työasemaverkko, sähköposti ja pikaviestintä, sähköinen työpöytä, sähköiset asiointi- ja verkkopalvelut sekä asianhallintaa, dokumentinhallintaa, laskentajärjestelmää ja näiden raportointia ja tietovarastoja koskevat käyttöpäalvelut. Yhteisiin jatkuviin palveluihin on varattu 14 221 000 euroa.

Anslaget är avsett för IT-tjänster och -projekt som gäller hela stadens förvaltning. Det omfattar dessutom personalutgifterna för de anställda vid stadskansliets IT- och kommunikationsavdelning som deltar i att utveckla och upprätthålla de för hela staden gemensamma systemen.

Anslaget omfattar en reservering för utvecklingsprojekt i enlighet med stadens IT-program. Till dessa hör bl.a. utveckling av den informationstekniska infrastrukturen och av helhetsarkitekturen och metoderna, elektronisk kommunikation, ett register över verksamhetsställen, geografisk information, personaladministrationssystemet och patient- och kunddatasystemet. Sammanlagt 8 960 000 euro har reserverats för utvecklingsarbetet.

Viktiga gemensamma tjänster som produceras för förvaltningarna är stadens datakommunikationsnät, nätet av standardiserade arbetsstationer, e-post och snabbkommunikation, det elektroniska skrivbordet, tjänster för elektronisk kommunikation och nättjänster, likaså användartjänster som gäller ärendehantering, dokumenthantering och kalkyleringssystemet och rapportering och datalager i fråga om dessa. För fortlöpande gemensamma tjänster har 14 221 000 euro reserverats.

1 10 03 ICT-palvelukeskus – ICT-servicecentralen

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	0	0		12 504	12 504	12 504	12 504
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	12 504	12 504	12 504	12 504
Palkat - Löner	0	0		1 058	1 058	1 058	1 058
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	0	0		376	376	376	376
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	0	0		10 650	10 650	10 650	10 650
Vuokrat - Hyror	0	0		120	120	120	120
Muut menot - Övriga utgifter	0	0		300	300	300	300
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	0	0	0	12 504	12 504	12 504	12 504
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	0	0	0	0	0	0	0
Poistot - Avskrivningar	0	0		750	750	1 300	1 700
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	0	0	0	-750	-750	-1 300	-1 700
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	0	0		120	120	120	120

Toimintansa vuoden alussa aloittava kaupunkiyhteinen ICT-palvelukeskus ottaa asteittain vastuulle kaupunkiyhteisten ICT-peruspalveluiden järjestämisen, kuten kaupungin tietoliikenneverkon, vakioitun työasemaverkon sekä sähköposti ja pikaviestinnän. Ensivaiheessa ICT-palvelukeskukseen tukeutuvat kaupunginkanslia, sosiaali- ja terveystoimisto sekä

Den för hela staden gemensamma ICT-servicecentralen, som inleder sin verksamhet i början av året, övertar gradvis ansvaret för att tillhandahålla stadens gemensamma ICT-bastjänster, såsom stadens datakommunikationsnät, nätet av standardiserade arbetsstationer, e-post och snabbkommunikation. Till en början anlitas ICT-servicecentralens tjänster av stadskansliet, social- och hälsovårdsverket och

varhaiskasvatusvirasto. Palvelukeskuksen kustannukset katetaan osallistuvien virastojen määrärahoista.

barnomsorgsverket. Kostnaderna för servicecentralen täcks med medel ur de deltagande förvaltningarnas anslag.

1 10 04 Työllisyyspolitiikka – Sysselsättningspolitik

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	0	0		0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	9 295	8 200	8 151	10 100	10 100	9 300	9 300
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	106	0	50	100	100	100	100
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	9 401	8 200	8 201	10 200	10 200	9 400	9 400
Palkat - Löner	20 364	20 846	18 792	19 370	19 370	19 370	19 370
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	6 722	7 042	6 424	6 441	6 441	6 441	6 441
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 500	2 617	4 157	4 093	4 093	4 093	4 093
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	18	40	11	22	22	22	22
Avustukset - Understöd	3 424	3 380	4 600	4 000	4 000	4 000	4 000
Vuokrat - Hyror	171	180	120	180	180	180	180
Muut menot - Övriga utgifter	71	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	32 271	34 105	34 104	34 106	34 106	34 106	34 106
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-22 870	-25 905	-25 903	-23 906	-23 906	-24 706	-24 706
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-22 870	-25 905	-25 903	-23 906	-23 906	-24 706	-24 706
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-12,8	0,0	24,4	24,4	-7,8	0,0
Menot - Utgifter		5,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	169	180	180	180	180	180	180

Kaupunginkanslia vastaa kaupungin työllisyyspolitiikan johtamisesta ja tuottaa merkittävän osan kaupungin työllisyydenhoidon palveluista. Työllisyydenhoidon painopisteryhmiä ovat nuoret, maahanmuuttajat ja vaikeasti työllistyvät. Maahanmuuttajien työllisyyttä hoidetaan valtavirtaperiaatteella. Palveluihin sisällytetään tarvittaessa suomenkielen koulutusta tai muuta työllistymistä edistävää koulutusta.

Kaupunginkansliaan työllisyyden hoitamiseen on varattu 34,1 milj. euroa.

Kaupunki palkkaa valtion palkkatuella oppisopimukseen ja työhön työttömiä helsinkiläisiä noin 11 000–12 000 kuukaudeksi. Tämä tarkoittaa keskimäärin kuukaudessa noin 1000 henkilön työsuhdetta kaupunkiin. Kaupunki tarjoaa lisäksi työkokeilupaikkoja noin 800 henkilölle. Ammatillisen rekrytointikoulutuksen kaupungin tai yrityksen työtehtävissä aloittaa vähintään 100 henkilöä. Työkokeilu, palkkatukityö sekä rekrytointi- ja oppisopimuskoulutus voivat yhdessä muodostaa työttömän polun kohden avoimia työmarkkinoita.

Stadskansliet sköter ledarskapet i stadens sysselsättningspolitik och producerar en stor del av stadens sysselsättningsstjänster. Sysselsättningsåtgärder inriktas särskilt på ungdomar, invandrare och svärsysselsatta personer. Sysselsättningen av invandrare sköts enligt integrationsprincipen. I tjänsterna ingår vid behov utbildning i finska eller annan utbildning som främjar sysselsättningen.

Stadskansliet har 34,1 euro till sin disposition för sysselsättning.

Staden anställer med statlig lönesubvention arbetslösa helsingforsare med läroavtal eller i arbete för ca 11 000–12 000 månader. Detta innebär att i genomsnitt ca 1 000 personer varje månad står i anställningsförhållande till staden. Staden erbjuder dessutom arbetsprövningsplatser för ca 800 personer. Minst 100 personer inleder yrkesinriktad rekryteringsutbildning med arbetsuppgifter hos staden eller på ett företag. Arbetsprövning, lönesubventionerat arbete och rekryterings- och läroavtalsutbildning kan tillsammans bilda en väg till den öppna arbetsmarknaden för arbetslösa.

Helsinki-lisällä tuetaan noin 850 työttömän palkkausta. Helsinki-lisää maksetaan yrityksille ja yhdistyksille 300–500 euroa kuukaudessa pitkäaikaistyöttömien, vajaakuntoisten ja Respa -hankkeessa asioivien nuorten palkkaamisesta tukityöhön.

Kaupungilla työkokeiluissa tai palkkatuetussa työssä oleville henkilöille järjestetään valmentavia tilaisuuksia koulutuksen ja työelämän mahdollisuuksista, ammatillista kehittymistä ja työnhakuvalmiuksia parantavaa kurssitusta sekä yksilöllisesti räätälöityjä kursseja tai palveluja. Osallistujia koulutuksiin on noin 2 000. Työelämälähtöistä suomenkielenkoulutusta kehitetään yhteistyössä kaupungin kielikoulutuksesta vastaavan oppilaitoksen kanssa. Suomenkielenkoulutusta järjestetään noin 500 maahanmuuttajalle.

Nuorisotyöttömyyden ennaltaehkäisemiseksi vuonna 2009 perustettu Tulevaisuustiski antaa uraohjauspalvelua noin 500 peruskoulusta tulleelle nuorelle. Vuonna 2013 perustettu Respa hanke ottaa henkilökohtaiseen uravalmennukseen vähintään 1000 työtöntä 18–29 -vuotiaasta helsinkiläisnuorta. Respa on kolme vuotta kestävä hanke, joka rahoitetaan kaupunginhallituksen erillismäärärahasta.

Selvitetään niiden työttömien työllistymismahdollisuuksia, joista kaupunki maksaa työmarkkinatuen kuntaosaa. Osana selvitystä toteutetaan vuonna 2013 alkanutta Kuntakokeilua, jossa otetaan vähintään 300 pitkään työttömänä ollutta henkilöä tehostetusti kaupungin työllisyysneuvonnan palveluihin. Valtio maksaa kaupungille kuntakokeilusta noin 850 000, mikä on 75% menoista.

Kaupungin työllisyysneuvonnan vaikuttavuusmittausta jatketaan ja tarkennetaan työllisyysneuvonnan tulokellisuuden kehittämiseksi.

Med Helsingforstillägg stöds ca 850 arbetslösa. Ett Helsingforstillägg på 300–500 euro i månaden betalas till företag och föreningar som sysselsätter långtidsarbetslösa, handikappade och i Respa-projektet medverkande ungdomar i stödarbete.

För personer i arbetsprövning eller arbete med lönesubvention hos staden ordnas förberedande kurser om potentiell utbildning och möjligheter i arbetslivet, utbildning som främjar yrkesutveckling och färdigheter i att söka arbete och individuellt skraddarsydda kurser eller tjänster. Ca 2 000 personer deltar i någon utbildning. Utbildningen i finska med inriktning mot arbetslivet utvecklas i samarbete med den läroinrättning som ansvarar för stadens språkutbildning. Ca 500 invandrare får utbildning i finska.

Framtidsdisken, som inrättades år 2009 med tanke på förebyggande av ungdomsarbetslöshet, ger karriärvägledning för ca 500 ungdomar som gått ut grundskolan. Respa-projektet, som inleddes år 2013, tar minst 1 000 arbetslösa helsingforsungdomar i åldern 18–29 år i personlig karriärträning. Respa är ett treårigt projekt, som finansieras med ett särskilt anslag av stadsstyrelsen.

Det utreds vilka möjligheterna är att sysselsätta de arbetslösa för vilka staden betalar arbetsmarknadsstödet kommunedel. Som en del av utredningen genomförs ett kommunförsök som inleddes år 2013 och som innebär att minst 300 långtidsarbetslösa får effektiviserade sysselsättnings tjänster av staden. Staten betalar staden ca 850 000 euro för kommunförsöket, vilket utgör 75 % av utgifterna.

Mätningen av hur verkningsfulla stadens sysselsättningsåtgärder är fortsätter och preciseras för att dessa ska utvecklas mot ett bättre resultat.

1 10 05 Eläkkeet – Pensioner

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	15 287	7 800	7 800	13 221	13 221	12 700	12 400
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	48	30	0	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	2	0	0	0	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	4	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	15 342	7 830	7 800	13 221	13 221	12 700	12 400
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-15 342	-7 830	-7 800	-13 221	-13 221	-12 700	-12 400
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-15 342	-7 830	-7 800	-13 221	-13 221	-12 700	-12 400
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-49,0	-0,38	68,9	68,9	-3,9	-2,4

Määräraha on varattu kaupungin oman eläkejärjestelmän mukaisesti sekä lakkautetun leski- ja orpoeläkekassan vastuisiin perustuviin eläkkeisiin. Mukana on myös Helsingin Bussiliikenne Oy:n lisäeläkeosuus sekä kaupungin osuus KEVA:n suorittamiin eläkkeisiin (maistraatin, järjestäisyyden ja ulosottoviraston eläkkeet). Lisäksi määrärahaan sisältyvät Palmian lisäeläkevastuut, jotka on siirretty konsernin vastuulle. KuEL-eläkkeiden tasaus on myös arvioitu laskelmassa.

Anslaget är reserverat för pensioner inom stadens eget pensionssystem och för pensioner som baserar sig på ansvar hos den upplösta änke- och pupillpensionskassan. Det omfattar också den tilläggs pensionsandel som hänförs till Helsingfors Busstrafik Ab och stadens andel av de pensioner som betalas av Keva (pensioner för magistraten, ordningsrätten och exekutionsverket). Dessutom omfattar det ansvaret för den tilläggs pension som hänförs till Palmia. Detta ansvar har överförs på koncernen. I kalkylen beaktas också utjämningen i KomPL-pensioner.

	2013 1 000 €	2014 1 000 €	2015 1 000 €	2016 1 000 €
Kaupungin omat eläkkeet – Stadens egna pensioner	23 132	21 464	19 892	18 319
Leski- ja orpoeläkekassan eläkkeet – Änke- och pupillpensionskassans pensioner	780	634	568	502
Eläkevastuun muutos – Förändring i pensionsansvaret	-15 662	-15 696	-15 216	-14 514
KuEL-eläkkeiden tasaus – Utjämning i KomPL-pensioner	-9 920	-2 738	-2 101	-1 464
Helsingin Bussiliikenne Oy – Helsingfors Busstrafik Ab	1 250	1 400	1 400	1 400
Kuntien eläkevakuutus (Palmia) – Kommunernas pensionsförsäkring (Palmia)	8 000	8 000	8 000	8 000
Kuntien eläkevakuutus (HSY) – Kommunernas pensionsförsäkring (Samkommunen för huvudstadens svenskspråkiga yrkesskolor)	2	2	2	2
Kuntien eläkevakuutus valtiokonttorille – Kommunernas pensionsförsäkring till statskontoret	220	125	125	125
Hallinto - Förvaltning	28	30	30	30
Yhteensä – Sammanlagt	7 830	13 221	12 700	12 400

1 10 06 Työsuhdematkalippu - Personalbiljett

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	6	0		0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	6	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	2 751	2 700	2 813	2 700	2 700	2 800	2 800
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 751	2 700	2 813	2 700	2 700	2 800	2 800
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 745	-2 700	-2 813	-2 700	-2 700	-2 800	-2 800
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-2 745	-2 700	-2 813	-2 700	-2 700	-2 800	-2 800
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-1,8	4,19	0,0	0,0	3,7	0,0

Työsuhdematkalippu on ympäristöystävällinen henkilöstöetu, jolla osaltaan vaikutetaan kaupungin kilpailukykyyn saada osaavaa henkilöstöä ja tuetaan kaupungin mainetta yhteiskunnallisesti vastuullisena työnantajana.

Personalbiljetten är en miljövänlig personalförmån som är avsedd att påverka stadens konkurrenskraft så att staden får kompetent personal och att bidra till att staden uppfattas som en arbetsgivare med samhällsansvar.

1 14 Keskitetysti maksettavat menot – Utgifter som betalas centraliserat

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palkat - Löner	6 472	4 000	5 550	10 000	10 000	10 000	10 000
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	393	800	350	800	800	800	800
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	29	0	0	0	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	0	0	0	0	0	82 767	163 335
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	6 895	4 800	5 900	10 800	10 800	93 567	174 135
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-6 895	-4 800	-5 900	-10 800	-10 800	-93 567	-174 135
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-6 895	-4 800	-5 900	-10 800	-10 800	-93 567	-174 135
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-30,4	22,9	125,0	125,0	766,4	86,1

**1 14 02 Ryhmähenkivakuutus ja matkavakuutus, kaupunginkanslian käytettäväksi –
Grupplivförsäkring och reseförsäkring, till stadskansliets disposition**

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	414	800	800	800	800	800	800
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	29	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	443	800	800	800	800	800	800
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-443	-800	-800	-800	-800	-800	-800
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-443	-800	-800	-800	-800	-800	-800
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		80,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Määräraha on varattu lakisääteisestä ryhmähenkivakuutuksesta vastaavan Kevan (ent. Kuntien eläkevakuutuksen) hoitaman taloudellisen tuen maksuihin sekä virka- ja luottamusmiesten matkavakuutusten maksuun.

Anslaget är reserverat för premier för det av Keva (Kommunernas pensionsförsäkring) administrerade ekonomiska stöd som motsvarar den lagstadgade grupplivförsäkringen och för premier som hänför sig till reseförsäkringen för tjänstemän och förtroendevalda.

1 14 03 Menovaraus, Khn käytettäväksi – Utgiftsreservering, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	0	0	0	0	0	82 767	163 335
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	0	0	0	0	0	82 767	163 335
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	0	0	0	0	0	-82 767	-163 335
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	0	0	0	0	0	-82 767	-163 335
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	97,3

Määrärahaan sisältyy varaukset kustannustason nousua varten. Hallintokuntien vuosien 2015 ja 2016 määrärahat ovat taloussuunnitelmassa asetettu pääosin bruttobudjetoitujen yksiköiden osalta vuoden 2014 määrärahojen tasolle. Varauksien menomäärärahojen kohdentamisesta hallintokunnille päätetään kyseisten vuosien talousarvioiden laadinnan yhteydessä.

I anslaget ingår reserveringar för stegringen i kostnadsnivån. Förvaltningarnas anslag för åren 2015 och 2016 är i ekonomiplanen huvudsakligen på samma nivå som 2014 års anslag i fråga om de bruttobudgeterade enheterna. Hur de reserverade utgiftsanslagen ska fördelas på förvaltningarna bestäms under arbetet på budgetarna för åren i fråga.

1 14 04 Jaksotetut henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi – Periodiserade personalutgifter, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palkat - Löner	6 472	4 000	5 550	10 000	10 000	10 000	10 000
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	-21	0	-450	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	6 452	4 000	5 100	10 000	10 000	10 000	10 000
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-6 452	-4 000	-5 100	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-6 452	-4 000	-5 100	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-38,0	27,5	150,0	150,0	0,0	0,0

Muiden hallintokuntien paitsi liikelaitosten lomapalkkojen ja niihin liittyvien henkilösivumenojen jaksotuksen muutosta varten on varattu määräraha keskitetysti.

Anslag har reserverats centraliserat med tanke på en förändring i periodiseringen av semesterlöner som hänför sig till andra förvaltningar än affärsverk och av därtill hörande lönebikostnader

1 27 Kunnallisverotus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Kommunalbeskattning, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	16 108	17 000	17 317	18 200	18 200	18 200	18 200
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	16 108	17 000	17 317	18 200	18 200	18 200	18 200
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-16 108	-17 000	-17 317	-18 200	-18 200	-18 200	-18 200
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-16 108	-17 000	-17 317	-18 200	-18 200	-18 200	-18 200
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		5,5	1,9	7,1	7,1	0,0	0,0

Määrärahalla katetaan valtion veloittamat verohallintolain 11 §:n mukaiset verotuksen toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset. Näihin kustannuksiin kaupunki ei voi vaikuttaa.

Med anslaget täcks i 11 § i lagen om skatteförvaltning avsedda kostnader för genomförande av beskattningen, som staten debiterar. Staden kan inte påverka dessa kostnader.

1 35 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Betalningsandelar till Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012 1 000 €	2013 1 000 €	2013 1 000 €	2014 1 000 €	2014 1 000 €	2015 1 000 €	2016 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 687	2 063	2 063	2 085	2 085	2 085	2 085
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 687	2 063	2 063	2 085	2 085	2 085	2 085
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 687	-2 063	-2 063	-2 085	-2 085	-2 085	-2 085
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 687	-2 063	-2 063	-2 085	-2 085	-2 085	-2 085
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		22,3	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintakulunsa vesihuolto- ja jätehuoltotoimintojen maksuilla, kuntaosuuksilla ja muilla tuloilla. Kuntayhtymä perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä aiheutuviin kustannuksiin. Kuntaosuudessa on varauduttu "Ilmastoinfo" toiminnan siirtymiseen kaupungin ympäristökeskuksesta HSY:hyn.

Enligt grundavtalet för samkommunen finansierar den sina verksamhetsutgifter genom avgifter för vattentjänst- och avfallshanteringsfunktioner, kommunandelar och andra inkomster. Samkommunen tar ut avgiftsandelar hos sina medlemskommuner för kostnader föranledda av uppgifter utöver vattentjänster eller avfallshantering. Kommunavsnittet beaktar att verksamheten vid "Klimatinfo" överförs från stadens miljöcentral till HRM.

1 39 Muu yleishallinto – Övrig allmän förvaltning

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	0	0	68	0	0	0	0
Maksutulot - Avgiftsinkomster	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	3 116	1 350	2 088	1 200	1 200	1 200	1 200
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	458	0	2 569	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	3 574	1 350	4 725	1 200	1 200	1 200	1 200
Palkat - Löner	982	155	3 137	98	98	80	80
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	330	52	1 073	33	33	27	27
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	7 217	7 610	27 992	8 249	8 249	8 214	8 214
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	149	0	99	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	4 823	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600
Vuokrat - Hyror	124	4	636	0	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	722	6 600	6 202	6 500	6 500	6 500	6 500
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	14 346	18 021	42 739	18 480	18 480	18 421	18 421
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-10 772	-16 671	-38 014	-17 280	-17 280	-17 221	-17 221
Poistot - Avskrivningar	18	0	6 405	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-10 789	-16 671	-44 419	-17 280	-17 280	-17 221	-17 221
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-62,2	250,0	-11,1	-11,1	0,0	0,0
Menot - Utgifter		25,6	137,2	2,5	2,5	-0,3	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	658	0	43	0	0	0	0

1 39 01 Kaupungin historia, tietokeskuksen käytettäväksi – Stadens historia, till faktacentralens disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	0	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palkat - Löner	0	155	228	98	98	80	80
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	0	52	79	33	33	27	27
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	136	39	68	178	178	143	143
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	104	0	0	0	0	0	0
Vuokrat - Hyror	1	4	0	0	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	9	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	250	250	375	309	309	250	250
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-250	-250	-375	-309	-309	-250	-250
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-250	-250	-375	-309	-309	-250	-250
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	50,0	23,6	23,6	-19,1	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	631	0	0	0	0	0	0

Historiatoimikunnan tehtävänä on suunnitella ja valmistaa Helsingin kaupungin historian jatko-osat vuodesta 1945 nykypäivään ja Helsingin vanhemman historian uudelleen kirjoittaminen. Toimikunta suorittaa lisäksi muitakin kaupunginhallituksen sille antamia kaupungin historian selvittämiseen liittyviä tehtäviä. Vuonna 2014 julkaistaan mm. Helsingin sotien jälkeisen historian niteet 5 ja 6. Helsingin vanhemman historian uudelleen kirjoittaminen jatkuu tuottaen osan ”Kauppakaupunki” (Vironniemen Helsingin historia 1640 – 1747). Lisäksi Historiatoimikunta tukee Helsingin sotasurmat 1914–1922 –tutkimushanketta, joka julkaistaan 2014. Tämä tuki näkyy vuoden 2014 määrärahoja nostavana tekijänä. Julkaisutoiminnan lisäksi järjestetään seminaareja ja tehdään Helsingin historiaa tunnetuksi.

Historiekommittén har till uppgift att planera och utarbeta fortsättningen på Helsingfors stads historia från år 1945 till vår tid och att omskriva Helsingfors äldre historia. Kommittén utför dessutom andra av stadsstyrelsen givna uppdrag för utredning av stadens historia. År 2014 publiceras bl.a. femte och sjätte bandet av Helsingfors efterkrigshistoria. Omskrivningen av Helsingfors äldre historia fortsätter med arbetet på bandet om handelsstaden (Helsingfors på Estnässkatan 1640–1747). Dessutom stöder historiekommittén forskningsprojektet Krigsdödade i Helsingfors 1914–1922, som offentliggörs år 2014. Detta stöd är en faktor som höjer 2014 års anslag. Utöver publikationsverksamheten ordnas det seminarier och görs Helsingfors historia känd.

1 39 02 Osuudet ja korvaukset, kaupunginkanslian käytettäväksi - Andelar och ersättningar, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	3 037	4 486	4 688	4 786	4 786	4 786	4 786
Avustukset - Understöd	936	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 973	4 486	4 688	4 786	4 786	4 786	4 786
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 973	-4 486	-4 688	-4 786	-4 786	-4 786	-4 786
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-3 973	-4 486	-4 688	-4 786	-4 786	-4 786	-4 786
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		12,9	4,5	6,7	6,7	0,0	0,0

Määräraha on varauduttu mm. Uudenmaan liitolle maksettaviin maksuosuuksiin ja Greater Helsinki Promotion Ltd Oy:lle maksettaviin maksuosuuksiin.

I anslaget ingår reserveringar för betalningsandelar till bl.a. Nylands förbund och Greater Helsinki Promotion Ltd Oy.

1 39 05 Yhteisöjen tukeminen, Khn käytettäväksi – Understöd till sammanslutningar, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	7	0	0	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	3 358	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 366	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 366	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-3 366	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

(Erittely liitteessä 1 – Specifikation i bilaga 1)

1 39 06 Jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi – Medlemsavgifter, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	2 310	3 085	3 085	3 285	3 285	3 285	3 285
Muut menot - Övriga utgifter	706	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 017	3 085	3 085	3 285	3 285	3 285	3 285
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 017	-3 085	-3 085	-3 285	-3 285	-3 285	-3 285
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-3 017	-3 085	-3 085	-3 285	-3 285	-3 285	-3 285
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		2,3	0,0	6,5	6,5	0,0	0,0

(Erittely liitteessä 2 – Specifikation i bilaga 2)

1 39 13 Kehittämishankkeet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Utvecklingsprojekt, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	304	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	304	0	0	0	0	0	0
Palkat - Löner	6	0	0	0	0	0	0
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	2	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	480	0	0	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förmödenheter och varor	8	0	0	0	0	0	0
Vuokrat - Hyror	0	0	0	0	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	0	2 500	2 700	2 500	2 500	2 500	2 500
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	496	2 500	2 700	2 500	2 500	2 500	2 500
		2 000					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-192	-2 500	-2 700	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-192	-2 500	-2 700	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		404,1	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kehittämishankkeita käytetään kaupunkirakennetta kehittäviin hankkeisiin (mm. uudet asuntoalueet sekä muiden

Utvecklingsmedlen används för projekt som utvecklar stadsstrukturen (bl.a. nya bostadsområden och projekt i

osapuolten kanssa yhteistyössä tehtävät hankkeet) ja hankkeiden toteutukseen liittyviin selvitys- ja suunnittelutehtäviin sekä markkinointiin ja maksuosuuksiin. Pisararadan suunnittelukustannuksiin on varauduttu kaupungin ja valtion sopimalla 17 %:n osuudella.

samarbete med andra parter), för utrednings- och planeringsuppdrag som hänför sig till genomförandet av projekt och för marknadsföring och betalningsandelar. En andel på 17 % av planeringskostnaderna för Centrumslingan har reserverats i enlighet med avtalet mellan staden och staten.

1 39 15 Yleishallinnon muut menot ja tulot, kaupunginjohtajan käytettäväksi – Övriga utgifter och inkomster för allmän förvaltning, till stadsdirektörens disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Maksutulot - Avgiftsinkomster	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	3 116	1 350	2 000	1 200	1 200	1 200	1 200
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	153	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	3 270	1 350	2 000	1 200	1 200	1 200	1 200
Palkat - Löner	976	0	0	0	0	0	0
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	328	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 246	0	0	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	36	0	0	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	529	0	0	0	0	0	0
Vuokrat - Hyror	123	0	0	0	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	7	4 100	3 500	4 000	4 000	4 000	4 000
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 245	4 100	3 500	4 000	4 000	4 000	4 000
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	25	-2 750	-1 500	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Poistot - Avskrivningar	18	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	7	-2 750	-1 500	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-58,7	48,1	-11,1	-11,1	0,0	0,0
Menot - Utgifter		26,4	-14,6	-2,4	-2,4	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	26	0	0	0	0	0	0

Talousarviokohdan määrärahoissa on varauduttu kaupungin keskitetysti maksettavien EU-projektien kustannuksiin. Kaupunki saa EU:lta rahoitusosuuksia EU-projekteihin suhteessa hankkeiden kustannuksiin ja siten talousarviokohdan sitovuustaso on toimintakate. Sitovan toimintakatteen tason suhteen on huomioitu se, että tulojen ja menojen maksatuksessa saattaa tulla kaupungista riippumattomia aikataulullisia muutoksia ja siten tulojen ja menojen kohtaanto ajoittuu eri vuosille. Pääsääntöisesti EU:n osarahoittamien projektien määrärahat tulisi sisällyttää kunkin hallintokunnan omiin talousarvioihin. Keskitetyllä määrärahalla varaudutaan niiden projektien rahoittamiseen, joihin hallintokunnat eivät ole voineet aikataulusyistä varautua tai joista ei ole saatu vielä EU:n rahoituspäätöstä tai joihin Helsinki haluaa hyötynäkökulmasta sitoutua kuntarahoittajana. Määrärahaa voidaan käyttää myös suurien hankekokonaisuuksien kustannuksiin, joissa Helsinki toimii hankkeen hallinnoijana tai hanke on monen hallintokunnan yhteinen jolloin

Anslagen på budgetmomentet omfattar reserveringar för kostnaderna för EU-projekt som staden betalar centraliserat. Staden får finansieringsandelar från EU för EU-projekt i förhållande till projektkostnaderna och budgetmomentet är därför bindande på verksamhetsbidragsnivån. De projekt som delvis finansieras av EU bör i regel ingå i förvaltningens egen budget. Det centraliserade anslaget är avsett för sådana projekt som förvaltningarna inte har kunnat bereda sig på till följd av tidsschemat eller som fortfarande väntar på ett finansieringsbeslut från EU eller som Helsingfors från nyttyosynpunkt vill förbinda sig vid i egenskap av kommunal finansierare. Anslaget kan också utnyttjas för kostnaderna för stora projekthelheter som samordnas av Helsingfors eller för projekt som är gemensamma för flera förvaltningar, varvid det med tanke på samordningen är förnuftigt med ett centraliserat anslag. Anslaget kan också utnyttjas för täckande av kostnaderna för förberedelse av stora internationella projekt.

koordinoinnin kannalta on järkevää käyttää keskitettyä määrärahaa. Määrärahaa voidaan käyttää myös isojen kansainvälisten hankkeiden valmistelusta aiheutuneiden kustannusten kattamiseen.

Kaupunginhallitus velvoittaa kehittämishankkeista vastuussa olevia arvioimaan työn tuloksia vuotta ennen niiden päättymisajankohtaa, jotta hallintokunnissa voidaan pohtia, mikä osa kehittämistyöstä olisi järkevää siirtää kaupungin omaan toimintaan.

Stadsstyrelsen ålägger dem som ansvarar för utvecklingsprojekt att utvärdera arbetsresultaten ett år innan de avslutas, så att det går att överväga vilken del av utvecklingsarbetet som det är förnuftigt att överföra till stadens egen verksamhet.

KUNNAN LIKELAITOKSET – KOMMUNALA AFFÄRSVERK

Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluvia kunnan liikelaitoksia ovat Helsingin Energia -liikelaitos, Helsingin Satama -liikelaitos ja Taloushallintopalvelu-liikelaitos. Liikelaitosten talousarvioiden perustelut esitetään seuraavassa.

Kunnan talousarviossa esiintyvät erät ovat tuloina perustamislainan korot, peruspääoman tuotto ja perustamislainan lyhennys sekä menoina peruspääoman korotus. Talousarviossa menoina esiintyvät lisäksi kaupungin myöntämät lainat liikelaitosten investointien rahoitukseen sekä tuloina näiden lainojen korot ja lyhennykset. Erät sisältyvät talousarvion tuloslaskelmaosaan ja rahoitusosaan.

Perusteluissa on esitetty liikelaitosten toiminnan ja talouden kehitystä kuvaavia taulukoita ja liiketalouden tunnuslukujen kehitystä sekä investointisuunnitelmat.

Liikelaitosten perustamislainojen korkokannat ja peruspääomien tuottotavoitteet ovat talousarviossa ja taloussuunnitelmassa perustamispäätösten mukaiset.

Toimintoja ja taloutta koskevat luvut vuoden 2013 osalta ovat toteutumisennusteiden mukaiset. Toteutumisennusteissa laitosten peruspääomien tuotot ja perustamislainojen korot sekä lyhennykset ovat talousarvion mukaiset.

Helsingin Energia -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors Energi

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Helsingin Energian perustehtävänä on tyydyttää asiakkaiden energiatarpeita kilpailukykyisesti, toimintavarmasti ja ympäristöystävällisesti. Helsingin Energia toimii sähkön vähittäismarkkinoilla maanlaajuisesti ja tukkumarkkinoilla Pohjoismaissa. Helsingin Energian toimintamalli perustuu sähkömarkkinalain, maakaasumarkkinalain ja kilpailunrajoituslain sääntelemiin eriytettyihin liiketoimintoihin, jotka Helen Sähköverkko Oy:n sähkönsiirtotoimintaa lukuun ottamatta ovat avoimia kilpailulle.

Sähkömarkkinoiden tämän hetkistä kehitystä kuvaa voimakas keskittyminen, kilpailun kiristyminen ja kansainvälistyminen. Helsingin Energian strategia perustuu keskittymiseen pääliiketoimintoihin ja niiden kannattavaan ja hallittuun laajentumiseen.

Helsingin Energian toiminnallisena tavoitteena on, että Helsingin Energia on eri liiketoimintojensa osalta alan johtavien yritysten joukossa. Tuloskehityksen ja tuloksenjakopolitiikan tulee turvata Helsingin Energian oman pääoman riittävä kehittyminen terveiden liikeperiaatteiden mukaisesti ja samalla täyttää omistajaohjauksen tavoitteet.

Helsingin Energia toimii kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena johtokunnan alaisuudessa.

De kommunala affärsverken inom stadsdirektörsroteln är affärsverket Helsingfors Energi, affärsverket Helsingfors Hamn och affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten. Budgetmotiveringarna för affärsverken följer nedan.

De poster som förekommer i den kommunala budgeten är på inkomstsidan räntor på anläggningslån, avkastning på grundkapital och amortering på anläggningslån och på utgiftssidan höjning av grundkapital. På utgiftssidan finns dessutom av staden beviljade lån för finansiering av investeringar vid affärsverken och på inkomstsidan räntor och amorteringar på dessa lån. Posterna ingår i budgetens resultaträkningsdel och finansieringsdel.

I motiveringarna ingår tabeller över verksamhetens och ekonomins utveckling vid affärsverken, de affärsekonomiska nyckeltalens utveckling och investeringsplanerna.

Räntesatserna för affärsverkens anläggningslån och målen för avkastningen på deras grundkapital är i budgeten och ekonomiplanen angivna enligt grundläggningsbesluten.

Siffrorna för verksamheten och ekonomin år 2013 följer prognoserna för budgetutfallet. Avkastningen på verkens grundkapital och räntorna och amorteringarna på anläggningslånen är i prognoserna desamma som i budgeten.

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Helsingfors Energis primära uppgift är att tillgodose kundernas energibehov konkurrenskraftigt, driftsäkert och miljövänligt. Helsingfors Energi verkar på detaljmarknaden för el i Finland och på partimarknaden för el i Norden. Helsingfors Energis verksamhetsmodell baserar sig på de särredovisade interna affärsverksamheter som regleras av elmarknadslagen, naturgasmarknadslagen och konkurrensbegränsningslagen och som, utom Helen Elnät Ab:s elöverföring, är öppna för konkurrens.

Den pågående utvecklingen på elmarknaden präglas av en kraftig koncentration, skärpt konkurrens och internationalisering. Helsingfors Energis strategi går ut på att koncentrera sig på huvudaffärsfunktionerna och en lönsam och behärskad utvidgning av dem.

Verksamhetsmålet är att Helsingfors Energi i fråga om sina affärsfunktioner ska höra till de ledande företagen inom branschen. Resultatutvecklingen och resultatfördelningspolitiken bör säkerställa att Helsingfors Energis eget kapital utvecklas i tillräcklig grad enligt sunda affärsprinciper och att målen för ägarstyrningen samtidigt uppnås.

Helsingfors Energi utgör ett i kommunallagen avsett kommunalt affärsverk som lyder under en direktion.

Eduskunta hyväksyi 18.6.2013 kuntalain muutoksen, joka edellyttää kuntia muuttamaan kilpailutilanteessa markkinoilla toimivat liikelaitoksensa yhtiöiksi. Siirtymäaika on vuoden 2014 loppuun. Kuntalain muutos edellyttää, että Helsingin Energia yhtiöitetään siirtymäkauden aikana. Yhtiöittäminen tuodaan erikseen kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Yhtiöittämisen vaikutuksia Helsingin Energian talouteen ei kuitenkaan ole ennakoitu taloussuunnitelmassa.-

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Helsingin Energian kehitysohjelma kohti hiilineutraalia tulevaisuutta

Kaupunginvaltuusto käsitteli 18.1.2012 Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiilineutraalia tulevaisuutta ja päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti

- vahvistaa edelleen lähtökohdaksi, että Helsingin kaupungin energiapolitiisena tavoitteena on, että Helsingin Energian sähkön ja lämmön tuotannossa ja hankinnassa uusiutuvien energialähteiden osuus on vuoteen 2020 mennessä vähintään 20 % ja että sähkön ja lämmön tuotannossa Helsingin Energia vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.
- kehottaa Helsingin Energiaa käynnistämään välittömästi monipolttoainevoimalaitoksen ja siihen liittyvän energiätunnelin investointipäätösvalmiuteen tähtäävät toimenpiteet lähtökohtana, että Hanasaaren B-voimalaitos tulee olla käytössä siihen saakka, kunnes korvaava Vuosaaren uusi tuotantolaitos on käyttöön otettu.
- hyväksyä, että Vuosaaren monipolttoainevoimalaitoksen käyttöönoton jälkeen Hanasaaren nykyisen energiahuoltoalueen käyttötarkoitusta muutetaan siten, että voimalaitostoiminta alueella päättyy.
- kumota 13.12.2006 § 319 kohdalla tekemänsä Hanasaaren A –voimalaitoksen purkamista ja avokivihiilivarastoa korvaavan kivihiililogistiikan toteuttamista koskevan päätöksen hyväksyä, että nykyinen kivihiilen avovarasto säilytetään toiminnassa sen ajan kun Hanasaaren B-voimalaitos on tuotantokäytössä.
- kehottaa kaupunginhallitusta tuomaan vuonna 2015 valtuuston päätettäväksi esityksen Helsingin Energian kehitysohjelman jatkon päivittämisestä niin, että valtuusto voi tuolloin päättää viimeisimmän tiedon perusteella mm. Salmisaaren ja Hanasaaren nykyisiä voimalaitoksia koskevasta laajemmasta biopolttoaineratkaisusta sekä Vuosaaren monipolttoainevoimalaitosta koskevasta hankesuunnitelmasta.

Keskeiseksi kehitysohjelman tavoitteiden toteuttamisessa nousee uusiutuvien energiatuotantomuotojen osuuden kasvattaminen nykyisessä tuotanto- ja hankintarakenteessa. Kehitysohjelma jakautuu neljään pääprojektiin: seospoltto, biopolttoaineet, IE-direktiivi sekä Vuosaaren monipolttoainevoimalaitos ja energiätunneli.

Riksdagen godkände 18.6.2013 en ändring i kommunallagen som förutsätter att kommunerna bolagiserar sådana affärsverk som sköter uppgifter i ett konkurrensläge på marknaden. En övergångstid gäller till utgången av år 2014. Ändringen i kommunallagen innebär att Helsingfors Energi måste bolagiseras under övergångstiden. Bolagiseringen föreläggs stadsfullmäktige separat. Hur bolagiseringen påverkar Helsingfors Energis ekonomi har dock inte förutsetts i ekonomiplanen.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Stadsfullmäktige behandlade 18.1.2012 Helsingfors Energis utvecklingsprogram med sikte på en kolneutral framtid och beslutade i enlighet med stadsstyrelsens beslut

- på nytt som utgångspunkt slå fast att Helsingfors stad som energipolitiskt mål har att andelen förnybara energikällor inom Helsingfors Energis produktion och upphandling av el och värme år 2020 ska vara minst 20 % och att Helsingfors Energi före år 2020 ska minska växthusgasutsläppen inom el- och värmeproduktionen med 20 % från nivån år 1990
- uppmana Helsingfors Energi att omedelbart påbörja åtgärder som leder till att investeringsbeslut kan fattas om ett flerbränslekraftverk och en därtill hörande energitunnel, varvid utgångspunkten ska vara att Hanaholmens B-kraftverk är i drift tills en ny ersättande produktionsanläggning i Nordsjö tagits i drift
- godkänna att ändamålet med det nuvarande energiförsörjningsområdet på Hanaholmen ändras på så sätt efter att det planerade flerbränslekraftverket i Nordsjö tagits i drift att kraftverksfunktionerna upphör på Hanaholmen
- upphäva sitt beslut 13.12.2006 (319 §) om rivning av Hanaholmens A-kraftverk, frigörande av området med ett öppet stenkolsupplag för ett annat ändamål och genomförande av ersättande stenkolslogistik och godkänna att det nuvarande öppna stenkolsupplaget förblir i drift så länge Hanaholmens B-kraftverk är i produktion
- uppmana stadsstyrelsen att år 2015 förelägga stadsfullmäktige ett förslag om uppdatering av Helsingfors Energis utvecklingsprogram så att fullmäktige utifrån den senaste kunskapen bl.a. kan besluta om en mer omfattande biobränslelösning för de nuvarande kraftverken på Sundholmen och Hanaholmen och om en projektplan för ett flerbränslekraftverk i Nordsjö.

För att målen i utvecklingsprogrammet ska nås är det väsentligt att höja andelen förnybara energiproduktionsformer inom den nuvarande produktions- och upphandlingsstrukturen. Utvecklingsprojektet består av fyra huvudprojekt: biobränslen, IE-direktivet, Nordsjö flerbränslekraftverk och en energitunnel.

Kehitysohjelma on vaiheittain tavoitteisiin etenevä. Uusien tekniikoiden kehityksen suomat mahdollisuudet hyödynnetään täysimääräisesti uusiutuvan energian lisäämiseksi ja kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi.

Kehitysohjelman toimeenpano edellyttää merkittäviä investointeja jo taloussuunnitelmakaudella mutta varsinkin suunnitelmakauden jälkeisinä vuosina. Koska ennuste-epävarmuus lisääntyy keskipitkän aikavälin (3–5 vuotta) jälkeen erittäin voimakkaasti, niin toimenpidesuunnitelman täsmällistä kokonaiskustannusarviota ei ole mahdollista tällä hetkellä esittää.

Toteutuessaan kehitysohjelman vaikutus Helsingin Energian taloussuunnitelmakauden jälkeisien vuosien tuloskehitykseen on huomattavan negatiivinen ja ennustetusta liikevaihdon kasvusta huolimatta liikelaitoksen suhteellinen kannattavuus ja hintakilpailukyky heikkenevät. Kehitysohjelman investointien poistojen vaikutus tulokseen ei näy vielä taloussuunnitelmakaudella.

Kilpailuttaminen

Hankintastrategian mukaisesti Helsingin Energian liike- ja palvelutoimintojen tarvitsemat tuotteet ja palvelut kilpailutetaan kaupungin ja EU-säännösten mukaisesti siten, että löydetään asiakkaalle ja koko Helsingin Energialle paras vaihtoehto.

Riskienhallinta

Riskienhallinnassa tunnistetaan eri riskimuodot ja ylläpidetään dokumentoidut toimintaohjeet. Olennaista on, että liiketoiminnalliset riskit hallitaan ja niihin liittyvät kontrollitoiminnot ovat kunnossa. Helsingin Energian sähkökaupan osalta on erikseen laadittu teknisen lautakunnan vahvistamat riskienhallintaohjeet.

Sähkömarkkinoiden vaihtelut ovat voimakkaita ja ennustettavuus on heikentynyt. Kilpailu loppuasiakasmarkkinoilla kiristyy. Sähköpörssihintojen vaihtelu aiheuttaa liiketoimintariskejä tukku- ja loppuasiakasmyynnissä sekä sähkön hankinnassa. Helsingin Energia varautuu riskeihin suojaamalla hankintaa ja myyntiä johdannaisilla.

Kehitysohjelma muodostaa tulevaisuudessa merkittävän sähkön ja lämmön toimitukseen, polttoaineiden saatavuuteen ja hintaan liittyvän riskikeskittymän. Investointiohjelma on suuruusluokaltaan kaksinkertainen Helsingin Energian liikevaihtoon verrattuna.

Polttoaineiden hintakehityksestä ja päästökaupasta aiheutuu tuotantokustannusten kohoamiseen liittyvä kannattavuusriski. Myös polttoaineiden, erityisesti biopolttoaineiden, saatavuus on epävarmuustekijä. Voimalaitoskiinteistöt on vakuutettu kaupungin vakuutusrahastosta ja voimalaitosten tuotanto on vakuutettu keskeytysvakuutuksella.

Kaupungin strategiaohjelma Helsingin Energian toiminnassa

Toimintavarma energiahuolto on keskeinen osa toimivaa infrastruktuuria, joka on Helsingin keskeinen

Utecklingsprogrammet framskrider etappvis. De möjligheter som den tekniska utvecklingen tillåter utnyttjas fullt ut i syfte att minska energibehovet, införa mer förnybar energi och minska växthusgasutsläppen.

För att utvecklingsprogrammet ska gå att verkställa krävs avsevärda investeringar redan under ekonomiplanepérioden men särskilt åren därpå. Eftersom osäkerheten i prognoserna för tiden efter 3–5 år växer kraftigt, är det för närvarande omöjligt att presentera en precis kalkyl över totalkostnaderna för åtgärdsplanen.

När utvecklingsprogrammet genomförs påverkar det resultatutvecklingen vid Helsingfors Energi synnerligen negativt under åren efter ekonomiplanepérioden och trots den prognostiserade ökningen i omsättningen blir affärsverkets relativa lönsamhet och konkurrenskraft svagare. Hurdan inverkan avskrivningarna på investeringarna i programmet har på resultatet kommer ännu inte fram under ekonomiplanepérioden.

Konkurrensutsättning

Enligt upphandlingsstrategin konkurrensutsätts de produkter och tjänster som Helsingfors Energis affärs- och servicefunktioner behöver i enlighet med stadens och EU:s bestämmelser utgående från att det bästa alternativet för både kunden och Helsingfors Energi fås till stånd.

Riskhantering

Riskhanteringen identifierar olika former av risker och upprätthåller dokumenterade spelregler. Det väsentliga är att hantera affärsriskerna och få anknytande kontrollfunktioner att löpa. Nämnden för tekniska tjänster har fastställt särskilda riskhanteringsdirektiv för Helsingfors Energis elhandel.

Fluktuationerna på elmarknaden är kraftiga och förutsägbarheten har blivit svårare. Konkurrensen på slutkundsmarknaden skärps. Priserna på elbörsen fluktuerar och medför affärsrisker inom parti- och slutkundsförsäljningen och elupphandlingen. Helsingfors Energi bereder sig på risker genom att skydda upphandlingen och försäljningen med derivat.

I och med utvecklingsprogrammet uppstår det i framtiden en betydande riskkoncentration som hänför sig till el- och värmeleveranser, tillgången till bränslen och priset. Investeringsprogrammet är storleksmässigt dubbelt så stort som Helsingfors Energis omsättning.

Bränsleprisernas utveckling och utsläppshandeln medför en lönsamhetsrisk som har att göra med högre produktionskostnader. Tillgången på bränsle, särskilt biobränslen, är likaså en osäkerhetsfaktor. Kraftverksfastigheterna är försäkrade i stadens försäkringsfond och kraftverkens produktion är försäkrad med en avbrottsförsäkring.

Hur stadens strategiprogram följs vid Helsingfors Energi

Den driftsäkra energiförsörjningen är en viktig del av den fungerande infrastrukturen, som är en av grundpelarna i

kilpailukykytekijä. Helsinki toimii aktiivisesti ilmastonmuutoksen torjuntatyössä ja profiloituu ilmastoystävälliseksi kaupungiksi ja energiatehokkuuden edelläkävijäksi.

Ilmasto- ja ympäristöhaasteisiin vastaaminen:

- Päästöjen hallintaan liittyvän lainsäädännön ennakoiminen sekä siihen varautuminen.
- Päästöjen hallintateknologioiden seuraaminen ja soveltaminen kilpailukyky säilyttäen.
- Päästökauppajärjestelmän liiketaloudellinen hyödyntäminen.
- Ilmastoviestintään panostaminen.
- Energiatehokkuuden lisääminen kulutuksessa ja tuotannossa.

Tuotantorakenteen kehittäminen vähäpäästöisemmäksi:

- Osuusvoimalaitosten modernisoinnit ja tehonkorotukset.
- Helsingissä sijaitsevien voimalaitosten ja lämpökeskusten modernisoinnit, eliniän jatkaminen ja uusiutuvien polttoaineiden käyttöön panostaminen.
- Käytettävissä olevaan biomassaan perustuvan sekä CO₂-päästöttömän ja vähäpäästöisen tuotantokapasiteetin kasvattaminen.

Sähkön myynnin vähimmäistavoitteena on varmistaa kannattavalla myynnillä nykyinen markkinaosuus. Kotimarkkina-alueena Helsingillä on erityisen suuri paino, mutta myyntiä kasvatetaan edelleen myös muualle Suomeen.

Sähkön siirtoa kehitetään oman toimialansa erillissäätelyn puitteissa. Sähköverkkotoimintaa harjoittaa Helen Sähköverkko Oy.

Kaukolämmön markkinaosuus Helsingin alueella on jo nyt yli 90 %, joten kotimarkkinoilla kasvun mahdollisuudet ovat pienet. Mahdollisuudet ovat lähinnä uusien alueiden saamisessa kaukolämmön piiriin ja näiden alueiden lämmöntarpeen hyödyntämisessä pienimuotoisella yhteistuotannolla ja muilla uusilla lämmitysratkaisuilla. Yhteistuotannon maksimointi myös turvaa lämpöliiketoiminnan kannattavuutta.

Kaukojäähdytys laajenee uusien asiakkaiden osalta nykyalueilla sekä aktiivisella vaikuttamisella uusien alueiden kaavoitukseen ja rakentamiseen.

Uusien palveluiden merkitys kasvaa energia-alalla. Helsingin Energian kehitystyön kohteena ovat uudet palvelut liittyen muun muassa sähköautojen lataamiseen, paikallisen pientuotannon liittämiseen ja älykkääseen sähköverkkoon. Tutkimus- ja kehitystoiminnan tavoitteena on hiilidioksidineutraali energia ja pitkän tähtäimen kilpailukykyyn varmistaminen.

Hinnoittelua tarkistetaan markkinakehityksen mukaan. Hinnoittelun on turvattava toiminnan jatkuvuus, kannattavuus ja kilpailukyky. Hinnoittelun on kohdeltava asiakasryhmiä tasapuolisesti ja ohjattava järkevään energian käyttöön. Hinnoittelun on oltava mittaus- ja laskutustekniikaltaan riittävän yksinkertaista.

stadens konkurrenskraft. Helsingfors motarbetar aktivt klimatförändringen och profilerar sig som en klimativänlig stad och en föregångare i energieffektivitet.

Klimat- och miljötmaningarna antas

- Att förutse och bereda sig på lagstiftning om utsläppskontroll
- Att följa och tillämpa teknologi för utsläppskontroll och samtidigt bevara konkurrenskraften
- Att utnyttja systemet med utsläppshandel affärs-ekonomiskt
- Att satsa på klimatkommunikation
- Att höja energieffektiviteten i förbrukningen och produktionen

Utsläppen i produktionsstrukturen sänks

- Att modernisera andelskraftverken och höja effekten
- Att modernisera kraftverken och värmecentralerna i Helsingfors och förlänga deras livslängd och att satsa på förnybara bränslen
- Att höja den produktionskapacitet som bygger på tillbudsstämmande biomassa och som inte ger koldioxidutsläpp eller som ger låga utsläpp

Minimimålet för elförsäljningen är att med lönsam försäljning säkra den nuvarande marknadsandelen. Helsingfors är starkt som hemmamarknad, men försäljningen utvidgas fortsättningsvis till andra delar av landet.

Elöverföringen utvecklas enligt hur elbranschen särregleras. Elnätsverksamheten sköts av Helen Elnät Ab.

Fjärrvärmens har redan nu en marknadsandel på över 90 % inom Helsingfors, och därmed är tillväxtpotentialerna på hemmamarknaden små. Möjligheterna gäller främst att ansluta nya områden till fjärrvärmennätet och utnyttja värmebehovet där genom småskalig samproduktion och andra nya uppvärmningslösningar. En maximerad samproduktion tryggar värmeaffärsverksamhetens lönsamhet.

Fjärrkylan expanderar genom nya kunder i befintliga områden och aktiv påverkan inom planläggningen och utbyggnaden av nya områden.

Nya tjänster får allt större betydelse i energibranschen. I sitt utvecklingsarbete satsar Helsingfors Energi på nya tjänster som har att göra med bl.a. laddning av elbilar, anslutning till lokal småskalig produktion och ett smart elnät. Forskningen och utvecklingsarbetet syftar till koldioxidneutral energi och tryggad konkurrenskraft på sikt.

Prissättningen justeras enligt utvecklingen på marknaden. Prissättningen ska trygga verksamhetens kontinuitet, lönsamhet och konkurrenskraft. Den ska bemöta kundkategorierna jämnt och leda till förnuftig energiförbrukning. Den ska mättnings- och faktureringsmekaniskt vara tillräckligt enkel.

Kilpailukyvyyn säilyttäminen edellyttää riittävää ja vakaata investointitasoa, jotta varmistetaan tuottavan omaisuuden tehokkuus ja käytettävyys. Investointitoimintaan ja projektien hallintaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Hyvinvointi ja palvelut

Helsingin Energia vahvistaa toiminnallaan Helsingin yritystoiminnan ja asumisen edellytyksiä turvaamalla asukkaille, yrityksille ja muille yhteisöille energian saatavuuden kilpailukykyiseen hintaan.

Ympäristövaatimukset otetaan huomioon olemassa olevien laitosten käytössä ja kunnossapidossa. Energia-alan yleisten toimintaedellytysten turvaaminen Helsingin Energialle on edellytys sen menestymiselle kilpailluilla markkinoilla.

Menestyminen loppuasiakasmarkkinoilla

- Mahdollisuudet kannattavaan kasvuun hyödynnetään
- Sähkö- ja lämpöenergia ostetaan ja myydään markkinaehtoisesti
- Asiakkaiden tarpeisiin vastataan hinnaltaan ja laadultaan kilpailukykyisiä tuotteita ja palveluita kehittämällä
- Asiakaspalvelun taso pidetään toimialan kolmen parhaan joukossa
- Sähkömarkkinoiden toimintaa kehitetään aktiivisesti ja turvataan menestymismahdollisuudet tulevaisuudessa

Toimintaprosessien ja yrityskulttuurin kehittäminen

Toimintaprosesseja ja organisaatiota kehitetään siten, että niissä otetaan huomioon myös henkilöstön eläköitymisten vaikutukset.

Kustannustehokkuutta parannetaan ja tehdään tarvittaessa muutoksia liiketoimintojen välisiin vastuualueisiin.

Helsingin Energian kilpailukyky varmistetaan kehittämällä palvelu- ja toimintaprosesseja, verkottumalla sekä kumppanuusien ja ostopalveluiden käyttöä lisäämällä.

Kaupunkirakenne ja asuminen

Toiminnassa otetaan huomioon kestävä kehityksen periaatteet. Helsingin Energian liiketoiminnan keskeisiä lähtökohtia ovat toimintavarmuus ja muut laadulliset tekijät. Energian tuotanto perustuu luontoa ja ympäristöä säästävään yhdistettyyn sähkön- ja lämmöntuotantoon sekä kaukolämmitykseen. Kaukojäähdytys laajenevana toimintana tuottaa kiinteistöille ympäristöystävällistä jäähdytys-energiaa.

Omaisuuden elinkaaren hallinta ja yrityskuva

- Keskeisten resurssien elinkaaren hallinta (verkot, tuotantolaitteet).
- Ydintoimintaan liittymättömän pääoman vapauttaminen.
- Investointiprojektien hallintaprosessien systematisoiminen ja investointien suunnitteluun

För att konkurrenskraften ska kunna bibehållas, krävs en tillräcklig och stabil investeringsnivå, som säkrar att de produktiva tillgångarna är effektiva och användbara. Tonvikten ligger på investeringsverksamheten och projekthanteringen.

Välfärd och tjänster

Genom sin verksamhet stärker Helsingfors Energi betingelserna för företagsverksamhet och boende i staden och tryggar invånarna, företagen och andra sammanslutningar tillgång till energi till ett konkurrenskraftigt pris.

Miljökraven beaktas i driften och underhållet av de befintliga anläggningarna. Det är nödvändigt att trygga de allmänna verksamhetsbetingelserna för Helsingfors Energi inom energibranschen för dess framgång på den konkurrensutsatta marknaden.

Framgång på slutkundsmarknaden

- Att utnyttja möjligheterna till en lönsam tillväxt
- Att köpa och sälja el- och värmeenergi på marknadens villkor
- Att bemöta kundernas behov genom att utveckla pris- och kvalitetsmässigt konkurrenskraftiga produkter och tjänster
- Att upprätthålla kundtjänsten på en nivå som hör till de tre bästa inom branschen
- Att aktivt utveckla verksamheten på elmarknaden och trygga möjligheterna till framgång i framtiden

Verksamhetsprocesserna och företagskulturen utvecklas

Verksamhetsprocesserna och organisationen utvecklas också utgående från verkningarna av pensionsavgångarna inom personalen.

Kostnadseffektiviteten förbättras och vid behov ändras fördelningen av ansvarsområden mellan affärsfunktionerna.

Helsingfors Energi tryggar sin konkurrenskraft genom att utveckla service- och verksamhetsprocesserna, bilda nätverk och utnyttja partnerskap och köpta tjänster mera.

Stadsstruktur och boende

Principerna för hållbar utveckling beaktas i verksamheten. Centrala utgångspunkter för Helsingfors Energis affärsverksamhet är driftsäkerhet och andra kvalitativa faktorer. Energiproduktionen baserar sig på natur- och miljövänlig samproduktion av elektricitet och värme och på fjärrvärme. Fjärrkylan, som är en expansiv verksamhet, producerar miljövänlig kylenergi för fastigheter.

Tillgångarnas kretslopp hanteras, företagsbild

- Att hantera de centrala resursernas kretslopp (nät, produktionsanläggningar)
- Att frigöra kapital som inte hör till kärnfunktionen
- Att systematisera hanteringsprocesserna i investeringsprojekten och stärka kunnandet i anslutning till investeringsplaneringen

- liittyvän osaamisen vahvistaminen.
- Kaavoitusperusteisten investointien hallinta.
- Säilytetään paikalliset toimintaedellytykset ja varaudutaan kaupunkiympäristön kasvaviin vaatimuksiin.
- Parannetaan työmaahallintaa.
- Toimitilojen, alueiden ja työmaiden siisteyteen panostetaan.

Ympäristöstrategian toteuttaminen

Helsingin Energian ympäristöstrategian kulmakiviä ovat kestävä kehitys, ympäristövaikutusten hallinta niiden tunnistamisen kautta ja avoin vuorovaikutus kaikkien sidosryhmien kanssa.

Energiantuotanto kuuluu kansallisen ja kiristyvän EU-ohjauksen piiriin. EU-komission sekä kaupunginvaltuuston linjaukset energia- ja ilmastopolitiikasta vaikuttavat tuleviin ratkaisuihin koko energiaketjussa, kulutuksesta tuotantoon.

Helsingin Energian merkittävin keino ympäristöstrategian toteuttamisessa on huolehtia yhdistetyn tuotannon sekä energian siirron ja jakelun energiatehokkuudesta ja toimintaedellytyksistä. Keskeiseksi ilmastopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa nousee uusiutuvien energiantuotantomuotojen osuuden kasvattaminen nykyisessä tuotantorakenteessa. Hiilidioksidipäästöjen ja vähäpäästöisten energianlähteiden käyttöä lisätään hallitusti. Helsingin Energia on aktiivisesti mukana uusimman teknologian mukaisten polttolaitosten kehittämisessä. Vaihtoehtoja raskaan polttoöljyn käytölle lämpökeskuksissa selvitetään. Korvaavia polttoaineita ovat maakaasu ja kevyt polttoöljy.

Ympäristövaikutusten hallinnan välineinä ovat voimallaitosten yhteinen ISO 14001 -ympäristöjärjestelmä, liiketoimintojen ympäristökäsikirjat ja kaikkien toimistokiinteistöjen Green Office -ympäristökriteerit.

Helsingin Energia jatkaa myös sähkön, lämmön ja jäähdytyksen järkevän käytön neuvontaa TEM:n ja energiatoimialan välisen energiatehokkuussopimuksen mukaisesti.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Henkilöstöstrategian toteuttamisen avulla Helsingin Energia varmistaa asemansa haluttuna työnantajana. Suurin haaste on osaavan henkilöstön saaminen palvelukseen ja erityisesti asiantuntijatyössä olevien pitäminen palveluksessa. Kilpailukykyinen palkka ja palkkaetuudet sekä oikeudenmukainen ja kannustava palkitsemisjärjestelmä olisivat erityisen tärkeitä sekä sisäisen että ulkoisen työnantajakuvan luomisessa. Nämä ovat edellytys menestymiseen Helsingin Energialle relevanteilla työmarkkinoilla. Henkilöstöstä noin puolet saavuttaa eläkeiän lähimmän kymmenen vuoden aikana, joten uuden ja osaavan henkilöstön rekrytointi nousee kriittiseksi tekijäksi.

Selkeää johtamiskäytäntöä ja johtamisjärjestelmää kehitetään ja samalla korostetaan henkilökohtaista vastuunottoa. Osaamisen kehittäminen on strategiaperusteista, systemaattista ja tavoitteellista. Investors in People (IIP)-kehittämismallin mukaisesti

- Att hantera planläggningsbaserade investeringar
- Att bevara de lokala verksamhetsbetingelserna och bereda sig på växande krav i stadsmiljön
- Att förbättra hanteringen av byggarbetsplatser
- Att satsa på snygga lokaler, områden och byggarbetsplatser

Miljöstrategin genomförs

Hörnstenar i Helsingfors Energis miljöstrategi är hållbar utveckling, miljökonsekvenshantering via identifikation av konsekvenserna och en öppen växelverkan med alla intressentgrupper.

Energiproduktionen styrs nationellt och av de skärpta EU-direktiven. EU-kommissionens och stadsfullmäktiges riktlinjer för energi- och klimatpolicyn påverkar kommande lösningar inom hela energikedjan, från förbrukning till produktion.

Helsingfors Energis viktigaste medel för att genomföra miljöstrategin är att se till att samproduktionen och energiöverföringen och -distributionen är energieffektiva och har verksamhetsbetingelser. Väsentligt för de klimatpolitiska målen är att andelen förnybara energiproduktionsformer höjs inom dagens produktionsstruktur. Användningen av energikällor utan koldioxidutsläpp eller med låga utsläpp ökas behärskat. Helsingfors Energi är aktivt med och utvecklar brännanläggningar enligt den modernaste teknologin. Alternativ till tung brännolja på värmecentralerna utreds. Naturgas och lätt brännolja utgör ersättande bränslen.

Miljökonsekvenshanterings redskap är miljösystemet ISO 14001 för alla kraftverk, miljöhandböcker för affärsverksamheten och Green Office-miljökriterier för alla kontorsfastigheter.

Helsingfors Energi fortsätter med informationen om förnuftigt el-, värme- och kylförbrukning i enlighet med det nya energieffektivitetsavtalet mellan arbets- och näringsministeriet och energibranschen.

Verkets personalplan 2014–2016

Med hjälp av personalstrategin tryggar Helsingfors Energi sin ställning som en attraktiv arbetsgivare. Den största utmaningen är att få nya kunniga anställda och särskilt att få dem som är anställda i sakkunnigarbete att stanna vid verket. Det är ytterst angeläget med en konkurrenskraftig lön och löneförmåner samt ett rättvist och sporrande belöningssystem när det gäller att skapa både en intern och en extern bild av arbetsgivaren. Dessa är en förutsättning för framgång på de arbetsmarknader som är relevanta för Helsingfors Energi. Ungefär hälften av de anställda uppnår pensionsåldern inom de närmaste tio åren, och rekryteringen av nya och kunniga anställda blir därför en kritisk faktor.

En klar ledningspraxis och ett klart ledningssystem utvecklas och samtidigt understryks det personliga ansvarstagandet. Kompetenshöjningen är strategibaserad, systematisk och målinriktad. Med Investors in People (IIP) som rättesnöre uppnås en modell för fortsatt utveckling av

toimimalla saavutetaan jatkuvan kehittämisen malli hyvälle henkilöstöjohtamiselle ja henkilöstön kehittämiseksi. Tavoitteena on IIP-sertifikaatin saavuttaminen.

Johdon ja esimiesten tehtävänä on luoda pohja työhyvinvoinnille, mutta vastuu omasta työhyvinvoinnista on myös työntekijällä itsellään. Jokainen työntekijä on työyhteisönsä jäsen ja siten vastuussa omalla panoksellaan myös koko työyhteisöstä ja sen ilmapiiristä.

Helsingin Energia on laatinut henkilöstöpoliittisen tasa-arvosuunnitelman. Tavoitteena on, että tasa-arvon edistäminen kuuluu normaaliin jokapäiväiseen toimintaan. Tasa-arvosuunnitelmassa on esitetty toimenpidekokonaisuudet tasa-arvoisen työyhteisön saavuttamiseksi. Konkreettiset toimenpiteet kohdistuvat henkilöstösuunniteluun ja henkilöstövalintaan, henkilöstön johtamiseen ja kehittämiseen, palkkaukseen, henkilöstön osallistumiseen sekä työsuojeluun.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

ICT-strategia tukee strategisten tavoitteiden toteutumista ohjaamalla tietotekniset panostukset niihin asioihin, joilla on keskeiset vaikutukset Helsingin Energian kilpailukyyn parantamiseen. Osaamisen kehittämistä ja rekrytointin suuntaamisella muutetaan henkilöstöresurssien painopistettä tietoteknistien peruspalveluiden tuottamisesta liiketoimintojen tietotekniseen tukemiseen ja konsultointiin. Kaikessa tietojenkäsittelyssä asetetaan etusijalle tietoturvallinen toimintatapa. Kriittiset järjestelmät erotetaan tietoturvallisesti julkisista ja yleisistä tietoliikenneverkoista ja tietojärjestelmistä.

Jo nykyisin pitkälle kehitettyä sähköistä asiointia laajennetaan edelleen asiakkaiden tietoteknistien valmiuksien ja verkkoasioinnin lisääntyessä. Sisäisten prosessien kehityksessä lisätään sähköisiä toimintoja sekä niiden mahdollistamaa toiminnan rationalisointia ja automatisointia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sijoitetun pääoman tuotto vähintään 13 %.

Yleisillä alueilla suoritettavien kaivutöiden toteuttaminen lupaehdoissa edellytettyjen tavoiteaikojen puitteissa.

Helsingin Energian päätoimintojen arvioidaan kehittyvän seuraavasti

en god personalledning och av personalen. Helsingfors Energi har som mål att få ett IIP-certifikat.

Ledningen och cheferna ska lägga grunden till arbetshälsa, men också arbetstagaren själv har ansvar för sin arbetshälsa. Varje arbetstagare hör till en arbetsenhet och är därmed delansvarig för hela enheten och arbetsklimatet.

Helsingfors Energi har utarbetat en personalpolitisk jämställdhetsplan. Avsikten är att främjande av jämställdheten ska höra till det normala dagliga arbetet. Av jämställdhetsplanen framgår åtgärdshelheter för en jämställd arbetsplats. Konkret gäller det personalplanering och personalval, ledning och utveckling av personalen, löner, personalens deltagande och arbetarskydd.

IT och elektronisk kommunikation

ICT-strategin stöder genomförandet av de strategiska målen genom att styra IT-satsningarna på områden som är centrala för Helsingfors Energis konkurrenskraft. Genom kompetenshöjning och styrning av rekryteringen ändras tonvikten inom personalresurserna från produktion av IT-basservice till IT-stöd och IT-konsultering för affärsverksamheten. I all databehandling prioriteras ett dataskyddat arbetssätt. Kritiska system avskiljs från offentliga och allmänna datakommunikationsnät och informationssystem på ett dataskyddat sätt.

Den redan långt utvecklade elektroniska kommunikationen utvidgas ytterligare i takt med att kundernas IT-beredskap och webbkommunikation ökar. De interna processerna utvecklas genom att e-funktionerna byggs ut och möjligheterna att rationalisera och automatisera verksamheten tack vare dem utnyttjas.

Bindande verksamhetsmål

Avkastning på investerat kapital minst 13 %.

Grävningsarbeten i allmänna områden utförs inom den tid som anges i tillståndsvillkoren.

De främsta funktionerna vid Helsingfors Energi kommer uppskattningsvis att utvecklas såsom följer:

Energian myynti – Energiförsäljning	2012	2013	2014	2015	2016
Sähkö – Elektricitet, TWh	7,5	7,6	7,6	7,5	7,3
Loppuasiakasmyynti – Slutkundsförsäljning	5,2	5,2	5,0	5,1	5,2
Tukkumyynti – Partiförsäljning	2,4	2,5	2,6	2,4	2,1
Lämpö – Värme, TWh	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
Jäähdytys – Kyla, GWh	87	117	130	140	150
Kaasunmyynti – Gasförsäljning, GWh	34	35	35	35	35

Sähköm myyntimäärä- ja hinta-arvioissa on otettu huomioon kilpailutilanne ja markkinanäkymät sekä heikentynt

I uppskattningen av elförsäljningsvolymen och -priset beaktas konkurrensläget och marknadsutsikterna samt den

kilpailukyky sähkömarkkinoilla. Sähkönmyyntiennuste perustuu laadinta-ajankohtana (Q2/2013) tiedossa olevaan tulevaan hintatasoon. Lämmönkulutuksen määrä perustuu keskimääräiseen lämpötilaan ja myötäilee kaupunkirakentamisen kasvua. Linjaukset uusiutuvan energian lisäämisestä ja hiilidioksidipäästöttömien ja vähäpäästöisten energialähteiden käytöstä luovat lähivuosina merkittävät investointitarpeet. Helsingin Energian kehitysohjelma täyttää asetetut tavoitteet ja luo edellytykset hiilineutraaliin tulevaisuuteen. Toteutuessaan kehitysohjelman vaikutus tulevien vuosien tuloskehitykseen on huomattavan negatiivinen.

Helsingin Energian talouden kehitys arvioidaan seuraavaksi:

försvagade konkurrenskraften på elmarknaden. Elförsäljningsprognosen utgår från den kommande prisnivå som är känd vid tidpunkten för budgeteringen (Q2/2013). Värme- förbrukningsvolymen utgår från en genomsnittlig temperatur och följer det växande stadsbyggandet. Riktlinjerna att öka användningen av förnybar energi och av energikällor utan koldioxidutsläpp eller med låga utsläpp medför behov av avsevärda investeringar under de närmaste åren. Helsingfors Energis utvecklingsprogram uppfyller de uppställda kraven och skapar förutsättningar för en kolneutral framtid. När utvecklingsprogrammet genomförs påverkar det resultatutvecklingen synnerligen negativt under de kommande åren.

Den ekonomiska utvecklingen vid Helsingfors Energi beräknas bli följande:

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tuloskehitys - Resultatutveckling					
Liikevaihto - Omsättning	766 539	762 600	746 100	754 200	770 600
Liikeliijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	192 296	213 800	180 300	162 300	149 200
Ylijäämä ennen varauksia - Överskott före reserveringar	199 817	217 800	187 750	171 800	159 600
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	154 878	172 870	142 850	126 900	114 700
Rahoituskehitys - Finansieringutveckling					
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-19	1 870	26 940	-7 900	-48 220

Suunnitelmakaudella tulosta heikentävät merkittävästi maakaasun valmisteveron korotus, polttoaineiden kohoava hintataso sekä sähköntuotannon päästöoikeuksien muuttuminen kokonaan maksullisiksi vuonna 2013 alkavalle Post Kioto-kaudelle.

Energianhankinnan luvut eivät sisällä arviota TVO:n OL3:en liittyvien arbitraatioiden varalta.

Kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosan lukuun 7 02 ja rahoitusosan lukuun 9 01 sisältyvät seuraavat erät:

Resultatet under planeringsperioden försvagas betydligt av att punktskatten på naturgas höjs, att prisnivån på bränsle stiger och att utsläppsrätterna inom elproduktionen helt och hållet blir avgiftsbelagda under Post Kyoto-perioden, som börjar år 2013.

Siffrorna för energianskaffning innehåller inte någon uppskattning med tanke på skiljeförfaranden som hänför sig till TVO:s OL3.

Kapitel 7 02 i resultaträkningsdelen och kapitel 9 01 i finansieringsdelen i stadens budget innehåller följande poster:

	2012	2013 €	2014€	2015 €	2016 €
Perustamislainan korko – Ránta på anläggningslånet (10%)	18 198	16 900	14 300	13 900	13 500
Korvaus peruspääomalle – Ersättning på grundkapitalet (10%)	47 400	47 400	47 400	47 400	47 400
Perustamislainan lyhennys – Amortering på anläggningslånet	8 400	8 400	8 400	8 400	8 400
Yhteensä – Sammanlagt	73 998	73 187	70 100	69 700	69 300

Talousarvioon sisältyvien tuloutuserien lisäksi kaupunginvaltuusto on vuosien 2002–2012 tilinpäätösten yhteydessä päättänyt siirtää

Helsingin Energian kertyneistä voittovaroista yhteensä 1 710 milj. euroa kaupungin omaan pääomaan. Pääoman siirrot tehdään tilinpäätösvuotta seuraavana vuonna tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen. Kaupunginvaltuuston vuoden 2011 tilinpäätöksen yhteydessä päättämä 200 milj. euron siirto tehtiin vuonna 2012 ja vuoden 2012 tilinpäätöksen yhteydessä päättämä 150 milj. euron siirto vuonna 2013.

Utöver de poster som inkomstredovisas i budgeten har stadsfullmäktige i anslutning till 2002–2012 års bokslut beslutat överföra

vinstmedel från Helsingfors Energi till Helsingfors stads eget kapital, sammanlagt 1 710 mn euro. Kapitalöverföringen görs året efter bokslutsåret efter att bokslutet har godkänts. De 200 mn euro som stadsfullmäktige beslutade om i anslutning till 2011 års bokslut överfördes år 2012 och de 150 mn euro som stadsfullmäktige beslutade om i anslutning till 2012 års bokslut överfördes år 2013.

	2012 1 000 €	2013 1 000 €	2014 1 000 €	2015 1 000 €	2016 1 000 €
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Kehityksen tunnusluvut – Nyckeltal för utvecklingen

Liikevaihdon muutos – Förändring i omsättningen,%	1	-1	-2	1	2
Liikevaihto/henkilö – Omsättning/person, 1 000 €	651	657	643	650	664
Liikekäännäjä % liikevaihdosta – Rörelseöverskott, % av omsättningen	25	28	24	22	19
Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital, %	15	16	13	12	11
Omavaraisuusaste – Soliditetsgrad	72	70	68	69	69
Jalostusarvo – Förädlingsvärde, (2007 = 100)	91	100	95	90	88

Investointikohteet – Investeringsobjekt

Voimalaitoskohteet – Kraftverksobjekt	27 700	10 700	68 850	33 520	26 830
Vuosaari C – Nordsjö C	0	0	0	20 000	30 000
Vuosaari tunneli – Nordsjöstunneln	0	0	1 500	20 000	37 000
Ulkovalaistus – Utomhusbelysning	8 000	11 100	8 600	8 300	8 900
Kaukolämpö – Fjärrvärme	27 200	22 200	22 790	23 020	21 730
Kaukojäähdytys – Fjärrkyla	6 200	9 100	6 200	4 000	8 200
Aineettomat oikeudet – Immateriella rättigheter	1 200	4 000	4 000	3 000	3 000
Muut investointikohteet – Övriga investeringsobjekt	1 000	4 900	4 500	4 500	4 500
Sijoitukset – Placeringar	3 200	62 000	40 070	63 060	72 860
Yhteensä – Sammanlagt	74 500	124 000	156 510	179 400	213 020

Helsingin Energian investointisuunnitelman suurimmat kohteet:

Investointisuunnitelma on tehty Helsingin Energian kehitysohjelman Vuosaari C –vaihtoehdon perusteella. Kehitysohjelman toteutuksesta tehdään päätös suunnitelmakaudella. Suurimpia yksittäisiä voimalaitosinvestointeja ovat Salmisaaren ja Vuosaaren voimalaitosten automaatio ja sähköistyksen modernisointi sekä voimalaitosten turbiinilaitteiden ja siivoston uusiminen vuonna 2014 ja 2016.

Kehitysohjelman toteutuessa Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksilla tehdään IE-direktiivin vaatimat ympäristöinvestoinnit vuosina 2014–2015. Myös biopolttoaineen käyttöön liittyvät investoinnit toteutetaan voimalaitoksilla vuonna 2014–2015.

Vuosaaren monipolttoainevoimalaitoksen ja tunnelin investointiohjelmasta päätetään suunnitelmakaudella.

De största objekten i investeringsplanen vid Helsingfors Energi:

Investeringsplanen baserar sig på alternativ Nordsjö C i Helsingfors Energis utvecklingsprogram. Beslut om att genomföra utvecklingsprogrammet fattas under planperioden. De största enskilda investeringarna på kraftverk är moderniseringen av automationen och elektrifieringen i Sundholmens och Nordsjö kraftverk och förnyelsen av dessas turbinanläggningar och bladsystem åren 2014 och 2016.

När utvecklingsprogrammet genomförs görs de miljöinvesteringar som IE-direktivet kräver på Hanaholmens och Sundholmens kraftverk åren 2014–2015. Också de investeringar som beror på övergången till biobränsle genomförs på kraftverken i fråga åren 2014–2015.

Beslut om investeringsprogrammet för Nordsjö flerbränsle-kraftverk med tunnel fattas under planperioden.

Suunnitelmakauden sijoituksia lisää varautuminen tuleviin tuuli- ja ydinvoimaosuuksiin.

Kaukolämpöverkosto laajenee lähinnä uusilla asuinalueilla. Suunnitelmakaudella modernisoidaan olemassa olevia lämpökeskuksia. Tunneli- ja kaukojäähdytysverkon laajentaminen sekä nykyisten tunnelien ja luolien perusparannus jatkuu.

Helsingin Energia varautuu rahoittamaan investoinnit huomattavalta osin lainanottovaltuudella jo taloussuunnitelmakaudella.

Helsingin Energian velkaantuminen alkoi jo vuoden 2011 aikana ja investointien rahoitus tuloutusten nykytasolla johtaa merkittävään velkaantumiseen suunnitelmakaudella.

Reserveringen för framtidens vind- och kärnkraftsandelar ökar placeringarna under ekonomiplanepreioden.

Nätet för fjärrvärme byggs ut närmast i de nya bostadsområdena. Under ekonomiplanepreioden moderniseras de befintliga värmecentralerna. Utbyggnaden av tunnel- och fjärrkylennätet och ombyggnaden av de nuvarande tunnlar och cisterner fortsätter.

Helsingfors Energi är berett att finansiera investeringarna i hög grad med lån redan under ekonomiplanepreioden.

Helsingfors Energi började bli skuldsatt redan under år 2011 och finansieringen av investeringar med intäkter på den nuvarande nivån leder till omfattande skuldsättning under planpreioden.

Helsingin Satama -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors Hamn

Helsingin Sataman toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Helsingin Satama on Suomen ulkomaankaupan sekä matkustajaliikenteen pääsatama. Satama edistää monipuolisesti elinkeinoelämää ja hyvinvointia Helsingin seudulla. Helsingin Satama luo puitteet satamatoiminnalle, kehittää liiketoimintaympäristöä, ohjaa toimintaa sekä tuottaa satamatoimintaan liittyviä palveluita.

Sataman vahvuutena ovat tiheät ja monipuoliset linjaliikenneyhteydet Euroopan satamiin. Helsingin Satama on säilyttänyt johtavan asemansa Suomen satamien joukossa.

Helsingin Satama toimii kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena johtokunnan alaisuudessa. Helsingin Satama vastaa satamanpidosta sekä tuottaa satamapalveluita yhdessä sataman toimijoiden kanssa. Palveluiden hinnoitteluperiaatteet ovat:

- Hinnoittelu turvaa toiminnan kannattavuuden ja kilpailukyyn, ottaa huomioon lainsäädännön sekä viranomaisten määräykset ja kohtelee asiakasryhmiä tasapuolisesti.
- Hinnoittelu on pitkäjänteistä ja läpinäkyvää sekä ottaa huomioon toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset.

Eduskunta hyväksyi 18.6.2013 kuntalain muutoksen, joka edellyttää kuntia muuttamaan kilpailutilanteessa markkinoilla toimivat liikelaitoksena yhtiöiksi. Siirtymäaika on vuoden 2014 loppuun. Kuntalain muutos edellyttää, että Helsingin Sataman toiminta yhtiötetään siirtymäkauden aikana. Yhtiöittäminen tuodaan erikseen kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Yhtiöittämisen vaikutuksia Helsingin Sataman talouteen ei ole ennakoitu taloussuunnitelmassa.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Helsingin Sataman yksiköidyn tavaraliikenteen kehitys on vuosien ajan seurannut bruttokansantuotteen kasvukäyrää siitäkin huolimatta, että BKT on arvoperusteinen muuttuja ja Helsingin tavaraliikenne on tonnimääräinen muuttuja ja että ajanjaksoon sisältyy liikennesiirtymiä muista satamista Helsinkiin ja Helsingistä muualle.

Helsingin Sataman yksiköidyn tavaraliikenteen ennakoitaan taloussuunnitelmavuosina kasvavan keskimäärin 3,1 % vuodessa. Liikennemäärä kasvaisi siten vuoden 2013 ennustetusta 9,4 milj. tonnista 9,6 milj. tonniin vuonna 2014 ja edelleen 10,3 milj. tonniin vuonna 2016.

Bulkkitavaran määrä jää edellisvuosia pienemmäksi, sillä öljytuotteiden kaupallinen tuonti Helsinkiin meritse on loppunut. Bulkkitavara koostuu suurimmalta osalta kivihiilen tuonnista Helsingin Energian tarpeisiin.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Helsingfors Hamn är huvudhamn för Finlands utrikeshandel och för passagerartrafiken. Helsingfors Hamn främjar näringslivet och välfärden i Helsingforsregionen på ett varierat sätt. Helsingfors Hamn skapar ramar för hamnverksamheten, utvecklar affärs miljön, styr verksamheten och producerar tjänster som hänför sig till hamnverksamheten.

Helsingfors Hamns starka sida är tät och mångsidiga linjetrafikförbindelser till hamnar i Europa. Helsingfors Hamn har bibehållit sin ledande ställning bland hamnarna i Finland.

Helsingfors Hamn utgör ett i kommunallagen avsett kommunalt affärsverk som lyder under en direktion. Affärsverket upprätthåller hamnen och producerar hamntjänster tillsammans med hamnaktörerna. Grunderna för prissättningen av tjänsterna är följande:

- Prissättningen tryggar verksamhetens lönsamhet och konkurrensförmåga; den beaktar lagstiftningen och myndigheternas bestämmelser och den behandlar kundgrupperna jämligt.
- Prissättningen är långsiktig och transparent och den beaktar förändringarna i omvärlden.

Riksdagen godkände 18.6.2013 en ändring i kommunallagen som förutsätter att kommunerna bolagiserar sådana affärsverk som sköter uppgifter i ett konkurrensläge på marknaden. En övergångstid gäller till utgången av år 2014. Ändringen i kommunallagen innebär att Helsingfors Hamn måste bolagiseras under övergångstiden. Bolagiseringen föreläggs stadsfullmäktige separat. Hur bolagiseringen påverkar Helsingfors Hamns ekonomi har inte förutsetts i ekonomiplanen.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Utvecklingen i stycke godstrafiken i Helsingfors Hamn har i flera år följt bruttonationalproduktens tillväxtkurva trots att BNP är en värdebaserad variabel och Helsingfors godstrafik en tonbaserad variabel och tidsperioden innefattar trafikflyttningar från andra hamnar till Helsingfors och tvärtom.

Det prognostiseras att stycke godstrafiken i Helsingfors Hamn årligen växer med 3,1 % i genomsnitt under ekonomiplaneåren. Trafikmängden ökar således från 9,4 miljoner ton (prognos för 2013) till 9,6 miljoner ton år 2014 och vidare till 10,3 miljoner ton år 2016.

Mängden bulk godstrafik blir mindre än under de föregående åren, vilket beror på att den kommersiella importen av oljeprodukter över havet till Helsingfors har slutat. Bulk godstrafiken består till största delen av stenkolsimport för Helsingfors Energis behov.

Matkustajaliikenteen odotetaan kasvavan vuodelle 2013 ennustetusta 10,8 milj. matkustajasta 10,9 milj. matkustajaan vuonna 2014 ja 11,2 milj. matkustajaan vuonna 2016. Kansainvälisen risteilyliikenteen määrän arvioidaan hieman kasvavan. Alusten yhteenlasketun nettovetoisuuden ennakoidaan pysyvän vuoden 2013 tasolla.

Helsingin Sataman suurimmat tulovirrat muodostuvat tavaramaksuista (tavaraliikenne), matkustajamaksuista (matkustajat) ja alusmaksuista (alusten nettovetoisuus).

Kilpailuttaminen

Helsingin Satama toimii tavaraliikenteen osalta landlord-pohjalta eli Helsingin Satama hallinnoi maa-alueita, huolehtii laitureiden ja alueiden rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä vuokraa tätä infrastruktuuria muille. Varsinaisesta tavarankäsittelystä vastaavat satamaoperaattorit, jotka kilpailevat keskenään. Matkustajaliikenteessä Helsingin Satama tarjoaa kokonaispalvelun, jossa se rakentaa sekä omistaa matkustajaterminalit ja myös operoi niissä.

Helsingin Sataman hankintojen volyymi oli vuonna 2012 yhteensä 41,0 milj. euroa ja hankinnat ovat lähes kokonaisuudessaan kilpailutettuja aivan pienimpiä hankintoja lukuun ottamatta.

Riskienhallinta

Helsingin Sataman riskienhallinnan tavoitteena on pitää sataman turvallisuustaso korkeana riskien ja vaarojen tunnistamisella, niitä analysoimalla ja toimimalla epäkohtien korjaamiseksi. Turvallinen ja häiriötön satama on keskeinen kilpailuetu asiakkaiden arvioissa Helsingin Sataman ja satamassa toimijoiden luotettavuutta liikekumppanina; siksi se on yksi tärkeimmistä edellytyksistä asiakkuuksien ja kumppanuuksien syntymiselle.

Helsingin Satama on aina tarkastellut toimintojensa riskejä joko toimintoihin kuuluvana luonnollisena osana ja/tai erillisten riskikartoitusten muodossa. Eri riskilajien kartoitukset laaditaan ja läpikäydään säännöllisesti, pääsääntöisesti kolmen vuoden väliajoin. Asiakaspalautteet ja läheltä piti -tilanteet käydään toimintajärjestelmän osana huolellisesti läpi ja tehdään korjaavat toimenpiteet.

Talouden sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kytketty osaksi toiminnan ja talouden suunnittelu-, ohjaus-, seuranta- ja raportointijärjestelmää.

Kaupungin strategiaohjelma Helsingin Sataman toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen Helsingin Sataman toiminnassa

Helsingin Satama toimii koko kaupungin elinvoimaisuutta lisäten. Satama vetää puoleensa runsaasti kaupan, teollisuuden ja logistiikan yrityksiä, jotka liitännäistoimintoinen merkitsevät seudulla elinkeinotoimintaa, asukkaita ja työllisyyttä, kysyntää ja tarjontaa sekä tasapainoista yhdyskuntarakennetta. Satama tarjoaa Helsingille kansainvälisyyttä sekä tunnettuutta ja siten vahvistaa seudun kansainvälistä kilpailukykyä.

Passagerartrafiken väntas öka från 10,8 miljoner passagerare (prognos för 2013) till 10,9 miljoner år 2014 och till 11,2 miljoner år 2016. Den internationella kryssningstrafiken väntas växa något. Fartygens sammanlagda nettodräftighet prognostiserar hålla sig på 2013 års nivå.

Helsingfors Hamns största inkomstflöden består av godsavgifter (godstrafiken), passageraravgifter (passagerarna) och fartygsavgifter (fartygens nettodräftighet).

Konkurrensutsättning

Helsingfors Hamn verkar i fråga om godstrafiken på landlordbasis, dvs. Helsingfors Hamn administrerar landområdena, ansvarar för att kajer och områden anläggs och underhålls och låter andra hyra sådant som hör till denna infrastruktur. För den egentliga godshandlingen svarar hamnoperatörerna, som konkurrerar sinsemellan. I fråga om passagerartrafiken erbjuder Helsingfors Hamn total-service, dvs. den bygger och äger passagerarterminalerna och verkar dessutom i dessa.

Helsingfors Hamns upphandlingsvolym uppgick år 2012 till sammanlagt 41,0 mn euro och så gott som alla upphandlingar konkurrensutsätts, fränsett de allra minsta upphandlingarna.

Riskhantering

Helsingfors Hamns mål i fråga om riskhanteringen är att hålla säkerheten i hamnarna på hög nivå genom att identifiera och analysera risker och faror och åtgärda olägenheter. En säker hamn utan störningar är också en central konkurrensfördel då kunderna värderar hur tillförlitliga Helsingfors Hamn och hamnaktörerna är som affärspartner; därför är säkerheten en av de främsta betingelserna för kundrelationer och partnerskap.

Helsingfors Hamn har alltid granskat riskerna i sin verksamhet, antingen som en naturlig del av funktionerna och/eller som fristående riskkartläggningar. Risktyperna kartläggs och går igenom regelbundet, i regel med tre års mellanrum. Kundresponserna och olyckstillbud går omsorgsfullt igenom som en del av systemet och olägenheterna rättas till.

Den interna kontrollen och riskhanteringen är kopplade till planerings-, styrnings-, uppföljnings- och rapporterings-systemet för verksamhet och ekonomi.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Helsingfors Hamn tillför hela staden livskraft. Hamnen drar till sig många företag inom handel, industri och logistik som tillsammans med kringfunktionerna innebär näringsverksamhet, invånare, sysselsättning, efterfrågan, utbud och en balanserad samhällsstruktur för regionen. Hamnen erbjuder Helsingfors internationella kontakter och namnkunnighet och stärker på det sättet regionens internationella konkurrenskraft.

Vuosaaren satama on vapauttanut Sörnäisten entiset satama-alueet palvelemaan asunto- ja toimitilarakentamista Öljysatama mukaan lukien Helsingin Satama on luovuttanut viime vuosina noin 180 ha muuhun käyttöön. Myös Länsisataman tavaraliikenteestä suuri osa siirtyi Vuosaaren satamaan. Viikkaasti toimivaa matkustajaliikennettä palvelevaa Länsisatamaa uudistetaan osana Jätkäsaaren asuinalueen rakentamista. Matkustajaliikenteen ja liikevaihdon kasvu edellyttävätkin tulevina vuosina panostusta satamainfrastruktuuriin erityisesti Länsisatamassa.

Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2013-2016 seuraava tavoite liittyy erityisesti Helsingin Satamaan:

Helsingin ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus paranee ja metropolialueen merkitys lento-, juna- ja meriliikenteen solmukohtana vahvistuu. Kaupungin sisällä ja seudullisesti keskeisten työpaikka-alueiden saavutettavuus eri liikennemuodoin paranee.

Tavoitteiden toimenpiteiksi on kvsto päättänyt strategiaohjelmassa, että

- Länsisatamaan rakennetaan uusi matkustajaterminaali vastaamaan Itämeren kasvavia matkustajamääriä. Selvitetään vaihtoehdot Länsiterminaalin liikenneyhteyksien sujuvuuden parantamiseksi.
- Vaikutetaan valtioon, jotta Suomessa käyville risteilyaluksilta poistetaan väylämaksut tai niitä pienennetään.

Helsingin Sataman toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Helsingin Satama on pitkällä tähtäyksellä määrätietoisesti sopeuttanut toimintaansa jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Viime vuosina on tehty huomattavia organisaatiojärjestelyjä. Palveluja tuotetaan oman tuotannon lisäksi ostopalveluja monipuolisesti käyttämällä. Lisäksi kustannusten kurissapitämiseksi ja karsimiseksi tietotekniikkaa hyödynnetään tehokkaasti.

Tuottavuus ja palvelukyky riippuvat keskeisesti henkilöstöstä. Helsingin Satamassa tuottavuudesta ja henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen on jatkuvaa.

Helsingin Sataman henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Helsingin Sataman ydintoiminnot ovat yksiköity tavaraliikenne ja matkustajaliikenne. Helsingin Sataman organisaatio vastaa jakoa siten, että Vuosaaren satama ja matkustajasatamat ovat liiketoimintayksiköitä, joita hallinto ja talous sekä tekniset palvelut tukevat.

Palveluiden edelleen tehostamiseksi organisaatorakennetta kehitetään ja henkilöstöä käytetään yli organisaatorajojen. Henkilöstöä koulutetaan moniosaamisen lisäämiseksi. Tavoitteena on tuottaa palvelut nykyistä pienimmillä resursseilla.

Henkilöstömäärän ja rakenteen suunnittelussa varaudutaan yhtioittämiseen.

Tack vare Nordsjö hamn har de tidigare hamnområdena i Sörnäs omdisponerats för byggande av bostäder och affärslokaler. Helsingfors Hamn har under de senaste åren överlåtit ca 180 ha för andra ändamål då oljehamnen räknas med. Också en stor del av godstrafiken i Västra hamnen flyttade till Nordsjö hamn. Den livliga passagerarhamnen i Västra hamnen förnyas i samband med att bostadsområdet Busholmen byggs. Den ökade passagerartrafiken och omsättningen förutsätter därmed satsningar på hamninfrastrukturen även under de kommande åren, speciellt i Västra hamnen.

Följande mål i strategiprogrammet för Helsingfors stad 2013–2016 hänför sig speciellt till Helsingfors Hamn:

Helsingfors blir tillgängligare externt och internt, och metropolområdets betydelse som knutpunkt inom flyg-, tåg- och sjötrafiken stärks. De arbetsplatsområden som är viktigast i Helsingfors och regionalt sett blir tillgängligare med olika trafikformer.

Stadsfullmäktige har i strategiprogrammet slagit fast följande åtgärder för att målen ska nås:

- En ny passagerarterminal som räcker till för den växande passagerartrafiken på Östersjön byggs i Västra hamnen. En utredning görs om alternativa sätt att få trafikförbindelserna till Västra terminalen smidigare.
- Staden försöker påverka staten så att den slopar eller sänker farledsavgifterna för kryssningsfartyg som anlöper Finland.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Helsingfors Hamn har på lång sikt målmedvetet anpassat sin verksamhet i den ständigt föränderliga omvärlden. Under de senaste åren har det gjorts omfattande omorganiseringar. Utöver den egna serviceproduktionen utnyttjas köpta tjänster på ett mångsidigt sätt. Dessutom utnyttjas informationstekniken effektivt i syfte att hålla nere och minska kostnaderna.

Personalen har en central roll med tanke på produktiviteten och serviceförmågan. Helsingfors Hamn tar kontinuerligt hand om produktiviteten och personalens välmående.

Verkets personalplan 2014–2016

Helsingfors Hamns kärnfunktioner är stycke godstrafik och passagerartrafik som organisatoriskt indelas i affärsenheterna Nordsjö hamn och passagerarhamnarna. De stöds av förvaltning och ekonomi samt tekniska tjänster.

Organisationsstrukturen utvecklas och personalen används över organisationsgränser för att vidare effektivisera servicen. Personalen får utbildning i syfte att öka de anställdas mångsidiga kunskaper. Målet är att producera tjänsterna med mindre resurser än för tillfället.

Planeringen av personalnumerären och strukturen utgår från en bolagisering.

Helsingin Sataman tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Satamatalossa Helsingin Sataman omassa käytössä olleet toimistotilat on niiden vapaututtua vuokrattu. Jatkossakin vapautuvat tilat on tarkoitus vuokrata tehokkaaseen käyttöön. Ylipäätään toimitilojen tilankäyttö sopeutetaan liikenteen vaatimusten mukaisesti.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen / sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Helsingin Sataman tietoteknistä ympäristöä kehitetään jatkuvasti. Uusia hankkeita saattaa tulla esille nopeastikin. Merkittäviä hankkeita tarkastelukaudesta ovat taloushallinnon järjestelmien uusiminen, check-in – toimintojen kehittäminen ja tietoteknisen infrastruktuurin jatkokehitys.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Liiketoiminnan tavoitteet vuodelle 2014

	2011	Toteutunut Utfall 2012	Ennuste Prognos 2013	Tavoite Mål 2014
Asiakastytyväisyyden taso (asteikolla 4–10) – Nivå för kundtillfredsställelsen (på skalan 4–10)	7,94	8,06	8,0	≥8,0
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti – Avkastning på investerat kapital, procent	3,2	3,2	2,9	≥2,8
Liikevaihto/henkilö – Omsättning/person, 1 000 €	458	482	503	≥524

Muut toiminnalliset tavoitteet

Helsingin sataman liikenteen arvioidaan kehittyvän seuraavasti:

	2012	Ennuste Prognos 2013	2014	2015	2016
Kokonaistavaraliikenne, 1 000 t – Total godstrafik, 1 000 t	10 832	10 300	10 400	11 850	11 050
Yksiköity tavaraliikenne 1 000 t – Styckegodstrafik, 1 000 t	9 756	9 400	9 600	10 100	10 300
Bulkkitavaraliikenne – Bulkgodstrafik, 1 000 t	1 076	900	800	750	750
Matkustajaliikenne, 1 000 matkustajaa – Passagerartrafik, 1 000 passagerare	10 608	10 800	10 930	11 040	11 150
Saapuneet alukset, 1 000 nt – Fartygsanlöp, 1 000 nt	106 257	113 500	113 500	113 500	113 500

Helsingin Satama keskittyy liiketoiminnassaan varmistamaan asiakaskunnan tyytyväisyyden ja pysyvyyden. Sataman kilpailukyky ja kannattavuus turvataan kustannustehokkuudella, hinnoittelulla ja markkinoinnilla. Matkustajaliikenteen sujuvuus satamissa varmistetaan tarvittavilla järjestelyillä, joista merkittävin hanke on Länsiterminaalin laajennus. Vuosaaren sataman ensisijaisena tehtävänä on alueella toimivien yritysten

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

De kontorslokaler i hamnhuset som har varit i Helsingfors Hamns eget bruk har hyrts ut när det blivit lediga. Också i fortsättningen är det meningen att lokaler som blir lediga ska hyras ut för effektiv användning. Över lag anpassas lokalanvändningen till de krav som trafiken ställer.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs / utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Helsingfors Hamns IT-miljö utvecklas fortlöpande. Nya projekt kan bli aktuella mycket snabbt. Större projekt under granskningsperioden gäller förnyande av systemen inom ekonomiförvaltningen, utveckling av incheckningsfunktionerna och fortsatt utveckling av IT-infrastrukturen.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Mål för affärsverksamheten 2014

Övriga verksamhetsmål

Trafiken i Helsingfors hamn kommer uppskattningsvis att utvecklas enligt följande:

Helsingfors Hamns affärsverksamhet går ut på att kundretsen ska vara nöjd och bestående. Hamnens konkurrensförmåga och lönsamhet säkerställs med kostnadseffektivitet, prissättning och marknadsföring. Nödvändiga arrangemang, varav det viktigaste projektet gäller utbyggnad av Västra terminalen, tryggar en smidig passagerartrafik i hamnarna. Nordsjö hamns främsta uppgift är att trygga verksamhetsbetingelserna för företagen

toimintaedellytysten varmistaminen niiden tarpeita vastaaviksi.

i området så att de motsvarar behoven.

Vuosaaren sataman rakentamiseen on sitoutunut huomattavasti pääomaa, mikä heikentää sijoitetun pääoman tuottoa.

Byggandet av Nordsjö hamn har bundit mycket kapital, vilket försvagar avkastningen på investerat kapital.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Tuloslaskelma - Resultaträkning	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	87 179	86 850	88 060	89 711	90 704
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	701	800	800	800	800
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	132	23	4	4	4
Poistot - Avskrivningar	-31 631	-32 100	-33 200	-33 600	-34 700
Varsinaiset kulut - Kostnader	-38 455	-39 163	-39 991	-40 020	-39 953
Liikelyijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	17 926	16 410	15 673	16 895	16 855
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	781	220	400	400	200
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-2 263	-1 500	-1 700	-2 200	-1 900
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-6 317	-6 317	-6 317	-6 317	-6 317
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	0	0	0	0	0
Ylijäämä ennen varauksia - Överskott före reserveringar	10 128	8 813	8 056	8 778	8 838
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	11 932	11 932	11 932	11 932	11 932
Varausten muutos - Förändring i reserveringar	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	22 060	20 745	19 988	20 710	20 770

Liikevaihto kasvaa suotuisasti taloussuunnittelukaudella. Liikevaihdon ennustetaan kasvavan vuodelle 2013 ennustetusta 86,9 milj. eurosta 88,1 milj. euroon vuonna 2014 ja edelleen 90,7 milj. euroon vuonna 2016. Ylijäämä ennen varauksia laskee talousarviovuonna 8,1 milj. euroon vuodelle 2013 ennustetusta 8,8 milj. eurosta markkinakorkojen oletetun nousun ja poistojen lisääntymisen johdosta. Taloussuunnittelukaudella ylijäämä ennen varauksia kehittyi suotuisasti. Ylijäämä ennen varauksia on 8,8 milj. euroa vuonna 2016.

Omsättningen ökar gynnsamt under ekonomiplanepreperioden. Omsättningen prognostiseras öka från 86,9 mn euro (prognos för 2013) till 88,1 mn euro år 2014 och vidare till 90,7 mn euro år 2016. Överskottet före reserveringar sjunker under budgetåret från 8,8 mn euro (prognos för 2013) till 8,1 mn euro till följd av att marknadsräntorna väntas stiga och avskrivningarna ökar. Under ekonomiplanepreperioden utvecklas överskottet före reserveringar gynnsamt och uppgår år 2016 till 8,8 mn euro.

Helsingin Sataman rahoituslaskelma arvioidaan seuraavaksi

Helsingfors Hamns finansieringskalkyl beräknas bli följande:

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl					
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikeliikäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	17 926	16 410	15 673	16 895	16 855
Poistot - Avskrivningar	31 631	32 100	33 200	33 600	34 700
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-6 317	-6 317	-6 317	-6 317	-6 317
Muut - Övriga	-1 482	-1 280	-1 300	-1 800	-1 700
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-15 902	-22 460	-23 250	-29 155	-37 380
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	3	0	6 980	1 656	0
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	25 860	18 453	24 986	14 879	6 158
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen					
Lainakannan muutokset - Förändringar i lån					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-19 845	0	0	0	0
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning i långfristiga lån från andra	0	-19 845	-19 845	-19 845	-19 845
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-4 150	1 249	245	898	1 341
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	-23 995	-18 596	-19 600	-18 947	-18 504
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	1 865	-143	5 386	-4 068	-12 346

Kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosan lukuun 7 02 ja rahoitusosan lukuun 9 01 sisältyvät seuraavat erät

Kapitel 7 02 i resultaträkningsdelen och kapitel 9 01 i finansieringsdelen i stadens budget innehåller följande poster:

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Peruspääoman tuotto – Avkastning på grundkapitalet (10,5%)	6 317	6 317	6 317	6 317	6 317
Yhteensä - Sammanlagt	6 317	6 317	6 317	6 317	6 317

Kehityksen tunnusluvut – Nyckeltal för utvecklingen

	2012	Ennuste Prognos 2013	2014	2015	2016
Liikevaihdon muutos – Förändring i omsättningen, %	0,8	-0,4	1,4	1,9	1,1
Liikeliikäämä, % liikevaihdosta – Rörelseöverskott, % av omsättningen	20,6	18,9	17,8	18,8	18,6
Liikevaihto/henkilö – Omsättning/person, 1 000 €	482	503	524	545	560
Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital, %	3,2	2,9	2,8	3,1	3,1
Omavaraisuusaste – Soliditetsgrad, %	65,5	68,1	70,9	73,8	76,6

Tunnusluvuista liikevaihto, liikevaihto henkilöä kohden ja omavaraisuusaste kehittyvät suotuisasti talousarviovuonna ja sijoitetun pääoman tuoton ennakoidaan laskevan hieman. Taloussuunnitelmakaudella kaikki tunnusluvut

Bland nyckeltalen utvecklas omsättningen, omsättningen per person och soliditetsgraden gynnsamt under budgetåret, medan avkastningen på investerat kapital förutspås sjunka något. Under

kehittyvät suotuisasti.

ekonomiplanepärioden utvecklask alla nyckeltal gynnsamt.

Helsingin Sataman investoinnit ovat seuraavat:

Investeringarna vid Helsingfors Hamn är följande:

	2012 1 000 €	Ennuste Prognos 2013 1 000 €	2014 1 000 €	2015 1 000 €	2016 1 000 €
Maa- ja vesialueet – Mark- och vattenområden	1 109	4 250	3 350	6 350	3 750
Laiturit – Kajer	10 052	10 100	13 150	10 650	550
Rautatiet - Järnvägar	0	0	400	0	100
Rakennukset – Byggnader	2 244	5 000	2 900	500	26 500
Sähköverkko ja satamavalaistus – Elnät och hamnbelysning	1 402	1 450	2 450	650	500
Muut kiinteät rakenteet – Övriga fasta konstruktioner	358	825	400	10 400	5 400
Irtain käyttöomaisuus – Lösa anläggningstillgångar	459	675	460	465	440
Aineeton käyttöomaisuus – Immateriella anläggningstillgångar	42	160	140	140	140
Sataman yleiset työt – Allmänna hamnarbeten	236	0	0	0	0
Yhteensä – Sammanlagt	15 902	22 460	23 250	29 155	37 380

Helsingin Sataman investoinnit talousarviossa ja taloussuunnitelmassa kohdistuvat matkustajasatamiin Länsisatamassa ja Eteläsatamassa sekä Vuosaaren tavarasataman toiminnallisiin muutoksiin ja täydennysrakentamiseen. Varsinkin matkustajaliikenteen kasvu ja Jätkäsaaren kaupunginosan kehittäminen edellyttää investointeja Länsisatamaan.

Länsisataman vuoden 2014 aikana valmistuvan laajennusalueen käyttöönotto vaatii investointeja laiturirakenteisiin, kenttäalueisiin, matkustajasiltoihin ja terminaaleihin. Investointien suuruuden arvioidaan olevan vuosien 2014–2018 aikana noin 130 milj. euroa. Osasta investointeja on anottu EU:n TEN-T rahoitusta. Helsingin kaupunki jätti keväällä Helsingin ja Tallinnan satamien yhteisen hakemuksen Motorways of the Seas-Ohjelman 2012–2015 sisältyvälle TWIN-PORT -hankkeelle. EU-komissio esittää Helsingin ja Tallinnan satamien kehittämiselle 11,3 milj. euron rahoitusta. Helsingin Sataman osuus tästä on noin 2/3. Lisäksi osa investoinneista on mahdollista toteuttaa yksityisellä rahoituksella. Suunnitelmakaudella investoinnit rahoitetaan Helsingin Sataman kassa- ja tulorahoituksella.

Vuosaaren satamassa on suunnitteilla porttijärjestelmän uudistaminen sekä logistiikka-alueen kehittäminen.

Satama palvelee asiakkaita, joiden tarpeet edellyttävät usein investointivalmiutta hyvinkin lyhyellä varoitusajalla. Kaupunkisuunnittelussa tehtävät päätökset vaikuttavat myös sataman maankäyttöön.

Investeringarna vid Helsingfors Hamn i budgeten och ekonomiplanen gäller dels passagerarhamnarna i Västra hamnen och Södra hamnen, dels funktionella ändringar och kompletteringsbyggande i Nordsjö godshamn. Speciellt ökningen i passagerartrafiken och utvecklingen av stadsdelen Busholmen förutsätter investeringar i Västra hamnen.

Ibrukttagandet av utbyggnadsområdet i Västra hamnen som blir färdigt år 2014 kräver investeringar i kajkonstruktionerna, de plana områdena, passagerarbyggarna och terminalerna. Investeringarna prognostiseras uppgå till ca 130 mn euro åren 2014–2018. För en del av investeringarna har TEN-T-finansiering sökts hos EU. Helsingfors stad lämnade i våras i en för hamnarna i Helsingfors och Tallinn gemensam ansökan om projektet TWIN-PORT, som ingår i programmet Motorways of the Seas 2012–2015. EU-kommissionen föreslår en finansiering på 11,3 mn euro för utveckling av hamnarna i Helsingfors och Tallinn. Helsingfors Hamns andel av detta är ungefär två tredjedelar. Dessutom kan en del investeringar genomföras med privat finansiering. Under planperioden finansieras investeringarna med Helsingfors Hamns kassa- och inkomstfinansiering.

Förnyelse av portsystemet och utveckling av logistikområdet i Nordsjö hamn är under planering.

Hamnen betjänar kunder vilkas behov ofta kräver beredskap att investera med mycket kort varsel. Besluten inom stadsplaneringen påverkar likaså markanvändningen i hamnen.

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	2014	2015	2016
Tuottavuus = suoriteindeksi/menoindeksi – Produktivitet = prestationsindex/utgiftsindex					
Suoriteindeksi – Prestationsindex (2011 = 100)	99,3	97,6	97,7	99,4	100,2
Menoindeksi – Utgiftsindex (2011 = 100)	97,3	95,4	95,1	96,2	97,1
Tuottavuusindeksi – Produktivitetsindex (2011=100)	102,0	102,3	102,8	103,3	103,2

Korkokulujen ja poistojen kasvu vaikuttavat heikentävästi tuottavuusindeksikehitykseen. Mikäli markkinakorkokannan oletettaisiin pysyvän vuoden 2013 tasolla, tuottavuusindeksi vuosina 2014–2016 olisi 103,3, 104,6 ja 104,3.

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Helsingin Sataman toiminnalliset tavoitteet ovat linjassa kaupungin strategiaohjelman kanssa ja tukevat omalta osaltaan sen toteutumista.

Att ränteutgifterna och avskrivningarna ökar påverkar produktivitetsindexets utveckling negativt. Om marknadsräntesatsen antas hålla sig på 2013 års nivå blir produktivitetsindexet 103,3, 104,6 och 104,3 åren 2014–2016.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Helsingfors Hamns verksamhetsmål är i linje med stadens strategiprogram och stöder för sin del genomförandet av programmet.

Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads ekonomiförvaltningstjänst

Viraston toimintaympäristön muutokset

Taloushallintopalvelu -liikelaitos on kuntalain tarkoittama kunnallinen liikelaitos, joka toimii johtokunnan alaisuudessa. Liikelaitos käyttää toiminnassaan nimeä Talpa.

Talpan perustehtävänä on tuottaa talous- ja palkkahallinnon palveluja Helsingin kaupunkikonsernille. Talpa osallistuu kaupunkiyhteisten talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon.

Talpa ylläpitää valmiuksia palvelujen kehittämiseen huomioiden lainsäädännössä ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Asiakkuudet toteutetaan kaupungin konsernijohdon asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Talousarvioon tai taloussuunnitelmaan ei ole sisällytetty mahdollisia muutoksia asiakaskunnassa.

Vuosi 2014 on ensimmäinen vuosi, kun Laske-järjestelmää käytetään suunnitellussa laajuudessa. Vasta silloin nähdään uuden järjestelmän lopulliset vaikutukset prosesseihin, resursseihin ja kustannuksiin.

Kuntalain muutoksella ei odoteta olevan huomattavaa vaikutusta liikelaitoksen palvelutuotantoon.

Keskushallinnon organisaatiomuutos aiheuttaa muutoksia taloushallinnon järjestelmiin ja työnjakoon uuden viraston kanssa. Kaupungin HR-hanke näkyy talousarviovuonna Talpan toiminnassa osallistumisena suunnittelutyöhön ja käyttöönottoon. Henkilöstökeskuksen HR-neuvonta aloittaa vuoden 2013 lopulla. Uuden toiminnon työskentelymalli ja vaikutus Talpan toimintaan konkretisoituvat vuoden 2014 alkuun mennessä.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Uutena asiakkaana aloittaa toimintavuoden alusta Helsingin Satama. Liikelaitoksella on valmius ottaa uusia asiakkaita kysynnän ja kaupungin strategisten linjausten mukaisesti.

Talousarviovuoden aikana osallistutaan matkanhallinta- ja pienkulujärjestelmän, hankinnasta maksuun- prosessien järjestelmien sekä HR-tietojärjestelmän suunnittelu- ja käyttöönottoprojekteihin. Palkanlaskennassa on suunniteltu tuotettavan pienehköjä lisämyyntejä Talpan nykyisille asiakkaille.

Vuoden 2013 aikana tehdään koko liikelaitoksen kaikki palvelualueet ja palvelut kattava EFQM-mallin mukainen itsearviointi. Itsearviointista nousseet kehittämiskohteet huomioidaan vuoden 2014 toimintasuunnitelmassa.

Förändringar i verkets omvärld

Affärsverket Helsingfors stads ekonomiförvaltningstjänst utgör ett i kommunallagen avsett kommunalt affärsverk, som lyder under en direktion. Affärsverket använder namnet Talpa i sin verksamhet.

Talpas basuppgift är att tillhandahålla ekonomiförvaltnings- och löneadministrationstjänster för Helsingfors stads-koncern. Talpa deltar i arbetet på att utveckla och upprätthålla de datasystem inom ekonomiförvaltning och personaladministration som är gemensamma för staden.

Talpa upprätthåller färdigheten att utveckla tjänster med beaktande av ändringarna i lagstiftningen och i omvärlden. Klientskapet baserar sig på de mål stadens koncernledning satt upp.

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

I budgeten och ekonomiplanen ingår inga eventuella förändringar i klientelet.

År 2014 är det första året som Laske-systemet används i planerad utsträckning. Först då går det att se hur systemet slutligt påverkar processerna, resurserna och kostnaderna.

Ändringen i kommunallagen väntas inte ha någon större inverkan på affärsverkets serviceproduktion.

Omorganiseringen av centralförvaltningen medför ändringar i ekonomiförvaltningssystemen och i arbetsfördelningen med det nya verket. Stadens HR-projekt syns under budgetåret i Talpas verksamhet i form av deltagande i planeringsarbetet och ibruktagandet. Personalcentralens HR-rådgivning inleds i slutet av år 2013. Den nya funktionens arbetsmodell och inverkan på Talpas verksamhet konkretiseras före ingången av år 2014.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

I början av verksamhetsåret tillkommer Helsingfors Hamn som ny kund. Affärsverket har beredskap att ta emot nya kunder enligt efterfrågan och stadens strategiska riktlinjer.

Under budgetåret deltar Talpa i projekt som gäller planering och ibruktagande av systemet för administration av resor och för små kostnader, systemen för processerna från upphandling till betalning och HR-datasystemet. Inom löneberäkningen planeras mindre tilläggsförsäljning till Talpas nuvarande kunder.

Under år 2013 görs en självvärdering enligt EFQM-modellen som täcker affärsverkets alla serviceområden och tjänster. De utvecklingsobjekt som kommit fram vid självvärderingen beaktas i 2014 års verksamhetsplan.

Palvelujen tuottamisessa panostetaan laatuun, prosessien tehostamiseen, tietojärjestelmien kehittämiseen sekä prosessivirheiden edelleen vähentämiseen yhdessä asiakkaiden kanssa.

Kilpailuttaminen

Talousarviovuonna tehdään selvityksiä mm. myyntilaskujen laskuhotellipalveluista, ostolaskujen Saas-palveluista sekä perintäpalvelujen järjestämisestä.

Riskienhallinta

Liikelaitokselle on laadittu vuosittain päivitettävä riskienhallintasuunnitelma, jonka toimenpiteiden toteutumista seurataan säännöllisesti suunnitelmaan kirjatun aikataulun mukaisesti. Lisäksi on tehty tietoturvasuunnitelma, johon on kirjattu tehtävät, joilla riskejä pyritään hallitsemaan ja varmistamaan tietojen luottamuksellisuus, eheys ja saatavuus.

Prosessirisikit on kartoitettu ja kuvattu toimenpiteet niiden riskien hallitsemiseksi.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Talpan strategisiksi tavoitteiksi taloussuunnitelmakaudelle on asetettu kilpailukyky, kumppanuus, tehokkaat ja laadukkaat prosessit sekä osaava ja motivoitunut henkilöstö. Ne toteuttavat kaupungin strategiaohjelman kohtaa tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen. Talpa vastaa omalta osaltaan tehokkaiden ja toimivien tukipalvelujen tuottamisesta.

Palvelujen kilpailukykyä arvioidaan palvelujen hinnalla ja laadulla verrattuna vastaaviin taloushallinnon palvelukeskuksiin. Toteutumista seurataan palvelujen yksikkökustannuksilla, työn tuottavuudella ja kokonaistuottavuudella. Palvelujen laatua seurataan luvattun palvelutason toteutumisella ja asiakastyytyväisyydellä. Tavoitteen toteutuminen varmistetaan tuottamalla johdon käyttöön tunnuslukuja, joiden avulla voidaan seurata prosesseihin tehtyjen toimenpiteiden ja työskentelytapojen muutosten vaikutuksia työn tavoitetasoihin ja tuottavuuteen.

Kumppanuudella halutaan varmistaa, että talous- ja palkkahallinnon prosesseja kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa kaupungin kokonaisuuden huomioiden. Asiakkaiden osaamista ja tietoisuutta yhteisistä prosesseista tuetaan mm. järjestämällä koulutuksia, infotilaisuuksia, prosessikohtaisia tapaamisia ja päivittämällä ohjeita sekä raportoimalla palvelujen toteutumisesta. Tavoitteen toteutumista seurataan asiakastyytyväisyyskyselyllä ja muulla palauteseurannalla.

Tehokkaisuun ja laadukkaisuuteen prosesseihin tähdätään yhdenmukaisilla ja yhtenäisillä toimintatavoilla sekä toimintavarmuilla ja tietoturvasuunnitelmilla. Tavoitteen toteutumista seurataan mm. toteutuneilla yksikkökustannuksilla ja prosessivirheisiin käytetyillä työajalla.

Vid produktionen av tjänster satsas det på kvalitet, effektivisering av processerna, utveckling av datasystemen och fortsatt minskning av processfelen tillsammans med kunderna.

Konkurrensutsättning

Under budgetåret görs det utredningar bl.a. om fakturahotellstjänster för försäljningsfakturer, Saas-tjänster för inköpsfakturer och ordnande av inkassotjänster.

Riskhantering

För affärsverket har utarbetats en riskhanteringsplan som uppdateras årligen. Att åtgärderna vidtagits i enlighet med planen följs regelbundet upp efter ett tidsschema i planen. Dessutom har det utarbetats en datasäkerhetsplan och i den anges de uppgifter med vilka risker kan hanteras och informationens tillförlitlighet och integritet samt tillgången till den säkras.

Processriskerna har kartlagts och åtgärder för hantering av riskerna har beskrivits.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Talpas strategiska mål för ekonomiplanepreioden är konkurrenskraft, partnerskap, effektiva och högkvalitativa processer och en kunnig och motiverad personal. De fullföljer avsnittet balanserad ekonomi och gott ledarskap i strategiprogrammet. Talpa ansvarar för sin del för produktionen av effektiva och fungerande stöd tjänster.

Servicens konkurrenskraft bedöms med priset och kvaliteten på tjänsterna jämfört med motsvarande servicecenter för ekonomiförvaltning. Utfallet följs med hjälp av kostnaderna per enhet för tjänsterna, arbetets produktivitet och totalproduktiviteten. Servicekvaliteten följs genom hur den utlovade servicenivån har nåtts och genom kundtillfredsställelsen. Att målet nås säkerställs genom nyckeltal för ledningens bruk, med hjälp av vilka det går att följa hur åtgärderna i processerna och förändringarna i arbetsssättet har påverkat målnivåerna och produktiviteten i arbetet.

Med partnerskap vill Talpa säkerställa att ekonomiförvaltnings- och löneadministrationsprocesserna utvecklas tillsammans med kunderna och med beaktande av stadens helhetsintresse. Kundernas kompetens och kändedom om de gemensamma processerna stöds bl.a. med hjälp av utbildning, informationsmöten, träffar kring enskilda processer, uppdatering av anvisningar och rapporter om hur tjänsterna genomförs. I vilken grad målet nåtts följs med en enkät över kundtillfredsställelsen och annan uppföljning av responsen.

Effektiva och högklassiga processer eftersträvas med harmoniserade och enhetliga tillvägagångssätt och med funktionssäkra och datasäkra informationssystem. I vilken grad målet nåtts följs bl.a. med de faktiska kostnaderna per enhet och med den arbetstid som använts för processfel.

Henkilöstötavoitteena on osaava ja motivoitunut henkilöstö. Tavoitteeseen pyritään suunnitelmallisella, osallistavalla ja kannustavalla johtamisella, panostamalla rekrytointiin ja perehdytykseen sekä työnantajakuvaan vaalimisella. Tavoitteen toteutumista seurataan strategisen hyvinvoinnin mittareilla.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Edellisellä taloussuunnitelmakaudella ollut tuottavuuden vuosittainen kasvutavoite, kolme pistettä, saavutettiin. Uudelle suunnitelmakaudelle on asetettu vuosittainen 1-2 prosentin tuottavuuden paraneminen. Tuottavuuden kasvu pyritään saavuttamaan tehostamalla prosessien automatisointia ja laatua sekä kehittämällä osaamista ja johtamista. Talousarviovuoden ensisijaiset kehittämistoimenpiteet valitaan vuonna 2013 toteutettavan itsearvioinnin tulosten pohjalta.

Prosessien tehostamiseen pyritään panostamalla prosessivirheiden ja -poikkeamien seurantaan yhdessä asiakkaiden kanssa. Tietojärjestelmiä kehitetään entistä paremmin tukemaan prosesseja.

Työterveyskeskuksen kanssa kokeillaan ns. hyötyperusteista yhteistyömallia tavoitteena ohjata työterveyspalvelut liikelaitoksen kannalta optimaalisesti. Yhteistyöllä pyritään mm. sairauspoissaolojen laskuun ja työkyvyttömyyseläkkeiden vähenemiseen.

Osaamisen kehittäminen perustuu osaamiskartoituksesta saatuihin tuloksiin ja sen pohjalta laadittuun osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Eläköitymiseen varaudutaan tarkastelemalla vuosittain ennakoivan henkilöstösuunnitelman toteutumista. Jokaisen avoimeksi tulevan vakanssin kohdalla harkitaan, voidaanko tehtävä jättää täyttämättä esimerkiksi organisoimalla tehtäviä uudelleen tai muuttamalla tehtäväkuvia. Eläköitymiseen varaudutaan myös suunnitelmallisella osaamisen kehittämisellä ja asiantuntijuuden vahvistamisella.

Arvio eläkepoistumasta taloussuunnitelmavuosina sekä arvio poistumaa koskevan uuden henkilöstön määrästä

Eläkeiän saavuttaa 54 työntekijää. Suurimmat eläkkeelle jäävät ammattiryhmät ovat taloussihteerit (23) ja palkkasihteerit (19). Henkilöstömäärän arvioidaan vähenevän taloussuunnitelmakaudella noin 16 henkilötyövuodella, koska kaikkien eläkkeelle lähtijöiden tilalle ei rekrytoida uutta työntekijää.

Arvio henkilöstön laadullisista muutoksista (tehtävä- ja tehtävänimikemuutokset)

Taloussuunnitelmakaudelle ei ole suunniteltu merkittäviä laadullisia muutoksia henkilöstörakenteessa.

Uusia työntekijöitä rekrytoitaessa kiinnitetään erityistä huomiota taloushallinnon prosessiosaamiseen ja

Personalmalet är en kunnig och motiverad personal. Målet främjas med planmässigt, inkluderande och sporrande ledarskap, med satsningar på rekrytering och introduktion och genom att värna om arbetsgivarbilden. I vilken grad målet nåts följs med mätare för det strategiska välbefinnandet.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Det årliga tillväxtnålet under den föregående ekonomiplanepreioden, tre poäng, uppnåddes. Målet för den nya planperioden är att produktiviteten ska växa med 1–2 procent om året. Det är meningen att produktiviteten ska öka genom effektiviserad automatisering och kvalitet i processerna och genom utveckling av kompetensen och ledarskapet. De primära utvecklingsåtgärderna för budgetåret väljs utifrån resultatet av självvärderingen år 2013.

För att processerna ska bli effektivare satsas det på uppföljning av fel och avvikelser i processerna tillsammans med kunderna. Datasystemen utvecklas så att de allt bättre stöder processerna.

Med företagshälsovårdscentralen prövas en nyttobaserad samarbetsmodell i syfte att styra företagshälsovårdstjänsterna optimalt från Talpas synpunkt. Avsikten med samarbetet är att bl.a. sjukfrånvaron ska minska och antalet invalidpensioner minska.

Kompetensutvecklingen baserar sig på resultatet av en kunskapskartläggning och en plan för kompetensutveckling som bygger på denna.

Verkets personalplan 2014–2016

Verket förbereder sig på pensioneringar genom att årligen granska hur den förutseende personalplaneringen utfallit. I fråga om varje anställning som blir ledig övervägs det om platsen inte behöver tillsättas t.ex. genom omorganisering av uppgifter eller ändring av uppgiftsbeskrivningar. Verket förbereder sig på pensionsavgångar också genom planmässig kompetensutveckling och förstärkning av sakkunskapen.

Beräknade pensionsavgångar under ekonomiplaneåren och beräknat antal nyanställningar med anledning av avgångarna

Pensionsåldern uppnås av 54 anställda. Yrkesgrupperna med flest pensionsavgångar är ekonomisekreterarna (23) och lönesekreterarna (19). Antalet anställda beräknas under ekonomiplanepreioden minska med ca 16 årsverken, eftersom det inte i stället för alla som går i pension rekryteras nya anställda.

Beräknade kvalitativa personalförändringar (ändrade uppgifter och yrkesbeteckningar)

Det har inte planerats några större kvalitativa förändringar i personalstrukturen under ekonomiplanepreioden.

Vid nyrekryteringar ägnas det särskild uppmärksamhet åt kunskaper i ekonomiförvaltningsprocesser, kännedom om

tietojärjestelmien käyttövalmiuksiin sekä asiakaspalvelutaitoihin. Tavoitteena on myös nostaa henkilöstön koulutustasoa, joten uusiin tehtäviin rekrytoitavilta edellytetään vähintään taloushallinnon ammatillista perustutkintoa.

Keskeisimmät henkilöstön osaamisen kehittämisen toimenpiteet

Talpan osaamisen kehittämisen toimintamallin mukaisesti henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelmat laaditaan joka kolmas vuosi. Lähivuosina keskeisimmät kehittämisalueet ovat SAP-järjestelmäosaaminen, kirjanpito-osaamisen vahvistaminen sekä johtamisosaaminen. Myös viestintä- ja asiakaspalvelutaitoja kehitetään. Osaamisen kehittämisen menetelminä käytetään ensisijaisesti erilaisia työssä oppimisen muotoja sekä sisäisiä perehtymis- ja koulutustilaisuuksia. Lisäksi henkilöstöä kannustetaan eritasoisten taloushallinnon tutkintojen suorittamiseen työn ohella esimerkiksi järjestämällä oppisopimuskoulutusta.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Taloushallintopalvelun Sörnäisten rantatien 8 205 m²:n toimitilojen vuokrasopimus on voimassa 31.10.2017 asti ja Kallion virastotalon 101 m² kassatilojen 31.5.2018 asti. Tällä hetkellä ei ole tiedossa uusien tilojen tarvetta suunnitelmakaudella.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Keskeiset liikelaitoksen toimintaan vaikuttavat hankkeet taloussuunnitelmakaudella ovat HR-hanke ja hankinnasta maksuun -prosessia tukevien tietojärjestelmien kehittäminen.

Talousarviovuonna tehdään selvitys siitä, miten puhelinjärjestelmä tai help desk -toiminnoilla voitaisiin tukea asiakaspalvelua ja asiakaspalautteen dokumentoinnin koostamista.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Taloushallintopalvelun palvelut on pääosin sähköistetty. Palkanlaskentaprosessin sähköistämistä jatketaan laajentamalla sähköisen palvelukseenoton käyttöä ja osallistamalla kaupungin HR-hankeeseen, joka vaikuttaa myös palkanlaskennan prosesseihin. Sähköisten palkkalipukkeiden käyttöä edistetään yhdessä henkilöstökeskuksen kanssa.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tilikauden tulos ≥ 0

Asiakastytyväisyys vähintään 3,6 asteikolla 1-5 (vuoden 2012 toteuma oli 3,6)

användningen av datasystem och kundtjänstfärdigheter. Målet är också att höja personalens utbildningsnivå och av dem som rekryteras för nya uppgifter krävs det därför åtminstone grundläggande yrkesexamen i ekonomiförvaltning.

De viktigaste åtgärderna för utveckling av personalkompetensen

I enlighet med Talpas verksamhetsmodell för kompetensutveckling utarbetas det planer för utveckling av personalkompetensen vart tredje år. Under de närmaste åren är de viktigaste utvecklingsområdena kunskaper i SAP-systemet, stärkta bokföringskunskaper och ledarskapskunskaper. Också färdigheterna i kommunikation och kundtjänst utvecklas. Som metoder för kompetensutveckling används i första hand olika former av lärande på arbetsplatsen och intern introduktion och utbildning. Dessutom uppmuntras anställda att avlägga examina i ekonomiförvaltning på olika nivåer vid sidan av arbetet, t.ex. med hjälp av läroavtalsutbildning.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Hysesavtalet för ekonomiförvaltningstjänstens lokaler på 8 205 m² vid Sörnäs strandväg gäller till 31.10.2017 och för kassalokalerna på 101 m² i ämbetshuset i Berghäll till 31.5.2018. Som det nu ser ut behövs det inte några nya lokaler under planperioden.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

De största projekt som påverkar Talpas verksamhet under ekonomiplanepreioden är HR-projektet och utvecklingen av datasystem som stöder processen från upphandling till betalning.

Under budgetåret görs det en utredning om hur kundtjänsten och sammanställningen av dokument över kundresponserna kan stödjas med telefonsystems- eller helpdeskfunktioner.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Ekonomiförvaltningstjänsten tillhandahåller i huvudsak elektroniska tjänster. Arbetet på en elektronisk löneberäkningsprocess fortsätter genom utvidgning av den elektroniska anställningen och deltagande i stadens HR-projekt, vilket också påverkar processerna inom löneberäkningen. Användningen av elektroniska lönebesked främjas tillsammans med personalcentralen.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Räkenskapsperiodens resultat ≥ 0

Kundtillfredsställelsen är minst 3,6 på skalan 1–5 (utfallet år 2012 var 3,6).

Muut toiminnalliset tavoitteet**Övriga verksamhetsmål****Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta****Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetssuppföljning****Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål**

	2012	Ennuste Prognos 2013	2014	2015	2016
Suoritetavoitteet – Prestationsmål					
Laskutus – Fakturering					
Lähetetyt laskut, maksuistutukset ja perintätoimeksiannot, lkm – Utskickade fakturor, betalningspåminnelser och inkassouppdrag, antal	1 413 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Ostolaskut - Inköpsfakturor					
Ostolaskut, lkm – Inköpsfakturor, antal	750 000	730 000	780 000	780 000	780 000
Palkanlaskenta – Löneberäkning					
Palkka- ja palkkiolipukkeet, lkm – Löne- och arvodesbesked, antal	715 000	740 000	740 000	740 000	740 000
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet					
Myyntilaskut ja perintätoimenpiteet kpl/hvt – Försäljningsfakturor och inkassoåtgärder st./årsverke	26 547	24 200	28 300	28 800	29 400
Ostolaskut kpl/hvt – Inköpsfakturor st./årsverke	9 984	9 900	10 000	10 500	11 000
Palkkalipukkeet kpl/hvt – Lönebesked st./årsverke	6 828	7 000	7 300	7 500	7 600
Palvelussuhdeasiat kpl/hvt – Anställningsärenden st./årsverke	922	950	980	1 000	1 100
Kirjanpidon automaattiset tapahtumat/kaikki tapahtumat – Automatiska bokföringstransaktioner/alla transaktioner, %	99,1	99,2	99,3	99,4	99,5
Automaattisesti täsmäytyneet ostolaskut/kaikki ostolaskut – Automatiskt avstämda inköpsfakturor/alla fakturor, %	10,8	10,5	12,5	15,0	17,5
Sähköisesti ilmoitetut poissaolot/kaikki poissaolot – Elektroniskt anmäld frånvaro/alla frånvaronmälningar, %	61,1	75,0	75,0	75,0	95,0
Sähköiset palkkalipukkeet/kaikki palkkalipukkeet – Elektroniska lönebesked/alla lönebesked, %	61,0	70,0	75,0	80,0	90,0
Resurssit – Resurser					
Henkilötyövuodet – Årsverken	379	375	370	364	359
Toimitilat – Lokaler, m ²	8 306	8 306	8 306	8 306	8 306

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	2014	2015	2016
Tilat, neliötä/henkilötyövuosi – Lokaler, m ² /årsverke	21,8	22,1	22,4	22,8	23,1
Liikevaihto/henkilötyövuosi – Omsättning/årsverke, 1000 €	68	70	72	73	73
Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital, %	64,4	-15,8	8,5	8,5	8,5
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	100	102	103	104	106

Toiminnallisten tavoitteiden kytkytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Tuottavuustavoitteena on 1-2 prosentin tuottavuuden kasvu vuosittain. Tuottavuuden kasvu tapahtuu työn tuottavuuden kasvun ja palvelujen yksikkökustannusten laskun kautta.

Henkilöstömäärän vähenemisen tavoitteeksi on asetettu 16 henkilötyövuotta suunnitelmakaudella.

Nykyisten toimitilojen vuokrasopimus on voimassa koko suunnitelmakauden. Mikäli suunnitelmakaudella siirtyy

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Produktivitetmålet är att produktiviteten ska öka med 1–2 procent per år. Produktiviteten ökar genom att arbetet blir produktivare och kostnaderna per enhet för tjänsterna sjunker.

Det har satts som mål att personalnumerären ska minska med 16 årsverken under planperioden.

Hysesavtalen för de nuvarande lokalerna gäller hela planperioden. Om det under perioden överförs uppgifter

tehtäviä ja henkilöitä muista hallintokunnista Talpaan, niin ne pyritään sijoittamaan nykyisiin tiloihin.

och anställda från andra förvaltningar till Talpa, placeras de om möjligt i de nuvarande lokalerna.

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Tuloslaskelma - Resultaträkning	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	26 009	26 300	26 700	26 450	26 200
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	23	25	15	15	15
Varsinaiset kulut - Kostnader	-25 698	-26 393	-26 564	-26 314	-26 064
Poistot - Avskrivningar	-132	-100	-100	-100	-100
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	202	-168	51	51	51
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	4	5	5	5	5
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-56	-56	-56	-56	-56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	149	-219	0	0	0

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	202	-168	51	51	51
Poistot - Avskrivningar	132	100	100	100	100
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-56	-56	-56	-56	-56
Muut - Övriga	4	5	5	5	5
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-89	-300	-300	-300	-300
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	192	-419	-200	-200	-200
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	202	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	202	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	395	-419	-200	-200	-200

Kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosaan lukuun 7 02 sisältyvät seuraavat erät:

Kapitel 7 02 i resultaträkningsdelen i stadens budget innehåller följande poster:

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Peruspääoman tuotto – Avkastning på grundkapitalet (8 %)	56	56	56	56	56

2 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI – BYGGNADS- OCH MILJÖVÄSENDET

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	149 642	154 682	153 629	163 473	163 473	167 473	170 399
Maksutulot - Avgiftsinkomster	17 435	20 556	18 776	18 507	18 507	18 853	19 205
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	3 045	2 346	4 215	4 406	4 406	4 406	4 406
Vuokratulot - Hyresinkomster	21 680	20 155	18 986	21 069	21 069	21 459	21 883
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	14 682	14 692	14 229	14 677	14 677	15 041	15 444
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	126 105	151 211	115 834	129 204	129 204	132 213	135 121
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	332 589	363 642	325 669	351 336	351 336	359 445	366 458
Palkat - Löner	113 840	117 313	115 576	120 610	120 610	121 794	122 956
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	38 685	39 915	39 587	40 359	40 359	40 775	41 166
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	397 393	424 177	395 751	408 476	408 476	417 840	424 486
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	48 162	51 050	47 507	53 235	53 235	53 905	54 752
Avustukset - Understöd	315	312	354	315	315	315	315
Vuokrat - Hyror	30 404	30 389	30 624	32 530	32 530	32 746	33 134
Muut menot - Övriga utgifter	2 738	3 358	2 706	2 221	2 221	2 249	2 256
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	631 536	666 514	632 105	657 746	657 746	669 624	679 065
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-298 947	-302 872	-306 436	-306 410	-306 410	-310 179	-312 607
Poistot - Avskrivningar	75 741	79 331	77 511	80 816	80 816	80 717	80 757
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-374 689	-382 203	-383 947	-387 226	-387 226	-390 896	-393 364
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-374 689	-382 203	-383 947	-387 226	-387 226	-390 896	-393 364
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		9,3	-10,4	-3,4	-3,4	2,3	2,0
Menot - Utgifter		5,5	-5,2	-1,3	-1,3	1,8	1,4
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	24 590	24 250	23 301	24 326	24 326	24 371	24 819

2 05 Helsingin kaupungin tukkutori – Helsingfors stads partitorg

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	242	185	185	218	218	210	210
Vuokratulot - Hyresinkomster	5 592	5 316	5 376	5 645	5 645	5 738	5 858
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	58	57	97	57	57	31	31
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	5 892	5 558	5 658	5 920	5 920	5 979	6 099
Palkat - Löner	1 151	1 266	1 266	1 305	1 305	1 349	1 369
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	388	429	434	435	435	450	457
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 959	1 903	2 003	2 072	2 072	2 068	2 061
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	1 356	1 175	1 175	1 327	1 327	1 247	1 337
Avustukset - Understöd	2	2	2	3	3	3	3
Vuokrat - Hyror	1 348	1 226	1 226	1 264	1 264	1 347	1 357
Muut menot - Övriga utgifter	16	32	32	31	31	32	32
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	6 221	6 033	6 138	6 437	6 437	6 496	6 616
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-329	-475	-480	-517	-517	-517	-517
Poistot - Avskrivningar	1 225	780	780	790	790	800	800
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 554	-1 255	-1 260	-1 307	-1 307	-1 317	-1 317
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 554	-1 255	-1 260	-1 307	-1 307	-1 317	-1 317
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-5,7	1,8	6,5	6,5	1,0	2,0
Menot - Utgifter		-3,0	1,7	6,7	6,7	0,9	1,8
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	1 168	1 058	1 058	1 088	1 088	1 100	1 250

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Helsingin kaupunki elää vahvaa ruokakulttuurin nousukautta, jossa ruoan arvostus ja kiinnostus ruokaan ovat kasvussa. Tukutori tarjoaa tähän kysyntään kolmella kauppahallilla, yhdeksällä torilla, tukkutorialueella ja Teurastamolla hyviä mahdollisuuksia kaupunkilaisille nauttia hyvästä ruoasta ja yrittäjille tiloja toimia. Tukutori pyrkii strategian mukaisesti tarjoamaan elintarvikealan pk-yrityksille Suomen mielenkiintoisimman ja yritysystävällisimmän toimintaympäristön.

Toimintaympäristöön vaikuttavat paljon hallien, torien ja teurastamoalueen kunnostukset, joiden avulla tiloja muutetaan yritysten kannalta toimivammiksi. Teurastamosta luodaan kokonaan uudentyyppinen kaupunkialue, jossa ruoka ja tapahtumallisuus luovat puitteet viihtymiselle.

Verkkosaaren yritysalueen alasajo vuoden 2012 lopussa näkyi mm. tuottavuuden heikentymisenä. Kustannuksia

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Helsingfors stad upplever ett starkt uppsving inom matkulturen, där uppskattningen av och intresset för mat håller på att stiga. Partitorget svarar på den här efterfrågan genom att med tre saluhallar, nio torg, ett partitorgsområde och Slakthuset erbjuda stadsborna goda möjligheter att njuta av god mat och företagare lokaler för verksamhet. Partitorget har för avsikt att i enlighet med strategin erbjuda små och medelstora företag i livsmedelsbranschen den intressantaste och företagsvänligaste omvärlden i Finland.

Omvärlden påverkas starkt av ombyggnaderna av hallar, torg och slakteriområdet, med hjälp av vilka lokalerna byggs om utifrån företagets behov. Slakthuset blir en helt ny typ av stadsområde, där mat och evenemang skapar förutsättningar för trivsel.

Nedläggningen av Nätholmens företagsområde i slutet av år 2012 syns bl.a. som försämrad produktivitet.

lisäävät vuosina 2013–2016 myös kaikkiin halleihin ja osaan toreista toteutettavat kunnostustyöt, väistötilahankkeet ja uudelleenavaamiset, joihin on varattu rahaa toiminnan onnistumisen varmistamiseksi.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Tukkutorin hallussa olevien toimitilojen kysyntä on ollut hyvä ja sen odotetaan myös säilyvän sellaisena. Kiinnostusta on erityisesti hyvään ruokaan ja palveluun liittyviin toimintoihin ja tiloihin, jotka mahdollistavat tämääntyyppisen yrittämisen. Tukkutori toimii logistisesti erinomaisella paikalla, mikä lisää palvelujen kysyntää.

Kilpailuttaminen

Tukkutorin hankinnat ovat pääosin energiaan ja korjausrakentamiseen liittyviä. Hankinnoissa käytetään pääosin yhteistyökumppaneita, jotka ovat jo kaupungin kilpailuttamia tai suoraan kaupungin sisäisiä organisaatioita, joita ei tarvitse kilpailuttaa. Tukkutorin resurssit kilpailuttamiseen ovat pienet ja niitä käytetään lähinnä erikoiskoneiden ja laitteiden hankintaan sekä osaan rakennusurakoista.

Tukkutori suunnittelee kilpailuttavansa peruskorjausinvestoinneistaan 50 %. Loppu tehdään Staran tai sopimustoimittajien kanssa. Ostopalveluista kilpailutetaan vartiointi-, lumityö- ja siivouspalveluita.

Riskienhallinta

Tukkutorilla on kahden vuoden välein päivitettävä riskienhallintasuunnitelma.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Tukkutori toteuttaa pääasiassa elinvoimainen Helsinki -strategiaa lisäämällä kaupungin vetovoimaa ja tunnettavuutta. Merkittävä osa Tukkutorin toiminnasta on lisätä yleistä aktiivisuutta kaupungissa. Tätä toteutetaan edistämällä yritystoimintaa, työpaikkojen määrää ja niiden myötä tulevien verotulojen lisäystä.

Tukkutori luotsaa koko kaupungin ruokakulttuuristrategiaa edistämällä kaupungin kehittymistä yhdeksi Euroopan mielenkiintoisimmista ruokamatkailukohteista.

Toimiva Helsinki -osion kannalta Teurastamon ja toriympäristöjen kehittäminen osaksi toimivaa ja viihtyisää kaupunkirakennetta on yksi Tukkutorin päätehtävistä. Yhteistyö esim. kaupunkiviljelijöiden ja erilaisten tapahtumatuottajien kanssa lisää kiinnostusta kaupunkia kohtaan.

Tukkutori pyrkii kehittämään kaupunkia ympäristöstävälliseksi omien toimintojen osalta.

Taitava johtaminen, henkilöstön hyvinvointi ja taloudellisen toiminnan edistäminen ovat osa Tukkutorin omaa kehittämisohjelmaa.

Kostnaderna ökar under åren 2013–2016 även på grund av renoveringsarbete i alla hallar och en del av torgen, projekt med tillfälliga lokaler och återöppningar, för vilka det reserverats pengar med avsikt att säkra verksamheten.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Efterfrågan på lokaler som partitorget förvaltar är bra och förväntas även förbli sådan. Intresse finns särskilt för funktioner som an knyter till god mat och service och lokaler som gör det möjligt med företagsamhet av det här slaget. Partitorget ligger logistiskt på ett utmärkt ställe, vilket ökar efterfrågan på service.

Konkurrensutsättning

Partitorgets upphandlingar har huvudsakligen att göra med energi och reparationsbyggande. I upphandlingarna utnyttjas företrädesvis samarbetspartner som staden har konkurrensutsatt sedan tidigare eller direkt organisationer inom staden, som inte behöver konkurrensutsettas. Partitorgets resurser för konkurrensutsättning är små och de används närmast för anskaffning av specialmaskiner och apparater och för en del av byggnadsentreprenaderna.

Partitorget planerar att konkurrensutsetta 50 % av sina ombyggnadsinvesteringar. Resten utförs med Stara eller avtalsleverantörer. Av de köpta tjänsterna konkurrensutsetts bevaknings-, snöröjnings- och städtjänsterna.

Riskhantering

Partitorget har en riskhanteringsplan som uppdateras vartannat år.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Partitorget verkställer huvudsakligen strategin Ett livskraftigt Helsingfors genom att öka stadens attraktivitet och göra staden bättre känd. En betydande del av partitorgets verksamhet har att göra med ökandet av den allmänna aktiviteten i staden. Det här verkställs med främjande av företagsverksamheten, antalet arbetstillfällen och den påföljande ökningen i skatteinkomster.

Partitorget leder hela stadens matkulturstrategi genom att främja stadens utveckling till ett av de intressantaste matresmålen i Europa.

I fråga om delen Fungerande Helsingfors är utvecklingen av Slakthuset och torgmiljöerna till en fungerande och trivsam del av stadsstrukturen en av huvuduppgifterna för partitorget. Samarbete t.ex. med stadsodlare och olika slags evenemangsproducenter ökar intresset för staden.

Partitorget har för avsikt att utveckla staden mot ett miljövänligt håll i fråga om dess funktioner.

Skickligt ledarskap, personalens arbetshälsa och utvecklingen av den ekonomiska verksamheten är en del av partitorgets eget utvecklingsprogram.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Tavoitteena on lisätä sähköistä asiointia, joka vähentää asiointia paikanpäällä asiakaspalvelussa.

Hallien kunnostuksen jälkeen tavoitellaan maltillisten vuokrankorotusten avulla nykyistä parempaa kustannusten kattavuutta. Tästä huolimatta läheskään kaikkia hallien kiinteitä ja juoksevia kuluja ei saada katettua hallien tuloilla, mikä johtuu hallirakennusten historiasta ja kaupantekotavasta.

Muuttamalla Teurastamon varasto- ja tuotantotiloja vähittäiskaupan ja ravintolatoiminnan käyttöön saadaan alueen tilojen käyttöä ja vuokratasoa nostettua. Tämä lisää myös alueen tuottavuutta.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Helsingin Tukkutoria työllistävät torien ja hallien muutostyöt vuosina 2014–2016.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Helsingin Tukkutori toimii tulevat vuodet nykyisissä hallinnassaan olevissa toimitiloissa ja vuokraa toimintaansa varten Tilakeskukselta kolme kaupahallia.

Tukkurin nykyinen pakastamo on erittäin huonokuntoinen ja toiminnan jatkuminen edellyttää uusinvestointia.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tukkutori kehittää yhteistyössä kaupungin tietohallinnon kanssa tietojärjestelmiään niin, että ne palvelisivat mahdollisimman hyvin Tukkutorin ja kaupungin tavoitteita.

Tukkutori pyrkii parantamaan kaupunkilaisten mahdollisuuksia päästä hallinnoimillaan alueilla wlan -verkkoon ja hyödyntämään mm. kaupungin palveluja tätä kautta.

Tiedottamisessa hyödynnetään sosiaalista mediaa enenevässä määrin.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Torien varaus- ja maksujärjestelmää pyritään muuttamaan sähköiseksi asiointijärjestelmäksi.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tukkutorin tavoitteiden toteutumista mitataan erityisesti seuraamalla asiakastyytyväisyyttä ja taloudellisia mittareita. Toiminnan tehokkuutta mitataan vuokrausasteen avulla, jolloin tyhjen tilojen osuus pyritään pitämään mahdollisimman pienenä.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Ett mål är att öka användningen av e-tjänster, vilket minskar antalet ärenden som sköts på plats vid kundbetjäningen.

Efter att hallarna upprustats eftertraktas en bättre kostnadstäckning genom moderata hyreshöjningar. Trots det kan de fasta och löpande kostnaderna för alla hallarna inte på långa vägar täckas med inkomster från hallarna, vilket beror på hallbyggnadernas historia och handelssätt.

Genom att bygga om förråds- och produktionslokaler på Slakthuset för detaljhandel och restaurangverksamhet kan utnyttjandegraden av lokalerna och hyresnivån i området höjas. Detta ökar också områdets produktivitet.

Verkets personalplan 2014–2016

Ändringsarbeten på torg och i hallar sysselsätter Helsingfors partitorg under åren 2014–2016.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Helsingfors partitorg fungerar under de närmaste åren i de verksamhetslokaler som det för tillfälle förvaltar och hyr för sin verksamhet tre saluhallar av lokalcentralen.

Partitorgets nuvarande fryshus är i mycket dåligt skick och för att verksamheten ska fortsätta krävs en nyinvestering.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Partitorget utvecklar sina datasystem i samverkan med stadens IT-förvaltning så att de tjänar partitorgets och stadens mål så bra som möjligt.

Partitorget strävar att förbättra stadsbornas möjligheter att koppla upp till trådlösa nätverk i områden som det förvaltar och på så sätt utnyttja bl.a. stadens service.

I informeringen utnyttjas de sociala medierna i allt större utsträckning.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Partitorget har för avsikt att ändra reserverings- och betalningssystemet för torgen till en e-tjänst.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Uppfyllelsen av partitorgets mål mäts särskilt genom uppföljning av kundtillfredsställelse och ekonomiska mätinstrument. Verksamhetens effektivitet mäts med hjälp av uthyrningsgraden, varvid andelen tomma lokaler hålls så liten som möjligt.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Henkilöstön määrää, vuokrattujen neliöiden määrää sekä tuottavuutta seurataan säännöllisesti. Toimintaa kehitetään mm. projektien itsearviointien pohjalta.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta**Övriga verksamhetsmål**

Antalet anställda, antalet uthyrda kvadratmetrar och produktiviteten följs upp regelbundet. Verksamheten utvecklas bl.a. utifrån självbedömning av projekten.

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning**Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål**

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetaivoitteet – Prestationsmål						
Asiakastytyväisyys (-5) – Kundtillfredsställelse (1–5)	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Toimitilojen käyttöaste vähintään – Användningsgrad för lokalerna minst, %	87	85	86	87	87	87
Vuokratut tilat, tukkutorialue – Uthyrda lokaler, partitorgsområdet, m ²	16 810	20 067	17 358	16 900	17 000	17 000
Vuokratut tilat, kauppahallit – Uthyrda lokaler, saluhallar, m ²	2 165	3 421	2 709	4 002	2 749	2 749
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä – Antal anställda	34	34	34	34	35	35
Tuottavuus – Produktivitet						
	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	96	93	90	93	92	92
Tukkutorin talouden arvioidaan kehittyvän seuraavasti:		Partitorgets	ekonomi	kommer	uppskattningsvis	att
		utvecklas såsom	följer:			
		2012	2013	2014	2015	2016
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Kate – Täckningsbidrag		-328	--480	-517	-517	-517
Pääomamenot – Kapitalutgifter		810	800	2000	3 030	3 029
Nettovaikutus – Nettoeffekt		--1 138	-1 280	--2 517	-3 547	-3 546
Pääoman tuotto – Avkastning på kapitalet, % ¹ .		-16,4	-3,5	--13,1	--10,8	-9,6

¹ Pääoman tuoton laskenta perustuu tukkutorin rakennusten ja muiden pysyvien vastaavien tase-arvoihin. – Uträkningen av avkastningen på kapitalet baserar sig på balansvärdena för partitorgets byggnader och andra bestående aktiva.

2 08 Hankintakeskus – Anskaffningscentralen

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Forsäljningsinkomster	7 234	7 100	12 000	11 970	11 970	11 970	11 970
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	1 657	1 807	1 807	1 807	1 807	1 807	1 807
Vuokratulot - Hyresinkomster	1	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	8 892	8 907	13 807	13 777	13 777	13 777	13 777
Palkat - Löner	1 538	1 597	2 175	2 062	2 062	2 062	2 062
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	522	547	743	690	690	690	690
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	847	980	1 080	1 025	1 025	1 025	1 025
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	5 679	5 600	9 560	9 760	9 760	9 760	9 760
Avustukset - Understöd	8	8	9	9	9	9	9
Vuokrat - Hyror	348	357	408	414	414	414	414
Muut menot - Övriga utgifter	3	10	10	9	9	9	9
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	8 944	9 099	13 985	13 969	13 969	13 969	13 969
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-52	-192	-178	-192	-192	-192	-192
Poistot - Avskrivningar	0	50	50	50	50	50	90
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-52	-242	-228	-242	-242	-242	-282
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-52	-242	-228	-242	-242	-242	-282
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,2	55,0	54,7	54,7	0,0	0,0
Menot - Utgifter		1,7	53,7	53,5	53,5	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	330	327	375	380	380	380	380

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Sosiaali- ja terveysvirastojen organisaationmuutoksen yhteydessä siirrettiin vuoden 2013 alusta terveydenhuollon Koskelan varastotoiminnot sekä sosiaaliviraston hankintojen kilpailuttamistehtäviä hankintakeskukseen, Kustaankartanon varastotoiminnot siirtyivät 1.5.2013 alkaen. Muutoksen yhteydessä siirtyi 13 henkilöä hankintakeskukseen.

Muutoksen johdosta hankintakeskuksen bruttotulot ja –toimintamenot kasvoivat yli 50%. Toimintakatetavoite pysyy ennallaan.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

I samband med organisationsförändringen inom socialverket och hälsovårdscentralen överfördes hälsovårdens lagerfunktioner i Forsby och socialverkets konkurrensutsättningsuppgifter från och med början av år 2013 till anskaffningscentralen, Gustafsgårds lagerfunktioner överfördes från och med 1.5.2013. I samband med förändringen övergick 13 anställda till anskaffningscentralen.

Anskaffningscentralens bruttoinkomster och bruttoomkostnader ökade med anledning av förändringen med mer än 50%. Målet för verksamhetsbidraget förblir oförändrat.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Hankintojen toimintakentän (hankintalainsäädäntö, kilpailulainsäädäntö, harmaa talouden torjunta, tilaajavastuulaki, innovatiiviset hankinnat, kestävä kehitys, palveluhaasteet, veroparatiisikysymykset, sosiaaliset hankinnat ym.) laajentumisen johdosta asiantuntijaosaamisen kysyntä kasvaa edelleen.

Kehitysnäkymien perusteella hankintaosaamisen sekä hankinta- ja varastopalvelujen keskittyminen jatkuvat ja kehitystä tukevat kaupungin strategiaohjelman ja hankintastrategian linjaukset.

Kilpailuttaminen

Hankintakeskus on hankintalain mukainen yhteishankintayksikkö, joka huolehtii kaupungin yhteishankintojen kilpailuttamisesta ja virastojen ja liikelaitosten toimeksiannosta niiden hankintojen kilpailuttamisesta. Kilpailutettujen hankintojen arvo on vuositasolla n. 100–150 milj. euroa. Merkittävä osa hankintasopimuksista on myös kaupungin tytäryhteisöjen käytettävissä Helsingin Konsernihankinta Oy:n kautta.

Riskienhallinta

Hankintakeskuksella on omaan toimintaansa liittyvä riskienhallintasuunnitelma. Merkittävimpiä riskejä ovat hankintojen kilpailuttamiseen, tietojärjestelmiin ja toimitilojen käyttöön liittyvät riskit. Kaupunkitason riskiarvioinneissa hankintoihin liittyvät riskit ovat hallinnan näkökulmasta normaalitasolla.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Strategiaohjelman mukaan hankintatoimintaa tehostetaan ja ympäristövastuuta lisätään. Toimenpiteitä ovat mm. kaupungin palvelustrategian monipuolistaminen, oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteiden uudistaminen, innovatiivisten hankintojen lisääminen, hankintojen keskittäminen, ympäristönäkökulmien huomioiminen hankinnoissa, hankintatiedon raportoinnin ja analysoinnin kehittäminen.

Hankintakeskus osallistuu omalta osaltaan em. toimenpiteiden toteuttamiseen. Lähiajan painopistealueina erityisesti ympäristönäkökulmien huomioiminen hankinnoissa ja hankintatiedon raportointi.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Hankintojen toimintakentän laajentumisen ja osaamisvaatimusten kasvun johdosta tapahtuvaa työpanosten kasvua pyritään hallitsemaan käyttämällä hankintoja sekä varastointipalveluja tukevia ja tehostavia sähköisiä järjestelmiä ja kehittämällä jatkuvasti hankintakeskuksen henkilöstön osaamista.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Efterfrågan på expertkunskaper ökar fortfarande på grund av det expanderande verksamhetsfältet för upphandlingar (upphandlingslagstiftning, konkurrenslagstiftning, bekämpning av grå ekonomi, lagen om beställarens ansvar, innovativa upphandlingar, hållbar utveckling, serviceutmaningar, skatteparadisfrågor, sociala upphandlingar mm.).

Enligt utvecklingsperspektiven fortsätter centraliseringen av upphandlingskunskaperna och av upphandlings- och lagringsservicen och utvecklingen stöds av stadens strategiprogram och riktlinjerna i upphandlingsstrategin.

Konkurrensutsättning

Anskaffningscentralen är en upphandlingsenhet i enlighet med upphandlingslagen, som sköter konkurrensutsättningen av stadens gemensamma upphandlingar och på uppdrag av förvaltningar och affärsverk konkurrensutsättningen av deras upphandlingar. Värdet på de konkurrensutsatta upphandlingarna är ca 100–150 mn euro per år. En betydande del av upphandlingskontrakten står även stadens dotterbolag till förfogande via Helsingfors Koncernupphandling Ab.

Riskhantering

Anskaffningscentralen har en riskhanteringsplan för sin egen verksamhet. De största riskerna är risker i anslutning till konkurrensutsättning av upphandlingar, datasystem och användningen av verksamhetslokaler. I riskbedömningar på stadsnivån är risker i anslutning till upphandlingar ur hanteringsperspektivet på en normal nivå.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Enligt strategiprogrammet blir upphandlingsverksamheten effektivare och miljöansvaret större. Åtgärder är bl.a. att göra stadens servicestrategi mångsidigare, revidera principerna för konkurrensutsättningen av stadens egen verksamhet, öka antalet innovativa upphandlingar, centralisera upphandlingar, beakta miljöaspekter i upphandlingar och utveckla rapporteringen om och analysen av upphandlingsinformation.

Anskaffningscentralen deltar i genomförandet av de ovannämnda åtgärderna. Tyngdpunkter under den närmaste tiden är särskilt beaktande av miljöaspekter i upphandlingar och rapportering om upphandlingsinformation.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Anskaffningscentralen har för avsikt att kontrollera de växande arbetsinsatserna som orsakas av det expanderande verksamhetsfältet för upphandlingar genom att utnyttja elektroniska system som stöder och effektiviserar upphandlingar och lagringsservice och genom att fortgående utveckla de anställdas kunskaper vid anskaffningscentralen.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Hankintakeskuksen henkilöstömäärä kasvoi sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiomuutoksen yhteydessä 13 henkilöllä vuoden 2013 alussa, jonka jälkeen koko henkilöstömäärä on 55. Henkilöstömäärän arvioidaan pysyvän toistaiseksi tällä tasolla.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Nykyiset toimitilat vastaavat tarvetta ja kehitysnäkymiä toistaiseksi.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Hankintakeskus on aktiivisesti mukana erityisesti hankintaan liittyvien järjestelmien kehittämisessä ja käyttöönotossa strategiaohjelman ja hankintastrategian tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkiyhteisistä järjestelmistä kehittämisvaiheessa ovat hankinnasta-maksuun järjestelmät, sopimushallinnan järjestelmä sekä kaupungin hankintojen raportoinnin kehittäminen.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Hankintakeskuksella ei ole suoraan kuntalaisille suunnattuja palveluja ja sähköisen asioinnin kehittämisen kohteena ovat asiakasvirastoille tarjotut palvelut ja niihin liittyvät järjestelmät, kuten hankinta- ja tilausjärjestelmät ja sote-uudistukseen liittyvä LEO-varastojärjestelmä.

Investoinnit

Hankintakeskuksen investoinnit ovat toimialaan liittyvien tietojärjestelmien hankinta- ja uusintainvestointeja sekä logistiikkakeskuksen kone- ja kalustoinvestointeja.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kaupungin ja hallintokuntien hankintojen raportoinnin toteuttaminen kaupungin yhteisellä raportointijärjestelmällä.

Asiakastytyväisyys 3,8 (asteikolla 1-5).

Muut toiminnalliset tavoitteet

Hankintakeskuksen henkilökunnan hankinta- ja kilpailuttamisosaamisen kehittäminen, kaksi valmennuspäivää vuodessa.

Verkets personalplan 2014–2016

Personalantalet vid anskaffningscentralen ökade i samband med organisationsförändringen inom social- och hälsovården med 13 personer i början av år 2013, varefter det totala personalantalet är 55. Personalantalet beräknas tills vidare stanna vid den här nivån.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

De nuvarande verksamhetslokalerna motsvarar tills vidare behovet och utvecklingsutsikterna.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Anskaffningscentralen deltar aktivt särskilt i utvecklingen och implementeringen av system som hänför sig till upphandling i enlighet med målen i strategiprogrammet och upphandlingsstrategin. I fråga om stadens gemensamma system är systemen från upphandling till betalning, systemet för avtalshantering, och utvecklingen av rapporteringen om stadens upphandlingar i utvecklingsfasen.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Anskaffningscentralen har ingen service som riktar direkt till kommuninvånarna och de objekt som är föremål för utveckling i form av e-tjänster är tjänster och samhörande system som erbjuds till kundförvaltningar, såsom upphandlings- och beställningssystem och LEO-lagringssystemet.

Investeringar

Anskaffningscentralens investeringar gäller anskaffning och förnyelse av datasystem som hänför sig till verksamhetsområdet och maskiner och inventarier för logistikcentralen.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Utnyttja ett gemensamt rapporteringssystem för rapportering om stadens och förvaltningarnas upphandlingar.

Kundtillfredsställelse 3,8 (på skalan 1–5)

Övriga verksamhetsmål

Utveckling av anskaffningscentralens personals upphandlings- och konkurrensutställningskunskaper, två utbildningsdagar per år.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Kestävä kehitys – Hållbar utveckling						
Hankintakilpailutukset, joissa ympäristönäkökulma on huomioitu hankintakriteereissä – Konkurrensutsättning av upphandlingar, i vilka miljöperspektivet beaktats i upphandlingskriterierna, %	37	40	40	45	50	50
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Keskimääräinen työpanos/kilpailutus, htp – Arbetsinsats i genomsnitt/konkurrensutsättning, dagsverken	58,5	39,2	58,5	50,8	50,8	50,8
Keskimääräinen työpanos/1000 toimitusriviä, htp – Arbetsinsats i genomsnitt/1000 leveransrader, dagsverken	17,6	17,0	18,0	17,3	17,0	17,0
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Hankintakilpailutusten määrä, kpl – Antalet konkurrensutsatta upphandlingar, st.	79	120	90	95	95	95
Logistiikkakeskuksen toimitusrivien määrä, 1000 kpl – Logistikcentralen, antal leveransrader, 1000 st.	249	240	385	400	400	400
Logistiikkakeskuksen varaston arvo – Värde på logistikcentralens lager, 1000 €	830	700	850	830	830	830
Resurssit – Resurser						
Henkilöstömäärä 31.12. – Antalet anställda 31.12	42	55	55	55	55	55
Toimitilat – Verksamhetslokaler, m ²	3 668	4 168	4 168	4 168	4 168	4 168

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuusluku – Produktivitet (2011=100)	98	84	82	87	87	
(Tuottavuusmatriisi, jossa työpanosten tuottavuuden painoarvo 80% ja asiakastytyväisyyden 20% – Produktivitetmatriis, där betydelsen av arbetsinsatsernas produktivitet är 80 % och kundtillfredsställelsen 20 %)						

Toiminnallisten tavoitteiden kytkytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Hankintakeskuksen tavoitteet on johdettu strategiaohjelman hankintoja koskevista tavoitteista, jotka tähtäävät kaupungin hankintojen tehostumiseen, parantumiseen, parempaan hallintaan ja johtamiseen.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Anskaffningscentralens mål har härletts från strategiprogrammets mål i fråga om upphandlingar, vilka har som syfte att effektivisera och förbättra kompetensen inom stadens upphandlingsverksamhet och förbättra upphandlingshanteringen och ledarskapet.

2 09 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto – Nämnden för allmänna arbeten och byggnadskontoret

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	16 594	16 073	17 016	17 423	17 423	18 798	19 036
Maksutulot - Avgiftsinkomster	15 743	17 209	17 209	17 290	17 290	17 636	17 988
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	390	213	352	213	213	213	213
Vuokratulot - Hyresinkomster	7 363	7 368	7 342	7 668	7 668	7 858	8 053
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	12 935	13 213	13 310	13 220	13 220	13 610	14 013
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	11 882	13 457	12 122	12 695	12 695	13 222	13 596
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	64 907	67 533	67 351	68 509	68 509	71 337	72 899
Palkat - Löner	19 894	21 678	21 115	22 401	22 401	22 522	22 628
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	6 727	7 346	7 173	7 483	7 483	7 545	7 585
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	100 734	96 783	100 709	98 370	98 370	98 320	98 320
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	2 831	3 212	2 752	2 803	2 803	2 810	2 808
Avustukset - Understöd	42	65	65	65	65	65	65
Vuokrat - Hyror	11 484	11 089	11 461	12 931	12 931	12 964	12 988
Muut menot - Övriga utgifter	2 166	2 627	2 090	1 683	1 683	1 685	1 687
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	143 878	142 800	145 365	145 736	145 736	145 911	146 081
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-78 971	-75 267	-78 014	-77 227	-77 227	-74 574	-73 182
Poistot - Avskrivningar	67 242	71 210	69 262	72 768	72 768	72 690	72 690
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-146 212	-146 477	-147 276	-149 995	-149 995	-147 264	-145 872
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-146 212	-146 477	-147 276	-149 995	-149 995	-147 264	-145 872
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		4,0	-0,3	1,4	1,4	4,1	2,2
Menot - Utgifter		-0,7	1,8	2,1	2,1	0,1	0,1
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	10 713	10 560	10 789	12 272	12 272	12 305	12 329

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Talouden kehitys on epävarmaa, kaupunkirakenne tiivistyy, ylläpidettävät alueet laajenevat ja monimutkaistuvat, tehtävävastuut lisääntyvät. Yleisten alueiden palveluverkoston pitäminen käyttökelpoisena on haastavaa. Ikääntyvien asukkaiden suhteellinen osuus alueiden käyttäjistä kasvaa. Asukasaktiivisuus lisääntyy. Julkisen kaupunkiympäristön ja palvelutarjonnan merkitys korostuu.

Yleiset alueet laajenevat rakentamisen myötä, mikä edellyttää jatkossakin tiukkaa kustannusohjausta ja voimavarojen oikeaa kohdentamista.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Den ekonomiska utvecklingen är osäker, stadsstrukturen blir tätare, områdena som underhålls blir större och mera komplicerade, ansvarsuppgifterna blir flera. Det är en utmaning att upprätthålla servicenätverket för allmänna områden i brukbart skick. Den proportionella andelen åldrande invånare av de som använder områdena stiger. Invånaraktiviteten ökar. Betydelsen av den offentliga stadsmiljön och serviceutbudet framhävs.

De allmänna områdena utvidgas genom byggande, vilket även i fortsättningen förutsätter stram kostnadsstyrning och en korrekt fördelning av resurserna.

Yleisten alueiden ylläpidon laatutaso pyritään pitämään pääosin nykytasolla. Näin ollen palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen tuottavuuden parantamiseen on panostettava aiempien vuosien tapaan.

Kiinteistöjen hoitovastuiden ottaminen kaupungille laajenee aikaisintaan vuonna 2015 ja edellyttää toimintatapojen muutoksia. Niistä keskeisimpiä ovat katujen talvihoitoa ja puhtaanapitoa tehostavan kadunvarsipysäköintijärjestelyn toimeenpano, pysyvän lumen vastaanottoa verkoston osoittaminen tilavarauksina sekä alueiden ja ylläpitotoiminnan valvontamenettely tehostaminen.

HKL Infrapalveluilta rakennusviraston katu- ja puisto-osastolle on uutena tehtävänä siirtymässä bussiinjastomuutosten aiheuttamien pysäkkimuutosten toteuttaminen.

Hankintojen johtamisen ja tilaajaosaamisen merkitys korostuu. Esimerkiksi eettiset ja ympäristölliset vaatimukset tulee osata ottaa hankinnoissa nykyistä paremmin huomioon. Toiminta rakentamisessa esiintyvien epäterveiden ilmiöiden, kuten harmaan työvoiman ja harmaan talouden estämiseksi korostuu.

Henkilöstön saatavuus ja kilpailukyky työnantajana korostuvat henkilöstön ikärakenteesta ja työelämän muutoksesta johtuen.

Tiukentuva talous pakottaa tehostamaan toimintaa. Toimintaprosesseja sujuvoitetaan entisestään ja resurssien kohdentamista arvioidaan uudelleen.

Lakimuutokset yksityisalueiden yksityisessä pysäköinninvalvonnassa lisäävät jonkin verran viraston tuloja menoja enemmän. Kiinteistöjen tulee kustantaa alueellaan tapahtuva yksityinen pysäköinninvalvonta, rakennusvirasto ei budjetoit tähän määrärahaa.

Alueidenkäytön tulot kasvavat muun muassa terassivuokrausten uusimisen myötä. Toisaalta alkoholin ulkomainonnan mahdollinen kieltäminen pienentää mainoslaittepaikkojen vuokria.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Kaupungin talousnäkymät edellyttävät tarjottavien julkisten palveluiden uudelleenarviointia myös katu- ja viheralueilla. Uudelleenarviointiin vaikuttavat myös joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn kehittäminen sekä ikääntyneiden ihmisten suhteellisen osuuden kasvaminen katu- ja viheralueiden käyttäjissä. Välttämättömien palveluiden turvaaminen on etusijalla jatkossakin.

Katualueilla asukkaiden toivomia panostuskohteita ovat lumenpoisto etenkin asuntokaduilla sekä jalankulku- ja pyöräteiltä. Myös päällysteiden kunnossapito sekä pölyämisen vähentäminen ja roskien poisto nähdään tärkeänä. Muina tärkeinä asioina nähdään puistoalueiden penkit ja valaistus sekä kukkaistutukset sekä käymälät ja leikkipaikat. Asukkaiden toiveita voidaan ottaa huomioon talousarvion puitteissa.

Avsikten är att kvalitetsnivån på underhållet av allmänna områden huvudsakligen ska bevaras på den nuvarande nivån. Därför är det nödvändigt att likt tidigare år satsa på en förbättring av ordnandet av tjänster och produktiviteten av köpta tjänster.

Ansvar för fastighetsunderhåll i fler områden övergår till staden tidigast år 2015 och förutsätter ändringar i verksamhetssätten. De viktigaste är implementeringen av gatuparkeringsarrangemanget som effektiviserar vinterunderhållet och renhållningen av gatorna, upptagandet av ett permanent nätverk av platser för mottagning av snö i form av platsreserveringar och effektiviseringen av tillsynsförfarandet i fråga om områden och underhållsverksamhet.

Genomförandet av hållplatsändringar orsakade av buslinjeändringar håller på att flyttas som ny uppgift från HRT:s infrastrukturservice till byggnadskontorets gatu- och parkavdelning.

Betydelsen av ledning och beställarkunskap i upphandlingar betonas. Exempelvis etiska och miljörelaterade krav ska i upphandlingar tas i beaktande bättre än nu. Verksamheten för att hindra osunda fenomen i byggbranschen, såsom grå arbetskraft och grå ekonomi, betonas.

Tillgången till personal och konkurrenskraften som arbetsgivare accentueras på grund av personalens åldersstruktur och förändringen i arbetslivet.

Den allt stramare ekonomin gör att verksamheten måste effektiviseras. Verksamhetsprocesserna görs fortsättningsvis smidigare och allokeringen av resurser bedöms på nytt.

Lagändringarna i den privata parkeringsövervakningen på privatområden ökar förvaltningens inkomster något mera än utgifterna. Fastigheterna bör bekosta den privata parkeringsövervakningen på sitt område, byggnadskontoret budgeterar inte anslag för detta.

Inkomsterna från områdesanvändningen ökar bland annat genom förnyelsen av uteserveringsuthyrningarna. Å andra sidan minskar hyresinkomsterna från reklamanordningsplatserna i och med det eventuella förbudet mot utomhusreklam för alkohol.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Stadens ekonomiska utsikter förutsätter en omvärdering av de offentliga tjänsterna även på gatu- och grönområden. Omvärderingen påverkas också av utvecklingen inom kollektivtrafiken, gångtrafiken och cykeltrafiken och den ökade proportionella andelen äldre människor som nyttjar gatu- och grönområden. Säkrandet av nödvändiga tjänster är en prioritet även i fortsättningen.

Satsningsobjekt på gatuområden som invånarna har önskat är snöröjning särskilt på bostadsgator och gång- och cykelstråk. Även underhållet av beläggning och minskningen av damm och borttagning av skräp anses viktigt. Andra viktiga saker för invånarna är bänkarna, belysningen och blomsterplanteringarna i parkerna och toaletterna och lekplatserna. Invånarnas önskemål kan beaktas inom ramen för budgeten.

Niillä toiminta-alueilla, joissa kaupungilla on omia tuotantoyksiköitä, hankinnat jaetaan omajohtoisen tuotannon ja kilpailutettujen urakoitsijoiden kesken. Hankintojen hajautuksella eri toimittajille halutaan varmistaa palvelujen saatavuus ja luoda kehittämisorientoitunut kilpailutilanne eri tuottajien välille siten, että palvelujen vaikuttavuus sekä hinta- että laatuksiteereillä arvioituna paranee. Olennaista kuitenkin on, että kumpikin tuotantotapa säilyy tilaajan kannalta toiminta- ja kilpailukykyisenä.

Pelkästään ulkoisilta markkinoilta ostettujen palvelujen ja tuotteiden hankinnoissa pyritään pitkäjänteiseen kokonaistaloudellisuuteen siten, että toimivat kilpailumarkkinat säilyvät. Hankinnoissa pyritään pitämään tasapaino pitkäkestoisten puitejärjestelyjen ja hankekohtaisten tarjouskilpailujen kesken riittävien kilpailumahdollisuuksien luomiseksi. Kokonaistaloudellisuusarvioissa etsitään laatu- ja hintatekijöiden tasapainoa sen varmistamiseksi, että arviointi mahdollistaa myös uusien toimittajien menestymisen tarjouskilpailussa.

Pysäköinninvalvonnassa avustamista eli yksityisalueiden yksityistä pysäköinninvalvontaa koskevan lainsäädännön toimeenpano muuttaa pysäköinninvalvonnan tehtäviä, kasvattaa viraston menoja ja lisää tuloja.

Vaatimukset lupien ja sopimusten sekä kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamisen ja luvattoman maankäytön valvonnan lisäämisestä kasvavat.

HKR-Rakennuttajan rakennuttamisen volyyymi on kasvanut vuodesta 2006 vuoteen 2012 kolminkertaiseksi. Samanaikaisesti henkilötöyvuosien määrä on kasvanut vain 12 %. Rakennuttamisvolyymin arvioidaan olevan jatkossakin 180–190 miljoonan euron tasolla.

Tilaajien arvostus ja kiinnostus arkkitehtuoriosaston palveluita kohtaan on säilynyt.

Kilpailuttaminen

Hankintatoimintaa ja kilpailuttamista kehitetään vuonna 2012 valmistuneen rakennusviraston hankintastrategian ja siihen perustuvan, vuonna 2013 hyväksyttävän yleisten alueiden hankintasuunnitelman linjausten mukaisesti.

Rakennusvirasto ja Stara tekevät vuonna 2013 pitkäkestoisen yleisten alueiden rakentamisen ja ylläpidon kumppanuussopimuksen, jossa linjataan virastojen yhteistyön periaatteet ja kehittämissuunnat palvelujen hankinnasta ja toiminnan yhteisestä kehittämisestä erityisesti tuottavuuden parantamiseksi. Vuoden 2014 tilattavista ylläpitotöistä ja rakentamishankkeista tehdään erilliset palvelusopimukset ja tilaukset.

Yksityissektorilla teetetävät katu- ja viheralueiden ylläpitourakat sekä rakentamishankkeet kilpailutetaan. Ylläpitourakoista neljä monivuotista urakkaa kilpailutettiin vuonna 2013 ja yksi kilpailutetaan vuonna 2014.

I de verksamhetsområden där staden har egna verksamhetsenheter delas upphandlingarna upp mellan självstyrd produktion och konkurrensutsatta entreprenörer. Genom en spridning av upphandlingarna till olika leverantörer vill byggnadskontoret säkra tillgången till tjänster och skapa en utvecklingsorienterad konkurrenssituation mellan olika producenter så att tjänsternas effektivitet blir bättre mätt både enligt pris- och kvalitetskriterier. Väsentligt är dock att båda produktionssätten bevaras funktions- och konkurrenskraftiga för beställaren.

I upphandlingen av tjänster och produkter som köps endast på den externa marknaden eftersträvas ett långsiktigt totalekonomiskt perspektiv, så att den fungerande konkurrensmarknaden bevaras. I upphandlingarna eftersträvas en balans mellan långvariga ramavtal och enskilda projekt med anbudsförfaranden för att skapa tillräckliga konkurrensmöjligheter. I den totalekonomiska bedömningen föreslås en balans mellan kvalitets- och pridfaktorer för att säkra att bedömningen gör det möjligt även för nya aktörer att klara sig i ett anbudsförfarande.

Verkställandet av lagstiftningen om bistånd vid parkeringsövervakning dvs. privat parkeringsövervakning på privatområden ändrar uppgifterna inom parkeringsövervakningen, höjer förvaltningens utgifter och ökar dess inkomster.

Kraven på noggrannare iakttagande av tillstånd och avtal och av gatuunderhållsforpliktelseerna och på bättre övervakning av olaglig markanvändning ökar.

Volymen på HSB-Byggherres byggherreverksamhet har tredubblats under åren 2006–2012. Samtidigt har antalet årsverken ökat endast med 12 %. Volymen på byggherreverksamheten uppskattas vara på nivån 180–190 miljoner euro även i fortsättningen.

Beställarnas uppskattning och intresse för arkitekturavdelningens tjänster har bevarats.

Konkurrensutsättning

Upphandlingsverksamheten och konkurrensutsättningarna utvecklas enligt byggnadskontorets upphandlingsstrategi som färdigställdes år 2012 och riktlinjerna i den på upphandlingsstrategin grundade upphandlingsplanen för allmänna områden som godkänns år 2013.

Byggnadskontoret och Stara ingick år 2013 ett långvarigt partnerskapsavtal om byggande och underhåll av allmänna områden, med principer för samarbetet mellan förvaltningarna och utvecklingsriktlinjer för tjänsteupphandlingar och den gemensamma utvecklingen av verksamheten särskilt för att förbättra produktiviteten. Separata tjänsteavtal och beställningar görs för underhållsarbeten och byggnadsprojekt som beställs år 2014.

De entreprenader för gatu- och grönområdesunderhåll och byggprojekt som beställs hos den privata sektorn konkurrensutsätts. År 2013 konkurrensutsattes fyra entreprenader för underhåll och år 2014 konkurrensutsätts en.

Rakennusvirasto kehittää aktiivisesti hankintamenettelyjä alan järjestöjen, tilaajien ja palveluntuottajien kanssa.

Riskienhallinta

Rakennusvirasto laatii vuoden 2013 aikana riskienhallinnan suunnitelman, jossa kuvataan strategisten, taloudellisten ja operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja vastuut.

Prosessiriskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on liitetty osaksi viraston toimintaprosessien kuvaamista ja kehittämistä.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Toimiva Helsinki

Kaupungin asuntotuotantotavoitteen nostamista edistetään nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamisprosessia hallintokuntarajat ylittäviä prosesseja tehostaen sekä nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamispalvelujen hankintaa ja toimeenpanoa.

Yleisten alueiden aluesuunnitelmissa parannetaan katujen, virkistysalueiden ja aukoiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta tiivistävässä kaupunkirakenteessa. Lisäksi painotetaan ylläpitoa tehostavia suunnitelmaratkaisuja uudis- ja peruskorjaushankkeissa sekä lisätään ylläpidon vaikuttavuutta toimenpiteiden paikallisella priorisoinnilla ja täsmäkohdennuksella.

Rakennusvirasto osallistuu uuden yleiskaavan valmisteluun ja yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä perustettavan metsäisen suojeluverkoston suunnitteluun.

Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja, toteuttamalla katu- ja puisto-osastolle kuuluvat joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyt viivytyksittä ja varmistamalla matkaketjujen sujuvuutta ylläpidon keinoin.

Kestävää liikkumista edistetään luovuttamalla paikkoja kaupunkipyöräasemille ja pyöräpysäköintiin sekä sähköautojen latauspisteille.

Rakennusvirasto osallistuu kokonaisvaltaisen liikenteen kehittämisohjelman laatimiseen mm. pysäköinninvalvonnan ja maksullisen pysäköinnin osalta.

Yleisten alueiden rakentamisen ja ylläpidon energia- ja materiaali tehokkuutta edistetään parantamalla talvihoidon lumilogistiikkaa, lumenvastaanottoa hajauttamalla, varmistamalla ylijäämämassojen jalostuksen ja hyötykäytön edellytykset sekä hyödyntämällä täysimääräisesti kaupungin rakennuskohteista syntyvä asfaltti- ja betonipurkumateriaali.

Ilmaston muutokseen sopeutumisessa on keskeistä kaavayhteistyö riittävien tilavarausten ja toimivan kaupunkiympäristön syntymiseksi. Talvihoidon

Byggnadskontoret utvecklar aktivt upphandlingsförfarandena med organisationer, beställare och serviceproducenter inom branschen.

Riskhantering

Byggnadskontoret utarbetade under år 2013 en riskhanteringsplan med beskrivning av principer och ansvar för hantering av strategiska, ekonomiska och operativa risker.

Identifiering, bedömning och hantering av processrisker har gjorts till en del av beskrivningen och utvecklingen av förvaltningens verksamhetsprocesser.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Ett fungerande Helsingfors

Ökandet av målen för stadens bostadsproduktion främjas med en snabbare planerings- och byggnadsprocess som uppnås genom effektivare processer över förvaltningsgränserna och snabbare upphandling och implementering av planerings- och byggnadstjänster.

I områdesplanerna för allmänna områden förbättras kvaliteten på gator, rekreationsområden och öppna platser, säkerheten, renligheten och funktionaliteten i den tätare stadsstrukturen. Dessutom betonas planlösningar som effektiviserar underhållet i ny- och ombyggnadsprojekt och ökar effektiviteten av underhållet genom lokal prioritering och specifik inriktning av åtgärder.

Byggnadskontoret deltar i beredningen av den nya generalplanen och i planeringen av skogarnas skydds nätverk, som grundas i samband med godkännandet av generalplanen.

Tjänster och arbetsplatsområden görs lättare att nå i och med att kollektivtrafikförbindelser och gång- och cykeltrafiknätverk utvecklas genom att sådana kollektivtrafiknätplatser som hör till gatu- och parkavdelningen anordnas utan dröjsmål och smidigheten i resekedjorna säkras med hjälp av underhåll.

Hållbar förflyttning främjas genom överlåtelse av platser för stadscykelstationer och cykelparkering och laddningspunkter för elbilar-

Byggnadskontoret deltar i utarbetandet av ett övergripande utvecklingsprogram för trafiken bl.a. i fråga om parkeringsövervakning och avgiftsbelagd parkering.

Energi- och materialeffektiviteten i byggandet och underhållet av allmänna områden främjas genom att snölogistiken inom vinterunderhållet förbättras med hjälp av spridning av snömottagningen, förutsättningarna för förädling och nyttobruk av överskottsmassor säkras och asfalt- och betongrivningsmaterialet som härstammar från stadens byggnadsobjekt utnyttjas fullständigt.

I anpassningen till klimatförändringen är det viktigt med samverkan i planläggningen så att tillräckliga platsreserveringar och en fungerande stadsmiljö ska kunna

varautumissuunnitelmaa toteutetaan poikkeuksellisen runsaslumisina talvina. Puistokasvien ja kaupunkipuiden lajivalikoimaa laajennetaan sopimaan paremmin muuttuviin ilmasto-oloihin ja ehkäistään vieraslajien leviämistä. Lisäksi edistetään tulva- ja hulevesien hallintaa sekä toimintamalleja jatkamalla tulvantorjuntasuunnitelman mukaisten tulvansuojeluhankkeiden toteuttamista ja kehittämällä hulevesitulvariski-kohteiden suunnitteluratkaisuja. Kuninkaantammen hulevesiprojektin kokemuksia hyödynnetään hulevesien hallinnassa viheralueilla.

Koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Kaupunki laatii tavoitteet energiansäästön lisäämiseksi energiansäästöneuvottelukunnan suositusten pohjalta. HKR-Rakennuttaja toimii energiansäästöneuvottelukunnan koordinoijana ja käytännön työn toteuttajana sekä asiantuntijana koko kaupungin energiatehokkuustyössä.

Rakennusvirasto asettaa energiansäästötoimenpiteet energiansäästötavoitteeseen pääsemiseksi vuosittain päivitettävässä viraston energiansäästön toimintasuunnitelmassa.

Asukkaiden vastuunottoa lähiympäristöstään vahvistetaan lisäämällä mahdollisuuksia pitää huolta yhteisestä kaupungista jatkamalla panostuksia vapaaehtoistyöhön.

Lisäksi luodaan edellytyksiä kaupunkitilan hyödyntämiseen tilapäiskäyttöön, kuten tapahtumien järjestämiseen ja kaupunkiviljelyyn kehittämällä ja päivittämällä yleisten alueiden käytön periaatteita.

Julkisen kaupunkitilan käytettävyyttä kehitetään esteettömyyttä edistämällä.

Henkilöstön asiakaslähtöistä palveluasennetta vahvistetaan ja asukas- ja asiakasnäkökulma tuodaan esiin jokaisen työntekijän henkilökohtaisessa työn laadussa.

Elinvoimainen Helsinki

Rakennusvirasto osallistuu Merellinen-Helsinki -ohjelman laadintaan.

Tapahtumien Helsinkiä edistetään osallistumalla kuvausten laatimiseen tapahtumajärjestämiseen soveltuvista paikoista. Lisäksi yhdenmukaistetaan tapahtumien aluevuokria muiden virastojen kanssa ja osallistutaan keskustan kehittämiseen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa esimerkiksi uusimalla terassien sekä kioskien ja kioskipaikkojen vuokraukset ja päivittämällä yleisten alueiden käytön periaatteita.

Uudet tavat käyttää yleisiä alueita voivat aiheuttaa ristiriitoja perinteisten käyttötapojen kanssa. Rakennusvirasto viestittää sosiaalisessa mediassa ja muutoin yleisten alueiden eri käyttötapojen yhteensovittamisen ja tämän edellyttämän suvaitsevaisuuden tärkeyttä.

Rakennusvirasto osallistuu yleisten alueiden osalta valittujen kaupunginosien luonnetta korostavan valaistuksen luomiseen muotoilun ja teknologian avulla.

uppnäs. Beredskapsplanen för vinterunderhåll följs i fall av exceptionellt snörika vintrar. Parkväxt- och stadsträdssortimentet utökas så att det bättre lämpar sig för de föränderliga klimatförhållandena och hindrar spridningen av främmande arter. Dessutom främjas hanteringen och verksamhetsmodellerna för översvämningsvatten och dagvatten genom att genomförande av projekten för översvämningskydd i enlighet med planen för översvämningsbekämpning fortsätter och planeringslösningarna i objekten med risk för översvämnings av dagvatten utvecklas. Erfarenheterna från Kungsekens dagvattenprojekt utnyttjas i hanteringen av dagvatten på grönområden.

Hela Helsingfors koldioxidutsläpp minskas med 30 % före år 2020 jämfört med 1990 års nivå. Staden tar fram mål för att öka energisparandet utifrån energisparkommissionens rekommendationer. HSB-Byggherre fungerar som samordnare och genomförare av det praktiska arbetet för energisparkommissionen och som expert i energieffektivitetsarbetet för hela staden.

Byggnadskontoret fastställer energisparåtgärderna för att uppnå energisparmålet i handlingsplanen för energisparande, som uppdateras årligen.

Invånarna tillåts bära ett större ansvar för sin närmiljö då möjligheterna att sköta den gemensamma staden utökas genom fortsatta satsningar på frivilligt arbete.

Dessutom skapas förutsättningar för tillfälligt utnyttjande av stadsrummet, till exempel för arrangerande av evenemang och stadsodling genom att principerna för användning av allmänna områden utvecklas och uppdateras.

Det offentliga stadsrummets användbarhet utvecklas genom att tillgängligheten främjas.

Personalens kundorienterade serviceattityd stärks och invånar- och kundperspektivet lyfts fram i den personliga arbets kvaliteten hos varje anställd.

Ett livskraftigt Helsingfors

Byggnadskontoret deltar i utarbetandet av programmet Havs-Helsingfors.

Evenemangens Helsingfors främjas genom att byggnadskontoret deltar i utarbetandet av beskrivningar på platser som lämpar sig för arrangerande av evenemang. Dessutom förenhetligar byggnadskontoret hyrorna för områden med andra förvaltningar och deltar i utvecklingen av centrum i samverkan med de andra aktörerna i området till exempel genom att förnya uthyrningen av uteserveringar samt kiosker och kioskplatser och uppdatera principerna för användning av allmänna områden.

De nya sätten att använda allmänna områden kan orsaka konflikter med de traditionella användningssätten. Byggnadskontoret informerar i sociala medierna och annars om sammanjämkningen av olika användningssätt och vikten av tolerans i sammanhanget.

Byggnadskontoret deltar i fråga om allmänna områden i skapandet av belysning som framhäver karaktären i utvalda stadsdelar med hjälp av formgivning och teknologi.

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Vanhusväestön liikkumista asuinympäristössään edistetään parantamalla yleisten alueiden esteettömyyttä rakenteellisin ja ylläpidon keinoin sekä varmistamalla terveysasemien, palvelutalojen ja senioriasuntojen esteetön saavutettavuus joukkoliikenteellä.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Tuottavuutta parannetaan tuotannonohjauksella ja ostopalveluiden hankintaa kehittämällä. Kaupungin oman ja kilpailutetun tuotannon suhde mitoitetaan tuottavuusvaatimusten mukainen.

Tuottavuutta kehitetään myös talousarvion investointien vaatimalla tavalla varmistamalla katu- ja puistohankkeiden toteutus talousarvion puitteissa ja tuottavuustavoitteiden mukaisesti hankesuunnittelulla ja -ohjauksella. Toteutetaan rakentamisen laadun parantamisen hanke tavoitteena elinkaarikustannusten pienentäminen. Lisätään ylläpidettävyydestä painoa investointihankkeiden suunnittelun ohjauksessa. Lisäksi lisätään vuorovaikutusta asukkaiden kanssa sähköisellä viestinnällä investointihankkeiden suunnitteluvaiheessa.

Sähköistä asiointia lisätään osana toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittämistyötä.

Kestäviä hankintoja kehitetään siten, että 50 %:ssa hankinnoista otetaan huomioon ympäristönäköt vuoteen 2015 mennessä.

Rakennusvirasto osallistuu teknisen puolen virasto- ja vastuurakenteen sekä nykyisten virastorajat leikkaavien prosessien läpikäyntiin ja uudistamiseen sekä tilahallinnon, rakennuttamisen ja rakentamisen toimintojen kehittämisen jatkamiseen.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Sähköisiä osallistumis- ja vuorovaikutuskanavia kehitetään yleisten alueiden aluesuunnitelmien ja investointihankkeiden suunnittelussa. Merkittävässä investointihankkeissa otetaan käyttöön sähköinen keskustelufoorumi.

Viraston toimintaan liittyvää suunnitelma- ja kartta-aineistoa sekä yleisten alueiden rekisterin aineistoa annetaan Helsinki Region Infoshare –verkkopalveluun.

Lisäksi rakennusvirasto osallistuu alueellisen osallistumisen pilottien toteuttamiseen yleisten alueiden osalta.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Tuottavuutta lisätään kehittämällä toimintatapoja ja toimintaprosesseja, lisäämällä yhteistyötä yli hallintokuntarajojen, hyödyntämällä uutta teknologiaa, kehittämällä tilaamisenettelyjä sekä satsaamalla henkilöstön osaamisen ja esimiestyön kehittämiseen.

Välämäende Helsingforsare

De äldres möjligheter att förflytta sig i sin boendemiljö främjas genom att förbättra tillgängligheten i allmänna områden med hjälp av strukturella åtgärder och underhåll och säkra att hälsostationer, servicehus och seniorbostäder är obehindrat tillgängliga med kollektivtrafiken.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Produktiviteten förbättras genom produktionsstyrning och utveckling av upphandlingen av köpta tjänster. Förhållandet mellan stadens egen produktion och den konkurrensutsatta produktionen dimensioneras efter produktivetskraven.

Produktiviteten utvecklas även på det sätt som krävs av investeringarna i budgeten genom att säkra att gatu- och parkprojekt genomförs inom ramen för budgeten och projektplaneringen och projektstyrningen är i enlighet med produktivetsmålen. Ett projekt för att förbättra kvaliteten på byggandet genomförs med syfte att minska livscykelkostnaderna. Underhållsmålens betydelse i planeringen av styrningen av investeringsprojekten ökas. Dessutom ökas interaktionen med invånarna med hjälp av elektronisk kommunikation i investeringsprojektens planeringsfas.

Den elektroniska kommunikationen ökas som en del av utvecklingsarbetet med verksamhetsprocesser och datasystem.

Hållbara upphandlingar utvecklas så att miljöaspekten beaktas i 50 % av upphandlingarna före år 2015.

Byggnadskontoret deltar i genomgången och förnyandet av förvaltnings- och ansvarsstrukturen inom tekniska sektorn och processerna som överskrider de nuvarande förvaltningsgränserna och i den fortsatta utvecklingen av funktionerna inom lokalförvaltningen, byggherreverksamheten och byggandet.

Demokratin och deltagandet stärks

De elektroniska deltagande- och interaktionskanalerna utvecklas i planeringen av områdesplaner för allmänna områden och investeringsprojekt. I betydande investeringsprojekt utnyttjas ett elektroniskt diskussionsforum.

Planerings- och kartmaterial som hör till byggnadskontorets verksamhet och material som ingår i registret för allmänna områden överläts till webbtjänsten Helsinki Region Infoshare.

Dessutom deltar byggnadskontoret i genomförandet av de regionala pilotprojekten för deltagande i fråga om allmänna områden.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Produktiviteten ökas genom att verksamhetssätten och verksamhetsprocesserna utvecklas, samarbetet över förvaltningsgränserna ökas, ny teknologi utnyttjas, beställningsförfaranden utvecklas och satsningar görs på personalens kunskaper och utvecklingen av chefsarbetet.

Taloudelliselta volyymiltaan suurimmille palveluille eli yleisten alueiden ylläpidolle ja investointihankkeiden rakennuttamiselle, pysäköinninvalvonnalle, rakennuttamiselle sekä hallintopalveluille on määritelty tuottavuusmittarit. Tuottavuuden mittaamista kehitetään edelleen. Alueidenkäytön ja asiakaspalvelun mittarit määritellään vuonna 2013.

Rakennusviraston konkreettiset toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi sisältävät sekä hallintokuntarajat ylittäviä toimenpiteitä että viraston sisäisiä toimenpiteitä. Hallintokuntarajat ylittäviä toimenpiteitä ovat infran rakentamisen ja ylläpidon logistiikan parantaminen, kaupunkirakentamisen toimeenpanon nopeuttaminen ja kustannusohjauksen parantaminen, kaupunkitiloahjeen laatiminen ja teknisen alan virastojen yhteinen toimintatila. Viraston sisäisiä toimenpiteitä ovat toimintaprosessien parantaminen, tilaajan ja tuottajien yhteistyön ja yhteisen kehittämisen vahvistaminen, tilaajan kustannustehokkuuden parantaminen, ulkovalaistuksen energiankulutuksen vähentäminen, tilahankkeiden kosteuden- ja pölynhallinta sekä uuden teknologian hyödyntäminen työn sujuvoittamisessa ja sähköisessä asioinnissa.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Henkilöstösuunnittelu on keskeinen osa viraston toiminta- ja taloussuunnittelua. Sen avulla varmistetaan, että virastossa on riittävästi osaavia tekijöitä myös tulevaisuudessa. Suunnitelman kautta luodaan myös mahdollisuudet mahdollisuus jatkuvaan kehittämiseen ja uusiutumiseen sekä luodaan pohja muutosten toteutumiselle.

Henkilöstösuunnittelu rakentuu niin rakennusviraston henkilöstömäärän kuin myös osaamisen kokonaistarpeen arvioinnille. Lisäksi tarkastellaan ikärakennetta, henkilöstövaihtuvuutta ja eläköitymiseen varautumista. Lähtökohdana tällöin ovat mm. kaupungin ja viraston strategiat sekä havaitut toimintaympäristön muutokset.

Suunnitelman mukaisesti henkilökunnan lukumäärään ei tule suuria muutoksia; se on arviolta 462 henkilöä. Vuoden 2016 loppuun mennessä eläköityviä henkilöitä arvioidaan olevan 96. Tulevaisuuden osaamistarpeiden tarkempi määrittely tehdään vuoden 2014 toimintasuunnitelmien yhteydessä syksyllä 2013.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Rakennusvirasto on tehostanut tilojen käyttöä merkittävästi vuodesta 2010 alkaen, kun kaikki rakennusviraston toiminnot siirrettyjen ajoneuvojen varastointia lukuun ottamatta on keskitetty viraston toimitaloon (Kasarmikatu 21). Toimitalo on tehokkaassa käytössä eikä käyttämätöntä tilaa ole. Keskitämisellä on saavutettu huomattava säästö tilakustannuksissa.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Viraston tietotekniikkapalvelut ja -ratkaisut toteuttavat ja hyödyntävät kaupungin tietotekniikkaohjelman 2012–2014

Produktiviteettimittareita on määritetty ja niiden avulla on määritetty, mitkä palvelut ovat tuottavimpia. Mätareiden avulla on määritetty, mitkä palvelut ovat tuottavimpia. Mätareiden avulla on määritetty, mitkä palvelut ovat tuottavimpia. Mätareiden avulla on määritetty, mitkä palvelut ovat tuottavimpia.

I bygnadskontorets konkreta åtgärder för att förbättra produktiviteten ingår både åtgärder över förvaltningsgränserna och åtgärder inom förvaltningen. Åtgärder över förvaltningsgränserna är förbättring av byggandet av infrastruktur och logistiken inom underhållet, påskyndande av implementeringen av stadsbyggande och förbättring av kostnadsstyrningen, utarbetande av stadsrumsanvisningar och en gemensam verksamhetslokal för förvaltningarna i tekniska branschen. Åtgärder inom bygnadskontoret är förbättrande av funktionsprocesserna, stärkande av samarbetet och det gemensamma utvecklandet mellan beställare och producenter, förbättrande av beställarens kostnadseffektivitet, minskande av energiförbrukningen för utomhusbelysning, fukt- och dammhantering i lokalprojekt och utnyttjande av ny teknologi i elektronisk kommunikation och för att göra arbetet smidigare.

Verkets personalplan 2014–2016

Personalplanering är en central del av bygnadskontorets verksamhets- och ekonomiplanering. Den är nödvändig för att säkra att det även i fortsättningen finns kunnig personal på verket. Planen skapar också möjligheter för fortsatt utveckling och förnyelse och en grund för förverkligandet av ändringarna.

Personalplaneringen bygger på en bedömning av helhetsbehovet av bygnadskontorets personalantal och kunskaper. Dessutom granskas åldersstrukturen, personalomsättningen och beredskapen för pensioneringar. Utgångspunkten är då bl.a. stadens och bygnadskontorets strategier och de iakttagna ändringarna i omvärlden.

Enligt planen förekommer inga stora ändringar i antalet anställda; det uppskattas vara 462 personer. Antalet personer som uppskattar gå i pension före år 2016 är 96. Den noggrannare definieringen av det kommande kunskapsbehovet görs i samband med handlingsplanerna för år 2014 under hösten 2013.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Bygnadskontoret har effektiviserat användningen av lokaler betydligt sedan år 2010, då bygnadskontorets funktioner med undantag av lagringen av flyttade fordon har centraliserats till verkets verksamhetshus (Kaserngatan 21). Huset är i effektivt bruk och det finns inga outnyttjade lokaler. Centraliseringen har bidragit till betydande besparingar i lokalkostnaderna.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Bygnadskontorets IT-tjänster och IT-lösningar genomför och utnyttjar riktlinjerna i stadens IT-program 2012-2014.

linjauksia. Keskeisiä tavoitteita ovat sähköisten palveluiden kehittäminen, vuorovaikutuksen tukeminen sekä tuottavuuden, it-tehokkuuden ja -osaamisen lisääminen.

Ratkaisut toteutetaan aina osana kaupungin kokonaisarkkitehtuuria, näin lisätään järjestelmien yhteen toimivuutta ja voidaan hyödyntää yhteisiä tieto- ja palvelualustoja.

Tietoaineistoja avataan mahdollisimman kattavasti Helsinki Region Infoshare (HRI) -toimintamallin mukaisesti.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköistä asiointia lisätään osana toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittämistyötä. Sähköistä asiointia lisätään asukkaiden osallistamisessa, asiakaspalautteissa, pysäköintiasioissa ja maankäyttöluvuissa.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- Katupölyn (PM10) pienhiukkasmäärät eivät ylitä ilmanlaatuasetuksen mukaisia raja-arvoja.
- Ydinkeskustan ja aluekeskusten keskeisimmät torit ja puistot sekä joukkoliikenteen terminaalien lähiympäristöt siivotaan arkisin ennen kello kahdeksaa aamulla.
- Työmatkaliikennettä palvelevat 1. ylläpitoluokkaan kuuluvat tärkeimmät pääkadut sekä jalankulun ja pyöräilyn väylät on aurattu ja liukkaudentorjunta tehty arkisin aamulla ennen kello seitsemää.
- Helsingin katu ja puistorakentamisesta ylijäämämassojen vastaanottoa paikkoihin sijoitettavat massat puolitetaan vuoden 2010 tasosta enintään 175 000 m³:n määrään käsittelemällä ne rakennuskelpoiseksi maa-ainekseksi.
- Nuorista katupuukujanteista poistetut puut korvataan uusilla viimeistään seuraavan kasvukauden syksynä.
- Rakennusviraston, Helsingin Energian ja HKL -liikelaitoksen asutukselle, liikenteelle ja muulle toiminnalle kaivutöistä aiheutuvia haittoja vähennetään rakennusviraston koordinoimana. Rakennetussa katuverkossa yhteisenä työmaana toteutettujen hankkeiden kesto alittaa edellisen vuoden tuloksen vähintään 5 %.
- Kaupunkiluonnon monimuotoisuutta edistetään siten, että metsien ja puuston käsittelyssä turvataan luontotyyppien ja eliölaajiston säilyminen luonnonhoidon linjausten mukaisesti.
- Rakennusviraston sitova energiansäästötavoite vuodelle 2014 on 6 % vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta sisältäen aiempien vuosien säästötavoitteet. Kokonaisenergiankulutus luetaan sähkön ja kaukolämmön päämittareilta.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Centralla mål är att utveckla elektroniska tjänster, stödja interaktion och produktivitet och öka effektiviteten och kunskaperna inom IT-fältet.

Lösningarna genomförs alltid som en del av stadens helhetsarkitektur, så ökas systemens kompatibilitet och görs det möjligt att utnyttja gemensamma data- och tjänsteplattformar.

Datamaterial öppnas så brett som möjligt i enlighet med verksamhetsmodellen Helsinki Region Infoshare (HRI).

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Den elektroniska kommunikationen ökas som en del av arbetet med att utveckla verksamhetsprocesserna och datasystemen. Den elektroniska kommunikationen ökas för att sporra invånarna till deltagande och i kundrespons, parkeringsärenden och markanvändningstillstånd.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

- Andelen partiklar (PM10) från gatudamm överskrider inte gränsvärdena i luftkvalitetsförordningen.
- De centralaste torgen och parkerna i stadskärnan och områdescentrumen samt näromgivningen kring terminalerna för kollektivtrafik städas på vardagsmorgnar före kl. 8.00.
- De viktigaste huvudgatorna och gång- och cykelbanorna som betjänar arbetsresor och hör till den första underhållsklassen plogas och halkan bekämpas före kl. 7.00 på morgonen.
- Mängden massa som placeras på mottagningsplatser för överskottsmassor från Helsingfors gatu- och parkbyggnad halveras jämfört med nivån för 2010 till högst 175 000 m³ genom att massan behandlas till byggduglig mark.
- De träd som fälls på de unga gatualléerna ersätts med nya senast hösten under följande växtperiod.
- Olägenheterna som byggnadskontorets, Helsingfors Energis och affärsverket HST:s grävningens orsakar för bosättning, trafik och annan verksamhet minskar under samordning av byggnadskontoret. Längden på projekt som genomförs som gemensamma arbeten på det byggda gatunätet förkortas med 5 % från föregående års nivå.
- Stadsnaturens mångfald främjas så att naturtypernas och de levande organismernas fortbestånd säkerställs enligt riktlinjerna för naturvård vid åtgärder i skogar och parker.
- Byggnadskontorets bindande energisparmål för 2014 är 6 % av den totala energiförbrukningen år 2010, inklusive de tidigare årens energisparmål. Den totala energiförbrukningen mäts med huvudmätarna för elektricitet och fjärrvärme.

Övriga verksamhetsmål

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetssuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Ylläpidettävä katuala – Gatumark som ska underhållas, ha	1 974	2 072	2 072	2 228	2 272	2 318
Ylläpidettävät sillat – Broar som ska underhållas, m ²	310 000	315 000	315 000	310 000	320 000	320 000
Yleiset käymälät, kpl – Allmänna toaletter, st.		38	38	37	38	39
Uudelleen päällystetty katuala – Gatumark med förnyad beläggning, ha	43	45	40	45	45	45
Rakennetut puistot – Byggda parker, ha	912	906	915	908	911	916
Pellot ja niityt – Åkrar och ängar, ha	1 180	1 172	1 183	1 184	1 185	1 185
Metsäiset alueet – Skogiga områden, ha	4 728	4 708	4 728	4 725	4 725	4 725
Katuvihreä – Gatugrönska, ha	454	481	470	479	491	501
Ajoneuvojen varasto- ja lähisiirrot, kpl – Upplags- och närflyttning av fordon, st.	19 740	12 900	19 000	12 900	12 900	12 900
Ajoneuvojen siirtokehotukset, kpl – Uppmaningar att flytta fordon, st.	4 438	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Pysäköintivirhemaksukehotukset, kpl – Uppmaningar att betala felparkeringsavgift, st.	210 764	276 000	260 000	276 000	276 000	276 000
Pysäköintiautomaatit, kpl – Parkeringsautomater, st.	583	610	610	593	593	590
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl – Kundtjänstkontakter, st.	118 256	130 000	125 000	130 000	130 000	130 000
Maankäyttöluvat ja vuokraukset, kpl – Markanvändningstillstånd och arrenderingar, st.	13 700	13 950	14 000	13 700	13 950	13 950
Uudisrakennukset ja peruskorj. – Nybyggnad och ombyggnad, m ²	105 687	59 000	64 332	59 000	70 000	60 000
Arkkitehtuuriosaston projekteille tehdyt tunninit – Timmar avlagda för arkitekturavdelningens projekt		30 000	30 000	30 000	30 000	30 000

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Ylläpidon teettäminen – Underhåll som verket låter utföra	108	110	120	119	120	
Investointien teettäminen – Investeringar som verket låter utföra	104	107	107	101	102	
Pysäköinninvalvonta – Parkeringsövervakning	117	117	63	63	63	

Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)

Toiminnallisten tavoitteiden kytkäytyminen strategiahjelman talousmittareihin

Rakennusvirasto edistää kaupungin asuntotuotantotavoitteen nostamista kaavayhteistyöllä ja ajoittamalla yleisten alueiden investointihankkeiden suunnittelun ja rakentamisen siten, että ne tukevat uusien aluekokonaisuuksien toteutuksen kokonaisuukataulua. Asuntotuotannon edellytysten luominen aikaistaa verotulojen kehitystä, kun tontit voidaan luovuttaa mahdollisimman aikaisin.

Lisäksi katujen ja viheralueiden toimivuudella ja viihtyisyydellä on vaikutusta siihen, että Helsinki koetaan houkuttelevana ja viihtyisänä paikkana asua, mikä osaltaan vähentää muuttoja ulkomailla. Rakennusviraston tavoite on parantaa palvelujen ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta edistämällä kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä. Myös esikaupunkien vetovoimaa edistetään yleisten alueiden aluesuunnitelmissa. Katujen ja viheralueiden ylläpidolla on oleellista vaikutusta Helsingin toimivuuteen, viihtyisyyteen ja asukkaiden arjen sujumiseen.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Byggnadskontoret främjar höjandet av stadens mål för bostadsproduktion genom att samarbeta i planläggningen och tidsplanera planeringen och byggandet av investeringsprojekt så att de stöder helhetstidsschemat för byggandet av nya områdeshelheter. Genom att främja förutsättningarna för bostadsproduktion kan skatteinkomstutvecklingen tidgareläggas, då tomterna kan överlätas så tidigt som möjligt.

Dessutom för funktionaliteten och trivseln på gator och grönområden med sig att Helsingfors upplevs som en lockande och trivsam boplat, vilket bidrar till att minska flyttningen till andra kommuner. Byggnadskontorets mål är att göra det lättare att nå tjänster och arbetsplatsområden genom att främja gång, cykeltrafik och kollektivtrafik. Även förorterens dragningskraft främjas med områdesplanering för allmänna områden. Underhållet av gator och grönområden har en väsentlig verkan för funktionaliteten, trivseln och invånarnas smidiga vardag i Helsingfors.

Rakennusvirasto panostaa yleisten alueiden investoinneissa ja ylläpidossa erityisesti yritystoiminnan toiminta- ja kehitysedellytyksiin. Lisäksi tavoitteena on nopeuttaa asemakaavan toteutusta infra-investointien osalta. Rakennusvirasto mahdollistaa myös erilaiset tapahtumat ja kehittää yleisten alueiden käytön periaatteita. Tämä luo edellytyksiä matkailuun liittyvälle yritystoiminnalle. Näillä tavoin luodaan edellytyksiä yhteisöverojen muodostumiselle.

Tuottavuuden parantamisen konkreettiset toimenpiteet sisältyvät talousarvioon. Taloudelliselta volyymiltaan suurimmille palveluille on määritelty tuottavuusmittarit.

Rakennusviraston tavoitteena on sisällyttää yleisten alueiden investointien ja ylläpitopalvelujen järjestämiseen aiempaa vahvemmin tuottavuuden parantamis- ja kehitysvaativuus mm. kumppanuussopimuksiin, jotta palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden kaupunkien keskiarvoa.

Byggnadskontoret satsar i investeringarna och underhållet av allmänna områden särskilt på verksamhets- och utvecklingsförutsättningarna för företagsverksamhet. Dessutom eftersträvas snabbare genomförande av detaljplaner i fråga om investeringar i infrastruktur. Byggnadskontoret gör även olika slags evenemang möjliga och utvecklar principerna för användning av allmänna områden. Det här skapar förutsättningar för företagsverksamhet i anslutning till turism. På det här sättet skapas förutsättningar för uppkomst av samfundsskatt.

De konkreta åtgärderna för att förbättra produktiviteten ingår i budgeten. Produktivetsmätare har fastställts för de till den ekonomiska volymer största tjänsterna.

Byggnadskontorets mål är att kraftigare uppta kravet på förbättring och utveckling av produktiviteten i arrangerandet av investeringar och underhållningstjänster i bl.a. partnerskapsavtal så att enhetskostnaderna för tjänsterna närmar sig medeltalet för andra städer.

2 09 01 Katu- ja viheralueiden ylläpito - Underhåll av gatu- och grönområden

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	13 175	12 878	12 910	13 488	13 488	14 833	14 981
Maksutulot - Avgiftsinkomster	15 743	17 209	17 209	17 290	17 290	17 636	17 988
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	230	213	213	213	213	213	213
Vuokratulot - Hyresinkomster	7 363	7 368	7 342	7 668	7 668	7 858	8 053
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	12 935	13 213	13 279	13 220	13 220	13 610	14 013
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	5 593	5 437	5 437	5 370	5 370	5 752	6 046
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	55 039	56 318	56 390	57 249	57 249	59 902	61 294
Palkat - Löner	14 481	15 583	15 335	16 155	16 155	16 155	16 155
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	4 898	5 287	5 196	5 406	5 406	5 406	5 406
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	99 504	95 103	99 159	96 810	96 810	96 810	96 810
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	2 699	2 970	2 529	2 590	2 590	2 590	2 590
Avustukset - Understöd	42	65	65	65	65	65	65
Vuokrat - Hyror	10 486	10 020	10 392	11 834	11 834	11 834	11 834
Muut menot - Övriga utgifter	2 132	2 557	2 030	1 616	1 616	1 616	1 616
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	134 242	131 585	134 706	134 476	134 476	134 476	134 476
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-79 203	-75 267	-78 316	-77 227	-77 227	-74 574	-73 182
Poistot - Avskrivningar	67 242	71 210	69 262	72 768	72 768	72 690	72 690
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-146 445	-146 477	-147 578	-149 995	-149 995	-147 264	-145 872
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-146 445	-146 477	-147 578	-149 995	-149 995	-147 264	-145 872
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		2,3	0,1	1,7	1,7	4,6	2,3
Menot - Utgifter		-2,0	2,4	2,2	2,2	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	9 716	9 491	9 720	11 175	11 175	11 175	11 175

2 09 04 HKR-Rakennuttaja - HSB-Byggherre

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	3 419	3 195	4 106	3 935	3 935	3 965	4 055
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	160	0	139	0	0	0	0
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	0	0	31	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	6 289	8 020	6 685	7 325	7 325	7 470	7 550
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	9 869	11 215	10 961	11 260	11 260	11 435	11 605
Palkat - Löner	5 413	6 095	5 780	6 246	6 246	6 367	6 473
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	1 829	2 059	1 977	2 077	2 077	2 139	2 179
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 230	1 680	1 550	1 560	1 560	1 510	1 510
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	132	242	223	213	213	220	218
Vuokrat - Hyror	998	1 069	1 069	1 097	1 097	1 130	1 154
Muut menot - Övriga utgifter	35	70	60	67	67	69	71
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	9 636	11 215	10 659	11 260	11 260	11 435	11 605
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	232	0	302	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	232	0	302	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	232	0	302	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		13,6	-2,3	0,4	0,4	1,6	1,5
Menot - Utgifter		16,4	-5,0	0,4	0,4	1,6	1,5
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	998	1 069	1 069	1 097	1 097	1 130	1 154

2 10 Rakentamispalvelu (Stara)

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	119 209	122 887	115 981	125 375	125 375	128 008	130 696
Maksutulot - Avgiftsinkomster	501	0	120	0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	29	30	30	30	30	30	30
Vuokratulot - Hyresinkomster	5 219	5 254	3 871	5 359	5 359	5 466	5 575
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	1 006	1 402	822	1 400	1 400	1 400	1 400
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	114 223	137 754	103 712	116 509	116 509	118 991	121 525
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	240 187	267 327	224 536	248 673	248 673	253 895	259 226
Palkat - Löner	59 146	60 196	57 681	61 198	61 198	62 217	63 253
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	20 114	20 659	19 721	20 348	20 348	20 687	21 031
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	110 874	133 344	100 457	112 827	112 827	115 645	118 298
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	33 865	36 774	29 959	35 402	35 402	36 145	36 904
Avustukset - Understöd	0	0	40	0	0	0	0
Vuokrat - Hyror	9 621	9 840	9 824	10 047	10 047	10 147	10 501
Muut menot - Övriga utgifter	449	187	474	398	398	423	428
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	234 070	261 000	218 156	240 220	240 220	245 264	250 415
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	6 117	6 327	6 380	8 453	8 453	8 631	8 811
Poistot - Avskrivningar	4 410	4 231	4 379	4 231	4 231	4 200	4 200
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	1 707	2 096	2 001	4 222	4 222	4 431	4 611
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	1 707	2 096	2 001	4 222	4 222	4 431	4 611
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		11,3	-16,0	-7,0	-7,0	2,1	2,1
Menot - Utgifter		11,5	-16,4	-8,0	-8,0	2,1	2,1
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	5 612	5 060	5 100	4 546	4 546	4 546	4 820

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Staran talousarviovuoden toimintakate on edelliseen vuoden talousarvioon verrattuna yli 2 milj. euroa suurempi. Staran tilattujen hankkeiden koko on pienentynyt viime aikoina, mikä tuo lisähaastetta tavoitteen saavuttamiselle. Stara parantaa jatkossa entisestään tuottavuutta ja lisää kustannustehokkuutta vastatakseen kilpailukykyisesti tilaajien tarpeisiin. Uusina liiketoimintamahdollisuuksina kartoitetaan joidenkin alihankintana ostettujen palvelujen tuottaminen edullisemmin nykyisellä omalla henkilöstöllä ja kalustolla.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Verksamhetsbidraget för Staras budgetår är över 2 mn euro större än i föregående års budget. Storleken på projekten som beställs av Stara har minskat under den senaste tiden, vilket skapar nya utmaningar när det gäller att nå målet. Stara förbättrar i fortsättningen produktiviteten ytterligare och ökar kostnadseffektiviteten för att konkurrenskraftigt svara mot beställarnas behov. Att producera vissa tjänster billigare än för tillfället med egen personal och materiel kartläggs som nya möjligheter till affärsverksamhet.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Palvelujen kysyntä voi laskea tilaajien käyttäessä yksityisiä palveluntuottajia.

Merkittävä kehityssuunta Staran tuotantotavoissa on projektinjohtourakoinnin lisääntyminen. Toteutusmuotoa kokeillaan jo vuonna 2013 tilaajan kanssa sovitussa laajuudessa. KVR-urakoinnin odotetaan myös lisääntyvän laskutustöiden osuuden laskiessa.

Stara kehittää aktiivisesti tuotantotapojaan teknologian tarjoamin keinoin ja tämä kehitys jatkuu ja lisääntyy tulevina vuosina entisestään.

Kilpailuttaminen

Stara toimii kaupungin teknisten tuotteiden ja palvelujen yhteishankintayksikkönä. Kilpailutukset tulevat jatkossakin muodostamaan merkittävän osan Staran toiminnasta tuotannon käyttämien alihankintapalveluiden suuren osuuden takia. Näiden palveluiden osuus laski hieman edellisvuodesta ollen noin 45 % liikevaihdosta vuonna 2012. Lasku johtui toiminnan sopeuttamistoimista.

Kaupungin strategiaohjelman mukaan Stara noudattaa hankintatoiminnassaan kansainvälisen työelämän perusnormeja muun muassa lapsityövoiman käytön vähentämiseksi. Lisäksi kaupunki torjuu aktiivisesti harmaata taloutta ja edellyttää sitä myös sopimuskumppaneiltaan. Strategiaohjelman mukaisesti hankintasaamista tulee parantaa hankintatoiminnan tehostamisen ohella. Myös ympäristövastuun merkitys lisääntyy jatkossa hankintojen toteuttamisessa.

Tavoitteiden saavuttamista tukee hankintastrategia, jossa on määritelty Helsingin kaupungin hankintatoimen yleiset linjaukset. Selvitys- ja valmistelutyössä on painotettu erityisesti rakentamissektorin yksiköiden yhteistyötä ja roolia hankintojen koordinoinnissa ja harmaan talouden torjunnassa. Rakentamisen merkittävänä toimijana Staralla on olennainen rooli edellä mainittujen tavoitteiden toteuttajana.

Riskienhallinta

Staralla tehostetaan riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa. Riskienhallintaa koordinoi virastotasoinen riskienhallinnan kehittämisryhmä, joka tukee riskienhallinnan kehittämistä sekä arvioi ja välittää riskienhallintaan, riskiennusteisiin ja vuosittaisiin selontekoihin liittyviä tietoja.

Staran toiminnan kannalta merkittävimmät strategiset riskit kohdistuvat selkeästi siihen, siirtyykö osa aiemmin Staralta tilatuista palveluista jatkossa kilpailutuksen kautta yksityisen sektorin toimijoiden toteutettavaksi. Staralle on tärkeää sopeuttaa toiminta uuteen toimintaympäristöön siten, että resursseille on täysimääräinen käyttö kaikissa olosuhteissa.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Efterfrågan på tjänster kan sjunka då beställarna anlitar privata serviceproducenter.

En betydande utvecklingsriktning i Staras produktionssätt är ökning i mängden projektledningsentreprenader. Den här genomförandeformen provas redan år 2013 i en omfattning som överenskommit med beställaren. Totalentreprenaderna förväntas också öka medan andelen faktureringsarbeten minskar.

Stara utvecklar aktivt sina produktionssätt med de sätt som teknologin erbjuder och den här utvecklingen fortsätter och ökar under de kommande åren allt mera.

Konkurrensutsättning

Stara är stadens inköpscentral för tekniska produkter och tjänster. Konkurrensutsättningar kommer även i fortsättningen att bilda en betydande del av Staras verksamhet på grund av den stora andelen underleveranstjänster i produktionen. De här tjänsternas andel minskade något jämfört med året innan och var år 2012 cirka 45 % av omsättningen. Minskningen berodde på anpassningsåtgärder i verksamheten.

I enlighet med stadens strategiprogram följer Stara i sin upphandlingsverksamhet de grundläggande normerna inom det internationella arbetslivet, bl.a. den som går ut på att utnyttjandet av barnarbetskraft ska minska. Dessutom bekämpar staden aktivt den gråa ekonomin och kräver att avtalspartnerna gör detsamma. Enligt strategiprogrammet ska upphandlingskompetensen förbättras utöver effektiviseringen av upphandlingsverksamheten. Även betydelsen av miljöansvaret ökar i fortsättningen i genomförandet av upphandlingar.

Uppnåendet av målen stöds av en upphandlingsstrategi, i vilken allmänna riktlinjer för Helsingfors stads upphandlingar har fastställts. I utrednings- och beredningsarbetet har särskild vikt fästs vid samarbetet mellan enheterna inom byggnadssektorn och enheternas roll i koordineringen av upphandlingar och bekämpningen av grå ekonomi. Stara är en viktig aktör inom byggandet och har därför en väsentlig roll när det gäller att nå dessa mål.

Riskhantering

Riskhanteringen och den interna tillsynen effektiviseras på Stara. Riskhanteringen koordineras på verksamhetsnivå av en utvecklingsgrupp för riskhantering, som stöder utvecklingen av riskhanteringen och bedömer och förmedlar information som hänför sig till riskhantering, riskestimat och årliga redogörelser.

Med tanke på Staras verksamhet riktas de mest betydande strategiska riskerna tydligt mot frågan om huruvida tjänster som tidigare beställts av Stara i fortsättningen via konkurrensutsättning flyttas till den privata sektorn. Det är viktigt för Stara att anpassa verksamheten till den nya omvärlden så att resurserna utnyttjas till fullo under alla omständigheter.

Staralle voi aiheutua taloudellisia riskejä myös asiakasvirastojen vähentäessä tilauksiaan.

Operatiivisista riskeistä merkittävimmät kohdistuvat toimialalle tyypillisesti henkilöriskeihin ja erityisesti vakavien työtapaturmien mahdollisuuksiin. Toinen henkilöstöön liittyvä riski on ammattitaitoisen työvoiman saamisen vaikeus, joka kohdistuu erityisesti työnjohtotasolle sekä tiettyihin erityisosaamista vaativiin tehtäviin.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Staran visiona on olla alansa halutuin palveluntuottaja ja työnantaja – vastuullinen ja kilpailukykyinen edelläkävijä. Visio tukee hyvin kaupungin strategiaa palveluajattelun, johtamisen ja henkilöstön osalta. Erityistä huomiota kiinnitetään vastuullisuuteen sekä edelläkävijyyteen. Eettisten vaatimusten noustessa Stara asettaa tavoitteekseen kehittää hankintojaan kaupungin strategiaohjelman mukaisesti.

Stara toimii tilaajien kanssa yhteistyössä, jotta kaupunkirakenteen strategian mukaiset tavoitteet mielenkiintoisista, toimivista ja kauniista asuinalueista ja ympäristöistä toteutuvat. Sekä asiakkaiden että asukkaiden vaatimustaso kasvaa, mikä tuo painetta asiakaspalvelun ja työn laadun nostamiseen. Kiristyneen taloustilanteen vaatimusten mukaan Stara tekee yhä enemmän kokonaisurakkatarjouksia ja uuden teknologian tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä korostetaan. Uudistetun ympäristöohjelman käyttöönotto on asetettu keskeiseksi tavoitteeksi. Järjestelmä on tehty ekokompassi-mallin mukaan.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Staran tuottavuusohjelma sisältää eläköitymiseen varautumissuunnitelman ja tilankäytön tehostamissuunnitelman lisäksi kolmantena virastotasoisena toimenpiteenä kustannustehokkuuden lisäämisen kaikessa toiminnassa.

Tämän lisäksi tuottavuutta pyritään parantamaan muun muassa reaaliaikaisen työtilausten välitysjärjestelmän käyttöönotolla, kaluston käytön seurantaan tarkoitettulla telemetrintihankkeella, työasemien virtualisoinnilla sekä lumen vastaanottoaikkujen kulkujärjestelmän uusimisella.

Tuottavuuden mittareiden kehittämisyyhteistyötä jatketaan Tampereen teknillisen yliopiston kanssa tavoitteena vuonna 2014 käyttöönotettava monimuuttujamatriisi tuottavuuden seurantaan osastoittain ja toiminnoittain.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Taloussuunnitelmakaudella henkilöstön määrän arvioidaan laskevan lievästi ja tasaisesti vuosittain. Ennuste vuoden 2013 henkilötyövuosista on 1 633 ja vuoden 2016 henkilötyövuosista 1 600.

Om kundförvaltningarna minskar sina beställningar kan även det utgöra ekonomiska risker för Stara.

De mest betydande operativa riskerna är typiska för branschen och har att göra med personrisker och särskilt möjligheterna till allvarliga arbetsolyckor. En annan risk som hänför sig till personalen är svårigheten att hitta yrkeskunnig personal, särskilt på arbetsledningsnivån och för vissa uppgifter som kräver specialkunskaper.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stara har som vision att vara den mest eftertraktade serviceproducenten och arbetsgivaren inom sin bransch – en ansvarsfull och konkurrenskraftig föregångare. Visionen stöder bra stadens strategi med tanke på servicetänkandet, ledarskapet och personalen. Särskild uppmärksamhet fås vid ansvarigheten och föregångarskapet. Då de etiska kraven höjs ställer Stara som mål att utveckla sina upphandlingar i enlighet med stadens strategiprogram.

Stara samarbetar med beställarna i syfte att förverkliga målen i strategin för stadsstrukturen, dvs. bygga intressanta, funktionella och vackra bostadsområden och miljöer. Både kundernas och invånarnas kravnivå blir högre, vilket ökar trycket att höja även nivån på kundservicen och arbets kvaliteten. Stara gör allt flera totalentreprenadanbud och utnyttjandet av möjligheterna som den nya teknologin erbjuder framhävs. Ibruktageandet av det förnyade miljöprogrammet har ställts upp som ett centralt mål. Systemet har tagits fram enligt modellen Ekokompassen.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Staras produktivetsprogram innehåller utöver planer med förberedelser för pensionsavgångar och effektivisering av lokalanvändningen även en tredje åtgärd på förvaltningsnivå för att öka kostnadseffektiviteten i all verksamhet.

Dessutom förbättras produktiviteten bland annat med ett realtidssystem för förmedling av arbetsbeställningar, ett telemetriprojekt som avses för uppföljning av användningen av utrustningen, virtualisering av arbetsstationerna och förnyande av passersystemet på mottagningsplatser för snö.

Samarbetet med Tammerfors tekniska universitet i utvecklingen av produktivetsmätare fortsätter med målet att år 2014 ta i bruk en multivariabelmatriis för uppföljning av produktiviteten per avdelning och per funktion.

Verkets personalplan 2014–2016

Under ekonomiplanepreioden väntas antalet anställda sjunka svagt och jämnt varje år. Det uppskattade antalet årsverken år 2013 är 1 633 medan det år 2016 beräknas vara 1 600.

Vuosina 2013–2016 Staralla eläköityy noin 150 henkilöä, joista noin 100 suunnitellaan korvattavaksi. Eläkepoistuma ja korvaavat rekrytoinnit huomioiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen ja tuottavuus turvataan tehokkaimmilla prosesseilla ja tietojärjestelmillä, kasvattamalla henkilöstön moniosaamista sekä käyttämällä toiminnan ulkoistuksia ja henkilöstövuokrausta silloin kuin se on kokonaistaloudellisesti edullista ja tehokasta.

Staralla on keskitetty hallinnollisia resursseja tuotannosta hallintoyksikköön, jolloin myös prosessit tehostuvat ja henkilöstön osaaminen on laaja-alaisempaa.

Stydiksi nimetty strateginen työhyvinvointiohjelma jatkuu vuoden 2014 loppuun ja määrittää keskeisimmät henkilöstön kehittämisen toimenpiteet siihen asti. Sairauspoissaolo prosentti, tapaturmataajuus, työkyvyn menettämisen uhka sekä työhyvinvointikyselyn ”hyvä työpaikka” – kysymys ovat parantuneet lähtötasostaan.

Stara noudattaa kaupungin tasa-arvosuunnitelmaa sekä palvelutoiminnassaan että henkilöstö- ja palkkapolitiikassaan. Stara huomioi positiivisen diskriminaation periaatteet päivittäisessä toiminnassaan ja esimerkiksi rekrytoinneissaan.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Staran toimitilastrategia on päivitetty. Uusi strategia kiinnittää entistä enemmän huomiota energiatalouteen sekä logistiikan hallintaan toimitilanäkölmästä.

Staran toimitilojen määrä ei strategiakaudella 2013–2016 muutu oleellisesti. Vuoteen 2023 mennessä sen odotetaan laskevan lievästi. Staran tiloista huomattava osa on ajoneuvo- ja kalustohallikäytössä. Tilankäytön tehostamisella on saavutettavissa nykytasoon verrattuna 7 %:n säästö vuokratukustuksissa.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Kehityshankkeissaan Stara pyrkii aina huomioimaan kaupungin yhteisen tavoitearkkitehtuurin sekä oman tietojärjestelmäarkkitehtuurikonaisuutensa.

Staran keskeisenä tietoteknisenä hankkeena on sähköisen työnohjauksen kehittäminen ja työlaajitietojen kerääminen työkoneilta. Vuoden 2013 aikana on avattu avoimena datana reitti- ja työlaajitietoa sovelluskehittäjien käyttöön. Kehittäminen tulee jatkumaan vuoden 2014 aikana, jolloin automatisoidaan työkoneilta tapahtuvaa työlaajitiedon keruuta.

Stara osallistuu kaupunkiyhteiseen sopimushallintajärjestelmän kehitystyöhön. Tavoitteena on saada Staralle käyttöön sähköinen sopimushallintajärjestelmä, joka on tuotantokäytössä vuonna 2014.

IT-infran puolella jatketaan edelleen hyvin edennyttä työasemien virtualisointia. Tavoitteena on, että vuoden 2014 lopussa 500 työasema Staran kaikista 700

Under åren 2013–2016 går cirka 150 personer i pension på Stara, varav cirka 100 planeras bli ersatta. Med pensionsavgångarna och de ersättande rekryteringarna beaktade säkras förverkligandet av och produktiviteten för verksamhetsmålen genom att göra processer och datasystem effektivare, förbättra personalens mångsidighet och använda externaliseringar av verksamheten och personalinhyrning då det är totalekonomiskt förmånligt och effektivt.

Stara har centraliserat administrativa resurser från produktionen till förvaltningsenheten, varvid processerna effektiviseras och personalens kunskaper är bredare.

Det strategiska arbetshälsoprogrammet, som fått namnet Stydi, fortsätter till utgången av år 2014 och i det fastställs de viktigaste åtgärderna för utveckling av personalen till dess. Sjukfrånvaroprocenten, olycksfallsfrekvensen, risken att mista arbetsförmågan och frågan ”bra arbetsplats” i arbetshälsoenkäten har blivit bättre jämfört med startnivån.

Stara följer stadens jämställdhetsplan både i sin serviceverksamhet och i sin personal- och lönepolitik. Stara beaktar principerna för positiv diskriminering i sin dagliga verksamhet och till exempel i sina rekryteringar.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Staras strategi för verksamhetslokaler har uppdaterats. I den nya strategin beaktas energiekonomin och logistikhanteringen i verksamhetslokalerna i allt större utsträckning.

Antalet verksamhetslokaler i Staras besittning ändras inte nämnvärt under strategiperioden 2013–2016. Fram till år 2023 väntas antalet sjunka något. En betydande del av Staras lokaler används som fordons- och utrustningshallar. Genom att effektivisera lokalanvändningen kan en besparing på 7 % i hyreskostnaderna uppnås jämfört med nuläget.

IT och elektronisk kommunikation

I sina utvecklingsprojekt har Stara alltid som mål att beakta stadens gemensamma målsättningsarkitektur och sin egen datasystemarkitekturhelhet.

Staras centrala datatekniska projekt är utveckling av elektronisk arbetsstyrning och insamling av arbetslagsinformation från arbetsmaskiner. Under år 2013 har rutt- och arbetslagsinformation utbjudits som öppen data till applikationsutvecklare. Utvecklingen kommer att fortsätta under år 2014 då insamlingen av arbetslagsinformation från arbetsmaskiner automatiseras.

Stara deltar i arbetet på att utveckla stadens gemensamma avtalshanteringsystem. Målet är att Stara får ett elektroniskt avtalshanteringsystem som är i produktionsbruk år 2014.

Inom IT-infrastrukturen fortsätter virtualiseringen av arbetsstationerna, som har avancerat väl. Målet är att 500 av Staras samtliga 700 arbetsstationer ska ha virtualiserats

työasemasta on virtualisoitu. Virtualisoinnin ulkopuolelle jätetään CAD –koneet ja työasemat.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Staran sitovana tulostavoitteena on 8,5 milj. euron toimintakate.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

– Jatketaan työhyvinvoinnin nelivuotista Stydi-ohjelmaa, joka vähentää tapaturma- ja sairauspoissaoloja. Tavoitteena on parantaa Staran työhyvinvointia siten, että lyhytaikaisten, 1-3 päivän sairauspoissaolojen määrä vähenee vuodesta 2013 vähintään 0,2 prosenttiyksikköä.

– Energiansäästö tavoite on 6 % vuoden 2010 energiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästö tavoitteet. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön- ja kaukolämmönkulutus.

– Tuottavuutta parannetaan alentamalla kiinteitä kustannuksia edelliseen vuoteen verrattuna

Muut toiminnalliset tavoitteet

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitatiiviset tavoitteet ja ekonomiset tavoitteet

i slutet av år 2014. CAD-maskinerna och CAD-arbetsstationerna virtualiseras inte.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Staras bindande resultatmål är ett verksamhetsbidrag på 8,5 miljoner euro.

Bindande verksamhetsmål

– Fortsätta med det fyraåriga arbetshälsoprogrammet Stydi som minskar frånvaron på grund av olycksfall och sjukdom. Målet är att förbättra arbetshälsan på Stara så att den kortvariga sjukfrånvaron på 1–3 dagar sjunker med minst 0,2 procentenheter från år 2013.

– Energisparmålet är 6 % av den totala energiförbrukningen år 2010, inklusive de tidigare årens energisparmål. I målet ingår el- och fjärrvärmeförbrukningen.

– Förbättring av produktiviteten genom sänkning av fasta kostnader jämfört med året innan.

Övriga verksamhetsmål

Kvantitatiiviset mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Toiminnan laajuus – verksamhetens omfattning						
Liikevaihdon muutos, % - förändring i omsättningen, %	-8,2%	11,3%	-6,5%	-7,0%	2,1%	2,1%
Henkilöstön määrä (31.12.) – antal anställda (31.12.)	1 568	1 572	1 568	1 557	1 550	1 540
Investoinnit liikevaihdosta – investeringar av omsättningen, %	1,5%	1,5%	1,8%	1,6%	1,2%	1,2%
Tehokkuus - effektivitet						
Liikevaihto/henkilö – omsättning/person, 1 000€	153,2	170,1	143,1	159,7	163,8	168,3
Jalostusarvo/henkilö – förädlingsvärde/person, 1 000€	62,3	63,2	61,7	65,7	67,1	68,7
Kannattavuus - lönsamhet						
Käyttökate – driftsbidrag, %	2,5%	2,4%	2,8%	3,4%	3,4%	3,4%
Liikelylijäämä liikevaihdosta – rörelseöverskott av omsättningen, %	0,7%	0,8%	0,9%	1,7%	1,7%	1,7%
Tuottavuus – Produktivitet						
	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	
Tuottavuus (jalostusarvo/hlö) – Produktivitet (förädlingsvärde/person)	99	103	97	105	108	
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)						

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Stydi –työhyvinvointiohjelman kautta Stara pyrkii pysyvästi laskemaan sairauspoissaolojaan. Staran tavoite kytkeytyy suoraan kaupungin strategiaohjelman mukaiseen tavoitteeseen vähentää sairauspoissaoloja strategiakaudella 0,5 prosenttiyksikköä. Toteutuessaan tämä vaikuttaa positiivisesti myös Staran tuottavuuteen. Stydi onkin yksi merkittävä toimenpide Staran tuottavuusohjelmassa vuosille 2013-2016. Osana ohjelmaa Stara kehittää Tampereen teknillisen yliopiston kanssa yhteistyössä matriisimaista tuottavuusmittaristoa toimintansa kehittämisen tueksi.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Stara strävar att genom arbetshälsoprogrammet Stydi minska sjukfrånvaron permanent. Staras mål anknyter sig direkt till målet i staden strategiprogram om att sjukfrånvaron minskar med 0,5 procentenheter. Då detta uppnås påverkas även Staras produktivitet positivt. Stydi är därför en betydande åtgärd i Staras produktivetsprogram för åren 2013–2016. Som en del av programmet utvecklar Stara i samverkan med Tammerfors tekniska universitet matrisaktiga produktivetsmätare till stöd för utvecklingen av sin verksamhet.

2 35 Pelastustoimi – Räddningsväsendet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016
	2012 1 000 €	2013 1 000 €	2013 1 000 €	2014 1 000 €	2014 1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	6 083	8 173	8 183	8 223	8 223	8 223	8 223
Maksutulot - Avgiftsinkomster	465	2 480	580	350	350	350	350
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	477	270	2 000	2 330	2 330	2 330	2 330
Vuokratulot - Hyresinkomster	3 504	2 217	2 397	2 397	2 397	2 397	2 397
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	407	20	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	10 935	13 160	13 160	13 300	13 300	13 300	13 300
Palkat - Löner	26 164	26 630	27 262	27 362	27 362	27 362	27 362
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	8 903	8 933	9 444	9 236	9 236	9 236	9 236
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	4 414	4 331	4 484	4 264	4 264	4 264	4 264
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	4 259	4 180	3 969	3 851	3 851	3 851	3 851
Avustukset - Understöd	140	140	141	141	141	141	141
Vuokrat - Hyror	6 402	6 806	6 601	6 770	6 770	6 770	6 770
Muut menot - Övriga utgifter	45	30	28	28	28	28	28
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	50 327	51 050	51 929	51 652	51 652	51 652	51 652
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-39 391	-37 890	-38 769	-38 352	-38 352	-38 352	-38 352
Poistot - Avskrivningar	2 455	2 680	2 660	2 600	2 600	2 600	2 600
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-41 847	-40 570	-41 429	-40 952	-40 952	-40 952	-40 952
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-41 847	-40 570	-41 429	-40 952	-40 952	-40 952	-40 952
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		20,3	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0
Menot - Utgifter		1,4	1,7	1,2	1,2	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	5 798	6 266	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Alkuvuoden 2013 perusteella ensihoitotehtävien määrä jatkaa kasvuaan. Kasvun pääsyyinä arvioidaan olevan osaamispuutteet Hätäkeskuksen riskinarviossa sekä hälytysvasteiden käytössä, jonka johdosta pelastuslaitokselle ohjautuu aikaisempaa enemmän tehtäviä, jotka eivät edellytä kiireellistä ensihoitoa. Kasvun jatkuessa uhkana on ensihoitopalvelun laadun heikentyminen ensihoitoyksiköiden kireään tehtäväsidonnaisuuden ja henkilöstön uupumisen johdosta. Malmin sairaalan peruskorjaus aiheuttaa edelleen heikennystä ensihoidon palvelutasoon.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Enligt läget i början av år 2013 fortsätter antalet prehospitala akutsjukvårdsuppdrag stiga. Huvudorsaken till detta bedöms ligga i kunskapsbristerna i nödcentralens riskbedömning och användningen av larmrespons, varför räddningsverket får allt flera uppgifter som inte förutsätter prehospital akutsjukvård. Om ökningen fortsätter finns risken att kvaliteten på den prehospitala akutsjukvården försämrars på grund av den strikta uppgiftsbundenheten för enheterna för prehospital akutsjukvård och utmattning bland personalen. Ombyggnaden av Malms sjukhus försvagar fortsättningsvis servicenivån inom akutsjukvården.

Länsisataman, Kalasataman, Pasilan ja länsimetron suunnittelu sekä rakentaminen ja Pissaradan suunnittelutehtäviin asiantuntijana osallistuminen vaativat panostuksia asiantuntijapalveluihin.

Öljyntorjuntatoiminnan osalta toimintaympäristön muutokset ja kasvaneet riskit on huomioitu erikseen Helsingin kaupungin öljyntorjuntasuunnitelmassa.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Pelastustoiminnan tehtävämäärän ennakoidaan pysyvän nykyisellä tasolla. Ensihoitopalvelun osalta kasvua on vaikea arvioida. Kasvu pyritään pysäyttämään tukemalla Hätäkeskusta sen henkilöstön osaamisen kehittämisessä.

Operatiivisissa tehtävissä tuotantoprosessissa ei arvioida tapahtuvan muutoksia. Onnettomuuksien ehkäisytöiminnassa kohteen turvallisuuskulttuuria arvioivan konsultoivan palotarkastuksen menettely vakiintuu. Turvallisuusviestintään ja asuinkiinteistöjen turvallisuustyöhön kehitetään uusia toimintatapoja ja mittareita.

Öljyntorjunnassa varaudutaan suuronnettomuuksiin yhteistyössä kaupungin eri virastojen ja valtion laitosten kanssa öljyntorjuntatoimintaan osoitettujen resurssien puitteissa.

Kilpailuttaminen

Pelastuslaitos kilpailuttaa hankinnat kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti. Yhteishankintamenettelyä kaupungin virastojen ja laitosten sekä pääkaupunkiseudun pelastuslaitosten kesken jatketaan. Kaupungin sisältä hankitaan pääosin siivous- ja ruokapalvelut, rakentamis- ja rakennuttamispalvelut, taloushallintopalvelut, työterveyshuolto sekä toimitilat. Ostot ulkopuolisilta toimittajilta ovat noin 22 % pelastuslaitoksen hankinnoista.

Riskienhallinta

Ihmisten turvallisuuteen liittyvien riskien hallinta on osa pelastuslaitoksen ydintoimintaa. Virastona Pelastuslaitos arvioi säännöllisesti taloudellisia ja toiminnallisia riskejä sekä kehittää riskienhallintaa. Sisäisissä ja ulkoisissa tarkastuksissa havaittuihin epäkohtiin puututaan välittömästi ja ryhdytään korjaaviin toimenpiteisiin. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittäminen on sisällytetty turvallisuuspäällikön toimenkuvaan ja toteuttaminen tapahtuu toimintasäännön mukaisesti.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kaupungin strategiaohjelmaan liittyvät toimenpiteet keskittyvät pelastuslaitoksessa tuottavuuden ja vaikuttavuuden kehittämiseen, onnistuneeseen muutosjohtamiseen sekä osaavan henkilöstön tuottavaan käyttöön.

Planeringen och byggandet av Västra hamnen, Fiskehamnen, Böle och västmetron och deltagandet som expert i planeringsuppgifterna för Centrumslingan kräver satsningar på experttjänster.

I fråga om oljebekämpningsverksamhet har ändringarna i omvärlden och de ökade riskerna beaktats separat i oljebekämpningsplanen för Helsingfors stad.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Antalet uppdrag inom räddningsverksamheten förväntas stanna på den nuvarande nivån. I fråga om prehospitat akutsjukvård är det svårt att förutspå utvecklingen. Räddningsverket försöker stoppa ökningen genom att stödja nödcentralen i utvecklingen av dess personalkompetens.

I operativa uppgifter bedöms att inga ändringar sker i produktionsprocessen. I förebyggandet av olyckor etableras förfarandet med konsultativ brandsyn som bedömer objektets säkerhetskultur. Nya verksamhetssätt och mätare utvecklas för säkerhetskommunikation och säkerhetsarbete i bostadsfastigheter.

När det gäller oljebekämpning bereder sig räddningsverket i samråd med stadens verk och statliga verk inför storolyckor inom ramen för resurserna som allokerats för oljebekämpning.

Konkurrensutsättning

Räddningsverket konkurrensutsätter upphandlingarna i enlighet med stadens upphandlingsdirektiv. De gemensamma upphandlingarna mellan stadens förvaltningar och mellan räddningsverken i huvudstadsregionen fortsätter. Inom staden köper verket främst städ- och mattjänster, bygg- och byggherreuppdrag, ekonomiförvaltningstjänster, företagshälsövård och verksamhetslokaler. Ungefär 22 % av verkets upphandlingar köps hos utomstående.

Riskhantering

Hantering av risker som hänför sig till människors säkerhet är en del av räddningsverkets kärnverksamhet. Räddningsverket bedömer som förvaltning regelbundet ekonomiska och funktionella risker och utvecklar riskhanteringen. Verket ingriper omedelbart i olägenheter som upptäcks vid interna och externa granskningar och inleder korrigerande åtgärder. Utvecklingen av den interna tillsynen och riskhanteringen ingår i säkerhetschefens uppgiftsbeskrivning och genomförandet sker i enlighet med verksamhetsstadgan.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Åtgärderna som ansluter sig till stadens strategiprogram har vid räddningsverket främst att göra med förbättrandet av produktiviteten och effektiviteten, lyckad förändringsledning och produktivt utnyttjande av en kunnig personal.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Mittaaminen on luonteva osa pelastuslaitoksen tärkeimpiä ydintoimintoja.

Palveluiden vaikuttavuuden ja laadun kehittämistä jatketaan onnettomuuksien ehkäisytyössä. Turvallisuusviestintään ja asuinkiinteistöjen turvallisuustyöhön laaditaan nykyaikaiset suunnitelmat ja mittarit uuden pelastuslain mahdollistamin keinoin.

Henkilöstöhallinnon prosesseja suoraviivaistetaan ja sähköistetään. Henkilöstöön liittyvässä päätöksenteossa delegointia lisätään ja organisaatiota madalletaan.

Pelastuslaitos kehittää ikääntyville palomiehille uusia työnkuvia ja uramahdollisuuksia. Palomiesten eläkeikä on korotettu 63–68 vuoteen.

Operatiivisen henkilöstön hallintaan hankitaan uusi HR-järjestelmä tukeutuen kaupungin yhteiseen HR-järjestelmään ja sen aikatauluun. Järjestelmä mahdollistaa nykyistä huomattavasti paremmin HR-tiedon integroimisen ja sen yhteen sovittamisen taloudelliseen ohjaustietoon. Järjestelmä poistaa päällekkäisiä työvaiheita ja keventää esimiesten työtaakkaa.

Pelastuslaitos osallistuu aktiivisesti valtakunnalliseen Varanto-hankkeeseen, jonka tavoitteena on yhdistää pelastustoimen eri toimintoihin liittyvät tietovarannot ja sitä kautta luoda mahdollisuuden nykyistä tehokkaampaan tiedon käsittelyyn ja analysointiin pelastustoimen kehittämiseksi.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Pelastustoimen vakanssimäärän arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla. Henkilöstön käyttöä tehostetaan työnkuvia ja tehtäväjakoja kehittämällä. Tavoitteena on taloussuunnitelmakaudella saavuttaa tasapaino käytössä olevien henkilöstömäärärahojen ja olemassa olevien vakanssien välille.

Ensihoidon henkilöresursseja kasvatetaan saatujen erillisresurssien puitteissa ensihoitopalvelun laadun ja tason ylläpitämiseksi palvelun järjestäjän kanssa sovitulla tasolla.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Pelastuslaitos tehostaa tilahallintaansa pyrkimällä luopumaan muista kuin ydintoimintojen kannalta välttämättömistä tiloista, mutta pyrkii kuitenkin palvelutasopäätöksen mukaisesti lisäämään alueellisesti ydintoimintojen tarvitsemia tiloja.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Pelastuslaitos ottaa ensimmäisenä virastona käyttöön kaupungin yhteisen tietoverkon valvontaratkaisun. Pelastuslaitos osallistuu hankkeisiin kaupunkiyhteisten tietojärjestelmien ja alustojen sekä vakioitujen rajapintojen

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Mätning är en naturlig del av räddningsverkets viktigaste kärnfunktioner.

Utvecklingen av effektiviteten och kvaliteten på tjänsterna fortsätter i förebyggandet av olyckor. Moderna planer och mätare för säkerhetskommunikation och säkerhetsarbete i bostadsfastigheter utarbetas med hjälp av åtgärder som den nya räddningslagen tillåter.

Processerna inom personaladministrationen görs enklare och elektroniska. I beslutsfattandet som berör personalen ökas delegeringen och sänks organisationen.

Räddningsverket utvecklar nya uppgiftsbeskrivningar och karriärmöjligheter för äldre brandmän. Pensionsåldern för brandmän har höjts till 63–68 år.

Ett nytt HR-system skaffas till administrationen av den operativa personalen. Systemet stöder sig på stadens gemensamma HR-system och dess tidsschema. Systemet gör det möjligt att integrera och anpassa HR-data till ekonomiska styrdata på ett mycket bättre sätt än för tillfället. Systemet eliminerar överlappande arbetsmoment och lättar på förmännens arbetsbörda.

Räddningsverket deltar aktivt i det riksomfattande projektet Varanto, vars mål är att slå samman datareserverna från de olika funktionerna inom räddningsväsendet och på så sätt göra det möjligt att på ett effektivare sätt behandla och analysera data med tanke på utveckling av räddningsväsendet.

Verkets personalplan 2014–2016

Antalet anställningar inom räddningsverksamheten uppskattas stanna på den nuvarande nivån. Utnyttjandet av personalen effektiviseras genom utveckling av uppgiftsbeskrivningar och fördelningen av uppgifter. Målet är att under ekonomiplanepreioden uppnå en balans mellan de tillbudsstående personalanslagen och de befintliga anställningarna.

Personalresurserna inom prehospital akutsjukvård ökas inom ramen för separata resurser för att upprätthålla kvaliteten och standarden på vården på den nivå som överenskommit med den som tillhandahåller tjänsten.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Räddningsverket effektiviserar sin lokalanvändning genom att försöka avstå från de lokaler som är mindre viktiga med tanke på kärnfunktionerna. Verket har dock för avsikt att i enlighet med servicenivåbeslutet lokalt öka antalet lokaler som behövs för kärnfunktionerna.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Räddningsverket tar som första förvaltning i bruk övervakningslösningen för stadens gemensamma datanätverk. Räddningsverket deltar i projekt med syfte att skapa datasystem och plattformar som är gemensamma för

aikaansaamiseksi esimerkiksi valvontakameraratkaisussa.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Pelastuslaitoksella ei ole sähköisen asioinnin kehittämishankkeita.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi kuntalaisiin kohdistetaan turvallisuuteen liittyviä tarkastuksia ja toimenpiteitä, joiden kertymästä lasketaan turvallisuuspisteet. Vuoden 2014 turvallisuuspistekertymä on vähintään 6200.

I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 vahvuisella yksiköllä on enintään 6 minuuttia 60 % tehtävistä.

Ensihoidon tavoittamisviive on enintään 8 minuuttia 70 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävistä.

Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöä koulutetaan vuosittain kymmenessä harjoituksessa.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Määräaikaisen valvonnan piirissä olevissa valvontakohteissa riskiluvun 3–5 saaneiden kohteiden suhteellinen osuus kaikista valvonnan piirissä olevista kohteista kasvaa.

Maallikoiden havaitsemista kammioväriäpotilaista selviytyy vähintään 32 %.

Ensiavustajien osuus kaikista ensihoidotehtävistä ei alene vuoteen 2011 verrattuna.

Lähtöaika ensihoidossa sekä pelastusyksiköiden lähtöaika on keskimäärin enintään 60 sekuntia.

Lopputulokseen vaikuttaneita poikkeamia tapahtuu enintään 5 %:ssa kaikista tehtävistä vakavissa onnettomuustyypeissä.

Ensihoitoyksiköiden tehtäväsidonnaisuus on enintään 45%.

staden och standardiserade gränssnitt till exempel för bevakningskamerälösningar.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Räddningsverket har inga utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

För att olyckor ska förebyggas utförs det årligen säkerhetsgranskningar och åtgärder som gäller invånarna. För granskningarna och åtgärderna räknas säkerhetspoäng. År 2014 samlas minst 6 200 säkerhetspoäng.

Den genomsnittliga utrycknings- och körtiden till objektet för den första räddningsenheten med bemanningsberedskapen 1+3 är högst 6 minuter i 60 % av uppdragen i riskområde I.

Insatstiden i den prehospitala akutsjukvården är högst 8 minuter i 70 % av uppdragen i prioritetssklasserna A och B.

Ledningen och specialpersonalen inom befolkningsskyddet utbildas årligen vid tio övningar.

Övriga verksamhetsmål

Den relativa andelen objekt i riskkategorierna 3–5 inom den tidsbestämda övervakningen av alla objekt inom övervakningen ökar.

Minst 32 % av de hjärtflimmerpatienter som lekmän upptäckt klarar sig.

Andelen första insatsen-uppdrag av alla prehospitala akutsjukvårdsuppdrag är inte mindre än utfallet år 2011.

Utryckningstiden inom den prehospitala akutsjukvården och inom räddningsenheterna är i genomsnitt högst 60 sekunder.

Avvikelser som påverkar resultatet sker i högst 5 % av alla uppdrag av den allvarliga olyckstypen.

Uppgiftsbundenheten inom enheterna för prehospital akutvård är högst 45 %.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta**Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning****Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål**

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetaavoitteet – Prestationsmål						
Turvallisuuspisteet – Säkerhetspoäng	6 200	6 200	5 500	6 200	6 200	6 200
Väestönsuojeluharjoitukset - Befolkningsskyddsövningar	10	10	10	10	10	10
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Kaukolämmön kulutus – Fjärrvärmeförbrukning (2010=100)	101	94	94	92	90	90
Sähkön kulutus – Elförbrukning (2010=100)	86	94	94	92	90	90
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Pelastustoiminnan tehtävät ilman ensivastetta – Prehospital akutsjukvård exkl. första insatsen	7 307	6 500	7 000	6 500	6 500	6 500
Enzivastetehtävät – Första insatsen-uppdrag	1 111	1 300	1 500	1 300	1 300	1 300
Ensihoitotehtävät sisältäen ensivasteen – Prehospital akutsjukvård inkl. första insatsen	50 055	51 800	53 300	51 800	51 800	51 800
Resurssit – Resurser						
Vakanssit – Anställningar	693	693	693	693	693	693
Bruttokäyttömenot – Bruttodriftsutgifter (1000 €)	50 327	51 050	51 928	51 650	52 250	52 850
Nettokäyttömenot – Nettodriftsutgifter	39 392	37 890	38 768	38 490	38 750	39 350

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Bruttokäyttömenot / asukas – Bruttodriftsutgifter / invånare	83	84	86	85	86	
Nettokäyttömenot / asukas – Nettodriftsutgifter / invånare	65	63	64	63	64	
Tuottavuusindeksi, vanha – Produktivitetsindex, gammalt (2011=100)	97,6	94,8	97,8	95,3		
Tuottavuusindeksi, uusi – Produktivitetsindex, nytt (2013=100)	---	100		100	---	

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Pelastuslaitoksen toimintatuotot kasvavat vuoteen 2012 verrattuna. Pelastustoimen vakanssien lukumäärä ei kasva. Eläkkeelle jäävien keski-ikä nousee.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Räddningsverkets verksamhetsinkomster ökar jämfört med år 2012. Antalet anställningar inom räddningstjänsten ökar inte. Medelåldern för personer som går i pension ökar.

2 37 Ympäristötoimi – Miljöväsendet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	280	264	264	264	264	264	264
Maksutulot - Avgiftsinkomster	726	867	867	867	867	867	867
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	492	26	26	26	26	26	26
Vuokratulot - Hyresinkomster	1	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	276	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 776	1 157	1 157	1 157	1 157	1 157	1 157
Palkat - Löner	5 949	5 946	6 077	6 282	6 282	6 282	6 282
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	2 031	2 001	2 072	2 167	2 167	2 167	2 167
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	2 596	2 336	2 518	2 518	2 518	2 518	2 518
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	170	109	92	92	92	92	92
Avustukset - Understöd	122	97	97	97	97	97	97
Vuokrat - Hyror	1 201	1 071	1 104	1 104	1 104	1 104	1 104
Muut menot - Övriga utgifter	58	472	72	72	72	72	72
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	12 127	12 032	12 032	12 332	12 332	12 332	12 332
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-10 351	-10 875	-10 875	-11 175	-11 175	-11 175	-11 175
Poistot - Avskrivningar	410	380	380	377	377	377	377
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-10 761	-11 255	-11 255	-11 552	-11 552	-11 552	-11 552
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-10 761	-11 255	-11 255	-11 552	-11 552	-11 552	-11 552
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-34,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-0,8	0,0	2,5	2,5	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	969	979	979	1 040	1 040	1 040	1 040

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Ilmastonmuutoksen hillintä sekä muutoksiin varautuminen ja sopeutuminen edellyttävät tehokasta yhteistyötä kaikilta hallintokunnilta ja muilta toimijoilta. Ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen varautumiseen liittyvää lainsäädäntöä kehitetään. Hallitusohjelmaan mm. sisältyy ilmastolain valmistelu.

Terveystuomioelulain ja ympäristönsuojelulain uudistaminen on käynnissä. Tässä vaiheessa saatujen alustavien tietojen perusteella uudistuksilla ei ole olennaisia vaikutuksia ympäristökeskuksen toimintaan eikä valtion ja kunnan viranomaisten työnjakoon. Suurin muutos lienee ympäristönsuojelun valvonnan muuttuminen osin maksulliseksi. Eri yhteyksissä on noussut esille koko

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Stävjandet av klimatförändringen samt förberedelserna och anpassningen till förändringarna kräver effektivt samarbete mellan alla förvaltningar och andra aktörer. Lagstiftning som hänför sig till stävjandet av klimatförändringen och förberedelserna för den utvecklas. I regeringsprogrammet ingår bl.a. beredningen av en klimatlag.

En revidering av hälsoskyddslagen och miljöskyddslagen är på gång. Utifrån preliminära uppgifter i det här skedet har reformerna inga väsentliga verkningar för miljöcentralens verksamhet eller arbetsfördelningen mellan staten och kommunens myndigheter. Den största ändringen lär ha att göra med att övervakningen av miljöskyddet delvis blir avgiftsbelagt. I olika sammanhang har det föreslagits att

ympäristöterveydenhuollon siirtäminen valtion tehtäväksi, mutta tätä koskevia konkreettisia hankkeita ei ole tällä hetkellä vireillä.

Elintarvikelain muutoksen johdosta on siirretty hyväksymismenettelystä kevyempään rekisteröintiin, mikä keventää hallintoa, mutta siirtää valvontavastuun jälkivalvontaan. Elintarvikehuoneistoja koskevat valvontatiedot ovat tulleet julkiseksi 1.5.2013 lähtien, ensin vähittäismyymälöiden ja ravintoloiden osalta.

Elintarvikevalvonnan valtiolistamista koskeva selvitys on osana hallitusohjelmaa. Selvityksen ja mahdollisten muutosten aikataulu on vielä avoin.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Ympäristönsuojelussa palvelujen kysynnän arvioidaan lievästi kasvavan. Tähän vaikuttavat toiminnanharjoittajien ja asukkaiden ympäristötietoisuuden ja -vastuullisuuden lisääntyminen, mikä puolestaan lisää mm. neuvonnan, ohjauksen ja tiedotuksen tarvetta. Myös ympäristön tilaa koskevan vaatimustason kasvu tulee lisäämään ympäristönsuojelun edistämisen ja valvontatehtäviä.

Elintarvikehuoneistojen valvontatietojen julkistaminen vaatii valvonnan kattavuuden parantamista ja nykyistä useammin toistuvia tarkastuksia. Ruokamyrkytyspäilyjen ja elintarvikevaaratilanteiden määrän arvioidaan lievästi kasvavan uusien elintarvikkeiden käyttötapojen ja kansainvälisen elintarvikekaupan kasvun myötä.

Tupakkalain ja kuluttajaturvallisuuslain mukaisten valvontatehtävien määrä tulee lievästi kasvamaan lähinnä lainsäädäntömuutosten myötä. Erityisesti asumisterveydessä sekä mm. koulujen ja päivähoitotilojen terveydellisten olosuhteiden valvonnassa tehtävät ovat monimutkaistuneet.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 25.9.2013 hyväksynyt viraston uuden johtosäännön. Viraston organisaatiota uudistetaan niin, että ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja elintarviketurvallisuuteen liittyvät asiat keskitetään omiin osastoihinsa. Keskitämällä tavoitellaan asioiden hoidon tehostamista ja tuottavuuden myönteistä kehitystä.

Kilpailuttaminen

Löytöeläinten hoidosta on vastannut toiminnan alusta 1.10.2006 lähtien Kiantimes Oy. Toiminta kilpailutettiin uudestaan vuonna 2012 ja Kiantimes Oy jatkaa palveluntarjoajana. Kilpailutuksen yhteydessä löytöeläinten eläinlääkintähuolto siirrettiin Vantaalta Helsingin ympäristökeskukseen hoidettavaksi. Helsingin osuus löytöeläintoiminnan kustannuksista on vuosittain noin 170 000 euroa.

Ympäristökeskus on ostanut elintarvike-, vesi- ja ympäristönäytteiden tutkimus- ja näytteenottopalveluja vuodesta 2008 asti Metropolilabilta, joka irtautui ympäristökeskuksesta liikelaitokseksi yhdessä Vantaan, Espoon ja Kauniaisten kaupunkien toimintojen kanssa. Metropolilabista tehtiin osakeyhtiö 1.6.2010. Voimassa olevan kilpailulainsäädännön mukaan viraston tulee kilpailuttaa ostamansa laboratoriapalvelut koska kyse ei

hela miljö- och hälsoskyddet ska bli en statlig uppgift, men det finns för tillfället inga konkreta projekt som har att göra med det.

På grund av ändringen av livsmedelslagen har förfarandet för godkännande ersatts med en lättare registrering, vilket lättar på förvaltningen men flyttar tillsynsansvaret till eftertillsynen. Bevakningsuppgifterna för livsmedelslokaler blev offentliga 1.5.2013, först i fråga om detaljaffärer och restauranger.

En utredning om förstatligande av livsmedelstillsynen är en del av regeringsprogrammet. Tidsschemat för utredningen och de eventuella ändringarna är ännu öppet.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Inom miljöskyddet beräknas efterfrågan på tjänster öka något. Det här orsakas av ökad miljökunskap och miljöansvar hos verksamhetsutövare och invånare, vilket ökar behovet av rådgivning, styrning och informering. Även ökningen av kravnivån för miljöns tillstånd kommer att öka antalet uppdrag angående främjande och tillsyn inom miljöskyddet.

Publiceringen av tillsynsinformation om livsmedelslokaler kräver att omfattningen av tillsynen ökas och att granskningar görs oftare än för tillfället. Antalet misstänkta matförgiftningsfall och livsmedelsrisksituationer beräknas stiga något på grund av nya sätt att använda livsmedel och tillväxten i den internationella livsmedelshandeln.

Antalet tillsynsuppgifter i enlighet med tobakslagen och konsument säkerhetslagen kommer att stiga en aning närmast på grund av lagändringar. Särskilt inom tillsynen av boendehälsa och bl.a. skolornas och daghemmens hälsomässiga omständigheter har uppgifterna blivit mera komplicerade.

Stadsfullmäktige har 25.9.2013 godkänt ny instruktion för verket. Verket omorganiseras så att de ärenden som gäller miljövärd, miljö- och hälsoskydd och livsmedelssäkerhet koncentreras till var sin avdelning. Genom koncentrereringen eftersträvas en effektivare handläggning av ärendena och en positiv produktivitetsutveckling.

Konkurrensutsättning

Sedan hittedjurverksamheten inleddes 1.10.2006 har Kiantimes Oy handhaft skötseln av hittedjur. Verksamheten konkurreras ut på nytt år 2012 och Kiantimes Oy fortsätter som serviceleverantör. I samband med konkurrensutsättningen flyttades veterinärvården av hittedjur från Vanda till Helsingfors miljöcentral. Helsingfors andel av kostnaderna för hittedjursverksamheten är årligen ca 170 000 euro.

Miljöcentralen har från och med år 2008 köpt forsknings- och provtagningstjänster för livsmedels-, vatten- och miljöprover av Metropolilab, som skildes från miljöcentralen och blev ett affärsverk tillsammans med Vanda, Esbo och Grankulla stads verksamheter. Metropolilab gjordes till ett aktiebolag 1.6.2010. Enligt den gällande konkurrenslagstiftningen ska förvaltningen konkurreras ut i köpen av laboratorietjänster, eftersom

enää ole kaupungin sisäisestä hankinnasta. Yhtiöittämisvaiheessa sovitun mukaisesti palvelut on kilpailutettu vuonna 2013. Toimittajan kanssa on solmittu kolmivuotinen sopimus. Viraston tarvitsemien ympäristölaboratorio-palvelujen arvo on vuosittain noin 600 000–700 000 euroa.

Riskienhallinta

Ympäristökeskus osallistuu aktiivisesti eri hallintokuntien edustajista kootun sisäilmatyöryhmän toimintaan tavoitteena eri hallintokuntia koskevien prosessien sujuvoittaminen, todettujen terveyshaittojen viivytyksetön korjaaminen ja haittojen ennaltaehkäisy. Kiinteistöjen kuntoon ja ylläpitoon liittyviä haasteita sekä rakentamiseen liittyviä ongelmia pidetään kaupunkitasoisina riskeinä (Riskienhallinnan koordinaatiotyöryhmä), joiden hallinnassa ympäristökeskuksella on roolia myös kiinteistöjen ja rakentamisen energiakäytön tehokkuuden kehittämisen kautta. Ilmastonmuutoksen sopeutumiseen, joka on keskeisiä kaupungintasoisia ympäristöriskejä myös taloudellisessa mielessä, kehitetään työkaluja Ymk:n koordinoimassa ILKKA-hankkeessa.

Ympäristökeskuksella on edustaja kaupungin riskienhallinnan koordinaatiotyöryhmässä. Ympäristökeskuksen riskienhallintasuunnitelma ja sisäisen valvonnan ohje päivitetään vuoden 2013 aikana ja sen toteutuminen arvioidaan.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Ympäristökeskuksen henkilöstön osaamista vahvistetaan maahanmuuttajataustaisten yrittäjien kohtaamisessa erityisesti elintarvikevalvonnassa. Maahanmuuttajataustaisille yrittäjille suunnattua neuvontaa kehitetään.

Asukkaiden, yritysten ja muiden toimijoiden valmiuksia toimia ympäristövastuullisesti parannetaan kehittämällä ja levittämällä ympäristövastuullisia toimintatapoja. Asukkaiden energia- ja ilmastoneuvontaa annetaan osana ympäristökeskuksen koordinoimaa pääkaupunkiseudun Asiaa! (Asukkaiden ilmastoteot asuinalueilla) -hanketta pilottilueena Mellunkylä. Hanketta rahoittavat TEM, PKS-kaupungit ja HSY. Pientalo- ja kesäasuntojen asukkaiden neuvonta ja opastus uusiutuvien energialähteiden teknisissä ratkaisuissa toteutetaan hiilineutraalissa Harakan luontokeskuksessa.

Elinvoimainen Helsinki

Ympäristökeskuksen koordinoiman Greening events –hankkeen (EU:n Life+ -rahoitus) avulla kehitetään pääkaupunkiseudun tapahtumien ympäristöasioiden hallintaa ja vahvistetaan yhteistyötä tapahtumanjärjestäjien, ympäristökeskusten sekä tapahtumayksiköiden välillä.

Ympäristökeskus osallistuu Merellinen Helsinki -ohjelman laatimiseen yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Harakan luontokeskuksessa tarjotaan Itämeri-aiheisia luontokoulu- ja saariseikkailupalveluja kouluille ja

det inte längre är fråga om en intern upphandling. Tjänsterna konkurrensutsattes år 2013 i enlighet med vad som bestämdes i bolagiseringsfasen. Ett treårigt avtal har slutits med leverantören. Det årliga värdet på de miljölaboratorietjänster som verket behöver är cirka 600 000–700 000 euro.

Riskhantering

Miljöcentralen deltar aktivt i verksamheten för inomhusluftsarbetsgruppen som består av representanter för olika förvaltningar. Målet för arbetsgruppen är att göra de processer som angår flera förvaltningar smidigare, att utan dröjsmål undanröja sanitära olägenheter som redan konstaterats och att förebygga olägenheter. Utmaningarna rörande fastigheternas skick och underhåll och problem i byggverksamheten betraktas som risker på stadens nivå (samordningsgruppen för riskhantering), i vilkas hantering miljöcentralen har en roll även genom utvecklingen av effektiviseringen av energianvändningen i fastigheter och byggande. Inom projektet ILKKA, som miljöcentralen samordnar, utvecklas verktyg för anpassningen till klimatförändringen, som är en central miljörisk gemensam för staden även ur ett ekonomiskt perspektiv.

Miljöcentralen har en representant i stadens samordningsgrupp för riskhantering. Miljöcentralens riskhanteringsplan och anvisningarna för den interna kontrollen uppdateras år 2013 och dess uppfyllelse utvärderas.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Välståndet helsingforsare

Miljöcentralens personalkompetens stärks i bemötandet av företagare med invadrarbakgrund särskilt i livsmedelstillsynen. Rådgivningen som riktas till företagare med invadrarbakgrund utvecklas.

Invånarnas, företagets och andra aktörers färdigheter att fungera så att de bär ansvar för miljön i sitt handlande förbättras genom att verksamhetssätt som beaktar miljöansvaret utvecklas och sprids. Invånarnas energi- och klimatrådgivning ges som en del av projektet Asiaa! (Invånarnas klimatåtgärder i bostadsområden) med pilotområdet Mellungsby. Projektet finansieras av arbets- och näringsministeriet, städerna i huvudstadsregionen och HRM. Rådgivningen och handledningen för boende i småhus- och sommarbostäder om tekniska lösningar i förnybara energikällor arrangeras vid det koldioxidneutrala Stora Röntans Naturcentrum.

Ett livskraftigt Helsingfors

Miljöcentralen samordnar projektet Green events (EU:s finansiering Life+), med hjälp av vilket hanteringen av miljöärenden på evenemang i huvudstadsregionen utvecklas och samarbetet mellan arrangörerna, miljöcentralen och evenemangsenheterna stärks.

Miljöcentralen deltar i utarbetandet av programmet Havshelsingfors i samverkan med de andra förvaltningarna. Stora Röntans Naturcentrum erbjuder naturskolor och öäventyrstjänster för skolor och dagvård. Miljöcentralen

päivähoitole. Ympäristökeskus koordinoi ja seuraa uuden Itämerihaaste-toimenpideohjelman toteutusta sekä toteuttaa omalta osaltaan ohjelman toimenpiteitä. Ympäristökeskuksessa kehitetään, koordinoidaan ja laajennetaan Itämerihaaste-kampanjaa Suomessa. Viedään päätökseen ja raportoidaan kaksivuotinen Muikkualuksella toteutettava tutkimushanke Helsingin edustan rannikkovesien pohjien happitilanteesta (Itämerihaasteen toteutusta). Ympäristökeskuksen koordinoiman Benchmarking water protection (Citywater) -hankkeen, (2012-2014) tavoitteena on Itämerihaasteen vesiensuojelutoimenpiteiden toteutuksen edistäminen (Life+). Ympäristökeskus toteuttaa Helsingin ja Espoon edustan merialueen sekä pienvesien tilan seuranta-tutkimuksia.

Ympäristökeskus edistää Helsingin kehittämistä ympäristöviisaaksi vihreän talouden kaupungiksi. Elinkeinoelämän, tutkimusmaailman ja kaupungin Ilmastokumppanit-verkoston toimintaa koordinoidaan yhdessä Elinkeinopalvelun kanssa. Verkoston jäsenet toteuttavat ilmastonsuojelua ja liiketoimintaa hyödyttäviä toimia sekä itsenäisesti että yhteistyössä keskenään.

Toimiva Helsinki

Ympäristökeskus toimii liikenteen haittojen pienentämiseksi kantakaupungissa. Vuoden 2014 alusta alkaen vähäpäästöisten ajoneuvojen kriteerejä on tarkistettu. Ympäristökeskus edistää ja toteuttaa toimenpiteitä vähäpäästöisyyden edistämiseksi. Kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman ja meluntorjunnan toimintasuunnitelman toteutusta edistetään ja seurataan. Ympäristökeskuksen koordinoimassa Redust-hankkeessa (Life+) kehitetään ja kokeillaan käytännössä katupölyn torjuntakeinoja.

Ympäristökeskus toteuttaa luonnonsuojeluohjelmaa sekä edistää luonnon monimuotoisuuden toimintaohjelman toteutusta ja seurantaa. Luontotietojärjestelmän tietosisältöä ajantasaistetaan.

Ympäristökeskus osallistuu asiantuntijana yleiskaavan ympäristövaikutusten arvioimiseen ja kaupungin luonnonhoidon suunnitteluun. Virasto tuottaa tietoa melua vaimentavien päällysteiden vaikutuksesta, katupölyn lähteistä ja vähentämiskeinoista, kantakaupungin liikenteen vähentämismahdollisuuksista sekä liikenteen ilmansaasteiden huomioimisesta kaavoituksessa.

Ympäristökeskus toimii aktiivisesti ilmastomuutoksen hillitsemisessä ja siihen sopeutumiseksi. Keskeistä on kaupungin ympäristöpolitiikan mukaisten ilmastonsuojeluun liittyvien päämäärien toteutuksen edistäminen ja seuranta. Ympäristökeskus tekee yhteistyötä kuuden suuren kaupungin kanssa kaupunginjohtajien ilmastoverkostossa ja vastaa asioiden valmistelusta sihteeristössä ja toimeenpanosta ympäristökeskuksen osalta.

Ympäristökeskus toteuttaa yhteistyössä muiden virastojen ja laitosten kanssa selvityksen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista kustannusarvioineen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi 30 prosentilla vuoden 2020 loppuun mennessä vuoden 1990 tasosta.

samordnar och följer förverkligandet av åtgärdsprogrammet Östersjöutmaningen och genomför åtgärder i programmet. Vid miljöcentralen utvecklas, koordineras och utvidgas kampanjen Östersjöutmaningen i Finland. Det tvååriga forskningsprojektet på fartyget Muikko om syresituationen på bottarna i strandvattnen utanför Helsingfors avslutas och rapporteras (genomförande av Östersjöutmaningen). Målet för projektet Benchmarking water protection (Citywater) (2012–2014), som miljöcentralen samordnar, är att främja genomförandet av vattenskyddsåtgärderna i Östersjöutmaningen (Life+). Miljöcentralen utför uppföljningsundersökningar om situationen i havsområdet utanför Helsingfors och Esbo och i småvatten.

Miljöcentralen främjar utvecklingen av Helsingfors till en miljösmart stad med grön ekonomi. Näringslivets, forskningsvärldens och stadens nätverk för klimatsamarbete samordnas tillsammans med näringsstjänsten. Medlemmarna i nätverket genomför åtgärder som är till nytta för klimatskyddet och affärsverksamheten både individuellt och i samarbete sinsemellan.

Ett fungerande Helsingfors

Miljöcentralen fungerar för att minska trafikolägenheter i innerstaden. Från och med år 2014 har kriterierna för bilar med låga emissioner justerats. Miljöcentralen främjar och genomför åtgärder för att främja låga emissioner. Genomförandet av stadens handlingsprogram för luftvård och handlingsplanen för bullerbekämpning främjas och följs upp. I projektet Redust (Life+), som miljöcentralen samordnar, utvecklas och testas bekämpningsmetoder för gatudamm i praktiken.

Miljöcentralen verkställer naturskyddsprogrammet och främjar genomförandet och uppföljningen av handlingsprogrammet för naturens mångfald. Datinnehållet i naturdatasystemet uppdateras.

Miljöcentralen deltar som sakkunnig i utvärderingen av miljökonsekvenserna av generalplanen och i planeringen av stadens naturvård. Verket producerar information om verkningarna av bullerdämpande beläggningar, källor och minskningsåtgärder för gatudamm, möjligheterna att minska trafiken i innerstaden och beaktandet av luftföroreningar i planläggningen.

Miljöcentralen fungerar aktivt i stävandet och anpassningen till klimatförändringen. Centralt är att främja och följa upp målsättningarna som hänför sig till klimatskydd i stadens miljöpolicy. Miljöcentralen samarbetar med sex stora städer i stadsdirektörernas klimatnätverk och ansvarar för beredningen i sekretariatet och verkställandet i fråga om miljöcentralen.

Miljöcentralen genomför tillsammans med andra förvaltningar och verk en utredning, inklusive kostnadsberäkningar, om alternativa sätt att minska växthusgasutsläppen med 30 procent före utgången av år 2020 jämfört med år 1990.

Ympäristönäkökohtien huomioonottamista hankinta-prosesseissa sekä innovatiivisia vihreitä hankintoja edistetään. Kaupungin ruokaketjun ilmastovaikutuksia selvitetään edelleen tavoitteena niiden vähentäminen. Ilmastokumppanit-verkoston toimintaa edistetään siten, että resurssitehokkuuden ympärille syntyy yhteishankkeita.

Ilmastonmuutoksen sopeutumisen työkaluja kehittävässä ILKKA-hankkeessa (Ilmastonkestävä kaupunki – työkaluja suunnitteluun) yhtenä tarkasteltavana aihealueena on hulevesien hallinta. Lisäksi ympäristökeskus tulee osallistumaan eri hallintokuntien yhteisiin hankkeisiin, joilla parannetaan tulva- ja hulevesien sekä lumen hallintaa.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Elintarvikevalvonnan tarkastukset ja näytteenottoprojektit kohdistetaan riskiperusteisesti. Sähköistä asiointia kehitetään edelleen ympäristöterveydenhuollon lupa- ja ilmoitusasioissa.

Ympäristökeskus työskentelee ympäristönäkökohtien sekä ympäristövaikutusten selvittämisen sisällyttämiseksi osaksi hallintokuntien johtamista ja toimintaa. Kaupunginvaltuuston hyväksymän ympäristöpolitiikan toteutusta edistetään ja seurataan ympäristöpolitiikan johtoryhmässä ja ympäristöraportoinnin kautta. Ympäristökeskus ohjaa, neuvoo ja opastaa hallintokuntia sisällyttämään ympäristöjohtamisen toimintaansa Ekokompassi- ympäristöjärjestelmän mukaisesti.

Kaupungin työntekijöiden valmiuksia toimia ympäristövastuullisesti vahvistetaan ja virastojen/laitosten ekotukitoimintaa koordinoidaan.

Ympäristökeskus valmentaa, neuvoo ja opastaa tytäryhteisöjä ympäristöjohtamisessa yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Lisätään yhteistyötä valtion viranomaisten ja lähikuntien kanssa.

Kehitetään sähköistä asiointia. Elintarvikevalvonnan sähköinen ilmoitusmenettely vakiinnutetaan ja ohjataan yrittäjät käyttämään pääosin sähköistä ilmoituslomaketta.

Huolehditaan, että käytössä on tuottavuuden parantamista tukevat tietojärjestelmät.

Ympäristönsuojelun valvonnan maksullisuus otetaan käyttöön heti, kun lainsäädäntö sen sallii.

Taksat tarkistetaan ajantasaisiksi vuosittain.

Suunnitelmallisten maksullisten tarkastusten osuutta kaikista tarkastuksista pyritään edelleen lisäämään neuvontaa kehittämällä ja toiminnan uudelleen organisoimisella.

Elintarvikevalvonnan vaikuttavuus lisääntyy elintarvikevalvontatietojen tullessa julkisiksi.

Beaktandet av miljöaspekten i upphandlingsprocesser och innovativa gröna upphandlingar främjas. Klimatverkningsarna av stadens matkedja utreds med målet att minska dem. Verksamheten inom nätverket för klimatsamarbete främjas så att det bildas gemensamma projekt kring resurseffektiviteten.

Inom projektet ILKKA (Klimatsäker stad – verktyg för planeringen) utvecklas verktyg för anpassningen till klimatförändringen och ett tema som granskas är hanteringen av dagvatten. Dessutom kommer miljöcentralen att delta i gemensamma projekt för olika förvaltningar, med hjälp av vilka hanteringen av översvämnings- och dagvatten och snö förbättras.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Livsmedelstillsynens inspektioner och provtagningsprojekt riktas riskbaserat. Den elektroniska kommunikationen utvecklas fortsättningsvis i tillstånds- och anmälningsärenden inom miljö- och hälsoskyddet.

Miljöcentralen arbetar för att inkludera utredningen av miljöaspekter och miljökonsekvenser i förvaltningarnas ledning och verksamhet. Den av stadsfullmäktige godkända miljöpolicy främjas och följs upp i ledningsgruppen för miljöpolicy och genom miljörapporteringen. Miljöcentralen styr och ger råd och handledning till förvaltningarna om hur de kan inkludera miljöledning i sin verksamhet i enlighet med miljösystemet Ekokompassen.

Stadens anställdas färdigheter att fungera så att de bär ansvar för miljön stärks och förvaltningarnas/verkens ekostödverksamhet samordnas.

Miljöcentralen tränar, ger råd och handleder dottersammanslutningar i miljöledarskap i samverkan med ekonomi- och planeringscentralen.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Samarbetet med statliga myndigheter och närkommunerna intensifieras.

Den elektroniska kommunikationen utvecklas. Det elektroniska anmälningsförfarandet inom livsmedelstillsynen blir permanent och företagen styrs till att huvudsakligen använda den elektroniska anmälningsblanketten.

Det tas hand om att datasystemen som stöder förbättringen av produktiviteten är i bruk.

Avgifterna för tillsynen inom miljöskyddet tas i bruk omedelbart då lagstiftningen tillåter det.

Taxorna kontrolleras och görs tidsenliga årligen.

Ett mål är att fortsättningsvis öka andelen avgiftsbelagda inspektioner av alla inspektioner genom att utveckla rådgivningen och omorganisera verksamheten.

Effektiviteten av livsmedelstillsynen ökar då livsmedelstillsynsuppgifterna bli offentliga.

Osaamiskartoituksella kartoitetaan mahdollisia osaamisvajaita henkilöstössä, jolloin koulutusta voidaan suunnata osaamisvajaiden poistamiseen.

Vuoden 2014 alusta voimaan tulevaksi suunniteltu organisaatiomuutos mahdollistaa nykyistä paremmin henkilöstön osaamisen ja asiantuntemuksen kehittymisen monipuolisemmaksi, millä arvioidaan olevan merkittävä myönteinen vaikutus tuottavuuskehitykseen pidemmällä aikavälillä.

Viraston toimitilat Viikissä ovat lähes 50 % pienemmät kuin aikaisemmat tilat Helsinginkadulla ja Viipurinkadulla. Tilankäytön tehostuttua on olemassa hyvät edellytykset tehostaa toimintaa henkilöstön yhteistyötä lisäämällä ja rationalisoimalla erilaisia sisäisiä toimintoja.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Ympäristökeskuksessa on käynnistynyt vuonna 2012 organisaatiouudistusprosessi, jonka tuloksena toiminta jatkuu uudella tavalla organisoituneena 1.1.2014 alkaen. Uudistuksen yhtenä vaikuttimena on ollut henkilöstön eläköitymiseen varautuminen. Toimintoja yhdistämällä ja tehtäviä järjestelemällä mahdollistetaan henkilöstön osaamisen laajentuminen ja vahvistuminen, joka osaltaan varmistaa toiminnan häiriöttömän jatkumisen henkilöstössä tapahtuvista muutoksesta huolimatta.

Ympäristökeskus on viranomaisorganisaatio, jonka henkilöstöstä valtaosa tekee ympäristönsuojeluun ja ympäristöterveyteen liittyvää valvontatyötä. Tämän vuoksi viraston toiminnan kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että tehtävät, joista eläköityminen on suurinta, rekrytoinnit niihin tehtäviin onnistuvat. Kriittisiä tehtäviä ovat ympäristötarkastajien (10 eläköityä) ja terveystarkastajien (5 eläköityä) tehtävät. Juuri tähän tilanteeseen organisaatiouudistuksella haetaan ratkaisua. Tavoitteena on, että virasto voi lähitulevaisuudessa tarjota työnhakijoille uudella tavalla muotoiltuja, monipuolisia ja riittävän haastavia viranomaistehtäviä. Varmistamalla tavoitteen toteutuminen turvataan viraston toiminnan häiriötön jatkuminen. Kokemus on osoittanut, että nuoret ja vastavalmistuneet ovat kiinnostuneita tehtävistä, joita virastomme tarjoaa. Hakijoita on toistaiseksi ollut riittävästi, joten siinä suhteessa tulevaisuus ei näyttäisi tarjoavan haasteita. Ongelmana on se, että vahvan osaamisen hankittuaan henkilöt siirtyvät toisten työnantajien palvelukseen.

Ympäristökeskuksessa on otettu käyttöön SUJO –suorituksen johtamisjärjestelmä, joka koskee koko henkilöstöä. Järjestelmän tuottaman kokonaiskuvan avulla määritetään osaamisen kehittämisen pidemmän aikavälin painopisteet ottaen huomioon ne haasteet, joita organisaatiouudistus tuo osaamisen kehittämiseen. Tarkastajien osaamisen varmistamisen ohella painopisteinä ovat sekä nykyiset että tulevat esimiehet, joiden systemaattista koulutusta jatketaan. Toimialoillemme koulutustarjonta on riittävä ja virasto on pitänyt koulutusta tärkeänä myös budjetoidessaan määrärahoja. Virasto hyödyntää myös runsaasti omaa henkilökuntaa sisäisinä kouluttajina.

Eventuella kunskapsbrister inom personalen kartläggs med en kunskapskartläggning, varvid utbildning kan riktas för att avlägsna kunskapsunderskottet.

Organisationsändringen som enligt planerna träder i kraft från och med början av år 2014 gör det möjligt att bättre än för tillfället utveckla och göra personalkompetensen och personalexpertisen mångsidigare, vilket beräknas ha ett positivt inflytande på produktivitetens utvecklingen på längre sikt.

Verkets verksamhetslokaler i Vik är nästan 50 % mindre än de tidigare lokalerna på Helsingegatan och Viborgsgatan. Då lokalanvändningen effektiviserats finns det goda förutsättningar att effektivisera personalens samarbete genom att öka och rationalisera olika slag av interna funktioner.

Verkets personalplan 2014–2016

År 2012 inleddes en omorganiseringsprocess vid miljöcentralen, vilken resulterade i att verksamheten fortsätter med en ny organisation från och med 1.1.2014. En orsak till reformen var behovet att bereda sig på pensionsavgångar. Genom att kombinera funktioner och organisera uppgifter blir det möjligt att bredda och stärka personalkompetensen, som i sin tur säkrar att verksamheten fortsätter utan störningar trots att det sker ändringar i personalen.

Miljöcentralen är en myndighetsorganisation där merparten av personalen utför tillsynsarbete inom miljöskyddet och miljö- och hälsoskyddet. Därför är det med tanke på verket av högsta vikt att det uppgifter som mest påverkas av pensionsavgångar lyckas med sina rekryteringar. Kritiska uppgifter är miljöinspektörernas (10 går i pension) och hälsoinspektörernas (5 går i pension) uppgifter. Det är just den här situationen som verket ämnar lösa med hjälp av en organisationsreform. Målet är att verket i den närmaste framtiden kan erbjuda arbetsökande på nytt sätt formade myndighetsuppgifter som är mångsidiga och tillräckligt utmanande. Genom att säkra att målet går i uppfyllelse säkerställs att verksamheten fortsätter utan avbrott. Erfarenheterna har visat att unga och nyutexaminerade är intresserade av de uppgifter som vi kan erbjuda. Det har hittills funnits tillräckligt många sökande, så framtiden verkar i detta avseende inte vara fylld med utmaningar. Problemet är det att då personerna har skaffat sig goda kunskaper, övergår de till andra arbetsgivare.

Systemet för prestationsledning SUJO har tagits i bruk på miljöcentralen och det omfattar hela personalen. Systemet producerar en helhetsbild som utnyttjas vid fastställandet av tyngdpunkterna för den långsiktiga kompetensutvecklingen med beaktande av de utmaningar som organisationsreformen för med sig för utvecklingen. Utöver granskningen av inspektörernas kunskaper ligger tyngdpunkten vid de nuvarande och kommande förmännen och den systematiska utbildningen av dessa fortsätter. Utbildningsutbudet i våra verksamhetsområden är tillräckligt och verket har betraktat utbildning som en viktig sak även i budgeteringen av anslag. Verket utnyttjar även ofta egen personal som interna utbildare.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Virasto vuokraa vuoden 2013 aikana keskustasta etätyötilan työntekijöidensä käyttöön. Viraston toimitilojen sijainti Viikissä on haasteellinen ajatellen tarkastettavien kohteiden sijaintia, joka painottuu keskustan alueelle. Edestakaisin matkustamiseen kuluva aika voidaan hyödyntää etätyötilassa työskentelemällä. Vuokrattava tila on kaupungin omassa käytössä, joten kaupungin toimitilojen kokonaispinta-alan määrä ei kasva.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tietotekniikan hyödyntämistä pyritään lisäämään kehittämällä järjestelmien integrointia sähköisiin lomakkeisiin, kehittämällä tärkeimpiä tietojärjestelmiä ja edistämällä liikkuvan työn tekemistä. Sähköistä asiointia pyritään laajentamaan yhä useampiin lupa- ja ilmoitusmenettelyihin. Kokonaisarkkitehtuurilla pyritään yhteentoimivuuteen sidosryhmien kanssa ja parantamaan viraston tehokkuutta.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköiseen asiointiin liittyen lisätään lomakkeita, jotka ovat asiakkaiden käytettävissä verkkoympäristössä, ja asioiden käsittelyprosessia tehostetaan luomalla asiakaslomakkeiden ja operatiivisen järjestelmän välille toimiva yhteys.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- Katupölypitoisuudet Mannerheimintien mittausasemalla eivät ylitä ilmanlaatuasetuksen mukaisia raja-arvoja. (HKR:n kanssa yhteinen tavoite)
- Asumisterveyttä koskevista toimenpidepyynnöistä 80 % on ratkaistu 8 kuukaudessa (240 vrk) asian vireille tulosta.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Luonnon monimuotoisuutta turvataan Lumo-ohjelman ja Luonnonhoidon linjausten mukaisesti. Vuonna 2013 toteutetun luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden metsien inventoinnin tiedot viedään Luontotietojärjestelmään 30.6.2014 mennessä

Ympäristövalvonnan suunnitelmallisen valvonnan mukaisesta tarkastustavoitteesta (750 tarkastusta) tehdään vähintään 80 %, 600 kpl.

Suunnitelmallisia elintarviketarkastuksia tehdään yhteensä 2 500 kappaletta.

Asumisterveyttä koskevista toimenpidepyynnöistä vähintään 80 % otetaan käsittelyyn 60 vuorokauden kuluessa asian vireille tulosta

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Verket hyr under år 2013 en lokal för distansarbete som dess anställda kan använda. Läget för verkets verksamhetslokaler i Vik är en utmaning med tanke på att de objekt som inspekteras ofta finns i centrum. Tiden som går till att åka fram och tillbaka kan utnyttjas genom arbete i lokalen för distansarbete. Lokalen som hyrs är i stadens eget bruk varför den totala ytan för stadens verksamhetslokaler inte ökar.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Miljöcentralen strävar efter att öka utnyttjandet av datateknik genom att mer effektivt integrera system till e-blanketter, vidareutveckla de viktigaste datasystemen och främja det rörliga arbetet. E-kommunikationen utvidgas till allt fler tillstånds- och anmälningsförfaranden. Verket strävar efter att utnyttja helhetsarkitekturen för att uppnå samverkan med intressegrupper och förbättra sin effektivitet.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

I fråga om elektronisk kommunikation ökar antalet blanketter som kunderna kan använda i nätverksmiljön och behandlingsprocessen för ärenden effektiviseras genom att skapa en fungerande förbindelse mellan kundblanketterna och det operativa systemet.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

- Gatudammhalterna överskrider inte gränsvärdena i förordningen om luftkvaliteten på mätningsstationen vid Mannerheimvägen (gemensamt mål med byggnadskontoret).
- Sammanlagt 80 % av ansökningarna om boendehygieniska åtgärder avgörs inom 8 månader (240 dygn).

Övriga verksamhetsmål

Biodiversiteten säkras i enlighet med programmet Lumo och naturvårdsriktlinjerna. Inventeringen av med tanke på biodiversiteten värdefulla skogar som genomfördes år 2013 förs in i Naturdatasystemet före 30.6.2014.

Minst 80 %, 600 inspektioner, i enlighet med de godkända tillsynsplanerna för miljötillsynen (750 inspektioner) utförs.

Sammanlagt 2 500 systematiska livsmedelsinspektioner utförs.

Minst 80 % av begäran om åtgärder rörande hälsolägenheter i bostäder tas upp till behandling inom 60 dygn efter att ärendet blivit aktuellt.

Pilaantuneen maaperän kunnostamista koskevista ilmoituksista 80 % on ratkaistu 80 vuorokaudessa.

Ruokamyrkytyspäilyt käsitellään keskimäärin 11 vrk:ssa.

Mikrobiologisia elintarvikenäytteitä otetaan 1 900 kappaletta.

Sitova energiansäästö tavoite:

Ympäristötalon kokonaissähkökulutus on 5 % alaisempi kuin vuonna 2013.

Muut ympäristötavoitteet:

Toteutetaan kaikki toimenpiteet, jotka on aikataulutettu ekokompassin ympäristöohjelmassa vuodelle 2014.

Sammanlagt 80 % av anmälningarna om sanering av förorenad mark avgörs inom 60 dagar.

Misstänkta matförgiftningsfall behandlas i medeltal inom 11 dygn.

Det tas 1 900 mikrobiologiska livsmedelsprover.

Bindande energisparmål:

Miljöhusets totala elförbrukning är 5 % lägre än år 2013.

Övriga miljömål:

Alla åtgärder i Ekokompassens miljöprogram som planerats för 2014 genomförs.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritettavoitteet – Prestationsmål						
Asiantuntijatoiminta - Sakkunnigverksamhet						
Tutkimukset, selvitykset, ohjelmat - Undersökningar, utredningar, program	44	51	51	51	51	51
Konsultointi - Konsultation	1 424	1 295	1 295	1 295	1 295	1 295
Kirjalliset lausunnot - Skriftliga utlåtanden	1 567	1 606	1 506	1 606	1 606	1 606
Valvonta - Tillsyn						
Luvat ja ilmoitukset - Tillstånd och anmälningar	1 518	1 400	1 500	1 490	1 490	1 490
Valvontatarkastukset ja näytteenotto - Tillsynskontroller och provtagning	6 599	7 200	6 400	6 400	6 400	6 400
Asiakaspalvelu – Kundservice						
Neuvonta – Rådgivning	13 020	13 500	14 200	13 000	13 000	13 000
Tiedotus ja valistus – Information och upplysning	612	648	698	6 98	6 98	6 98
Suoritteet yhteensä – Prestationer totalt	24 784	25 700	25 650	25 540	24 540	24 540
Tuottavuus – Produktivitet						
	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus (2011=100)	93,4	101,8	93,0	103,9	105,0	106,1

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Ympäristötoimen talousarvioesitykseen sisältyvillä sitovilla toiminnallisilla tavoitteilla (katupölypitoisuuksien vähentäminen yhteistyössä HKR:n kanssa ja asumisterveyteen liittyvä läpimenoaikataavoite) tuetaan varsinaiseen substanssitoimintaan liittyvien tavoitteiden ohella viraston myönteistä tuottavuuskehitystä.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

De bindande verksamhetsmålen som ingår i miljöväsendets budgetproposition (minskningen av gatudammhalterna i samverkan med byggnadskontoret och målet för genomgångstider för boendehygieniska åtgärder) stöder utöver målen som hänför sig till den egentliga substansverksamheten även verkets positiva produktivitetsutveckling.

Muiden toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen kaupungin strategiaohjelman tulostavoitteisiin ilmenee seuraavasti:

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Talouden tasapainoa ja tuottavuuden myönteistä kehitystä tuetaan

- lisäämällä valvontatoimeen liittyvien maksullisten tarkastusten ja elintarvikenäytteiden määrää,
- lyhentämällä asioiden läpimenoaikoja,
- vakiinnuttamalla viraston palveluksessa oleva henkilöstömäärä,
- lisäämällä sähköisiä palveluja,
- kehittämällä edelleen tuottavuusmittareita,
- vaikuttamalla toimintamenojen kehitykseen mm. siten, että toteutetaan toimitilojen kokonaissähkökulutukseen liittyvä 5%:n säästötavoite ja
- tuottamalla palvelut niin, että investoinnit voidaan rajoittaa välttämättömiin ICT-hankintoihin.

Johtamisen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen

Edellä mainittujen toimenpiteiden toteutuminen varmistetaan kehittämällä järjestelmällisesti viraston esimies- ja johtamistyötä, mitä edellyttää toteutuva organisaatiouudistus mm. siten, että tehtävät järjestetään uudella tavalla päälliköiden ja esimiesten näkökulmasta.

Hur de övriga verksamhetsmålen hänger samman med resultatmåtarna i strategiprogrammet framgår enligt följande:

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Balansen i ekonomin och den positiva utvecklingen inom produktiviteten stöds genom att

- öka antalet avgiftsbelagda inspektioner och livsmedelsprover som hör till tillsynsväsendet,
- förkorta genomgångstiderna för ärenden,
- stabilisera antalet anställda hos miljöcentralen,
- öka antalet elektroniska tjänster
- fortsätta utveckla produktivetsmätare,
- påverka utvecklingen av verksamhetsutgifter bl.a. så att ett sparmål på 5 % i fråga om den totala elförbrukningen i verksamhetslokalerna verkställs och
- producera tjänsterna så att investeringarna kan avgränsas till nödvändiga ITC-upphandlingar.

Utveckling av ledning och personalkompetens

Uppfyllelsen av de ovannämnda målen säkras genom att systematiskt utveckla verkets chefs- och ledningsarbete, vilket förutsätts av den kommande organisationsreformen bl.a. så att uppgifterna arrangeras på ett nytt sätt ur direktörernas och chefernas perspektiv.

2 42 Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän maksuosuudet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Betalningsandelar till Samkommunen Helsingforsregionens trafik, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	175 970	184 500	184 500	187 400	187 400	194 000	198 000
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	175 970	184 500	184 500	187 400	187 400	194 000	198 000
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-175 970	-184 500	-184 500	-187 400	-187 400	-194 000	-198 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-175 970	-184 500	-184 500	-187 400	-187 400	-194 000	-198 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-175 970	-184 500	-184 500	-187 400	-187 400	-194 000	-198 000
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		4,8	0,0	1,6	1,6	3,5	2,1

HSL:n ja jäsenkuntien välisessä joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamista koskevassa sopimuksessa joukkoliikenteen infrakustannusten kohdistaminen jäsenkunnille on sovittu vain vuosien 2010–2011 osalta. Sopimuksen mukaan vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien, merkittävien joukkoliikenneinvestointien johdosta infrakustannusten kohdistamisesta sovitaan erikseen. Sopimuksessa todetaan, että tällaisia uusia, merkittäviä kohteita ovat ainakin Länsimetro ja Kehärata.

Helsingin lähtökohtana infrakustannusten kohdistamisessa jäsenkunnille on kustannusten jakaminen liikennemuodoittain, nousuittain ja kunnittain.

Taloussuunnitelmaan merkitty maksuosuus HSL:lle tulee tarkentumaan infrakustannusten kohdistamisesta tehtävän sopimuksen mukaiseksi.

I avtalet mellan HRT och medlemskommunerna om ersättning av kostnaderna för kollektivtrafikens infrastruktur har fördelningen av dessa kostnader på medlemskommunerna överenskommit bara i fråga om åren 2010–2011. Enligt avtalet träffas det en separat överenskommelse om fördelningen av kostnaderna för infrastruktur med anledning av sådana betydande investeringar i kollektivtrafiken som tas i bruk år 2012 eller därefter. Det anges i avtalet att åtminstone västmetron och ringbanan är sådana nya betydande objekt.

Helsingfors utgångspunkt vid fördelningen av kostnaderna för infrastruktur på medlemskommunerna är att kostnaderna ska fördelas enligt trafikform, enligt antalet påstigningar och kommunvis.

Den i ekonomiplanen upptagna betalningsandelen till HRT kommer att preciseras i enlighet med det avtal som ska ingås om fördelningen av kostnaderna för infrastruktur.

KUNNAN LIIKELAITOKSET – KOMMUNALA AFFÄRSVERK

Rakennus- ja ympäristötoimeen kuuluvia kunnan liikelaitoksia ovat HKL-liikelaitos ja Palmia-liikelaitos. Liikelaitosten talousarvioiden perustelut esitetään seuraavassa.

Kunnan talousarviossa esiintyvät erät ovat tuloina perustamislainan korot, peruspääoman tuotto ja perustamislainan lyhennys ja HKL:n infrakorko sekä menoina peruspääoman korotus, muu tuki tai avustus. Talousarviossa menoina esiintyvät lisäksi kaupungin myöntämät lainat liikelaitosten investointien rahoitukseen sekä tuloina näiden lainojen korot ja lyhennykset. Erät sisältyvät talousarvion tuloslaskelmaosaan ja rahoitusosaan.

Perusteluissa on esitetty liikelaitosten toiminnan ja talouden kehitystä kuvaavia taulukoita ja liiketalouden tunnuslukujen kehitystä sekä investointisuunnitelmat.

Liikelaitosten peruspääomien tuottotavoitteet ovat talousarviossa ja taloussuunnitelmassa perustamispäätösten mukaiset. Rakennus- ja ympäristötoimen liikelaitoksilla ei ole perustamislainoja.

Toimintoja ja taloutta koskevat luvut vuoden 2013 osalta ovat toteutumisenusteiden mukaiset. Toteutumisennusteissa laitosten peruspääomien tuotot ovat talousarvion mukaiset.

Kommunala affärsverk inom bildnings- och personalväsendet är affärsverket HST och affärsverket Palmia. Budgetmotiveringarna för affärsverken följer nedan.

De poster som förekommer i den kommunala budgeten är på inkomstsidan räntor på anläggningslån, avkastning på grundkapital och amortering på anläggningslån och HST:s infrastrukturränta och på utgiftssidan höjning av grundkapital, annat stöd eller bidrag. På utgiftssidan finns dessutom av staden beviljade lån för finansiering av investeringar vid affärsverken och på inkomstsidan räntor och amorteringar på dessa lån. Posterna ingår i budgetens resultaträkningsdel och finansieringsdel.

I motiveringarna ingår tabeller över verksamhetens och ekonomins utveckling vid affärsverken, de affärsekonomiska nyckeltalens utveckling och investeringsplanerna.

Målen för avkastningen på affärsverkens grundkapital är i budgeten och ekonomiplanen angivna enligt grundläggningsbesluten. Affärsverken inom byggnads- och miljöväsendet har inga anläggningslån.

Siffrorna för verksamheten och ekonomin år 2013 följer prognoserna för budgetutfallet. Avkastningen på verkens grundkapital är i prognoserna desamma som i budgeten.

Helsingin kaupungin HKL -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads trafikverk HST

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan vuosille 2013–2016 on merkitty toimenpiteeksi, että HKL:n operatiivisen toiminnan ja infran tulevaisuuden toimintamalli valmistellaan vuoden 2013 loppuun mennessä.

Mikäli HKL:n toimintamalliin tulee hallintomalliselvityksen perusteella muutoksia niin ne voivat olla merkittäviä. Muilta osin HKL:n toimintaympäristössä ei ole tapahtumassa merkittäviä muutoksia vuonna 2014, joilla olisi suoria vaikutuksia HKL:n talousarvioon.

Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut työryhmän selvittämään metroliikennöinnin ja siihen liittyvien turvallisuusvaatimusten ja niiden valvonnan saattamiseksi lain tasoisen säätelyn piiriin. Liikenne- ja viestintäministeriö ilmoittaa toimenpiteistään oikeusasiamiehelle 31.12.2013 mennessä.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Suunnitelmakaudella metroliikenteessä tapahtuu isoja muutoksia. Automaattimetron puoliautomaattiajo alkaa syksyllä 2015. Länsimetro käynnistyy 1.1.2016 ja vuonna

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

I Helsingfors stads strategiprogram för åren 2013–2016 har som åtgärd upptagits att HST:s verksamhetsmodeller för operativ verksamhet och infrastruktur i framtiden bereds före utgången av år 2013.

Om det utifrån utredningen om förvaltningsmodeller sker ändringar i HST:s verksamhetsmodell så kan de vara betydande. I övrigt håller det inte på att ske sådana betydande ändringar i HST:s omvärld under år 2014 som har direkta konsekvenser för HST:s budget.

Kommunikationsministeriet har tillsatt en arbetsgrupp för att utreda metrotrafiken och dess säkerhetskrav och hur övervakningen av dem kan underställas reglering på lagstiftningsnivå. Kommunikationsministeriet meddelar sina åtgärder till justitieombudsmannen före 31.12.2013.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Under planperioden sker stora ändringar i metrotrafiken. Den halvautomatiska körningen av metron börjar under hösten 2015. Västmetron startar 1.1.2016 och år 2017 är

2017 metroluikenteessä on tarkoitus siirtyä täysautomaattijoon. HKL tulee vastaamaan Länsimetron liikennöinnistä ja radan ylläpidosta. Lisäksi HKL osallistuu uusien metroasemien ylläpitoon.

Metroluikenteessä suoritettävä määrä tulee kasvamaan lähes 70 %:lla, kun Länsimetron liikenne alkaa vuonna 2016.

Kilpailuttaminen

HKL noudattaa hankinnoissaan erityisalojen hankintalakia, kaupungin hankinta-ohjeita ja niiden perusteella annettuja sisäisiä kilpailuttamisen, hankintapäätösten laatimisen sekä tilaustentien menettelytapaoheja.

Riskienhallinta

Liikennelaitoksen yksiköt ja johtoryhmä ovat arvioineet HKL:n toimintaympäristöön ja liikenteen hoitoon liittyviä riskejä. Valituille riskeille on tehty riskikuvaukset ja määritelty toimenpiteitä, joilla riskien toteutumisen vaikutuksia lievennetään ja toteutumistodennäköisyyttä pienennetään.

Suunnitelmakaudella 2014–2016 riskikuvauksista ja toimenpiteistä tarkistetaan vuosittain 30%. Samassa yhteydessä tunnistetaan uusia riskejä ja kehitetään riskienhallinnan liittämistä tiiviimmin suunnitteluun, toimintaan ja seurantaan. Riskeille määriteltyjä toimenpiteitä on pyritty liittämään investointihankkeiden suunnitteluun. Kaikkien investointihankkeiden perustietoihin on lisätty hankkeen oma riskinarviointi.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Hyvinvoiva helsinkiläinen

HKL on tae korkeatasoisesta joukkoliikenteestä

Elinvoimainen Helsinki

- Laajentunut raitiovaunu- ja metroluikenne on luotettavaa ja sujuvaa
- HKL luo yhdessä kumppaneidensa kanssa edellytykset Helsingin menestyvälle joukkoliikenteelle

Toimiva Helsinki

- Laajentunut raitiovaunu- ja metroluikenne on luotettavaa ja sujuvaa
- HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona

det meningen att metrotrafikken övergår till helt automatisk körning. HST kommer att ansvara för trafikeringen av västmetron och underhållet av banan. Dessutom deltar HST i underhållet av de nya metrostationerna.

I metrotrafikken kommer prestationsmängden att öka med nästan 70 procent då trafikeringen av västmetron börjar år 2016.

Konkurrensutsättning

HST följer i sin upphandling försörjningslagen, stadens anvisningar för upphandling och på basis av dessa angivna interna anvisningar för förfaringsätt vid konkurrensutsättning, upphandlingsbeslut och beställning.

Riskhantering

Trafikverkets enheter och ledningsgrupp har utvärderat eventuella risker i HST:s omvärld och inom trafikfunktionerna. För de valda riskerna har det utarbetats riskbeskrivningar och bestämts åtgärder i syfte att lindra konsekvenserna och att minska sannolikheten för dem.

Under planperioden 2014–2016 justeras årligen sammanlagt 30 % av riskbeskrivningarna och åtgärderna. Samtidigt identifieras nya risker och planer görs upp för att tätare koppla ihop riskhanteringen med planeringen, de praktiska åtgärderna och uppföljningen. Målet har varit att binda de åtgärder som definierats för riskerna till planeringen av investeringsprojekt. Projektets egen riskbedömning har lagts till den grundläggande informationen för alla investeringsprojekt.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Välståndet Helsingfors

- HST garanterar en högklassig kollektivtrafik.

Ett livskraftigt Helsingfors

- Den utbyggda spårvagns- och metrotrafikken är tillförlitlig och smidig
- HST skapar i samverkan med sina partner förutsättningar för framgångsrik kollektivtrafik i Helsingfors

Ett fungerande Helsingfors

- Den utbyggda spårvagns- och metrotrafikken är tillförlitlig och smidig
- HST:s spårtrafik bevarar sin ställning som den mest miljövänliga trafikformen i regionen

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

- HKL tarjoaa merkityksen ihmisen työlle
- HKL:n talous hoidetaan hyvin

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Vuosina 2014–2015 HKL:n tuottavuus huononee. HKL valmistautuu automaattimetron ja Länsimetron käyttöönottoon, joista aiheutuu huomattavia menoja vuosina 2014–2015. Esimerkiksi laajennettu metrovarikko otetaan käyttöön vaiheittain ja uusia metrovanunkuljettajia palkataan, jotta länsimetron liikenne voi alkaa 1.1.2016. Lisäksi poistoja nostavat nykyisen omaisuuden peruskorjaukset, jotka eivät lisää suoritämääriä.

Vuonna 2016 HKL:n tuottavuus paranee, kun Länsimetron liikenne alkaa. HKL:n suoritämääriä kasvaa huomattavasti, mutta kiinteissä menoissa ei tapahdu yhtä suurta nousua.

Vuosina 2013–2016 tärkeimmät toimenpiteet painottuvat siihen, että automaattimetron ja Länsimetron käyttöönotto tapahtuu kustannustehokkaasti ja niin, että Länsimetron käynnistyessä liikenteen operointi ja asemien sekä ratojen ylläpito pystytään hoitamaan mahdollisimman tehokkaasti.

HKL tekee raitio- ja metroliikenteen tuottamisesta sopimukset HSL:n kanssa. Näissä sopimuksissa on erikseen sovittu tuottavuustavoitteista. Sopimusten eri komponenteille on määritelty erilaisia tavoitteita.

Raitioliikenteessä ylläpidetään saavutettu raitiovaunujen 85 %:n käytettävyyssaste. Tämä vähentää vaunutarvetta ja tuo säästöjä pääomakuluissa. Kunnossapidon prosesseja kehittämällä vähennetään myös rekrytointitarvetta liikenteen lisääntyessä. Vaunukaluston luotettavuuden parantamishohjelmalla vähennetään teknisistä syistä tapahtuvia linjavaihtoja ja mahdollistetaan sovitulla kalustotyypillä tapahtuva liikenne ja vaaditun suoritusosan ylläpitäminen. Tämä parantaa raitioliikenteen tuottavuutta tuottamalla vaaditut kilometrit suunnitellun kokoisella kalustolla, jolloin tuotos (paikkakilometri) kasvaa ja kustannukset pysyvät ennallaan tai alentuvat.

Eläköitymistä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Liikenteen tuottavuutta parannetaan kehittämällä työaikajärjestelmiä ja työaikasuunnittelua. Kesälomasijaisten käyttöä lisätään kesäkauden ylityötarpeen vähentämiseksi. Materiaalikustannuksia vähennetään tehostamalla ja kehittämällä ostotoimintaa sekä osto-osaamista.

HKL-Metroliikenne keskittyy suunnitelmakaudella automaattimetron ja Länsimetron käyttöönottoon. Metroliikenteen tuottavuustoimenpiteet painottuvat siihen, että automaattimetron ja Länsimetron käyttöönotto pystyttäisiin toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti.

Tuottavuuden parantamiseksi metroliikenne on aloittanut vuonna 2012 projektin, jonka päätavoitteena on uuden toiminnanohjausjärjestelmän luominen metroliikenteen tulevaisuuden tarpeisiin. Tähän projektiin kuuluu olennaisena osana myös yksikön sisäisten

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

- HST tillskriver människans arbete betydelse
- HST:s ekonomi sköts väl

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

HST:s produktivitet försämras under åren 2014–2015. HST förbereder sig för att ta i bruk automatmetron och västmetron, vilka orsakar betydande utgifter under åren 2014–2015. Exempelvis den utvidgade metrodepån tas i bruk i faser och nya metroförare anställs så att trafikeringen av västmetron kan inledas 1.1.2016. Dessutom höjs avskrivningarna av ombyggnadsinvesteringar för den befintliga egendomen, vilka inte ökar prestationsmängden.

År 2016 förbättras HST:s produktivitet då trafikeringen av västmetron inleds. HST:s prestationsmängd ökar avsevärt men de fasta utgifterna stiger inte lika mycket.

De viktigaste åtgärderna under åren 2013–2016 lägger tonvikten på att ibruktageand av automatmetron och västmetron sker kostnadseffektivt och så att bedrivandet av trafiken och underhållet av stationerna och banorna kan skötas så effektivt som möjligt då västmetron kommer i gång.

HST tecknar ett avtal om produktionen av spår- och metrotrafik med HRT. I de här avtalen bestäms separat om produktivetsmålen. Olika slags mål har fastställts för de olika komponenterna i avtalen.

Inom spårtrafiken upprätthålls den uppnådda användningsgraden på 85 % för spårvagnar. Det här minskar behovet av vagnar och inbringar besparingar i kapitalkostnaderna. Genom att utveckla processerna för underhåll minskar även rekryteringsbehovet då trafiken ökar. Förbättringsprogrammet för vagnmaterielen bidrar till att minska linjebytten som beror på tekniska orsaker och gör det möjligt att trafikera med den överenskomna materieltypen och upprätthålla den krävda prestationsnivån. Det här förbättrar produktiviteten inom spårtrafiken genom att producera de krävda kilometrarna med den planerade materielmängden, varvid produkten (platskilometer) ökar och kostnaderna förblir oförändrade eller sjunker.

Pensionsavgångar utnyttjas enligt möjligheterna. Trafikens produktivitet förbättras genom att utveckla arbetstidssystemen och arbetstidsplaneringen. Användningen av sommarvikarier utökas för att minska behovet av övertidsarbete. Materialkostnaderna minskar genom att effektivisera och utveckla inköpsverksamheten och inköpskompetensen.

HST-Metrotrafik koncentrerar sig under planperioden på att ta i bruk automatmetron och västmetron. Metrotrafikens produktivetsåtgärder handlar framför allt om att ibruktageand av automatmetron och västmetron kan genomföras så effektivt som möjligt.

Metrotrafiken har för att förbättra produktiviteten år 2012 inlett ett projekt, vars huvudsakliga syfte är att skapa ett nytt system för verksamhetsstyrning för metrotrafikens framtida behov. Kartläggningen av enhetens interna verksamhetsprocesser och utvecklingen av processerna är

toimintaprosessien kartoitus ja prosessien kehittäminen. Tulevaisuudessa tämä järjestelmä tulee toimimaan sekä metroliikenteen toiminnanohjausjärjestelmänä, että koko yksikköä koskevan toiminnanjohtamisen apujärjestelmänä.

Infrayksikkö kehittää talouden mittaus- ja seurantajärjestelmää. Infran ylläpito- ja huoltosuunnitelmaa, jossa määritetään kustannusrakenteet, joiden avulla varmistetaan ylläpidon tehokkuus, kehitetään edelleen. Kilpailutuksia lisätään vuoden 2013 tasosta.

Hallinto- ja talousyksikkö parantaa tuottavuutta organisoimalla toimintoja niin, että eläköitymisten yhteydessä tuottavuutta voidaan parantaa tehtäviä uudelleen järjestämällä.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

HKL:n henkilömäärä on 1 168 henkilöä vuonna 2016. Vuodesta 2013 henkilömäärä kasvaa 101 henkilöllä.

Metroliikenteessä henkilömäärä nousee 74 henkilöllä vuodesta 2013 vuoteen 2016. Metrovaunujen kuljettajia tarvitaan 48 lisää, jotta Länsimetron operointi voidaan hoitaa 1.1.2016 alkaen. Myös metrovaunujen huoltoon ja metroratojen kunnossapitotoon tarvitaan lisää henkilökuntaa.

Raitioliikenteessä henkilömäärä kasvaa 20 henkilöllä ja Infrapalveluissa 8 henkilöllä vuodesta 2013 vuoteen 2016. Raitioliikenteessä palkataan 17 uutta kuljettajaa. Hallinto- ja talousyksikössä henkilömäärä pysyy koko suunnittelukauden samalla tasolla.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Metrovarikkoa laajennetaan länsimetron varten. Uutta varikkotilaa tarvitaan junakaluston säilyttämistä ja huoltoa varten sekä myös lisääntyvän rataverkon kunnossapitokalustoa varten. Laajennustyöt käynnistyivät 2010. Tilat valmistuvat 2014 ja otetaan käyttöön 2015.

Koskelan raitiovaunuvarikon laajennus on hankesuunnitelmavaiheessa. Varikon laajennus toteutetaan nykyisten suunnitelmien mukaan vuosina 2014–2018. Varikon laajennusta suunnitellaan tulevien raitioliikennelaajennusten tarvitsemalle kalustolle. Tulevia suunniteltuja laajennuksia ovat mm. Jätkäsaari, Topeliuskatu, Ilmala, Kalasatama ja Hermanninranta, Eteläinen kantakaupunki sekä Yliskylä ja Kruunuvuorenranta.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

HKL parantaa rakentamis- ja korjaustoimintojensa laatua ja vähentää kustannuksia laajentamalla teknisten dokumenttien sähköistä arkistointia. Metrokaluston kunnossapittoa kehitetään ja ratahuollon tiedonlaatu parannetaan uusimalla työnohjausjärjestelmä. Suoritettujen keruuta automatisoidaan metrojunien RFID-merkinnöillä.

också en väsentlig del av projektet. I framtiden kommer det här systemet att fungera både som ett system för verksamhetsstyrning för metrotrafiken och ett hjälpsystem för verksamhetsledningen som gäller hela enheten.

Infrastrukturenheten utvecklar det ekonomiska mätning- och uppföljningssystemet. Underhålls- och serviceplanen för infrastruktur, i vilken kostnadsstrukturerna med hjälp av vilka underhållets effektivitet säkras definieras, utvecklas fortfarande. Antalet upphandlingar ökas jämfört med år 2013.

Förvaltnings- och ekonomienheten förbättrar produktiviteten genom att organisera funktionerna så att produktiviteten i samband med pensionsavgångarna kan förbättras genom omorganisering av uppgifter.

Verkets personalplan 2014–2016

Antalet anställda vid HST är 1 168 år 2016. Antalet anställda ökar med 101 personer jämfört med år 2013.

I metrotrafiken ökar antalet anställda med 74 personer från år 2013 till år 2016. Det behövs 48 nya metrotågsförare så att trafikeringen av västmetron kan skötas från 1.1.2016. Även inom servicen av metrovagnar och underhållet av metrobanorna behövs ny personal.

Inom spårvägstrafiken ökar antalet anställda med 20 personer och inom infrastrukturjänsterna med 8 personer från år 2013 till år 2016. Inom spårvägstrafiken anställs 17 nya förare. Antalet anställda vid förvaltnings- och ekonomienheten förblir detsamma under hela planeringsperioden.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Metrodepån byggs ut med tanke på västmetron. De nya depåutrymmena behövs för förvaring av tågmaterielen och för service samt även för underhållsmateriel för bannätet, som byggs ut. Utbyggnadsarbetena inleddes år 2010. Lokalerna färdigställs år 2015 och tas i bruk år 2015.

Utbyggnaden av Forsby spårvagnsdepå är i projektplaneringsfasen. Utbyggnaden av depån genomförs enligt de nuvarande planerna under åren 2014–2018. Utbyggnaden av depån planeras för materielen som de kommande utbyggnaderna av spårvägstrafiken behöver. Kommande planerade utbyggnader är bl.a. Busholmen, Topeliusgatan, Ilmala, Fiskehamnen och Hermanstadsstrand, södra innerstaden, Uppby och Kronbergsstranden.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

HST höjer kvaliteten på sina bygg- och reparationsfunktioner och drar ner kostnaderna genom att utveckla elektronisk arkivering av tekniska dokument. Underhållet av metromaterielen utvecklas och datakvaliteten inom banunderhållet förbättras genom att arbetsstyrningssystemet förnyas. Insamlingen av prestationsuppgifter automatiseras med RFID-identifikation i metrotågen.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

HKL:llä ei ole sähköisen asioinnin kehittämishankkeita. Vuodesta 2010 alkaen Helsingin seudun liikenne (HSL) on vastannut joukkoliikenteen sähköisen asioinnin järjestelmistä.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- Tilikauden tulos vähintään nolla.
- Raitio- ja metrolinjojen asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2012 tasolla (Raitio 2012: 3,93; Metro 2012: 4,00).
- Raitiolinjojen luotettavuus on 99,85 % (2012: 99,90 %) ja metrolinjojen 99,96 % (2012: 99,94 %).
- Yleisillä alueilla suoritettavien kaivutöiden toteuttaminen lupaehdoissa edellytettyjen tavoiteaikojen puitteissa.
- Projektinhallintajärjestelmä on otettu käyttöön kaikissa infrainvestointihankkeissa.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Henkilöstötulos

- Työilmapiiri on hyvä, tyytyväisten osuus 61 % (2012: 58 %).
- Johtaminen paranee, arvosana > 3,35 (2012: 3,31).

Kehittämistulos

- Uusien raitiovaunujen hankinta etenee aikataulun mukaisesti, ensimmäiset kaksi vaunua matkustajaliikenteessä.
- Raitiovaunujen vikamäärää vähennetään vuoden 2012 tasosta (216 vikaa per milj. km tasoon 160 vikaa per milj.km).
- Toteutetaan kuljettajakohortin, reaaliaikaisen oman ajotavan seurantajärjestelmän pilotti.
- Uusien metrovaunujen hankinta etenee aikataulun mukaisesti.
- Luodaan valmiudet metron automatisoinnin ja Länsimetron onnistuneeseen haltuunottoon.
- M100-junien sarja-asennukset valmistuneet ja M200-junien sarja-asennukset alkaneet.
- Automaattimetron vaihe 2c (testit ilman matkustajia) valmistunut ja vaihe 2d (testit matkustajien kanssa) meneillään.
- Automaattimetron aiheuttamien tehtävämuutosten yksityiskohtainen suunnitelma on valmistunut.
- HKL osallistuu aktiivisesti Länsimetron toteuttamiseen.
- Metrovarikon laajennuksen rakennustyön vaiheet 1,2, 4-6 valmistuneet.
- Koskelan varikkoalueen uudistaminen toteutusvaihe käynnissä.
- Osallistutaan aktiivisesti Raide-Jokerin suunnitteluun.
- Kiinteistöjen energiatehokkuuden kokonaissuunnitelmaa toteutetaan systemaattisesti.
- Automaattimetron aiheuttamat metroasemien muutostyöt toteutuksessa.
- Myllypuron metroaseman peruskorjaus käynnissä.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

HSL har inga utvecklingsprojekt för elektronisk kommunikation. Helsingforsregionens trafik (HRT) har från och med år 2010 ansvaret för ordnandet av elektronisk kommunikation inom kollektivtrafiken.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

- Räkenskapsperiodens resultat minst noll.
- Kundtillfredsställelsen inom spårvägs- och metrotrafiken minst på 2012 års nivå (3,93 resp. 4,00).
- Tillförlitligheten inom spårvägstrafiken är 99,85 % (2012: 99,90 %) och metrotrafiken till 99,96 % (2012: 99,94 %).
- Grävningens arbeten i allmänna områden genomförs inom de tider som utgör mål i tillståndsvillkoren.
- Projekthanteringssystemet har tagits i bruk i alla investeringsprojekt för infrastruktur.

Övriga verksamhetsmål

Personalresultat

- Arbetsklimatet är gott, andelen nöjda 61 % (2012 = 58 %).
- Ledarskapet blir bättre, vitsord > 3,35 (2012 = 3,31).

Utvecklingsresultat

- Upphandlingen av nya spårvagnar framskrider enligt tidsschemat, de två första vagnarna är i passagerartrafik.
- Antalet fel i spårvagnar minskar från 2012 års nivå (från 216 fel per miljoner km till 160 fel per miljoner km).
- Det genomförs ett pilotprojekt för ett förarspecifikt realtidssystem för uppföljning av det egna körsättet.
- Upphandlingen av nya metrovagnar framskrider enligt tidsschemat.
- Det skapas förutsättningar för automatiseringen av metron och en lyckad mottagning av västmetron.
- Serieinstallationerna av tågen M100 har färdigställts och serieinstallationerna av tågen M200 har börjat.
- Fas 2c av automatmetron (tester utan passagerare) har färdigställts och fas 2d (tester med passagerare) pågår.
- Planeringen av en detaljerad plan om de uppgiftsändringar som automatmetron orsakar har färdigställts.
- HST deltar aktivt i byggandet av västmetron.
- Faserna 1,2 och 4-6 i byggandet som hänför sig till utbyggnaden av metrodepån har genomförts.
- Genomförandefasen av förnyandet av depåområdet i Forsby pågår.
- Verket deltar aktivt i planeringen av Spår-Jokern.
- Helhetsplanen för fastigheternas energieffektivitet genomförs systematiskt.
- Ändringsarbeten på metrostationer som orsakas av automatmetron håller på att genomföras.
- Ombyggnaden av Kvarnbäckens metrostation pågår.

- Jokeri 2-tunneli ja Kuusmiehentien JL-katu ovat rakenteilla.
- Metron uuden asiakaspalvelu- ja turvallisuuskonseptin mukainen toiminta vakiintunut.
- HKL:n turvallisuuspolitiikkaohjelma on valmistunut.
- Panostuksia johtamisen ja esimiestoiminnan kehittämiseen lisätään.
- Kumppanuuden kehittämisohjelma on valmistunut.
- Vuonna 2013 laadittu tuottavuuden kehittämisohjelma on toteutusvaiheessa.
- Luodaan HKL:lle sertifioidut laatu-, ympäristö sekä työterveys- ja turvallisuusjohtamisjärjestelmät.

Ympäristötavoitteet

- Raitioliikenteen sähkönkulutuksen tavoitetaso on 50,0 MWh/miljoona paikkakilometriä vuosina 2014–2016 (52,2 MWh/ miljoona paikkakilometriä vuonna 2012).
- HKL:n kiinteistöissä 6 %:n energiansäästö vuonna 2014 (vuoden 2010 tasosta).
- HKL laatii ja ottaa käyttöön ympäristöjärjestelmän vuoden 2014 aikana.

Määriä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Määriä- ja taloustavoitteet – Kvantitatiiviset ja taloudelliset tavoitteet

- Jokern 2-tunneln och kollektivtrafikgatan på Sexmansvägen är under byggnad.
- Det nya kundservice- och säkerhetskonceptet för metron har etablerats.
- HST:s säkerhetspolicy har färdigställts.
- Satsningarna på utvecklandet av ledning och chefsverksamhet ökas.
- Utvecklingsprogrammet för partnerskap har färdigställts.
- Det år 2013 utarbetade programmet för produktivitet utveckling är i genomförandefasen.
- Certifierade ledningssystem för kvalitet, miljö, arbetshälsa och säkerhet skapas för HST.

Miljömål

- Elförbrukningsmålet inom spårvägstrafiken är 50,0 MWh/miljoner platskilometer under åren 2014–2016, (52,2 MWh år 2012).
- Energiförbrukningen i HST:s byggnader minskar med 6 % år 2014 (jämfört med 2010 års nivå).
- HST utarbetar och tar i bruk ett miljösystem under år 2014.

Kvantitatiiviset ja taloudelliset tavoitteet ja tuottavuuden seuranta

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritettavatavoitteet – Prestationsmål						
Paikkakilometri – Platskilometer						
Raitioliikenne – Spårvägstrafik		572,8	588,1	595,0	607,0	631,0
Metrolinikenne – Metrotrafik		2 095,3	2 121,9	2 113,8	2 188,8	3 706,8
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Liikelijäämä – Rörelseöverskott, %		18,2	20,4	18,0	18,4	19,8
Koko pääoman tuotto – Avkastning på hela kapitalet, %		4,3	4,8	4,1	3,9	4,5
Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital, %		4,8	5,1	4,3	4,1	4,7
Omavaraisuusaste – Soliditetsgrad, %		72,1	66,6	61,9	52,1	45,3
Paikkakilometrikustannus – Kostnader/platskilometer, €		0,062	0,063	0,065	0,067	0,053
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Liikevaihto – Omsättning, milj. €		139,7	148,4	157,0	166,0	209,9
Liikevaihto/henkilö – Omsättning/person, 1000 €		135,0	139,2	144,2	144,8	179,6
Liikevaihdon muutos – Ändring i omsättningen, %		3,2	6,2	5,8	5,7	26,5
Resurssit – Resurser						
Henkilöstö keskimäärin – Personalen i medeltal		1 035	1 067	1 089	1 146	1 168
		2012	Ennuste Prognos 2013	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)		100	98	97	95	113

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

HKL:n toiminnallisissa tavoitteissa on kytkentä seuraaviin kaupungin strategian mittareihin:

- Kaupunkilaisten ja kaupungissa asioivien ja työssäkäyvien turvallisuuden tunne.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

I HST:s verksamhetsmål finns ett samband till följande mätare i stadens strategi.

- Trygghetskänsla hos dem som bor, utträttat ärenden och arbetar i Helsingfors.

- Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteenlaskettu kulkumuoto-osuus.
- Asukkaiden tyytyväisyys liikennepalveluihin.
- Asukas- ja asiakastytyväisyyskyselyt.
- Ympäristönäkökulman huomioon ottamisen osuus kaupungin hankinnoissa
- Palvelujen tuottavuusmittarit.

- Sammanlagd andel gång-, cykel- och kollektivtrafik bland färdställen.
- Hur nöjda invånarna är med trafikservicen.
- Enkäter om invånar- och kundtillfredsställelse.
- Andel av stadens upphandlingar där miljöaspekten beaktas.
- Mätare för tjänsteproduktivitet.

Liikelaitoksen talouden kehitys arvioidaan seuraavaksi:

Den ekonomiska utvecklingen vid affärsverket beräknas bli följande:

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning 2012 1 000 €	Ennuste Prognos 2013 1 000 €	Talousarvio Budget 2014 1 000 €	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015 1 000 €	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016 1 000 €
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin - Stöd för kapitalkostnader för infrastrukturinvesteringar	61 186	5 635	8 907	13 795	24 807
Muut myyntitulot - Övriga försäljningsinkomster	78 535	142 785	148 135	152 171	185 076
Liikevaihto - Omsättning	139 721	148 420	157 042	165 966	209 883
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	4 811	5 259	5 002	5 002	5 002
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	18 285	21 257	16 568	16 237	16 237
Varsinaiset kulut - Kostnader	-106 371	-110 585	-113 822	-117 640	-139 317
Poistot - Avskrivningar	-31 059	-34 099	-36 500	-38 959	-50 160
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	25 387	30 251	28 290	30 606	41 645
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	37	28	0	0	0
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korkokulut kaupungin lainasta - Räntekostnader för stadens lån	0	-240	-207	-309	-415
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-1 503	-2 713	-6 011	-9 265	-17 219
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-19 324	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-38	-11 172	-11 210	-12 116	-14 676
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia - Överskott/underskott före reserveringar	4 559	7 713	2 420	474	894
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	-6 575	1 850	2 405	2 596	2 611
Varausten muutos - Förändring i reserveringar	3 870	-7 337	-4 825	-3 070	-3 504
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	1 854	2 226	0	0	0

Liikelaitoksen rahoituslaskelma arvioidaan seuraavaksi

Affärsverkets finansieringskalkyl beräknas bli följande:

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning 2012 1 000 €	Ennuste Prognos 2013 1 000 €	Talousarvio Budget 2014 1 000 €	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015 1 000 €	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	25 387	30 251	28 290	30 606	41 645
Poistot - Avskrivningar	31 059	34 099	36 500	38 959	50 160
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-19 324	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Korkokulut kaupungin lainasta - Räntekostnader för stadens lån	0	-240	-207	-309	-415
Muut - Övriga	-1 504	-13 857	-17 221	-21 381	-31 895
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-76 564	-116 774	-90 794	-175 166	-181 827
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-40 946	-74 962	-51 874	-135 733	-130 773
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-1 988	-1 988	-1 988	-1 988	-1 988
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning i långfristiga lån från andra	0	97 000	63 500	149 500	151 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	50 000	0	0	0	0
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning i långfristiga lån från andra	0	-2 295	-9 190	-11 756	-17 987
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-7 032	-17 755	1 029	-23	-251
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	40 980	74 962	53 351	135 733	130 774
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	35	0	1 477	0	1

Rahoitus ja investoinnit

HKL nostaa uutta lainaa 364,0 milj. euroa vuosina 2014–2016. Tästä lainamäärästä kohdistuu infrainvestointien sekä varikoiden laajennuksien ja peruskorjauksien rahoittamiseen 161,5 milj. euroa. Uusien metrovaunujen rahoittamiseen tarvitaan lainarahoitusta 148,5 milj. euroa ja uusien raitiovaunujen 54,0 milj. euroa.

Omavaraisuusaste on 61,9 % vuonna 2014, 52,1 % vuonna 2015 ja 45,3 % vuonna 2016.

HKL:n investointisuunnitelman 2014–2023 mukaan investoinnit tulisivat kymmenvuotiskaudella olemaan yhteensä 1 170,8 milj. euroa. Vuosina 2014–2016 HKL:n investoinnit ovat 447,8 milj. euroa. Suurimmat investoinnit ovat uudet metrovaunut 124,0 milj. euroa, automaattimetroinvestoinnit 67,0 milj. euroa ja uudet raitiovaunut 55,5 milj. euroa vuosina 2014–2016.

Vaikutus kaupungin talouteen

HKL maksaa kaupungille peruspääoman tuottoa 8,4 milj. euroa vuosittain. Lisäksi HKL palauttaa HSL:itä laskuttamansa infran korkotulon kaupungille. Koron määrä on 11,2 milj. euroa vuonna 2014. Kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 8,9 milj. euroa. Kaupungin tuella HKL kattaa ne pääosin inframenot, mitä HKL ei pysty laskuttamaan HSL:itä.

Kaiken kaikkiaan HKL:n nettovaikutus kaupungin budjettiin on 10,7 milj. euroa vuonna 2014.

Vuosina 2015–2016 nettovaikutus kaupungin budjettiin tulee olemaan 6,8 milj. euroa ja -1,7 milj. euroa.

HKL:n investoinnit ovat seuraavat:

	2012 1 000 €	2013 1 000 €	2014 1 000 €	2015 1 000 €	2016 1 000 €
Joukkoliikenteen perusinvestoinnit – Grundinvesteringar i kollektivtrafiken	47 105	58 379	63 040	55 954	79 886
Tuotantoinvestoinnit – Produktionsinvesteringar	19 667	12 938	6 470	1 200	3 920
HKL-Raitio liikenne – HST-Spårvägstrafik	7 902	8 858	7 973	15 545	42 295
HKL-Metro liikenne – HST-Metrotrafik	1 891	14 599	13 311	102 467	55 726
Yhteensä – Sammanlagt	76 564	94 774	90 794	175 166	181 827

HKL:n suurimmat investoinnit ovat seuraavat:

	2014 1 000 €	2015 1 000 €	2016 1 000 €	Yhteensä 1 000 €
Uudet metrojunat – Nya metrotåg	3 151	96 469	24 367	123 987
Uudet raitiovaunut – Nya spårvagnar	5 300	11 980	38 200	55 480
Automaattimetro, infra – Automatmetron, infrastruktur	9 500	2 500	24 957	36 957
Automaattimetro, junamuutokset – Automatmetron, tågändringar	7 500	0	22 543	30 043
Jokeri 2 – Jokern 2	12 500	10 500	0	23 000
Myllypuron metroaseman peruskorjaus – Ombyggnad av Kvarnbäckens metrostation	3 500	8 500	4 500	16 500
Hakaniemen metroasema laajennus ja muutostyö – Utbyggnad och ändring av Hagnäs metrostation	3 600	7 900	3 300	14 800
Raitioratojen peruskorjaukset – Ombyggnad av spårvägar	4 420	4 620	5 150	14 190

Finansiering och investeringar

Under åren 2014–2016 upptar HST nya lån på 364,0 mn euro. Av beloppet går 161,5 mn euro till investeringar i infrastruktur och till finansiering av utbyggnad och ombyggnad av depåer. För finansiering av nya metrovagnar och nya spårvagnar upptas nya lån på 148,5 mn respektive 54,0 mn euro.

Soliditetsgraden är 61,9 % år 2014, 52,1 % år 2015 och 45,3 % år 2016.

Enligt HST:s investeringsplan 2014–2023 kommer investeringarna under tioårsperioden att vara sammanlagt 1 170,8 mn euro. Under åren 2014–2016 är HST:s investeringar 447,8 mn euro. De största investeringarna är nya metrovagnar 124,0 mn euro, investeringar i automatmetron 67,0 mn euro och nya spårvagnar 55,5 mn euro under åren 2014–2016.

Konsekvenser för stadens ekonomi

HST betalar staden årligen en avkastning på grundkapitalet på 8,4 mn euro. Dessutom återbetalar HST staden den av HRT fakturerade ränteinkomsten för infrastruktur. Räntan uppgår till 11,2 mn euro år 2014. Staden betalar HST direkt understöd på 8,9 mn euro. Stadens understöd täcker huvudsakligen de kostnader för infrastruktur som HST inte kan fakturera HRT.

HST:s nettoeffekt på stadens budget är totalt 10,7 mn euro år 2014.

Åren 2015–2016 kommer nettoeffekten på stadens budget att vara 6,8 mn euro respektive -1,7 mn euro.

Investeringarna vid HST är följande:

De största investeringarna vid HST är följande:

Kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosan lukuun 7 02 ja rahoitusosan lukuun 9 01 sisältyvät seuraavat erät

Kapitel 7 02 i resultaträkningsdelen och kapitel 9 01 i finansieringsdelen i stadens budget innehåller följande poster:

	2012 1 000 €	2013 1 000 €	2014 1 000 €	2015 1 000 €	2016 1 000 €
Peruspääoman tuotto – Avkastning på grundkapitalet	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442
Infran korkotulo – Ränteinkomst för infrastruktur	10 882	11 172	11 210	12 116	14 676
Tuki kaupungilta – Stadens stöd	-1 732	-5 635	-8 907	-13 795	-24 807
Netto	17 592	13 978	10 746	6 763	-1 689
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys – Minskning i långfristigt främmande kapital	1 988	1 988	1 988	1 988	1 988
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korko – Ränta på långfristigt främmande kapital	466	240	207	309	415

HKL:llä ei ole perustamislainaa.

HST har inget anläggningslån.

Helsingin kaupungin Palmia -liikelaitos – Helsingfors stads affärsverk Palmia

Toiminta-ajatus

Palmian toiminta-ajatuksena on tuottaa catering-, siivous-, kiinteistö-, vahtimestari-, kuljetus-, puhelin- ja hyvinvointi- sekä turvapalveluja. Tehtäviin kuuluu myös kaupungin valmius-, päivittäistavarahuolto- ja pelastuspalvelusuunnitelmissa määritellyjä poikkeusolojen ruoka-huoltotehtäviä.

Asiakkaita ovat koulut, ammattioppilaitokset, sairaalat ja terveysasemat, henkilöstöravintolat, päiväkodit, monitoimitilat, palvelukeskukset, kirjastot, kulttuurilaitokset, virastot ja laitokset sekä tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäjät.

Palmian toimintaan liittyy kaksi kaupungin täysin omistamaa yhtiötä: Kiinteistö Oy Ab Pakkalantie 30 ja Työmaahuolto Oy Ab. Kiinteistöyhtiö omistaa ja hallitsee Vantaalla sijaitsevaa ruokatehdaskiinteistöä, jossa Palmian catering-yksikkö on vuokralaisena. Työmaahuolto Oy Ab huolehtii tehdaskiinteistön sekä koneiden ja laitteiden kunnossapidosta.

Palmian liikevaihdosta suurin osa koostuu palveluista kaupungin virastoille ja muille kaupungin yksiköille.

Eduskunta hyväksyi 18.6.2013 kuntalain muutoksen, joka edellyttää kuntia muuttamaan kilpailutilanteessa markkinoilla toimivat liikelaitoksena yhtiöiksi. Siirtymäaika on vuoden 2014 loppuun. Kuntalain muutos edellyttää Palmian toimintamallin tarkastelua. Lakimuutos ei mahdollista Palmian toimintaa nykymuotoisena siirtymäkauden päätyttyä eli vuoden 2014 jälkeen. Palmian toimintamalli tuodaan erikseen kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Vuoden 2014 talousarvioon sisältyy kaupungin sisäisten, kilpailuttamattomien palvelujen hintoihin kuluttajahintaindeksin mukainen korotus (arvio 2,1%). Korotuksella kompensoidaan tuotantokustannusten nousua.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Palmia arvioi hoivapalvelujen kysynnän kasvavan tasaisesti. Palmia pyrkii kehittämään tuotantoprosesseja sekä sähköisiä asiakkaiden asiointiprosesseja.

Kilpailuttaminen

Palmia hankkii tarvitsemansa aineet, tarvikkeet ja palvelut pääosin hankintakeskuksen ja muiden kaupungin yhteishankintayksiköiden kilpailuttamien hankintasopimusten mukaan.

Verksamhetsidé

Palmia har som verksamhetsidé att producera catering-, städ-, fastighets-, vaktmästar-, transport-, telefon-, välfärds- och säkerhetstjänster. Till Palmias uppgifter hör också de matjänster för undantagsförhållanden som är angivna i stadens planer rörande beredskap, dagligvaruförsörjning och räddningstjänst.

Palmias kunder är skolor, yrkesläroanstalter, sjukhus och hälsostationer, personalrestauranger, daghem, allaktivitetslokaler, servicecenter, bibliotek, kulturinrättningar, förvaltningar och arrangörer av evenemang och tillställningar.

Till Palmias verksamhet hör två bolag som staden helt och hållet äger: Kiinteistö Oy Ab Pakkalantie 30 och Työmaahuolto Oy Ab. Fastighetsbolaget äger och innehar en matfabriksfastighet i Vanda, där Palmias cateringenhet är hyrestagare. Työmaahuolto Oy Ab underhåller och reparerar fastigheten, maskinerna och anläggningarna.

Av Palmias omsättning består merparten av tjänster för stadens förvaltningar och för andra enheter inom staden.

Riksdagen godkände 18.6.2013 en ändring i kommunallagen som förutsätter att kommunerna bolagiserar sådana affärsverk som sköter uppgifter i ett konkurrensläge på marknaden. En övergångstid gäller till utgången av år 2014. Ändringen i kommunallagen förutsätter en granskning av Palmias verksamhetsmodell. Lagändringen tillåter inte Palmias verksamhet i sin nuvarande form efter övergångsperioden, dvs. efter år 2014. Palmias verksamhetsmodell föreläggs stadsfullmäktige separat.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

I budgeten för 2014 ingår en höjning av priserna på stadens interna, icke-konkurrensutsatta tjänster enligt konsumentprisindex (uppskattningsvis 2,1 %). Höjningen kompenserar höjningen i produktionskostnaderna.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Palmia uppskattar att efterfrågan på omsorgstjänster ökar stabilt. Palmia strävar att utveckla produktionsprocesser och elektroniska ärendehanteringsprocesser för kunder.

Konkurrensutsättning

Det material och de förnödenheter och tjänster som Palmia behöver skaffar centralen främst i enlighet med de upphandlingsavtal som anskaffningscentralen och stadens övriga enheter för gemensam upphandling konkurransutsatt.

Riskienhallinta

Palmiassa kehitetään toimintaa, prosesseja ja riskienhallintaa kokonaisvaltaisesti. Palmian keskeisistä riskeistä on laadittu riskienhallintasuunnitelma riskiluokituksineen ja toimenpiteineen. Liikelaitostason riskienhallintasuunnitelman pohjalta yksiköiden riskikarttojen esitystapaa yhtenäistetään. Vuosittain pidetään esimiehille riskienhallintapäivä, jossa käydään läpi riskienhallintaan liittyviä toimenpiteitä.

Toiminnan laatua kehitetään päämääränä asiakastytyväisyys ja sujuva toiminta niin asiakkaan kuin Palmiankin kannalta. Asiakaspalaute- ja asiakaskyselyprosessia kehitetään edelleen vuosien 2013 ja 2014 aikana.

Palmian siivouspalveluilla, turvapalveluilla, ravintolapalveluilla, hoitoalan ruokapalveluilla, Catering Pakkalalla sekä kouluissa ja oppilaitoksissa tuotettavilla ruoka- ja kouluisäntäpalveluilla on sertifioitu ISO 9001-laatu järjestelmä, jonka kattavuutta mm. kiinteistöpalvelujen osalta edelleen laajennetaan.

Pakkalan kiinteistössä tehdyssä kuntokartoituksessa havaittu heikentynyt kunto ja tuotannon toimintavarmuuden ylläpito edellyttää korjausinvestointeja. Investointien toteutuksesta ja rahoituksesta vastaa kiinteistöyhtiö ja kustannukset tulevat näkymään Palmian vuokramenojen kasvuina.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Palmian toimintaa ohjaa Helsingin kaupungin strategiaohjelmasta erityisesti talouden tasapainoa ja palvelutuotannon vaikuttavuuden parantamista koskeva osio. Strategiaohjelman mukaan tukipalvelujen keskittämistä edelleen jatketaan. Tavoitteena on kasvattaa keskitetyn tuottamisen osuutta kaikissa Palmian tuottamissa palveluissa.

Palmian tavoitteena on tuottaa kilpailukykyiset tukipalvelut kaupungin toiminnolle ja sitä kautta kasvattaa markkinaosuutta kaupungin tukipalveluissa.

Palmia tekee tiivistä yhteistyötä mm. sosiaali- ja terveystoimen, opetustoimen ja tilakeskuksen kanssa palvelujen kehittämiseksi. Esimerkiksi erityisryhmien kuljetusten välityspalvelua kehitetään yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa ja koululaisten välipalatarjontaa yhteistyössä opetusviraston kanssa. Kotiateriapalvelut on keskitetty Palmiaan, ja toimintaa kehitetään ja tehostetaan pitkällä aikavälillä yhdessä sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Strategiaohjelman tukipalvelujen keskittämislinjauksen mukaisesti Palmian tavoitteena on kasvattaa markkinaosuutta kaupunkikonsernin sisällä siivouspalvelujen, turvapalvelujen, kiinteistöpalvelujen sekä puhelinpalvelujen osalta.

Riskhantering

Palmia utvecklar verksamheten, processerna och riskhanteringen på ett övergripande sätt. Det har gjorts upp en riskhanteringsplan över de centrala riskerna för Palmia. I planen ingår riskklassificeringar och åtgärder. Framställningen i enheternas riskkartläggningar harmoniseras på basis av riskhanteringsplanen på affärsverksnivå. Ärligen hålls en riskhanteringsdag för cheferna under vilka åtgärder som hänför sig till riskhanteringen går igenom.

Kvaliteten i verksamheten utvecklas med kundtillfredsställelse och en smidig verksamhet som mål från såväl kundens som Palmias synpunkt. Kundresponssystemet utvecklas vidare åren 2013 och 2014.

Palmias städ-, säkerhets- och restaurangtjänster, mattjänster inom vårdsektorn, Catering Pakkala och mat- och skolvärdstjänster i skolor och läroanstalter har ett certifierat ISO 9001-kvalitetssystem, vars omfattning bl.a. i fråga om fastighetstjänster fortfarande utvidgas.

Det svaga skicket på byggnaden i Backas kom fram vid kartläggningen av byggnaden, vilket kräver reparationsinvesteringar med tanke på leveranssäkerheten. Fastighetsbolaget svarar för att investeringarna görs och finansieras, och kostnaderna kommer att synas som högre hyresutgifter för Palmia.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Den del av Helsingfors stads strategiprogram som styr Palmias verksamhet är i synnerhet strategin om ekonomisk balans och verkningfullare serviceproduktion. Centraliseringen av stödtjänsterna fortsätter i enlighet med strategiprogrammet. Målet är att höja den centraliserade produktionens andel inom Palmias alla tjänster.

Palmia har som mål att producera konkurrenskraftiga stödtjänster för stadens funktioner och att på så sätt öka marknadsandelen inom stadens stödtjänster.

Palmia samarbetar intensivt med bl.a. social- och hälsovårdsväsendet, utbildningsväsendet och lokalcentralen när det gäller att utveckla tjänsterna. Exempelvis utvecklas förmedlingen av färdtjänster för specialgrupper tillsammans med social- och hälsovårdsverket och mellanmålsserveringen för skolelever tillsammans med utbildningsverket. Måltidstjänsten till hemmen har koncentrerats till Palmia och verksamheten utvecklas och effektiviseras på sikt tillsammans med social- och hälsovårdsverket.

I enlighet med strategiprogrammets utvecklingsriktlinje om att koncentrera stödtjänsterna har Palmia som mål att öka sin marknadsandel inom stadskoncernen också beträffande städtjänster, säkerhetstjänster, fastighetstjänster och telefonitjänster.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Palmian toiminta alkoi vuonna 2003. Palmian keskeinen tuottavuusmittari on jalostusarvoindeksi ja sitä on onnistuttu kehittämään suotuisasti vuodesta 2004 lähtien. Tuottavuus on noussut vuosittain viimeisten kymmenen vuoden aikana. Jatkuva tuottavuuden kehittäminen on perusedellytyksenä sille, että Palmia tekee vuosittain positiivisen taloudellisen tuloksen. Tuottavuutta kehitetään suunnitelmallisesti sekä Palmian liiketoimintayksiköissä että tukitoiminnoissa päivittäisen johtamisen, jatkuvan parantamisen ja kehitysprojektien avulla. Tähän Palmia panostaa myös tulevaisuudessa. Koska tuottavuuden parantaminen on sisäänrakennettu kaikkeen toimintaan, Palmialla ei ole erillistä tuottavuusohjelmaa.

Palmian vuosittain valittavat kehitysteemat muodostuvat erilaisista näkökulmista tuottavuuden kehittämiseen. Vuosi 2013 on lähiesimiestyön teemavuosi, jonka tavoitteena on kehittää esimiesosaamista ja työkaluja arjen sujuvoittamiseksi. Tavoitteena on myös vaikuttaa sairauspoissaoloihin kouluttamalla esimiehiä varhaisen tuen mallin käyttämiseen sekä kehityskeskusteluihin. Hanke toteutetaan yhteistyöhankeena Staran kanssa.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Kilpailutilanteessa menestymisen edellytys on korkeaa osaamista, edustava, motivoitunut ja jaksava henkilöstö.

Palmia panostaa erityisesti henkilöstön työhyvinvointiin, ammatilliseen täydennyskoulutukseen ja henkilöstön jaksamiseen.

Palmian esimiehiä ja asiantuntijoita koulutetaan ja valmennetaan uuden HR -järjestelmän edellyttämiin toimintatapoihin ja prosesseihin kaudella 2013–2016.

Tasa-arvosuunnitelma on päivitetty 2013 ja sen avulla varmistetaan tasa-arvolain tavoitteellinen ja suunnitelmallinen toteuttaminen Palmiassa.

Palmiassa on kehitetty yhtenäiset kriteerit kertapalkkioiden myöntämiseksi. Lisäksi toteutetaan omaa tuottavuuteen tähtäävää palkitsemisjärjestelmää.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Palmia -liikelaitos toimii Tilakeskuksen kanssa tiiviissä yhteistyössä tilojenkäyttösuunnitelmissa ja toteutuksessa.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Palmia käyttää tietotekniikkaa omien toimintojensa tehostamiseen sekä tarjoaa tietoteknisiä palveluita muille hallintokunnille. Palmian työtä ohjataan ja raportoidaan toiminnanohjausjärjestelmillä, joita kehitetään tukemaan paremmin Palmian liiketoimintaa ja tehostamaan Palmian prosesseja. Palmian muille hallintokunnille palveluina tarjoamia tietojärjestelmiä ovat esimerkiksi takaisinsoittopalvelu, kodin- ja kiinteistöjen hälytys- ja valvontajärjestelmät. Näillä tietojärjestelmillä pyritään

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Palmia inledde sin verksamhet år 2003. Palmias centrala produktivetsmätare är förädlingsvärdesindexet och det har utvecklats på ett lyckat sätt sedan år 2004. Produktiviteten har stigit årligen under de senaste tio åren. En fortsatt utveckling av produktiviteten är en grundläggande förutsättning för att Palmia årligen ska nå ett positivt ekonomiskt resultat. Produktiviteten utvecklas systematiskt både i Palmias affärsenheter och stödfunktioner genom dagligt ledarskap, fortsatt förbättrande och utvecklingsprojekt. Det här satsar Palmia på även i framtiden. Eftersom förbättringen av produktiviteten har byggts in i all verksamhet har Palmia inget separat produktivetsprogram.

Palmias årligen valda utvecklingsteman formas av olika perspektiv på utveckling av produktiviteten. År 2013 är ett temaår för närchefsarbete, vars mål är att utveckla chefskompetensen och verktygen för en smidigare vardag. Ett mål är också att påverka sjukfrånvaron genom att utbilda chefer för att utnyttja modellen för tidigt stöd och utvecklingssamtal. Projektet genomförs i samverkan med Stara.

Verkets personalplan 2014–2016

För framgång i konkurrensen krävs att personalen är högt kunnig, representativ, motiverad och orkar i arbetet.

Palmia satsar särskilt på personalens arbetshälsa, kompletterande yrkesutbildning för de anställda och anställdas arbetsenergi.

Under perioden 2013–2016 utbildas och tränas Palmias chefer och sakkunniga i fråga om de verksamhetssätt och processer som det nya HR-systemet förutsätter.

Jämställdhetsplanen har uppdaterats år 2013 och med hjälp av den säkras en målmedveten och systematisk implementering av jämställdhetslagen på Palmia.

Palmia har utvecklat enhetliga kriterier för beviljande av engångsersättningar. Dessutom genomförs ett eget bonussystem för att uppnå en bättre produktivitet.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Affärsverket Palmia samarbetar tätt med lokalcentralen i fråga om planer för lokalanvändning och i genomförandet av planerna.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Palmia utnyttjar datateknik för effektivisering av sina funktioner och erbjuder andra förvaltningar informationstekniska tjänster. Palmias arbete styrs och rapporteras med system för verksamhetsstyrning, vilka utvecklas kontinuerligt för att de bättre ska stödja Palmias affärsverksamhet och effektivisera Palmias processer. Palmia tillhandahåller datasystem för andra förvaltningar, till exempel återupprättningsstjänst och larm- och övervakningssystem för hem och fastigheter. Målet är att

tehostamaan niitä käytävien hallintokuntien prosesseja

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Palmia tuottaa palveluitaan pääosin Helsingin kaupungin muille hallintokunnille. Suoraan kuntalaisille tarjottavia palveluita on vähän, mutta sähköisten asiointikanavien käyttömahdollisuuksia näiden tuottamisessa tutkitaan.

Tavoitteet ja mittarit

Ympäristöä koskevat toiminnalliset tavoitteet

Palmian ympäristötavoitteita ohjaavat ISO 14001 –ympäristösertifikaatti ja Palmian ympäristöohjelma 2012–2014.

Toimintaa kehitetään tukemaan mm. kaupungin energiatehokkuussopimuksen toteutumista. Henkilöstöä koulutetaan ottamaan huomioon ympäristönäkökohdat toiminnassa.

Palmia osallistuu omalta osaltaan kaupungin 2 %:n vuosittaisen energiansäästötavoitteen saavuttamiseen. Palmia keskittyy energiansäästötyössään ammattikeittiöiden energiankulutuksen ja ajoneuvojen polttoaineenkulutuksen vähentämistöimiin.

Polttoaineenkulutusta vähennetään taloudellisen ajotavan koulutusten avulla sekä optimoimalla kuljetuksia ja ajoreittejä. Keittiöiden toimenpiteitä ovat mm. energiatehokkaiden työtapojen säästövaikutusten selvittäminen, energiansäästöä tukevien koulutusten ja opastusten järjestäminen sekä ohjemateriaalien valmistaminen henkilökunnan avuksi.

Palmian kiinteistöpalvelut jatkaa Eko-Teko –hankkeen yhteydessä sovittujen kiinteistönhoidollisten toimenpiteiden tehostamista tavoitteenaan lämmön, sähkön ja veden kulutuksen väheneminen kaupungin kiinteistöissä.

Palmian talouden kehittyminen

Palmian talouden kehitykseen jatkossa vaikuttavat kaupungin omistajapoliittiset päätökset, kuten päätökset tukipalvelujen kilpailuttamisesta, tukipalvelujen keskittämisen etenemisestä sekä Palmian organisaatiomuodosta.

Vuoden 2014 talousarvioon sisältyy kaupungin sisäisten, kilpailuttamattomien palvelujen hintoihin kuluttajahintaindeksin muutoksen suuruinen korotus (arvio 2,1 %).

Voimassa olevan Palmian strategian mukaisesti kaikki nykyiset toiminnot (catering-, siivous-, kiinteistö-, puhelin-, hyvinvointi- ja turvapalvelut) pidetään ja niiden toimintaa kehitetään. Jatkossa puhelin-, hyvinvointi- ja turvapalveluiden osuus kasvaa. Hyvinvointipalveluista on tavoitteena kehittää ikäihmisten kotona asumista tukeva palvelukokonaisuus.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Metron vartiointipalvelut siirtyvät Palmialle 1.11.2013.

med hjälp av dessa datasystem effektivisera processerna hos förvaltningarna som utnyttjar systemen.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Palmia producerar tjänster i huvudsak för Helsingfors stads andra förvaltningar. Det finns få tjänster som erbjuds direkt till kommuninvånarna, men möjligheterna att utnyttja elektroniska kanaler i produktionen av dessa utreds.

Mål och mätare

Verksamhetsmål för miljön

Palmias miljömål styrs av miljöcertifikatet ISO 14001 och Palmias miljöprogram 2012–2014.

Verksamheten utvecklas för att stödja bl.a. uppfyllelsen av stadens avtal om energieffektivitet. Personalen utbildas så att de kan beakta miljöaspekten i verksamheten.

Palmia bidrar till att stadens årliga energibesparingsmål om 2 % ska uppnås. Palmia koncentrerar sig i sitt energispararbete på att komma med åtgärder som minskar energiförbrukningen i yrkeskök och bränsleförbrukningen för fordon.

Bränsleförbrukningen minskas med hjälp av utbildning i miljövänliga körsätt och genom att optimera transporter och körrutter. Åtgärder i köken är bl.a. att utreda besparingsverkningsarna av energieffektiva arbetssätt, att arrangera utbildningar och handledning som stöder energibesparing och att producera anvisningar till stöd för personalen.

Palmias fastighetstjänster fortsätter med effektiviseringen av åtgärderna för fastighetsunderhåll med syfte att minska förbrukningen av värme, el och vatten i stadens fastigheter.

Den ekonomiska utvecklingen vid Palmia

Den ekonomiska utvecklingen vid Palmia påverkas i fortsättningen av stadens ägarpolitiska beslut, såsom beslut om konkurrensutsättning av stödtjänster, om hur centraliseringen av stödtjänster fortskrider och om Palmias organisationsform.

I budgeten för 2014 ingår en höjning av priserna på stadens interna, icke-konkurrensutsatta tjänster enligt konsumentprisindex (uppskattningsvis 2,1 %).

Enligt den gällande strategin bibehåller Palmia alla nuvarande funktioner (catering, städning, fastighetsskötsel och telefon-, välbefinnande- och säkerhetstjänster) och verksamheten inom dessa utvecklas. I fortsättningen ökar andelen telefon-, välbefinnande- och säkerhetstjänster. Avsikten är att organisera välbefinnandetjänsterna som en helhet till stöd för äldre som bor hemma.

Enligt stadsstyrelsens beslut övergår metrorns bevakningstjänster till Palmia från 1.11.2013.

Taloustarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:**Sitovat toiminnalliset tavoitteet**

Sitovana toiminnallisena tavoitteena on asiakastyytyväisyys vähintään 3,5 (asteikolla 1-5).

Muut toiminnalliset tavoitteet

Muut toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2014 ovat:
 Liikelijäämä vähintään 1,3 % liikevaihdosta
 Sijoitetun pääoman tuotto on vähintään 6,1 %.
 Henkilöstökulut (ml. työvoiman ostot) enintään 64 % liikevaihdosta.

Toiminnallisten tavoitteiden kytkytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Palmian keskeiset toiminnalliset tavoitteet on kytketty strategiaohjelmaan.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta**Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitatiiviset ja ekonomiset tavoitteet**

Suoritettavat tavoitteet, tehokkuus/taloudellisuus, toiminnan laajuustiedot, resurssit ja tuottavuus

Mål som granskas vid budgetuppföljningen**Bindande verksamhetsmål**

Kundtillfredsställelsen minst 3,5 (på skalan 1–5) som bindande verksamhetsmål.

Övriga verksamhetsmål

Övriga verksamhetsmål för 2014:
 Rörelseöverskottet minst 1,3 % av omsättningen
 Avkastningen på investerat kapital minst 6,1 %.
 Personalkostnaderna (inkl. köp av arbetskraft) högst 64 % av omsättningen.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Palmias centrala verksamhetsmål har bundits till strategiprogrammet.

Kvantitatiiviset, ekonomiset ja produktiviteettitavoitteet

Prestationsmål, effektivitet/lönsamhet, verksamhetens omfattning, resurser och produktivitet

Kehityksen tunnusluvut – Nyckeltal för utvecklingen	Ennuste Prognos				
	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnan laajuus – Verksamhetens omfattning					
Liikevaihdon muutos – Förändring i omsättningen, %	0,3	0,6	6,0	1,0	1,0
Henkilöstön määrä – Antal anställda (31.12.)	2 922	2 854	2 998	2 988	2 998
Investoinnit liikevaihdosta – Investeringar av omsättningen, %	0,6	1,6	1,5	1,5	1,5
Tehokkuus – Effektivitet					
Liikevaihto/henkilö – Omsättning/person, 1 000 €	53,5	54,7	55,5	56,1	56,6
Tuottavuus (Jalostusarvo/henkilö) – Produktivitet	97,9	99,6	102,5	103,2	104,0
(Förädlingsvärde/person), (2011=100)					
Kannattavuus – Lönsamhet					
Liikelijäämä liikevaihdosta – Rörelseöverskott av omsättningen, %	1,9	1,4	1,3	1,1	1,0
Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital, %	9,8	6,6	6,1	5,0	4,3
Rahoitusrakenne – Finansieringsstruktur					
Omavaraisuusaste – Soliditetsgrad, %	60,2	61,6	62,9	64,0	64,9

Palmian talouden kehitys arvioidaan seuraavaksi:

Den ekonomiska utvecklingen vid Palmia beräknas bli följande:

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Tuloslaskelma - Resultaträkning	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	156 308	157 200	166 511	168 175	169 856
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	1 556	2 500	1 556	1 556	1 556
Varsinaiset kulut - Kostnader	-153 577	-156 232	-164 644	-166 607	-168 475
Poistot - Avskrivningar	-1 255	-1 255	-1 255	-1 255	-1 255
Liikelyijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	3 032	2 213	2 168	1 869	1 682
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	24	0	0	0	0
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-168	-168	-168	-168	-168
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	2 887	2 045	2 000	1 701	1 514

Rahoituslaskelma arvioidaan seuraavaksi:

Finansieringskalkylen beräknas bli följande:

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelyijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	3 032	2 213	2 168	1 869	1 682
Poistot - Avskrivningar	1 255	1 255	1 255	1 255	1 255
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-168	-168	-168	-168	-168
Muut - Övriga	24	0	0	0	0
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-863	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	3 279	800	755	456	269
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-4 424	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	-4 424	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-1 145	800	755	456	269

Kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosan lukuun 7 02 sisältyvät seuraavat erät:

Kapitel 7 02 i resultaträkningsdelen i finansieringsdelen i stadens budget innehåller följande poster:

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Peruspääoman tuotto – Avkastning på grundkapitalet (8 %)	168	168	168	168	168

Palmian investoinnit ovat seuraavat:

Investeringarna vid Palmia är följande:

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomipla n	Talous- suunnitelma Ekonomipla n
	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tuloslaskelma - Resultaträkning					
Käyttöomaisuusinvestoinnit – Investeringar i anläggningstillgångar					
Yhteensä – Sammanlagt	863	2 500	2 500	2 500	2 500

Investoinnit ovat pääasiassa irtaimen käyttöomaisuuden korvausinvestointeja sekä toimipaikkojen peruskorjausten yhteydessä tehtäviä koneiden ja kalusteiden perushankintoja.

Pakkalan tuotantolaitoksen peruskorjauksen tai mahdollisen uudisrakentamisen toteutustapa ja rahoitusmalli selvitetään erikseen. Myös mahdollisen hoitoalan ruokahuoltoa palvelevan keskuskeittiön toteutustapa ja rahoitusmalli selvitetään erikseen.

Investeringarna gäller främst ersättning av lösa anläggningstillgångar och nyanskaffning av maskiner och inventarier i anslutning till ombyggnad av verksamhetslokaler.

Sättet att genomföra en ombyggnad av produktionsanläggningen i Backas eller en eventuell nybyggnad och finansieringsmodellen för detta utreds separat. Även sättet att anlägga ett eventuellt centralkök för matförsörjningen inom vårdsektorn och finansieringsmodellen för detta utreds separat.

3 SOSIAALI-, TERVEYS- JA VARHAISKASVATUSTOIMI – SOCIAL-, HÄLSOVÅRDS- OCH BARNOMSORGSVÄSENDET

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	60 197	45 148	51 301	46 300	46 300	46 300	46 300
Maksutulot - Avgiftsinkomster	141 661	156 044	153 185	156 754	156 754	156 754	156 754
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	70 668	68 264	72 219	75 622	80 622	80 622	80 622
Vuokratulot - Hyresinkomster	4 785	4 067	4 925	4 101	4 101	4 101	4 101
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	15 111	19 057	10 706	19 303	21 303	21 303	21 303
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	292 422	292 580	292 336	302 080	309 080	309 080	309 080
Palkat - Löner	675 741	700 482	683 286	707 483	707 278	707 278	707 278
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	236 211	247 270	240 764	239 377	239 305	239 305	239 305
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 017 252	1 020 314	1 055 660	1 055 538	1 055 434	1 055 434	1 055 434
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	51 092	59 482	48 986	60 742	60 734	60 734	60 734
Avustukset - Understöd	290 295	275 330	309 167	293 130	315 130	315 130	315 130
Vuokrat - Hyror	138 145	141 393	153 265	149 896	149 896	149 896	149 896
Muut menot - Övriga utgifter	939	5 190	2 155	4 933	4 933	4 933	4 933
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 409 675	2 449 461	2 493 283	2 511 099	2 532 710	2 532 710	2 532 710
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 117 253	-2 156 881	-2 200 947	-2 209 019	-2 223 630	-2 223 630	-2 223 630
Poistot - Avskrivningar	18 137	18 327	18 300	18 338	18 338	18 376	18 376
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-2 135 390	-2 175 208	-2 219 247	-2 227 357	-2 241 968	-2 242 006	-2 242 006
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,1	-0,1	3,2	5,6	0,0	0,0
Menot - Utgifter		1,7	1,8	2,5	3,4	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	125 264	126 270	128 270	126 143	126 143	126 143	126 143

3 10 Sosiaali- ja terveystoimisto – Social- och hälsovårdsverket

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	58 107	43 492	49 175	44 152	44 152	44 152	44 152
Maksutulot - Avgiftsinkomster	109 360	122 706	120 117	123 200	123 200	123 200	123 200
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	70 648	68 247	72 198	75 600	80 600	80 600	80 600
Vuokratulot - Hyresinkomster	4 677	4 000	4 766	4 000	4 000	4 000	4 000
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	14 802	18 784	10 437	18 977	20 977	20 977	20 977
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	257 594	257 229	256 693	265 929	272 929	272 929	272 929
Palkat - Löner	538 074	551 132	539 345	552 919	552 764	552 764	552 764
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	188 279	195 255	189 987	187 984	187 930	187 930	187 930
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	968 956	975 691	1 003 829	1 009 978	1 009 971	1 009 971	1 009 971
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	47 123	55 618	44 786	56 797	56 791	56 791	56 791
Avustukset - Understöd	223 428	209 271	237 855	223 000	245 000	245 000	245 000
Vuokrat - Hyror	100 426	102 859	112 758	108 423	108 423	108 423	108 423
Muut menot - Övriga utgifter	410	4 290	1 312	4 014	4 014	4 014	4 014
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 066 696	2 094 116	2 129 872	2 143 115	2 164 893	2 164 893	2 164 893
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 809 102	-1 836 887	-1 873 179	-1 877 186	-1 891 964	-1 891 964	-1 891 964
Poistot - Avskrivningar	16 787	16 827	16 800	16 800	16 800	16 800	16 800
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 825 889	-1 853 714	-1 889 979	-1 893 986	-1 908 764	-1 908 764	-1 908 764
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-0,1	-0,2	3,4	6,1	0,0	0,0
Menot - Utgifter		1,3	1,7	2,3	3,4	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	91 398	89 270	89 270	87 143	87 143	87 143	87 143

3 10 01 Sosiaali- ja terveystalvet – Social- och hälsovårdstjänster

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	54 228	37 365	45 143	38 370	38 370	38 370	38 370
Maksutulot - Avgiftsinkomster	109 348	122 706	120 117	123 200	123 200	123 200	123 200
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	7 559	8 599	4 790	8 600	8 600	8 600	8 600
Vuokratulot - Hyresinkomster	4 677	4 000	4 766	4 000	4 000	4 000	4 000
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	6 990	11 477	2 659	11 477	11 477	11 477	11 477
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	182 802	184 147	177 475	185 647	185 647	185 647	185 647
Palkat - Löner	535 241	548 213	536 243	550 000	549 845	549 845	549 845
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	187 325	194 271	188 926	187 000	186 946	186 946	186 946
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	482 766	466 815	489 081	489 102	489 095	489 095	489 095
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	46 986	55 421	44 622	56 600	56 594	56 594	56 594
Avustukset - Understöd	68 712	60 771	71 357	65 000	65 000	65 000	65 000
Vuokrat - Hyror	99 461	101 936	111 724	107 500	107 500	107 500	107 500
Muut menot - Övriga utgifter	403	4 276	1 308	4 000	4 000	4 000	4 000
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 420 894	1 431 703	1 443 261	1 459 202	1 458 980	1 458 980	1 458 980
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 238 092	-1 247 556	-1 265 786	-1 273 555	-1 273 333	-1 273 333	-1 273 333
Poistot - Avskrivningar	16 758	16 800	16 800	16 800	16 800	16 800	16 800
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 254 850	-1 264 356	-1 282 586	-1 290 355	-1 290 133	-1 290 133	-1 290 133
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,7	-3,6	0,8	0,8	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,8	0,8	1,9	1,9	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	90 627	88 725	88 725	86 598	86 598	86 598	86 598

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristössä on voimakkaita sisäisiä ja ulkoisia muospaineita, jotka vaikuttavat palvelujen kysyntään. Muutosvoimien taloudellisia vaikutuksia on tällä hetkellä mahdotonta arvioida tarkasti, mutta todennäköisesti ulkoiset paineet tulevat muuttamaan alan toimintakenttää ja kustannuksia. Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä uudistetaan, asiakkaan valinnanvapaus lisääntyy, väestö ikääntyy, palvelurakennetta kevennetään, sosioekonomisten terveys- ja hyvinvointierojen kasvun ennustetaan jatkuvan, talous heikkenee ja alaa uhkaa työvoimapula.

Vuonna 2011 voimaan tulleen terveydenhuoltolain viimeinen vaihe käynnistyy vuoden 2014 alussa, kun kuntalaisen mahdollisuus valita kiireetöntä hoitoa antava terveyskeskus, terveysasema ja kunnallisen erikoissairaanhoidon toimintayksikkö laajenee koko maata

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Social- och hälsovårdens omvärld för står inför kraftiga interna och externa förändringstryck som påverkar efterfrågan på tjänster. För tillfället är det omöjligt att bedöma de ekonomiska effekterna av förändringskrafterna, men sannolikt kommer trycket utifrån att förändra verksamhetsfältet och kostnaderna för social- och hälsovårdssektorn. Lagstiftningen för social- och hälsovården reformeras, klientens valfrihet ökar, befolkningen åldras, servicestrukturen görs lättare, ökningen av de socioekonomiska skillnaderna prognoserar fortsätta, ekonomin försvagas och branschen hotas av brist på arbetskraft.

Sista fasen för hälso- och sjukvårdslagen som trädde i kraft år 2011 inleds i början av 2014 då kommuninvånarnas möjlighet att själv välja sin hälsovårdscentral, hälsostation och sitt verksamhetsställe för kommunal specialiserad sjukvård för att få icke-brådskande vård blir giltigt i hela

koskevaksi. On mahdotonta luotettavasti arvioida uusien valinnanmahdollisuuksien seurauksia Helsingin kaupungille aiheutuviin kustannuksiin, palvelujen kysyntään ja helsinkiläisten hakeutumiseen muihin kuntiin hoitoa saamaan. Helsinkiläisillä on ollut mahdollisuus valita terveysasema Helsingin kaupungin sisältä jo 1.5.2011 alkaen. Tätä mahdollisuutta on käyttänyt alle 5 prosenttia kaupunkilaisista. Valinnanvapauden käytön arvioidaan kuitenkin laajenevan vähitellen, kun väestö tulee tietoiseksi valintamahdollisuuksista.

Toinen kansalaisten valinnanvapautta lisäävä muutos on Euroopan unionin potilasdirektiivi, joka laajentaa vuoden 2014 alusta potilaiden mahdollisuuden käyttää muiden jäsenvaltioiden sairaanhoitopalveluja. Muissa jäsenvaltioissa toteutettu hoito tulee korvata asuinvaltion sosiaaliturvajärjestelmästä. Korvaamisen edellytyksenä on, että hoito on kuulunut Suomen terveydenhuollon palveluvalikoimaan. Kansallisen palveluvalikoiman määrittely on käynnissä sosiaali- ja terveysministeriössä. Laki rajat ylittävistä terveydenhuollosta tulee voimaan vuoden 2014 alussa, mutta sen lopullinen sisältö ja kustannusvaikutukset ovat vielä avoinna.

Potilaiden valinnanvapauden lisääntymisen ennustetaan muuttavan suomalaista terveydenhuoltojärjestelmää pitkällä aikavälillä monin tavoin. Muutoksen todennäköisyyttä lisää potilaan ja asiakkaan roolin muuttuminen aktiiviseksi ja oikeuksiaan vaativaksi sosiaali- ja terveystalvelujen kuluttajaksi. Internetin tarjoaman tiedon hyvä saatavuus lisää ihmisten tietoa sairauksista, lääkityksestä ja eri maiden hoitomahdollisuuksista. Yksilöiden oikeuksien tiukentuneesta valvonnasta seuraa, että valvontaviranomaiset linjaavat asioita yksittäistapausten pohjalta, mikä aiheuttaa mm. hallintobyrokratian lisääntymistä. Ensimmäiset vaikutukset valinnanvapauden lisääntymisestä palvelujen kysyntään ja terveydenhuollon kustannuksiin nähdään tällä taloussuunnitelmakaudella.

Uusi sosiaalihuoltolaki on ollut valmisteilla sosiaali- ja terveysministeriössä vuosia, mutta ennen sitä tuli 1.7.2013 voimaan ns. vanhuspalvelulaki eli laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista. Lain tavoitteena on parantaa iäkkäiden ihmisten asemaa sekä vaikutusmahdollisuuksia. Kunnille tulee veloitteita suunnitella toimintansa vastaamaan väestön ikääntymistä sekä veloitteita tukea ikäihmisten toimintakykyä ja varmistaa palvelujen laatu. Ympäri vuorokautista palvelua antavien yksiköiden henkilöstömitoituksen tulee olla riittävä. Palveluja on kohdennettava normaalia elämää tukeviksi yhä yksilöllisemmin, yhteisöllisyyttä ja ennakoivaa toimintaa korostaen. Kotona asumisen tukeminen on ensisijaista. Kunnan tulee tehdä valtuustokausittain suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemisesta ja iäkkäiden henkilöiden sosiaali- ja terveystalvelujen saannista. Palvelujen riittävyttä ja laatua on lisäksi arvioitava vuosittain.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla koko Suomea koskeva ehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteeksi sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, rahoittamisesta, kehittämisestä ja valvonnasta. Tavoitteena on integroida perusterveydenhuolto, sosiaalihuolto ja erikoissairaanhoito

landet. Det är omöjligt att på ett tillförlitligt sätt bedöma hurdana följderna valfriheten medför med tanke på kostnaderna för Helsingfors stad, efterfrågan på tjänster och antalet helsingforsare som söker vård i andra kommuner. För helsingforsarna har det varit möjligt att välja sin hälsostation i Helsingfors redan räknat från 1.5.2011. Mindre än 5 % av invånarna har utnyttjat möjligheten. Antalet beräknas dock öka så småningom i takt med att invånarna blir mer medvetna om valmöjligheterna.

En annan förändring som ökar invånarnas valfrihet är EU:s patientdirektiv, som utvidgar patientens möjlighet att använda sjuk- och hälsovårdstjänster i andra EU-länder från ingången av år 2014. Vården i andra medlemsländer ska ersättas genom bosättningsstatens socialskyddssystem. Förutsättningen för ersättningen är att vården hör till serviceutbudet för hälsovården i Finland. Arbetet för fastställande av det nationella serviceutbudet pågår för närvarande vid social- och hälsovårdsministeriet. Lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård över gränserna kommer att träda i kraft i början av 2014, men man vet ännu inte lagens slutliga innehåll eller hurdana dess kostnadseffekter kommer att vara.

Den ökade valfriheten för klienterna väntas på lång sikt förändra hälsovårdssystemet i Finland på många sätt. Förändringen blir mer sannolik och med att patienten och klienten får en ny aktiv roll som konsument av social- och hälsovårdstjänster som kräver sina rättigheter. Tillgången till information på webben ökar människornas kunskaper i sjukdomar, medicinering och vårdmöjligheterna i olika länder. Den åtstramade kontrollen av individens rättigheter leder till att tillsynsmyndigheterna drar riktlinjer på basis av enskilda fall, vilket medför bl.a. ökad byråkrati inom förvaltningarna. Under den här ekonomiplanepreioden kommer man att se de första verkningarna av den ökade valfriheten på efterfrågan på tjänster och kostnaderna för hälsovården.

Den nya socialvårdslagen har varit under beredning vid social- och hälsovårdsministeriet i flera år, men innan dess kommer den s.k. äldreomsorgslagen, dvs. lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre, att träda i kraft 1.7.2013. Lagen syftar till att förbättra den äldre befolkningens ställning och möjligheter att påverka. Kommunerna åläggs förpliktelser att planera sin verksamhet så att den motsvarar den åldrande befolkningens behov och förpliktelser att stöda de äldres funktionsförmåga och säkra servicekvaliteten. De enheter som ger vård dygnet runt ska ha tillräckliga personalresurser. Tjänsterna ska riktas så att de på ett mer individuellt sätt stöder det normala livet och framhäver gemenskapsandan och förutseende verksamhet. I första hand ska man stödja boendet i hemmet. Kommunen ska för varje fullmäktigeperiod göra upp en plan över sina åtgärder för att stödja den äldre befolkningens välbefinnande och de äldres tillgång till social- och hälsovårdstjänster. Dessutom ska man årligen bedöma servicens tillräcklighet och kvalitet.

Social- och hälsovårdsministeriet bereder för närvarande ett förslag till servicestruktur för social- och hälsovården i hela landet och en lag om ordnande, finansiering, utveckling och övervakning av social- och hälsovården. Målet är att integrera primärvården, socialvården och den specialiserade sjukvården till en helhet. Det har visat sig

yhdeksi kokonaisuudeksi. Riittävän väestöpohjan omaavien alueellisten sosiaali- ja terveydenhuollon ratkaisujen löytyminen on osoittautunut vaikeaksi eikä selkeää näkemystä palvelurakenteen muutoksesta ole toistaiseksi olemassa. Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut 27.3.2013 työryhmän järjestämislain valmisteluun. Laki tulee voimaan vuoden 2015 alussa. Hallituksen kehyslinjauksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen tavoitteena on vahvoin kuntiin perustuva, pääsääntöisesti kaksitasoinen integroitu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenne, jossa uuden laajan perustason tehtävien järjestämis- ja rahoitusvastuu on kunnilla. Laajan perustason sosiaali- ja terveystalvet järjestetään pääsääntöisesti vastuukuntamallilla. Metropolialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäminen ratkaistaan erikseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kysynnän kannalta väestön määrän kasvu ja erityisesti ikääntyminen ovat palvelutarvetta lisääviä muutosvoimia. Huolimatta muuta maata nuoremmasta ikärakenteesta eläkeikäisten määrä on kasvanut Helsingissä nopeasti. Suuret ikäluokat siirtyvät pois työelämästä ja työnantajan järjestämän työterveyshuollon piiristä. Moni heistä hakeutuu kaupungin palvelujen käyttäjäksi. Sosiaali- ja terveystalvet eniten tarvitsevien yli 75-vuotiaiden määrän kasvu on vuosittain kaksinkertainen verrattuna aiempaan.

Helsingin eri kaupunginosien asukkaat ovat keskenään erilaisia sosiaali- ja terveystalvetarpeeltaan. Kaupunginosien erot ovat suuria väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa, koulutuksessa, tulotasossa, työttömyydessä ja vieraskielisten osuudessa väestöstä. Sosioekonomiset terveys- ja hyvinvointierot näkyvät sairastavuustilastoissa ja ennenaikaisessa kuolleisuudessa. Terveystalvet- ja hyvinvointierot syntyvät ja kehittyvät useiden erilaisten tekijöiden vaikutuksesta koko elämän aikana. Kolme keskeistä erojen taustalla olevaa tekijää ovat nykykäsityksen mukaan aineelliset tekijät, terveystalvetkäyttäytyminen ja psykososiaaliset tekijät. Elintapoihin liittyviä tekijöitä ovat runsas alkoholin ja muiden päihteiden käyttö, tupakointi, vähäinen liikunta ja epäterveellinen ruoka.

Helsinkiäisten lapsiperheiden köyhyys ja nuorten syrjäytyminen ovat ilmiöitä, jotka luovat kasvupohjaa terveys- ja hyvinvointieroille. Varhaisilla elämäkokemuksilla ja lapsuuden elinoloilla on vaikutusta aikuisiän terveyteen ja sairastavuuteen. Alle 18-vuotiaista helsinkiläisistä lapsista 13 prosenttia asui vuonna 2011 toimeentulotukea saavissa kotitalouksissa. Tuen piirissä olevien lasten määrä on 20 prosenttia suurempi kuin viisi vuotta aikaisemmin.

Nuorten syrjäytymisuhkaan yritetään puuttua myös kansallisin toimin. Helsingissä on yli 9 000 alle 25-vuotiaasta toimeentulotuen saajaa, joista 60 prosentilla ei ole palkkatuloja eikä ensisijaisia etuuksia kuten opintotukea tai työmarkkinatukea. Nuoret miehet muodostavat erityisen vaikeasti tavoitettavan ryhmän sosiaali- ja terveystalvetpalveluissa. Uudessa sosiaali- ja terveystalvetvirastossa nuorten palveluja on selkitytty keskittämällä ne perhe- ja sosiaali- ja terveystalvetpalvelut osastolla omaan yksikköön.

vara svårt att hitta social- och hälsovårdslösningar med tillräckligt stora lokala befolkningsunderlag och hittills har man inte lyckats få en klar uppfattning och hur servicestrukturen ska reformeras. Social- och hälsovårdsministeriet har 27.3.2013 tillsatt en arbetsgrupp som ska bereda lagen om ordnande av social- och hälsovårdstjänster. Lagen träder i kraft i början av 2015. Enligt regeringens riktlinjer för budgetramen är syftet med servicestrukturreformen inom social- och hälsovården en integrerad servicestruktur för social- och hälsovården som grundar sig på starka kommuner, som i huvudsak består av två nivåer och där kommunerna har ansvar för att ordna och finansiera uppgifterna på den nya omfattande basnivån. Social- och hälsovårdstjänsterna på den vidsträckta basnivån ordnas främst enligt ansvarskommunmodellen. Hur social- och hälsovårdstjänsterna i metropolområdet ska ordnas löses separat.

Den ökade befolkningen och speciellt det faktum att befolkningen åldras är starka förändringskrafter som ökar servicebehovet och efterfrågan på social- och hälsovårdstjänster. Trots att befolkningsstrukturen i Helsingfors är yngre än i det övriga landet har antalet personer i pensionsåldern ökat i snabb takt. De stora åldersklasserna lämnar arbetslivet och hamnar utanför den företagshälsovård som tillhandahålls av arbetsgivaren. Många av dessa personer söker sig till stadens tjänster. Antalet personer i över 75 års ålder, som mest behöver social- och hälsovårdstjänster, har årligen ökat med det dubbla jämfört med tidigare år.

Invånarna i de olika stadsdelarna i Helsingfors har sinsemellan olika behov av social- och hälsovårdstjänster. Skillnaderna mellan stadsdelarna är stora i fråga om invånarnas hälsa och välbefinnande, utbildning, inkomstnivå, arbetslöshet och andelen invånare med främmande modersmål. De socioekonomiska skillnaderna i hälsa och välbefinnande syns i sjukfrekvensstatistiken och i förtida dödlighet. Skillnaderna i hälsa och välfärd uppstår och utvecklas i samverkan av flera olika faktorer under hela livet. Enligt den nuvarande uppfattningen är de tre viktigaste faktortyperna bakom skillnaderna de materiella faktorerna, hälsobeteendet och de psykosociala faktorerna. Faktorer som hänför sig till levnadssätten är riklig konsumtion av alkohol och andra rusmedel, rökning, ringa motion och ohälsosam mat.

Fattigdomen bland helsingforsiska barnfamiljer och utslagning bland ungdomarna i Helsingfors är fenomen som ökar skillnaderna i hälsa och välbefinnande. De tidiga erfarenheterna i livet och livsförhållandena i barndomen påverkar hälsan och risken att bli sjuk i vuxenåldern. År 2011 bodde sammanlagt 13 procent av helsingforsbarnen i under 18 års ålder i hushåll som får utkomststöd. Antalet barn inom stödet är 20 % större än fem år tidigare.

Risken att bli utslagen bland unga bekämpas också genom nationella åtgärder. Det finns över 9 000 ungdomar under 25 år som får utkomststöd i Helsingfors och 60 procent av dem får inga löneinkomster eller primära förmåner såsom studiestöd eller arbetsmarknadsstöd. Unga män är en grupp som är särskilt svår att nå inom social- och hälsovårdstjänsterna. Vid det nya social- och hälsovårdsverket har tjänsterna för unga förtydligats genom att koncentrera dem till sin egen enhet på avdelningen familje- och socialtjänster.

Helsingin monikulttuurisuus tulee huomioida terveyspalvelujen kohdentamisessa.

Palvelujen painopistettä siirretään ympärivuorokautisista laitospalveluista ennalta ehkäisevään toimintaan ja avopalveluihin. Lapsiperheiden palveluissa näkyy raskaan hoidon väheneminen mm. painotuksena perhesijoituksiin lastensuojelulaitosten sijasta. Kehitysvammahuollossa puretaan laitosasuminen. Ikääntyneiden palveluissa on käynnissä rakennemuutos, jossa voimavaroja siirretään kotona asumisen ja omaisten jaksamisen tukemiseen. Ympärivuorokautisen hoidon sisällä lisätään asumispalveluja ja vähennetään pitkäaikaista laitoshoidoa. Tarkoituksena on vaikuttavan ja taloudellisesti kestävä palvelurakenteen luominen.

Sosiaali- ja terveydenhuolto on työvoimavaltainen ala, jonka työvoima vähenee lähivuosina, kun henkilöstöä siirtyy vanhuuseläkkeelle. Tämä asettaa erityisen haasteen henkilöstövoimavarojen johtamiselle: miten pitää henkilöstö sitoutuneena ja motivoituneena työhön ja miten saada työyhteisöt vetovoimaisiksi houkuttelemaan osaavaa henkilöstöä kaupungin sosiaali- ja terveystoimeen.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Ostovolyymeiltään suurissa lastensuojelussa ja vammaistyössä turvataan omavaraisuuden kannalta riittävä osaaminen ja volyymi sekä monipuolinen palveluvalikoima. Lastensuojelussa tavoitteena on arvioinnin toteuttaminen omana toimintana. Vammaistyössä päivätoiminnassa sekä kehitysvammaisten asumis- ja perhehoitopalveluissa otetaan käyttöön kilpailutetut palvelut.

Sosiaalilautakunnan hyväksymän kehitysvammaisten yksilöllisen asumisen suunnitelman (Asu) mukaan kehitysvammaisten laitospalvelut lakkaavat vuoteen 2015 mennessä ja ne korvataan asumispalveluilla. Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen toteuttamisen siirtäminen Palmialle selvitetään vuoden 2013 aikana. Kuljetuspalvelujen siirtäminen Palmialle edellyttää, etteivät kokonaiskustannukset lisäänty ottaen huomioon Palmialle maksettava erilliskorvaus.

Lisääntyvän ja moninaistuvan päihteiden käytön voidaan arvioida lisäävän psykiatria- ja päihdepalvelujen käyttöä, joka korostuu Helsingissä, koska perheen sosiaalinen tuki puuttuu yhä useammalta. Päivystyspalvelujen kysyntä ei kasva, mikäli kiireettömän ja ns. puolikiireellisen palvelun tarjonta on riittävä.

Vanhuspalvelulain mukaan kunnan tulee laatia suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutusta edistäviä toimenpiteitä. Sosiaali- ja terveysvirasto osallistuu vuoden 2014 aikana laadittavan kaupunkitasoisen suunnitelman valmisteluun. Laki oikeuttaa kaikki palveluiden tarpeessa olevat saamaan kiireettömätkin palvelut viimeistään 3 kk:n kuluessa

Hälsövärdstjänsterna ska inriktas med beaktande av den kulturella mångfalden i Helsingfors.

Prioriteringen för tjänsterna flyttas från institutionsvården dygnet runt till förebyggande verksamhet och öppna tjänster. Inom tjänsterna för barnfamiljer syns minskningen av tunga serviceformer bl.a. i att placering i familjer betonas i stället för barnskyddsinstitutioner. Inom omsorgerna om utvecklingsstörda kommer anstaltsboendet att avvecklas. Tjänsterna för äldre genomgår en strukturförändring i och med att resurser flyttas till boendet i hemmet och stödet till anhöriga. Inom dygnetruntvården ökar boendetjänsterna och den långvariga institutionsvården minskas. Meningen är att bygga upp en effektiv och ekonomiskt hållbar servicestruktur.

Social- och hälsovården är en arbetskraftdominerad bransch där arbetskraften kommer att minska under de närmaste åren i och med att en del av personalen går i ålderspension. Detta innebär en stor utmaning för ledarskapet av personalresurserna. Frågan lyder: på vilka sätt kan man hålla personalen bunden och motiverad till arbetet och göra arbetsgemenskapen attraktiva och lockande för ny kunnig personal inom stadens social- och hälsovårdsväsen?

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Inom barnskyddet och tjänsterna för handikappade, som har de största volymerna av köpta tjänster, säkerställs tillräckliga kunskaper och volymer för självförsörjning och ett mångsidigt serviceutbud. Inom barnskyddet syftar man till att genomföra bedömningen som verkets egen verksamhet. Inom tjänsterna för handikappade och boende- och familjevårdstjänsterna för utvecklingsstörda tas konkurrensutsatta tjänster i bruk.

Enligt planen för individuellt boende för utvecklingsstörda (Asu), godkänd av socialnämnden, kommer institutionsvården för utvecklingsstörda att upphöra före 2015 och ersättas med boendetjänster. År 2013 utreds möjligheterna att överföra färdtjänsterna med stöd av lagen om service och stöd på grund av handikapp och socialvårdslagen till Palmia. Överföringen förutsätter att de sammanlagda kostnaderna inte stiger med beaktande av den separata ersättningen till Palmia.

Missbruket av varierande rusmedel kan väntas öka och höja användningsgraden av de psykiatriska tjänsterna och missbrukarvårdstjänsterna vars betydelse betonas i Helsingfors eftersom allt flera saknar familjens sociala stöd. Efterfrågan på jourtjänster ökar inte om utbudet av icke-brädsckande och s.k. halvbrädsckande tjänster är tillräckligt stort.

Enligt äldreomsorgslagen ska kommunen göra upp en plan över sina åtgärder för att stödja den åldrande befolkningens välbefinnande, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand. Boendet i hemmet och de rehabiliteringsfrämjande åtgärderna ska framhåvas i planen. Social- och hälsovårdsverket deltar år 2014 i beredningen av en plan på stadsnivå. Lagen ger alla som behöver vård rätt att få också icke-brädsckande service inom tre månader från att servicebehovet konstaterats. Lagen

palvelutarpeen toteamisesta. Laki sisältää myös henkilöstön määrää ja laatua koskevia velvoitteita.

Lainsäädännön muutosten lisäksi toiminnassa huomioidaan vuonna 2013 uudistetun ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen linjaukset. Samoin omaishoitoa kehitetään valtakunnallisen omaishoidon kehittämistyöryhmän suositusten ja mahdollisten lainsäädännön muutosten pohjalta omaishoidon lisäämiseksi ja omaishoitoperheiden jaksamisen tukemiseksi.

Toiminnan painopistettä ja voimavaroja siirretään edelleen aiempaa enemmän kotona asumisen tukemiseen, ja kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee. Iäkkäiden pitkäaikaisen ympärivuorokautisen hoidon paikkojen määrää suhteessa iäkkäiden määrään pienennetään, palveluasumisen osuutta paikoista lisätään ja laitoshoidon osuutta vähennetään asteittain sekä omassa toiminnassa että ostopalveluissa. Palvelurakenteen keventäminen toteutetaan turvaten samalla hoitoketjujen sujuvuus.

Lyhytaikaisessa sairaalahoidossa ja kuntoutuksessa eri toimijoiden roolit ja työnjako sekä potilasohjaus selkiytetään. Kaikkea kaupunkikonsernin järjestämää somaattista sairaalatoimintaa tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena. Hoitoketjujen sujuvoituttua sairaalapaikkoja vähennetään asteittain, ja vapautuvia voimavaroja kohdennetaan muihin kotona asumista tukeviin palveluihin.

Toimialan tytäryhteisöt (Helsingin Seniorisäätiö, Niemikotisaatiö, Oulunkylän sairaskotisaatiö ja Posivire) ovat osa toimialan palvelukokonaisuutta ja omaan toimintaan rinnastettava tuotantotapa.

Kilpailuttaminen

Sosiaali- ja terveystieteiden toteuttaa kaupungin strategisia linjauksia hankinnoista. Viraston hankintavolyymit ovat markkinoiden kannalta merkittäviä. Asiakaspalvelujen ostot ovat suurin ostoryhmä, noin 280 miljoonaa euroa. Näistä vanhuspalvelujen osuus on noin 110 milj. euroa, lastensuojelun osuus noin 40 milj. euroa, vammaispalvelujen osuus noin 70 milj. euroa, asumis- ja palvelu- osuus noin 40 milj. euroa ja suun terveydenhuollon osuus noin 10 milj. euroa.

Toimivien markkinoiden syntyminen ja ylläpito on kaupungin edun mukaista. Sosiaali- ja terveystieteiden huomioi pienten- ja keskisuurten palvelun tuottajien mahdollisuuden tarjota palveluja käyttämällä tarjouspyynnöissä tarkoituksenmukaisia osakokonaisuuksia. Ympäristönäkökulma otetaan entistä paremmin huomioon viraston hankinnoissa. Innovatiivisten hankintojen mahdollisuutta terveystieteiden palveluissa selvitetään.

Vuonna 2014 kilpailutetaan mm. mammografiapalvelut ja terapiapalveluita. Päihdepalvelujen sopimuskausi päättyy vuonna 2015, joten niiden kilpailutus aloitetaan jo vuonna 2014.

Riskienhallinta

Sosiaali- ja terveystieteiden määrittelee uuden viraston näkökulmasta riskienhallinnan periaatteet sekä

inhäälliset velvoitteet ja sisältää myös henkilöstön määrää ja laatua koskevia velvoitteita.

I verkamheten beaktas utöver ändringarna i lagstiftningen också riktlinjerna för kvalitetsrekommendationen om tjänster för äldre som förnyades år 2013. Närståendevården utvecklas dessutom utifrån rekommendationerna från den riksomfattande arbetsgruppen för utveckling av närståendevård och eventuella ändringar i lagstiftningen i syfte att öka närståendevården och stödja närståendevårdarna och deras familjer.

Verksamhetens tyngdpunkt och resurser inriktas kraftigare på stödet för boendet i hemmet. Andelen personer som fyllt 75 år och som bor hemma ökar. Antalet klientplatser inom den långvariga vården dygnet runt minskar, andelen platser inom serviceboende ökar och institutionsvården minskar gradvis både inom stadens egen verksamhet och inom de köpta tjänsterna. Servicestrukturen görs lättare och smidiga servicekedjor säkerställs.

Rollerna för och arbetsfördelningen mellan de olika aktörerna inom den kortvariga sjukhusvården och rehabiliteringen görs klarare. Detsamma gäller för patienthänvisningen. All somatisk sjukhusverksamhet i stadskoncernens regi granskas som en helhet. När vårdkedjorna blivit smidigare minskar gradvis antalet vårdplatser på sjukhus och de resurser som blivit lediga riktas till andra tjänster som stöder boendet i hemmet.

Dottersammanslutningarna inom verksamhetssektorn (Helsingin Seniorisäätiö, Stiftelsen Uddhemmet, Oulunkylän sairaskotisaatiö och Posivire Oy) utgör en del av servicehelheten inom branschen och ett produktionsätt som kan likställas med den egna verksamheten.

Konkurrensutsättning

Social- och hälsovårdsverket genomför stadens strategiska riktlinjer om upphandlingar. Verkets upphandlingsvolymerna är avsevärda med tanke på marknaden. De största upphandlingarna gäller kundtjänster, cirka 280 mn euro. Av kundtjänsterna uppgår äldreomsorgen till ca 110 mn euro, barnskyddstjänsterna till ca 40 mn euro, tjänsterna för handikappade till ca 70 mn euro, boendetjänsterna till ca 40 mn euro och tjänsterna för mun- och tandvården till ca 10 mn euro.

Det ligger i stadens intresse att bygga upp och upprätthålla en välfungerande marknad. Social- och hälsovårdsverket tar hänsyn till de små och medelstora serviceproducenternas möjligheter att erbjuda tjänster i och med att delhelheterna i anbudsbegäran är ändamålsenliga. Miljöperspektivet beaktas i allt högre grad vid förvaltningens upphandlingar. Möjligheten till innovativa upphandlingar inom hälso- och sjukvårdstjänsterna utreds.

År 2014 kommer bland annat mammografi-tjänsterna och terapi-tjänster att konkurreras ut. Avtalsperioden för missbrukarvården slutar år 2015 och konkurreras ut av tjänsterna inleds sannolikt redan år 2014.

Riskhantering

Social- och hälsovårdsverket fastställer principerna för riskhanteringen ur den nya förvaltningens synvinkel och de

riskienhallinnan järjestämisen ja toteuttamisen tavat, jotka nivoutuvat osaksi normaalia talouden ja toiminnan vuosisuunnittelua ja noudattelevat kaupungin riskienhallintaan liittyviä linjauksia ja menetelmiä. Vuonna 2013 toteutettavan kaupunkitasoisen riskienarvioinnin jälkeen käynnistetään virastotason riskienarviointi.

Sisäinen valvonta sisältyy käsitteellisesti riskienhallintaan. Virastoon laaditaan sisäisen valvonnan ohjeistus. Erityistä huomiota kiinnitetään hallintokuntien yhteisten prosessien kuvaamiseen ja yhteensovittamiseen.

Strategisiin ja taloudellisiin valintoihin liittyviä keskeisiä sosiaali- ja terveysviraston riskejä ovat taloustilanteen muutoksien negatiiviset vaikutukset talouteen: rahoituspohjan kaventuminen, menojen ja asiakasmäärien kasvu sekä budjettitasapainon ylläpidon vaikeutuminen. Lisäksi keskeisiä riskejä ovat palvelujen ulkoistamiseen ja hankintaan liittyvät riskit: osaamisen katoaminen organisaation ulkopuolelle, kilpailutuksiin tai sopimuksiin liittyvä osaamisvaje sekä monituottajamallin hallinta.

Merkittävimmiä operatiivisiksi riskeiksi on arvioitu toimitilojen ja kiinteistöjen kuntoon ja ylläpitoon liittyvät riskit, henkilöstöön liittyvät riskit (esimerkiksi koulutetun henkilökunnan puute ja avainhenkilöiden menettäminen) ja tietojärjestelmien toimintaan liittyvät riskit. Lisäksi erityinen haaste on toiminnan jatkuvuuden varmistaminen erityistilanteissa (suuronnettomuus, infektioepidemia).

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Sosiaali- ja terveysvirasto on omassa strategiaohjelmassaan vuosille 2014–2016 määritellyt kaupungin strategiaohjelmasta johdetut oman toimialansa tavoitteet lähivuosille. Virastolla on kuusi strategista tavoitetta:

1. Palvelukulttuuri uudistuu
2. Väestön terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat
3. Integroidut palvelut ja hoito
4. Palvelurakenne kevenee
5. Palvelujen saatavuus ja tuottavuus paranevat
6. Vetovoimaiset työyhteisöt

Jokainen strateginen tavoite on jaettu tarkempiin tavoitteisiin, joille on määritelty toimenpiteet ja mittarit.

1. Palvelukulttuuri uudistuu
Uusi sosiaali- ja terveysvirasto nojaa Helsingin kaupungin arvoihin. Tavoitteena on, että palvelu käynnistyy ensimmäisessä kohtaamispaikassa. Periaatetta kuvaa lause: "Tulit juuri oikeaan paikkaan. Miten voin auttaa?" Arvojohtamisella vahvistetaan asiakaslähtöistä palveluasennetta ja asiakkaan arvostamista. Asiakas ja potilas arvioidaan hoitosuunnitelmaa varten lähtökohtaisesti vain kerran. Hyödynnetään käyttäjälähtöistä palvelumuotoilua sekä parannetaan palvelumuotoilun osaamista koko virastossa. Edistetään aktiivisesti asiakkaan valinnanmahdollisuuksia.

sätt på vilka riskhanteringen ska ordnas och genomföras. Riskhanteringen ansluter sig till den normala årliga ekonomi- och verksamhetsplaneringen och följer stadens riktlinjer och metoder i fråga om riskhantering. Efter en riskbedömning på stadens nivå år 2013 bedöms riskerna inom förvaltningen.

Begreppet intern kontroll ingår i riskhanteringen. För social- och hälsovårdsverket utarbetas anvisningar för intern kontroll. Speciellt avseende kommer att fästas vid beskrivning av förvaltningarnas gemensamma processer och vid sammanjämkning av dessa.

Betydliga risker som hänför sig till de strategiska och ekonomiska valen vid social- och hälsovårdsverket är de negativa effekterna av förändringarna i det allmänna ekonomiska läget på verkets ekonomi. Finansieringsbasen blir smalare, utgifterna och klientantalet ökar och budgetbalansen blir svårare att upprätthålla. Risker utgörs dessutom av att kunnandet försvinner utanför organisationen, bristen på kunskaper i konkurrensutsättning och avtal, och hanteringen av multiproducentmodellen.

De största operativa riskerna har bedömts vara riskerna i fråga om istandsättning av verksamhetslokaler och fastigheter, personalrelaterade risker (till exempel bristen på utbildad personal och förlusten av nyckelpersoner) och risker som hänför sig till funktionerna i datasystemen. En särskild utmaning är att säkerställa verksamhetens kontinuitet i speciella situationer såsom storolyckor och infektionsepidemier.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Social- och hälsovårdsverket har i sitt eget strategiprogram för 2014–2016 fastställt målen för sin verksamhetssektor för de närmaste åren utifrån stadens strategiprogram. Verket har sex strategiska mål:

1. Servicekulturen förnyas
2. Skillnaderna i befolkningens hälsa och välbefinnande blir smalare
3. Servicen och vården integreras
4. Servicestrukturen blir lättare
5. Tillgången till service och produktiviteten förbättras
6. Attraktiva arbetsgemenskaper

De strategiska målen är uppdelade i mer detaljerade mål med fastställda åtgärder och mätare.

1. Servicekulturen förnyas
Det nya social- och hälsovårdsverket bygger på Helsingfors stads värderingar. Målet är att servicen börjar vid första mötet. Principen kan beskrivas med meningen: "Du har kommit till rätt ställe. Hur kan jag hjälpa dig?" Den kundorienterade serviceattityden och uppskattningen för klienten förstärks genom värdeledarskap. Utgångspunkten är att klienten och patienten utvärderas för en vårdplan bara en gång. Användarorienterad servicedesign utnyttjas och kunskaperna i servicedesignen förbättras inom hela förvaltningen. Klientens valmöjligheter främjas aktivt.

2. Väestön terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat

Talouden laskusuhdanne ja terveyspalvelujen mahdollinen epätasainen jakautuminen tai käyttö luovat kasvupohjaa terveyseroille. Erojen kaventaminen on tärkeää työllisyysasteen nostamiseksi, työurien pidentämiseksi ja sairauskulujen vähentämiseksi. Tämä edellyttää kaikkien hallintokuntien toimia. Terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia ottamaan huomioon, ei ainoastaan sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan vaikutukset, vaan kunnan kaikkien hallinnonalojen päätösten vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Hallintokuntien valmiuksia terveysvaikutusten arviointiin vahvistetaan koulutuksella. Tupakoinnin ja päihteiden käytön vähentämiseksi toteutetaan Savuton Helsinki -ohjelmaa, Vastuullisen alkoholin käytön toimenpideohjelmaa ja Lihavuusohjelmaa. Hyvinvoinnin ja terveyden suhteen huono-osaiset ovat avainasiakkaita. Huolehditaan aktiivisesta ajanvaraus- ja palveluohjauksesta valituille asiakkaille hoitosuunnitelman laatimiseksi. Ehkäisevää toimeentulotukea kohdennetaan vähävaraisille lapsiperheille.

Sosiaali- ja terveysviraston tavoitteena on löytää nuoret, joilla on riski syrjäytyä pysyväisluotoisesti, ja yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa huolehtia, että koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenee. Tämä edellyttää mm. työn ja vastuunjaon sekä toimintatapojen mallintamista nuorisotakuun toimeenpanossa sekä alle 25-vuotiaiden terveystarkastustoiminnan ja siihen liittyvän tilannearvion ja palveluohjauksen toteutumista. Toteutetaan nuoret tavoitettavia palvelukäytäntöjä ja jalkautumista nuorten pariin alueille ja tapahtumiin. Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrän vähentämiseksi tehdään vuosittain vähintään 2 000 terveystarkastusta näille nuorille.

Asumisen ja vuokranmaksun ongelmat nostetaan asiakastyön keskiöön ja ongelmiin etsitään ennalta ehkäiseviä ratkaisuja yhdessä asiakkaiden, asumisneuvonnan ja kiinteistöviraston sekä yksityisten vuokranantajien kanssa.

3. Integroidut palvelut ja hoito

Uuden sosiaali- ja terveysviraston rakenne mahdollistaa asioiden tekemisen uudella tavalla asiakas- ja potilaskeskeisesti sosiaali- ja terveyspalveluja integroiden. Isot ydintoiminnan osastot kattavat keskeisten hoitoketjujen kokonaisuuksia. Avo- ja laitospalvelut ovat samassa osastossa samoin kuin ehkäisevät ja hoitavat toiminnot. Näkemys eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä on mahdollista muodostaa aikaisempaa kokonaisvaltaisemmin. Haasteena on osastorajat ylittävien palveluprosessien sujuva turvaaminen.

Ikääntyneiden ja monisairaiden palveluketjun sujuvuutta parannetaan kuvaamalla tasapainoinen palveluketju ja määrittelemällä odotusajat. Siirtoviivehoitopäivämaksut poistetaan. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tarvitseva

2. Skillnaderna i befolkningens hälsa och välbefinnande blir smalare

Den ekonomiska lågkonjunkturen och den eventuella ojäma fördelningen eller användningen av hälso- och sjukvårdstjänster bidrar till en ökning av hälsoskillnaderna. Det är viktigt att sträva att minska skillnaderna för att höja sysselsättningsgraden, förlänga arbetskarriärerna och minska sjukdomsrelaterade utgifter. Detta förutsätter att samtliga förvaltningar ska skrida till åtgärder. Hälso- och sjukvårdslagen förpliktar kommunerna att utöver konsekvenserna av social- och hälsovårdsverksamheten beakta konsekvenserna av de kommunala besluten vid förvaltningarna för invånarnas hälsa och sociala välbefinnande. Förvaltningarnas beredskap att bedöma hälsoeffekterna främjas genom utbildning. I syfte att minska rökning och användning av rusmedel genomförs Programmet Ett rökfritt Helsingfors, ett åtgärdsprogram som syftar till ansvarsfull alkoholkonsumtion och ett program för förebyggande av fetma. De som är sämst lottade i fråga om välbefinnande och hälsa är verkets s.k. nyckelkunder. Man ser till att valda klienter aktivt får handledning i tidsbeställning och servicehandledning i syfte att göra upp en vårdplan. Förebyggande sysselsättningsstöd riktas till mindre bemedlade barnfamiljer.

Social- och hälsovårdsverket har som mål att hitta de ungdomar som riskerar att bli permanent utslagna och i samarbete med övriga förvaltningar ta hand om antalet unga som fallit utanför utbildning och arbetslivet minskar. Detta förutsätter bland annat att det ska utarbetas beskrivningar om arbetet och ansvarsfördelningen samt om tillvägagångssätten för hur ungdomsgarantin genomförs. Dessutom ska man förverkliga verksamheten med hälsokontroll för ungdomar i under 25 års ålder, göra en lägesbedömning och genomföra servicehandledning. Servicepraxis som når ungdomar genomförs och tillämpas i praktiken bland ungdomar i områdena och vid olika evenemang. I syfte att minska antalet ungdomar som fallit utanför utbildning och arbetslivet ordnas hälsokontroll årligen för minst 2 000 av dessa ungdomar.

I klientarbetet lyfter man upp problemen med boende och hyresbetalningar och söker förebyggande lösningar till dessa tillsammans med klienterna, boenderådgivningen och fastighetskontoret samt privata hyresgivare.

3. Servicen och vården integreras

Det nya social- och hälsovårdsverkets struktur gör det möjligt att göra saker och ting på ett nytt sätt med klient- och patientprioritering och genom att integrera social- och hälsovårdstjänster. De stora avdelningarna för kärnfunktionerna omfattar helheter för viktiga vårdkedjor. Öppenvården och institutionstjänsterna lyder under samma avdelning, likaså de förebyggande tjänsterna och vårdtjänsterna. Det är möjligt att bilda en mer helhetsbetonad uppfattning än tidigare om välbefinnandet och hälsan hos invånare i olika åldrar. Utmaningen är att säkra smidigheten i de avdelningsöverskridande serviceprocesserna.

Servicekedjan för äldre och personer med flera sjukdomar görs smidigare genom att göra upp en beskrivning av en balanserad servicekedja och genom att fastställa väntetiderna. Avgifterna för fördröjningsdagar inom vården

asukas saa hoidon tarpeen arvion jonottamatta sekä hoitosuunnitelman, hoidon, kuntoutuksen ja palvelut viiveettä oikeassa paikassa. Avainasiakkaille nimetään vastuutyöntekijä. Luodaan mielenterveys- ja päihdeongelmien konsultaatio- ja hoitoonohjausmalli lastensuojelun asiakaslasten vanhemmille. Turvataan asumispolku lastensuojelun laitoshuollossa oleville nuorille.

Integroidut tukipalvelut auttavat jatkuvassa palvelutuotannon parantamisessa, toiminnan kehittämässä ja tiedolla johtamisessa. Kehitetään johtamisessa tarvittava, ajantasaiseen tietoon perustuva, eri mittareista koostuva seurantamalli.

4. Palvelurakenne kevenee

Uuden viraston sosiaali- ja terveystarpeissa on mahdollista huomioida vahvemmin ennaltaehkäisy sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja siirtää painopistettä raskaimmista palveluista kevyempiin. Lasten neuvolapalvelut ja lastensuojelu, nuorten terveysneuvonta ja sosiaalityö, päihde- ja mielenterveyspotilaiden hoito, ikääntyneiden ja toimintakyvyltään alentuneiden henkilöiden ehkäisevät, hoitavat ja kuntouttavat palvelut on mahdollista tuottaa aikaisempaa asiakaskeisemmin ja kustannusvaikuttavammin.

Tavoitteena on, että lapsi ja nuori tulee autetuksi omassa lähiyhteisössään. Selvitetään terveystarkastuksista poisjääneiden lasten ja nuorten tilanne. Lisätään kotikäyntejä. Tehdään syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten tukemisesta yhteinen prosessi mm. varhaiskasvatuksen, opetustoimen ja nuorisotoimen kanssa. Tavoitteena on, että psykiatrian ja päihdehuollon asiakkaiden sairaala- ja laitosjaksot lyhenevät ja toistuvat sairaala- ja laitosjaksot vähenevät. Vahvistetaan avohoidon akuutti-toimintoja sekä sairaala- ja laitosjaksojen jatkohoitoja. Vähennetään hallitusti psykiatrian ja päihdehuollon sairaala- ja laitospaikkoja. Lääkkäiden ja alle 65-vuotiaiden toimintakyvyltään alentuneiden kotiin annettavat ja kotona asumista tukevat palvelut lisääntyvät ja laitoshoidon vähenee. Lisätään kotiin vietäviä ja kotona asumista tukevia palveluja sekä omaishoitoa. Kasvatetaan kotona asuvien osuutta. Vähennetään laitoshoidon ja lisätään tehostettua palveluasumista ja palvelusetelin käyttöä ympärivuorokautisessa hoidossa.

5. Palvelujen saatavuus ja tuottavuus paranevat

Sosiaali- ja terveystarpeiden käytöllä ja palveluista saadulla hyödyllä on yhteys sosioekonomisiin hyvinvointi- ja terveyseroihin. Kaikille kuntalaisille avoimien ja hyvin toimivien peruspalvelujen saatavuus on lähtökohta oikeudenmukaiseen terveydenhuoltoon. Kustannustehokkaat palvelut varmistetaan joustavilla palvelukokonaisuuksilla ja monituottajamallilla. Yhteistyötä ja kumppanuutta kolmannen sektorin ja järjestöjen kanssa vahvistetaan. Palvelujen saatavuutta turvataan uudella tavalla, kotiin jalkautuvilla palveluilla ja asiakkaita ja potilaita aktivoivalla tavalla.

Tavoitteena on, että palvelun saatavuus parane keskeisten toimintojen palvelulupausten mukaisesti. Määritellään palvelulupausten perusterveydenhuollon, mielenterveyden ja suun terveydenhuollon

avskaffas. Invånare som behöver missbrukar- eller mentalvård får en bedömning av vårdbehovet utan att köa och en vårdplan, vård, rehabilitering och service utan fördröjning på rätt ställe. För nyckelkunderna utses en ansvararbetare. En modell för konsultation och vårdhänvisning byggs upp för de föräldrar till barnklienter inom barnskyddet som har problem med den mentala hälsan eller missbruket. För ungdomarna inom barnskyddets institutionsvård säkerställs en boendestig.

De integrerade stödtjänsterna hjälper i att kontinuerligt förbättra serviceproduktionen, utveckla verksamheten och leda med kunskap. För ledarskapet utarbetas en uppföljningsmodell som bygger på uppdaterad kunskap och består av flera mätare.

4. Servicestrukturen blir lättare

Inom det nya verkets social- och hälsovårdstjänster är det möjligt att bättre beakta de förebyggande åtgärderna, främja hälsan och välbefinnandet och flytta prioriteringen från den tunga servicen till lättare serviceformer. Barnrådgivningen och barnskyddet, hälsorådgivningen och socialarbetet för unga, vården av missbrukar- och mentalpatienter och den förebyggande, vårdande och rehabiliterande servicen för äldre och för personer med nedsatt funktionsförmåga kan produceras mer kundorienterat och kostnadseffektivt än tidigare.

Målet är att barn och unga ska få hjälp i sin egen närmiljö. Situationen för de barn och unga som fallit utanför hälsokontroller utreds. Antalet hembesök ökar. Stödet för barn och unga i utslagningsrisk blir en gemensam process för bland annat barnomsorgen, utbildningsväsendet och ungdomsväsendet. Man syftar till att sjukhus- och institutionsperioderna för klienterna inom den psykiatriska vården och missbrukarvården blir kortare och de återkommande sjukhus- och institutionsperioderna blir färre. De akuta funktionerna inom öppenvården och den fortsatta vården efter sjukhus- och institutionsperioder stärks. Antalet vårdplatser på sjukhus och institutioner inom den psykiatriska vården och missbrukarvården minskar kraftigt. Hemtjänsterna och tjänster som stöder boendet hemma för äldre och personer under 65 år med nedsatt funktionsförmåga ökar och institutionsvården minskar. Hemtjänster och tjänster som stöder boendet hemma samt närstående vården ökar. Andelen klienter som bor hemma ökar. Institutionsvården minskar och effektiverat serviceboende och användningen av servicesedeln inom dygnetruktvården ökar.

5. Tillgången till service och produktiviteten förbättras

Utnyttjandet av social- och hälsovårdstjänster och nyttan av tjänsterna är förknippade med de socioekonomiska skillnaderna i hälsa och välbefinnande. Tillgången till öppen och välfungerande basservice för kommunens alla invånare är utgångspunkten för en rättvis hälso- och sjukvård. Kostnadseffektiva tjänster säkerställs genom flexibla servicehelheter och multiproducentmodellen. Samarbetet och partnerskapet med tredje sektorn och organisationer stärks. Tillgången till tjänster säkras med nya slags hemtjänster och metoder som aktiverar klienterna och patienterna.

Målet är att tillgången till service blir bättre i enlighet med servicelöften om de viktigaste funktionerna. För mottagningstjänsterna inom primärvården, mentalvården och mun- och tandvården fastställs ett servicelöfte om att

vastaanottopalveluille, joiden saatavuutta parannetaan. Käynnistetään seuranta psykiatria- ja päihdekeskusten asiakkaiden hoitosuunnitelmista sekä hoidon keskeytyksistä. Varmistetaan lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen kaikissa toiminnoissa. Vahvistetaan kuntalaisten itsehoitoa ja omahoitoa, omaishoitoa sekä palveluneuvontaa ja palveluohjausta. Tuetaan keskitetyllä palveluneuvonnalla ja -ohjauksella kaupunkilaisten arjessa selviytymistä ja laajennetaan keskitetty neuvonta ympärivuorokautiseksi. Selvitetään sähköisen asiointin mahdollisuus kaikissa palveluissa. Sähköistä asiointia lisätään. Lisätään omaishoidon tuen piirissä olevien iäkkäiden asiakkaiden määrää. Laajennetaan palvelusetelitoimintaa.

Toiminnan tuottavuutta parannetaan välitöntä asiakastyötä ja asiakkaiden määrää lisäämällä. Tavoitteena on, että toiminnan tuottavuus parane 1 %:n vuonna 2014. Uusi toiminta tuotetaan aikaisempaa kustannustehokkaammin. Kohdennetaan palveluja ja vastaanottoaikoja tarvetta vastaaviksi. Selkeytetään yhteistyötä ja työnjakoa sekä poistetaan päällekkäisyyksiä työn tekemisen tapaa ja tehtävärakenteita uudistaen. Lisätään asiakas- ja potilasvastaanottopohjiin työntekijäkohtaisesti vastaanottoaikoja. Toimitilaneliöitä vähennetään 1 % vuoden 2014 aikana. Huolehditaan oman toiminnan käyttöasteesta.

6. Vetovoimaiset työyhteisöt

Työyhteisön toimivuus vaikuttaa merkittävästi henkilöstön työhyvinvointiin ja työkykyyn. Toimivat työyhteisöt ovat vetovoimaisia. Toimivan työyhteisön perusta on luottamus ja sitoutuminen. Osaavien ja hyvin toimivien työyhteisöjen rakentaminen edellyttää, että työyhteisöjen perustehtävä on kirkastettu ja henkilöstön roolit ovat selkeät. Työyhteisöillä on yhteiset mitattavat tavoitteet. Sitoutumista ja luottamusta rakennetaan työyhteisötaitoja ja avointa viestintää kehittämällä. Tulos- ja kehityskeskustelut toteutetaan kattavasti. Esimiehet seuraavat henkilöstön sairauspoissaoloja ja puuttuvat varhain poissaoloihin. Osallistutaan kaupungin henkilöstötietojärjestelmän suunnitteluun ja henkilöstöraportoinnin kehittämiseen. Määritellään sosiaali- ja terveysviraston omat keskeiset henkilöstötunnusluvut. Mitoitetaan optimaalinen henkilöstörakenne asiakas- ja potilastyöhön. Arvioidaan henkilöstörakenne keskeisissä toiminnoissa osana ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Esimiesten sitoutumista henkilöstön työkyvyn seurantaan ja ristiriitojen käsittelyyn vahvistetaan esimieskoulutuksella ja valmennuksella. Jokaisen työyhteisön jäsenen vastuuta työyhteisön toimivuudesta ja hyvinvoinnista korostetaan nykyistä enemmän. Henkilöstöä motivoidaan ja sitoutetaan kannustamalla ja palkitsemalla hyvistä työsuorituksista.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Talousarvion laatimishojeissa todetaan, että vuoden 2014 raamin lähtökohdalla on valtuustokauden 2013–2016 strategiaohjelman mukainen talouden tasapainoa ja tuottavuuden kasvua koskeva tavoite, joka sisältää käyttömenojen reaalikasvun pitämisen asukasäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

tillgången till tjänsterna ovan förbättras. Man börjar följa upp vårdplanerna och de avbrutna vårdperioderna för klienterna på vårdcentralerna för psykiatrisk vård och missbrukarvård. Man säkerställer att de lagstadgade tidsfristerna följs inom alla funktioner. Invånarnas egenvård, självvård och närståendevård samt servicerådgivningen och servicehänvisningen stärks. Staden stöder invånarna i vardagen genom centraliserad servicerådgivning och -handledning och den centraliserade rådgivningen utvidgas till dygnetruntverksamhet. Möjligheten till elektroniska tjänster utreds i alla tjänster. Antalet elektroniska tjänster ökar. Antalet äldre invånare som är berättigade till stödet för närståendevård ökar. Servicesedelverksamheten utvidgas.

Verksamhetens produktivitet förbättras genom att öka det direkta klientarbetet och antalet klienter. Målet är att verksamhetens produktivitet ökar med 1 % år 2014. Den nya verksamheten produceras mer kostnadseffektivt än tidigare. Tjänster och mottagningstider inriktas så att de motsvarar behovet. Samarbetet och arbetsfördelningen görs klarare och överlappningar avlägsnas genom att förnya arbetsmetoder och uppgiftsstrukturer. Antalet mottagningstider på klient- och patientmottagningsunderlagen för varje anställd ökar. Volymen av verksamhetslokaler minskar med 1 % år 2014. Man tar hand om användningsgraden för verkets egen verksamhet.

6. Attraktiva arbetsgemenskaper

Arbetsgemenskapens funktionalitet har en avsevärd inverkan på personalens arbetshälsa och arbetsförmåga. Valfungerande arbetsgemenskaper har attraktionskraft. En kompetent arbetsgemenskap bygger på förtroende och engagemang. Kompetenta och valfungerande arbetsgemenskaper förutsätter att arbetsgemenskapen har en klar grundläggande uppgift och de anställda har tydliga roller. Arbetsgemenskaperna har gemensamma mätbara mål. Engagemang och förtroende byggs upp genom att man utvecklar de sociala kunskaperna och öppen kommunikation i arbetsgemenskapen. Resultat- och utvecklingssamtalen genomförs på omfattande basis. Cheferna följer personalens sjukfrånvaro och ingriper i frånvaro i en tidig fas. Verket deltar i planeringen av stadens system för personaluppgifter och i utvecklingen av personalrapporteringen. För social- och hälsovårdsverket fastställs egna viktiga personalnyckeltal. För klient- och patientarbetet dimensioneras en optimal personalstruktur. Personalstrukturen i de centrala funktionerna utvärderas som en del av prognoserande personalplanering. Chefernas förpliktelse till uppföljning av personalens arbetsförmåga och behandling av konflikter stärks genom chefsutbildning och coachning. Ansvaret för arbetsgemenskapens funktionalitet hos varje enskild medlem i arbetsgemenskapen betonas mer än tidigare. Personalen motiveras och engagemanget ökas genom uppmuntran och belöning av goda arbetsprestationer.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

I anvisningarna om hur budgetförslaget ska utarbetas konstaterar man att budgetramen för 2014 utgår från det mål i stadsfullmäktiges strategiprogram 2013–2016 som gäller ekonomisk balans och produktivitetstillväxt. Målet går ut på att den reella ökningen i omkostnaderna motsvarar ökningen i antalet invånare minskad med 1 %, som är årsmålet för produktivetsförbättringen.

Taloussarvion laatimishojien mukaisesti Helsingin kaupungilla tehdään ja toteutetaan 2013–2016 kaupungin kokonaisvaltainen tuottavuusohjelma, joka tulee esitellä kaupunginhallitukselle 30.6.2013 mennessä. Ohjelmassa tulee osoittaa konkreettiset ehdotukset tuottavuuden ja taloudellisuuden merkittäväksi parantamiseksi konkreettisine mittareineen.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa sisältävät ne sopeuttamistoimenpiteet, joiden avulla taloussarvio saadaan vuoden 2014 taloussarviin. Tämä edellyttää palvelujen kriittistä arviointia, sosiaali- ja terveysviraston perustehtävään keskittymistä ja tuottavuuden nostamista.

Välittömän työajan osuutta kasvatetaan ja asiakasmäärän kasvu hoidetaan ilman vakanssilisäyksiä. Kaikissa viraston toiminnoissa on tavoitteena lisätä tuotettujen palvelujen määrää 1 % vuositasona käytettyä resurssia kohden. Jokaisessa toiminnallisessa muutoksessa ja palvelujen integrointihankkeessa vähennetään toimintoihin käytettyjä tiloja. Tavoitteena on tilasäästöjen saavuttaminen.

Vakanssien käyttöä ja rekrytointia tehostetaan ja vuokratyövoiman käyttöä vähennetään. Sijaistyön kustannuksia (omat sijaiset, vuokratyö ja varahenkilöstö) tarkastellaan kokonaisuutena ja henkilöstön yhteiskäyttöä tehostetaan. Edellä mainituilla toimenpiteillä tavoitellaan 1 milj. euron kustannusvaikutusta.

Perhe ja sosiaalipalvelut

Lastensuojelussa palvelurakennemuutos on tuottavuuden kannalta keskeisin toimenpide. Palvelurakennetta kevennetään vähentämällä omana ja ostopalveluna järjestettävää laitospalveluista perhekuntoutusta. Huolehditaan omien lasten- ja nuorisokotien täyskäytöstä ja vähennetään laitoshoidon ostopalveluja. Lastensuojelun palvelurakenteen keventämisellä tavoitellaan 1,8 milj. euron kustannusvaikutusta.

Luopumalla vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua saavien asiakkaiden rinnakkaisesta oikeudesta maksuttomaan HSL:n kuukausikorttiin saavutetaan 1,0 milj. euron kustannusvaikutus.

Suezinkadun vaikeavammaisten palveluasumisyksikön ja päivätoimintayksikön sekä Paula-kodin käyttöönotto siirtyy vuodelle 2015.

Perustoimeentulotukea saavien talouksien määrä on kasvanut vuodessa 6,3 prosentilla. Lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen edellyttää toimeentulotukeen käytettävän välittömän työajan lisäämistä.

Ravitsemus- ja majoituslain mukaisesti asumisen kriisipalveluihin majoitetaan toimeentulotuella vuosittain noin 500 kotitaloutta. Pysyvän asumisratkaisun löytäminen 100 kotitaloudelle vähentää toimeentulotukimenoja 2,1 milj. euroa edellyttäen, että samanaikaisesti kriisimajoitusjaksot lyhenevät ja uusien kriisiasuntojen tarve vähenee. Tavoitteen toteutuminen edellyttää yhteistä prosessia ja ohjetta kiinteistöviraston kanssa. Toimeentulotuen menoihin arvioidaan saatavan säästöä myös kilpailuttamalla apteekkipalvelut, raivaussivoukset sekä huonekalut ja

I enlighet med anvisningarna för hur budgetförslaget ska utarbetas gör Helsingfors stad upp och genomför åren 2013–2016 ett helhetsbetonat produktivetsprogram som ska föreläggas stadsstyrelsen senast 30.6.2013. I programmet ska man ange konkreta förslag till sätt på vilka produktiviteten och det ekonomiska tänkandet betydligt kan förbättras och konkreta mätare för ändamålet.

I stadens produktivetsprogram anges förvaltningens åtgärder som innehåller de anpassningsmetoder med vilka budgetförslaget rymms in inom budgetramen för 2014. Detta förutsätter kritisk utvärdering av tjänsterna, koncentration på social- och hälsovårdsverkets grundläggande uppgift och produktivitetstillväxt.

Andelen direkt arbetstid ökar och det ökade klientantalet sköts utan nya anställningar. Alla funktioner inom förvaltningen syftar till att på årsnivå öka de producerade tjänsterna med 1 % per utnyttjad resurs. Volymen av verksamhetslokaler minskar vid varje funktionell förändring och projekt för integrering av tjänster. Målet är att härigenom få besparingar.

Utnyttjandet av anställningar och rekryteringen effektiviseras och inhyrd arbetskraft används mindre. Kostnaderna för vikariearbetet (egna vikarier, inhyrd personal och reservpersonal) granskas som helhet och sambruket av personalen främjas. Genom åtgärderna ovan vill man uppnå en kostnadseffekt på 1 mn euro.

Familje- och socialtjänster

Inom barnskyddet är servicestrukturen den viktigaste åtgärden med tanke på produktiviteten. Servicestrukturen görs lättare genom att minska familjerehabiliteringen i institutioner både som egen verksamhet och som köpt tjänst. Man ser till att barn- och ungdomshemmen utnyttjas till fullo och köpta tjänster för institutionsvård minskar. Genom en lättare servicestruktur inom barnskyddet strävar man efter en kostnadseffekt på 1,8 mn euro.

Genom att avstå från rätten till HRT:s avgiftsfria månadskort i fråga om de klienter som får färdtjänster med stöd av lagen om service och stöd på grund av handikapp och socialvårdslagen uppnås en kostnadseffekt på 1,0 mn euro.

Ibrukttagandet av gruppserviceboendet för gravt handikappade på Suezgatan och Paulahemmet skjuts upp till 2015.

Antalet hushåll som får basutkomststöd har ökat med 6,3 % inom ett år. För att man ska hålla de lagstadgade tidsfristerna måste den direkta arbetstiden på utkomststödet ökas.

Boendeservicen för krisdrabbade i enlighet med lagen om inkvarterings- och förplågnadsverksamhet inkvarterar årligen cirka 500 hushåll med utkomststöd. Att hitta en permanent bostadslösning för 100 hushåll minskar utgifterna för utkomststödet med 2,1 mn euro med den förutsättningen att inkvarteringsperioderna för krisdrabbade samtidigt blir kortare och behovet av nya krisbostäder minskar. För att målet ska uppnås ska verket ha en gemensam process och gemensamma anvisningar med fastighetskontoret. Man beräknar att få besparingar i

kodin tekstiilit.

Käyttöbudjetista rahoitettujen määräaikaisten hanketyyppisten toimintojen päätyminen vähentää menoja 0,5 milj. eurolla. Erillisrahoituksella (LASU) toimineiden palvelujen osittainen siirtäminen käyttöbudjettiin toteutetaan työtehtäviä ja resursseja uudelleen kohdentamalla.

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi perhe- ja sosiaalipalvelut hakee toimintoja tehostamalla 1 milj. euron kulujen vähennystä.

Terveys- ja päihdepalvelut

Terveys- ja päihdepalvelujen laitospaikkojen vähentämisellä ja avohoitopainotteisiin palveluihin siirtymällä saavutetaan 3,5 milj. euron suuruinen kustannusvaikutus.

Päihde- ja mielenterveyspotilaiden asumispalvelujen prosessia tehostamalla uudessa kilpailutetussa palvelurakenteessa saavutetaan 1,1 milj. euron kustannusvaikutus.

Terveys- ja päihdepalvelut -osastolla vähennetään ostopalveluja 1,2 milj. eurolla verrattuna vuoteen 2013.

Sairaala- kuntoutus- ja hoiva- osasto

Helsingissä ympärivuorokautisen hoidon suhteellinen osuus iäkkäiden palveluista on muita kuntia suurempi. Palvelurakenteen muutosta jatketaan, ja kevyempien palvelujen osuus nousee. Käyttöasteet optimoidaan ympärivuorokautisissa palveluissa ja päivätoiminnassa.

Välittömän asiakastyöajan osuus nousee määritellyissä palveluissa. Kotihoidossa toiminnanohjausjärjestelmän käyttö vakiintuu kaikilla alueilla. Virtuaalihoidon piirissä olevien kotihoidon asiakkaiden määrä kasvaa.

Suoritteiden määrä kasvaa keskimäärin kustannustason nousua enemmän. Yksikkökustannukset alenevat tai nousevat yleistä kustannustason nousua hitaammin.

Palvelurakenteen muutoksen ja tuottavuustoimenpiteiden arvioitu kustannusvaikutus on 3 milj. euroa.

Palvelusetelin osuutta palveluasumisen järjestämistapana nostetaan niin, että tehostetun palveluasumisen palvelusetelin käyttäjien määrä kasvaa 100:lla ostopalvelun asemasta. Toimenpiteen kustannusvaikutukseksi arvioidaan 1,5 milj. euroa. Tavoitteena on ottaa myös uusia palveluja palvelusetelivaihtoehdon piiriin.

Helsingissä myös sairaalapaikkojen suhteellinen määrä on muita kuntia suurempi. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen käytössä olevia sekä Terveys- ja päihdepalvelujen somaattisia sairaalapaikkoja vähennetään asteittain yhteensä vähintään 50:llä vuoden 2014 aikana, ja vapautuvia voimavaroja kohdennetaan osittain muihin kotona asumista tukeviin palveluihin. Toimenpiteen kustannusvaikutukseksi arvioidaan 1,5 milj. euroa.

utgifterna för utkomststödets också genom att konkurrensutsätta apotekstjänsterna, röjningsstädningarna samt möblerna och hemtextilierna.

De tillfälliga funktionerna av projekttyp som finansierats ur driftsbudgeten avslutas, vilket minskar utgifterna med 0,5 mn euro. De tjänster som finansierats genom särskilda anslag (LASU) överförs delvis till driftsbudgeten genom att arbetsuppgifter och resurser inriktas på nytt.

Utöver åtgärderna ovan strävar familje- och socialtjänsterna att minska utgifterna med 1 mn euro genom att effektivisera funktionerna.

Hälsovårdstjänster och missbrukarvård

Genom att minska antalet institutionsplatser inom hälsovårdstjänsterna och missbrukarvården och att gå över till tjänster som betonar öppenvården uppnås en kostnadseffekt på 3,5 mn euro.

Processen inom boendetjänsterna för patienterna inom missbrukarvården och den psykiatriska vården effektiviseras i den nya konkurrensutsatta servicestrukturen och härigenom uppnås en kostnadseffekt på 1,1 mn euro.

De köpta tjänsterna på avdelningen för hälsovårdstjänster och missbrukarvård minskar med 1,2 mn euro jämfört med 2013.

Sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänster

Den relativa andelen dygnetruntvård av tjänsterna för äldre är större i Helsingfors än i andra kommuner. Servicestrukturen fortsätter och andelen lättare serviceformer blir större. Användningsgraderna inom dygnetrunttjänsterna och i dagverksamheten optimeras.

Andelen direkt klientarbetstid ökar i vissa tjänster. I hemvården etableras användning av systemet för verksamhetsstyrning i samtliga områden. Antalet hemvårdsklienter inom den virtuella vården ökar.

Antalet prestationer ökar mer än kostnadsnivån i genomsnitt. Enhetskostnaderna sjunker eller stiger i långsammare takt än den allmänna kostnadsnivån.

Servicestrukturen och åtgärderna för produktivitetstillväxt beräknas medföra en kostnadseffekt på 3 mn euro.

Servicesedelns andel som ett sätt att ordna serviceboende höjs så att antalet användare inom det effektiverade serviceboendet ökar med 100 från nivån för köpta tjänster. Åtgärden beräknas medföra en kostnadseffekt på 1,5 mn euro. Målet är att servicesedelsalternativet kommer att omfatta även nya tjänster.

Också den relativa andelen vårdplatser på sjukhus är större i Helsingfors än i andra kommuner. Antalet vårdplatser som står till sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsternas förfogande och antalet vårdplatser på sjukhus för somatisk hälso- och missbrukarvård minskar gradvis med minst 50 platser under år 2014 och de frigjorda resurserna riktas delvis till andra tjänster som stöder boendet i hemmet. Åtgärdens kostnadseffekt beräknas uppgå till 1,5 mn euro.

Malmin uuden päivytyssairaalan käynnistyessä aloitetaan Herttoniemen sairaalan kiinteistöstä luopuminen asteittain.

Vanhuspalvelulain vaikutukset on sisällytettävä raamiin.

Hallinnon osastot

Hallinnon osastoille ei suunnitella resurssivähennyksiä eikä hallintohenkilökunnan määrän vähentämistä. Tämä johtuu siitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon resurssit ovat organisaatiomuutoksen yhteydessä tulleet erityisen huolellisesti tarkastelluiksi vuoden 2012 aikana.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Sosiaali- ja terveysviraston vakanssien määrän arvioidaan olevan vuoden 2013 lopussa noin 13 800. Vuosina 2014–2016 eläkeiän saavuttaa 974 vakinaisessa palveluksessa olevaa henkilöä. Tuottavuuden lisääminen edellyttää tehtävärakenteiden ja työnjakojen arviointia, ja tästä todennäköisesti aiheutuu muutoksia vakanssien sijoitteluun ja työtehtävien sisältöihin.

Eläköitymiseen varautuminen ja arvio henkilöstön laadullisista muutoksista ovat osa syksyllä 2013 käynnistyvää viraston henkilöstötarpeen ennakointia. Ennakoinnin perusteella laaditaan tarkempi henkilöstösuunnitelma, johon sisältyy rekrytointisuunnitelma sekä suunnitelma henkilöstön osaamisen kehittämiseksi. Ennakoivaan henkilöstösuunnitteluun liittyen aloitetaan henkilöstörakenteen ja -mitoituksen arviointi keskeisissä toiminnoissa, mikä osaltaan edesauttaa tuottavuuden kehittämistoimia.

Vuosina 2014–2016 on vähintään 2 000 uuden työntekijän rekrytointitarve, kun otetaan huomioon eläköitymisen lisäksi myös muu lähtövaihtuvuus. Henkilöstön saatavuutta edistetään koulutusyhteistyöllä, oppisopimuskoulutuksella, rekrytointikoulutuksella sekä henkilöstöhankintaa kehittämällä. Maahanmuuttajataustaisen henkilöstön osuus kasvaa.

Henkilöstöresurssisuunnitelmaan on eritelty hallinnon osastot sekä palvelutuotannon osastot. Hallintohenkilöstön määrän arviointia vaikeuttaa hallinnon määrittelyn puute kaupunkitasoisesti. Hallinnossa työskentelee henkilöstöä hyvin erilaisissa työtehtävissä, muun muassa lakipalveluissa, henkilöstöhankinnassa, toimistopalveluissa ja tukipalveluissa (mm. vahtimestaripalvelut ja laitoshuolto). Resurssisuunnitelmassa on eritelty hallintoon kuuluviksi ainoastaan hallinnon osastot, ja täten resurssissa ei ole mukana palvelutuotannon osastojen hallintoa (esimiehet ja asiakastyötä tekevä toimistohenkilöstö).

Hallinnon resurssia on merkittävästi vähennetty organisaatiomuutoksen yhteydessä, ja tästä syystä hallinnon toimivuutta ja resurssien riittävyyttä arvioidaan vuoden 2013 aikana. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että hallinnon sisällä ja ydintoiminnoissa resurssi käytetään koulutusta vastaavaan ja tehtäväkuvan mukaiseen työhön.

Työyhteisöjen toimivuutta edistetään selkeyttämällä työnjakoa ja määrittämällä työyhteisölle selkeät mitattavat tavoitteet. Henkilöstön sitoutumista ja luottamusta

När Malms nya jourjukhus inleder sin verksamhet avstår staden gradvis från fastigheten för Hertons sjukhus.

Effekterna av äldreomsorgslagen ska inrymmas inom budgetramen.

Förvaltningsavdelningar

På förvaltningsavdelningarna planeras ingen minskning av resurser eller antalet anställda. Detta beror på att social- och hälsovårdens resurser i samband med organisationsreformen år 2012 har blivit särskilt noggrant granskade.

Verkets personalplan 2014–2016

Antalet anställningar inom social- och hälsovårdsverket beräknas uppgå till ca 13 800 i slutet av 2013. Åren 2014–2016 kommer 974 fast anställda personer att uppnå pensionsåldern. Produktivitetstillväxten förutsätter att uppgiftsstrukturen och arbetsfördelningen ska granskas, vilket sannolikt medför ändringar i anställningarnas placering och arbetsuppgifternas innehåll.

Förberedelserna på pensioneringen och uppskattningen av de kvalitativa förändringarna inom personalen har tagits hänsyn till i prognoseringen av personalbehovet som ska inledas hösten 2013. Utifrån prognosen utarbetas en mer detaljerad personalplan med en rekryteringsplan och en plan för personalens kunskapsutveckling. Med hänvisning till prognoserande personalplanering inleds utvärdering av personalstrukturen och personaldimensioneringen i de viktigaste funktionerna, vilket för sin del bidrar till åtgärderna för produktivitetsförbättring.

Åren 2014–2016 måste man rekrytera minst 2 000 nya anställda med beaktande av både pensioneringen och den övriga personalomsättningen. Tillgången till personal främjas med hjälp av utbildningssamarbete, läroavtalsutbildning, rekryteringsutbildning och utveckling av personalanskaffningen. Andelen personal med invandrabakgrund ökar.

I personalresursplanen specificeras förvaltningsavdelningarna och avdelningarna för serviceproduktion. Antalet förvaltningsanställda är svårare att bedöma eftersom man inte på stadsnivå har definierat vad förvaltning innebär. Inom förvaltningen arbetar personer i mycket olika arbetsuppgifter, bl.a. lagtjänster, rekrytering, kontorsuppgifter och stöduppgifter (bl.a. vaktmästartjänster och lokalvård). Det anges i resursplanen att bara förvaltningsavdelningarna hör till förvaltningen och därför räknas förvaltningen på avdelningarna för serviceproduktion (chefer och kontorspersonal med klientuppgifter) inte med i resurserna.

Förvaltningsresurserna har betydligt skurits ner i samband med organisationsreformen och därför kommer förvaltningens funktionalitet och resursernas tillräcklighet att bedömas år 2013. Man ska fästa speciell uppmärksamhet vid att resurserna inom förvaltningen och i kärnfunktionerna utnyttjas i sådana arbeten som motsvarar utbildningen och uppgiftsbeskrivningen.

Arbetsgemenskapernas funktionalitet främjas genom att förtydliga arbetsfördelningen och sätta upp klara mätbara mål för arbetsgemenskapen. Personalens engagemang och

rakennetaan vahvalla yhteistoiminnalla ja avoimella viestinnällä. Esimiehiä valmennetaan ristiriitojen käsittelyyn ja henkilöstölle järjestetään koulutusta työyhteisötaitojen parantamiseksi.

Työsuojelussa tavoitteena on työtaturmien vähentäminen ja kokonaisturvallisuuden parantaminen.

Sosiaali- ja terveystieteiden osastossa toteutetaan suunnitelmallista henkilöstön osaamisen kehittämistä. Osastot laativat vuosittaiset täydennyskoulutusohjelmat yhteistyössä Oiva Akatemian kanssa. Myös koulutuspalvelujen hankinnassa käytetään pääsääntöisesti Oiva Akatemiaa. Henkilöstön täydennyskoulutuksessa painotetaan ammatillisen koulutuksen ohella ehkäisevän työtavan, varhaisen tuen, palveluohjauksen, sähköisen asioinnin sekä monialaisen yhteistyön osaamista.

Palkkarakenteen yhtenäistäminen ja palkitsemisen kehittäminen jatkuu vuonna 2014. Palkitsemisella kannustetaan henkilöstöä hyviin työsuorituksiin sekä tuetaan toiminnan ja tuottavuuden kehittämistä.

Sosiaali- ja terveystieteiden osasto osallistuu kaupungin henkilöstöjohtamisen (HR) prosessien kehittämiseen. Tavoitteena on henkilöstöjohtamisen parantaminen organisaation kaikilla tasoilla. Henkilöstöhallinnon päätöksentekotavat ja delegoinnit yhdenmukaistetaan. Esimiesten osaamista vahvistetaan esimieskoulutuksilla ja valmennuksilla. Henkilöstöraportointia kehitetään ja määritellään viraston omat keskeiset henkilöstötunnusluvut. Kaikki esimiehet suorittavat esimiesten ABC-verkkokoulutuksen vuoden 2014 loppuun mennessä.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Sosiaali- ja terveystieteiden tilankäyttöohjelma ja tilankäytön tehostamisen linjaukset laaditaan vuoden 2013 aikana. Terveystieteiden palveluverkkosuunnitelma tehdään 1.9.2013 mennessä. Koko viraston palveluverkkosuunnittelu on käynnistetty kevään 2013 aikana. Suunnittelussa huomioidaan uudet, tilojen käyttöä tehostavat toimintamallit. Uudet tilat suunnitellaan monikäyttöisiksi hyödyntämällä esimerkiksi mobiiliyöpisteitä, joita voidaan käyttää joustavasti ilman että jokaisella on oma työhuone. Laaditaan tilojen käyttöastetta kuvaava mittari / toimintamalli.

Sosiaali- ja terveystieteiden tilankäyttösuunnitelmassa vuosille 2013–2023 on esitetty jo tehtyjen päätösten ja suunnitelmien mukaiset tilamuutokset sekä karkea arvio tulevaisuuden muutostarpeista. Vuoden 2014 aikana sosiaali- ja terveystieteiden yritys pyrki muilla tilajärjestelyillä pienentämään tätä kasvua 4 000 htm². Myöhemmin vuosina toteutettavia suunnitelmia tarkennetaan ja tiivistetään, jotta virasto pysyy strategian mukaisessa tavoitteessa.

Organisaatiouudistuksen yhteydessä keskitettiin hallinnon tiloja, jolloin saavutettiin synergiaetua mm. kokoushuoneiden käytössä. Ydintoiminnan tilojen osalta jatketaan keskittämistä olemassa oleviin tiloihin ja turhista tiloista luovutaan.

förtroende byggs upp genom kraftig gemensam verksamhet och öppen kommunikation. Cheferna får utbildning i att hantera konflikter och personalen utbildas i syfte att öka de sociala färdigheterna i arbetsgemenskapen.

Arbetskyddet syftar till att minska antalet arbetsolyckor och förbättra säkerheten över lag.

Vid social- och hälsovårdsverket genomförs planmässig utveckling av personalens kunskaper. Avdelningarna utarbetar årligen planer för kompletterande utbildning i samarbete med Oiva Akatemia. Också utbildningstjänster anskaffas i huvudsak från Oiva Akatemia. I den kompletterande utbildningen för personalen betonar man vid sidan av yrkesutbildningen också kunskaperna i ett förebyggande arbetssätt, tidigt stöd, servicehänvisning, elektroniska tjänster och branschöverskridande samarbete.

Förenhetligandet av lönestrukturen och utvecklingen av belöningsföretag fortsätter år 2014. Belöningen uppmuntrar personalen till goda arbetsprestationer och stöder verksamhets- och produktivitetens utvecklingen.

Social- och hälsovårdsverket deltar i att utveckla processerna för stadens personalledning (HR). Målet är att förbättra personalledningen på organisationens alla nivåer. Sätten att fatta beslut och att delegera beslutsmyndighet förklarar. Chefernas kunskaper stärks genom chefsutbildning och coachning. Personalrapporteringen utvecklas och för verket fastställs egna viktiga personalnyckeltal. Alla chefer genomgår en ABC-webbutbildning för bra ledarskap före slutet av 2014.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Inom social- och hälsovårdsverket kommer ett program för lokalanvändning att utarbetas och riktlinjerna för effektivare lokalanvändning fastställas år 2013. En servicenöjdhetsplan för hälsostationsnätet görs upp före 1.9.2013. Servicenöjdhetsplaneringen för hela verket har inletts våren 2013. I planeringen kommer man att beakta nya verksamhetsmodeller som effektiviserar användningen av lokalerna. Nya lokaler planeras bli multifunktionella lokaler som utnyttjar till exempel mobila arbetsstationer som flexibelt kan användas utan att alla behöver ett eget arbetsrum. Man sätter upp en mätare eller en verksamhetsmodell som beskriver lokalernas användningsgrad.

I social- och hälsovårdsverkets plan för lokalanvändningen 2013–2023 anges de lokaländringar som baserar sig på redan fattade beslut och uppgjorda planer och en grov bedömning om framtidens ändringsbehov. År 2014 strävar social- och hälsovårdsverket att dämpa ökningen med 4 000 m² lägenhetsyta. Planer som ska genomföras senare preciseras och intensifieras för att verket ska kunna uppnå strategimålet.

I samband med organisationsreformen centraliserades förvaltningens lokaler i syfte att nå synergifördelar i bl.a. användningen av möteslokaler. I fråga om lokalerna för kärnfunktioner fortsätter centraliseringen av funktionerna till de befintliga lokalerna och verket avstår från onödiga lokaler.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen, asuntotuotantotoimiston ja sosiaali- ja terveysviraston välisiä toimintaprosesseja kehitetään ja tarkennetaan vuoden 2013 aikana.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Vuoden 2014 hankeohjelman valmistelussa tullaan painottamaan hankkeiden priorisointia, niiden toteuttamiskelpoisuutta ja tuottavuusvaikutuksia.

Sosiaali- ja terveysviraston asiakas- ja potilastyössä on käytössä aiemmat sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen tietojärjestelmät. Virastojen yhdistyessä ei tietojärjestelmien yhdistämisestä ole voitu tehdä joitain yksittäisiä pieniä hallinnollisia järjestelmiä lukuun ottamatta.

Vuoden 2012 loppuun mennessä tehtiin sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen tietojärjestelmien ja -teknologian osalta kokonaisarkkitehtuurin nykytilan kuvaus ja vuoden 2013 aikana toteutetaan sosiaali- ja terveysviraston kokonaisarkkitehtuurin tavoitetilan määrittely. Tämän työn tuloksena saadaan käsitys siitä, miltä osin on mahdollista yhtenäistää järjestelmäkenttää ja mitkä ovat uuden viraston toiminnan ja johtamisen kannalta keskeiset kehittämisen kohteet.

Viraston ydintoimintaa palvelevien tietojärjestelmien kehittämisessä on huomioitava Apotti hankkeen eteneminen. Talousarvioesityksessä 2014 ja taloussuunnitelmassa 2014–2016 olemassa oleviin järjestelmiin suunnitellaan vain lainsäädännöstä ja muista pakottavista syistä johtuvat toiminnan edellyttämät muutokset sekä kustannus- tuottolaskelmien perusteella tuottavuutta lisäävät muutokset.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Helsingissä sähköisen asioinnin kuntalais- ja asiakaspalvelut palvelut on koottu kaupunkitasoiseen sähköisen asioinnin alustaan asiointi.hel.fi.

Sosiaali- ja terveysvirastossa sähköistä asiointia on tällä hetkellä käytössä hammashuollossa, neuvoloissa, terveysasemilla ja opiskelijaterveydenhuollossa. Vuoden 2013 syksyllä pilotoidaan sähköistä toimeentulotukihakemusta. Sähköistä asiointia laajennetaan toiminnan tarpeiden mukaisesti määrärahojen puitteissa.

Sosiaali- ja terveysvirastossa sähköisen asioinnin asiakas- ja potilastietojen taustajärjestelmiä ovat Pegasos, Effica ja ATJ. Lisäksi sosiaali- ja terveysvirastossa on käytössä kaupunkitasoinen palautejärjestelmä ja useita hallinnon palveluihin liittyviä sähköisen asioinnin järjestelmiä.

Lisäksi sosiaali- ja terveysviraston keskitetyn palveluneuvonnan sähköisiä kanavia kehitetään vuoden 2013 aikana laadittavan neuvontastrategian asettamien linjausten ja tavoitteiden mukaisesti.

Verksamhetsprocesserna mellan fastighetskontorets lokalcentral, bostadsproduktionsbyrån och social- och hälsovårdsverket utvecklas och preciseras år 2013.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Under beredningen av projektprogrammet 2014 kommer man att poängtera prioriteringen av projekt, deras genomförbarhet och produktivitetens inverkan.

I klient- och patientarbetet vid social- och hälsovårdsverket utnyttjas de datasystem som tidigare använts vid socialverket och hälsovårdscentralen. När förvaltningarna slogs samman kunde datasystemen inte förenas med undantag av vissa enskilda mindre omfattande administrativa system.

Före utgången av 2012 gjorde man upp en beskrivning av nuläget för helhetsarkitekturen för socialverkets och hälsovårdscentralens datasystem och IT-teknologier och år 2013 kommer man att definiera det målsatta läget för social- och hälsovårdsverkets helhetsarkitektur. Som resultat av arbetet får man en uppfattning om till vilka delar det är möjligt att förenhetliga systemfältet och vilka som är de viktigaste utvecklingsobjekten med tanke på de nya verkets funktioner och dess ledning.

I utvecklingen av datasystemen för förvaltningens kärnverksamhet ska man beakta hur projektet Apotti fortskrider. I budgetförslaget 2014 och i ekonomiplanen 2014–2016 planerar man bara sådana ändringar i de befintliga systemen som är nödvändiga för verksamheten och som beror på lagstiftningen och andra tvingande skäl samt ändringar som ökar produktiviteten på basis av kostnads-intäktsanalyserna.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

I Helsingfors har de elektroniska tjänsterna för kommunens invånare och klienter samlats i en gemensam plattform för stadens elektroniska tjänster på adressen asiointi.hel.fi.

Inom social- och hälsovårdsverket erbjuder tandvården, rådgivningsbyråerna, hälsostationerna och studerandehälsövården möjlighet att använda elektroniska tjänster. Hösten 2013 inleds ett pilotprojekt för elektronisk ansökan om utkomststöd. E-tjänsterna utvidgas inom anslagsramen enligt verksamhetens behov.

Social- och hälsovårdsverkets elektroniska bakgrundssystem för patient- och klientuppgifter är Pegasos, Effica och ATJ. Dessutom använder social- och hälsovårdsverket ett responssystem på stadens nivå och flera elektroniska system som hänför sig till de administrativa tjänsterna.

Elektroniska kanaler för social- och hälsovårdsverkets centraliserade servicerådgivning utvecklas dessutom i enlighet med riktlinjerna och målsättningarna i den rådgivningsstrategi som ska utarbetas år 2013.

Sosiaali- ja terveystalviraston sähköisen asioinnin kokonaisuuden kehittämisen ja ylläpidon hallinnointia uusitaan vuoden 2013 aikana viraston tavoitteiden mukaisesti. Lähtökohdista on, että sähköisen asioinnin tulee näkyä viraston asiakkaille ja kuntalaisille yhtenäisenä kokonaisuutena ja että sähköiseen asiointipalveluun toisaalta lisätään palveluja ja toisaalta vauhditetaan sähköisen palvelukanavan käyttöä.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sosiaali- ja terveystalvirasto

Tuottavuutta nostavat toimenpiteet on esitetty ydintoimintojen osalta kohdassa "Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016".

Sopeuttamistoimenpiteiden kohteena tulevat olemaan myös ulkopuoliset ostopalvelut. Kaupungin sisäiset palvelut, vuokrat sekä muiden palvelujen ostot on budjetoitu talousarvion laatimisoikeuden mukaisesti 2,1 % hintatason muutoksen mukaisesti.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen menot nousevat 21,2 % kuluvan vuoden talousarvion tasosta. Talousarviossa on huomioitu asiakasmäärien viimeaikainen kehitys ja työttömyysturvaan tehdyt viimeisimmät muutokset. Täydentävään toimeentulotuen kasvua hillitään mm. vähentämällä kalliin kriisimajoituksen tarvetta yhteistyössä kiinteistöviraston kanssa.

Työllisyyden hoitaminen

Työllisyyden hoidon kustannukset pysyvät vuoden 2013 tasolla. Työllisyyden hoidossa erityisenä painopisteenä ovat nuoret aikuiset ja maahanmuuttajat. Asiakkaiden palvelu- ja hoitoketjujen sujuvuutta edistetään työllisyyden hoidon, päihde ja mielenterveystalvirastojen sekä sosiaalitoimen uusien käytäntöjen kehittämällä.

Kaupunginvaltuuston linjausten mukaan hallintokunnat laativat Stj:n johdolla toimenpidesuunnitelman siitä, miten yli 500 päivää työttöminä olleiden tai sen uhan alla olevista helsinkiläisistä aiheutuvia sakkomaksuja saadaan pienennettyä esimerkiksi työllistämisen- ja työpajatoiminnan avulla. Tässä yhteydessä tulee tarkastella myös työllisyyden hoidon määrärahojen kohdentuminen kaupunkitasolla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sosiaali- ja terveystalvirasto seuraa strategian toteutumista talousarvion asetettujen sitovien toiminnallisten tavoitteiden kautta.

Sosiaali- ja terveystalvirasto

Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten terveystarkastukset, tavoite 2 000 vuodessa

Administrationn av utvecklingen och upprätthållandet av social- och hälsovårdsverkets helhet av elektroniska tjänster förnyas år 2013 enligt förvaltningens målsättningar. Utgångspunkten är att verkets klienter ska se de elektroniska tjänsterna som en harmonisk helhet. Man kommer både att ta i bruk nya elektroniska tjänster och att sätta fart på användningen av e-tjänsterna.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Social- och hälsovårdstjänster

De produktivetsökande åtgärderna i fråga om kärnfunktionerna anges i avsnittet "Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016".

Anpassningsåtgärder kommer att riktas också till de tjänster som verket köper av utomstående producenter. Stadens interna tjänster, hyror och andra köp av tjänster har budgeterats i enlighet med anvisningarna om hur budgeten ska utarbetas enligt en förändring på 2,1 % i prisnivån.

Utkomststöd

Utgifterna för utkomststöd ökar med 21,2 % från 2013 års budget. Den senaste tidens utveckling i antalet klienter och de senaste ändringarna i arbetslöshetsskyddet har beaktats i budgeten. Ökningen i det kompletterande utkomststödet stävjas bl.a. genom att minska behovet av dyr krisinkvartering i samarbete med fastighetskontoret.

Sysselsättning

Kostnaderna för sysselsättningsåtgärder stannar på 2013 års nivå. De viktigaste grupperna för stadens sysselsättningstjänster är unga vuxna och invandrare. Smidigheten i service- och vårdkedjorna för klienterna främjas genom att utveckla ny praxis inom sysselsättningen, missbrukar- och mentalvården och socialarbetet.

I enlighet med stadsstyrelsens riktlinjer ska förvaltningarna under ledning av biträdande stadsdirektören för social- och hälsovårdsväsendet utarbeta en åtgärdsplan för hur bötesbeloppet för de som varit arbetslösa eller är i risk att vara det i 500 dagar kan minskas till exempel med hjälp av sysselsättnings- och verkstadsverksamhet. Samtidigt ska man även granska hur anslagen för sysselsättningen riktas på hela stadens nivå.

Bindande verksamhetsmål

Social- och hälsovårdsverket följer upp hur strategin genomförs genom de bindande verksamhetsmålen i budgeten.

Social- och hälsovårdstjänster

Hälsokontroll för 2 000 ungdomar som hamnat utanför utbildningen och arbetslivet om året

Perusterveydenhuollon hoidon tarpeen arviointi, tavoite kolmessa vuorokaudessa

Hammashoidon tarpeen arviointi, tavoite kolmessa vuorokaudessa

Kiireettömään hammashoittoon pääsy, tavoite kuudessa kuukaudessa

Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettuun somaattiseen erikoissairaanhoidon pääsy kuudessa kuukaudessa

Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettuun psykiatriseen erikoissairaanhoidon pääsy kuudessa kuukaudessa

Kotona asuvien osuus 75-vuotta täyttäneistä nousee

Siirtoviivepäivähoitomaksuihin johtavia somaattisen erikoissairaanhoidon siirtoviiveitä ei synny

lääkkäiden tehostetun palveluasumisen palveluseteliasiakkaiden määrä nousee 100:lla

Muut toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset tavoitteet

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon suoritteet on aiemmista vuosista poiketen jaoteltu organisaation mukaisesti, jotta eri yksiköille tulisi selkeät seurattavat suoritettavoitteet.

Lasten sijaishuollon suoritteiden keruuta on muutettu siten, että se pohjautuu palvelun sisältöön. Tukiperhevuo-rokaudet on poistettu perhehoidosta. Ammatillisen perhekoti-hoidon vuorokaudet ovat perhehoidossa. Turvakotivuorokaudet on siirretty aikuissosiaalityöhän, koska ne eivät ole lastensuojelun sijaishuoltoa. Laitosten asumisharjoittelun vuorokaudet eivät ole laitoshuoltoa, joten ne on siirretty tuetun asumisen vuorokausiin.

Perheneuvolatoiminnassa vauvaperhetyö on siirretty osaksi neuvola- ja perhetyötä, joten jatkossa suoritteet kerätään vain kasvatus- ja perheneuvonnasta.

Perheneuvolan sekä lapsiperheiden kotipalvelun osalta siirrytään käyntisuorite seurantaan aiemman asiakasmäärien seurannan sijasta.

Terveys- ja päihdepalvelujen osalta on käyntimäärille asetettu 1 % lisäystavoite. Psykiatristen avohoitokäyntien osalta nousu selittyy psykiatristen sairaanhoitajien sekä selviämisasematoiminnan siirtymisestä psykiatria- ja päihdepalveluihin. Hoitopäivien määrä on pidetty ennallaan, hoitajaksojen määrän osalta on tavoitteena lisätä niitä 1 %.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivaosasto on muuttanut tavoitteitaan siten, että niissä korostuu hoitoketjun sujuvuus ja palvelurakenteen muuttuminen.

Högst 3 dygns väntetid till bedömning av vårdbehovet inom primärvården

Högst 3 dygns väntetid till bedömning av behovet av tandvård

Högst 6 månaders väntetid till icke-brådskande tandvård

Högst 6 månaders väntetid till somatisk specialiserad sjukvård i anslutning till primärvården

Högst 6 månaders väntetid till psykiatrisk specialiserad sjukvård i anslutning till primärvården

Andelen hemvårdsklienter av de invånare som fyllt 75 år ökar

Inom den somatiska specialiserade sjukvården förekommer inga fördröjningsdagar som leder till vårdavgifter

Antalet klienter som använder servicesedlar för effektiverat serviceboende ökar med 100.

Övriga verksamhetsmål

Kvantitativa mål

Inom skol- och studerandehälsovården har prestationerna till skillnad från tidigare år delats upp enligt organisations-schemat för att varje enhet ska ha klara prestationsmål.

Prestationerna inom vården utom hemmet har ändrats så att de bygger på serviceinnehållet. Inom familjevården har antalet dygn i stödfamiljer strukits. Antalet dygn i professionell vård i familjehem ingår i familjevården. Antalet dygn i skyddshem har flyttats över till socialarbetet bland vuxna eftersom de inte innebär barnskyddsvård utom hemmet. Antalet dygn i boendeträning på institutioner räknas inte som institutionsvård och har därför överförts till antalet dygn i stödboende.

Inom familjerådgivningen har arbetet i familjer som har eller väntar på spädbarn gjorts till en del av rådgivnings- och familjarbetet och i fortsättningen samlas det in bara prestationer inom uppfostrings- och familjerådgivningen.

Inom familjerådgivningsbyrån och hemtjänsten för barnfamiljer går man över till uppföljning av besöksprestationer i stället för uppföljning av klientantal.

Inom hälso- och missbrukarvården har man satt upp som mål att uppnå en ökning på 1 % i antalet besök. I fråga om besök inom den psykiatriska öppenvården förklaras ökningen med att de psykiatriska sjukskötarna och tillnyktringsstationsverksamheten överfördes till den psykiatriska vården och missbrukarvården. Antalet vård dagar har inte ändrats. Målet är att öka antalet vårdperioder med 1 %.

Sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsterna har justerat sina mål utgående från att framhäva smidigheten i vårdkedjan och förändringen i servicestrukturen.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Kvantitatiiva mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitatiiva mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Terveydenhoitajan vastaanotto, kouluterveydenhuolto ¹⁾ – Besök hos hälsovårdare, skolhälsovården	212 000	210 000	210 000	131 000	131 000	131 000
Terveydenhoitajan vastaanotto, opiskeluterveydenhuolto ¹⁾ – Besök hos hälsovårdare, studerandehälsovården	-	-	-	61 000	61 000	61 000
Lääkäriin vastaanotto, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ¹⁾ – Besök hos hälsovårdare, skol- och studerandehälsovården	-	-	-	20 000	20 000	20 000
Lastensuojelun perhehoito, hoitovrk – Barnskydd, familjevård, dygn	300 000	321 000	308 000	325 000	325 000	325 000
Lastensuojelun laitoshoido, hoitovrk – Barnskydd, institutionsvård, dygn	293 000	287 000	297 000	247 000	247 000	247 000
Perheneuvolat, käynti ²⁾ - Familjerådgivningsbyråer, besök Lapsiperheiden kotipalvelu, käynti ²⁾ – Hemtjänsten för barnfamiljer, besök				19 000	19 000	19 000
Kehitysvammopalvelun asumispalvelut, paikat – Omsorger om utvecklingsstörda, boendeservice, platser	756	830	823	28 000	28 000	28 000
Kehitysvammopalvelun laitoshuolto, paikat – Omsorger om utvecklingsstörda, institutionsvård, platser	233	113	174	104	104	104
Terveys- ja päihdepalvelut – Hälsovårdstjänster och missbrukarvård						
Terveysneuvonta, käynti – Hälsorådgivning, besök	294 000	300 000	310 000	303 000	303 000	303 000
Lääkäriin vastaanottokäynti – Besök hos läkare	661 000	700 000	700 000	707 000	707 000	707 000
Terveydenhoitajan vastaanottokäynti – Besök hos hälsovårdare	488 000	580 000	580 000	586 000	586 000	586 000
Hammashuolto, käynti – Tandvård, besök	466 000	460 000	467 000	465 000	465 000	465 000
Pkl-vastaanotto – Poliklinikmottagning, besök	82 000	81 000	82 000	82 000	82 000	82 000
Sisätautien päivystyspoliklinikka, käynti – Medicinsk jourpoliklinik, besök	37 000	36 000	38 000	36 000	36 000	36 000
Tk-päivystys, käynti – Hälsocentralsjour, besök	125 000	152 000	128 000	125 000	125 000	125 000
Somaattisen päivystyksen hoitopäivät – Vård dagar inom den somatiska jourverksamheten	70 000	70 000	68 000	70 000	70 000	70 000
Psykiatrian avohoitokäynti – Besök inom den psykiatriska öppenvården	191 000	200 000	210 000	212 000	212 000	212 000
Psykiatrian vuodeosastohoitopäivät – Vård dagar på psykiatrisk bäddavdelning	94 000	93 000	93 000	93 000	93 000	93 000
Psykiatrian avohoitopäivä – Vård dagar inom den psykiatriska öppenvården	66 000	70 000	67 000	70 000	70 000	70 000
Polikliininen päihdehuolto, as. käynnit vuoden aikana – Poliklinisk missbrukarvård, besök	56 000	69 000	54 000	69 000	69 000	69 000
Korvaushoito, käynnit vuoden aikana – Substitutionsbehandling, besök	118 000	135 000	124 000	136 000	136 000	136 000
Päihdehuollon asumispalvelut, asumisvuorokaudet yht. – Missbrukarvård, boendeservice, antal dygn	58 000	61 000	60 000	61 000	61 000	61 000
Päihdehuollon laitoshuolto, hoitovuorokaudet yht. – Missbrukarvård, institutionsvård, antal dygn	67 000	58 000	66 000	66 000	66 000	66 000
Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut – Sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänster						
Kotihoito, käynti – Hemvård, besök	2 393 000	2 220 000	2 490 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000
Somaattinen sairaalahoito, päätyneet hoitojaksot ³⁾ – Somatisk sjukhusvård, avslutade vårdperioder	25 000	30 000	-	30 000	30 000	30 000
lääkäiden pitkäaikainen palveluasuminen, vrk ³⁾ – Långvarigt serviceboende för äldre, dygn	937 000	950 000	-	970 000	970 000	970 000
lääkäiden pitkäaikainen laitoshoido, vrk ³⁾ – Långvarig institutionsvård för äldre, dygn	647 000	630 000	-	580 000	580 000	580 000

¹⁾ Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon käynnit on jaettu uudella tavalla. – Besöken inom skol- och studerandehälsovården är fördelade på ett nytt sätt.

²⁾ Uusi suorite – Ny prestation

³⁾ Suoritteella uusi sisältö, ei ennustetta vuodelle 2013 – Nytt innehåll i prestationen, ingen prognos för år 2013

Tuottavuus – Produktivitet

	2011	2012	2013	2014	2015
Tuottavuus (2011=100)	100	95,5	101,5	96,9	96,9

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuottavuus määritellään kustannusten ja suoritteiden välisenä suhteena. Indeksi ei kaikilta osin ota huomioon toimintojen sisällöissä tapahtuvia muutoksia.

Relationen mellan kostnaderna och prestationerna avspeglar social- och hälsovårdens produktivitet. Indexet visar inte förändringarna i funktionsinnehållen till alla delar.

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

	2013	2014	2015	2016
Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä – Andelen personer som fyllt 75 år och som bor hemma ökar	90 %	92 %	93 %	94 %

Lastensuojelun pitkäaikainen asiakkuus ja kodin ulkopuoliset sijoitukset vähenevät.

Antalet långvariga klientförhållanden och placeringar utanför hemmet minskar

Tuottavuus paranee.

Produktiviteten ökar.

3 10 04 Toimeentulotuki – Utkomststöd

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	3 761	5 897	3 802	5 552	5 552	5 552	5 552
Maksutulot - Avgiftsinkomster	12	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	63 089	59 648	67 408	67 000	72 000	72 000	72 000
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	7 812	7 307	7 778	7 500	9 500	9 500	9 500
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	74 674	72 852	78 988	80 052	87 052	87 052	87 052
Palkat - Löner	3	0	0	0	0	0	0
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	1	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	15	0	0	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	154 716	148 500	166 498	158 000	180 000	180 000	180 000
Vuokrat - Hyror	3	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	154 738	148 500	166 498	158 000	180 000	180 000	180 000
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-80 064	-75 648	-87 510	-77 948	-92 948	-92 948	-92 948
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-80 064	-75 648	-87 510	-77 948	-92 948	-92 948	-92 948
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-2,4	8,4	9,9	19,5	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-4,0	12,1	6,4	21,2	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	3	0	0	0	0	0	0
Sitovat toiminnalliset tavoitteet	Bindande verksamhetsmål						
Ehkäisevään toimeentulotukeen käytetään 3 % toimeentulotukimäärärahoista ja vähintään puolet ehkäisevästä toimeentulotuesta kohdennetaan vähävaraisille lapsiperheille.	Av anslagen för utkomststöd används 3 % för förebyggande utkomststöd och minst hälften av det förebyggande utkomststödet riktas till mindre bemedlade barnfamiljer.						
	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016	
Perustoimeentulotuki, yht. taloudet vuoden aikana – Basutkomststöd, hushåll sammanlagt under året	37 806	39 460	40 500	41 860	40 800	40 800	

3 10 05 Työllisyyden hoitaminen – Sysselsättning

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	118	230	230	230	230	230	230
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	118	230	230	230	230	230	230
Palkat - Löner	2 830	2 919	3 102	2 919	2 919	2 919	2 919
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	953	984	1 061	984	984	984	984
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	878	1 070	742	1 070	1 070	1 070	1 070
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	137	197	164	197	197	197	197
Vuokrat - Hyror	962	923	1 034	923	923	923	923
Muut menot - Övriga utgifter	7	14	4	14	14	14	14
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	5 767	6 107	6 107	6 107	6 107	6 107	6 107
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-5 649	-5 877	-5 877	-5 877	-5 877	-5 877	-5 877
Poistot - Avskrivningar	29	27	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-5 678	-5 904	-5 877	-5 877	-5 877	-5 877	-5 877
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		94,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	768	545	545	545	545	545	545

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kuntouttavaa työtoimintaa saa 1 300 henkilöä vuodessa.

Arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte omfattar 1 300 personer under året.

3 10 06 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri – Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

	Käyttö Förbrukning 2012 1 000 €	Talousarvio o Budget 2013 1 000 €	Ennuste Prognos 2013 1 000 €	Ehdotus Förslag 2014 1 000 €	Talousarvio Budget 2014 1 000 €	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015 1 000 €	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016 1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	485 297	507 806	514 006	519 806	519 806	519 806	519 806
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	485 297	507 806	514 006	519 806	519 806	519 806	519 806
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-485 297	-507 806	-514 006	-519 806	-519 806	-519 806	-519 806
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-485 297	-507 806	-514 006	-519 806	-519 806	-519 806	-519 806
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		4,6	1,2	2,4	2,4	0,0	0,0

HUS:n toiminta käsittää HUS:n helsinkiläisille tuottamat terveyspalvelut ns. kuntalaskutettavat palvelut, joista sosiaali- ja terveysvirasto maksaa HUS-hinnaston mukaisesti. Lisäksi sosiaali- ja terveysvirasto osallistuu HUS:n talousarvion mukaisesti Myrkytystietokeskuksen palvelujen rahoittamiseen sekä kattaa osuutensa kalliin hoidon tasausmaksusta. HUSin talousarviokohta sisältää myös mahdolliset ylikäyttömaksut sekä muut vastaavan tyyppiset erikseen laskutettavat erät.

HUS:n kustannusten kasvu on 2,4 % vuoden 2012 talousarvioon nähden. HUS:n vanhat ylijäämät on käytetty ja vuonna 2012 syntyneitä alijäämiä tulee kyetä kattamaan kuntalaskutuksen kautta.

Terveydenhuoltolain mukainen terveydenhuollon järjestämisuunnitelma määrittelee ne periaatteet, joiden mukaan HUS-kuntayhtymän kanssa sovitaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon työnjaosta ja yhteistyöstä sekä hoitoketjuista HUS-kuntayhtymän ja Helsingin sosiaali- ja terveysviraston välillä. Kaikissa työnjakoon ja yhteistyöhön liittyvissä muutosneuvotteluissa arvioidaan suunniteltujen muutosten vaikutukset talousarviokohtiin 3 10 01 sosiaali- ja terveyspalvelut ja 3 10 06 Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri, pyrkien kuluja vähentävään nettovaikutukseen. Työnjakoon ja yhteistyöhön liittyvät muutokset on hyväksyttävä HUS-kuntayhtymän ja Helsingin sosiaali- ja terveysviraston yhteisissä terveyssuunnittelukokouksissa. Järjestämisuunnitelma tullaan käsittelemään syksyllä 2013 sosiaali- ja terveyslautakunnassa. Järjestämisuunnitelma hyväksytään lopullisesti HUS:n valtuustossa.

Tavoitteena on, että maksullisten siirtoviivepäivien poistuessa HUS vähentää vastaavan määrän sairaalaosastopaikkoja omasta toiminnastaan.

HNS producerar vissa hälso- och sjukvårdstjänster för helsingforsarna, och social- och hälsovårdsverket betalar för dem enligt HNS taxa. Social- och hälsovårdsverket deltar också i finansieringen av Giftinformationscentralens tjänster, som ingår i budgeten för HNS, och täcker sin andel av utjämningsavgiften för dyr vård. Budgetmomentet för HNS innehåller även eventuella överbeläggningsavgifter och övriga motsvarande poster som faktureras separat.

Ökningen av kostnaderna för tjänsterna vid HNS uppgår till 2,4 % jämfört med 2012 års budget. HNS gamla överskott har utnyttjats och underskottet från år 2012 ska kunna täckas genom kommunfakturering.

I planen för organisering av hälsovården i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen fastställs de principer enligt vilka Helsingfors med samkommunen HNS kommer överens om arbetsfördelningen inom primärvården och den specialiserade sjukvården och om samarbetet och värdkedjorna mellan samkommunen HNS och Helsingfors social- och hälsovårdsverk. Vid alla förhandlingar om arbetsfördelningen och samarbetet i samband med servicereformen bedöms konsekvenserna av de planerade ändringarna för budgetmomenten 3 10 01, Social- och hälsovårdstjänster, och 3 10 06, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt, i syfte att uppnå en nettoeffekt som minskar utgifterna. Ändringarna i arbetsfördelningen och i samarbetet ska godkännas vid de gemensamma sammanträdena för planering av hälso- och sjukvårdvården för samkommunen HNS och Helsingfors social- och hälsovårdsverk. Den slutgiltiga planen för organisering av hälso- och sjukvården ska bli godkänd av fullmäktige för samkommunen HNS.

Målet är att när de avgiftsbelagda fördröjningsdagarna avskaffas ska HNS inom sin egen verksamhet minska ett motsvarande antal vårdplatser på sjukhusavdelningarna.

3 20 Varhaiskasvatusvirasto – Barnomsorgsverket

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	2 090	1 656	2 126	2 148	2 148	2 148	2 148
Maksutulot - Avgiftsinkomster	32 301	33 338	33 068	33 554	33 554	33 554	33 554
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	20	17	21	22	22	22	22
Vuokratulot - Hyresinkomster	108	67	159	101	101	101	101
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	309	273	269	326	326	326	326
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	34 828	35 351	35 643	36 151	36 151	36 151	36 151
Palkat - Löner	137 667	149 350	143 941	154 564	154 514	154 514	154 514
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	47 932	52 015	50 777	51 393	51 375	51 375	51 375
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	48 296	44 623	51 831	45 560	45 463	45 463	45 463
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	3 969	3 864	4 200	3 945	3 943	3 943	3 943
Avustukset - Understöd	66 867	66 059	71 312	70 130	70 130	70 130	70 130
Vuokrat - Hyror	37 719	38 534	40 507	41 473	41 473	41 473	41 473
Muut menot - Övriga utgifter	529	900	843	919	919	919	919
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	342 979	355 345	363 411	367 984	367 817	367 817	367 817
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-308 151	-319 994	-327 768	-331 833	-331 666	-331 666	-331 666
Poistot - Avskrivningar	1 350	1 500	1 500	1 538	1 538	1 576	1 576
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-309 501	-321 494	-329 268	-333 371	-333 204	-333 242	-333 242
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		1,5	0,8	2,3	2,3	0,0	0,0
Menot - Utgifter		3,6	2,3	3,6	3,5	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	33 866	37 000	39 000	39 000	39 000	39 000	39 000

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Alle kouluikäisten lasten määrä Helsingissä lisääntyy vuosittain noin tuhannella lapsella.

Monikulttuuristen lasten ja perheiden osuus kaikissa lapsiperheiden palveluissa kasvaa tulevina vuosina. Päivähoitopalvelujen kysyntään vaikuttaa lasten määrän kehityksen lisäksi vanhempien työllisyystilanne ja asiakkaiden valinnat eri palvelumuotojen välillä sekä muuttoliike.

Tärkeimmät kasvualueet ovat asuntorakentamiseen vapautuvilla satama-alueilla Jätkäsaarella, Kalasatamassa ja Kruunuvuoressa. Arabianrannan, Latokartanon ja Viikinmäen sekä Vuosaaren rakentaminen jatkuu edelleen ja myös Lauttasaarella käynnistyy useita asuntorakentamiskohteita. Lisäksi Konalassa, Kuninkaantammessa, Alppikylässä ja Myllypurossa väkiluku kasvaa rakentamisen vuoksi. Päivähoitoikäisten määrän kasvu kohdistuu etenkin uusille asuntoalueille.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Antalet barn under skolåldern ökar årligen med cirka tusen i Helsingfors.

Andelen mångkulturella barn och familjer ökar inom alla tjänster för barnfamiljer inom de kommande åren. Utöver utvecklingen av barnantalet inverkar föräldrarnas sysselsättningssituation, kundernas val mellan olika serviceformer och flyttningsrörelsen på efterfrågan på dagvårdstjänster.

De viktigaste tillväxtområdena är de gamla hamnområdena Busholmen, Fiskehamnen och Kronbergsstranden som blivit lediga för bostadsbyggande. Byggandet i Arabiastranden, Ladugården, Viksbacka och Nordsjö fortsätter och på Drumsö inleds byggandet av flera bostadsobjekt. Dessutom ökar invånartalet i Kånala, Kungseken, Alphyddan och Kvarnbäcken i takt med att nya bostäder byggs. Antalet barn i dagvårdsåldern ökar främst i de nya bostadsområdena.

Päivähoitoa koskevan lainsäädännön uudistaminen on käynnissä. Hallitusohjelman mukaisesti päivähoitojärjestelmää kehitetään syrjäytymistä ehkäisevänä ja perheille joustavampana palveluna. Tavoitteena on, että hallituksen esitys uudeksi varhaiskasvatuslaiksi on eduskunnan käsittelyssä keväen 2014 aikana, ja että uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2015. Samaan aikaan on valmisteilla päivähoiton asiakasmaksuihin liittyviä muutoksia mm. päivähoitomaksun määräytymisestä tuntiperusteisesti. Varhaiskasvatuslainsäädännön ja joustavan hoitorahan uudistamisen valmistelua seurataan. Joustavan hoitorahan käyttööntoimittamisella voi olla vaikutuksia jo vuodelle 2014.

Opetushallituksen ohjausryhmä valmistelee esi-, perus- ja lisäopetuksen uusia valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita, joiden tulee olla valmiita vuoden 2014 aikana. Valtakunnallisten perusteiden valmistuttua varhaiskasvatusvirastossa aloitetaan paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman valmistelu. Opetussuunnitelman tulee olla hyväksytty 1.8.2016 mennessä.

Toimintaympäristössä tapahtuvien muutoksien valmistelua seurataan ja niiden taloudellisiin vaikutuksiin on syytä valmistautua jo vuoden 2014 aikana.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Varhaiskasvatusvirasto noudattaa toiminnassaan sosiaalivirastossa vuonna 2009 hyväksyttyä palvelustrategiaa päivähoitopalvelujen osalta sekä kaupungin palvelustrategiaa vuodelta 2012. Sosiaalivirastossa hyväksyttyä palvelustrategiaa arvioidaan puolessavälissä valtuustokautta varhaiskasvatusviraston tarpeiden näkökulmasta, ja tämän arvioinnin perusteella palvelustrategia päivitetään tarvittavilta osin.

Kaupungin palvelustrategian tärkeimpiä linjauksia ovat seuraavat: kaupungin oma tuotanto muodostaa palvelurakenteen rungon, omana tuotantona järjestettävien tukipalveluiden keskittämistä jatketaan. Asukkaiden valinnanvapauden sekä lisääntyvän palvelutarpeen vuoksi kaupunki varautuu järjestämään palveluja myös muuna kuin kaupungin omana tuotantona. Näihin liittyen virastot tekevät esityksiä omalle tuotannolle vaihtoehtoisista tuotantotavoista huomioiden mm. näiden kustannushyödyn ja omaan tuotantoon verrattavan laatutason. Avustuksilla, kumppanuuksilla ja vapaaehtoistyöllä täydennetään oman ja muun palvelutuotannon kokonaisuutta.

Varhaiskasvatusvirasto kehittää palvelutuotantoaan jatkuvasti. Keskeiset tavoitteet ovat varhaiskasvatuksen avoimen toiminnan kehittäminen ja asiakkaiden valinnanmahdollisuuksien lisääminen sekä talouden hallinnan parantaminen.

Oma palvelutuotanto on pääsääntöinen tapa järjestää päivähoitoa. Varhaiskasvatuslautakunta on maaliskuussa 2013 palvelusetelikokeilujen väliraportista antamassaan lausunnossa nähnyt edellytyksiä jatkossakin käyttää lautakunnan niin erikseen päättäessä palveluseteliä yhtenä vaihtoehtona päivähoiton tuottamisessa. Lisäksi kerhotoiminnan lisäämistä tuetaan kerhojen maksuttomuudella 31.12.2014 asti.

Dagvårdslagstiftningen förnyas som bäst. I enlighet med regeringsprogrammet utvecklas dagvårdssystemet som en tjänst som förebygger utslagning och systemet görs flexibla för familjerna. Avsikten är att riksdagen ska behandla regeringens förslag till en ny lag om småbarnsfostran under våren 2014 och att den nya lagstiftningen ska träda i kraft 1.1.2015. Samtidigt bereds ändringar i kundavgifterna inom dagvården, bl.a. ska en timbaserad dagvårdsavgift tas i bruk. Beredningen för att förnya lagstiftningen om småbarnsfostran och den flexibla vårdpenningen följs upp. Införandet av den flexibla vårdpenningen kan påverka redan året 2014.

Utbildningsstyrelsens styrgrupp bereder nya riksomfattande grunder för läroplanerna för förskoleundervisning, grundläggande undervisning och påbyggnadsundervisning som ska bli färdiga år 2014. Efter att de riksomfattande grunderna blivit färdiga börjar barnomsorgsverket bereda den lokala läroplanen för förskoleundervisning. Läroplanen ska godkännas före 1.8.2016.

Beredningen kring förändringarna i omvärlden följs upp och det är motiverat att förbereda sig på förändringarnas ekonomiska effekter redan år 2014.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Barnomsorgsverket följer servicestrategin, godkänd av socialverket år 2009, i sin verksamhet inom daghemstjänsterna och stadens servicestrategi från 2012. Den av socialverket godkända servicestrategin utvärderas ur barnomsorgsverkets perspektiv i mitten av fullmäktigeperioden och uppdateras till behövliga delar utifrån utvärderingen.

De viktigaste riktlinjerna för stadens servicestrategi lyder enligt följande: stadens egen produktion utgör en stomme för servicestrukturen och centraliseringen av de självproducerade stödtjänsterna fortsätter. Invånarnas valfrihet och det ökade servicebehovet gör att staden måste förbereda sig på att ordna service även på annat sätt än som stadens egen produktion. Därför föreslår förvaltningarna alternativa produktionssätt till sin egen produktion med beaktande av kostnadsnyttan och servicens kvalitetsnivå jämfört med den egna produktionen. Understöd, partnerskap och frivilligt arbete kompletterar de självproducerade och köpta tjänsternas helhet.

Barnomsorgsverket utvecklar sin serviceproduktion fortgående. De viktigaste målen är att utveckla den öppna verksamheten inom småbarnsfostran, att öka valmöjligheterna för klienterna och att förbättra ekonomihanteringen.

Dagvård ordnas huvudsakligen som stadens egen serviceproduktion. Barnomsorgsnämnden har i sin mellanrapport om servicesedelsförsöken i mars 2013 angett att det finns förutsättningar för att även i fortsättningen utnyttja servicesedeln som ett alternativt sätt att producera daghemstjänster om nämnden så beslutar. Dessutom kommer staden att stöda ökningen av klubbverksamheten genom avgiftsfrihet till 31.12.2014.

Yksityisiä palveluntuottajia on tuettu toiminnan käynnistämisrahalla talousarviovuosittain. Vuoden 2014 talousarviossa varaudutaan käynnistämistuen käyttöön.

Tilinpäätöksen 2012 mukaan lasten päivähoidossa oman palvelun osuus oli 97,6 % palvelutuotannon menoista. Asiakaspalvelujen ostojen osuus oli noin 2,4 % palvelutuotannon menoista. Vuonna 2016 palvelutuotannon väliset suhteet kokonaismenoista pysyvät samalla tasolla. Kiinnitetään huomiota asiakasohjaukseen palvelustrategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Perhepäivähoidon suoritemäärä pyritään säilyttämään tulevaisuudessa nykyisellä tasolla. Tärkeätä on panostaa kotona tapahtuvan perhepäivähoidon säilymiseen. Varhaiskasvatuspalvelua vaihtoehtona täydentävää kansalaistoimintaa tuetaan järjestöavustuksin vuosittain määrärahojen puitteissa. Määrä suunnitellaan pidettävän samalla tasolla kuin vuonna 2013.

Varhaiskasvatusvirasto noudattaa palvelustrategiaa, jossa perheet voivat valita vaihtoehtoisista varhaiskasvatuspalveluista. Palvelutarve ja kaupungin talous ohjaavat vuosittain toiminnan järjestämistä.

Kilpailuttaminen

Varhaiskasvatusvirastossa ei ole vuoden 2014 aikana tulossa merkittäviä asiakaspalveluja koskevia kilpailutuksia eikä hankintoja.

Varhaiskasvatusvirastossa hankitaan ostopalveluna vähäisessä määrin allergisten lasten päivähoitoa, muun kielistä päivähoitoa, kehitysvammaisten koululaisten iltapäivätoimintaa ja päivähoitopalveluita. Yhden palveluntuottajan osalta optiokausi päättyy vuoden 2014 kesällä. Lisäksi virastossa hankitaan kielikylpypäivähoitoa. Opetustoimen kanssa käydään vuosittain keskusteluita kielikylvyyn järjestämisen mahdollisuuksista.

Varhaiskasvatusvirastossa Palmialta hankittavat ruokapalvelut ja siivouspalvelut ovat volyymiltään merkittävät. Ruokapalvelut hankitaan pääsääntöisesti Palmialta, lukuun ottamatta koulujen tiloissa toimivia kilpailutettuja kohteita. Siivouspalvelut järjestetään useammalla eri tavalla: omana toimintana, Palmialta hankittuna sekä ostopalveluna.

Tuottavuuden parantamiseksi varhaiskasvatusvirastossa kehitetään toimintatapoja uusien innovatiivisten tuottamistapojen tunnistamiseksi ja kehittämiseksi myös yhteistyössä asukkaiden kanssa.

Riskienhallinta

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat hyvän johtamis- ja hallintotavan edellytyksiä ja palvelujen laadun varmistamista. Hyvin järjestetyssä hallinnossa riskienhallinta ja sisäinen valvonta toteutuvat osana päivittäistehtäviä ja toimintaprosesseja.

Vuonna 2011 on valmistunut uusi kaupunkitasoinen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohje sekä työkalupakki. Vuoden 2013 aikana käynnistyy varhaiskasvatusviraston riskienhallintahanke. Virastotason merkittävien riskien arviointi ja analysointi tehdään syksyn

Privata serviceproducenter har varje budgetår fått understöd i form av startpeng. Också i 2014 års budget förbereder man sig på att utnyttja startpengen.

Enligt bokslutet 2012 täckte stadens egen serviceproduktion 97,6 % av serviceproduktionsutgifterna inom barndagvården. Andelen köpta tjänster uppgick till cirka 2,4 % av de totala utgifterna för serviceproduktionen. År 2016 kommer serviceproduktionens andel av de totala utgifterna att stanna på samma nivå. Avseende kommer att fästas vid klienthänvisningen i syfte att uppnå de servicestrategiska målen. Man strävar att hålla prestationerna inom familjedagvården på nuvarande nivå i framtiden. Det är viktigt att satsa på att familjedagvården hemma fortsätter. Ett alternativ som kompletterar tjänsterna för småbarnsfostran är medborgarverksamheten som årligen beviljas understöd inom ramen för budgetanslagen. Beloppet planeras stanna på samma nivå som år 2013.

Barnomsorgsverket följer servicestrategin enligt vilken familjer får välja mellan alternativa tjänster för småbarnsfostran. Servicebehovet och stadens ekonomi styr årligen ordnandet av verksamheten.

Konkurrensutsättning

Inga betydliga konkurrensutsättningar eller upphandlingar är aktuella vid barnomsorgsverket år 2014.

Inom barnomsorgen upphandlas dagvårdstjänster för allergiska barn, dagvård på främmande språk, eftermiddagsverksamhet för utvecklingsstörda skolbarn och dagvårdstjänster i viss mån som köpt service. Optionsperioden för en av tjänsteproducenterna slutar sommaren 2014. Dessutom köper förvaltningen språkbadsdagvård. Diskussioner om möjligheterna att ordna språkbadstjänster förs årligen med utbildningsverket.

Volymen av barnomsorgsverkets mat- och städtjänster som upphandlas hos Palmia är avsevärd. Mattjänsterna upphandlas i regel hos Palmia med undantag av de konkurrensutsatta objekten som fungerar i skollokalerna. Städtjänsterna ordnas på flera olika sätt: de produceras själv, upphandlas hos Palmia och ordnas som köpta tjänster.

Barnomsorgsverket bygger upp sina verksamhetsmetoder också i samarbete med invånarna i syfte att identifiera och utveckla nya innovativa produktionsätt för att förbättra produktiviteten.

Riskhantering

Riskhanteringen och den interna kontrollen är förutsättningar för gott ledarskap och god förvaltning och de säkerställer en bra kvalitet på servicen. Genom en välorganiserad förvaltning blir riskhanteringen och den interna kontrollen en del av de dagliga uppgifterna och verksamhetsprocesserna.

År 2011 färdigställdes nya anvisningar för riskhantering och intern kontroll på stadsnivå och ett verktygsprogram. År 2013 inleds ett projekt för riskhantering inom barnomsorgsverket. De största riskerna på förvaltningsnivå bedöms och analyseras under hösten 2013.

2013 aikana. Varhaiskasvatusviraston riskienhallintahankkeen tavoitteena on kehittää virastoon vuoden 2014 aikana riskienhallintapolitiikka, riskienhallintaohje sekä kokonaisvaltainen riskien tunnistamis- ja analyysiprosessi, joka nivoutuu osaksi normaalia talouden ja toiminnan vuosisuunnittelua ja noudattelee kaupungin riskienhallintaan liittyviä linjauksia ja menetelmiä.

Varhaiskasvatusviraston sisäinen valvonta tullaan järjestämään vuoden 2014 aikana kaupungin ohjeiden mukaisesti. Sisäinen valvonta sisältyy käsitteellisesti riskienhallintaan. Sisäinen valvonta on olennainen osa johtamista ja toiminnan ohjausta. Sisäiseen valvontaan tullaan varhaiskasvatusvirastossa kiinnittämään huomiota esimieskoulutuksissa, prosessien kuvaamisessa ja huolehtimalla ohjeiden ajantasaisuudesta. Omien prosessien kuvaamisen lisäksi tullaan erityistä huomiota kiinnittämään hallintokuntien yhteisten prosessien kuvaamisen tarpeeseen.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Varhaiskasvatusviraston visio vuoteen 2016 saakka on ”Stadissa on kliffaa olla Snadi!”

Varhaiskasvatusvirasto edistää lapsen turvallisen kasvun mahdollisuuksia ja vaalii lapsuuden unelmia. Varhaiskasvatustoiminta tukee perheiden kasvatustyötä sekä lapsen hyvää kasvua, kehitystä ja oppimista.

Varhaiskasvatusviraston strategiset päälinjat ovat: Lasten osallisuus varhaiskasvatuksessa, Perheiden osallisuuden uudet foorumit, Osaava ja osallistuva henkilöstö, Kehittyvä palveluverkko ja Hyvä toiminta – hyvä tulos.

Varhaiskasvatusviraston strategioiden lähtökohta on Helsingin strategiaohjelma vuosille 2013–2016, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 24.4.2013. Varhaiskasvatusviraston strategiset linjaukset liittyvät erityisesti strategiaosuuteen Hyvinvoiva helsinkiläinen, mutta myös kohtiin Elinvoimainen Helsinki, Toimiva Helsinki sekä Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen. Perustana on, että demokratia ja osallisuus vahvistuvat myös varhaiskasvatuspalveluissa. Varhaiskasvatusviraston strategiset linjaukset on esitetty strategiaohjelman otsikoinnin mukaisesti. Strategia konkretisoituu viraston toiminnassa erilaisina toimenpiteinä ja määrärahakohdennuksina. Myös varhaiskasvatusviraston kärkihankkeet ja sitovat toiminnalliset tavoitteet on asetettu strategian pohjalta.

1. Hyvinvoiva helsinkiläinen

Lapsi tulee autetuksi omassa lähiyhteisössään

Päivähoidon, perheiden ja neuvolan kanssa yhteistyössä toteutettava Hyve4-malli käsittää neuvolassa tehtävän 4-vuotiaan lapsen laajan terveystarkastuksen sekä päivähoitossa vanhempien kanssa yhteistyössä tehtävän keskustelun. Malli mahdollistaa joustavan yhteistyön ja tiedonsiirron neuvolan ja päivähoitoyhteisöjen välillä, ja sen tarkoituksena on parantaa lasten ja perheiden hyvinvointia sekä varmistaa, että jokainen lapsi saa tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti ja tehokkaasti. Tarvittavat toimenpiteet

Barnomsorgsverkets riskhanteringsprojekt syftar till att sätta ihop en riskhanteringspolitik, en riskhanteringsanvisning och en helhetsbetonad process för förvaltningen för identifiering och analys av risker som utgör en del av den normala årliga ekonomi- och verksamhetsplaneringen och följer stadens riktlinjer och metoder i fråga om riskhantering.

Den interna kontrollen inom barnomsorgsverket kommer år 2014 att ordnas i enlighet med stadens anvisningar. Den interna kontrollen ingår som begrepp i riskhanteringen och är en väsentlig del av ledarskapet och verksamhetsstyrningen. Inom barnomsorgen kommer avseende att fästas vid den interna kontrollen vid chefsutbildningar och i processbeskrivning och man kommer att se till att anvisningarna är uppdaterade. Utöver beskrivning av egna processer kommer speciellt uppmärksamhet att fästas vid behovet att beskriva förvaltningarnas gemensamma processer.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Barnomsorgsverkets vision ända till 2016 är ”Stadissa on kliffaa olla Snadi!”

Barnomsorgsverket främjar barnets möjligheter till en trygg uppväxt och värnar om barnets drömmar. Barnomsorgsverkets verksamheten stöder fostran inom familjerna och en god uppväxt, utveckling och inläring hos barn.

Barnomsorgsverkets strategiska huvudlinjer är: Barnens delaktighet inom barnomsorgen, Nya forum för familjernas delaktighet, Kompetent och deltagande personal, Dynamiskt servicenät och God verksamhet – Gott resultat.

Utgångspunkten för barnomsorgsverkets strategier är Helsingfors strategiprogram för åren 2013–2016 som stadsfullmäktige godkände 24.4.2013. Barnomsorgsverkets strategiska riktlinjer hänför sig speciellt till strategiavsnittet Välmående helsingforsare, men även till avsnitten Ett livskraftigt Helsingfors, Ett fungerande Helsingfors och Balanserad ekonomi och gott ledarskap. Det fundamentala är att demokratin och delaktigheten ska öka även inom småbarnsfostran. De strategiska riktlinjerna för barnomsorgsverket anges under samma rubriker som i strategiprogrammet. Strategin konkretiseras inom förvaltningens verksamhet i form av olika åtgärder och i anslagsfördelningen. Barnomsorgsverkets spetsprojekt och bindande verksamhetsmål har också satts upp på basis av strategin.

1. Välmående helsingforsare

Barnet får hjälp inom sin egen närgemenskap

I samarbete med dagvården, familjerna och rådgivningsbyrån genomförs modellen Hyve4 som omfattar en vidsträckt hälsokontroll för 4-åriga barn på rådgivningsbyrån och en diskussion med föräldrarna inom dagvården. Modellen gör det möjligt att smidigt samarbeta och att förmedla information mellan rådgivningsbyrån och dagvården. Målet är att främja barnens och familjernas välbefinnande och säkerställa att alla barn i rätt tid och effektivt får det stöd de behöver. De nödvändiga åtgärderna

lapsen hyvinvoinnin parantamisessa toteutetaan moniammatillisesti ja yhteistyössä vanhempien kanssa.

Positiivisen erityiskohtelun periaatteen mukaan kohdistetaan hoito- ja kasvatushenkilöstön osaamista tai hoito- ja kasvatushenkilöstön resursseja enemmän niille alueille, joissa indikaattorit ennustavat riskitekijöitä lasten hyvinvoinnin toteutumiseksi. Positiivisen diskriminaation määrärahalta pyritään pitkäjänteisiin ratkaisuihin. Vuonna 2014 toimintaan varattava määräraha pidetään samalla tasolla kuin vuonna 2013 ja toimintaa jatketaan samoin perustein.

Lasten osallisuutta omassa toimintaympäristössä lisätään edelleen. Ryhmien muodostaminen ja toiminnan pedagoginen järjestäminen ovat kehittämisen tavoitteina. Lasten ääntä tulee kuulla ikätason mukaisesti heitä koskevissa asioissa. Kiusaamisen ehkäiseminen on huomioitu ja kirjattu toimintaa ohjaavaan varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Kansainvälinen Helsinki - Maahanmuuttajat aktiivisina kaupunkilaisina

Neuvolassa, varhaiskasvatuksessa ja kouluissa henkilöstö käyttää systemaattisesti Kieli, oppiminen ja osallisuus-ohjelmaa (Ota koppi) lasten kaksikielisyyden ja eri kieli- ja kulttuuritaustaisten perheiden vanhemmuuden tukemisessa.

Leikkipuistoissa jatketaan maahanmuuttajataustaisten kotona lastaan hoitavien vanhempien suomenkielen opetuksen järjestämisen edellyttämää lastenhoitoa monihallintokuntaisena yhteistyönä.

Monikulttuurinen osaaminen näkyy varhaiskasvatustyössä lasten ja perheiden kanssa toimiessa. Osaamisen kehittämisessä kiinnitetään huomiota hyvien toimintakäytäntöjen levittämiseen ja ihmisten kohtaamiseen. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten työntekijöiden määrää seurataan.

Helsinkiläisten liikunta lisääntyy

Päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja leikkitoiminnassa panostetaan erityisesti siihen, että ulkona tapahtuva toiminta on monipuolista, lasta osallistavaa ja pedagogisesti suunniteltua. Vuonna 2012 WDC-hankkeena toteutetun Ulkoleikki Stadissa –hankkeen hyviä kokemuksia ja menetelmiä otetaan laajasti käyttöön ja niitä kehitetään edelleen. Kerhotoiminnassa on tarjolla koko toiminta-ajan ulkona toimivia metsä- tai pihakerhoja. Leikkipuistot ja niiden piha-alueet ovat kaikkien perheiden käytössä.

2. Elinvoimainen Helsinki

Kansainvälisesti tunnettu ja vetovoimainen kaupunki

Helsinkiläinen varhaiskasvatusta kiinnostaa. Toimintaan tutustuu vuosittain useita kansainvälisiä vieraita eri puolilta maailmaa. Varhaiskasvatusturvasto ylläpitää kansainvälisiä vierailuja vastaanottavaa päivähoiton toimipisteiden verkostoa. Näillä vierailukäynneillä kansainvälisille vieraille tarjotaan mahdollisuutta saada tietoa helsinkiläisen varhaiskasvatuksen toiminnasta ja kehittämisestä.

som syftar till att främja barnets välbefinnande genomförs multiprofessionellt och i samarbete med föräldrarna.

Enligt principen om positiv diskriminering riktas personalens kunskaper inom vården och fostran kraftigare till de områden där det enligt indikatorerna finns faktorer som hotar barnens välbefinnande. Med anslaget för positiv diskriminering strävar man att hitta långfristiga lösningar. Anslaget för verksamheten år 2014 hålls på samma nivå som året innan och verksamheten fortsätter på samma grunder.

Barnens delaktighet i sin egen verksamhetsmiljö ökar ytterligare. Gruppbildningen och den pedagogiska organiseringen av verksamheten är målen för utvecklingen. Barnens röst ska bli hörd med beaktande av barnets ålder i de frågor som angår dem. Förebyggandet av mobbing beaktas och tas upp i den verksamhetsstyrande planen för småbarnsfostran.

Ett internationellt Helsingfors – Invandrarna som aktiva helsingforsare

Inom rådgivningsverksamheten, småbarnsfostran och i skolorna använder personalen systematiskt programmet Kieli, oppiminen ja osallisuus (Ota koppi) i syfte att stödja tvåspråkigheten hos barn och föräldraskapet i familjer med olika språk- och kulturbakgrunder.

I lekparkerna fortsätter den barndagvårdsverksamhet som är en förutsättning för att undervisning i finska för föräldrar med invandrarbakgrund som sköter sina barn hemma ska ordnas som samarbete mellan flera förvaltningar.

Den mångkulturella kompetensen syns inom småbarnsfostran i verksamheten för barn och familjer. I kunskapsutvecklingen betonas spridning av god verksamhetspraxis och bemötandet av människor. Antalet anställda med olika språk- och kulturbakgrunder följs upp.

Helsingforsarna börjar röra på sig mer

På daghemmen och inom familjedagvården och lekverksamheten satsar man speciellt på att verksamheten utomhus är mångsidig och att den aktiverar barnens deltagande och är pedagogiskt sett välplanerad. De goda erfarenheterna och metoderna inom projektet Utelekar i stan, som var en del av WDC-projektet år 2012, tas i bruk i stor utsträckning och utvecklas vidare. Klubbverksamheten tillhandahåller skogs- och gårdsklubbar som hålls utomhus under hela sin verksamhetsperiod. Lekparkerna och deras gårdsområden är öppna för alla familjer.

2. Ett livskraftigt Helsingfors

En internationellt känd och attraktiv stad

Den helsingforsiska småbarnsfostran väcker intresse. Flera internationella gäster från olika delar av världen bekantar sig årligen med verksamheten. Barnomsorgsverket upprätthåller ett nätverk av verksamhetsställen som tar emot internationella besök inom dagvården. Under dessa besök har gästerna möjlighet att få information om hur småbarnsfostran i Helsingfors fungerar och utvecklas.

Kansainvälinen toiminta ja tutustuminen muualla tapahtuvaan varhaiskasvatukseen ovat olleet vähäisiä. Kokemusten vaihtoa pyritetään kasvattamaan, jotta saadaan perspektiiviä omaan toimintaan ja sen kehittämiseen.

Suomen yritysmyönteisin kaupunki

Helsingissä yksityinen päivähoito täydentää kunnan omaa palvelua, tarjoten perheille valinnanmahdollisuuksia. Yksityisiä palveluntuottajia tuetaan yksityiseen päivähoitoon suunnatulla yksityisen päivähoiton tuen Helsinki- lisällä. Helsinki-lisän kehitystä ja käyttöä seurataan vuosittain talousarvion yhteydessä. Vuodesta 2010 alkaen on tuettu lapsimäärän kasvun vuoksi uusia päivähoitopaikkoja perustavia yksityisiä tuottajia käynnistämistuella, josta päätetään talousarviovuosittain. Vuoden 2014 talousarviossa varaudutaan yksityisen hoidon tuen kuntalaisen korottamiseen alle kolmevuotiaiden lasten osalta ja käynnistämistuen käyttöön. Yksityiset yritykset tai yhdistykset ovat voineet tarjota leikkitoiminnan kerhoja palvelusetelillä. Palvelusetelin käyttöön kerhotoiminnassa varaudutaan edelleen.

Kulttuurista iloa ja vetovoimaa

Varhaiskasvatuksen toiminta perustuu lapsille ominaisiin toimintatapoihin. Se on leikkimistä, liikkumista, taiteilemistä ja tutkimista. Lasten toiminnan sisällön suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon kaupungin kulttuuriin ja liikuntaan liittyvät mahdollisuudet ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa.

Osaavien ihmisten kaupunki

Valtakunnallisen aikataulun mukaan etenevässä esiopetuksen opetussuunnitelmauudistuksessa otetaan huomioon Helsingin kaupunkiympäristöstä johtuvat sisällölliset painotukset. Kielikyly ja sen jatkumo kouluun suunnitellaan ja kehitetään yhteistyössä opetusviraston kanssa. Saamenkielisille lapsille tarjotaan varhaiskasvatusta saamenkielellä toimivassa päiväkotiryhmässä.

3. Toimiva Helsinki

Asukkaille sujuvat ja integroidut palvelut

Varhaiskasvatusvirastossa vahvistetaan lapsen osallisuutta, kuulemistä ja vaikuttamista itseään koskeviin asioihin toiminnassa ja kaupungissa. Virastossa alkanutta keskitettyä palveluneuvontaa arvioidaan ja kehitetään.

Asukkaille järjestetään alueellisia mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa varhaiskasvatuspalvelujen kehittämiseen Helsingissä. Tilaisuuksien keskusteluja hyödynnetään strategian, palvelujen ja toiminnan kehittämisessä. Tilaisuuksien teemoja ovat esimerkiksi alueen palveluverkko, palvelujen esittely, keskustelut tulevaisuuden varhaiskasvatuksesta. Käytetään uudenlaisia vuorovaikutusta lisääviä menetelmiä yhteistyössä alueen asukkaiden ja vanhempien kanssa.

Den internationella verksamheten och intresset för att göra sig bekant med småbarnsfostran annanstans har varit snäva. Man strävar att öka utbytet av erfarenheter för att få nytt perspektiv till den egna verksamheten och till hur den kan utvecklas.

Finlands mest företagsvänliga stad

I Helsingfors kompletterar den privata dagvården kommunens egna tjänster, vilket ger familjerna möjligheter att välja. Staden uppmuntrar privata serviceproducenter till att erbjuda privata dagvårdstjänster genom Helsingforstillägg för privat dagvård. Hur användningen av tillägget utvecklas och i vilken grad det utnyttjas följs årligen upp i samband med budgeten. Med anledning av det ökade barnantalet har staden från år 2010 understött privata producenter som skapar nya daghemsplatser med en startpeng som staden separat beslutar om för varje budgetår. I budgeten 2014 förbereder man sig på att höja kommutillägget för stödet för privat vård när det gäller barn under 3 år och på att utnyttja startpengen. Privata företag och föreningar har haft möjlighet att erbjuda klubbar för lekverksamhet genom servicesedel. Man förbereder sig på att fortsättningsvis använda servicesedeln inom klubbverksamheten.

Kulturen gläder och attraherar

Verksamheten inom småbarnsfostran baserar sig på verksamhetssätt som är typiska för barn. Dessa är lek, rörelse, pyssel och utforskning. Kultur- och idrottsmöjligheterna i staden och samarbetet med olika aktörer beaktas vid planeringen och förverkligandet av verksamheten för barn.

En stad med kunnigt folk

I reformen av läroplanen för förskoleundervisningen, som följer en riksomfattande tidtabell, beaktas de innehållsmässiga betoningarna som beror på Helsingfors stadsmiljö. Språkbudet och hur det fortsätter i skolan planeras och byggs upp i samarbete med utbildningsverket. De samiskspråkiga barnen erbjuds möjlighet till småbarnsfostran i en daghemsgrupp som fungerar på samiska.

3. Ett fungerande Helsingfors

Invånarna får flexibel och integrerad service

Barnomsorgsverket stärker barnets delaktighet, åhörande och inverkan i sådana frågor som beträffar dem själva inom stadens verksamhet och i staden. Den centraliserade servicerådgivningen inom förvaltningen utvärderas och utvecklas.

Det ordnas lokala möjligheter för invånarna att delta i och påverka utvecklingen av barnomsorgstjänsterna i Helsingfors. Diskussionerna vid mötena utnyttjas för att utveckla strategin, servicen och verksamheten. Diskussionsmötenas teman är bl.a. servicenätet i området, presentation av tjänsterna och diskussioner om småbarnsfostran i framtiden. Nya slags metoder som ökar växelverkan används i samarbetet med invånarna och föräldrarna.

Palveluverkkoa kehitetään jatkuvasti siten, että tarjolla on monipuolisesti perheiden tarpeisiin vastaavia palveluja. Uusilla asuinalueilla on tärkeää, että asunto- ja palvelutilojen rakentaminen etenevät suunnitellusti, jotta palvelut voidaan turvata lisääntyvälle asiakasmäärälle. Myös täydennysrakentamisen vaikutusta palvelutilojen lisätarpeeseen on arvioitava. Varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisen kannalta on keskeistä palvelutilojen riittävyys ja oikea-aikaisuus sekä toimiva yhteistyö tilakeskuksen kanssa. Varhaiskasvatusvirasto etsii myös itse alueellisesti yhteisiä tilankäyttömahdollisuuksia muiden kaupungin toimijoiden muun muassa koulujen ja nuorisotoimen kanssa. Erilaisia joustavia, monikäyttöisiä ja taloudellisia tilaratkaisuja haetaan.

Kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina

Vuosi 2014 on leikkiyhtiötoiminnan 100-vuotisjuhlavuosi. Leikkiyhtiöt kaupunkiympäristön avoimena ja lapsiperheitä osallistavina toimintapaikkoina edistävät osaltaan kaupunkilaisten yhteisöllisyyttä ja toimintamahdollisuuksia omalla asuinalueellaan.

Kaupungin toiminta on kestävä, vaikuttavaa ja tehokasta

Varhaiskasvatuksessa lasten kanssa tehtävässä työssä toimitaan kestävä kehityksen mukaisesti ja lapset saavat vaikuttaa oman toiminta- ja leikkiympäristönsä muotoiluun. Virastossa tehdään ympäristösuunnitelma vuoden 2014 aikana, joka perustuu viraston oman toiminnan keskeisiin ympäristövaikutuksiin.

4. Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

Palvelustrategian mukaisesti jatketaan palvelurakenteen muutosta. Yksityinen päivähoito ja kerhotoiminta lisäävät perheiden valinnan mahdollisuuksia.

Hyvin suunniteltu ja toteutettu varhaiskasvatustoiminta on taloudellista. Toiminnassa painotetaan ja lisätään sisä- ja ulkotilojen käyttöä. Tällä pyritään sisällöltään monipuolisempaan palveluun. Toimintaa kehitetään ja arvioidaan systemaattisesti erilaisilla laadullisilla ja määrällisillä mittareilla.

Tuottavuusmatriisia huolletaan ja kehitetään vuoden 2013 aikana. Päivähoidon tuottavuus on parantunut. Tuottavuutta seurataan virastossa yksiköittäin, ja on nähtävissä, että hyvällä toiminnalla on mahdollisuus saavuttaa tuottavuuden nousua entisestään. Matriisilaskentamallin käyttöä johtamisen välineenä kehitetään ja lisätään. Myös laskentatoimen kehittäminen nähdään yhtenä tärkeänä osana viraston toiminnan kehittämisessä. Lisäksi talouden raportointia ja seuranta kehitetään.

Varhaiskasvatusviraston hallinto on rakennettu kevyeksi. Tämä edellyttää uudenlaisia työtapoja, laajempaa yhteistyötä ja prosessien kehittämistä.

Serviceväätet utvecklas kontinuerligt utgående från att det tillhandahålls mångsidiga tjänster som svarar mot familjernas behov. I de nya bostadsområdena är det viktigt att byggandet av bostäderna och servicelokaler fortskrider enligt planen för att kunna säkerställa tjänsterna för den ökade klientelen. Man ska också bedöma i vilken grad kompletteringsbyggandet ökar behovet av servicelokaler. För ordnandet av tjänsterna för småbarnsfostran är det viktigt att det finns tillräckligt med servicelokaler vid rätt tidpunkt och att samarbetet med lokalcentralen fungerar smidigt. Barnomsorgsverket söker även själv möjligheter till att gemensamt använda lokaler i områdena med andra aktörer inom staden, bl.a. skolor och ungdomsförvaltningen. Målet är att hitta olika slags flexibla, mångsidigt användbara och ekonomiska lokallösningar.

Stadsdelarna utvecklas som levande och lockande

Året 2014 firas 100-årsjubileum för lekparksverksamheten. Lekparkerna som öppna verksamhetsställen som aktiverar barnfamiljernas deltagande främjar invånarnas gemenskapskänsla och verksamhetsmöjligheter i sitt eget bostadsområde.

Stadens verksamhet är hållbar och effektiv

Inom småbarnsfostran utgår arbetet med barnen från principen om hållbar utveckling och barnen får påverka formgivningen av sin egen verksamhets- och lekmiljö. Vid barnomsorgsverket utarbetar man år 2014 en miljöplan som baserar sig på de största miljöeffekterna av förvaltningens egen verksamhet.

4. Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Ekonomi kommer i balans, och produktiviteten förbättras

Servicestrukturen fortsätter förnyas i enlighet med servicestrategin. Den privata dagvården och klubbverksamheten ökar familjernas valmöjligheter.

Verksamhet som planeras väl och genomförs med åtanke är ekonomisk inom småbarnsfostran. Inomhus- och utomhuslokaler utnyttjas allt mer, vilket också betonas inom verksamheten. Härigenom strävar man efter mångsidigare serviceinnehåll. Verksamheten utvecklas och utvärderas systematiskt med olika kvalitativa och kvantitativa mätare.

Ett system med produktivetsmätare uppdateras och utvecklas under år 2013. Produktiviteten följs upp vid verket enhetsvis och det är uppenbart att det är möjligt att genom effektiv verksamhet uppnå även högre produktivitet. Användningen av matrisräkningsmodellen som ett av ledarskapsverktygen ska utvecklas och ökas. En viktig del av förvaltningens verksamhetsutveckling är dessutom utveckling av redovisningen. Även ekonomirapporteringen och ekonomiuppföljningen förnyas.

Barnomsorgsverket har en lätt administrationsmodell, vilket förutsätter nya slags arbetsätt, mer vidsträckt samarbete och processutveckling.

Taitava johtaminen ja osaava henkilöstö

Hyvin suunniteltu työ ja yhteistoiminnallisesti johdettu työyhteisö on tuottava ja voi hyvin. Varhaiskasvatusvirastossa työn kehittäminen perustuu vuorovaikutukseen ja osallisuuteen. Varhaiskasvatuksen laadun kehittämistä edistetään arvioivan kehittämisen mallin käyttöönottamisella (auditointi). Osaamisen kehittämistä tehdään osin yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Täydennyskoulutus suunnitelmassa painotetaan lasten kanssa tehtävää työtä, kuten leikkiä, taidetta ja liikuntaa. Uudet työntekijät perehdytetään ja rekrytointia tehostetaan. Tällä edistetään osaavan henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä. Perustehtävän ja työkuultuurin kehittyminen lisää työhyvinvointia. Johtamisessa hyödynnetään työterveyshuollon työvälineitä mm. sairauspoissaolojen hallinnassa ja työkyvyn ylläpitämisessä. Pedagogista osaamista vahvistetaan.

Strategiset kärkihankkeet vuonna 2014

1. Perheen, päivähoidon ja neuvolan kanssa yhteistyössä toteutettava Hyve4-malli mahdollistaa varhaisen puuttumisen ja lapsen oikea-aikaisen tukemisen. Hyve-malli koostuu päivähoidossa käytävästä 4-vuotiaan lapsen varhaiskasvatuskeskustelusta ja neuvolan laajasta terveystarkastuksesta, joka sisältää neuvolaterveydenhoitajan sekä neuvolalääkärin tarkastuksen.
2. Varhaiskasvatuksen tilojen pedagoginen ja taloudellinen suunnittelu tehdään siten, että sisä- ja ulkotilat muodostavat kokonaisuuden ja tiloja käytetään monipuolisesti ja joustavasti varhaiskasvatustoiminnassa.
3. Työhyvinvointi paremmaksi työkykyä johtamalla.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Varhaiskasvatuspalvelujen tuottamisessa lähdetään siitä, että hyvin suunniteltu toiminta on taloudellista ja työhyvinvointia edistävää. Keskeisten talouteen vaikuttavien tekijöiden, kuten henkilöstön ja tilojen käyttöä seurataan säännöllisesti tunnuslukujen avulla. Varhaiskasvatusvirastossa jatketaan taloussuunnitelmakaudella 2014–2016 palvelustrategisia toimenpiteitä ja palvelurakennemuutosta, palveluverkkojen kehittämistä sekä oman toiminnan työmenetelmien kehittämisen kautta saavutettavaa tuottavuuden nousua.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Vuoden 2013 sekä edelleen vuosien 2014–2016 vakanssi- ja henkilöstömääriin on lisätty kunkin vuoden väestöennusteen, uusien hankkeiden sekä mahdollisten yksiköiden lakkauttamisen perusteella laskettu lisähenkilöstömäärän tarve. Henkilötyövuosien arvioidaan vuonna 2014 kasvavan noin 100:lla vuoteen 2013 verrattuna. Henkilöstövuokrauksen määrä perustuu vuoden 2012 Seure henkilöstöpalvelut Oy:n ostojen toteumaan tunteina. Henkilöstövuokraus pysyy vuonna 2014 vuoden 2013 tasolla.

Skickligt ledarskap och kunnig personal

Ett välplanerat arbete och en samarbetande ledning är förutsättningar för att arbetsgemenskapen är produktiv och mår bra. Arbetsutvecklingen inom barnomsorgsverket baserar sig på växelverkan och delaktighet. Kvalitetsutvecklingen inom småbarnsfostran främjas genom att införa en modell för utvärdering av utvecklingen (auditering). Kunskaperna utvecklas delvis i samarbete med grannkommunerna. I planen för kompletterande utbildning betonas funktionerna tillsammans med barnen, såsom lek, konst och idrott. Nyanställda introduceras och rekryteringen effektiviseras. På detta sätt förbättras tillgången till kunnig personal och dess beständighet. När grunduppgiften och arbetskulturen utvecklas ökar arbetstrivseln. Företagshälsovårdens arbetsverktyg utnyttjas inom ledarskapet, bl.a. i hanteringen av frånvaro och upprätthållande av arbetsförmågan. De pedagogiska kunskaperna stärks.

De strategiska spetsprojekten år 2014

1. Hyve4-modellen som ska genomföras i samarbete med familjen, dagvården och rådgivningsbyrån möjliggör tidig intervention och rätttidigt stöd för barnet. Modellen består av en diskussion om småbarnsfostran inom dagvården när barnet är i 4 års ålder och en omfattande hälsokontroll på rådgivningsbyrån. Hälsokontrollen omfattar ett kontrollbesök hos rådgivningshälsovårdaren och rådgivningsläkaren.
2. Den pedagogiska och ekonomiska planeringen av lokalerna för småbarnsfostran görs utgående från att utomhus- och inomhuslokalerna bildar en helhet och lokalerna används mångsidigt och flexibelt för småbarnsfostran.
3. Arbetshälsan förbättras genom att leda arbetsförmågan.

Åtgärder vid verket i stadens produktivhetsprogram 2014–2016

Produktionen av tjänsterna inom småbarnsfostran utgår från att en välplanerad verksamhet är ekonomisk och främjar arbetstrivseln. Utvecklingen av de viktigaste faktorerna som påverkar ekonomin, såsom personalen och lokalanvändningen, följs upp regelbundet med hjälp av nyckeltal. Inom barnomsorgsverket fortsätter under ekonomiplanepreioden 2014–2016 de servicestrategiska åtgärderna och servicestrukturreformen. Produktivhetsökning uppnås genom utveckling av servicenäten och arbetssätten inom den egna verksamheten.

Verkets personalplan 2014–2016

I antalet anställningar och i personalantalet för 2013 och vidare för 2014–2016 har behovet av ny personal räknat utifrån befolkningsprognosen för året i fråga, de nya projekten och eventuell nedläggning av enheter beaktats. Antalet årsverken prognoseras år 2014 öka med 100 jämfört med året innan. Mängden inhyrd personal baserar sig på antalet timmar köpta hos Seure henkilöstöpalvelut Oy år 2012. Personalinhyrningen stannar år 2014 på 2013 års nivå.

Vuosina 2013–2016 varhaiskasvatusviraston nykyisestä vakinaisesta 4 404 henkilöstä 387 henkilöä eli 8,79 % saavuttaa eläkeiän. Osa-aikatyö sekä osa-aikainen työkyvyttömyyseläke on vaihtoehto eläkkeelle siirtyvälle henkilöstölle. Tiivistetään yhteistyötä työterveyshuollon kanssa koskien henkilöstöä sekä työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvien henkilöiden osalta riittävän ajoissa.

Rekrytinnin kannalta keskeistä on oppilaitosyhteistyö ja sen kehittäminen. Erityistä huomiota tullaan kiinnittämään opiskelijoiden ja uusien työntekijöiden perehdyttämiseen ja työyhteisöjen kehittämiseen. Henkilöstöä tarvitaan lukumääräisesti eniten työvoimapulanimikkeisiin, kuten lastenhoitaja, lastentarhanopettaja ja erityislastentarhanopettaja. Työvoimapula-aloille järjestetään oppisopimuskoulutusta yhteistyössä Helsingin kaupungin henkilöstökeskuksen kanssa. Lisäksi varhaiskasvatusvirastolla on vuosittaisen henkilöstösuunnitelman mukaista omarahoitteista oppisopimuskoulutusta lastenhoitajan ja mahdollisesti myös perhepäivähoitajan tehtäviin. Henkilöstön täydennyskoulutusta järjestetään viraston vuosisuunnitelman mukaisesti. Täydennyskoulutuksen avulla ei ole mahdollista laajentaa palvelutoiminnan henkilöstön tehtäväkuvia rekrytointitarpeen vähentämiseksi. Virastossa luodaan mentorointi- tai perehdytysmalleja, jotta työhön tuleva uusi henkilöstö sitoutuu ja saa tukea työuran alussa.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Varhaiskasvatusviraston tilankäyttösuunnitelmaan on tarkistettu viraston vuokraamien tilojen neliömääriä, mutta edelleen arvioidaan erityisesti ulkopuolisilta vuokrattujen tilojen tiedoissa olevan puutteita. Tilankäyttöohjelmaan on vuodelle 2013 kuvattu jo alkuvuonna käynnistyneet tilahankkeet sekä muut käynnistytävät hankkeet. Vuosille 2014–2018 on kerätty ao. vuosien talonrakennushankkeiden ohjelmaehdotuksissa olevat tilahankkeet. Vuosille 2019–2023 on arvioitu väestöennusteen mukaisen palvelutarpeen kasvun aiheuttama tilatarve. Päiväkotitilojen tilatarvetta on arvioitu niin, että 61 % 1-6-vuotiaista lapsista on päivähoitopalvelujen piirissä.

Suunnitelmassa vuosille 2013 - 2023 arvioitu tilamäärän muutos on 16 %, samanaikaisen väestönkasvun arvioidaan olevan noin 19 %.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen ja sähköisen asiointin kehittämishankkeet

Varhaiskasvatusvirasto toteuttaa taloussuunnitelmakaudella 2014–2016 kaupungin tietotekniikkaohjelman 2012–2014 mukaisia osallistaminen- ja vuorovaikutus-, tuottavuus- ja vaikuttavuus- sekä it-hokkuus- ja osaaminen-kehittämishankkeita.

Vuonna 2014 varhaiskasvatusvirasto toteuttaa määrärahojen puitteissa kaupunkiyhteisiä kehittämishankkeita sekä omia kehittämishankkeitaan.

Åren 2013–2016 uppnår 387 av barnomsorgsverkets sammanlagt 4 404 anställda, dvs. 8,79 %, pensionsåldern. Deltidsarbete och delinvalidpension är alternativ för personalen i pensionsåldern. Samarbetet med företagshälsovården beträffande personalen och de anställda som ska gå i invalidpension effektiviseras i tillräckligt tidig fas.

Med tanke på rekryteringen är det viktigt att samarbeta med läroanstalterna och att effektivisera samarbetet. Särskilt avseende kommer att fästas vid studerandenas och de nyanställdas introduktion och vid utveckling av arbetsenheter. Ny personal behövs speciellt i de yrken som lider av brist på arbetskraft, såsom barnskötare, barntädgårdslärare och specialbarntädgårdslärare. Inom dessa branscher ordnas läroavtalsutbildning i samarbete med Helsingfors stads personalcentral. I enlighet med den årliga personalplanen ordnar barnomsorgsverket dessutom med sin egen finansiering läroavtalsutbildning som leder till barnskötarexamen och eventuellt till familjedagvårdarexamen. Kompletterande utbildning för personalen ordnas i enlighet med förvaltningens årsplan. Det är inte möjligt att genom kompletterande utbildning utvidga personalens arbetsbeskrivningar i syfte att minska rekryteringsbehovet. Inom barnomsorgsverket utvecklas mentor- eller introduktionsmodeller för att den nya personalen ska förbinda sig till arbetet och få stöd i början av sin arbetskarriär.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Barnomsorgsverkets plan för lokalanvändningen har justerats i fråga om de inhyrda lokalernas kvadratmeterantal, men det uppskattas ännu finnas brister i synnerhet i uppgifterna om lokalerna inhyrda från utomstående aktörer. I lokalanvändningsplanen beskrivs de lokalprojekt för år 2013 som redan inletts och de som ska inledas. Lokalprojekten för åren 2014–2018 omfattar de lokalprojekt som anges i programförslaget för husbyggnadsprojekt för åren i fråga. Lokalbehovet för åren 2019–2023 har uppskattats enligt det ökade servicebehovet på basis av befolkningsprognosen. Behovet av daghemlokaler har uppskattats utgående från att daghemstjänsterna omfattar 61 % av barnen i 1–6 års ålder.

I planen för åren 2013–2023 uppskattas det att lokalbehovet kommer att öka med cirka 16 % och befolkningen med cirka 19 % under tidsperioden i fråga.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs och utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Barnomsorgsverket genomför under ekonomiplanepreioden 2014–2016 utvecklingsprojekten för deltagande och växelverkan, för produktivitet och effektivitet och för IT-effektivitet och IT-kunskaper i enlighet med stadens IT-program.

År 2014 kommer barnomsorgsverket att inom ramen för anslagen genomföra stadens gemensamma utvecklingsprojekt och sina egna utvecklingsprojekt.

Vuonna 2013 aloitettua päiväkotien lähiverkonhallinnan ja useamman viraston yhteiskäytön hanketta jatketaan ja se saatetaan loppuun vuoden 2015 aikana. Varhaiskasvatusviraston oman raportoinnin ja tilastojärjestelmän hankintaa ja käyttöönottoa selvitetään.

Vuonna 2014 varhaiskasvatusvirasto toteuttaa kaupungin tietotekniikkaohjelman tavoitetta lisätä sähköisiä vuorovaikutteisia palvelukanavia. Talousarviovuoden aikana aloitetaan pienessä osassa toimintaa lasten ja henkilöstön sähköistä kulunseuranta edistävää hanke. Tarkoituksena on laajentaa kulunseuranta koskemaan tulevien vuosien aikana koko varhaiskasvatuksen palvelukenttää. Lisäksi kehitetään uusia vuorovaikutteisia palvelukanavia ottamalla koekäyttöön muutamassa päiväkodissa ns. Muksunetti-palvelu, jonka avulla voidaan viestittää lasten vanhemmille päivähoidon tapahtumista ja kirjata lapsen hyvinvointiin ja varhaiskasvatuksen toteuttamiseen liittyviä olennaisia asioita lapsen suunnitelmaan.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

1. Selvitetään 4-vuotistarkastuksen päiväkodeissa tehtävän osuuden kattavuus ikäluokassa varhaiskasvatusalueittain.
2. Kerhoista laaditaan lukujärjestys ja kerhopäivien määrää lisätään siten, että avoimen leikkitoiminnan suhteellinen osuus kasvaa.
3. Yksityisen hoidon tuen piirissä olevien lasten määrä kasvaa edellisen vuoden tasoon verrattuna.
4. Hallintokunnan käytössä oleva huoneistoala hoidossa olevaa lasta kohden ei kasva.
5. Auditoinnit ovat käytössä yksityisen päivähoiton, esiopetuksen ja lapsen tukemisen prosessien laadun arvioinnin ja kehittämisen välineenä.
6. Asiakastytyväisyys paranee erityisesti niillä osa-alueilla, joilla asiakastytyväisyyskyselyn tulokset ovat olleet vuosina 2011–2013 heikoimmat tai laskevat.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisten tavoitteiden kytkytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Varhaiskasvatusvirasto toteuttaa kaupungin strategiaohjelman mukaista tuottavuuden parantamista sitovien toiminnallisten tavoitteidensa kautta. Lakisääteinen päivähoito järjestetään palvelustrategian mukaisesti, tarjoten perheille kunnallisen päivähoiton lisäksi asiakasohjauksessa yksityisen tai avoimen varhaiskasvatuksen sekä kerhotoiminnan vaihtoehtoja. Omassa toiminnassa henkilöstömäärä vastaa lasten määrää ja toiminta johdetaan kustannustehokkaasti. Toiminnan tuottavuutta mitataan tuottavuusmatriisin avulla

Projektet för hantering av daghemmens lokalnät och gemensamt bruk mellan flera förvaltningar som inleddes år 2013 fortsätter och avslutas år 2015. Möjligheterna att upphandla och införa ett eget rapporterings- och statistiksystem för barnomsorgsverket utreds.

Barnomsorgsverket genomför år 2014 målet för stadens IT-program att öka elektroniska interaktiva servicekanaler. I en liten del av verksamheten inleddes det under budgetåret ett projekt som främjar den elektroniska passerkontrollen för barnen och personalen. Meningen är att utvidga passerkontrollen till småbarnsfostrans hela servicesektor under de kommande åren. Dessutom utvecklas nya interaktiva servicekanaler genom att ta den s.k. Muksunetti-servicen i testbruk på vissa daghem. Med hjälp av servicen kan daghemspersonalen meddela föräldrarna var som händer inom dagvården och anteckna viktiga frågor beträffande barnens välbefinnande och småbarnsfostran i barnets personliga vårdplan.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

1. Det utreds verksamhetssektorvis i vilken omfattning den del av 4-årskontrollen som görs på daghemmen täcker åldersklassen.
2. Ett schema görs upp för klubbarna och antalet klubb-dagar ökar utgående från att den relativa andelen öppen lekverksamhet blir större.
3. Antalet barn inom stödet för privat vård ökar jämfört med föregående år.
4. Den våningsyta som är i förvaltningens bruk ökar inte i förhållande till antalet barn inom vården.
5. Auditering utnyttjas för att utvärdera kvaliteten hos den privata dagvården, förskoleundervisningen och processerna för att stöda barnet och för utveckling av dessa.
6. Invånartillfredsställelsen ökar speciellt inom de delområden i vilka resultatet åren 2011–2013 har varit svagast eller visat en nedåtgående utveckling enligt invånarenkäten.

Övriga verksamhetsmål

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Barnomsorgsverket effektiviserar produktiviteten i enlighet med strategiprogrammet genom de bindande verksamhetsmålen. Den lagstadgade dagvården ordnas i enlighet med servicestrategin, vilket innebär att staden utöver att erbjuda kommunal dagvård hänvisar familjer till olika alternativ inom den privata eller öppna småbarnsfostran och klubbverksamheten. Inom verkets egen verksamhet motsvarar barnantalet antalet anställda och verksamheten leds kostnadseffektivt. Verksamhetens produktivitet mäts med hjälp av en produktivitetmatriks och

ja toiminnallisin tunnusluvuihin. Varhaiskasvatusvirasto huolehtii siitä, että sen käytössä olevat tilat ovat mahdollisimman hyvin käytössä sekä lasten että talouden näkökulmasta. Toimitilojen osalta toimitaan tiiviissä yhteistyössä Tilakeskuksen ja muiden virastojen kanssa.

funktionella nyckeltal. Barnomsorgsverket ser till att de lokaler som är i förvaltningens bruk utnyttjas så bra som möjligt med tanke på både barnen och ekonomin. I fråga om lokalerna samarbetar barnomsorgsverket tätt med lokalcentralen och de övriga förvaltningarna.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetaavoitteet - Prestationsmål						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset – Barn i vård under skolåldern 31.12.2013						
Omissa päiväkodeissa – Vid egna daghem	19 516	19 920	20 100	20 360	20 360	20 360
Ostopalvelupäiväkodeissa – Vid daghem med köpt service	309	379	379	379	379	379
Perhepäivähoidossa – I familjevård	1 175	1 176	1 176	1 176	1 176	1 176
Lasten kotihoidontuki, lapset – Hemvårdsstöd, barn	8 837	8 620	9 000	8 834	8 834	8 834
Yksityisen hoidontuki, lapset – Stöd för privat vård, barn	2 535	2 540	2 785	2 689	2 689	2 689
Kerhoissa, lapset 31.12 – I klubbar, barn 31.12	745	1 200	1 200	1 350	1 350	1 350
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Tilatäyttö – Lokalbeläggning	97,3	97,5		98	98	98
Käyttöaste – Användningsgrad	92,2	92,5		92,5	92,5	92,5
Menot €/ 1-6 v. Hki – Utgifter €/barn 1–6 år Hfors	10 452	10 332		10 480	10 480	10 480
Toiminnan laajuustiedot – Uppgifter om verksamhetens omfattning						
Päiväkotien määrä – Antalet daghem	264	267		272	276	281
Leikkipuistojen määrä – Antalet lekparkar	66	66		66	66	66
Resurssit - Resurser						
Vakanssien määrä – Antalet anställningar	5 023	5 195		5 292	5 373	5 451
Henkilöstömäärä	5 470	5 601		5 720	5 820	5 601
Tilat – Lokaler, m ²	219 923	223 026		227 131	232 844	237 344
Tuottavuus – Produktivitet						
	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	112	113		113	113	113

4 SIVISTYS- JA HENKILÖSTÖTOIMI – BILDNINGS- OCH PERSONALVÄSENDET

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	32 292	32 480	33 226	35 696	35 696	36 321	36 495
Maksutulot - Avgiftsinkomster	8 717	8 040	8 048	8 990	8 990	8 984	8 986
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	18 333	11 125	20 110	11 519	11 519	11 769	11 802
Vuokratulot - Hyresinkomster	8 600	7 519	7 745	7 842	7 842	7 860	7 849
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	3 107	2 298	2 405	2 486	2 486	2 465	2 465
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	41	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	71 091	61 462	71 534	66 533	66 533	67 399	67 597
Palkat - Löner	328 010	330 912	339 279	339 192	340 293	340 620	340 885
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	102 675	105 524	109 053	108 986	109 151	109 299	109 365
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	185 968	191 818	194 865	196 052	196 447	196 457	196 318
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	29 666	30 194	30 348	30 464	30 736	30 705	30 646
Avustukset - Understöd	54 435	56 371	56 492	56 580	56 280	55 720	55 160
Vuokrat - Hyror	176 165	187 071	187 339	192 163	189 047	189 375	189 666
Muut menot - Övriga utgifter	982	1 144	961	716	716	715	734
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	877 901	903 034	918 337	924 153	922 670	922 891	922 774
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-806 810	-841 572	-846 803	-857 620	-856 137	-855 492	-855 177
Poistot - Avskrivningar	26 684	24 027	23 981	25 649	25 649	26 398	27 783
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-833 495	-865 599	-870 784	-883 269	-881 786	-881 890	-882 960
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-13,5	16,4	8,3	8,3	1,3	0,3
Menot - Utgifter		2,9	1,7	2,3	2,2	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	166 742	178 154	157 638	180 879	176 943	177 346	177 432

4 02 Opetusvirasto - Utbildningsverket

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	7 074	8 277	8 031	10 080	10 080	10 080	10 080
Maksutulot - Avgiftsinkomster	5 730	4 882	5 045	5 918	5 918	5 922	5 922
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	7 892	2 724	9 935	3 028	3 028	3 028	3 028
Vuokratulot - Hyresinkomster	2 348	2 491	2 448	2 588	2 588	2 588	2 588
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	182	102	169	185	185	181	181
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	23 227	18 476	25 628	21 799	21 799	21 799	21 799
Palkat - Löner	243 107	245 946	253 337	251 083	252 884	252 884	252 884
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	74 117	76 700	79 635	79 500	80 123	80 123	80 123
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	153 443	160 553	162 230	164 611	165 117	165 117	165 117
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	14 784	15 099	15 488	15 555	15 967	15 967	15 967
Avustukset - Understöd	5 334	5 783	5 903	6 308	6 198	6 198	6 198
Vuokrat - Hyror	121 799	131 179	131 259	134 948	135 678	135 678	135 678
Muut menot - Övriga utgifter	408	470	451	405	405	405	405
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	612 991	635 730	648 303	652 410	656 372	656 372	656 372
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-589 765	-617 254	-622 675	-630 611	-634 573	-634 573	-634 573
Poistot - Avskrivningar	12 332	11 697	11 591	11 100	11 100	11 820	13 162
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-602 097	-628 951	-634 266	-641 711	-645 673	-646 393	-647 735
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-20,5	38,7	18,0	18,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		3,7	2,0	2,6	3,2	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	119 459	128 408	106 582	130 184	130 094	130 094	130 094

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Kaupungin koulujen ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelijamäärän lasku pysähtyi vuonna 2012 ja kääntyi vuonna 2013 kasvuun, joka jatkuu koko suunnittelukauden.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet uudistuvat vuonna 2014. Kunnan tason opetussuunnitelmatyö jatkuu vuoteen 2016. Uudet opetussuunnitelman perusteet ja tuntijako otetaan käyttöön vuonna 2016. Lukiokoulutuksen oppimisympäristöt monimuotoistuvat ja verkossa tapahtuva opetus tulee kiinteäksi osaksi lukio-opintoja.

Ylioppilaskirjoitukset järjestetään sähköisesti vuodesta 2016 alkaen, mikä lisää tieto- ja viestintä-tekniikan käyttöä lukio-opetuksessa ja arvioinnissa.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Antalet elever och studerande i stadens skolor och läroanstalter slutade minska år 2012 och har år 2013 börjat öka. Ökningen fortsätter hela planeringsperioden.

De riksomfattande läroplansgrunderna för den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen revideras år 2014. Läroplansarbetet på kommunal nivå fortsätter till år 2016. De nya läroplansgrunderna och den nya timfördelningen börjar tillämpas år 2016. Lär miljörerna inom gymnasieutbildningen blir mångsidigare, och nätbaserad undervisning blir en fast del av gymnasiestudierna.

Studentskrivningar ordnas elektroniskt fr.o.m. år 2016, vilket ökar användningen av informations- och kommunikationsteknik i gymnasieundervisningen och vid bedömningen.

Opiskelijamäärän kasvaessa ammatilliseen koulutukseen tulee enemmän tuen tarpeessa olevia opiskelijoita, mikä lisää opiskelijahuoltopalveluiden tarvetta. Yksilöllisen ohjauksen ja tuen tarve kasvaa myös lukioissa opiskelijoiden tarpeiden erilaistuessa.

Lukiolaisten jatko-opinto- ja työelämävalmiuksien sekä tietoyhteiskuntataitojen oppiminen edellyttää lukiopedagogiikan uudistamista, lukio-opetuksen pirstaleisuuden vähentämistä, yhteisöllisyyden lisäämistä sekä tieto- ja viestintäteknologian monipuolista opetuskäyttöä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki uudistunee vuonna 2014. Valmisteilla oleva uusi päivähoitolaki voi edellyttää muutoksia päivähoidon järjestämistapoihin.

Kasvitarhapalveluiden järjestäminen peruskoulun oppilaille siirtyy vuonna 2014 opetusvirastosta osaksi nuorisoasiankeskuksen toimintaa.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Koulutulukaiden määrä on parin viimeisen vuoden ajan ollut ennakoitua suurempaa. Tämä suunta näyttää jatkuvan. Peruskoulussa opiskelevien oppilaiden kokonaisoppilasmäärä lähti kasvuun vuonna 2012 ja kasvu jatkuu koko suunnitelmakauden.

Iltapäivätoiminnan palvelutarjonnasta vajaa neljännes on kaupungin itse järjestämää ja runsas ¼ kaupungin avustamaa toimintaa. Lukuvuonna 2013–14 on tarkoituksena kokeilla vaihtoehtoisia tuottamistapoja asiakaslähtöisten palvelumuotoilujen pilotoinnilla.

Tällä hetkellä suomenkielisestä perusopetuksen tarjonnasta noin 80 % on kaupungin omaa palvelutuotantoa, reilu 10 % kaupungin sopimuskoulujen tuotantoa ja vajaa 10 % muiden Helsingissä sijaitsevien yksityisten tai valtion koulujen tuotantoa. Kaupungin palvelutuotanto on viraston itse tuottamaa lukuun ottamatta tiettyjä tukipalveluja, kuten tila-, siivous- ja ruokahuoltopalveluja sekä koulukuljetuksia. Opetuksen järjestämisen tuotantotavoissa ei ennakoita tapahtuvan muutoksia. Palveluverkon tarkistuksissa painopisteenä on saada uusille alueille perusopetuspalvelut sekä saada tarvittavat koulurakennukset peruskorjatuiksi.

Opetustoimen tavoitteena on, että ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutusta laajennetaan. Ruoka- ja siivouspalveluiden kilpailuttamisen tavoitteena on laajentaa ao. palveluja nykyisestä 12,5 prosentista 32,5 prosenttiin palveluista.

Väestöennusteen mukaan lukioikäisten helsinkiläisten määrä vähenee koko suunnittelukauden, mikä tulee vähentämään lukiokoulutuspaikkojen kokonaistarvetta. Kaupungin lukioiden opiskelijamäärä on pidetty taloussuunnitelmaehdotuksessa 2014–2016 kuitenkin vuoden 2014 tasolla. Oletuksena on, ettei ulkopaikkuntalaisten opiskelijoiden määrä kasva nykyisestä noin 30 % tasosta.

Maahanmuuttajanuorten määrä lisääntyy lukioissa valmistavan koulutuksen vakiinnuttua vuonna 2014.

I och med att antalet studerande ökar inom yrkesutbildningen blir det fler som behöver stöd. Detta leder till ett större behov av studerandevård. Behovet av individuell handledning och individuellt stöd ökar också i gymnasierna genom att de studerandes behov varierar.

För att gymnasisterna ska få färdigheter för fortsatta studier, arbetslivsfärdigheter och färdigheter som behövs i informationssamhället måste gymnasiepedagogiken reformeras, splittringen i undervisningen minska, samhörigheten öka och informations- och kommunikationsteknik utnyttjas mer i undervisningen.

En lag om elev- och studerandevård träder troligen i kraft år 2014. En ny lag om barndagvård är under beredning, och den kan komma att kräva förändringar i sätten att ordna tjänster.

Skolträdgårdsverksamheten för grundskoleelever överförs år 2014 från utbildningsverket till ungdomscentralen.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Antalet nybörjare har i ett par år varit större än beräknat. Trenden verkar fortsätta. Det totala antalet grundskoleelever började öka år 2012, och ökningen fortsätter hela planperioden.

Staden ordnar själv en knapp fjärdedel av eftermiddagsverksamheten och understöder drygt tre fjärdedelar. Det är tänkt att ett pilotförsök med alternativa produktionssätt ska genomföras läsåret 2013/2014 med hjälp av användarcentrerad tjänstedesign.

För närvarande står staden själv för ca 80 % av utbudet inom den finska grundläggande utbildningen, medan avtalsskolor står för drygt 10 % och andra privata skolor och statliga skolor i Helsingfors står för knappa 10 %. Utbildningsverket producerar själv de kommunala tjänsterna, dock inte vissa stödtjänster, såsom lokal-, städ- och mattjänster och skolskjutsar. Produktionssätten inom utbildningen förblir troligen oförändrade. Då servicenätet justeras ligger tyngdpunkten på att grundläggande utbildning ska ordnas i nya områden och på att behövliga renoveringar ska utföras i skolbyggnader.

Ett mål inom utbildningsväsendet är att konkurrensutsättningen av mat- och städtjänster ska fortsätta så att andelen konkurrensutsatta tjänster ökar från nuvarande 12,5 % till 32,5 %.

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet helsingforsare i gymnasieåldern att minska under hela planeringsperioden, vilket gör att det totala behovet av gymnasieplatser blir mindre. Antalet studerande i stadens gymnasier är ändå i förslaget till ekonomiplan för åren 2014–2016 ungefär detsamma för alla år. Utgångspunkten är då att de studerande från andra kommuner inte utgör en andel som är större än den nuvarande på ca 30 %.

Antalet invandrarungdomar ökar i gymnasierna sedan den utbildning som förbereder för utbildning blivit permanent år

Maahanmuuttajanuorten määrän lisäämiseksi lukio- ja ammattikoulutuksessa maahanmuuttajien lukioon valmistava koulutus vakinaistetaan vuonna 2014. Lukio-opinnoissa jo oleville maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille tarvitaan lisää tukea ja ohjausta erityisesti opintojen alussa.

Koulutus- ja nuorisotakuun sekä määrällisesti riittävän, ammattitaitoisen työvoiman tarjonnan turvaaminen alueen elinkeinoelämän ja julkisen palvelutuotannon tarpeisiin lisäävät ammatillisen koulutuksen kysyntää ja tarvetta. Vuosittain Helsingissä jää lähes 1 000 peruskoulun päättävää helsinkiläistä nuorta ilman toisen asteen koulutuspaikkaa. Helsingissä on yli 20 000 alle 29-vuotiasta nuorta, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa. Työvoimatarpeen kasvun ennakoidaan keskittyvän palvelualoille sekä sosiaali- ja terveysalalle. Myös logistiikassa, rakentamisessa ja teollisuudessa tarvitaan ammattiosaajia.

Ammatillista koulutusta toteutetaan entistä joustavammin yhteistyössä työpaikkojen kanssa sekä räätälöidään yksilöllisiä, joustavia opintopolkuja ja vaihtoehtoisia väyliä työelämään. Koulutuksessa on tarvetta kehittää erilaisia toimia, joilla tähdätään koulutukseen kiinnittymiseen, keskeyttämisen vähentämiseen, läpäisyn edistämiseen (tutkinto kolmessa vuodessa) sekä urasuunnitelmien selkeyttämiseen.

Erityisiä toimia tarvitaan maahanmuuttajien koulutukseen pääsyn edistämiseksi, heidän suomen kielen taitonsa parantamiseksi sekä opiskelu- ja työelämävalmiuksiansa vahvistamiseksi. Maahanmuuttaja-taustaisille nuorille tarvitaan räätälöityjä ja tuettuja koulutuspolkuja, jotta heidän pääsytään tutkinto-tavoitteeseen koulutukseen turvataan. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myöhään Suomeen tulleiden 15–17 -vuotiaiden maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutukseen.

Nuorten työpajatoiminta vahvistuu koulutus- ja nuorisotakuun toteuttamisen yhtenä vaihtoehtona.

Ruotsinkielisen päivähoiton kysynnän ennakoidaan kasvavan suunnittelukaudella jonkin verran. Uusia päiväkotia tarvitaan valmistuville uusille asuinalueille.

Infrasrktuurin osalta kehitetään tarpeita vastaavaa, tasa-arvoista teknologista oppimisympäristöä, joka mahdollistaa oppijoille ja opettajille entistä joustavimmat ja monipuolisemmat opetuksen ja opiskelun menetelmät. Liikkuvuus ja oppijoiden oman teknologian käyttö lisääntyy. Tämä edellyttää langattomien verkkojen toimivuutta, mobiilioppimisen linjauksia ja tukitoimia toimintakulttuurin muutoksen tueksi.

Digitaalet työvälineet ja sisällöt yleistyvät opetuksen arjessa. Teknologian kehittyessä opetuksessa pilotoidaan uusia ratkaisuja ja pidetään huoli siitä, että etenkin toisen asteen sähköinen toiminta-ympäristö, sen työskentelytavat ja käytettävät teknologiat vastaavat jatko-opintojen ja työelämän tarpeita ja toimintaympäristöjä. Uusista teknologioista esimerkiksi kolmiulotteisen suunnittelun ja tuotannon mahdollistavat teknologiat yleistyvät.

2014. För att antalet invandrarungdomar ska öka inom gymnasieutbildningen görs den utbildning som förbereder invandrare för gymnasiestudier permanent år 2014. De studerande med invandrarbakgrund som redan har inlett sina gymnasiestudier behöver mer stöd och handledning särskilt i början.

Efterfrågan på och behovet av yrkesutbildning ökar då utbildnings- och ungdomsgarantin ska uppfyllas och ett utbud av kvantitativt tillräcklig, yrkeskunnig arbetskraft ska säkras i enlighet med behoven i arbetslivet och inom den offentliga tjänsteproduktionen i området. Nästan 1 000 unga helsingforsare som går ut grundskolan blir årligen utan studieplats på andra stadiet. Fler än 20 000 helsingforsare under 29 år saknar examen på andra stadiet. Arbetskraftsbehovet förväntas öka främst inom servicebranscherna och social- och hälsovården. Yrkesfolk behövs också inom logistik, byggande och industri.

Yrkesutbildning ordnas flexibla i samarbete med arbetsplatserna, och individuella, flexibla studievägar och alternativa vägar till arbetslivet skräddarsys. Inom utbildningen finns ett behov av att utveckla olika åtgärder som syftar till engagemang i studierna, färre avhopp, fullföljd utbildning på kortare tid (examen på tre år) och klarare karriärplaner.

Särskilda åtgärder behövs för att invandrare lättare ska komma in på utbildning, lära sig finska bättre och få starkare studie- och arbetslivsfärdigheter. Unga med invandrarbakgrund behöver skräddarsydda utbildningsvägar där de får stöd för att säkert komma in på examensriktad utbildning. Det måste särskilt ses till att 15–17-åringar med invandrarbakgrund som kommit till Finland sent får utbildning.

Verkstadsverksamheten för unga stärks som ett av alternativen när det gäller att uppfylla utbildnings- och ungdomsgarantin.

Efterfrågan på svensk dagvård beräknas öka något under planeringsperioden. Nya daghem behövs i nya bostadsområden som blir färdiga.

Vad infrastrukturen beträffar utvecklas det en jämlik teknisk lärmiljö som motsvarar behoven och som möjliggör smidigare och mångsidigare undervisnings- och studiemetoder för lärare och inlärare. Rörligheten ökar, och inlärarna använder egen teknisk utrustning i högre grad. Detta kräver fungerande trådlösa nät, riktlinjer för mobil lärande och åtgärder som stöd vid förändringen i verksamhetskulturen.

Digitala verktyg och innehåll blir vanligare i den dagliga undervisningen. När tekniken utvecklas i undervisningen görs det pilotförsök med nya lösningar. Det ses då till att den elektroniska miljön, arbetsmetoderna och de använda teknikerna särskilt på andra stadiet är sådana att behoven inom fortsatta studier och i arbetslivet blir beaktade. Ett exempel på nya tekniker som blir vanligare är de som möjliggör tredimensionell planering och produktion.

Kilpailuttaminen

Vuonna 2014 hankintatoimen kehittämistä jatketaan Helsingin kaupungin hankintastrategian sekä opetusviraston hankinnan linjausten, ilmastolinjausten ja hankintojen Kestävän Kehitys-oppaan mukaisesti. Painopisteenä on hankintaosaamisen kehittäminen ja hankintojen ympäristövaikutusten huomioon ottaminen tarjouspyynnöissä ja hankintasopimuksissa. Viraston tila- ja hankintapalveluissa vuonna 2013 käyttöön otetun sähköisen kilpailuttamisjärjestelmä Claudian käyttöä laajennetaan.

Kilpailuttamista jatketaan niillä toimialueilla ja tehtävissä, jotka jo kuuluvat kilpailuttamisen piiriin. Kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista laajennetaan tai uusia kaupungin itse hoitamia tehtäviä saatetaan kilpailutuksen piiriin kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Koulujen, oppilaitosten ja ruotsinkielisten päiväkotien siivous- ja ruokapalvelujen kustannukset vuonna 2014 ovat noin 39,7 miljoonaa euroa, josta kilpailutettujen palvelujen osuus on noin 4,9 miljoonaa euroa. Opetustoimen tavoitteena on, että ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutusta laajennetaan. Opetustoimi voi tarvittaessa vaihtaa kilpailutettavia kohteita. Muille kuin ruoka- ja siivouspalvelujen alueelle ei ole arvioitavissa muutoksia suunnitelmakaudella.

Riskienhallinta

Tavoitteiden toteutumisen kannalta merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu seuraavat viisi riskiä:

Jos palveluverkkoa ei pystytä tarkistamaan oppilas- ja opiskelijamäärien muutoksien edellyttämällä tavalla, resursseja käytetään perusopetuksessa vajaakäytössä oleviin tiloihin ja toisen asteen koulutuksen kasvaville opiskelijamäärille ei ole riittävästi opetukseen soveltuvia tiloja. Palveluverkkoa uudistetaan vuosittain yhteistoiminnan periaatteita noudattaen poikkihallinnollisena yhteistyönä.

Opetusviraston tavoitteena on, että koulujen, oppilaitosten ja ruotsinkielisten päiväkotien sisäilman laatu pysyy hyvänä tai paranee. Sisäilman laatua parantavat hankkeet on esitetty Helsingin kaupungin investointiohjelmiaan.

Taloudellisen tilanteen heikkeneminen vaikuttaa opetusviraston käytettävissä olevien resurssien lisäksi suoraan lasten ja nuorten hyvinvointiin taloudellisissa ongelmassa olevien perheiden määrän kasvaessa. Tämä edellyttää käytettävissä olevien resurssien mahdollisimman tehokasta ja tarkoituksenmukaista kohdentamista.

Ammatillisessa koulutuksessa riskinä on, että tutkinnon suorittaminen kolmessa vuodessa viivästyy ja opintojen negatiivinen keskeyttäminen lisääntyy. Opintojen pedagogisella kehittämisellä sekä ohjaus- ja tukitoiminnalla pyritään motivoimaan opiskelijoita suorittamaan opintonsa kolmessa vuodessa loppuun. Työvaltaisen ja moduulimaisen opetuksen lisääminen voi vaikeutua riittävien tilojen puuttuessa. Opintojen keskeyttämisten ehkäisemiseksi opiskelijoiden poissaoloja ja opintosuorituksia seurataan oppilaitoksissa säännöllisesti ja niihin puututaan ohjaus- ja tukitoimenpitein.

Konkurrenssuuttäntning

Arbetet med att utveckla upphandlingen fortsätter år 2014 i enlighet med stadens upphandlingsstrategi, utbildningsverkets upphandlingsriktlinjer och klimatriktlinjer och guiden Hållbar utveckling. Det som prioriteras är att upphandlingskompetensen ska utvecklas och upphandlingarnas miljökonsekvenser beaktas i anbudsfrågningar och upphandlingskontrakt. Verket börjar i större utsträckning använda Claudia, det elektroniska systemet för konkurrenssuuttäntning som verket år 2013 infört för lokal- och inköpstjänster.

Konkurrenssuuttäntningen fortsätter inom de verksamhetsområden och i de uppgifter som redan konkurrenssuuttänts. Den byggs ut i fråga om stadens egen verksamhet eller så börjar nya uppgifter som staden själv sköter konkurrenssuuttänts i enlighet med beslut av stadsfullmäktige. Kostnaderna för städ- och matjänster för skolor, läroanstalter och svenska daghem uppgår år 2014 till ca 39,7 mn euro, varav ca 4,9 mn euro hänförs till konkurrenssuuttänta tjänster. Ett av målen för utbildningsväsendet är att mat- och städtjänster ska konkurrenssuuttänts i högre grad. Objekt som konkurrenssuuttänts kan vid behov bytas ut. Inga andra förändringar än de som gäller mat- och städtjänster bedöms bli aktuella under planperioden.

Riskhantering

De fem nedanstående riskerna är de största när det gäller att nå målen.

Om servicenätet inte kan justeras i enlighet med förändringarna i antalet elever och studerande används resurser för ineffektivt utnyttjade lokaler inom den grundläggande utbildningen samtidigt som det inte finns tillräckligt med lokaler lämpliga för undervisning inom utbildningen på andra stadiet med dess ökande antal studerande. Servicenätet går igenom varje år enligt samarbetsprinciperna, i form av förvaltningsövergripande samarbete.

Utbildningsverket har som mål att inomhusluften i byggnader med skolor, läroanstalter och svenska daghem ska förbli god eller bli bättre. Projekt som förbättrar inomhusluften ingår i stadens investeringsprogram.

Att den ekonomiska situationen försämras påverkar inte bara de resurser som utbildningsverket har till sin disposition utan också direkt välbefinnandet hos barn och ungdomar genom att antalet familjer med ekonomiska problem ökar. Detta kräver att de disponibla resurserna kanaliseras så effektivt och ändamålsenligt som möjligt.

Inom yrkesutbildningen finns det risk för att målet att examen ska avläggas på tre år ännu inte nås och att det blir fler negativa studieavbrott. Utbildningsverket försöker genom att utveckla studierna pedagogiskt och ge handledning och stöd motivera de studerande att slutföra sina studier på tre år. Det kan vara svårt att öka den arbetsintensiva och modulbaserade undervisningen då tillräckliga lokaler saknas. Verket försöker förhindra att studierna inte blir slutförda genom att i läroanstalterna regelbundet följa hur mycket de studerande är frånvarande och hurdana deras studieprestationer är och vid behov ingripa genom handlednings- och stödåtgärder.

Kelpoisten erityisopettajien sekä ruotsinkielisen päivähoidon hoito- ja kasvatushenkilökunnan saatavuuden vaikeutuminen on riski. Henkilöstötarpeen ja -rakenteen muutoksiin varaudutaan pitkän aikavälin henkilöstösuunnittelulla. Opetusviraston työnantajamaineesta ja työpaikkojen houkuttelevuudesta huolehditaan mm. ennakoivan rekrytoinnin keinoin.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Nuorille tilaa kuulua ja loistaa

Keskeisenä strategiakauden tavoitteena ovat nuorten koulutus- ja yhteiskuntatakuun toteuttaminen sekä syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen. Toisen asteen tutkinto ehkäisee syrjäytymistä, lisää työllistymistä ja pidentää työuria. Tässä kohdassa linjattuja koulutus- ja yhteiskuntatakuun toteuttamiseen liittyviä tavoitteita sisältyy osittain strategiaohjelman kohtaan ”Osaavien ihmisten kaupunki”.

Koulutus- ja nuorisotakuun toteuttamiseksi lisätään koulutuspaikkoja sekä nuorten ammatillisessa peruskoulutuksessa että aikuiskoulutuksessa ml. oppisopimuskoulutus, jotta alle 29-vuotiaille ilman toisen asteen tutkintoa oleville nuorille aikuisille voidaan turvata tutkinto. Samalla kehitetään nuorten alle 20-vuotiaiden oppisopimuskoulutusta paremmin heille sopivaksi koulutusmuodoksi. Ammatillisen koulutuksen laatu ja työelämävastaavuus turvataan suuntaamalla ja kehittämällä koulutusta yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun koulutuksen järjestäjien, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa tehtävän ennakointityön perusteella. Asianmukaiset tilat sekä koneet ja laitteet turvaavat myös ammatillisen koulutuksen työelämälähtöisyyttä ja mahdollistavat työvaltaisen koulutuksen.

Lukiokoulutuspaikka tarjotaan 60 %:lle perusopetuksen päättävistä nuorista.

Koulutustakuun toteuttamiseksi yhteistyötä perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa tehostetaan. Perusopetuksen päättövaiheessa lisätään erityisesti ammatilliseen koulutukseen ja eri ammattialoihin tutustumista sekä vahvistetaan ohjausta ja tukitoimia jatkamalla niitä toiselle asteelle saakka, jotta mahdollisimman moni ammatilliseen koulutukseen hakeutuva perusopetuksen päättävä nuori löytäisi oman alansa ja kiinnittyisi hyvin ammatilliseen koulutukseen. Läheistä yhteistyötä tehdään Tulevaisuustiskin kanssa, josta 15–17 -vuotiaita ilman toisen asteen koulutuspaikkaa olevia nuoria ohjataan nivelvaiheen koulutukseen, nuorten työpajatoimintaan ja tutkintotavoitteiseen lukio- ja ammatilliseen koulutukseen.

Avoimen ammattiopiston käynnistämällä luodaan joustava väylä toisen asteen opintoihin ilman toisen asteen koulutuspaikkaa jääneille ja myös toisen asteen opinnoissa keskeyttämisvaarassa oleville. Avoimessa opistossa räätälöidään yksilöllisiä koulutuspolkuja nuorten erilaisiin

Risken finns att det blir svårare att få behöriga speciallärare och personal för vård och fostran inom den svenska dagvården. Utbildningsverket förbereder sig inför förändringar i personalbehovet och -strukturen genom personalplanering på lång sikt. Verket värnar om sitt rykte som arbetsgivare och gör jobben lockande bl.a. genom metoder som hänför sig till förutseende rekrytering.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Välmående helsingforsare

Utrymme för de unga att höras och lysa

Ett viktigt mål för strategiperioden är att utbildnings- och samhällsgarantin för unga ska bli uppfylld och utslagning motverkas. En examen på andra stadiet motverkar utslagning, förbättrar sysselsättningsmöjligheterna och förlänger karriären. De i detta avsnitt uppställda målen för hur utbildnings- och samhällsgarantin för unga ska bli uppfylld ingår delvis i strategiprogrammet under rubriken En stad med kunnigt folk.

För att utbildnings- och ungdomsgarantin ska bli uppfylld och helsingforsare under 29 år utan examen på andra stadiet ska ges möjligheter att avlägga examen ökas antalet studieplatser inom både den grundläggande yrkesutbildningen för unga och vuxenutbildningen inklusive läroavtalsutbildningen. Samtidigt utvecklas läroavtalsutbildningen för helsingforsare under 20 år så att utbildningsformen blir lämpligare för dem. Utbildningsverket ser till att yrkesutbildningen är högklassig och svarar mot behoven i arbetslivet genom att inrikta och utveckla utbildningen tillsammans med andra utbildningsanordnare i huvudstadsregionen, företag och andra aktörer utifrån förutseende arbete. Lämpliga lokaler, maskiner och apparater bidrar till att yrkesutbildningen svarar mot behoven i arbetslivet och möjliggör också arbetsintensiv utbildning.

En andel på 60 % av de unga som slutför den grundläggande utbildningen får en gymnasieplats.

För att utbildningsgarantin ska bli uppfylld effektiviserar samarbetet i fråga om övergångsskedet mellan den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet. I slutskedet i den grundläggande utbildningen ökas särskilt möjligheterna att bekanta sig med yrkesutbildning och olika yrkesområden. Likaså stärks handledningen och stödåtgärderna genom att de fortsätter på andra stadiet. Syftet är att så många som möjligt av de unga som slutför den grundläggande utbildningen och söker sig till yrkesutbildning ska hitta sin egen bransch och engagera sig ordentligt i yrkesutbildningen. Nära samarbete bedrivs också med Framtidsdisken, där 15–17-åringar utan studieplats på andra stadiet styrs till utbildningar i övergångsskedet, verkstadsverksamhet för unga och examensinriktad gymnasie- och yrkesutbildning.

Tack vare det nya öppna yrkesinstitutet kan det skapas en smidig väg till studier på andra stadiet dels för sådana som blivit utan studieplats på andra stadiet, dels för sådana som fått en studieplats men är frestade att avbryta sina studier. I öppna institutet skraddarsys individuella utbildningsvägar

tarpeisiin. Toimintamuotoja ovat ammatillisen koulutuksen joustava aloittaminen tai siirtyminen joustavasti toiselle alalle, opintoihin palaamisen tukeminen, nuorten työllistymispolut, tuettu työssäoppiminen, nuorten oppisopimuskoulutus, maahanmuuttajanuorten polku ja tutkinnon osien suorittaminen.

Keskeistä koulutus- ja nuorisotakuun toteuttamisessa on monihallintokuntaisen yhteistyön ja uusien nuorten palveluiden aikaansaaminen. Erityisesti etsivän nuorisotyön löytämät nuoret tarvitsevat usein kokonaisvaltaista palvelua kiinnittymiseen opintoihin. Sama koskee myös moniongelmaisia, opintonsa keskeyttäviä nuoria. Avoimessa opistossa yhdistetään koulutus- ja muut palvelut kokonaisvaltaisesti tukemaan nuoren elämänhallintaa ja kouluttautumista.

Ammatillisen koulutuksen läpäisyn tehostamista ja opintojen keskeyttämisen vähentämistä tukevia toimenpiteitä jatketaan. Opiskelijahuoltopalveluita vahvistetaan vakinaistamalla lukiokoulutukseen kuraattoripalvelut ja lisäämällä ammatilliseen koulutukseen psykologi- ja kuraattoripalveluita sekä erityisopetusta.

Opiskelijoiden motivoituneisuutta ja kiinnittymistä opintoihin lisätään uudistamalla pedagogiikkaa sekä lukio- että ammatillisessa koulutuksessa ilmiöpohjaisuuden pohjalta, jolloin opintojen pirstaleisuus vähenee.

Koulu on oppilaille turvallinen paikka. Kiusaamiseen päiväkodeissa ja kouluissa puututaan sovitujen mallien mukaisesti. Nuorten syrjäytymistä ehkäistään tukemalla heidän kiinnittymistään yhteiskuntaan ja kulttuuriin monihallintokuntaisena yhteistyönä. Kouluja vahvistetaan erityisesti niillä alueilla ja toiminnoissa, joissa nuorten yhdenvertaisen aseman varmistaminen sitä edellyttää.

Maahanmuuttajat aktiivisina kaupunkilaisina

Peruskouluissa kehitetään koulujen oppimisympäristöjä intrakulttuurisen koulun suuntaan. Maahanmuuttajanuorten ja – lasten koulupolkuja tuetaan sen kaikissa vaiheissa. Koulutuksellista tasa-arvoa edistetään vahvistamalla oppilaiden luku- ja kirjoitustaitoja, valmistavan opetuksen jälkeisen suomen kielen opetusta sekä vanhemmuuden tukea.

Maahanmuuttajanuorten pääsyä toisen asteen koulutukseen helpotetaan vakinaistamalla lukioon valmistava koulutus ja kehittämällä ammatilliseen koulutukseen valmistavaa koulutusta ja ammattistarttia. Lisäksi toisen asteen opinnoissa järjestetään suomi toisena kielenä ja oman äidinkielen opetusta sekä ohjataan ja tuetaan maahanmuuttajataustaisia tehostetusti erityisesti opintojen alussa. Ruotsinkielistä kotoutumista, erityisenä painopistealueena kielellisen kehityksen tukeminen sekä palvelupolkuja kehitetään osana opetussuunnitelma- ja palvelu-verkon kehittämistyötä

Helsinkiäisten liikunta lisääntyy sekä hyvinvointi ja terveys paranevat

Oppilaita motivoidaan monipuoliseen liikuntaan koulupäivien aikana ja niiden jälkeen.

för olika behov hos de unga. Verksamhetsformerna är smidig inledning på yrkesutbildning eller övergång till en annan bransch, stöd vid återupptagande av studier, sysselsättningsvägar för unga, stöd vid lärande på arbetsplatsen, läroavtalsutbildning för unga, en väg för unga invandrare och möjligheter att avlägga delar av en examen.

Av stor betydelse när det gäller att uppfylla utbildnings- och ungdomsgarantin är att samarbete mellan flera förvaltningar och nya tjänster för unga fås till stånd. Särskilt de unga som nås genom det uppsökande ungdomsarbetet behöver ofta heltäckande tjänster för att engagera sig i studier. Detsamma gäller för unga som har många problem och avbryter sina studier. I öppna yrkesinstitutet kombineras utbildning och andra tjänster med fokus på helheten. Målet med stödet till de unga är livskontroll och utbildning.

Utbildningsverket fortsätter med åtgärder som syftar till att yrkesutbildningen ska slutföras snabbare och färre avbryta sina studier. Studerandevärden stärks genom att det blir permanent kuratorsarbete inom gymnasieutbildningen och psykolog- och kuratorsarbete och specialundervisning inom yrkesutbildningen.

De studerande görs mer motiverade och villiga att engagera sig i sina studier genom att pedagogiken reformeras så att den blir fenomenbaserad inom både gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen. Reformen gör studierna mindre splittrade.

Skolan är en trygg plats för eleverna. Mobbning på daghem och skolor tas tag i utifrån överenskomna modeller. Utslagning bland unga förebyggs genom stöd som gör att de unga får förfäste i samhället och kulturen. Detta sker genom samarbete mellan flera förvaltningar. Skolorna stärks särskilt i de områden och i den verksamhet där åtgärder krävs för att alla unga ska ha samma ställning.

Invandrarna som aktiva helsingforsare

Grundskolornas lärmiljöer utvecklas i intrakulturell riktning. Invandrarungdomar och -barn får stöd i alla etapper på studievägen. Utbildningsjämlighet främjas genom att elevernas läs- och skriftfärdigheter, undervisningen i finska efter den förberedande undervisningen och stödet till föräldrarna stärks.

Invandrarungdomar får det lättare att komma in på utbildning på andra stadiet genom att utbildningsverket gör den utbildning som förbereder för gymnasieutbildning permanent och utvecklar såväl den utbildning som förbereder för yrkesutbildning som yrkesstarten. Det blir undervisning i finska som andra språk och i modersmålet som en del av studierna på andra stadiet. De som har invandrarbakgrund handleds och stöds intensivt speciellt i början av studierna. Utöver att i integreringen på svenska utvecklas med särskilt fokus på stöd för den språkliga utvecklingen utvecklas vägar till tjänster, som en del av arbetet med att utveckla läroplanen och servicenätet.

Helsingforsarna börjar röra på sig mer, och deras välbefinnande och hälsa förbättras

Eleverna motiveras att motionera och idrotta mångsidigt under och efter skoldagen.

Elinvoimainen Helsinki

Kansainvälisesti tunnettu ja vetovoimainen kaupunki

Opetusta, oppimista ja osaamista täydentää ja vahvistaa kansainvälisyys sekä koulujen ja oppilaitosten tekemä kansainvälinen yhteistyö. Toimintaa tukee ulkopuolisten rahoitusinstrumenttien hyödyntäminen. Kansainvälisyyden päätavoitteena on vahvistaa erilaisten oppijoiden yhteistyövalmiuksia ja vuoro-vaikutustaitoja globaalissa toimintaympäristössä. Oppija on kilpailukykyisen Helsingin tuleva osaaja.

Kulttuurista iloa ja vetovoimaa

Oppilaiden kulttuuri- ja taidekasvatukseen kiinnitetään huomiota. Opetusvirasto ja liikuntavirasto selvittävät yhteistyössä mahdollisuuksia tehdä koulupihoista lähiluukuntapaikkoja.

Osaavien ihmisten kaupunki

Perusopetuksessa tarjotaan laadukas ja turvallinen lähikoulu. Ruotsinkielisten päivähoito- ja opetuspalveluiden saamiseen turvataan tasapuoliset mahdollisuudet joka puolella Helsinkiä. Erilaiset oppimisien tarpeet huomioidaan opetusjärjestelyissä. Koulun toiminnassa huolehditaan sukupuolten tasa-arvoisesta kohtelusta.

Koulujen soveltavuuskoeluokkien verkoston laajuus linjataan ja arvioidaan verkoston merkitys lähikouluperiaatteen kannalta osana opetussuunnitelma-prosessia sekä arvioidaan kieliohjelma ja sen kehittämistarpeet.

Kaikille peruskoulun päättävälle pyritään turvaamaan peruskoulun päättäminen sekä sijoittuminen ja kiinnityminen toisen asteen koulutukseen. Tähän liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä on käsitelty laajemmin edellä kohdissa ”Nuorille tilaa kuulua ja loistaa” sekä ”Maahanmuuttajat aktiivisina kaupunkilaisina”.

Toimiva Helsinki

Kaupungin toiminta on kestävä ja tehokasta

Opetusvirasto hillitsee omalta osaltaan ilmastonmuutosta vuosittain asetettavilla energiansäästöavoitteilla.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

Palveluverkon kehittämistyötä jatketaan poikkihallinnollisesti kaupungin tilakeskuksen johdolla. Opetusviraston palveluverkon muutostarvetta arvioidaan vuosittain uusien väestöennusteiden perusteella huomioiden opetuslautakunnan asettamat koulutuspoliittiset tavoitteet. Tarkastelussa ovat mukana sekä kaupungin, valtion että yksityisten koulutuksen järjestäjien tarjoama koulutus. Opetustilojen mitoituseriaatteita kehitetään yhteistyössä muiden suurien kaupunkien kanssa. Muutosehdotukset valmistellaan päätettäväksi asukkaita kuullen.

Ett livskraftigt Helsingfors

En internationellt känd och attraktiv stad

Undervisningen, lärandet och kompetensen kompletteras och stärks genom internationalism och genom internationellt samarbete som skolor och läroanstalter bedriver. Externa finansiella instrument utnyttjas som stöd för verksamheten. Huvudsyftet med internationalismen är att stärka de olika inlärnarnas samarbets- och interaktionsfärdigheter i en global omvärld. Inlärnarna är framtida experter i ett konkurrenskraftigt Helsingfors.

Kulturen gläder och attraherar

Kultur- och konstbildning för eleverna betonas. Utbildningsverket och idrottsverket undersöker tillsammans möjligheterna att göra skolgårdarna till platser för närdrott.

En stad med kunnigt folk

En högklassig och trygg närskola erbjuds inom den grundläggande utbildningen. Utbildningsverket ser till att det finns lika möjligheter till svensk dagvård och undervisning i alla delar av Helsingfors. Behoven i anslutning till olika sätt att lära sig beaktas när undervisningen organiseras. Att alla ska behandlas lika oberoende av kön betonas i skolverksamheten.

Riktlinjer dras upp för omfattningen på nätet av klasser med antagning på basis av lämplighetsprov, och nätets betydelse med tanke på närskoleprincipen bedöms som en del av läroplansprocessen. Språkprogrammet och behovet av att utveckla det bedöms.

Avsikten är att alla ska gå ut grundskolan och fortsätta med utbildning på andra stadiet och där engagera sig i studierna. Mål och åtgärder som har att göra med detta behandlas närmare ovan i avsnitten ”Utrymme för de unga att höras och lysa” och ”Invandrarna som aktiva helsingforsare”.

Ett fungerande Helsingfors

Stadens verksamhet är hållbar och effektiv

Utbildningsverket bidrar till att dämpa klimatförändringen genom att årligen ställa upp energisparmål.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Ekonomi kommer i balans, och produktiviteten förbättras

Arbetet med att utveckla servicenätet fortsätter i form av förvaltningsövergripande samarbete lett av fastighetskontorets lokalcentral. Behovet av att ändra utbildningsverkets servicenät bedöms årligen utifrån de nya befolkningsprognoserna och utbildningspolitiska mål som utbildningsnämnden ställt upp. Granskningen omfattar både den kommunala och den statliga utbildningen och den utbildning som tillhandahålls av privata utbildningsanordnare. Principer för hurdana dimensioner undervisningslokalerna ska ha utvecklas i samarbete med de andra stora städerna. Invånarna hörs när ändringsförslagen bereds för beslutsfattande.

Taitava johtaminen ja osaava henkilöstö

Palvelun laadusta huolehditaan osaavan henkilöstön avulla. Opetusviraston henkilöstöstä 3/4 on opettajia. Strategiakaudella on tavoitteena edelleen nostaa kelpoisten opettajien osuutta. Vakinaisen henkilöstön palvelussuhde turvataan palveluverkkomuutoksissa kaupungin linjausten mukaisesti. Tämä edellyttää henkilöstöltä valmiutta siirtyä toimipaikasta ja tarvittaessa tehtävästä toiseen.

Tavoitteena on, että maahanmuuttajien määrä henkilöstössä lähenee heidän osuuttaan väestöstä. Tähän pyritään mm. edistämällä maahanmuuttajataustaisten yöntekijöiden pätevyitymistä oppisopimuskoulutuksella.

Opetusvirasto huolehtii henkilöstön työhyvinvoinnista ja edistää jatkuvaa oppimista. Johtajuutta ja urakehitystä tuetaan koulutuksin ja esimiesvalmennuksin. Johtamistapoja ja prosessien johtamista tehostetaan. Johtamista seurataan esimiesarvioinnein säännöllisesti. Henkilöstön osaamista vahvistetaan maahanmuuttajien kohtaamisessa.

Ennakoivilla toimenpiteillä kuten varhaisella puuttumisella ja uusilla toimintamalleilla varmistetaan, että sairauspoissaolojen määrä on edelleen laskeva. Sisäilmatoimintamalli otetaan käyttöön. Koulujen ja oppilaitosten inhimillisen turvallisuuden osa-alueiden hallintaan panostetaan.

Koulujen fyysistä turvallisuutta parannetaan laajentamalla erilaisten teknisten turvajärjestelmien rakentamista. Samalla pyritään huolehtimaan siitä, että vanhat järjestelmät huolletaan ajallaan ja että lukitukset ovat ajantasaiset ja kunnossa.

Hallintokuntien yhteistyötä jatketaan ja poikkihallinnollisia asiakasprosesseja kehitetään. Keskeisistä tavoitteista tehdään hallintokuntien yhteisiä tavoitteita.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Osallistava Helsinki

Nuorten kasvua aktiiviseksi kaupunkilaisiksi tuetaan vahvistamalla nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia ja toimintaedellytyksiä. Opetusvirasto on aktiivisesti mukana Ruuti-toiminnan toteuttamisessa. Oppilaille järjestetään vuosittain alueelliset oppilaskuntapäivät, jossa osallisuus on vahvasti esillä. Oppilaat osallistuvat koulun toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Oppilaiden osallisuutta lisätään koulun vuosittaisessa suunnittelussa sekä opetuksen toteuttamisessa.

Toisen asteen koulutuksessa opiskelijat osallistetaan aktiiviseksi toimijoiksi oppimisprosessissa. Opetuksessa hyödynnetään nykyaikaista tieto- ja viestintäteknikkaa yhteisöllisesti ja toiselle asteelle luodaan virtuaalinen oppilaitos Stadin eKampus.

Tietojärjestelmien kehittämisessä huomioidaan tarpeet lisätä sähköisiä asiointipalveluita huomioiden vuorovaikutteisuus ja osallisuuden lisääminen.

Skickligt ledarskap och kunnig personal

En kunnig personal ansvarar för kvaliteten på tjänsterna. Tre fjärdedelar av utbildningsverkets anställda är lärare. Målet är att andelen behöriga lärare ska bli ännu större under strategiperioden. Den ordinarie personalens anställningsförhållanden är tryggade trots förändringar i servicenätet, vilket är i överensstämmelse med stadens riktlinjer. Detta betyder att personalen måste vara beredd att flytta till ett annat verksamhetsställe och vid behov övergå till andra uppgifter.

Målet är att antalet invandrare bland de anställda ska närma sig invandrarnas andel av befolkningen. Av denna anledning främjas bl.a. läroavtalsutbildning för anställda med invandrabakgrund för att dessa ska bli kompetenta.

Utbildningsverket mår om arbetshälsa hos de anställda och främjar livslångt lärande. Ledarskap och karriärutveckling stöds genom utbildning och chefsträning. Ledarskapssätten och processledningen effektiviseras. Ledarskapet följs regelbundet upp genom chefsutvärdering. Kunskapen i att bemöta invandrare stärks hos de anställda.

Förutseende åtgärder, såsom tidigt ingripande och nya verksamhetsmodeller, vidtas för att sjukfrånvaron ska fortsätta att minska. En verksamhetsmodell för inomhusluften börjar tillämpas. Satsningar görs på hantering av delområdena inom mänsklig trygghet och säkerhet i skolor och läroanstalter.

Den fysiska säkerheten i skolorna förbättras genom att fler tekniska säkerhetssystem av olika slag installeras. Samtidigt ses det till att de gamla systemen underhålls i tid och att läsanordningarna är tidsenliga och fungerar.

Samarbetet mellan förvaltningarna fortsätter, och de förvaltningsövergripande användarprocesserna utvecklas. Nyckelmålen blir gemensamma mål för förvaltningarna.

Demokratin och delaktigheten stärks

Ett inkluderande Helsingfors

De unga får stöd i sitt växande till aktiva invånare genom att de får större möjligheter till delaktighet och inflytande och bättre förutsättningar för aktiviteter. Utbildningsverket är aktivt med och genomför verksamheten Krut. Lokala elevkärsdagar med stark betoning på delaktighet arrangeras för eleverna varje år. Eleverna är med och planerar och genomför verksamheten i skolan. De får större möjligheter att delta i den årliga planeringen i skolan och att vara med och genomföra undervisningen.

De studerande inom utbildningen på andra stadiet inkluderas som aktiva deltagare i inlärningsprocessen. Modern informations- och kommunikationsteknik utnyttjas gemensamt i undervisningen, och en virtuell läroanstalt, eCampus/Stadin eKampus, skapas för andra stadiet.

Informationssystemen utvecklas utifrån behovet av att bygga ut de elektroniska kommunikationstjänsterna så att det blir mer interaktion och delaktighet.

Digitaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi pidetään huolta siitä, että kaikilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus saavuttaa tulevaisuuden jatko-opintojen, työelämän ja aktiivisena kansalaisena toimimisen vaatimat tietoteknologiset ja tiedonhallinnan taidot.

Koulujen ja oppilaitosten johtokunnat toimivat edustuksellisen demokratian välineinä. Johtokuntiin kuuluu huoltajien lisäksi oppilas- tai opiskelijaedustajat peruskoulun vuosiluokkien 1–6 kouluja lukuun ottamatta. Johtokunnat päättävät koulujen ja oppilaitosten vuosittaiset talousarvion käyttösunnitelmat. Oppilaskunnalle kohdennetaan koulukohtainen kehittämisraha, jonka käytöstä (suunnittelu ja toteutus) oppilaskunta vastaa.

Alueellisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään sekä niitä koskevia menetelmiä parannetaan. Vanhempien osallistamista ja vanhemmuuden tukemista edistetään erilaisin tukimuodoin. Koulujen tiloja avataan asukkaiden ja kolmannen sektorin käyttöön nykyistä enemmän.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Tuottavuutta edistetään seuraavassa esitetyillä toimenpiteillä. Kokonaistuottavuuskehitys on esitetty ”Määrä- ja taloudellisuustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta” – kohdassa.

Hankinnat ja henkilöstö

- Tukipalvelujen ja niiden kilpailuttamisen laajentaminen

Opetustoimi on esittänyt kaupunginhallitukselle ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailuttamisen laajentamista nykyisestä 12,5 prosentista 32,5 prosenttiin palveluista.

- Ammatillisen koulutuksen läpäisyasteen nostaminen

Vuonna 2009 aloittaneista opiskelijoista suoritti opintonsa vuoden 2012 loppuun mennessä 47 %. Läpäisyasteen nostaminen tarkoittaa, että tutkinnon suorittaneiden määrä vuodessa kasvaa. Tavoitteena on nostaa läpäisyä vuosina 2013–2016 kahdella prosenttiyksiköllä vuodessa.

- Hallintohenkilöstön määrää ei lisätä palvelutarjonnan kasvusta huolimatta.

Viraston hallinnon henkilöstömäärä säilytetään suunnitelmakaudella vuoden 2012 tasolla oppilas- ja opiskelijamäärän kasvusta huolimatta. Palvelumäärä kasvaa vuoden 2012 tasosta vuoteen 2016 noin 6 %.

Tilat

- Tilankäytön tehostaminen

Opetusvirasto on laatinut osana talousarvioehdotuksen valmistelua viraston tilankäyttösuunnitelman vuosille 2014 - 2023. Suunnitelman mukaan tilankäyttö tehostuu keskimääräisten oppilaskohtaisten neliöiden laskiessa suunnitelmakaudella esi- ja perusopetuksessa 1,8 m² per

Utbildningsverket förebygger digital utslagning genom att se till att alla barn och unga har en möjlighet att inhämta sådana färdigheter i informationsteknik och -hantering som i framtiden krävs för fortsatta studier, i arbetslivet och i en tillvaro som aktiv medborgare.

Direktionerna för skolorna och läroanstalterna är redskap för representativ demokrati. De består av vårdnadshavare och företrädare för eleverna eller de studerande. Grundskolor med årskurserna 1–6 har dock inga elevföreträdare i direktionen. Direktionerna beslutar om årliga budgetbaserade dispositionsplaner för skolorna och läroanstalterna. Elevkåren får utvecklingspengar för sin skola och ansvarar själv för hur de används (planering och genomförande).

De lokala möjligheterna till delaktighet och inflytande ökas, och metoderna förbättras. Föräldradelaktighet och stöd i föräldraskapet främjas genom olika stödåtgärder. Skollokalerna får i större utsträckning användas av invånarna och den tredje sektorn.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Produktiviteten förbättras genom åtgärderna nedan. Utvecklingen i den totala produktiviteten beskrivs under ”Kvantitativa mål, lönsamhetsmål och produktivitetssuppföljning”.

Upphandling och personal

- Stödtjänster byggs ut och konkurrensutsätts i högre grad

Utbildningsväsendet har föreslagit stadsstyrelsen att andelen konkurrensutsatta mat- och städtjänster ska öka från nuvarande 12,5 % till 32,5 %.

- Slutförandegraden inom yrkesutbildningen höjs

En andel på 47 % av dem som inledde sina studier år 2009 fullföljde utbildningen före utgången av år 2012. Att slutförandegraden höjs betyder att andelen studerande som avlägger examen ökar på ett år. Målet är att slutförandegraden ska öka med minst två procentenheter om året under perioden 2013–2016.

- Förvaltningspersonalen blir inte större trots att utbudet av tjänster ökar

Antalet anställda inom utbildningsverkets förvaltning förblir under planperioden detsamma som år 2012 trots att antalet elever och studerande ökar. Utbudet av tjänster är år 2016 ca 6 % större än år 2012.

Lokaler

- Lokalerna används effektivare

Utbildningsverket har som en del av beredningen av budgetförslaget utarbetat en plan för verkets lokalanvändning för åren 2014–2023. Enligt planen ska lokalerna under planperioden användas så mycket effektivare att antalet kvadratmeter i genomsnitt minskar

oppilas ja lukiokoulutuksessa 0,5 m² per opiskelija.

- Energiankulutuksen vähentäminen

Tavoitteena on vähentää energiankulutusta vuonna 2014 kouluissa ja oppilaitoksissa sekä viraston hallinnossa yhteensä 6 % verrattuna vuoden 2010 sääkorjattuun tasoon.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Opettajien henkilötyövuodet ilmoitetaan opetustyövuosina. Opetustyövuodella tarkoitetaan kokoaikaisen opettajan vuoden työskentelyä, johon sisältyvät koulujen loma-ajat, mutta eivät muut poissaolot.

Vuoden 2012 toteutuneiden henkilötyövuosien perusteella on ennustettu oppilasmäärän kehityksen mukaan suhteutettu henkilötyöpanos vuosille 2013–2016 opetushenkilöstön sekä koulunkäyntiavustajien osalta. Opetushenkilöstön henkilötyövuodet yhteensä kasvavat vuosina 2014–2016 noin 110 henkilötyövuodella. Samoin ruotsinkielisessä lasten päivähoitossa henkilötyövuodet on suhteutettu lasten määrään.

Muissa henkilöstöryhmissä henkilötyövuodet vuosille 2013–2016 on ennustettu vuoden 2012 toteutuneen tason mukaisena. Henkilötyövuosien muutokset näissä henkilöstöryhmissä aiheutuvat henkilöiden siirtymisestä eri yksiköiden välillä päätetyn ja/tai suunnitellun mukaisesti.

Muutokset vakanssien määrässä perustuvat talousarviossa suunnittelukaudella esitettyihin muutoksiin. Vakanssien määrän muutos ei suoraan vaikuta henkilötyövuosien kehitykseen, koska henkilötyövuosien määrässä on mukana myös vakanssittomien henkilöiden henkilötyöpanos.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Tilankäyttösuunnitelma pohjautuu lapsi-, oppilas- ja opiskelijaennusteisiin vuosille 2012–2023. Opetustoimessa palveluverkon muutostarvetta arvioidaan vuosittain uusien väestöennusteiden perusteella. Lisäksi suunnitelmassa on otettu huomioon opetuslautakunnan 31.1.2012 hyväksymät palveluverkon kehittämisen koulutuspoliittiset tavoitteet, joista keskeisiä vuosille 2012–2023 ovat perusopetuksen lähikouluperiaate sekä ammatillisessa koulutuksessa koulutus- ja yhteiskuntatakuun toteuttaminen.

Suunnitelman lähtökohtana on myös, että uusille alueille huolehditaan perusopetuspalvelut. Tilankäyttösuunnitelmassa on oletettu, että vieraspaikkakuntalaisten osuudet kokonaisopiskelijamäärästä säilyvät nykyisellä tasolla. Suunnitelman mukaisilla investoinneilla tilankäyttö tehostuu oppilaskohtaisten neliöiden määrän laskiessa.

med 1,8 m² per elev inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen och med 0,5 m² per studerande inom gymnasieutbildningen.

- Energiförbrukningen minskas

Målet är att energiförbrukningen i skolorna och läroanstalterna och inom utbildningsverkets förvaltning år 2014 ska minska med sammanlagt 6 % i förhållande till 2010 års väderkorrigerade nivå.

Verkets personalplan 2014–2016

Lärarnas årsverken anges i form av undervisningsårsverken. Med undervisningsårsverke avses en heltidsanställd lärares arbete under ett år inklusive skollov och exklusive annan frånvaro.

Undervisningspersonalens och skolgångsbiträdenas årsverken i proportion till utvecklingen i antalet elever har beräknats för åren 2013–2016 utifrån det faktiska antalet årsverken år 2012. Undervisningspersonalens årsverken blir åren 2014–2016 sammanlagt ca 110 fler. Årsverkerna inom den svenska dagvården är också beräknade i proportion till antalet barn.

I fråga om andra personalgrupper har antalet årsverken för åren 2013–2016 beräknats utifrån det faktiska antalet årsverken år 2012. Förändringarna i antalet årsverken beror här på att anställda flyttat mellan olika enheter i enlighet med vad som beslutats och/eller planerats.

Förändringarna i antalet tjänster och befattningar baserar sig på föreslagna förändringar i budgeten under planeringsperioden. De påverkar inte direkt utvecklingen i antalet årsverken eftersom också de arbetsinsatser som hänför sig till personer som inte har en tjänst eller befattning ingår i antalet årsverken.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Planen för lokalanvändningen baserar sig på barn-, elev- och studerandeprognoserna för åren 2012–2023. Behovet av att ändra servicenätet bedöms årligen inom utbildningsväsendet utifrån de nya befolkningsprognoserna. De utbildningspolitiska mål för utveckling av servicenätet som utbildningsnämnden godkände 31.1.2012 är också beaktade i planen. De viktigaste av dessa mål för åren 2012–2023 är att närskoleprincipen ska följas inom den grundläggande utbildningen och utbildnings- och samhällsgarantin uppfyllas inom yrkesutbildningen.

En av utgångspunkterna i planen för lokalanvändningen är att nya områden ska få skolor för grundläggande utbildning. Planen baserar sig på att eleverna från andra kommuner utgör en lika stor andel av det totala antalet som nu. Enligt investeringarna angivna i planen blir lokalanvändningen effektivare i och med att antalet kvadratmeter per elev minskar.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen ja sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kaupungin yhteiseen tietotekniikan hankeohjelmaan sisältyy useita opetusviraston toimintaan liittyviä hankkeita, kuten Stadin eKampus II asteen tietoteknologian käytön kehittäminen, etsivän nuorisotyön tietojärjestelmäprojekti (Enter) sekä perusopetuksen tasa-arvohanke: tietoyhteiskuntavalmiuksien kehittäminen 2013–2014.

Hankeohjelmaa ylläpidetään sähköisesti kaupungin yhteisessä työtilassa.

Opetusvirasto osallistuu myös muiden kuntien kanssa tehtävään osaamisen kehittämistyöhön kansallisessa Osaava-hankkeessa seuraavasti:

- PKS-Osaava (Espoo, Helsinki, Vantaa) 2011–2014
- Kunnig (Uudenmaan ruotsinkieliset kunnat) 2011–2013

Opetushenkilöstön osaamisen kehittämisessä painotetaan vuosina 2013–2016 erityisesti tieto- ja viestintäteknologian pedagogisen käytön hallintaa.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Tavoite 1: Oppimistulokset ja hyvinvointi paranevat.

Mittari 1: Peruskoulun päättötodistuksen saa suomenkielisissä peruskouluissa vähintään 98 % ja ruotsinkielisissä peruskouluissa 99 % kaikista peruskoulun päättävistä oppilaista.

Mittari 2: Lukiokoulutuksessa ylioppilaskirjoitusten pakollisten aineiden arvosanojen keskimääräinen pistemäärä on kaupungin lukioissa vähintään maan keskitasoa.

Mittari 3: Ammatillisessa peruskoulutuksessa ammat-tiosaamisen näyttöjen arvosanojen keskiarvo on 2,20 asteikolla 1 – 3.

Mittari 4: Oppisopimuskoulutuksessa opintonsa edellisenä vuonna päättäneistä opiskelijoista vähintään sama osuus suorittaa vuoden loppuun mennessä näyttötutkinnon kuin vuonna 2013

Muut toiminnalliset tavoitteet

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Tavoite 2: Kehitetään monihallintokuntaista verkostoyhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi opetustoimen,

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs, utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Stadens gemensamma IT-projektprogram innehåller flera projekt som har att göra med utbildningsverkets verksamhet, t.ex. utvecklad användning av informationstekniken på eCampus (Stadin eKampus)/andra skedet, ett projekt som gäller ett informationssystem för uppsökande ungdomsarbete (Enter) och ett projekt för jämlikhet inom den grundläggande utbildningen: bättre färdigheter för informationssamhället 2013–2014.

Projektprogrammet förvaltas elektroniskt i en arbetsmiljö gemensam för staden.

Utbildningsverket deltar tillsammans med andra kommuner i ett arbete som gäller kompetensutveckling, inom ramen för följande nationella projekt:

- PKS-Osaava (Esbo, Helsingfors, Vanda) 2011–2014
- Kunnig (de svenska kommunerna i Nyland) 2011–2013

När det gäller kompetensutveckling hos undervisningspersonalen betonas det även 2013–2016 särskilt att personalen ska kunna hantera informations- och kommunikationstekniken i det pedagogiska arbetet.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Välmående helsingforsare

Mål 1: Inlärningsresultaten och välbefinnandet förbättras.

Mätare 1: Minst 98 % av eleverna i de finska grundskolorna och 99 % av eleverna i de svenska grundskolorna får avgångsbetyg från grundskolan.

Mätare 2: Det genomsnittliga poängtalet för vitsorden i de obligatoriska ämnena i studentskrivningarna når i stadens gymnasier minst medelnivån i landet.

Mätare 3: Medeltalet för vitsorden för yrkesprov inom den grundläggande yrkesutbildningen är 2,20 på skalan 1–3.

Mätare 4: Den andel studerande som år 2013 avslutat läroavtalsutbildning och avlägger en fristående examen före utgången av år 2014 är minst lika stor som andelen 2012/2013.

Övriga verksamhetsmål

Välmående helsingforsare

Mål 2: Nätverkssamarbetet mellan flera förvaltningar utvecklas som en åtgärd för att främja välbefinnande hos barn och unga och förebygga utslagning. De som deltar är

varhaiskastutuksen, sosiaali- ja terveysviraston, opetustoimen, liikuntatoimen ja nuorisotoimen kanssa.

Mittari 1: Lastensuojelun asiakkaina olevien lasten koulunkäynnin osalta opettajan ja sosiaalityöntekijän yhteistyöprosessi on kuvattu ja sitä kokeillaan vähintään yhdellä alueella suomenkielisessä perusopetuksessa.

Mittari 2: Suomenkielisessä perusopetuksessa on kaikilla alueilla alkanut alueellisten hyvinvoinnin koordinaatioryhmien toiminta.

Mittari 3: Vuonna 2014 käynnistää toimintansa kaupunkitasoinen ruotsinkielisten oppilashuoltoon liittyvien palveluiden koordinoitiryhmä jonka tavoitteena on ruotsinkielisten palveluiden paikantaminen ja kehittäminen tavoitteena tuen nopeampi kohdentaminen sitä tarvitsevalle.

Elinvoimainen Helsinki

Tavoite 3: Oppilaiden ja opiskelijoiden oppimispolut ovat eheitä ja joustavia

Mittari: Peruskoulun 1. luokkalaisista yleisopetukseen tulijoista suomenkielisissä peruskouluissa 82 % ja ruotsinkielisissä peruskouluissa 88 % valitsee oman oppilaaksiottoalueen koulun tai painotetun opetuksen. Kuudesluokkalaisista yleisopetuksen oppilaista suomenkielisissä kouluissa 86 % ja ruotsinkielisissä kouluissa 85 % valitsee oman oppilaaksiottoalueen koulun tai jatkaa painotetussa opetuksessa.

Lähikoulunsa valinneeksi lasketaan oman oppilaaksiottoalueensa kouluun menneet ei-painotetun yleisopetuksen oppilaat sekä kaikki omalta oppilaaksiottoalueelta soveltuvuuskokeella valitut oppilaat sekä kielipainotteisen opetuksen, luokkamutoisen erityisopetuksen ja valmistavan opetuksen oppilaat.

Toimiva Helsinki

Tavoite 4: Globaali vastuu toteutuu koulujen, oppilaitosten ja hallinnon arjessa

Mittari: Kouluissa, oppilaitoksissa, ruotsinkielisissä päiväkodeissa ja opetusviraston hallinnossa kokonaisenergiankulutus vähenee vuonna 2014 yhteensä 6 % vuoden 2010 tasosta sääkoryhtymä mukaan lukien aikaisempien vuosien säästötavoitteet.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Tavoite 5: Toiminnan tuottavuus paranee

Mittari: Oppilas- ja opiskelijakohtaiset nettomenot ovat kaupungin tuottamissa opetus- ja koulutuspalveluissa keskimäärin enintään 9 162 euroa ja noin 100 euroa enemmän kuin vuonna 2013.

utbildningsväsendet, barnomsorgen, social- och hälsovärdsverket, idrottsväsendet och ungdomsväsendet.

Mätare 1: En process kring samarbete mellan läraren och socialarbetaren när det gäller barnskyddsklienters skolgång har utformats, och processen tillämpas på försök inom den finska grundläggande utbildningen i minst ett område.

Mätare 2: Lokala koordineringsgrupper för välbefinnandet har inlett sitt arbete inom den finska grundläggande utbildningen i alla områden.

Mätare 3: En grupp som ska samordna de svenska elevvårdstjänsterna i hela Helsingfors inleder sin verksamhet år 2014. Syftet är att lokalisera och utveckla de svenska tjänsterna så att stödet snabbare når dem som behöver det.

Ett livskraftigt Helsingfors

Mål 3: Elevernas och de studerandes inlärningsvägar är sammanhängande och flexibla.

Mätare: Av dem som ska börja i årskurs 1 och delta i den allmänna undervisningen i en finsk grundskola väljer 82 % en skola i det egna upptagningsområdet eller profilerad undervisning. Motsvarande siffra för de svenska nybörjarna är 88 %. Av dem som går ut årskurs 6 och ska delta i den finska allmänna undervisningen väljer 86 % en skola i det egna upptagningsområdet eller fortsätter att delta i profilerad undervisning. Motsvarande siffra för de svenska eleverna är 85 %.

Till dem som valt sin närskola räknas de som valt en skola i det egna upptagningsområdet och deltar i den allmänna icke-profilerade undervisningen, alla som antagits till en skola i det egna upptagningsområdet på basis av ett lämplighetsprov och de som deltar i språkinriktad undervisning, specialundervisning i klassform och förberedande undervisning.

Ett fungerande Helsingfors

Mål 4: Globalt ansvar är en del av skolornas, läroanstaltnas och förvaltningens vardag.

Mätare: Den totala energiförbrukningen i skolorna, läroanstaltna och de svenska daghemmen och inom utbildningsverkets förvaltning minskar år 2014 med sammanlagt 6 % i förhållande till 2010 års väderkorrigerade nivå. De föregående årens sparmål är då beaktade.

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetssuppföljning

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Mål 5: Produktiviteten i verksamheten förbättras.

Mätare: Nettoutgifterna per elev och studerande uppgår till högst 9 162 euro i genomsnitt när det gäller undervisnings- och utbildningstjänster producerade av staden. Beloppet är ca 100 euro högre än år 2013.

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Opetusviraston kokonaistuottavuus – Utbildningsverkets totala produktivitet	101,5	101,5	100,3	102,4	102,7	103,8
Suomenkielinen esi- ja perusopetus – Finsk förskoleundervisning och grundläggande utbildning	101,3	97,9	96,1	101,3	99,1	94,9
Suomenkielinen lukiokoulutus – Finsk gymnasieutbildning	100,1	100,3	100,0	102,3	95,8	92,1
Ruotsinkielinen esi- ja perusopetus – Svensk förskoleundervisning och grundläggande utbildning	99,9	98,9	101,0	99,1	97,3	96,0
Ruotsinkielinen lukiokoulutus – Svensk gymnasieutbildning	100,3	93,8	95,5	94,7	94,4	93,9
Ammatillinen koulutus – Yrkesutbildning	100,9	106,8	105,3	105,2	101,3	101,6

Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Tavoite 5 kytkeytyy suoraan strategiaohjelman taloudellisuustavoitteeseen "Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa" sekä "Tuottavuus paranee". Tuottavuutta parantaa myös tavoitteen 4 toteutuminen. Toisen asteen tutkinto lisää työllistymistä ja pidentää työuria ja edistää siten osaltaan strategiaohjelman tavoitetta, että helsinkiläisten verotettavat ansiotulot/asukas nousevat muita Helsingin seudun kuntia nopeammin.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Mål 5 har en direkt koppling till målet resurshushållning i strategiprogrammet. Målet uttrycks med "De à-kostnader för service som är högre i Helsingfors än i andra kommuner närmar sig medeltalet för de andra stora städerna" och "Produktiviteten förbättras". Mål 4 gör om det nås också att produktiviteten förbättras. En examen på andra stadiet förbättrar sysselsättningsmöjligheterna och förlänger karriären. Detta i sin tur främjar följande mål i strategiprogrammet: "De beskattningsbara förvärsinkomsterna per invånare stiger mer i Helsingfors än i de andra kommunerna i Helsingforsregionen".

4 02 02 Kaupungin tuottamat palvelut - Tjänster producerade av staden

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomipla n	Talous- suunnitelma Ekonomipla n
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	7 073	8 277	8 031	10 080	10 080	10 080	10 080
Maksutulot - Avgiftsinkomster	5 145	4 376	4 539	5 108	5 108	5 112	5 112
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	7 838	2 724	9 935	3 028	3 028	3 028	3 028
Vuokratulot - Hyresinkomster	2 348	2 491	2 448	2 588	2 588	2 588	2 588
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	179	102	169	185	185	181	181
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	22 583	17 970	25 122	20 989	20 989	20 989	20 989
Palkat - Löner	242 370	244 998	252 507	250 376	252 177	252 177	252 177
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	73 866	76 378	79 360	79 260	79 883	79 883	79 883
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	80 421	85 667	87 169	87 109	87 520	87 520	87 520
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	14 696	14 946	15 356	15 465	15 877	15 877	15 877
Avustukset - Understöd	179	213	172	154	154	154	154
Vuokrat - Hyror	121 402	130 459	130 689	134 344	135 164	135 164	135 164
Muut menot - Övriga utgifter	404	469	450	404	404	404	404
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	533 337	553 130	565 703	567 112	571 179	571 179	571 179
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-510 754	-535 160	-540 581	-546 123	-550 190	-550 190	-550 190
		12 901					
Poistot - Avskrivningar	12 269	11 591	11 591	11 010	11 010	11 714	13 047
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-523 022	-546 751	-552 172	-557 133	-561 200	-561 904	-563 237
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-20,4	39,8	16,8	16,8	0,0	0,0
Menot - Utgifter		3,7	2,3	2,5	3,3	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	119 094	127 704	106 041	129 600	129 600	129 600	129 600

Talousarviokohta sisältää opetusviraston itse tuottamien palveluiden määrärahat seuraavan vastuualuejaon mukaisesti.

Suomenkielinen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen vastuualue sisältää kaupungin suomenkielisten peruskoulujen, lukioiden ja aikuislukion palvelut, opetusviraston järjestämän suomenkielisen iltapäivätoiminnan sekä suomenkielisen esiopetuksen.

Ruotsinkielisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen vastuualue sisältää kaupungin ruotsinkielisten peruskoulujen, lukioiden ja aikuislukion palvelut, opetusviraston järjestämän ruotsinkielisen iltapäivätoiminnan sekä ruotsinkielisen esiopetuksen. Ruotsinkielisen päivähoiton määrärahat ovat omana vastuualueenaan.

Ammatillisen koulutuksen vastuualue sisältää ammatillisen oppilaitosmuotoisen koulutuksen sekä oppisopimuskoulutuksen.

Budgetmomentet omfattar anslagen för de tjänster som utbildningsverket producerar självt, enligt den nedanstående fördelningen mellan ansvarsområdena.

Ansvarsområdet finsk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning omfattar stadens finska grundskolor, gymnasier och vuxengymnasier, den finska eftermiddagsverksamhet som utbildningsverket ordnar och den finska förskoleundervisningen.

Ansvarsområdet svensk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning omfattar stadens svenska grundskolor, gymnasier och vuxengymnasium, den svenska eftermiddagsverksamhet som utbildningsverket ordnar och den svenska förskoleundervisningen. Den svenska dagvården är ett separat ansvarsområde vad anslagen beträffar.

Ansvarsområdet yrkesutbildning omfattar yrkesutbildningen i läroanstaltsform och läroavtalsutbildningen.

Hallinto ja keskitetyt tukipalvelut käsittää hallinnon, tietohallintopalvelujen, tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön sekä mediakasvatuksen ja tila- ja hankintapalvelujen tuottamisen. Tila- ja hankinta-palveluihin on varattu resurssit koulu- ja päiväkotirakennusten tarveselvityksiin ja sisustus-suunnitteluun, teknisen työn kalustonhoitoon, koulujen ilta- ja vapaa-ajankäyttöön, tilojen ylläpitovuokriin kuulumattomiin kunnossapitomenoihin, vuokratilahallintoon sekä keskitettyihin hankinta-palveluihin. Hallinnon vastuualueella ovat viraston yhteisen sekä linjojen hallinnon määrärahat.

Ansvarsområdet förvaltning och centraliserade stödtjänster omfattar produktion av förvaltningstjänster, IT-tjänster, informations- och kommunikationsteknik att använda i undervisningen, tjänster inom mediefostran och inköps- och lokaltjänster. I fråga om inköps- och lokaltjänsterna är resurser reserverade för sådant som hänför sig till skol- och daghemsbyggnader: behovsutredningar, inredningsplanering, vård av utrustning för teknisk slöjd, kvälls- och fritidsaktiviteter (skolor), underhållskostnader som inte ingår i underhållshyrorna, förvaltning av hyreslokaler och centraliserade inköpstjänster. Anslagen för ansvarsområdet är avsedda för utbildningsverkets gemensamma förvaltning och linjernas förvaltning.

Oppilas-/opiskelijamäärät – Antal elever/studerande

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus – Finsk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning	2012	2013	2014	Ennuste Prognos 2013	Muutos – Förändring		2015	2016
					2013- 2014	%		
Esiopetus – Förskoleundervisning	135	162	107	162	-55	-34	107	107
Perusopetus – Grundläggande utbildning	33 201	33 314	33 931	33 364	617	1,9	34 556	35 264
Perusopetuksen lisäopetus (10 lk) – Päbyggnadsundervisning (årskurs 10)	313	370	300	370	-70	19,0	300	300
Esi- ja perusopetus yhteensä – Förskoleundervisning och grundläggande utbildning sammanlagt	33 649	33 846	34 338	33 896	492	1,5	34 963	35 671
Lukiokoulutus – Gymnasieutbildning	7 522	7 428	7 325	7 428	-103	-1,4	7 248	7 205
- Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat – Ämnesstuderande som berättigar till statsandel	688	623	697	623	74	11,9	697	697
Lukiokoulutuksen opiskelijat yhteensä – Studerande inom gymnasieutbildningen sammanlagt	8 210	8 051	8 022	8 051	-29	-0,4	7 945	7 902
Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus yhteensä – Förskoleundervisning, grundläggande utbildning och gymnasieutbildning sammanlagt	41 859	41 897	42 360	41 947	463	1,1	42 908	43 573
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus – Svensk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning	2012	2013	2014	Ennuste Prognos 2013	Muutos – Förändring		2015	2016
					2013- 2014	%		
Esiopetus – Förskoleundervisning	82	70	71	69	1	1,4	71	71
Perusopetus – Grundläggande utbildning	3 139	3 160	3 184	3 121	24	0,8	3 218	3 227
Perusopetuksen lisäopetus (10 lk) – Päbyggnadsundervisning (årskurs 10)	13	13	15	14	2	15,4	14	15
Esi- ja perusopetus yhteensä – Förskoleundervisning och grundläggande utbildning sammanlagt	3 324	3 243	3 270	3 204	27	0,8	3 303	3 313
Lukiokoulutus – Gymnasieutbildning	1 251	1 251	1 258	1 292	7	0,6	1 259	1 260
- Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat – Ämnesstuderande som berättigar till statsandel	94	68	94	68	26	38,2	94	95
Lukiokoulutuksen opiskelijat yhteensä – Studerande inom gymnasieutbildningen sammanlagt	1 345	1 319	1 352	1 360	33	2,5	1 353	1 355
Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus yhteensä – Förskoleundervisning, grundläggande utbildning och gymnasieutbildning sammanlagt	4 579	4 562	4 622	4 564	60	1,3	4 656	4 668

Ruotsinkielinen lasten päivähoito – Svensk barndagvård	2012	2013	2014	Ennuste Prognos 2013	Muutos – Förändring		2015	2016
					2013- 2014	%		
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset – Barn under skolåldern i vård	1 677	1 657	1 842	1 749	185	11,2	1 801	1 800
– Omissa päiväkodeissa – På egna daghem	1 564	1 516	1 722	1 633	206	13,6	1 681	1 680
– Perhepäivähoidossa – I familjedagvård	113	141	120	116	-21	-15	120	120
Ammatillinen koulutus – Yrkesutbildning	2012	2013	2014	Ennuste Prognos 2013	Muutos – Förändring		2015	2016
					2013-2014	%		
Valtionosuuteen oikeuttava koulutus – Utbildning som berättigad till statsandel	7 357	7 270	8 040	7 788	770	10,6	8 150	8 510
Tekniikan ala – Teknik	3 784	3 891	4 132	3 932	241	6,2		
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala - Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen	482	515	566	525	51	9,9		
Sosiaali- ja terveysala – Social- och hälsovård	2 493	2 584	2 720	2 719	136	5,3		
Kulttuuriala – Kultur	264	280	272	262	-8	-2,9		
Maahanmuuttajien valmistava koulutus *-	189		204	204	204			
Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus* -	144		146	146	146			
Valtionosuuteen oikeuttava lisäkoulutus – Tilläggsutbildning som berättigad till statsandel	127	185	185	185	0	0,0	185	185
Maksullinen palvelutoiminta -	385	578	578	578	0	0,0	578	578
Oppisopimuskoulutus – Läroavtalsutbildning	3 043	3 000	3 000	3 000	0	0,0	3 000	3 000

*Vuoden 2013 talousarviossa sisältyvät koulutusalojen opiskelijamääriin, muutostiedot ei vertailukelpoisia. – Ingår i 2013 års budget i antalet studerande inom utbildningsområdena, förändringsuppgifterna inte jämförbara

Oppilas-/opiskelijakustannukset (netto) – Kostnader per elev/studerande (netto)

	2012		2013		2014		2015		2016	
	€/opisk. stud	%	€/opisk. stud	%	€/opisk. stud	%	€/opisk. stud	%	€/opisk. stud	%
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus – Finsk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning	8 663	1,3	9 007	4,0	9 075	0,8	8 935	-1,5	8 793	-1,6
Esi- ja perusopetus – Förskoleundervisning och grundläggande utbildning	9 165	1,2	9 498	3,6	9 606	1,1	9 411	-2,0	9 224	-2,0
Lukiokoulutus – Gymnasieutbildning	7 030	1,7	7 269	3,4	7 179	-1,2	7 217	0,5	7 211	-0,1
Aikuislukiokoulutus – Vuxengymnasieutbildning	4 127	2,3	5 122	24,1	4 621	-9,8	4 692	1,5	4 769	1,6
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus – Svensk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning	8 699	-0,1	9 179	5,5	9 124	-0,6	9 048	-0,8	9 021	-0,3
Esi- ja perusopetus – Förskoleundervisning och grundläggande utbildning	9 347	0,7	9 734	4,1	9 660	-0,8	9 556	-1,1	9 524	-0,3
Lukiokoulutus – Gymnasieutbildning	7 693	1,5	8 495	10,4	8 473	-0,2	8 457	-0,2	8 444	-0,1
Aikuislukiokoulutus – Vuxengymnasieutbildning	2 889	-	3 055	5,8	2 950	-3,4	2 932	-0,6	2 907	-0,9
Ruotsinkielinen lasten päivähoito – Svensk barndagvård	10 349	-1,9	10 520	1,7	10 297	-2,1	10 527	2,2	10 530	0,0
Ammatillinen koulutus – Yrkesutbildning	10 703	4,4	10 560	-1,3	11 599	9,8	11 445	-1,3	11 453	0,1
Oppisopimuskoulutus – Läroavtalsutbildning	3 503	-4,4	3 792	8,3	3 444	-9,2	3 442	-0,1	3 439	-0,1
Opetusvirasto – Utbildningsverket Kaupungin tuottamat koulutuspalvelut €/oppilas – Utbildningstjänster producerade av staden €/elev	8 682	1,4	9 060	4,4	9 162	1,1	9 054	-1,2	8 897	-1,7

4 02 11 Korvaukset ja avustukset muiden tuottamiin palveluihin – Ersättningar och understöd för tjänster producerade av andra

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomipla n	Talous- suunnitelma Ekonomipla n
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Maksutulot - Avgiftsinkomster	567	456	456	760	760	760	760
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	567	456	456	760	760	760	760
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	72 254	74 252	74 091	76 815	76 910	76 910	76 910
Avustukset - Understöd	5 155	5 569	5 730	6 153	6 043	6 043	6 043
Vuokrat - Hyror	0	90	90	90	0	0	0
Muut menot - Övriga utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	77 410	79 911	79 911	83 058	82 953	82 953	82 953
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-76 842	-79 455	-79 455	-82 298	-82 193	-82 193	-82 193
Poistot - Avskrivningar	1	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-76 844	-79 455	-79 455	-82 298	-82 193	-82 193	-82 193
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-19,6	0,0	66,7	66,7	0,0	0,0
Menot - Utgifter		3,2	0,0	3,9	3,8	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	0	90	90	90	0	0	0

Kasvitarhapalveluiden järjestäminen peruskoulun oppilaille siirtyy vuonna 2014 opetusvirastosta osaksi nuorisoasiankeskuksen toimintaa kustannusvaiikutuksiltaan yhteensä 200 000 euroa. – Skolträdgårdens verksamheten för grundskoleelever överförs år 2014 från utbildningsverket till ungdomscentralen. Kostnadseffekterna är sammanlagt 200 000 euro.

Talousarviokohta sisältää lainsäädäntöön ja sopimuksiin perustuvat muille opetuksen järjestäjille maksettavat kotikuntakorvaukset sekä yhteisöille ja huoltajille maksettavan harkinnanvaraisen avustamisen.

Avustusmäärärahasta on varattu 6 042 000 euroa yhteisöjen tukemiseen. Tästä määrärahasta maksetaan avustuksia yksityisille kouluille ja yhdistyksille sekä avustetaan perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa. Perusopetuslain mukaisen avustettavan iltapäivätoiminnan volyyymiä on vuonna 2014 korotettu vuoden 2013 tasosta ottaen huomioon lukuvuodelle 2013–2014 paikkaa hakeneiden määrä sekä väestökasvun perusteella arvioitu kysynnän kasvu lukuvuonna 2014–2015. Yhteisöjen tukemiseen varatulla määrärahalla avustetaan myös lomavirkistyspalvelujen järjestämistä peruskoulujen oppilaille.

Kaupungin omien ruotsinkielisten päiväkotien lisäksi talousarviossa on varauduttu ostamaan noin 260 hoitopaikkaa yksityisiltä päiväkodeilta.

Valtio on kohdistanut vuodesta 2012 alkaen peruspalvelujen valtionosuussäästöt vain kuntien järjestämään esi- ja perusopetukseen alentamalla peruspalvelujen valtionosuuslainsäädännön mukaisen kuntien valtionosuusprosentin 34,11 prosentista 31,42

Budgetmomentet omfattar hemkommunsersättningar som betalas till andra utbildningsanordnare med stöd av lagstiftningen och avtal, liksom understöd som betalas till sammanslutningar och vårdnadshavare efter provning.

En andel på 6 042 000 euro av understödsanslaget är reserverad för stöd till sammanslutningar. Understöd betalas härav till privata skolor och föreningar, liksom understöds eftermiddagsverksamhet baserad på lagen om grundläggande utbildning. Volymen på den eftermiddagsverksamhet som understöds är år 2014 större än år 2013. Den baserar sig på antalet sökande för läsåret 2013/2014 och den utifrån befolkningstillväxten beräknade ökningen i efterfrågan för läsåret 2014/2015. Med anslaget för stöd till sammanslutningar understöds också ferierekreativverksamhet för grundskoleelever.

Utöver att staden har egna svenska daghem gör budgeten det möjligt att köpa ca 260 vårdplatser på privata daghem.

Staten har sedan år 2012 riktat besparingar i statsandelarna för basservice endast mot den förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas av kommunerna, genom att sänka kommunernas statsandel från 34,11 % till 31,42 % år 2012 och till 30,96 %

prosenttiin vuonna 2012 ja 30,96 prosenttiin vuonna 2013. Muiden koulutuksen järjestäjien saamaan valtion ja kuntien maksamaan esi- ja perusopetuksen rahoitukseen valtio ei kohdistanut säästöjä, joten opetusviraston maksettavat kotikuntakorvaukset ovat kasvaneet vuodesta 2012 alkaen voimakkaasti. Vastaavasti Helsinki saa vuonna 2014 peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän mukaisia kotikuntakorvaustuloja muilta kunnilta ulkokuntalaisesta oppilaasta yhteensä arviolta 4 178 000 euroa. Kotikuntakorvaustulot budjetoidaan opetusviraston talousarviossa kaupungin tuottamien opetus- ja koulutuspalvelujen talousarviokohtaan 4 02 02.

år 2013. Statsandelsprocenten är angiven i lagstiftningen om statsandel för basservice. Staten har inte riktat några besparingar mot den finansiering som andra utbildningsanordnare får från staten och kommunen för förskoleundervisning och grundläggande utbildning, vilket innebär att de hemkommunsersättningar som utbildningsverket ska betala har ökat kraftigt sedan år 2012. Staden får år 2014 på basis av systemet för statsandel för basservice inkomster från hemkommunsersättningar som andra kommuner betalar för elever som går i skola i Helsingfors. Beloppet beräknas uppgå till sammanlagt 4 178 000 euro. Inkomsterna från hemkommunsersättningar är i budgeten för utbildningsverket upptagna på momentet 4 02 02 (undervisnings- och utbildningstjänster producerade av staden).

Oppilasmäärät – Antal elever

Kotikuntakorvausten (PVOL) perusteena olevat oppilasmäärät - Elevantal som ligger till grund för hemkommunsersättningarna	2012	2013	2014	Muutos - Förändring 2013-2014		2015	2016
	31.12.2010 kpl - st.	31.12.2011 kpl - st.	31.12.2012 Arvio kpl – Beräkning. st.	kpl - st.	%	kpl - st.	kpl - st.
Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat - Helsingfors elever i förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas av andra utbildningsanordnare	8 805	8 805	8 826	21	0,2	8 826	8 826
Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat - Elever från andra kommuner i förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas av staden Helsingfors stad	521	521	553	32	6,1	553	553
Ruotsinkielinen lasten päivähoito – Svensk barndagvård				Muutos - Förändring 2013-2014			
	2012 kpl - st.	2013 kpl - st.	2014 kpl - st.	kpl - st.	%	2015 kpl - st.	2016 kpl - st.
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset – Barn under skolåldern i vård Ostopalvelupäiväkodeissa – På daghem där tjänster köps	239	346	201	-145	-42,0	201	201
Iltapäivätoiminnan oppilasmäärät - Antal elever i eftermiddagsverksamhet				Muutos - Förändring 2013-2014			
	2012 kpl - st.	2013 kpl - st.	2014 kpl - st.	kpl - st.	%	2015 kpl - st.	2016 kpl - st.
Muiden järjestämässä avustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat - Elever i eftermiddagsverksamhet som ordnas av andra med understöd från staden	3 475	3 750	4 255	505	13,5	4 280	4 280

4 02 13 Työllisyyden hoitaminen – Sysselsättning

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	1	0	0	0	0	0	0
Maksutulot - Avgiftsinkomster	18	50	50	50	50	50	50
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	54	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	3	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	76	50	50	50	50	50	50
Palkat - Löner	737	948	830	707	707	707	707
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	251	322	275	240	240	240	240
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	768	634	970	687	687	687	687
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	88	153	132	90	90	90	90
Avustukset - Understöd	0	1	1	1	1	1	1
Vuokrat - Hyror	397	630	480	514	514	514	514
Muut menot - Övriga utgifter	4	1	1	1	1	1	1
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 245	2 689	2 689	2 240	2 240	2 240	2 240
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 169	-2 639	-2 639	-2 190	-2 190	-2 190	-2 190
Poistot - Avskrivningar	62	106	0	90	90	106	115
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-2 231	-2 745	-2 639	-2 280	-2 280	-2 296	-2 305
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-34,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		19,8	0,0	-16,7	-16,7	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	364	614	451	494	494	494	494

Nuorten työpajatoiminta siirtyi osaksi Stadin ammattiopiston toimintaa 1.1.2013 alkaen.

Nuorten työpajat tarjoavat pajajakson ensisijaisesti 15–19 -vuotiaille helsinkiläisille perusasteen jälkeen vaille jatko-opiskelupaikkaa jääneille tai toisen asteen koulutuksen keskeyttäneille nuorille. Etusijalla ovat etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret. Pajojen toissijainen kohderyhmä on alle 25 -vuotiaat ammatitaidottomat, työttömät nuoret.

Työvaltaisella pajatoiminnalla edistetään nuorten elämän- ja arjenhallinnan taitoja. Starttivalmennuksessa keskitytään nuorten toimintakyvyn edistämiseen. Pajanuorten elämänhallintaa tuetaan aktivoimalla nuoria säännölliseen osallistumiseen. Nuorten omaa vastuunottoa tehostetaan puuttamalla välittömästi poissaoloihin ja pajajakson keskeyttämiseen sekä tarjoamalla tukea oppimisvaikeuksissa. Nuorten työpajojen toiminta on työvaltaista. Pajajakso sisältää työelämään ja ammatilliseen koulutukseen tutustumista.

Aloituspaikkoja työvaltaisilla pajoilla on yhteensä 137. Jokainen paikka täytetään kaksi kertaa vuodessa. Pajoille

Verkstadsverksamheten för unga överfördes 1.1.2013 till yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto.

Ungdomsverkstäderna erbjuder helsingforsare i åldern 15–19 år en verkstadsperiod, främst sådana som inte fått någon plats för fortsatta studier efter grundskolestadiet eller som avbrutit en utbildning på andra stadiet. De unga som nåtts genom det uppsökande ungdomsarbetet har företräde. Verkstäderna har som målgrupp i andra hand arbetslösa under 25 år som saknar yrkeskunskap.

Målet med den arbetsintensiva verkstadsverksamheten är att ge de unga färdigheter för livs- och vardagshandling. Fokus i startträningen ligger på att förbättra de ungas handlingsförmåga. Verkstadsungdomarna får stöd i sin livshandling genom att de aktiveras till regelbundet deltagande. De unga lärns att bättra ta eget ansvar genom att det blir ett omedelbart ingripande om de är frånvarande eller vill avbryta verkstadsperioden och genom att de erbjuds stöd vid inlärningsvärigheter. Ungdomsverkstädernas verksamhet är arbetsintensiv. Till verkstadsperioden hör att bekanta sig med arbetslivet och med yrkesutbildning.

Det finns sammanlagt 137 nybörjarplatser på de arbetsintensiva verkstäderna. Varje plats besätts två

voidaan hakeutua jatkuvasti ja paikkoja täytetään sitä mukaa, kun niitä vapautuu. Nuoret ohjautuvat pajoille etsivästä nuorisotyöstä tai TE-toimistoista.

Ostopalveluna järjestetään eritasoisia suomi toisena kielenä –kursseja helsinkiläisille työttömille tai työttömyysuhan alla oleville maahanmuuttajille. Koulutuksella edistetään maahanmuuttajien kielellisiä valmiuksia ja kotoutumista Helsinkiin sekä lisätään heidän valmiuksiaan työllistyä ja opiskella.

gångar om året. Det går att ansöka om en verkstadsplats när som helst, och platserna besätts då de blir lediga. Ungdomarna kommer till verkstäderna via det uppsökande ungdomsarbetet och via arbets- och näringsbyråerna.

Kurser i finska som andra språk på olika nivåer ordnas i form av tjänsteköp för invandrare i Helsingfors som är arbetslösa eller hotas av arbetslöshet. Utbildningen främjar språkliga färdigheter hos invandrarna, gör att invandrarna lättare integrerar sig i Helsingfors och ger dem en större chans att få arbete eller en studieplats.

Opiskelijamäärä, henkilötyövuosina – Antal studerande, årsverken

	2012	2013	2014	Muutos – Förändring 2013-2014		2015	2016
				kpl - st.	%		
Opiskelijamäärä, henkilötyövuosina – Antal studerande, årsverken	132	132	137	5,0	3,8	137	137

Nettokustannukset €/oppilas – Nettokostnader €/studerande

	2012		2013		2014		2015		2016	
	€/opisk. stud	%	€/opisk. stud	%	€/opisk. stud	%	€/opisk. stud	%	€/opisk. stud	%
Työpajatoiminta – Verkstadsverksamhet	14 247	-27,5	17 811	25,0	13 840	-22,3	13 838	0,0	13 836	0,0

4 04 Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n tukeminen, Khn käytettäväksi – Stöd till Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	3 680	3 120	3 120	2 560	2 560	2 000	1 440
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 680	3 120	3 120	2 560	2 560	2 000	1 440
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 680	-3 120	-3 120	-2 560	-2 560	-2 000	-1 440
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-3 680	-3 120	-3 120	-2 560	-2 560	-2 000	-1 440
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-15,2	0,0	-17,9	-17,9	-21,9	-28,0

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n tukeminen perustuu osakassopimukseen.

Stödet till Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy baserar sig på aktieägaravtalet.

4 11 Suomenkielinen työväenopisto – Finska arbetarinstitutet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	5	41	21	21	21	21	21
Maksutulot - Avgiftsinkomster	1 955	1 961	1 981	1 981	1 981	1 981	1 981
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	69	0	0	0	0	0	0
Vuokratulot - Hyresinkomster	48	49	49	49	49	49	49
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	42	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	27	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	2 147	2 051	2 051	2 051	2 051	2 051	2 051
Palkat - Löner	7 364	7 245	7 245	7 404	7 404	7 404	7 404
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	2 465	2 451	2 469	2 474	2 474	2 474	2 474
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	946	1 107	1 069	1 091	1 091	1 091	1 091
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	334	358	358	366	366	366	366
Avustukset - Understöd	120	82	82	82	82	82	82
Vuokrat - Hyror	3 220	3 364	3 364	3 428	3 428	3 428	3 428
Muut menot - Övriga utgifter	27	5	25	15	15	15	15
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	14 475	14 612	14 612	14 860	14 860	14 860	14 860
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-12 328	-12 561	-12 561	-12 809	-12 809	-12 809	-12 809
Poistot - Avskrivningar	307	270	270	130	130	130	130
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-12 635	-12 831	-12 831	-12 939	-12 939	-12 939	-12 939
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,9	0,0	1,7	1,7	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	2 591	3 000	3 300	3 200	3 200	3 200	3 200

Viraston toimintaympäristön muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) on uudistanut vuonna 2012 Helsingin työväenopiston ylläpitöluvan, joka määrittelee opiston koulutustehtävän seuraavasti: Helsingin työväenopisto järjestää vapaan sivistystyön arvojen pohjalta koulutusta, jonka tavoitteena on tukea yksilön omaehtoista kehittymistä ja hyvinvointia sekä osallisuutta ja valmiuksia toimia yhteisöissä ja muuttuvassa yhteiskunnassa. Opiston koulutuksen painoalueet ovat vieraat kielet, musiikki ja kuvataide, käsityö, tietotekniikka, kirjallisuus- ja näyttämöaineet, yhteiskunnalliset aineet, luontoon ja ympäristöön liittyvät aineet, kotitalous, hyvinvointi ja terveys sekä oppiainerajat ylittävät teemat. Opisto järjestää suomen kielen koulutusta maahanmuuttajille.

Väestössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat eniten opiston toimintaan: helsinkiläisten määrä kasvaa, kaupungin eri osien erilaistuminen jatkuu, yhteiskunnan ja kunnan taloudellinen tilanne on edelleen vaikea, mikä näkyy suoraan kaupunkilaisten arjessa, mm. työttömyyden

Förändringar i verkets omvärld

Undervisnings- och kulturministeriet (UKM) reviderade år 2012 tillståndet att driva finska arbetarinstitutet. Utbildningsuppgiften är enligt tillståndet följande: Finska arbetarinstitutet ska utifrån värderingarna för det fria bildningsarbetet ordna utbildning som syftar till att stödja individers personliga utveckling, välmående, välfärd och delaktighet och ge färdigheter behövliga i gemenskaper och i det föränderliga samhället. Tyngdpunkten i utbildningen ska ligga på främmande språk, musik, bildkonst, slöjd, datateknik, litteratur, sceniska ämnen, samhällsämnen, ämnen med anslutning till natur och miljö, huslig ekonomi, välmående och hälsa och olika ämnesöverskridande teman. Finska arbetarinstitutet ska ordna kurser i finska för invandrare.

Befolkningsförändringarna påverkar finska arbetarinstitutets verksamhet mest: antalet helsingforsare ökar, olikheterna mellan olika delar av Helsingfors blir större, och den ekonomiska situationen i samhället och hos staden är fortfarande svår, vilket syns direkt i helsingforsarnas

kasvuna. Monien lapsiperheiden nuoret ovat syrjäytymisvaarassa. Noin puolet helsinkiläisistä talouksista on yhden hengen talouksia. Myös maahanmuuttajataustaisen väestön määrä jatkaa kasvuaan ja heidän suhteellinen osuutensa väestöstä lisääntyy. Muu kansainvälistyminen on myös merkittävää, samoin sosiaalisen median lisääntyvä käyttö.

Kaupungin henkilöstö- ja sivistystoimen yhteiset, toimintaympäristön muutoksia heijastavat tavoitteet koskevat lasten ja nuorten hyvinvointia ja osallisuutta, ikäihmisten laaja-alaista hyvinvointia, maahanmuuttajien huomioonottoa palvelutarjonnassa sekä kulttuurin merkitystä hyvinvoinnille.

Työväenopiston perustamisesta on kulunut vuonna 2013 sata vuotta. Opisto juhlii satavuotista toimintaansa työvuonna 2014–2015.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Opiston uusi johtosääntö edellyttää opetussuunnitelman laatimista kurssisuunnittelun perustaksi. Väestössä tapahtuvia muutoksia opisto pyrkii ottamaan huomioon opetuksen suunnittelussa ja suuntaamisessa. Kuntalaisten kokemat koulutustarpeet näkyvät kursseille hakeutumisessa, mikä osittain määrää tarjontaakin. Samalla opisto pyrkii pitämään huolta yleissivistävän vapaan sivistystyön laajasta tarjonnasta ylläpitoluvan mukaisesti. Yhä voimistuvaan kansainvälistymiseen opisto vastaa laajalla kieltenopetuksen valikoimalla. Maahanmuuttajien koulutustarpeet ovat edelleen opetuksen painopiste. Heille tarjotaan yleissivistävää suomen kielen opetusta ja heitä kannustetaan tulemaan mukaan muuhun opetustarjontaan. Lisäksi järjestetään erityisiä kantaväestön ja maahanmuuttajien yhteiskursseja.

Työväenopisto ottaa toimintasuunnitelmassaan huomioon perheet ja nuoret, maahanmuuttajat, ikäihmiset sekä muut syrjäytymisuhan alaiset ryhmät. Näihin tavoitteisiin pyritään tuottamalla kohderyhmille sopivaa koulutusta sekä asettamalla konkreettisia tavoitteita opetukselle ja kohderyhmien tavoittamiselle.

Opisto antaa jokaiselle kuntalaiselle mahdollisuuden parantaa omaa kulttuurista osaamistaan ja yleissivistystään. Opiston monipuolinen kulttuuritarjonta lisää kaupungin vetovoimaa.

Helsingin erityispiirre on ilman tutkintoa olevien kuntalaisten muuta maata suurempi osuus. Työväenopiston tarjoama elinikäisen oppimisen mahdollisuus toteuttaa tasa-arvoista koulutuspolitiikkaa omalta osaltaan.

Uusi organisaatio perustuu prosessitarkasteluun. Ydinprosessina on opetus ja opetuksen tukiprosesseina sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu. Hallintopalvelut muodostaa kolmannen osaston. Vuosi 2014 on uuden toimintamallin varsinainen käyttöönottovuosi, jolloin huomio kiinnittyy erityisesti koulutustarpeen määrittelyyn ja opetustoiminnan suuntaamiseen. Vuoden 2014 yhtenä tavoitteena on saada valmiiksi vuonna 2013 aloitettu opetussuunnitelmatyö.

vardag, bl.a. i form av ökande arbetslöshet. Ungdomar i många barnfamiljer riskerar att bli utslagna. Ungefär hälften av hushållen i Helsingfors består av en enda person. Befolkningen med invandrabakgrund fortsätter att växa, och dess relativa andel av befolkningen ökar. Den övriga internationaliseringen är också betydande. Dessutom ökar användningen av sociala medier kraftigt.

Bildnings- och personalväsendet har gemensamma mål som återspeglar förändringar i omvärlden. Målen gäller välbefinnande och delaktighet hos barn och unga, olika slag av välbefinnande hos äldre, tjänster också för invandrare och kultur som en källa till välbefinnande.

Det har år 2013 gått hundra år sedan finska arbetarinstitutet grundades. Jubileet firas arbetsåret 2014/2015.

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

På basis av en ändring som nyligen gjorts i instruktionen för finska arbetarinstitutet ska en undervisningsplan utarbetas som grund för kursplaneringen. Institutet försöker beakta befolkningsförändringarna när undervisningen planeras och inriktas. Att helsingforsarna upplever att de behöver utbildning syns genom att de söker sig till kurser, och utbudet påverkas delvis av behoven. Samtidigt vill institutet i enlighet med det ovannämnda tillståndet hålla fast vid ett stort utbud som hänför sig till allmänbildande fritt bildningsarbete. Den allt starkare internationaliseringen möts med ett brett utbud av språkkurser. Att tillgodose invandrarnas behov av utbildning hör också i fortsättningen till det som prioriteras i undervisningen. Institutet tillhandahåller allmänbildande undervisning i finska för invandrare och uppmuntrar invandrarna att delta också i annan undervisning. Dessutom ordnas det vissa gemensamma kurser för invandrabefolkningen och majoritetsbefolkningen.

Finska arbetarinstitutet beaktar i sin verksamhetsplan familjer och unga, invandrare, äldre och andra grupper som hotas av utslagning. För att hotet inte ska bli verklighet producerar institutet lämplig utbildning för dessa grupper och ställer upp konkreta mål för hurdan undervisningen ska vara och hur grupperna ska nås.

Finska arbetarinstitutet ger alla helsingforsare en chans att förbättra sin egen kulturella kunskap och sin allmänbildning. Dess mångsidiga kulturutbud gör Helsingfors attraktivare.

Ett karakteristiskt drag hos Helsingfors är att här finns en större andel invånare utan examen än i landet i övrigt. Finska arbetarinstitutet erbjuder livslångt lärande och bedriver därmed en jämlik utbildningspolitik.

Den nya organisationen baserar sig på en processanalys. Undervisningen är kärnprocess, och den interna och den externa kundservicen är processer som stöder undervisningen. Förvaltningstjänsterna är hänfödda till en tredje avdelning. År 2014 är det egentliga startåret för den nya verksamhetsmodellen. Det som då ägnas särskild uppmärksamhet är frågan om hurdan utbildningsbehovet är och hur undervisningen ska inriktas. Ett av målen för år 2014 är att slutföra arbetet på en undervisningsplan, vilket inleddes år 2013.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Vapaan sivistystyön ominaispiirre on, että koulutukseen ja toimintaan hakeudutaan itse. Helsingin työväenopisto tarjoaa kuntalaisille elinikäisen oppimisen paikkoja eri puolilla kaupunkia samalla kun erilaiset kuntalaiset kohtaavat kursseilla.

Yhteiskunnallisessa muutostilanteessa kaupunkilaisten omaehtoisen itsensä kehittämisen ja elämäntaitojen tarve kasvaa, mikä luo paineita opetustuntimäärän lisäämiseen. Opiston kurssit täyttyvät lähes 100 prosenttisesti ja jonoissa on tuhansia kursseille haluavia. Opiston yhtenä tavoitteena on kurssipaikkojen hyvä täyttöaste, mihin on pyritty mm. kurssihuollon jatkuvalla kehittämisellä.

Uusi toimintamalli uuden organisaation myötä pyrkii suuntaamaan resurssien käyttöä entistä paremmin ihmisten koulutustarpeiden mukaan. Tietoa koetuista koulutustarpeista saadaan mm. kurssijonojen avulla, opistoon tulleiden ehdotusten ja toiveiden kautta sekä eri kohderyhmistä muodostettavista fokusryhmistä. Opetus ja muu toiminta suunnitellaan kaupunkitasoisena.

Palvelujen tuotantotavassaan opisto haluaa kehittää strategisia kumppanuuksia: työväenopisto tiivistää toiminnan tavoitteen asettamis- ja toteutusyhteistyötä kaupungin eri hallintokuntien kanssa siten, että muodostetaan kumppanuuksia mm. nuorisotoimen, toisen asteen koulutuksen, kulttuurikeskuksen, kirjaston, liikuntaviraston sekä vanhuspalveluiden kanssa. Lisäksi tavoitteena on kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen.

Sähköisten opetuspalvelujen tarve lisääntyy. Verkossa tapahtuvia opetuspalveluja ja -menetelmiä kehitetään ja yhdistetään lähiopetusmuotoihin.

Kilpailuttaminen

Hankinnoissa toimitaan kaupungin hankintastrategian mukaan.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on järjestetty kaupungin ohjeiden mukaan.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Työväenopiston nykyinen toiminta vastaa strategiaohjelman tavoitteisiin seuraavasti.

- Hyvinvoiva helsinkiläinen
  - ”Hyvinvointi” –tavoite: opisto mahdollistaa kuntalaisten omaehtoisen opiskelun ja itsensä kehittämisen ja siten tuottaa hyvinvointia helsinkiläisille. Toiminta ennaltaehkäisee henkisiä, fyysisiä ja sosiaalisia ongelmia.
  - Lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään järjestämällä perhekursseja ja -tapahtumia (vanhemmat - lapset).
  - Ikääntyville järjestetään kursseja yhteistyössä palvelukeskusten sekä kolmannen sektorin kanssa.
  - Kotouttamista edistetään järjestämällä

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Karakteristiskt för det fria bildningsarbetet är att alla som söker sig till utbildningen och verksamheten gör det på eget initiativ. Finska arbetarinstitutet har platser för livslångt lärande i olika delar av Helsingfors, och olika kategorier av invånare kan där mötas på kurser.

I en situation med samhällsförändring ökar invånarnas behov av att utveckla sig själva och sin förmåga att hantera livet. Detta kräver att antalet undervisningstimmar ökar. Finska arbetarinstitutets kurser fylls till nästan hundra procent, och tusentals köar för en plats. Ett av målen är en hög beläggningsgrad för kursplatserna. För att målet ska bli nått utvecklas bl.a. kursunderhållet hela tiden.

Den nya verksamhetsmodell som den nya organisationen för med sig syftar till att resursanvändningen bättre ska kanaliseras utifrån invånarnas utbildningsbehov. Information om de upplevda utbildningsbehoven fås bl.a. genom köerna till kurser, förslag och önskemål som kommit in och fokusgrupper som består av personer i olika målgrupper. Undervisningen och den övriga verksamheten planeras för Helsingfors som helhet.

Finska arbetarinstitutet vill i sitt sätt att producera tjänster utveckla strategiska partnerskap, m.a.o. intensifiera samarbetet med andra av stadens förvaltningar när det gäller att ställa upp mål för verksamheten och genomföra målen. Partnerskap bildas med bl.a. ungdomsväsendet, utbildningen på andra stadiet, kulturcentralen, stadsbiblioteket, idrottsverket och äldreomsorgen. Ett mål är dessutom att intensifiera samarbetet med den tredje sektorn.

Behovet av elektroniska undervisningstjänster ökar. Undervisningstjänsterna och -metoderna på nätet utvecklas och kombineras med närundervisningsformer.

Konkurrensutsättning

Upphandlingen sker i enlighet med stadens upphandlingsstrategi.

Riskhantering

Riskhanteringen sköts i enlighet med stadens anvisningar.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Finska arbetarinstitutets nuvarande verksamhet möter målen i strategiprogrammet på följande sätt:

- Välmående helsingforsare
  - Finska arbetarinstitutet gör det med tanke på detta mål möjligt för helsingforsarna att studera på frivillig basis och utveckla sig själva och producerar därmed välmående hos dem. Verksamheten motverkar mentala, fysiska och sociala problem.
  - Välmående hos barn och unga främjas genom familjekurser och -evenemang (föräldrar-barn).
  - Kurser för äldre ordnas i samarbete med servicecentralerna och den tredje sektorn.
  - Integration främjas genom kurser i finska och andra

maahanmuuttajille suomen kielen ja muiden ainealojen kursseja.

- Terveyttä ja hyvinvointia edistävät opiston toiminnassa erityisesti hyvinvoinnin ja terveystiedon, kotitalouden sekä liikunnan ja tanssin kurssit.
2. Elinvoimainen Helsinki
- ”Kulttuurista iloa ja vetovoimaa” –tavoite on keskeinen opiston toiminnassa. Opisto toimii eri puolilla kaupunkia joustavasti eri tiloissa. Opisto tarjoaa sekä kulttuurintekijöille että siitä nauttiville oppimismahdollisuuden.
  - ”Osaavien ihmisten kaupunki”: Opisto toimii elinikäisen oppimisen mahdollistajana ja tuottaa yleissivistävää osaamista matalan kynnyksen periaatteella. Kielitaito on osa kansainvälistymiskehitystä, taide- ja taitoaineet edistävät esteettistä osaamista ja ymmärrystä, tietoaineet tarjoavat ikkunan maailman seuraamiseen, ymmärtämiseen ja vaikuttamiseen.

3. Toimiva Helsinki

Työväenopiston visio on olla rohkea ja arvostettu aikuisopetuksen suunnannäyttäjä lähellä ihmistä. Visio alleviivaa lähellä ihmisiä olemista. Tämä tarkoittaa opetuspaikkoja eri puolilla kaupunkia hyvien liikenneyhteyksien varrella. Yhdessä toimiminen ja opiskelu tuottavat yhteisöllisyyttä alueilla.

4. Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Talouden tasapainoon pyritään budjettitasapainon lisäksi eläköitymiseen varautumis- ja tilankäyttöohjelmilla.

Opiston toimintajärjestelmä ja prosessit on kuvattu toimintajärjestelmällä, jota käytetään johtamisen välineenä. Sähköisiä palveluja on kehitetty mm. ottamalla käyttöön internet-pohjainen ilmoittautumisjärjestelmä sekä vuoden 2013 aikana uusi opistohallinto-ohjelma. Opetuksen sähköisiä palveluja ovat mm. erilaiset verkkokurssit.

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

1. Hyvinvoiva helsinkiläinen

Työväenopisto tuottaa oppimis- ja hyvinvointipalveluja helsinkiläisille. Opiskelu tapahtuu lähes aina ryhmässä ja on siten myös sosiaalista toimintaa.

- toteutetaan 101 000 opetustuntia

Lapset ja nuoret

Tavoitteena on tukea perheen ja vanhemmuuden hyvinvointia.

- lisätään yhdessä tekemisen kursseja perheille

Tavoitteena on kehittää yhteistyötä nuorisoasiainkeskuksen kanssa.

- tila- ja toimintayhteistyö yhteisissä tiloissa (Happi, Oulunkylätalo, Maunula-talon suunnittelu)

ämnen för invandrare.

Hälsa och välmående främjas i verksamheten särskilt genom kurser som hänför sig till välmående och hälsokunskap, huslig ekonomi, gymnastik och dans.

2. Ett livskraftigt Helsingfors

- Målet ”Kulturen gläder och attraherar” har stor betydelse för finska arbetarinstitutionen, som smidigt bedriver verksamhet i olika lokaler i hela Helsingfors. Både de som skapar kultur och de som njuter av kultur får lära sig nytt.
- ”En stad med kunnigt folk”: Finska arbetarinstitutionen möjliggör livslångt lärande och tillhandahåller allmänbildande kunskap enligt principen lättillgänglighet. Språkkunskaper är en del av internationaliseringsutvecklingen, konst- och färdighetsämnen främjar estetiskt kunnande och estetisk förståelse, och teoretiska ämnen öppnar ett fönster som gör det möjligt att följa, förstå och påverka världen.

3. Ett fungerande Helsingfors

Finska arbetarinstitutionen har som vision att vara en orädd och respekterad trendsättare inom vuxenutbildningen och finnas nära människorna. Närhet till människorna understryks i visionen. Detta betyder undervisningsplatser i sådana delar av Helsingfors där det är goda trafikförbindelser. Att göra något och studera tillsammans skapar samhörighet i områdena.

4. Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Finska arbetarinstitutionen försöker få ekonomin i balans både genom att hålla budgeten i balans och genom att följa ett program för förberedelse inför pensionsavgångar och ett program för lokalanvändningen. Dess verksamhetssystem och processer beskrivs genom ett verksamhetssystem använt som ledarskapsverktyg. De elektroniska tjänsterna har utvecklats bl.a. genom att ett internetbaserat anmälningsystem införts, år 2013 dessutom ett nytt förvaltningsprogram. Till de elektroniska undervisningstjänsterna hör olika internetkurser.

Hur strategiprogrammet följs vid verket

1. Välmående helsingforsare

Finska arbetarinstitutionen tillhandahåller tjänster för helsingforsarna i syfte att ge dem kunskap och få dem att må bra. Studierna bedrivs nästan alltid i grupp och är därför också social verksamhet.

- 101 000 undervisningstimmar hålls

Barn och unga

Ett mål är att familjer och föräldrar ska få stöd för att må bra.

- Fler kurser där familjer gör något tillsammans ordnas

Ett mål är att samarbetet med ungdomscentralen ska utvecklas.

- Lokal- och verksamhetssamarbete bedrivs i gemensamma lokaler (Happi, Äggelbyhuset, det planerade Månsashuset)

- nuorten vapaan sivistystyön koulutustarpeen selvittäminen (nuorista koostuvan fokusryhmän perustaminen yhteistyössä nuorisoasiainkeskuksen kanssa)

Maahanmuuttajat

Tavoitteena on suunnata opetusresurssia maahanmuuttajien äidinkielen opetukseen sekä kehittää yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa.

- maahanmuuttajaopetuksen tuntimäärä 10 000 opetustuntia
- maahanmuuttajien äidinkielen opetuksen lisäys
- järjestöyhteistyön ja markkinoinnin avulla tavoitellaan erityiskohderyhminä ikääntyviä maahanmuuttajia sekä nuoria miespuolisia maahanmuuttajia

Hyvinvointi ja terveys sekä liikunta

Liikunnan ja hyvinvoinnin opetusta kehitetään ja monipuolistetaan

- kehitetään liikunnan opetuksen yhteissuunnittelua liikuntaviraston kanssa ja sovitaan tehtävänjaosta
- suunnataan opetusresurssia tanssin opetukseen
- liikunnan opetustuntimäärää lisätään omakustanneperusteisesti
- Kalasatamassa sijaitsevan Tukutorin Teurastamon uuden opetuskeittiön toimintaa kehitetään yhteistyössä kaupungin eri virastojen, Helsingin yliopiston, museoiden ja yhdistysten sekä yritysten kanssa.

2. Elinvoimainen Helsinki

"Kulttuurista iloa ja vetovoimaa" tavoitetta toteutetaan opiston 100-vuotisjuhlavuoden toiminnalla.

- laaja opetusohjelma, jossa 100-vuotisjuhlateema näkyy. Tunnettuutta edistetään markkinoinnilla ja juhlavuoden julkisuudella.
- opiston omien taide- ja taitoryhmien esitykset ja tuotteet ovat esillä juhlavuoden näyttelyissä ja tilaisuuksissa. Päänäyttely järjestetään Virka-galleriassa syys-lokakuussa 2014. Lisäksi näyttelyitä järjestetään eri puolilla Helsinkiä.

Asukasosallisuutta kehitetään

- opisto osallistuu Maunulan demokatiapilottihankkeeseen Maunula-talon suunnittelun yhteydessä

Palveluverkkosuunnitelma päivitetään

- tilojen käytön tuottavuuteen laaditaan mittarit, joita seurataan
- opisto toimii eri puolilla kaupunkia joustavasti eri tiloissa

- Behovet av utbildning för unga inom det fria bildningsarbetet utreds (en fokusgrupp bestående av ungdomar bildas i samarbete med ungdomscentralen)

Invandrare

Finska arbetarinstitutet har för avsikt att använda undervisningsresurser för modersmålsundervisning för invandrare och att utveckla samarbetet med invandrarorganisationerna.

- 10 000 undervisningstimmar hålls inom invandrarundervisningen
- Mer modersmålsundervisning för invandrare ordnas
- Finska arbetarinstitutet försöker genom samarbete med organisationerna och marknadsföring nå specialmålgrupperna åldrande invandrare och unga manliga invandrare

Välbefinnande, hälsa och motion

Den undervisning som hänför sig till välbefinnande och motion utvecklas och görs mångsidigare.

- Finska arbetarinstitutet och idrottsverket utvecklar den gemensamma planeringen kring motions- och idrottsundervisning och kommer överens om uppgiftsfördelningen
- Undervisningsresurser används för undervisning i dans
- Antalet undervisningstimmar som hänför sig till motion ökas på självkostnadsbasis
- Finska arbetarinstitutet utvecklar verksamheten i det nya undervisningsköket i Slakthuset, som hör till Helsingfors Partitorg och ligger i Fiskehamnen, tillsammans med andra av stadens förvaltningar, Helsingfors universitet, museer, föreningar och företag

2. Ett livskraftigt Helsingfors

Målet "Kulturen gläder och attraherar" väntas bli nått genom aktiviteter under finska arbetarinstitutets hundraårsjubileum.

- Det blir ett brett undervisningsprogram med hundraårsjubileet som ett synligt tema. Finska arbetarinstitutet gör sig mer känt genom marknadsföring och får publicitet tack vare jubileet.
- Finska arbetarinstitutets egna konst- och färdighetsgrupper uppträder och visar produkter i samband med jubileumsutställningar och -evenemang. Huvudutställningen arrangeras i Virka Galleri i september-oktober 2014. Utställningar förläggs också till olika delar av Helsingfors.

Invånardelaktigheten utvecklas.

- Finska arbetarinstitutet deltar i samband med planeringen av Månsashuset i ett pilotprojekt som gäller demokrati i Månsas

Planen för servicenätet uppdateras.

- Mätare utarbetas för produktiviteten i lokalanvändningen, och utfallet följs upp
- Verksamhet bedrivs smidigt i olika lokaler i hela Helsingfors

3. Toimiva Helsinki

Tavoitteena on tarjota opetusta eri puolilla kaupunkia hyvien liikenneyhteyksien varrella ja uudistaa asiakaspalvelua. Opetuksen tarjonnassa otetaan asukkaiden tarpeet huomioon aiempaa enemmän.

- asiakaspalvelusta laaditaan kehittämissuunnitelma, ml. ilmoittautumisen kokonaiskehittäminen siten, että erilaisten opiskelijoiden tarpeet otetaan huomioon tasa-arvoisesti
- asukkaat otetaan mukaan suunnitteluun aiempaa enemmän (fokusryhmät ja käyttäjäpaneelit)

4. Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Tuottavuussuunnitelman mukaisesti pyritään taloudellisuuden ja tuottavuuden parantamiseen taloussuunnitelmakaudella.

Vuosi 2014 on uuden organisaation ensimmäinen kokonainen vuosi ja tavoitteena on uudistaa resurssien käyttöä asiakastyöhön vastaamaan paremmin kuntalaisten koulutustarpeita. Työväenopisto pyrkii talouden tasapainoon toiminnassaan. Eläköitymiseen varaudutaan henkilöstösuunnitelmassa ja tilojen tarkoituksenmukaiseen suunnitteluun ja käyttöasteeseen tilankäyttöohjelmalla. Tuottavuustavoitteeseen pyritään lisäämällä välitöntä asiakastyötä mm. palvelujen ja vastaanottoaikoja kohdentamalla.

Opiston johtamista kehitetään uuden organisaation vastuurakennetta hyödyntäen. Johtamisessa ovat arvot ja asenteet keskeisiä. Työväenopisto työstää toimintansa arvopohjaa osana opetussuunnitelmatyötä.

- Opetussuunnitelman perusteet saadaan valmiiksi. Eri kohderyhmien (ikäihmiset, maahanmuuttajat) tarpeet sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat otetaan mukaan opetussuunnitelman perusteisiin.
- otetaan käyttöön palkitsemisjärjestelmä (tulospalkkio)
- laaditaan laatumittarit ja toteutetaan niiden seuranta

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Tavoitteena on, että uuden organisaation mukainen toimintatapa lisää laatua ja tuottavuutta taloussuunnittelukauden aikana.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Opiston henkilöstösuunnittelussa korostuu organisaatiomuutoksen edellyttämä osaamisen kehittäminen, esimiestaidot sekä koko henkilöstön valmennus ja perehdyttäminen. Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon eläköityminen sekä toiminnassa tapahtuvien muutosten edellyttämä osaamisen ja vakanssien kehittäminen.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Tilankäyttösuunnitelma ja palveluverkkosuunnitelma uudistetaan kaupunkitasoisesti. Taloussuunnittelukaudella

3. Ett fungerande Helsingfors

Målen är att tillhandahålla undervisning i sådana delar av Helsingfors där det är goda trafikförbindelser och att reformera kundservicen. Invånarnas behov beaktas bättre i undervisningsutbudet.

- En plan för utveckling av kundservicen utarbetas. I planen ingår att hela anmälningssystemet ska utvecklas med syftet att olika studerandes behov ska beaktas lika mycket
- Invånarna inkluderas i planeringen i högre grad (fokusgrupper och användarpaneler)

4. Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Målet är i enlighet med produktivetsplanen bättre lönsamhet och produktivitet under ekonomiplanepreioden.

År 2014 är det första hela året med den nya organisationen, och avsikten är att sättet att använda resurser för kundarbete ska ändras så att det bättre svarar mot invånarnas utbildningsbehov. Finska arbetarinstitutet strävar i sin verksamhet efter balans i ekonomin. Pensionsavgångarna beaktas i personalplanen, och en ändamålsenlig planering och en hög utnyttjandegrad i fråga om lokalerna beaktas genom ett program för lokalanvändningen. För att produktivetsmålet ska bli nått ökas det direkta kundarbetet bl.a. på det sättet att tjänster och mottagningstider riktas rätt.

Ledarskapet utvecklas utifrån ansvarsstrukturen i den nya organisationen. Värderingar och attityder är av största betydelse i ledarskapet. Värdegrunden i verksamheten finns i slutet som en del av arbetet på en undervisningsplan.

- Grunderna för undervisningsplanen blir färdiga. De omfattar behoven hos olika målgrupper (äldre, invandrare), likaså jämställdhets- och likabehandlingsperspektiven
- Ett belöningsystem (resultatpremie) införs
- Kvalitetsmätare utarbetas, och utfallet följs upp

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Målet är att det handlingsätt som den nya organisationen för med sig ska förbättra kvaliteten och produktiviteten under ekonomiplanepreioden.

Verkets personalplan 2014–2016

Finska arbetarinstitutet har i sin personalplanering fokus på den kompetensutveckling som omorganiseringen kräver, på ledarskapsfärdigheter och på utbildning och introduktion för hela personalen. Pensionsavgångarna beaktas i personalplaneringen, likaså den kompetensutveckling och den utveckling i fråga om anställningar som har att göra med förändringar i verksamheten.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Planen för lokalanvändningen och planen för servicenätet revideras i fråga om hela Helsingfors. Servicenätet

palveluverkkoon vaikuttavat erityisesti Maunulan uudisrakennus sekä Herttoniemen metron yhteyteen suunniteltu julkis palvelujen rakennus, joihin molempiin on suunniteltu tiloja työväenopistolle.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Sähköisten palvelujen kehittäminen on opiston suuria haasteita taloussuunnittelukaudella. Työväenopistossa otetaan syksyllä 2013 käyttöön uusi opistojärjestelmä (toiminnanohjausjärjestelmä). Tavoitteena on parantaa asiakaspalvelua ja saada it-tekniikka tukemaan prosessimuotoista toiminnanohjausta. Uusia palveluja tulee sekä asiakkaille että opettajille. Opistojärjestelmä toteutetaan yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien opistojen kanssa.

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Työväenopiston tietotekniikkaohjelman mukaisesti tietotekniset opetusvälineet ovat käytössä jokaisessa opetustilassa ja niitä pidetään ajan tasalla. Tämä edellyttää niin henkilökunnan kuin opetuksen it-tuen osaamisen jatkuvaa päivittämistä. Tietohallintoa vahvistetaan sisäisin järjestelyin tukemaan opetusprosessia työväenopiston strategian mukaisesti.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Helsingiläisten ja pääkaupunkiseudun asukkaiden sähköisiä palveluja ja asioimismahdollisuuksia työväenopistotoiminnassa parannetaan ottamalla uusi opistojärjestelmä, Kursor, uusin ominaisuuksin käyttöön. Yhteistyö pääkaupunkiseudun kansalaisopistojen kesken jatkuu opistojärjestelmän uudistamishankkeena käyttöönoton jälkeenkin.

Sähköiset toimintatavat auttavat opistoa kehittämään tuottavuutta mm. asiakas- ja työprosesseja automatisoimalla. Opistojärjestelmällä hallinnoidaan opiston koko opetustoimintaa: kurssinsuunnittelua (opettajat, tilat, opetustuntien määrä ja aika, kurssiesite), opiskelijatietoja (ilmoittautuminen, laskutus, osallistuminen/tilastot), tuntiopettajien palkanmaksuliikennettä jne.

Henkilökuntaa koulutetaan opastamaan asiakkaita sähköisten palvelujen käyttöön.

Opiston it-opetuksen tavoitteena on edelleen tukea ikäihmisten ja maahanmuuttajien tietoyhteiskuntapalvelujen osaamisen kehittämistä mm. opintotietojen ja vertaisohjaajatyön avulla.

Pedagogisessa kehittämisessä kiinnitetään entistä enemmän huomiota teknologian mahdollistamiin oppimiskäytäntöihin: perinteisen verkko-opetuksen rinnalla hyödynnetään sulautuvaa oppimista ja sosiaalista mediaa sekä eOppimiseen liittyvää yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa lisätään. Opisto on partnerina Tekesin rahoittamassa Suomen verkko-opisto -hankkeessa.

päverkas under ekonomiplaneprioden särskilt av att en nybyggnad uppförs i Månsas och av att en byggnad för offentlig service planeras i anslutning till Herttonäs metrostation. Det är meningen att finska arbetarinstitutionen ska få lokaler i båda.

IT och elektronisk kommunikation

En stor utmaning för finska arbetarinstitutionen under ekonomiplaneprioden är att de elektroniska tjänsterna ska utvecklas. Ett nytt institutionssystem (system för verksamhetsstyrning) börjar användas hösten 2013. Institutionen har för avsikt att förbättra kundservice och få IT-tekniken att stödja verksamhetsstyrningen i processform. Både invånarna och lärarna får tillgång till nya tjänster. Institutionssystemet förvaltas i samarbete med de andra kommunala institutionerna i huvudstadsregionen.

Hur IT-programmet genomförs

I enlighet med finska arbetarinstitutionens IT-program är alla undervisningslokaler utrustade med datatekniska hjälpmedel, och dessa hålls ajour. Detta betyder att såväl personalen som IT-supporten hela tiden måste uppdatera sina kunskaper. Informationsförvaltningen stärks på ett sådant sätt genom interna arrangemang att den stöder undervisningsprocessen i enlighet med institutionens strategi.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

De elektroniska tjänsterna och kommunikationsmöjligheterna för helsingforsare och andra invånare i huvudstadsregionen förbättras i arbetarinstitutionens verksamhet genom att ett nytt institutionssystem, Kursor, med nya egenskaper börjar användas. Samarbetet mellan medborgarinstitutionen i huvudstadsregionen fortsätter i form av ett projekt som går ut på att reformera institutionssystemet också efter att systemet börjat användas.

De elektroniska tillvägagångssätten hjälper finska arbetarinstitutionen att utveckla produktiviteten bl.a. genom automatisering av kund- och arbetsprocesser. Institutionen administrerar hela sin undervisningsverksamhet med hjälp av institutionssystemet: kursplaneringen (lärare, lokaler, antal undervisningstimmar, tider, kursprogram), uppgifterna om de studerande (anmälan, fakturering, deltagande/statistik), utbetalningen av löner till timlärare osv.

De anställda får utbildning i att handla invånarna så att dessa börjar använda de elektroniska tjänsterna.

Finska arbetarinstitutionen har också i fortsättningen som mål för sin IT-undervisning att bidra till att äldre och invandrare bättre lär sig att använda tjänsterna i informationssamhället, bl.a. med hjälp av studieförare och handledning som ges av andra äldre och invandrare.

I den pedagogiska utvecklingen läggs större vikt vid inlärningsmetoder som tekniken möjliggör. Utöver att det ges traditionell nätbaserad undervisning används metoden blandad inläring och sociala medier. Samarbetet med andra aktörer kring projektet eLärande byggs ut. Finska arbetarinstitutionen är partner i projektet Finlands webbinstitution, som finansieras av Tekes.

Tavoitteet ja mittarit

Sitovien tavoitteiden ja niiden seuraamista kuvaavat mittarit uudistetaan. Opisto pyrkii ottamaan käyttöön virastotasaisen tulospalkkiojärjestelmän.

Mål och mätare

De mätare som beskriver de bindande målen och utfallet av dem förnyas. Finska arbetarinstitutet har för avsikt att införa ett eget resultatpremiesystem.

Tunnusluvut – Nyckeltal	Toteuma	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Utfall	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
Suoritettavoitteet – Prestationsmål						
Opetustunnit – Undervisningstimmar	101 137	100 500	101 000	101 000	101 000	101 000
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Menot € / asukas – Utgifter €/invånare	24	24	24	24	24	24
Toimintakate / opetustunti (ilman järjestöille myönnettäviä avustuksia)						
Verksamhetsbidrag/undervisningstimme (exkl. understöd till organisationer)	-121	-124	-126	-126	-126	-126
Tuottavuus – Produktivitet						
Opiskelutunti / Tuottavuus – Undervisningstimme/Produktivitet (2011=100)	99	101,1	103,7	103,7	103,7	103,7
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Kurssilaiset, ilmoittautuneet opiskelijat – Kursdeltagare, anmälda studerande	75 240	72 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Opiskelutunnit, säännölliset opiskelijat – Studietimmar, regelbundna studerande	1 300 270	1 309 000	1 333 000	1 333 000	1 333 000	1 333 000
Resurssit – Resurser						
Tilat m ² (31.12. tilanne) – Lokaler m ² (31.12)	17 838	17 405	17 405	17 405	17 405	18 390
Vakituisen henkilöstön määrä – Antal ordinarie anställda	109	109	108	108	107	106
Tuntipalkkaisen henkilöstön opetus- tunnit – Undervisningstimmar hållna av timanställda	86 961	86 782	86 352	86 352	86 352	86 352

4 12 Ruotsinkielinen työväenopisto Svenska arbetarinstitutet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	12	0	12	0	0	0	0
Maksutulot - Avgiftsinkomster	407	440	444	450	450	448	448
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	128	50	50	10	10	10	10
Vuokratulot - Hyresinkomster	43	50	50	55	55	50	15
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	25	30	18	55	55	22	22
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	614	570	574	570	570	530	495
Palkat - Löner	1 641	1 627	1 686	1 687	1 687	1 687	1 687
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	524	550	568	556	556	556	556
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	223	285	206	238	238	233	238
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	128	93	110	135	135	144	139
Avustukset - Understöd	1	1	1	1	1	1	1
Vuokrat - Hyror	486	508	501	501	501	497	497
Muut menot - Övriga utgifter	5	7	6	5	5	5	5
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 009	3 071	3 078	3 123	3 123	3 123	3 123
		8					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 395	-2 501	-2 504	-2 553	-2 553	-2 593	-2 628
Poistot - Avskrivningar	36	43	32	36	36	36	36
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-2 431	-2 544	-2 536	-2 589	-2 589	-2 629	-2 664
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-7,2	0,7	0,0	0,0	-7,0	-6,6
Menot - Utgifter		2,1	0,2	1,7	1,7	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	456	472	466	485	485	485	485

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Toiminnan painopisteenä on järjestää palveluja, parantaa tasa-arvoa erilaisten asukkaiden välillä, lisätä heidän hyvinvointiaan oppimisen ja kulttuuritoiminnan kautta, lisätä toiminnan kustannustehokkuutta ja huolehtia siitä, että opistolla on osaava henkilökunta. Opisto panostaa vuosina 2014–2016 erityisesti eläkeläisten kasvaneeseen määrään, ulkomaalaisten ja maahanmuuttajien kasvavaan osuuteen, työttömiin, kaksikielisiin ja uusiin, nuoriin kurssilaisiin. Opisto pyrkii myös lisäämään entisestään miesten osuutta toiminnassaan. Lisäksi opiston tavoitteena on säilyttää nykyiset kurssilaisensa.

Suurin opiston lähitulevaisuuden toimintaa koskeva muutos liittyy Osallisen Suomessa -maahanmuuttajahankkeeseen. Projektin päätavoitteena on ollut luoda pääkaupunkiseudulle tapoja ja mahdollisuuksia

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Tyngdpunkten i verksamheten ligger på att ordna service och öka jämlikheten mellan olika slag av invånare, förbättra deras välmående genom inläring och kulturell verksamhet, öka kostnadseffektiviteten i verksamheten och se till att institutet har en kunnig personal. Arbis satsar därför under åren 2014–2016 särskilt på det ökande antalet pensionärer, på den ökande andelen utlännningar och invandrare, på de arbetslösa, på tvåspråkiga och på nya, unga kursdeltagare och på att ytterligare öka andelen män i institutets verksamhet. Dessutom arbetar Arbis på att hålla kvar sina nuvarande kursdeltagare.

Den största förändringen i verksamheten inom den närmaste framtiden är konsekvenserna av invandrarprojektet Delaktigt i Finland, vars huvudmål har varit att för invandrare i huvudstadsregionen skapa vägar

maahanmuuttajien kotouttamiseen ruotsin kielellä. Ensimmäinen vapaaehtoinen kotouttamiskoulutus alkoi syksyllä 2012 ja jatkuu parhaillaan. Projekti vaatii opistolta suurta panostusta ja mittavia resursseja henkeä kohti, mm. sen vuoksi, että ryhmät eivät ole yhtä suuria kuin suomenkielisessä kotouttamisessa. Opisto on 1.7.2013 alkaen perustanut uuden maahanmuuttajakoordinaattorin toimen. Koordinaattorin tehtäviin kuuluu erityisesti maahanmuuttaja-asioiden koordinointi ja niistä tiedottaminen sekä aktiivinen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa, esim. Luckanin kotouttamistoiminta.

Terveet ja aktiiviset seniorit ovat kasvava kohderyhmä. Opisto panostaa yhä enemmän päivätoimintaan tämän ryhmän aktivoimiseksi. Toiminnassa otetaan huomioon erikikäisten erilaiset tarpeet.

Kauden toiminta keskittyy kursseihin ja lapsille, nuorille ja perheille suunnattuun kulttuuritoimintaan erityisesti itäisissä kaupunginosissa.

Dagmarinkatu 3:ssa sijaitsevan kiinteistön peruskorjauksen yksityiskohtaista suunnittelua jatketaan vuonna 2014. Korjaus on investointiohjelmassa ajoitettu lukukaudelle 2016–2017, jolloin Dagmarinkadun kiinteistön toiminnot on siirrettävä muualle. Korjaustyö tehdään hyvin läheisessä yhteistyössä tilakeskuksen kanssa. Opiston täytyy valmistautua korjaukseen niin talouden kuin käytännönkin kannalta.

Opisto täyttää 100 vuotta syyskuussa 2014. Virka Galleriassa avataan tuolloin näyttely ja samana päivänä julkaistaan opiston 100-vuotisjuhlakirja.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Helsingin ruotsinkielinen työväenopisto luottaa siihen, että erityisryhmien kurssien kysyntä tulee kasvamaan lähitulevaisuudessa erityisesti senioreiden lisääntyneen määrän ja uuden tyyppisen kotouttamiskoulutuksen vuoksi, mikä puolestaan lisää opiston taluspaineita.

Yhteiseen ilmoittautumisjärjestelmään siirtyminen lisää mahdollisesti opiston kurssikysyntää suomenkielisten helsinkiläisten joukossa.

Tilojen vuokraaminen internetissä tehostaa opiston tilojen käyttöä.

Kilpailuttaminen

Ruotsinkielinen työväenopisto noudattaa Helsingin kaupungin hankintasääntöä.

Riskienhallinta

Opisto noudattaa johtokunnan vuonna 2012 hyväksymää riskienhallintasuunnitelmaa.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2014–2016 tärkein tavoite opiston toiminnan kannalta on *Hyvinvoiva*

och möjligheter till integration på svenska. En första frivillig integrationsutbildning inleddes hösten 2012 och fortsätter. Satsningen är omfattande och resurskrävande per capita, bl.a. för att grupperna inte är lika stora som för integration på finska. En nyinrättad befattning som invandrarkoordinator inleder sin verksamhet 1.7.2013 med ett särskilt uppdrag att samordna och informera om invandrarfrågor. Ett aktivt samarbete med tredje sektorn, främst Luckan integration, ingår.

Friska och aktiva seniorer är en växande målgrupp. Institutet satsar alltmer på verksamhet under dagtid för den här gruppen så att den hålls aktiv. De olika behoven för olika åldrar beaktas.

Programmet för perioden har fokus på kurser och kulturell verksamhet för barn, ungdomar och familjer, särskilt i de östra stadsdelarna.

Under år 2014 fortsätter detaljplaneringen av den grundläggande reparationen av fastigheten på Dagmarsgatan 3. Reparationen är i investeringsprogrammet inprickad till läsåret 2016–2017, då verksamheten på Dagmarsgatan måste evakueras. Arbetet sker i mycket nära samarbete med Lokalcentralen. Institutet måste både ekonomiskt och praktiskt förbereda sig för detta.

I september år 2014 fyller institutet 100 år. En utställning öppnas samtidigt i Virkagalleria och institutets 100-årsfestskrift publiceras samma dag.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Helsingfors arbis räknar med att efterfrågan för speciella grupper på institutets kurser kommer att öka under den närmaste framtiden framför allt på grund av det ökade antalet seniorer och den nyetablerade integrationsundervisningen, vilket sätter tryck på institutets ekonomi.

Övergången till det gemensamma anmälingssystemet kan resultera i en större efterfrågan på Arbis kurser bland finskspråkiga helsingforsare.

Uthyrningen på webben leder till effektivare användning av institutets lokaler.

Konkurrensutsättning

Helsingfors arbis följer stadens regler för upphandling.

Riskhantering

Institutet följer sin riskhanteringsplan godkänd av direktionen år 2012.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

De mål i Helsingfors stads strategier för perioden 2014 – 2016 som närmast tangerar Arbis verksamhet är *Den*

helsinkiläinen, mutta myös *Elinvoimainen Helsinki* ja *Toimiva Helsinki* sivuavat opiston toimintaa. Ensimmäisen otsikon alle kuuluu opiston *nuorille, senioreille ja maahanmuuttajille* suunnattu toiminta sekä *parempi fyysinen hyvinvointi*. Toinen otsikko kattaa *kulttuurikysymykset ja paremman osaamisen* ja kolmas otsikko *kaupunginosien kehittämisen*.

Kaupungin strategiat ovat kokonaisvaltaisten tavoitteiden lähtökohhta. Toiminta perustuu myös kaupungin eettisiin periaatteisiin. Opiston ensimmäistä opetussuunnitelmaa laaditaan parhaillaan ja se otetaan käyttöön vuonna 2014.

Opisto jatkaa kotouttamisopetusta ruotsin kielellä. Helsingin ruotsinkielinen työväenopisto vastaa jatkossakin muiden oppilaitosten ruotsinkielisestä opetuksesta ja tukee sillä tavoin kaksikielisyyttä Helsingissä.

Taloussuunnitelmakauden aikana selvitetään mahdollisuudet perustaa pääkaupunkiseudun yhteinen ruotsinkielinen työväenopisto, Samarbis.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Helsingin ruotsinkielinen työväenopisto pyrkii jatkuvasti lisäämään tuottavuuttaan. Vuonna 2014 ja tulevina vuosina pyritään kasvattamaan opetusryhmien kokoa, lisätään entisestään Dagmarinkatu 3:n kiinteistön hyödyntämistä erityisesti päiväsaikaan ja lukuvuoden ulkopuolella tekemällä tilojen varaaminen internetissä mahdolliseksi, parannetaan ja uudistetaan markkinointia entisestään, huolehditaan niistä maahanmuuttajista, jotka toivovat kotouttamista ruotsin kielellä ja vähennetään kaikkea yksilöopetusta.

Ruotsinkielinen työväenopisto jatkaa kurssisuunnittelua ja yhteistä markkinointia koskevaa yhteistyösopimustaan Vantaan aikuisopiston kanssa. Opisto tekee tietotekniikka- ja markkinointiyhteistyötä myös pääkaupunkiseudun muiden kunnallisten opistojen kanssa. Helsingin ruotsinkielinen työväenopisto ottaa vuonna 2014 käyttöönsä uusia mittareita ja avainlukuja, joita laadiittiin pääkaupunkiseudun työväenopistojen ja Ramboll Oy:n yhteisessä laatuprojektissa. Tarkoituksena on tehdä tuottavuuden lisääminen ja koko pääkaupunkiseudun kattavien vertailujen tekeminen mahdolliseksi.

Yhteistyötä sosiaali- ja terveysviraston palvelukeskusten kanssa tietotekniikkaneuvonnan järjestämisessä senioreille ja kolmannen sektorin kanssa vapaaehtoiseen kotouttamiskoulutukseen osallistuvien neuvonnassa kehitetään edelleen. Lapsille järjestetään useampia kursseja ja enemmän toimintaa kuin ennen.

Helsingin ruotsinkielisellä työväenopistolla on ollut tapana nostaa kurssimaksuja ja vuokria joka toinen vuosi. Seuraavan kerran hinnat nousevat syyskuussa 2014.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Viimeisten viiden vuoden aikana on noin 50 % opiston vakituisesta henkilöstöstä jäänyt eläkkeelle. Joissain tapauksissa vapautuneihin vakansseihin ei ole palkattu uusia henkilöitä, vaan työt on jaettu uudelleen tai palvelu on hankittu ostopalveluna. Lisäksi on palkattu monia uusia työtekijöitä. Koska opiston vakainainen henkilöstömäärä on

välämäende helsingforsaren, men också *Det livskraftiga Helsingfors* och *Det fungerande Helsingfors*. Under den första rubriken gäller det områdena *ungdomar, seniorer, invandrare och förbättrat fysiskt välmående*, under den andra *kulturfrågor och förbättrad kompetens* och under den tredje *utvecklandet av stadsdelarna*.

De övergripande målen utgår från stadens strategier. Stadens etiska principer ligger också till grund för verksamheten. Institutets första läroplan är under arbete och tas i bruk under år 2014.

Integrationsundervisningen på svenska fortsätter på institutet. Helsingfors arbis fortsätter att ansvara för de andra verkens svenskundervisning för att på så sätt stödja det tvåspråkiga Helsingfors.

Under perioden utreds möjligheterna till ett svenskt "Samarbis" i huvudstadsregionen.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Helsingfors arbis arbetar fortlöpande med att höja produktiviteten. Målen för år 2014 och framöver är att göra undervisningsgrupperna större än förr, att ytterligare öka användningen av fastigheten på Dagmarsgatan 3 särskilt dagtid och utanför terminen och göra uthyrningen möjlig på webben, att förbättra och modernisera marknadsföringen ytterligare, att ta hand om de invandrare som önskar integreras på svenska, att minska på all individuell undervisning.

Helsingfors arbis fortsätter sitt samarbetsavtal med Vanda vuxenutbildningsinstitutet beträffande både kursplanering och gemensam marknadsföring. Också med de övriga kommunala instituten i huvudstadsregionen samarbetar Arbis kring IT och marknadsföring. Efter ett kvalitetsprojekt i samarbete mellan huvudstadsregionens medborgarinstitut och Ramboll OY tar Helsingfors arbis under år 2014 i bruk flera nya mätare och nyckeltal utarbetade under projektet. Förhoppningen är att man ska kunna öka produktiviteten samtidigt som jämförelser med hela huvudstadsregionen ska kunna göras.

Samarbetena med social- och hälsovårdsverkets servicecentraler kring IT-rådgivning för seniorer utvecklas ytterligare, och samarbetet med tredje sektorn i fråga om handledning för deltagare i den frivilliga integrationsutbildningen utvecklas. Kurser och verksamhet för barn och ungdomar ordnas i högre utsträckning än förut.

Helsingfors arbis har brukat höja kursavgifter och hyror varannat år. Nästa gång detta sker är september 2014.

Verkets personalplan 2014–2016

Under de senaste fem åren har ca 50 % av den fasta personalen gått i pension. I vissa fall har befattningar inte besatts med ny personal, utan arbetet har omfördelats eller tjänster köpts in. Också många nyanställningar har gjorts. Eftersom institutets fasta personal är liten, är möjligheterna att minska på personalen dock små utan att man samtidigt

pieni, ovat henkilöstön vähentämismahdollisuudet ilman palvelun laadun samanaikaista voimakasta heikkenemistä pienet.

Helsingin ruotsinkielisen työväenopiston henkilöstösuunnitelmaan vuodelta 2012 sisältyy työhönottoa koskeva osio. Lähtökohtana on, että opisto säilyttää edelleen houkuttelevuutensa työpaikkana, vaikka työvoima alkaa käydä vähiin. Opisto pyrkii niin suuressa määrin kuin mahdollista aktiivisesti rohkaisemaan työntekijöitään jäämään töihin eläkeiän saavuttamisen jälkeen. Eläkkeelle jäämisteen yhteydessä käydään opistossa aina läpi työnkuvaukset ja keskinäinen työnjako.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Dagmarinkatu 3:ssa sijaitsevan kiinteistön korjaus on kaupungin investointisuunnitelmassa ajoitettu lukuvuoteen 2016–2017.

Kauden 2014–2016 aikana suunnitellaan peruskorjauksen yksityiskohdat. Samalla suunnitellaan milloin toiminta siirretään Dagmarinkadun kiinteistöstä toisiin tiloihin. Sekä toiminta että hallinto toimivat normaalissa laajuudessaan korjaustyön aikana. Talousarvio täytyy mukauttaa uuteen tilanteeseen peruskorjauksen jälkeen.

Turunlinnantien toiminta säilyy samassa mittakaavassa kuin aikaisempinakin vuosina koko taloussuunnitelmakauden ajan. Dagmarinkadun tyhjentämisen ajaksi toimintaa tullaan kuitenkin laajentamaan Turunlinnantiellä. Oikein varusteltua ja turvallista puutyösalia tarvitaan jo ennen peruskorjausta. Myös muutamia muita uusia tiloja suunnitellaan vuokrattaviksi.

Suurin osa opiston toiminnasta järjestetään pääopistossa Dagmarinkatu 3:ssa. Joitakin kursseja järjestetään Itäkeskuksen Stoassa ja muutamia myös kouluilla. Vuokratilojen vähentäminen tarkoittaa toimintaleikkauksia, koska opiston omissa tiloissa ei ole käytössä kaikenlaisia erityisvarusteltuja tiloja.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Helsingin ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta hyväksyi toukokuussa 2013 opiston IT-suunnitelman, joka pohjautuu kaupungin IT-ohjelmaan.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Opisto ottaa vuonna 2014 käyttöönsä Kursor -hallinto-ohjelman, joka on rakennettu yhteistyössä pääkaupunkiseudun kunnallisten työväenopistojen kanssa. Ohjelma sisältää pääkaupunkiseudun yhteisen ilmoittautumisjärjestelmän, Ilmonetin, jonka ruotsinkielinen opisto ottaa samalla käyttöön.

kraftigt försämrar servicen.

I Helsingfors arbis personalplan från år 2012 ingår ett avsnitt om rekrytering. Utgångspunkten är att institutet fortfarande ska vara en attraktiv arbetsplats när arbetskraften börjar tryta. En aktiv strävan är att i så hög grad som möjligt uppmuntra de anställda att stanna kvar efter uppnådd pensionsålder. I samband med pensioneringar genomgås alltid arbetsbeskrivningarna och arbetsfördelningarna på institutet.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

I stadens investeringsplan är reparationen av fastigheten vid Dagmarsgatan 3 insatt under läsåret 2016–2017.

Under perioden 2014–2016 detaljplaneras den grundläggande reparationen. Samtidigt planeras tiden då verksamheten vid Dagmarsgatan är evakuerad till andra lokaliteter. Både verksamhet och administration ska fungera fullt ut under byggnadstiden. Budgeten måste anpassas till den nya situationen efter reparationen.

Under hela perioden har verksamheten vid Åbohusvägen motsvarande omfattning som under tidigare år. Under evakueringstiden kommer verksamheten däremot att utvidgas där. En korrekt utrustad och säker slöjdsal behövs redan före den grundläggande reparationen. Också några andra nya lokaler planeras bli hyrda.

Merparten av institutets verksamhet går av stapeln på huvudinstitutet, Dagmarsgatan 3. En mindre del förverkligas i Stoa i Östra Centrum, och en mycket liten del ute i skolorna. En indragning av hyreslokaler innebär en nedskärning av verksamheten, eftersom alla slags specialutrustade rum inte finns tillgängliga i institutets egna lokaliteter.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Helsingfors arbis direktion godkände i maj 2013 en plan för IT för institutet. Planen grundar sig på stadens IT-program.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Under år 2014 tar institutet i bruk förvaltningsprogrammet Kursor, som har utarbetats i samarbete mellan huvudstadsregionens kommunala medborgarinstitut. I programmet Kursor ingår huvudstadsregionens gemensamma anmälningssystem Ilmonet, som Helsingfors arbis tar i bruk samtidigt.

Tavoitteet ja mittarit

Taloustarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Ruotsinkielinen työväenopisto toteuttaa 22 500 opetustuntia vuonna 2014.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Ruotsinkielinen työväenopisto aloittaa vuonna 2013 laatu- ja kehityssuunnitelmansa uudistamisen, ja työn arvioidaan tulevan valmiiksi vuonna 2014. Opisto kehittää myös vapaaehtoista kotouttamiskoulutustaan, mutta toivoo voivansa toteuttaa säännöllistä kotouttamiskoulutusta ELY-keskuksen avustuksella taloussuunnitelmakaudella 2014–2016. Kauden aikana valmistaudutaan myös peruskorjaukseen, toiminnan siirtämiseen korjauksen ajaksi ja takaisin muuttoon.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Yhteistyössä pääkaupunkiseudun työväenopistojen kanssa laaditut mittarit ja avainluvut antavat opistolle uusia työkaluja toiminnan seuraamiseen, mikä ei tähän saakka ole ollut mahdollista. Ne tekevät mahdolliseksi myös vertailun pääkaupunkiseudun kuntien välillä. Uusia mittareita otetaan käyttöön vuonna 2014.

Opisto ottaa taloussuunnitelmakauden aikana käyttöönsä tulospalkkajärjestelmän.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Helsingfors arbis bindande mål för år 2014 är 22 500 genomförda lektioner.

Övriga verksamhetsmål

Helsingfors arbis inleder under år 2013 sitt arbete med att omarbete sin kvalitets- och utvecklingsplan. Arbetet beräknas vara färdigt 2014. Institutet utvecklar också sin frivilliga integrationsutbildning, men hoppas på att under perioden 2014–2016 kunna förverkliga en regelrätt integrationsutbildning med medel från NTM-centralen. Under perioden förbereds också den grundläggande reparationen, evakueringen under reparationstiden och återflyttandet.

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

De mätare och nyckeltal som medborgarinstituten i huvudstadsregionen har utarbetat under våren 2013 ger institutet nya verktyg att följa upp verksamheten, vilket tillsvidare inte har varit möjligt. Det möjliggör också jämförelser mellan huvudstadsregionens kommuner. Nya mätare tas i bruk år 2014.

Institutet går under perioden in för resultatlöner.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Opetustunnit – Undervisningstimmar	22 920	22 000	22 000	22 500	22 500	22 500
Tehokkuus/taloudellisuus						
Menot €/ruotsink. asuk. - Utgifter €/svensksp. inv. (=35 000)	85,97	87,74		89,23	89,60	90,75
Netto €/pidetyt tunnit - Netto €/hållna timmar	-104	-114		-116	-118	-122
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Osallistujat – Kursdeltagare	18 303	18 100		18 100	18 100	18 100
Resurssit – Resurser						
Henkilöstö – Personal						
- Kuukausipalkkaiset – Månadslöntagare	27	27		27	27	27
- Tuntiopettajat – Timlärare	250	250		250	250	250
Tilat - Utrymmen, m ²	4 541	4 541		4 541	4 541	

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus - Produktivitet (2011=100)	106,9	97,3	103,7	95,4	92,7	

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Henkilöstömäärä ei kasva suunnitelmakauden aikana, vuokratulot kasvavat, kurssimaksuja korotetaan ja yksittäisten kurssien täyttöaste nousee, mikä lisää tuloja lisäämättä kuitenkaan menoja.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Personalen ökar inte under planperioden, hyresintäkterna ökar, kursavgifterna höjs och fyllnadsgraden på enskilda kurser ökar, vilket medför större intäkter utan att öka utgifterna.

4 15 Kaupunginkirjasto – Stadsbiblioteket

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	338	335	365	375	375	360	360
Maksutulot - Avgiftsinkomster	418	524	397	355	355	345	345
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	2 276	995	2 080	995	995	995	995
Vuokratulot - Hyresinkomster	28	27	25	28	28	28	28
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	1 249	1 089	1 150	1 217	1 217	1 213	1 213
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	4 308	2 970	4 017	2 970	2 970	2 941	2 941
Palkat - Löner	17 403	16 167	17 250	17 054	16 554	16 554	16 554
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	5 913	5 522	5 898	5 750	5 450	5 450	5 450
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	4 574	4 617	4 400	4 337	4 226	4 226	4 226
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	3 892	4 004	3 875	4 040	3 900	3 900	3 900
Avustukset - Understöd	13	13	14	14	14	14	14
Vuokrat - Hyror	6 389	6 111	6 328	6 294	6 294	6 294	6 294
Muut menot - Övriga utgifter	52	24	22	20	20	20	20
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	38 236	36 458	37 787	37 509	36 458	36 458	36 458
		300					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-33 928	-33 488	-33 770	-34 539	-33 488	-33 517	-33 517
Poistot - Avskrivningar	1 124	1 715	1 715	1 280	1 280	1 370	1 370
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-35 052	-35 203	-35 485	-35 819	-34 768	-34 887	-34 887
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-31,1	35,3	0,0	0,0	-1,0	0,0
Menot - Utgifter		-4,7	3,6	2,9	0,0	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	5 654	5 853	6 000	5 337	5 337	5 337	5 337

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Sekä kirjaston käyttäjät että aineistot ja näiden myötä palvelut ovat edelleen muuttumassa merkittävästi. Monikulttuurisuus ja muu kansainvälistyminen näkyvät palvelujen kysynnässä. E-aineistot ovat nyt lyömässä läpi: kirjastoon hankittujen sähköisten aineistojen suosio kasvaa poikkeuksellisen voimakkaasti. Monimuotoista perinteistä aineistoa käytetään samaan aikaan edelleen vilkkaasti.

Vaikutukset näkyvät uusina aineisto- ja osaamisvaatimuksina sekä monipuolistuvana ja samalla tehostuvana tilankäyttönä. Kirjaston organisaatio päivitetään vastaamaan uusiin haasteisiin.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Både biblioteksanvändarna och biblioteksmedierna och följaktligen också tjänsterna förändras avsevärt också i fortsättningen. Den kulturella mångfalden och internationaliseringen i övrigt syns i efterfrågan på tjänster. De elektroniska medierna håller nu på att slå igenom, m.a.o. ökar populariteten exceptionellt kraftigt i fråga om de e-medier som stadsbiblioteket har upphandlat. Samtidigt används de olika typerna av traditionella medier fortfarande i stor utsträckning.

Verkningarna syns i form av nya krav på medier och kompetens och genom en lokalanvändning som blir både mångsidigare och effektivare. Stadsbibliotekets organisation ses över så att den svarar på de nya utmaningarna.

Keskustakirjaston hankesuunnittelu alkaa. Keskustakirjastosta on tulossa merkittävä sateenvarjo kirjastojen yleiselle kehittämiselle, koska kokeilut tehdään nykyisissä kirjastoissa, osin myös kansallisena yhteistyönä.

Kirjastojen alueellinen ja valtakunnallinen yhteistyö heijastuu kaupunginkirjastoon entistä konkreettisemmin. Vuonna 2013 laadittava HelMet-strategia astuu voimaan ja määrittelee yhteistyön panostukset ja hyödyt kaupunkilaisille. Yhteistyö ja työnjako Kansalliskirjaston kanssa toimii selkiytetyllä mallilla. Kaupungin sisäinen virastojen välinen yhteistyö lisääntyy.

Kirjastoautomaatiota, asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia ja uusia palveluita kehitetään edelleen hyödyntämällä muun muassa RFID (Radiotajuus) -tekniikkaa sekä aineistossa että kirjastokorteissa.

Kirjastoverkko pysyy ennallaan.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Kirjastoaineistojen digitalisoitumisen ja muiden toimintaympäristön muutosten myötä kirjastotyön painopiste siirtyy sisältöjen avaamisen ja pedagogisen toiminnan suuntaan.

Kilpailuttaminen

Kaupunginkirjasto käyttää hyväkseen kaupungin yhteishankintaelimien kilpailuttamia hankintapaikkoja, kilpailuttaa jossain määrin itse ja antaa toimeksiantoja hankintakeskukselle.

Talousarviovuoden suurin muutos liittyy e-aineistojen hankintaan. Helsingin kaupunginkirjasto yleisten kirjastojen keskuskirjastona vetää opetus- ja kulttuuriministeriön tuella konsortion muodostamista muun muassa yleisten kirjastojen e-aineistojen hankintaan. Konsortion on tarkoitus olla toiminnassa ja hankkia yleisille kirjastoille sähköisiä aineistoja vuoden 2014 aikana.

Riskienhallinta

Kaupunginkirjastolla on kaupungin ohjeeseen perustuva riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohje, jossa on määritelty tehtäväjako ja vastuut riskienhallinnassa ja sisäisessä valvonnassa.

Merkittävimmät riskit liittyvät henkilöstöressurssien riittävyyteen sekä häiriökäyttäytymiseen ja väkivallan uhkaan asiakaspalvelutilanteissa.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Tukiessaan mm. lukutaitoa ja lukemista, avointa tietoon pääsyä, elinikäistä oppimista, kulttuurista nauttimista, yhteisöllisyyttä ja kotoutumista se tukee kansalaisuutta.

Projektplaneringen för centrumbiblioteket börjar. Centrumbiblioteket blir ett viktigt paraply för den allmänna biblioteksutvecklingen i och med att försök görs på de nuvarande biblioteken, delvis också i form av nationellt samarbete.

Det lokala och riksomfattande bibliotekssamarbetet återspeglar sig på stadsbiblioteket på ett konkretare sätt än tidigare. En HelMet-strategi utarbetas år 2013. Strategin börjar tillämpas, och där anges vad som prioriteras i samarbetet och vilka fördelarna är för invånarna. Samarbetet och arbetsfördelningen mellan stadsbiblioteket och Nationalbiblioteket följer en tydligare modell. Samarbetet mellan stadens egna förvaltningar ökar.

Biblioteksautomationen och möjligheterna till självbetjäning vidareutvecklas, likaså utvecklas nya tjänster. Hit hör att RFID-teknik (radiofrekvens) utnyttjas på både medier och bibliotekskort.

Biblioteks nätet förändras inte.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

I takt med att biblioteksmedierna digitaliseras och andra förändringar sker i omvärlden förskjuts tyngdpunkten i biblioteksarbetet mot att göra innehåll tillgängliga och idka pedagogisk verksamhet.

Konkurrensutsättning

Stadsbiblioteket anlitar de upphandlingsställen som stadens organ för gemensamma upphandlingar valt genom konkurrensutsättning, tillämpar själv konkurrensutsättning i någon mån och ger anskaffningscentralen uppdrag.

Den största förändringen under budgetåret gäller upphandling av e-medier. Stadsbiblioteket, som är centralbibliotek för de allmänna biblioteken, leder med stöd från undervisnings- och kulturministeriet arbetet på att bilda ett konsortium bl.a. för uppgiften att upphandla e-medier för de allmänna biblioteken. Det är meningen att konsortiet ska inleda sin verksamhet och börja sköta den nämnda uppgiften år 2014.

Riskhantering

Stadsbiblioteket har anvisningar om riskhantering och intern kontroll baserade på stadens anvisningar. Uppgiftsfördelningen och ansvaret i sammanhanget är angivna i anvisningarna.

En av de största riskerna har att göra med huruvida personalresurserna är tillräckliga. En annan stor risk är störande beteende hos och hot om våld från besökare.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stadsbiblioteket stöder det medborgerliga livet genom att stödja bl.a. läskunnighet och läsande, öppen åtkomst till information, livslångt lärande, kulturell njutning, samhörighet och integration.

Kaupunkistrategiassa hyväksytty keskustakirjastohanke on kirjastolle keskeinen kehittämistyön moottori. Keskustakirjaston toimintakonsepteja testataan tulevana vuosina nykyisissä kirjastoissa. Sen kautta kehitetään myös osallistuvaa budjetointia.

E-kirjojen, -lehtien ja -elokuvien käytön opetus ja niiden tarjoaminen käyttöön ovat keskeisiä uusia palveluja, jotka kuluttajakyselyn mukaan myös kiinnostavat pääkaupunkiseudun asukkaita suuresti. Kirjaston e-materiaalien tarjonta on kasvussa, ja määrät nousevat merkittävästi ensi ja tulevana vuosina.

Kaupunginkirjasto osallistuu muiden sivistys- ja kulttuurivirastojen kanssa maahanmuuttajatyötä, nuorisopalveluita ja tapahtumia edistäviin toimenpiteohjelmiin.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Kirjasto on jo nykyisellään tehokas ja vaikuttava, ongelmia ennalta ehkäisevä palvelu: noin 80 % kaupunkilaisista käyttää kirjastoja.

Kirjaston tuottavuutta nostavat lähivuosina eniten yhteistyön eri muodot, tiivistyvä ja monipuolistuva tilankäyttö sekä e-aineistojen tarjonnan ja käytön opastamisen ottaminen palveluvalikoimaan.

Kaupungin sisällä virastojen välinen yhteistyö tiivistyy yhteisillä kaupunkistrategian toteuttamisohjelmilla. Ne konkretisoituvat muun muassa tilaratkaisuissa: kirjaston laaja verkosto hyödyttää muita hallintokuntia. Virastojen välisellä yhteistyöllä pystytään laajentamaan nykyisiä palveluja ja toteuttamaan uusia palvelumalleja.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Toimintaympäristön muutosten, ennen kaikkea Internetin luomien uusien mahdollisuuksien ja haasteiden takia kaupunginkirjaston toimintaa kehitetään jatkuvasti. Henkilökuntaa koulutetaan ja tehtäviä järjestellään uudelleen.

Sitovina tavoitteina ovat laajat aukioloajat määrittelevät henkilökunnan minimimäärän. Toinen määrittelevä tekijä ovat isojen kirjastojen eri kerrokset: niissä on taattava sekä toiminnot että turvallisuus.

Vertaisoppimisen menetelmiä kehitetään ja tehtäväkiertoa edistetään, tavoitteena on tehokas osaamisen jakaminen.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Kirjasto on turvallinen julkinen tila, jolla on laajat aukioloajat.

Perinteisten kirjastopalvelujen ohella kirjasto tuottaa laajaa lisäarvoa monipuolisen asiakaskunnan tarpeisiin. Kävijätutkimusten mukaan vain noin puolet kävijöistä lainaa aineistoa.

Centrumbiblioteksprojektet, som är godkänt i stadsstrategin, är en viktig drivkraft för stadsbiblioteket i utvecklingsarbetet. Verksamhetskoncepten för centrumbiblioteket testas på de nuvarande biblioteken de närmaste åren. Samtidigt utvecklas också deltagande budgetering.

Att lära ut hur e-böcker, e-tidningar och e-filmer används och att ställa sådana till förfogande är viktiga nya tjänster. Enligt en brukarenkät är invånarna i huvudstadsregionen mycket intresserade av e-medier. Stadsbibliotekets utbud av e-medier ökar, och mängden blir betydligt större år 2014 och de följande åren.

Stadsbiblioteket deltar tillsammans med de andra bildnings- och kulturförvaltningarna i åtgärdsprogram som främjar invandrarbete, ungdomstjänster och evenemang.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Stadsbiblioteket är redan nu en effektiv och verkningsfull tjänst som förebygger problem. Ca 80 % av helsingforsarna är biblioteksbesökare.

Stadsbibliotekets produktivitet förbättras de närmaste åren främst genom att olika former av samarbete bedrivs, lokalerna används effektivare och mångsidigare och det blir ett utbud av e-medier. Personalen börjar lära ut hur e-medier används.

Samarbetet mellan stadens egna förvaltningar intensifieras genom gemensamma program för hur stadsstrategin ska genomföras. Programmen konkretiseras bl.a. i lokallösningar: stadsbibliotekets täta nät av lokaler gagnar andra förvaltningar. De nuvarande tjänsterna kan byggas ut och nya tjänstemodeller införs genom samarbete mellan olika förvaltningar.

Verkets personalplan 2014–2016

Förändringar i omvärlden, framför allt de nya möjligheter och utmaningar som internet för med sig, gör att stadsbiblioteket hela tiden utvecklar sin verksamhet. Personalen får utbildning, och uppgifterna omorganiserar.

Minimiantalet anställda baserar sig på de långa öppetiderna, som är bindande mål. En annan inverkan faktor är att stora bibliotek har flera våningar och att både verksamheten och säkerheten i dessa måste fungera.

Metoder som går ut på att lära i samspel med jämbördiga utvecklas, och rotation främjas. Syftet är effektiv kunskapsdelning.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Biblioteken är trygga offentliga platser med långa öppetider.

Utöver traditionella bibliotekstjänster producerar stadsbiblioteket ett avsevärt mervärde för olika användarkategorier. Enligt enkäter bland besökarna lånar bara ungefär hälften något.

Kirjastot toimivat kaupunginosiensa kulttuuritiloina. Asukkaiden ja asukastoiminnan näkökulmasta kirjastot ovat usein lähiseutunsa ainoa maksuton tila. Tämä ulottuvuus korostuu, kun kirjastoja aletaan antaa yhdistysten ja alueiden muiden toimijoiden käyttöön myös aukioloaikojen ulkopuolella.

Kirjastotoimen kannalta suunnittelukauden tärkein uudisrakennushanke on keskustakirjasto.

Maunulassa kirjaston, työväenopiston ja nuorisosiainkeskuksen yhteishankkeessa pyritään aivan uudelleenlaiseen yhteistyöhön ja tilankäytön synergiaan.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kaupunginkirjasto noudattaa tietotekniikkaohjelman mukaista jakoa kaupungin yhteisten järjestelmien sekä oman alansa erityisjärjestelmien kesken. Kirjasto osallistuu kaupungin yhteisten järjestelmien sekä kaupungin tietoteknisen kokonaisarkkitehtuurin kehittämiseen.

Oman alansa osalta kaupunginkirjasto osallistuu keskuskirjastotehtävänsä mukaisesti valtakunnallisten tai kuntarajat ylittävien kirjastoalan tietojärjestelmien kehittämiseen muun muassa Kansalliskirjaston ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Kirjaston tärkein työväline on kirjastojärjestelmä. Nykyinen Millennium-järjestelmä päivitetään Sierra-ohjelmistoksi vuodenvaihteessa 2013–14, ja sen käyttöönotto vaihe on meneillään alkuvuoden 2014.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kaupunginkirjasto on tarjonnut asiakkaille sekä asiakassuhteen hoitoon että kirjaston palvelujen käyttöön liittyviä sähköisiä asiointimahdollisuuksia jo useita vuosia. Näitä kehitetään kohdennettujen hankkeiden avulla. Vuonna 2014 ajankohtaista on kirjaston tarjoamien mobiilipalvelujen edelleen kehittäminen. Lisäksi kehitetään teknisiä ratkaisuja aineistojen avaamiseen verkossa ja kirjastotilassa muun muassa RFID-tekniikan avulla. Kirjasto osallistuu myös pääkaupunkiseudun verkkomaksamisprojektiin, joka tuo toteutuessaan prosessisäästöjä osan kassojen maksuliikenteestä siirtyessä verkkoon.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

93 600 aukiolotuntia

Käyntien määrä 12,4 miljoonaa.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Lainoja lasketaan kertyvän 8,6 miljoonaa.

Bibliotekslokalerna är kulturlokaler i stadsdelarna. De är ofta de enda gratislokalerna i närområdet för invånarna och dessas aktiviteter. Denna dimension blir starkare betonad då föreningar och andra aktörer i området får börja använda bibliotekslokalerna också utanför bibliotekets öppettider.

Centrumbiblioteket är det viktigaste nybyggnadsprojektet inom biblioteksväsendet under planeringsperioden.

Det är meningen att stadsbiblioteket, finska arbetarinstitutet och ungdomscentralen ska samarbeta på ett helt nytt sätt i sitt gemensamma Månsasprojekt och uppnå synergieffekter i lokalanvändningen genom projektet.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Stadsbiblioteket följer den i IT-programmet angivna uppdelningen mellan stadens gemensamma system och specialsystemen för verksamhetsområdet i fråga och deltar i arbetet med att utveckla de gemensamma systemen och IT-helhetsarkitekturen.

I enlighet med uppgiften som centralbibliotek är stadsbiblioteket vad dess eget verksamhetsområde beträffar med och utvecklar de informationssystem för biblioteksområdet som är riksomfattande eller inkluderar flera kommuner. Andra som deltar är Nationalbiblioteket och undervisnings- och kulturministeriet.

Stadsbibliotekets viktigaste arbetsredskap är bibliotekssystemet. Det nuvarande systemet, Millennium, uppdateras till programmet Sierra vid årsskiftet 2013/2014. Programmet börjar användas i början av år 2014.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Användarna har redan i flera år kunnat både sköta användarangelägenheter och använda bibliotekstjänster elektroniskt. Den elektroniska kommunikationen utvecklas genom riktade projekt. Aktuellt år 2014 är att stadsbiblioteket vidareutvecklar sina mobiltjänster. Dessutom utvecklas tekniska lösningar för åtkomst till medier på nätet och i bibliotekslokalerna med hjälp av bl.a. RFID-teknik. Stadsbiblioteket deltar i ett för huvudstadsregionen gemensamt projekt som gäller betalning på nätet. Projektet leder till processbesparingar i och med att en del av kassaarbetet ersätts med nätbetalningar.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

93 600 öppettimmar

12,4 miljoner besök

Övriga verksamhetsmål

Antalet lån beräknas uppgå till 8,6 miljoner.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Talousarvioehdotuksen mukaiset menot asukasta kohden ovat 60,96 euroa.

Tulot asukasta kohden vuonna 2014 ovat 4,87 euroa.

Kaupunginkirjaston tuottavuus on laskettu yhtenä kokonaisuutena erittelemättä eri palveluita. Tuottavuus heikkenee vuonna 2014 perusvuoteen 2011 verrattuna. Tuottavuuden lasku johtuu perusvuoden (2011) ennätysellisen suuresta suoritemäärästä ja talousarviokaudella toteutettavasta Töölön kirjaston remontista, joka laskee merkittävästi kirjaston suoritemääriä ja samalla tuottavuutta.

Kvantitatiiviset, ekonomiset ja produktiivisuuden tavoitteet

Utgifterna per invånare uppgår i budgetförslaget till 60,96 euro.

Inkomsterna per invånare uppgår till 4,87 euro.

Stadsbibliotekets produktivitet behandlas som en helhet, m.a.o. specificeras de olika tjänsterna inte. Produktiviteten försämras år 2014 jämfört med grundåret 2011. Försämringen beror på att antalet prestationer var exceptionellt stort år 2011 och på att Töölö bibliotek ska renoveras under budgetperioden. Renoveringen sänker betydligt antalet prestationer och samtidigt produktiviteten.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitatiiva mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritettavoitteet – Antal prestationer						
Lainat, kpl – Lån, st.	9 272 462	9 000 000		8 600 000	8 600 000	9 000 000
Kirjastokäynnit, kerta – Biblioteksbesök, ggr	6 783 103	6 500 000		6 300 000	6 300 000	6 300 000
Verkkokäynnit, kerta – Virtueella besök, ggr	6 827 696	6 000 000		6 100 000	6 100 000	6 100 000
Käynnit, yhteensä – Besök sammanlagt	13 610 799	12 500 000	13 000 000	12 400 000	12 400 000	12 400 000
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Menot /laina (e) – Utgifter/lån (e)	4,12	4,05		4,24	4,24	4,05
Menot /käynnit (e) – Utgifter/besök (e)	2,81	2,92		2,94	2,94	2,94
Menot /asukas (e) – Utgifter/invånare (e)	63,34	60,78		59,74	59,20	58,67
Tulot/laina (e) – Inkomster/lån (e)	0,46	0,33		0,35	0,34	0,33
Tulot/asukas (e) – Inkomster/invånare (e)	7,14	4,95		4,87	4,78	4,73
Toimintakate/laina (e) – Verksamhetsbidrag/lån (e)	-3,66	-3,72		-3,89	-3,90	-3,72
Toimintakate/asukas (e) – Verksamhetsbidrag/invånare (e)	-56,20	-55,83		-54,87	-54,43	-53,94
Aineistomenot/laina (e) – Medieutgifter/lån (e)	0,34	0,35		0,37	0,38	0,36
Aineistomenot/asukas (e) – Medieutgifter/invånare (e)	5,30	5,25		5,25	5,25	5,25
Lainat/kokoelma – Lån/samlingen	4,9	4,8		4,6	4,6	4,8
Kokoelma /asukas – Samlingen/invånare	3,1	3,1		3,1	3,0	3,0
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Aukiolotunnit – Öppettimmar	99 920	95 000	95 000	93 600	93 600	96 000
(sitova tavoite) – (bindande mål)						
Lainat /aukiolotunti – Lån/öppettimme	93	95	95	92	92	94
Käynnit/aukiolotunti – Besök/öppettimme	136	132	137	132	132	129
Käynnit / henkilötyövuosi – Besök/årsverke	29 589	27 473	28 571	27 253	27 253	27 074
Aukiolotunnit/ 1000 as. – Öppettimmar/1 000 inv.	166	158	157	153	152	154
Lainat /henkilötyövuosi – Lån/årsverke	20 158	19 780	19 780	18 901	18 901	19 651
Henkilötyövuodet /1000 as. – Årsverken/1 000 inv.	0,77	0,76	0,75	0,75	0,74	0,74
Tuotannontekijämäärä (31.12.) – Antal produktionsfaktorer (31.12)						
Kirjastot – Bibliotek	37	37		37	37	38
Palvelupaikat – Serviceställen	0	0		0	0	0
Kirjastoautot – Bokbussar	2	2		2	2	2
Laitoskirjastot – Anstaltsbibliotek	10	10		10	10	10
Kokoelma, kpl – Samlingen, st.	1 879 947	1 865 000		1 865 000	1 865 000	1 885 000
Resurssit – Resurser						
Henkilötyövuosi – Årsverke	460	455		455	455	458
Tilat – Lokaler, m ²	36 794	36 794		36 794	37 861	37 861

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	98	94	101	98	98	101

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Osallistuvan budjetoinnin kokeilua pyritään jatkamaan vuonna 2014.

Tilankäyttö tehostuu, kun tiloja annetaan yhdistysten ja alueiden muiden toimijoiden käyttöön myös aukioloaikojen ulkopuolella.

E-aineistojen käyttöönotto ja niiden käytön opastaminen asiakkaille tehostaa työajan käyttöä, koska se toteutetaan nykyresurssein.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Det är tänkt att försöket med deltagande budgetering ska fortsätta år 2014.

Lokalanvändningen blir effektivare då föreningar och andra aktörer i området får börja använda bibliotekslokalerna också utanför bibliotekets öppettider.

Att e-medier börjar användas och personalen lär ut hur detta går till resulterar i en effektivare arbetstid eftersom resurserna förblir oförändrade.

4 16 Helsingin taidemuseo – Helsingfors konstmuseum

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	574	533	505	302	302	603	603
Maksutulot - Avgiftsinkomster	2	15	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	130	20	60	0	0	20	20
Vuokratulot - Hyresinkomster	10	8	8	7	7	7	7
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	32	25	28	0	0	20	20
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	748	601	601	309	309	650	650
Palkat - Löner	2 365	2 467	2 543	2 500	2 500	2 547	2 598
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	801	828	863	824	824	863	880
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 869	1 607	1 604	1 433	1 433	1 394	1 326
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	319	450	250	204	204	250	250
Vuokrat - Hyror	1 073	1 176	1 167	1 359	1 276	1 525	1 525
Muut menot - Övriga utgifter	9	4	4	2	2	2	2
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	6 435	6 532	6 431	6 322	6 239	6 581	6 581
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-5 687	-5 931	-5 830	-6 013	-5 930	-5 931	-5 931
Poistot - Avskrivningar	157	250	137	170	170	170	170
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-5 845	-6 181	-5 967	-6 183	-6 100	-6 101	-6 101
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-19,6	0,0	-48,6	-48,6	110,4	0,0
Menot - Utgifter		1,5	-1,5	-3,2	-4,5	5,5	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	877	963	842	1 235	1 152	1 500	1 500

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön keskeisin muutos on Taidemuseon kaikkien toimintojen keskittäminen Tennispalatsiin. Tennispalatsiin keskittämiskäytäntö toteuttaa kaupungin strategiaohjelmaa tehostamalla tilojen käyttöä ja Taidemuseon toimintaa. Kulttuurin museo muuttaa Tennispalatsista pois suunnitelmakaudella, joten vapautuvat tilat sopisivat pienin muutoksin Taidemuseon museotoimintaan. Tennispalatsiin siirtyisivät myös Meilahden konservointi ja Graniittitalossa sijaitsevat toimistotilat.

Taidemuseo näkyy taloussuunnitelmavuosina myös kaupunkikuvassa näyttely- ja kokoelmatoiminnan sekä museopedagogian projektien myötä. Kampin metroaseman Kommentti-galleriassa esitetään nykyaiteilijoiden teoksia, jotka liittyvät Tennispalatsin näyttelyihin. Julkista taidetta ja prosenttirahahankkeita toteutetaan uusille asuinalueille.

Förändringar i verkets omvärld

Den största förändringen i omvärlden är att alla konstmuseifunktioner koncentreras till Tennispalatset. Denna lösning är i överensstämmelse med strategiprogrammet genom att lokalanvändningen och konstmuseiverksamheten blir effektivare. Kulturernas museum flyttar från Tennispalatset under planperioden, och dess lokaler är efter små ändringar lämpliga för konstmuseet. Det är meningen att också konserveringen i Mejlans och förvaltningen i Granithuset ska flytta till Tennispalatset.

Konstmuseet syns under ekonomiplaneåren också i stadsbilden i form av utställnings- och konstsamlingsprojekt och museipedagogiska projekt. I galleriet Kommentaren på Kampens metrostation visas verk av samtidskonstnärer som har att göra med utställningar i Tennispalatset. Offentlig konst köps till nya bostadsområden, likaså genomförs i nya bostadsområden projekt enligt principen med en procentandel för konst.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Tennispalatsi on suljettava muutostöiden takia yli puolen vuoden ajaksi. Taidemuseo toteuttaa korvaamaan Tennispalatsin kävijämäärätavoitteita toteuttamalla Pop Up – näyttelyitä, mutta niiden avulla ei saavuteta yhtä suuria yleisömääriä tai niin merkittäviä pääsylipputulaja kuin Tennispalatsissa.

Tulevien vuosien näyttelyiden suunnittelu jatkuu normaalisti, samoin kokoelmatoiminta. Vuonna 2014 panostetaan erityisesti uusien tilojen avajaisnäyttelyihin ja niiden markkinointiin.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Toiminnan keskittyessä Tennispalatsiin päällekkäiset toiminnot ja palvelut poistuvat, mikä tehostaa työskentelyä.

Tiloissa voidaan esitellä taidemuseon kokoelmia pysyvästi. Muutokset merkitsevät asiakkaan kannalta huomattavaa parannusta saavutettavuuteen.

Suuri osa näyttelyistä tuotetaan yhteistyössä kansainvälisten toimijoiden kanssa. Tämä säästää kustannuksia. Kokoelmaripustukset tuotetaan itse. Kokoelmatoiminnassa suurimmat hankinnat liittyvät julkisen taiteen hankkeisiin, joita on käynnissä vuosittain useita. Ne ovat pääsääntöisesti tilaustöitä ja toteutetaan yhteistyössä taiteilijan ja kaupungin muiden virastojen kanssa. Osa näihin liittyvistä palveluista ostetaan ulkopuolelta. Käytäntöihin ei ole tulossa muutoksia. Hankintakokonaisuuksien kilpailuttamista jatketaan. Tukipalvelujen ostamista Seurelta ja Palmialta on lisätty.

Kilpailuttaminen ja riskienhallinta

Taidemuseotoiminta ja sen näyttelyt on erikoisala, ja palvelut hankitaan usein ulkopuolisilta toimijoilta. Näitä ei hankintakeskus ole yhteiskilpailuttanut. Suurimmat kustannukset syntyvät kuljetuksista ja näyttelymaksuista. Tuotantotapaan ei tule vuosina 2014–2016 olennaisia muutoksia. Hankintakeskuksen sopimustoimittajia käytetään aina kun se on mahdollista.

Johtoryhmä arvioi sisäisen valvonnan tilaa käyttäen viitekehystenään kaupungin ohjeita. Keskittämisen yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuusriskien tunnistamiseen ja varustelutason parantamiseen.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Taidemuseo lisää kaupunkilaisten viihtyvyyttä ja

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Tennispalatset måste vara stängt i mer än ett halvt år på grund av ändringsarbeten. Konstmuseet ordnar pop up-utställningar för att kompensera bortfallet av besökare i Tennispalatset, men sådana utställningar lockar inte ett lika stort antal besökare eller ger lika stora biljettintäkter som Tennispalatset.

Utställningar planeras normalt inför kommande år, och konstsamlingsverksamheten fortsätter också som vanligt. Konstmuseet satsar år 2014 särskilt på invigningsutställningarna i de nya lokalerna och på marknadsföringen av dem.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Tack vare att verksamheten koncentreras till Tennispalatset försvinner dubbleringarna i fråga om funktioner och tjänster, vilket gör arbetet effektivare.

Konstmuseet kan ställa ut samlingarna permanent i lokalerna. Förändringarna gör samlingarna betydligt tillgängligare för invånarna.

En stor del av utställningarna produceras i samarbete med internationella aktörer, vilket sparar kostnader. Konstmuseet sköter själv konsthängningarna. De största förvärven inom konstsamlingsverksamheten har att göra med projekt som gäller offentlig konst. Flera sådana projekt pågår årligen. Det är främst fråga om beställningsarbeten, och projekten genomförs i samarbete med konstnären och andra av stadens förvaltningar. En del av de därtill hörande tjänsterna köps hos utomstående. Förändringar i praxis är inte aktuella. Konkurrensutsättningen av upphandlingshelheter fortsätter. Stödtjänster köps i större utsträckning hos Seure Henkilöstöpalvelut Oy och Palmia.

Konkurrensutsättning och riskhantering

Konstmuseiverksamhet och utställningar är ett specialområde, och tjänster upphandlas ofta hos utomstående. Anskaffningscentralen har inte konkurrensutsatt tjänsterna som en helhet. Transporter och utställningsavgifter orsakar störst kostnader. Produktionssättet förändras inte väsentligt åren 2014–2016. Leverantörer som anskaffningscentralen ingått kontrakt med anlitas alltid då detta är möjligt.

Ledningsgruppen bedömer hurdan den interna kontrollen är och använder då stadens anvisningar som referensram. I samband med att verksamheten koncentreras till ett och samma ställe ses det särskilt till att säkerhetsriskerna blir identifierade och till att utrustningsnivån blir högre.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Välmående helsingforsare

Konstmuseet ökar trivseln för helsingforsarna och deras

mahdollisuutta nauttia taiteesta monipuolisella näyttelytoiminnalla, kaupunkitilaan levittäytyvällä julkisella taiteella sekä aktiivisella museopedagogisella ohjelmalla. Taidemuseon museopedagogisen toiminnan erityisiä kohderyhmiä taloussuunnitelmavuosina 2014–2016 ovat peruskoululaiset, ikääntyvät, nuoret ja maahanmuuttajat. Näille kohderyhmille järjestetään kohdennettua ohjelmaa, kuten työpajoja, opastuksia ja kerhotapaamisia. Keskitämisen yhteydessä laaditaan yleisöpalvelustrategia.

Elinvoimainen Helsinki

Kansainvälisesti tunnettu ja vetovoimainen kaupunki

Helsingin taidemuseo toimii globaalissa verkostossa. Yhteistyö ulkomaalaisten näyttelyjärjestäjien ja muiden toimijoiden kanssa lisää osaltaan kaupungin kansainvälistä tunnettua.

Taidemuseon kansainväliset näyttelyt ovat osa laajaa tapahtumien kirjoa. Yhteistyötä kaupungin muiden tapahtumajärjestäjien kanssa tehostetaan.

Taidemuseon aktiiviset yhteydet venäläisiin taidetoimijoihin lisäävät osaltaan Helsingin vetovoimaisuutta idästä tulevien matkailijoiden keskuudessa. Pietari- ja Moskova-yhteyksiä lisätään tulevien vuosien aikana. Taidemuseon asiantuntijan rooli idän ja lännen kulttuuritoimijoiden välissä mahdollistaa kansainvälisen yhteistyön kehittämisen.

Taidemuseo uudistaa markkinointistrategiansa osana yhteistä kaupunkimarkkinointia. Strategialla tehostetaan taidemuseon kansainvälistä viestintää ja näin lisätään kaupungin saamaa mediahuomiota. Keskitäminen yhteen tilaan helpottaa imagon rakentamista ja kansainvälistä profiloitumista.

Taidemuseon sijainti keskellä Helsinkiä elävöittää keskustaa. Keskitämishankkeen tavoitteena on myös Kampin alueen kehittäminen ja Tennispalatsin ympäristön siistiminen.

Kulttuurista iloa ja vetovoimaa

Taidemuseo helpottaa koululaisten pääsyä palveluihinsa tarjoamalla maksuttoman museokäynnin opastuksineen ja kuljetuksineen kaikille Helsingin peruskoulujen kuudes- ja yhdeksäsluokkaisille. Yhteistyötä tämän hankkeen osalta eri hallintokuntien kanssa kehitetään. Toimintaa järjestetään lisäksi museon ulkopuolella kaupunkitilassa, myös lähiöissä. Tällä tavoin lisätään taiteen vetovoimaa.

Strategiaohjelman mukaisesti taiteen näkymistä kaupunki-ympäristössä vahvistetaan uudistettujen prosentti-periaatteiden myötä. Taidemuseolla on vuosittain käynnissä useita julkisen taiteen hankkeita rakennuksiin, puistoihin, katutiloihin sekä uusille asuinalueille.

Taidemuseo on mukana valtakunnallisissa hankkeissa, kuten Museo 2015 ja Finna, tavoitteenaan avata taidekokoelmat avoimen datan hengessä kaikille nähtäväksi. Hankkeet toteutunevat taloussuunnitelmavuosina, jos tekijänoikeus- kysymykset saadaan ratkaistua valtakunnallisesti.

möjligheter att njuta av konst genom mångsidig utställningsverksamhet, offentlig konst ute i stadsrummet och ett aktivt museipedagogiskt program. Grundskoleeleverna, de äldre, de unga och invandrarna är särskilda målgrupper för den museipedagogiska verksamheten under ekonomiplaneåren 2014–2016. Konstmuseet ordnar riktat program för målgrupperna, t.ex. workshoppar, guidning och klubbträffar. En strategi för kundtjänsten utarbetas i samband med att verksamheten koncentreras till ett och samma ställe.

Ett livskraftigt Helsingfors

En internationellt känd och attraktiv stad

Konstmuseet ingår i ett globalt nätverk. Samarbetet med utländska utställningsarrangörer och andra aktörer bidrar till att göra Helsingfors bättre känt internationellt.

Konstmuseets internationella utställningar är en del av ett brett spektrum av evenemang. Samarbetet med stadens andra evenemangsarrangörer intensifieras.

Konstmuseets aktiva kontakter med ryska konstaktörer bidrar till att göra Helsingfors attraktivare för turister österifrån. Kontakterna med S:t Petersburg och Moskva ökar de kommande åren. Konstmuseets roll som expert mellan kulturaktörer från öst och kulturaktörer från väst gör det möjligt att utveckla det internationella samarbetet.

Konstmuseet reviderar sin marknadsföringsstrategi som en del av den gemensamma marknadsföringen av Helsingfors. Konstmuseets internationella kommunikation effektiviserar genom strategin, vilket ökar den medieuppmärksamhet som Helsingfors får. Att verksamheten koncentreras till ett och samma ställe gör att konstmuseet lättare kan bygga upp en image och profilera sig internationellt.

Konstmuseets läge mitt i Helsingfors livar upp centrum. Till målen med att all verksamhet koncentreras till Tennispalatset hör att Kampen ska utvecklas och området runt själva byggnaden bli snyggare.

Kulturen gläder och attraherar

Konstmuseet gör det lättare för skolelever att få tillgång till dess tjänster genom att bjuda alla elever i årskurserna 6 och 9 i grundskolorna i Helsingfors på ett gratis museibesök med guidning och transport. Samarbetet med olika förvaltningar kring detta projekt utvecklas. Verksamhet ordnas dessutom utanför museilokalerna, i stadsrummet, också i förorterna. Konsten blir därmed attraktivare.

Konst börjar i enlighet med strategiprogrammet synas mer i stadsmiljön tack vare nya procentandelsprinciper. Flera projekt som gäller offentlig konst i byggnader, i parker, på öppna platser och i nya bostadsområden pågår årligen.

Konstmuseet deltar i riksomfattande projekt, såsom Museum 2015 och Finna, i syfte att göra konstsamlingarna tillgängliga för alla i enlighet med principen om öppna data. Projektet genomförs troligen under ekonomiplaneåren om upphovsrättsfrågorna blir lösta för hela landet.

Toimiva Helsinki

Kaikkien kaupunginosien viihtyvyyttä edistetään julkisen taiteen hankkeilla. Ne tukevat osaltaan alueiden identiteettiä. Taidemuseo sijoittaa taideteoksia aktiivisesti kaupungin eri alueiden virastoihin ja laitoksiin, kuten päiväkoteihin, kouluihin, terveysasemille sekä sairaaloihin.

Asiakaspalvelu paranee tilojen keskittämisen myötä. Yksi osoite keskellä Helsinkiä tehostaa taidemuseon viestintää, mikä auttaa kaupunkilaisia löytämään oman taidemuseonsa palvelut helpommin. Yksi tila mahdollistaa myös sen, että kokoelmateoksia saadaan varastosta yleisön nähtäväksi.

Kohdistetuilla ilmaispäivillä tarjotaan mahdollisuus kaikille tutustua myös vaihtuviin näyttelyihin. Taidemuseo tarjoaa myös opastuksia ja työpajoja näyttelylipun hinnalla. Palveluiden saavutettavuutta lisätään mm. kehittämällä verkkosivuja ja sosiaalista mediaa. Asiakasnäkökulmaa ja palveluiden toimivuutta mitataan kävijätutkimusten avulla.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Keskittämishankkeen tavoitteena on taidemuseon toiminnan järjehtäminen.

Keskittämisellä saavutetaan merkittäviä etuja päällekkäisten toimintojen poistuessa. Tämä selkeyttää organisaation johtamista sekä tehostaa työskentelyä. Logistiikkaedut ovat huomattavat. Keskittämisellä saavutetaan myös merkittäviä synergiaetuja eri toimintojen välillä. Taidemuseon palvelut saavutetaan entistä helpommin. Näyttelyt, kokoelmat, museopedagogia sekä viestintä voivat kohdistaa voimavaransa yhteen museotoimipisteeseen. Osa tiloista voidaan pitää aina auki, mm. museokauppa. Sen myyntituotot ovat merkittävä osa museon tulonmuodostusta.

Yhdessä tilassa toimiminen edistää henkilöstön keskinäistä kanssakäymistä ja sen vaikutusmahdollisuuksia päätöksen-tekoon.

Vuosittainen työhyvinvoinnin toimintasuunnitelma tehdään henkilöstön kanssa. Sen toteuttaminen on tulospalkkiotavoitteena ja osa palkitsemisjärjestelmää. Johdon koulutukset ovat myös tulospalkkiotavoitteena. Ympäristö-, terveys- ja sukupuolivaikutusten arviointia valmistellaan. Yhden tilan hanke tulee vaikuttamaan arviointeihin.

Kokonaistaloudellisuuden ja tilatehokkuuden kannalta Tennispalatsiin keskittäminen on perusteltu ratkaisu.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Tilojen keskittäminen samaan paikkaan on henkilöstön näkökulmasta merkittävästi työhyvinvointia parantava ja tuottavuutta lisäävä toimenpide. Tämä on yksi taidemuseon tuottavuustavoite. Muut tuottavuustavoitteet liittyvät ydintoimintoihin, näyttely- ja kokoelmatuomintaan.

Ett fungerande Helsingfors

Trivsel i alla stadsdelar främjas genom projekt som gäller offentlig konst. Konstverken bidrar till områdenas identitet. Konstmuseet deponerar aktivt konstverk i olika delar av Helsingfors, närmare bestämt på verksamhetsställen som hör till stadens förvaltningar och affärsverk (daghem, skolor, hälsostationer, sjukhus osv.).

Kundtjänsten förbättras då hela konstmuseet finns på samma ställe. En enda adress mitt i Helsingfors effektiviserar kommunikationen och gör att helsingforsarna lättare hittar sitt konstmuseums tjänster. Tack vare att allt finns i samma byggnad fås verk i samlingarna bort från förrådet så att besökarna kan se dem.

Riktade gratisdagar ger alla en chans att se också tillfälliga utställningar. Konstmuseet ordnar guidning och workshoppar mot priset av en inträdesbiljett. Tjänsterna görs tillgängligare bl.a. genom att webbplatsen och de sociala medierna utvecklas. Vad besökarna anser och huruvida tjänsterna fungerar mäts genom enkäter.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Syftet med att verksamheten koncentreras till ett enda ställe är att den ska rationaliseras.

Att all verksamhet finns på samma ställe ger avsevärda fördelar tack vare att dubblingarna försvinner. Ledarskapet blir klarare i organisationen, och arbetet blir effektivare. Logistikfördelarna är ansevliga, likaså synergivinsterna för de olika funktionerna. Konstmuseets tjänster blir ännu tillgängligare. Resurserna för utställningarna, samlingarna, den museipedagogiska verksamheten och kommunikationen kan koncentreras till ett enda verksamhetsställe. En del av lokalerna kan alltid vara öppna, bl.a. museibutiken. Inkomsterna från försäljningen där utgör en stor del av konstmuseets inkomstbildning.

Att alla anställda arbetar på samma ställe främjar kontakter mellan dem och förbättrar möjligheterna för dem att påverka beslutsfattandet.

En årlig verksamhetsplan för arbetshälsa utarbetas tillsammans med personalen. Att planen genomförs är ett resultatpremiemål och en del av belöningsystemet. Ett annat resultatpremiemål är att ledningen får utbildning. En miljökonsekvensbedömning, en hälsokonsekvensbedömning och en konsekvensanalys ur ett jämställdhetsperspektiv är under beredning. Bedömningarna påverkas av att verksamheten koncentreras till ett och samma ställe.

Det är totalekonomiskt sett och vad en effektiv lokalanvändning beträffar motiverat att all verksamhet förläggs till Tennispalatset.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Att all verksamhet koncentreras till samma ställe förbättrar avsevärt de anställdas arbetshälsa och produktiviteten. Konstmuseet har detta som ett produktivetsmål. De övriga produktivetsmålen har att göra med kärnfunktionerna, dvs. utställnings- och konstsamlingsverksamheten.

Vuosi 2014 on taidemuseon toiminnassa poikkeuksellinen. Keskittämissuunnitelman mukaan Tennispalatsin kunnostus ajoittuu touko-kesäkuulta vuoden 2014 loppuun. Tuona aikana ei ko. tiloissa ole näyttelyitä.

Kävijämääriä olisi järkevää tarkastella useiden vuosien jaksoissa. Näyttelyohjelmisto joudutaan tekemään moneksi vuodeksi eteenpäin. Näyttelyt ovat usein isoja kansainvälisiä projekteja, joiden aikataulut määräytyvät pitkälti muiden yhteistyökumppaneiden aikataulujen mukaan. Taidemuseo esittää, että taidemuseon kävijämääriin liittyvät tuottavuustavoitteet ja mittarit arvioidaan uudelleen vuodesta 2015 lähtien, jolloin toiminta Tennispalatsissa on vakiintunut ja että kävijämäärätavoitteita tarkastellaan usean vuoden keskiarvoina. Kokoelmatoinnin tuottavuustavoitteet arvioitaisiin samassa yhteydessä.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Tennispalatsiin keskittäminen ei vaikuta taidemuseon henkilöstömäärään eikä -rakenteeseen. Eläköitymiset eivät taloussuunnittelukaudella vaikuta henkilöstön määrään.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Taidemuseon tilankäyttösuunnitelmassa tilojen kokonaisneliömäärä ei pitkällä tähtäimellä kasva merkittävästi. Vuonna 2014 tilojen määrä kasvaa väliaikaisesti, koska kaikista Tennispalatsiin siirtävistä tiloista ei voida luopua ennen korjaustöiden valmistumista. Vuonna 2012 tiloja oli yhteensä 6729 m². Vuonna 2015 neliömäärä on 6855 m². Taidemuseo luopuu ulkopuolisilta toimijoilta vuokratuista tiloistaan. Keskittämissuunnitelmassa ei ole kyse toiminnan laajentamisesta, vaan perustoimintojen turvaamisesta.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Taidemuseon verkkosivusto uudistetaan. Sosiaalisen median, sähköisen tiedottamisen ja verkkopalvelujen käyttöä edistetään. Mobiilisovellusten käyttöä näyttelytoiminnassa sekä julkisen taiteen esittelyssä kehitetään.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Valtakunnalliset hankkeet Museo 2015 ja Finna toteuttavat kaupungin strategiaohjelmaa, jossa yhtenä toimenpiteenä on taidekokoelmien avaaminen avoimen datan hengessä.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Taidemuseon kävijämäärätavoite on 50 000 kävijää.

Muut toiminnalliset tavoitteet

År 2014 är exceptionellt i konstmuseets verksamhet. Enligt planen för projektet Tennispalatset ska renoveringen börja i maj eller juni och pågå till utgången av året. Under den tiden blir det inga utställningar i lokalerna.

Det skulle vara klokt att granska antalet besökare utifrån perioder på flera år. Utställningsprogrammet måste sammanställas för många år framåt. Utställningarna är ofta stora internationella projekt, och tidsplanerna baserar sig i hög grad på samarbetspartnernas tidsplaner. Konstmuseet föreslår att produktivitetsmålen och mätarna förknippade med antalet besökare ska omvärderas fr.o.m. år 2015, då verksamheten i Tennispalatset blivit etablerad, och att målen för antalet besökare ska behandlas som genomsnitt för flera år. Produktivitetsmålen för konstsamlingsverksamheten kan bedömas samtidigt som besökarmålen.

Verkets personalplan 2014–2016

Projektet Tennispalatset påverkar inte antalet anställda eller personalstrukturen på konstmuseet. Pensionsavgångar påverkar inte antalet anställda under ekonomiplanepreioden.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Enligt konstmuseets plan för lokalanvändningen ökar det totala antalet kvadratmeter i lokalerna inte nämnvärt på lång sikt. År 2014 är antalet kvadratmeter tillfälligt större eftersom alla de nuvarande lokalerna inte kan utrymmas förrän reparationsarbetena i Tennispalatset är slutförda. År 2012 omfattade lokalerna 6 729 m², och år 2015 omfattar de 6 855 m². Konstmuseet avstår de lokaler som hyrs hos utomstående. Projektet går inte ut på att verksamheten ska utvidgas utan på att de grundläggande funktionerna ska tryggas.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Konstmuseet omarbetar sin webbplats, främjar användning av sociala medier, elektronisk kommunikation och webbtjänster och utvecklar användningen av mobilapplikationer i utställningsverksamheten och presentationen av offentlig konst.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

De riksomfattande projekten Museum 2015 och Finna är i överensstämmelse med strategiprogrammet, på basis av vilket en åtgärd är att göra konstsamlingarna tillgängliga i enlighet med principen om öppna data.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Målet för antalet besökare på konstmuseet är 50 000.

Övriga verksamhetsmål

Taidemuseo esittää kaikkien tavoitteiden uudelleen tarkastelua vuoden 2015 talousarvioon, kun taidemuseon toiminta Tennispalatsissa on vakiintunut. Vuoden 2014 näyttelyiden määrätavoitteeksi esitetään 20. Uusia julkisen taiteen hankkeiden käynnistämisen tavoitteena on 3 hanketta. Tavoitteiden uusimisen yhteydessä tähän otetaan mukaan prosenttiperiaatteella toteutettavat hankkeet.

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Tennispalatsin keskittämiskäytäntö toteuttaa kaupungin strategiaa tehostamalla tilojen käyttöä ja taidemuseon toimintaa. Se parantaa taidemuseopalveluiden saavutettavuutta. Yhdistämällä saavutetaan huomattavia synergiaetuja henkilöstön suhteen. Päälekkäisiä toimintoja poistuu. Taidemuseolla on vankka maine sekä valtakunnallisessa että kansainvälisessä taidekontekstissa. Taidemuseo tukee kaikella toiminnallaan kaupungin strategiaohjelman tavoitteita, lisää osaltaan kaupungin kansainvälistä tunnettua ja vetovoimaisuutta. Kun taidemuseo saa asianmukaiset tilat Tennispalatsissa, sen näkyvyys kaupunkiympäristössä kasvaa ja sen on mahdollista saavuttaa uusia yleisöjä.

Konstmuseet föreslår att alla mål ska omvärderas inför budgeten för år 2015, då verksamheten i Tennispalatset blivit etablerad. Målet för antalet utställningar år 2014 föreslås vara tjugo. I fråga om projekt som gäller offentlig konst är målet att tre nya ska inledas. I samband med målrevideringen inkluderas de projekt som genomförs i enlighet med procentandelsprincipen.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Lösningen att konstmuseets hela verksamhet koncentreras till Tennispalatset är i överensstämmelse med stadens strategiprogram genom att lokalanvändningen och verksamheten blir effektivare. Konstnämndernas blir tillgängligare. Sammanslagningen ger avsevärda synergivinsten vad personalen beträffar. Dubbleringar försvinner. Konstmuseet har ett grundmurat rykte i både den finländska och den internationella konstvärlden. All dess verksamhet stöder målen i strategiprogrammet och bidrar till att Helsingfors blir mer känt och attraktivt internationellt. Då konstmuseet får fungerande lokaler i Tennispalatset blir det synligare i stadsmiljön och kan locka fler besökare.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetavoitteet – Produktiviteettimäärä						
Kävijämäärä yhteensä – Antal besökare sammanlagt	104 658	140 000	112 000	50 000	145 000	145 000
Tehokkuus/taloudellisuus						
Menot €/asukas	9,95	9,97		10,06	10,07	9,98
Menot €/aukiolotunti	1 220	1 469		1 773	950	950
Toiminnan laajuustiedot						
Uusien julkisen taiteen hankkeiden käynnistäminen – Nya projekt rörande offentlig konst som inleds	3	3		3	3	3
Näyttelyt – Utställningar	21	21		20	20	20
Resurssit - Resurser						
Henkilöstön määrä (vakinaiset) – Antal anställda (ordinarie)	67	67		67	67	67
Tilat m ² – Lokaler m ² (Meilahti puuttuu v 2013)	6 729	5 495		7 510	6 855	6 855
	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Asukaskohtainen tunnusluku (Näyttelykäynti €/kuntalainen)	92,7	124	132	44	127	
Nyckeltal per invånare (Utställningsbesök €/invånare)						
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)						

4 17 Kulttuuritoimi – Kulturväsendet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	409	389	389	389	389	389	389
Maksutulot - Avgiftsinkomster	154	160	160	160	160	160	160
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	71	5	5	5	5	5	5
Vuokratulot - Hyresinkomster	584	524	524	524	524	524	524
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	214	142	142	142	142	142	142
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 432	1 220	1 220	1 220	1 220	1 220	1 220
Palkat - Löner	4 752	4 607	4 724	4 876	4 876	4 876	4 876
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	1 558	1 560	1 617	1 623	1 623	1 623	1 623
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	3 459	3 577	3 401	3 651	3 651	3 651	3 651
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	341	392	367	363	363	363	363
Avustukset - Understöd	27 409	29 084	29 084	29 324	29 024	29 024	29 024
Vuokrat - Hyror	3 779	3 810	3 833	3 931	3 931	3 931	3 931
Muut menot - Övriga utgifter	23	22	26	25	25	25	25
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	41 321	43 052	43 052	43 793	43 493	43 493	43 493
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-39 889	-41 832	-41 832	-42 573	-42 273	-42 273	-42 273
Poistot - Avskrivningar	366	398	398	422	422	376	380
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-40 255	-42 230	-42 230	-42 995	-42 695	-42 649	-42 653
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-14,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		4,2	0,0	1,7	1,0	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	3 614	3 701	3 701	3 831	3 831	3 831	3 831

4 17 01 Kulttuurikeskus – Kulturcentralen

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	169	157	157	157	157	157	157
Maksutulot - Avgiftsinkomster	92	114	114	114	114	114	114
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	71	5	5	5	5	5	5
Vuokratulot - Hyresinkomster	295	294	294	294	294	294	294
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	135	142	142	142	142	142	142
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	761	712	712	712	712	712	712
Palkat - Löner	4 247	4 064	4 206	4 346	4 346	4 346	4 346
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	1 415	1 376	1 439	1 446	1 446	1 446	1 446
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	3 097	3 337	3 134	3 376	3 376	3 376	3 376
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	312	359	330	330	330	330	330
Vuokrat - Hyror	3 407	3 446	3 469	3 556	3 556	3 556	3 556
Muut menot - Övriga utgifter	14	20	24	23	23	23	23
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	12 491	12 602	12 602	13 077	13 077	13 077	13 077
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-11 730	-11 890	-11 890	-12 365	-12 365	-12 365	-12 365
Poistot - Avskrivningar	363	398	398	422	422	376	380
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-12 093	-12 288	-12 288	-12 787	-12 787	-12 741	-12 745
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-6,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,9	0,0	3,8	3,8	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	3 268	3 344	3 344	3 460	3 460	3 460	3 460

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Kulttuurin ja taiteen toimintaympäristö muuttuu entistä monimuotoisemmaksi ja kansainvälisemmäksi. Kulttuurin harrastaminen on merkittävä osa helsinkiläisten elämää ja siihen panostetaan entistä enemmän. Kaupunkilaisten oma-aloitteinen, yhteisöllinen toiminta on kasvamassa muun kulttuuritoiminnan rinnalla.

Pääkaupungin muuta Suomea laajemmin taiteen ja kulttuurin yleisöpohjan kasvu ja toimialan keskittymiskehitys jatkuvat ja aiheuttavat muutos- ja kehityspaineita kulttuurikeskuksen toimintaan ja palveluihin. Tämä lisää osaltaan omien toimipaikkojen sekä taiteen ja kulttuurin tukijärjestelmien kehittämispaineita.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Kulturens och konstens omvärld blir allt mer pluralistisk och internationell. Att hålla på med kultur är en stor del av helsingforsarnas liv, och allt större satsningar görs på kultur. Den gemenskapsverksamhet som helsingforsarna själva tar initiativet till växer vid sidan av den övriga kulturverksamheten.

Huvudstaden fortsätter att ha ett större publikunderlag inom konst och kultur än Finland i övrigt. Samtidigt fortsätter trenden att konsten och kulturen centraliseras. Detta kräver förändring och utveckling i kulturcentralens verksamhet och tjänster. Följaktligen krävs det också att de egna verksamhetsställena och systemen för stöd till konst och kultur utvecklas.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Kulttuuripalvelujen kysynnän ei arvioida vähentyvän suunnitelmakaudella, vaikka kilpailu ihmisten vapaa-ajasta tunnustetaan.

Kaupungin tukemat kulttuuripalvelut ovat lähtökohtaisesti taloudellisesti ja alueellisesti kaikkien saavutettavissa.

Tarjonnassa tulee muutostekijänä ottaa huomioon kasvava väestö, maahanmuuttajien lisääntyvä osuus (20% vuonna 2013) väestön ikääntyminen sekä asuinalueiden lisääntyneet erot hyvinvoinnissa. Viimeksi mainittu näkyy lasten ja nuorten keskiarvoa alhaisempaa osallisuutena harrastuksiin tietyillä alueilla taiteen perusopetuksessa ja muussa kulttuuritoiminnassa.

Kulttuurikeskus vahvistaa vuonna 2014 alueellisia kulttuurikeskuksiaan sekä niistä käsin tuettavia palveluita ja aloitteita. Alueiden ja niiden asukkaiden eriarvoistumiskehitystä pyritään tasaamaan myös monin kaupungin yhteisin projektein.

Taiteen tuottamisessa on selkeä suuntaus kohti yhteistuotantoja ja monitoimijaisia tuotantomalleja. Asukaslähtöinen, alueellinen kulttuuri- ja tapahtumatoiminta on voimistumassa, sen tukemiseen pyritään luomaan rakenteita. Nämä edellyttävät kulttuuritoimelta korostuvaa vaatimusta tarkastella omaa ja avustettavaa toimintaa sekä niiden toivottua vaikutusta kokonaisuutena.

Kilpailuttaminen

Vuonna 2012 on laadittu viraston oma hankintaohje. Se koskee myös pienhankintoja ja pohjautuu harmaan talouden torjunnan ohjeistukseen. Lisäksi on laadittu hankintasuunnitelma yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa.

Riskienhallinta

Toiminnan riskianalyysit on toteutettu kulttuurikeskuksen kaikissa toimipaikoissa. Virastotasoinen riskianalyysi laaditaan suunnitelmakaudella.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kulttuurikeskus toteuttaa toiminnassaan kaupungin strategiaohjelmaa 2013–2016 ja siihen liittyvää Helsingin kulttuuristrategiaa 2012–2017. Virasto toimii kaupungin arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Strategiakorissa **Elinvoimainen Helsinki** kulttuurikeskus edistää *Kulttuurista iloa ja vetovoimaa*. Kulttuurikeskuksen toiminnan tavoitteena on omaleimaisen kaupunkikulttuurin kehittyminen niin että kulttuuri on kaikkien ulottuvilla. Lasten ja nuorten kulttuuri- ja taidekasvatukseen

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Efterfrågan på kulturtjänster väntas inte minska under planperioden även om konkurrensen om folks fritid är ett faktum.

Utgångspunkten är att alla helsingforsare ska ha tillgång till kulturtjänster som staden stöder oberoende av hurdan ekonomi de har och var de bor.

Förändringsfaktorer som måste beaktas i utbudet är att befolkningen växer, att en allt större andel är invandrare (20 % år 2013), att befolkningen åldras och att skillnaderna i välbefinnande mellan invånarna i olika bostadsområden har ökat. Ett tecken på det sistnämnda är att barn och unga i vissa områden deltar mindre i hobbyer inom grundläggande konstundervisning och annan kulturverksamhet än barn och unga i genomsnitt.

Kulturcentralen stärker år 2014 sina lokala kulturcenter och de tjänster och förslag som dessa stöder. Många projekt som är gemensamma för hela Helsingfors genomförs för att den utveckling som går mot att de olika områdena och de som bor där får olika status ska bromsas.

Trenden i konstproduktionen går helt klart mot samproduktioner och mot verksamhetsmodeller med många aktörer. Den invånarcentrerade lokala kultur- och evenemangsverksamheten blir starkare, och det är meningen att strukturer för stöd till den ska skapas. Detta innebär ett allt tydligare krav att kulturväsendet ska se över sin egen verksamhet och den verksamhet som stöds, likaså den önskade effekten av dessa som helhet.

Konkurrensutsättning

Kulturcentralen utarbetade år 2012 egna upphandlingsanvisningar. Dessa gäller också för små upphandlingar och baserar sig på anvisningarna för bekämpning av den grå ekonomin. Dessutom har kulturcentralen utarbetat en upphandlingsplan i samråd med anskaffningscentralen.

Riskhantering

Det har gjorts analyser över verksamhetsriskerna på alla kulturcentralens verksamhetsställen. En riskanalys som omfattar hela kulturcentralen görs under planperioden.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Kulturcentralen genomför i sin verksamhet stadens strategiprogram 2013–2016 och den därtill hörande kulturstrategin 2012–2017 och följer stadens värderingar och etiska principer.

Kulturcentralen främjar det som hör till **Ett livskraftigt Helsingfors/Kulturen gläder och attraherar** i strategiprogrammet. Den har som mål för sin verksamhet att den karakteristiska stadskulturen ska utvecklas så att kulturen är tillgänglig för alla. Kultur- och konstbildning för

kiinnitetään huomiota niin kouluissa kuin muissa kaupungin palveluissa. Sukupuolten tasa-arvoiseen kohteluun kiinnitetään huomiota.

Strategiakorisissa **Hyvinvoiva helsinkiläinen** kulttuurikeskus toteuttaa tavoitteita liittyen nuorten harrastamiseen, ikääntyvien palveluihin, kaksikielisyyteen, kansainvälisyyteen sekä monikulttuurisuuteen, palveluiden terveysvaikutuksiin, kaupungin tapahtumallisuuteen, kolmannen sektorin yhteistyöhön sekä muotoilun kehittämiseen.

Strategiakorisissa **Toimiva Helsinki** kulttuurikeskus on osaltaan kehittämässä Helsingistä hauskaa ja toimivaa kaupunkia tukemalla asukkaiden vastuunottoa yhteisestä kaupunkitilasta ja kannustamalla yhteisöllisyyttä lisääviin kaupunkikulttuurin hankkeisiin.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Toimipaikkarakenteen arvioinnin yhteydessä on tehty linjaus, ettei nykyisenkaltaisia eli kaupungin yksinomaisella vastuulla olevia kulttuuritaloja enää rakenneta. Toisaalta nykyisten toimipaikkojen toimintaedellytykset turvataan ja alueellisia toimijoita vahvistetaan. Tavoitteena on kehittää avustusjärjestelmää, joka on joustava ja tehokas väline muuttuvan ja kehittyvän taiteen ja kulttuurin kentän tukemiseen. Samalla kehitetään viraston asiantuntijaroolia, avustuskriteerien johdonmukaisuutta, hakuprosesseja ja avustusviestintää sekä avustustoiminnan ja –viestinnän läpinäkyvyyttä.

Tuottavuusohjelma pyritään kytkemään osaksi normaalia toiminnan ja talouden suunnittelua ja tuottavuusmatriisin mittaristoa tullaan kehittämään edelleen.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Kulttuurikeskuksen henkilöstöstä kukaan ei saavuta eläkeikää budjettivuonna 2014. Vuosina 2015–2016 eläkeiän saavuttaa seitsemän henkilöä. Siirtymistä ei voi kuitenkaan tarkkaan ennakoita, koska työntekijällä on oikeus jatkaa työntekeä 68-vuotiaaksi. Kaikki tehtävät tullaan täyttämään, koska ne ovat oleellisia palvelutuotannon kannalta. Joidenkin tehtävien nimikkeitä saatetaan muuttaa.

Kulttuurikeskuksen taloudellisen kehityksen puitteissa perustetaan graafikon vakanssi normaalin täyttölupamenettelyn periaatteiden mukaisesti vuonna 2014. Graafikon työtä on teetetty lähes yksinomaan määräaikaisin henkilöresurssein, kuten siviilipalvelusmiehin usean vuoden ajan.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Virastolla on toimintaa kymmenessä eri toimitilassa. Näistä yksi on toimistokäytössä ja yhdeksän palvelutuotantokäytössä. Palveluita tarjoavat: Annantalo, Eläintarhan huvila, Harakan saari, Caisa, Kanneltalo, Malmitalo, Savoy-teatteri, Stoa ja Vuotalo. Kulttuuristrategian mukaisesti kulttuurikeskus ei esitä

barn och unga ägnas särskild uppmärksamhet inte bara i skolorna utan också i andra av stadens tjänster. Alla behandlas lika oberoende av kön.

I fråga om det som hör till **Välmående helsingforsare** i strategiprogrammet gäller kulturcentralens mål hobbyer för unga, tjänster för äldre, tvåspråkighet, internationalism, kulturell mångfald, tjänsternas hälsoeffekter, evenemang, samarbete med den tredje sektorn och designutveckling.

När det gäller det som hör till **Ett fungerande Helsingfors** i strategiprogrammet är kulturcentralen med och utvecklar Helsingfors till en rolig och fungerande stad. Invånarna uppmanas att ta ansvar för det gemensamma stadsrummet, och sådana projekt inom stadskulturen som stärker samhörighetskänslan främjas.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Den struktur som bildas av verksamhetsställena har utvärderats, och detta har resulterat i en sådan linje att det inte mer ska byggas kulturhus av den nuvarande typen med staden som ensam ansvarig. Verksamhetsförutsättningarna för de befintliga enheterna tryggas också i fortsättningen, och lokala aktörer stöds. Kulturcentralen har som mål att utveckla understödssystemet som är ett flexibelt och effektivt hjälpmedel när det gäller att stödja konst- och kulturvärlden med dess förändringar och utveckling. Samtidigt utvecklar kulturcentralen sin expertroll, understödskriterierna vad konsekvensen beträffar, ansökningsprocesserna, understödskommunikationen och transparensen i understödsverksamheten och -kommunikationen.

Kulturcentralen har för avsikt att göra produktivetsprogrammet till en del av den normala verksamhets- och ekonomiplaneringen och vidareutvecklar systemet med produktivetsmätare.

Verkets personalplan 2014–2016

Ingen av kulturcentralens anställda uppnår pensionsåldern under budgetåret 2014. Sju anställda uppnår pensionsåldern åren 2015–2016. Det går inte att förutse exakt när någon går i pension eftersom det är tillåtet att arbeta till 68-årsdagen. Alla anställningar kommer att tillsättas eftersom de är väsentliga för tjänsteproduktionen. Eventuellt ändras vissa beteckningar.

En befattning som grafiker inrättas år 2014 inom kulturcentralens ekonomiska ram och tillsätts i enlighet med det normala förfarandet med krav på tillstånd för tillsättande. Grafikerarbetet har i flera år skötts nästan enbart av visstidsanställda, t.ex. av civiltjänstgörare.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Kulturcentralen har verksamhet på fem olika platser. På en plats sköter den kontorsuppgifter, och på nio tillhandahåller den tjänster. De nio är Annegården, Djurgårdsvillan, Stora Rantan, Caisa, Gamlasgården, Malms kulturhus, Savoyteatern, Stoa och Nordhuset. Kulturcentralen föreslår med hänvisning till kulturstrategin inga nya lokaler för sin

suunnitelmakaudella oman palvelutuotannon tilojen lisäämistä.

Caisan tilojen vuokrasopimus päättyy vuonna 2016. Virasto on ollut yhteydessä tilakeskukseen Caisan tulevasta tilatarpeesta. Caisan tilatarpeen määrittelyn yhteydessä päivitetään myös toimintakonsepti.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kulttuurikeskus noudattaa Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelmaa ja toimii kaupungin tietotekniikkayksikön ohjeiden mukaan. Kulttuurikeskus kehittää tietoteknisiä palvelujaan ja tarjoaa käyttäjille tarvittavaa tukea ja opastusta. Käytössä ovat kaikki Talpan tarjoamat järjestelmät ja kulttuurikeskus osallistuu hel.fi-portaalin kehittämiseen.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kulttuurikeskus otti vuonna 2009 käyttöön toiminnanohjausjärjestelmän, joka mahdollistaa muun muassa kurseille ilmoittautumisen ja kurssimaksujen maksamisen sähköisesti. Tätä järjestelmää kehitetään edelleen.

Vuonna 2012 kulttuurikeskuksessa otettiin käyttöön kaupunkiyhteinen avustustenhakujärjestelmä. Tätä järjestelmää kehitetään edelleen.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kulttuurikeskuksen sitovat toiminnalliset tavoitteet ovat kulttuuritoiminnan osalta esitysten lukumäärä saleissa sekä taide- ja kulttuuriopetuksen osalta opetustuntien määrä.

Esitysten lukumäärätavoite on 1 200 ja sitä seurataan toimipaikkojen saleissa: Stoa (2 kpl), Malmitalo, (2 kpl), Vuotalo (1 kpl), Kanneltalo (1 kpl), Annantalo (1 kpl) ja Caisa (1 kpl). Opetustuntien määrällinen tavoite on 12 000.

Savoy-teatteri ja siihen kuuluva Espan lava muodostavat nettobudjetoidun yksikön. Sen sitova toiminnallinen tavoite on järjestettävien esitysten lukumäärä. Vuonna 2014 tilaisuuksia on tavoitteena järjestää yhteensä 320.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Kulttuurikeskus laatii vuosittain ympäristöraportin. Energian säästö on keskeinen tavoite kaikessa toiminnassa. Sähköisen tiedotuksen osuus lisääntyy, kun kaupungin internet- ja intranet-palvelujen kehittämistyö saadaan valmiiksi. Avustusten hakulomakkeet toimivat sähköisesti. Vuokralaisilta, kaupungin avustuksen saajilta sekä kaupunkitapahtumien järjestäjiltä edellytetään jätteiden lajittelua sekä kestäväen kehityksen periaatteella tuotettujen astioiden käyttöä.

egen tjänstproduktion under planperioden.

Hysesavtalet för Caisas lokaler går ut år 2016. Kulturcentralen har varit i kontakt med fastighetskontorets lokalcentral angående Caisas framtida behov av lokaler. Samtidigt som kulturcentralen specificerar behovet av lokaler reviderar den verksamhetskonceptet.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Kulturcentralen följer stadens IT-program och ekonomi- och planeringscentralens IT-avdelnings anvisningar. Den utvecklar sina IT-tjänster och stöder och vägleder användarna vid behov. Dessutom använder den ekonomiförvaltningstjänstens alla program och är med och utvecklar portalen hel.fi.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Kulturcentralen införde år 2009 ett verksamhetsstyrningssystem som bl.a. gör det möjligt att anmäla sig till kurser och betala kursavgifter elektroniskt. Systemet vidareutvecklas.

Kulturcentralen började år 2012 använda ett för hela staden gemensamt system för ansökan om understöd. Systemet vidareutvecklas.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Kulturcentralens bindande verksamhetsmål är för kulturverksamheten antalet framträdanden i salarna och för konst- och kulturundervisningen antalet undervisningstimmar.

Målet för antalet framträdanden är 1 200. Det följs upp på verksamhetsställen Stoa/två salar, Malms kulturhus/två salar, Nordhuset/en sal, Gamlasgården/en sal, Annegården/en sal och Caisa/en sal. Det kvantitativa målet för undervisningstimmar är 12 000.

Savoyteatern och den därtill hörande Esplanadestraden är en enhet med nettobudgetering. Enheten har som bindande verksamhetsmål antalet framträdanden som ska arrangeras, år 2014 sammanlagt 320.

Övriga verksamhetsmål

Kulturcentralen utarbetar årligen en miljörapport. Energisparande är ett primärt mål i all verksamhet. Andelen elektronisk information ökar då arbetet med att utveckla stadens internet- och intranätstjänster har slutförts. Blanketterna för ansökan om understöd fungerar elektroniskt. De som hyr lokaler, får understöd från staden eller arrangerar stadsevenemang måste sortera soporna och använda glas och tallrikar som är producerade enligt principen om hållbar utveckling.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetssuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Taide- ja kulttuuriopetus erityisesti lapsille – Konst- och kulturundervisning särskilt för barn						
Opetustuntien määrä yhteensä – Antal undervisningstimmar sammanlagt	14 488	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Kurssien määrä yhteensä, kpl – Antal kurser sammanlagt	1 109	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
Oppilasmäärä yhteensä – Antal elever sammanlagt	13 915	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Kulttuuritoiminta toimipaikoissa (Stoa, Vuotalo, Malmitalo, Kanneltalo, Annantalo, Caisa) – Kulturverksamhet på olika platser (Stoa, Nordhuset, Malms kulturhus, Gamlasgården, Annegården, Caisa)						
Esitysten lukumäärä saleissa – Antal framträdanden i salarna	1 359	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Taidenäyttelyiden lukumäärä – Antal konstutställningar	101	120	120	120	120	120
Kävijöitä toimipaikkojen tilaisuuksissa – Evenemangsbesökare på verksamhetsställena sammanlagt						
Näyttelyt – Utställningar	177 308	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Esitykset – Framträdanden	114 045	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Artist in Residence, käyttöpäivät keskimäärin (majoitustilat) – Artist in Residence, användningsdagar i genomsnitt (inkvartering)	321	220	220	220	220	220
Tilojen vuokraukset taiteilijoille, kpl (Harakan saari) – Uthyrning av lokaler till konstnärer, st. (Stora Röntan)	35	30	35	30	30	30
Käsiteltyjä avustuksia, kpl – Behandlade understöd, st. Myönnettyjä avustuksia, kpl – Beviljade understöd, st.	1 076	990	990	990	990	990
Kulttuurikeskuksen menot/asukas € – Kulturcentralens utgifter/invånare €	20,98	20,83		21,43	21,24	21,05
Tulot/asukas € – Inkomster/invånare €	1,28	1,18		1,28	1,18	1,28
Toimintakate/asukas € – Verksamhetsbidrag/invånare €	-19,70	-19,65		-20,26	-20,08	-19,90
Resurssit – Resurser						
Vakinaiset (vakanssit) – Ordinarie (anställningar)	92	92		93	93	93
Muut (myös erillismääräraha ja työllisyysmäärärahoilla palkatut) – Övriga (också med separat anslag och sysselsättningsanslag anställda)						
Kurssiopettajat – Kurslärare	10	10		10	10	10
Tuottavuus – Produktivitet						
	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	102	100	100	100	100	100

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Kulttuurikeskus kytkeytyy strategiassa elinvoimaisen Helsingin tavoitteeseen, jonka yksi alaotsikko on "Kulttuurista iloa ja vetovoimaa" / kulttuuripalveluita käyttävien määrä.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Kulturcentralens mål hänger samman med Ett livskraftigt Helsingfors/Kulturen gläder och attraherar/Antal som använder kulturtjänster.

4 17 02 Savoy-yksikkö – Savoyenheten

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	240	232	232	232	232	232	232
Maksutulot - Avgiftsinkomster	62	46	46	46	46	46	46
Vuokratulot - Hyresinkomster	289	230	230	230	230	230	230
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	80	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	671	508	508	508	508	508	508
Palkat - Löner	505	543	518	530	530	530	530
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	143	184	178	177	177	177	177
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	362	240	267	275	275	275	275
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	30	33	37	33	33	33	33
Vuokrat - Hyror	356	364	364	375	375	375	375
Muut menot - Övriga utgifter	1	2	2	2	2	2	2
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 397	1 366	1 366	1 392	1 392	1 392	1 392
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-726	-858	-858	-884	-884	-884	-884
Poistot - Avskrivningar	4	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-730	-858	-858	-884	-884	-884	-884
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-24,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-2,2	0,0	1,9	1,9	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	345	357	357	371	371	371	371

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetaavoitteet – Prestationsmål						
Savoy-teatterin ja Esplandin lavan esitykset yhteensä – Framträdanden på Savoyteatern och Esplanadestraden sammanlagt	377	320	320	320	320	320
Omat esitykset, kpl – Egna framträdanden, st.	13	150	150	150	150	150
Yhteisesitykset, kpl.– Gemensamma framträdanden, st.	248	30	30	30	30	30
Ulkopuolisten järjestämät esitykset, kpl – Framträdanden arrangerade av utomstående, st.	116	140	140	140	140	140
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Savoyn teatterisalin käyttöpäivät – Savoyteaterns salong, användningsdagar	224	210	210	210	210	210
Savoyn teatterisalin päiväkäyttö *) – Savoyteaterns salong, daganvändning *)	12	50	50	50	50	50
Savoyn teatterisalin kävijät – Savoyteaterns salong, besökare	62 281	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Savoy-yksikön menot/asukas € – Savoyenhetens utgifter/invånare €	2,35	2,26		2,24	2,22	2,20
Tulot/asukas € – Inkomster/invånare €	1,13	0,84		0,83	0,83	0,82
Toimintakate/asukas € – Verksamhetsbidrag/invånare €	-1,22	-1,42		-1,41	-1,39	-1,38
Resurssit – Resurser						
Vakinaiset (vakanssit) – Ordinarie (anställningar)	11	11		11	11	11
Muut – Övriga	0					

*) Ei sisälly käyttöpäiviin – Ingår inte i användningsdagarna

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	91	100	100	100	100	100

4 17 03 Yhteisöjen tukeminen – Understöd till sammanslutningar

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	12 146	12 673	12 673	12 973	12 673	12 673	12 673
Muut menot - Övriga utgifter	7	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	12 153	12 673	12 673	12 973	12 673	12 673	12 673
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-12 153	-12 673	-12 673	-12 973	-12 673	-12 673	-12 673
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-12 153	-12 673	-12 673	-12 973	-12 673	-12 673	-12 673
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		4,3	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0

4 17 04 Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille – Understöd till professionella teatrar som omfattas av teater- och orkesterlager

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	3 780	4 208	4 208	4 208	4 208	4 208	4 208
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 780	4 208	4 208	4 208	4 208	4 208	4 208
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 780	-4 208	-4 208	-4 208	-4 208	-4 208	-4 208
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-3 780	-4 208	-4 208	-4 208	-4 208	-4 208	-4 208
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		11,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

4 17 05 Avustus Suomen Kansallisoopperan Säätiölle, Khn käytettäväksi – Understöd till Stiftelsen Finlands Nationalopera, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	3 645	3 668	3 668	3 608	3 608	3 608	3 608
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 645	3 668	3 668	3 608	3 608	3 608	3 608
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 645	-3 668	-3 668	-3 608	-3 608	-3 608	-3 608
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-3 645	-3 668	-3 668	-3 608	-3 608	-3 608	-3 608
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,6	0,0	-1,6	-1,6	0,0	0,0

Sopimus pääkaupunkiseudun kaupunkien osallistumisesta Suomen Kansallisoopperan käyttökustannuksiin päivitettiin ja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 19.6.2013.– Avtalet om deltagande av kommunerna i huvudstadsregionen i driftskostnaderna för Finlands Nationalopera reviderades och godkändes av stadsfullmäktige 19.6.2013.

4 17 06 Avustus Helsingin teatterisäätiölle, Khn käytettäväksi – Understöd till Helsingfors teaterstiftelse, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	7 839	8 535	8 535	8 535	8 535	8 535	8 535
Vuokrat - Hyror	15	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	7 855	8 535	8 535	8 535	8 535	8 535	8 535
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-7 855	-8 535	-8 535	-8 535	-8 535	-8 535	-8 535
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-7 855	-8 535	-8 535	-8 535	-8 535	-8 535	-8 535
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		8,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

4 18 Kaupunginmuseo – Stadsmuseet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016
	2012 1 000 €	2013 1 000 €	2013 1 000 €	2014 1 000 €	2014 1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	301	287	251	308	308	319	322
Maksutulot - Avgiftsinkomster	8	19	6	15	15	15	15
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	52	0	13	0	0	0	0
Vuokratulot - Hyresinkomster	98	142	142	146	146	146	148
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	224	3	145	2	2	2	2
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	683	451	557	471	471	482	487
Palkat - Löner	2 830	2 768	2 845	2 959	2 759	2 782	2 747
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	944	931	973	951	793	817	782
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 100	1 114	942	1 005	1 005	982	814
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	424	356	350	393	393	358	357
Avustukset - Understöd	5	5	5	5	5	5	5
Vuokrat - Hyror	2 199	2 264	2 275	2 442	2 442	2 465	2 693
Muut menot - Övriga utgifter	24	25	73	16	16	15	31
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	7 527	7 463	7 463	7 771	7 413	7 424	7 429
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-6 844	-7 012	-6 906	-7 300	-6 942	-6 942	-6 942
Poistot - Avskrivningar	167	175	175	175	175	175	175
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-7 011	-7 187	-7 081	-7 475	-7 117	-7 117	-7 117
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-34,0	23,5	4,4	4,4	2,3	1,0
Menot - Utgifter		-0,9	0,0	4,1	-0,7	0,1	0,1
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	1 569	1 292	2 073	1 463	1 463	1 463	1 493

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Museoiden käyttäjät, tallennustyö, sisältöjen avoimuus ja palvelutarpeet ovat voimakkaassa muutoksessa. Vaikutukset näkyvät uusina saavutettavuus- ja osaamisvaatimuksina. Organisaatiota päivitetään vastaamaan muuttuviin tarpeisiin.

Kaupunginmuseon siirtyä vuoden 2014 alusta nettobudjetoiduksi virastoksi, niin se mahdollistaa joustavamman talouden hoidon kiristyvässä taloudellisessa tilanteessa.

Elinkeinopoliittinen tavoite keskustan elävöittämisestä vaikuttaa museon toimintaan ja toimitiloihin: museon päätoimipiste Sofiakadulla muuttaa Elefantti-korttelin pohjoisosaan. Muutto toteutuu vuodenvaihteessa 2015–16.

Väestön ikääntyminen kohdistaa erityishuomiota vanhemman väestönosan palvelutarpeisiin. Lapset ja

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Museianvändarna, tillvaratagningsarbetet, öppenheten i innehållet och behovet av tjänster förändras nu kraftigt. Följden av detta är nya krav på tillgänglighet och kompetens. Organisationen reformeras så att den möter de nya kraven.

Stadsmuseet blir vid ingången av år 2014 en förvaltning med nettobudgetering och kan tack vare detta sköta sin ekonomi mer flexibelt i en allt stramare ekonomisk situation.

Det näringspolitiska målet att centrum ska bli mer levande påverkar stadsmuseets verksamhet och lokaler. Huvudenheten vid Sofiegatan flyttar till norra delen av kvarteret Elefanten vid årsskiftet 2015/2016.

I och med att befolkningen åldras blir det angeläget att fästa särskild vikt vid de äldres behov av tjänster. Barnen och

lapsiperheet ovat yksi museon keskeisiä kohderyhmiä. Lasten ja nuorten ikäluokat edellyttävät entistä keskeisemmin huolenpitoa ja palveluita. Maahanmuuttajataustaisen väestön, lasten ja perheiden määrän kasvaessa museolla on rooli kotouttajana, joka auttaa ymmärtämään paikallista kulttuuria ja kaupungin monimuotoisuutta.

Tietoyhteiskunnassa päivittäinen vuorovaikutus tapahtuu entistä enemmän verkossa: sosiaaliset mediat ja kehittyvä teknologia vaikuttavat museotyön sisältöihin, viestintään ja markkinointiin sekä tarjoavat mahdollisuuksia tuote- ja palveluinnovaatioihin ja -vaihtoehtoihin. Sähköisten palvelujen kysyntä kasvaa ja verkkopalvelut laajentuvat.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Asiakasmäärien ennakoitaan pysyvän nykyisellä korkealla tasolla: kaikkien asiakkaiden määrä on noin 350 000, museokävijöiden määrän ennakoitaan hieman laskevan toimitilamuutosten vuoksi, verkkokävijöiden osuuden ennakoitaan hieman lisääntyvän parantuvien sähköisten palvelujen myötä. Samalla asiakasodotukset kasvavat ja eriytyvät.

Suunnitelmakaudella korostuu toisaalta palvelujen keskittäminen yhä harvempiin museopisteisiin, toisaalta tarve sisältöjen ja palveluiden jalkauttamiseen eri osiin kaupunkia sekä sähköisten palvelujen kehittämiseen. Tarjonnassa tulee muutostekijänä ottaa huomioon kasvava väestö, maahanmuuttajien lisääntyvä osuus, väestön ikääntyminen sekä asuinalueiden lisääntyneet erot hyvinvoinnissa.

Sisältöjen resursointi vaikeutuu ja erilaiset kumppanuudet korostuvat. Paineet omarahoituksen ja toiminnan tulojen kasvattamiseen lisääntyvät. Nettobudjetointi mahdollistaa joustavamman omarahoituksen hankinnan ja käytön.

Vapaata sisäänpääsyä museoon jatketaan edelleen.

Kokoelmatietoja avataan avoimen datan hengessä kaikille selailtavaksi ja verkkokauppa tarjoaa uuden sähköisen palvelun kulttuuriperinnöstä kiinnostuneille yleisöille.

Kilpailuttaminen

Museon hankintastrategia on laadittu vuonna 2008. Kilpailuttamisella lisätään toiminnan taloudellisuutta. Osa museon hankinnoista, mm. julkaisujen painatukset suoritetaan yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa. Omatoimiset kalusto- ja laitehankinnat kilpailutetaan kaupungin hankintaohjeiden mukaan tai hankitaan kaupungin valmiiksi kilpailuttamista hankintapaikoista.

Riskienhallinta

Kaupunginmuseossa on tärkeänä painopisteenä turvallisuustietoisuuden nostaminen.

barnfamiljerna är en av stadsmuseets främsta målgrupper. De årskullar som består av barn och unga har ett allt mer trängande behov av omsorg och tjänster. Med tanke på att befolkningen med invandrarbakgrund växer och barnen och familjerna blir fler har stadsmuseet en roll som integrerare med uppgift att hjälpa invandrarna att förstå den lokala kulturen och pluralismen i Helsingfors.

Den dagliga interaktionen i informationsområdet sker i allt högre grad på webben. De sociala medierna och tekniken, vilken utvecklas hela tiden, påverkar museiarbetet i fråga om innehåll, kommunikation och marknadsföring och ger möjligheter till innovationer och alternativ när det gäller produkter och tjänster. Efterfrågan på elektroniska tjänster växer, och webbtjänsterna byggs ut.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Antalet besökare väntas förbli lika stort som det är nu. Det sammanlagda antalet är ca 350 000. De som besöker de fysiska museerna beräknas bli något färre till följd av förändringarna i fråga om lokalerna, men andelen besökare på webben beräknas bli något större tack vare bättre elektroniska tjänster. Samtidigt ökar förväntningarna hos besökarna. Förväntningarna varierar dessutom.

Något som särskilt sker under planperioden är att tjänsterna koncentreras till allt färre museer samtidigt som det finns ett behov av att förankra innehåll och tjänster i olika delar av Helsingfors och utveckla de elektroniska tjänsterna. Förändringsfaktorer som måste beaktas i utbudet är att befolkningen växer, att en allt större andel är invandrare, att befolkningen åldras och att skillnaderna i välbefinnande mellan invånarna i olika bostadsområden har ökat.

Det blir svårare att hitta resurser för innehåll, och olika slag av partnerskap får stor betydelse. Behovet av ökad självfinansiering och högre inkomster från verksamheten växer. Nettobudgetering möjliggör större flexibilitet när det gäller att skaffa och tillämpa självfinansiering.

Stadsmuseets system med fritt inträde fortsätter.

Webbinformationen om samlingarna görs tillgänglig för alla i enlighet med principen om öppna data, och webbutiken tillhandahåller en ny elektronisk tjänst för dem som är intresserade av kulturarvet.

Konkurrensutsättning

Stadsmuseets upphandlingsstrategi är från år 2008. Verksamheten blir lönsammare genom konkurrensutsättning. En del av stadsmuseets upphandlingar, bl.a. de som gäller tryckning av publikationer, görs i samarbete med anskaffningscentralen. Då stadsmuseet självt upphandlar inventarier och utrustning sker detta genom konkurrensutsättning i enlighet med stadens upphandlingsanvisningar eller på ställen som staden tidigare valt genom konkurrensutsättning.

Riskhantering

Stadsmuseet har som en viktig prioritering att öka säkerhetsmedvetenheten.

Nettobudjetointiin siirtymisen riskejä pyritään hallitsemaan hyvällä ennakkosuunnittelulla ja tarkalla seurannalla.

Taloudellisista ja toiminnallisista riskeistä merkittävimmät strategiataason riskit liittyvät toimitiloihin, laajoihin muuttoihin ja niiden rahoitukseen sekä vanhojen toimitilojen kuntoon.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kaupunginmuseo toteuttaa kaikkia tavoitealueita, mutta pääpaino on Elinvoimainen Helsinki ja Hyvinvoiva helsinkiläinen -kokonaisuuksissa

Hyvinvoiva helsinkiläinen -tavoitteeseen pyritään tarjoamalla edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja edistää siten kaikenikäisten hyvinvointia. Museo tutustuttaa kotiseudun vaiheisiin ja tukee kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen tarjoamalla tietoa ja elämyksiä historiasta, helsinkiläisten juurista ja sukupolvien kokemuksista. Räätelöityjä opastuksia tarjotaan Helsinkiin kotoutuville maahanmuuttajille. Venäjänkielisiä näyttelytekstejä lisätään. Museo tekee yhteistyötä oppilaitosten kanssa ja tarjoaa mahdollisuuksia myös omatoimiseen vierailuun. Perusopastusten lisäksi tarjolla on toiminnallista ja elämyksellistä ohjelmaa, teemaopastuksia ja työpajoja.

Lasten kaupunki -näyttelyssä palvelee erityisesti päiväkotijä ja alakouluikäisiä ja lapsiperheitä. Osallistutaan vuosittain RuutiExpoon. Vapaaehtoistyöhön perustuvaa museomummo- ja -vaaritoimintaa jatketaan.

Työpajatoimintaa aikuisväestölle ja ikääntyville jatketaan. Museon sisältöpalveluja viedään eri kohderyhmien elinympäristöihin, esim. vanhainkoteihin ja palvelutaloihin, muistojen matkalaukkujen avulla. Museo osallistuu Kulttuurikaveri-hankkeeseen

Elinvoimainen Helsinki -tavoitteeseen pyritään kehittämällä kaupunginmuseon keskusta-alueen toimipisteiden toimintaa. Ne edistävät tarjonnallaan alueen matkailullista vetovoimaa elävöittäen samalla kaupunkilaisten arkea ja vapaa-aikaa. Uusi kaupunginmuseo avataan peruskorjauksen jälkeen vuonna 2016 Elefanttikorttelissa. Elefanttikorttelin museohankkeessa onnistuminen on museon keskeisin strateginen tavoite suunnitelmakaudella. Yhteistyötä tehdään Torikortteleiden toimijoiden kanssa erityisesti tapahtumissa.

Museo tuottaa kuudessa museossa olevien näyttelyidensä yhteyteen erilaisia monipuolisia ja elämyksellisiä tapahtumia, mm. luentoja, yleisöopastuksia, työpajoja ja toistuvia vuotuistapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa

Museon palveluita ja kulttuurimatkailutuotteiden tarjontaa kehitetään lisäämällä venäjänkielisten näyttelytekstien määrää. Näyttelyt ovat vähintään kolmikielisiä.

Stadsmuseet ämnar ha kontroll över riskerna vid övergången till nettobudgetering genom god förhandsplanering och noggrann uppföljning.

De största ekonomiska och verksamhetsrelaterade riskerna på strateginivå gäller lokalerna, de omfattande flyttningarna inklusive finansiering och de gamla lokalernas skick.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stadsmuseet försöker nå alla mål, men tyngdpunkten ligger på helheterna Ett livskraftigt Helsingfors och Välmående helsingforsare.

Stadsmuseet vill i fråga om målet *Välmående helsingforsare* skapa förutsättningar för livslångt lärande och främjar därmed välbefinnande hos helsingforsare i alla åldrar. Helsingforsarna lär känna sin hembygds skeden och får stöd i sitt växande till aktiva medborgare genom att stadsmuseet ger information och upplevelser som har att göra med historia, helsingforsarnas rötter och generationernas erfarenheter. Skräddarsydda guidningar ordnas för invandrare som integrerar sig i Helsingfors. Det blir fler utställningstexter på ryska. Stadsmuseet samarbetar med läroanstalterna och ger också möjligheter till besök på egen hand. Utöver vanliga guidningar ordnar stadsmuseet aktivt och upplevelserikt program, temabaserade guidningar och workshoppar.

Utställningen Barnens stad är särskilt avsedd för daghemsbarn, elever i årskurserna 1–6 och barnfamiljer. Stadsmuseet deltar årligen i KrutExpo. Frivilligverksamheten med museimormödrar och -morfäder fortsätter.

Workshopparna för vuxna och äldre fortsätter. Innehållstjänster förs till olika målgruppers egen livsmiljö, t.ex. till ålderdomshem och servicehus, i form av Minnenas resväska. Stadsmuseet deltar i projektet Kulturkompis.

För att nå målet *Ett livskraftigt Helsingfors* utvecklar stadsmuseet verksamheten på sina enheter i centrum. Utbudet på dessa bidrar till att området lockar turister och livar samtidigt upp helsingforsarnas vardag och fritid. Stadsmuseets nya huvudenhet öppnas år 2016 i kvarteret Elefanten efter en ombyggnad där. Att museiprojektet i kvarteret Elefanten lyckas är stadsmuseets viktigaste strategiska mål under planperioden. Samarbete bedrivs med aktörerna i torgkvarteren särskilt i fråga om evenemang.

Stadsmuseet arrangerar i samband med sina utställningar på de sex museerna olika slags mångsidiga upplevelseevenemang, bl.a. föreläsningar, öppna guidningar, workshoppar och återkommande årliga evenemang, i samarbete med olika aktörer.

Stadsmuseet utvecklar sina tjänster och utbudet av kulturturismprodukter genom att sätta upp fler utställningstexter på ryska. Utställningarna är minst trespråkiga.

Elinvoimainen Helsinki -strategiakokonaisuuteen sisältyy Kulttuurista iloa ja vetovoimaa -tavoite. Se merkitsee, että museo tarjoaa tietovarantojensa ja asiantuntemuksensa pohjalta eväitä elinikäiseen oppimiseen, aktiiviseen kansalaisuuteen ja kaupunkikulttuurin kehittämiseen. Museon aineistot ja palvelut ovat helposti saavutettavia kaikenikäisille. Museo tuottaa monipuolista hyvää opetustarjontaa, museoon on vapaa pääsy ja maksuttomat opastukset koululaisryhmille. Näissä toteutuu myös sukupuolten tasa-arvoinen kohtelu

Museo kehittää sähköisiä palveluitaan ja mobiilipalvelujen tarjontaa. Kokoelmia avataan verkossa avoimen datan hengessä kansallisen digitaalisen kirjaston KDK:n, kautta; palvelu valmistuu käyttöön loppuvuonna 2013, ja uusia aineistoja tuotetaan verkkoon vuosittain. Valokuvien verkkokauppa otetaan käyttöön 2014.

Strategiakokonaisuuteen sisältyy tavoite uudistaa kulttuurialojen päätöksenteko ja organisaatorakenne siten, että kulttuurialojen hallinnointi kokonaisuutena paranee ja vastaa siten entistä paremmin toimintaympäristön muutoshaasteisiin ja asiakastarpeisiin.

Toimiva Helsinki -strategiakokonaisuuden tavoitteet liittyvät koko kaupungin kehittämiseen hauskana ja toimivana kaupunkina sekä kaupunginosien kehittämiseen persoonallisina ja vetovoimaisina. Kaupunginmuseo edistää näitä tavoitteita tarjoamalla identiteetin rakennusaineita ja vahvistamalla asiantuntijatyönsä kautta alueiden ominaispiirteiden ja omaleimaisuuden säilymistä sekä tuottamalla tietoa historiasta ja kulttuuriympäristöstä.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat -kokonaisuuden tavoitteita avoimesta ja osallistavasta Helsingistä edistetään jatkamalla vapaata pääsyä, kehittämällä verkkopalveluja ja vuorovaikutuskanavia, kannustamalla osallisuuteen eri toiminnoissa, mm. uusien näyttelyiden oheisohjelmassa, jatkamalla vapaaehtoistoimintaa (museomummit ja -vaarit sekä kulttuurikaverit) ja käynnistämällä Vapaa museo –hanke.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Museon tuottavuutta pyritään lähivuosina lisäämään ottamalla käyttöön uusia sähköisiä palveluita; kasvattamalla asiakasmääriä; kehittämällä prosesseja ja yhteistyön eri muotoja sekä keskittämällä toimitiloja. Tuottavuuslaskenta päivitetään uudella tuottavuusmatriisilla

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Henkilöstö- ja osaamistarpeet ennakoidaan strategisten tavoitteiden mukaisissa tehtävissä. Vuosittain eläkeiän saavuttavien henkilöiden määrä on 2–3, kaikkiaan suunnitelmakaudella eläkeiän saavuttaa 12 henkilöä. Tehtäviä järjestellään ja tehtäväkuvia uudistetaan ja ne aiotaan täyttää. Hyödynnetään aktiivisesti määräaikaisten työllistettävien rekrytointimahdollisuudet eri toimintoihin.

Strategihelheten *Ett livskraftigt Helsingfors* omfattar målet Kulturen gläder och attraherar. Till detta hör att stadsmuseet genom sina datalager och sin expertis skapar möjligheter till livslångt lärande, ett aktivt medborgarskap och en utvecklad stadskultur. Museimaterialet och -tjänsterna är lättillgängliga för besökare i alla åldrar. Stadsmuseet har ett fint mångsidigt undervisningsutbud, fritt inträde och gratis guidning för skolgrupper. Alla behandlas lika oberoende av kön.

Stadsmuseet utvecklar sina elektroniska tjänster och utbudet av mobiltjänster. Samlingarna görs tillgängliga på webben i enlighet med principen om öppna data via Det nationella digitala biblioteket, tjänsten blir klar att användas i slutet av år 2013, och nytt material produceras årligen för webben. En webbutik med fotografier öppnas år 2014.

Strategihelheten omfattar målet att beslutsfattandet och organisationen inom kulturbranscherna ska omstruktureras med syftet att kulturadministrationen som helhet ska förbättras så att den i högre grad möter både förändringsutmaningar i omvärlden och användarnas behov.

Målen för strategihelheten *Ett fungerande Helsingfors* har att göra med att hela Helsingfors ska utvecklas som en rolig och fungerande stad och stadsdelarna som personliga och attraktiva. Stadsmuseet arbetar för målen genom att ge byggmaterial för identiteten och med sin expertis bidra till att områdenas karakteristiska drag bevaras och genom att producera information om historien och kulturmiljön.

Till målen för helheten *Demokratien och delaktigheten stärks* hör Ett öppet och inkluderande Helsingfors. Stadsmuseet arbetar för målen genom att ha fritt inträde också i fortsättningen, utveckla webbtjänsterna och interaktionskanalerna, uppmuntra till delaktighet i olika funktioner, bl.a. i programmet kring nya utställningar, fortsätta med frivilligverksamheten (museimormödrar och -morfäder och kulturkompisar) och inleda ett projekt om ett fritt museum.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Stadsmuseet har för avsikt att under de närmaste åren höja produktiviteten genom att införa nya elektroniska tjänster, öka antalet besökare, utveckla processerna och olika former av samarbete och effektivisera lokalanvändningen. Produktivetsberäkningen revideras genom nya produktivetsmätare.

Verkets personalplan 2014–2016

Behovet av personal och kunnande beräknas i fråga om de anställningar som har koppling till de strategiska målen. Två–tre anställda uppnår pensionsåldern varje år, sammanlagt tolv under planperioden. Anställningarna omorganiseras, och uppgiftsbeskrivningarna ses över. Anställningarna blir tillsatta. Möjligheten att för olika funktioner rekrytera sådana som anställs för en viss tid med sysselsättningsstöd utnyttjas aktivt.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Kaupunginmuseo muuttaa vuodenvaihteessa 2015–16 Sofiankadulta Elefanttikorttelin peruskorjattuihin tiloihin, jolloin Sofiankadun tilat vapautuvat peruskorjattaviksi ja suunniteltuun kaupalliseen käyttöön kaupunginhallituksen hyväksymän torikortteleita koskevan suunnitelman mukaisesti. Museon arkistomakasiini ja konservointilaitos eivät mahdu Elefanttikorttelin tiloihin. Ao. toimintoille etsitään korvaavia tilavaihtoehtoja.

Kokoelmakeskus- ja verstoiminoille kartoitetaan tilaratkaisuvaihtoehtoja yhdessä Tilakeskuksen ja taidemuseon kanssa, koska nykyisistä verstoiloista luovutaan vuonna 2015 ja Malmin ja Honkanummen kokoelmakeskusten vuokrasopimukset päättyvät vuoden 2016 lopussa.

Tuomarinkylän kartanosta luovutaan 1.1.2014 alkaen.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tietotekniikan hyödyntämisessä ja sähköisessä asiointissa kaupunginmuseo noudattaa kaupungin tietotekniikkaohjelman linjauksia, mikä tarkoittaa tietotekniikan tehokasta, taloudellista ja tuottavaa hyödyntämistä viraston palveluissa.

Sähköistä asiointia lisätään osana toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittämistyötä. Sähköisten vuorovaikutuskanavien ja tietoverkkojen avulla lisätään asiakkaiden valinnanmahdollisuuksia palvelujen käytössä.

Sähköisen asiointin kehittämishankkeet

Museon asiakasliittymä (Masi), jossa voi selailta valikoituja otoksia valokuvatietokannasta, museon esine-, arkisto- ja taidekokoelmista sekä RAKU rakennustietokantaa, avautuu internetissä Kansallisen digitaalisen kirjaston (kdk) asiakasliittymässä lokakuussa 2013. Museon asiakasliittymän toisessa vaiheessa toteutuu kuvien ostaminen asiakasliittymän kautta. Tukeudutaan mahdollisuuksien mukaan kaupunkitasoisiin ratkaisuihin (verkkomaksaminen, paikkatietopalvelu ja asiointiportaali). Kaupunginmuseon omissa verkkopalveluissa hyödynnetään sosiaalisen median toimintatapoja ja teknologioita kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen lisäämiseksi.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginmuseon tähänastinen ainoa sitova toiminnallinen tavoite on ollut aukiolotuntien lukumäärä 8 450 tuntia. Uusi sitova toiminnallinen tavoite vuodelle 2014 on 350 000 asiakasta, johon luetaan museokävijöiden lisäksi muut asiakkaat ja verkkokävijät.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Stadsmuseet flyttar vid årsskiftet 2015/2016 från Sofiegatan till ombyggda lokaler i kvarteret Elefanten. Lokalerna vid Sofiegatan kan då byggas om och börja användas för kommersiella ändamål i enlighet med en plan för torgkvarteren som godkänts av stadsstyrelsen. Stadsmuseets arkivmagasin och konserveringsenhet får inte plats i lokalerna i kvarteret Elefanten. Ersättande lokaler söks för dessa.

Stadsmuseet undersöker tillsammans med fastighetskontorets lokalcentral och konstmuseet alternativa lösningar för lokaler för samlingscentral- och verkstadsfunktionerna eftersom de nuvarande verkstadslokalerna avstås år 2015 och hyresavtalen för samlingscentralerna i Malm och Furumo gäller bara till utgången av år 2016.

Stadsmuseet avstår Domarby gård 1.1.2014.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Stadsmuseet följer i fråga om IT och elektronisk kommunikation riktlinjerna i stadens IT-program. Detta betyder att stadsmuseet utnyttjar IT på ett effektivt, ekonomiskt och produktivt sätt i sina tjänster.

Stadsmuseet bygger ut den elektroniska kommunikationen som en del av arbetet med att utveckla verksamhetsprocesserna och informationssystemen. Användarna får tack vare elektroniska interaktiva kanaler och informationsnät bättre valmöjligheter när det gäller att använda tjänsterna.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Stadsmuseets användargränssnitt (Masi), där det går att bläddra i vissa utvalda delar av fotodatabasen och av föremåls-, arkiv- och konstsamlingarna, liksom i hela bygddatabasen RAKU, blir åtkomligt på internet i oktober 2013 i Det nationella digitala bibliotekets användargränssnitt. Andra skedet i stadsmuseets användargränssnitt gör det möjligt att köpa bilder via gränssnittet. Stadsmuseet tillämpar i möjligaste mån lösningar som gäller hela staden (betalning på nätet, geografiska datatjänster och portalen för etjänster). I sina egna webbtjänster använder stadsmuseet tillvägagångssätt och teknik som hänför sig till sociala medier för att göra helsingforsarna mer delaktiga och ge dem mer inflytande.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Det enda bindande verksamhetsmålet för stadsmuseet har hittills varit antalet öppetimmor, 8 450. Det nya bindande verksamhetsmålet för år 2014 är 350 000 användare. Till användarna räknas museibesökare, andra användare och besökare på webben.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginmuseon tavoitteet on koottu taulukkoon "Määrä- ja taloudellisuustavoitteet".

Övriga verksamhetsmål

Stadsmuseets mål är angivna i tabellen Kvantitativa mål och ekonomiska mål.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta**Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning****Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål**

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Tutkimustoimintojen lukumäärä – Antal forskningsfunktioner	17 119	12 500		15 000	15 000	15 000
Asiantuntijapalvelujen lukumäärä – Antal experttjänster	12 816	9 500	9 200	9 500	9 500	9 500
Tehokkuus / taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Menot €/asukas – Utgifter €/invånare	12,47	12,44		12,15	12,06	11,96
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Asiakkaiden lukumäärä, joista – Antal användare, av vilka	214 223	367 000		350 000	360 000	355 000
– näyttelykävijöitä – utställningsbesökare	156 644	170 000		140 000	140 000	120 000
– muita asiakkaita – andra användare	57 579	55 000		55 000	55 000	55 000
– verkkokävijöitä – besökare på webben	0	142 000		155 000	165 000	175 000
Näyttelyt ja julkaisut (ISBN, ISSN, näyttelyjulkaisut, asiakaslehdet, levyt, kalenterit) – Utställningar och publikationer (ISBN, ISSN, utställningspublikationer, kundtidningar, skivor, kalendrar)	18	13		12	12	9
Annetut lausunnot ja muistiot – Utåtanden och promemorior	467	400		450	450	450
Kokoelmien laajuus (tallennemäärä) yhteensä – Samlingarnas omfattning (antal föremål m.m.) sammanlagt						
– esine- ja arkistokokoelmat – föremåls- och arkivsamlingar	453 818	453 847		453 947	454 047	454 147
– kuvakokoelmat – bildsamlingar						
– valokuvat – fotografier	938 818	943 383		948 383	953 383	958 383
– taide – konst	6 080	6 080		6 100	6 110	6 120
arkeologiset kokoelmat – arkeologiska samlingar	91 942	91 992		92 042	92 092	92 142
Kokoelmista digitoituna yhteensä – Digitaliserat i samlingarna sammanlagt						
– esine- ja arkistokokoelmat – föremåls- och arkivsamlingar	84 491	86 091		87 891	89 691	91 491
– kuvakokoelmat – bildsamlingar						
– valokuvat – fotografier	54 585	61 678		65 000	69 000	73 000
– taide – konst	5 378	5 845		5 398	5 408	5 418
– arkeologiset kokoelmat – arkeologiska samlingar	8 102	8 152		8 200	8 250	8 300
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä (vakituiset) – Antal anställda (ordinarie)	72	72		72	72	72
Tilat – Lokaler, m ²	15 623	15 576		15 064	14 824	21 860
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	126	119	108	125	126	127

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Strategiaohjelman talousmittarit, kuten yksikköhinta, tuottavuus ja palveluita käyttävien määrät ovat osa museon vakiintunutta mittaristoa. Lisäksi asiakastytyvääisyyttä mitataan strategiaohjelman mukaisesti.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

De ekonomiska mätarna i strategiprogrammet, såsom åpris, produktivitet och antal tjänsteanvändare, är sådana som stadsmuseet normalt använder. Dessutom mäts användarnöjdheten i enlighet med strategiprogrammet.

4 19 Orkesteritoiminta – Orkesterverksamhet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	1 693	1 379	1 464	1 543	1 543	1 570	1 430
Maksutulot - Avgiftsinkomster	42	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	0	0	0	0	0	100	0
Vuokratulot - Hyresinkomster	0	1	1	1	1	1	1
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	0	164	45	70	70	70	70
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 736	1 544	1 510	1 614	1 614	1 741	1 501
Palkat - Löner	5 902	6 239	6 032	6 222	6 222	6 222	6 222
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	1 915	2 118	2 014	2 070	2 070	2 070	2 070
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	2 479	2 314	2 381	2 626	2 626	2 626	2 626
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	220	193	153	202	202	202	202
Vuokrat - Hyror	1 516	1 920	1 651	1 664	1 664	1 664	1 664
Muut menot - Övriga utgifter	26	33	16	33	33	33	33
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	12 057	12 817	12 247	12 817	12 817	12 817	12 817
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-10 321	-11 273	-10 737	-11 203	-11 203	-11 076	-11 316
Poistot - Avskrivningar	260	92	189	270	270	270	270
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-10 581	-11 365	-10 926	-11 473	-11 473	-11 346	-11 586
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-11,0	-2,2	4,5	4,5	7,9	-13,8
Menot - Utgifter		6,3	-4,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	369	465	365	360	360	360	360

4 19 01 Kaupunginorkesteri – Stadsorkesteren

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	1 666	1 379	1 464	1 443	1 443	1 350	1 400
Maksutulot - Avgiftsinkomster	42	0	0	0	0	0	0
Vuokratulot - Hyresinkomster	0	1	1	1	1	1	1
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	0	164	45	70	70	70	70
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 708	1 544	1 510	1 514	1 514	1 421	1 471
Palkat - Löner	5 902	6 239	6 032	6 222	6 222	6 222	6 222
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	1 915	2 118	2 014	2 070	2 070	2 070	2 070
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	2 376	2 314	2 381	2 376	2 376	2 376	2 376
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	220	193	153	202	202	202	202
Vuokrat - Hyror	1 516	1 920	1 651	1 664	1 664	1 664	1 664
Muut menot - Övriga utgifter	26	33	16	33	33	33	33
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	11 954	12 817	12 247	12 567	12 567	12 567	12 567
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-10 246	-11 273	-10 737	-11 053	-11 053	-11 146	-11 096
Poistot - Avskrivningar	260	92	189	270	270	270	270
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-10 506	-11 365	-10 926	-11 323	-11 323	-11 416	-11 366
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-9,6	-2,2	-1,9	-1,9	-6,1	3,5
Menot - Utgifter		7,2	-4,4	-2,0	-2,0	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	369	465	365	360	360	360	360

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Kaupunginorkesterin toiminta perustuu säännölliseen konserttitoimintaan, jonka ohjelmistotarjonta ottaa huomioon erilaisten yleisöjen tarpeet. HKO:n konserttien keskimääräinen täyttöaste edustaa kansainvälistä huippua. Myös sitoutuneiden kausikorttiyleisön määrä on ollut ennätyksellinen viime vuosina. Yleisömäärien säilyttäminen on tulevien toimintavuosien keskeinen tavoite.

Musiikkitalo mahdollistaa uusien tekniikoiden tehokkaan käytön. HKO:n konserttien audiovisuaaliset taltiointimahdollisuudet ja konserttien välittäminen verkossa parantavat palvelujen saavutettavuutta kaikissa kuntalaisryhmissä. Uutta mediaa hyödyntämällä orkesteri tavoittaa marginaalissa olevaa kuulijakuntaa sekä ikäihmisiä laitoksissa että nuorisoa oppilaitoksissa.

Toimintaympäristön muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta talousarvioon.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Stadsorkesterens verksamhet baserar sig på regelbundna konserter, och behoven hos olika slag av publik beaktas i programutbudet. Stadsorkesteren har på sina konserter en genomsnittlig beläggningsgrad som ligger på topp internationellt. Också de trogna konsertbesökarna med säsongkort har varit rekordmånga de senaste åren. Ett nyckelmål för de kommande åren är att behålla den stora publiken.

Musikhuset gör det möjligt att använda ny teknik effektivt. Tack vare att det går att spela in stadsorkesterens konserter audiovisuellt och lägga ut dem på webben får alla invånargrupper bättre åtkomst till tjänsterna. Stadsorkesteren når genom att utnyttja de nya medierna åhörare i marginalen, äldre på institutioner och unga i läroanstalter.

Förändringar i omvärlden påverkar inte budgeten nämnvärt.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Orkesterin tuottamien konserttien lukumäärät ja lajit säilyvät ennallaan. Verkossa lähetettävät konsertit ovat vakiinnutuneet paikkansa orkesterin tuotantotapana. Yhteistyötä tehdään sekä kaupungin oman julkaisukanavan Helsinki-kanavan että Yleisradion kanssa.

Kilpailuttaminen

Kustannustehokkuuteen kiinnitetään huomiota toiminnan erityisluonteen sallimissa rajoissa. Kilpailuttaminen ei kuitenkaan ole aina mahdollista erityisasiantuntemusta ja -osaamista vaativien toimintojen osalta; tällaisia ovat mm. taiteilijakiinnitykset, soitinhankinnat ja -korjaukset, instrumenttikuljetukset sekä nuottimateriaalien hankinnat.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan pääperiaatteena on orkesterin taloudellisen ja toiminnallisen vakauden ja turvallisuuden varmistaminen.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kaupunginorkesteri toimii laaja-alaisesti ja yhteiskuntavastuullisesti järjestäen asukkaille mahdollisuuksia kokea elävää musiikkia ilman rajoitteita. Orkesteri tuottaa kulttuuripalveluja seniorikansalaisille tarjoamalla edullisia lippuja konsertteihin. Aamupäivisin järjestettävät avoimet yleisökenraalit palvelevat tuhansia eläkeläisiä vuosittain. Yhteistyössä sosiaaliviraston ja toimintaterapiakeskuksen kanssa tarjotaan virkistäviä konserttielämyksiä mm. mielenterveyspotilaille ja liikuntarajoitteisille ryhmille.

Kaupunginorkesteri tukee lasten ja nuorten kasvamista luovaan ilmapiiriin tekemällä konserttiyhteistyötä koulujen ja musiikkiopistojen kanssa ja tarjoamalla opetusryhmille lippuja konsertteihin ja kenraaliharjoituksiin. Myös Työväenopiston musiikkikurssien opettajat tuovat ryhmäänsä konsertteihin maksutta.

Kaupunginorkesterin kummilapsiprojekti vuonna 2000 syntyneiden helsinkiläislasten parissa toi yhteen vuosikerrallisen lapsia (4 500) ja heidän perheitään seitsemän vuoden ajaksi. Laajaa huomiota herättänyt yleisökasvatusprojekti käynnistyi uudelleen vuonna 2012 ja on orkesterin tärkein toimintamuoto alle kouluikäisten parissa vuoteen 2019 saakka. Myös maahanmuuttajat tavoitetaan mukaan tähän toimintaan neuvolaverkoston kautta.

Kaupunginorkesterin laadukas kansainvälinen maine on merkittävä ja keskeinen vaikuttaja kaupungin kulttuurisessa rakenteessa. Orkesterin oman toiminnan kannalta konsertti- ja taltiointitoiminnassa menestyminen varmistaa sille johtavan aseman kotimaan kulttuurikentässä sekä kiinnostavan yhteistyökumppanuuden kansainvälisissä verkostoissa.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Stadsorkesterens konserter förändras inte vad antalet och typerna beträffar. De konserter som sänds på webben har fått en etablerad ställning som ett av stadsorkesterens produktionssätt. Samarbete bedrivs både med stadens egen sändningskanal Helsingforskanalen och med Rundradion.

Konkurrensutsättning

Stadsorkesteren fäster vikt vid kostnadseffektivitet inom de ramar som hänför sig till verksamhetens speciella karaktär. Konkurrensutsättning är dock inte alltid möjlig när det gäller funktioner som kräver specialexpertis och -kompetens. Här avses bl.a. uppgiften att engagera artister m.fl., likaså instrumentköp, -reparationer och -transporter och köp av notmaterial.

Riskhantering

Huvudprincipen för riskhanteringen är att ekonomisk och verksamhetsmässig stabilitet och trygghet ska säkras för stadsorkesteren.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stadsorkesteren gör en omfattande insats förbunden med samhällsansvar genom att ge invånarna möjligheter att uppleva levande musik utan begränsningar. Den tillhandahåller kulturtjänster för seniorer i form av förmånliga konsertbiljetter. De öppna generalrepetitionerna på förmiddagarna gläder tusentals pensionärer varje år. Stadsorkesteren ger i samarbete med social- och hälsovårdsverket/ergoterapien bl.a. mentalpatienter och grupper av rörelsehindrade uppfriskande konsertupplevelser.

Stadsorkesteren stöder barn och unga så att de växer in i en kreativ atmosfär, genom att bedriva konsertsamarbete med skolor och musikinstitut och ge undervisningsgrupper biljetter till konserter och generalrepetitioner. Lärare för musikkurser på finska arbetarinstitutionen får gratis ta med sig sina grupper på konserter.

Stadsorkesterens gudbarnsprojekt bland Helsingforsbarn födda år 2000 förde samman barn i årskullen (4 500) och deras föräldrar i sju år. Detta bildningsprojekt väckte stor uppmärksamhet, och ett likadant inleddes år 2012. Det är fråga om stadsorkesterens viktigaste verksamhetsform för barn under skolåldern fram till år 2019. Också invandrare fås med i verksamheten via nätet av rådgivningsbyråer.

Stadsorkesterens utomordentliga internationella rykte har mycket stor inverkan i stadens kulturella struktur. När det gäller stadsorkesterens egen verksamhet säkras framgång i konsert- och inspelningsverksamheten en ledande ställning i den finländska kulturvärlden och en ställning som intressant samarbetspartner i internationella nätverk.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Orkesteri pyrkii toimimaan kaupungin tuottavuusohjelman mukaisesti.

Tuottavuutta seurataan seuraavien erin osalta: budjetin toteutuminen, eri konserttilajit, konserttien kokonaismäärä, kokonaiskuulijamäärä ja täyttöaste. Lisäksi seurataan kausikorttimyyntiä, miestyövuosien muutosta, kantaesityksiä, konserttiarvosteluja mediassa, levytyksiä ja levymyyntiä sekä radiointeja, televisiointeja ja verkkostriimauksia sekä kaikkien näiden katsoja- ja kuulijamääriä.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Orkesterissa tapahtuu eläkkeelle siirtymisiä vuosien 2013–2016 välillä siten, että muusikoita eläköityy ko. aikana 11 henkilöä ja hallinnonhenkilökuntaa 3 henkilöä. Kaikki tehtävät tullaan täyttämään.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Orkesterin tilat säilyvä ennallaan kaudella 2014–2023.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Orkesteri käyttää uusia medioita asiakkaille suuntautuvissa palveluissa. Päämääränä on tavoittaa entistä laajempi asiakaskunta. Tämä myös lisää riippumattomuutta tiedotusvälineistä.

Sähköisiä järjestelmiä hyödynnetään konserttien markkinoinnissa. Digitaaliset ratkaisut helpottavat konserttilippujen ostamista.

Tietotekniikkaa hyödynnetään hallinnon ja palveluprosessien välillä mahdollisimman tehokkaasti.

Mediaseurannassa käytetään ajanmukaisia tilastointipalveluja.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Orkesterin verkko-sivut uusitaan.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Orkesterin sitova toiminnallinen tavoite on 47 maksullista, Musiikkitalossa järjestettävää sinfoniakonserttia.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Muut toiminnalliset tavoitteet ovat muut konsertit, konserttien kokonaismäärä, kokonaiskuulijamäärä ja

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Stadsorkestern ämnar arbeta i enlighet med stadens produktivetsprogram.

Produktiviteten följs upp när det gäller budgetutfallet, de olika konserttyperna, det totala antalet konserter, det totala antalet åhörare och beläggningsgraden. Uppföljningen omfattar också antalet sålda säsongkort, förändringar i antalet årsverken, uruppföranden, konsertrecensioner i medierna, skivinspelning och -försäljning, radiering, televisering och direktuppspelning och dessutom antalet tittare och lyssnare i fråga om allt det nämnda.

Verkets personalplan 2014–2016

Elva musiker och tre med administrativa uppgifter uppnår pensionsåldern åren 2013–2016. Alla anställningar blir tillsatta.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Stadsorkesterns lokaler förblir desamma som nu under perioden 2014–2023.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Stadsorkestern utnyttjar de nya medierna i sina tjänster för allmänheten. Målet är att få en ännu bredare publik. Beroendet av massmedierna minskar till följd av de nya metoderna.

Konserterna marknadsförs genom elektroniska system. Digitala lösningar gör det lättare att köpa konsertbiljetter.

IT utnyttjas så effektivt som möjligt mellan administrationen och serviceprocesserna.

Tidsenliga statistikjänster används inom medieuppföljningen.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Stadsorkesterns webbplats omarbetas.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Stadsorkestern har som bindande verksamhetsmål 47 avgiftsbelagda symfonikonserter i Musikhuset.

Övriga verksamhetsmål

De övriga verksamhetsmålen gäller andra konserttyper, det totala antalet konserter, det totala antalet åhörare och

täyttöaste. Kaupunginorkesteri soittaa vuosittain noin 100 000 kuulijalle keskimäärin 75, vuonna 2014 yli sadassa konsertissa. Sen lisäksi että orkesteri esiintyy Helsingissä, konserttitoimintaa laajennetaan kehittämällä kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä konserttitarjonnan monipuolistamiseksi muiden orkestereiden vierailuilla.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

belägningsgraden. Stadsorkestern spelar årligen för ca 100 000 personer under i genomsnitt 75 konserter. År 2014 blir det över 100 konserter. Utöver att stadsorkestern framträder i Helsingfors breddar den sin konsertverksamhet genom att utveckla det nationella och internationella samarbetet i avsikt att göra konsertutbudet mångsidigare genom gästspel av andra orkestrar.

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetssuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritettavoitteet – Prestationsmål						
Sinfoniakonsertit – Symfonikonserter	55	52		47	46	48
Viihdekonsertit – Populärkonserter	8	3		6	5	5
Lasten- ja koululaiskonsertit – Barn- och skolkonserter	63	1		40	5	5
Muut konsertit – Övriga konserter	3	0		2	2	2
Tilaukskonsertit – Abonnemangskonserter	2	2		1	2	2
Ulkomaiset konsertit – Konserter utomlands	3	0		10	12	3
Kamarimusiikkikonserterit – Kammarmusikkonserter	3	5		5	5	5
Yhteensä – Sammanlagt	137	63	111	77	70	
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Täyttöaste – Belägningsgrad	93,4	92	93	92	92	
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Kokonaiskuulijamäärä – Åhörare sammanlagt	124329	105000	106000	102000	103000	
Resurssit – Resurser						
Toimiston henkilökunta – Byråpersonal	11	11	12	12	12	
Orkesterin henkilökunta – Orkesterpersonal	102	102	102	102	102	
Yhteensä – Sammanlagt	113	113	114	114	114	

Toiminnallisten tavoitteiden kytkytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Orkesteri pyrkii suunnitelmakauden aikana samoin käyttömenojen kustannuksin tekemään laajalle yleisölle laadukkaita konsertteja, siten että konserttien keskimääräiset kokonaismäärät ja täyttöasteet säilyvät ennallaan.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Stadsorkestern har som mål för planperioden att med samma omkostnader hålla högklassiga konserter för en bred publik. Det genomsnittliga totala antalet konserter och belägningsgraden ska ändå vara desamma.

4 19 02 Käyttövarat, Khn käytettäväksi – Dispositionsmedel, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	28	0	0	100	100	220	30
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	0	0	0	0	0	100	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	28	0	0	100	100	320	30
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	103	0	0	250	250	250	250
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	103	0	0	250	250	250	250
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-75	0	0	-150	-150	70	-220
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-75	0	0	-150	-150	70	-220
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	220,0	-90,6
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

4 21 Korkeasaaren eläintarha – Högholmens djurgård

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	2 925	2 510	3 092	3 559	3 559	3 688	3 824
Maksutulot - Avgiftsinkomster	0	0	15	73	73	75	77
Vuokratulot - Hyresinkomster	657	490	651	592	592	615	637
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	435	0	146	76	76	76	76
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	4 016	3 000	3 904	4 300	4 300	4 454	4 614
Palkat - Löner	2 963	2 855	3 018	3 189	3 189	3 296	3 392
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	1 012	950	1 047	1 075	1 075	1 110	1 143
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 485	739	1 406	1 229	1 229	1 264	1 314
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	1 005	596	892	863	863	805	745
Avustukset - Understöd	2	2	2	2	2	2	2
Vuokrat - Hyror	1 474	1 448	1 362	1 513	1 513	1 548	1 586
Muut menot - Övriga utgifter	46	0	131	20	20	20	23
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	7 988	6 590	7 858	7 891	7 891	8 045	8 205
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 972	-3 590	-3 954	-3 591	-3 591	-3 591	-3 591
Poistot - Avskrivningar	654	717	719	743	743	778	834
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-4 626	-4 307	-4 673	-4 334	-4 334	-4 369	-4 425
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-25,3	30,1	43,3	43,3	3,6	3,6
Menot - Utgifter		-17,5	19,2	19,7	19,7	2,0	2,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	1 393	1 370	1 530	1 435	1 435	1 468	1 502

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Itäisen kantakaupungin kehittäminen ja uudisrakentaminen Kalasataman ja Suvilahden alueella vaikuttavat osaltaan siihen, että Korkeasaaren saavutettavuus keskusta-alueelta koetaan jatkossa vaivattommaksi.

Hyväosaisuus ja syrjäytymisriskit, kasaantuvat; tuloerot vaikuttavat mm kuntalaisten riippuvuuteen kunnan tuesta ja edullisista palveluista ja toisaalta osa väestöstä ja asiakkaita on halukkaita maksamaan enemmän laadukkaista vapaa-ajan palveluista.

Korkeasaaren eläintarhan toiminnan kannalta yhteiskunnan kehitysnäköminä on tulevaisuudessa otettava huomioon:

- Vapaa-ajan merkitys korostuu ja vapaa-aikaa jakaantuu toisille liikaa ja toisille liian vähän. Ihmiset ovat jatkossa nykyistä kriittisempiä sen suhteen mihin he vapaa-ajan käyttävät

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Tack vare att östra innerstaden utvecklats och Fiskehamnen och Södervik byggts ut kommer folk att uppleva att det går lättare att ta sig till Högholmen från centrum.

Det finns många som har det bra ställt och många som riskerar utslagning. Inkomstskillnaderna gör en del av invånarna beroende av kommunalt stöd och förmånliga tjänster, medan en del är villiga att betala mer för högklassiga fritidstjänster.

Den väntade samhällsutvecklingen måste i framtiden beaktas i djurparksverksamheten på Högholmen.

- Fritiden blir allt viktigare, och vissa har för mycket fritid och vissa för lite. Folk kommer i framtiden att vara mer kritiska i fråga om hur de använder fritiden.

- Ympäristötietoisuus ja luontoarvojen merkitys lisääntyvät kulutuskäyttäytymisessä ja vapaa-ajan valinnoissa.
- Vapaa-aikaan panostetaan entistä enemmän ja samalla vaatimustaso vapaa-ajan palveluja kohtaan nousee.

Korkeasaari jatkaa selvitystyötä vaihtoehtoisista hallintomalleista.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Pääkaupunkiseudulla asukkaiden vaatimukset, arvostukset ja tarpeet sekä vapaa-aikapalveluiden määrä, laatu ja monipuolisuus vaikuttavat siihen, että kilpailu on tasaisesti lisääntynyt eikä ole odotettavissa, että vapaa-aikapalveluiden merkitys lähiaikoina muuttuisi olennaisesti.

Korkeasaaren eläintarhan asiakkaista arviolta 40 % asuu pääkaupunkiseudulla ja noin 20 % on helsinkiläisiä. Pääkaupunkiseudun asiakkaista noin 60 % on aikuisia ja vain 3 % eläkeläisiä. Ulkomaalaisia arvioidaan olevan 12 % ja heistä aikuisia on noin 80 %. Kävijämäärät ovat viime vuosina olleet hieman alle 500 000 ja suurin osa asiakkaista käy Korkeasaarella heinä- ja elokuussa.

Tavoite on jatkossakin houkutella lisää asiakkaita kesäsesongin ulkopuolella. Tämä edellyttää kehittämistoimia sekä palveluihin että tilaratkaisuihin. Asiakastiloihin ja oheispalveluihin panostamalla arvioidaan, että kävijämääriä sesongin ulkopuolella kyetään lisäämään noin 50 000 vuoteen 2016 mennessä

Eläintarhan perinteisten palveluiden lisäksi jatkossa kasvua haetaan tapahtumatarjontaa kehittämällä, oheismyynnituotteilla ja sähköisillä palveluilla. Vuonna 2014 eläintarha tulee saavuttamaan 125 vuoden iän. Juhlavuoden aikana tullaan myös järjestämään runsaasti toimintaa ja tapahtumia.

Kilpailuttaminen

Vuoden 2013 aikana Korkeasaaren eläintarha kilpailuttaa siivouspalvelunsa ja eräitä muita toimittajia sekä valmistautuu vuoden 2014 aikana tuleviin ravintola- ja kioskipalveluiden sekä matkamuistomyymälöiden ja vesiliikennöinnin kilpailutukseen. Kilpailutuksissa tehdään yhteistyötä kaupungin muiden hallintokuntien kanssa.

Riskienhallinta

Eläintarhan toiminnan kannalta olennainen tunnistettu riski liittyy rakennuskannan heikkoon kuntoon, joka vaikuttaa sekä asiakaskokemukseen että eläintilojen toimivuuteen. Olennaista on myös onnistua vuoden 2014 lopussa tapahtuvassa oheispalveluiden kilpailutuksessa.

Tulokehityksen kannalta riskejä ovat mm sääolosuhteet lyhyen huippusesongin aikana ja onnistuminen palvelujen markkinoinnissa.

- Miljömedvetenheten och naturvärdenas betydelse ökar i konsumtionsbeteendet och valet av fritidsaktiviteter.
- Folk satsar mer på fritiden, och samtidigt stiger kravnivån när det gäller fritidstjänster.

Högholmen fortsätter att utreda alternativa förvaltningsmodeller.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

De krav, värderingar och behov som invånarna i huvudstadsregionen har, likaså fritidstjänsterna vad kvantiteten, kvaliteten och mångsidigheten beträffar, gör att konkurrensen ökat konstant. Det är inte troligt att fritidstjänsternas betydelse förändras väsentligt inom den närmaste framtiden.

Uppskattningsvis 40 % av dem som besöker Högholmen bor i huvudstadsregionen, och ca 20 % är helsingforsare. Ca 60 % av dem som kommer från huvudstadsregionen är vuxna, och bara 3 % är pensionärer. Utlänningarna beräknas utgöra 12 %, och av dem är 80 % vuxna. Antalet besökare har de senaste åren varit något mindre än 500 000. Besökarna är flest i juli och augusti.

Högholmen har också i fortsättningen som mål att locka besökare utanför sommarsäsongen. Detta kräver utvecklingsåtgärder i fråga om både tjänster och lokaler. Högholmen beräknar att satsningar på lokaler för besökarna och på kringtjänster kan leda till att antalet besökare utanför sommarsäsongen har ökat med ca 50 000 år 2016.

Högholmen strävar i framtiden efter tillväxt inte bara genom att tillhandahålla traditionella djurparkstjänster utan också genom att utveckla evenemangsbudget, sälja kringprodukter och använda elektroniska tjänster. Högholmens 125-årsjubileum infaller år 2014, och under året blir det aktiviteter och evenemang i stor mängd.

Konkurrensutsättning

Högholmen konkurransutsätter städtjänsterna m.m. hos olika leverantörer år 2013 och gör sig redo att konkurransutsätta restaurang- och kiosktjänsterna, souvenirbutikerna och sjötrafiken år 2014. Konkurrensutsättningen sker i samarbete med andra av stadens förvaltningar.

Riskhantering

En stor identifierad risk i djurparksverksamheten är att byggnadsbeståndet är i dåligt skick. Skicket inverkar både på hur besökarna upplever Högholmen och på hur djurtrymman fungerar. Det är mycket viktigt att konkurrensutsättningen av kringtjänster i slutet av år 2014 lyckas.

Till riskerna i fråga om inkomstutvecklingen hör väderförhållandena under den korta högsäsongen och resultatet i marknadsföringen av tjänsterna.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Korkeasaaren tehtävä, luonnon monimuotoisuuden säilyttäjä, luontotietoisuuden lisääjänä ja virkistävän vapaa-ajanviettomahdollisuuden tarjoajana, mahdollistaa Helsingin vetovoimaisuuden tukemisen, kuntalaisten ja erityisryhmien palvelemisen sekä tulorahoituksen lisäämisen suunnittelukaudella. Eläintarhan toiminta tukee erityisesti strategista tavoitetta Kulttuurista iloa ja vetovoimaa kulttuurista.

- Korkeasaaren eläintarhan palveluja kehitetään kohti aktiivisempia kohtaamisia asiakkaiden kanssa. Panostetaan erityisesti strategian mukaisiin kohderyhmiin.
- Tarjotaan nykyistä enemmän opetus- ja valistusmateriaalia omatoimisesti syventää luontotietoisuutta ja lisätään mahdollisuuksia vuorovaikutukseen sosiaalisen median avulla. Jatketaan yhteistyötä ympäristökeskuksen kanssa Harakan saaren toiminnan osalta ja koulujen luontokerhojen kanssa.
- Syrjäytymisvaarassa oleville kuntalaisille suunnataan palveluja, jotka tukevat heidän aktiivisuutta (suunnatut kokeilut, luontokoulu)
- Ylläpidetään ja kehitetään Korkeasaaren ainutlaatuista puistoympäristöä osana Helsingin historiaa.
- Osallistutaan aktiivisesti itäisen kantakaupungin vapaa-akapalveluiden ja kaupunkirakenteen kehittämiseen

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Taloudellisen tavoitteen saavuttaminen edellyttää tulotason huomattavaa kasvattamista lähivuosina.

Panostamalla asiakaspalvelun kehittämiseen, oheismyynnin lisäämiseen ja tilojen uudistamiseen voidaan jatkossa lisätä tuloja ja nostaa omarahoitusosuutta. Vuoden 2013 aikana aloitetaan kokeiluluonteisesti yritysmarkkinointikampanja ulkoisen toimijan kanssa.

Suurin osa käyttömenoista aiheutuu henkilöstökuluista. Työvuorosunnittelua tehostamalla työn tuottavuutta pyritään parantamaan lähiaikoina.

Vuoden 2014 aikana jatketaan lisäksi yhteistyöhanketta Tilakeskuksen kanssa, jonka tavoite on laskea olennaisesti tilojen lämmityskuluja.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Korkeasaaren eläintarhassa on 73 vakanssia, mutta vakituisesti henkilöstötarpeeksi on vakiintunut viime vuosina noin 80. Toiminnan voimakkaasta painottumisesta kesäkuukausille tarve määräaikaisten työntekijöiden palkkaamiseen on suuri. Määräaikaisiin tehtäviin haetaan ensisijaisesti työntekijöitä, joita Helsingin kaupungilla on velvoite työllistää työttömyyden perusteella.

Henkilöstön keski-ikä on noin 47 vuotta ja yli 55-vuotiaita on yli kolmannes.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Högholmens uppgift, som är att bevara naturens mångfald, öka naturmedvetenheten och ge ett uppfriskande fritidsalternativ, gör det möjligt att bidra till att Helsingfors är attraktivt, tillhandahålla tjänster för invånare och specialgrupper och öka inkomstfinansieringen under planeringsperioden. Djurparksverksamheten är särskilt förknippad med det strategiska målet Kulturen gläder och attraherar.

- Djurparkstjänsterna utvecklas mot aktivare möten med besökarna. Särskilda satsningar görs på målgrupperna i strategin.
- Högholmen tillhandahåller mer undervisnings- och upplysningsmaterial i syfte att göra det möjligt att öka naturmedvetenheten på egen hand, förbättrar möjligheterna till interaktion via sociala medier och fortsätter samarbetet med miljöcentralen när det gäller verksamhet på Stora Rantan och med naturklubbar i skolor.
- Invånare som riskerar att bli utslagna får tjänster som aktiverar dem (riktade försök, naturskola).
- Den enastående parkmiljön på Högholmen underhålls och utvecklas som en del av Helsingfors historia.
- Högholmen är aktivt med och utvecklar fritidstjänsterna och stadsstrukturen i östra innerstaden.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

För att det ekonomiska målet ska nås måste inkomstnivån höjas betydligt de närmaste åren.

Högholmen kan höja inkomsterna och andelen självfinansiering i framtiden genom att satsa på att utveckla kundtjänsten, öka kringförsäljningen och bygga om lokalerna. År 2013 inleds på försök en försäljningskampanj riktad till företaget i samarbete med en extern aktör.

Största delen av omkostnaderna utgörs av personalutgifter. Högholmen försöker förbättra arbetsproduktiviteten inom den närmaste framtiden genom effektivare planering av arbetsskift.

Högholmen och fastighetskontorets lokalcentral fortsätter år 2014 ett samarbetsprojekt som går ut på att kostnaderna för lokaluppvärmning ska sjunka betydligt.

Verkets personalplan 2014–2016

Högholmen har 73 anställningar, men det har de senaste åren visat sig att personalbehovet permanent uppgår till ca 80. Då verksamheten är livligast, under sommarmånaderna, behövs det ett stort antal visstidsanställda. För en viss tid anställs i första hand arbetslösa som staden är skyldig att sysselsätta.

De anställdas genomsnittliga ålder är ca 47 år, och mer än en tredjedel har fyllt 55 år.

Asiakaspalautteiden perusteella jatkossa tulisikin panostaa nykyistä enemmän asiakkaiden kohtaamisiin. Vuoden 2014 aloitetaan mittava, koko henkilöstöä koskeva ohjelma asiakaspalvelun kehittämiseksi

Työntekijöiden ikärakenne asettaa haasteita ja samalla mahdollisuuksia. Haasteet johtuvat etupäässä ammatin fyysisestä rasittavuudesta. Toisaalta eläköitymiset mahdollistavat aina tehtävien uuden tarkastelun ja työnkuvien muokkaamisen vastaamaan tulevaisuuden tarpeita.

Vuosina 2013–2016 arvioidaan yhdeksän työntekijän jäävän eläkkeelle. Tehtävänkuvia ja –nimikkeitä sekä koulutusvaatimuksia tarkastellaan uudestaan.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Korkeasaaren eläintarhan käytössä olevista tiloista noin 60 % on eläintiloja, eikä niillä ole muita käyttötarkoituksia. Rakennuskanta on vanhaa, osin suojeltua ja epätarkoituksenmukaista tehokkaaseen asiakaspalveluun. Käytössä olevia rakennuksia on 28, joista osaa käytetään vain kesäkaudella.

Korkeasaari ja siihen liittyvä Palosaari on kokonaisuudessaan eläintarhatoimintaan osoitettua puistoaluetta ja ne kuuluvat kokonaisuutena Museoviraston määrittelemiin valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Korkeasaaren rakennuksista 4 on suojeltuja, ja kymmenen rakennusta on historiallisesti tai arkkitehtonisesti / rakennustaiteellisesti sekä ympäristön kannalta hyvin merkittäviä.

Rakennuksista 16 on otettu käyttöön ennen vuotta 1980. Uusia eläintiloja on 2000-luvulla rakennettu vain visenttitallit ja -aitaus.

Korkeasaaren kehittämiseksi on laadittu kymmenvuotinen kehittämissuunnitelma. Suunnitelman toteutuminen edellyttää alueiden kunnostusta ja tilojen uusimista.

Osana kehittämissuunnitelmaa toteutetaan vuosina 2014–2016 suunnitelman II-vaihe, johon laaditaan hankesuunnitelmat eläintilojen uudistamisesta, Korkeasaaren kunnallistekniikasta, logistiikasta, kulkuväylyistä ja viherrakentamisesta sekä Merellinen Helsinki, Korkeasaaren Itämeri ja Korkeasaaren näyttelyt kehittämishankkeiden toteutuksesta. Hanke toteutetaan osana Korkeasaarta koskevan osayleiskaavan laatimista, yhteistyössä Kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Osallisuutta ja vuorovaikutusta kuntalaisten kanssa on vahvistettu hyödyntämällä sosiaalista mediaa (Facebook, YouTube, Flickr). Kokonaisarkkitehtuuriprojekti on aloitettu tietoteknisen yhteensopivuuden ja käytäntöjen parantamiseksi. Osallistamalla tietohallinnon valmennusohjelmaan on oltu mukana luomassa kaupungin yhteistä tietoteknistä visiota vuodelle 2015.

Högholmen bör härefter med anledning av kommentarer från besökarna satsa mer på att möta besökare. År 2014 inleds ett omfattande program för hela personalen med syftet att kundtjänsten ska bli bättre.

Personalens åldersstruktur innebär både utmaningar och möjligheter. Utmaningarna har främst att göra med att yrket är fysiskt ansträngande. Pensionsavgångarna åter medger alltid att anställningarna omorganiserar och uppgiftsbeskrivningarna anpassas efter framtida behov.

Nio anställda beräknas gå i pension åren 2013–2016. Uppgiftsbeskrivningarna, beteckningarna för anställningarna och utbildningskraven ses då över.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Ca 60 % av djurparkslokalerna är djurtrymmen och kan inte användas för något annat. Byggnadsbeståndet är gammalt, delvis skyddat och oändamålsenligt för effektiv kundtjänst. Högholmen använder 28 byggnader, en del bara sommartid.

Hela Högholmen och hela Paloholmen strax intill är parkområde för djurparksverksamhet, och helheten är av Museiverket betecknad som en byggd kulturmiljö av riksintresse. Fyra byggnader på Högholmen är skyddade, medan tio är mycket värdefulla historiskt eller arkitektoniskt sett och med tanke på miljön.

Sexton av byggnaderna började användas före 1980. Visentstall och en visentinhägnad är de enda djurtrymmen som byggts på 2000-talet.

En tioårsplan för utveckling av djurparken har utarbetats. För att planen ska bli genomförd måste områdena sättas i stand och utrymmena byggas om.

Andra fasen av utvecklingsplanen genomförs åren 2014–2016. Den omfattar dels projektplaner för ombyggnad av djurtrymmena, dels kommunalteknik, logistik, vägar och grönområden på Högholmen, dels utställningar om Havs-Helsingfors, om Högholmen och Östersjön och om genomförandet av utvecklingsprojekt på Högholmen. Det är fråga om en del av arbetet på en delgeneralplan för Högholmen, och samarbete bedrivs med stadsplaneringskontoret.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Högholmen har stärkt delaktigheten för invånarna och interaktionen med dem genom att använda sociala medier (Facebook, YouTube, Flickr). Ett projekt som gäller helhetsarkitektur har inletts för att IT-kompatibiliteten och IT-protokollen ska bli bättre. Högholmen har genom att delta i träningsprogrammet rörande informationsförvaltning varit med och skapat en för hela staden gemensam IT-vision för år 2015.

Sähköisen asiainnin kehittämishankkeet

Korkeasaaren eläintarha on viime vuosina kehittänyt sähköisiä palvelujaan mm ottamalla käyttöön uuden kassajärjestelmän. Enkora-kassajärjestelmään on tarkoitus lisätä verkkokauppa mahdollisuus vuoden 2013 aikana.

Sähköisiä järjestelmiä on kehitetty rikastuttamaan asiakkaiden käyntikokemusta tarjoamalla mahdollisuus omatoimisesti saada syvempää tietoa Korkeasaaren eläintarhan eläimistä ja näiden elinympäristöistä mm. infonäyttöjen käyttöönotolla. Jatkossa hanketta on tarkoitus laajentaa palvelemaan myös muita kuin eläintarhaan fyysisesti vierailulle tulevia asiakkaita.

Tavoite on myös tehostaa sisäisiä prosesseja mm. työvuorosunnittelujärjestelmän avulla.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Eläintarhan sitova toiminnallinen tavoite on vuosittainen aukiolotuntien määrä, joka on 2 793 tuntia

Muut toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan laajuutta ja vaikuttavuutta mitataan asiakasmäärällä. Tavoite on 530 000 asiakaskäyntiä vuodessa. Tavoitteeseen ei ole päästy viime vuosina. Eläinlajimäärä on nyt noin 160 ja kehittämissuunnitelmaa toteutettaessa lajimäärä nousee noin 200 lajiin. Henkilöstö määrän osalta tavoite on 73 työntekijää.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Korkeasaaren tavoitteet sekä talouden että tuottavuuden osalta ovat haastavat ja niiden saavuttaminen edellyttää täydellistä onnistumista palvelujen kehittämisessä ja markkinoinnissa.

Vuoden 2012 aikana aloitettiin työ, jonka tavoite on sopimushallinnan hankintojen taloudellisuuden parantaminen. Vuosien 2013 ja 2014 aikana on lisäksi tarkoitus kilpailuttaa merkittävimmät oheispalvelujen tuottajat. Kilpailutuksessa tullaan painottamaan toiminnan eettisyyden lisäksi vahvasti taloudellisia lisäarvotekijöitä.

Jatkuvan kävijämääräseurannan lisäksi on otettu käyttöön tapahtumakohtainen tuottavuusseuranta.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Högholmen har de senaste åren utvecklat sina elektroniska tjänster bl.a. genom att införa ett nytt kassasystem, Enkora. Avsikten är att systemet ska börja möjliggöra webbhandel år 2013.

Högholmen har utvecklat sina elektroniska system för att besökarna ska uppleva sitt besök som rikt. Med detta avses att besökarna får en möjlighet att på egen hand fördjupa sina kunskaper om djuren och deras livsmiljö bl.a. via dataskärmar med information. Det är meningen att projektet ska utvidgas i framtiden så att det gagnar också andra än dem som besöker djurparken fysiskt.

Ett av målen är att de interna processerna ska effektiveras bl.a. genom ett system för planering av arbetsskift.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Det bindande verksamhetsmålet för Högholmen är det årliga antalet öppetimmor, 2 793.

Övriga verksamhetsmål

Verksamhetens omfattning och verkningsfullhet mäts genom antalet besökare. Målet är 530 000 besökare om året. De senaste åren har målet inte nåtts. Antalet djurarter är nu ca 160, och då utvecklingsplanen genomförs stiger antalet till ca 200. Målet för antalet anställda är 73.

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Både de ekonomiska målen och produktivetsmålen för Högholmen är utmaningar, och de kan nås bara om tjänsterna utvecklas och marknadsförs med perfekt resultat.

År 2012 inleddes ett arbete med syftet bättre lönsamhet när det gäller upphandlingar förknippade med avtalshantering. Åren 2013 och 2014 konkurrerats utsätts kringtjänster hos de viktigaste leverantörerna. Att verksamheten ska vara etisk understryks då, och dessutom fästs stor vikt vid ekonomiska mervärdesfaktorer.

Vid sidan om den fortlöpande uppföljningen av antalet besökare har produktivitetsuppföljning börjat tillämpas i fråga om de enskilda evenemangen.

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritettavoitteet – Prestationsmål						
Kävijämäärä – Antal besökare	488 369	530 000	485 000	530 000	530 000	530 000
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Toimintakate/asukas – Verksamhetsbidrag/invånare	6,68	5,94		5,83	5,85	6,01
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Lajimäärä – Antal arter	160	170		170	170	170
Pinta-ala – Areal	24	24		24	24	24
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä – Antal anställda	73	73		73	73	73
Tuottavuus – Produktivitet						
Toimintakate/aukiolotunti – Verksamhetsbidrag/öppettimme	1401,55	1270,35		1285,36	1302,69	1353,03
Tuottavuus – Produktivitet						
	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	100,0	77,9	93,6	78	94,5	93,6

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Tavoitteet tukevat Helsingin kaupungin yhteisiä tavoitteita lisätä kaupungin vetovoimaa, aktiivista vapaa-ajanviettoa ja toiminnan tehokkuutta, sekä tilojen käytön että henkilöstön osalta.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Målen stöder stadens gemensamma mål att göra Helsingfors attraktivare, bygga ut de aktiva fritidsaktiviteterna och effektivisera verksamheten. Detta gäller både lokalanvändningen och personalen.

4 31 Nuorisotoimi – Ungdomsväsendet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	86	110	110	110	110	110	110
Maksutulot - Avgiftsinkomster	0	1	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	1 107	853	853	853	853	853	853
Vuokratulot - Hyresinkomster	98	130	100	130	130	130	130
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	559	706	510	707	707	707	707
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	14	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 863	1 800	1 573	1 800	1 800	1 800	1 800
Palkat - Löner	12 346	12 403	12 285	12 743	12 743	12 743	12 743
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	4 177	4 190	4 224	4 273	4 273	4 273	4 273
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	3 944	4 078	4 100	4 150	4 150	4 150	4 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	1 317	1 142	1 091	1 084	1 084	1 084	1 084
Avustukset - Understöd	1 335	1 373	1 373	1 373	1 483	1 483	1 483
Vuokrat - Hyror	6 301	6 259	6 344	6 324	6 414	6 414	6 414
Muut menot - Övriga utgifter	69	15	43	13	13	13	13
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	29 490	29 460	29 460	29 960	30 160	30 160	30 160
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-27 627	-27 660	-27 887	-28 160	-28 360	-28 360	-28 360
Poistot - Avskrivningar	1 028	550	650	500	500	450	450
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-28 654	-28 210	-28 537	-28 660	-28 860	-28 810	-28 810
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-3,4	-12,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-0,1	0,0	1,7	2,4	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	4 788	4 768	4 768	4 758	4 848	4 848	4 848

Kasvitarhapalveluiden järjestäminen peruskoulun oppilaille siirtyy vuonna 2014 opetusvirastosta osaksi nuorisoiänkeskuksen toimintaa kustannusvaikutuksiltaan yhteensä 200 000 euroa. – Skolträdgårdens verksamhet för grundskoleelever överförs år 2014 från utbildningsverket till ungdomscentralen. Kostnadseffekterna är sammanlagt 200 000 euro.

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Nuorten määrä kasvaa

Nuorten määrä laskee lievästi seuraavan viiden vuoden aikana, mutta kääntyy sen jälkeen kasvuun. Nyt 6-17-vuotiaita on Helsingissä noin 45 000. Määrä kasvaa 52 000 nuoreen vuoteen 2020 mennessä. Kasvu jakautuu epätasaisesti, joka pakottaa tarkastelemaan palveluverkkoa.

Alueet erilaistuvat ja eriarvoistuvat

Kasvun myötä erot heikompien ja vahvempien alueiden välillä ovat kasvaneet. Hyvä nuorisotyö vahvistaa alueellista

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Antalet unga ökar

Antalet unga minskar något de följande fem åren men börjar sedan öka igen. Det finns nu ca 45 000 helsingforsare i åldern 6–17 år. År 2020 är antalet 52 000. Ökningen sker ojämnt, vilket gör att servicenätet måste ses över.

Områdena blir olika och får olika status

Olikheterna mellan svagare och starkare områden har ökat i takt med tillväxten. Ett bra ungdomsarbete stärker

hyvinvointia ja torjuu eriarvoisuutta. Nuorisotyöllisiä resursseja tullaan vahvistamaan erityisesti sosioekonomisesti heikommilla alueilla. Laajalla palveluverkolla torjutaan alueperustaista eriarvoistumista. Tarkastelussa otetaan huomioon nuorten määrä alueilla, joukkoliikenneyhteydet, vieraskielisten nuorten määrä ja tiedot lapsiperheiden taloudellisesta ja sosiaalisesta kuormittuneisuudesta. Alueelliset verkostot, osallistumisen uudet muodot ja järjestökumppanuudet edesauttavat kaupunginosaylpeyttä ja onnellisuutta. Nuorisoasiainkeskus lisää aluetiedon hyödyntämistä suunnittelussa sekä antaa yksiköille lisää vapauksia toiminnan muokkaamiseen alueen ja sen nuorten resursseista lähtien. Nuorisotiloja tarjotaan myös jatkossa edullisesti tai maksutta alueen muiden toimijoiden ja nuorten omista tarpeista lähtevän toiminnan käyttöön.

Lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään kumppanuutena

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistellaan vuonna 2013 uudelleen. Nuorisoasiainkeskuksella on merkittävä rooli nuorten osallisuuden vahvistamisessa (Ruuti), vapaa-ajan toiminnassa ja kohdennetussa tuessa. Vuonna 2013 nuorisoasiainkeskus sai erillisrahoitusta 949 000 euroa. Määrärahalta on rahoitettu kolmella alueella moniammatillista Luotsi-toimintaa yhteensä kahdellatoista vakanssilla. Erillisrahoituksella on tuettu myös vaikuttamisjärjestelmä Ruudin käyttöönottoa sekä nuorten harrastustoimintaa. Taloudellinen tilanne ja erillisrahoituksen loppuminen korostavat hallintokuntien välisen yhteistyön tärkeyttä ja tilojen yhteiskäyttöä.

Kasvitarhatoiminta

Kasvitarhapalveluiden järjestäminen peruskoulun oppilaille siirtyy vuonna 2014 opetusvirastosta osaksi nuorisoasiankeskuksen toimintaa.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Seitsemän nuorisotalon palvelut sekä joukko muita palveluja hankitaan järjestöiltä ostopalveluna. Nuorisoasiainkeskus valmistelee uuden strategian, joka tuodaan lautakunnan hyväksyttäväksi vuonna 2014. Strategian valmistelussa korostetaan nuorten osallisuutta. Pääasiallisena tuotantotapana tulee jatkossakin olemaan oman henkilökunnan tuottama toiminta. Tavoitteena on kuitenkin parantaa kumppanuuksia ja moniammatillista yhteistyötä sekä lisätä nuorten vertaistoimintaa. Myös oppilaitos- ja järjestöyhteistyötä lisätään. Toiminnan kehittämisessä hyödynnetään palvelumuotoilua.

Kilpailuttaminen

Valmisteltavaan strategiaan kirjataan asiakaspalvelujen hankinnan periaatteet. Erityisesti kiinnitetään huomiota avustusten ja palveluostojen eron kirkastamiseen sekä mahdollisuuksiin lisätä kumppanuutena tapahtuvaa toimintaa. Nuorisoasiainkeskus painottaa yleishyödyllisten toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

välbefinnandet i områdena och bekämpar ojämlikhet. Resurserna för ungdomsarbete kommer att stärkas särskilt i socioekonomiskt svagare områden. Områdesrelaterad ojämlikhet bekämpas med ett omfattande servicenät. Då servicenätet ses över beaktas antalet unga i områdena, kollektivtrafikförbindelserna, antalet unga med främmande språk och den ekonomiska och sociala belastningen på barnfamiljerna. Lokala nätverk, nya former av delaktighet och partnerskap med organisationer bidrar till stadsdelsstolthet och lycka. Ungdomscentralen utnyttjar i högre grad lokalkunskap i planeringen och ger enheterna större frihet att forma verksamheten utifrån resurserna i området och hos de unga där. Ungdomslokaler ställs också i fortsättningen till andra lokala aktörers förfogande och får användas för aktiviteter baserade på de ungas egna behov, mot en liten avgift eller avgiftsfritt.

Välbefinnande hos barn och unga främjas i form av partnerskap

En ny välfärdsplan för barn och unga bereds år 2013. Ungdomscentralen har en viktig roll när det gäller att stärka de ungas delaktighet (Krut), ordna fritidsaktiviteter och kanalisera stöd. Den har år 2013 fått ett särskilt anslag på 949 000 euro. Sammanlagt tolv anställningar för den yrkesövergripande verksamheten Lotsen har finansierats med anslaget i tre områden. En del av anslaget har använts som startstöd för systemet för ungt inflytande (Krut), och en del har använts för hobbyverksamhet för unga. Den ekonomiska situationen och det faktum att anslaget är slut gör att det är mycket viktigt att olika förvaltningar samarbetar och att lokaler används gemensamt.

Skolträdgårdsverksamhet

Skolträdgårdsverksamheten för grundskoleelever överförs år 2014 från utbildningsverket till ungdomscentralen.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Tjänsterna på sju ungdomsgårdar och vissa andra tjänster köps hos organisationer. Ungdomscentralen bereder en ny strategi och förelägger ungdomsnämnden strategin år 2014. Delaktighet för unga betonas i strategin. Att den egna personalen står för verksamheten kommer också i fortsättningen att vara det huvudsakliga produktions sättet. Det är samtidigt meningen att partnerskapen och det yrkesövergripande samarbetet ska förbättras och verksamheten med att unga tar hand om andra unga byggas ut. Samarbetet med läroanstalter och organisationer ökas också. Tjänstedesign används då verksamheten utvecklas.

Konkurrensutsättning

Principer för upphandling av tjänster för användarna kommer att ingå i den nya strategin. Särskild vikt fästs vid att skillnaden mellan understöd och tjänsteköp ska vara klar och verksamheten i form av partnerskap kunna byggas ut. Ungdomscentralen betonar samarbete med allmännyttiga aktörer.

Riskienhallinta

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta liitetään tiiviimmin osaksi johtamista ja vuosisuunnittelua. Vuonna 2014 otetaan laajemmin käyttöön sisäisen valvonnan taulukko ja esimiehille rakennetaan konkreettisia työkaluja riskienhallinnan tueksi.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Nuorisosiainkeskuksen toiminnassa strategiaohjelmasta korostuvat nuorten hyvinvointi ja osallisuus, kansainvälinen Helsinki, demokratia sekä johtaminen ja talous.

Nuorten kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen vahvistetaan vakiinnuttamalla nuorten vaikuttamiskanava Ruuti. Vuonna 2013 toteutettu osallistuvan budjetoinnin kokeilu arvioidaan ja arvioinnin perusteella päätetään jatkosta. Ruudin kehittämisessä korostetaan nuorten aloitteiden käsittelyä, omaehtoisen toiminnan tuen parantamista sekä muiden hallintokuntien merkitystä nuorten kansalaisuuden vahvistamisessa. Erityistä huomiota kiinnitetään vieraskielisten ja heikossa asemassa olevien nuorten äänen kuulumiseen Ruuti-järjestelmässä.

Ryhmämuotoista harrastustoimintaa lisätään yhdessä järjestöjen ja muiden hallintokuntien kanssa. Avointa toimintaa lisätään loma-aikoina. Yhteistyötä tiivistetään liikuntaviraston, kulttuurikeskuksen ja työväenopiston kanssa. Keskeisiä tavoitteita ovat toiminnan ilo, nuorten valinnanvapaus, terveiden elämäntapojen edistäminen sekä eri lähtökohdista tulevien nuorten kohtaaminen. Vapaa-ajan toiminnan vaikuttavuutta todennetaan vuosina 2013–17 nuorisosiainkeskuksen, opetusviraston ja tietokeskuksen yhteistyönä toteutettavassa Hyvä vapaa-aika - tutkimushankkeessa.

Nuorisosiainkeskus koordinoi nuorisolain (2010/693) 7 a § mukaista monialaista nuorten ohjaus- ja palveluverkostoa Helsingissä. Verkoston työssä painotetaan nuorten palveluketjujen selkeyttämistä, tiedontuotantoa nuorten elinoloista Helsingissä sekä nuorisotakuun toteuttamisen seurantaa. Vuonna 2014 verkosto julkaisee ensimmäisen nuorten hyvinvointikertomuksen.

Nuorten siirtymistä toiselle asteelle tuetaan lisäämällä pienryhmätoimintaa, loma-aikojen toimintaa ja kesätyömahdollisuuksia. Nuorisosiainkeskus vahvistaa rooliaan alle 18-vuotiaiden kesätyömahdollisuuksien lisääjänä ja työelämätaitojen vahvistajana.

Alueellisessa nuorisotyössä laajennetaan ja kehitetään nuorten vertaistoimintaa sekä jatketaan nuorten ja aikuisten vapaaehtoisten kouluttamista ja muuta tukea. Yhteistyössä järjestöjen kanssa toteutetaan varhaisnuorille suunnattua iltapäivätoimintaa. Nuorisotalojen iltatoimintaa tuetaan kumppanuutena erityisesti maahanmuuttajajärjestöjen kanssa. Nuorten vastuunkantoa ja työelämätaitoja lisätään nuorisotalojen vertaisohjaajatoiminnalla.

Riskhantering

Riskhantering och intern kontroll blir en fastare del av ledarskapet och årsplaneringen. En tabell för intern kontroll börjar användas i större utsträckning år 2014, och cheferna får konkreta redskap som stöd för riskhanteringen.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Välbefinnande hos unga och delaktighet för dem, ett internationellt Helsingfors, demokrati, ledarskap och ekonomi är de teman i strategiprogrammet som mest har att göra med ungdomscentralens verksamhet.

De unga får mer stöd i sitt växande till aktiva medborgare genom att de ungas påverkanskanal Krut blir etablerad. Försöket med deltagande budgetering år 2013 utvärderas, och utifrån utvärderingen fattas det beslut om en eventuell fortsättning. Krut utvecklas med fokus på att initiativ från unga ska behandlas, stödet för självständig verksamhet förbättras och andra förvaltnings betydelse i de ungas växande till medborgare betonas. Särskild vikt fästs vid att unga med främmande språk och unga i en svag ställning ska få sin röst hörd genom systemet Krut.

Hobbyverksamheten i gruppform byggs ut i samarbete med organisationer och olika förvaltningar. Det blir ett större utbud av öppna aktiviteter under lov. Samarbetet med idrottsverket, kulturcentralen och finska arbetarinstitutet intensifieras. Nyckelmål är glädje i verksamheten, valfrihet för de unga, arbete för en sund livsstil och möte med unga från olika bakgrunder. Verkningsfullhet i fritidsaktiviteterna säkras åren 2013–2017 i forskningsprojektet Bra fritid, som genomförs av ungdomscentralen, utbildningsverket och faktacentralen i samråd.

Ungdomscentralen samordnar i Helsingfors i enlighet med 7 a § (2010/693) i ungdomslagen ett sektorsövergripande nätverk för vägledning av och tjänster för unga. I nätverkets arbete betonas tydliga tjänstekedjor för unga, produktion av information om de ungas levnadsförhållanden i Helsingfors och uppföljning av hur ungdomsgarantin blivit uppfylld. Nätverket publicerar år 2014 den första välfärdsberättelsen rörande unga.

Ungdomscentralen underlättar de ungas övergång till andra stadiet genom smågruppsverksamhet, aktiviteter under lov och möjligheter till sommarjobb. Den stärker den av sina roller som går ut på att förbättra chansen för unga under 18 år att få sommarjobb och på att ge dessa färdigheter som behövs i arbetslivet.

Ungdomscentralen utvidgar och utvecklar vad det lokala ungdomsarbetet beträffar verksamheten med att unga tar hand om andra unga. Den fortsätter också att utbilda och stödja unga och vuxna frivilliga. Eftermiddagsverksamhet för barn i förpuberteten ordnas i samarbete med organisationer. Kvällsaktiviteter på ungdomsgårdarna tillhandahålls i form av partnerskap särskilt med invandrarsorganisationer. Att lära unga att bära ansvar och klara sig i arbetslivet blir en större del av verksamheten med unga som leder andra unga på ungdomsgårdarna.

Nuorisoasiainkeskus on mukana rakentamassa kulttuurista Helsinkiä. Kaupunkikulttuuria ja kaupunkitaidetta vahvistetaan yhteistyössä eri hallintokuntien ja kansalaisjärjestöjen ja -toimijoiden kanssa. Nuorisoasiainkeskus painottaa alueellista kulttuuri- ja harrastustoimintaa. Teatteria, kuvataidetta, mediatoimintaa ja katutaidetta laajennetaan erikoistoimipaikoista lähiöiden toimipaikkoihin ja eri tapahtumiin. Julkisia katutaidepaikkoja kehitetään yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.

Verkko nähdään nuorisotyön toimintaympäristönä ja työvälineenä. Huomiota kiinnitetään nuorten ja aikuisten luottamuksellisiin kohtaamisiin verkossa, tiedon ja neuvonnan parantamiseen sekä nuorten keskinäisen vertaistuen mahdollisuuksiin. Pelikulttuurin roolia nuorisotyössä vahvistetaan omalla pelitoiminnalla. Pelikulttuurin tuntemusta lisätään tarjoamalla koulutusta aiheesta esimerkiksi opettajille ja sosiaaliohjaajille.

Keskusta-alueen nuorisotyöhön kehitetään malleja yhdessä viranomaisten, järjestöjen sekä mahdollisesti kaupallisten toimijoiden kanssa. Keskustassa selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää tilapäisesti tyhjillään olevia tiloja nuorisotyölliseen tarkoitukseen.

Nuorisoasiainkeskus on jatkossakin kansallinen suunnannäyttäjä yhdenvertaisuuden edistämässä. Yhdenvertaisuustyössä korostetaan toimintakykylähtöistä ajattelua. Vaikuttavuutta parannetaan esimieskoulutuksella, rasismien vastaisella työllä, rekrytoinnissa ja nuorten tukemisella rasismikokemusten käsittelyssä. Nimettömän työnhaun kokeilua jatketaan. Järjestökumppanuudet ja -avustukset ovat olennainen väline yhdenvertaisemman Helsingin edistämässä. Nuorisotyön toiminnoissa jatketaan sukupuolivaikutusten arviointia ja kehitetään toimintaa ja palveluja vastaamaan paremmin eri sukupuolten ja käyttäjäryhmien tarpeita. Sukupuolisensitiivistä työtä jatketaan nuorisotaloissa yhdessä Tyttöjen Talon ja Poikien Talon kanssa. Työntekijöiden valmiuksia tukea nuoren sukupuolista identiteettiä ja seksuaalista suuntautumista vahvistetaan.

Nuorisotyössä vahvistetaan kansainvälistä verkostoitumista lähialueilla ja Euroopassa nuorten kesken, ammatillisen nuorisotyön kehittämisessä, nuorten toimintakeskusten välillä sekä verkkonuorisotyössä. Kansainvälisessä yhteistyössä vahvistetaan yhteyksiä muihin eurooppalaisiin suurkaupunkeihin, erityisesti Pohjoismaissa.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Nuorisotilojen käyttöastetta parannetaan aamupäivisin ja viikonloppuisin. Samalla kun nuorisotyöllistä henkilöresurssia suunnataan entistä vahvemmin pienryhmätyöhön, muita kuin nuorten käyntikertoja kasvatetaan noin viidellä prosentilla eli 30 000 käyntikerralla tarjoamalla tiloja edullisesti tai kustannuksetta eri toimijoille. Tilojen käyttömahdollisuuksista tehdään selvitys.

Hietaniemenkadulla sijaitsevan virastorakennuksen vuonna 2013 aloitettu tilansäästö jatkuu. Vuoden 2014 alusta luovutaan 480 neliöstä Ratkaisu säästää noin 86 000 euroa.

Ungdomscentralen är med och bygger ett kulturellt Helsingfors. Stadskulturen och -konsten stärks i samarbete med olika förvaltningar och frivilligorganisationer och -aktörer. Lokal kultur- och hobbyverksamhet betonas. Teater, bildkonst, medieverksamhet och gatukonst koncentreras inte bara till speciella verksamhetsställen, utan sådant förläggs också till verksamhetsställen i förorterna och ordnas där i form av olika evenemang. Offentliga platser för gatukonst utvecklas i samarbete med andra förvaltningar.

Webben uppfattas som omvärld och redskap för ungdomsarbetet. Vikt fästs vid förtroendefulla möten mellan unga och vuxna på webben, bättre information och rådgivning och möjligheter till ömsesidigt kamratstöd. Spelkulturens roll i ungdomsarbetet stärks med egen spelverksamhet. Kännedomen om spelkulturen ökas genom utbildning t.ex. för lärare och socialhandledare.

Ungdomscentralen utvecklar modeller för ungdomsarbete i Helsingfors centrum tillsammans med myndigheter och organisationer och eventuellt tillsammans med kommersiella aktörer. Den utreder om tomma lokaler i centrum tillfälligt kan användas för ungdomsarbete.

Ungdomscentralen är också i fortsättningen nationell trendsättare när det gäller att främja likabehandling. Den betonar i likabehandlingsarbetet ett tänkande som utgår från funktionsförmågan. Verkningsfullheten förbättras genom utbildning för chefer, arbete mot rasism, rekrytering och stöd till unga som råkat ut för rasism. Försöket med anonymitet för arbetssökande fortsätter. Partnerskap med och understöd till organisationer är ett viktigt redskap i arbetet för ett jämlikare Helsingfors. Konsekvensanalysen ur ett jämställdhetsperspektiv fortsätter i fråga om funktionerna inom ungdomsarbetet. Verksamheten och tjänsterna utvecklas så att de bättre tillgodoser båda könsens och olika användargrupperns behov. Det könsensitiva arbetet fortsätter på ungdomsgårdarna i samarbete med Flickornas Hus och Pojkarnas hus. De anställdas förmåga att stödja de ungas sexuella identitet och inriktning stärks.

Till ungdomsarbetet hör att det internationella nätverksbyggandet stärks: med unga i närområdena och ute i Europa, då det yrkesmässiga ungdomsarbetet utvecklas, mellan aktivitetscenter för unga och i ungdomsarbetet på webben. Kontakterna med andra storstäder i Europa, särskilt i de nordiska länderna, stärks i det internationella samarbetet.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Utnyttjandegraden på kvällar och veckoslut höjs i ungdomslokaler. Samtidigt som personalresurser för ungdomsarbete i högre grad kanaliseras till smågruppsarbete ökas antalet besök som görs av andra än unga med ca 5 %/30 000 genom att lokaler ställs till olika aktörers förfogande mot en liten avgift eller avgiftsfritt. Möjligheterna att använda lokalerna utreds.

Utrymme började år 2013 sparas i ämbetshuset vid Sanduddsgatan, och sparandet fortsätter. Vid ingången av år 2014 avstås 480 m². Lösningen ger en besparing på ca 86 000 euro.

Laakavuoren nuorisotalosta (574 m²) luovutaan kesäkuussa 2014 ja samalla vahvistetaan aluetyön ja järjestökumppanuuksien roolia alueella. Itäkeskuksen Kipinässä haetaan noin 300 neliön tilasäästöjä järjestelemällä toimintoja uudelleen ja lisäämällä yhteiskäyttöä. Arvioitu säästövaikutus on vuonna 2014 165 000 euroa ja vuonna 2015 noin 245 000 euroa. Lisäksi selvitetään mahdollisuus siirtää osa järjestöjen nimikkotilojen toiminnasta nuorisoasiainkeskuksen muiden toimipaikkojen yhteyteen.

Hallinnon osuutta henkilöstöstä pienennetään. Hallinnosta vapautuvia vakansseja siirretään systemaattisesti asiakastyöhön. Hallintoa kehitetään tavalla, joka vapauttaa esimiehiä työn johtamiseen kentällä.

Nuorisoasiainkeskuksen tuottavuutta kasvatetaan parantamalla johtamista, lisäämällä työn mielekkyyden kokemusta, lisäämällä vaikutusmahdollisuuksia omaan työhön ja siinä kehittymiseen sekä ottamalla varhaisen tuen ja puuttumisen välineet systemaattisesti käyttöön. Nuorisoasiainkeskuksen kasvava lyhyiden sairauspoissaolojen määrä käännetään laskuun vuoden 2014 aikana. Savuton Helsinki -ohjelman toteuttamista tehostetaan.

Toiminnan tavoitteellisuutta selkeytetään vähentämällä sitovien tunnuslukujen määrää sekä parantamalla tunnuslukujen seuranta ja raportointia. Toiminnan tuottavuutta arvioidaan vuosittain yksikkö- ja toimipaikkatasolla tuottavuusmatriisin avulla. Sen perusteella kehitetään toimintaa ja levitetään hyviä käytäntöjä.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Vuosina 2014–2016 nuorisoasiainkeskuksesta eläköityy noin kymmenen henkilöä. Eläköitymisen yhteydessä hallinnon ja suunnittelun vakansseja muunnetaan asiakastyöhön.

Työturvallisuutta edistetään kaupunginkirjaston kanssa toteutettavalla työhyvinvointihankkeella. Hankkeeseen kutsutaan mukaan ne työyhteisöt, joissa riskitilanteita esiintyy useimmin. Hankkeessa käytetään työpajoja, joissa nuorisotalon ja kirjaston työntekijät työstävät ennaltaehkäiseviä toimintamalleja yhdessä.

Osaamista kehitetään toiminnan strategisten painopisteiden suuntaisesti. Nuorisotyön palvelukonseptien uudistamisessa tarvitaan erityisesti kumppanuus- ja verkosto-osaamista. Nuorten nivelvaihepudokkuuden ennaltaehkäisyssä korostuu palveluohjausosaaminen. Nuorisoasiainkeskus on pilottivirastona Työhyvinvointia toimivasta monimuotoisuudesta -hankkeessa, jossa vahvistetaan erilaistuvien ja monimuotoisten työyhteisöjen toimintakykyä.

Bredbergets ungdomsgård (574 m²) avstås i juni 2014, och samtidigt stärks den roll som områdesarbetet och partnerskap med organisationer har i området. Det är meningen att en utrymmesbesparing på ca 300 m² ska fås till stånd i aktivitetshuset Kipinä i Östra centrum genom att funktionerna omorganiseras och lokalerna används gemensamt i högre grad. Besparingen beräknas bli 165 000 euro år 2014 och ca 245 000 euro år 2015. Dessutom utreds det om en del av verksamheten i de lokaler som används av organisationer kan förläggas till andra av ungdomscentralens verksamhetsställen.

Den administrativa personalen minskar. De anställningar som blir vakanta flyttas systematiskt till kundarbete. Administrationen utvecklas på ett sådant sätt att chefer inom den i stället kan börja leda arbete ute på fältet.

Ungdomscentralen höjer sin produktivitet genom att förbättra ledarskapet, genom att göra att arbetet känns mer meningsfullt, genom att öka möjligheterna att påverka det egna arbetet och utvecklas i arbetet och genom att systematiskt börja tillämpa metoderna för tidigt stöd och ingripande. Antalet korta sjukskrivningar har blivit allt större på ungdomscentralen, men år 2014 ska det börja minska. Programmet Ett rökfritt Helsingfors genomförs effektivare.

Målinriktningen i verksamheten görs klarare genom att antalet bindande nyckeltal sänks och uppföljningen och rapporteringen förbättras vad dessa beträffar. Produktiviteten på enheterna och verksamhetsställena beräknas årligen med produktivitetsmätare. Verksamheten utvecklas och god praxis sprids utifrån detta.

Verkets personalplan 2014–2016

Ett tiotal av ungdomscentralens anställda uppnår pensionsåldern åren 2014–2016. Anställningar för administration och planering ändras till anställningar för kundarbete i samband med pensionsavgångar.

Ungdomscentralen främjar säkerhet i arbetet genom ett arbetshälsoprojekt som den genomför tillsammans med stadsbiblioteket. De arbetsenheter som oftast är i risksituationer kallas att delta i projektet. Till projektet hör workshoppar där anställda på ungdomsgårdar och bibliotek tillsammans bearbetar modeller för förebyggande verksamhet.

Kompetensutvecklingen baserar sig på strategiska prioriteringar i verksamheten. Tjänstekoncepten för ungdomsarbetet ska revideras, och detta kräver särskilt partnerskaps- och nätverkskompetens. När det gäller att förebygga att unga hoppar av i övergångsskedet inom utbildningen är det viktigt med kompetens som personligt ombud. Ungdomscentralen är pilotförvaltning i ett projekt om arbetshälsa genom fungerande mångfald. Arbetsenheter präglade av olikheter och mångfald får bättre funktionsförmåga genom projektet.

Nuorisoasiainkeskuksessa tehdään vuoden 2013 aikana tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelma ohjaa niin henkilöstöpoliittisen kuin toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden suunnitelmallista edistämistä. Suunnitelman valmistuttua valitaan muutamia tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviä teemoja, joissa henkilökunnan osaamista syvennetään vuonna 2014.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Strategiakaudella nuorisoasiainkeskukselle valmistuu kaksi uutta nuorisotaloa. Viikin nuorisotalo valmistuu vuonna 2015 ja Maunulan yhteistila vuonna 2016. Varhaiskasvatusviraston kanssa tiivistetään yhteistyötä leikkipuistojen hyödyntämisessä ja suunnittelussa. Vuonna 2014 valmistellaan nuorisoasiainkeskuksen tilaohjelma, jossa koko palveluverkko käydään läpi ja resurssit kytketään vahvemmin tasa-arvoisten kasvuympäristöjen rakentamiseen ja kaupungin kasvuun. Järjestöjen nimikkotilat arvioidaan ja samalla selvitetään, voidaanko järjestöille soveltuvia tiloja löytää nykyisistä nuorisotoimen tiloista. Tavoitteena on, että tilojen neliömäärä pysyy ennallaan tai vähenee.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tietotekniikkaohjelmaa toteutetaan pitämällä yllä kustannustehokas, turvallinen sekä toimintavarma tietotekninen ympäristö sekä viraston työntekijöille että tiloja käyttäville nuorille. Tietotekniset ratkaisut sovitetaan työn luonteeseen. Kaupunkiyhtenäisiä tietoteknisiä linjauksia noudatetaan sekä pyritään keskittyä ratkaisuille ja palveluilla yksinkertaistamaan tietojärjestelmiä sekä niiden käyttöä. Langattoman verkon asennus jokaiseen nuorisoasiainkeskuksen toimipaikkaan viedään loppuun. Lisäksi nuorisoasiainkeskus selvittää mahdollisuuksia lisätä etätöiden mahdollisuuksia.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Palveluita kehitetään asiakaspalautteen ja käyttäjätestauksen perusteella. Erytystä huomiota kiinnitetään käytettävyyteen. Harrastushaku-palvelua kehitetään muiden hallintokuntien kanssa nuorten vapaa-ajan toiminnan merkittävämmäksi tietolähteeksi. MunStadi-sivusto otetaan laajamittaisemmin käyttöön. Yksi keskeinen suunnittelun lähtökohta on palvelun mobiilikäytön varmistaminen. Sähköistä avustushakujärjestelmää kehitetään nuorisoasiainkeskuksen asiakkaiden tarpeiden mukaiseksi.

Ungdomscentralen utarbetar år 2013 en jämställdhets- och likabehandlingsplan. Planen styr det arbete som går ut på att systematiskt främja både personalpolitisk och funktionsmässig jämställdhet och likabehandling. Efter att planen blivit färdig väljs några teman som främjar jämställdhet och likabehandling. De anställas kunnande fördjupas år 2014 vad dessa teman beträffar.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Ungdomscentralen får två nya ungdomsgårdar under strategiperioden. Viks ungdomsgård blir färdig år 2015 och det gemensamma Månsashuset år 2016. Samarbetet med barnomsorgsverket kring lekparkerna i fråga om användning och planering intensifieras. Ungdomscentralen bereder år 2014 ett lokalprogram där hela servicenätet går igenom och resurserna knyts fastare till arbete på jämlika uppväxtmiljöer och till ett växande Helsingfors. Frågan om de lokaler som används av organisationer tas upp, och samtidigt utreds det om lämpliga lokaler finns på andra av ungdomsväsendets nuvarande verksamhetsställen. Målet är att antalet kvadratmeter ska förbli detsamma eller minska.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Ungdomscentralen genomför IT-programmet genom att ha en kostnadseffektiv, trygg och funktionssäker IT-miljö för både anställda och de ungdomar som använder lokalerna. IT-lösningarna anpassas efter arbetets karaktär. Ungdomscentralen följer stadens gemensamma IT-riktlinjer och har som mål att förenkla informationssystemen och användningen av dem genom centraliserade lösningar och tjänster. Arbetet med att installera ett trådlöst nät på ungdomscentralens alla verksamhetsställen slutförs. Möjligheterna till mer distansarbete utreds.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Tjänsterna utvecklas utifrån kommentarer från användarna och användartestning. Särskild vikt fästs vid användbarhet. Ungdomscentralen utvecklar tillsammans med andra förvaltningar tjänsten Harrastushaku till en viktigare källa för information om fritidsaktiviteter för unga. Webbplatsen MunStadi börjar användas mer. En viktig utgångspunkt då tjänster planeras är att mobilanvändning ska säkras. Det elektroniska systemet för ansökan om understöd utvecklas i enlighet med ungdomscentralens användares behov.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetssuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Käyntikertoja – Antal besök	1 332 487	1 160 000	1 275 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret – Unga med systematiskt stöd	1 454	1 300		1 200	1 200	1 200
Nuorten pienryhmät – Smågrupper för unga	-	-		800	900	1 000
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Toimintakate / käyntikerta – Verksamhetsbidrag/besök	-20,73	-23,84		-22,69	-22,69	-22,69
Menot / 0-28-vuotiaat – Utgifter/0-28-åringar	144,33	143,37		145,78	144,73	144,06
Avustukset järjestöille ja nimikkotilojen vuokrat / 0-28-vuotiaat – Understöd till organisationer och hyror för lokaler använda av dem/0-28-åringar	7,76	7,92		8,46	8,40	8,36
Resurssit – Resurser						
Tilat – Lokaler, m ²	41 035	41 035	41 035	39 790	40 105	40 872
	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016

Tuottavuus (2011=100)

99

89

101

96

97

99

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Ruudin osallistuva budjetointi arvioidaan ja laajennetaan.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Den deltagande budgeteringen för Krut utvärderas och utvidgas.

4 41 Liikuntatoimi – Idrottsväsendet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	10 160	9 838	10 131	9 863	9 863	9 863	9 863
Maksutulot - Avgiftsinkomster	1	38	0	38	38	38	38
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	98	0	90	100	100	100	100
Vuokratulot - Hyresinkomster	4 668	3 587	3 727	3 702	3 702	3 702	3 702
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	131	37	52	32	32	32	32
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	15 058	13 500	14 000	13 735	13 735	13 735	13 735
Palkat - Löner	17 636	17 513	17 722	18 097	18 097	18 097	18 097
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	5 984	5 952	6 096	6 078	6 078	6 078	6 078
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	6 544	7 355	7 450	7 254	7 254	7 254	7 254
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	6 575	6 997	6 896	6 833	6 833	6 833	6 833
Avustukset - Understöd	16 513	16 886	16 886	16 888	16 888	16 888	16 888
Vuokrat - Hyror	25 772	26 563	26 890	27 340	23 487	23 487	23 487
Muut menot - Övriga utgifter	291	531	157	157	157	157	157
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	79 314	81 797	82 097	82 647	78 794	78 794	78 794
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-64 256	-68 297	-68 097	-68 912	-65 059	-65 059	-65 059
Poistot - Avskrivningar	10 124	8 000	8 000	10 700	10 700	10 700	10 700
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-74 380	-76 297	-76 097	-79 612	-75 759	-75 759	-75 759
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-10,3	3,7	1,7	1,7	0,0	0,0
Menot - Utgifter		3,1	0,4	1,0	-3,7	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	25 049	25 572	25 922	26 440	22 587	22 587	22 587

Sisäisten vuokrausten periaatteella vuokrattujen maa- ja vesialueiden vuokrasopimusten jatkaminen uudella maavuokrasopimuksella vähentää liikuntatoimen käyttötalouskustannuksia noin 3,9 milj. euroa vuodesta 2014 lähtien. – I och med att arrendeavtalen för mark- och vattenområden som utarrenderats enligt principen om intern utarrendering förlängs med ett nytt arrendeavtal minskar idrottsväsendets driftsekonomikostnader med ca 3,9 mn euro fr.o.m. år 2014.

Viraston toimintaympäristön muutokset

Liikuntatoimi jatkaa kokonaisuudessaan nettobudjetoituna yksikkönä vuonna 2014.

Toiminta-ajatus

Liikuntaviraston toiminta-ajatuksena on helsinkiläisten elämän laadun ja toimintakykyisyyden parantaminen liikunnan keinoin.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Kunnalla ja sen liikuntatoimella on liikunnan edistämisessä keskeinen rooli. Liikuntatoimi voi kuitenkin vaikuttaa vain osaan liikuntaa koskevaan päätöksentekoon, sillä arkiliikuntaa ohjaavia päätöksiä tehdään usein muualla kuin

Förändringar i verkets omvärld

Idrottsväsendet fortsätter år 2014 i sin helhet att vara en enhet med nettobudgetering.

Verksamhetsidé

Idrottsverkets verksamhetsidé är att förbättra helsingforsarnas livskvalitet och funktionsförmåga genom motion och idrott.

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Kommunen och dess idrottsväsen har en nyckelroll när det gäller att främja motion och idrott. Idrottsväsendet kan emellertid påverka endast en del av beslutsfattandet i fråga eftersom beslut som styr vardagsmotionen ofta fattas

liikuntatoimessa, kuten kaavoitus- ja rakentamispäätökset sekä lasten ja nuorten kasvatus.

Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn kiinnitetään erityistä huomiota. Liikunta ja ravintotottumukset ovat kasvava erottava tekijä ihmisten terveydessä ja hyvinvoinnissa. Lasten ja nuorten kuten aikuistenkin arkiliikunta vähenee passiivisen elämäntyylin myötä. Sen vuoksi kaikenlaisen fyysisen aktiivisuuden tarve sekä myös vapaa-ajan liikuntaharrastuksen tarve korostuu. Liikkumattomuuden ydin on arki- ja hyötyliikunnan laskussa, jota organisoitu liikunta ei pysty kokonaan kompensoimaan. Liikunnan merkitys elämän sisällön antajana, perheen ja ystävien yhdessäolomuotona ja työn vastapainona kasvaa. Liikunta on edelleen nuorten suosituin harrastus. Kuitenkin enää vain noin kolmasosa helsinkiläisistä lapsista ja nuorista harrastaa liikuntaa aktiivisesti liikuntaseuroissa. Liikuntapaikat ja -lajit, jotka pystytään sovittamaan parhaiten kiireiseen elämäntyyliin korostuvat.

Liikunnan vapaaehtoistyön väliaikaistumista ja sitoutumattomuutta paikataan suurimmissa liikunta- ja urheiluseuroissa ammattihenkilöstöllä. Valtakunnallinen liikunnan järjestökenttä on muutoksessa ja on organisoitumassa uudelleen.

Väestön ikääntyessä liikunnan avulla on mahdollista lisätä ikääntyvien kansalaisten terveiden ja toimintakykyisten vuosien määrää sekä itsenäistä selviytymistä. Liikunta on osa työhyvinvoinnin laajaa kokonaisuutta ja keino työurien pidentämiseen.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Palvelujen määrä ja laatu säilyvät pääosin edellisvuosien tasolla. Uusien lähiliikuntapaikkojen valmistuminen parantaa ulkoliikuntamahdollisuuksia. Kustannussäästöjä saadaan tehostamalla toimintaa ja tarvittaessa supistamalla liikuntapaikkojen aukioloaikoja kausien taitteessa ja kesäaikana.

Väestön ikärakenteen muuttuessa liikuntavirasto tuottaa senioriliikuntapalveluja ikääntyvien helsinkiläisten toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Ikääntyvien liikuntapalvelujen tuottamisessa lisätään yhteistyötä niiden virastojen kanssa, jotka tuottavat palveluja ikääntyville. Uusien asuinalueiden liikuntapaikat suunnitellaan yhdessä muiden virastojen kanssa ja niille on varaukset asemakaavoissa. Uusien asuinalueiden liikuntapaikkoja toteutetaan määrärahojen puitteissa.

Uusia yhteistyötapoja kehitetään liikunta-alan toimijoiden kanssa. Kivikon hiihtohallille etsitään ulkopuolista palveluntuottajaa. Ohjatun liikunnan lasten ja nuorten liikkumattomuutta vähentävien hankkeita jatketaan, jos niihin saadaan lisärahoitusta lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, lähiöprojektin ja muiden hankkeiden kautta.

Liikuntavirasto osallistuu kansainväliset, kansallisten ja paikallisten liikunta- sekä urheilutapahtumien hakemiseen, tapahtumien edellytysten luomiseen ja ylläpitämiseen, järjestämiseen ja tukemiseen.

utanför idrottsväsendet, t.ex. planläggnings- och byggbeslut och beslut om fostran av barn och unga.

Särskild vikt fästs vid arbete mot utslagning bland barn och unga. Motion och kostvanor är en växande faktor som skiljer människor från varandra när det gäller hälsa och välbefinnande. Barnens och de ungas liksom också de vuxnas vardagsmotion minskar på grund av en passiv livsstil. Behovet både av all slags fysisk aktivitet och av någon form av idrott under fritiden är därför uppenbart. Kärnan i stillasittandet är den minskande vardagsmotionen. Den organiserade idrotten kan inte helt kompensera detta. Idrotten har en växande betydelse som något som ger innehåll i livet, som en form av samvaro med familj och vänner och som motvikt till arbete. Idrott är fortfarande den populäraste hobbyn bland ungdomar. Det oaktat idrottar numera bara ungefär en tredjedel av barnen och de unga i Helsingfors aktivt inom idrottsföreningar. Tyngdpunkten läggs på sådana idrottsplatser och motionsformer som bäst passar in i en snabb livsrytm.

De som deltar i frivilligarbete inom idrotten är tillfälliga och obundna, och de största idrotts- och sportföreningarna fyller därför luckorna med yrkespersonal. Landets organisationsväsen inom idrotten är under förändring och omorganisering.

Då befolkningen åldras kan de äldre genom motion få fler år med hälsa och funktionsförmåga och klara sig själva bättre. Motion är en del av den stora arbetshälsosohelheten och ett sätt att förlänga tiden i arbetslivet.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Tjänsterna är kvalitativt och kvantitativt huvudsakligen på samma nivå som de föregående åren. Tack vare att nya näridrottsplatser blir färdiga förbättras möjligheterna till utomhusidrott. Kostnadsbesparingar uppnås genom att verksamheten effektiviserar och öppettiderna för idrottsplatser om behövt förkortas vid säsongsskiftena och på sommaren.

I och med att åldersstrukturen hos befolkningen förändras tillhandahåller idrottsverket seniormotionstjänster för att de åldrande helsingforsarna ska behålla sin funktionsförmåga. Idrottsverket samarbetar i tjänsteproduktionen i högre grad med de förvaltningar som tillhandahåller tjänster för äldre. Verket planerar idrottsplatser i nya bostadsområden tillsammans med andra förvaltningar, och områden för sådana ingår i detaljplanerna. Dessa idrottsplatser byggs inom ramen för anslagen.

Idrottsverket utvecklar nya samarbetsformer tillsammans med aktörer inom idrottsbranschen. En extern tjänsteproducent söks för Stensböle skidhall. Idrottsverket fortsätter med projekt för idrottsinstruktion som ska minska barnens och de ungas stillasittande, förutsatt att tilläggsfinansiering fås via välfärdsplanen för barn och unga, förortsprojektet och andra projekt.

Idrottsverket hör till dem som söker värdskapet för internationella, nationella och lokala idrotts- och sportevenemang, som skapar och upprätthåller förutsättningar för evenemang och som arrangerar och stöder evenemang.

Kilpailuttaminen

Liikuntavirasto kilpailuttaa hankintoja Helsingin kaupungin ohjeiden mukaisesti ja kehittää yhteistyötä hankintakeskuksen ja kaupungin muiden virastojen kanssa.

Riskienhallinta

Liikuntaviraston riskienhallintasuunnitelma tarkistettiin vuonna 2012. Suunnitelmassa on kartoitettu keskeiset riskit ja esitetty keinoja niiden pienentämiseksi. Riskienhallinta on osa liikuntaviraston normaalia toimintaa. Osastot ja muut yksiköt laativat tarpeen mukaan omat riskienhallintasuunnitelmat.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Helsingin kaupungin uudessa vuosia 2013–2016 koskevassa strategiassa on useita liikuntatoimintaa koskevia tai sivuavia tavoitteita ja toimenpiteitä. Merkittävien liikuntatoimien kannalta on kohta: Hyvinvoiva helsinkiläinen, helsinkiläisten liikunta lisääntyä.

Tavoitteena on terveyttä edistävän liikunnan lisääminen ja liikkumattomuuden vähentäminen.

Toimenpiteet

- Liikunnan kansalaistoimintaa aktivoidaan ja liikuntaseurojen avustusten myöntämisperusteita uudistetaan siten, että painopiste on lasten ja nuorten liikunnan tukemisessa.
- Asukkaita kannustetaan omaehtoiseen liikkumiseen ja liikunnallisesti aktiiviseen elämäntapaan toteuttamalla terveysliikuntahankkeita
- Koululaisia kannustetaan välitunnilla ulkoiluun
- Terveysvaikutukset arvioidaan kaupungin päätöksenteossa
- Huomioidaan ulkoliikuntamahdollisuudet kouluissa ja päiväkodeissa
- Liikunnan poikkihallinnollista järjestämistä vahvistetaan ja luodaan hyviä käytäntöjä eri virastojen välisenä yhteistyönä
- Liikuntapaikoissa huomioidaan esteettömyys ja erityisryhmien tarpeet
- Vahvistetaan liikuntapaikkojen suunnittelun asiakaslähtöisyyttä ja vähän liikkuvia ryhmiä kannustetaan liikkumaan

Liikuntastrategia vuosille 2013 - 2017

Liikuntalautakunta hyväksyi 13.11.2012 ja kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi 17.12.2012 vuosien 2013–2017 liikuntastrategian.

Liikuntastrategian päätavoitteita ovat

- Terveyttä edistävän liikunnan lisääminen ja liikkumattomuuden vähentäminen
- Helsingin ja sen kaupunginosien viihtyvyyden sekä vetovoimaisuuden lisääminen
- Liikunnan kansalaistoiminnan aktivoiminen ja liikuntaseurojen avustusten myöntämisperusteiden uudistaminen siten, että painopiste on lasten ja nuorten liikunnan tukemisessa
- Liikuntapalvelujen tuottaminen yhdessä muiden

Konkurrensutsättning

Idrottsverket konkurrensutsätter upphandlingar i enlighet med stadens anvisningar och utvecklar samarbetet med anskaffningscentralen och andra av stadens förvaltningar.

Riskhantering

Idrottsverkets riskhanteringsplan justerades år 2012. De största riskerna är kartlagda i planen, och idrottsverket söker där metoder för att minimera dem. Riskhantering är en del av verkets normala verksamhet. Avdelningarna och de övriga enheterna utarbetar vid behov egna riskhanteringsplaner.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stadens nya strategi för åren 2013–2016 innehåller flera mål och åtgärder som gäller eller tangerar idrottsväsendet. Mest angeläget för idrottsväsendet är avsnittet Välmående helsingforsare/Helsingforsarna börjar röra på sig mer.

Målet är att den hälsofrämjande motionen ska öka och stillasittandet minska.

Åtgärder

- Samhällsaktiviteten inom idrotten ökar, och grunderna för understöd till idrottsföreningar ändras så att tyngdpunkten ligger på idrott för barn och unga.
- Invånarna uppmuntras genom hälsomotionsprojekt att röra på sig på eget initiativ och välja en aktiv livsstil med motion.
- Skoleleverna uppmuntras att vara ute under rasterna.
- Konsekvenserna för hälsan bedöms i stadens beslutsfattande.
- Möjligheter till utomhusidrott för skolor och daghem betonas.
- Idrott organiseras tväradministrativt i större utsträckning, och goda rutiner skapas genom samarbete mellan olika förvaltningar.
- Tillgänglighet och behov hos specialgrupper beaktas på idrottsplatserna.
- Idrottsplatser planeras mer användarcentrerat, och grupper som rör på sig för lite uppmuntras att motionera.

Idrottsstrategi för åren 2013–2017

Idrottsnämnden godkände 13.11.2012 en idrottsstrategi för åren 2013–2017, och stadsstyrelsen antecknade strategin 17.12.2012.

Primära mål i idrottsstrategin

- Den hälsofrämjande motionen ökar, och stillasittandet minskar.
- Helsingfors som helhet och de olika stadsdelarna blir trivsammare och attraktivare.
- Samhällsaktiviteten inom idrotten ökar, och grunderna för understöd till idrottsföreningar ändras så att tyngdpunkten ligger på idrott för barn och unga.
- Idrottstjänster tillhandahålls i samarbete med andra

- toimijoiden kanssa
- Henkilökunnan osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin parantaminen

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Tuottavuutta edistetään laajentamalla sähköisten varaus- sekä ilmoittautumispalvelujen käyttöä ja tietotekniikkaa hyödynnetään palvelujen tuotannossa ja hallinnossa. Liikuntapaikkojen itsenäistä käyttöä lisätään. Palveluiden tuottamisessa kokeillaan vaihtoehtoisia palvelujen tuotantotapoja (yritykset ja kolmas sektori, esim. Kivikon Lumiparkki).

Liikuntapaikanhoitajien oppisopimuskoulutusta jatketaan. Työvuorojärjestelyjä kehitetään ja määräaikaisen henkilökunnan käyttöä vähennetään määrärahojen supistuessa.

Liikuntapalveluita keskitetään liikuntapuistoihin ja kesäaikana suuriin liikuntalaitoksiin. Toimipisteiden kesä- ja talvikausien pituuksia sekä toimipisteiden aukioloaikoja tarkistetaan. Sisäliikuntatilojen päiväkäyttöä tehostetaan jatkamalla päiväkotien sekä peruskoulujen ryhmien maksutonta päiväkäyttöä. Liikuntapaikkojen käyttöastetta lisätään esim. muuttamalla nurmi- ja hiekkakenttiä tekoonurmiksi.

Toteutetaan energiaa säästäviä kehittämishankkeita ja kiinteistöjen perusparannuksia. Yhteishankinnoilla saadaan säästöjä. Tulospalkkiojärjestelmiä kehitetään niin, että ne kannustavat tuottavuuden parantamiseen.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Vuonna 2013 palvelutuotannossa on 443 vakanssia ja hallinnossa on 37 vakanssia eli yhteensä 480 vakanssia. Vuonna 2013 ennustetaan toteutuvan yhteensä 432 henkilötyövuotta. Vuonna 2014 käytössä esitetään olevan yhteensä 483 vakanssia. Vakanssit pysyvät samalla tasolla vuosina 2015 ja 2016.

Taloussuunnitelmavuosina 2014–2016 liikuntaviraston henkilökunnasta eläkeiän saavuttaa 34 henkilöä ja eläkkeelle arvioidaan siirtyvän yhteensä noin 30 henkilöä. Eläkkeelle siirtymisten ja rekrytointien yhteydessä arvioidaan kunkin tehtävän kohdalta henkilöstötarpeet, tehtävän kehittämis- ja osaamistarpeet. ”Hiljaisen tiedon” siirtäminen organisaation sisällä korostuu kun avainhenkilöt siirtyvät eläkkeelle.

Osaamistarpeita selvitetään osaamiskartoitusten perusteella ja kehityskeskustelujen yhteydessä. Informaatioteknologiaan, vuorovaikutukseen, viestintään, hankintoihin ja talouteen liittyvää osaaminen korostuvat. Esimiesten henkilöstöhallinnon osaaminen korostuu kun he ottavat käyttöön henkilöstöhallinnon uuden HR-tietojärjestelmän. Henkilöstön määrä ei lisääntynyt, joten työssäoppiminen ja moniosaaminen korostuvat toimenkuvien laajentuessa.

Vakituisen henkilökunnan lisäksi liikuntavirasto käyttää henkilöstön vuokrausta, määräaikaisia kausityöntekijöitä ja kesätyöntekijöitä korvaamaan poissaoloja ja tasoittamaan kesä- ja talvikausien työvoima-tarvetta. Näiden henkilöstöryhmien määrä vaihtelee vuosittain.

- aktörer.
- Personalkompetensen utvecklas och arbetshälsan förbättras.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Produktiviteten främjas på så sätt att användningen av de elektroniska boknings- och anmälningstjänsterna utvidgas. IT utnyttjas i tjänsteproduktionen och -administrationen. Idrottsplatser börjar användas självständigt i större utsträckning. Alternativa produktionsmetoder testas i tjänsteproduktionen (företag och den tredje sektorn, t.ex. Snöparken i Stensböle).

Läroavtalsutbildningen för idrottsplatskötare fortsätter. Arbetskraftsarrangemangen utvecklas och de visstidsanställda blir färre i och med att anslagen minskar.

Idrottstjänsterna koncentreras till idrottsparker och under sommartid till stora idrottsanläggningar. Längden på verksamhetsställen sommar- och vintersäsonger justeras, liksom öppetiderna. Lokaler för inomhusidrott används effektivare på dagen genom fortsatt avgiftsfrihet för daghems- och grundskolegrupper. Idrottsanläggningarnas användningsgrad höjs t.ex. genom att gräs- och sandplaner byggs om till konstgräsplaner.

Utvecklingsprojekt genomförs och fastigheter byggs om med energisparande som syfte. Gemensamma upphandlingar ger besparingar. Resultatpremiesystemen utvecklas så att de uppmuntrar till bättre produktivitet.

Verkets personalplan 2014–2016

Det finns 443 anställningar inom tjänsteproduktionen och 37 inom administrationen, sammanlagt 480, år 2013. Det faktiska antalet årsverken beräknas bli sammanlagt 432. För år 2014 föreslås 483 anställningar. Antalet förblir detsamma åren 2015 och 2016.

Under ekonomiplaneåren 2014–2016 uppnår 34 av idrottsverkets anställda pensionsåldern. Ca 30 av dem antas gå i pension. I samband med pensionsavgångar och rekrytering bedöms anställningen vad behovet av tillsättande, utveckling och kunnande beträffar. Att den tysta kunskapen tas till vara inom organisationen är mycket viktigt då nyckelpersoner går i pension.

Behovet av kunnande utreds utifrån kompetenskartläggningar och i samband med utvecklingssamtal. Kunnande som gäller IT, interaktion, kommunikation, upphandling och ekonomi betonas. Att cheferna måste ha personaladministrativ kompetens blir tydligt då de börjar använda det nya HR-datasystemet för personaladministration. Antalet anställda ökar inte, vilket gör att lärande på arbetsplatsen och mångkunnighet får stor betydelse då uppgiftsbeskrivningarna blir mer omfattande.

Utöver att idrottsverket har sin ordinarie personal behövs det hyr-, säsong- och sommararbetskraft som arbetar under andras frånvaro och jämnar ut toppar i arbetskraftsbehovet under sommar- och vintersäsongen. Hur stora grupper det är fråga om varierar från år till år.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Tilamäärä tulee lähivuosina pieniä lisäyksiä. Liikuntaviraston käyttöön tulee vuonna 2014 Käpylän liikuntapuiston varasto, jonka on kooltaan 666 brm² ja vuokratustannukset ovat 55 200 euroa vuodessa. Vuonna 2015 suunnitelmien mukaan otetaan käyttöön Tehtaanpuiston tekojää-radan huoltotilat, kooltaan 230 k-m² ja sen vuosivuokra olisi 44 400 euroa vuodessa. Saman vuonna valmistuvat Paloheinän ulkoilumajan huoltotilat, kooltaan 228 k-m² ja jonka vuosivuokra olisi 55 200 euroa.

Suunnitelmien mukaan merkittävimmät muutokset tiloissa ja henkilöstössä tapahtuvat aikaisintaan vuonna 2017, kun Jätkäsaaren suunnitellun Bunkkerin 11 132 k-m² liikuntatilat otetaan mahdollisesti käyttöön.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Liikuntavirasto toimii yhteistyössä keskeisten virastojen, liikelaitosten ja Helsingin kaupungin kilpailuttamien tietotekniikan palveluntoimittajien kanssa. Liikuntaviraston tietotekniikkayksikkö tuntee kaupungin tietotekniikkaympäristön ja osallistuu kaupungin tietotekniikkaohjelman toteutukseen ja kehitysohjelmaan.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet ovat kassa- ja kulunvalvonnan käyttöönotto ja Leevi-varausjärjestelmän käyttöönoton jatkaminen venepaikkojen varaustoiminnassa. Varaudutaan kaupungin henkilöstöhallinnon HR-hankkeesta jalkautuviin tehtäviin sekä käynnissä olevien projektien jatkotoihin.

Tavoitteet ja mittarit

Liikuntaviraston palveluja ovat:

- Sisäliikuntapaikat
- Ulkoliikuntapaikat
- Ulkoilualueet ja -reitit
- Venepaikat
- Kalastus
- Liikunnanohjaus
- Liikuntaseurojen ja liikuntalaitosten avustaminen
- Rastilan leirintäalue
- Liikuntapalvelujen markkinointi ja tiedottaminen
-

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- Monitoimihalleissa (Töölön kisahalli ja Liikuntamyly) on yhteensä 685 aukiolopäivää
- Maauimaloissa (Uimastadionin ja Kumpulan maauimalat) on yhteensä 215 aukiolopäivää
- Tekojääradoilla (7) on yhteensä 650 aukiolopäivää
- Ulkoiluteitä ylläpidetään Helsingissä 163 kilometriä ja

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Det blir ett litet lokaltillskott under de närmaste åren. Idrottsverket får år 2014 börja använda ett förråd på 666 m² bruttoyta i Kottby idrottspark. Hyreskostnaderna uppgår till 55 200 euro om året. År 2015 får idrottsverket enligt vad som planerats en servicebyggnad på 230 m² vy vid konstisbanan i Fabriksparken. Årshyran uppgår till 44 400 euro. Samma år blir servicelokaler färdiga vid Svedängens friluftsstuga. Det är fråga om 228 m² vy och en årshyra på 55 200 euro.

De största planerade förändringarna vad lokaler och anställda beträffar blir aktuella tidigast år 2017, då idrottsverket eventuellt flyttar in i idrottslokaler på 11 132 m² vy i Bunkern på Busholmen.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Idrottsverket samarbetar med förvaltningarna och affärsverken i fråga och med de leverantörer som staden konkurransutsatt IT-tjänster hos. Idrottsverkets IT-enhet känner stadens IT-miljö och deltar i arbetet med att genomföra och utveckla stadens IT-program.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Utvecklingsprojekt inom den elektroniska kommunikationen är att kassa- och passerkontroll införs och att datasystemet Leevi börjar användas i större utsträckning inom verksamheten kring reservering av båtplatser. Idrottsverket förbereder sig för uppgifter som går ut på att förankra stadens personaladministrativa HR-projekt och för fortsatt arbete med pågående projekt.

Mål och mätare

Idrottsverket tillhandahåller följande tjänster:

- Idrottsplatser inomhus
- Idrottsplatser utomhus
- Friluftsområden och -stråk
- Båtplatser
- Fiske
- Instruerad motion
- Understöd till idrottsföreningar och idrottsanläggningar
- Rastböle campingplats
- Marknadsföring av och information om idrotts-tjänster

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

- Allaktivitetshallarna (Tölö sporthall och Sportkvarnen) har sammanlagt 685 öppetdagar.
- Friluftsbaden (Simstadion och Gumtåks friluftsbad) har sammanlagt 215 öppetdagar.
- Konstisbanorna (7) har sammanlagt 650 öppetdagar.
- Friluftsvägar på 163 km underhålls i Helsingfors, 40 km

talvella niistä pidetään kunnossa 40 kilometriä. Kuntoratoja ylläpidetään 50 kilometriä ja hiihtolatupohjia 180 kilometriä

– Venepaikkoja tarjotaan yhdessä venekerhojen kanssa vähintään 11 800 kappaletta

– Kehitetään ja valvotaan kalataloutta Helsingin 14 600 hehtaarin ja muiden kuntien 3 000 hehtaarin vesialueilla

Muut toiminnalliset tavoitteet

- Laitostoiminnan käyntikerrat 3 643 000 kappaletta
- Ulkokenttätoiminnan käyntikerrat 4 240 000 kappaletta
- Uimarantatoiminnan käyntikerrat 892 000 kappaletta
- Ohjatun liikunnan käyntikerrat 570 000 kappaletta
- Leirinnän yöpymisvuorokaudet 100 000 kappaletta
- Kalastusluvat 6 800 kappaletta
- Yhteistyössä tytäryhteisöjen kanssa tulee yhtenäistää asiakasjärjestelmiä ja erilaisia menettelytapoja, jotka parantavat sekä helpottavat helsinkiläisten ja muiden asiakkaiden liikuntapalvelujen käyttöä ja lisäävät palvelutuotannon läpinäkyvyyttä, parantavat tuottavuutta ja tuovat kustannussäästöjä.
- Jatkokehittää sekä parantaa Töölön urheilukeskitymää kokonaisuutena yhteistyössä kaupunkikonsernin muiden ko. alueen liikuntasektorin toimijoiden kanssa.

Jaettavaan avustukseen on varattu 16 873 000 euroa ja henkilökunnan kerholle 15 000 euroa vuonna 2014.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitatiiva mål och ekonomiska mål

också på vintern. Dessutom underhålls motionsslingor på 50 km och skidspårsunderlag på 180 km.

– Idrottsverket erbjuder tillsammans med båtklubbarna minst 11 800 båtplatser.

– Idrottsverket utvecklar och övervakar fiskerihushållningen inom vattenområden på 14 600 ha i Helsingfors och på 3 000 ha i andra kommuner.

Övriga verksamhetsmål

- 3 643 000 besök på anläggningar
- 4 240 000 besök på utomhusplaner
- 892 000 besök på badstränder
- 570 000 besök på platser med instruerad motion
- 100 000 övernattningar på campingplatsen
- 6 800 fiskekort
- Kundsystemen och olika tillvägagångssätt som förbättrar och underlättar användningen av idrotts tjänster för helsingforsare och andra och gör tjänsteproduktionen transparentare, förbättrar produktiviteten och medför kostnadsbesparingar bör förenhetligas i samarbete med dottersammanslutningar.
- Idrottsklubstret i Tölö bör vidareutvecklas och förbättras som en helhet i samarbete med stadskoncernens andra aktörer i idrottssektorn verksamma i området.

Ett belopp på 16 873 000 euro är reserverat för understöd och ett belopp på 15 000 euro för personalklubben år 2014.

Kvantitatiiva mål, ekonomiska mål och produktivitetstoppföljning

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritettavoitteet, 1000 kpl – Prestationsmål, 1 000 st.						
Laitostoiminnan käyntikerrat – Besök på anläggningar	3 650	3 623	3 623	3 643	3 667	3 696
Ulkokenttätoiminnan käyntikerrat – Besök på utomhusplaner	3 646	4 077	4 077	4 241	4 331	4 410
Uimarantatoiminnan käyntikerrat – Besök på badstränder	1 201	845	845	892	942	980
Liikunnanohjauksen käyntikerrat – Besök hos idrottsinstruktörer	654	550	550	570	570	570
Leirinnän yöpymisvuorokaudet – Övernattningar på campingplatsen	102	99	99	100	101	102
Venesatam. venepaikat, kpl – Båtplatser i småbåtshamnar, st.	11 955	11 800	11 800	11 800	11 800	11 800
Kalastusluvat, kpl – Fiskekort, st.	6 737	7 000	7 000	6 800	6 800	6 800
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Menot/asukas – Utgifter/invånare, €	133,21	135,23		129,10	127,95	126,01
Tulot/asukas – Inkomster/invånare, €	25,29	22,32		22,50	22,30	22,10
Toimintakate/asukas – Verksamhetsbidrag/invånare, €	-107,92	-112,91		-106,60	-105,65	-104,71

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2011 = 100)						
Käyntikertaa kohti – Per besök	97	97	104	101	103	104
Aukiolotuntia kohti – Per öppetimme	94	99	104	101	101	101

4 53 Työterveyskeskus – Företagshälsovårds-centralen

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	8 437	8 337	8 511	8 612	8 612	8 784	8 959
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	6 372	6 478	6 924	6 528	6 528	6 658	6 791
Vuokratulot - Hyresinkomster	6	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	2	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	14 817	14 815	15 435	15 140	15 140	15 442	15 750
Palkat - Löner	6 421	7 312	6 971	7 536	7 536	7 686	7 839
Henkilösivumeno - Lönebidrag	2 168	2 497	2 407	2 532	2 532	2 582	2 633
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	4 475	3 021	4 029	2 837	2 837	2 879	2 921
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	325	375	414	350	350	357	364
Avustukset - Understöd	10	10	10	10	10	10	10
Vuokrat - Hyror	1 018	1 300	1 216	1 250	1 250	1 275	1 300
Muut menot - Övriga utgifter	4	5	4	5	5	5	5
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	14 421	14 520	15 051	14 520	14 520	14 794	15 072
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	395	295	384	620	620	648	678
Poistot - Avskrivningar	91	70	70	70	70	70	70
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	304	225	314	550	550	578	608
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	4,2	2,2	2,2	2,0	2,0
Menot - Utgifter		0,7	3,7	0,0	0,0	1,9	1,9
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	924	1 240	1 240	1 111	1 111	1 133	1 155

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Työterveyskeskus tarkastelee toiminnassaan työn ja terveyden välistä suhdetta ja tässä tapahtuvia muutoksia.

Työterveyskeskuksen toiminta liittyy kansallisiin tavoitteisiin työurien pidentämisestä ja työelämän laadun kehittämisestä. Työterveyspalveluilta odotetaan vaikuttavuutta ja tuloksia, joita mitataan sairauspoissaolojen sekä työkyvyttömyyskustannusten vähenemisenä. Tähän liittyen sairausvakuutus- ja työterveyshuoltolakiuutoksissa luotiin ns. 30-60-90 malli, joka edellyttää työterveyshuollolta ja työnantajalta aktiivista tukea siinä vaiheessa, kun työntekijän työkyvyttömyys alkaa pitkittyä. Tavoitteena on tukea työhön paluuta pitkän sairausloman jälkeen ja ehkäistä työkyvyttömyyttä. Kaupungilla on toimivat yhteistyörakenteet ja hyvät edellytykset toimia uuden linjauksen mukaisesti ja ennakoivasti

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Företagshälsovårdscentralen undersöker i sin verksamhet förhållandet mellan arbete och hälsa och förändringarna i detta.

Företagshälsovårdscentralens verksamhet ansluter till de nationella målen längre arbetskarriärer och bättre arbetslivskvalitet. Företagshälsovårdstjänsterna förväntas vara verkningsfulla och leda till resultat i form av mindre sjukfrånvaro och lägre kostnader för arbetsförmåga. Med tanke på detta har mallen 30–60–90 skapats med stöd av ändringar i sjukförsäkringslagen och lagen om företagshälsovård. Mallen innebär att företagshälsovården och arbetsgivaren aktivt måste stödja en anställd vars arbetsförmåga börjat bli långvarig. Målet är att en anställd ska få stöd för att kunna återgå till arbetet efter en lång sjukledighet och inte bli arbetsförmögen. Staden har fungerande samarbetsstrukturer och goda förutsättningar

työkykyongelmatilanteissa. Työkykyjohtaminen on vakiintumassa osaksi johtamisjärjestelmää ja sen arviointia.

Vaikka kaupungin henkilöstön sairauspoissaolot ovat viime vuosina merkittävästi vähentyneet, on Helsingissä edelleen enemmän sairaudesta johtuvia poissaoloja kuin muissa Suomen suurissa kaupungeissa. Kevan selvityksen mukaan Helsingissä on tyypillistä sairauspoissaolojen pitkittyminen. Työkyky- ja terveysriskien suhteen kaupungin henkilöstö on voimakkaasti polarisoitunut ja virastojen sekä liikelaitosten työterveyspalvelutarpeet ovat eriytyneet. Joka viidennellä kaupungin työntekijällä työkyky on korkeintaan kohtalainen ja heillä on selvä työkyvyn menettämisen riski. Ennenaikaisen eläköitymisen vuosikustannukset Helsingille ovat yli 10 miljoonaa euroa.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Kilpailuttaminen

Työterveyskeskus on kilpailutuksessa toiminut kaupungin kilpailutusperiaatteiden mukaisesti. Talousarviodella ei ole suunnitteilla muutoksia kilpailutuksiin.

Riskienhallinta

Taloudellisista ja strategisista riskeistä merkittävin on kuntalain kilpailuneutraliteettia koskevan lakimuutoksen vaikutukset niin työterveyskeskuksen omaan hallintomalliin kuin asiakkuuksiin. Jos työterveyskeskuksen hallintomalli säilyy nykyisenä, on seurauksena yhtiömuotoisten asiakkuuksien menetys. Tällä on huomattavat taloudelliset ja henkilöstövaikutukset.

Operatiiviset riskit liittyvät tietojärjestelmiin ja henkilöstön saatavuuteen. Työterveyskeskuksessa on maaliskuussa 2013 otettu käyttöön sähköinen resepti ja Kansallisen Terveysarkiston laajenemisen myötä tehdään lisää muutoksia potilastietojärjestelmään. Tietojärjestelmätoimittajan kanssa on sovittu laadunvarmistuskäytännöt sekä operatiivisella että johdon tasolla.

Vaikeimmin hallittava riski on pätevien työterveyslääkäreiden saatavuus tilanteessa, jossa alan työmarkkinatilanne on erinomainen.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Työterveyskeskuksen toiminta tukee strategiaohjelman tavoitteita, jotka liittyvät terveyden edistämiseen sekä tasapainoisen talouden ja hyvän johtamisen kokonaisuuteen. Työterveyskeskuksen päämääränä on kaupungin henkilöstön työurien pidentäminen sairauspoissaoloja vähentämällä ja eläkkeelle siirtymisikää pidentämällä. Tavoitteena on työelämän laadun parantaminen ja työkykyjohtamisen kehittäminen. Strategiaohjelman mukaisesti työterveyskeskus osallistuu työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämishankkeen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tavoitteena on

att följa den nya linjen och förebygga problemsituationer som gäller arbetsförmåga. Hälsofrämjande ledarskap håller på att bli en etablerad del av ledarskapssystemet och utvärderingen av detta.

Även om sjukfrånvaron bland stadens anställda har minskat avsevärt de senaste åren förekommer det fortfarande mer sjukfrånvaro än hos de andra stora städerna i landet. Enligt en utredning gjord av Keva är det typiskt för Helsingfors att sjukfrånvaron drar ut på tiden. Vad riskerna förknippade med arbetsförmåga och hälsa beträffar är stadens personal kraftigt polariserad, och förvaltningarnas och affärsverkens behov av företagshälsovårdstjänster varierar. Var femte av stadens anställda har högst medelmåttig arbetsförmåga och riskerar helt klart att förlora arbetsförmågan. Staden har kostnader på mer än 10 mn euro om året för förtida pensionsavgångar.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionsätten 2014–2016

Konkurrensutsättning

Företagshälsovårdscentralen har följt stadens principer för konkurrensutsättning. Den planerar inga förändringar i konkurrensutsättningen under budgetperioden.

Riskhantering

Den största av de ekonomiska och strategiska riskerna är de konsekvenser som ändringar i kommunallagen i fråga om konkurrensneutralitet får både för företagshälsovårdscentralens egen förvaltningsmodell och för användarrelationerna. Om förvaltningsmodellen förblir oförändrad förlorar företagshälsovårdscentralen användarna i bolagsform. Detta får avsevärda konsekvenser för ekonomin och personalen.

De operativa riskerna har att göra med datasystem och personaltillgång. Företagshälsovårdscentralen började i mars 2013 använda elektroniska recept, och efter att Nationella hälsoarkivet byggts ut ändras patientdatasystemet ytterligare. En överenskommelse om kvalitetssäkringsrutiner har träffats med datasystemleverantören på både operativ nivå och ledningsnivå.

Den risk som är svårast att hantera är hur behöriga företagsläkare ska kunna rekryteras i en situation där arbetsmarknadsläget är ypperligt inom företagshälsovården.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Företagshälsovårdscentralens verksamhet har anknytning till de mål i strategiprogrammet som gäller hälsofrämjande och helheten Balanserad ekonomi och gott ledarskap. Företagshälsovårdscentralen har som mål att förlänga stadens anställdas arbetskarriärer genom att minska sjukfrånvaron och höja den ålder då de anställda går i pension. Detta kräver att arbetslivskvaliteten blir bättre och det hälsofrämjande ledarskapet utvecklas. Företagshälsovårdscentralen är i enlighet med strategiprogrammet med och planerar och genomför ett utvecklingsprojekt som gäller arbetslivet och arbetshälsan.

työhyvinvoinnin lisääminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen, ja siten tuottavuuden paraneminen.

Työterveyspalveluilla varmistetaan, että kaupungilla on työkykyinen ja hyvinvoiva henkilöstö. Työkykyriskit seulotaan joka toinen vuosi systemaattisesti koko henkilöstöstä. Työkykyriskien tunnistaminen tapahtuu jokaisessa asiakaskohtaamisessa ja niihin puututaan aktiivisesti ja aikaisessa vaiheessa. Palveluita kohdennetaan erityisesti tuki- ja liikuntaelin sairauksiin sekä työssä jaksamisen ongelmiin. Myös nuorten työntekijöiden työterveyden tuki ja erilaiset palvelumuodot työuran alkuvaiheesta asti on painopisteenä. Terveyden edistämishankkeissa kuten Savuton Helsinki ja ylipaino-ohjelma tehdään yhteistyötä sosiaali- ja terveysviraston kanssa.

Työterveyskeskus tukee esimiehiä ja työpaikkoja työhön liittyvien riskien ennakoinnissa ja hallinnassa. Tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työ sekä työpaikka. Työpaikkaselvitysten sekä esimieskonsultaatioiden määrää lisätään ja kontaktoidaan aktiivisesti työpaikkoja, joissa on havaittavissa kattamatonta palvelutarvetta. Erityisenä kohteena on työyhteisöjen muutosten ennakointi ja muutostuki. Lisäksi edistetään monitilatoimistojen käyttöön siirtymistä hallintotyössä.

Työterveyskeskus tarjoaa aktiivisesti tukea esimiesten ja johdon oman jaksamisen tueksi. Työkykyjohtaminen mallinnetaan, auditoidaan ja esimiehiä koulutetaan yhdessä Oiva Akatemian kanssa.

Työterveyskeskuksen onnistuminen omassa tehtävässään näkyy strategian tulostuloksissa, jotka liittyvät sairauspoissaolojen vähenemiseen, eläkkeelle siirtymisiikään, varhaiseläkemaksujen vähenemiseen sekä Kunta 10 –tutkimuksen tuloksiin.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Menokehitykseen ja tuottavuuskehityksen kokonaisuuteen vaikutetaan työterveyspalveluostojen sekä vuokratyövoimaa vähentämällä. Oman toiminnan tuottavuutta parannetaan laatutyön ja prosessien kehittämisen avulla. Keskeisintä on suurkuluttaja-asiakkaiden palveluprofiilin tunnistaminen sekä hoidon ja kuntoutuksen suunnitelmallinen eteneminen. Tämän seurauksena on palveluiden kattavuuden paraneminen. Tavoitteena on, että kaikki ne kaupungin työntekijät, joilla on työkyvyn menettämisen uhka, ovat työterveyshuollon palveluiden piirissä.

Välillinen tuottavuusvaikutus tulee työkykyjohtamisen sekä työkykyriskien hallintamallin myötä. Lopputuloksena on kaupungin henkilöstön sairauspoissaolojen väheneminen. Strategiakauden tavoitteena on sairauspoissoloprosentin lasku alle 4,5% ja vastaavasti työkykyisten päivien kasvu.

Työterveyskeskuksen toimitilojen osalta vuokramenot laskevat jo vuonna 2013, kun luovutaan ulkopuoliselta vuokratuista tiloista ja toiminta keskitetään kaupungin omiin tiloihin.

Målet är att arbetshälsan ska förbättras och sjukfrånvaron minska, vilket leder till bättre produktivitet.

Syftet med företagshälsovårdstjänsterna är att säkra att stadens anställda är arbetsföra och mår bra. Företagshälsovårdscentralen tar vartannat år systematiskt fram eventuella risker för arbetsförmågan genom att screena stadens hela personal. Dess anställda identifierar risker för arbetsförmågan vid alla möten med besökare och ingriper aktivt och så tidigt som möjligt. Tjänster kanaliseras särskilt till dem som har sjukdomar i rörelseorganen och dem som har svårt att orka med sitt arbete. Företagshälsovårdscentralen prioriterar också företagshälsovårdsstöd och olika slags tjänster till unga anställda ända från början av deras karriär. Den samarbetar med social- och hälsovårdsverket i hälsofrämjande projekt såsom Ett rökfritt Helsingfors och ett överviktsprogram.

Företagshälsovårdscentralen stöder chefer och arbetsplatser när det gäller att förutse och hantera risker kopplade till arbetet. Målet är att arbetet och arbetsplatsen ska vara hälsosamma och trygga. Antalet arbetsplatsutredningar och konsultationer med chefer ökas, och arbetsplatser där det helt klart finns ett otillgodosett behov av tjänster kontaktas aktivt. Särskild vikt fästs vid att förändringar i arbetsenheter förutses och förändringsstöd ges. Övergång till kombikontor främjas i fråga om administrativt arbete.

Företagshälsovårdscentralen erbjuder aktivt lägre och högre chefer stöd så att de orkar med sitt arbete. En modell för hälsofrämjande ledarskap utarbetas och auditeras, och cheferna får utbildning tillsammans med Oiva Akatemia.

Hur företagshälsovårdscentralen lyckats i sitt eget arbete syns genom de resultatmätare i strategin som är kopplade till målen att sjukfrånvaron ska minska, den faktiska pensionsåldern stiga och förtidspensionsavgifterna sjunka och till resultatens från undersökningen Kommun 10.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Företagshälsovårdscentralen påverkar utgifts- och produktivetsutvecklingen genom att köpa färre hälsovårdstjänster och hyra in arbetskraft i mindre utsträckning. Den förbättrar produktiviteten i sin egen verksamhet genom kvalitetsarbete och processutveckling. Viktigast är att tjänsteprofilen hos storkonsumenterna bland användarna identifieras och att vården och rehabiliteringen går framåt systematiskt. Detta resulterar i att tjänsterna blir mer täckande. Målet är att företagshälsovårdstjänsterna ska nå alla dem av stadens anställda som riskerar att förlora sin arbetsförmåga.

Produktiviteten påverkas indirekt av en modell för hälsofrämjande ledarskap och hantering av risker för arbetsförmågan. Slutresultatet blir mindre sjukfrånvaro bland stadens anställda. Målet för strategiperioden är att procenttalet för sjukfrånvaron ska understiga 4,5 och de dagar då de anställda är arbetsföra följaktligen vara fler.

Utgifterna för lokalhyror minskar redan år 2013 tack vare att företagshälsovårdscentralen avstår de lokaler som hyrts hos en utomstående och verksamheten koncentreras till lokaler i stadens ägo.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Työterveyskeskuksessa henkilöstön lähtövaihtuvuus on suurempi kuin kaupungilla keskimäärin. Työmarkkinatilanne työterveyshuoltoalalla on valtakunnallisesti erittäin hyvä. Seuraavan viiden vuoden aikana suurin eläkepoistuma (18%) on työterveyslääkäreiden ammattiryhmässä. Ennustettavissa on erittäin vaikea rekrytointitilanne, koska avoimia vakansseja on tälläkin hetkellä. Työterveyskeskuksen vahvuutena on kattava koulutustarjonta, monipuolinen, joskin vaativa työnkuva sekä hyvät konsultaatiomahdollisuudet. Työterveyskeskus on alalla tunnettu palveluiden ja toiminnan kehittäjä.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Työterveyskeskuksen käytössä olevien toimitilojen vuokratustannukset pienevät, kun kaikki toiminnot, Energia työterveysasemaa lukuun ottamatta, keskitetään vuonna 2013 Helsinginkatu 24 kiinteistöön.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kaupungin tietotekniikka strategian mukaisesti työterveyskeskus edistää omaa kokonaisarkkitehtuutyötä sekä toimii kaupungin yhteisten pelisääntöjen mukaisesti työasema, palvelin sekä tietoliikenneverkkoatkaisujen kehitystyössä.

Pääsiällinen kehitys ja ylläpitovoimavara ohjataan työterveyskeskuksen potilastietojärjestelmän kehittämishankkeisiin.

Potilastietojärjestelmän kehittämishankkeet tähtäävät joustavampaan palvelutarjontaan sisäisen sekä ulkoisen sähköisen asioinnin kehittämiseen tähtävien hankkeiden avulla.

Merkittävimpinä hankkeina toimintakaudella ovat E-arkistoon liittyminen ja työterveyskeskuksen sähköisten palveluiden kehittämishankkeet. Tavoitteena on parantaa työterveyskeskuksen tavoitettavuutta ja laajentaa palvelutarjontaa. Verkkoviestintää edelleen kehittämällä pyritään luomaan selkeämpi kuva työterveyden palvelutarjonnasta.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeina toimikaudella ovat E-arkistoon liittyminen sekä sähköisen asioinnin parantaminen. Sähköisen asioinnin kehittämishanke on käynnistetty vuonna 2012 ja sen osa-alueita tuodaan tuotantoon vuoden 2014 aikana. Sisäisinä kehittämishankkeina työterveyskeskuksen toimintaa integroidaan alueelliseen toimintaan yhteen sovitamalla sanomaliikennettä HUS alueen lähete-palaute, röntgen ja mahdollisesti laboratorioliittymien avulla. Navitaksen käyttöönottoa tavoitellaan vuoden 2013 aikana ja 2014 sen toimintaa pyritään laajentamaan.

Verkets personalplan 2014–2016

Företagshälsovårdscentralen har en större personalomsättning än staden i genomsnitt. Arbetsmarknadsläget inom företagshälsovården är mycket bra i landet som helhet. De följande fem åren blir det flest pensionsavgångar (18 %) bland företagsläkarna. Rekryteringssituationen väntas bli ytterst svår med tanke på att det redan nu finns lediga anställningar. Företagshälsovårdscentralens styrka är ett heltäckande utbildningsutbud, ett mångsidigt om än krävande arbete och goda möjligheter till konsultation. Företagshälsovårdscentralen är en känd tjänste- och verksamhetsutvecklare inom sitt område.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Företagshälsovårdscentralens kostnader för lokalhyror sjunker då alla funktioner utom de på företagshälsostationen Energihälsan är 2013 koncentreras till fastigheten vid Helsingegatan 24.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Företagshälsovårdscentralen främjar i enlighet med stadens IT-strategi sitt eget arbete för en IT-helhetsarkitektur och är i enlighet med stadens gemensamma spelregler med och utvecklar arbetsstations-, server- och datakommunikationsnätet.

Företagshälsovårdscentralen styr huvudsakligen sina utvecklings- och förvaltningsresurser till projekt som utvecklar patientdatasystemet.

Syftet med projekten för ett utvecklat patientdatasystem är att tjänsteutbudet ska bli smidigare. Projekt som går ut på att utveckla den interna och den externa elektroniska kommunikationen genomförs med tanke på detta.

De största projekten under verksamhetsperioden är att företagshälsovårdscentralen ansluter sig till E-arkivet och utvecklar sina elektroniska tjänster. Till målen hör att förbättra närheten och bredda tjänsteutbudet Dessutom vidareutvecklar företagshälsovårdscentralen webbkommunikationen i avsikt att skapa en tydligare bild av tjänsteutbudet.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Att ansluta sig till E-arkivet och förbättra den elektroniska kommunikationen hör till företagshälsovårdscentralens utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation under verksamhetsperioden. Projektet för utvecklad elektronisk kommunikation inleddes år 2012, och delar kan börja användas år 2014. Interna utvecklingsprojekt är att verksamhet vid företagshälsovårdscentralen integreras med regional verksamhet genom att meddelandefrafiken inom HNS-området samordnas med hjälp av remiss/bekräftelse- och röntgengränssnitt och eventuellt med hjälp av laboratoriegränssnitt. Navitas kan förhoppningsvis börja användas år 2013 och användningen utvidgas år 2014.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Työterveyskeskuksen sitovina toiminnallisina tavoitteina on, että

- Asiakastyytyväisyys työterveysasemien palveluihin on vähintään 8,9 asteikolla 4–10
- Työnantajan pyytämästä työkykyarviosta on annettu lausunto (väliaikainen tai lopullinen) viimeistään kuuden kuukauden sisällä työkykyarviopyynnön vastaanottamisesta

Ensimmäinen sitova tavoite liittyy sairaanhoito- ja vastaanotto toimintojen palvelutyytyväisyyteen. Arviointi tehdään kerran vuodessa työterveysasemilla tehtävällä asiakastyytyväisyyskyselyllä. Jälkimmäinen tavoite liittyy työkykyriskien hallintaa, ja siihen vaikuttavat ostopalveluina tuotetut erikoislääkärikonsultaatiot ja tutkimukset.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Työterveyshuollon lakisääteistä, ennaltaehkäisevän toiminnan toteutumista seurataan seuraavilla tunnusluvuilla:

- työpaikkaselvitys- tai sisäilmaselvityskohteita on vuodessa vähintään 640 kpl
- esimieskonsultaatioita on vuodessa vähintään 3 000 kpl
- työterveysneuvotteluja on vuodessa vähintään 1700 kpl

Vastaanottokäyntien kattavuutta seurataan käyntimäärillä. Vuositavoitteena on vähintään 116 500 käyntiä (kpl) sisältäen kaikkien ammattiryhmien tuottaman palvelun. Laskennallisesti tämä on vuodessa noin 2,9 käyntiä / asiakas.

Tuottavuuden laskentamalli sisältää tuotetun palvelun suhteutettuna aiheutuneisiin sekä oman toiminnan että ostopalveluiden kustannuksiin. Vertailulukuna 100 on vuosi 2009.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Tehokkuus/taloudellisuus

Työterveyskeskus on nettobudjetoitu yksikkö, jonka sitovana tavoitteena on toimintakate. Toiminnan tehokkuus perustuu palveluiden vaikuttavuuteen, joka arvioidaan terveyshyötynä asiakkaiden kykyyn tehdä työtä. Tehokkaan palvelutuotannon lähtökohtana on toiminnan ohjaus ja johtaminen EFQM –laatu järjestelmän mukaisesti. Laadunhallinnan kehitystyötä jatketaan edelleen ja työterveyskeskus osallistuu kaupunginjohtajan laatupalkintokilpailuun vuonna 2014.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Företagshälsovårdscentralen har följande bindande verksamhetsmål:

- Användartillfredsställelsen är minst 8,9 på skalan 4–10 i fråga om företagshälsostationernas tjänster.
- Då arbetsgivaren bett att få en anställds arbetsförmåga bedömd ges ett utlåtande (tillfälligt eller slutligt) inom sex månader från den dag begäran tagits emot.

Det första bindande målet har att göra med användartillfredsställelsen i fråga om sjukvårds- och mottagningstjänster. En utvärdering görs en gång om året på företagshälsostationerna genom en enkät som visar användartillfredsställelsen. Det andra målet gäller hantering av risker för arbetsförmågan, och saken påverkas av tjänsteköp i form av specialistkonsultationer och -undersökningar.

Övriga verksamhetsmål

Följande nyckeltal tillämpas då företagshälsovårdscentralen sköter den lagstadgade förebyggande företagshälsovården:

- Arbetsplatsutredningar och inomhusluftutredningar görs på minst 640 ställen om året.
- Antalet konsultationer med chefer uppgår till minst 3 000 om året.
- Antalet företagshälsovårdsdiskussioner uppgår till minst 1 700 om året.

Hur täckande mottagningsbesöken är följs genom antalet besök. Årsmålet är minst 116 500 besök, och där ingår alla yrkesgruppers tjänster. Det är då kalkylmässigt fråga om ca 2,9 besök per användare om året.

I modellen för produktivitetsberäkning ingår antalet tillhandahållna tjänster i proportion till kostnaderna för både företagshälsovårdscentralens egen verksamhet och de köpta tjänsterna. Jämförelsetalet 100 hänför sig till år 2009.

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetssuppföljning

Effektivitet/lönsamhet

Företagshälsovårdscentralen är en enhet med nettobudgetering och har verksamhetsbidraget som bindande mål. Effektiviteten i verksamheten baserar sig på hur verkningsfulla tjänsterna är. Verkningsfullheten bedöms som en hälsovinst med inverkan på användarnas arbetsförmåga. Utgångspunkt för en effektiv tjänsteproduktion är att verksamheten ska styras och ledas utifrån kvalitetssystemet EFQM. Arbetet med att utveckla kvalitetsledningen fortsätter, och företagshälsovårdscentralen deltar i stadsdirektörens kvalitetspristävling år 2014.

Kansaneläkelaitos korvaa työterveyskeskuksen menoista noin 50%. Kaupungin työntekijää kohden Kela-korvauksen suuruus on 311 € / vuosi. Kela -korvauksen enimmäismäärä on 400€, joten nykyinen toimintatapa on varsin taloudellinen.

Toiminnan laajuustiedot

Työterveyspalveluiden piirissä ovat kaupungin kaikki työntekijät. Kaupungin henkilöstön sairauspoissaoloista 40% on kirjoitettu työterveyshuollosta.

Resurssit

Työterveyspalveluista suurin osa tuotetaan omana toimintana. Työkykyarvioihin liittyvät erikoislääkärikonsultaatiot sekä vähäinen määrä yleislääkäripalveluita ostetaan ulkopuolelta. Terveyspalveluostojen osuus työterveyskeskuksen menoista on 14 %. Työterveyskeskuksen henkilöstömäärä, 144 vakanssia, on pysynyt vakiona. Rekrytointiongelmiiin liittyvää henkilöstövajetta on kompensoitu vuokratyövoimalla. Työterveyskeskus toimii vain kaupungin omistamissa toimitiloissa.

Tuottavuus – Produktivitet

Folkpensionsanstalten ersätter ca 50 % av företagshälsovårdscentralens utgifter. Ersättningen uppgår per anställd hos staden till 311 euro om året. FPA kan betala en maximal ersättning på 400 euro, vilket betyder att företagshälsovårdscentralens nuvarande sätt att arbeta är mycket ekonomiskt.

Verksamhetens omfattning

Alla stadens anställda har rätt till företagshälsovårdstjänster. Företagshälsovårdscentralen beviljar 40 % av de anställdas sjukfrånvaro.

Resurser

Företagshälsovårdscentralen tillhandahåller själv största delen av företagshälsovårdstjänsterna. Specialistkonsultationer för bedömning av arbetsförmågan och ett litet antal allmänläkartjänster köps hos utomstående. De köpta hälsovårdstjänsternas andel av företagshälsovårdscentralens utgifter är 14 %. Antalet anställningar, 144, har inte förändrats. Personalunderskottet, som beror på rekryteringsproblem, har kompenseras med inhyrd arbetskraft. Alla lokaler som företagshälsovårdscentralen använder är i stadens ägo.

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2009=100)	101	105	105	108	108	

4 55 Tietokeskus – Faktacentralen

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	277	444	344	534	534	534	534
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	139	0	100	0	0	0	0
Vuokratulot - Hyresinkomster	13	20	20	20	20	20	20
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	13	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	443	464	464	554	554	554	554
Palkat - Löner	3 281	3 763	3 621	3 842	3 842	3 842	3 842
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	1 097	1 275	1 242	1 280	1 280	1 280	1 280
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	1 428	1 451	1 647	1 590	1 590	1 590	1 590
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	0	139	104	76	76	76	76
Avustukset - Understöd	12	12	12	13	13	13	13
Vuokrat - Hyror	1 140	1 169	1 149	1 169	1 169	1 169	1 169
Muut menot - Övriga utgifter	0	3	3	0	0	0	0
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	6 958	7 812	7 778	7 970	7 970	7 970	7 970
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-6 515	-7 348	-7 314	-7 416	-7 416	-7 416	-7 416
Poistot - Avskrivningar	38	50	35	53	53	53	36
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-6 553	-7 398	-7 349	-7 469	-7 469	-7 469	-7 452
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		4,9	0,0	19,4	19,4	0,0	0,0
Menot - Utgifter		12,3	-0,4	2,0	2,0	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	0	1 050	657	1 040	1 040	1 040	1 040

Tietokeskukseen siirtyä yksi vakanssi vuonna 2014 kustannusvaikutuksiltaan noin 157 000 euroa 1.1.2014 perustettavasta kaupunginkansliasta. – Faktacentralen får år 2014 en anställning genom överföring i och med att stadskansliet inrättas 1.1.2014. Kostnadseffekterna är ca 157 000 euro.

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Suurin muutos suunnitelmakaudella on hallittu rakennemuutos eläkkeelle siirtymisten myötä. Suunta on henkilöstön koulutustason ja monipuolisen osaamisen vahvistaminen.

Tietokeskuksen toiminnan ja palveluiden kehittämisessä korostuvat tietotekniikan ja tietoaineistojen paikkatieto-ominaisuuksien hyödyntäminen, verkkopalvelujen käyttäjälähtöinen kehittäminen, ”älykkäämpiin julkaisuihin” siirtyminen, tiedon avoimuuden toteuttaminen ja sähköinen asiointi. Sähköisen arkistoinnin kehittäminen on kaupunkiyhteinen kehittämishanke. Toteutuessaan nämä toimenpiteet kasvattavat kaupunkiyhteistä digitaalista tietoperustaa, tarjoavat yhä enenevässä määrin kaupungin tietoaineistoja avoimena datana, mahdollistavat tietoaineistojen yhdisteltävyyttä, parantavat palveluiden

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Den största förändringen under planperioden är en måttfull strukturförändring i takt med pensionsavgångar. Trenden går mot en högre utbildningsnivå och mångsidigare kunskaper hos de anställda.

Det som faktacentralen prioriterar när det gäller verksamhets- och tjänsteutveckling är att den utnyttjar IT och egenskaper i informationsmaterial som gäller geografiska data, utvecklar webbtjänsterna med användarna i fokus, övergår till ”smartare publikationer”, tillhandahåller öppna data och använder elektronisk kommunikation. Att utveckla den elektroniska arkiveringen är ett projekt gemensamt för hela staden. Då de nämnda åtgärderna vidtas är resultatet att stadens digitala informationsunderlag blir större, att stadens informationsmaterial mer och mer blir öppna data, att

laatua ja nostavat tuottavuutta. Kaupungin tietotekniikkaohjelma tukee tätä kehityssuuntaa.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Tietojohdaminen on vahvistunut kaupungissa ja sitä korostaa myös valtuuston strategiaohjelma. Kasvava hallintokuntien yhteistyö ja laajeneva seutuyhteistyö lisäävät tiedon ja tietopalvelujen kysyntää. Myös linjaus, jonka mukaan tietopalvelut on aikaisempaa enemmän keskitetty tietokeskukseen, vaikuttaa tietokeskuksen tietojen ja asiantuntijapalveluiden ja arkistotoimen palveluiden kysynnän kasvuun.

Avoimen datan, tietojen yhdisteltävyyden ja tietojärjestelmien yhteen toimivuuden edistäminen kysyvät tietokeskuksen asiantuntijoiden palveluita ja tukea.

Tuotantotapa muuttuu. Prosessit virtaviivaistetaan ja "automasoidaan" mahdollisimman pitkälle tavoitteena toisaalta nostaa tuottavuutta tietokeskuksessa ja toisaalta tarjota uusia palveluvaihtoehtoja ja itsepalvelua asiakkaille. Tätä kautta saadaan enemmän resursseja sisälläön tuotantoon.

Avoimen datan edistämiseksi ja lisävaihtoehtojen tarjoamisessa tiedon käyttäjille (tai kuluttajille) haetaan uudenlaista yhteistyötä sovelluskehittäjien ja avoimen datan yhteisön kanssa. Tavoitteena on sujuvampi arki kaikille ja samalla tuottavuusparannuksia kaupungille.

Arkistotoimissa suurin kehittämistoimenpide on sähköisen arkistoinnin käyttöönotto ja sen tarjoaminen hallintokunnille.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016 täsmentyy syksyllä 2013 ajantasaistettavissa **Tietoa Stadista** -ohjelmassa ja **Arkistotoimen suunta** -ohjelmassa.

Kilpailuttaminen

Kilpailuttamisessa ei ole suunnitteilla muutoksia. Toiminnan kehittämiseksi tullaan selvittämään ja kokeilemaan markkinoilla olevia palveluja, kuten taitopalveluja.

Kilpailuttamisessa noudatetaan kaupungin ohjeita ja käytänteitä sekä konsultoidaan hankintakeskusta ja hallintokeskuksen oikeuspalveluja. Lisäksi tietokeskus ylläpitää hankintasuunnitelmaansa yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa.

Riskienhallinta

Kuntalaisten ja asiakkaiden tiedot käsitellään niitä koskevien säädösten mukaisesti yksityisyyden suojaa kunnioittaen.

Tietokeskus noudattaa kaikessa toiminnassaan hyvää tiedonhallintatapaa ja kouluttaa henkilöstönsä tähän.

Informationsmaterial kan föras samman, att tjänsterna blir bättre och att produktiviteten stiger. Trenden är i överensstämmelse med stadens IT-program.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Informationsledningen har stärkts hos staden och lyfts också fram i det av stadsfullmäktige godkända strategiprogrammet. Det ökande samarbetet mellan förvaltningarna och det likaså ökande regionala samarbetet gör efterfrågan på information och informationstjänster större. Den linje som går ut på att informationstjänsterna i högre grad ska vara koncentrerade till faktacentralen bidrar till en ökad efterfrågan på informations- och experttjänster som tillhandahålls av faktacentralen och på tjänster som hänför sig till arkivfunktionen.

Tjänster och stöd som faktacentralens experter kan erbjuda behövs när det gäller att främja öppna data, sammanföring av information och interoperabilitet mellan informationssystem.

Produktionssättet förändras. Processerna strömlinjeformas och "automaseras" så mycket som möjligt dels för att produktiviteten ska kunna höjas vid faktacentralen, dels för att användarna ska kunna erbjudas nya tjänstealternativ och självbetjäning. Mer resurser fås då för innehållsproduktion.

För att kunna främja öppna data och erbjuda användarna (konsumenterna) fler alternativ söker faktacentralen ett nytt slags samarbete med applikationsutvecklare och med aktörer inom öppna data. Målen är en smidigare vardag för alla och samtidigt förbättrad produktivitet för staden.

Den största utvecklingsåtgärden inom arkivfunktionen är att elektronisk arkivering införs och bjuds ut till förvaltningarna.

Den beräknade utvecklingen i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten åren 2014–2016 preciseras hösten 2013 då statistik- och forskningsprogrammet och programmet för arkivfunktionens inriktning uppdateras.

Konkurrensutsättning

Faktacentralen planerar inga förändringar i konkurrensutsättningen. Då den utvecklar verksamheten kommer den att utreda hurdana tjänster, t.ex. ombrytningstjänster, det finns på marknaden och sedan testa dessa.

Faktacentralen följer stadens anvisningar och praxis för konkurrensutsättning och konsulterar anskaffningscentralen och förvaltningscentralens rättstjänst. Den håller sin upphandlingsplan ajour i samarbete med anskaffningscentralen.

Riskhantering

Uppgifterna om invånarna och användarna behandlas i enlighet med författningarna i fråga och med respekt för integritetsskyddet.

Faktacentralen iakttar i all sin verksamhet kraven på god informationshantering och utbildar sin personal för detta.

Riskienhallinnan näkökulmina ovat strategiset, taloudelliset ja operatiiviset riskitekijät. Riskienhallintaa toteutetaan säännöllisellä vaarojen arvioinnilla. Lisäksi riskienhallinta tulee olemaan yksi näkökulma syksyllä 2013 ajantasaistettavissa *Tietoa Stadista* -ohjelmassa ja *Arkistotoimen suunta* -ohjelmassa.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Julkisten tietoaisteistojen avaamista jatketaan yhteistyössä hallintokuntien kanssa sekä saatuja asiakaspalautteita hyödyntäen (tietokeskuksen ja HRI:n sosiaalinen media ja kaupungin yhteinen palautekanava). Kaupunginarkisto tuottaa palveluita virastoille ja laitoksille, jonka lisäksi sähköisen arkistoinnin kehittämistä ja perustamista jatketaan.

Tietokeskuksen hankkeet ja palvelut tukevat kaupungin strategiaohjelman toteuttamista vuonna 2013 seuraavasti: Tietokeskuksen perustietotuotanto, ylläpidettävät tietokannat ja perustilastot ovat sisällöltään laajat ja julkisiltaan osiltaan avatut Helsinki Region Infosharessa www.hri.fi. Ne tukevat kaikkia strategiaohjelman painopisteitä. Vuotuisen väestöennusteen laadinta on keskeinen tehtävä. Ennuste laaditaan koko väestöstä ja ruotsinkielisestä väestöstä erityisinä tarkastelualueina alueiden ja eri ikäryhmien kehitys. Joka kolmas vuosi laaditaan ennuste erikseen myös vieraskielisestä väestöstä. Strategiaohjelman painopistealueiden toteuttamista tuetaan v. 2014 lisäksi seuraavasti:

- Kaupungin eri alueiden sosio-ekonomisen kehityksen seuranta ja muutosten kuvaus ja tulkinta.
- Uusien asuinalueiden väestökehityksen ennakkointia ja seurantaa.
- Muuttoliike, maahanmuutto, asuminen, muutokset asukkaiden hyvinvoinnissa, muut oleelliset muutokset. Tietokeskus tekee yhteistyössä sosiaali- ja terveysviraston, opetusviraston ja nuorisosiainkeskuksen kanssa selvityksen ja toimenpide-ehdotukset miten hyvinvointierojen muutoksia Helsingissä voidaan entistä tarkemmin seurata ja miten seurannan tuloksia voidaan hyödyntää hyvinvointierojen kaventamiseksi. (Khs 20.5.2013) Työ aloitetaan syksyllä 2013.
- Lasten ja nuorten uusi hyvinvointiselvitys, jonka tueksi perustetaan indikaattoritietokanta (laaja yhteistyöhanke).
- Vapaa-aikatutkimus (laaja yhteistyöhanke).
- Väestön ikärakenteen vanhenemiseen liittyvät tiedontarpeet – esiselvitys ja tutkimus. (Määritellään tarkemmin Tietoa Stadista -tilasto -ja tutkimusohjelman ajantasaistamisen yhteydessä syksyllä 2013.)
- Väestön ikärakenteen vanhenemisen vaikutukset (laaja yhteistyöhanke).
- Kaupungin elinvoimaisuus, palvelut ja talous, kuntatalous.
- Helsingin ja Helsingin seudun työmarkkinat, yritykset, työpaikat, työvoima, tutkimus- ja kehittämistoiminta että muut talouden piirteet

Vad riskhanteringsperspektiven beträffar finns det strategiska, ekonomiska och operativa riskfaktorer. Riskhanteringen sköts så att faror bedöms regelbundet. Dessutom kommer riskhanteringen att lyftas fram hösten 2013 då statistik- och forskningsprogrammet och programmet för arkivfunktionens inriktning uppdateras.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Faktacentralen fortsätter att göra det offentliga informationsmaterialet tillgängligt i samarbete med andra förvaltningar och utnyttjar då kommentarer från användarna (sociala medier använda av faktacentralen och i Helsinki Region Infoshare i den för hela staden gemensamma responskanalen). Stadsarkivet tillhandahåller tjänster för förvaltningar och affärsverk och fortsätter att utveckla och bygga upp den elektroniska arkiveringen.

Faktacentralen bidrar år 2013 med sina projekt och tjänster till att stadens strategiprogram blir genomfört. Dess produktion av grundläggande information, de databaser som den förvaltar och dess grundläggande statistik har ett omfattande innehåll och är vad de offentliga delarna beträffar åtkomliga i Helsinki Region Infoshare, www.hri.fi. Alla prioriteringar i strategiprogrammet blir beaktade i det ovannämnda. Att sammanställa den årliga befolkningsprognosen är en nyckeluppgift. Prognosen fokuserar på hela befolkningen och på den svenskspråkiga andelen, och det som särskilt granskas är utvecklingen i områdena och i de olika åldersgrupperna. Vart tredje år sammanställs en separat prognos över befolkningen med främmande språk. Prioriteringar i strategiprogrammet beaktas år 2014 på följande sätt:

- Den socioekonomiska utvecklingen i olika områden i Helsingfors följs, och förändringar beskrivs och tolkas.
- Befolkningsutvecklingen i nya bostadsområden prognostiseras och följs.
- Migration, invandring, boende, förändringar i invånarnas välfärd och andra väsentliga förändringar följs. Faktacentralen samarbetar med social- och hälsovårdsverket, utbildningsverket och ungdomscentralen kring en utredning och åtgärdsförslag om hur förändringar i skillnaderna i välbefinnande i Helsingfors skulle kunna följas mer exakt och resultaten från uppföljningen utnyttjas så att skillnaderna blir mindre (stadsstyrelsen 20.5.2013). Arbetet inleds hösten 2013.
- En ny välfärdsutredning som gäller barn och unga görs. Som stöd för denna skapas en indikator databas (omfattande samarbetsprojekt).
- En fritidsundersökning görs (omfattande samarbetsprojekt).
- Behovet av information förknippat med att befolkningen åldras blir tillgodosett – förutredning och forskning. (Saken bestäms närmare i statistik- och forskningsprogrammet då det uppdateras hösten 2013.)
- Konsekvenserna av att befolkningen åldras blir bedömda (omfattande samarbetsprojekt).
- Helsingfors livskraft, stadens tjänster och ekonomi och den kommunala ekonomin följs.
- Arbetsmarknaden, företagen, jobben, arbetskraften,

- muutoksineen.
- Helsinki–Tallinna kaksoiskaupungin tilastollisen kuvaus yhtenäisenä alueena.
- Kaupunkivertailut. Kuusikkovertailut ja kansainväliset kaupunkivertailut.
- Kulttuuri ja koulutus.
- Demokratia ja osallisuus, mm. demokratiapilottien seurantatukimusta.
- Uusien näkökulmien ja havaintojen esiin nostaminen kaupungista ja kaupunkikehityksestä pohjautuen tietokeskuksen osaamiseen ja tietopohjaan sekä verkostoihin.

Tietokeskus tähtää EU:n uuden ohjelmakauden ohjelmien ja rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämiseen vuodesta 2014 alkaen. Lisäksi tietokeskus osallistuu asiantuntijaroolissa ja kaupunkitiedon vaihdon roolissa moniin kansainvälisiin hankkeisiin ja verkostoihin.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Tuottavuuden parantamisen lähtökohtana on prosessien selkeyttäminen ja yksinkertaistaminen, tietotekniikan tuloksellinen hyödyntäminen, resurssien yhteiskäyttö ja tilojen käytön tehostaminen. Tietokeskuksen asiakaspalvelua ja tietovarantojen entistä laajempaa ja avointa hyödyntämistä tehostetaan. Tietopalvelussa tähdätään itsepalveluasteen kasvattamiseen. Väliarkiston toiminta vähentää muiden hallintokuntien omien arkistotilojen tarvetta vapauttaen ne muuhun käyttöön.

Kaupunkiyhteisillä tutkimus-, tilasto- ja arkistotoimen kehittämishajelmilla haetaan parempaa tuottavuutta. Toimimalla jäsenenä tai koordinaattorina tutkimus-, tilasto- ja arkistotoimen alan laajemmissa hanke- tai ohjelmakonsortiossa haetaan laatua ja kustannussäästöä.

Helsinki Region Infoshare – Avoin seututieto -hanke mahdollistaa tiedon helpon ja nopean saatavuuden Internetin avulla sekä lisää tiedon käyttöä itsepalveluperiaatteella säästämällä kaikilta osapuolilta aikaa ja vaivaa. Avoin tieto mahdollistaa laajan osallistumisen ja yhteistyön yli hallintokuntarajojen sekä mahdollisuuden tiedon uudelleenkäyttöön myös kaupallisia tarkoituksiakin varten, mikä voi merkitä uuden liiketoiminnan ja työpaikkojen syntymistä.

Johtamista kehittämällä ja tukemalla pyritään hyviin tuloksiin kiinnittämällä samalla huomiota korkeaan työhyvinvointiin.

Energiansäästöneuvottelukunnan asettamat tavoitteet on hyvin saavutettu.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Henkilöstöstä neljännes saavuttaa henkilökohtaisen eläkeiän vuoteen 2016 mennessä. Tähän vastataan ennakovallalla henkilöstösuunnittelulla, kiinnittämällä erityistä huomiota henkilöstön osaamiseen ja hallitulla rakennemuutoksella, jossa tarkastellaan tietokeskusta

forsknings- och utvecklingsverksamheten och de övriga ekonomiska särdragen inklusive förändringar i Helsingfors och Helsingforsregionen följs.

- Tvillingstaden Helsingfors–Tallinn beskrivs statistiskt som ett enda område.
- Stadsjämförelser, jämförelser mellan de sex största städerna i landet och internationella stadsjämförelser görs.
- Kultur och utbildning följs.
- Demokrati och delaktighet följs, bl.a. görs en uppföljande undersökning som gäller pilotförsök med demokrati.
- Nya synvinklar och observationer lyfts fram i fråga om Helsingfors och stadsutvecklingen, utifrån faktacentralens kunskande, informationsunderlag och nätverk.

Faktacentralen har för avsikt att utnyttja program och finansieringsmöjligheter under den nya EU-period som börjar år 2014. Den deltar dessutom i många internationella projekt och nätverk i sin roll som expert och i sin roll i anknytning till utbyte av stadsinformation.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Produktiviteten förbättras med utgångspunkt i att processerna görs klarare och enklare, IT utnyttjas med gott resultat, resurser används gemensamt och lokalerna används effektivare. Faktacentralens kundtjänst effektiviseras, och datalagren kan användas fritt i ännu större utsträckning. Vad informationstjänsten beträffar är målet högre självbetjäningsgrad. Mellanarkivverksamheten minskar andra förvaltningars behov av egna arkivlokaler och gör att dessa kan användas för annat.

Faktacentralen försöker förbättra produktiviteten genom forsknings-, statistik- och arkivutvecklingsprogram som är gemensamma för hela staden. Den söker kvalitet och kostnadsbesparing genom att vara medlem eller samordnare i större projekt- och programkonsortier inom forskning, statistik och arkivverksamhet.

Projektet Helsinki Region Infoshare, öppna regionala data, gör det möjligt att lätt och snabbt få information via internet och ökar informationssökningen enligt självbetjäningsprincipen, vilket sparar tid och möda för alla parter. Tack vare att informationen är öppen kan ett brett förvaltningsövergripande deltagande och samarbete bedrivas och informationen få användas av andra också för kommersiella ändamål, vilket kan resultera i ny affärsverksamhet och nya jobb.

Faktacentralen utvecklar och stöder ledarskapet för att få goda resultat och fäster samtidigt vikt vid god arbetshälsa.

De mål som ställts upp av energisparkkommissionen har nåtts.

Verkets personalplan 2014–2016

En fjärdedel av de anställda uppnår sin individuella pensionsålder senast år 2016. Detta beaktas genom förutseende personalplanering, genom fokusering på personalkompetens och genom en måttfull strukturförändring där faktacentralen behandlas som en

kokonaisuutena ja suhteessa toimintaympäristön muutoksiin.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Tietokeskuksen tilankäyttösuunnitelmassa on karkeasti ottaen kolmenlaisia tiloja: työhuoneita, yhteistä tilaa ja arkistoinnin edellyttämät tilat (makasiinit, erikoissäilytystilat, konservointitila ja varastotilaa). Tilatehokkuus on parantunut, koska SOTE-uudistuksen myötä Tietokeskukseen siirtyneet henkilöt ovat sijoittuneet nykyisiin tiloihin. Arkistotoimen tilat taas palvelevat suoraan hallintokuntia, jotka siten säästävät omissa tiloissaan. Tilankäyttösuunnitelman loppupuolella odotetaan arkistoinnin tilantarpeen kasvavan hitaammin sähköisen arkistoinnin myötä.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tietotekniikan hyödyntäminen lähtee tietokeskuksen palvelujen toimintavarmuuden ja sujuvuuden takaamisesta asiakkaille ja yhteistyökumppaneille, toiminnan kehittämisestä ja *Helsingin kaupungin Tietotekniikkaohjelman 2012–2014* linjausten ja tuotosten hyödyntämisestä. Ylläpitovaiheeseen edenneellä HRI-hankkeella avataan julkista tietoa ja luodaan kolmansille osapuolille edellytyksiä osallistua kaupunkiyhteisön ja sen palvelujen kehittämiseen. Lisäksi edistetään tiedon jakamista, yhteentoimivuutta ja yhteiskäyttöä. Yhteistä tietokeskuksen it-hankkeille on avoimen tiedon ja kaupunkiyhteisen tiedon tarjonnan kasvattaminen, työtapojen ja prosessien uudistaminen, sähköisen asioinnin mahdollistaminen, palvelutason ja tuottavuuden parantaminen. Vahvistuva piirre sähköisissä palveluissa on vuorovaikutteisuus ja palvelun käyttäjien kuuleminen. It-kehittämishankkeille on varattu avainresurssit.

Tietokeskus osallistuu yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen tietotekniikkaosaston, kiinteistöviraston kaupunkimittausosaston ja muiden virastojen kanssa edistämään linjausta ”kohti yhteentoimivaa paikkatietoa”. Talous- ja henkilöstöhallinnossa otetaan käyttöön kaupunkiyhteiseen käyttöön valmistuneita ja valmistuvia sähköisiä palveluita (AHJO, Laske, HR). Erityinen koko kaupungin kehittämishanke on sähköisen arkistoinnin kehittäminen ja käyttöönotto.

Toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia otetaan huomioon, uusimpina Julklct-strategian ”Palvelut ja tiedot käytössä. Ehdotus julkisen hallinnon ICT:n hyödyntämisen strategiaksi 2012–2020” ja valtiovarainministeriön 17.5.2013 asettama ”Avoimen tiedon ohjelma 17.5.2013–30.6.2015”. Valtiovarainministeriön johdolla laadittava Kansallinen Kuntatieto -ohjelma 2013–2019 tähtää kuntien talous- ja toimintatietojen sujuvaan tuottamiseen ja avoimeen jakeluun.

helhet och i relation till förändringar i omvärlden.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Faktacentralens plan för lokalanvändningen omfattar grovt taget tre slags lokaler: arbetsrum, gemensamma lokaler och lokaler som arkiveringen kräver (magasin och specialförvarings-, konserverings- och lagerlokaler). Lokaleffektiviteten har förbättrats genom att de anställda som flyttat till faktacentralen i samband med social- och hälsovårdsreformen har kunnat placeras i de nuvarande lokalerna. Arkivlokalerna gagnar direkt förvaltningarna eftersom dessa inte behöver använda egna lokaler för arkivering. Behovet av lokaler för arkivering väntas öka långsammare i slutet av den period som planen för lokalanvändningen omfattar. Detta beror på den elektroniska arkiveringen.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

Hur faktacentralen utnyttjar IT utgår från att den vill garantera funktionssäkra och flexibla tjänster för användare och samarbetspartner, utveckla verksamheten och utnyttja riktlinjerna i och utfallet av stadens IT-program 2012–2014. HRI-projektet, som nått förvaltningsfasen, innebär att offentlig information blir åtkomlig och tredje parter får förutsättningar att vara med och utveckla staden och dess tjänster. Delning, interoperabilitet och gemensam användning främjas när det gäller information. Gemensamt för faktacentralens IT-projekt är att utbudet av öppen information och sådan information som är gemensam för hela staden ökar, arbetssätten och processerna förnyas, elektronisk kommunikation möjliggörs och nivån på tjänsterna och produktiviteten höjs. Något som allt mer karakteriserar de elektroniska tjänsterna är interaktion och möjligheter för användarna att få sin röst hörd. Nyckelresurser har reserverats för IT-utvecklingsprojekt.

Faktacentralen samarbetar med ekonomi- och planeringscentralens IT-avdelning, fastighetskontorets stadsmättningsavdelning och andra förvaltningar i syfte att främja linjen ”med sikte mot samverkande geografisk information”. Elektroniska tjänster som skapats och skapas för staden som helhet börjar användas inom ekonomiförvaltningen och personaladministrationen (Ahjo, Laske, HR). Ett särskilt projekt som gäller hela staden är att elektronisk arkivering utvecklas och börjar tillämpas.

Förändringar i omvärlden beaktas. Det nyaste som beaktas är ”Mot en effektivare användning av tjänster och information. Ett strategiförslag för användningen av informations- och kommunikationsteknik inom den offentliga förvaltningen 2012–2020” och det av finansministeriet 17.5.2013 tillsatta ”Programmet för öppen information för perioden 17.5.2013–30.6.2015”. Ett nationellt program för information om kommunerna 2013–2019 sammanställs under ledning av finansministeriet, och programmet har som syfte smidig produktion och fri distribution av information om kommunernas ekonomi och verksamhet.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sitovana toiminnallisena tavoitteena Tietokeskuksella on vuonna 2014 tuottaa 67 julkaisua, joista 23 kappaletta on sekä painettuna, että verkkojulkaisuna ja 44 kappaletta verkkojulkaisuja, ylläpidettyjä tietokantoja Internetissä 10 kappaletta sekä ajantasainen tuotekalenteri, jota päivitetään 11 kertaa vuodessa.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Tietokeskus aloittaa kaikkien mittareiden uudelleentarkastelun syksyllä 2013. Tarkastelun tulos toteutuu vuoden 2015 talousarviossa.

Vuonna 2014 uusia mittareita ovat Sinetti-arkistotietokanta. Toinen uusi mittari on HRI:n eli Helsinki Region Infosharen avattujen tietoineistojen määrä.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Johtoryhmä seuraa talousarvion asetettujen tavoitteiden toteutumista niin monesti kuin kunkin tavoitteen osalta on tarpeen.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Det bindande målet för faktacentralen år 2014 är 67 publikationer, av vilka 23 både trycks och läggs ut på webben och 44 bara läggs ut på webben, 10 administrerade databaser på internet och en aktuell produktkalender som uppdateras 11 gånger om året.

Övriga verksamhetsmål

Faktacentralen börjar se över alla mätare hösten 2013. Resultatet tas med i budgeten för år 2015.

Arkivdatabasen Sinetti är en av de nya mätarna år 2014. En annan ny mätare är antalet åtkomliga informationsmaterial i Helsinki Region Infoshare (HRI).

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Ledningsgruppen följer utfallet av de enskilda målen i budgeten så ofta som det är nödvändigt.

Määrä- ja taloudellisuustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritetavoitteet – Prestationsmål						
Julkaisut, kpl painetut, joista myös verkkoversio – Publikationer, både tryckt version och webbversion	27	23	23	23	23	23
Pdf-julkaisut – Pdf-publikationer *	60	60	60	67	67	67
Helmen Yhteiset –palvelut/kohdassa julkaistava ja ylläpidettävä tieto, teemojen lukumäärä – Information publicerad och administrerad på Helmi/Yhteiset palvelut, antal teman	18	16		18	18	18
Tuotekalenteri – Produktkalender	4	4		11	11	11
Tiedotteet /Verkkotiedotteet, uutiskirjeet – Meddelanden/Webbmeddelanden, nyhetsbrev	69	60		60	60	60
Tietokannat – Databaser	9	9	9	10	10	10
Kävijämäärä, www.hel.fi – Antal besökare på www.hel.fi	115 317	100 000		110 000	110 000	11 000
Helsinki Region Infosharen tietoainestojen määrä – Antal informationsmaterial i Helsinki Region Infoshare	542	961		1100	1 200	1 250
Tutkijapalvelut – Tjänster till forskare	7 418	7 300		7 200	7 200	7 200
Laaja tietopalvelutehtävä, kpl – Omfattande uppgifter inom informationstjänsten	1 307	1 300	1 380	1 300	1 250	1 100
Kävijämäärä, Sinetti-tietokanta – Antal besökare i databasen Sinetti	16 317	16 500		18 000	20 000	20 000
Luennot, koulutus, ja konsulttipalvelut, kpl – Föreläsningar, utbildning och konsulttjänster	1 097	1 100	1 680	1 100	1 100	1 100
Näyttelyt, messut – Utställningar, mässor	4	4	4	3	3	3
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä – Antal anställda	80	80		84	83	83
Tilat – Lokaler, m ²						
Toimisto – Expeditionen	2 455,5	2 455,5		2 455,5	2 455,5	2 455,5
Arkistointitilat –Arkiveringslokaler	4 762	4 762		4 762	4 762	4 762
Konservointi – Konserveringen	96,5	96,5		96,5	96,5	96,5
Varasto – Lagret	96	96		96	96	96
Kokonaissuorite – Totalprestation						
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	109,6	101,8	102	102,2	102,2	102,2

Helsingin seudun aluesarjat -tilastotietokanta, Helsingin seudun aluesarjat -kuviotietokanta, Nordstat-tietokanta, Kirjaston kokoelmätietokanta, Helsinki Region Infoshare, Helsingin Seudun Suunnat, Kuusikko-vertailut – Helsingin seudun aluesarjat/statistikdatabasen, Helsingin seudun aluesarjat/figuridatabasen, databasen Nordstat, databasen över bibliotekets samlingar, Helsinki Region Infoshare, Helsingin seudun suunnat, jämförelser mellan de sex största städerna

¹ HRI, Facebook, Internet sivuston kävijämäärä (vuonna 2012 ollut Sinetti mukana luvuissa) – Antal besökare på HRI, Facebook och internet (Sinetti ingår år 2012)

¹ Sinetti-arkistotietokanta, Sinetti-piirustusrekisteri, Sinetti-karttarekisteri – Sinetti/arkividatabasen, Sinetti/ritningsregistret, Sinetti/kartregistret

KUNNAN LIIKELAITOKSET – KOMMUNALA AFFÄRSVERK

Sivistys- ja henkilöstötoimeen kuuluu kunnan liikelaitoksista vuoden 2009 alusta toimintansa aloittanut Henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitos.

Affärsverket personalutvecklingstjänster (Oiva Akademia), som inledde sin verksamhet vid ingången av år 2009, är ett kommunalt affärsverk inom bildnings- och personalväsendet.

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitos – Affärsverket Helsingfors stads personalutvecklingstjänster

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Taloustilanteen tiukkeneminen näkyy liikelaitoksen palveluiden kysynnässä. Virastot toteuttavat entistä tiukempaa toiminnan ja talouden ohjausta, mikä näkyy myös koulutus- ja kehittämispalveluiden käytössä.

Toimintaympäristössä tapahtuu lakimuutoksia, jotka määrittelevät kuntalaispalveluille uusia palvelukriteereitä ja toteuttamistapoja. Tästä johtuen syntyy virastoissa ja liikelaitoksissa tarpeita uudistumiselle ja koulutukselle.

Kaupungissa toteutettavat organisaatiomuutokset vaativat eri yksiköiden toimintatapojen yhtenäistämistä ja uudenlaisen palvelukulttuurin ja johtajuuden kehittämistä.

Kuntalain muutos tulee rajaamaan liikelaitoksen toimintaa ja asiakaskuntaa lain siirtymävaiheen jälkeen.

Yleinen taloustilanteen tiukkeneminen kiristää kilpailua markkinoilla olevien konsultti- ja koulutusorganisaatioiden kanssa.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Palveluiden kysyntään vaikuttaa kaupungin taloustilanne. Kaupunki on linjannut, että virastojen tulee ostaa liikelaitoksen painopisteiden mukaiset kehittämis- ja koulutuspalvelut ensisijaisesti Oiva Akatemiasta.

Liikelaitoksen toiminnan kannattavuuden edellytyksenä on vähintään 4 % kasvu vuonna 2014 ja kustannustason nousun suuruinen kasvu taloussuunnitelmakaudella 2015–2016.

Kilpailuttaminen

Palveluiden tuottamisessa on keskeistä oman osaamisen ohella ulkopuolisten verkostokumppaneiden osaamisen hyödyntäminen. Tällöin palvelujen hankinnat kilpailutetaan hankintalain mukaisesti.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Att det ekonomiska läget blivit stramare syns i efterfrågan på Oiva Akatemias tjänster. Förvaltningarna styr verksamheten och ekonomin med hård hand, vilket också påverkar användningen av utbildnings- och utvecklingstjänster.

Till omvärlden hör lagändringar som för med sig krav på nya kriterier för och sätt att ordna tjänster för invånarna. Förvaltningarna och affärsverken behöver därför reformer och utbildning.

Stadens organisationsförändringar gör att olika enheters rutiner måste förenhetligas och en ny typs servicekultur och ledarskap utvecklas.

Ändringar i kommunallagen kommer att begränsa Oiva Akatemias verksamhet och kundkrets efter den övergångsperiod som är angiven i lagen.

Det allmänt taget stramare ekonomiska läget skärper konkurrensen med konsult- och utbildningsorganisationer på marknaden.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionsätten 2014–2016

Efterfrågan på tjänster påverkas av stadens ekonomiska läge. Enligt stadens riktlinjer ska förvaltningarna i första hand köpa de utvecklings- och utbildningstjänster som Oiva Akademia prioriterar uttryckligen hos detta affärsverk.

För att Oiva Akatemias verksamhet ska vara lönsam krävs det år 2014 en tillväxt på minst 4 % och under ekonomiplanepreioden 2015–2016 en tillväxt som motsvarar stegringen i kostnadsnivån.

Konkurrensutsättning

Det centrala i tjänsteproduktionen är, utöver den egna kunskapen, möjligheten att utnyttja externa nätverkspartners kunskap. Tjänsteupphandlingen konkurreras ut därför i enlighet med lagen om offentlig upphandling.

Riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa liikelaitoksen päivittäistä johtamista. Toimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa toiminnan tuloksellisuus, tehokkuus ja jatkuvuus sekä tavoitteiden saavuttaminen. Lisäksi toiminnalla varmistetaan raportoinnin ja tiedon luotettavuus ja ajantasaisuus sekä resurssien tarkoituksenmukainen kohdentuminen. Liikelaitoksen toimintaa uhkaavia riskejä tunnistetaan toimintaympäristön muutoksia arvioimalla.

Oiva Akatemian merkittävimpiä epävarmuustekijöitä ovat asiakastarpeiden ja henkilöstön osaamisen yhteensovittaminen ennakoivasti. Tätä helpottaa ulkopuolisen kumppaniverkoston osaamisen hyödyntäminen. Oiva Akatemian johto arvioi ja muokkaa palvelutarjontaa toimintaympäristöä ja asiakastarpeita ennakoiden.

Kaupungin taloustilanteen muutokset ovat merkittävä riski Oiva Akatemian toiminnassa. Taloustilanteen huononeminen vaikuttaa palveluiden kysyntään. Oiva Akatemian on arvioitava palvelutarjontaansa ympäristöä ja asiakastarpeita ennakoiden sekä varauduttava mahdollisiin toiminnan muutoksiin.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Oiva Akatemian visiona on olla uudistamisen ykköskumppani. Ykköskumppanuus tarkoittaa sitä, että liikelaitos on keskeinen toimija strategian edistäjänä, osaamisen uudistajana ja poikkihallinnollisen yhteistyön mahdollistajana. Näillä toimilla liikelaitos edistää strategiaohjelmassa linjattua johtamisen ja henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Erityisenä huomion kohteena ovat kuntalaispalveluiden laadun ja johtamisen kehittäminen ja arviointi. Taloudellista ajattelua, tuottavuutta, henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämistä edistetään koulutus- ja kehittämistoimenpiteillä.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Kaupungin tuottavuutta parannetaan tukemalla virastoja ja laitoksia toimintatapojen ja palvelujen kehittämisessä kaupunkitasoisesti ja asiakaslähtöisesti yli hallintokunta- ja organisaatorajojen.

Toimintaa selkiytetään palveluryhmien mukaisesti. Palveluryhmien sisällä määritetään henkilöiden tehtävät ja osaamisalueet. Tämä selkiyttää Oiva Akatemian tarjoamia palveluja asiakkaalle. Toimenpiteillä saadaan Oiva Akatemian osaaminen paremmin virastojen käyttöön.

Tuottavuutta mitataan tuottavuusindeksillä. Tuottavuusindeksin laskennassa keskeiset mittarit ovat konsulttipäivät, opintopäivät ja kulut.

Riskhantering

Riskhantering och intern kontroll är en del av det dagliga ledarskapet på Oiva Akademia. Syftet med åtgärder är att säkra att verksamheten präglas av resultat, effektivitet och kontinuitet och att målen nås. Dessutom ses det i verksamheten till att rapporterna och informationen är tillförlitliga och aktuella och resurserna kanaliseras på ett ändamålsenligt sätt. Risker som hotar verksamheten identifieras genom att förändringar i omvärlden bedöms.

En av de största osäkerhetsfaktorerna för Oiva Akademia är hur användarbehoven ska kunna förutses och personalkompetensen fås att svara mot dem. Att kunskap inom det externa partner nätverket kan utnyttjas underlättar saken. Oiva Akatemias ledning bedömer och utformar tjänsteutbudet genom att förutse förändringar i omvärlden och användarbehoven.

Förändringar i stadens ekonomiska läge är en stor risk i Oiva Akatemias verksamhet. En försämring i det ekonomiska läget påverkar efterfrågan på tjänster. Oiva Akademia måste både utforma sitt tjänsteutbud genom att förutse omständigheterna och behovet av tjänster och förbereda sig inför eventuella förändringar i verksamheten.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Oiva Akademia har som vision att vara partner nummer ett i fråga om reformer. Detta betyder att Oiva Akademia är en nyckelaktör när det gäller att främja strategier, förnya kompetens och möjliggöra förvaltningsövergripande samarbete. Oiva Akademia bidrar följaktligen till att strategiprogrammet blir genomfört vad utveckling av ledarskapet och personalkompetensen beträffar.

Särskilt vikt fästs vid att tjänsterna för invånarna utvecklas och utvärderas i fråga om kvalitet och ledarskap. Oiva Akademia vidtar utbildnings- och utvecklingsåtgärder i syfte att främja ekonomiskt tänkande, produktivitet, utvecklad personalkompetens och bättre arbetshälsa.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Oiva Akademia förbättrar stadens produktivitet genom att stödja förvaltningarna och affärsverken i arbetet med att utveckla rutiner och tjänster för hela stadens räkning. Detta sker med användarna i fokus och oberoende av förvaltnings- och organisationsgränser.

Verksamheten görs klarare utifrån grupperna inom tjänsteproduktionen. Grupperna bestämmer själva uppgifter och kompetensområden för de olika anställda. Vilka tjänster Oiva Akademia erbjuder användarna framstår då tydligare. Åtgärder gör att Oiva Akatemias kunskap bättre kan utnyttjas av förvaltningarna.

Produktiviteten mäts med ett produktivetsindex. De viktigaste mätarna är då konsultdagar, studiedagar och kostnader.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Laskennallisen eläkeiän saavuttaa kaksi henkilöä. Tähän varaudutaan niin, että nykyisen henkilöstön osaamista kehitetään eläkkeelle jäävien henkilöiden osaamisalueilla ja rakennetaan samalla urapolkua nuoremmille konsulteille. Tilalle ei välttämättä rekrytoida uusia henkilöitä.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Nykyiset tilat toimivat henkilöstön työtiloina. Koulutustiloina käytetään asiakasvirastojen tiloja, muita kaupungin omia tiloja ja ulkopuolisten tarjoamia tiloja. Tilankäyttöä tehostetaan liikkuvan työn laajentuessa.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Sähköisten oppimisympäristöjen ja sosiaalisen median mahdollisuuksien hyödyntämistä laajennetaan entisestään kehittämis- ja valmennuspalveluissa. Henkilöstöä valmennetaan ottamaan käyttöön uudet järjestelmät ja hyödyntämään uuden teknologian mahdollisuudet omissa työssään.

Oiva Akatemia tukee tietotekniikkaohjelman toteutumista kaupunginkanslian kanssa suunnitelluilla koulutushankkeilla.

Oiva Akatemian omat IT-linjaukset noudattavat tietotekniikkaohjelman periaatteita.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Yli 90 % Oiva Akatemian asiakkaiden hallinnollisesta asioinnista tapahtuu sähköisten järjestelmien kautta. Koulutuksen hallintajärjestelmää kehitetään jatkuvasti helpokäyttöisemmäksi.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Palveluiden asiakastytyväisyystavoite on 3,95, asteikolla 1–5 (Vuoden 2012 toteuma 4,03).

Muut toiminnalliset tavoitteet

Muina toiminnallisina tavoitteina seurataan opintopäivien ja konsulttipäivien määrää.

Verkets personalplan 2014–2016

Två anställda uppnår den beräknade pensionsåldern. Oiva Akatemia förbereder sig inför detta på så sätt att den nuvarande personalens kompetens utvecklas inom de avgäendes kompetensområde och en karriärväg samtidigt skapas för yngre konsulter. Det blir inte nödvändigtvis någon nyrekrytering.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

De nuvarande lokalerna är arbetslokaler för personalen. För utbildning används lokaler i kundförvaltningarnas besittning, andra lokaler i stadens ägo och lokaler som bjuds ut av utomstående. Lokalanvändningen blir effektivare i och med att det rörliga arbetet ökar.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-programmet genomförs

De möjligheter som har att göra med elektroniska lärmiljöer och sociala medier börjar utnyttjas i ännu större omfattning för utvecklings- och utbildningstjänsterna. De anställda får vägledning i att använda nya system och utnyttja de möjligheter den nya tekniken medför i deras arbete.

Oiva Akatemia bidrar till att IT-programmet blir genomfört, i form av utbildningsprojekt planerade tillsammans med stadskansliet.

Oiva Akatemias egna IT-riktlinjer svarar mot principerna i IT-programmet.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Mer än 90 % av användarnas administrativa kontakter med Oiva Akatemia sker via de elektroniska systemen. Systemet för utbildningshantering utvecklas så att det hela tiden blir lättare att använda.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Målet för användarnas tillfredsställelse med tjänsterna är 3,95 på skalan 1–5 (utfallet år 2012 var 4,03).

Övriga verksamhetsmål

De övriga verksamhetsmålen går ut på att antalet studiedagar och konsultdagar följs.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta
Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning
Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	2014	2015	2016
Opintopäivät – Studiedagar	19 869	20 200	20 500	20 500	20 500
Konsulttipäivät – Konsultdagar	1 103	1 350	1 400	1 420	1 440
Liikevaihdon muutos – Förändring i omsättningen, %	-7,0	23	2,7	2,6	1,3
Käyttökate – Verksamhetsbidrag, %	-0,5	3,3	2,6	2,6	2,6
Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital, %	-10,62	7,7	6,8	7,1	7,0
Liikevaihto/henkilö – Omsättning/person	135,2	142,3	146	150	152
Resurssit – Resurser					
Henkilöstö keskimäärin – Anställda i genomsnitt	21	26	26	26	26

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	104	109	109	109	109

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Toimintamenot sopeutetaan toimintatuloihin niin, että tulos on positiivinen.

Henkilöstön määrää ei lisätä.

Investointimenoja supistetaan.

Toimintaa tehostetaan niin, että tuottavuus saadaan pysymään nykyisellä tasolla. Mittareina ovat talousarviossa esitetyt suoritemittarit ja tuottavuusindeksi.

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Omkostnaderna anpassas efter verksamhetsintäkterna med syftet att resultatet ska bli positivt.

Antalet anställda ökas inte.

Investeringsutgifterna minskas.

Verksamheten effektiveras så mycket att produktiviteten fås att förbli på nuvarande nivå. Som mätare används prestationsmätare och ett produktivetsindex angivna i budgeten.

Tuloslaskelma - Resultaträkning	Käyttö Förbrukning 2012 1 000 €	Ennuste Prognos 2013 1 000 €	Talousarvio Budget 2014 1 000 €	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015 1 000 €	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016 1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	2 646	3 700	3 800	3 900	3 950
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	194	0	0	0	0
Varsinaiset kulut - Kostnader	-2 855	-3 578	-3 701	-3 798	-3 848
Poistot - Avskrivningar	-41	-80	-60	-60	-60
Liikelyijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-57	42	39	42	42
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-12	-12	-12	-12	-12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-68	30	27	30	30

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	Käyttö Förbrukning 2012 1 000 €	Ennuste Prognos 2013 1 000 €	Talousarvio Budget 2014 1 000 €	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2015 1 000 €	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2016 1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelyijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-57	42	39	42	42
Poistot - Avskrivningar	41	80	60	60	60
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-12	-12	-12	-12	-12
Muut - Övriga	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-14	-80	-50	-50	-50
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-41	30	37	40	40
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-119	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	-119	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-160	30	37	40	40

5 KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIINTEISTÖTOIMI – STADSPLANERINGS- OCH FASTIGHETSVÄSENDET

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	11 046	17 503	12 740	17 515	17 515	17 944	18 602
Maksutulot - Avgiftsinkomster	24 203	18 043	24 793	18 680	18 680	16 730	16 840
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	51	0	0	0	0	0	0
Vuokratulot - Hyresinkomster	599 101	615 310	619 560	628 613	628 613	649 613	673 013
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	5 168	2 364	4 854	2 684	2 684	2 504	2 504
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	2 243	2 300	2 300	2 350	2 350	2 400	2 400
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	641 812	655 520	664 247	669 842	669 842	689 191	713 359
Palkat - Löner	39 924	41 312	41 413	42 142	41 887	41 960	42 147
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	13 455	13 956	14 135	14 031	14 031	14 055	14 118
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	63 293	75 280	73 183	80 209	80 209	79 975	80 574
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	29 931	33 953	33 233	37 403	37 403	39 406	39 913
Avustukset - Understöd	1 193	1 231	1 249	1 200	1 200	1 201	1 201
Vuokrat - Hyror	123 313	133 136	133 440	134 755	134 755	139 502	141 510
Muut menot - Övriga utgifter	3 948	8 738	5 926	7 854	7 854	8 165	8 459
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	275 057	307 606	302 579	317 594	317 339	324 264	327 922
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	366 755	347 914	361 668	352 248	352 503	364 927	385 437
Poistot - Avskrivningar	157 526	145 571	162 743	172 404	172 404	177 250	182 111
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	209 229	202 343	198 925	179 844	180 099	187 677	203 326
Tuottotavoite - Avkastningsmål	244 000	246 000	246 000	248 000	248 000	250 000	252 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-34 771	-43 657	-47 075	-68 156	-67 901	-62 323	-48 674
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		2,1	1,3	2,2	2,2	2,9	3,5
Menot - Utgifter		11,8	-1,6	3,2	3,2	2,2	1,1
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	23 336	22 622	22 914	24 782	24 782	25 426	25 746

5 11 Kaupunkisuunnittelutoimi – Stadsplaneringsväsendet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	15	26	6	10	10	10	10
Maksutulot - Avgiftsinkomster	455	290	210	300	300	300	300
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	39	0	0	0	0	0	0
Vuokratulot - Hyresinkomster	11	7	7	10	10	10	10
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	138	0	100	100	100	100	100
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	658	323	323	420	420	420	420
Palkat - Löner	13 113	13 495	14 013	13 544	13 544	13 544	13 544
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	4 401	4 555	4 789	4 502	4 502	4 502	4 502
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	4 749	4 547	5 385	4 454	4 454	4 454	4 454
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	611	783	873	821	821	821	821
Avustukset - Understöd	25	25	25	25	25	25	25
Vuokrat - Hyror	2 960	3 028	3 038	3 085	3 085	3 085	3 085
Muut menot - Övriga utgifter	32	18	18	20	20	20	20
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	25 892	26 451	28 141	26 451	26 451	26 451	26 451
		1 690					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-25 234	-26 128	-27 818	-26 031	-26 031	-26 031	-26 031
Poistot - Avskrivningar	1 026	1 413	1 613	1 219	1 219	1 050	911
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-26 260	-27 541	-29 431	-27 250	-27 250	-27 081	-26 942
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-50,9	0,0	30,0	30,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		2,2	6,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	2 458	2 125	2 500	2 614	2 614	2 614	2 614

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Kaupunkisuunnitteluviraston toimintaan vaikuttavat seuraavat toimintaympäristön muutokset:

- Östersundomin kaavoitus on viivästynyt, mutta jatkuu tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Yli hallintokuntarajojen ulottuvan yhteistyön tarve korostuu entisestään asioiden valmistelussa. Taloudellinen tilanne on epävarma ja investointitarve on suuri. Tarve siirtyä kestävämpiin energia- ja liikenne- ja ratkaisuihin säilyy, mikä luo paineita investointien priorisointiin.
- Yhteiskuntataloudellinen osaaminen ja vaikutusten arviointi korostuu maankäyttö- ja liikenne- ja ratkaisuihin. Kaupunkisuunnittelussa tulee vahvistaa kytköstä kaupungin budjettiin ja investointiraamiin sekä toteutuksen taloussuunnitteluun.
- Asuin- ja toimitilarakentamiseen käytettävissä olevat

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Följande förändringar i stadsplaneringskontorets omvärld påverkar verkets verksamhet:

- Planläggningen av Östersundom har blivit fördröjd, men den fortsätter i tätt samarbete med olika aktörer.
- Behovet av förvaltningsöverskridande samarbete framhävs mer än tidigare i beredningen av ärendena. Det ekonomiska läget är osäkert och investeringsbehovet stort. Behovet att övergå till mer hållbara energi- och trafiklösningar finns kvar, vilket ökar trycket på att prioritera investeringar.
- De samhällsekonomiska kunskaperna och konsekvensbedömningen betonas i markanvändnings- och trafiklösningarna. Inom stadsplaneringen ska man stärka anknytningen till stadens budget och investeringsram och till genomförandet av den ekonomiska planeringen.

alueet ovat rakennettavuudeltaan heikompia ja haastavia. Erityisesti melun- ja ilmanlaadun, maanalaisen rakentamisen ja muun teknistaloudellisen suunnittelun osaaminen on varmistettava.

- Logistiikan ja kansainvälisten yhteyksien näkökulma on yhä vahvemmassa roolissa strategisessa maankäytönsuunnittelussa.
- Kuntarakenteen uudistamiseen ja metropolikehityksen hallintaan liittyy suuria epävarmuuksia, mikä heijastuu maankäytön suunnitteluun monella tasolla.
- Vaatimukset päätöksenteon ja siihen liittyvän valmistelun avoimuuden ja läpinäkyvyyden parantamiselle lisääntyvät. Valmistelun laatuun on kiinnitettävä entistäkin enemmän huomiota. Myös toiveet avoimen datan lisäämiseksi kasvavat ja kaupunki jatkaa tietovarantojensa avaamista verkkoon. Tämä mahdollistaa myös uuden tyyppisen kansalaisyhteistyön suunnittelun lisääntymisen.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Viraston on edelleen sujuvoitettava suunnitteluprosesseja yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa saavuttaakseen strategiaohjelman 2013–2016 mukaisen vuotuisen 500 000 k-m² määrätavoitteen asuntotuotantoa laadituista asemakaavoista.

Kilpailuttaminen

Virasto toteuttaa vuonna 2011 päivitettyä hankintastrategiaa. Palvelujen hankinnan lähtökohtana on, että pääsääntöisesti virasto hoitaa itse ydintoimintonsa, maankäytön- ja liikenteen suunnittelun ja ohjauksen. Suunnittelupalveluja hankitaan ulkopuolelta silloin, kun se omien resurssien tai erityisosaamisen puuttuessa on tarpeen sekä haluttaessa vaihtoehtoisia suunnitelmia ja ideoita maankäytön ja liikenteen suunnitteluratkaisujen pohjaksi. Viraston ulkopuolisilta asiantuntijoilta ostettujen palvelujen määrä on noin 10 % toimintakatteesta.

Riskienhallinta

Kaupunkisuunnitteluviraston riskienhallinta perustuu riskienhallintasuunnitelmaan. Riskienhallintasuunnitelman tavoitteita päivitetään vuosittain tavoitteiden asettamisen yhteydessä.

Viraston sisäiseen valvontaan liittyvät ohjeet sisältyvät vuonna 2010 päivitettyyn viraston toimintasääntöön.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Hyvinvoiva helsinkiläinen

- Asemakaavoissa osoitetaan sujuvat, jatkuvat ja houkuttelevat jalankulun ja pyöräilyn reitit, erityisesti rantoja pitkin.
- Suunnitelmissa turvataan ja parannetaan vihervestoston eheyttä, saavutettavuutta ja puoleensavetävyyttä sekä varmistetaan riittävät

- De områden som kan utnyttjas för byggande av bostäder och verksamhetslokaler har svagare byggbarhet och är utmanande. Kunskaperna ska säkerställas speciellt i fråga om bullernivå och luftkvalitet, byggande under jord och övrig teknisk-ekonomisk planering.
- Det logistiska perspektivet och de internationella anknytningarna har allt större roll i den strategiska planeringen av markanvändningen.
- Kommunstrukturreformen och hanteringen av metropolutvecklingen innebär stora osäkerheter, vilket återspeglas i planeringen av markanvändningen på många nivåer.
- Kraven på att förbättra öppenheten och transparensen i beslutsfattandet och i beredningen av ärendena blir större. Man ska fästa ännu större uppmärksamhet vid beredningens kvalitet. Också önskemålen om att öka öppna data blir kraftigare och staden fortsätter att öppna sina informationsreserver på webben. Detta gör det också möjligt att öka andelen nytt slags invånarorienterad planering.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Verket ska fortsätta arbetet på att göra planeringsprocesserna smidigare i samråd med de övriga förvaltningarna för att uppnå målet om detaljplaner för en årlig bostadsproduktion på minst 500 000 m² vy i strategi-programmet 2013–2016.

Konkurrensutsättning

Verket genomför den upphandlingsstrategi som uppdaterades år 2011. En utgångspunkt för upphandlingen av tjänster är att stadsplaneringskontoret i regel sköter själv sina kärnfunktioner, dvs. planeringen och styrningen av markanvändningen och trafiken. Externa planeringstjänster upphandlas när det är behövt på grund av att egna resurser eller specialkunnsaker saknas och även när det är önskvärt att få alternativa planer och idéer som underlag för planeringslösningarna inom markanvändningen och trafiken. Mängden tjänster som verket köper av externa sakkunniga har uppgått till ca 10 % av verksamhetsbidraget.

Riskhantering

Riskhanteringen vid stadsplaneringskontoret bygger på en riskhanteringsplan. Målen i planen uppdateras årligen då verket slår fast sina mål.

De anvisningar som hänför sig till verkets interna kontroll ingår i verksamhetsstadgan, som uppdaterades år 2010.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Välmående helsingforsare

- I detaljplaner anges smidiga, oavbrutna och lockande gång- och cykelrutter särskilt i områden vid stränderna.
- I planerna säkerställs och förbättras grönområdenas enhetlighet, deras tillgänglighet och attraktionskraft och tillräckliga lokaler för rekreativfunktioner säkras.
- Ett program för främjande av cykelåkning genomförs.

tilavaraukset virkistystoiminnoille.

- Toteutetaan pyöräilyn edistämishjelmaa.

Elinvoimainen Helsinki

- Uudessa yleiskaavassa huolehditaan yritysalueiden riittävydestä tarpeita vastaavaksi sekä varmistetaan sataman toimintaedellytykset ja kansainvälisen tason logistiikan kehittämisestä. Myös alue- ja alakeskuksia vahvistetaan yritysten sijoittumispaikkoina ja keskustan johtava rooli varmistetaan.
- Merenrannan ja saariston julkisten virkistysmahdollisuuksien saavutettavuutta parannetaan.
- Varmistetaan laadukkaan julkisen ulkotilan luomista osana uudistuvaa kaupunkikulttuuria ja kaupungin markkinointia.

Toimiva Helsinki

- Uusi yleiskaava laaditaan strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti ja varmistetaan vähintään 9 milj. k-m² kaavoittaminen asuinrakentamiseen kaavoittaminen.
- Täydennysrakentamisella tuetaan verkostokaupunkirakennetta.
- Laaditaan asemakaavoja, joilla edistetään ekologista kaupunkirakentamista.
- Laaditaan liikkumisen kehittämisohjelma.
- Toteutetaan linjojen etuusjärjestelyt runkolinjastosuunnitelman mukaisesti.
- Laaditaan jalankulun tutkimus.
- Toteutetaan raitiovaunuprojektia strategiaohjelman mukaisesti.
- Turvataan kantakaupungin liikenteen toimivuus.
- Turvataan merkittävien joukkoliikennehankkeiden toteuttamisesta edellytykset asemakaavoituksessa.
- Turvataan kaupunkisuunnitteluviraston ja kiinteistöviraston yhteistyöllä hallinta- ja tuotantomuotojakauman toteuttamisesta edellytykset.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

- Prosesseja ja tietojärjestelmiä kehitetään toimintaa tukevana kokonaisuutena.
- Prosessien sujuvoittamista ja mittaamisen menetelmien kehittämistä jatketaan.
- Osaamisen siirtämisellä ja jakamisella tuetaan tavoitteiden toteuttamista.

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

- Toteutetaan aktiivista viestintää, vuorovaikutusta ja markkinointia.
- Nuorille suunnattuja vuorovaikutusmenetelmiä parannetaan.
- Kaupunkisuunnittelun verkkopalveluja parannetaan.
- Merkittävien liikennesuunnitteluhankkeiden vuorovaikutusta tehostetaan.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Viraston toimenpiteet tuottavuutta lisäävien toimintojen tehostamiseksi:

Ett livskraftigt Helsingfors

- I den nya generalplanen tar man hand om att anvisa tillräckliga företagsområden som motsvarar behovet och säkerställer förutsättningarna för både välfungerande hamnfunktioner och logistikutveckling på internationell nivå. Dessutom stärks områdescentrumen och lokalcentrumen som etableringsplatser för företag och centrumets ledande ställning säkerställs.
- Tillgängligheten till offentliga rekreationsmöjligheter vid havsstranden och i skärgården förbättras.
- Högklassiga offentliga uterum skapas som en del av den förnyande stadskulturen och av stadens marknadsföring.

Ett fungerande Helsingfors

- En ny generalplan utarbetas i enlighet med målen i strategiprogrammet och planläggning av högst 9 miljoner m² bostadsyta säkerställs.
- Kompletteringsbyggandet stöder stadens nätverksstruktur.
- Man utarbetar detaljplaner som främjar ekologiskt byggande i staden.
- Ett program för utveckling av framkomligheten utarbetas.
- Arrangemangen kring linjernas trafikljusprioritering genomförs i enlighet med stamnätplanen.
- En undersökning om fotgängartrafiken görs upp.
- Spårvagnsprojektet verkställs i enlighet med strategiprogrammet.
- Smidig trafik i innerstaden säkerställs.
- Förutsättningarna för att genomföra de viktigaste kollektivtrafikprojekten säkras i detaljplanerna.
- Förutsättningarna för rätt fördelning mellan besittnings- och produktionsformer säkras genom samarbete mellan stadsplaneringskontoret och fastighetskontoret.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

- Processerna och datasystemen utvecklas som en helhet som stöder verksamheten
- Man fortsätter att göra processerna smidigare och att utveckla mätningmetoderna.
- Uppnåendet av målen främjas genom att överföra och dela kunskaper.

Demokratin och delaktigheten stärks

- Kommunikationen, växelverkan och marknadsföringen är aktiv.
- Ungdomarnas kanaler för växelverkan förbättras.
- Webbtjänsterna för stadsplanering förbättras.
- Växelverkan ökas i fråga om betydande trafikplaneringsprojekt.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Verkets åtgärder i syfte att effektivisera de produktivetsökande funktionerna:

- Virasto on kehittänyt menetelmiä strategisten tavoitteiden toteutumisen mittaamiseksi kaavoissa; kaupunkirakenteen arviointijärjestelmä (KARVI) ja ekotehokkuuden mittaamistyökalu (KEKO).
- Virasto tulee kehittämään menetelmiä kaavatalouslaskennan tehostamiseen.
- Kaupunkiympäristön laadun ja toteutettavuuden parantamiseksi sekä tuottavuuden lisäämiseksi kehitetään yhteistyötapoja prosesseja sujuvoittamalla.
- Projektinhallintaa ja sähköistä asiakirjakalua yhteistyökumppaneille kehitetään edelleen.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Vuosina 2013–2016 eläkeikä täyttyy yhteensä 56 henkilöllä. Uudet osaajat rekrytoidaan eläkkeelle siirtyvien tilalle. Tehtäväkuvat käydään läpi ja muotoillaan tarvittaessa uudelleen. Osaamisen siirtäminen kriittisissä tehtävissä varmistetaan seuraajasuunnittelulla, tehtäväkierrolla, työparimallilla ja hyvällä perehdytyksellä.

Nykyinen henkilöstörakenne tukee pääosin tavoitteiden toteuttamista. Palvelutuotannon kasvavat tarpeet pyritään hoitamaan siirtämällä hallinnosta vakansseja palvelutuotantoon sekä sisäisin järjestelyin.

Osaamisen kehittämisessä keskeisintä on työssä oppiminen ja viraston sisäinen osaamisen kehittämisohjelma. Kehittämisohjelmassa pyritään hyödyntämään viraston henkilöstön asiantuntemusta ja osaamisen jakamista (mm. kaavakoulu).

Johtamisen kehittämisessä viraston strategiaprosessia kehitetään erityisesti esimiestyön näkökulmasta.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Virasto ei tule lisäämään toimitiloja.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tietotekniikkaohjelman painopistealueiden toteutumisen keskeisiä toimia ovat:

- Virasto on vahvasti mukana sekä kaupunkiyhteisissä että teknisen sektorin yhteishankkeissa.
- Omat tietovarastot (ProjectWise) avataan muille hallintokunnille ja järjestelmä integroidaan yhteisiin verkkopalveluihin.
- Kaavatuotannon uusi tietojärjestelmä tuottaa myös avoimen lähdekoodin aineistoa.
- Tietotyön peruskoulutukseen on räätälöity luentosarja. Pikaviestimen käyttöä ja on-line-kokouksia hyödynnetään aktiivisesti.

- Verket har byggt upp metoder för mätning av genomförandegraden av de strategiska målen inom planläggningen; ett system för bedömning av stadsstrukturen (KARVI) och ett verktyg för mätning av den ekologiska effektiviteten (KEKO).
- Verket kommer att utveckla metoder för effektivare kalkylering av detaljplanekonomin.
- Samarbetsmetoder utvecklas genom att göra processerna smidigare i syfte att förbättra stadsmiljöns kvalitet och genomförbarhet och öka produktiviteten.
- Projekthanteringen och den elektroniska utdelningen av handlingar till samarbetspartner utvecklas vidare.

Verkets personalplan 2014–2016

Åren 2013–2016 når sammanlagt 56 av verkets anställda pensionsåldern. Nya talanger rekryteras i deras ställe. Uppgiftsbeskrivningarna går igenom och formuleras vid behov på nytt. Överföringen av kompetens i kritiska arbetsuppgifter säkerställs genom att utnyttja efterträdarplanering, uppgiftsrotation, arbetsparsmodellen och god introduktion.

Den nuvarande personalstrukturen stöder främst uppnåendet av målen. Man strävar att ta hand om det ökade serviceproduktionsbehovet genom att flytta anställningar från administrativa uppgifter till serviceproduktion och genom interna arrangemang.

Det väsentliga i kunskapsutvecklingen är lärande på arbetsplatsen och verkets interna program för kompetensutveckling. I utvecklingsprogrammet strävar man att utnyttja sakkunskapen hos förvaltningens personal och möjligheterna att dela med sig av sitt kunnande (bl.a. planläggningskolan).

Inom ledarskapsutvecklingen syftar man till att utveckla verkets strategiprocess speciellt ur perspektivet för chefsarbete.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Verket kommer inte att öka volymen av verksamhetslokalerna.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Centrala åtgärder för att genomföra prioriteringarna i IT-programmet är följande:

- Verket deltar aktivt i gemensamma projekt både på stadens nivå och inom den tekniska sektorn.
- Verkets egna datalager (ProjectWise) öppnas för andra förvaltningar och systemet integreras i gemensamma webbtjänster
- Det nya datasystemet för detaljplaneproduktion producerar även material med öppen källkod.
- En föreläsningsserie har skraddarsyts för basutbildning i informationsarbetet. Snabbmeddelandetjänsten och online-möten utnyttjas aktivt.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköisen asioinnin osalta merkittävimpiä uudistuksia on kaupunkitasoisen palautejärjestelmän käyttöönotto. Kaupunkisuunnitteluvirasto osallistuu myös Helsingin kaupungin verkkoportaalien uudistamiseen. Verkkopalveluja kehitetään asiakaslähtöisesti. Tähän liittyy esimerkiksi "Suunnitelmat kartalla"- palvelun uudistaminen siten, että tiedon löydettävyyttä ja käytettävyyttä paranevat.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Laaditaan yleiskaavaluonnos.

Laaditaan strategiaohjelman 2013–2016 mukaisesti asemakaavoja noin 5 500 asunnon rakentamisen mahdollistamiseksi pääosin raideliikenteen palvelualueelle (tämä tarkoittaa noin 500 000 k-m²:n kaavoittamista).

Asemakaavoitetusta asuntokerrosalamäärästä on täydennysrakentamista vähintään 150 000 k-m², mikä tarkoittaa noin 1 650 asuntoa.

Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan kasvaa 0,2 % -yksikköä edellisvuoden toteumasta (73,6 % vuonna 2012).

Joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä kasvaa 0,2 % -yksikköä edellisvuoden toteumasta (18,9 % vuonna 2012).

Muut toiminnalliset tavoitteet

Turvataan elinkeinoelämän toimivuus laatimalla riittävästi toimitilakaavoja kaupunkirakenteen ja saavutettavuuden kannalta hyville paikoille.

Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa verrattuna vuoden 2013 tasoon (74,4 % vuonna 2012).

Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuvien ja kuolevien kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 % vuodessa.

Yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa tuetaan toimia, jotka edistävät pyöräilyä. Tavoitteena on pyöräilyn lisääminen ja turvallisuuden edistäminen.

Utevelksprojekt inom elektronisk kommunikation

Viktiga förnyelser i fråga om elektronisk kommunikation är att ett responsystem på stadsnivå har tagits i bruk. Stadsplaneringskontoret deltar även i att förnya Helsingfors stads webbportal. Webbtjänsterna utvecklas användarcentrerat. Till exempel tjänsten "Suunnitelmat kartalla" förnyas så att informationen blir lättare att hitta och användbarheten förbättras.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Ett utkast till generalplan utarbetas.

Detaljplaner utarbetas i enlighet med strategiprogrammet 2013–2016 så att det blir möjligt att bygga 5 500 bostäder främst inom områden med spårtrafik (m.a.o. planläggs ca 500 000 m² vy).

Av den detaljplanlagda bostadsvåningsytan används minst 150 000 m² vy, som motsvarar minst 1 650 bostäder, för kompletteringsbyggande.

Kollektivtrafikens andel i morgontrafiken mot centrum ökar med 0,2 procentenheter jämfört med utfallet året innan (73,6 % år 2012).

Kollektivtrafikens andel i tvärtrafiken ökar med 0,2 procentenheter jämfört med utfallet året innan (18,9 % år 2012).

Övriga verksamhetsmål

Ett fungerande näringsliv säkerställs genom att det utarbetas tillräckligt med detaljplaner för verksamhetslokaler på platser med bra stadsstruktur och tillgänglighet.

Den andel av alla resor som sker till fots, med cykel och med kollektivtrafik ökar jämfört med 2013 års nivå (74,4 % år 2012).

Den årliga nedgången i det sammanlagda antalet personer som skadas och omkommer i trafikolyckor är minst 2 %.

Stadsplaneringskontoret stöder i samarbete med andra förvaltningar åtgärder som främjar cykelåkning. Målet är att cykelåkningen ska öka och säkerheten förbättras.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetssuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritettavatavoitteet - Prestationsmål						
Uusi yleiskaava - Ny generalplan	ohjelmointi program	visio vision	visio vision	luonnos utkast	ehdotus förslag	valmis färdig
Osayleiskaavat, kpl (valmisteilla) - Delgeneralplaner, st. (under beredning)	7	7	7	7	6	5
Asemakaavat, kpl (painotettu) - Detaljplaner, st. (viktat)	93	95	95	100	100	100
Liikennesuunnitelmat, kpl - Trafikplaner, st.	75	65	65	65	65	65
Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/produktivitet						
Kaupunkisuunnittelun menot/asukas - Stadsplaneringsutgifter/invånare, €	43	46	46	43	43	43
Kaupunkisuunnittelun menot/kaavoitettu kokonaiskerrosala - Stadsplaneringsutgifter/planlagd våningsyta totalt, €	21	25	25	20	20	20
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Uusien asemakaavojen mahdollistama asuntotuotanto, kpl - Bostadsproduktion som nya detaljplaner medger, antal bostäder.	4 300	5 000	5 000	5 500	5 500	5 500
Uusien asemakaavojen mahdollistama asuntotuotanto täydennysrakentamisalueilla, kpl - Bostadsproduktion som nya detaljplaner medger i kompletteringsbyggområden, antal bostäder	2 400	1 250	1 250	1 650	1 650	1 650
Kaavoitettu kokonaiskerrosala, kem ² - Planlagd våningsyta totalt, m ² vy	1 229 776	1 200 000	1 200 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Joukkoliikenne-etuudet sisältävien tulosuuntien määrä liikennevaloliittymissä, kpl - Antal infarter med kollektivtrafiksprioritering i signalreglerade korsningar, st.	54	57		120	160	160
Resurssit - Resurser						
Vakanssien lukumäärä - Antal anställningar	282	282	282	282	282	282
Henkilötyövuodet - Årsverken	268	268	268	268	268	268
	9 340	9 387	9 387	9 387	9 387	9 387

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus - Produktivitet (2011=100)	101	102	100	103	104	105

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Hyvinvoiva helsinkiläinen - Yhteinen taloustavoite kaikille virastoille:

- Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa
- Tuottavuus paranee

Kaupunkisuunnitteluvirasto seuraa ja vertailee säännöllisesti yksikkökustannusten kehitystä suurimpien kaupunkien kanssa. Yksikkökustannus on noussut viimeisten vuosien aikana, koska on satsattu merkittävien aluekokonaisuuksien kuten satamalta vapautuvien alueiden ja Östersundomin kaavoitukseen. Tähän liittyy

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Välmående helsingforsare – ett gemensamt budgetmål för alla förvaltningar:

- De å-kostnader för service som är högre i Helsingfors än i andra kommuner närmar sig medeltalet för de andra stora städerna
- Produktiviteten förbättras

Stadsplaneringskontoret följer regelbundet hur å-kostnaderna utvecklas och jämför dem med utvecklingen i de största städerna. Å-kostnaderna har stigit under de senaste åren eftersom man har satsat på att planlägga avsevärda områdeshelheter, såsom de förra hamnområdena som blivit lediga och Östersundom. Satsningarna på detta återspeglas i

panostus heijastuu kaupungin tuottavuuteen kasvavina verotuloina.

Elinvoimainen Helsinki - Yhteinen taloustavoite kaikille virastoille:

- Helsingin kuntakohtainen yhteisöveron jako-osuus pysyy yli 20 %:n tasolla valtuustokaudella

Kaupunkisuunnitteluvirasto varmistaa yhteisöveron kertymisen luomalla edellytyksiä uusien yritysten sijoittumiselle kaavoittamalla tarpeeseen vastaavia toimitilatontteja. Lisäksi kehitetään yritysalueita aktiivisesti yhteistyössä muiden virastojen kanssa.

Toimiva Helsinki - Yhteinen taloustavoite kaikille virastoille:

- Helsinkiläisten verotettavat ansiotulot/asukas nousevat muita Helsingin seudun kuntia nopeammin

Kaupunkisuunnitteluvirasto varmistaa aktiivisella kaavoituksella tonttivarannon riittävyyden, jotta AM-ohjelman määrä- ja hallintamuototavoitteet voidaan saavuttaa.

stadens produktivitet i form av ökade skatteinkomster.

Ett livskraftigt Helsingfors – ett gemensamt budgetmål för alla förvaltningar:

- Stadens andel av kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten överstiger 20 % under fullmäktigeperioden

Stadsplaneringskontoret säkerställer ackumuleringen av samfundsskatt genom att skapa förutsättningar för nya företag att etablera sig i Helsingfors i och med att planlägga nya tomter för verksamhetslokaler som lämpar sig för ändamålet. Dessutom utvecklar verket aktivt företagsområden i samarbete med övriga förvaltningar.

Ett fungerande Helsingfors – ett gemensamt budgetmål för alla förvaltningar:

- De beskattningsbara förvärsinkomsterna per invånare stiger mer i Helsingfors än i de andra kommunerna i Helsingforsregionen

Stadsplaneringskontoret säkerställer en tillräcklig tomtreserv genom aktiv planläggning för att man ska kunna uppnå BM-programmets mål i fråga om antal och besittningsform.

5 21 Kiinteistötoimi – Fastighetsväsendet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomipla n	Talous- suunnitelma Ekonomipla n
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	812	3 374	1 938	3 419	3 419	3 449	3 449
Maksutulot - Avgiftsinkomster	15 215	10 490	17 380	11 300	11 300	9 250	9 250
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	12	0	0	0	0	0	0
Vuokratulot - Hyresinkomster	599 090	615 300	619 550	628 600	628 600	649 600	673 000
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	5 018	2 360	4 750	2 580	2 580	2 400	2 400
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	2 243	2 300	2 300	2 350	2 350	2 400	2 400
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	622 389	633 824	645 918	648 249	648 249	667 099	690 499
Palkat - Löner	18 456	18 986	19 022	19 363	19 363	19 363	19 363
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	6 238	6 455	6 486	6 471	6 471	6 471	6 471
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	55 477	67 456	64 565	72 436	72 436	72 073	72 536
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	29 125	32 959	32 134	36 362	36 362	38 362	38 862
Avustukset - Understöd	1 152	1 187	1 205	1 155	1 155	1 156	1 156
Vuokrat - Hyror	119 385	129 040	129 331	130 320	130 320	135 112	137 120
Muut menot - Övriga utgifter	1 254	2 793	2 783	2 729	2 729	2 825	2 854
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	231 086	258 876	255 526	268 836	268 836	275 362	278 362
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	391 303	374 948	390 392	379 413	379 413	391 737	412 137
Poistot - Avskrivningar	156 124	143 663	160 685	170 690	170 690	175 690	180 690
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	235 179	231 285	229 707	208 723	208 723	216 047	231 447
Tuottotavoite - Avkastningsmål	244 000	246 000	246 000	248 000	248 000	250 000	252 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-8 821	-14 715	-16 293	-39 277	-39 277	-33 953	-20 553
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		1,8	1,9	2,3	2,3	2,9	3,5
Menot - Utgifter		12,0	-1,3	3,8	3,8	2,4	1,1
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	20 135	19 770	19 674	21 527	21 527	22 297	22 617

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kiinteistövirasto huolehtii Helsingin kaupungin omistamista maa-alueista, rakennuksista ja vuokra-asunnoista. Lisäksi se vastaa kaupungin alueiden geoteknisestä suunnittelusta ja Helsingin karttapalveluista.

Maaprosessiin liittyviä tehtäviä kiinteistövirastossa ovat maan hankinta, maan luovutus ja maankäytösopimukset, maaperän pilaantumisen hallinta, esirakentamisen- ja kalliorakentamisen asiantuntemus, maanmittausalan palvelut ja viranomaistehtävät, kartta- ym. paikkatietoaineistojen tuottaminen sekä näihin liittyvät palvelut.

Verksamhetsidé och centrala uppgifter

Fastighetskontoret ansvarar för markområdena, byggnaderna och hyresbostäderna i Helsingfors stads ägo. Dessutom handhar fastighetskontoret den geotekniska planeringen av stadens områden och Helsingfors stads karttjänster.

Uppgifter som hänför sig till markprocessen vid verket är markförvärv, marköverlåtelse och markanvändningsavtal, hantering av markföreningar, sakkunskap om grundberedning och bergbyggnad, tjänster och myndighetsuppgifter inom lantmäteriet, kartmaterial o.a. geografisk information och tjänster i anslutning till dessa.

Kiinteistöviraston muita tehtäviä ovat Helsingin kaupungin vuokra- ja palvelusuhdeasuntojen välitys ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnat, erilaiset asumiseen liittyvien lainojen ja avustusten myöntäminen sekä Hitasvalvonta. Lisäksi kiinteistöviraston vastuulla on kaupungin suorassa omistuksessa olevien asuntojen omistajajohjaus sekä asiakasasuntojen isännöinti.

Tilakeskuksen tehtävänä on huolehtia Helsingin kaupungin palveluhallintokuntien tilantarpeiden tyydyttämisestä kaupungin määrittämien strategioiden mukaisesti ja edistää tilankäytön mm. alueellisen tarkastelun avulla kaupungin palvelutilojen tehokasta käyttöä ja omistamista. Tilakeskus seuraa kaupungin tilakustannusten, tilan käytön tehokkuuden, kiinteistöjen arvojen ja korjausvastuiden kehittymistä.

Tilakeskus hoitaa kaupungin rakennusten omistamiseen liittyviä tehtäviä ja vastaa rakennettujen kiinteistöjen omistajapolitiikan toteuttamisesta. Tilakeskuksen tehtävänä on myös huolehtia rakennettujen kiinteistöjen tehokkaasta käytöstä ja kiinteistöjen käyttöarvon säilyttämisestä.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Kiinteistöviraston toimintaan vaikuttavat seuraavat toimintaympäristön muutokset:

- Taloudellisen tilanteen jatkuminen epävarmana
- Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön ja toteutusohjelman (AM-ohjelman) aiheuttamat muutostarpeet
- Uusien alueiden käyttöönoton edellyttämät lisätarpeet suunnittelussa ja pohjatutkimuksissa
- AM-ohjelman tuotantarpeen vaikutus suunnitteluun ja pohjatutkimusten hankintaan
- Virastosta siirtyä eläkkeelle vuosien 2013–2016 aikana merkittävä määrä henkilöstöstä
- Tietotekniikan, verkkopalveluiden ja paikannuksen ohjauksen kehittämistarpeet
- Kaupungin tietotekniikkaohjelma sekä valtakunnalliset perusrekisterien ja sähköisen asioinnin kehityshankkeet
- Uudet ja uudistuvat valtakunnalliset ohjeet mm. geodeettisesta runkoverkosta, kaavoitusmittauksesta ja kaavojen pohjakartoista
- Tietoaineistojen jakelun kehittämiseen ja maksuttomuuteen liittyvät säädökset ja linjaukset
- Toiminta valtakunnallisissa tasokoordinaatti- ja korkeusjärjestelmissä
- Kaupungin väestön kasvu ja muunkielisten helsinkiläisten osuuden merkittävä lisääntyminen
- Sähköisten asiointipalvelujen tarjoaminen verkossa

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Kiinteistöviraston keskeisimmät haasteet liittyvät AM-ohjelman toteuttamiseen. Tämä edellyttää uusien alueiden käyttöönottoa ja haastavien kaavaratkaisujen toteuttamista.

Fastighetskontoret sköter också följande uppgifter som hänför sig till boendet: förmedling av Helsingfors stads hyresbostäder och val av boende till bostadsrättslägenheter, beviljande av olika lån och understöd med anknytning till boendet och hitasövervakning. Dessutom ansvarar fastighetskontoret för ägarförvaltningen av bostäderna i stadens direkta ägo och för disponentskapet i fråga om kundbostäder.

Lokalcentralen har till uppgift att se till att stadens serviceförvaltningar har lokaler i enlighet med stadens strategiska mål och att skapa förutsättningar för effektivare användning och ägande av stadens servicelokaler genom att områdesvis granska hur lokalerna används. Lokalcentralen följer upp hur stadens lokalkostnader utvecklas, hur effektivt lokalerna utnyttjas och hur frågorna om fastighetsvärde och reparationsansvar utvecklas.

Lokalcentralen sköter uppgifter som hänför sig till stadens ägarskap av byggnader och ansvarar för att verkställa stadens ägarpolicy i nya fastigheter. Lokalcentralen tar också hand om att fastigheterna används effektivt och om att bruksvärdet hos fastigheterna inte sjunker.

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Följande förändringar i omvärlden påverkar fastighetskontorets verksamhet:

- Det fortsatta osäkra ekonomiska läget
- De nya ändringsbehov som programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet) medför
- Tillägsbehov i planering och grundundersökningar då nya områden tas i bruk
- Konsekvenserna av produktionsbehovet i BM-programmet för upphandling av planering och grundundersökningar
- Under åren 2013–2016 går en betydande andel av de anställda vid verket i pension
- Utvecklingsbehovet i fråga om datateknik, nättjänster och styrningen av positionsbestämning
- Stadens IT-program och de riksomfattande utvecklingsprojekten för basregister och elektroniska tjänster
- Nya och uppdaterade riksomfattande anvisningar i fråga om bl.a. det geodetiska stornätet, planläggningsmätningen och baskartorna för planläggning
- Bestämmelserna om och riktlinjerna för utveckling av distributionen av informationsmaterial och dess avgiftsfrihet
- Verksamheten i de riksomfattande plankoordinat- och höjdsystemen
- Den betydande ökningen i befolkningen och i antalet helsingforsare med främmande modersmål
- Tillgången till elektroniska tjänster på webben

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

De centralaste utmaningarna för fastighetskontoret hänför sig till genomförandet av BM-programmet. Detta kräver att nya områden tas i bruk och utmanande detaljplanlösningar förverkligas.

Rakennetun kiinteistöomaisuuden käyttö ja omistaminen vaatii kehittämistä lisääntyneiden investointitarpeiden sekä asiakkaiden kanssa tehtävän tilankäytön tehostamisen vuoksi. Rakennusten korjausvelka edellyttää tilankäytön tehostamista sekä tiloista luopumista. Peruskorjausten lisäksi rakennuksiin joudutaan tekemään yhä enemmän osittaisia teknisiä korjauksia lisävaurioitumisen ehkäisemiseksi ja käyttöarvon säilyttämiseksi.

Tilojen käyttöön liittyvät tarpeet ovat kasvaneet ja ovat edelleen kasvussa, kun käyttäjäpalveluita halutaan siirtää nykyistä enemmän tilakeskuksen hoidettavaksi esimerkkinä turvallisuuteen liittyvät kiinteistöjen lukitus, kulunvalvonta ja rikosilmoitusjärjestelmät. Jotta kiinteistöjen ylläpitokustannukset ovat vertailukelpoisia, eritellään jatkossa käyttäjien toimintaan liittyvien järjestelmien, varusteiden ja laitteiden hoito, korjaaminen ja korvaavat hankinnat varsinaisista kiinteistön ylläpitokustannuksista. Kiinteistön ylläpitovuokralla katetaan kiinteistön ylläpitokustannukset kuten lämmitys, vesi, jätehuolto, kiinteistön huolto ja kunnossapito ja käyttäjien toimintaan liittyvistä ylläpitopalveluista peritään erillistä korvausta.

Geoteknisten palvelujen kysyntä ja suunnittelun vaatimustaso kasvavat maankäytön kohdistuessa pohjaolosuhteiltaan vaativammille alueille.

Paikkatietojen kysyntä ja käyttö lisääntyvät ja monipuolistuvat edelleen voimakkaasti. Aineistoja tullaan vaihteittain avaamaan nykyistä enemmän myös maksuttomaan käyttöön, mikä vastaavasti vähentää näistä saatavia ulkoisia tuloja.

Vuokra-asuntojen kysyntä on edelleen korkealla tasolla. Samalla kaupungin oma vuokra-asuntotuotanto on kasvamassa aiempiin vuosiin verrattuna. Tämä näkyy suurena hakemusmääränä sekä laajana asiakaspintana. Asiakaspalvelun taso pyritään edelleen pitämään laadukkaana huolimatta siitä, että asuntotarjonta ei pysty vastaamaan suureen kysyntään.

Sähköisten järjestelmien avulla parannetaan asunto-osaston palvelutasoa ja kustannustehokkuutta. Keskeinen palvelupaikka on kaupungin oma asiointipalvelu, joka palvelee asiakkaita verkossa ajasta ja paikasta riippumatta. Asumisoikeuden vuoronumeron voi hakea kaupungin sähköisestä asiointipalvelusta, mikä parantaa palvelun laatua. Korjaus- ja energia-avustukset voidaan myös hakea kaupungin sähköisestä asiointipalvelusta. Asunto-osaston koko palvelutuotanto keskitetään vähitellen sähköiseen asiointipalveluun. Asumisoikeuden ja hitas-asioiden asioinnin transaktiot lisääntyvät asuntokannan kasvaessa. Valtion tukien ja avustusten kysyntä riippuu tarjolla olevista tukimuodoista, siitä politiikasta, jota kulloinkin hallitus toteuttaa. Meneillään olevan hallituskauden aikana tuetaan aravavuokratuotantoa erityisin avustusmuodoin. Uusien tukimuotojen tarjonta kasvattaa avustusten kysyntää. Kasvavaan hakemusmäärään varaudutaan.

Uudentyyppisten tiiviiden pientaloalueiden luovuttaminen edellyttää tavanomaista enemmän ohjausta ja lisäävät tontinluovutukseen liittyvää palvelukysyntää. Laajat julkisia

De ökade investeringsbehoven och effektiviseringen av lokalanvändningen i samråd med kunderna förutsätter att utnyttjandet och ägandet av den byggda fastighetsegendomen ska utvecklas. Reparationskostnaden för byggnaderna kräver att man ska använda lokalerna mer effektivt och avstå från lokaler. Förutom ombyggnader måste man i allt högre grad göra delvisa tekniska reparationer i byggnader i syfte att förebygga större skador och att bevara byggnadernas bruksvärde.

Behoven i fråga om lokalanvändning har ökat och de fortsätter att öka när man vill överföra allt fler användartjänster till lokalcentralen, såsom låsning av fastigheter, passerkontroll och brottsanmälningssystem. För att kostnaderna för fastighetsunderhållet ska vara jämförbara kommer man i fortsättningen att ange andelen skötsel av användarsystem och -anordningar och reparation och upphandling av ersättande utrustning separat från kostnaderna för det egentliga fastighetsunderhållet. Underhållshyran för fastigheten täcker kostnaderna för fastighetens underhåll såsom värme, vatten, sophantering, fastighetens vård och underhåll. En separat ersättning tas ut för de underhållstjänster som hänför sig till användarnas verksamhet.

Efterfrågan på geotekniska tjänster och kravnivån för den geotekniska planeringen ökar i takt med att markanvändningen riktas till områden med mer krävande grundförhållanden.

Efterfrågan på och utnyttjandet av geografisk information ökar och fortsätter kraftigt att bli mångsidigare. Materialen kommer i ännu högre grad fasvis att öppnas för avgiftsfri användning, vilket på motsvarande sätt minskar externa inkomster från materialen.

Efterfrågan på hyresbostäder är fortfarande stor. Samtidigt håller stadens egen produktion av hyresbostäder på att stiga jämfört med tidigare år. Detta syns som ett stort antal ansökningar och ett omfattande kundunderlag. Man strävar att fortfarande hålla kundservicen på en hög nivå trots att bostadsutbudet inte kan svara mot den stora efterfrågan.

Med hjälp av elektroniska system höjs bostadsavdelningens servicenivå och kostnadseffektivitet. Ett viktigt serviceställe är stadens egen webbplats för e-tjänster som betjänar kunderna oavsett tid och plats. Man kan hämta ett könummer för en bostadsrättsbostad på stadens e-tjänst, vilket ger tjänsten mervärde. Reparations- och energibidrag kan också sökas genom stadens e-tjänst. Bostadsavdelningens hela serviceproduktion koncentreras så småningom till den elektroniska tjänsten. Transaktionerna mellan bostadsrätten och Hitas-ärendena ökar i takt med att bostadsbeståndet blir större. Efterfrågan på statliga stöd och bidrag beror på de stödformer som står till förfogande, dvs. på den politik som den aktuella regeringen genomför. Under den nuvarande regeringsperioden stöder man aravahyresproduktionen genom särskilda stödformer. Utbudet av nya stödformer gör att efterfrågan på understöd ökar. Man förbereder sig på att antalet ansökningar kommer att stiga.

Överlåtelse av nya slags tätbebyggda småhusområden förutsätter mer handledning och ökar efterfrågan på service när det gäller tomtöverlåtelse. Omfattande tävling om

hankintoja sisältävät tontinluovutuskilpailut lisäävät puolestaan palvelujen tarvetta.

Kaupunkimittausosaston palvelujen kysyntä on merkittävästä osin suoraan tai välillisesti kytköksissä rakentamisen suhdanteisiin. Rakentamismäärien pienentyessä voidaan keskittyä Östersundomin kartaston tarkennusmittauksiin sekä geodeettisen runkoverkon ja kartta-aineistojen laadunparannukseen. Myös kartasto- ja paikkatietopalveluiden tuotannon vakiinnuttaminen valtakunnallisten tasakoordinaatti- ja korkeusjärjestelmien puitteissa vaatii ylimääräistä työtä myös vuoden 2014 puolella.

Paikkatietojen kysyntä ja käyttö lisääntyy ja monipuolistuu edelleen voimakkaasti. Aineistojen määrää lisätään standardeissa rajapinnoissa, joita katselu- ja jakelupalvelut hyödyntävät. Kaupungin oman paikkatietopalvelun ohella palvelukokonaisuuden kehittämisessä on keskeistä tiivis yhteistyö muun muassa Helsinki Region Infosharen, Seudullisen perusrekisterin, Kuntien kokoavan tietopalvelun ja valtakunnallisen Paikkatietoikkunan suuntiin. Aineistoja avataan merkittävästi myös maksuttomaan käyttöön, mikä vastaavasti vähentää näistä saatavia myyntituloja

Yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa edistetään tyyppipäiväkotien ja muiden päiväkotikäyttöön soveltuvien tilojen käyttöönnottoa sekä valmiiden tai helposti rakennettävien moduulirakennusten käyttöä leikkipuistorakennusten korvaajina.

Kilpailuttaminen

Kiinteistövirastossa hankinnat poikkeavat toisistaan siten, että tilakeskuksen hankinnoista valtaosa liittyy kiinteistöjen ylläpitoon ja rakennushankkeisiin, joiden kilpailutus toteutuu selkeiden toimintamallien mukaan. Kiinteistöviraston käyttötalouden ja investointien hankinnoista tilakeskuksen osuus on 95 %. Merkittävä osa lopuista hankinnoista kohdistuu maan parantamiseen ja maaperän tutkimiseen liittyviin palveluhankintoihin.

Tilakeskuksen kiinteistönhoidon kustannustehokkuuden varmistamiseksi selvitetään erilaisia kiinteistönhoidon kilpailuttamismahdollisuuksia. Lisäksi selvitetään tekniseen isännöintiin liittyvien lisääntyneiden tehtävien hoitamista ostopalveluna. Tilakeskus ottaa huomioon hankintojen toteuttamisen suunnittelussa kaupungin omien tuottajaorganisaatioiden Palmian, Staran ja HKR-Rakennuttajan resurssit. Puitesopimusosastojen kilpailutuksessa pyritään yhteistyöhön muiden kaupungin hankintayksiköiden kanssa.

Tilakeskuksen lähes kaikki kilpailuttaminen hoidetaan projektipankki-ohjelman kautta sähköisesti.

Geotekninen osasto kilpailuttaa keskitetysti kaupungin hallintokuntien tarvitsemat pohjatutkimuspalvelut. Muilta osin kiinteistöviraston kilpailuttaminen kohdistuu kunkin osaston oman toimialan palveluiden, laitteiden ja ajoneuvojen hankintaan sekä IT-hankintoihin.

Kaikki hankinnat kilpailutetaan hankintalain mukaisesti. Pohjatutkimuspalveluiden hankintamenettelyjä kehitetään yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

tomtöverlåtelse i vilka det ingår offentliga upphandlingar ökar för sin del servicebehovet.

Efterfrågan på stadsmättningsavdelningens tjänster har till en betydande stor del direkt eller indirekt anknytning till byggnadskonjunkturerna. I och med att byggvolymen minskar kan man koncentrera sig på mätningarna för precisering av kartorna över Östersundom och förbättring av kvaliteten på det geodetiska stornätet och kartmaterialen. Dessutom kräver fastställandet av produktionen av karttjänster och tjänster för geografisk information inom ramen för de riksomfattande plankoordinat- och höjdsystemen tilläggsarbete år 2014.

Efterfrågan på och användningen av tjänsterna för geografisk information fortsätter kraftigt att öka och bli mångsidigare. Materialvolymen ökar i standarderna i de gränssytor som utnyttjas i visnings- och distributionstjänsterna. Vid sidan av stadens egen tjänst för geodata är tätt samarbete med Helsinki Region Infoshare, det regionala basregistret, kommunernas gemensamma informationstjänst och det riksomfattande Paikkatietoikkuna viktiga för utvecklingen av servicehelheten. Material öppnas betydligt mycket också för avgiftsfritt bruk, vilket på motsvarande sätt minskar försäljningsinkomsterna från verksamheten.

I samarbete med stadsplaneringskontoret främjas ibruktagandet av s.k. typdaghem och andra lokaler som lämpar sig för daghemsbruk och användningen av färdiga eller lättbyggda modulbyggnader med vilka man kan ersätta lekparcsbyggnader.

Konkurrensutsättning

Upphandlingarna vid fastighetskontoret varierar på så sätt att största delen av lokalcentralens upphandlingar hänförs till fastighetsunderhåll och byggprojekt, där konkurrensutsättningen sker enligt klara handlingsmodeller. Lokalcentralens andel av fastighetskontorets driftsekonomi och investeringar är 95 %. En betydande andel av de övriga upphandlingarna är serviceupphandlingar i samband med marksanering och grundundersökningar.

I syfte att säkerställa kostnadseffektiviteten inom lokalcentralens fastighetsvärd utreds olika möjligheter att konkurrensutsätta skötseln av fastigheter. Dessutom utreds det om de ökade uppgifterna i anslutning till det tekniska disponentskapet kan skötas i form av köpta tjänster. Lokalcentralen beaktar i planeringen av upphandlingarna resurserna vid stadens egna producentorganisationer Palmia, Stara och HSB-Byggherre. I konkurrensutsättningen av ramavtalspartner strävar man att samarbeta med stadens andra upphandlingsenheter.

Lokalcentralen sköter nästan alla konkurrensutsättningar elektroniskt genom ett projektbankprogram.

Geotekniska avdelningen konkurrensutsätter centraliserat de grundundersökningar som stadens förvaltningar behöver. I övrigt gäller konkurrensutsättningen vid fastighetskontoret upphandling av service inom de olika avdelningarnas verksamhetsområden, av anordningar, av fordon och av IT-utrustning.

Alla upphandlingar konkurrensutsätts i enlighet med upphandlingslagen. Förfarandet för upphandling av grundundersökningstjänster utvecklas tillsammans med samarbetsparterna.

Riskienhallinta

Kiinteistöviraston rooli maankäyttöön liittyvissä hankkeissa on huolehtia siitä että, luovutettavat tontit ovat rakentamiskelpoisia ja maaperä kunnostetaan siten, että se täyttää asetetut normit maaperän puhtaudesta.

Tilakeskuksessa riskienarviointi viedään vuoden 2014 aikana osaksi prosessikuvauksia. Harmaan talouden hallintaan liittyvää ennaltaehkäisevää toimintaa ja näihin liittyvien riskien hallintaa jatketaan kaupungin ohjeistuksen mukaan hankintatoiminnassa. Tilakeskuksessa harmaan talouden torjunta on viety osaksi tilaajaprosessien toimintaohjeita ja malliasiakirjoja sekä toimintaa valvotaan pistokoeluonteisin auditoinnein. Harmaan talouden hallintaan liittyvää ennaltaehkäisevää toimintaa ja näihin liittyvien riskien hallintaa laajennetaan osaksi myös muiden osastojen prosessien kehitystyötä.

Rakennusten korjaustarpeen ollessa edelleen suuri ja sisäilmaolosuhteiden vaatimusten kasvaessa tilojen sisäilmaongelmien korjaaminen ja ennaltaehkäiseminen ovat tilakeskuksen keskeisiä painopistealueita. Ennaltaehkäisyssä panostetaan korjausten oikeaan kohdistamiseen ja suunnitteluun, työtapojen ja valvonnan ohjeistukseen.

Tilakeskuksen keskeisenä tavoitteena on kohdistaa kiinteistöjen korjaamiseen käytettävät varat mahdollisimman tehokkaasti tilojen sisäilmaongelmien korjaamiseen ja ennaltaehkäisemiseen. Rakennusten korjaamisessa ja uudisrakentamisessa ohjataan suunnitteluratkaisuja tavoitteena kestävä ratkaisu, sisäilmatavoitteena on normaalisti hyvä sisäilmaluokka S2. Oikeiden suunnitteluratkaisujen ja hallitun korjausprosessin lisäksi onnistunut sisäilmaratkaisu edellyttää myös mm. hyvää viestintää käyttäjille sekä osaavaa kiinteistöjen ylläpitoa.

Asunto-osastolla on ulkoisia, operatiiviseen toimintaan vaikuttavia riskejä sähköisen tieto- ja palvelujärjestelmän toimivuudessa ja ylläpidossa. Työturvallisuuteen liittyvät riskit on kartoitettu. Riskit on tunnistettu ja niihin on varauduttu.

Kaupunkimittaosaston keskeisimmät riskit liittyvät koordinaatio- ja korkeusjärjestelmäudistuksen sekä tuotanto-ohjelmistojen kehityshankkeiden aikaansaamiin muutoksiin osaston aineistoissa ja palveluissa. Riskejä hallitaan huolellisella projektityöllä sekä koulutuksella, menettelyohjeilla ja lisättyllä seurannalla ja tarkastustyöllä.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kiinteistövirasto tuottaa palveluita kuntalaisille sekä luo edellytyksiä kuntalaisten palveluille. Tästä syystä erityisesti valtuuston strategiaohjelman kolme strategia-alueita vaikuttavat kiinteistöviraston toimintaan painopisteen ollessa kaupunkirakenteessa, asumisessa ja toimitilavuokrauksessa.

Riskhantering

Fastighetskontorets roll i projekt som hänför sig till markanvändning är att se till att de tomter som överläts är i byggbart skick och att marken iståndsätts så att den uppfyller normerna för ren mark.

År 2014 utarbetas en processbeskrivning för riskhanteringen vid lokalcentralen. Den förebyggande verksamhet som hänför sig till kontrollen av den grå ekonomin och av riskerna i anslutning till den grå ekonomin fortsätter inom upphandlingsverksamheten i enlighet med stadens anvisningar. Riskhanteringen har gjorts till en del av anvisningarna för beställarprocesserna och verksamheten övervakas genom auditing av stickprovskaraktär. Den förebyggande verksamhet som hänför sig till kontrollen av den grå ekonomin och hanteringen av risker i anslutning till den grå ekonomin utvidgas till en del av arbetet på att utveckla processerna vid alla avdelningar.

Att råda bot på och förebygga problem med inneluften i lokaler är centrala prioriteringar vid lokalcentralen eftersom behovet att reparera byggnader fortfarande är stort och kraven på inneluftskvalitet blir högre. I det förebyggande arbetet satsar man på att rätt inrikta och planera reparationerna och på att ge anvisningar om planeringen, arbetssätten och övervakningen.

Ett centralt mål för lokalcentralen är att så effektivt som möjligt inrikta de resurser som ska användas till reparation av fastigheter på att ta hand om och förebygga problem med inneluften. Planeringen av byggnadsreparation och nybyggande styrs för att nå hållbara lösningar, bl.a. i vanliga fall uppnå klass S2 för bra inneluft. Förutom rätta lösningar i planeringen och en behärskad reparationsprocess förutsätter en lyckad lösning med tanke på inneluften även bl.a. smidig kommunikation med användaren och goda kunskaper i fastighetsunderhåll.

De externa riskerna för bostadsavdelningen hänför sig till funktionaliteten och upprätthållandet av det elektroniska informations- och servicesystemet som påverkar de operativa funktionerna. Riskerna i fråga om arbetssäkerhet har kartlagts och identifierats och avdelningen har förberett sig på dessa.

De största riskerna för stadsmättningsavdelningen hänför sig till ändringarna i avdelningens material och tjänster till följd av koordinat- och höjdsystemreformen och projekten för utveckling av produktionsprogrammen. Riskerna hanteras genom omsorgsfullt projektarbete och utbildning, anvisningar om förfaringssätt och ökad uppföljning och inspektionsarbete.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Fastighetskontoret producerar tjänster för kommuninvånarna och skapar förutsättningar för tjänsterna. Av denna orsak påverkar de tre strategiområdena i strategiprogrammet fastighetskontorets verksamhet, med tonvikt på stadsstrukturen, boendet och uthyrningen av verksamhetslokaler.

Elinvoimainen Helsinki

Suomen yritysmyönteisin kaupunki

Kiinteistövirasto luo edellytykset työpaikkojen määrän kasvulle toteuttamalla asiakaslähtöistä tontinluovutuspolitiikkaa, mikä käsittää uusien tonttien luovuttamisen, vanhojen sopimusten jatkamisen sekä aktiivisen panostuksen toimitilatonttien kehittämis- ja kaavoitusprojekteihin.

Toimitilatontteja luovutetaan lähinnä Salmisaaresta, Kalasatamasta, Ruskeasuolta, Pitäjänmäeltä, Vallilasta ja Jätkäsaaresta. Tuotannollisen toiminnan mahdollisuudet säilyä varmistetaan tonttipolitiikalla. Teollisuus- ja varastotonttien pääasiallinen luovutuskohde on Kivikon teollisuusalue. Keski-Pasilan tornialueen luovutuskilpailu järjestetään yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Vanhojen ostoskeskusten kehittämistä jatketaan. Pasila-Vallila-Kalasatama-akselia kehitetään työpaikka- ja yritysvyöhykkeenä. Huolehditaan työpaikkojen sijoittumisesta eri kaupunginosiin ja pyritään lisäämään erityisesti itäisen Helsingin työpaikkoja.

Työvoiman saatavuuden kannalta keskeinen tekijä on kohtuuhintaisten asuntojen tarjonta Helsingissä ja lähialueilla. Kiinteistövirasto pyrkii toimillaan luomaan edellytykset kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteiden toteutumiselle AM-ohjelman mukaisesti.

Tilakeskus tarjoaa toimitiloja sekä myymällä että vuokraamalla yrityksille ja yhteisöille. Pinta-alaltaan tarjonta on suuruusluokkaa 650 000 m² ja uusia vuokrasopimuksia solmitaan vuosittain 250–300 kappaletta kokonaisuutena ollessa yli 3 000 kappaletta.

Paikkatiedon jakelupalveluiden kehitystyön yhteydessä tulee kaupunkimittausosasto avaamaan kartta-aineistojaan vapaaseen maksuttomaan mm. yrityskäyttöön.

Uudistamalla kilpailukykyä

Helsingin keskustan elinvoiman vahvistamiseksi kiinteistöviraston toiminta kohdistuu Töölönlahden, ydinkeskustan (mm. kaupungintalokorttelit), Eteläsataman, Keski-Pasilan, kampusten sekä Hakaniemen kehittämiseen. Lisäksi edistetään keskustan maanalaisten hankkeiden toteutumista.

Toimiva Helsinki

Kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina - täydennysrakentaminen

Täydennysrakentamista edistetään kaupungin vuokratonteilla, erityisesti kiinteistöyhtiöiden hallinnassa olevissa kohteissa. Varikkoalueiden kehittämisprojekteilla luodaan uusia toimitila- ja asuntoalueita olemassa olevan rakenteen sisälle esim. Koskelan liikennevarikko. Tärkeimmät täydennysrakentamiskohteet ovat Myllypuron alue, Ormuspelto Malmilla, Isonnevantien alue Haagassa ja Linnanpelto Mellunkylässä. Liikenteen sujuvuuteen tähtääviä tunneli- ja siltahankkeita kehitetään esimerkiksi Sörnäisten liikennetunneli ja Kruunusillat.

Ett livskraftigt Helsingfors

Finlands mest företagsvänliga stad

Fastighetskontoret skapar förutsättningar för ett ökat antal jobb genom sin kundorienterade tomtöverlåtelsepolitik, vilket innebär överlåtelse av nya tomter, förlängning av gamla avtal och aktiva satsningar på projekt för utveckling och planläggning av tomter för verksamhetslokaler.

Tomter för verksamhetslokaler överläts främst på Sundholmen, i Fiskehamnen, i Brunakärr, i Sockenbacka, i Vallgård och på Busholmen. Möjligheterna att bevara produktionsverksamheten säkerställs genom tomtpolitik. Industri- och lagertomter överläts i huvudsak i Stensböle industriområde. Tävligen om överlåtelse av tomhusområdet i Mellersta Böle ordnas tillsammans med Senatfastigheter. Utvecklingen av gamla köpcenter fortsätter. Axeln Böle–Vallgård–Fiskehamnen utvecklas som en zon för arbetsplatser och företag. Man ser till att nya jobb fördelas mellan olika stadsdelar och strävar att öka antalet jobb särskilt i östra Helsingfors.

En viktig faktor med tanke på tillgången till arbetskraft är utbudet av bostäder till rimliga priser i Helsingfors och i närområdena. Fastighetskontoret strävar genom sina åtgärder att skapa förutsättningar för genomförande av bostadsproduktionsmålen i enlighet med BM-programmet.

Lokalcentralen erbjuder verksamhetslokaler både genom att sälja och hyra ut lokaler till företag och sammanslutningar. Utbudet omfattar en sammanlagd yta av storleksklassen 650 000 m² och årligen ingås 250–300 nya hyresavtal. Det totala antalet avtal uppgår till mer än 3 000.

I samband med att distributionstjänsterna för geografisk information utvecklas kommer stadsmättningsavdelningen att öppna sina kartmaterial för avgiftsfritt bruk bl.a. för företag.

Konkurrenskraft genom förnyelse

I syfte att stärka Helsingfors centrum livskraft riktar fastighetskontoret sin verksamhet till utveckling av Tölövikens, stadskärnan (bl.a. stadshuskvarteren), Södra hamnen, Mellersta Böle, campusområdena och Hagnäs. Dessutom främjar verket genomförande av de underjordiska projekten i stadens centrum.

Ett fungerande Helsingfors

Stadsdelarna utvecklas som levande och lockande – kompletteringsbyggande

Kompletteringsbyggandet främjas på stadens arrendetomter, speciellt i objekten i fastighetsbolagens besittning. Genom projekt för utveckling av depåområdena skapar man nya områden för verksamhetslokaler och bostäder inom den befintliga stadsstrukturen, t.ex. Forsby depå. De viktigaste kompletteringsbyggobjekten är Kvarnbäckens område, Ormusäkern i Malm, Stormyrvägens område i Haga och Borgåkern i Mellungsby. Tunnel- och broprojekt som syftar till att göra trafiken smidigare utvecklas, t.ex. Sörnäs trafikunnel och Kronbroarna.

Kaupunginosittain tarkasteltuna muunkielinen väestö keskittyy vuokratotaltaisille alueille, erityisesti itäisiin ja koillisiin kaupunginosiin. Tästä kehityksestä mahdollisesti aiheutuvaa segregatiota pyritään torjumaan.

Monipuolisen ja tasapainoisen asukasrakenteen turvaamiseen kaupungin eri alueilla on kiinnitetty huomiota kaupungin asuntopoliitikassa. Tavoitteeseen on pyritty mm. sekoittamalla asumisen eri hallintamuotoja uustuotantoalueilla ja vanhoilla asuinalueilla täydennysrakentamisen keinoin.

Kaupungin vuokra-asuntojen välityksessä tavoitteena on kaupungin vuokratulojen ja asuinalueiden asukasrakenteen monipuolisuus. Toimintaohjelma on perustunut mm. maahanmuuttajien hajasijoittamiseen ja syntyneiden keskittymien purkamiseen.

Asukkaille sujuvat ja integroidut palvelut

Kaupungin vuokra-asunnon ja asumisoikeusnumeron hakemisessa sähköisten asiointipalvelujen käyttö on korkealla tasolla. Runtasas 90 % kuluttajista käyttää näitä verkossa tarjottuja palveluita. Asiointipalveluja laajennetaan liittämällä vähitellen kaikki asumisen tuotteet kaupungin omaan sähköiseen asiointipalveluun. Palvelu on kustannustehokas, helppokäyttöinen ja joustava.

Puuttuvien hissien rakentamista edistetään sekä valtion että kaupungin hissien rakentamiseen tarkoitetuilla avustuksilla. Hissejä rakennetaan vuosittain noin 60 kpl.

Paikkatiedon katselu- ja jakelupalveluiden kehittämistä ja laajentamista jatketaan osana kansallista paikkatietoinfrastruktuuria. Aineistoja avataan merkittävästi myös maksuttomaan käyttöön. Tämän lisäksi tuetaan paikkatietojen käyttöä kaupunkiyhteisellä asiointialustalla.

Kaupungin toiminta on kestävä, vaikuttava ja tehokasta

Vastuullisen energiapolitiikan työkaluksi energiansäästö

Kaupungin omistamien rakennusten energiatehokkuutta parannetaan korjauksien ja ylläpidon avulla ja vaikutetaan tilojen käyttäjien käyttötottumuksiin. Uudis- ja peruskorjaushankkeissa rakennukselle asetetaan energiatehokkuustavoitteet, joiden toteutumista ohjataan ja seurataan hankkeen eri vaiheissa. Merkittävä ohjeistus on tilakeskuksen yhteiskuntavastuun huomioon ottava ympäristöohjelma, jossa asetetaan tavoitteita uudisrakennus-, korjausrakentamis- ja ylläpitotoiminnan energiansäästötoiminnalle, elinkaarikustannuksille, kestäväälle kehitykselle sekä ympäristövaikutuksille.

Lisäksi uudisrakentamisessa edistetään energiatehokkaita ratkaisuja käyttämällä tontinluovutuskilpailujen yhtenä laatuksena energiatehokkuutta ja uusiutuvien energiamuotojen käyttöä sekä kaukolämpöverkkoon liittymistä. Tontinluovutusehtoihin sisällytetään rakennusten energiatehokkuutta koskevat ehdot.

I en stadsdelsvis granskning är befolkningen med främmande modersmål koncentrerad till områden som domineras av hyreshus, speciellt i de östra och nordöstra stadsdelarna. Verket strävar att bekämpa eventuell ökad segregation till följd av denna utveckling.

I stadens bostadspolitik har man fäst avseende på att säkerställa en mångsidig och balanserad invånarstruktur i stadens olika områden. Man har försökt uppnå målet bl.a. genom att blanda olika besittningsformer för boende i nyproduktionsområdena och genom att kompletteringsbygga i de gamla bostadsområdena.

Målet för förmedlingen av stadens hyresbostäder är att invånarstrukturen i stadens hyreshus och bostadsområden ska vara mångsidig. Handlingsprogrammet har baserat sig bl.a. på att invandrare ska bo på olika håll och koncentrationer avvecklas.

Invånarna får flexibel och integrerad service

Elektroniska tjänster används flitigt vid ansökan om kommunal hyresbostad och bostadsrättsnummer. Drygt 90 % av konsumenterna använder dessa webbtjänster. Tjänsterna utvidgas genom att så småningom överföra alla stadens boendeprodukter till stadens webbplats för elektroniska tjänster. E-tjänsten är kostnadseffektiv, lätt att använda och flexibel.

Byggnad av hissar där sådana saknas främjas med såväl statliga som kommunala bidrag avsedda för hissbyggen. Årligen byggs det ca 60 hissar.

Visnings- och distributionstjänsterna för geodatamaterial utvecklas och byggs ut som en del av den riksomfattande geodatainfrastrukturen. Material öppnas i betydlig mån också för avgiftsfritt bruk. Dessutom stöder man utnyttjandet av geografisk information på stadens gemensamma plattform för e-tjänster.

Stadens verksamhet är hållbar och effektiv

Energibesparing blir ett verktyg för ansvarsfull energipolitik

Energieffektiviteten i byggnader i stadens ägo förbättras med hjälp av reparationer och underhåll, och användningsvanorna hos lokalinhavarna påverkas. I fråga om nybyggnads- och ombyggnadsobjekt sätter man upp mål för energieffektiviteten i byggnaderna. Hur dessa mål genomförs följs upp i olika faser av projektet. Viktiga anvisningar i detta avseende ges i lokalcentralens miljöprogram som beaktar samhällsansvaret. Programmet omfattar mål för energibesparingsverksamhet, livscykelkostnader, hållbar utveckling och miljökonsekvenser inom nybyggnads-, reparations- och underhållsverksamheten.

Inom nybyggandet främjas energieffektiva lösningar. Detta sker genom att energieffektivitet utgör ett av kvalitetskriterierna i tomtöverlåtelseavtalningarna, likaså användning av förnybara energiformer och anslutning till fjärrvärmenätet. I tomtöverlåtelseavtal upptas villkor om energieffektivitet.

Kaupunkirakenteen eheytyminen parantaa saatavuutta ja sujuvuutta

Kaupunkirakennetta eheytetään raideliikenneverkkoon tukeutuen

Raideverkkoon liittyvä maankäytön geotekninen suunnittelukohde on Östersundomin suunnan metrohaara. Lisäksi Länsimetron rakentamiseen ja Pissararadan suunnitteluun liittyviä tarkasteluja jatketaan, samoin kyseisten hankkeiden geoteknisen suunnittelun ohjausta.

Metroasemien ja rautatieasemien vaikutusalueelta luovutetaan tontteja sekä toimitila- että asuntorakentamiseen. Tällaisia kohteita on Malmin, Ilmalan, Ruoholahden, Kalasataman, Käpylän, Herttoniemen, Itäkeskuksen, Puotilan, Myllypuron ja Mellunkylän asemien läheisyydessä.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa

AM-ohjelman toteuttamiseksi varataan tontteja ja järjestetään erityyppisiä tontinluovutuskilpailuja. Pientalorakentamista edistetään varaamalla tontteja omatoimiseen, tuottajamuotoiseen ja rakennuttajakonsulttivetoiseen rakentamiseen. Omatoimista rakentamista ja rakennuttamista tuetaan luovuttamalla omakotitontteja ja edistämällä ryhmärakentamishankkeita.

Puurakentamista sekä uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaalien käyttöä edistetään.

Rakennuttajana kaupunki on monipuolistamassa uustuotantoaan. Luodaan uusia asumisen konsepteja, joista esimerkkeinä ovat autoton talo, tupakoimaton talo ja senioritalo. Asunto-osaston markkinoinnille uudet konseptit asettavat haasteen; oikeat kohderyhmät on löydettävä ja erityispiirteet on huomioitava asuntoja esiteltäessä ja tarjottaessa.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Viraston tuottavuutta kehitetään lisäämällä ulkoisiin vuokriin ja omaisuuden myyntituloihin liittyvien toimenpiteiden määrää sekä vaikuttamalla viraston merkittävimpiin kulueriin. Vuonna 2012 käyttöön otetun uudistetun tuottavuuden seurantamallin mukaisesti seurataan viraston kokonaistuottavuuden kehitystä. Kokonaistuottavuuden suotuisan kehittymisen varmistamiseksi toteutetaan virastossa aktiivisesti viraston taloudelliseen kokonaisuuteen liittyviä seuraavia keskeisimpiä toimenpiteitä:

Strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti tavoitellaan kiinteän omaisuuden vuosittaista 100 milj. euron myyntiä. Tämän lisäksi pyritään lisäämään määräaikaista tontinluovutuksia sitovan tavoitteen mukaisesti.

Stadsstrukturen kompletteras med bättre tillgänglighet och smidighet som resultat

Stadsstrukturen kompletteras med fokus på spårtrafiknätet

Ett geotekniskt planeringsobjekt inom markanvändningen med anknytning till spårnätet utgörs av metroförbindelsen åt Östersundomhålllet. Också granskningarna om byggandet av västmetron och Centrumslingan fortsätter, likaså styrningen av den geotekniska planeringen för projekten i fråga.

Inom metro- och järnvägsstationernas influensområden överläts det tomter för byggande av både verksamhetslokaler och bostäder. Sådana objekt finns i närheten av stationerna i Malm, Ilmala, Gräsviken, Fiskehamnen, Kottby, Hertonäs, Östra centrum, Botby gård, Kvarnbäcken och Mellungsby.

Mångsidiga boendialternativ i det växande Helsingfors

Genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning implementeras med tomtreserveringar och olika slags tomtöverlåtelseävingar. Småhusbyggande främjas genom att tomter reserveras både för självbyggeri och för byggande i producenters och byggherrekonstruktörens regi. Staden stöder sådana som själva vill bygga eller låta bygga genom att upplåta egnahemstomter och främja projekt för gruppbyggande.

Staden främjar träbyggande och användning av förnybara byggmaterial och sådana byggmaterial som belastar miljön så lite som möjligt.

Staden strävar som byggherre för närvarande efter en mångsidigare nyproduktion. Nya koncept för boende skapas, t.ex. bilfritt hus, rökfritt hus och seniorhus. De nya koncepten är en utmaning för bostadsavdelningens marknadsföring i och med att man ska hitta de rätta målgrupperna och lägga märke till särdragen när man presenterar och bjuder ut bostäderna.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Verkets produktivitet utvecklas genom att öka åtgärderna i fråga om externa hyror och inkomsterna från försäljning av egendom och genom att påverka de största utgiftsposterna för förvaltningen. Utvecklingen i verkets helhetsproduktivitet följs upp i enlighet med den förnyade modellen för produktivetsuppföljning som infördes år 2012. För att säkra en gynnsam utveckling i helhetsproduktiviteten genomför verket aktivt de med tanke på helhetsekonomi viktiga åtgärder som anges nedan.

I enlighet med strategiprogrammets mål strävar man årligen att sälja fast egendom till ett värde av 100 mn euro. Därutöver strävar man att öka antalet tomtöverlåtelser för viss tid i enlighet med det bindande målet.

Kaupungin omistuksessa olevien toimitilojen käyttö- ja investointimenojen hillitsemiseksi toteutetaan rakennusomaisuuden myyntitoimia. Myynnin toteuttamiseksi tavoitellaan 20 000 htm² vuotuisia myyntimääriä. Tällä toimenpiteellä pyritään vähentämään rakennusomaisuuden ylläpitoon liittyvää kustannustaakkaa ja samalla vähentää kaupungin tukipalveluihin liittyviä kustannuksia. Lisäksi osallistutaan aktiivisesti hallintokuntarajojen yli ulottuviin tilankäytön tehostamisen hankkeisiin.

Henkilöstön eläköitymisen yhteydessä huolehditaan siitä, että tarve lisärekrytoineille on mahdollisimman pieni. Lisäksi pyritään vähentämään lyhyitä poissaoloja hyödyntämällä varhaisen tuen mallia työssä jaksamisessa sekä tehdään tiivistä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa. Tilapäisen henkilöstön käyttöä vähennetään selkeyttämällä yhteistyötä, kehittämällä työn tekemisen tapaa, tehtäväkanteita uudistaen sekä hyödyntämällä eläkepoistuma hallintotyön tehostamisessa. Lisäksi jatketaan tukipalvelujen johtamisen keskittämistä hallinto-osastolle.

Hankinnat muodostavat merkittävän osuuden viraston kustannuksista. Hankintatoimeen liittyvän osaamisen lisäämisellä pyritään hillitsemään kustannusten nousua. Hankinnoissa lisätään ulkoisia ostoja ottaen huomioon kaupungin oma palvelutuotanto ja kaupungin linjaukset liittyen oman palvelutuotannon hyödyntämiseen.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Vakituisesta henkilöstöstä 15 % jää eläkkeelle vuosina 2013–2016. Eläköitymisen myötä vakanssimäärä vähenee yhteensä yhdeksällä. Henkilöstörakennemuutoksen ja toiminnan tuottavuuden kehittämistoimenpiteiden myötä tehtäviä vähennetään mm. toimistotehtävistä ja ammattitehtävistä.

Kiinteistövirastossa varaudutaan kiihtyvään eläköitymiseen johdon ja esimiesten valmennuksin, joiden avulla varmistetaan, että esimiehillä on riittävät valmiudet eri elämäntilanteissa olevien työntekijöiden hyvinvoinnin tukemiseksi, ikääntyneiden työntekijöiden työhyvinvoinnin parantamiseksi ja työurien pidentämiseksi. Työurien pidentämiseksi lisätään varhaisen tuen ja paluun tuen mallin mukaisten toimenpiteiden käyttöä sekä tarvittavia työaikajoustoja. Seuraajamallia käytetään uusien henkilöiden perehdytyksessä ja hiljaisen tietotaidon siirtämisessä avainhenkilöiden jäädessä eläkkeelle.

Henkilökunnan osaamisen kehittämistoimenpiteet suunnitellaan osana tuloskeskusteluja käytävässä ammatillisen kehittymisen suunnitelmassa, jossa otetaan huomioon tulevat tehtävämuutokset, ammattiosaaminen ylläpito ja työuralla kehittyminen. Esimiesten osaamista tuetaan järjestämällä säännöllisesti esimiesten työpajoja ja teematilaisuuksia. Keskeisimmät osaamistarpeet tulevaisuudessa ovat juridiikan, taloushallinnon ja tietotekniikan osaaminen sekä prosessien hallinta ja johtaminen.

I syfte att dämpa ökningen i drifts- och investeringsutgifterna för verksamhetslokalerna i stadens ägo säljer staden en del av sin byggnadsegendom. För att kunna genomföra försäljningen vill staden uppnå en årlig försäljningsvolym på 20 000 m² lägenhetsyta. Med den här åtgärden strävar man att minska den kostnadsbelastning som beror på underhållet av byggnadsegendomen och samtidigt kostnaderna för stadens stödtjänster. Dessutom deltar man aktivt i förvaltningsöverskridande projekt för effektivisering av lokalanvändningen.

I anslutning till pensionsavgångarna ser man till att behovet att rekrytera ny personal är så litet som möjligt. Dessutom strävar verket att minska korttidsfrånvaron genom att utnyttja modellen för tidigt stöd för orken i arbetet och genom att samarbeta tätt med företagshälsovården. Användningen av tillfällig personal kommer att minskas genom att klarlägga samarbetet, utveckla arbetssätten, förnya uppgiftsstrukturerna och utnyttja pensionsavgången i effektiviseringen av det administrativa arbetet. Därtill fortsätter man att koncentrera ledningen av stödtjänsterna till förvaltningsavdelningen.

Upphandlingarna utgör en väsentlig andel av kostnaderna vid verket. De stigande kostnaderna dämpas genom att öka kunskaperna i upphandling. Externa upphandlingar ökar till antalet inom upphandlingsverksamheten med beaktande av stadens egen serviceproduktion och stadens riktlinjer i fråga om att utnyttja den egna serviceproduktionen.

Verkets personalplan 2014–2016

Sammanlagt 15 % av de ordinarie anställda går i pension åren 2013–2016. Till följd av pensioneringarna minskar antalet befattningar med nio. Den nya personalstrukturen och åtgärderna för verksamhetens bättre produktivitet minskar antalet befattningar bl.a. i kontorsuppgifter och yrkesuppgifter.

Fastighetskontoret förbereder sig på de accelererande pensionsavgångarna genom att ordna coaching för ledningen och cheferna. Härigenom säkras att cheferna har tillräckliga färdigheter att stöda välbefinnandet hos anställda i olika livssituationer, förbättra välbefinnandet hos äldre anställda och förlänga arbetskarriärerna. I syfte att förlänga arbetskarriärerna används åtgärderna enligt modellen för tidigt stöd och modellen för stöd vid återgång till arbetet i högre grad samt nödvändig flexibilitet i arbetstiderna. Företrädamodellen utnyttjas i introduktion av nya anställda och i överföring av tyst kunskap när nyckelpersoner går i pension.

Åtgärderna för personalens kompetensutveckling preciseras i en plan för yrkesutveckling som görs upp i samband med utvecklingssamtalen. I planen beaktas kommande förändringar i uppgifterna, upprätthållandet av yrkeskunskaperna och avancemangen i arbetskarriären. Cheferna får stöd för sina kunskaper på verkstäder och temaevenemang som ordnas regelbundet. De viktigaste kompetensbehoven i framtiden gäller juridik, ekonomiförvaltning och datateknik samt processhantering och ledarskap.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Kaupungin omassa käytössä olevien toimitilojen kokonaispinta-ala ei kasva strategiakaudella. Kiinteistövirasto toteuttaa kaupungin tavoitetta ottamalla huomioon teknologian muutokset ja palveluiden sekä työn uudet muodot. Vapautuneita tiloja vuokrataan myös kaupungin ulkopuolisille tahoille.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Tietotekniikkaohjelmassa tunnistetaan paikkatietojen suuri merkitys prosessien, palvelujen ja tietojärjestelmien kehittämisessä. Kehitysohjelman mukaisesti jatketaan ydinaineistoihin kohdistuvaa kehittämistä toteuttamalla tietojen ylläpitoa tehostavia ja tietojen yhteiskäyttöä helpottavia ratkaisuja.

Maanvuokrajärjestelmä on tarkoitus uusia lähitulevaisuudessa.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Asumisen palveluissa tietotekniikka ja sähköinen asiointi ovat keskeisiä. Kaikki asumisen palvelut keskitetään vähitellen kaupungin sähköiseen asiointipalveluun ja palveluja kehitetään vuorovaikutteiseksi mahdollisuuksien mukaan.

Virastossa selvitetään mahdollisuudet myytävien tonttien sähköiseen kilpailutukseen ja pientalotonttien sähköisen hakumenettelyn laajentamisen muihin tontteihin.

Sähköisen projektipankin ja huoltokirjan uuden kehitysversion avulla laajennetaan niiden sisältämän tiedon käyttö yhä monipuolisemmin palvelemaan kiinteistöjen ylläpitoa elinkaaren aikana.

Paikkatiedon katselu- ja jakelupalveluiden kehittämisessä tavoitteena on lisätä aineistojen määrää palveluissa. Aineistoja avataan merkittävästi myös maksuttomaan käyttöön.

Johtotietopalvelun osalta laaditaan selvitys sähköisen asioinnin kehittämisen tarpeista ja mahdollisuuksista. Lisäksi seurataan kaupungin teknisen sektorin, erityisesti rakennusvalvontatoimen, mahdollista etenemistä sähköisten asiointipalvelujen kehittämisessä. Palvelujen määrittelyyn ja suunnitteluun osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.

Tavoitteet ja mittarit

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Tuottavuuden kehittymistä seurataan ja johdetaan viraston strategisesti keskeisten loppusuoritteiden, näihin liittyvien ulkoisten tulojen sekä toiminnan kokonaiskustannusten avulla.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Den totala ytan för verksamhetslokalerna i stadens eget bruk ökar inte under strategiperioden. Fastighetskontoret genomför stadens mål genom att beakta ändringarna i teknologin och tjänsternas och arbetets nya former. De lokaler som blivit lediga hyrs ut också till aktörer utanför staden.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

I IT-programmet identifieras den geografiska informationens stora betydelse för utveckling av processerna, tjänsterna och datasystemen. Utvecklingsarbetet på kärnmaterialet fortsätter i enlighet med utvecklingsprogrammet genom att söka lösningar som effektiviserar upprätthållandet av informationen och gör det lättare att använda den gemensamt.

Avsikten är att förnya arrendesystemet inom den närmaste framtiden.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Inom boendetjänsterna prioriteras datateknik och elektroniska tjänster. Alla boendetjänster kommer så småningom att koncentreras till stadens webbportal för elektroniska tjänster och de kommer enligt möjligheterna att utvecklas till interaktiva tjänster.

Verket utreder möjligheterna att ordna elektroniska anbudstävlingar för tomter som ska säljas och att utvidga den elektroniska ansökan om småhustomter till även andra tomter.

Användningen av informationen i den elektroniska projektbanken och den nya versionen av serviceboken ökar och därigenom tjänar informationen i dessa på ännu mångsidigare sätt underhållet i fastigheterna under deras livslängd.

Målet för visnings- och distributionstjänsterna för geoinformation är att öka materialvolymen i tjänsterna. Material öppnas i betydande mån också för avgiftsfritt bruk.

Det görs upp en utredning om behoven och möjligheterna i fråga om utvecklingen av elektroniska tjänster inom ledningstjänsten. Dessutom följer man upp hur stadens tekniska sektor, speciellt byggnadstillsynsverket, eventuellt framskrider i utvecklingen av de elektroniska tjänsterna. Verket deltar i att beskriva och planera tjänsterna enligt möjligheterna.

Mål och mätare

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Produktivitetsutvecklingen följs upp och leds med hjälp av verkets strategiskt viktiga slutprestationer, de externa inkomsterna från dessa och de sammanlagda kostnaderna för verksamheten.

Kaupungin strategiaohjelmasta johdetut tavoitteet – Mål härledda ur stadens strategiprogram	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Elinvoimainen Helsinki - Ett livskraftigt Helsingfors						
Luovutettu asuntorakennusoikeus, k-m ² - Överlättn byggrätt för bostäder, m ² vy	248 805	235 000	180 000	250 000	260 000	270 000
Toimiva Helsinki - Ett fungerande Helsingfors						
Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiaika, keskiarvo pv. - Marknadsföringstid för ledigblivande hyresbostäder, medeltal i dagar		7	5	7	7	7
Tyhjien tilojen osuus tilakannasta - Andelen tomma lokaler i lokalbeståndet, % *)	7%	5%	5%	5 %	5%	5%
Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika, keskiarvo pv. - Utförandetid för centrala tjänster i anslutning till lantmäteriverksamheten, medeltal i dagar	16	16	16	18	18	18
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl - Hissar byggda med stöd av staden, st.	54	65	60	65	65	65
Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen - Balanserad ekonomi och gott ledarskap						
Talouden tasapaino - Ekonomisk balans						
Tuottavuus - Produktivitet (2010=100)	113	106		107	108	109
Ulkoiset maanvuokrat - Externa arrenden, milj. €	153,2	158	160,5	166	176	186
Hyvä johtaminen - Gott ledarskap						
Sairauspoissaolo - Sjukfrånvaro, %	3,5	3,4	3,4	3,3	3,2	3,0
Koulutuspäivät / hlö - Utbildningsdagar/person	2,9	3,0	3,0	3,2	3,3	3,4
Tuottavuus - Produktivitet (2010=100)	113	106	106	107	108	109
Maaomaisuus Helsingissä - Markegendom i Helsingfors, ha	14 062	14 170	14 332	14 190	14 210	14 220
Maaomaisuus muissa kunnissa - Markegendom i andra kommuner, ha	5 851	5 847	5 846	5 846	5 846	5 846
Ara-asunnon hakijat ilman asunnonvaihtajia - Sökande till ara-bostäder exkl. bostadsbytare	22 162	21000	22 000	22 000	22 000	22 000
Välitetyt ara-vuokra-asunnot, kpl. - Förmedlade ara-hyresbostäder, st.	3 191	3200	3 000	3200	3200	3200
Tiloja vuokrauksessa - Uthyrida lokaler, m ²	2 912 000	2 915 000	2 925 000	2 920 000	2 920 000	2 920 000
Tiloja ylläpidossa - Underhållna lokaler, m ²	1 876 000	1 850 000	1 876 000	1 870 000	1 870 000	1 870 000
Muut tavoitteet - Övriga mål						
Rakentamiskelpoiseksi tutkittu ja kunnostettu maa (5 v. keskiarvo, ha) - Mark som undersökts och satts i byggbart skick (medeltal för 5 år), ha	15	15	12,5	15	15	
Geoteknisestä suunnittelusta johtuvia, yli 0,5 milj. euron vahinkoja ei toteudu pohja- ja kalliorakentamisessa, vahinkojen määrä, kpl. - Skador på över 0,5 mn euro som beror på den geotekniska planeringen inträffar inte vid grund- och bergbyggandet, antal skador, st.	0	0	0	0	0	
Pohjatutkimusprofiileja tietokannassa kpl. - Grundundersökningsprofiler i databasen, st.	247 000	250 000	247 500	253 000	256 000	
Rekisteröityjä kiinteistöjä ja rasiiteita, kpl. - Registrerade fastigheter och servitut, st.	600	600	600	600	600	
Uudisrakennusmittauksia kpl. - Nybyggnadsmätningar, st.	779	650	650	750	750	750
Kaupungin palvelurakennusten sääkorjattu lämpöenergian kulutus, kWh/brm ² /v - Väderkorrigerad förbrukning av värmeenergi i stadens servicebyggnader kWh/m ² bruttoyta/år	145,4	144,4	145,4	143,4	142	

Voimavarat - Resurser	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Henkilömäärä - Antal personer, 31.12.**)	461	464	467	455	455	455
Tilat - Lokaler, m ²	11703	11703	11 703	11703	11703	11703
josta yksityisiltä vuokrattu - av vilka privat förhyrda	7155	7155	7 155	7155	7155	7155

⁾ Tyhjiin tilojen laskennassa käytetään ulkopuolisen, riippumattoman Kiinteistöaloustutkimuskeskuksen (KTI) mukaista laskentatapaa. – Vid beräkningen av tomma lokaler används det externa, oavhängiga Kiinteistöaloustutkimuskeskuset (KTI) kalkyleringsätt.

** Ennuste - Prognos 2013–

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiaohjelman talousmittareihin

Tilakeskuksen tavoitteena on yhteistyössä hallintokuntien kanssa kaupungin tilankäytön tehostaminen mm. palvelukustannusten pienentämiseksi. Lisäksi tavoitteena on saattaa rakennus- ja tilaomistus pitkällä aikavälillä sellaiselle tasolle, että tilakeskuksella on taloudelliset edellytykset huolehtia omistamansa rakennus- ja tilakannan käyttöarvon säilymisestä. Tilankäytön tehostamistavoitteen saavuttamiseksi toimintatapoja ja sopimusmenettelyjä kehitetään. Tilakeskuksen toimintaa mitataan erilaisin toiminnan tehokkuutta kuvaavien tuottavuusmittarein.

Kiinteistövirasto luovuttaa toimitilantontteja lähinnä Jätkäsaaresta, Ruskeasuolta ja Pitäjänmäeltä. Teollisuus- ja varastotonttien pääasiallinen luovutuskohde on Kivikon teollisuusalue. Virasto kehittää aktiivisesti kaupungin tonttitarjontaa ja osallistuu elinkeinotoiminnan kehittämishankkeisiin yhdessä elinkeinoelämän ja kaupungin muiden hallintokuntien kanssa. Virasto seuraa toimintaa erilaisin tuottavuusmittarein.

Kiinteistöviraston tavoitteena on tarjota tontteja asuntorakentamiseen strategiaohjelman 2013–2016 ja AM-ohjelman toteuttamiseksi. Asuntorakentaminen jatkuu vilkkaana sekä Jätkäsaaresta että Kalasatamassa. Virasto edistää tiiviiden pientaloalueiden toteuttamista. Täydennysrakentamiskorvaus edistää asuntojen lisärakentamista kaupungin vuokratonteilla.

Tavoitteena on tontinluovutuksella luoda edellytykset korkeatasoisen ja vetovoimaisen asuntotuotannon toteutumiseksi ja verotulojen myönteiselle kehitykselle Helsingissä. Vuotuinen luovutetun asuntorakennusoikeuden määrä on seurannassa

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Lokalcentralen har som mål att i samråd med förvaltningarna effektivisera stadens lokalanvändning i syfte att minska bl.a. servicekostnaderna. Målet är att på lång sikt få byggnads- och lokalsägandet till en sådan nivå att lokalcentralen har ekonomiska förutsättningar att se till att bruksvärdet hos byggnads- och lokalbeståndet i stadens ägo bevaras. För att uppnå målet om effektivare lokalanvändning utvecklar verket sina tillvägagångssätt och avtalsförfaranden. Lokalcentralens verksamhet mäts med olika produktivetsmätare som beskriver verksamhetens effektivitet.

Fastighetskontoret överläter tomter för verksamhetslokaler huvudsakligen på Busholmen, i Brunakärr och i Sockenbacka. Tomter för industri- och lagerbyggnader överläts främst i Stensböle industriområde. Verket utvecklar aktivt stadens tomtutbud och deltar i näringslivets utvecklingsprojekt tillsammans med näringslivet och stadens andra förvaltningar. Verket följer verksamheten med olika produktivetsmätare.

Fastighetskontoret har som mål att erbjuda tomter för bostadsbyggande i syfte att genomföra strategiprogrammet 2013–2016 och BM-programmet. Det livliga byggandet av bostäder fortsätter både på Busholmen och i Fiskehamnen. Verket främjar anläggningen av tätbebyggda småhusområden. Kompletteringsbyggande av bostäder på stadens arrendetomter främjas med ersättning för kompletteringsbyggande.

Målet är att genom tomtöverlåtelse skapa förutsättningar för en högkvalitativ och attraktiv bostadsproduktion och för en positiv utveckling i skatteinkomsterna i Helsingfors. Den årliga överlättna byggrätten för bostäder följs upp.

5 21 01 Kiinteistövirasto – Fastighetskontoret

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomipla n	Talous- suunnitelma Ekonomipla n
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	810	1 874	1 938	1 899	1 899	1 899	1 899
Maksutulot - Avgiftsinkomster	15 215	10 490	17 380	11 300	11 300	9 250	9 250
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	12	0	0	0	0	0	0
Vuokratulot - Hyresinkomster	199 986	204 000	208 250	210 000	210 000	222 000	237 000
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	1 456	860	1 750	1 050	1 050	850	850
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	217 478	217 224	229 318	224 249	224 249	233 999	248 999
Palkat - Löner	10 548	10 750	10 786	10 666	10 666	10 666	10 666
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	3 564	3 647	3 678	3 553	3 553	3 553	3 553
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	4 784	4 256	4 364	4 586	4 586	4 586	4 586
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	317	509	334	362	362	362	362
Avustukset - Understöd	16	0	18	18	18	18	18
Vuokrat - Hyror	2 093	2 040	2 031	2 120	2 120	2 120	2 120
Muut menot - Övriga utgifter	371	385	375	427	427	427	427
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	21 693	21 587	21 586	21 732	21 732	21 732	21 732
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	195 786	195 637	207 732	202 517	202 517	212 267	227 267
Poistot - Avskrivningar	634	663	685	690	690	690	690
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	195 151	194 974	207 047	201 827	201 827	211 577	226 577
Tuottotavoite - Avkastningsmål	148 000	150 000	150 000	152 000	152 000	154 000	156 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	47 151	44 974	57 047	49 827	49 827	57 577	70 577
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-0,1	5,6	3,2	3,2	4,3	6,4
Menot - Utgifter		-0,5	0,0	0,7	0,7	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	1 400	770	1 474	1 057	1 057	1 057	1 057

5 21 03 Tilakeskus – Lokalcentralen

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	2	1 500	0	1 520	1 520	1 550	1 550
Vuokratulot - Hyresinkomster	399 104	411 300	411 300	418 600	418 600	427 600	436 000
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	3 562	1 500	3 000	1 530	1 530	1 550	1 550
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	2 243	2 300	2 300	2 350	2 350	2 400	2 400
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	404 911	416 600	416 600	424 000	424 000	433 100	441 500
Palkat - Löner	7 908	8 236	8 236	8 697	8 697	8 697	8 697
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	2 674	2 808	2 808	2 918	2 918	2 918	2 918
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	50 693	63 200	60 201	67 850	67 850	67 487	67 950
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	28 808	32 450	31 800	36 000	36 000	38 000	38 500
Avustukset - Understöd	6	7	7	7	7	8	8
Vuokrat - Hyror	117 292	127 000	127 300	128 200	128 200	132 992	135 000
Muut menot - Övriga utgifter	883	2 408	2 408	2 302	2 302	2 398	2 427
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	208 263	236 109	232 760	245 974	245 974	252 500	255 500
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	196 648	180 491	183 840	178 026	178 026	180 600	186 000
Poistot - Avskrivningar	155 490	143 000	160 000	170 000	170 000	175 000	180 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	41 158	37 491	23 840	8 026	8 026	5 600	6 000
Tuottotavoite - Avkastningsmål	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-54 842	-58 509	-72 160	-87 974	-87 974	-90 400	-90 000
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		2,9	0,0	1,8	1,8	2,1	1,9
Menot - Utgifter		13,4	-1,4	4,2	4,2	2,7	1,2
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	18 735	19 000	18 200	20 470	20 470	21 240	21 560

5 21 05 Avustukset asuintalojen hissien rakentamiseen – Understöd för byggande av hissar i bostadshus

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	1 130	1 180	1 180	1 130	1 130	1 130	1 130
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 130	1 180	1 180	1 130	1 130	1 130	1 130
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 130	-1 180	-1 180	-1 130	-1 130	-1 130	-1 130
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 130	-1 180	-1 180	-1 130	-1 130	-1 130	-1 130
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 130	-1 180	-1 180	-1 130	-1 130	-1 130	-1 130
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		4,4	0,0	-4,2	-4,2	0,0	0,0

5 22 Asuntotuotantotoimisto – Bostadsproduktions-byrån

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	10 216	14 103	10 796	14 086	14 086	14 485	15 143
Maksutulot - Avgiftsinkomster	0	270	210	0	0	0	0
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	12	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	10 228	14 373	11 006	14 086	14 086	14 485	15 143
Palkat - Löner	3 014	3 521	3 084	3 666	3 666	3 739	3 926
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	1 026	1 192	1 064	1 221	1 221	1 245	1 308
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	2 339	2 542	2 495	2 581	2 581	2 710	2 846
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	124	116	142	137	137	140	147
Avustukset - Understöd	7	7	7	8	8	8	8
Vuokrat - Hyror	320	395	416	695	695	650	650
Muut menot - Övriga utgifter	2 647	5 901	3 099	5 079	5 079	5 294	5 559
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	9 476	13 674	10 307	13 387	13 387	13 786	14 444
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	752	699	699	699	699	699	699
Poistot - Avskrivningar	37	45	45	45	45	60	60
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	715	654	654	654	654	639	639
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	715	654	654	654	654	639	639
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		40,5	-23,4	-2,0	-2,0	2,8	4,5
Menot - Utgifter		44,3	-24,6	-2,1	-2,1	3,0	4,8
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	230	227	230	126	126	0	0

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Asuntotuotantotoimisto rakennuttaa ja peruskorjaa Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2012 (AM-ohjelma) ja asiakkaiden tavoitteiden mukaisesti laadukkaita ja elinkaarikustannuksiltaan edullisia asuntoja. Asuntotuotantotoimiston asiakkaita ovat kaupungin asuntoja omistavat yhtiöt ja asuntojen ostajat. Asuinkiinteistöjen yhteyteen tuotetaan lisäksi palvelutiloja, kuten päiväkotia ja myymälätiloja.

Vuoden 2014 talousarvion lähtökohtana on pidetty tontinvarauspäätöksiä, joiden perusteella asuntotuotantotoimikunnan on mahdollista päättää 892 asunnon rakentamisesta vuonna 2014. Vuonna 2014 voitaneen päättää noin 650 asunnon peruskorjauksen toteuttamisesta.

Förändringar i verkets omvärld

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Bostadsproduktionsbyrån låter bygga och upprusta högklassiga bostäder med förmånliga livscykelkostnader i enlighet med dels målen i programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet), dels kundernas målsättning. Byråns kunder består bl.a. av stadens fastighetsbolag och av bostadsköpare. Dessutom producerar bostadsproduktionsbyrån servicelokaler, såsom daghem och butiker, i anslutning till bostadsfastigheter.

En utgångspunkt för 2014 års budget har varit tomt-reserveringsbesluten på basis av vilka det är möjligt för bostadsproduktionsbyrån att besluta om att bygga 892 bostäder år 2014. År 2014 kan man troligen besluta om ombyggnad av 650 bostäder.

Taloussuunnitelman toteutumisen edellytyksenä on AM-ohjelman mukaiseen tuotantoon soveltuvien tonttien saanti ja peruskorjauksen toimeksiantojen saanti.

Myös myytävien asuntojen markkinatilanne vaikuttaa taloussuunnitelman toteutumiseen, sillä omistusasuntotuotannossa hankkeiden käynnistämispäätökset perustuvat kulloinkin vallitsevaan asuntojen markkinatilanteeseen. Tonttivarannon perusteella taloussuunnitelma-ajan tuotannosta noin viidesosa on omistusasuntotuotantoa ja osa siitä sijoittuu täydennysrakentamisalueille. Kohteiden markkinointi tulee olemaan haastavaa. Kokonaan uusille alueille toteutettavien kohteiden aikatauluihin vaikuttavat myös muiden asuntotuottajien hankkeiden ajoitus sekä liikenne-, palvelu- ja muiden ympäristöön liittyvien järjestelyiden aikataulut.

Yleinen aravuokratuotannon väheneminen ja vuokrien nousuvauhti muualla kuin kaupungin tuotannossa tulee lisäämään kohtuuhintaisten asuntojen tarvetta ja tästä syystä kaupungin panos kohtuuhintaisten aravuokra-asuntojen toteuttajana on merkittävä.

Asuntotuotantotoimiston rakennuttamien hankkeiden rakennus- ja peruskorjausmenot ovat noin 300 milj. euroa vuodessa käyntiin saatavasta tuotannosta riippuen. Asuntotuotantotoimiston taloussuunnitelman sisältyvät hankkeista ulosmaksettavat menot, jotka katetaan rakennuttajapalkkiolla. Ulosmaksettavien menojen arvioidaan olevan noin 54 % asuntotuotantotoimiston taloussuunnitelman sisällyttämistä hankkeiden rakennusaikaisista korkomenoista. Taloussuunnitelman toteutumisen kannalta merkittävä tekijä tulee olemaan vuoden 2014 korkomenot, johon vaikuttaa yleisen korkotason kehittymisen lisäksi arahankkeille valmistetta oleva omavastuukorkojen määräaikainen alentaminen vuosina 2013–2015. Korkotaso on ollut poikkeuksellisen alhainen viime vuosina ja sen muutokset ovat vaikeasti ennustettavissa.

Mikäli asuntotuotantotoimiston tuotantomäärät jäävät alle arvioidun tason, asuntotuotantotoimiston taloussuunnitelma-ajan taloussuunnitelman hankemenot saattavat jäädä huomattavasti arvioitua alhaisemmiksi. Mikäli tuotantoa ei käynnisty suunnitellusti, myös asuntotuotantotoimiston tulot saattavat pienentyä huomattavasti tulevina vuosina.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Asuntotuotantotoimisto vastaa uudiskohteiden lisäksi suurelta osin kaupungin asuntoja omistavien yhtiöiden peruskorjausten teettämisestä. Asuntotuotantotoimistolla on kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi keskeinen rooli kaupungin asuntokannan peruskorjauksissa ja energiatehokkuuden parantamisessa. Toteutettavilla korjauksilla on suuri merkitys kaupungin vuokra-asuntojen imagon ja kilpailukykyyn säilyttämisessä.

Kilpailuttaminen

Asuntotuotantotoimisto toimii rakentamispalvelujen eli rakentamisen, suunnittelupalveluiden ja rahoituksen kilpailuttajana. Lähtökohtaisesti kaikki rakentamispalvelut

En förutsättning för att budgeten ska hålla är att det finns lämpliga tomter för produktion enligt BM-programmet och att bostadsproduktionsbyrån får ombyggnadsuppdrag.

Även marknadsläget för bostäder som ska säljas påverkar budgetutfallet, eftersom besluten om inledande av ägarbostadsprojekt baserar sig på det aktuella marknadsläget. På basis av tomtreserven består cirka en femtedel av produktionen under ekonomiplaneproduktionen av ägarbostäder och en del är förlagd till områden för kompletteringsbyggnad. Att marknadsföra objekten kommer att bli en utmaning. Tidsschemat för objekt som byggs i helt nya områden påverkas också av tidsschemat för andra bostadsproduktionsprojekt och av tidsschemat för trafikregleringar, servicearrangemang och annat som hänför sig till omgivningen.

I och med att den allmänna arahyresproduktionen minskar och hyrorna för annan än stadens produktion stiger kommer behovet av bostäder till ett skäligt pris att öka. Också därför spelar staden en betydelsefull roll som producent av arahyresbostäder till ett skäligt pris.

De årliga bygg- och ombyggnadskostnaderna för projekten med bostadsproduktionsbyrån som byggherre uppgår till ca 300 mn euro beroende på omfattningen av den produktion som inleds. Budgeten för bostadsproduktionsbyrån innehåller de kostnader för projekten som byggherren betalar ut. Dessa byggherrekostnader beräknas utgöra ca 54 % av byråns utgifter i budgeten. Största delen av dem är räntekostnader under byggtiden. En viktig faktor med tanke på budgetutfallet är 2014 års ränteutgifter som påverkas utöver utvecklingen i den allmänna räntenivån också av den tidsbestämda sänkningen av självriskräntorna för ARA-objekt åren 2013–2015 som är under beredning. Räntenivån har under de senaste åren varit exceptionellt låg och förändringarna i räntenivån är svåra att förutspå.

Om bostadsproduktionsbyråns produktionsvolym understiger den beräknade nivån kan byråns projektutgifter för ekonomiplaneproduktionen bli betydligt lägre än vad som beräknats i budgeten. Om produktionen inte inleds som planerat finns det en risk att byråns inkomster betydligt minskar också under de kommande åren.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Bostadsproduktionsbyrån svarar vid sidan av byggherreuppgifterna vid nybyggnad också för dessa uppgifter vid ombyggnad i bostäder ägda av stadens bostadsbolag. Byrån har en central roll vid ombyggnad i stadens bostadsbestånd och vid förbättring av energieffektiviteten för att stadens strategiska mål ska nås. De reparationer som genomförs har en stor betydelse när det gäller att bevara de kommunala hyresbostädernas image och konkurrenskraft.

Konkurrensutsättning

Bostadsproduktionsbyrån har till uppgift att konkurransutsätta byggtjänster, dvs. byggande, planeringstjänster och finansiering. Utgångspunkten är att

kilpailutetaan. Varsinaiset rakentamismenot eivät sisälly asuntotuotantotoimiston talousarvioon. Talousarviossa merkittävimmät kilpailuun perustuvat menot ovat rakennusaikaiset korot, joiden arvioidaan olevan noin 29 % talousarviomenoista vuonna 2014.

Muun uudisasuntorakentamisen vähentyminen saattaa heijastua positiivisesti asuntotuotantotoimiston järjestämiin urakkakilpailuihin. Viime vuosina osallistumishalukkuus asuntotuotantotoimiston uudisrakentamista koskeviin urakkakilpailuihin on ollut laimeaa.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudella ei ole suunnitteilla muutoksia kilpailuttamisessa tai kilpailussa.

Riskienhallinta

Asuntotuotantotoimiston riskienhallinta perustuu riskienhallintasuunnitelmaan, jossa on luokiteltu toimintaan liittyvät riskit ja arvioitu niiden haittavaikutukset sekä riskien toteutumisen todennäköisyys. Asuntotuotantotoimiston toimintajärjestelmä ohjaa prosesseja ja asiakirjoja vakioituneen käytännön mukaisiksi, millä on olennainen toiminnallisia riskejä vähentävä vaikutus. Merkittävimmin toimintaan liittyvinä riskeinä voidaan pitää kohtuuhintaisten rakentamiskelpoisten tonttien puutetta, urakkakilpailujen toimimattomuutta ja omistustuotannon myyntiin liittyvää markkinointiriskiä.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Asuntotuotantotoimiston keskeisen strategiaperustan muodostavat kaupungin strategiaohjelma 2013–2016 ja asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2012 (AM-ohjelma). Asuntotuotantotoimiston osalta strategiaohjelman 2013–2016 tavoitteet liittyvät keskeisesti tavoitteisiin toimivasta kaupungista ja tasapainoisesta taloudesta sekä hyvästä johtamisesta.

Toimivan kaupungin toimenpiteinä asuntotuotantotoimisto osallistuu sekä uusien kaupunkimaisien asuinalueiden toteuttamiseen että esikaupunkialueiden tiivistämiseen. Uusien asuinalueiden identiteettiä luodaan järjestämällä arkkitehtuurikilpailuja ja ohjaamalla suunnittelijoita luomaan kullekin uudelle alueelle omaleimaista arkkitehtuuria. Täydennysrakentamisella eheytetään kaupunkirakennetta ja varmistetaan palveluiden edellyttämää väestöpohjaa esikaupunkialueilla sekä vähennetään kaupungin sisäistä liikennettä. Toiminnallisen monipuolisuuden toteuttaminen asuntohankkeissa edellyttää hyvää yhteistyötä ja eri hallintokunnille asetettujen tavoitteiden yhdensuuntaisuutta.

Asuntotuotantotoimisto toteuttaa hankkeissaan erilaisia asumiskonsepteja ja laajaa asuntotyypivalikoimaa. Tällä ja eri hallintomuodoilla varmistetaan monipuolisten ja kohtuuhintaisten asumisvaihtoehtojen saatavuus kaupungissa. Uudistuotannossa noudatetaan rakentamismääräyskokoelman mukaisia esteettömyysvaatimuksia. Peruskorjausten yhteydessä pyritään muuttamaan esteettömiksi olemassa olevat esteelliset ratkaisut asumista palvelevien tilojen ja asuntojen osalta silloin, kun se on rakenteellisesti ja taloudellisesti järkevää.

alla byggtjänster ska konkurrensutsättas. De egentliga byggtgifterna ingår inte i byråns budget. I budgeten är de största utgifter som baserar sig på konkurrensutsättning räntekostnaderna under byggtiden, vilka beräknas utgöra ca 29 % av budgetutgifterna år 2014.

Minskningen i det övriga nybyggandet kan förbättra benägenheten att komma med anbud i de entreprenadtävlingar som bostadsproduktionsbyrån ordnar. Under de senaste åren har intresset för att delta i bostadsproduktionsbyråns entreprenadtävlingar för nybyggande varit svagt.

Inga förändringar i konkurrensutsättning och konkurrensplaneras under budget- och ekonomiplanepreioden.

Riskhantering

Bostadsproduktionsbyråns riskhantering bygger på en riskhanteringsplan med en klassificering av de risker som hänför sig till verksamheten och en bedömning av deras negativa verkningar och av sannolikheten för att de blir verklighet. Byråns omfattande verksamhetssystem styr processerna och dokumenten så att de följer en standardpraxis, vilket väsentligt minskar riskerna i verksamheten. De största verksamhetsriskerna är bristen på byggbara tomter för bostadsproduktion till ett skäligt pris, dåligt fungerande entreprenadtävlingar och marknadsföringsrisken i anslutning till försäljningen inom ägarbostadsproduktionen.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Stadens strategiprogram för 2013–2016 och genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2012 (BM-programmet) utgör den centrala strategiska basen för bostadsproduktionsbyråns verksamhet. Bostadsproduktionsbyråns målsättningar hänför sig till strategiprogrammets mål om en fungerande stad och en balanserad ekonomi och gott ledarskap.

Som en åtgärd för en fungerande stad deltar bostadsproduktionsbyrån både i att genomföra nya urbana bostadsområden och i att förtäta ytterstadsområdena. Identiteten för de nya bostadsområdena byggs upp genom att ordna arkitekturtävlingar och planerarna styrs att skapa särpräglad arkitektur för varje område. Kompletteringsbyggandet harmoniserar stadsstrukturen i ytterstaden och säkrar ett tillräckligt befolkningsunderlag för nya tjänster i ytterstaden samt minskar den interna trafiken i staden. För att garantera att bostadsprojekten blir mångsidigt funktionella förutsätts smidigt samarbete och likriktade mål av förvaltningarna.

Bostadsproduktionsbyrån genomför olika nya boendekoncept och ett vidsträckt urval av bostadstyper i sina projekt, vilket tillsammans med olika besittningsformer säkerställer tillgången till mångsidiga bostadsalternativ till rimliga priser i Helsingfors. Inom nyproduktionen följer man de tillgänglighetskrav som anges i byggbestämmelse-samlingen. I samband med ombyggnader strävar man att göra nuvarande lösningar i bostadskomplement och bostäder med hinder tillgängliga i fall där det med tanke på konstruktionen och ekonomin är motiverat.

Asuntotuotantotoimisto kehittää hankkeissaan energia- ja materiaalitehokasta rakentamista asettamalla hankinnoissaan näihin näkökulmiin liittyviä vaatimuksia. Asuntotuotantotoimisto käynnistää vuonna 2013 neljä puurakenteisten kerrostalojen hanketta kahdella eri alueella. Tavoitteena on kehittää materiaalineutraalia urakkakilpailutusmenetelmää. Energiatehokkuusluokaltaan asuntotuotantotoimiston rakennuttamat uudisrakennukset suunnitellaan luokkaan A ja peruskorjauksissa tavoitellaan energiaterhokkuusluokkaa C, silloin kun se on toiminnallisesti, teknisesti ja taloudellisesti järkevää.

Strategian asuntotuotantoa koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi on tärkeää huolehtia koko asuntotuotantoketjun sujuvuudesta ja eri vaiheiden edellyttämistä investoinneista. Asuntohankkeiden toteutusaikataulut ovat riippuvaisia rakentamisedellytysten olemassaolosta.

Uusien alueiden sekä täydennysrakentamishankkeiden suunnittelussa ja rakentamisessa tehdään tiivistä yhteistyötä kiinteistöviraston, kaupunkisuunnitteluviraston, talous- ja suunnittelukeskuksen sekä rakennusviraston kesken. Tätä hallintokuntien välistä yhteistyötä tiivistetään entisestään taloussuunnitelmakaudella.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Viraston yleiskulujen kehitys ja hankinnat tulevat pysymään nykyisellä tasolla.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Taloussuunnitelmakaudella 2014–2016 henkilöstön kokonaismäärä pysyy vakaana. Vuoden 2014 talousarvioon sisältyy 71 henkilön vakanssit. Tuotannon toteuttamiseen ja tuleviin eläkkeelle siirtymisiin on varauduttu henkilöstön rekrytoinnilla. Rekrytoinnit tehdään aina vain tarpeen mukaisesti. Toteutuneet henkilötyövuodet ovat olleet viime vuosina vakanssimäärää pienemmät. Palkka- ja muiden henkilöstömenojen osuus on edellä mainituilla tuotantomäärillä noin 37 % talousarviomenoista.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Asuntotuotantotoimiston toimitilat sijaitsevat Itä-Pasilassa samalla tontilla Itä-Pasilan palvelutalon kanssa. Suunnitelmat palvelutalon laajentumisesta asuntotuotantotoimiston tilojen puolelle tai tontin käytön tehokkuuden lisäämisestä ovat vireillä. Asuntotuotantotoimisto selvittää talousarviovuoden aikana eri tilankäyttövaihtoehtoja siltä varalta, että nykyisistä tiloista joudutaan luopumaan. Asuntotuotantotoimisto on mukana kaupungin teknisten virastojen yhteisen toimitalon valmistelussa.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Asuntotuotantotoimisto käyttää hankesuunnitteluun, rakennusaikaiseen hankeseurantaan ja johdon raportointiin teetettyä tietokantaa.

Bostadsproduktionsbyrån utvecklar energi- och materialeffektiva byggsätt i alla sina projekt och ställer energikrav på sina upphandlingar. Byrån inleder år 2013 fyra projekt för flervåningshus byggda av trä i två olika områden. Målet är att komma med ett materialneutralt anbudsförfarande för entreprenader. De nybyggnader som bostadsproduktionsbyrån uppför planeras för energieffektivitetsklass A och i ombyggnaderna är målet energieffektivitetsklass C i de fall där det funktionellt, tekniskt och ekonomiskt är motiverat.

Det är viktigt att ta hand om smidigheten i hela bostadsproduktionskedjan och om investeringarna i dess olika faser för att strategimålen om bostadsproduktion ska uppnås. Genomförandetidtabellerna för bostadsprojekt är beroende av förutsättningarna för byggverksamhet.

I planeringen och byggandet av nya områden och kompletteringsbyggobjekt bedrivs tätt samarbete med fastighetskontoret, stadsplaneringskontoret, ekonomi- och planeringscentralen och byggnadskontoret. Man kommer att bedriva ännu tätare samarbete över förvaltningsgränserna under ekonomiplaneringsperioden.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

De allmänna utgifterna och upphandlingarna vid verket kommer att stanna på nuvarande nivå.

Verkets personalplan 2014–2016

Det totala personalantalet är stabilt under ekonomiplanepreioden 2014–2016. I budgeten för 2014 finns befattningar för 71 personer. Man har förberett sig på produktionen och de kommande pensioneringarna genom att rekrytera nya anställda. Nyrekryteringar görs bara vid behov. Antalet årsverken har varit mindre än antalet befattningar under de senaste åren. Andelen löneutgifter och andra personalutgifter uppgår med produktionsvolymen ovan till ca 37 % av budgetutgifterna.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Bostadsproduktionsbyråns verksamhetslokaler ligger i Östra Böle på samma tomt som Östra Böles servicehus. Planerna om att bygga ut servicehuset till bostadsproduktionsbyråns lokaler eller att höja tomtexploateringen på tomten är aktuella. Bostadsproduktionsbyrån utreder under budgetåret alternativa sätt att använda lokalerna för att förbereda sig på att avstå från de nuvarande lokalerna. Bostadsproduktionsbyrån deltar i att bereda ett gemensamt hus för stadens förvaltningar inom den tekniska sektorn.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Bostadsproduktionsbyrån använder en databas som den låtit skapa för projektplanering, för projektuppföljning under byggtiden och för rapportering till ledningen.

Asuntotuotantotoimiston ulkoista raportointijärjestelmää kehitetään edelleen vuonna 2014 kaupunkiyhteisten Laske ja Heta-järjestelmien puitteissa.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Sähköistä asiointia edistetään kehittämällä ja uudistamalla toimiston www-sivustoa. Asuntotuotantotoimisto on kehittänyt sähköisen menettelyn Hitas-asuntojen hakua ja arvontaa varten.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Asuntotuotantotoimisto sitoutuu rakennuttamaan asuntotuotantotoimikunnalle varattujen rakentamiskelpoisten tonttien puitteissa AM-ohjelman mukaisen kaupungin oman asuntotuotannon, jonka määrä vuonna 2014 on 892 asuntoa.

Toimisto rakennuttaa kaupungin kiinteistöyhtiöiden siltä tilaamat peruskorjaukset, joille saadaan rahoitus.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Asuntotuotantotoimisto on nettobudjetoitu yksikkö, jonka sitova tavoite on toimintakate. Toimintakatetavoite vuodelle 2014 on 699 000 euroa. Asuntotuotantotoimiston tuottavuuden kehitys perustuu tuotettavien asuntojen ja peruskorjausten sekä henkilöstön määrään. Tuotannon käynnistymiseen vaikuttavat mm. tonttitilanne ja rakentamisen yleinen suhdannetilanne.

Taloussuunnitelmakaudella korostuvat kohtuuhintaisen asuntotuotannon mahdollistavien tonttien saatavuus ja yleisen taloustilanteen epävarmuus. Taloussuunnitelmakaudella tulisi AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti aloittaa yhteensä 4 500 asunnon toteuttaminen. Tavoitteeseen ei päästäne, mutta vuosina 2015 ja 2016 tuotantomäärien ennakoidaan lisääntyvän nykyisestä tasosta.

Asuntotuotantotoimikunnan vuosien 2013–2016 tontti-varauksista yli 30 % edellyttää kumppanuuskaavoitusta tai vastaavaa menettelyä, joten aikataulut kaavojen valmistumisen ja tonttien rakentamiskelpoisuuden saavuttamiseksi voivat vaihdella suuresti. Tonttien varauksesta rakentamisen alkamiseen kuluva keskimääräinen aika on ollut aiemmin noin kolme vuotta. Nykyisen tonttivarannon osalta tämä aika näyttää olevan vieläkin pidempi. Kumppanuuskaavoitus edellyttää asuntotuotantotoimistolta huomattavaa lisäpanostusta ja resurssin varaamista jo kaavoitusvaiheessa. Resurssien sitominen kumppanuuskaavoitukseen heikentää ainakin kaavoitusvaiheessa asuntotuotantotoimiston tuottavuutta. Mikäli kumppanuuskaavoitus tuottaa paremmin toteutettavissa olevia kaavoja, projektien toteutusvaiheessa toiminnan tehokkuus ja tuottavuus saattavat vastaavasti parantua.

Byrån externa rapporteringssystem utvecklas vidare år 2014 inom ramen för stadens gemensamma system Laske och Heta.

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Den elektroniska kommunikationen främjas genom att fortgående utveckla och förnya byråns webbsidor. Bostadsproduktionsbyrån har utvecklat ett elektroniskt förfarande genom vilket hitasbostäder kan sökas och lottas ut.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Bostadsproduktionsbyrån förbinder sig att vara byggherre för stadens egen bostadsproduktion på de för bostadsproduktionskommittén reserverade byggbara tomterna, i enlighet med BM-programmet. År 2014 produceras 892 bostäder.

Byrån är byggherre då stadens fastighetsbolag beställer ombyggnad, om finansiering beviljas för denna.

Övriga verksamhetsmål

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Bostadsproduktionsbyrån är en enhet med nettobudgetering och har verksamhetsbidraget som bindande mål. Målet för verksamhetsbidraget år 2014 är 699 000 euro. Hur byråns produktivitet utvecklas baserar sig på bostadsproduktions- och ombyggnadsvolymen och på antalet anställda. Produktionsstarten påverkas bl.a. av tomtsituationen och det allmänna konjunkturläget i byggbranschen.

Under ekonomiplanepreioden betonas tillgången till tomter som medger bostadsproduktion till ett skäligt pris, likaså osäkerhetsfaktorer med avseende på det allmänna ekonomiska läget. På basis av målen i BM-programmet ska sammanlagt 4 500 bostäder börja byggas under ekonomiplanepreioden. Målet uppnås sannolikt inte, men produktionsvolymerna år 2015 och 2016 prognoseras öka från den nuvarande nivån.

Av de tomtreserveringar som gjorts åren 2013–2016 kräver 30 % partnerskapsplanläggning eller motsvarande förfarande och tiden för när detaljplanerna blir fastställda och tomterna byggbara kan variera i hög grad. Den genomsnittliga tiden från reserveringen av en tomt till byggstarten har tidigare varit ungefär tre år. För den befintliga tomtreserven förefaller tiden vara ännu längre. Partnerskapsplanläggning kräver en omfattande tilläggsatsning av bostadsproduktionsbyrån och reservering av resurser redan vid planläggningen. Byråns produktivitet minskar åtminstone i planläggningsfasen av att resurser binds vid partnerskapsplanläggning. Om partnerskapsplanläggningen producerar detaljplaner med bättre genomförbarhet, kan effektiviteten och produktiviteten i verksamheten på motsvarande sätt förbättras då projekten genomförs.

Asuntotuotantorahaston kartuttaminen

Asuntotuotantotoimistolla on laaja kymmenen vuoden vastuu rakentamistaan kohteista. Nämä vastuut on katettu asuntotuotantotoimiston toiminnan tuloksesta syntyneellä ylijäämällä, joka siirrettiin asuntotuotantorahastoon sen perustamisen yhteydessä. Tämän jälkeen rahastoa on kartutettu vuosien 2006–2012 toimintakatetavoitteen ylittäneellä tuloksella. Asuntotuotantotoimiston arvion mukaan varat riittävät noin viideksi vuodeksi. Rahastoa kartutetaan säännöllisesti asuntotuotantotoimiston toiminnasta syntyvällä tuloksella, jotta vastuut voidaan kattaa rahaston varoista myös jatkossa.

Avsättning av medel till bostadsproduktionsfonden

Bostadsproduktionsbyrån har ett omfattande tioårigt ansvar för objekt den bygger. Ansvaret har täckts med det överskott från byråns verksamhet som överfördes till bostadsproduktionsfonden då denna bildades. Medel har därefter avsatts till fonden enligt det belopp som överskred målet för verksamhetsbidraget åren 2006–2012. Byrån beräknar att medlen räcker till för ungefär fem år. Medel måste regelbundet avsättas till fonden enligt resultatet av byråns verksamhet för att ansvaret ska kunna täckas med fondmedel också i fortsättningen.

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Aratuotanto: käynnistyspäätöksiä, asuntoja, kpl - Ara- produktion: byggstartsbeslut, bostäder, st.	414	450	547	688	964	890
Muu uudistuotanto: käynnistyspäätöksiä, asuntoja, kpl - Annan nyproduktion: byggstartbeslut, bostäder, st.	365	372	279	204	206	200
Uudistuotanto yhteensä: käynnistyspäätöksiä, asuntoja, kpl - Nyproduktion sammanlagt: byggstartbeslut, bostäder, st.	779	828	826	892	1 170	1 090
Peruskorjaus: käynnistyspäätöksiä, asuntoja, kpl - Ombyggnad: byggstartbeslut, bostäder, st.	420	860	565	653	700	700
Resurssit - Resurser Henkilöstön määrä - Antal anställda	58	67	67	71	71	71
	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivet (2011=100)	106	83	78	78	82	85

Toiminnallisten tavoitteiden kytkeytyminen strategiahjelman talousmittareihin

Hyvinvoiva helsinkiläinen - Yhteinen taloustavoite kaikille virastoille:

- Helsingin muita kuntia korkeammat palvelujen yksikkökustannukset lähenevät muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa
- Tuottavuus paranee

Asuntotuotantotoimisto pyrkii vastaamaan tuottavuuden parantamistavoitteeseen nostamalla asuntotuotannon määrän AM-ohjelman mukaiselle tavoitetasolle. Pyrkimyksenä on kuitenkin ettei henkilöstön määrää tarvitsisi nostaa samassa suhteessa.

Elinvoimainen Helsinki - Yhteinen taloustavoite kaikille virastoille:

- Helsingin kuntakohtainen yhteisöveron jako-osuus pysyy yli 20 %:n tasolla valtuustokaudella

Kaupungin oma asuntotuotanto tarjoaa kohtuuhintaisia asuntoja yritysten henkilöstölle, mikä tekee Helsingistä houkuttelevamman sijaintipaikan yritysten toiminnolle.

Toimiva Helsinki - Yhteinen taloustavoite kaikille virastoille:

Hur verksamhetsmålen hänger samman med de ekonomiska mätarna i strategiprogrammet

Välmående helsingforsare – ett gemensamt budgetmål för alla förvaltningar:

- De à-kostnader för service som är högre i Helsingfors än i andra kommuner närmar sig medeltalet för de andra stora städerna
- Produktiviteten förbättras

Bostadsproduktionsbyrån strävar att svara på målet om produktivitetstillväxt genom att höja bostadsproduktionsvolymen till den nivå som anges i BM-programmet. Meningen är dock att man inte behöver höja antalet anställda i samma mån.

Ett livskraftigt Helsingfors – ett gemensamt budgetmål för alla förvaltningar:

- Stadens andel av kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten överstiger 20 % under fullmäktigeperioden

Staden tillhandahåller genom sin bostadsproduktion bostäder till rimliga priser för företagens personal, vilket gör Helsingfors till en mer attraktiv lokaliseringssort för företagsfunktioner.

Ett fungerande Helsingfors – ett gemensamt budgetmål för alla förvaltningar:

- Helsingkiläisten verotettavat ansiotulot/asukas nousevat muita Helsingin seudun kuntia nopeammin

Uusien merenranta-alueiden rakentamisella ja täydennysrakentamisella pyritään tekemään Helsingistä houkutteleva asuinkunta työssäkäyvän aktiiviväestön näkökulmasta. Asuntoalueiden ja asuntorakentamisen taso pidetään korkealla. Asuntotuotantotoimisto panostaa perheasuntojen rakentamiseen AM-ohjelman mukaisesti.

- De beskattningsbara förvärsinkomsterna per invånare stiger mer i Helsingfors än i de andra kommunerna i Helsingforsregionen

Man strävar att göra Helsingfors till en lockande bostadskommun för den yrkesaktiva befolkningen genom att bygga och kompletteringsbygga i områden vid havet. Kvaliteten på bostadsområdena och bostadsbyggandet hålls på hög nivå. Bostadsproduktionsbyrån satsar på att bygga familjebostäder i enlighet med BM-programmet.

5 31 Rakennusvalvontavirasto – Byggnadstillsynsverket

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	3	0	0	0	0	0	0
Maksutulot - Avgiftsinkomster	8 533	6 993	6 993	7 080	7 080	7 180	7 290
Vuokratulot - Hyresinkomster	0	3	3	3	3	3	3
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	1	4	4	4	4	4	4
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	8 537	7 000	7 000	7 087	7 087	7 187	7 297
Palkat - Löner	5 341	5 310	5 294	5 569	5 314	5 314	5 314
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	1 790	1 754	1 796	1 837	1 837	1 837	1 837
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	728	735	738	738	738	738	738
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	71	95	84	83	83	83	83
Avustukset - Understöd	9	12	12	12	12	12	12
Vuokrat - Hyror	649	673	655	655	655	655	655
Muut menot - Övriga utgifter	15	26	26	26	26	26	26
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	8 603	8 605	8 605	8 920	8 665	8 665	8 665
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-66	-1 605	-1 605	-1 833	-1 578	-1 478	-1 368
Poistot - Avskrivningar	339	450	400	450	450	450	450
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-406	-2 055	-2 005	-2 283	-2 028	-1 928	-1 818
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-406	-2 055	-2 005	-2 283	-2 028	-1 928	-1 818
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-18,0	0,0	1,2	1,2	1,4	1,5
Menot - Utgifter		0,0	0,0	3,7	0,7	0,0	0,0
Sisäiset vuokramenot - Interna hyresutgifter	512	500	510	515	515	515	515

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2014 talousarvioon

Uudisrakentamisen volyymi (sekä myönnettyjen että haettujen lupien mahdollistama kuutiomäärä) oli Helsingissä vuoden 2013 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä pudonnut voimakkaasti edellisvuoteen verrattuna. Haettujen rakennuslupien mahdollistama kuutiomäärä oli alustavien lukujen perusteella noin 34 % alemmalla tasolla ja myönnettyjen rakennuslupien mahdollistama kuutiomäärä noin 56 % alemmalla tasolla edellisvuoteen verrattuna.

Vuonna 2012 aloitettiin koko maassa noin 28 500 asunnon rakennustyöt, mikä on 2 700 asuntoa vähemmän kuin vuonna 2011. Vuonna 2013 asuntojen aloitusmääräksi arvioidaan 27 000.

Myönnettyjen lupien määrä vaikuttaa suoraan rakennusvalvontaviraston tuloihin, jotka muodostuvat lähes yksinomaan rakennusvalvontataksan mukaisista

Hur förändringar i omvärlden påverkar budgeten för år 2014

Nybyggnadsvolymen (antalet kubikmeter som de sökta och beviljade byggloven medger) hade kraftigt sjunkit i Helsingfors under de två första kvartalen år 2013 jämfört med året innan. Mängden kubikmeter i de sökta byggloven var enligt de preliminära siffrorna ca 34 % mindre än år 2012 och mängden kubikmeter som de beviljade byggloven medgav var ca 56 % lägre än år 2012.

År 2012 inleddes ca 28 500 bostadsbyggen i hela landet, vilket är 2 700 bostäder färre än år 2011. År 2013 väntas de inledda byggena uppgå till 27 000.

Antalet beviljade bygglov har en direkt påverkan på byggnadstillsynsverkets inkomster som nästan helt består av bygglovsavgifterna i byggnadstillsynstaxan. Den

rakennuslupamaksuista. Rakentamisen laskeva trendi vaikuttaa siten viraston tuloja vähentävästi. Korjausrakentamisen uudet energiatehokkuusmääräykset tuovat omat haasteensa viraston työhön.

Tavoitteena on, että viraston palvelutaso pysyy vuonna 2014 edelleen hyvänä. Virastossa jatketaan toimintojen uudelleenarviointia. Prosesseja yksinkertaistetaan, jotta voimavaroja voidaan vapauttaa lisäarvoa eniten tuottaviin tehtäviin. Sähköisen asiainnin kehittämisen toivotaan helpottavan lähivuosina sekä asiakkaiden että viraston rutiineja.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2014–2016

Rakennusvalvonnan palvelutehtävät pohjautuvat lainsäädäntöön. Palvelujen kysyntä riippuu rakentamisen määrästä ja rakentamisen määrä taas vaihtelee taloudellisten suhdanteiden mukaan. Vuodelle 2014 ei odoteta talouden olennaista nousua, joten haettujen ja myönnettyjen rakennuslupien määrä tuskin tulee ainakaan olennaisesti vuoden 2013 tasosta nousemaan.

Palvelujen tuotantotapojen muutokseen vaikuttaa eniten sähköinen asiointi, jota virasto aktiivisesti kehittää.

Kilpailuttaminen

Virasto sisällyttää hankintakeskuksen kanssa sovitulla tavalla hankintastrategiansa vuotuisen toimintasuunnitelmaansa. Strategia lähtee siitä, että virasto hoitaa perustehtävänsä itse turvautumatta ostopalveluihin.

Merkittävimmät viraston kertaluonteisista hankinnoista ovat tietotekniikkaan liittyviä konsulttipalveluja ja laitehankintoja. Nämä hankinnat hoidetaan suunnitelmallisesti.

Riskienhallinta

Viraston sisäinen valvonta ja riskienhallinta perustuvat kaupungin ohjeistukseen ja on osa normaalia toimintaa johtoryhmän valvonnassa. Johto- ja toimintasäännön mukaisesti toimivalta määräytyy luottamuselinten ja viranhaltijoiden kesken. Hallinnon ja talouden hoitamisessa noudatetaan hallintosääntöä ja taloussääntöä, joka on uusittu kesäkuussa 2012. Hankintasäännösten mukaisesti hankintavaluudet on tarkistettu ja hankintavaluuksia on delegoitu. Valvonta, raportointi, tiedonvälitys ja seuranta hoidetaan useiden tietotekniikan järjestelmien avulla. Raportointi taloudesta ja tuottavuudesta on säännöllistä.

Viraston riskienhallintasuunnitelmaa ollaan päivittämässä. Suunnitelman on tarkoitus valmistua loppuvuoden 2013 kuluessa. Merkittävimpinä toimintaan liittyvinä riskeinä voidaan pitää lähivuosina tapahtuvaa henkilöstön laajaa eläköitymistä ja siihen liittyvää osaavan henkilöstön rekrytointia.

sjunkande byggtendensen har därigenom en minskande effekt på verkets inkomster. De nya bestämmelserna om energieffektivitet inom reparationsbyggande utgör en utmaning för verkets arbete.

Målet är att servicenivån förblir god år 2014. Byggnadstillsynsverket fortsätter att omvärdera sina funktioner. Processerna förenklas för att resurser ska kunna frigöras för uppgifter som producerar mest mervärde. De elektroniska tjänsterna utvecklas med resultatet att både kundernas och verkets rutiner underlättas de närmaste åren.

Bedömd utveckling i efterfrågan på tjänster och i produktionssätten 2014–2016

Serviceuppdragen inom byggnadstillsynen baserar sig på lagstiftningen. Efterfrågan på tjänster är beroende av byggvolymen som varierar efter de ekonomiska konjunkturer. Antalet sökta och beviljade bygglov kommer sannolikt inte avsevärt att öka från 2013 års nivå eftersom det ekonomiska läget år 2014 knappast kommer att bli väsentligt bättre än år 2013.

Sätten att producera tjänster påverkas mest av den elektroniska kommunikationen, som verket aktivt utvecklar.

Konkurrensutsättning

Verket tar in sin upphandlingsstrategi i sin årliga verksamhetsplan enligt en överenskommelse med anskaffningscentralen. Strategin utgår från att verket sköter sina grundläggande uppgifter själv utan att köpa tjänster.

De största upphandlingarna av engångskaraktär vid verket gäller IT-konsulttjänster och IT-utrustning. Dessa upphandlingar sköts planmässigt.

Riskhantering

Verkets interna kontroll och riskhantering baserar sig på stadens anvisningar och är en del av den normala verksamheten under ledningsgruppens övervakning. I enlighet med instruktionen och verksamhetsstadgan har befogenheterna delegerats till förtroendeorgan och tjänsteinnehavare. Inom förvaltningen och ekonomin följer man förvaltningsstadgan och ekonomistadgan, som uppdaterades i juni 2012. Befogenheterna i fråga om att göra upphandlingar har justerats i enlighet med bestämmelserna om upphandling och delegerats. Övervakning, rapportering, kommunikation och uppföljning sköts med hjälp av flera IT-system. Ekonomin och produktiviteten rapporteras regelbundet.

Byggnadstillsynsverkets riskhanteringsplan uppdateras för tillfället. Avsikten är att planen ska bli färdig under slutet av 2013. De största verksamhetsriskerna är att ett stort antal anställda kommer att gå i pension de närmaste åren och att ny kunnig personal måste rekryteras.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Toimiva Helsinki

Asukkaille sujuvat ja integroidut palvelut

- Rakennusvalvonnan uusi palvelupiste Tellinki antaa laaja-alaista ja yksilöllistä neuvontaa rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Tellinkin toimintaa kehitetään edelleen.
- Sähköisen asioinnin kehittämisellä vaikutetaan asiakkaiden palvelutasoon.

Kaupungin toiminta on kestävä, vaikuttavaa ja tehokasta

- Rakennusvalvonnessa kannustetaan toteuttamaan uudisrakennus- ja korjaushankkeet energiatehokkaammin kuin mitä voimassa olevat määräykset edellyttävät. Kalasataman keskus toimii energiatehokkaan ja elinkaareteknologian huomioon ottavan rakentamisen pilottina.

Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa

- Yhteistyössä ympäristöministeriön ja Suomen Asuntomessujen kanssa selvitetään asuntopuunnittelun nykytilaa ja keinoja uusien vaihtoehtojen kehittämiseksi.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Talous tasapainottuu ja tuottavuus paranee

- Rakennusvalvonta osallistuu aktiivisesti asuntotuotannon prosessien sujuvoittamiseen.

Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2014–2016

Virastolla on kaupungin ohjeiden mukaan laadittu tuottavuusmittaristo. Tuottavuutta arvioidaan vuoden 2011 alussa käyttöön otetulla matriisilaskentamallilla.

Uuden, vuoden 2013 alusta voimaan tulleen, johtosääntömuutoksen mahdollistamana virastossa on delegoitu toimivaltaa päällikkötasolta käsittelijöille. Tämä vähentää hallinnollista viivettä päätösten tekemisessä.

Arkiston piirustusjäjlennösten myyntitapa on uudistettu ja sähköinen asiointijärjestelmä, Arska, on otettu käyttöön. Sähköinen asiointijärjestelmä, ns. Virka-Araska, mahdollistaa myös muiden hallintokuntien sähköisen asioinnin. Asiointijärjestelmä on kaupungin sisäisessä toiminnassa maksuton palvelu.

Rakennusvalvontaviraston toimitilat ovat pysyneet samansuuruisina henkilöstölisäyksistä huolimatta.

Uusi palvelupiste, Tellinki, on aloittanut toimintansa vuoden 2012 aikana. Keskitetty palvelupiste parantaa asiakkaiden neuvontaa ja vapauttaa asiantuntijoiden työaikaa niin, että lupaprosessi tehostuu.

Rakennusvalvontavirastossa kokonaismenojen alentaminen edellyttäisi henkilöstömenojen supistuksia.

Hur stadens strategiprogram följs vid verket

Hur strategiprogrammet följs vid verket

Ett fungerande Helsingfors

Invånarna får flexibel och integrerad service

- Ett nytt serviceställe för byggnadstillsynsverket, Tellinki, ger omfattande och individuell handledning i byggfrågor. Tellinkis verksamhet utvecklas vidare.
- E-tjänsterna utvecklas, vilket förbättrar servicenivån för kunderna.

Stadens verksamhet är hållbar och effektiv

- Byggnadstillsynen uppmuntrar till att genomföra nybyggnads- och reparationsbyggprojekt mer energieffektivt än vad de nuvarande bestämmelserna förutsätter. Fiskehamnens centrum är ett pilotprojekt för energieffektivt byggande som beaktar livscyklifaktorer.

Mångsidiga boendialternativ i det växande Helsingfors

- Bostadsplaneringens nuläge och metoder för utveckling av nya alternativ utreds i samarbete med miljöministeriet och Andelslaget Finlands Bostadsmässa.

Balanserad ekonomi och gott ledarskap

Ekonomi hålls i balans, och produktiviteten förbättras

- Byggnadstillsynen deltar aktivt i att göra bostadsproduktionsprocesserna smidigare.

Åtgärder vid verket i stadens produktivetsprogram 2014–2016

Verket har utarbetat ett system för produktivetsmätning i enlighet med stadens anvisningar. Produktiviteten bedöms med hjälp av en matriksräkningsmodell som togs i bruk i början av 2011.

En ändring i instruktionen för verket trädde i kraft vid ingången av 2013 och gjorde det möjligt att delegera befogenheter från chefsnivå till handläggarna. Detta minskar den administrativa fördröjningen i beslutsprocessen.

Sättet att sälja ritningskopior från arkivet har förnyats och den elektroniska tjänsten Arska har tagits i bruk. Arska påverkar också på hela stadens nivå. Den elektroniska tjänsten, s.k. Virka-Araska, gör det möjligt även för de övriga förvaltningarna att utnyttja elektroniska tjänster. Inom stadens interna verksamhet är systemet avgiftsfritt.

Byggnadstillsynsverkets verksamhetslokaler är lika stora som tidigare trots att de anställda blivit fler.

Ett nytt serviceställe, Tellinki, har inlett sin verksamhet år 2012. Bygglovsprocessen blir effektivare till följd av att servicestället med centraliserad service både förbättrar kundrådgivningen och frigör de sakkunnigas arbetstid.

För att byggnadstillsynsverkets totala utgifter ska sjunka måste personalutgifterna sänkas. Produktivitetstillväxten

Tuottavuuden kehitys riippuu rakentamisen määrästä. Käsillä oleva rakentamisen laskeva trendi saattaa siis vaikuttaa viraston tuloja vähentävästi ja siten heikentää tuottavuutta.

Rakennusvalvontavirasto kattaa menoistansa 60–85 % perimillään tuloilla. Vuonna 2012 kate oli 99,2 %. Suurin osa tuloista kertyy rakennusvalvontataksasta. Virasto selvittää, voidaanko rakennusvalvontataksan rakenteellisella uudistuksella turvata tasaisempi tulokertymä.

Virasto kehittää pidemmällä aikavälillä tuottavuuttaan varsinkin sähköisillä palveluilla siten, että kaikki rakennushankkeet pyritään käsittelemään kokonaan sähköisten asiakirjojen, myös sähköisten piirustusten, perusteella.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2014–2016

Taloussuunnitelmakaudella 2014–2016 henkilöstön kokonaismäärä pysyy vakaana.

Henkilöstön ikääntymisen myötä eläkkeelle jäävien määrä tulee lähivuosina kasvamaan. Tämä aiheuttaa haasteita osaavan ja asiantuntevan henkilöstön rekrytointiin. Myös lähivuosina tuleva sähköinen rakennuslupaprosessi vaikuttaa henkilöstöresurssien ja osaamisen suuntautumiseen viraston sisällä.

Viraston yhteistoimintatyöryhmän hyväksymässä, vuosille 2013–2016 laaditussa henkilöstöohjelmassa, on varauduttu lähivuosina tuleviin haasteisiin. Lisäksi yhteistoimintatyöryhmä on asettanut keväällä 2013 ennakoivan henkilöstösuunnittelun työryhmän valmistelemaan tuleviin muutoksiin varautumista.

Henkilöstöohjelma tukee viraston strategian toteutumista ja on yksi henkilöstöpolitiikan työkaluista. Henkilöstöohjelman päätavoitteet liittyvät henkilöstön aseman parantamiseen. Keinoina tähän ovat muun muassa johtamisen ja esimiestyön kehittäminen, henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon kehittäminen sekä pyrkimys henkilöstön ja työyhteisön hyvinvoinnin parantamiseen.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2014–2023

Rakennusvalvontavirasto on laatinut osana talousarvioehdotusta tilankäyttösuunnitelman vuosille 2014–2023.

Tällä hetkellä rakennusvalvontavirasto toimii osoitteessa Siltasaarenkatu 13 sijaitsevassa kiinteistössä. Virasto on mukana kaupungin teknisten virastojen yhteisen toimitalon valmistelussa.

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Keskeisiä kaupungin strategisia tavoitteita on mm. sähköisten palvelujen ja niiden saavutettavuuden kehittäminen. Rakennusvalvontavirastossa tietotekniikkaohjelman tavoitteita pyritään toteuttamaan erityisesti sähköisen asiointin kehittämishankkeiden kautta.

beror på byggvolymen. Den aktuella sjunkande tendensen inom byggmarknaden kan eventuellt minska verkets inkomster och därigenom sänka produktiviteten.

Byggnadstillsynsverket täcker 60–85 % av utgifterna med de inkomster verket får. År 2012 täckte inkomsterna 99,2 % av utgifterna. Inkomsterna består främst av byggnadstillsynstaxan. Verket utreder om ett jämnare inkomstutfall kan garanteras genom en strukturreform av byggnadstillsynstaxan.

Verket utvecklar sin produktivitet på längre sikt i synnerhet genom elektroniska tjänster utgående från att alla byggprojekt i görlig mån behandlas utifrån elektroniska dokument, också utifrån elektroniska ritningar.

Verkets personalplan 2014–2016

Personalantalet vid verket förblir stabilt under ekonomiplaneperioden 2014–2016.

I takt med att personalen åldras kommer antalet pensioneringar att öka under de närmaste åren. Detta medför utmaningar i att rekrytera ny kompetent och sakkunnig personal. Också den elektroniska bygglovsprocessen som ska tas i bruk under de närmaste åren kommer att inverka på hur personalresurserna och kunskaperna riktas inom förvaltningen.

I personalprogrammet för 2013–2016, godkänt av samarbetsgruppen, har man förberett sig på kommande utmaningar under de närmaste åren. Samarbetsgruppen har dessutom våren 2013 tillsatt en arbetsgrupp för förutseende personalplanering som har till uppgift att förbereda verket för de kommande förändringarna.

Personalprogrammet stöder genomförandet av verkets strategi och är ett personalpolitiskt verktyg. Huvudmålet för personalprogrammet hänför sig till att förbättra personalens ställning. Detta görs genom att utveckla ledarskapet och chefsarbetet, öka personalens kompetens och yrkeskunskaper och sträva att öka välbefinnandet hos personalen och arbetsgemenskapen.

Verkets plan för lokalanvändningen 2014–2023

Byggnadstillsynsverket har gjort upp en plan för lokalanvändning för åren 2014–2023 som en del av budgetförslaget.

För närvarande fungerar byggnadstillsynsverket i en fastighet på Broholmmsgatan 13. Verket deltar i att bereda ett gemensamt hus för stadens förvaltningar inom den tekniska sektorn.

IT och elektronisk kommunikation

Hur IT-strategin genomförs

Primära mål i stadens strategi är bl.a. att utveckla elektroniska tjänster och att förbättra tillgången till dessa. Vid byggnadstillsynsverket strävar man att genomföra IT-programmets mål speciellt genom projekt för utveckling av elektroniska tjänster. Man strävar att i högre grad utnyttja

Tietotekniikan hyödyntämistä pyritään lisäämään kehittämällä tärkeimpiä tietojärjestelmiä ja edistämällä liikkuvan työn tekemistä (kannettavat työasemat, etätö).

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Rakennusvalvontavirastossa on suunnitteilla useita tietotekniikkahankkeita, joilla pyritään prosessien sähköistämiseen. Merkittävin näistä on eHakemus-hanke, jonka tavoitteena on muuttaa nykyinen, suurelta osin manuaalinen rakennuslupaprosessi sähköiseksi.

Muita suunniteltuja sähköisen asioinnin kehittämishankkeita ovat älykäs asemapiirros-hanke, arkiston digitalisointi sekä sähköiseen ajanvaraukseen tähtäävä hanke.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Saapuneista lupahakemuksista vähintään 80 % käsitellään 6 viikossa (=1,4 kk).

Muut toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteena on vähentää pidettävien katselmusten ja vastaanotettujen erityissuunnitelmien määrää toimintaa rationalisoimalla. Valvonta- ja tarkastustoimenpiteitä kohdistetaan riskikohteisiin.

Talousarviossa on edellä esitettyjen lisäksi ennakoitu suhdanteista riippuvia suoritteita, kuten tehtävien lupapäätösten määrää sekä uudisrakentamista koskevia lupa-, kappale- ja kerrosneliömetrimääriä eri rakentamistarkoituksittain.

Uudeksi seurattavaksi suoritteeksi ehdotetaan käyttötarkoituksen muutosten kautta syntyvien asuntojen lukumäärää (strategiaohjelman 2013–2016 toimenpiteen: ”Helsinkiin rakennetaan vuosittain 5 500 asuntoa uudistuotantona sekä käyttötarkoituksen muutoksiin”, mukaisesti).

Viraston keskeinen kehitysalue, sähköisen asioinnin edistäminen, tähtää mm. rakennusvalvonnassa käytettävien paperipiirustusten määrän vähentämiseen. Viraston rooli painottuu kuitenkin siihen, että rakennushankkeisiin ryhtyvät ylittävät esim. energiatehokkuuden osalta valtakunnallisen vähimmäistason. Tähän pyritään osin myös taksan muuttamisella siten, että se kannustaa määräysten vähimmäistasoa parempaan lopputulokseen.

datatekniken genom att utveckla de viktiga datasystemen och att främja det mobila arbetet (bärbara arbetsstationer, distansarbete).

Utvecklingsprojekt inom elektronisk kommunikation

Byggnadstillsynsverket har flera IT- projekt under planering, med vilka man vill göra processer elektroniska. Viktigast av projekten är eHakemus som syftar till att överföra bygglovsprocessen, som nu till största delen är manuell, i elektronisk form.

Övriga projekt för utveckling av elektroniska tjänster vid verket är ett projekt för intelligenta detaljplaneritningar, digitalisering av arkivmaterialet och ett projekt som syftar till elektronisk tidsbeställning.

Mål och mätare

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Bindande verksamhetsmål

Minst 80 % av de tillståndsansökningar som kommer in behandlas inom 6 veckor (= 1,4 månader).

Övriga verksamhetsmål

Det är meningen att antalet syneförrättningar och mottagna specialplaner ska minska genom rationalisering av verksamheten. Tillsyns- och inspektionsåtgärderna inriktas på objekt med hög riskfaktor.

Utöver prestationerna ovan har antalet prestationsobjekt som är beroende av konjunkturena förutsetts i budgeten, såsom antalet tillståndsbeslut och antalet nybyggen i fråga om tillstånd, stycken och kvadratmeter våningsyta enligt olika byggändamål.

Som ett nytt prestationsmål föreslås antalet bostäder som kommer till genom ändring av användningsändamål (i enlighet med strategiprogrammets 2013–2016 åtgärd som lyder enligt följande: ”Det tillkommer årligen 5 500 bostäder i Helsingfors, genom nyproduktion och ändringar i användningen”).

Verkets centrala utvecklingsområde, främjande av elektronisk kommunikation, syftar bl.a. till att minska antalet pappersritningar inom byggnadstillsynen. Verkets roll går dock främst ut på att få dem som inleder byggprojekt att sikta högre än till den riksomfattande miniminivån t.ex. i fråga om energieffektiviteten. Verket försöker också få taxan ändrad på ett sådant sätt att den uppmuntrar till ett slutresultat som överstiger miniminivån i bestämmelserna.

Määrä- ja taloustavoitteet sekä tuottavuuden seuranta

Kvantitativa mål, ekonomiska mål och produktivitetsuppföljning

Määrä- ja taloustavoitteet – Kvantitativa mål och ekonomiska mål

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Suoritettavat						
Lupapäätökset, kpl – Tillståndsbeslut, st.	2 640	3 300	2 300	3 500	3 600	3 600
Uudisrakentamista koskevat lupapäätökset, kpl – Tillståndsbeslut för nybyggnad, st.	539	600	500	650	700	700
Uudisrakentamisen lupapäätökset, asuntoja, kpl – Tillståndsbeslut för nybyggnad; bostäder, st.	3 286	3 800	3 300	5 000	5 000	5 000
Käyttötarkoituksen muutokset, asuntoja kpl				500	500	500
Uudisrakentamisen lupapäätökset, toimistot, liiketilat, julkiset tilat, k-m ² – Tillståndsbeslut för nybyggnad; kontor, affärslokaler, offentliga lokaler, m ² vy	167 410	180 000	180 000	200 000	200 000	200 000
Uudisrakentamisen lupapäätökset, teollisuus- ja varastotilat, k-m ² – Tillståndsbeslut för nybyggnad; industri- och lagerlokaler, m ² vy	12 960	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Uudisrakentamisen lupapäätökset, muut, k-m ² – Tillståndsbeslut för nybyggnad; övriga, m ² vy	4 625	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Eritisuunnitelmat, kpl – Specialplaner, st.	41 004	31 000	31 000	31 000	33 000	33 000
Katselmukset, kpl – Syneförrättningar, st.	15 802	15 000	15 000	15 000	16 000	16 000
Uudisrakentamisen määrä – Nybyggnadsvolym, milj. m ³	3,3	3,5	2,6	3,8	3,5	3,5
Lupien (80 %) käsittelyaika, kk (=vkoa)	1,10 4,7	1,40 6	1,40 6	1,40 6	1,40 6	1,40 6
Resurssit – Resurser						
Henkilöstön määrä – Antal anställda	120	123	123	122	121	121
Tilat – Lokaler, m ²	3 130	3 130	3 130	3 130	3 130	3 130
Henkilötyövuodet	112	117	117	117	116	116

Tuottavuus – Produktivitet

	2012	2013	Ennuste Prognos	2014	2015	2016
Tuottavuus – Produktivitet (2011=100)	100,0	110,0	100	110,0	110,0	

TUOSLASKELMAOSA
RESULTATRÄKNINGSDELEN

Tuloslaskelma – Resultaträkning

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatulot - Verksamhetsintäkter							
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	253 272	250 521	251 029	276 098	276 098	281 152	284 910
Maksutulot - Avgiftsinkomster	192 274	202 710	205 061	202 958	202 958	201 348	201 812
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	106 683	91 994	106 893	104 032	109 032	108 397	107 530
Vuokratulot - Hyresinkomster	634 265	647 144	651 287	661 693	661 693	683 101	706 914
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	41 217	40 969	36 259	43 024	45 024	45 187	45 590
	1 227 711	1 233 338	1 250 529	1 287 805	1 294 805	1 319 185	1 346 756
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	128 389	153 511	118 134	131 554	131 554	134 613	137 521
Toimintamenot - Omkostnader							
Palkat - Löner	-1 222 284	-1 248 824	-1 236 919	-1 276 506	-1 277 147	-1 279 034	-1 280 610
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	-425 111	-433 236	-428 881	-435 024	-435 117	-435 275	-435 450
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-1 730 391	-1 783 391	-1 795 283	-1 829 034	-1 829 325	-1 838 854	-1 846 454
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-161 268	-176 209	-161 441	-183 333	-183 597	-186 260	-187 568
Avustukset - Understöd	-365 570	-353 004	-387 674	-374 377	-396 077	-400 406	-410 858
Vuokrat - Hyror	-476 424	-500 185	-512 276	-517 472	-514 356	-519 685	-522 386
Muut menot - Övriga utgifter	-10 653	-43 821	-44 054	-33 781	-33 781	-116 886	-197 774
Toimintamenot yhteensä - Omkostnader sammanlagt	-4 391 700	-4 538 670	-4 566 528	-4 649 527	-4 669 400	-4 776 400	-4 881 100
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 035 601	-3 151 821	-3 197 865	-3 230 168	-3 243 041	-3 322 602	-3 396 823
Verotulot - Skatteintäkter	2 759 031	2 831 800	2 831 800	2 921 500	2 921 500	3 021 500	3 071 500
Valtionsuudet - Statsandelar	297 258	270 000	274 000	254 600	254 600	254 600	254 600
Rahoitustulot ja -menot - Finansieringsinkomster och -utgifter							
Korkotulot - Ränteinkomster	75 277	72 906	66 337	65 704	65 704	65 306	65 011
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	80 748	79 503	75 093	78 504	78 504	79 410	81 970
Korkomenot - Ränteutgifter	-19 488	-28 961	-18 400	-30 500	-30 500	-42 800	-54 800
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-3 441	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Vuosikate - Årsbidrag	153 784	71 627	29 165	57 840	44 967	53 614	19 658
Poistot - Avskrivningar	-282 980	-274 479	-289 523	-304 432	-304 432	-311 215	-319 071
Satunnaiset tulot - Extraordinära inkomster	104 192	115 577	78 100	130 590	130 590	140 570	141 155
Satunnaiset menot - Extraordinära utgifter	-1 816	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-26 820	-87 275	-182 258	-116 002	-128 875	-117 031	-158 258
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	841	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys - Ökning av fonder	-46 083	-9 000	0	0	0	0	0
Rahastojen vähennys - Minskning av fonder	9 147	11 820	5 500	10 850	10 850	11 100	7 850
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-62 915	-84 455	-176 758	-105 152	-118 025	-105 931	-150 408

Helsingin kaupungin tuloslaskelma – Helsingfors stads resultaträkning

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatulot - Verksamhetsintäkter						
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	1 073 784	1 066 037	1 084 400	1 080 323	1 097 432	1 141 381
Maksutulot - Avgiftsinkomster	189 592	200 496	202 358	200 859	199 235	199 685
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	105 790	91 152	106 047	107 428	106 568	105 701
Vuokratulot - Hyresinkomster	317 291	298 392	301 809	314 336	327 077	341 997
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	53 771	59 444	57 485	61 289	61 377	61 775
	1 740 228	1 715 521	1 752 099	1 764 235	1 791 689	1 850 539
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	138 655	162 747	127 793	141 356	144 415	147 323
Toimintamenot - Omkostnader						
Palkat - Löner	-1 412 911	-1 438 295	-1 425 790	-1 473 565	-1 478 556	-1 481 597
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	-481 023	-489 034	-486 056	-495 326	-496 576	-497 230
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-1 547 149	-1 580 078	-1 592 742	-1 622 479	-1 633 417	-1 649 094
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-554 343	-605 026	-534 154	-566 223	-589 047	-614 566
Avustukset - Understöd	-364 723	-345 136	-380 339	-385 472	-384 913	-384 353
Vuokrat - Hyror	-165 468	-181 266	-212 774	-195 050	-199 259	-206 713
Muut menot - Övriga utgifter	-38 413	-90 008	-77 913	-59 530	-134 444	-202 929
Toimintamenot yhteensä - Omkostnader sammanlagt	-4 564 032	-4 728 843	-4 709 769	-4 797 645	-4 916 212	-5 036 482
Toimintakate - Verksamhetsbidrag						
	-2 685 149	-2 850 575	-2 829 878	-2 892 054	-2 980 108	-3 038 620
Verotulot - Skatteintäkter	2 759 031	2 831 800	2 831 800	2 921 500	3 021 500	3 071 500
Valtionosuudet - Statsandelar	297 258	270 000	274 000	254 600	254 600	254 600
Rahoitustulot ja -menot - Finansieringsinkomster och -utgifter						
Korkotulot - Ränteinkomster	60 003	69 757	64 427	64 777	63 957	63 756
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	33 413	15 939	15 851	21 189	22 439	22 439
Korkomenot - Ränteutgifter	-21 867	-36 448	-23 049	-41 711	-57 365	-76 519
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-3 559	-1 810	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Vuosikate - Årsbidrag	439 131	298 663	331 351	326 501	323 223	295 356
Poistot - Avskrivningar	-396 530	-396 488	-409 357	-433 047	-446 689	-472 346
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	102 376	115 577	78 100	130 590	140 570	141 155
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	144 977	17 752	94	24 044	17 104	-35 835
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	8 866	16 848	16 482	17 037	17 228	17 243
Varausten muutos - Förändring i reserveringar	3 663	-5 291	-7 537	-5 025	-3 270	-3 704
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	-18 653	2 820	5 500	10 850	11 100	7 850
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	138 853	32 129	14 539	46 906	42 163	-14 446

7 TULOSLASKELMAOSA – RESULTATRÄKNINGSDELEN

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	3 222 301	3 266 029	3 331 158	3 331 158	3 431 916	3 480 931
Menot - Utgifter	76 625	52 236	47 514	47 514	64 702	87 714
Netto	3 145 675	3 213 793	3 283 644	3 283 644	3 367 214	3 393 217
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		1,4	2,0	2,0	3,0	1,4
Menot - Utgifter		-31,8	-9,0	-9,0	36,2	35,6

7 01 Toiminnan rahoitus – Finansiering av verksamheten

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	3 056 288	3 101 800	3 176 100	3 176 100	3 276 100	3 326 100
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	3 056 288	3 101 800	3 176 100	3 176 100	3 276 100	3 326 100
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		1,5	2,4	2,4	3,1	1,5
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 01 01 Verotulot – Skatteinkomster

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	2 759 031	2 831 800	2 921 500	2 921 500	3 021 500	3 071 500
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	2 759 031	2 831 800	2 921 500	2 921 500	3 021 500	3 071 500
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		2,6	3,2	3,2	3,4	1,7
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain:

Budgetmomentet omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis:

	2012	2013	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster						
01 Kunnallisvero - Kommunalskatt	2 306 394	2 359 000	2 446 000	2 446 000	2 532 000	2 618 000
02 Yhteisövero - Samfundsskatt	263 398	275 000	270 000	270 000	280 000	240 000
03 Kiinteistövero - Fastighetsskatt	188 746	197 000	205 000	205 000	209 000	213 000
04 Koiraverot - Hundskatt	492	800	500	500	500	500

7 01 03 Valtionosuudet – Statsandelar

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	297 258	270 000	254 600	254 600	254 600	254 600
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	297 258	270 000	254 600	254 600	254 600	254 600
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-9,2	-5,7	-5,7	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 02 Rahoitus- ja sijoitustoiminta – Finansierings- och investeringsverksamhet

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	156 025	152 409	144 208	144 208	144 716	146 981
Menot - Utgifter	30 543	43 236	47 514	47 514	64 702	87 714
Netto	125 482	109 173	96 694	96 694	80 014	59 267
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-2,3	-5,4	-5,4	0,4	1,6
Menot - Utgifter		41,6	9,9	9,9	36,2	35,6

7 02 01 Korot, kaupunginkanslian käytettäväksi – Räntor, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	75 277	72 906	65 704	65 704	65 306	65 011
Menot - Utgifter	19 488	28 961	30 500	30 500	42 800	54 800
Netto	55 789	43 945	35 204	35 204	22 506	10 211
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-3,1	-9,9	-9,9	-0,6	-0,5
Menot - Utgifter		48,6	5,3	5,3	40,3	28,0

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarvot alakohdittain:

Budgetmomentet omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis:

	2012	2013	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	2014	2014	1 000 €	1 000 €
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster						
54 Asuntorakennustoiminnan tukemiseen myönnettyjen antolainojen korot - Räntor på lån som beviljats för stödjande av bostadsbyggnadsverksamheten	8 316	10 500	7 600	7 600	7 500	7 500
55 Muiden antolainojen korot - Räntor på övriga utgivna lån	2 453	2 500	1 400	1 400	1 400	1 400
56 Rakennusaikaisen luoton korot - Räntor på kredit under byggnadstiden	539	800	800	800	800	800
59 Muut korot - Övriga räntor	8 906	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
60 Henkilöstökassatoimikunnan myöntämien asunnonhankkimislainojen korot - Räntor på bostadslån beviljade av intressekontorskommittén						
64 Helsingin Energian lainojen korot - Räntor på Helsingfors Energis lån	18 198	17 357	14 300	14 300	13 900	13 500
65 Helsingin Veden lainojen korot - Räntor på Helsingfors Vattens lån						
67 HKL:n lainojen korot - Räntor på HST:s lån	466	352	207	207	309	415
68 Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän lainojen korot - Räntor på Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänsters lån	36 397	36 397	36 397	36 397	36 397	36 396
Menot - Utgifter						
01 Ottolainojen korot - Räntor på upptagna lån	16 682	23 961	29 000	29 000	41 000	53 000
02 Tilapäisluoton korot - Räntor på tillfällig kredit	2 806	5 000	1 500	1 500	1 800	1 800

7 02 02 Muu rahoitus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Övrig finansiering, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	14 103	12 859	11 860	11 860	12 766	15 326
Menot - Utgifter	3 441	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
Netto	10 663	11 059	10 060	10 060	10 966	13 526
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-8,8	-7,8	-7,8	7,6	20,1
Menot - Utgifter		-47,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloriviot alakohdittain:

Budgetmomentet omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis:

	2012	2013	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster						
55 Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	1 852	150	150	150	150	150
56 Osingot - Dividender	1 370	500	500	500	500	500
57 HKL:n infratulo - HST:s inkomst för infrastruktur	10 882	12 209	11 210	11 210	12 116	14 676
Menot - Utgifter						
04 Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	3 441	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800

7 02 03 Tuet erälle hallintokunnille, kaupunginkanslian käytettäväksi – Understöd till vissa förvaltningar, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	3 439	7 975	10 714	10 714	15 602	26 614
Netto	-3 439	-7 975	-10 714	-10 714	-15 602	-26 614
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		131,9	34,3	34,3	45,6	70,6

Määrärahaan sisältyy seuraavat tuet eri hallintokunnille:

I anslaget ingår följande understöd till olika förvaltningar:

	2012	2013	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	2014	2014	1 000 €	1 000 €
Menot - Utgifter						
03 Hankintakeskukselle maksettava tuki - Understöd till anskaffningscentralen	1 657	1 807	1 807	1 807	1 807	1 807
08 Tuki infrainvestointien pääomakuluihin, HKL - Stöd för kapitalkostnader för infrastrukturinvesteringar, HST	1 732	6 168	8 907	8 907	13 795	24 807

7 02 04 Peruspääomien tuotot – Avkastning på grundkapital

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	66 644	66 644	66 644	66 644	66 644	66 644
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	66 644	66 644	66 644	66 644	66 644	66 644
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Peruspääomien tuotot jakautuvat seuraavasti:

Avkastningen på grundkapitalen fördelar sig enligt följande:

	2012	2013	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	2014	2014	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster						
01 Helsingin Energian peruspääoman tuotto - Avkastning på Helsingfors Energis grundkapital	47 400	47 400	47 400	47 400	47 400	47 400
03 Helsingin Sataman peruspääoman tuotto - Avkastning på Helsingfors Hamns grundkapital	6 317	6 317	6 317	6 317	6 317	6 317
04 HKL:n peruspääoman tuotto - Avkastning på HST:s grundkapital	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442
07 HUS-peruspääoman tuotto - Avkastning på HNS grundkapital	4 249	4 249	4 249	4 249	4 249	4 249
08 Palmian peruspääoman tuotto - Avkastning på Palmias grundkapital	168	168	168	168	168	168
10 Oiva Akatemian peruspääoman tuotto - Avkastning på affärsverket Oiva Akatemias grundkapital	12	12	12	12	12	12
11 Taloushallintopalvelun peruspääoman tuotto - Avkastning på affärsverket Ekonomiförvaltningstjänsters grundkapital	56	56	56	56	56	56

7 02 05 Tuet Helsingin Väylä Oy:n rahoituskuluihin kaupunginkanslian käytettäväksi – Understöd för Helsingforsleden Ab:s kostnader till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	4 175	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Netto	-4 175	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		7,8	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 Rahastointi – Fondering

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	9 147	11 820	10 850	10 850	11 100	7 850
Menot - Utgifter	46 083	9 000	0	0	0	0
Netto	-36 936	2 820	10 850	10 850	11 100	7 850
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		29,2	-8,2	-8,2	2,3	-29,3
Menot - Utgifter		-80,5	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 06 Kamppi-Töölönlahtirahasto – Fonden för Kampen-Tölövikén

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	3 983	4 820	5 850	5 850	6 100	2 850
Menot - Utgifter	25 930	9 000	0	0	0	0
Netto	-21 947	-4 180	5 850	5 850	6 100	2 850
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		21,0	21,4	21,4	4,3	-53,3
Menot - Utgifter		-65,3	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 07 Asuntotuotantorahasto – Bostadsproduktionsfonden

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	153	0	0	0	0	0
Netto	-153	0	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 09 Lähiörahassto – Förortsfonden

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	5 164	7 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	5 164	7 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		35,6	-28,6	-28,6	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 10 Innovaatorahasto – Innovationsfonden

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 03 11 Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	20 000	0	0	0	0	0
Netto	-20 000	0	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

7 05 Poistoerot – Avskrivningsdifferenser

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	841	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	0	0	0	0	0	0
Netto	841	0	0	0	0	0
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

INVESTOINTIOSA
INVESTERINGSDELEN

8 INVESTOINTIOSA – INVESTERINGSDELEN

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	128 506	115 577	130 590	130 590	140 570	141 155
Menot - Utgifter	482 697	470 216	449 743	435 000	435 000	435 000
Netto	-354 191	-354 639	-319 153	-304 410	-294 430	-293 845
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-10,1	13,0	13,0	7,6	0,4
Menot - Utgifter		-2,6	-4,4	-7,5	0,0	0,0

8 01 Kiinteä omaisuus – Fast egendom

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	79 961	94 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Menot - Utgifter	137 482	67 072	68 420	68 420	82 694	72 511
Netto	-57 521	26 928	31 580	31 580	17 306	27 489
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		17,6	6,4	6,4	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-51,2	2,0	2,0	20,9	-12,3

1	2	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
		Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
		2012	2013	2014	2014	Ekonomiplan	Ekonomi- plan
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	2015	2016
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
1	2	3	4	5	6	7	8
	Tulot - Inkomster						
52	Kiinteän omaisuuden myynti - Försäljning av fast egendom	54 031	85 000	100 000	100 000	100 000	100 000
54	Kamppi-Töölönlahti-alueen tonttien myynti - Försäljning av tomter i Kampen-Tölövikén	25 930	9 000	0	0	0	0
	Menot - Utgifter						
01	Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, Khn käytettäväksi - Köp och inlösen av fastigheter, till Stns disposition	77 590	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
02	Esirakentaminen, täyttötyöt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet, Khn käytettäväksi - Grundberedning, utfyllnadsarbeten och åtgärder i anslutning till ibruktagande av områden, till Stns disposition	49 207	53 072	54 420	54 420	68 694	58 511
	Arabianrannan esirakentaminen - Grundberedning i Arabiastranden	15	0	0	0	0	0
	Töölönlahden esirakentaminen - Grundberedning vid Tölövikén	3 900	2 800	350	350	500	500
	Muu esirakentaminen - Övrig grundberedning	3 658	10 000	10 000	10 000	9 000	9 000
	Alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet - Utredningar och åtgärder i anslutning till ibruktagande av områden	9 775	10 000	10 000	10 000	9 000	9 000
	Länsisataman esirakentaminen - Grundberedning i Västra hamnen	12 921	9 465	10 800	10 800	13 594	9 551
	Viikinmäen maaperän kunnostus - Marksanering i Viksbacka	825	0	0	0	0	0
	Kalasatama, esirakentaminen ja maaperän puhdistus - Fiskehamnen, grundberedning och marksanering	16 523	6 710	8 620	8 620	18 070	18 070
	Kruunuvuorenrannan esirakentaminen - Grundberedning i Kronbergsstranden	1 590	2 200	8 400	8 400	5 550	6 450
	Kuninkaantammen esirakentaminen - Grundberedning i Kungseken	0	2 100	1 400	1 400	680	1 670
	Pasilan esirakentaminen - Grundberedning i Böle	0	9 797	4 850	4 850	12 300	4 270
03	Kiinteistöjen hankinta, rakentamiskelpoiseksi saattaminen sekä kaavoituskorvaukset, Klk:n käytettäväksi - Fastighetsförvärv, byggbarhetsåtgärder och planläggningsersättningar, till fastighetsnämndens disposition	10 685	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
	Pienehköjen kiinteistöjen ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset - Köp och inlösen av mindre fastigheter och planläggningsersättningar	8 993	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
	Tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen - Åtgärder som gör tomter byggbara	1 208	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
	Täydennysrakentamiskorvaukset ja korvausinvestoinnit, Klk:n käyttöön - Ersättningar för kompletteringsbyggnad och ersättningsinvesteringar, till fastighetsnämndens disposition	484	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000

Kiinteän omaisuuden myynnistä arvioidaan saatavan suunnitelmakauden aikana vuosittain 100 milj. euroa.

Kiinteän omaisuuden ostoihin ja lunastuksiin on suunnitelmakaudella varauduttu vuosittain 6,5 milj. eurolla.

Esirakentamiseen, maaperän puhdistukseen ja täyttöihin on talousarviossa varattu 54,4 milj. euroa. Eniten esirakentamista ja käyttöönoton edellyttämiä toimenpiteitä on Länsisataman alueella 10,8 milj. eurolla, Kalasataman alueella 8,6 milj. eurolla, käynnistyvällä Kruunuvuorenrannan alueella 8,4 milj. eurolla ja Pasilan alueella 4,9 milj. eurolla. Suunnitelmavuonna 2015 esirakentamiseen on arvioitu tarvittavan 68,7 milj. euroa. Suunnitelmavuoden 2016 arvioitu tarve on 58,5 milj. euroa.

Försäljningen av fast egendom beräknas under ekonomiplanepreioden inbringa 100 mn euro årligen.

För köp och inlösen av fast egendom har under ekonomiplanepreioden reserverats 6,5 mn euro årligen.

Budgeten innehåller 54,4 miljoner euro för grundberedning, marksanering och utfyllnadsarbeten. Grundberedningen och andra åtgärder som är nödvändiga för att området kan tas i bruk gäller främst Västra hamnen (10,8 mn euro), Fiskehamnen (8,6 mn euro), inledningsområdet i Kronbergsstranden (8,4 mn euro) och Böle (4,9 mn euro). Under ekonomiplanepreioden 2015 beräknas behovet för grundberedning till 68,7 mn euro. Det beräknade behovet för år 2016 uppgår till 58,5 mn euro.

Suunnitelmakaudella suurten omina kohtinaan olevien erilliskohteiden lisäksi muuhun esirakentamiseen on vuosittain varattu 10 milj. euroa sekä alueiden käyttöönoton edellyttämiin selvityksiin ja toimenpiteisiin 10 milj. euroa. Suunnitelmavuosina 2015–2016 molempiin kohtiin on merkitty vuosittain 9 milj. euroa.

Kiinteistöjen hankintaan, rakentamiskelpoiseksi saattamiseen ja kaavoituskorvauksiin on kiinteistölautakunnan käytettäväksi talousarvioon varattu yhteensä 7,5 milj. euroa, joka on merkitty myös suunnitelmavuosille 2015–2016.

Utöver anslag för stora separata objekt med egna moment har det årligen reserverats 10 mn euro för övrig grundberedning och 10 mn euro för utredningar och åtgärder i anslutning till ibruktage av områden. Under ekonomiplaneåren 2015–2016 beräknas det årliga behovet på dessa moment uppgå till sammanlagt 9 mn euro.

För fastighetsförvärv, byggbarhetsåtgärder och planläggningsersättningar, till fastighetsnämndens disposition, har det reserverats sammanlagt 7,5 mn euro i budgeten. För ekonomiplaneåren 2015–2016 har det likaså upptagits 7,5 mn euro.

8 02 Talonrakennus – Husbyggnad

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomi- plan 2016
	2012 1 000 €	2013 1 000 €	2014 1 000 €	2014 1 000 €	2015 1 000 €	2016 1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	175 117	198 461	163 940	179 142	170 176	184 845
Netto	-175 117	-198 461	-163 940	-179 142	-170 176	-184 845
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		13,3	-17,4	-9,7	-5,0	8,6

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	
	2012	2013	2014	2014	2015	2016	
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	
	Menot - Utgifter						
01	Tilakeskuksen uudis- ja lisärakennushankkeet, kiinteistölautakunnan käytettäväksi - Ny- och tillbyggnadsprojekt vid lokalcentralen, till fastighetsnämnden	42 793	61 981 2 764	51 230	52 666	41 025	42 636
	Opetustoimen uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt inom utbildningsväsendet	8 963	12 940	22 240	22 236	11 037	6 234
	Sosiaalitoimen uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt inom socialväsendet	6 502	0	0	0	0	0
	Terveystoimen uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt inom hälsovårdsväsendet	22 383	0	0	0	0	0
	Muut tilakeskuksen uudisrakennushankkeet - Övriga nybyggnadsprojekt vid lokalcentralen	4 216	8 775	3 980	5 315	15 275	21 799
	Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu - Behovsutredningar för nybyggnadsprojekt, projektplanering o.a. planering	729	1 700	1 200	1 200	1 200	1 200
	Sosiaali- ja terveystoimen uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt vid social- och hälsovårdsverket	0	24 919	7 670	7 669	2 503	24
	Varhaiskasvatusviraston uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt vid barnomsorgsverket	0	13 647	16 140	16 246	11 010	13 379
02	Tilakeskuksen korjaushankkeet, kiinteistölautakunnan käytettäväksi - Reparationsprojekt vid lokalcentralen, till fastighetsnämnden	122 211	129 980 4 498	101 880	117 692	113 841	131 342
	Opetustoimen korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom utbildningsväsendet	64 002	49 440	48 230	55 785	74 260	89 742
	Sosiaalitoimen korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom socialväsendet	27 162	0	0	0	0	0
	Terveystoimen korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom hälsovårdsväsendet	6 132	0	0	0	0	0
	Muut tilakeskuksen korjaushankkeet - Övriga reparationsprojekt vid lokalcentralen	24 171	48 729	41 970	46 161	25 932	26 850
	Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu - Behovsutredningar för reparationsbyggnadsprojekt, projektplanering o.a. planering	744	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
	Sosiaali- ja terveystoimen korjausrakennushankkeet - Reparationsbyggnadsprojekt vid social- och hälsovårdsverket	0	16 989	2 070	4 048	4 511	2 431
	Varhaiskasvatusviraston korjausrakennushankkeet - Reparationsbyggnadsprojekt vid barnomsorgsverket	0	12 422	7 210	9 298	6 738	9 919
04	Kaupungintalokorttelien kehittäminen, Khn käytettäväksi - Utveckling av stadshuskvarteren, till Stns disposition	5 945	5 500	6 880	6 884	9 510	6 067
05	Pelastustoimen rakennukset, pelastuslautakunnan käytettäväksi - Byggnader för räddningsväsendet, till räddningsnämndens disposition	4 168	1 000 2 856	3 950	1 900	5 800	4 800
	Pelastustoimen uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt inom räddningsväsendet	14	0	0	0	0	0
	Pelastustoimen korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom räddningsväsendet	4 154	1 000	3 950	1 900	5 800	4 800

Investointiohjelma 2014–2023 on esitetty liitteessä. Yli 1 milj. euron hankkeet on esitetty omina riveinään.

Talonrakennuksen investointeihin on talousarviossa varattu yhteensä 179,1 milj. euroa. Tilakeskuksen uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on varattu 52,7 milj. euroa, korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 117,7 milj. euroa sekä kaupungintalokorttelien kehittämiseen 6,9 milj. euroa. Pelastustoimen rakennuksiin on varattu 1,9 milj. euroa. Suunnitelmavuonna 2015 talonrakennuksen investointeihin on arvioitu tarvittavan 170,2 milj. euroa ja suunnitelmavuonna 2016 tarpeen arvioidaan olevan 184,8 milj. euroa.

Investointiohjelman lisäksi kaupungilla suunnitteilla toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Merkittävimminä kiinteistöyhtiömuotoisina suunniteltuja uudishankkeita ovat Tukutorin pakastamo ja Metropolia ammattikorkeakoulun käyttöön tarkoitettu Myllypuron kampuskiinteistö. Kiinteistöyhtiömuotoisena hankkeena suunnitellun Jätkäsaaren Bunkkerin soveltuvuutta kaupungin ulkopuoliseen käyttöön selvitetään.

Lisäksi investointisuunnitelmaan sisältyvä keskusterveysasema suunnitellaan toteutettavan mahdollisesti vuokratuoteena. Kaupunginteatteri peruskorjataan Helsingin teatterisäätiön lainarahoituksella.

Strategiohjelman tavoitteena on, että kaupungin omassa käytössä olevien toimitilojen kokonaispinta-ala ei kasva strategiakaudella. Uudisrakennuksia rakennetaan tavoitteen mukaisesti mahdollisimman vähän. Olemassa olevien tilojen käyttöä tehostetaan ja tarpeettomaksi käyneistä tiloista luovutaan.

Uudisrakentamisen kohdalla talonrakennushankkeiden investointiohjelmassa pääpaino on uusien alueiden palvelurakennusten, päiväkotien ja korttelitalojen sekä Malmin sairaalan toteuttamisessa.

Merkittävimpiä uudisrakennuskohteita suunnitelmakaudella ovat Keskustakirjasto, korttelitalot Kalasatamassa, Jätkäsaarella ja Viikinmäessä, Jätkäsaaren Staran työtukikohta, päiväkotit Neulanen Myllypurossa sekä Maunulan kirjasto ja työväenopisto.

Korjausrakentamisen osuus talonrakennuksen kokonaisinvestoinneista suunnitelmakaudella on edelleen merkittävä eli kolme neljäsosaa. Korjausrakentaminen kohdistuu rakennusten turvallisuuden ja terveellisyyden parantamiseen. Tällaisia ovat erityisesti koulujen ja päiväkotien sisäilma- ja kosteusvauriokorjaukset. Korjattava rakennuskanta on iältään ja ominaisuuksiltaan hyvin erilaista. Korjauskustannuksia nostavat erityisesti yksilölliset ratkaisut, jotka ovat välttämättömiä esimerkiksi suojelluissa rakennuksissa.

Merkittävämpiä yksittäisiä korjauskohteita suunnitelmakaudella 2014–2016 ovat Roihuvuoressa ja Vallilassa Teollisuuskatu 23:ssa sijaitsevien tilojen ammatillisten koulutusyksikköjen perusparannus ja muutostyöt, Vuosaaren ala-asteen perusparannus sekä Elefanttikorttelin pohjoisosassa Katariinankadulla sijaitsevien tilojen perusparannus kaupungin museon käyttöön.

Förslaget till investeringsprogram för husbyggnadsprojekt 2014–2023 presenteras projektvis i en bilaga. Projekt på över 1 mn euro anges på egna rader.

Sammanlagt 179,1 mn euro i budgeten för 2013 har reserverats för husbyggnadsinvesteringar. En andel på 52,7 mn euro föreslås för lokalcentralens ny- och tillbyggnadsprojekt och för planering av sådana, 117,7 mn euro för reparationsprojekt och planering av sådana och 6,9 mn euro för utveckling av stadshuskvarteren. Dessutom reserveras 1,9 mn euro för projekt inom räddningsväsendet. Under ekonomiplaneåret 2015 reserveras 170,2 mn euro för husbyggnadsinvesteringar och år 2016 beräknas behovet uppgå till 184,8 mn euro.

Utöver investeringsprogrammet har staden planer på att genomföra nybyggnadsprojekt även som hyres- och aktieobjekt och i fastighetsbolagsform. Viktiga nybyggnadsprojekt som ska genomföras som fastighetsbolag är partitorgets frysrum och en campusfastighet i Kvarnbäcken som planerats för yrkeshögskolan Metropolias bruk. Hur den i Busholmen planerade Bunkern som ett projekt i fastighetsbolagsform lämpar sig för andra aktörers bruk utanför staden utreds.

Dessutom planeras det att centralhälsostationen, som ingår i investeringsplanen, eventuellt genomförs som ett hyresobjekt. Stadsteatern renoveras med finansiering av Helsingfors teaterstiftelse.

Strategiprogrammet syftar till att den sammanlagda ytan av verksamhetslokalerna i stadens ägo inte ökar under strategiperioden. I enlighet med strategimålet uppförs det så få nybyggnader som möjligt. Staden utnyttjar de befintliga lokalerna mer effektivt och avstår från lokaler som blivit onödiga.

När det gäller nybyggnad prioriteras husbyggnadsprojekt för servicebyggnader, daghem och kvartersgårdar i de nya områdena och Malms sjukhus.

De viktigaste nybyggnadsobjekten för ekonomiplaneperioden är Centrumbiblioteket, kvartershusen i Fiskehamnen, i Viksbacka och på Busholmen, Staras arbetsstation på Busholmen, Månsas bibliotek och arbetarinstitut och barn-daghemmet Neulanen i Kvarnbäcken.

Andelen reparationsbyggen är väsentlig, dvs. drygt två tredjedelar av den totala husbyggnadsverksamheten under ekonomiplaneperioden. Genom reparationsbyggnad förbättras byggnadernas säkerhet och de blir sundare. Sådana är i synnerhet reparationer som gäller inomhusluften och fuktskador i skolhus och daghemsbyggnader. Byggnadsbeståndet som repareras är mycket varierat i fråga om ålder och andra egenskaper. Reparationskostnaderna ökar speciellt när det är fråga om individuella lösningar som är nödvändiga till exempel i skyddade byggnader.

Större enskilda reparationsobjekt som inleds under planperioden 2014–2016 är ombyggnaden av och ändringsarbetena på lokalerna för yrkesutbildningsenheterna i Kasberget och på Industrigatan 23 i Vallgård, ombyggnaden av Vuosaaren ala-asteen skola och ombyggnaden av lokaler i norra delen av kvarteret Elefanten på Katrinegatan för stadsmuseet.

Tilakeskuksessa kiinteistöjen korjauksissa noudatetaan seuraavia periaatteita, joilla ylläpidetään kiinteistökannan tilojen maksimikäyttöä ja vuokrattavuutta sekä vähennetään korjausvelkaa:

- tehdään ensisijaisesti ja ennakoivasti korjaukset, jotka estävät suurempien vaurioiden syntymisen
- korjaukset pyritään suorittamaan kiinteistöissä suu- rempina kokonaisuuksina, jolloin vältetään jatkuvat pienemmät osakorjaukset
- panostetaan kiinteistöjen sisäilma- ja kosteusvauriokor- jauksiin
- korjausten ja -suunnitelmien tavoitteena on energian- säästö ja kiinteistön elinkaaren aikaisten kustannusten minimointi.

Talousarviossa opetustoimen uudis- ja lisärakentamiseen on osoitettu 22,2 milj. euroa. Suunnitelmakaudella jatkuu useiden kouluhankkeiden suunnittelu ja toteutus mm. Jät- käsaareen, Kalasatamaan, Viikinmäkeen, Kulosaareen, Sakarinmäkeen ja Kruunuvuorenrantaan.

Tilakeskuksen muihin uudis- ja lisärakentamiseen on talo- usarviossa varattu 5,3 milj. euroa. Suunnitelmakaudella merkittävimpiä hankkeita ovat Keskustakirjasto, Staran Jätkäsaaren työtukikohta, Maunulan kirjasto ja työväenopis- to sekä Viikin nuorisotalo.

Sosiaali- ja terveystalouden uudis- ja lisärakentamiseen on osoitettu 7,7 milj. euroa. Suunnitelmakauden merkittävin kohde on Malmin sairaala.

Varhaiskasvatusviraston uudis- ja lisärakentamiseen on varattu 16,2 milj. euroa. Merkittävimpiä suunnitelmakauden kohteita ovat päiväkotit Kalasataman korttelitalossa sekä päiväkodit Louhi Hermannissa, Fallpakka Mellunmäessä, Laajasuo Pohjois-Haagassa, Paraistentie Ruskeasuolla sekä Selkämeri Jätkäsaaressa.

Opetustoimen korjausrakentamiseen on varattu 55,8 milj. euroa. Suunnitelmakaudelle 2014–2016 on perusparan- nushankkeisiin osoitettu yhteensä 220 milj. euroa. Merkittä- vimmat kohteet ovat Roihuvuorella ja Vallilassa Teolli- suuskatu 23:ssa sijaitsevien ammatillisten koulutusyksikkö- jen perusparannukset ja muutostyöt sekä mm. Roihuvuoren ala-asteen, Vuosaaren ala-asteen, Keinutien ala-asteen Kontulassa, Pihlajamäen ala-asteen ja Svenska Normally- ceumin Kaartinkaupungissa perusparannukset. Isojen kou- lurakennusten korjaaminen aiheuttaa useiden korvaavien väistötilojen tarpeen. Korvaaviksi väistötiloiksi pyritään ensisijaisesti löytämään kaupungin omistamia tyhjentyviä rakennuksia tai vuokraamaan markkinoilta tarpeelliset tilat.

Muihin tilakeskuksen korjaushankkeisiin on varauduttu 46,2 milj. eurolla. Suunnitelmakaudella merkittävimpiä muita tilakeskuksen perusparannushankkeita ovat mm. Hakanie- men kauppahalli, Töölön kirjasto ja Ruotsinkielinen työvä- enopisto Etu-Töölössä.

Sosiaali- ja terveystalouden korjausrakentamiseen on talo- usarvioon merkitty 4,1 milj. euroa. Suunnitelmakaudella suunnitellaan sosiaali- ja terveystalouden palveluverkkojen kehittämiseen liittyviä hankkeita.

Varhaiskasvatusviraston korjausrakentamiseen on varau-

När det gäller reparationer i fastigheter tillämpar lokalcen- tralen de nedanstående principerna, med vilka syftet är att lokalerna i fastighetsbeståndet ska utnyttjas maximalt och vara uthyrbara och att det beräknade beloppet för utförda reparationer ska minska.

- Reparationer som förhindrar att större skador uppstår utförs i första hand och på ett förutseende sätt.
- Reparationerna utförs om möjligt som större helheter i fastigheterna för att ständiga mindre delreparationer ska undvikas.
- Det satsas på reparationer som gäller inomhusluften och fuktskador i fastigheterna.
- Målet med reparationerna och planerna är energibe- sparing och minimering av kostnaderna under fastig- heternas livscykel.

I budgeten anvisas 22,2 mn euro för nybyggnad och till- byggnad inom utbildningsväsendet. Under ekonomiplane- perioden fortsätter flera skolprojekt att planeras och genom- föras, bl.a. i Busholmen, i Fiskehamnen, i Viksbacka, på Brändö, i Zachrisbacken och i Kronbergsstranden.

För lokalcentralens övriga ny- och tillbyggnadsprojekt anvi- sas 5,3 mn euro. Viktiga projekt under ekonomiplaneperi- oden är Centrumbiblioteket, Månas bibliotek och arbetar- institut, Staras arbetsstation på Busholmen och ungdoms- gården i Vik.

För ny- och tillbyggnad vid social- och hälsovårdsverket anvisas 7,7 mn euro. Det viktigaste objektet under planpe- rioden är Malms sjukhus.

För ny- och tillbyggnad vid barnomsorgsverket reserveras 16,2 mn euro. De viktigaste objekten under ekonomiplane- perioden är ett daghem i kvarterstgården Fiskehamnen och barndaghemmen Louhi i Hermanstad, Fallpakka i Mell- ungsbacka, Laajasuo i Norra Haga, Paraistentie i Brunakärr och Selkämeri på Busholmen.

Anslag på 55,8 mn euro har reserverats för renovering inom utbildningsväsendet. För ombyggnader under ekonomiplane- neperioden 2014–2016 anvisas sammanlagt 220 mn euro. De viktigaste objekten är ombyggnaden av och ändringsar- betena på lokalerna för yrkesutbildningsenheterna i Kas- berget och på Industrigatan 23 i Vallgård och ombyggnad-erna av bl.a. Roihuvuoren ala-aste, Vuosaaren ala-aste, Keinutien ala-aste i Gårdsbacka, Pihlajamäen ala-aste och Svenska Normallyceum i Gardesstaden. I och med att stora skolbyggnader repareras behövs det många tillfälliga loka- ler. Skolbyggnader i stadens ägo som blir lediga tas om möjligt i bruk för ändamålet eller också hyrs de behövliga lokalerna på marknaden.

För övriga reparationsprojekt vid lokalcentralen reserveras 46,2 mn euro. De viktigaste ombyggnadsprojekten under ekonomiplaneperioden är bl.a. Hagnäs saluhall, Tölö biblio- tek och svenska arbetarinstitutet i Främre Tölö.

För reparationsbyggnad vid social- och hälsovårdsverket anvisas 4,1 mn euro i budgeten. Under planperioden plane- ras projekt som hänförs till utveckling av servicenäten för social- och hälsovårdsväsendet.

Det har reserverats 9,3 mn euro för renoveringar vid barn-

duttu 9,3 milj. eurolla. Suunnitelmakaudella perusparannettavia kohteita ovat mm. päiväkodit Tilhi Tapaninvainiossa, Yliskylä, Vilppula Malmilla ja Virkkula Kruununhaassa sekä Maunulan kirjaston muuttaminen päiväkotikäyttöön.

Hankkeiden suunnitteluun, selvityksiin ja tutkimuksiin on osoitettu yhteensä 3,6 milj. euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin 1,2 milj. euroa ja korjausrakennushankkeisiin 2,4 milj. euroa. Suunnitelmakaudella 2014–2016 on suunnitteluun arvioitu tarvittavan yhteensä 10,8 milj. euroa.

Talousarviossa kaupungintalokorttelien kehittämiseen on varauduttu 6,9 milj. eurolla. Merkittävimmät hankkeet suunnitelmakaudella ovat Elefanttikorttelin pohjoisosan osoitteessa Katariinankatu 1-3 ja Sarvikuonokorttelissa osoitteessa Sofiankatu 4 sijaitsevien kohteiden perusparannukset.

Pelastustoimen rakennuksiin on talousarviossa varattu 1,9 milj. euroa, jolla käynnistetään Haagan pelastusaseman peruskorjaus. Suunnitelmavuosille 2015–2016 on pelastustoimen rakentamiseen merkitty yhteensä 10,6 milj. euroa.

omsorgsverket. Under planperioden genomförs ombyggnader i bl.a. barndaghemmen Tilhi i Staffansslätten, Yliskylä, Vilppula i Malm och Virkkula i Kronohagen samt ombyggnad av Månsas bibliotek till daghemsbruk.

Sammanlagt 3,6 mn euro har i budgeten reserverats för projektering, utredningar och undersökningar. Av detta belopp hänför sig 1,2 mn euro till ny- och tillbyggnadsprojekt och 2,4 mn euro till renoveringsprojekt. Enligt beräkningarna behövs det sammanlagt 10,8 mn euro för planering under planperioden 2014–2016.

I förslaget till budget för år 2014 reserveras 6,9 mn euro för utveckling av stadshuskvarteren. De viktigaste projekten under planperioden är ombyggnaden av ett objekt i norra delen av kvarteret Elefanten på Katrinegatan 1–3 och ombyggnaden av ett objekt i kvarteret Noshörningen på Sofiegatan 4.

Anslag på sammanlagt 1,9 mn euro reserveras för byggprojekt som gäller räddningsväsendet. De är avsedda för inledning av ombyggnaden på Haga räddningsstation. Sammanlagt 10,6 mn euro har reserverats för byggprojekt inom räddningsväsendet under ekonomiplaneåren 2015–2016.

8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat – Gator, trafikleder och banor

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomi- plan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	64 097	109 620	101 515	103 951	98 341	97 031
Netto	-64 097	-109 620	-101 515	-103 951	-98 341	-97 031
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		71,0	-7,4	-5,2	-5,4	-1,3
	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomi- plan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Menot - Utgifter						
08 Uudisrakentaminen, yleisten töiden lautakun- nan käytettäväksi - Nybyggnad, till nämnden för allmänna arbeten	22 771	27 426	24 900	24 506	24 301	22 151
Eteläinen suurpiiri - Södra stordistriktet	1 552	984	500	475	1 140	665
Läntinen suurpiiri - Västra stordistriktet	3 892	3 844	1 200	1 140	808	808
Keskinen suurpiiri - Mellersta stordistriktet	1 382	1 192	1 400	1 330	713	618
Pohjoinen suurpiiri - Norra stordistriktet	1 942	2 304	1 300	1 235	1 330	903
Koillinen suurpiiri - Nordöstra stordistriktet	5 032	7 040	7 500	7 125	6 365	6 175
Kaakkoinen suurpiiri - Sydöstra stordistriktet	1 145	608	700	665	1 045	1 140
Itäinen suurpiiri - Östra stordistriktet	6 227	7 010	7 100	6 745	6 175	5 890
Östersundomin suurpiiri - Östersunds stor- distriktet	27	400	200	190	855	380
Meluesteet - Bullerskydd	295	800	1 500	1 350	1 100	800
Ranta-alueiden kunnostus - Iståndsättning av strandområden	643	744	1 500	1 251	1 270	772
Jokeri 2 - Jokeri 2	632	2 500	2 000	3 000	3 500	4 000
09 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt, yleis- ten töiden lautakunnan käytettäväksi - Om- byggnad och trafikregleringar, till nämnden för allmänna arbeten	18 114	26 396 1 304	24 050	26 750	26 000	26 400
Katujen peruskorjaukset - Ombyggnad av gator	1 699	4 176	3 850	5 250	4 600	4 600
Siltojen peruskorjaukset - Ombyggnad av broar	3 367	8 000	6 100	6 400	6 200	6 400
Päällysteiden uusiminen - Förnyande av be- läggning	4 585	5 300	5 300	5 300	5 600	5 600
Liikennejärjestelyt - Trafikregleringar	3 100	2 400	2 800	3 300	3 100	3 300
Jalankulun ja pyöräilyn väylät - Gång- och cykelvägar	3 246	4 540	3 000	3 500	4 500	4 500
Itäväylä - Österleden	73	0	0	0	0	0
Jalankulun ja pyöräilyn sillat - Gång- och cykelbroar	2 045	1 980	3 000	3 000	2 000	2 000
10 Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa, Khn käytettäväksi - Samprojekt med Trafikverket, till Stns disposition	573	10 250	8 250	8 250	8 400	6 600
		9 340				
Hakamäentie - Skogsbackavägen	9	0	0	0	0	0
Lahdenväylä - Lahtisleden	0	0	0	0	0	1 000
Hämeenlinnanväylä - Tavastehusleden	0	0	0	0	2 550	1 600
Kehä I (Kivikontie) - Ring I (Stensbölevägen)	564	8 500	8 000	8 000	0	0
Vihdintie - Vichtisvägen	0	0	0	0	2 350	1 300

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tuusulanväylä - Tusbyleden	0	0	0	0	550	500
Porvoonväylä - Borgåleden	0	0	0	0	700	0
Kehä I (Espoon raja-Vihdintie) - Ring I (Esbo- gränsen-Vichtisvägen)	0	1 410	0	0	0	1 450
Kehä I (Hämeenlinnanväylän eritasoliittymä) - Ring I (Planskild korsning vid Tavastehusle- den)	0	340	0	0	0	0
Kehä I (Myllypurontien eritasoliittymä) - Ring I (Planskild korsning vid Kvarnbäcksvägen)	0	0	0	0	0	500
Kehä I (meluntorjunta) - Ring I (bullerbekämp- ning)	0	0	0	0	2 000	0
Tiehankeiden suunnittelu - Planering av vägprojekt	0	0	250	250	250	250
12 Kamppi-Töölönlahti-alue, Khn käytettäväksi - Kampen-Tölvövikens, till Stns disposition	2 480	520	3 000	3 000	1 600	1 500
Kamppi-Töölönlahti-alueen kadut - Gator i Kampen-Tölvövikens	2 480	520	3 000	3 000	1 600	1 500
13 Muut kadunpidon investoinnit, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Övriga gatuhäll- ningsinvesteringar, till nämnden för allmänna arbeten	944	2 050	1 450	1 450	1 500	1 500
Täytemaan vastaanottoaikat - Mottagnings- platser för fyllnadsjord	629	1 200	750	750	750	750
Lumen vastaanottoaikat ja hiekkasiilot - Snöstjälprningsplatser och sandsilor	197	700	500	500	500	500
Yleiset käymälät - Allmänna toaletter	118	150	200	200	250	250
15 Jätkäsaari, yleisten töiden lautakunnan käytet- täväksi - Busholmen, till nämnden för allmänna arbeten	5 273	6 000	4 400	3 900	5 600	5 800
Jätkäsaaren kadut ja rantarakenteet - Gator och strandkonstruktioner på Busholmen	5 273	6 000	4 400	3 900	5 600	5 800
16 Kalasatama, yleisten töiden lautakunnan käytet- täväksi - Fiskehamnen, till nämnden för allmänna arbeten	10 507	16 020	14 115	14 115	12 350	13 000
Sörnäisten liikennetunneli - Trafiktunnel i Sör- näs	0	350	500	500	500	500
Kalasataman kadut ja rantarakenteet - Gator och strandkonstruktioner i Fiskehamnen	10 507	15 670	13 615	13 615	11 850	12 500
17 Kruunuvuorenranta, yleisten töiden lautakun- nan käytettäväksi - Kronbergsstranden, till nämnden för allmänna arbeten	1 180	6 780 2 410	8 000	7 500	5 800	4 200
Itäväylä/Linnanrakentajantie - Österle- den/Borgbyggarvägen	157	2 500	1 500	1 500	500	500
Kruunuvuorenrannan raitiotiesilta - Kronbergs- strandens spärvägsbro	54	1 000	1 000	500	500	500
Kruunuvuorenrannan kadut ja rantarakenteet - Gator och strandkonstruktioner i Kronbergs- stranden	969	3 280	5 500	5 500	4 800	3 200
18 Pasila, yleisten töiden lautakunnan käytettä- väksi - Böle, till nämnden för allmänna arbeten	1 615	13 178 800	9 850	10 480	9 190	10 980
Ilmala ja Länsi-Pasila, kadut ja rakenteet - Ilmala och Västra Böle, gator och konstruk- tioner	270	940	840	840	0	70
Keski-Pasila, kadut ja rakenteet - Mellersta Böle, gator och konstruktioner	825	7 440	7 100	7 730	7 940	9 450
Pohjois-Pasila, kadut ja rakenteet - Norra Böle, gator och konstruktioner	502	4 048	1 530	1 530	850	0
Pasilan konepaja-alue - Fredriksbergs maskin- verkstadsområde	18	750	380	380	400	1 460
19 Kuninkaankolmio, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Kungstriangeln, till nämndens för allmänna arbeten disposition	0	0	2 500	2 500	2 100	3 400
Kuninkaantammen alue - Kungsekens område	0	0	1 340	1 340	1 100	2 500

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Honkasuon alue - Hongasmossaområdet	0	0	1 160	1 160	1 000	900
20 Liityntäpysäköintipaikat, Khn käytettäväksi - Infartsparkeringsplatser, till Stns disposition	639	1 000 521	1 000	1 500	1 500	1 500

Katu- ja liikenneväyläinvestointeihin on talousarviossa varattu 104,0 milj. euroa.

Kaupungin suuret väylähankkeet ovat usein sidoksissa Liikenneviraston väylähankkeiden etenemiseen, mikä voi muuttaa niiden suunniteltua ajoitusta.

Uudisrakentaminen

Uudisrakentaminen ei sisällä Kamppi-Töölönlahden, Jätkäsaaren, Kalasataman, Kruunuvuorenrannan, Pasilan, Kuninkaankolmion projektialueiden katu-, silta- ja rantarakennusinvestointeja, jotka esitetään projektialueittain erikseen. Myös liityntäpysäköinnin määrärahaehdotus esitetään erikseen.

Katuinvestoinnit jatkuvat keskeneräisillä projektialueilla Salmisaassa, Arabia-Toukolan alueella, Etelä-Hermannissa, Viikki-Latokartanossa, Viikinmäessä ja Vuosaassa. Alueet valmistuvat suunnitelmakauden aikana.

Projektialueiden toteutuksen rinnalla uudisrakennetaan pienemmissä erilliskohteissa (Lauttasaari, Haaga, Alppikyliä, Ormuspelto, Kotinummentien alue, Tapulikaupunki, Maunula, Myllypuron puukaupunki, Linnanpelto, Myllypuron voimala-alue, Rukatunturintien alue, Lallukantien alue, Kivikon eteläosa, Kurkimoisio ja Tankovainio). Työpaikkarakentamisen kannalta tärkeimmät alueet ovat Kivikko ja Salmisaari.

Lisäksi erillisiä katuhankkeita toteutetaan kaava-alueiden keskeneräisyyden ja alueiden täydennysrakentamisen vuoksi. Sorakatujen rakentamista jatketaan rakennusohjelman mukaisesti.

Meluntorjunnan erillishankkeet kohdistuvat meluntorjuntaselvityksen suuntaviivojen ja kohdepriorisoinnin mukaisille, rakennetun pääkatuverkon osille. Uusien katujen ja liikenneväylien meluntorjunta tehdään tarvittaessa osana kyseisiä hankkeita. Lisäksi meluntorjuntaa sisältyy kaupungin ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) yhteishankkeisiin.

Joukkoliikenteen poikittaisyhteys Jokeri 2 välille Vuosaari – Myyrmäki rakentamista jatketaan suunnitelmakauden aikana vuoteen 2016 saakka. Jokeri 2:n kokonaiskustannukset ovat yhteensä noin 48 milj. euroa, josta Helsingin kustannusosuus on noin 44 milj. euroa. Katuinvestointeihin on sisällytetty ainoastaan nykyisen katuverkon parantaminen suurimman osan investoinnista (Keskuspuiston alittava tunneli ja Kuusmiehentien joukkoliikennekatu) sisältyessä Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaityksen (HKL) investointeihin. Bussiliikenteen linjastomuutosten edellyttämien pysäkkijärjestelyjen tekemiseen ja muuhun joukkoliik-

Budgetanslag på 104,0 mn euro har reserverats för investeringar i gator och trafikleder.

Stadens stora trafikledsprojekt är ofta bundna vid hur Trafikverkets trafikledsprojekt avancerar, vilket innebär att den planerade tidsförläggningen kan förändras.

Nybyggnad

Nybyggnaden omfattar inte investeringar i gator, broar och strandkonstruktioner i de bostads- och arbetsplatsområden som hör till områdesprojekten i Kampen-Tölöviken, på Busholmen, i Fiskehamnen, i Kronbergsstranden, i Böle och i Kungstriangeln. Områdesprojekten tas upp vart för sig. Det föreslagna anslaget för infartsparkering tas också upp separat.

Gatuinvesteringarna fortsätter i de halvfärdiga projektområdena på Sundholmen, i Arabia-Majstad, i södra Hermanstad, i Vik-Ladugården, i Viksbacka och i Nordsjö, vilka blir färdiga under planperioden.

Jämsides med utbyggnaden i projektområdena förekommer det nybyggnad i mindre, separata områden (Drumsö, Haga, Albyn, Ormusåtern, området vid Hemmalmsvägen, Stapelstaden, Månsas, Kvarnbäckens trästad, Borgåtern, Kvarnbäckens kraftverksområde, området vid Rukatunturivägen, området vid Lallukavägen, södra Stensböle och Trankyan, Stångfallet). De viktigaste områdena för byggnad av nya arbetsplatser är Stensböle och Sundholmen.

Dessutom genomförs det separata gatuprojekt som halvfärdiga detaljplaneområden och områden med kompletteringsbyggnad kräver. Arbetet med att permanentbelägga grusgator fortsätter i enlighet med byggnadsprogrammet.

Separata bullerbekämpningsprojekt gäller delar av det befintliga nätet av huvudgator i enlighet med riktlinjerna och objektprioriteringen i en bullerbekämpningsutredning. Bullerbekämpningen vid nya gator och trafikleder utförs vid behov som en del av projekten i fråga. Dessutom ingår bullerbekämpning i projekt som är gemensamma för staden och Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland.

Jokern 2 för tvärgående kollektivtrafik mellan Nordsjö och Myrbacka börjar byggas under planperioden åren 2013–2016. Totalkostnaderna för Jokern 2 uppgår till ca 48 mn euro, varav Helsingfors andel är ca 44 mn euro. Vad gatuinvesteringarna beträffar ingår endast förbättring av det befintliga gatunätet, medan största delen av investeringarna (en tunnel under Centralparken, kollektivtrafikgatan Sexmansvägen) ingår i affärsverket Helsingfors stads trafikverk HST:s investeringar. Det är dessutom meningen att hållplatsändringar ska göras utifrån vad linjeändringarna förutsätter, likaså att förutsättningarna för smidigare kollek-

kenteen sujuvuuden parantamiseen varaudutaan poistamalla rakennetussa katuverkossa olevia rakenteellisia häiriötekijöitä. Länsimetron Lauttasaaren asemien seutujen liikennejärjestelyt toteutetaan vuonna 2015.

Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen peruskorjaus keskittyy pääosin ydinkeskustaan, jossa suurimmat hankkeet ovat Vuorikatu, Iso Robertinkatu sekä Erottaja. Torikortteleiden 2. vaiheen toteutus ja Unioninkadun saneeraus ajoittuvat suunnitelmakauden 2014–2016 jälkeen. Muut katujen peruskorjaushankkeet liittyvät joukkoliikenteen ja pyöräilyn kehityshankkeiden yhteydessä tehtävistä koko kadun perusparannuksista ja vakavien rakennevaurioiden kuten painumien korjaustarpeesta.

Siltojen (yli 600 katu- ja puistosiltaa) ja muiden erikoisrakenteiden (tukimuurit, portaat, meluesteet) peruskorjaukset pidetään suunnitelmakauden aikana tasolla, jolla kohteiden rakenteellinen ja kaupunkikuvallinen kelpoisuus voidaan ylläpitää.

Suunnitelmakauden suurimpia peruskorjauskohteita ovat Ehrenströmintien silta, Viikintien sillat Vantaanjoen yli, Haagan risteyssillat, Lauttasaaren silta, Latokartanontien ja Malmin joukkoliikenneterminaalin siltakansi. Lisäksi pienempiä peruskorjaustoimenpiteitä tehdään useassa muussa silta- ja erikoisrakennekohteessa (tukimuurit, portaikat, meluesteet).

Katujen ja liikenneväylien uudelleen päällystys kohdistetaan vuosittain tehtävän päällystysohjelman perusteella eniten sujuvuutta pää- ja kokoojakaduille. Myös jalkakäytävien sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien huonokuntoisten päällysteiden uusimista jatketaan.

Liikennejärjestelyhankkeet kohdistetaan erityisesti turvallisuutta edistäviin liittymä-, risteys- ja kaistajärjestelyihin, jotka tukevat myös joukkoliikenteen ja muun liikenteen sujuvuutta. Asuntokatujen hidasteiden toteutusta jatketaan, kuitenkin yhä useammin korotettuna suojatienä tai risteysenä.

Jalankulun ja pyöräilyn väyliin osoitettu määräraha on tarkoitettu ensi sijassa nykyisen verkon parantamiseen ja pyöräilyverkon täydentämiseen kantakaupungissa. Jalankulun ja pyöräilyn siltoihin osoitetulla määrärahalla rakennetaan jalankulun ja pyöräilyn yli- ja alikulkusiltoja liikkuksen turvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseksi.

Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa

Yhteishankkeiden talousarvion määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön. Kaupungin kustannusosuutta Liikenneviraston yhteishankkeissa koskeva määrärahaehdotus sisältää valtion maanteihin liittyvät liikennejärjestely- ja meluntorjuntahankkeet kaupungin alueella. Yhteishankkeiden toteutus on sidoksissa hankkeiden valtion osuuden rahoitukseen valtion tulo- ja menoarviossa lukuun ottamatta joitakin kaupungin kokonaan rahoittamia pieniä kohteita. Kaupunki rahoittaa hankkeita valtion kanssa sovittavalla tavalla.

Kehä I:n ja Kivikontien eritasoliittymän rakentamiseen varaudutaan vuonna 2014. Eritasoliittymä mahdollistaa pääsyn Latokartanosta Kehä I:lle ja Kivikkoon. Samalla Kivikon

trafik i övrigt ska förbättras genom att de störande konstruktionerna i det befintliga gatunätet minskas. År 2015 genomförs trafikregleringarna på gatorna kring västmetrons stationer på Drumsö.

Ombyggnad och trafikregleringar

Gatuombyggnad sker under planperioden huvudsakligen i stadskärnan, där de största objekten är Berggatan, Stora Robertsgatan och Skillnaden. Andra etappen av torgkvarteren genomförs efter planperioden 2014–2016, likaså saneringen av Unionsgatan. Övriga typiska gatuombyggnadsprojekt beror på ombyggnad av hela gator och behovet att reparera allvarliga konstruktionsskador, såsom sättningar, i anslutning till utvecklingsprojekt för kollektivtrafik eller cykeltrafik.

Anslagen för ombyggnad av broar (över 600 gatu- och parkbroar) och andra specialkonstruktioner (stödmurar, trappor, bullerskärmar) hålls under planperioden på en nivå som gör att dessa förblir användbara från konstruktions- och stadsbildssynpunkt.

Stora ombyggnadsprojekt som gäller broar är under planperioden Ehrenströmsvägen/bro, Viksvägen/broar över Vanda å, Haga/viadukter, Drumsö bro, Ladugårdsvägen och Malms kollektivtrafikterminal/brodäck. Mindre ombyggnadsåtgärder vidtas dessutom på ett flertal andra broar och specialkonstruktioner (stödmurar, trappor, bullerskärmar).

Nybeläggningsprogram på gator och trafikleder sker enligt ett årligt beläggningsprogram på de mest belastade huvud- och matargatorna. Nybeläggningsprogram på gångbanor och leder för gång- och cykeltrafik i dåligt skick fortsätter.

Trafikregleringsprojekten gäller i synnerhet anslutnings-, korsnings- och körfältsregleringar som förbättrar säkerheten och gör kollektivtrafiken och den övriga trafiken smidigare. Arbetet på att anlägga farthinder på bostadsgator fortsätter, allt oftare med upphöjda övergångsställen eller korsningar.

Anslaget för leder för gång- och cykeltrafik är främst avsett för förbättring av det nuvarande nätet och komplettering av cykelnätet i innerstaden. Anslaget för gång- och cykelbroar används för att bygga över- och undergångar som förbättrar säkerheten och smidigheten för gång- och cykeltrafiken.

Samprojekt med Trafikverket

Budgetanslagen för samprojekt är ställda till stadsstyrelsens disposition. Det föreslagna anslaget för stadens andel av kostnaderna för samprojekt med Trafikverket omfattar trafikreglerings- och bullerbekämpningsprojekt som hänförs till statliga landsvägar inom Helsingfors. Genomförandet av samprojekten är förbundet med statsandelsfinansieringen i statsbudgeten, dock inte i fråga om vissa projekt som staden finansierar helt och hållet. Staden finansierar projekten på ett med staten senare överenskommet sätt.

I 2014 års budget ingår en reservering för byggandet av en planskild korsning Ring I/Stensbölevägen. Den planskilda korsningen gör det möjligt att ta sig från Ladugården till

valo-ohjattu liittymä poistuu.

Kehä I:llä väli Espoon raja - Vihdintie on viimeinen ahdas väyläosuus. Rakennussuunnitelmat ovat valmiit ja osuuden rakentamiseen varaudutaan vuonna 2016. Lisäkaistojen ohella hankkeeseen sisältyy kevyen liikenteen yhteyksien täydentäminen ja melunsuojauksen uusiminen.

Kehä I:n ja Itäväylän eritasoliittymän suunnittelu käynnistyy suunnitelmakauden jälkeen ja rakentaminen vuonna 2020. Rakentamisen kokonaiskesto on 3–4 vuotta. Hankkeen kokonaiskustannus on noin 83 milj. euroa. Kehä I:n ja Myllypuron eritasoliittymän rakentaminen käynnistyy vuonna 2016. Hankkeen kokonaiskustannus on yhteensä noin 15 milj. euroa. Kaupunki on varautunut talousarviossa rahoittamaan puolet edellä mainittujen hankkeiden kokonaiskustannuksista.

Länsiväylän ja Koivusaaren eritasoliittymän rakentaminen liittyy Länsimetron toteutukseen ja liittymä palvelee myös Koivusaaren suunniteltua asuinalueita. Eritasoliittymän toteutukseen on varauduttu suunnitelmakauden jälkeen 2020-luvulla.

Hämeenlinnanväylän rakennussuunnitelmat joukkoliikenne- ja meluntorjuntajärjestelyistä Kaarelasta pohjoiseen on laadittu ja rakentaminen ajoittuu vuosiksi 2015–2016. Hämeenlinnanväylän ja Kuninkaantammen eritasoliittymän rakentaminen ajoittuu suunnitelmakauden jälkeen.

Lahdenväylä - Koskelantien eritasoliittymän länsipuolisten ramppien toteutus alkaa suunnitelmakauden jälkeen. Lahdenväylän ylittävän Tattarisillan toteutus ajoittuu suunnitelmakauden jälkeen. Tattarisilta luo yhteyden Kivikon ja Malmin välille ja palvelee erityisesti alueiden yritystoimintaa.

Itäväylän itäosan kehittämistoimet ajoittuvat suunnitelmakauden jälkeiselle ajalle. Toimenpiteisiin sisältyvät mm. Uussillantien alikulkutunnelin rakentaminen.

Kustannustehokkaihin pieniin hankkeisiin (ns. Kuha-hankkeisiin) varaudutaan kaupungin ja valtion sopimalla tavalla.

Valtion hankkeena käynnistyvään Pissararadan suunniteluun osallistutaan valtion kanssa erikseen sovitulla tavalla.

Kamppi – Töölönlahti alueen kadut

Kamppi–Töölönlahti-alueen talousarviomäärärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön. Määrärahalla jatketaan Alvar Aallon kadun ja sen aukioiden rakentamista valmistuvien kiinteistöjen ja pysäköintilaitoksen ympäristössä ja toteutetaan Karamzininrannan 1. vaihe.

Muut kadunpidon investoinnit

Muut kadunpidon investoinnit ovat kadunpitoon liittyvien tukipalvelujen vaatimia investointeja. Ylijäämämassojen vastaanottoaikojen perustamisen ja viimeistelyn määrärahalla rahoitetaan kaupungin osuus Vuosaaren vastaanottoaikojen maisemoinnin viimeistelyä. Lisäksi määrärahaa käytetään uusien vastaanottoaikojen avaamisen vaatimiin suunnittelu- ja perustamiskustannuksiin.

Ring I och Stensböle och eliminerar samtidigt den signalreglerade korsningen med Ring I i Stensböle.

Ring I på avsnittet Esbogränsen–Vichtisvägen är den sista trånga sträckan på leden. Byggplanerna är färdiga, och avsnittet kan börja byggas år 2016. Utöver fler körfält omfattar projektet också en komplettering av gång- och cykelvägarna och nya bullerskärmar.

Planeringen av en planskild korsning Ring I/Österleden inleds efter planperioden och byggandet av korsningen börjar år 2020. Byggandet tar 3–4 år i sin helhet. Byggnadskostnaderna för projektet uppgår till ca 83 mn euro. Arbetena på en planskild korsning Ring I/Kvarnbäcksvägen inleds år 2016. Kostnaderna för projektet uppgår sammanlagt till ca 15 mn euro. Staden har i budgeten förberett sig på att finansiera hälften av de sammanlagda kostnaderna för projekten ovan.

Den planskilda korsningen Västerleden/Björkholmen hänförs till västmetron och den tjänar även det planerade bostadsområdet på Björkholmen. Byggarbetena på korsningen inleds efter planperioden på 2020-talet.

Byggplanerna för kollektivtrafiken och bullerbekämpningen på Tavastehusleden från Kårböle norrut är färdiga och byggandet sker åren 2015–2016. En planskild korsning Tavastehusleden/Kungseken byggs efter planperioden.

Byggarbetena på ramper väster om den planskilda korsningen Lahtisleden/Forsbyvägen inleds efter planperioden. Byggandet av Tattarbron över Lahtisleden inleds efter planperioden. Tattarbron skapar en förbindelse mellan Stensböle och Malm och tjänar i synnerhet företagsverksamheten i områdena.

Utvecklingsåtgärderna i östra delen av Österleden förläggs efter planperioden. Åtgärderna omfattar bl.a. en tunnel under Nybrovägen.

För kostnadseffektiva små samprojekt (Kuha) görs det en reservering på det sätt som överenskommit mellan staden och staten.

Staden medverkar i planeringen av Centrumslingan, som inleds som ett statligt projekt, på ett sätt som särskilt överenskommit med staten.

Gator i Kampen–Tölövik

Budgetanslagen för Kampen–Tölövik är ställda till stadsstyrelsens disposition. Med anslaget fortsätter anläggningen av Alvar Aaltos gata och de öppna platserna vid gatan kring de fastigheter som blir färdiga och vid parkeringsanläggningen. Första fasen av Karamzins strand genomförs.

Övriga gatuhållningsinvesteringar

De övriga gatuhållningsinvesteringarna är sådana som stödtjänsterna inom gatuhållningen kräver. Med anslaget för anläggning och slutlig bearbetning av mottagningsplatser för överskottsmassor finansieras stadens andel av den slutliga utformningen av landskapet på mottagningsplatsen i Nordsjö. Anslaget används dessutom för planerings- och anläggningskostnaderna för nya mottagningsplatser.

Lumenvastaanottoaikojen ja hiekkasilojen investointimäärärahoilla toteutetaan lumen lähivastaanottojärjestelyjen ja nykyisten vastaanottoaikojen kehittämistä sekä nykyisten hiekoitussepelin varastosilojen ja suolavarastojen perusparannuksia kaupungin eri osissa. Toimenpiteet ohjelmoidaan vuosittain laadittavan toteutusohjelman mukaisesti. Yleisten käymälöiden rakentamisen määräraha käytetään uusittavien ja uusien käymälöiden vaatiman kunnallistekniikan asentamiseen ja perustamistöihin.

Jätkäsaari

Saukonpaaden ja Jätkäsaaren asemakaava-alue 1:n katu- ja rantarakenteet valmistuvat vuonna 2015. Jätkäsaaren muiden asemakaava-alueiden rakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan.

Kalasadama

Sörnäisten liikennetunnelin (Hermannin rantatie - Sörnäisten rantatie) rakentaminen alkaa suunnitelmakauden jälkeen vuonna 2021. Tunneli on tarpeen Kalasadaman keskeisten alueiden rauhoittamiseksi keskustaan saapuvalta ja sieltä lähtevältä liikenteeltä. Tunnelin kokonaiskustannukset ovat 160 milj. euroa.

Kalasadaman alueen rakentaminen jatkuu Sörnäistenniemien ja Kalasadaman keskuksen alueella koko suunnitelmakauden ajan. Rakentaminen etenee edelleen Hanasaareen ja Verkkosaareen.

Kruunuvuorenranta

Kruunuvuorenrannan raitiotie- ja kevyen liikenteen siltayhteyden eli Kruunusiltojen rakentaminen keskustaan käynnistyy suunnitelmakauden jälkeen vuoden 2018 lopulla. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat noin 210 milj. euroa. Kaupungin osuus siltakustannuksista (kevyt liikenne) on 55 milj. euroa. HKL -liikelaitos vastaa hankkeen muista kustannuksista (raitiotieliikenne) yhteensä 155 milj. eurolla.

Kruunuvuorenrannan alueen toteutuminen ja Herttoniemen alueen maankäytön kehittäminen lisäävät liikennettä Linnanrakentajantiellä ja Itäväylän liittymässä. Liikenteen sujuvuutta parantaa Linnanrakentajantien tunneliyhteyden rakentaminen ja eritasoliittymän parantaminen, jota toteutetaan vaiheittain. Suunnittelijankadun ja Linnanrakentajantien eritasoliittymän rakentaminen käynnistyy suunnitelmakauden jälkeen. Liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantamisen vuoksi liittymän muutostöitä jatketaan edelleen 2020-luvulla. Linnanrakentajantien tunneliyhteyden rakentaminen ajoittuu pitkälle suunnitelmakauden jälkeen. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat yhteensä noin 160 milj. euroa, mikä sisältää Suunnittelijankadun siltaan liittyvän Itäväylän meluaidan koko Herttoniemen suoran länsireunan osalta.

Kruunuvuorenrannan alueen katurakentaminen jatkuu suunnitelmakauden jälkeen. Rakentaminen käynnistyi Koirasaarentien katu- ja meluntorjuntatöillä ja jatkuu alueen keskiosan kortteleissa (Gunillankallio, Borgströminmäki, Hopealaakso, Haakoninlahti).

Med investeringsanslagen för snötippor och sandsilor ordnas lokala snöstjälplingsplatser i områdena och de nuvarande tipparna utvecklas. Även de nuvarande lagersilorna för sandningsmakadam och saltupplagen i olika delar av staden byggs om. Åtgärderna schemaläggs enligt ett årligt genomförandeprogram. Anslaget för byggande av allmänna toaletter används för kommunaltekniska anordningar och grundläggningsarbeten som krävs för nya toaletter och sådana som byts ut.

Busholmen

Gatu- och strandkonstruktionerna i detaljplaneområde 1 på Utterhällen och Busholmen färdigställs år 2015. Byggarbetena i de övriga detaljplaneområdena på Busholmen fortsätter hela planperioden.

Fiskehamnen

Byggandet av en trafiktunnel i Sörnäs (Hermanstads strandväg-Sörnäs strandväg) inleds efter planperioden år 2021. Tunneln är behövlig för att trafiken till och från centrum inte ska störa de centrala områdena i Fiskehamnen. De sammanlagda kostnaderna för tunneln uppgår till 160 mn euro.

Byggarbetena i Fiskehamnen fortsätter på Sörnäsudden och i Fiskehamnens centrum hela planperioden. Byggandet avancerar till Hanaholmen och Nätholmen.

Kronbergsstranden

Byggarbetena på en broförbindelse för spårvagnar och gång- och cykeltrafik från Kronbergsstranden till centrum, dvs. Kronbroarna, inleds efter planperioden i slutet av 2018. Totalkostnaderna för projektet uppgår till ca 210 mn euro. Stadens andel av brokostnaderna (gång- och cykeltrafiken) uppgår till 55 mn euro. Affärsverket HST ansvarar för de övriga kostnaderna (spårvägstrafiken) för projektet, som uppgår till 155 mn euro.

Trafiken på Borgbyggärvägen och i korsningen Borgbyggärvägen/Österleden ökar då Kronbergsstranden byggs ut och markanvändningen i Hertnäs strand utvecklas. Trafikflödet förbättras genom att en tunnel byggs under Borgbyggärvägen och den planskilda korsningen förbättras i faser. Byggarbetena på den planskilda korsningen korsningen Planerargatan/Borgbyggärvägen inleds efter planperioden. I syfte att förbättra trafiksäkerheten och smidigheten i trafiken fortsätter ändringsarbetena på korsningen ytterligare på 2020-talet. Byggarbetena på Borgbyggärvägens tunnel inleds långt efter planperiodens slut. Totalkostnaderna för projektet uppgår till ca 160 mn euro. Beloppet omfattar en bullerskärm vid Österleden i anslutning till Planerargatans bro väster om det raka vägavsnittet i Hertnäs.

Gatuarbetena i Kronbergsstranden fortsätter efter planperioden. Byggandet inleds med gatu- och bullerbekämpningsarbeten på Hundholmsvägen och fortsätter med arbeten i kvarteren mitt i området (Gunillaberget, Borgströmsbacken, Silverdalen, Håkansvik).

Pasila

Ilmalan alueen kadunrakentaminen jatkuu koko taloussuunnitelmakauden ajan. Raitiotieyhteys Itä-Pasilasta Ilmalaan toteutetaan suunnitelmakauden jälkeen.

Keski-Pasilan aloituskorttelin rakentaminen käynnistyy suunnitelmakaudella. Muita alueen suuria hankkeita ovat Veturitien siirto ja tunneli. Hanke toteutetaan vaiheittain valmistumisen ajoittuessa pitkälle suunnitelmakauden jälkeen. Hankkeen kustannukset ovat yhteensä noin 120 milj. euroa.

Pohjois-Pasilan työpaikka-alueella on käynnissä hulevesijärjestelyjen toteutus. Varsinainen työpaikka-alueen rakentaminen ajoittuu suunnitelmakauden lopulle.

Pasilan konepaja-alueen rakentaminen on käynnissä ja alue valmistuu suunnitelmakauden aikana.

Kuninkaankolmio

Honkasuon alueen rakentaminen on käynnistynyt ja jatkuu koko suunnitelmakauden ajan.

Kuninkaantammen alueen rakentaminen käynnistetään hulevesiverkoston rakentamisella. Varsinainen katurakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan.

Liityntäpysäköinti

Liityntäpysäköinnin talousarviomäärärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön.

Vuonna 2014 toteutetaan loput Siilitien metroaseman liityntäpysäköintijärjestelyistä. Suunnitelmakauden aikana toteutetaan mm. Mellunkylän metroaseman liityntäpysäköintijärjestelyjä.

Böle

Gatuarbetena i Ilmala fortsätter hela ekonomiplaneprioden. En spårväg från Östra Böle till Ilmala börjar byggas efter planperioden.

Byggarbetena i begynnelsekvarteret i Mellersta Böle börjar under planperioden. Andra stora projekt i området är en flyttning av Lokvägen och Lokvägens tunnel. Projektet genomförs i faser långt efter planperioden. Totalkostnaderna för projektet uppgår till ca 120 mn euro.

I arbetsplatsområdet i Norra Böle genomförs dagvattenarrangemang. Det egentliga byggandet av arbetsplatsområdet inleds i slutet av planperioden.

Byggande pågår i det område där Fredriksbergs maskinverkstad funnits, och arbetena slutförs under planperioden.

Kungstriangeln

Byggandet av Hongasmossa har inletts och fortsätter hela planperioden.

Byggarbetena i Kungseken börjar med byggande av ett dagvattennätverk. Det egentliga gatubygget fortsätter hela ekonomiplaneprioden.

Infartsparkering

Budgetanslagen för infartsparkering är ställda till stadsstyrelsens disposition.

År 2014 slutförs arrangemangen kring infartsparkeringen vid Igelkottsvägens metrostation. Under planperioden utförs arrangemang kring infartsparkeringen bl.a. vid Mellungsby metrostation.

8 05 Väestönsuojat – Skyddsrum

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	443	100	100	100	100	100
Menot - Utgifter	5 236	700	500	500	400	400
Netto	-4 794	-600	-400	-400	-300	-300
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-77,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-86,6	-28,6	-28,6	-20,0	0,0

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
53 Tulot - Inkomster						
Väestönsuojakorvaukset - Ersättningar för skyddsrum	443	100	100	100	100	100
08 Menot - Utgifter						
Väestönsuojat, pelastuslautakunnan käytettävaksi - Skyddsrum, till räddningsnämnden	5 236	700	500	500	400	400
		994				
Väestönsuojien korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom skyddsrum	5 236	700	500	500	400	400

8 06 Puistorakentaminen – Anläggande av parker

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	7 215	9 240	8 000	7 980	10 610	7 610
Netto	-7 215	-9 240	-8 000	-7 980	-10 610	-7 610
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		28,1	-13,4	-13,6	33,0	-28,3

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Menot - Utgifter						
08 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Nya parker och iståndsättning av parker, till nämnden för allmänna arbeten	4 495	5 500	4 600	4 600	4 700	4 850
11 Kamppi-Töölönlahti-alueen puistot, Khn käytettäväksi - Parker i Kampen-Tölvöken, till Stns disposition	1 502	1 500	2 500	2 500	4 000	850
13 Eiranranta, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Eirastranden, till nämnden för allmänna arbeten	209	0	0	0	0	0
14 Jätkäsaaren puistot, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Parker på Busholmen, till nämnden för allmänna arbeten	1 009	2 180 300	700	700	1 000	500
15 Kalasataman puistot, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Parker i Fiskehamnen, till nämnden för allmänna arbeten	0	60	200	180	810	810
16 Kruunuvuorenrannan puistot, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Parker i Kronbergsstranden, till nämnden för allmänna arbeten	0	0	0	0	0	100
17 Pasilan puistot - Parker i Böle	0	0	0	0	0	150
18 Kuninkaantammen puistot, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Parker i Kungsen, till nämndens för allmänna arbeten disposition	0	0	0	0	100	350

Puistojen uudisrakentaminen keskittyy suurten asuntotuotantokohteiden puistohankkeisiin erityisesti läntisen, keski- ja itäisen suurpiirin alueella.

Peruskorjausinvestoinnit kohdistuvat ensisijaisesti puistoihin, joiden turvallisuutta ja toiminnallisuutta on tarpeen parantaa. Tehtävät toimenpiteet ovat ensisijaisesti leikki- ja oleskelualueiden parantamista sekä laite- ja kalustekannan ajanmukaistamista nykyisten vaatimusten mukaisiksi. Uusia puistoja rakennetaan mahdollisuuksien mukaan myös projektialueiden ulkopuolisilla alueilla.

Tyngdpunkten i arbetet med att anlägga nya parker ligger på parkprojekt för omfattande bostadsproduktionsprojekt särskilt i västra, mellersta, nordöstra och östra stordistriktet.

När det gäller iståndsättning görs investeringar i första hand i sådana parker där säkerheten och funktionaliteten ska förbättras. Åtgärderna i fråga går i första hand ut på att redskapen på lekplatser och i lekparkerna förnyas, gångarna och områdena för utevistelse förbättras och utrustningen och möblerna byts ut mot sådana som uppfyller de nuvarande kraven. Nya parker anläggs enligt möjligheterna även i områden utanför projektområdena.

Laajat puistojen peruskorjaukset kuten Kaisaniemenpuisto, Johanneksenpuisto ja Hesperian esplanadi siirtyvät toteuttaviksi suunnitelmakauden jälkeen.

Töölönlahden eteläosan aluetta kehitetään väliaikaisjärjestelyinä siten, että alueen virkistyskäyttömahdollisuudet ja kaupunkikuvalliset seikat otetaan huomioon. Rakentaminen ajoittuu radanvarren uusiin korttelialueisiin liittyvien puistonsien toteutukseen vuosina 2014–2015. Lopullisen puistokokonaisuuden rakentaminen ajoittuu pidemmälle tulevaisuuteen.

Jätkäsaaren alueella sijaitsevan Saukonpaadenpuiston rakentaminen etenee alueen muun rakentamisen edellyttämällä tavalla. Alueen keskeisen Hyväntoivonpuiston rakentaminen jatkuu koko taloussuunnitelmakauden.

Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan alueiden puistojen suunnittelu käynnistetään suunnitelmakaudella. Puistojen rakentaminen alkaa suunnitelmakauden jälkeen.

Pasilan puistojen toteuttaminen käynnistyy Konepajanpuiston toteuttamisella ja jatkuu projektialueen toteuttamisen vaatimalla tavalla taloussuunnitelmakauden aikana.

Honkasuon alueen puistorakentaminen käynnistyy vaiheittain, ja toteutuu pääosin vasta suunnitelmakauden jälkeen. Kuninkaantammen alueella aloitetaan Helene Schjerfbeckin puiston rakentaminen osana alueen hulevesien hallintajärjestelmää.

Större projekt för iståndsättning av parker, såsom Kaisaniemiparken, Johannesparken och Hesperiaesplanaden, genomförs efter planperioden.

Området söder om Tölövikens utvecklas genom tillfälliga arrangemang utgående från att rekreativsmöjligheterna och en duglig stadsbild i området säkras. Byggandet begränsas till parkområdena för de nya kvartersområdena vid järnvägsbanan åren 2014–2015. Byggandet av den slutliga parkhelheten skjuts upp.

Anläggningen av Utterhällsparken på Busholmen fortsätter på det sätt som utbyggnaden av området kräver. Arbetena på den centrala Godahoppsparken i området fortsätter hela planperioden.

Under planperioden inleds planeringen av parkbyggandet i Fiskehamnen och Kronbergsstranden. Parkbyggandet inleds efter planperioden.

Byggandet av parkerna i Böle inleds med Maskinverkstadsparken och fortsätter på det sätt som genomförandet av projektområdet förutsätter under planperioden.

Parkbyggandet i Hongasmossa inleds i faser och genomförs huvudsakligen först efter planperioden. I Kungseken börjar byggandet av Helene Schjerfbeck's park som är en del av systemet för dagvattenhantering i området.

8 07 Liikuntarakentaminen, liikuntalautakunnan käytettäväksi – Byggnade av idrottsplatser, till idrottsnämndens disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	14 019	13 610	10 700	10 700	9 900	9 500
Netto	-14 019	-13 610	-10 700	-10 700	-9 900	-9 500
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-2,9	-21,4	-21,4	-7,5	-4,0

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomi- plan 2016
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Menot - Utgifter						
08 Liikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja perusparannukset - Planering, byggande och grundlig förbättring av idrottsplatser	13 819	13 270	10 350	10 350	9 700	9 300
		1 484				
Urheilulaitokset ja -kentät - Idrottsanläggningar och -planer	4 882	2 300	2 000	2 000	2 250	1 900
Ulkoilualueiden ja -puistojen rakennustyöt - Byggnadsarbeten inom friluftsområden och -parker	350	450	450	450	250	400
Ulkoilutiet ja kuntoradat - Friluftsvägar och motionsslingor	29	100	300	300	200	200
Liikuntapaikkojen perusparannukset - Grundlig förbättring av idrottsplatser	7 894	9 820	7 000	7 000	6 300	4 600
Venesatamat - Småbåtshamnar	274	200	200	200	300	1 800
Suunnittelu - Projektering	391	400	400	400	400	400
09 Rastilan leirintäalue - Rastböle campingplats	200	340	350	350	200	200

Liikuntatoimen talousarviossa on perusparannuksiin varauduttu 7,0 milj. eurolla, uudisrakentamiseen 2,0 milj. eurolla, suunnitteluun 0,4 milj. eurolla ja Rastilan leirintäalueelle 0,4 milj. eurolla. Yhteensä liikuntarakentamiseen on osoitettu 10,7 milj. euroa.

Uudisrakennushankkeista suurimpia ovat uudet lähiliikuntapaikat, Paloheinän ulkoilumajan laajennukseen ja huoltotiloihin tehtävät työt sekä Kivikon hiihtohallin keskeneräiset työt.

Suurimmat talousarvioesitykseen sisältyvät perusparannushankkeet ovat Oulunkylän liikuntapuiston huolto- ja katsomorakennus ja Uimastadionin katsomorakennus, molemmat työt jatkuvat vielä vuonna 2015.

Ulkoilureittien rakentaminen ja perusparantaminen tapahtuu ulkoilureittiryhmän esitysten mukaisesti usean eri hallintokunnan yhteistyönä. Ulkokuntoilulaitteiden hankkimista reittien varrelle tullaan jatkamaan.

I budgeten för idrottsförvaltningen ingår 7,0 mn euro för ombyggnad, 2,0 mn euro för nybyggnad, 0,4 mn euro för projektering och 0,4 mn euro för Rastböle campingplats. Sammanlagt har 10,7 mn euro anvisats för byggande av idrottsplatser.

Till de största nybyggnadsprojekten hör nya näridrottsplatser, arbeten på utbyggnaden av Svedängens friluftsstuga och servicelokalerna samt slutförandet av arbetena i Stensböle skidhall.

De största ombyggnadsprojekten i budgetförslaget är service- och läktarbyggnaden i Äggelby idrottspark och läktarbyggnaden på Simstadion. Båda projekten fortsätter år 2015.

Friluftsstråk anläggs och istandsätts i enlighet med förslagen från arbetsgruppen för friluftsstråk, i samarbete mellan flera förvaltningar. Utplaceringen av motionsredskap vid stråken kommer att fortsätta.

Liikuntatoimen World Design Capital - hankkeita (Muotoile itsesi – hanke ja Säilö – hanke) on tarkoitus jatkaa osana normaalia rakentamistoimintaa.

Suunnitelmakaudella aloitetaan Tehtaanpuiston tekojääradan rakentaminen huoltorakennuksineen. Kivikon hiihtohallin keskeneräisiä töitä jatketaan vuoteen 2015 saakka.

Esitykseen sisältyy tekonurmien rakentamishjelma. Tarkoituksena on aina kenttien peruskorjauksen yhteydessä muuttaa luonnonnurmi- tai kivituhkapintaisia kenttiä kumirouhetekonurmikentiksi. Tällä toimenpiteellä pystytään lisäämään merkittävästi kenttien käyttötuntien määrää keväisin ja syksyisin sekä vähentämään hoitokustannuksia. Muutos hyödyttää myös koululiikuntaa

Venesatamissa resurssit kohdistetaan lähinnä välttämättömiin perusparannustöihin ja palvelutason parantamiseen. Käyttöikänsä päässä olevia ponttoneita uusitaan. Veneiden suurelle keskitetylle talvisäilytysalueelle etsitään edelleen paikkaa.

Rastilan leirintäalueen uudisrakentamista eli vuokrattavien mökkien ja saunojen rakentamista jatketaan vuoteen 2014 saakka.

Det är meningen att WDC-projekten inom idrottsförvaltningen (projekten Muotoile itsesi och Säilö) ska fortsätta som en del av den normala byggverksamheten.

Under planperioden inleds anläggningen av en konstisbana och en servicebyggnad i Fabriksparken. Slutförandet av arbetena i Stensböle skidhall fortsätter till 2015.

Förslaget innehåller ett program för anläggning av konstgräsplaner. Avsikten är att alltid i anslutning till ombyggnaden av planer ändra planer med naturgräs- eller stenmjölsyta till konstgräsplaner med gummigranulat. Med denna åtgärd går det att märkbart öka antalet användningstimmor på våren och hösten och att minska underhållskostnaderna. Ändringen gagnar också skolgymnastiken.

I småbåtshamnarna allokeras resurserna främst till oundgängliga ombyggnadsarbeten och till förbättring av servicenivån. Gamla, uttjänta pontoner byts ut. Det letas alltjämt efter ett stort centraliserat område för vinterupplägning av båtar.

Nybyggandet på Rastböle campingplats, dvs. bygge av stugor och bastur för uthyrning, fortsätter till 2014.

8 08 Korkeasaaren eläintarha – Högholmens djurgård

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	2 871	3 100	2 500	2 500	2 500	2 500
Netto	-2 871	-3 100	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		8,0	-19,4	-19,4	0,0	0,0
	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Menot - Utgifter						
08 Korkeasaaren rakennusten ja tarhojen suunnittelu, rakentaminen ja perusparannukset, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi - Byggnader och inhägnader på Högholmen, planering, byggande och grundliga förbättringar, till nämndens för allmänna arbeten disp	2 871	3 100 82	2 500	2 500	2 500	2 500

8 09 Irtaimen omaisuuden perushankinta – Grundanskaffning av lös egendom

		Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
		2012	2013	2014	2014	2015	2016
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster		1 713	1 477	490	490	470	1 055
Menot - Utgifter		43 715	51 783	49 538	49 677	51 403	51 781
Netto		-42 002	-50 306	-49 048	-49 187	-50 933	-50 726
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster			-13,8	-66,8	-66,8	-4,1	124,5
Menot - Utgifter			18,5	-4,3	-4,1	3,5	0,7
		Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
		2012	2013	2014	2014	2015	2016
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster							
06	Pelastustoimi - Räddningsväsendet	1 713	1 472	460	460	430	1 005
38	Asuntotuotantotoimisto - Bostadsproduktions- byrå	0	5	0	0	0	0
28	Työterveyskeskus - Företagshälsövärdscentra- len	0	0	30	30	40	50
Menot - Utgifter							
03	Tarkastusvirasto - Revisionskontoret	0	24	0	0	0	40
06	Pelastustoimi - Räddningsväsendet	704	3 500	2 440	2 440	2 953	4 045
			1 905				
Paloautot - Brandbilar		165	845	1 388	1 388	1 332	760
Ensihoitoautot - Ambulanser		7	290	0	0	261	1 440
Muut hankinnat - Övriga anskaffningar		515	753	542	542	700	700
Öljyntorjuntakalusto - Oljebekämpningsmateriel		16	1 612	510	510	660	1 145
07	Ympäristökeskus - Miljöcentralen	274	180	150	150	150	150
10	Kaupunginkanslia - Stadskansliet	4 845	11 047	12 092	12 092	16 008	14 992
			2 406				
Kaupunginkanslia - Stadskansliet		627	712	488	488	433	447
Keskitetty tietotekniikka - Centraliserad infor- mationsteknik		4 218	10 335	8 579	8 579	12 550	11 520
ICT-palvelukeskus - ICT-servicecenter		0	0	3 025	3 025	3 025	3 025
11	Hankintakeskus - Anskaffningscentralen	0	150	50	50	50	50
12	Rakennusvirasto - Byggnadskontoret	994	1 200	730	730	730	730
			268				
13	Rakentamispalvelu - Byggjätten	3 699	4 040	4 040	3 300	3 300	3 300
Työkoneiden ja autojen hankinta - Anskaffning av arbetsmaskiner och bilar		2 999	3 000	3 440	2 700	2 700	2 700
Muut hankinnat - Övriga anskaffningar		700	1 040	600	600	600	600
14	Opetusvirasto - Utbildningsverket	9 871	11 000	11 000	13 000	12 000	12 000
			1 336				
Tietotekniikkapalvelut ja kehittäminen - IT- service och utveckling		5 031	4 651	4 353	4 853	4 353	4 353
Muut hankinnat - Övriga anskaffningar		4 840	6 349	6 647	8 147	7 647	7 647
17	Suomenkielinen työväenopisto - Finska arbete- rinstitutet	218	121	59	59	63	259
18	Ruotsinkielinen työväenopisto - Svenska arbe- tarinstitutet	36	50	42	42	45	45
19	Kirjastotoimi - Biblioteksväsendet	1 361	1 300	1 089	1 089	968	958
			132				
20	Kulttuuritoimi - Kulturväsendet	439	400	335	335	302	500

		Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
		2012	2013	2014	2014	2015	2016
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
21	Kaupunginmuseo - Stadsmuseet	65	124	219	140	300	200
22	Kaupungin taidemuseo - Stadens konstmuseum	410	400	835	500	350	350
	Taidemuseon kokoelmien uushankinnat - Nyförvärv till konstmuseets samlingar	105	105	137	117	130	130
	Julkisten taideteosten hankinta - Anskaffning av offentliga konstverk	160	156	168	148	160	160
	Muut hankinnat - Övriga anskaffningar	115	109	500	205	30	30
	Sijoitettavan taiteen hankinta - Anskaffning av konst för deposition	30	30	30	30	30	30
23	Korkeasaaren eläintarha - Högholmens djurgård	57	88	74	74	75	75
24	Nuorisotoimi - Ungdomsväsendet	446	450	377	377	377	377
25	Liikuntatoimi - Idrottsverksamhet	924	900	1 035	800	850	850
	Liikuntatoimi - Idrottsverksamhet	765	750	1 035	800	850	850
	Merellinen osasto - Havsavdelningen	159	150	0	0	0	0
26	Kaupunginorkesteri - Stadsorkestern	340	100	84	84	84	84
28	Työterveyskeskus - Företagshälsovårdscentralen	175	36	30	30	30	30
29	Tietokeskus - Faktacentralen	36	70	53	42	42	36
32	Sosiaali- ja terveystoimi - Social- och hälsovårdsverket	15 278	12 805	10 726	11 350	9 350	9 350
	Tietotekniikkahankinnat - IT-anskaffningar	9 104	8 830	5 000	4 350	4 350	4 350
	Muut hankinnat - Övriga anskaffningar	6 174	3 975	5 726	7 000	5 000	5 000
33	Varhaiskasvatustoimi - Barnomsorgsverket	1 096	1 495	1 053	803	1 000	1 000
	Tietotekniikkahankinnat - IT-anskaffningar	311	970	683	433	400	400
	Muut hankinnat - Övriga anskaffningar	785	525	370	370	600	600
35	Kaupunkisuunnittelutoimi - Stadsplaneringsväsendet	757	900	750	750	750	750
	Tietotekniikkalaitteet - IT-utrustning	230	268	220	220	220	220
	Muu kalusto - Övriga inventarier	527	632	530	530	530	530
36	Kiinteistötoimi - Fastighetsväsendet	802	800	580	580	984	1 112
	Rakennusvalvonta - Byggnadstillsyn	844	533	1 500	800	600	456
	Asuntotuotantotoimisto - Bostadsproduktionsbyrån	46	70	195	60	42	42

8 18 Helsingin kaupungin tukkutori – Helsingfors stads partitorg

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	1 400	2 000	34 000	1 500	946	792
Netto	-1 400	-2 000	-34 000	-1 500	-946	-792
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		42,9	1 600,0	-25,0	-36,9	-16,3
	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Menot - Utgifter						
08 Peruskorjaukset ja suunnittelu - Ombyggnads- projekt och projektering	1 400	2 000	34 000	1 500	750	750
11 Tietotekniikkahankinnat - IT-anskaffningar	0	0	0	0	16	12
12 Kalustohankinnat - Materielanskaffningar	0	0	0	0	180	30

8 21 Kuntayhtymät, kaupunginkanslian käytettäväksi – Samkommuner, till stadskansliets disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	0	130	130	130	130	130
Netto	0	-130	-130	-130	-130	-130
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Menot - Utgifter						
11 Kärkulla samkommun	0	130	130	130	130	130

8 22 Arvopaperit, Khn käytettäväksi – Värdepapper, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter	24 871	7 000	8 000	8 000	5 400	5 400
Netto	-24 871	-7 000	-8 000	-8 000	-5 400	-5 400
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menot - Utgifter		-71,9	14,3	14,3	-32,5	0,0

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Menot - Utgifter						
07 Musiikkitalo - Musikhuset	940	0	0	0	0	0
09 HITAS-osakkeiden ostaminen, kiinteistölaute- kunnan käytettäväksi - Köp av HITAS-aktier, till fastighetsnämndens disposition	440	1 000	1 000	1 000	900	900
10 Lasten päiväkotitilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden hankinta - Förvärv av aktier som berättigar till innehav av barndaghemlokaler	595	3 200	3 500	3 500	2 000	2 000
		276				
12 Asuntotuotantotoimikunnan kohteiden osake- pääoma - Aktiekapital för bostadsproduktions- kommitténs byggen	0	300	0	0	0	0
14 Pakkahuutokaupoista lunastettavat asunto- osakkeet - Bostadsaktier som löses in vid exekutiva auktioner	0	200	200	200	200	200
19 Muut kohteet - Övriga objekt	22 597	2 000	3 000	3 000	2 000	2 000
21 Helsinki Stadion Oy:n osakkeiden merkitsemi- nen - Tecknande av aktier i Helsinki Stadion Oy	299	300	300	300	300	300

8 29 Muu pääomatalous – Övrig kapitalhushållning

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	46 389	20 000	30 000	30 000	40 000	40 000
Menot - Utgifter	6 673	7 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Netto	39 716	12 500	27 500	27 500	37 500	37 500
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-56,9	50,0	50,0	33,3	0,0
Menot - Utgifter		12,4	-66,7	-66,7	0,0	0,0
	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
51 Tulot - Inkomster						
Valtionosuudet ja -avustukset - Statsandelar och -understöd	2 317	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
52 Muut pääomatulot - Övriga kapitalinkomster	44 072	18 000	28 000	28 000	38 000	38 000
53 EU-tuet - EU-understöd	0	0	0	0	0	0
Menot - Utgifter						
03 Lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet, Khn käytettäväksi - Projekt som finansieras med medel ur förortsfonden, till Stns disposition	5 164	5 000 4 978	0	0	0	0
04 Kehittämishankkeet, kaupunginkanslian käytettäväksi - Utvecklingsprojekt, till stadskansliets disposition	1 509	2 500 2 000	2 500	2 500	2 500	2 500
					0	0

Kaupungin ydintoiminnan kannalta tarpeettomien kiinteistöjen ja osakehuoneistojen myyntiä jatketaan. Tavoitteena on saada 25 miljoonan euron myyntitulot. – Försäljningen av fastigheter och aktielägenheter som inte behövs med tanke på stadens kärnverksamhet fortsätter. Målet är att få försäljningsinkomster på 25 miljoner euro.

RAHOITUSOSA
FINANSIERINGSDELEN

Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassavirta i verksamheten							
Tulorahoitus - Inkomstfinansiering							
Vuosikate - Årsbidrag	153 784	71 627	29 165	57 840	44 967	53 614	19 658
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	102 376	115 577	78 100	130 590	130 590	140 570	141 155
Tulorahoituksen korjausevät - Korrektivposter i inkomstfinansieringen	-118 225	-131 239	-93 762	-146 286	-146 286	-155 786	-155 669
Investointien rahavirta - Kassavirta för investeringarnas del							
Investointimenot - Investeringar	-482 697	-470 216	-481 433	-449 743	-435 000	-435 000	-435 000
<i>Ylitsoikeus - Överskridningsrätter</i>		-77 865	0				
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	4 472	3 572	2 700	2 590	2 590	2 570	3 155
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	124 927	112 005	75 400	128 000	128 000	138 000	138 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassavirta	-215 362	-298 674	-389 830	-277 009	-275 139	-256 032	-288 701
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta för finansieringens del							
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen							
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-38 677	-22 554	-32 520	-15 350	-15 350	-15 350	-15 350
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	27 835	28 273	28 600	29 283	29 283	29 738	29 788
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånen							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	7 438	303 200	261 200	472 000	472 000	429 000	710 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-114 788	-121 135	-91 200	-240 900	-240 900	-165 900	-370 900
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital	0	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten							
Pääoman siirto Helsingin Energian pääomasta - Kapitalöverföring från Helsingfors Energis kapital	200 000	0	150 000	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta för finansieringens del	81 808	187 784	316 080	245 033	245 033	277 488	353 538
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-133 555	-110 890	-73 750	-31 976	-30 106	21 456	64 837

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma – Helsingfors stads finansieringskalkyl

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassavirta i verksamheten						
Tulorahoitus - Inkomstfinansiering						
Vuosikate - Årsbidrag	439 131	298 663	331 351	326 501	323 223	295 356
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	102 376	115 577	78 100	130 590	140 570	141 155
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter i inkomstfinansieringen	-119 293	-131 239	-93 762	-146 286	-155 786	-155 669
Investointien rahavirta - Kassavirta för investeringarnas del						
Investointimenot - Investeringsutgifter	-649 605	-696 429	-745 847	-708 404	-821 571	-870 077
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	4 999	3 572	2 700	9 570	4 226	3 155
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	125 522	112 005	75 400	128 000	138 000	138 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassavirta	-96 870	-297 851	-352 058	-260 029	-371 338	-448 080
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta för finansieringens del						
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen						
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-52 129	-28 654	-43 970	-23 710	-29 510	-23 710
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	114 793	23 385	25 022	23 495	24 450	24 500
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånen						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	57 438	418 200	418 200	535 500	578 500	861 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-134 633	-145 483	-113 340	-275 935	-203 501	-414 732
Lyhytaikaisten lainojen muutos -Förändring i kortfristiga lån	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-31 517	-4 865	1 249	245	898	1 341
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta för finansieringens del	-46 048	262 583	287 161	259 595	370 837	448 399
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-142 919	-35 268	-64 897	-434	-501	319

9 RAHOITUSOSA – FINANSIERINGSDELEN

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	35 273	331 473	501 283	501 283	458 738	739 788
Menot - Utgifter	153 465	143 689	256 250	256 250	181 250	386 250
Netto	-118 192	187 784	245 033	245 033	277 488	353 538
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		839,7	51,2	51,2	-8,5	61,3
Menot - Utgifter		-6,4	78,3	78,3	-29,3	113,1

9 01 Pitkävaikutteinen rahoitus – Långfristig finansiering

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	35 273	331 473	501 283	501 283	458 738	739 788
Menot - Utgifter	153 465	143 689	256 250	256 250	181 250	386 250
Netto	-118 192	187 784	245 033	245 033	277 488	353 538
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		839,7	51,2	51,2	-8,5	61,3
Menot - Utgifter		-6,4	78,3	78,3	-29,3	113,1

9 01 01 Antolainat asuntotuotantoon, Khn käytettäväksi – Långgivning för bostadsproduktion, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	13 730	14 000	14 300	14 300	15 000	15 000
Menot - Utgifter	27 200	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
		10 880				
Netto	-13 470	4 000	4 300	4 300	5 000	5 000
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		2,0	2,1	2,1	4,9	0,0
Menot - Utgifter		-63,2	0,0	0,0	0,0	0,0

9 01 02 Muu antolainaus, Khn käytettäväksi – Övrig långivning, till Stns disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	14 105	14 273	14 983	14 983	14 738	14 788
Menot - Utgifter	11 477	12 554	5 350	5 350	5 350	5 350
		3 950				
Netto	2 628	1 719	9 633	9 633	9 388	9 438
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		1,2	5,0	5,0	-1,6	0,3
Menot - Utgifter		9,4	-57,4	-57,4	0,0	0,0

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat lainamäärärahat ja lainanlyhennykset alakohdittain:

Budgetmomentet omfattar följande låneanslag och amorteringar undermomentvis:

	2011	2012	Ehdotus Förslag 2013	Talousarvio Budget 2013	2014	2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster						
52 Vuokra-asuntotuottajien oman pääoman osuutta varten myönnettyjen lainojen lyhennykset - Amorteringar på lån för hyresbostadsproducenternas egen kapitalandel	71	85	95	95	100	150
54 Muiden antolainojen lyhennykset - Amorteringar på övriga lån	2 774	3 300	4 000	4 000	3 750	3 750
55 Helsingin Energian lainojen lyhennykset - Amorteringar på Helsingfors Energis lån	8 409	8 400	8 400	8 400	8 400	8 400
58 HKL:n lainojen lyhennykset - Amorteringar på HST:s lån	1 988	1 988	1 988	1 988	1 988	1 988
59 Sosiaalisen luototuksen lainojen lyhennykset - Amorteringar på lån för social kreditgivning	863	500	500	500	500	500
Menot - Utgifter						
01 Lainojen myöntäminen kouluille - Lån till skolor	502	4 204	2 000	2 000	2 000	2 000
04 Sosiaaliin tarkoituksiin myönnettäviä lainoja varten - Lån för sociala ändamål	320	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
05 Lainoja kaupunginorkesterin soittajille soitinhankintoja varten - Lån till stadsorkesterens musiker för anskaffning av instrument	50	50	50	50	50	50
07 Laina Malmin VPK:n Kannatusyhdistys r.y. :lle - Lån till Malmin VPK:n Kannatusyhdistys r.y.	20	0	0	0	0	0
22 Sosiaalisen luototuksen lainojen myöntämiseen, sosiaalilautakunnan käytettäväksi - Lån för social kreditgivning, till socialnämndens disposition	1 410	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
27 Laina Vanhan Käpylän VPK ry	175	0	0	0	0	0
30 Laina Helsingin Bussiliikenne Oy:lle - Lån till Helsingin Bussiliikenne Oy	8 000	0	0	0	0	0
31 Laina Helsingin teatterisäätiölle - Lån till Helsingin teatterisäätiö	1 000	0	0	0	0	0
32 Laina Kiinteistö Oy Helsingin Kalliolalle - Lån till Kiinteistö Oy Helsingin Kalliola	0	5 000	0	0	0	0

9 01 03 Ottolainat ja niiden lyhennykset, kaupunginjohtajan käytettäväksi – Upplåning och amorteringar, till stadsdirektörens disposition

	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2012	2013	2014	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Tulot - Inkomster	7 438	303 200	472 000	472 000	429 000	710 000
Menot - Utgifter	114 788	121 135	240 900	240 900	165 900	370 900
		0				
Netto	-107 350	182 065	231 100	231 100	263 100	339 100
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		3 976,5	55,7	55,7	-9,1	65,5

RAHASTOT

FONDER

Asuntotuotantorahasto - Bostadsproduktionsfonden
Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto – Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar
Vakuutusrahasto - Försäkringsfonden
Innovaatorahasto - Innovationsfonden

Rahastot

Rahastot osa sisältää ne rahastot, jotka ovat kirjanpidossa eriytetty itsenäisiksi taseyksiköiksi. Helsingin kaupungilla on neljä tällaista rahastoa: Asuntotuotantorahasto, Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto, Vakuutusrahasto ja Innovaatorahasto.

Asuntotuotantorahasto

Rahaston tarkoituksena on kaupungin omaan omistukseen tulevan yhtiömuotoisen uuden asuntotuotannon ja peruskorjauksen sekä kiinteästi asuntotuotantoon liittyvien palvelutilojen omarahoituksen turvaaminen, kaupungin oman asuntotuotannon rakennuttamisen riskien hallitseminen, asuntotuotantoon liittyvän kehittämis- ja koerakentamistoiminnan rahoittaminen sekä kaupungin omistamien, vuoden 1992 jälkeen rakennettujen korkotukiasuntojen pääomakustannusten hoitaminen. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos. Asuntolainarahasto on yhdistetty rahastoon 1.1.2013.

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto

Rahaston tarkoituksena on Helsingin kaupunkiin rakennettavien urheilu- ja ulkoilulaitosten rahoituksen helpottaminen. Rahastoa kartutetaan vuosittain rahaston tilikauden tuloksella.

Vakuutusrahasto

Rahaston tarkoituksena on kaupungin oman ja sen huostassa olevan vieraan vakuuttamattoman omaisuuden vahingonvaaran muuntaminen tasaisiksi vuosikustannuksiksi. Rahastoa kartutetaan tai puretaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston yli- tai alijäämällä.

Innovaatorahasto

Rahaston tarkoituksena on Helsingin osaamisperustan vahvistaminen yhteistyössä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos. Rahaston varoja käytetään rahaston tarkoituksen mukaisten joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien tulevaisuuden elinkeinoperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen.

Fonder

Avsnittet fonder omfattar de fonder som i bokföringen utgör självständiga balansräkningsenheter. Helsingfors stad har fyra sådana fonder: Bostadsproduktionsfonden, Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar, Försäkringsfonden och Innovationsfonden.

Bostadsproduktionsfonden

Syftet med fonden är att säkerställa den egna finansieringen för ny bostadsproduktion i form av bolag som kommer i stadens ägo, för ombyggnad och för servicelokaler som är fast anknutna till bostadsproduktionen, att hantera byggherreriskerna vid stadens egen bostadsproduktion, att finansiera utvecklings- och försöksbyggnadsverksamhet inom bostadsproduktionen och att betala kapitalkostnaderna för räntestödsbostäder i stadens ägo som är byggda efter 1992. Fonden förkovras genom att det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden årligen överförs till fonden i anslutning till bokslutet. Bostadslånefonden sammanslogs med fonden 1.1.2013.

Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

Fonden har till syfte att underlätta finansieringen av idrotts- och friluftsanläggningar som ska byggas i Helsingfors stad. Fonden förkovras årligen med det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden.

Försäkringsfonden

Fonden har till syfte att omvandla skaderisken för stadens oförsäkrade egendom och utomstående tillhörig oförsäkrad egendom i stadens besittning till jämna årliga kostnader. Fonden förkovras eller minskas årligen i anslutning till bokslutet med det belopp som utgör fondens över- eller underskott.

Innovationsfonden

Syftet med fonden är att kunskapsbasen ska stärkas i Helsingfors i samråd med högskolorna och näringslivet. Fonden förkovras genom att det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden årligen överförs till fonden i samband med bokslutet. Fondmedlen används för finansiering av investeringsprojekt och andra projekt som är i överensstämmelse med syftet och som skapar en näringsbas för framtiden. Projekten kan genomföras av staden ensam eller tillsammans med andra parter.

Itsenäisinä taseyksiköinä toimivien rahastojen yhdistetty tuloslaskelma – Kombinerad resultaträkning för de fonder som utgör självständiga balansräkningsenheter

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Tuloslaskelma - Resultaträkning	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	0	0	0	0	0
Vuokratulot - Hyresinkomster	17 275	17 100	17 450	17 450	17 450
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	4	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	17 279	17 100	17 450	17 450	17 450
Materiaalit ja palvelut - Material och tjänster	-1 658	-4 850	-4 870	-4 870	-4 870
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-236	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-1 422	-4 850	-4 870	-4 870	-4 870
Henkilöstökulut - Personalkostnader	-1 213	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	-2 312	0	0	0	0
Vuokrat - Hyror	-14 868	-15 500	-15 800	-15 800	-15 800
Muut menot - Övriga utgifter	-1 896	0	-2 500	-2 500	-2 500
Liiketoiminnan muut kulut - Övriga kostnader för affärsverksamheten	-19 077	-15 500	-18 300	-18 300	-18 300
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-4 669	-3 250	-5 720	-5 720	-5 720
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	6 386	5 730	6 020	5 300	5 300
Korkotulot - Ränteinkomster	3 375	5 730	3 420	2 700	2 700
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	3 011	0	2 600	2 600	2 600
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia - Överskott/underskott före reserveringar	1 717	2 480	300	-420	-420
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	1 717	2 480	300	-420	-420

Itsenäisinä taseyksiköinä toimivien rahastojen yhdistetty rahoituslaskelma – Kombinerad finansieringskalkyl för de fonder som utgör självständiga balansräkningsenheter

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Rahoituskehitys - Finansieringutveckling					
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Tulorahoitus - Internt tillförda medel					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-4 669	-3 250	-5 720	-14 160	-5 720
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster	3 375	5 730	3 420	2 700	2 700
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	3 011	0	2 600	2 600	2 600
Muut oikaisut - Övriga korrigeringar	-63	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	1 654	2 480	300	-420	-420
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-14 513	-11 450	-8 360	-8 360	-8 360
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	9 520	6 810	4 600	5 100	5 100
Pääoman sijoitus rahaston pääomaan - Kapitalplacering i fondkapitalet	30 153	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	117	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	25 276	-4 640	-3 760	-9 060	-3 260
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	26 930	-2 160	-3 460	-9 060	-3 680

Asuntotuotantorahaston tuloslaskelma – Resultaträkning för bostadsproduktionsfonden

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Tuloslaskelma - Resultaträkning	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	17 279	17 100	17 450	17 450	17 450
Varsinaiset kulut - Kostnader	-15 391	-16 350	-16 670	-16 670	-16 670
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	1 887	750	780	780	780
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	2 562	5 470	3 120	2 400	2 400
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	4 449	6 220	3 900	3 180	3 180

Asuntotuotantorahaston rahoituslaskelma – Finansieringskalkyl för bostadsproduktionsfonden

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Tulorahoitus - Internt tillförda medel					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	1 887	750	780	780	780
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster	2 562	5 470	3 120	2 400	2 400
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	0	0	0	0	0
Muut - Övriga	2 562	5 470	3 120	2 400	2 400
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	4 449	6 220	3 900	3 180	3 180
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-7 323	-6 450	-6 200	-6 200	-6 200
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	1 219	4 110	1 600	1 600	1 600
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	-6 060	-2 340	-4 600	-4 600	-4 600
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-1 611	3 880	-700	-1 420	-1 420

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston tuloslaskelma – Resultaträkning för fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Tuloslaskelma - Resultaträkning	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	918	260	300	300	300
Korkotulot - Ränteinkomster	547	260	300	300	300
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	371	0	0	0	0
Ylijäämä ennen satunnaisia erä - Överskott före extraordinära poster	918	260	300	300	300
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia - Överskott/underskott före reserveringar	918	260	300	300	300
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	918	260	300	300	300

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston rahoituslaskelma – Finansieringskalkyl för fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €

Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten

Tulorahoitus - Internt tillförda medel

Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster	547	260	300	300	300
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	371	0	0	0	0
Muut - Övriga	918	260	300	300	300
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	918	260	300	300	300

Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering

Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-5 997	-5 000	-2 160	-2 160	-2 160
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	6 161	2 700	3 000	3 500	3 500
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	20 318	-2 300	840	-4 460	1 340
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	21 236	-2 040	1 140	-4 160	1 640

Vakuutusrahaston tuloslaskelma – Resultaträkning för försäkringsfonden

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Tuloslaskelma - Resultaträkning	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	0	0	0	0	0
Varsinaiset kulut - Kostnader	-1 814	0	-2 500	-2 500	-2 500
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-1 814	0	-2 500	-2 500	-2 500
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	2 593	0	2 600	2 600	2 600
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	778	0	100	100	100

Vakuutusrahaston rahoituslaskelma – Finansieringskalkyl för försäkringsfonden

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Tulorahoitus - Internt tillförda medel					
Liikeylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-1 814	0	-2 500	-2 500	-2 500
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	2 593	0	2 600	2 600	2 600
Muut - Övriga	2 593	0	2 600	2 600	2 600
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	715	0	100	100	100
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	63	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	778	0	100	100	100

Innovaatorahaston tuloslaskelma – Resultaträkning för innovationsfonden

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Tuloslaskelma - Resultaträkning	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto - Omsättning	0	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-202	0	0	0	0
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-883	-4 000	-4 000	-4 000	4 000
Henkilöstökulut - Personalkostnader	-1 213	0	0	0	0
Avustukset - Understöd	-2 312	0	0	0	0
Vuokrat - Hyror	-132	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-4 742	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000

Innovaatorahaston rahoituslaskelma – Finansieringskalkyl för innovationsfonden

	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
Rahoituslaskelma - Finansieringskalkyl	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Tulorahoitus - Internt tillförda medel					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-4 742	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-4 742	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	10 085				
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	5 343	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000

TAULUKOT

TABELLER

OTTOLAINAT (ILMAN LIKELAITOKSIA)- UPPTAGNA LÅN (UTAN AFFÄRSVERKEN)

Laina vuodelta/nro Lån för år/nr	Alkuperäinen lainapääoma Ursprungligt lånekapital	Pääoma 1.1.2013 Kapital 1.1.2013	Lyhennys vuonna 2013 Amortering under år 2013	Korko vuonna 2013 Ränta under år 2013		Pääoma 31.12.2013 Kapital 31.12.2013	Erävuosi Sista amor- teringsår
	€	€	€	%	€	€	
Sampo Pankki Oyj/jvk/2009 FI4000004924	50 000 000	50 000 000	0	3,000	1 500 000	50 000 000	2014
Pohjola Pankki Oyj/jvk/09 FI4000005467	50 000 000	50 000 000	0	1,634*	1 120 785	50 000 000	2014
Seniorisäätiöltä siirtyneet lainat (1.1.2011):							
Sampo 800502-8035129	296 000	259 000	259 000	4,040	9 405	0	2013
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen S52156E	336 195	246 543	44 826	5,300	11 747	201 717	2018
Loppuvelka kauppahinnasta Seniorisäätiölle	6 974 527	7 437 803	0	3,042*	229 484	7 667 287	2030
European Investment Bank							
EIB2002/2022	150 000 000	83 333 333	8 333 333	1,329*	912 937	75 000 000	2022
EIB2003/2018	130 000 000	55 714 286	9 285 714	1,339*	632 494	46 428 571	2018
EIB2004/2024A	190 000 000	114 000 000	9 500 000	1,339*	1 299 833	104 500 000	2024
Debeka	20 000 000	20 000 000	0	4,575	915 000	20 000 000	2018
Kuntarahoitus Oyj 14520/10	200 000 000	163 636 364	36 363 636	2,623	3 968 943	127 272 728	2017
Kuntarahoitus Oyj 14724/10	100 000 000	90 909 091	18 181 818	2,067	1 648 380	72 727 273	2017
Kuntarahoitus Oyj 15224/11	200 000 000	200 000 000	0	1,463*	2 252 639	200 000 000	2016
Council of Europe Development Bank/09	50 000 000	35 000 000	5 000 000	1,673*	468 208	30 000 000	2019
Council of Europe Development Bank/10	50 000 000	41 666 667	4 166 667	1,370*	383 519	37 500 000	2022
Lainakanta 31.7.2013							
Yhteensä - Summa	1 197 606 722	912 203 086	91 134 994		15 353 373	821 297 576	
Uudet lainat (arvio)	-	-	0		1 646 627	261 200 000	
Kaikki yhteensä - Sammanlagt	1 197 606 722	912 203 086	91 134 994		17 000 000	1 082 497 576	

*) Vaihtuvakorkoisissa lainoissa varauduttu 1-prosenttiyksikön suuruiseen koronnouluun vuodelle 2013 - För lånen med rörlig ränta beredskap på en räntestegring med 1 procentenhet för året 2013

LIITTEET

BILAGOR

UUODEN 2014 TALOUSARVIOON SISÄLTYVISTÄ AVUSTUSMÄÄRÄRAHOISTA SIDOTUT AVUSTUKSET JA AVUSTUKSENLUONTEISET KORVAUSMÄÄRÄRAHAT

UNDERSTÖD OCH UNDERSTÖDSMÄSSIGA ERSÄTTNINGSANSLAG SOM SKA ANVISAS UR UNDERSTÖDSANSLAGEN I 2014 ÅRS BUDGET

Kohdan nimike selityksineen Momentets beteckning jämte förklaringar		2013 Myönnetty Beviljat	Anotaan Begärt	2014 Lautakunnan ehdotus Nämndens förslag	Khn ehdotus Stns förslag
		€	€	€	€
1	Kaupunginjohtajan toimiala – Stadsdirektörsro- teln				
1 39	Muu yleishallinto – Övrig allmän förvaltning				
1 39 05	Yhteisöjen tukeminen, Khn käytettäväksi – Un- derstöd till sammanslutningar, till Stns disposit- ion				
	Finlandia–talo Oy	760 000	760 000	660 000	660 000
	Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö – Stiftel- sen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus	50 000	70 000	50 000	50 000
	Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö – Stiftelsen för Helsingforsnejdens sommaruniversitet	101 800	104 000	101 800	101 800
	Kansainvälinen Sellotapahtuma ry	55 000	-	-	-
	Oy Gardenia–Helsinki Ab	608 000	855 100	608 000	608 000
	Y-Säätiö – Y-stiftelsen	109 000	109 000	109 000	109 000
	Muut yhteisöt – Övriga sammanslutningar	1 916 200		1 916 200	1 916 200
	1 39 05 Yhteensä – Sammanlagt	3 600 000		3 600 000	3 600 000
2	Rakennus- ja ympäristötoimi – Byggnads- och miljöväsendet				
2 35	Pelastustoimi – Räddningsväsendet				
	Yhteisöjen tukeminen – Understöd till sammanslutningar	122 000		122 500	122 000
2 37	Ympäristölautakunta – Miljönämnden				
	Muut yhteisöt – Övriga sammanslutningar	82 000		82 000	82 000
3	Sosiaali- ja terveystoimi – Social- och hälso- vårdsväsendet				
3 10	Sosiaali- ja terveystoimisto – Social- och hälso- vårdsverket				
3 10 01	Sosiaali- ja terveystoimistot – Social- och hälso- vårdstjänster				
	Yhteisöjen tukeminen – Understöd till sammanslutningar	4 930 000		4 930 000	4 930 000

Määräraha on varattu 700 000 euroa¹ viraston käyttöön osoitetuista kuolinpesien varoista myönnettäviin avustuksiin ja 17 000 euroa käytettäväksi eläkeläiskerhojen vaki-naisten toimintatilojen vuokriin – Av anslaget har 700 000 euro reserverats för understöd ur sådana tillgångar i dödsbon för ställts till verkets förfogande och 17 000 euro för hyror för permanenta pensionärsklubblokaler

3 20 Varhaiskasvatusvirasto - Barnomsorgsverket

Muut yhteisöt – Övriga sammanslutningar	84 000	84 000	84 000
3 20 Yhteensä – Sammanlagt	84 000	84 000	84 000

4 Sivistys- ja henkilöstötoimi – Bildnings- och personalväsendet

4 02 Opetusvirasto – Utbildningsverket

4 02 11 Muu toiminta – Övrig verksamhet

Yhteisöjen tukeminen – Understöd till sammanslutningar	5 569 000	6 151 000	6 040 000
--	-----------	-----------	-----------

4 04 Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n tukeminen, Khn käytettäväksi – Stöd till Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, till Stns disposition

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	3 120 000	2 560 000	2 560 000
----------------------------------	-----------	-----------	-----------

4 11 Suomenkielinen työväenopisto – Finska arbetar-institutet

Yhteisöjen tukeminen – Understöd till sammanslutningar	80 000	80 000	80 000
--	--------	--------	--------

4 17 Kulttuuritoimi – Kulturväsendet

4 17 03 Yhteisöjen tukeminen – Understöd till sammanslutningar

Helsingin Kuvataidekoulun Kannatusyhdistys ry	201 700	235 000	201 700	201 700
Helsingin Konservatorion Säätiö	451 300	634 000	451 300	451 300
Helsingin Taidehallin Säätiö	110 000	110 000	110 000	110 000
Helsinki-viikon säätiö – Stiftelsen Helsingfors-veckan	1 513 000	1 700 000	1 513 000	1 513 000
Juhlaviikkojen toimintaan – För festspelen	1 495 000	1 660 000	1 495 000	1 495 000
Musica nova	18 000	40 000	18 000	18 000
Itä-Helsingin Musiikkiopiston Kannatusyhdistys ry	620 000	646 000	626 000	626 000
Museoiden Kaapelitehtaalle maksettaviin vuokriin – För museernas hyror till Kabelfabriken	717 048	774 412	731 389	731 389
Hotelli- ja ravintolamuseosäätiö – Stiftelsen för Hotell- och restaurangmuseet	103 515	111 796	105 585	105 585
Suomen valokuvataiteen museon säätiö – Stiftelsen för Finlands fotografiska museum	342 203	369 580	349 047	349 047
Teatterimuseon säätiö – Stiftelsen för teatermuseet	271 330	293 036	276 757	276 757
Keski-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	197 900	219 140	197 900	197 900
Käpylän musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	213 000	227 823	213 000	213 000
Lauttasaaren musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	159 500	188 000	159 500	159 500
Luoteis-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	170 600	200 000	170 600	170 600
Munkkiniemen Musiikkiyhdistys ry	285 700	345 000	285 700	285 700
Pakilan musiikkiopistoyhdistys ry	228 200	279 104	228 200	228 200
Vuotuisavustus – Årsunderstöd	222 925	279 104	222 925	222 925
Korkojen ja lyhennyksen maksamiseen – För betalning av räntor och amorteringar	5 275	–	5 275	5 275
Pohjois-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	285 700	310 000	285 700	285 700
Pop & Jazz Konservatorion Säätiö	296 800	300 000	296 800	296 800

¹ Avustuksia myönnetään yhtä paljon kuin valtiolta on saatu kaupungille kuolinpesien varoja – Understöd beviljas till ett belopp som motsvarar de tillgångar i dödsbon som staden fått av staten

Stiftelsen Helsingfors svenska musikinstitut r.s., Brages musikskola	219 100	230 000	219 100	219 100
Tekniikan museon säätiö – Stiftelsen för tekniska museet	246 089	280 000	251 011	251 011
UMO-säätiö	780 000	855 600	780 000	780 000
Muut avustukset – Övriga understöd ¹	5 971 363		5 952 100	5 952 100
4 17 03 Yhteensä – Sammanlagt	12 673 000		12 673 000	12 673 000

4 17 04 Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammatti-teattereille – Understöd till professionella teatrar som omfattas av teater- och orkesterlagen

Garantiföreningen för Svenska Teatern i Helsingfors, Finlands svenska nationalscen rf	1 600 122	1 812 439	1 600 112	1 600 112
Vuotuisavustus – Årsunderstöd	987 673	1 200 000	987 673	987 673
Korkojen ja lyhennysten maksamiseen – För betalning av räntor och amorteringar	612 439	612 439	612 439	612 439
Huoneteatteri Jurkan kannatusyhdistys ry	67 481	85 000	67 481	67 481
Into Liikkeessä ry	84 924	150 000	84 924	84 924
KOM-Teatterin Kannatus ry	410 000	420 000	410 000	410 000
Nukketeatteri Sampon kannatusyhdistys ry.	105 311	110 000	105 311	105 311
Q-teatteri ry	370 122	400 000	370 122	370 122
Ryhmäteatterin kannatus ry	398 750	530 000	398 750	398 750
Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiö	180 000	180 000	180 000	180 000
Suomen Komediateatteri Oy/Komediateatteri Arena	–	250 000	–	–
Tanssiteatteri Hurjaruuthin kannatus ry	112 053	180 000	112 053	112 053
Tanssiteatteri Rollon Kannatus ry	19 426	24 000	19 426	19 426
VIIRUS rf	248 452	280 000	248 452	248 452
Zodiak Presents ry	247 438	300 000	247 438	247 438
Vuotuisavustus – Årsunderstöd	147 438	200 000	147 438	147 438
Tanssin aluekeskuksen toimintaan – För verksamheten vid det regionala centret för dans	100 000	100 000	100 000	100 000
Muut avustukset – Övriga understöd ¹	363 931	–	363 931	363 931
4 17 04 Yhteensä – Sammanlagt	4 208 000		4 208 000	4 208 000

4 17 05 Avustus Suomen Kansallisoopperan säätiölle, Khn käytettäväksi – Understöd till Stiftelsen Finlands Nationalopera, till Stns disposition

Suomen Kansallisoopperan säätiö – Stiftelsen Finlands Nationalopera	3 668 000	3 829 013	3 608 000	3 608 000
---	-----------	-----------	-----------	-----------

4 17 06 Avustus Helsingin teatterisäätiölle, Khn käytettäväksi – Understöd till Helsingfors teaterstiftelse, till Stns disposition

Helsingin teatterisäätiö – Helsingfors teaterstiftelse	8 535 000	8 535 000	8 535 000	8 535 000
Vuotuisavustus, josta 420 000 euroa käytettäväksi teatterirakennuksen vuosi- ja peruskorjauksiin ja mahdollinen säästö toimintarahastoon – Årsunderstöd, varav 420 000 euro används för årsreparationer och ombyggnader i teaterhuset och eventuella besparade medel hänförs till verksamhetsfonden	5 236 000	5 236 000	5 236 000	5 236 000
Tilitysvuokra-avustus – Understöd för interna hyror	2 629 000	2 629 000	2 629 000	2 629 000
Korkojen ja lyhennysten maksamiseen – För betalning av räntor och amorteringar	670 000	670 000	670 000	670 000
4 17 Yhteensä – Sammanlagt	29 084 000		29 024 000	29 024 000

4 31 Nuorisotoimi – Ungdomsväsendet

Yhteisöjen tukeminen – Understöd till sammanslutningar	1 365 000		1 365 000	1 474 000
--	-----------	--	-----------	-----------

¹ Käytettäväksi kohdassa 4 17 04 ja 4 17 06 mainittujen yhteisöjen avustamiseen kulttuuri- ja kirjastolautakunnan harkinnan mukaan - Att användas för understöd till sammanslutningarna på momentet 4 17 04 och 4 17 06 enligt kultur- och biblioteks nämndens prövning

4 41 Liikuntatoimi – Idrottsverksamhet

Liikunnan järjestötoiminnan tukeminen – Understöd till idrottsorganisationer	6 874 000		6 989 000	6 989 000
Liikuntatapahtumien tukeminen – Understöd till idrottsvenemang	77 000		77 000	77 000
Laitos- ja säätiöavustukset – Anläggnings- och stiftelseunderstöd				
Helsinki Stadion Oy	182 000	204 500	204 000	204 000
Helsinki Halli Oy	210 000	300 000	210 000	210 000
Tontin vuokra-avustus – Understöd för tomtarrende				
Jääkenttäsäätiö – Isbanestiftelsen	1 038 000	879 000	879 000	879 000
Korkojen ja lyhennysten maksamiseen – För betalning av räntor och amorteringar	816 000	650 000	650 000	650 000
Tilitysvuokra-avustus – Understöd för interna hyror	222 000	229 000	229 000	229 000
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	870 000	687 000	687 000	687 000
Stadion-Säätiö – Stadion-stiftelsen	1 570 000	1 910 000	1 910 000	1 910 000
Korkojen ja lyhennysten maksamiseen – För betalning av räntor och amorteringar	1 151 000	1 475 000	1 475 000	1 475 000
Tilitysvuokra-avustus – Understöd för interna hyror	419 000	435 000	435 000	435 000
Urheiluhallit Oy	3 492 000	3 316 000	3 316 000	3 316 000
Vuosaaren Urheilutalo Oy	2 335 000	2 376 000	2 376 000	2 376 000
Muut laitosavustukset – Övriga anläggningsunderstöd	225 000	697 000	225 000	225 000
Laitos- ja säätiöavustukset yhteensä – Anläggnings- och stiftelseunderstöd	9 922 000	10 389 500	9 807 000	9 807 000
4 41 Yhteensä – Sammanlagt	16 873 000		16 873 000	16 873 000

5 Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi – Stadsplanerings- och fastighetsväsendet**5 21 Kiinteistölautakunta ja -virasto – Fastighetsnämnden och kontoret****5 21 05 Avustukset asuintalojen hissien rakentamiseen – Understöd för byggande av hissar i bostadshus**

Avustukset asuintalojen hissien rakentamiseen – Understöd för byggande av hissar i bostadshus	1 180 000		1 130 000	1 130 000
Avustukset yhteensä – Understöd sammanlagt	66 089 000		66 001 500	65 999 000

VUODEN 2014 TALOUSARVIOON SISÄLTÄVIEN JÄSENMAKSUJEN ERITTELY SPECIFIKATION AV MEDLEMSAVGIFTERNA I 2014 ÅRS BUDGET

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn	2014
	€
1 Kaupunginjohtajan toimiala – Stadsdirektörsroteln	
1 39 Muu yleishallinto – Övrig allmän förvaltning	
1 39 06 Jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi – Medlemsavgifter, till stadskansliets disposition	
Baltic Development Forum, BDF	7 500
Baltic Sea Tourism Commission -järjestö, BTC	2 300
Cruise Baltic Association	22 000
Future Home –konsortio	2 000
Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys GRAMEX ry	28 400
European Cities Marketing ECM	4 000
The European Policy Center, EPC	1 400
Eurocities asbl	16 000
Euroopan metropolialueiden verkosto, METREX	3 000
Euroopan Unionin pääkaupunkien liitto, UCUE	1 000
Helsingin seudun kauppakamari – Helsingfors regionens handelskammare ry	5 500
International Association of Educating Cities	1 700
International Meetings Association, ICCA	2 700
Kopioisto ry	137 000
Kunnallistieteen yhdistys – Föreningen för kommunalvetenskap ry	200
Kunnallinen työmarkkinalaitos – Kommunala arbetsmarknadsverket	500 000
Laatukeskus Excellence Finland Oy	8 200
Lightning Urban Community International – verkosto, LUC	5 300
Luottokunta – Kreditlaget osuuskunta	-
MTÜ Helsinki-Tallinn Euregio	31 000
Network of Good Food Cities of the World – verkosto, DELICE	3 000
Nuorten kapellimestarien kehittämis- ja tukiyhdistys ry	-
Saksalais-Suomalainen Kauppakamari	700
SAP Finnish user group ry	700
Suomen Kuntaliitto – Finlands Kommunförbund	1 750 000
Sydkostens landskapsförbund rf	55 000
Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry	70 000
Sanastokeskus TSK ry – Terminologicentralen TSK rf	1 100
Tietotekniikan liitto ry	800
Union of the Baltic Cities	7 000
Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry – Förening Nylands friluftsområden rf	340 000
World e-Governments Organization of Cities and Local Governments (WeGO)	8 000
World Trade Center Association Helsinki ry	600
Helsingin Energia – Helsingfors Energi	
Energiafoorumi ry	2 300
Energiateollisuus ry	327 200
Hiilitieto ry	-
Kunnossapitoyhdistys ry	1 200
Maakaasuyhdistys ry – Naturgasföreningen rf	6 900
Nord Pool Finland ¹	18 300
Projektitoimintayhdistys ry	1 500
PSK Standardisointiyhdistys ry	3 500
RECS International	5 400
Teknillistieteelliset akatemit – De tekniskvetenskapliga akademierna ry	5 000
TIEKE ry Verkkofoorumi	900
VGB Power Tech e.v.	15 000
Suomen sähkö- ja teleurakoitsijaliitto	800

¹ Sähkökauppaan liittyvä vuosimaksu – Årsavgift i anslutning till elektricitetshandeln

Helsingin Satama – Helsingfors Hamn

Cruise Europe	3 100
International Harbour Masters Association IHMA	200
Meriliitto-Sjöfartsförbundet ry	300
PIANC-Suomen osasto	500
Satamajäänsärkijä S/S Turso ry	300
Straightway Southeast Finland ry	2 000
Suomen Osto ja Logistiikkayhdistys LOGY ry – Finlands Inköps och Logistikförening rf	1 200
Suomen Satamaliitto ry – Finlands Hamnförbund rf	110 500
Suomen Vesitiehdistys – Vattenvägföreningen i Finland ry	500
The Baltic Ports Organization	1 700
The International Association of Ports and Harbours, IAPH	6 300
AIVP/IACP International Association Cities and Ports	2 400
LIMOWA ry	6 000

2 Rakennus- ja ympäristötoimi – Byggnads- och miljöväsendet**2 05 Helsingin kaupungin tukkutori – Helsingfors stads partitorg**

Nordiska Torg og Partihandelsföreningen	100
Suomen Kylmäyhdistys ry – Kylföreningen i Finland rf	200
World Union of Wholesale Markets	1 100

2 09 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto – Nämnden för allmänna arbeten och byggnadskontoret

Pohjoismaiset Rakennuspäivät, Suomen osasto ry	600
SAP Finnish User Group ry	400
Suomen Tieyhdistys – Vägföreningen i Finland ry	900
Viherympäristöliitto ry – Grönmiljöförbundet rf	1 900
Finnish Green Building Council FIGBC	3 000
ArchiMad- kerho, toimittaja Micro Aided Design	6 00
Energie-Cités	5 000

2 35 Pelastustoimi – Räddningsväsendet

Helsingin Pelastusliitto ry – Helsingfors Räddningsförbund rf	8 500
---	-------

2 37 Ympäristötoimi – Miljöväsendet

Green Net Finland ry	800
Luonto-Liitto ry	200
The International Council for Local Environmental Initiatives, ICLEI	4 500
Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys – Vattenskydds-föreningen för Vanda å och Helsingforsneiden ry	43 000

HKL-liikelaitos – Affärsverket HST

Suomen Paikallisliikenneliitto – Finlands Lokaltrafikförbund ry	20 000
Union Internationale des Transports Publics, UITP	15 000

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn	2014
	€

3 Sosiaali- ja terveystoimi – Social- och hälsovårdsväsendet

Kehitysvammaliitto – Förbundet Utvecklingshämning ry	800
Lastensuojelun Keskusliitto ry – Centralförbundet för Barnskydd rf	200
Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry – Centralförbundet för Socialskydd och Hälsa rf	700
Suomen Muistiasiantuntijat	600
Suomen Haavanhoitoyhdistys	100
European Cities Against Drugs, ECAD	8 200
The International Hospital Federation, IHF	500
Työterveyden Edistämisyhdistys ry	700

4 Sivistys- ja henkilöstötoimi – Bildnings- och personalväsendet

4 02 Opetusvirasto – Utbildningsverket

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus – Finsk grundläggande utbildning och gymnasieutbildning

International Baccalaureate Organization 9 000

Ammatillinen koulutus – Yrkesutbildning

Koulutuksen järjestäjien yhdistys ry 3 500
Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto, SAKU ry 4 900
Suomen ammattitaito - Skills Finland ry 900

Työllisyyden hoitaminen – Sysselsättning

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry 300

4 11 Suomenkielinen työväenopisto – Finska arbetarinstitutet

Kansalais- ja työväenopistojen liitto KTOL – Medborgar- och arbetarinstitutens förbund MAIF ry; 4 000

4 12 Ruotsinkielinen työväenopisto – Svenska arbetarinstitutet

Kansalais- ja työväenopistojen liitto KTOL – Medborgar- och arbetarinstitutens förbund MAIF ry 2 000
Förbundet för arbetar- och medborgarinstitut i Svenskfinland FAMI rf 1 900

4 15 Kaupunginkirjasto – Stadsbiblioteket

International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA 1 000

4 16 Kaupungin taidemuseo – Stadens konstmuseum

International Council of Museums, ICOM 700
Engage International 300
Museum Store Association 300
Suomen Museoliitto 2 000

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn		2014
		€
4 17	Kulttuuritoimi – Kulturväsendet	
4 17 01	Kulttuurikeskus – Kulturcentralen	
	Biennale des Jeunes Créateurs de l'Europe et de la Méditerranée, BJCEM	2 000
	European Network of Art Organizations for Children and Young People, EU NET ART	1 000
	European Network of Cultural Centres, ENCC	500
	Informal European Theatre Meeting, IETM	500
4 18	Kaupunginmuseo – Stadsmuseet	
	International Association of Museums of History	100
	Reséau Art Nouveau Network	2 000
	Suomen Kotiseutuliitto ry – Finlands Hembygdsförbund rf	800
	Suomen museoliitto – Finlands museiförbund ry	2 000
	Suomen Numismaattinen Yhdistys – Numismatiska Föreningen i Finland ry	100
	The European Museum Forum	100
	Art Nouveau European Route	-
4 19	Orkesteritoiminta – Orkesterverksamhet	
	International Association of Music Libraries, IAML	600
	Major Orchestra Librarians Association, MOLA	800
	Nordisk Orkesterbibliotek Union, NOBU	1 900
	Suomen Sinfoniaorkesterit ry	5 000
	Suomen Musiikkikirjastoyhdistys	200
4 21	Korkeasaaren eläintarha – Högholmens djurgård	
	European Association of Zoos and Aquaria, EAZA	1 800
	World Association of Zoos and Aquaria, WAZA	2 500
	European Association of Zoo and Wildlife Veterinarians, EAZWV	100
	International Wildlife Rehabilitation Council, IWRC	100
	International Association of Zoo Educators, IZE	200
	Mainostajien liitto ry	300
	The International Species Information System, ISIS	10 000
5	Kaupunkisuunnittelu ja kiinteistötoimi – Stadsplanerings- och fastighetsväsendet	
5 11	Kaupunkisuunnittelutoimi – Stadsplaneringsväsendet	
	Docomomo Suomi Finland ry	700
	ICOMOSin Suomen osasto ry – Finska nationalkommittén rf	200
	Pohjoismaiden Tietekillisen Liiton PTL Suomen osasto – Nordiska Vägtekniska Förbundets NVF avdelning i Finland ry	200
	Pyöräilykuntien verkosto ry	1 700
	Liikenneturvallisuustutkimuksen verkosto ICTCT	600
5 21	Kiinteistötoimi – Fastighetsväsendet	
	Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto, RAKLI ry	25 000
	Sähkölaitteistojen Kunnossapitoyhdistys, SÄKPY ry	700

KONSERNIIN KUULUVAT YHTIÖT JA SÄÄTIÖT – BOLAG OCH STIFTELSE INOM KONCERNEN

Yhtiön nimi – Bolagets namn

Kaupunginjohtajan toimiala

Forum Virium Helsinki Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin Matkailu Oy
Helsinki Abroad Ltd Oy
Helsinki Region Marketing Oy
Mitox Oy
Mankala Oy Ab
Suomen Energia-Urakointi Oy

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimiala

Auroranlinna Koy
Etelä-Hermannin Pysäköinti Oy
Finlandia-talo Oy
Hansasilta Koy
Helsingin Asumisoikeus Oy
Helsingin Asuntohankinta Oy Ab
Helsingin Harmajankatu As Oy
Helsingin Hermanninkulma As Oy
Helsingin Kartanonisäntä As Oy
Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö
Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka)
Helsingin Korkotukiasunnot Keskinäinen Koy
Helsingin Leijona Oy
Helsingin Malminkatu 3 Koy
Helsingin Nattastenpolku As Oy
Helsingin Palveluasunnot Koy
Helsingin Sähkötaloy
Helsingin Tennispalatsi Koy
Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy
Helsingin V Yhteiskoulun Talo Oy
Helsingin Toimitilat Koy
Helsingin Varustuksentie As Oy
Helsingin Vellamonkatu 29 As Oy
Helsingin Väylä Oy
Helsingin Ympäristötalo Koy
Intiankatu 31 Koy

KONSERNIIN KUULUVAT YHTIÖT JA SÄÄTIÖT – BOLAG OCH STIFTELSE INOM KONCERNEN

Yhtiön nimi – Bolagets namn

Itä-Pasilan Pysäköinti Oy
Jokikarhu As Oy
Jätkäsaaren jätteen putkikeräys Oy
Jätkäsaaren pysäköinti Oy
Kaapelitalo Koy
Kaisaniemen Metrohalli Koy
Kalasataman jätteen putkikeräys Oy
Kontulan Palvelutalo Oy
Käpylän Terveystalo Koy
Lasipalatsin Mediakeskus Oy
Malmin Liiketalo Oy
Merimiehenkatu 12 As Oy
Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos Koy
Paciuksenkatu 4 As Oy
Pakkalantie 30 Koy Ab
Palvelukeskus Albatross Oy
Parmaajanpuisto Koy
Puistolan Pankkitalo Koy
Rastilankallion päiväkotikoy
Ruskeasuon Asunnot Koy
Suutarilan Lampputie Koy
Torpparinmäen korttelitalo Koy
Töölönlahden pysäköinti Oy
Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Koy Fast. Ab
Villamonte Keskinäinen Koy

Sivistys- ja henkilöstötoimen toimiala

Helsingin Musiikkitalon säätiö
Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö
Helsingin teatterisäätiö
Helsinki Stadion Oy
Helsinki-viikon säätiö
Jääkenttäsäätiö
Mäkelänrinteen Uintakeskus Oy
Seure Henkilöstöpalvelut Oy
Stadion-säätiö
UMO-säätiö

KONSERNIIN KUULUVAT YHTIÖT JA SÄÄTIÖT – BOLAG OCH STIFTELSER INOM KONCERNEN

Yhtiön nimi – Bolagets namn

Urheiluhallit Oy
Vuosaaren Urheilutalo Oy

Rakennus- ja ympäristötoimen toimiala

Gardenia-Helsinki Oy Ab
Helsingin Bussiliikenne Oy
Helsingin Konsernihankinta Oy
MetropoliLab Oy
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy
Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy
Suomenlinnan Liikenne Oy
Työmaahuolto Oy Ab

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala

Helsingin Seniorisäätiö
Niemikotisäätiö
Oulunkylän sairaskotisäätiö
PosiVire Oy

INVESTOINTIOHJELMA VUOSIKSI 2014–2023
INVESTERINGSPROGRAM FÖR ÅREN 2014–2023

	Kokonais kustannukset Tot.kostnader	Käyttö Använt 2012	TA BDG 2013	TA BDG 2014	TS EP 2015	TS EP 2016	Alustava Preliminär 2017	Alustava Preliminär 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
INVESTOINTIOSA - INVESTERINGSDELEN		482,70	470,22	435,00	435,00	435,00	435,0	435,0	435,0	435,0	435,0	435,0	435,0
8 01 KIINTEÄ OMAISUUS - FAST EGENDOM		137,48	67,07	68,42	82,69	72,51	70,4	59,5	65,5	54,6	54,6	57,7	55,9
Kiinteistöjen ostot ja lunastukset, Khn käytettäväksi - Köp och inlösen av fastigheter, till Stns disposition		77,59	6,50	6,50	6,50	6,50	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Esirakentaminen, täyttötöyt - Grundberedning, utfyllnadsarbeten		49,21	53,07	54,42	68,69	58,51	56,9	46,0	51,5	40,6	40,6	43,7	41,9
Töölönlahden esirakentaminen - Grundberedning vid Tölövikén		3,90	2,80	0,35	0,50	0,50	2,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5
Muu esirakentaminen - Övrig grundberedning		3,66	10,00	10,00	9,00	9,00	7,0	7,0	7,0	7,0	10,0	10,0	10,0
Alueiden käyttöönoton edellyttämät täyttötöyt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet - Utfyllnadsarbeten och åtgärder i anslutning till ibruktagande av områden		9,78	10,00	10,00	9,00	9,00	7,0	7,0	7,0	7,0	10,0	10,0	10,0
Länsisataman esirakentaminen - Grundberedning i Västra hamnen		12,92	9,47	10,80	13,59	9,55	17,9	14,0	15,9	2,8	2,9	1,0	1,0
Viikinmäen maaperän kunnostus - Marksanering i Viksbacka		0,83											
Kalasadama, esirakentaminen ja maaperän puhdistus - Fiskehamnen, grundberedning och marksanering		16,52	6,71	8,62	18,07	18,07	15,6	13,4	19,5	17,2	14,5	19,7	17,9
Kruunuvuoren rannan esirakentaminen - Grundberedning i Kronbergsstranden		1,59	2,20	8,40	5,55	6,45	3,6	2,9	2,0	6,7	3,2	2,5	2,5
Kuninkaantammen esirakentaminen - Grundberedning i Kungseken			2,10	1,40	0,68	1,67	1,4	1,3	0,1				
Pasilan esirakentaminen - Grundberedning i Böle			9,80	4,85	12,30	4,27	2,4	0,2					
Kiinteistöjen hankinta, rakentamiskelpoiseksi saattaminen sekä kaavoituskorvaukset. Klk:n käytettäväksi - Fastighetsförvärv, byggbarhetsåtgärder och planläggningsersättningar, till fastighetsnämndens disposition		10,69	7,50	7,50	7,50	7,50	7,0	7,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5

	Kokonais kustannukset Tot.kostnader	Käyttö Använt 2012	TA BDG 2013	TA BDG 2014	TS EP 2015	TS EP 2016	Alustava Preliminär 2017	Alustava Preliminär 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Plenehköjen kiinteistöjen ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset - Köp och inlösen av mindre fastigheter samt planläggningsersättningar		8,99	4,00	4,00	4,00	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen - Åtgärder som gör tomter byggbara		1,21	1,50	1,50	1,50	1,50	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Täydennysrakentamiskorvaukset ja korvausinvestoinnit, Kikn käyttöön - Ersättningar för kompletteringsbyggande och ersättningsinvesteringar, till fastighetsnämndens disposition		0,48	2,00	2,00	2,00	2,00	2,0	2,0	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Kiinteän omaisuuden myynti - Försäljning av fast egendom		54,03	85,00	100,00	100,00	100,00	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kamppi-Töölönlahti-alueen tonttien myynti		25,93	9,00										
8 02 TALONRAKENNUS - HUSBYGGNAD		175,12	198,46	179,14	170,18	184,85	167,6	160,6	164,2	155,3	133,7	134,1	140,4
Tilakeskuksen uudis- ja lisärakennushankkeet. Kikn käytettäväksi - Ny- och tillbyggnadsprojekt vid lokalcentralen, till fastighetsnämndens disposition		42,79	61,98	52,67	41,02	42,64	32,3	48,8	28,3	19,2	16,0	21,1	24,2
Opetustoimen uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt inom utbildningsväsendet		8,96	12,94	22,24	11,04	6,23	15,8	30,7	20,2	11,0	12,2	19,9	23,0
Varhaiskasvatusviraston uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt vid barnomsorgsverket			13,65	16,25	11,01	13,38	2,8	4,2	0,9	1,6	2,7		
Sosiaali- ja terveystoimen uudisrakennushankkeet - Nybyggnadsprojekt vid social- och hälsovårdsverket			24,92	7,67	2,50	0,02	0,1	0,2	1,0	5,4			
Muut tilakeskuksen uudisrakennushankkeet - Övriga nybyggnadsprojekt vid lokalcentralen		4,22	8,78	5,32	15,28	21,80	12,5	12,5	5,0				
Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset - Behovsutredningar av nybyggnadsprojekt		0,73	1,70	1,20	1,20	1,20	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Tilakeskuksen korjaushankkeet, Kikn käytettäväksi - Reparationsprojekt vid lokalcentralen, till fastighetsnämndens disposition		122,21	129,98	117,69	113,84	131,34	132,4	110,6	133,7	131,2	116,3	110,5	110,3
Opetustoimen korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom utbildningsväsendet		64,00	49,44	55,79	74,26	89,74	81,1	66,9	69,9	63,7	31,0	31,6	27,0
Varhaiskasvatusviraston korjaushankkeet - Reparationsprojekt vid barnomsorgsverket			12,42	9,30	6,74	9,92	12,9	9,4	7,4	4,5	5,6		
Sosiaali- ja terveystoimen korjaushankkeet - Reparationsprojekt vid social- och hälsovårdsverket			16,99	4,05	4,51	2,43	5,3	9,3	27,8	30,2	28,1	20,1	10,2
Muut tilakeskuksen korjaushankkeet - Övriga reparationsprojekt vid lokalcentralen		24,17	48,73	46,16	25,93	26,85	30,7	22,7	26,2	30,5	49,3	56,4	70,8

	Kokonais kustannukset Tot.kostnader	Käyttö Använt 2012	TA BDG 2013	TA BDG 2014	TS EP 2015	TS EP 2016	Alustava Preliminär 2017	Alustava Preliminär 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset - Behovsutredningar av reparationsprojekt		0,74	2,40	2,40	2,40	2,40	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Kaupungintalokorttelien kehittäminen, Khn käytettäväksi - Utveckling av stadshus kvarteren, till		5,95	5,50	6,88	9,51	6,07	2,3						
Pelastustoimen rakennukset, Pelkn käyt. - Byggnader för räddningsväsendet, till räddningsnämndens disposition		4,17	1,00	1,90	5,80	4,80	0,6	1,2	2,2	4,9	1,3	2,4	5,9
8 03 KADUT, LIIKENNEVÄYLÄT JA RADAT - GATOR, TRAFIKLEDER OCH BANOR		64,10	109,62	103,95	98,34	97,03	112,1	126,8	120,0	137,2	158,1	156,5	150,6
Uudisrakentaminen - Nybyggnad		22,77	27,43	24,51	24,30	22,15	19,6	21,2	23,3	24,9	25,2	25,0	25,5
Eteläinen suurpiiri - Södra stordistriktet		1,55	0,98	0,48	1,14	0,67	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Läntinen suurpiiri - Västra stordistriktet		3,89	3,84	1,14	0,81	0,81	1,3	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2
Keskinen suurpiiri - Mellersta stordistriktet		1,38	1,19	1,33	0,71	0,62	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Pohjoinen suurpiiri - Norra stordistriktet		1,94	2,30	1,24	1,33	0,90	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Koillinen suurpiiri - Nordöstra stordistriktet		5,03	7,04	7,13	6,37	6,18	5,2	5,7	5,7	6,0	6,0	5,4	5,4
Kaakkoinen suurpiiri - Sydöstra stordistriktet		1,15	0,61	0,67	1,05	1,14	1,1	1,0	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6
Itäinen suurpiiri - Östra stordistriktet		6,23	7,01	6,75	6,18	5,89	3,4	3,5	4,8	5,0	5,0	5,0	5,0
Östersundomin suurpiiri - Östersundoms stordistrikt		0,03	0,40	0,19	0,86	0,38	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4
Meluesteet - Bullerskärmar		0,30	0,80	1,35	1,10	0,80	0,7	1,6	1,8	2,0	2,0	2,0	2,0
Ranta-alueiden kunnostus - Iståndsättning av strandområden		0,64	0,74	1,25	1,27	0,77	0,6	1,2	2,2	2,5	2,5	2,5	2,5
Joukkoliikenteen kehittäminen (mm. Jokeri 2)		0,63	2,50	3,00	3,50	4,00	4,5	4,5	4,5	5,0	5,0	5,5	6,0
Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt - Ombyggnad och trafikregleringar		18,11	26,40	26,75	26,00	26,40	25,9	27,9	27,6	30,3	32,8	33,5	33,6
Katujen peruskorjaukset - Ombyggnad av gator		1,70	4,18	5,25	4,60	4,60	4,2	4,4	4,0	4,0	4,5	3,5	3,5
Siltojen peruskorjaukset - Ombyggnad av broar		3,37	8,00	6,40	6,20	6,40	6,1	6,4	6,0	6,5	6,5	6,5	6,5
Päällysteiden uusiminen - Förnyande av beläggning		4,58	5,30	5,30	5,60	5,60	5,3	5,3	5,3	5,8	5,8	5,8	5,8
Liikennejärjestelyt - Trafikregleringar		3,10	2,40	3,30	3,10	3,30	3,0	3,3	3,3	4,0	4,0	4,0	4,0
Jalankulun ja pyöräilyn väylät - Leder för gång- och cykeltrafik		3,25	4,54	3,50	4,50	4,50	5,0	5,5	5,5	6,5	8,5	10,0	10,0
Jalankulun ja pyöräilyn sillat - Gång- och cykelbroar		2,04	1,98	3,00	2,00	2,00	2,3	3,0	3,5	3,5	3,5	3,7	3,8
Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa, Khn käytettäväksi - Samprojekt med Trafikverket, till Stns disposition		0,57	10,25	8,25	8,40	6,60	7,3	10,3	2,5	8,0	20,0	22,0	15,5
Kehä I (Itäväylä, eritasoliittymä) - Ring I (Österleden, planskild anslutning)									1,5	7,0	19,0	11,5	2,5

	Kokonais kustannukset Tot.kostnader	Käyttö Använt 2012	TA BDG 2013	TA BDG 2014	TS EP 2015	TS EP 2016	Alustava Preliminär 2017	Alustava Preliminär 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Hakamäentie - Skogsbackavägen		0,01											1,0
Lahdenväylä - Lahtisleden						1,00	1,0	4,3					1,0
Hämeenlinnanväylä - Tavastehusleden					2,55	1,60		0,5					
Sisääntuloväylät - Inkomstleder													
Kehä I (Kivikontie) - Ring I (Stensbölevägen)		0,56	8,50	8,00									
Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen liittymä - Tavastehusleden, Kungsekens anslutning							1,0	1,8					
Vihdintie - Vichtisvägen					2,35	1,30							
Tuusulanväylä - Tusbyleden					0,55	0,50	0,5						0,5
Porvoonväylä - Borgåleden					0,70								
Kehä I (Espoon raja-Vihdintie) - Ring I (Esbo gräns- Vihtisvägen)			1,41			1,45							
Länsiväylä, Koivusaaren eritasoliittymä - Västerleden, planskild anslutning vid Björkholmen												10,0	10,0
Kehä I (Hämeenlinnanväylän eritasoliittymä) - Ring I (planskild anslutning vid Tavastehusleden)			0,34										
Kehä I (Myllypurontien eritasoliittymä) - Ring I (planskild anslutning vid Kvarnbäcksvägen)						0,50	4,0	3,0					
Kehä I (meluntorjunta) - Ring I (bullerbekämpning)					2,00		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		
Tiehankkeiden suunnittelu - Planering av vägprojekt				0,25	0,25	0,25	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Kamppi-Töölönlahti-alue, Khn käytettäväksi - Kampen-Tölövikens, till Stns disposition		2,48	0,52	3,00	1,60	1,50	1,5	1,5	0,5	0,5	1,5	1,5	1,5
Kamppi-Töölönlahti-alueen kadut - Gator i Kampen-Tölövikens		2,48	0,52	3,00	1,60	1,50	1,1	1,5	0,5	0,5	1,5	1,5	1,5
Kampin keskuksen katu- ja raitiotiejärjestelyt - Gatue- och spårvägsregleringar i Kampens centrum							0,4						
Muut kadunpidon investoinnit - Övriga gatuhållningsinvesteringar		0,94	2,05	1,45	1,50	1,50	1,5	1,8	2,3	2,3	2,3	2,0	2,0
Täytemaan vastaanottoaikat - Mottagningsplatser för fyllnadsjord		0,63	1,20	0,75	0,75	0,75	0,8	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Lumenvastaanottoaikat ja hiekkasilot - Snöstjälpningsplatser och sandsilor		0,20	0,70	0,50	0,50	0,50	0,5	0,8	1,0	1,0	1,0	0,7	0,7
Yleiset käymälät - Allmänna toaletter		0,12	0,15	0,20	0,25	0,25	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Jätkäsaari - Busholmen		5,27	6,00	3,90	5,60	5,80	6,8	8,0	4,5	7,3	4,5	4,0	4,0
Jätkäsaaren kadut ja rantarakenteet - Busholmen, gator och strandkonstruktioner		5,27	6,00	3,90	5,60	5,80	6,8	8,0	4,5	7,3	4,5	4,0	4,0

	Kokonais kustannukset Tot.kostnader	Käyttö Använt 2012	TA BDG 2013	TA BDG 2014	TS EP 2015	TS EP 2016	Alustava Preliminär 2017	Alustava Preliminär 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Kalasadama - Fiskehamnen		10,51	16,02	14,12	12,35	13,00	17,0	7,5	11,4	10,0	20,5	36,5	46,5
Sörnäisten liikennetunneli - Trafiktunnel i Sörnäs	160		0,35	0,50	0,50	0,50	0,5	0,5	1,0	1,0	13,0	30,0	40,0
Kalasadaman kadut ja rantarakenteet - Fiskehamnen, gator och konstruktioner		10,51	15,67	13,62	11,85	12,50	16,5	7,0	10,4	9,0	7,5	6,5	6,5
Kruunuvuorenranta - Kronbergsstranden		1,18	6,78	7,50	5,80	4,20	6,1	12,9	19,8	22,5	27,5	16,2	12,0
Itäväylä, Linnanrakentajantie - Österleden, Borgbyggarvägen	160	0,16	2,50	1,50	0,50	0,50	1,0	5,0	5,0		5,0	5,0	5,0
Kruunuvuorenrannan raitiotiesilta - Kronbergsstranden, spårvägsbro	210	0,05	1,00	0,50	0,50	0,50	0,7	3,7	9,0	16,5	16,5	7,2	
Kruunuvuorenrannan kadut ja rantarakenteet - Kronbergsstranden, gator och strandkonstruktioner		0,97	3,28	5,50	4,80	3,20	4,4	4,2	5,8	6,0	6,0	4,0	7,0
Pasila - Böle		1,61	13,18	10,48	9,19	10,98	23,4	32,8	24,6	27,9	19,3	11,4	5,5
Ilmala ja Länsi-Pasila, kadut ja rakenteet - Ilmala och Västra Böle, gator och strandkonstruktioner		0,27	0,94	0,84		0,07	4,1	5,6	5,9	7,4	1,0	0,6	
Keski-Pasila, kadut ja rakenteet - Mellersta Böle, gator och konstruktioner		0,82	7,44	7,73	7,94	9,45	17,7	22,8	13,6	19,9	17,5	10,5	5,5
Pohjois-Pasila, kadut ja rakenteet - Norra Böle, gator och konstruktioner		0,50	4,05	1,53	0,85		0,8	2,4	3,2	0,3	0,4	0,3	
Pasilan konepaja-alue - Fredriksbergs maskinverkstadsområde		0,02	0,75	0,38	0,40	1,46	0,8	2,1	1,9	0,3	0,4		
Kuninkaankolmio - Kungstriangeln				2,50	2,10	3,40	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Kuninkaantammen alue - Kungseken				1,34	1,10	2,50	1,0	1,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Honkasuon alue - Hongasmossa				1,16	1,00	0,90	0,6	0,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Liityntäpysäköintipaikat, Khn käytettäväksi - Infartsparkering, till Stns disposition		0,64	1,00	1,50	1,50	1,50	1,5	1,5	2,0	2,0	3,0	3,0	3,0
8 05 VÄESTÖNSUOJAT - SKYDDSRUM		5,24	0,70	0,50	0,40	0,40	1,4	3,6	2,0	3,6	2,8	2,8	2,5
8 06 PUISTORAKENTAMINEN - ANLÄGGANDE AV PARKER		7,22	9,24	7,98	10,61	7,61	9,9	10,5	10,6	10,5	11,5	10,5	12,0
Uudet puistot ja puistojen peruskorj. - Nya parker och istandsättning av parker		4,50	5,50	4,60	4,70	4,85	4,7	5,0	5,0	4,5	4,5	3,5	4,0
Kamppi-Töölönlahti-alueen puistot Khn käytettäväksi- Parker i Kampen-Töölöviken, till Stns disposition		1,50	1,50	2,50	4,00	0,85	1,5	1,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Eiranjärvi - Eirastranden		0,21											
Jätkäsaaren puistot - Parker på Busholmen		1,01	2,18	0,70	1,00	0,50	3,0	3,0	1,5	1,1	1,5	1,5	1,5
Kalasadaman puistot - Parker i Fiskehamnen			0,06	0,18	0,81	0,81			0,1	0,4	0,5		1,0
Kruunuvuorenrannan puistot - Parker i Kronbergsstranden						0,10	0,1	0,1	0,5	0,5	0,5	1,0	1,0
Pasilan puistot - Parker i Böle						0,15	0,3	0,3	0,5	1,0	1,0	0,5	1,0

	Kokonais kustannukset Tot.kostnader	Käyttö Använt 2012	TA BDG 2013	TA BDG 2014	TS EP 2015	TS EP 2016	Alustava Preliminär 2017	Alustava Preliminär 2018	Alustava Preliminär 2019	Alustava Preliminär 2020	Alustava Preliminär 2021	Alustava Preliminär 2022	Alustava Preliminär 2023
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Kuninkaantammen puistot - Parker i Kungseken					0,10	0,35	0,4	0,7	0,5	0,5	1,0	1,5	1,0
8 07 LIIKUNTAPAIKAT - IDROTTSPLATSER	14,02	13,61	10,70	9,90	9,50	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5
Liikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen - Projektering och byggande av idrottsplatser	13,82	13,27	10,35	9,70	9,30	9,2	9,3	9,2	9,3	9,3	9,3	9,2	9,2
Urheilulaitokset ja -kentät - Idrottsanläggningar och -planer	4,88	2,30	2,00	2,25	1,90	3,9	3,7	1,1	0,6	2,3	0,9	1,6	
Ulkoilualueet ja -puistot - Friluftsområden och -parker	0,35	0,45	0,45	0,25	0,40	0,7	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	
Ulkoilutiet ja kuntoradat - Friluftsvägar och motionsslingor	0,03	0,10	0,30	0,20	0,20	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	
Liikuntapaikkojen perusparannukset - Grundliga förbättringar på idrottsplatser	7,89	9,82	7,00	6,30	4,60	3,9	4,5	6,8	6,4	5,8	7,2	6,5	
Venesatamat - Småbåtshamnar	0,27	0,20	0,20	0,30	1,80	0,2	0,2	0,3	1,3	0,2	0,2	0,2	
Suunnittelu - Projektering	0,39	0,40	0,40	0,40	0,40	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Rastilan leirintäalue - Rastböle campingplats	0,20	0,34	0,35	0,20	0,20	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	
8 08 KORKEASAAREN ELÄINTARHA - HÖGHOLMENS DJURGÅRD	2,87	3,10	2,50	2,50	2,50	2,5	2,5	2,5	4,0	4,0	4,0	4,0	
8 09 IRTAIMEN OMAISUUDEN PERUSHANKINTA - GRUNDANSKAFFNING AV LÖS EGENDOM	43,72	51,78	49,68	51,40	51,78	52,5	52,2	48,9	48,2	48,8	48,9	49,0	
MUU INVESTOINTITALOUS - ÖVRIG INVESTERINGSEKONOMI	32,94	16,63	12,13	8,98	8,82	9,0	9,8	11,8	12,1	12,1	11,0	11,0	

TALONRAKENNUSHANKKEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2014–2023

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA 2014	TS 2015	TS 2016	Alustava 2017	Alustava 2018	Alustava 2019	Alustava 2020	Alustava 2021	Alustava 2022	Alustava 2023
			brm2			milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 02 01 TILAKESKUKSEN UUDIS- JA LISÄRAKENNUSHANKKEET						52,67	41,02	42,64	32,3	48,8	28,3	19,2	16,0	21,1	24,2
8 02 01 01 Opetustoimen uudisrakennushankkeet						22,24	11,04	6,23	15,8	30,7	20,2	11,0	12,2	19,9	23,0
Jätkäsaaren korttelitalo	Uudisrakennus	Jätkäsaari	2 500	7,50	2015-16	0,17	2,44	4,69							
Jätkäsaaren peruskoulu	Suomen- ja ruotsinkielinen peruskoulu	Jätkäsaari	8 500	26,00	2018-19	0,15	0,25	0,55	0,6	10,6	13,9				
Kalasadaman korttelitalo	Uudisrakennus (koulu ja lasten päiväkotii)	Junonkatu, Kalasatama	4 125	14,17	2014-15	5,79	7,56								
Keskuskoulu, Kruunuvuorenranta Kulosaaren ala-aste	Uudisrakennus	Haakoninlahti	1 600	6,67	2020-21				0,1	0,1	0,2	2,7	3,6		
Kulosaaren korttelitalo, uudisrakennusvaihto	Kulosaaren korttelitalo, uudisrakennusvaihto	Kyösti Kallion tie 1, Kulosaari	5 274	13,38	2012-14	3,72									
Myllypuron yläaste	Koulun laajennus	Yläkivenrinne 4, Myllypuro	-	13,00	2019-20		0,07	0,12	0,3	0,3	5,3	6,9			
Ressun lukio	Ressun lukion laajennus	Kalevankatu 8-10, Kamppi	1 500	4,00	2022-23						0,0	0,1	0,1	1,6	2,1
Sakarimäen koulu/päiväkoti	Koulun laajennus	Knutersintie 924, Östersundom	3 215	8,88	2013-14	5,33									
Stadin ammattiopisto, Holkkitie kampus	Ammatilliset lisätilat (1. vaihe)	Tulppakuja 3, Roihupelto	11 000	36,30	2017-18	0,26	0,72	0,87	14,8	19,4					
Stadin ammattiopisto, Holkkitie kampus	Ammatilliset lisätilat (2. vaihe)	Tulppakuja 3, Roihupelto	13 600	50,00	2021-23					0,3	0,8	1,3	8,5	18,3	20,8
Viikinmäen korttelitalo	Uudisrakennus	Harjannetie, Viikinmäki	3 597	11,41	2013-14	6,84									
8 02 01 04 Muut tilakeskuksen uudisrakennushankkeet						5,32	15,28	21,80	12,5	12,5	5,0				
Jätkäsaaren Staran työtukikohta	Jätkäsaaren Staran työtukikohta	Jätkäsaari	7 120	17,40	2012-16	2,87	3,26	7,11							
Keskustakirjasto	Uudisrakennus (Helsingin osuus 50 %)	Töölönlahdenkatu 1, Kluuvi	17 000	48,00	2015-18	1,50	6,50	10,00	12,5	12,5	5,0				

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus brm2	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Maunulan kirjasto ja työväenopisto	Kirjasto, työväenop. ja nuorisotalo, uudisrak.	Metsäpurontie 4, Oulunkylä	3 293	9,00	2015-16	0,26	3,82	4,69							
Viikin nuorisotalo	Uudisrakennus	Agronominkatu 3, Viikki	-	2,50	2014-15	0,68	1,70								
8 02 01 05 Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu						1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20
KOONTIHANKE	Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset	KOONTIHANKE			2012-23	1,20	1,20	1,20	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
8 02 01 06 Sosiaali- ja terveystieteiden uudisrakennushankkeet						7,67	2,50	0,02	0,06	0,17	0,97	5,44			
Malmin sairaala	Laajennus ja peruskorjaus	Talvelantie 6, Malmi	20 695	65,18	2010-14	5,83									
Malmin sairaala	Piha-alueen muutostyöt	Talvelantie 6, Malmi	-	4,44	2009-14	0,49									
Vaikeasti kehitysvammaisten päivätoimintakeskus		Haapaniemenkatu 18, Sörnäinen	-	6,68	2019-20			0,02	0,1	0,2	1,0	5,4			
Outamon oppilaskoti	Yksiosastoinen uudisrak. (osasto Nelonen)	Karkalintie 148, Lohja	400	2,00	2014-15	0,67	1,25								
Outamon oppilaskoti	Yksiosastoinen uudisrak. (osasto Noko)	Karkalintie 148, Lohja	-	2,00	2014-15	0,67	1,25								
8 02 01 07 Varhaiskasvatusviraston uudisrakennushankkeet						16,25	11,01	13,38	2,8	4,2	0,9	1,6	2,7		
Päiväkoti Meritähti, uudisrakennus		Kivisaarentie 1, Vuosaari	1 448	4,94	2013-14	3,04									
Leikkiapuisto Isonneva	Uudisrakennus	Isonnevantie 16 a, Etelä-Haaga	250	1,04	2013-14	0,43									
Päiväkoti Alppikylä	Uudisrakennus	Alppikylänkatu 5, Alppikylä	1 200	4,00	2014-15	1,36	2,50								
Päiväkoti Fallpakka	Uudisrakennus	Fallpakankuja 9, Mellunkylä	1 200	4,17	2014-15	1,63	2,31								
Päiväkoti Kaartintorppa	Päiväkoti Ruusu 2 (Päiväkoti Villiruusu)	Saunalahdentie 2, Vanha Munkkiniemi	750	2,50	2017-18		0,01	0,07	0,8	1,6					
Päiväkoti Kalasatama 2	Uudisrakennus	Kalasatama 2, Kalasatama	1 200	3,40	2017-18			0,10	1,1	2,1					

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus brm2	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Päiväkoti Kruunuvuorenranta 1	Uudisrakennus	Borgströminmäki, Laajasalo	1 200	3,40	2016	0,05	0,14	3,21							
Päiväkoti Kruunuvuorenranta 3	Uudisrakennus	Haakoninlahti 1, Laajasalo	1 400	4,48	2020-21				0,1	0,1	1,6	2,7			
Päiväkoti Kurkimoisio	Paviljonkipäiväkoti	Aitiopaikka, Vuosaari	-	2,40	2013-14	1,73									
Päiväkoti Louhi	Uudisrakennus	Sörnäistenkatu 17, Hermanni	1 200	3,99	2013-14	2,87									
Päiväkoti Selkämeri	Uudisrakennus	Jätksaarenkuja, Länsisatama	1 300	4,15	2015-16	0,12	1,37	2,60							
Myllypuron ala-aste/Päiväkoti Neulainen	Päiväkoti Neulainen (korvaava)	Neulapadontie 6, Myllypuro	3 000	9,70	2015-16	0,24	2,27	6,97							
Leikkipuisto Mäkitorppa	Uudisrakennus, korvaa palaneen	Mäkitorpantie 42-44, Oulunkylä	-	1,35	2013-14	1,27									
Päiväkoti Ruskeasuon korvaava päiväkoti		Paraistentie 9, Ruskeasuon	1 295	4,30	2014-15	2,36	1,59								
Varhaiskasvatusviraston muut uudis- ja lisärakennushankkeet						1,14	0,81	0,43	0,8	0,4	0,8				
8 02 02 TILAKESKUKSEN KORJAUSHANKKEET						117,69	113,84	131,34	132,4	110,6	133,7	131,2	116,3	110,5	110,3
8 02 02 01 Opetustoimen korjaushankkeet						55,79	74,26	89,74	81,1	66,9	69,9	63,7	31,0	31,6	27,0
Aleksis Kiven peruskoulu	Perusparannus	Porvoonkatu 2, Alppiharju	11 000	20,00	2017-18		0,15	0,30	0,4	4,4	14,6				
Alppilan yläaste ja lukio	Perusparannus	Tammisaarenkatu 2, Alppiharju	8 448	12,00	2016-17	0,28	0,26	2,59	8,7						
Botby grundskola	Perusparannus	Kukkaniityntie 2, Vartiokylä	7 545	11,50	2016-17		0,25	4,70	6,1						
Brändö lågstadie/gymnasium	Perusparannus	Ståhlbergintie 2, Kulosaari	3 895	4,90	2014-15	2,07	2,16								
Cygnaeus lågstadie	Perusparannus	Ratakatu 8, Punavuori	3 019	5,00	2020-21				0,0	0,0	0,1	0,1	2,0	2,7	
Drumsö lågstadie	Perusparannus	Tallbergin puistotie 12, Lauttasaari	4 233	6,00	2017-18	0,06	0,10	0,13	1,7	4,0					
Etu-Töölön yläaste ja lukio	Perusparannus	Arkadiankatu 26, Etu-Töölo	5 855	9,00	2023-24							0,1	0,1	0,2	2,0
Gymnasiet Lärkan/Haga lågstadie	Perusparannus	Isonnevantie 22, Haaga	6 603	15,00	2020-21			0,10	0,1	0,3	0,3	6,1	8,0		

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA 2014	TS 2015	TS 2016	Alustava 2017	Alustava 2018	Alustava 2019	Alustava 2020	Alustava 2021	Alustava 2022	Alustava 2023
			brm2			milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Tilakeskuksen muut korjaushankkeet						0,86	0,34								
Kohdentamattomat korjaushankkeet ja väistötilat						32,76	15,80	15,05	15,5	20,0	20,0	29,3	47,5	46,6	52,9
8 02 02 05 Korjaushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu						2,40	2,40	2,40	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
KOONTIHANKE	Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset		0	26,40	2012-23	2,40	2,40	2,40	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
8 02 02 06 Sosiaali- ja terveystieteiden korjaushankkeet						4,05	4,51	2,43	5,3	9,3	27,8	30,2	28,1	20,1	10,2
Auroran sairaala ja koulu	Pihan peruskorjaus	Nordenskiöldinkatu 20, Pasila	-	2,93	2019-22				0,2	0,2	0,3	0,5	0,8	0,8	
Auroran sairaala ja koulu	Rakennus 3 perusparannus	Nordenskiöldinkatu 20, Pasila	2 000	6,00	2020-21				0,1	0,1	0,1	2,5	3,2		
Auroran sairaala ja koulu	Rakennus 9 perusparannus	Nordenskiöldinkatu 20, Pasila	1 216	3,85	2019			0,03	0,1	0,1	3,6				
Auroran sairaala ja koulu	Rakennus 2 perusparannus	Nordenskiöldinkatu 20, Pasila	2 500	7,00	2021-22					0,1	0,1	0,2	1,5	5,1	
Auroran sairaala ja koulu	Rakennus. 4 ja 5 perusparannus	Nordenskiöldinkatu 20, Pasila	3 000	3,00	2019				0,0	0,1	2,8				
Herttoniemen sairaala	Herttoniemen sairaala rak. C/Korvaavat tilat	Kettutie 8 rak A-L, Länsi-Herttoniemi	-	21,00	2021-22					0,2	0,4	0,5	5,8	14,1	
Herttoniemen sairaala	Rakennus A peruskorjaus/Korvaavat tilat	Kettutie 8 rak A-L, Länsi-Herttoniemi	-	24,00	2019-20			0,26	0,5	0,7	7,3	15,3			
Koskelan vanhustenkeskus	Pihan perusparannus, porttirakennus	Käpyläntie 11, Koskela	-	1,50	2019				0,0	0,1	1,4				
Laakson sairaala	Rak. 6, ravintokeskuksen perusparannus	Lääkärintie 8, Laakso	3 350	11,00	2020-21			0,06	0,1	0,2	0,2	4,5	5,9		
Laakson sairaala	Rakennus 1 peruskorjaus	Lääkärintie 8, Laakso	1 047	12,00	2020-21				0,1	0,2	0,3	2,6	8,8		
Laakson sairaala	Rakennus 12, peruskorjaus	Lääkärintie 8, Laakso	2 009	4,50	2016-17	0,06	0,12	0,85	3,5						
Laakson sairaala	Rakennus 4, talon remontti, länsiosa	Lääkärintie 8, Laakso	5 316	12,00	2018-19	0,09	0,09	0,25	0,3	4,9	6,4				

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus brm2	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Laakson sairaala	Sairaala-alueen liikenteen ja pihan muutostyöt	Lääkärintie 8, Laakso	-	3,20	2020-21					0,1	0,1	1,0	1,9		
Lapinlahden sairaala	Muutos- ja perusparannustyö		0 11 521	44,40	2023-25	0,44	0,21	0,19	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	10,2
Marian sairaala	Marian terveysasema	Lapinlahdenkatu 16, Kamppi	-	1,00	2012-14	0,44									
Naulakallion vastaanottokoti Naut11	Kastelli, peruskorjaus	Naulakalliontie 11, Mellunkylä	-	1,16	2013-14	0,58									
Outamon oppilaskoti	Päärak. peruskorjaus	Karkalintie 148, Lohja	596	1,20	2019				0,0	0,1	1,1				
Suursuon sairaala	Yhdysosan peruskorjaus akuuttisairaalaksi	Suursuonlaita 3 A-B, Oulunkylä	1 820	4,50	2018-19			0,08	0,1	2,0	2,3				
Tervalammen kuntoutuskeskus Sofianlehto A -talo	Rakennus 14, peruskorjaus	Tervalampi	1 700	4,40	2019-20			0,01	0,2	0,1	1,1	2,9			
	Peruskorjaus kehitysvammaisten lyhytaikaiseen hoitoon		-	1,80	2014-15	0,90	0,90								
Mäkitorpan nuorisokoti	Peruskorjaus ja laajennus		-	3,00	2015-16	0,30	2,00	0,70							
Sosiaali- ja terveysviraston muut korjaushankkeet				0,00		1,23	1,19								
8 02 02 07 Varhaiskasvatusviraston korjaushankkeet						9,30	6,74	9,92	12,9	9,4	7,4	4,5	5,6		
Päiväkoti Apila	Perusparannus	Arentinkuja 3, Malminkartano	985	2,65	2017-18		0,03	0,08	0,9	1,7					
Päiväkoti Asteri	Perusparannus	Asteritie 12, Pukinmäki	755	2,00	2016-17	0,03	0,06	0,56	1,4						
Päiväkoti Kaivopuisto	Perusparannus	Puistokatu 6, Kaivopuisto	814	2,30	2016-17	0,03	0,06	0,54	1,7						
Päiväkoti Kolkka	Perusparannus	Kolkkapojantie 10, Pitäjänmäki	965	3,03	2013-14	1,57									
Päiväkoti Kotilo/Kolupolun koulu	Perusparannus	Somerikkokuja 1, Suurmetsä	920	2,50	2018-19			0,03	0,1	0,8	1,6				
Päiväkoti Kukanniitty	Perusparannus	Inkeröistentie 6, Vartioharju	-	3,00	2018-19			0,04	0,1	1,0	1,9				
Päiväkoti Louhikko	Perusparannus	Killetie 6, Malmi	924	2,50	2017-18		0,02	0,07	0,7	1,7					

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA 2014	TS 2015	TS 2016	Alustava 2017	Alustava 2018	Alustava 2019	Alustava 2020	Alustava 2021	Alustava 2022	Alustava 2023
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 02 04 KAUPUNGINTALOKORTTELIIEN KEHITTÄMINEN, KHN KÄYTETTÄVÄKSI						6,88	9,51	6,07	2,3						
Elefanti kortteli / K 4	Pohjoisosan perusparannus	Katariinankatu 1-3/ Aleksanterinkatu 14-18, Kruununhaka	8 858	17,10	2014-16	4,31	9,30	1,94							
KOONTIHANKE	Torikortteleiden, K 4, K 30 ja K 32 pienet muutostyöt	KOONTIHANKE	-	1,70	2013-14	0,30									
Leijona kortteli/K30, Kaupungintalo	Bockin pihasiiven ja Burtzin talon liiketilojen muutostyöt	Pohjoisesplanadi 11- 13/Aleksanterinkat u 20-24	-	1,00	2013-14	0,78									
Leijona kortteli/K30, Kaupungintalo	Pihojen kunnostus	Pohjoisesplanadi 11- 13/Aleksanterinkat u 20-24	-	1,40	2014	1,29									
Sarvikuono kortteli / K 31	Sofiankatu 4, perusparannus	Aleksanterinkatu 28, Kruununhaka	-	7,00	2016-17	0,20	0,21	4,12	2,3						
Kaupungintalokorttelien kehittäminen, muut korjaukset															
TILAKESKUKSEN JA KHN RAKENNUSHANKKEET YHTEENSÄ						177,24	164,38	180,05	167,0	159,4	162,0	150,4	132,4	131,7	134,5
8 02 05 PELASTUSTOIMEN RAKENNUKSET, PELASTUSLAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI						1,90	5,80	4,80	0,60	1,20	2,20	4,90	1,30	2,40	5,90
Pelastustoimen uudishankkeet						0,00	0,00	0,00	0,00	0,80	1,80	4,50	0,90	2,00	5,50
Haagan pelastusasema	Peruskorjaus					1,00	5,00	4,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pelastustoimen peruskorjaukset						0,90	0,80	0,50	0,60	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
TALONRAKENNUS (8 02) YHTEENSÄ						179,14	170,18	184,85	167,6	160,6	164,2	155,3	133,7	134,1	140,4

Objekt	Beskrivning av projektet	Adress	Omfattning	Byggnads kostnader (moms 0)	Tidsperiod en för byggandet	BDG	EP	EP	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 02 01 05 Behovsutredningar för nybyggnadsprojekt, projektplanering och annan planering						1,20	1,20	1,20	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
SAMLINGSPROJEKT	Behovsutredningar för nybyggnadsprojekt	SAMLINGSPROJEKT			2012-23	1,20	1,20	1,20	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
8 02 01 06 Nybyggnadsprojekt vid social- och hälsovårdsverket						7,67	2,50	0,02	0,1	0,2	1,0	5,4			
Malms sjukhus	Östra samjourssjukhuset	Talvelavägen 6, Malm	20 695	65,18	2010-14	5,83									
Malms sjukhus	Ändringsarbeten på gårdsplanen	Talvelavägen 6, Malm	-	4,44	2009-14	0,49									
Dagverksamhetscentral för gravt utvecklingsstörda		Aspnäsgatan 18, Sömnäs	-	6,68	2019-20			0,02	0,1	0,2	1,0	5,4			
Outamo elev hem	Nybyggnad (avdelning Nelonen)	Karkalivägen 148, Lojo	400	2,00	2014-15	0,67	1,25								
Outamo elev hem	Nybyggnad (avdelning Noko)	Karkalivägen 148, Lojo	-	2,00	2014-15	0,67	1,25								
8 02 01 07 Nybyggnadsprojekt vid barnomsorgsverket						16,25	11,01	13,38	2,8	4,2	0,9	1,6	2,7		
Daghemmet Meritähti, nybyggnad		Stenholmsvägen 1, Nordsjö	1 448	4,94	2013-14	3,04									
Lekparken Stormyren	Nybyggnad	Stormyrvägen 16 a, Södra Haga	250	1,04	2013-14	0,43									
Daghem, Alpbjörnen	Nybyggnad	Alpbjörngatan 5, Storskog	1 200	4,00	2014-15	1,36	2,50								
Daghem, Fallbacka	Nybyggnad	Fallbackagrändens 9, Mellungsby	1 200	4,17	2014-15	1,63	2,31								
Daghem, Gardestorpet	Daghem, Ruusu 2 (Daghemmet Villiruusu)	Bastuvägen 2, Gamla Munksnäs	750	2,50	2017-18		0,01	0,07	0,8	1,6					
Daghem, Fiskehamnen 2	Nybyggnad	Fiskehamnen 2, Fiskehamnen	1 200	3,40	2017-18			0,10	1,1	2,1					
Daghem, Kronbergsstranden 1	Nybyggnad	Borgströmsbacken, Degerö	1 200	3,40	2016	0,05	0,14	3,21							
Daghem, Kronbergsstranden 3	Nybyggnad	Håkansvik 1, Degerö	1 400	4,48	2020-21				0,1	0,1	1,6	2,7			
Daghem, Trankyran	Paviljongsdaghem	Logeplatsen, Nordsjö	-	2,40	2013-14	1,73									
Daghemmet Louhi	Nybyggnad	Sörnäsgrändens 17, Hermanstad	1 200	3,99	2013-14	2,87									
Daghemmet Selkämeri	Uudisrakennus	Busholmsgrändens, Västra hamnen	1 300	4,15	2015-16	0,12	1,37	2,60							

Objekt	Beskrivning av projektet	Adress	Omfattning	Byggnads kostnader (moms 0)	Tidsperiod en för byggnaden	BDG	EP	EP	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
My lly puron ala-aste/Daghemmet Neulanan	Daghemmet Neulanan (ersättande)	Nåldammsv ägen 6, Kv arnbäcken	3 000	9,70	2015-16	0,24	2,27	6,97							
Lekparken Kullatorp	Ny byggnad, ersätter den uppbrunna byggnaden	Kullatorpsv ägen 42-44, Åggelby	-	1,35	2013-14	1,27									
Ersättande daghem, Brunakärr		Pargasv ägen 9, Brunakärr	1 295	4,30	2014-15	2,36	1,59								
Övriga nybyggnads- och tillbyggnadsprojekt vid barnomsorgsverket						1,14	0,81	0,43	0,8	0,4	0,8				
8 02 02 REPARATIONSPROJEKT VID LOKALCENTRALEN						117,69	113,84	131,34	132,4	110,6	133,7	131,2	116,3	110,5	110,3
8 02 02 01 Reparationsprojekt inom utbildningsväsendet						55,79	74,26	89,74	81,1	66,9	69,9	63,7	31,0	31,6	27,0
Aleksis Kiven peruskoulu	Ombyggnad	Borgågatan 2, Åshöjden	11 000	20,00	2017-18		0,15	0,30	0,4	4,4	14,6				
Alppilan yläaste ja lukio	Ombyggnad	Ekenäsgratan 2, Åshöjden	8 448	12,00	2016-17	0,28	0,26	2,59	8,7						
Botby grundskola	Ombyggnad	Blomängsv ägen 2, Botby	7 545	11,50	2016-17		0,25	4,70	6,1						
Brändö lågstadieskola/gymnasium	Ombyggnad	Ståhlbergsv ägen 2, Brändö	3 895	4,90	2014-15	2,07	2,16								
Cygnæus lågstadieskola	Ombyggnad	Bangatan 8, Rödborgen	3 019	5,00	2020-21				0,0	0,0	0,1	0,1	2,0	2,7	
Drumsö lågstadieskola	Ombyggnad	Tallbergsallén 12, Drumsö	4 233	6,00	2017-18	0,06	0,10	0,13	1,7	4,0					
Etu-Töölön yläaste ja lukio	Ombyggnad	Arkadiagatan 26, Främre Tölö	5 855	9,00	2023-24							0,1	0,1	0,2	2,0
Gymnasiet Lärkan/Haga lågstadieskola	Ombyggnad	Stormyrv ägen 22, Haga	6 603	15,00	2020-21			0,10	0,1	0,3	0,3	6,1	8,0		
Helsingin kuvataidelukio	Ombyggnad	Torkelsgratan 6, Berghäll	4 176	5,35	2015-16	0,11	1,66	3,32							
Hietakummun ala-aste	Ombyggnad av ventilationen	Sandkullav ägen 1, Nedre Malm	-	3,00	2014-15	0,99	1,88								
Itäkeskuksen lukio	Ombyggnad	Kajaneborgsv ägen 10, Botby	4 930	10,00	2018-19	0,06	0,10	0,21	0,2	4,1	5,3				
Itäkeskuksen peruskoulu	Tekniskt arbete	Isdansstigen 1, Kv arnbäcken	-	1,50	2014	1,42									
Jakomäen ala-aste	Ombyggnad	Drågv ägen 3, Storskog	6 524	13,00	2017-18	0,14	0,26	0,29	4,9	7,4					
Jakomäen yläaste	Ombyggnad	Klapperstensstigen 6, Storskog	7 200	9,00	2018-19		0,10	0,15	0,2	2,0	6,6				

Objekt	Beskrivning av projektet	Adress	Omfattning	Byggnads kostnader (moms 0)	Tidsperiod en för byggandet	BDG	EP	EP	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	
						brm2	milj. €									
Kaisaniemen ala-aste	Ombyggnad	Trädgårdsgatan 1, Gloet	5 141	8,60	2016-17	0,15	0,17	1,82	6,0							
Kallion ala-aste	Ombyggnad	Fjärde linjen 11-15, Berghäll	6 900	13,50	2019-20		0,08	0,11	0,3	0,3	5,5	7,2				
Kallion lukio	Ombyggnad	Porthansgatan 15, Berghäll	3 970	8,00	2019-20			0,09	0,1	0,2	1,8	5,8				
Keinutien ala-aste	Ombyggnad	Gungvägen 13, Mellungsby	6 116	11,29	2015-16	0,28	2,51	8,01								
Konalan ala-aste/ungdomslokal	Ombyggnad	Riäkersgränden 2, Kånala	4 100	8,50	2021-22					0,1	0,1	0,2	1,9	6,2		
SAMLINGSPROJEKT	Förnyande av lässystem i skolor och läroanstalter	SAMLINGSPROJEKT	-	10,00	2013-23	1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
Kronohagens lågstadieskola/Virkkula	Kronohagens lågstadieskola, teknisk ombyggnad	Gengatan 7, Kronohagen	1 555	2,35	2014-15	0,69	1,44									
Kruunuhaan yläaste	Ombyggnad	Snellmansgatan 18, Kronohagen	5 779	9,00	2017-18	0,08	0,18	0,21	3,7	4,8						
Käpylän peruskoulu/Väinölägatan	Ombyggnad/Untamovägen 2	Väinölägatan 7, Kottby	4 463	10,00	2020-21				0,1	0,1	0,3	2,2	7,3			
Käpylän peruskoulu/Väinölägatan	Ombyggnad/Väinölägatan 7	Väinölägatan 7, Kottby	-	10,50	2024-25							0,0	0,1	0,2	0,2	
Laakavuori kv artersgård/Laakavuori ala-aste	Ombyggnad	Fjällmyrstigen 1, Mellungsbacka	4 400	11,00	2023-24							0,1	0,2	0,2	2,4	
Daghemmet Tammi/Itä-Pakilan ala-aste	Ombyggnad	Svalustensvägen 13, Baggböle	2 342	6,87	2014-15	2,75	3,66									
Länsi-Helsingin lukio och Haga daghem	Renovering av fönster och yttertak	Backåkersvägen 19, Södra Haga	-	1,50	2013-14	1,07										
Maatullin ala-aste/Gruppen Minttu	Ombyggnad	Gymnasiestigen 5, Skomakarböle	5 900	11,00	2018-19	0,11	0,18	0,24	2,4	8,0						
Meilahden ala-aste	Ombyggnad	Almvägen 6 a, Mejlans	6 196	9,10	2012-14	2,71										
Yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto, Stockholmsgatan 10	Tilläggslokaler för välfärdssektorn	Stockholmsgatan 10, Mejlans	18 000	30,00	2022-23					0,2	0,3	0,6	0,7	9,1	19,2	
Munkkiniemen ala-aste	Ombyggnad	Datagränden 1/Bredviksvägen 32, Munksnäs	3 938	8,30	2014-15	3,24	4,41									
Munkkivuori ala-aste	Ombyggnad	Raumovägen 2, Munksnäs	4 594	9,00	2017-18	0,08	0,19	0,20	3,7	4,8						
Munksnäs högstadieskola	Ombyggnad	Solnavägen 18-20, Munksnäs	5 426	10,45	2015-16	0,21	2,19	7,52								
Munksnäs lågstadieskola	Ombyggnad	Baggbölevägen 67, Baggböle	2 780	6,00	2018-19	0,05	0,05	0,09	0,1	1,3	4,4					

Objekt	Beskrivning av projektet	Adress	Omfattning	Byggnads kostnader (moms 0)	Tidsperiod en för byggandet	BDG	EP	EP	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Oulunkylän ala-aste	Ombyggnad	Djäknevägen 12/Läsförhörsstigen 2	4 556	10,00	2015-16	0,30	2,25	7,30							
Pakilan yläaste	Ombyggnad	Baggbölevägen 67, Västra Baggböle	5 400	11,00	2019-20		0,05	0,11	0,2	0,3	4,5	5,9			
Pihlajamäen ala-aste	Ombyggnad	Örstensvägen 20, Rönnebacka	4 789	10,78	2015-16	0,22	2,29	7,79							
Pihlajiston ala-aste	Ombyggnad	Rönningevägen 1, Malm	6 112	12,00	2019-20		0,08	0,10	0,3	0,3	4,9	6,4			
Pohjois-Haagan ala-aste	Ombyggnad	Tolarivägen 6, Haga	4 806	10,00	2018-19	0,07	0,09	0,21	0,2	4,1	5,3				
Puotilan ala-aste	Ombyggnad	Klåvsvägen 17, Botby	4 671	9,50	2019-20		0,02	0,09	0,1	0,2	2,1	6,9			
Ressunlukio	Ombyggnad	Kalevågatan 8-10, Kampen	6 000	12,00	2019-20		0,07	0,12	0,3	0,3	4,9	6,4			
Roihuvuoren ala-aste	Ombyggnad	Bergtrollsvägen 7, Kasberget	4 738	12,48	2014-15	2,94	9,12								
Yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto/Kottby	Ombyggnad	Kullervögatan 11-13, Kottby	11 396	16,34	2012-14	5,11									
Yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto/Kasberget	Ombyggnad	Prinsessvägen 2, Kasberget	18 131	48,64	2015-17	0,76	14,21	19,97	12,6						
Yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto/Kasberget	Tekniska reparationer	Prinsessvägen 2, Kasberget	-	2,47	2013-14	0,76									
Yrkesinstitutet Stadin ammattiop./Corten-Taucher	Reparation av fönster och konstruktioner i Corten-huset	Niilsägatan 3, Vallgård	-	1,30	2014	1,25									
Yrkesinstitutet Stadin ammattiop./Corten-Taucher	Renovering av yttertak och fönster i Taucher-huset	Niilsägatan 3, Vallgård	-	1,25	2013-14	0,96									
Yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto/Sturegatan 20	Reparation/förnyande av fönster	Sturegatan 18-20, Vallgård	-	1,10	2013-14	0,68									
Yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto/Sturegatan 20	Avlägsnande av asbest från ventilationskanaler, ändringsarbete	Sturegatan 18-20, Vallgård	-	4,97	2010-17	0,78	0,82	0,82	0,6						
Yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto/Sturegatan 22	Reparation/förnyande av fönster	Sturegatan 22, Vallgård	-	1,10	2013-14	0,68									
Yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto/Industrigatan 23	Ändringsarbeten	Industrigatan 23, Vallgård	-	44,00	2015-17	1,31	7,97	15,53	18,5						
Svenska Normallyceum	Ombyggnad	Unionsgatan 2, Gardesstaden	7 338	11,50	2014-15	2,22	6,85								
Tahvonlahden ala-aste	Ombyggnad	Gunillavägen 12, Uppby	4 131	8,00	2019-20			0,07	0,1	0,2	1,8	5,8			
Taivallahden peruskoulu	Ombyggnad	Södra Hesperiagatan 38, Främre Tölö	11 313	18,00	2019-23			0,22	0,3	0,4	2,7	3,8	4,1	4,3	2,2

Objekt	Beskrivning av projektet	Adress	Omfattning	Byggnads kostnader (moms 0)	Tidsperiod en för byggandet	BDG	EP	EP	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
SAMLINGSPROJEKT	Investeringar i hållbar utveckling	SAMLINGSPROJEKT	-	4,95	2012-23	0,45	0,45	0,45	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Hasabackav ägen 4/PO	Ombyggnad och tillbyggnad	Hasabackav ägen 4, Äggelby	-	8,20	2018-19	0,03	0,27	0,20	0,2	1,6	5,8				
Ungdomshuset Östis och radhus	Ombyggnad	Knutersv ägen 913-915, Östersundom	680	1,40	2016	0,02	0,05	1,33							
Svenska arbetarinstitutet	Ombyggnad	Dagmarsgatan 3, Främre Tölö	3 426	9,60	2016-17	0,13	0,29	2,81	6,1						
Tölö bibliotek	Teknisk och funktionell ombyggnad	Topeliusgatan 6, Bortre Tölö	3 120	6,00	2014-15	1,52	3,74								
Gamla saluhallen	Iståndsättning av fasader	Södra kajen, Gardesstaden	-	4,68	2013-14	2,19									
Itä-Hgin musiikkiopisto	Tättnings- och inomhusluftreparationer	Strömsviksstigen 2-4, Hertonäs	-	2,27	2011-15	0,65	0,65								
Övriga reparationsprojekt vid lokalcentralen						0,86	0,34								
Ospecifiserade reparationsprojekt och tillfälliga lokaler						32,76	15,80	15,05	15,5	20,0	20,0	29,3	47,5	46,6	52,9
8 02 02 05 Behovsutredningar för reparationsprojekt, projektplanering och annan planering						2,40	2,40	2,40	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
SAMLINGSPROJEKT	Behovsutredningar för renoveringsprojekt			26,40	2012-23	2,40	2,40	2,40	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
8 02 02 06 Reparationsprojekt vid social- och hälsovårdsverket						4,05	4,51	2,43	5,3	9,3	27,8	30,2	28,1	20,1	10,2
Aurorasjukhuset och skola	Iståndsättning av gårdsplanen	Nordenskiöldsgatan 20, Böle	-	2,93	2019-22				0,2	0,2	0,3	0,5	0,8	0,8	
Aurorasjukhuset och skola	Byggnad 3, ombyggnad	Nordenskiöldsgatan 20, Böle	2 000	6,00	2020-21				0,1	0,1	0,1	2,5	3,2		
Aurorasjukhuset och skola	Byggnad 9, ombyggnad	Nordenskiöldsgatan 20, Böle	1 216	3,85	2019			0,03	0,1	0,1	3,6				
Aurorasjukhuset och skola	Byggnad 2, ombyggnad	Nordenskiöldsgatan 20, Böle	2 500	7,00	2021-22					0,1	0,1	0,2	1,5	5,1	
Aurorasjukhuset och skola	Byggnad 4 och 5, ombyggnad	Nordenskiöldsgatan 20, Böle	3 000	3,00	2019				0,0	0,1	2,8				
Hertonäs sjukhus	Hertonäs sjukhus byggnad C/ersättande lokaler	Räv vägen 8 byggn. A-L, Västra Hertonäs	-	21,00	2021-22					0,2	0,4	0,5	5,8	14,1	

Objekt	Beskrivning av projektet	Adress	Omfattning	Byggnads kostnader (moms 0)	Tidsperiod en för byggandet	BDG	EP	EP	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Hertonäs sjukhus	Hertonäs sjukhus byggd A/ersättande lokaler	Räv v ägen 8 byggn. A-L, Västra Hertonäs	-	24,00	2019-20			0,26	0,5	0,7	7,3	15,3			
Forsby äldrecenter	Iståndsättning av gårdsplanen, portbyggnaden	Kottby v ägen 11, Forsby	-	1,50	2019				0,0	0,1	1,4				
Dals sjukhus	Byggnad 6, ombyggnad av kostcentralen	Läkaregatan 8, Dal	3 350	11,00	2020-21			0,06	0,1	0,2	0,2	4,5	5,9		
Dals sjukhus	Byggnad 1, ombyggnad	Läkaregatan 8, Dal	1 047	12,00	2020-21				0,1	0,2	0,3	2,6	8,8		
Dals sjukhus	Byggnad 12, ombyggnad	Läkaregatan 8, Dal	2 009	4,50	2016-17	0,06	0,12	0,85	3,5						
Dals sjukhus	Byggnad 4, reparation av huset, västra delen	Läkaregatan 8, Dal	5 316	12,00	2018-19	0,09	0,09	0,25	0,3	4,9	6,4				
Dals sjukhus	Trafikomläggning och gårdsarbete i sjukhusområdet	Läkaregatan 8, Dal	-	3,20	2020-21					0,1	0,1	1,0	1,9		
Lappvikens sjukhus	Ändrings- och ombyggnadsarbete	Lappviksvägen, Lappviken	11 521	44,40	2023-25	0,44	0,21	0,19	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	10,2
Maria sjukhus	Maria hälsostation	Lappviksgatan 16, Kampen	-	1,00	2012-14	0,44									
Spikbergets mottagningshem	Kastelli, ombyggnad	Spikbergsvägen 11, Mellungsby	-	1,16	2013-14	0,58									
Outamo elev hem	Ombyggnad av huvudbyggnaden	Karkalivägen 148, Lojo	596	1,20	2019				0,0	0,1	1,1				
Storkärrs sjukhus	Ombyggnad av förbindelse delen till akutsjukhus	Storkärrskanten 3 A-B, Äggelby	1 820	4,50	2018-19			0,08	0,1	2,0	2,3				
Tervälampi rehabiliteringscentrum	Byggnad 14, ombyggnad	Tervälampi	1 700	4,40	2019-20			0,01	0,2	0,1	1,1	2,9			
Sofielund A-huset	Ombyggnad till kortvarig vård av utvecklingsstörda		-	1,80	2014-15	0,90	0,90								
Kulltorps ungdomshem	Ombyggnad och tillbyggnad		-	3,00	2015-16	0,30	2,00	0,70							
Övriga reparationsprojekt vid social- och hälsovårdsverket						1,23	1,19								
8 02 02 07 Reparationsprojekt vid barnomsorgsverket						9,30	6,74	9,92	12,9	9,4	7,4	4,5	5,6		
Daghemmet Apila	Ombyggnad	Arrendegränden 3, Malmgård	985	2,65	2017-18		0,03	0,08	0,9	1,7					
Daghemmet Asteri	Ombyggnad	Astervägen 12, Bocksbacka	755	2,00	2016-17	0,03	0,06	0,56	1,4						
Daghemmet Kaivopuisto	Ombyggnad	Parkgatan 6, Brunnsparken	814	2,30	2016-17	0,03	0,06	0,54	1,7						
Daghemmet Kolkka	Ombyggnad	Pilbärrvägen 10, Sockenbacka	965	3,03	2013-14	1,57									
Daghemmet Kotilo/Kolupolun koulu	Ombyggnad	Klapperstensgränd en 1, Storskog	920	2,50	2018-19			0,03	0,1	0,8	1,6				

Objekt	Beskrivning av projektet	Adress	Omfattning	Byggnads kostnader (moms 0)	Tidsperiod en för byggandet	BDG	EP	EP	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 02 04 UTVECKLING AV STADSHUSKVARTEREN, TILL STNS DISPOSITION						6,88	9,51	6,07	2,3						
Kvarteret Elefant / K 4	Norra delen, ombyggnad	Katrinegatan 1-3/ Alexandersgatan 14-18, Kronohagen	8 858	17,10	2014-16	4,31	9,30	1,94							
SAMLINGSPROJEKT	Mindre ändringsarbeten i torgkvarteren, K 4, K 30 och K 32	SAMLINGSPROJE KT	-	1,70	2013-14	0,30									
Kvarteret Lejonet/K30, Stadshuset	Ändringsarbeten i Bockska husets gårdsflygel och i affärslokalerna i Burtzska huset	Norra esplanaden 11- 13/Alexandersgata n 20-24	-	1,00	2013-14	0,78									
Kvarteret Lejonet/K30, Stadshuset	Istandsättning av gårdar	Norra esplanaden 11- 13/Alexandersgata n 20-24	-	1,40	2014	1,29									
Kvarteret Noshörningen/ K 31	Sofiegatan 4, ombyggnad	Alexandersgatan 28, Kronohagen	-	7,00	2016-17	0,20	0,21	4,12	2,3						
Utvveckling av stadshuskvarteren, övriga reparationer				0,00											
LOKALCENTRALENS OCH STNS BYGGNADSPROJEKT SAMMANLAGT						177,24	164,38	180,05	167,0	159,4	162,0	150,4	132,4	131,7	134,5
8 02 05 BYGGNADER FÖR RÄDDNINGSVÄSENDET, TILL RÄDDNINGSNÄMNDENS DISPOSITION						1,90	5,80	4,80	0,6	1,2	2,2	4,9	1,3	2,4	5,9
Nya projekt inom räddningsväsendet						0,00	0,00	0,00	0,00	0,80	1,80	4,50	0,90	2,00	5,50
Haga räddningsstation, ombyggnad						1,00	5,00	4,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga ombyggnader inom räddningsväsendet						0,90	0,80	0,50	0,60	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
HUSBYGGNAD (8 02) SAMMANLAGT						179,14	170,18	184,85	167,6	160,6	164,2	155,3	133,7	134,1	140,4

**VUOKRA- JA OSAKEKOHTEIDEN SUUNNITTEILLA OLEVAT UUDIS- JA PERUSKORJAUSHANKKEET VUOSINA 2014–2016
HYRES- OCH AKTIEOBJEKT, PLANERADE NYBYGGNADS- OCH OMBYGGNADSPROJEKT UNDER ÅREN 2014–2016**

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning brm2	Rakentamisen ajoitus Tidsperiod för byggandet	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu vuosivuokra Uppskattad årshyra €	Kustannusarvio Kostnadskalkyl milj. €
Opetustoimen osake- ja vuokrahankkeet - Aktie och hyresprojekt inom utbildningsväsendet					
Meritalo, tilamuutokset palvelualan oppilaitokselle - Havshuset, omdisponering av lokaler för läroanstalten för servicesektorn	10 000	2013-14	Koy - Fastighets Ab		24
Minervaskolan, putkiremontti - Minervaskolan, stambyte	3 000	2014	Koy Helsingin Toimitilat - Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors		11,6
Helsingin palveluolujen oppilaitos, putkiremontti ja hiusalan toimintaan liittyvä muutostyö - Helsingfors läroanstalt för servicesektorn, stambyte och ändringsarbete i anslutning till verksamheten inom hårbranschen	5 400	2014	Koy Helsingin Toimitilat - Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors		1
Jätkäsaaren ruotsinkielinen päiväkotiki Kvarteret Victoria -korttelissa (työnimi Daghern Pärlan) - Svenskt daghem på Busholmen i kvarteret Victoria (arbetsnamn Daghern Pärlan)	690	2016	Vuokra - Hyra		
Lauttasaaren ala-asteen koulu, lisäpaviljonki (2 opetustilaa) - Lauttasaaren ala-asteen koulu, tilläggsaviljong (2 undervisningslokaler)	180	2014	Vuokra - Hyra		
Ammatilliset oppilaitokset, Hattulantie 2- Yrkesinstitut vid Hattulantie 2	11 000	2014	Vuokra - Hyra	2 000 000	
Sosiaali- ja terveysviraston osake- ja vuokrahankkeet - Aktie och hyresobjekt vid social- och hälsovårdsverket					
Kehitysvammaisten ryhmäkoti Steniusentie - Gruppboenden för utvecklingsstörda vid Steniusvägen	2 047	2011-13	ATT/Koy Hgin Palveluas.		5
Kalasataman sosiaali- ja terveysasema, sosiaaliasema, A-klinikka ja perhekeskus, korvaavia ja lisätiloja - socialstation, A-klinik och familjecenter, ersättande lokaler och lokal tillskott	4 383	2015-17	Vuokra - Hyra	1 110 000	
Kalasataman sosiaali- ja terveysasema, terveysasema - Fiskehammens social- och hälsostation, hälsostation	8 500	2015-17	Vuokra - Hyra	2 160 000	
Päätearkisto - Slutarkivet		2013	Koy Helsingin Toimitilat - Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors		
TERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT - HÄLSOVÄRDSTJÄNSTER OCH MISSBRUKARVÅRD					
Keskusterveysasema (Marian korvaava tila) - Centralhälsostation (ersättande lokal för Maria)			Vuokra - Hyra		
PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT - FAMILJE- OCH SOCIALTJÄNSTER					
Isonniityn kehitysvammaisten ryhmäkoti - Storängens gruppboenden för utvecklingsstörda	2 417	2012-13	ATT/Koy Hgin Palveluas.		7,6
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Aurinkolahti - Gruppboenden för utvecklingsstörda, Solvik	1 200	2013-14	ATT/Koy Hgin Palveluas.		3,3

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning brm2	Rakentamisen ajoitus Tidsperiod för byggandet	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu vuosivuokra Uppskattad årshyra €	Kustannusarvio Kostnadskalkyl milj. €
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Mörsärin aukio - Gruppboende för utvecklingsstörda, Mörsärplatsen	800	2013-14	ATT/Koy Hgin Palveluas.		2,5
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Majakka - Gruppboende för utvecklingsstörda, Fyren	1 127	2013-15	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		2,4
Lassilan ammatillinen perhekoti - Lassas professionella familjehem	200	2014-15	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		0,6
Vaikeavammaisten palveluasumisryhmä, Junonkatu - Grupp serviceboende för gravt handikappade, Junogatan	1 100	2014-16	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		3,8
Ormuspellon Malmin pienkotien korvaavat tilat/laitos - Ormusåkers ersättande lokaler/institution för Malms smågrupps hem	800	2015-16	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		2,8
Ormuspellon kehitysvammaisten lasten pienryhmäkoti/laitos - Ormusåkers smågruppsboende för utvecklingsstörda barn	1 200	2015-16	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		4,2
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Vuosaarentie - Gruppboende för utvecklingsstörda, Nordsjövägen	1 300	2015-16	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		3,6
Kehitysvammaisten ryhmäkoti Jakomäki - Gruppboende för utvecklingsstörda, Jakobacka	1 600	2015-16	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		5,6
Autistien asuntoryhmä - Gruppboende för autistiska	900	2016	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		3,2
Kehitysvammaisten ryhmäkoti Kruunuvuorenranta/Laajasalo, Mellinintie - Gruppboende för utvecklingsstörda, Kronbergsstranden/Degerö, Mellinsvägen	1 300	2016	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		4,6
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Jätkäsaari 1- Gruppboende för utvecklingsstörda, Busholmen 1	1 600	2016	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		4,5
Kehitysvammaisten asuntoryhmä - Gruppboende för utvecklingsstörda	1 300	2016-17	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		4,6
Kehitysvammaisten ryhmäkoti - Gruppboende för utvecklingsstörda	1 300	2016-17	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		4,6
Tukikoti (Paula-koti 2), uusi toiminta - Stödhem (Paulahemmet 2), ny verksamhet	700	2016-17	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		2
Kehitysvammaisten ryhmäkoti - Gruppboende för utvecklingsstörda	1 300	2016-17	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		4,6
Vaikeavammaisten palveluasumisryhmä, päivätoiminta (1100 brm2+225 brm2), Suezinkatu - Grupp serviceboende för gravt handikappade, dagverksamhet (1100 br-m² + 225 br-m²), Suezgatan	1 325	2012-13	Vuokra - Hyra	318 000	
Kehitysvammaisten asuntoryhmä, HOAS - Gruppboende för utvecklingsstörda, HOAS	1 000	2013-14	Vuokra/HOAS - Hyra/HOAS	240 000	
<u>SAIRAALA- KUNTOUTUS- JA HOIVAPALVELUT - SJUKHUS-, REHABILITERINGS- OCH OMSORGSTJÄNSTER</u>					
Kampin palvelukeskus, perusparannus, tilamuutoksia - Kampens servicecenter, ombyggnad, omdisponering av lokaler	3 000	2012-13	Koy - Fastighets Ab		4
Siltämäen palvelukodin uudisrakennus - Brobacka servicehem, nybyggnad	1 080	2013-14	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		3,2
Kustaankartano, D-talo, peruskorjaus - Gustafsgård, D-huset, ombyggnad	3 600	2014-15	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		8,5
Kustaankartano, E-talo, peruskorjaus - Gustafsgård, E-huset, ombyggnad	3 600	2016-17	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		8,5
Mariankodin vanhustenkeskus, peruskorjaus - Mariankoti äldrecentral, ombyggnad	7 500	2016-17	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		18
Mylypuron vanhustenkeskus, peruskorjaus - Kvarnbäckens äldrecentral, ombyggnad	15 500	2015-17	Kaupungin oma vuokrananke - Stadens eget hyresprojekt		37

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning brm2	Rakentamisen ajoitus Tidsperiod för byggandet	Toteutusmuoto Genomförande	Arvoinen vuosivuokra Uppskattad årshyra €	Kustannusarvio Kostnadskalkyl milj. €
KEHITYSVAMMAISTEN PÄIVÄTOIMINTA - DAGVERKSAMHET FÖR UTVECKLINGSSTÖRDA					
Päivätoiminnan tilat kahdelle psykisesti oireilevalle asiakasryhmälle 12 + 16 asiakaspaikkaa, n. 250 htm2 - Lokaler för två kundgrupper med psykiska symptom 12 + 16 kundplatser, ca 250 m ² lägenhetsyta	250				
Varhaiskasvatuksen osake- ja vuokrahankkeet - Aktie- och hyresprojekt inom barnomsorgen					
Päiväkoti Kylätie (Päiväkoti Lapinmäen korvaava) - Daghemmet Kylätie (ersätter daghemmet Lapinmäki)	1 081	2011-13	Koy Hgin Palveluasunnot		3
Päiväkoti Lauttasaari, Päiväkoti Lunni (Vattuniemen puistotien kaava) - Daghemmet Lauttasaari, Daghemmet Lunni (detaljplanen för Hallonäs parkväg)	450	2012-13	osake - aktie		1,7
Päiväkoti Lallukankuja, Myllypuro - Daghemmet Lallukankuja, Kvarnbäcken	630	2013-14	ATT, osake - aktie		1,5
Päiväkoti Jaala (Jätkäsaari 1) - Daghemmet Jaala (Busholmen 1)	750	2014	ATT, Hitasosake - Hitasaktie		3
Päiväkoti Maunula, perusparannus - Daghemmet Maunula, ombyggnad	900	2015	Kaupungin oma vuokrahanke		2,8
Päiväkoti Kruunuvuorenranta 2 - Daghemmet Kronbergsstranden 2	450	2016-2017	osake - aktie		1,5
Päiväkoti Franzenia, Kallio - Daghemmet Franzenia, Berghäll	2 530	2014	Vuokra - Hyra	456 000	
Päiväkoti Tyrsky, Jätkäsaari - Daghemmet Tyrsky, Busholmen	750	2015-16	Vuokra - Hyra	180 000	
Päiväkoti Loisto, Jätkäsaari - Daghemmet Loisto, Busholmen	750	2017	Vuokra - Hyra	180 000	
Muut osake- ja vuokrahankkeet - Övriga aktie- och hyresprojekt					
Myllypuron kampus Metropolia ammattikorkeakoulun käyttöön - För användning till Metropolia yrkeshögskolans kampus i Kvarnbäcken		2015-19	Kaupungin omistama Koy - Fastighets ab i stadens ägo		110
Mellunmäen kirjasto - Mellungsbacka bibliotek	1 000	2015-16	Vuokra - aktie		
Tukutorin Pakastamo - Slakthusets fryshus	13 000	2014-16	Kaupungin omistama Koy - Fastighets ab i stadens ägo		32

LIIKUNTATOIMEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2014–2023 BYGGNADSPROGRAM FÖR IDROTTSPLATSER FÖR ÅREN 2014–2023

Kohde Objekt	Rakentamis- kustannukset kaudella (alv 0) Byggkostnader under perioden (moms 0) milj. €	Rakentamisen ajoitus Tidsperioden för byggandet milj. €	TA BDG 2014 milj. €	TS EP 2015 milj. €	TS EP 2016 milj. €	Alustava Preliminär 2017 milj. €	Alustava Preliminär 2018 milj. €	Alustava Preliminär 2019 milj. €	Alustava Preliminär 2020 milj. €	Alustava Preliminär 2021 milj. €	Alustava Preliminär 2022 milj. €	Alustava Preliminär 2023 milj. €
8 07 LIIKUNTAPAIKAT - IDROTTSPLATSER	96,60	2013-2023	10,70	9,90	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50
8 07 08 LIIKUNTAPAikkojen suunnittelu, rakentaminen ja perusparannukset - planering, byggande och grundlig reparation av idrottsplatser	94,05	2013-2023	10,35	9,70	9,30	9,20	9,30	9,20	9,30	9,30	9,20	9,20
Urheilulaitokset ja kentät, uudisrakentaminen - idrottsanläggningar och -planer, nybyggnad	20,20	2013-2023	2,00	2,25	1,90	3,85	3,70	1,10	0,60	2,30	0,90	1,60
*Jätkäsaaren liikuntapuisto (ja Bunkkeri) - Busholmens idrottspark (och Bunkern)	2,00	2017-				1,00	1,00					
*Tehtaanpuiston kenttä, tekojäärata ja huoltorakennus - Fabriksparkens plan, konstisbana och servicebyggnad	1,50	2015-16			0,50	1,00						
Käpylän liikuntapuisto, Messukeskuksen aiheuttamat muutokset - Kottby idrottspark, ändringar orsakade av Mässcentret	0,30	2012-14	0,30									
Paloheinän ulkoilumajan laajennus ja huoltotilat - Svedängens friluftsstuga, tillbyggnad och servicelokaler	1,10	2014-15	0,40	0,70								
*Vuosaaren liikuntapuisto - Nordsjö idrottspark	2,10	2016-19			0,40	0,50	0,70	0,50				
Kivikon hiihtohalli - Stensböle skidhall	0,70	2012-15	0,40	0,30								
Kivikon hiihtohallin keskeneräiset työt - Stensböle skidhall ofullbordat arbete		-2015		0,40								
*Kivikon liikuntapuisto, pallokentät, kumirouheteknurmi ym. - Stensböle idrottspark, bollplaner, konstgräs med gummigranulat m.m.	3,10	2017-				0,50	0,70			1,10		0,80
WDC Säilöt - WDC förråd	0,30	2012-	0,10		0,10		0,10					
*Lähiliikuntapaikat - Näridrottsplatser	4,80	2012-	0,40	0,40	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
*Seurojen yhteishankkeet, juniorihallit yms. - Föreningarnas gemensamma projekt, juniorhallar m.m.	0,60	2012-	0,10	0,10			0,20			0,20		
Kuntoiluvälineet, ilmoitustaulut, opasteet - Motionsredskap, anslagstavlör, skyltar	1,00	2012-	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Kenttien katsomot - Åskådarläktare vid planer	0,20	-2018			0,10		0,10					

Kohde Objekt	Rakentamis- kustannukset kaudella (alv 0) Byggkostnader under perioden (moms 0) milj. €	Rakentamisen ajoitus Tidsperioden för byggandet milj. €	TA BDG 2014 milj. €	TS EP 2015 milj. €	TS EP 2016 milj. €	Alustava Preliminär 2017 milj. €	Alustava Preliminär 2018 milj. €	Alustava Preliminär 2019 milj. €	Alustava Preliminär 2020 milj. €	Alustava Preliminär 2021 milj. €	Alustava Preliminär 2022 milj. €	Alustava Preliminär 2023 milj. €
Liikuntapaikkojen aidat - Stängsel vid idrottsanläggningar	0,70	2015-		0,05		0,05	0,10			0,20	0,30	
Jätehuoltorakenteita - Sophanteringskonstruktioner	0,90	2012-	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10			0,20		0,20
Ulkoilualueiden ja -puistojen rakennustyöt - Byggarbeten i friluftsområden och -parker	3,35	2014-2023	0,45	0,25	0,40	0,65	0,30	0,30	0,30	0,30	0,20	0,20
Ulkoilualueet, Kaunissaari, Elisaari, Lähteelä, Malkasaari ym. - Friluftsområden, Fagerö, Älgsjölandet, Källvik, Takvedaholmen m.m.	1,18	2012-	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10		
Lähteelän saunat ym. - Källvik, Bastur mm.		2013	0,18	0,08	0,15	0,18	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Ulkoilualueet, Salmi, Luukkaa ym. - Friluftsområden, Salmi, Luk m.m.	1,18	-2017				0,20						
Jätehuolto, pienpuhdistamot ym. - Avfallshantering, små reningsverk m.m.		2014-2023	0,18	0,08	0,15	0,18	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Ulkoilutiet ja kuntoradat - Friluftsvägar och motionsslingor	2,10	2013-2023	0,30	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Venesatamat - Småbåtshamnar	4,90	2013-2023	0,20	0,30	1,80	0,20	0,20	0,30	1,30	0,20	0,20	0,20
Verkkosaaren venesatama - Nätholmen, småbåtshamnen	1,00	2020							1,00			
Nimeämättömät kohteet - Ospecificerade objekt	1,50	2016			1,50							
Venesatamat, ponttonit, valaistus, sähkö- ja vesipisteet ym. - Småbåtshamnar, pontoner, belysning, eluttag, tappställen m.m.	2,40	2012-	0,20	0,30	0,30	0,20	0,20	0,30	0,30	0,20	0,20	0,20
Liikuntapaikkojen perusparannukset - Ombyggnad av idrottsplatser	59,00	2013-2023	7,00	6,30	4,60	3,90	4,50	6,80	6,40	5,80	7,20	6,50
Töölön kisahalli, peruskorjaustöitä - Tölö sporthall, ombyggnadsarbeten	2,90	2012-	0,30	0,40	0,50	0,40	0,60		0,10	0,10	0,30	0,20
*Töölön pallokenttä - Tölö bollplan	0,90	2019-21						0,60		0,30		
Uimastadion - Simstadion	2,20	2012-	0,60	0,30	0,30	0,20	0,20	0,20	0,10	0,10	0,10	0,10
Yrjönkadun uimahalli - Georgsgatans simhall	2,70	2012-	0,10	0,20	0,30	0,10	0,10	0,10	1,00	0,10	0,20	0,50
Phlajasaari, rakennukset ym. - Rönnskär, byggnader m.m.	1,40	2012-	0,10	0,10	0,20		0,10	0,20	0,30	0,20		0,20
*Lauttasaaren liikuntapuisto, kumirouhetekonurmi - Drumsöplanen, konstgräs med gummigranulat	0,60	2013-15	0,50	0,10								
Katajanokan liikuntahalli - Skatuddens idrottshall	0,70	2014-23	0,20	0,20								0,30
Soutustadion - Roddstadion	0,70	2014-23	0,10	0,10							0,20	0,30
Meilahden liikuntapuisto - Mejlans idrottspark	0,40	2020							0,40			

Kohde Objekt	Rakentamis- kustannukset kaudella (alv 0) Byggkostnader under perioden (moms 0) milj. €	Rakentamisen ajoitus Tidsperioden för byggandet milj. €	TA BDG 2014 milj. €	TS EP 2015 milj. €	TS EP 2016 milj. €	Alustava Preliminär 2017 milj. €	Alustava Preliminär 2018 milj. €	Alustava Preliminär 2019 milj. €	Alustava Preliminär 2020 milj. €	Alustava Preliminär 2021 milj. €	Alustava Preliminär 2022 milj. €	Alustava Preliminär 2023 milj. €
Konalan liikuntapuisto - Kånala idrottspark	0,30	2019						0,30				
*Munkkiniemenkenttä - Munksnäsplanen	0,40	2013-15	0,30	0,10								
*Kannelmäen liikuntapuisto - Gamlas idrottspark	0,50	2022									0,50	
*Lassilan liikuntapuisto - Lassas idrottspark	0,50	2023										0,50
Ruskeasuon liikuntahalli, tallit ja kentät - Brunakärrens idrottshall, stall och planer	0,80	2014-	0,10							0,70		
*Käpylän liikuntapuisto, kumirouhetekonurmi - Kottby idrottspark, konstgräs med gummigranulat	0,80	2019-						0,50			0,30	
Velodromi, tekonurmi ym. - Velodromen, konstgräs m.m.	0,50	2 019						0,50				
Kumpulan maauintialue - Gunntäkt friluftsbad	0,20	2019-						0,10		0,10		
Brahenkenttä - Braheplanen	0,40	2022									0,40	
Oulunkylän liikuntapuisto, huolto- ja katsomorakennus - Äggelby idrottspark, servicebyggnad och åskådarläktare	1,10	2013-15	0,60	0,50								
*Oulunkylän liikuntapuisto, tekojäädan pinnoite ym. - Äggelby idrottspark, konstisbanans ytbeläggning m.m.	0,30	2012-14	0,30									
Pirkkolan liikuntapuisto, Plotti ym. - Britas idrottspark, Plotti m.m.	0,20	2014-15	0,10	0,10								
Pirkkolan liikuntapuisto, jäähallin kylmäkonemuutos ym. - Britas idrottspark, ändring av ishallens kylmaskin m.m.	1,00	2022-23									0,50	0,50
Pirkkolan liikuntapuisto, kuntosalit, pukuhuoneet ym. - Britas idrottspark, gym, omklädningsrum m.m.	0,50	2014-16	0,10	0,20	0,20							
*Pirkkolan liikuntapuisto, kumirouhetekonurmi, yu-kenttä ym - Britas idrottspark, konstgräs med gummigranulat, friidrottsplan m.m.	1,00	2019-20						0,50	0,50			
Tuomarinkartanon ratsastuskeskus, kentät ym. - Domarby gård, planer m.m.	0,50	2015-		0,20							0,30	
Tapanilan urheilukenttä - Mosabacka sportplan	0,40	2021								0,40		
*Tapulikaupungin liikuntapuisto, kumirouhetekonurmi - Stapelstadsplanen, konstgräs med gummigranulat	0,60	2022									0,60	
Herttoniemen liikuntapuisto, hyppyrimäki, rakenteita ym. - Hertonäs idrottspark, hoppbacken, konstruktioner m.m.	0,40	2022									0,40	
*Viikinkenttä ja lähiliikuntapaikka - Viksplanen och näridrottsplatsen	0,50	2021								0,50		
Kivikon hiihtohalli - Stensböle skidhall	0,80	2014-19	0,20	0,10				0,50				
*Myllypuron liikuntapuisto, pesäpallo, baseball, tekonurmi ym. - Kvarnbäckens idrottspark, bobollspan, baseball, konstgräs m.m.	1,00	2013-15	0,30	0,70								
*Pallomyllyn tekonurmi - Bollkvarnen, konstgräs	0,60	2018-					0,30					0,30
Liikuntamyly sos.tilat ym. - Sportkvarnen, personalrum m.m.	0,40	2020							0,40			
Itäkeskuksen uimahalli - Östra centrums simhall	1,40	2011-	0,10	0,10	0,10	0,10		0,20	0,20	0,20	0,20	0,20

Kohde Objekt	Rakentamis- kustannukset kaudella (alv 0) Byggkostnader under perioden (moms 0) milj. €	Rakentamisen ajoitus Tidsperioden för byggandet milj. €	TA BDG 2014 milj. €	TS EP 2015 milj. €	TS EP 2016 milj. €	Alustava Preliminär 2017 milj. €	Alustava Preliminär 2018 milj. €	Alustava Preliminär 2019 milj. €	Alustava Preliminär 2020 milj. €	Alustava Preliminär 2021 milj. €	Alustava Preliminär 2022 milj. €	Alustava Preliminär 2023 milj. €
Venesatamien peruskorjaukset - Småbåtshamnar, grundliga reparationer	3,10	2011-	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,30	0,50	0,30	0,50	0,50
Vesiliikennelaiturit - Bryggor för sjötrafik	3,00	2011-	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Veneväylien ja -satamien ruoppaukset - Muddring i farleder och småbåtshamnar	2,90	2012-	0,40	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,20	0,20	0,30
Venesatamien ponttonien ym. uusiminen - Nya pontoner m.m. till småbåtshamnar	4,70	2011-	0,30	0,30	0,30	0,40	0,40	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Ulkoilutiet ja kuntoradat - Friluftsvägar och motionsslingor	2,00	2011-	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Rakennusten kosteusvauriot, rakennusten peruskorjauksiin - Fuktskador i byggnader, för grundliga reparationer i byggnader												
Liikuntapaikkojen aitojen peruskorjauksia - Upprustning av stängsel vid idrottsanläggningar	1,00	2011-	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Uimahallien peruskorjauksia - Grundliga reparationer i simhallar	1,00	2011-18	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20					
Rakennusten peruskorjauksia - Grundliga reparationer i byggnader	3,40	2001-	0,20	0,30	0,30	0,30	0,30	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
Kenttien peruskorjauksia - Upprustning av planer	4,00	2011-	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Ulkoilualueet, Kaunissaari, Elisaari ym. - Friluftsområden, Fagerö, Älgsjölandet m.m.	1,00	2011-	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Uimarantojen peruskorjauksia - Upprustning av badstränder	1,00	2011-	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Ulkoilualueet, Salmi, Luukkaa ym. - Friluftsområden, Salmi, Luk m.m.	1,00	2011-	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Ympäristötyöt ym. - Miljöarbeten m.m.	1,50	2011-	0,20	0,10	0,10	0,10	0,20	0,10	0,20	0,20	0,10	0,20
Liikuntapaikkojen valaistus - Idrottsplaner, belysning	1,00	2011-	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Penet nimeämättömät kohteet - Små ospecificerade objekt	0,80	2011-18	0,10	0,10	0,20	0,20	0,20					
Suunnittelu - Planering	4,50	2013-2023	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
8 07 09 RASTILAN LERINTÄALUE - RASTBÖLE CAMPINGPLATS	2,55	2013-2023	0,35	0,20	0,20	0,30	0,20	0,30	0,20	0,20	0,30	0,30

* = Liikuntajohtaja hakee/ on hakenut hankkeelle valtionavustusta - Idrottsdirektören har ansökt/ ansöker om statsunderstöd för projektet